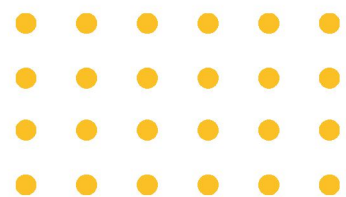

Centrul Pentru Perfecționare În Educație
TeachIT

WWW.TEACHIT.RO

Revista Educațională TeachIT

NUMĂRUL 11 VOLUMUL 1

ISSN 2971-8619

ISSN-L 2971-8619

CENTRUL PENTRU
PERFECTIONARE
TEACHIT

VALEA ARGOVEI 2024

Centrul Pentru Perfecționare în Educație

TeachIT

Simpozionul Internațional „ÎMPREUNĂ SPRE EXCELENȚĂ: Strategii pentru Viitor”

Ediția nr. 1, an școlar 2023/2024

I. Studii

Cuprins

Aionitoaei Cristina – Maria	11
Albu Florentina.....	13
Alecu Adina Mariana.....	16
Alecu Ionela Petronela.....	19
Aliu Felicia	23
Amaritei Mihaela	26
Amaritei Octavia	29
Amirzoaei Alin-Gabriel.....	37
Andrascu Marinela.....	43
Anita Alice	46
Ardelean Camelia.....	50
Ariciu Claudia	56
Arsu Adriana.....	63
Badea Ana-Maria	65
Balau Mirela	73
Balazs Annamaria.....	77
Banica Mihaela Claudia.....	81
Barbarasa Florina	91
Barbu Elena.....	96
Barbu Gabi Maria.....	101
Barnea Lacramioara	103
Becze Melinda.....	107
Bejan Daniela	111
Beresca Mihaela Elena.....	116
Berila Iuliana	121
Bivolaru Maria- Marcela	124
Bobeica Mariana	127
Bobirsc Adriana.....	131
Bobirsc Dan Ovidiu.....	133
Boboia Mioara.....	136
Bobus Ramona	139
Bodnarescu Adrian.....	141
Bologa Anamaria.....	143
Bonciu Tantica.....	149
Both Maria	154

Bratan Maria Andreea.....	161
Buciu Flavia Giliola.....	166
Buftea-Jercan Egina-Maria.....	169
Bujag Liuba.....	173
Bulai Cristiana.....	178
Bulzan Violeta.....	180
Burca Alina.....	183
Burghilea Rozica, Enache Nicoleta.....	189
Burlacu Corina.....	194
Burulean Mariana-Luminita.....	198
Butean Ioana Adriana.....	200
Calin Simona-Claudia.....	203
Camenita Daniela.....	210
Caminschi Alice.....	212
Cardei Paraschiva-Alina.....	217
Carutasu Cristina.....	220
Catanescu Gabriela.....	223
Cercel Ramona-Andreia.....	227
Cernat Stefan Alexandru.....	230
Cheia Florin.....	236
Chiac Teodora Valentina.....	243
Cioarec Radu Viorel.....	258
Ciobanel Raluca Simona.....	263
Ciorba Mariana.....	268
Ciornei Gabriela.....	274
Cocos Elena.....	278
Codila Adrian Petru.....	289
Colbea Petronela.....	291
Comsit Elena.....	295
Condrat Nicoleta.....	297
Corbeanu Elena Doina.....	301
Corchis Loredana.....	303
Cornea Luminita.....	305
Coroiu Liana Ioana.....	314
Coropcaru Maria Mihaela Adriana.....	316
Coste Valeria.....	323
Cozma Dana-Angelica.....	326

Cozma Raluca Mariana.....	330
Craciun Doriana Mihaela.....	335
Craciun Ionela	341
Cretu Daniela-Mariana.....	357
Crijinovschi Jeanina	363
Crisan Felicia	367
Curelaru Madalina	370
Cuzeli Alina Thereza	372
Cuzic Mihai Marian	376
Damaschin Eustina Gianina.....	378
Dascalu Vasile.....	392
David Doina	395
Deceanu Maria Daniela.....	397
Denes Annamaria.....	400
Dima Gabriela	408
Dirle Mirabela	412
Dobre Marioara.....	415
Dodoiu Feryan.....	429
Dogaru Nicuta Aura.....	442
Dosoftei Raluca Gabriela.....	444
Dovleac Georgeta.....	448
Dragoi Luminita Mihaela	451
Dragoiu Corina	458
Dragomir Amalia	466
Dragomir Denisa Elena.....	469
Dragomir Maria Madalina.....	472
Dragut Carmen Andreea	474
Ducu Carmen	477
Dudas-Vasile Adriana	479
Duduiala Gianina.....	481
Dumitrascu Diana.....	486
Dumuta Cornelia Simona	488
Enache Maria	494
Ene Magdalena	497
Fandly Eniko Anna.....	499
Fanica Daniel.....	503
Fenechiu Mirela	506

Floare Maria.....	512
Focht Ramona.....	516
Fodorean Diana Iustina.....	519
Gache Cerasela.....	523
Gafencu Claudia Elena.....	527
Gal Alina-Maria.....	530
Gal Olimpia.....	534
Gal Olimpia, Trandafir Nicoleta.....	537
Gheorghe Geanina.....	541
Gheorghe Ionut Manuel, Gheorghe Petronela Elena.....	543
Ghesescu Nadia Geanina.....	551
Ghica Elena Doina.....	553
Ghinea Oana.....	557
Ghintuiala Tudorita.....	558
Ghiorghita Elena Loredana.....	561
Ghita Corina-Maria.....	571
Ghita Gheorghita.....	575
Giorgi Isabela.....	579
Gioroc Carmen.....	582
Girbacea Mihaela.....	584
Giura Suzana.....	589
Glodean Iulia.....	595
Godja Adina Veronica.....	598
Goia Brindusa.....	603
Gombos Cornelia-Ionela.....	609
Gorea Codruta-Mihaela.....	615
Grasu Diana.....	619
Grigore Elena.....	621
Grigore Mioara.....	626
Grumajel Gina.....	630
Hamza Silvia.....	632
Hodivoianu Andreea.....	634
Hondrila Lacramioara.....	636
Horga Maria-Liana.....	643
Hoza Iuliana Mihaela.....	646
Huci Diana.....	660
Hutanu Mirela- Petronela.....	661

Iancu Olimpia	665
Iliescu Mara-Corina	672
Iliescu Oana	692
Iliescu Simona	699
Ionasc Rodica	709
Ionescu Alina Elena	715
Ionescu Maria	717
Iordache Simona-Ionela	722
Iorga Anca Mirabela	724
Iosifescu Madalina Maria	731
Irava Stela-Diana	735
Istrate Rodica	738
Jercan Andina-Elena	740
Jujea Luminita	744
Lazar Manuela Elena	746
Lorincz Eniko	749
Lucan Simona-Anisoara	756
Lucan-Blaga Sorina	759
Luncan Viorica Petronela	765
Lungu Ionica	769
Lupusor Roxana Monica	772
Macrai Vasile Cristian	775
Maja Anamaria	779
Manea Catalina	786
Manoloaia Simona-Ionela	788
Marcosanu Iuliana	796
Mares Silvia	806
Marin Ionica	809
Marinescu Eugenia	816
Maris Monica – Adriana	819
Martinescu Crina	822
Matei Gabriel	826
Matei Georgeta	828
Matei Rozica	836
Medrea Alina Maria	843
Melnic Alina	846
Mihai Aurelia	852

Mihai Sanda Andreea.....	856
Mihai Steluta.....	860
Mihai Tudorita.....	864
Mihailovici Bianca.....	868
Mihalache Andreia.....	872
Milea Alexandra.....	877
Milea Melania.....	881
Mircea Cosmina.....	884
Miron Silvica.....	888
Mitea Mariana.....	891
Mocan Corina Elena.....	894
Moldoveanu Anca-Valentina.....	898
Motoasca Roxana.....	900
Munteanu Nicoleta Dana.....	902
Muraru Marlana-Antoaneta.....	906
Muresan Loredana.....	920
Mustaca Delia.....	922
Nan Gabriela.....	925
Neacsu Luminita.....	927
Neagu Viviana.....	930
Necula Monica.....	932
Negrean Monica.....	937
Nica Ionut Bogdan.....	941
Nicola Elena Roxana.....	947
Nicolescu Marilena.....	950
Nistor Carmen.....	955
Obret Mirela.....	960
Olah Annamaria.....	963
Onet Delia Liliana.....	965
Oprea Alexandra.....	970
Opris Maria Elena.....	972
Orban Andreea.....	978
Orban Iuliu.....	984
Ormenisan Irina.....	987
Padurariu Ancuta.....	990
Pagu Roxana Nicoleta.....	993
Pahontu Alina Marilena.....	998

Panait Petronela.....	1001
Par Camelia – Luoana.....	1007
Pascu Ioan	1011
Pascu-Paul Bianca	1020
Pavalascu Livia Emilia.....	1035
Paven Florin Ioan.....	1041
Petrea Luminita.....	1049
Piele Elena-Roxana	1053
Pirvulescu Cornelia	1056
Platon Carmen	1061
Plesa Liliana.....	1064
Popa Adriana.....	1071
Popa Mirela Geta	1075
Popa Orieta	1078
Popeiu Minodora	1084
Popescu Elena Carmen.....	1086
Popescu Oana-Raluca.....	1088
Postelnicu Elena Marilena.....	1113
Preda Alina-Magdalena.....	1117
Pui Corina.....	1121
Purcarescu Oana Angela	1126
Purice Francisca Agnes.....	1135
Pusca Ioana Mihaela	1140
Puscas Danuta-Elena.....	1143
Radu Maricica	1149
Raileanu Gabriela.....	1151
Roata Paul	1154
Romanescu Elena Laura	1157
Sabie Stefan.....	1161
Savin Oana	1165
Schiteanu Corina	1169
Scintei Alina.....	1176
Secan Alina.....	1185
Seulean Augustin-Valentin	1194
Sihleanu Raluca Stefania	1197
Slabu Panseluta.....	1200
Solovan Carmen Ramona.....	1205

Staicu Lucia	1214
Staicu Petrica.....	1219
Stan Elena	1222
Stanciu Iulia Andreea	1237
Stanescu Monica	1239
Starparu Cornelia	1245
State Ana	1248
Suciu Florina Otilia	1251
Sut Adriana-Otilia.....	1254
Sutan Narcisa	1258
Sztreleńczuk Iolanda	1267
Tanasescu Daniela.....	1272
Tanko Maria Magdolna	1280
Teodorescu Adina Maria, Adumitroie Marinela.....	1285
Teodorovici Cristina.....	1289
Tincu Camelia Daniela.....	1293
Tintea Aurelia.....	1297
Tipa Casandra.....	1300
Tiron Lacrimioara Elena	1302
Titirisca Alina.....	1305
Toma Carmen	1309
Trandafir Nicoleta, Gal Olimpia	1312
Tudor Adriana	1316
Tudorache Virgil Andrei.....	1320
Tulugea Georgiana Isabela	1333
Turcu Iulia.....	1335
Turcu Luana-Codruta.....	1341
Urs Marcela	1345
Vartolomei Lacramioara.....	1347
Vasiu Virginia.....	1351
Vlad Cristina Simona	1354
Vlad Eugenia-Ioana	1361
Vladovici Alexandra Rusalia	1372
Vlasceanu Lorena Erika	1375
Voicu Roxana.....	1379
Zaharia Ana-Maria	1381
Zobrinschi Veronica Angela.....	1387

METODE INOVATIVE ÎN PREDAREA LIMBII ENGLEZE

Prof. AIONIȚOAEI CRISTINA-MARIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 11 BOTOȘANI

Abordarea inovativă a învățării limbii engleze a constituit obiectivul principal al parteneriatului de cooperare Erasmus + intitulat "Improvisational Theatre Methods Applied to English Language Learning", număr de referință 2021-2-PL01-KA220-SCH-000049974, implementat de ONG-uri din Polonia, Estonia, Spania și Irlanda și școli din Grecia, România și Turcia, în perioada 2022-2024.

În cadrul acestui parteneriat au fost identificate, selectate și adaptate o serie de metode /tehnici de învățare preluate din teatrul de improvizație care reprezintă o formă de teatru bazată pe spontaneitate, pe colaborarea cu cei din jur și pe conexiunea dintre membrii grupului. Mai mult de atât, teatrul de improvizație, ca metodă de educație, dezvoltă firescul în comportament, atenția, empatia și favorizează crearea unui mediu stimulativ de lucru.

În acest articol voi supune atenției dumneavoastră 3 tehnici de lucru, utile în predarea și învățarea limbii engleze, care pot fi folosite la clasele primare, gimnaziale și liceale.

1. „Corul Gnomilor” (**Gnom Choir**) este o tehnică folosită pentru familiarizarea elevilor mici cu sunetele limbii engleze. Participanții folosesc cunoștințele de bază despre sunetele limbii engleze pentru a forma un mic cor. În mod ideal, această activitate se face cu minim 6 participanți. Durata activității este de aproximativ 15 minute. Această activitate necesită disciplină, cu reguli stabilite în prealabil, pentru a se evita crearea unei atmosfere prea zgomotoase.

Așadar, elevii vor fi împărțiți în grupuri mici (în mod ideal 3 până la 4). Fiecare grup primește un sunet pe care trebuie să îl producă la comandă. De exemplu, fiecare grup poate pronunța o anumită literă (ex. C [sī]; D [dī]) sau un anumit sunet (ex. sunetul **ge** sau **gi**, reprezentat prin semnul fonetic [dʒ]). Odată ce participanții exersează sunetul timp de câteva minute, profesorul (dirijorul) arată spre diferite grupuri cu o baghetă ca și cum ar dirija o orchestră. Mai multe grupuri simultan pot fi instruite să cânte.

Astfel, elevii vor articula corect în cuvinte, sunete și grupuri sonore apropiate, specifice limbii engleze și își vor dezvolta abilitățile de teambuilding.

2. O altă tehnică denumită „Pasionat de plictisitor” (**Passionately Boring**) are drept scop exersarea vorbirii prin ținerea unui discurs convingător despre un subiect plictisitor.

Spațiul în care se desfășoară activitatea va fi amenajat ca o sală de conferințe, cu un podium și scaune. Fiecare elev/participant va ține pe rând discursuri „entuziaste” despre subiecte sau obiecte „plictisitoare”. Acestea ar putea include lucruri precum ustensile de bucătărie, statul la coadă, ambuteiaje etc. Alocați un minut pentru fiecare discurs și folosiți un cronometru pentru a vă asigura că limita de timp nu este depășită. Acordați participanților 5 minute pentru a-și pregăti discursurile.

Participanții vor folosi pix și hârtie în timp ce ascultă pentru a încerca să formuleze întrebări pentru vorbitor la sfârșit. Vorbitorul nu trebuie întrerupt în timpul discursului și orice întrebări trebuie păstrate până la sfârșit.

Odată ce vorbitorul a terminat, atunci el sau ea trebuie să răspundă la 3 întrebări despre subiectul său. În timp ce vorbește, fiecare vorbitor trebuie să pară entuziasmat și să arate un limbaj corporal pozitiv în timp ce face acest lucru.

La sfârșitul acestei activități, elevii își vor dezvolta abilitatea de ascultare activă, își vor îmbunătăți abilitățile de limbă cum ar fi intonația, tonul și dicția precum și limbajul corpului pentru a transmite un mesaj.

3. „Da, și...”(Yes, and...), tehnică specifică metodei teatrului de improvizație, îmbunătățește abilitățile de ascultare activă ale elevilor, dezvoltă capacitatea de a aplica abilitățile lingvistice în mod corespunzător în diferite contexte și dezvoltă gândirea și raționamentul critic.

Această tehnică presupune ca fiecare participant să fie de acord cu ceilalți, indiferent de ceea ce se spune.

Astfel, primul participant începe o conversație cu o declarație pozitivă. De exemplu: „Hai să mergem la film”. Cel de-al doilea participant trebuie să fie de acord cu ceea ce a spus primul participant, spunând mai întâi „Da și...”, adăugând la rândul său noi informații, „Da, și hai să luăm și niște floricele de porumb”. Jocul de rol poate continua până când se ajunge la un punct de oprire natural sau când toți participanții au luat parte la joc.

Tehnica „Da, și...” se poate folosi și în evaluarea curentă. Profesorul face o afirmație generală despre subiectul lecției, iar elevii completează cu informații de detaliu. Tehnica este, mai întâi, utilizată în cadrul unor grupuri mai mici, formate din 3– 4 elevi și apoi poate fi implementată la nivelul întregii clase.

Bibliografie:

Programa școlară pentru disciplina LIMBA ENGLEZĂ, clasele a V-a - a VIII-a, Limba modernă 1, aprobată prin Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017 , București, 2017;

Beadle, Phil „Cum să predai - Strategii didactice“, Editura Didactica Publishing House, 2020;
Ion-Ovidiu, Pânișoară, „Enciclopedia metodelor de învățământ”, ediția a II-a adăugită, Editura Polirom, 2024;

"Improvisational theater methods applied to English language learning", material developed by the IMPROVLANG project, 2024, disponibil la

https://www.improvlang.com/files/ugd/b12c66_4f3fc38336d84cc09e33f4ba123a34e4.pdf;

Oana, Gheorghe, „Teatrul de improvizație- Ghid de facilitare” disponibil la https://www.anpcdefp.ro/library/Rapoarte%20C8%99i%20analize/Ghiduri_CONNECTOR_2017/Ghid%20Teatru%20de%20improvizatie_RO.pdf;

ROLUL JOCULUI IN DEZVOLTAREA COPILULUI PRESCOLAR

Prof. inv. Prescolar Albu Florentina
Liceul Teoretic Al.Mocioni Ciacova

„Copilul – spunea marele pedagog elvețian Ed. Claparede – este o ființă a cărei principală trebuință este jocul ... această trebuință spre joc este ceva esențial naturii sale. Trebuința de a se juca este tocmai ceea ce ne va permite să împăcăm școala cu viața, să procurăm copilului acele mobiluri de acțiune care se consideră de negăsit în sala de grupă”.

„Jocul este o asimilare a realului la activitatea proprie, oferindu-i acestei activități alimentația necesară și transformând realul în funcție de multiple trebuințe ale eului. Iată de ce, toate metodele active de educare a copiilor mici cer să li se furnizeze acestora un material ajutător pentru ca, jucându-se, ei să reușească să asimileze realitățile intelectuale care, fără aceasta, rămân exterioare inteligenței copilului” – J. Piaget.

Jocul este privit drept activitatea care formează, modelează inteligenta dar, pe de altă parte, permite să se constate caracteristicile ei. Activitatea ludică furnizează informații privind psihodiagnoza inteligenței.

Jocul oferă posibilitatea cunoașterii nivelului dezvoltării intelectuale a copiilor la un moment dat, fapt ce va permite aplicarea unor metode pedagogice optime fiecărui caz în parte.

Prin activitatea de joc copiii dobândesc cunoștințe, li se formează variate acțiuni mintale care influențează dezvoltarea proceselor psihice, se face trecerea, în etape, de la acțiunile practice, materiale de joc spre acțiuni mintale, în planul reprezentărilor. Jocul are un rol formativ și, prin intermediul lui, copilul are posibilitatea de a reconstitui, de a reproduce într-o formă intuitiv-activă o arie cuprinzătoare din realitatea obiectivă. Astfel, prin joc, copiii acționând cu diferite materiale, prin jocurile de creație și de construcție, reproduc în mod activ activitatea oamenilor, reflectând relațiile sociale ale diferitelor profesii.

Jocul favorizează dezvoltarea aptitudinii imaginative la copii, a capacității de a crea sisteme de imagini generalizate despre obiecte și fenomene, precum și de a efectua diverse combinații mentale cu imaginile respective. Prin joc, copilul dobândește numeroase și variate cunoștințe despre mediul înconjurător prin care își dezvoltă procesele psihice de reflectare directă și nemijlocită a realității: percepțiile, reprezentările, memoria, imaginația, gândirea, limbajul.

În timpul jocului reprezentările copilului se îmbogățesc, se precizează și se conturează. Trecând de la reprezentări la noțiuni, copilului îi se dezvoltă memoria, gândirea activă, unde un rol important îl joacă limbajul. Comunicând între ei, își fixează tema jocului, stabilesc subiectul, își repartizează rolurile, își precizează acțiunile comune, menite să confere jocului un caracter organizat.

Prin joc, imaginația copiilor suferă modificări calitative în strânsă unitate cu schimbările psiho-fiziologice care au loc în această perioadă (3-6 ani). Cunoștințele

copilului devin mai precise, mai sistematice și mai generalizate, se dezvoltă imaginația reproductivă și creatoare.

Iată de ce părinții, educatorii trebuie să acorde o atenție deosebită jocului copilului și chiar să-i fie partener de joacă.

Pentru copii jocul include o varietate de activități amuzante și interesante. Aceste activități pot fi: jocul creativ, jocul liniștit, jocul activ, dramatic și jocul de manipulare a obiectelor. Un copil se poate juca singur sau în grup. Copii trec prin diferite stadii pe măsura dezvoltării lor, devenind capabili de mai multe interacțiuni în jocul lor. Este important să se știe faptul că fiecare vârstă reflectă în jocul unui copil stadiul de dezvoltare psihologică și emoțională.

O contribuție importantă la pregătirea copilului pentru școală și-o aduc jocurile didactice pentru dezvoltarea limbajului. Se știe că mediul familial exercită o influență cultural-educativă binefăcătoare asupra dezvoltării limbajului copilului și în mod deosebit, asupra dezvoltării limbajului acestuia. Cu toate acestea, realitatea confirmă că influențele exercitate de mediul familial sub acest aspect sunt încă deosebit de variate. În consecință, fie datorită acestor influențe, fie datorită unor întârzieri sau defecțiuni în vorbirea copiilor la intrarea lor în grădiniță, diferențele semnificate în dezvoltarea limbajului sau a vocabularului acestora sunt încă deosebit de sesizabile. Aceste diferențieri accentuate se mențin până la intrarea copilului în școală, mai ales pentru cei ce nu frecventează zilnic grădinița. Ori, între limbaj și gândire există o interdependență binecunoscută. Aceste diferențieri în domeniul dezvoltării limbajului situează copiii în poziții diferite, sub aspectele deosebit de complexe ale activităților instructiv-educative. Una dintre sarcinile majore ale grădiniței instructiv-educative o constituie omogenizarea relativă a dezvoltării limbajului copiilor, în așa fel încât la intrarea în școala primară, să posede noțiunile strict necesare însușirii cunoștințelor de bază prevăzute de programa școlară.

Dezvoltarea limbajului se realizează atât în activitățile specifice dezvoltării vorbirii, cât și în cadrul întregului program din grădiniță.

Procesul de influențare asupra dezvoltării limbajului copiilor începe la grupa mică ținându-se seama de caracterul concret al limbajului, dificultățile de pronunție, vocabularul redus și alte particularități psihice cum sunt: gândirea concretă, atenția instabilă, memoria individuală.

Dezvoltarea vorbirii copiilor se realizează în mod treptat, prin lărgirea relațiilor verbale cu cei din jur, în condițiile manifestării de către copii a curiozității de cunoaștere a obiectelor, a însușirilor acestora, pe de o parte și a atitudinii interogative referitoare la originea și cauza unor fenomene, pe de altă parte.

În întregul proces de cultivare a limbajului, atât în activitățile specifice, cât și în toate celelalte împrejurări se urmărește:

- formarea deprinderilor de vorbire corectă (sub aspect fonetic, lexical, gramatical, coerentă și expresivă);
- îmbogățirea și activizarea limbajului și a gândirii, dezvoltarea limbajului monologat și dialogat, însușirea simbolurilor verbale cu caracter generalizator, în funcție de particularitățile de vârstă;
- formarea deprinderii de exprimare adecvată a gândurilor, ceea ce contribuie la pregătirea lor pentru activitatea instructiv-educativă din școală;

- trecerea treptată de la limbajul concret - situativ la limbajul contextual, pe măsură ce copilul depășește limitele experienței senzoriale, însușirea treptată a structurii gramaticale a limbii materne în practica vorbirii, îmbogățirea vocabularului în condițiile comunicării continue cu persoanele din jur;

- prevenirea și corectarea defectelor de pronunție, în cadrul muncii individuale, cu grupuri mici de copii, precum și în cadrul activității de dezvoltare a limbajului cu întreaga grupă de copii.

Jocurile didactice destinate dezvoltării limbajului contribuie, în mare măsură, la dezvoltarea acuității auditive a auzului fonematic. Ele solicită perceperea corectă a sunetelor, descifrarea compoziției sonore sau semnalarea prezenței sau absenței unui anumit sunet într-un cuvânt

O altă sarcină pe care o îndeplinesc jocurile didactice destinate dezvoltării limbajului se referă la clarificarea și precizarea unor noțiuni, sarcină ce se realizează concomitent cu cele care se referă la îmbogățirea vocabularului și activizarea lui.

Cele mai multe jocuri didactice sunt destinate îmbogățirii lexicului copiilor cu substantive comune ce denumesc: obiecte și fenomene percepute direct în natura înconjurătoare și în viața socială, nume de obiecte necesare în viață și activitatea lor, principalele încăperi cu obiectele necesare, părțile componente ale corpului, obiecte de igienă personală, îmbrăcăminte, încălțăminte, alimente, mijloace de locomoție, anotimpurile și fenomenele specifice lor, animale domestice și sălbatice, plante cunoscute și unele părți componente ale acestora, unele aspecte ale muncii, ale vieții sociale desfășurate de părinții lor.

Jocul didactic contribuie atât la îmbogățirea vocabularului, activizarea și exersarea lui; cât și la însușirea unei exprimări clare, coerente, corecte din punct de vedere gramatical, la cultivarea independenței în vorbire și stimularea creativității în exprimarea orală.

Deci, prin jocul didactic se asigură înțelegerea, fixarea sau repetarea anumitor cunoștințe în mod plăcut, fără ca interesul celor care comunică să scadă. Jocul se constituie ca activitate fundamentală la vârsta preșcolară. J. Piaget denumește jocul ca fiind un anumit tip de activitate, înțeleasă ca un exercițiu funcțional.

BIBLIOGRAFIE

Grigoriu Dumitru – Copilul si jocul,1975

ÎMPREUNĂ SPRE EXCELENȚĂ: STRATEGII PENTRU VIITOR

ALECU ADINA MARIANA

G.P.N.PIETROSU- COSTEȘTI, JUD. BUZĂU

EDUCAȚIA CULTURALĂ –MIJLOC DE INTEGRARE ȘI SOCIALIZARE A RROMILOR

Educația interculturală constituie o opțiune ideologică în societățile democratice și vizează pregătirea viitorilor cetățeni astfel încât ei să facă cea mai bună alegere și să se orienteze în contextul schimbărilor intervenite în sistemele de valori.

Pentru a se constitui într-un principiu reglator al întregii activități educative a noilor generații, educația interculturală trebuie să devină o constantă pregătire a cadrelor didactice. Ea trebuie să-și pună amprenta și asupra materiilor de învățământ, programelor școlare, asupra priorităților educative, asupra criteriilor de evaluare a competențelor, comportamentelor, asupra relațiilor cu părinții și comunitățile permițând formarea unor comportamente creative precum atitudinea de a comunica, încrederea în grup, respectul de sine și al altora, toleranță față de opinii diferite de a ta, luarea unor decizii în mod democratic, acceptarea responsabilității și a propriului eu, soluționarea emoțiilor primare, aptitudinea de a evita altercațiile.

Având în vedere că numărul copiilor preșcolari rromi este destul de ridicat și că persistă unele probleme în ceea ce privește relația lor cu ceilalți colegi sau cadre didactice dar și de faptul că inevitabil vor fi mereu contacte între cei majoritari și cei ce aparțin minorității respective, educația interculturală derulată prin acțiuni la nivelul școlii sau al comunității trebuie să vizeze:

- promovarea unei atitudini tolerante, deschise de acceptare și înțelegere firească a raporturilor între români și rromi;

- recunoașterea și respectarea diferențelor culturale prin valorificarea pozitivă a relațiilor de egalitate între oameni;
- promovarea unor politici școlare care să favorizeze egalizarea șanselor în educație;
- demararea unor strategii de valorificare a diferențelor culturale pentru a le transforma în resurse pedagogice;
- inițierea demersurilor pentru cunoașterea culturii rromilor și pentru tratarea cu tact și înțelegere a aspectelor vieții lor culturale și sociale;
- amendarea oricărei forme de manifestare ostilă privind populația rromilor;
- promovarea unor relații de cunoaștere și de bună înțelegere între majoritarii etnici;
- lupta împotriva prejudecăților etnice.

Înainte de a aborda tema vizând obiceiurile și tradițiile rromilor ,am planificat și realizat la grupa activități destinate cunoașterii drepturilor copilului.

Acestea au fost realizate prin metodă proiectelor în cadrul temei „Omul și mediul social “ cu subtitlul „Obiceiuri și tradiții rrome “ .

Pe parcursul unei săptămâni toate activitățile pe domenii au fost subordonate scopului de a cunoaște unele aspecte din obiceiurile și tradițiile rrome.

Astfel în cadrul fiecărei arii curriculare am desfășurat corespunzător:

- lectură după imagini „Aspecte din viață rromilor”(DS);
- lectură „ Cum umblau rromii” (DLC);
- pictura „Familie de rromi”;
- audiție imnul rromilor „Gelem, gelem”;
- confecționare (DOS)„Steagul rromilor”;
- educație morală civică „Copilul care nu-i cuminte “;
- joc didactic„Găsește cuvântul opus “;
- activitate matematică „ Predarea numărului în limitele 1-7 și vecinii lui 8 “

La toate activitățile am folosit materiale didactice concrete sau ilustrate care să conțină elemente specifice etniei rrome. (de exemplu obiecte realizate de meșteșugari ,imagini cu familii de rromi, obiecte specifice – costume specifice).

Din elementele observate în materialele tipărite (redate) copii au prezentat în desen obiecte ,costume,și accesorii specifice etniei rrome.

În activitățile alese (ĂLA) și recreative au completat informațiile date copiilor despre etnia rromă,obiceiurile și tradițiile sale,prin punerea la dispoziție a mai multor imagini și mai ales prin audierea unor povestiri și cântece rrome.

În semestrul II am preluat tema „Omulsii mediul social “ punând accent pe „Meșteșuguri specifice rrome” ca subtema. Astfel activitățile au cuprins lectură educatoarei „Căsuța de ingradele”, memorizarea „Da Doamne , doi sori sau trei” ,lectură după imagini „Muncă rromilor”, joc logic „Jocul celor două cercuri “, pictură „Rromii muncind”, audiție „ Cântece rrome”, lucrare colectivă „Rromii în jurul focului “, convorbire „Orice meserie are importanța ei “, educație fizică „Cursa obstacole “ ,(obstacolele fiind realizate de rromi).

În concluzie, prin participarea împreună la această formă de activitate au realizat o mai bună cunoaștere și apropiere între copii .Copiii rromilor și-au cunoscut mai bine tradițiile și au fost mândri că le pot prezenta.

Cu toții au aflat că rromii sunt oameni care spun direct ce gândesc și în comunitățile tradiționale acționează norme etice specifice de conviețuire în grup.

Copiii au mai aflat că meșteșugurile tradiționale se îmbină cu dansul, muzică, acestea fiind modalități de trăi cotidian și nu doar prilejuite de evenimente deosebite ca la români.

BIBLIOGRAFIE

Gina Ana, Maria Koreck – „Ghid de educație civică ,centru de resurse pentru comunitățile de rromi”

Costica Batalan -, „Nestemate din folclorul rromilor” Ed. Kripterion, Bucuresti 2002, „Revista învățământului preșcolar “ ,3-4/2005 - MEC

PROFESOR ÎN SECOLUL AL XXI-LEA

PROF. ALECU IONELA PETRONELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ION BOJOI”

Lumea de astăzi este într-o continuă schimbare, iar noi ca profesori trebuie să ne adaptăm și să ne modificăm în permanență activitatea în ceea ce privește abordarea lecțiilor pentru a le face cât mai plăcute și eficiente. Pe lângă faptul că educăm elevii pentru lumea de mâine, care nu știm cum va fi, trebuie învățați să știe să se adapteze și de aceea vom pune accent mai mult pe formarea competențelor și mai puțin pe asimilarea de informații. Este noua misiune a profesorului de astăzi. Să pregătim elevii pentru o lume complexă și interconectată, cu schimbări rapide la nivel tehnologic, cultural, economic și demografic.

Însă formarea competențelor de care au nevoie elevii pentru a reuși în societate, nu se pot realiza prin intermediul disciplinelor clasice, ci este necesară o nouă abordare și de un dascăl modern. Dascălul de ieri este cadrul didactic de astăzi. Abordarea lui pornește de la probleme reale ale lumii și de la nevoile de învățare ale elevilor în contextul lumii de astăzi.

Această abordare conferă elevilor o privire de ansamblu asupra vieții, argumentul prim fiind faptul că viața nu e împărțită pe discipline. Experiențele vieții sunt trăite într-o manieră integrată. Elevii pot dobândi o cultură educațională de bază pentru a face față solicitărilor și provocărilor lumii, de a face conexiuni rapide cu alte discipline, de a utiliza ce au colectat în diversele „sertare” disciplinare. O nouă abordare presupune un profesor modern, care să știe să utilizeze mai ales tehnologia.

Pentru fiecare dintre noi, profesorul este imaginea unui veritabil dascăl, creat în minte de de fascinantele personaje literare : bădița Vasile, Aron Pumnul și mai ales, domnu´ Trandafir. Marii clasici i-au evocat și realizat portrete literare. Păstrarea imaginii învățătorului Trandafir s-a datorat harului didactic, iubirii de copii, pasiunii și abnegației pentru „misia” lor sfântă și nu pentru că ar fi vrut să iasă în față cu realizările lor mărețe. Activitatea didactică a profesorului modern, depășește evidențierea unor calități personale ale acestuia, cum ar fi vocația, talentul, dăruirea, prin faptul că presupune însușirea de cunoștințe teoretice, formarea unor deprinderi, abilități, competențe, calități și asumarea unor roluri, într-o manieră riguroasă și controlată, ceea ce reprezintă profesionalismul său.

În secolul XXI dascălul este supus unui stres mult mai mare și unei presiuni sociale tot mai stringente. Provocarea este să iasă din zona lui de confort, să se autodepășească, să se formeze și reformeze continuu, potrivit societății contemporane în continuă mișcare. Profesorul se adaptează în

mod constant, face provocărilor de orice fel, își crează o imagine prin munca de la catedră sau online, prin activități extrașcolare deosebite și concursuri școlare, publicarea unor articole de specialitate și de ce nu, prin participare la activități formative cum ar fi cursuri simpozioane, seminarii. Devotamentul profesorilor din operele literare ca și a profesorul secolului XXI nu lipsește, singura diferență este la nivel al aptitudinilor. În prezent un bun profesor trebuie să aibă cunoștințe de TIC, competențe digitale, să știe să utilizeze platformele educaționale etc

Tehnologia didactică reprezintă un proces complex, integrator, un conglomerat de idei, tendințe, concepții, sisteme, abordări, metode și mijloace de instruire, aplicate pentru eficientizarea procesului educațional, valorificând interrelaționarea cu toate domeniile teoriei și practicii pedagogice.

Utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicare în educație a dus la o schimbare majoră a unor principii didactice și strategii de predare și învățare. Crearea unor adaptări destinate utilizatorilor cu nevoi speciale s-a dezvoltat foarte mult în ultimii ani, iar aceste adaptări sunt cunoscute sub sintagma de tehnologii de acces. Termenul de tehnologii de acces (TA) se referă la echipamentele hardware și aplicațiile software, cu ajutorul cărora o persoană cu deficiență, poate utiliza Tehnologia Informațională și de Comunicare (TIC), respectiv computer-ul, cu tot ceea ce ține de acesta, inclusiv internet-ul și serviciile de comunicare aferente acestuia (CATA, 2004). Aceste servicii și echipamente pot fi utilizate de persoanele cu dizabilitati vizuale, de auz, deficiența neoromotorie și mobilitate redusă și de către persoanele cu dizabilitati cognitive și dificultati de învățare.

Caracteristicile Tehnologiilor Asistive sunt următoarele:

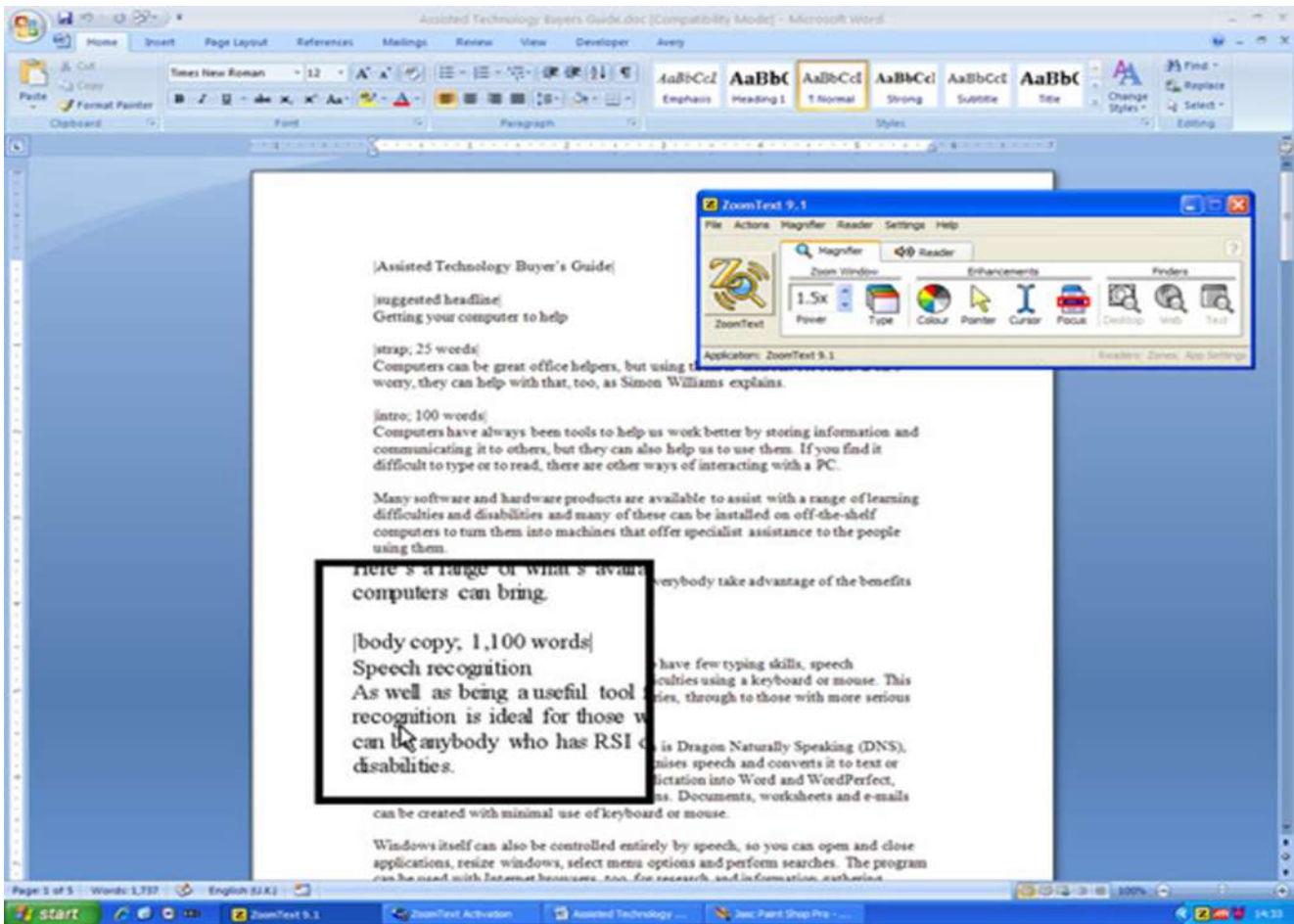
- facilitează persoanei cu deficiență accesul la informația la care anterior nu avea acces independent;
- permite formarea de noi abilități de natură să faciliteze integrarea socială și profesională;
- permite efectuarea de sarcini, relativ independent și într-un ritm asemănător cu al unei persoane fără deficiențe;
- oferă suport în activitățile educaționale și în interacțiunile sociale.

Astfel, pentru a veni în ajutor elevului cu deficiențe de vedere, am putea utiliza următoarele dispozitive: Cititoarele de ecran (screen reader)

Cititorul de ecran redă vocal și/sau Braille întreaga informație de pe ecranul computerului, o zonă definită de utilizator, o linie compusă din mai multe cuvinte, un singur cuvânt, o singură literă sau echivalentul fonetic al unei litere sau semn de punctuație.

Totodată, permite citirea continuă a unui document sau a meniurilor din cadrul aplicațiilor software, a ferestrelor de dialog, a mesajelor de sistem.

Magnificatorul de ecran (screen magnifier) Este un software care mărește informația afișată, de până la 36 de ori. În cazul utilizării succesive a funcției de mărire, pe monitor va apărea o mica zonă din informație și anume acea zonă unde este poziționat cursorul mouse-ului. Modul de afișare a informației mărite poate fi prezentat pe toată sau pe jumătate din suprafața ecranului, restul rămânând normal sau sub forma unei lupe. Un amplificator de ecran poate avea, pentru a facilita o mai buna manipulare și o sinteză vocală, oferindu-i astfel utilizatorului cu vedere slabă o analiză a informațiilor atât din punct de vedere vizual, cât și auditiv.

Echipamente Braille

Imprimantele Braille permit tipărirea, textelor și graficelor simple, din format electronic în format Braille, prin crearea unor puncte în relief pe o hârtie groasă, foarte rezistentă, astfel încât punctele să nu se tocească. Se conectează ca și imprimantele obișnuite, iar prin modul lor de conectare pot fi conectate și la alte periferice speciale destinate utilizatorilor nevăzători. Afișajul Braille este un dispozitiv tactil așezat lângă o tastatură obișnuită de computer sau lângă tastatura notebook-ului, facilitând utilizatorului lecturarea informațiilor afișate, analizând aceste informații tactil-chinestezic.

Afișajele Braille moderne au inclusă tastatură Braille.

Formatul DAISY (Digital Accessible Information System - format digital accesibil)

Constă într-o colecție structurată de fișiere, care pot fi distribuite pe un suport digital, ce permite reproducerea conținutului unui material tipărit, într-un format audio digital. Cartile DAISY, cunoscute și sub denumirea de cărți audio digitale (DTB - Digital TalkingMs), se pot asculta selectiv, exact ca o carte tipărită, și pot fi lecturate pe un dispozitiv, computer sau aparat portabil asemănător unui CD-player, ce poate reda documente care respectă standardul DAISY.

Un rezultat pozitiv al includerii tehnologiilor de acces în proiectarea personalizată constă în faptul că acestea pot deveni parte a rutinei zilnice a copiilor și elevilor cu deficiente de vedere, dar și cu alte deficiențe. Accesul la tehnologia asistivă la vârste cât mai mici reprezintă o garanție pentru o mai bună integrare în comunitate și societate. Ajutând copiii să depășească barierele întâmpinate în viața de zi cu zi, vor permite o autonomie crescută și o mai bună participare la activitățile școlare.

Copiii cu dizabilități trebuie să participe pe deplin la viața socială, inclusiv prin aportul mijloacelor ajutătoare și al altor tehnologii. Absența acestora poate duce la abandon școlar, izolare și chiar excludere. Educația este principalul factor de incluziune al persoanelor cu dizabilități, iar profesorul secolului XXI se ocupă de acest aspect.

Bibliografie:

1. Guțu V. Șevciuc M., Goraș-Postică V. et al. *Didactica universitară*. CEP USM, Chișinău, 2011
2. Rosan A., *Psihopedagogie specială*, Editura Polirom, 2015
3. Alois Ghergut, *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, 2013
4. Alois Ghergut, Luciana Frumos, *Educație Incluzivă, Ghid metodologic*, Editura Polirom

IMPORTANȚA CREATIVITĂȚII ÎN EDUCAȚIE

Felicia Aliu, Colegiul Național „Alexandru Ioan Cuza”

Întrebările pe care ni le punem astăzi, când trăim un timp al schimbărilor rapide, un timp al competiției acerbe și accelerate, care ne influențează viața, ne impune noi determinări, ne provoacă la o regândire a sistemelor și a structurilor economice și sociale, a raportului dintre individ și societate, dintre identitate națională și globalizare, sunt definatorii pentru un proces educativ performant: Cum poate școala să dezvolte potențialul creativ al elevilor? Există un potențial uman creativ în fiecare dintre noi?

Câtă vreme creația a fost socotită un privilegiu dobândit ereditar de o minoritate, școala nu s-a ocupat în mod special de acest aspect, deși, e drept, s-au creat, ici și colo, clase speciale pentru supradotați. De când se arată că automatele dirijate de calculatoare înfăptuiesc toate muncile monotone, stereotipe și, deci omului îi revin mai multe sarcini de perfecționare și de înnoire, iar cultivarea gândirii inovatoare a devenit o sarcină importantă a scolilor de masă. Pe lângă efortul tradițional de educare a gândirii critice și de stimulare a fanteziei apare și ea ca un obiectiv major. Aceasta implică schimbări importante, atât în mentalitatea profesorilor, cât și în ceea ce privește metodele de educare și instruire.

În primul rând, trebuie schimbat climatul pentru a elimina blocajele culturale și emotive extrem de puternice și de evidente în școala românească din trecut. Se cer raporturi destinsse, decromatice între elevi și profesori, ceea ce nu este echivalent cu a coborî statutul celui care inițiază procesul educativ, adică al profesorului. În al doilea rând, modul de predare trebuie să solicite participarea, inițiativele elevilor prin folosirea metodelor active în detrimentul celor tradiționale, unidirecționale. În plus, fantezia trebuie și ea apreciată și nu doar temeinicia asimilării cunoștințelor, raționamentul riguros și spiritul critic.

Dar ce este creativitatea? Răspunsurile sunt multiple și variate, dar toate o surprind ca pe o dispoziție spontană de a crea și care există a priori în fiecare persoană, la toate vârstele. Creativitatea există și se dezvoltă în strânsă dependență de mediul socio-cultural. Ea necesită, pentru a se realiza, condiții favorabile de exprimare. Simțul critic, teama de ridicol, de a nu fi înțeles și conformismul de grup sunt barierele cele mai frecvente ale creativității. Omul are trei caracteristici specifice: inteligență, creativitate și educație. Inteligența abilitatea de a învăța, de a gândi. Creativitatea este abilitatea de a produce lucruri cunoscute noi. Educația este ceea ce obținem după ce parcurgem ciclurile școlare.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. În procesul de predare-învățare, trebuie să fie găsite metode și tehnici de dezvoltare a creativității și încurajată aplicarea lor cu regularitate în contextul școlar. Sub aspect pedagogic, activitatea didactică trebuie să își deplaseze centrul de greutate „dinspre predare” „înspre învățare”. Profesorul, cadrul didactic, în general, trebuie să acorde elevilor resurse de timp pentru gândirea creatoare, să recunoască și să aprecieze public ideile și produsele creative, să încurajeze asumarea unor riscuri, să accepte greșelile, să imagineze unele perspective alternative, să facă aprecieri critice și să încurajeze cooperarea, flexibilitatea mentală, diversitatea și polemica și să diminueze sarcinile de memorare automată. Dacă la începutul anului de studiu, am pune în aplicare aceste tehnici de încurajare a creativității, am fi mai aproape de performanță în procesul de educație.

Pentru încurajarea creativității în educație și cercetare, instituțiile de învățământ trebuie să promoveze o cultură care să recompenseze performanța, dar să nu sancționeze eșecurile, tocmai pentru a încuraja cadrele didactice să pună sub semnul îndoielii ideile vechi, să treacă dincolo de cunoașterea convențională și să tindă spre originalitate. Potentialului uman al școlii, care, prin structuri instituționalizate și management performant, dezvoltă creativitatea, trebuie să i se asigure măsuri de protecție, de asumare a riscurilor. Înclinațiile creative ale corpului didactic, ale elevilor, spiritul inovativ, depășirea atitudinii de suficiență și autosuficiență, a paradigmatelor bine înrădăcinate, trebuie autorizate, încurajate și susținute.

Receptivitatea și curiozitatea copilului, bogăția imaginației, tendința sa spontană către nou, pasiunea pentru fabulație, dorința lui de a realiza ceva constructiv și creativ pot fi "alimentate" și împlinite efectiv, pot fi puse adecvat în valoare prin solicitări și antrenamente corespunzătoare, care, astfel, pot oferi multiple elemente pozitive în stimularea și cultivarea potențialului creativ propriu vârstei preșcolare. În același sens, atmosfera sau climatul psihosocial, în care își desfășoară activitatea copilul, constituie aspectul hotărâtor. Rolul unui climat caracterizat prin deschidere și stil relaxat de creație, prin asigurarea libertății de afirmare și expresie independentă, prin recunoașterea și aprecierea pozitivă ca și prin încurajarea și promovarea efortului creativ pot participa în mod decisiv la dezvoltarea creativității copiilor. Atmosfera stimulativă pentru creativitate presupune și o responsabilizare specifică a copiilor prin angajarea lor în efortul de prelucrare și reorganizare a datelor, de generare a unor sisteme sau configurații noi prin asigurarea unui dinamism intelectual și afectiv opus oareicăror tendințe spre inerție și platitudine.

Astăzi, într-o lume de largă deschidere democratică, recunoașterea și promovarea creativității nu este numai un deziderat, ci o reală și stringentă necesitate. Încă de acum două decenii, psihologul Morris Stein anunța acest prag de minunată deschidere pentru creativitate și spiritele creative: „O societate care stimulează creativitatea asigură cetățenilor săi patru libertăți de bază: libertatea de

studiu și pregătire, libertatea de explorare și investigare, libertatea de exprimare și libertatea de a fi ei înșiși”.

Creativitatea este capacitate generală, proprie tuturor copiilor, fiecare dispunând de ea într-o formă mai sau mai mică. Depinde de noi, cadrele didactice, să dezvoltăm potențialul creativ al copilului pentru a-l transforma, cu timpul, în creativitate inovativă și inventivă. Adevăratul dascăl este caracterizat prin aceea că mintea sa se mișcă în armonie cu mințile elevilor săi, trăind împreună, deopotrivă, și dificultățile și victoriile individuale. Astfel, dascălul reprezintă el însuși un model pentru elevii săi, o persoană creativă capabilă de educarea elevilor săi,

Pentru ca învățarea să devină atractivă, interesantă și eficientă totodată, profesorii zilei de azi este pus în situația de a apela la strategiile didactice moderne interactive. Acestea stimulează gândirea creativă a elevilor; satisfac dorința elevului de a descoperi singuri informațiile, filtrându-le prin prisma propriei personalități, elevul simțindu-se foarte util. Profesorul trebuie să recurgă la învățarea prin cercetare-descoperire, care implică un efort propriu, independent sau dirijat, care se bazează pe gândire și imaginație creatoare. Este vorba despre învățarea interactiv-creativă.

Printr-o învățare interactiv-creativă este alungată plictiseala, monotonia, lăsând loc interrelaționării directe sau mediate cu ceilalți, cu profesorul și colegii pentru a putea transforma materialul de studiu. Creativitatea solicită procese de conversie, de imaginație și de restructurare continuă a datelor. Avem învățare creativă atunci când elevul dobândește o experiență nouă prin propriile puteri, descoperind-o și exersând-o în cadre problematice divergente. Interactivismul presupune creativitate, în timp ce creativitatea poate fi individuală sau de grup.

Învățarea interactiv-creativă e în deplină concordanță cu ritmul alert al vieții actuale care aduce cu sine noi și noi transformări. De aceea trebuie să educăm, în cadrul școlii, un om creativ care să facă față cu succes situațiilor noi; un constructor de idei care nu rămâne suspendat în sistemul său ideativ, ci îl folosește pentru a elabora decizii pentru problemele vieții prin acțiune.

În predarea tuturor disciplinelor, profesorii trebuie să apeleze la învățarea creativă. Din proprie experiență, orele de limba și literatura română bazate pe o predare interactiv-creativă sunt mult mai atractive pentru elevi, aceștia fiind deosebit de receptivi în corelarea ficțiunii cu realitatea.

BIBLIOGRAFIE:

- C. Cojocaru, *Creativitate și inovatie*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1975;
U. Schiopu, *Psihologia copilului*, Editura Didactică și pedagogică, 1967.

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DIGITALE LA ELEVI

Profesor Mihaela Amariței,

Școala Gimnazială „Bogdan Vodă” Rădăuți, jud. Suceava

Tehnologia digitală este inovația secolului XXI și ne modelează felul în care trăim, gândim și ne creștem copiii. Copiii noștri sunt printre primele generații care se nasc, cresc și trăiesc în această lume digitalizată și sunt așa numiții „copii digitali”. Fenomenul tehnologiei digitale a prins proporții uriașe și a adus cu sine o serie de schimbări pozitive precum comunicarea facilă, resurse pentru educație și învățare, aplicații care să ne facă viața mai ușoară – aplicații pentru gătit, sport, muzică etc.

Indiferent de țară, de contextul cultural și de specificul național, sistemele de educație trec la aceste reforme pentru adecvarea școlii la o nouă epocă, unde absolventului i se cere mult mai mult decât o specializare și/sau o cultură generală. Provocarea cea mai mare este aceea că – dincolo de orice fel de retorici – absolventul chiar trebuie să învețe pe tot parcursul vieții.

Ca urmare a eforturilor de optimizare a educației la nivel european, din perspectiva adecvării școlii la caracteristicile pieței muncii, un grup de lucru al Comisiei Europene a redactat și promovat în 2006 un document care își propune să ofere un „profil de formare european” structurat pe baza a opt competențe cheie: comunicare în limba maternă, comunicare în limbi străine, competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii, competența digitală, a învăța să înveți, competențe sociale și civice, spirit de inițiativă și antreprenoriat, sensibilizare și exprimare culturală.

Competențele cheie sunt prezentate ca rezultate ale învățării, fiind ansambluri de cunoștințe, abilități și atitudini care urmează să fie formate tuturor tinerilor, ca instrumente culturale pentru învățarea pe parcursul întregii vieți.

Competența digitală este una dintre cele opt competențe-cheie, concretizându-se în utilizarea cu încredere și în mod critic a întregii game de tehnologii ale informației și comunicațiilor pentru informare, comunicare și soluționare a problemelor în toate domeniile vieții. Ea ne ajută să stăpânim și alte competențe-cheie, cum ar fi comunicarea, competențele lingvistice sau cele de bază în matematică și științe, fiind esențială pentru educație, viață profesională și participare activă în societate.

Dobândirea acestei competente și stapânirea ei se realizează structurat în cinci domenii: alfabetizarea digitală și informațională, comunicare și colaborare, creare de conținut digital, siguranță și soluționare de probleme.

Competența digitală (abr – TSI – Tehnologia Societății Informației) Cunoștințe – înțelegerea și cunoașterea naturii, a rolului și a oportunităților TSI în contexte cotidiene: în viața personală, socială, profesională. Include aplicațiile principale de tipul: procesor word, foi de calcul, baze de date, stocarea și gestionarea informațiilor; înțelegerea oportunităților și a riscurilor potențiale ale internetului și ale comunicării prin mediul electronic (e-mail, rețea) în contexte de: muncă, petrecerea timpului liber, schimbul de experiențe, colaborarea în rețea, învățare, cercetare; înțelegerea modului prin care TSI sprijină creativitatea și inovația, conștientizarea aspectelor care țin de validitatea și autenticitatea informațiilor disponibile precum și de principiile legale și etice implicate de folosirea interactivă a TSI. Abilități – abilitatea de a căuta, colecta și procesa informația și a o folosi într-o manieră critică și sistematică, apreciind relevanța acesteia, diferențiind între real și virtual și recunoscând legăturile dintre acestea; abilități de a folosi instrumente digitale pentru a produce, prezenta și înțelege informații complexe; abilitatea de a accesa, căuta și folosi servicii bazate pe internet; folosirea TSI pentru sprijinirea gândirii critice, a creativității și a inovației. Atitudini – atitudine critică și reflexivă față de informația disponibilă, responsabilitate în folosirea mijloacelor interactive, interes pentru implicarea în comunități și rețele pentru scopuri culturale, sociale și/sau profesionale.

Este larg acceptat faptul că formarea competenței digitale trebuie să înceapă de la o vârstă mică, însă deciziile legate de tipologia tehnologiilor și timpul alocat acestora trebuie bine cântărite.

În cazul învățământului primar, formarea și dezvoltarea competențelor digitale se va efectua atât în cadrul disciplinelor de bază, cât și în cadrul componentelor curriculare opționale (exemplu Jocul cu calculatorul). Un rol important în formarea și dezvoltarea competențelor digitale la acest nivel de învățământ îi revine învățământului non formal și celui informal. Contexte non formale și informale de învățare a utilizării TIC pot fi:

- vizite la instituții din comunitate în cadrul cărora sunt utilizate tehnologiile de informare și comunicare (bancă, studio fotografic, întreprinderi, primărie, magazine etc.);
- vizite la muzee tehnice sau expoziții de specialitate;
- înregistrarea audio sau video cu ocazia unor evenimente speciale (vizite, serbări, expoziții etc.) cu ajutorul diferitelor aparate și softuri digitale;
- concursuri de jocuri educative pe calculator.

Există resurse și aplicații de învățare pe care le poate crea profesorul sau resurse deja existente sub formă de prezentări, lecții, fișe, imagini și clipuri pe care le putem folosi atât în timpul lecțiilor live, cât și ca teme de lucru pentru acasă. Aici lista e mai lungă și include aplicații precum ASQ, Kahoot, Quizziz, Wordwall, Padlet, Twinkl sau Digitaliada, precum și surse de inspirație pentru filme, teme și studiu individual.

Evoluția tehnologiei și integrarea ei în toate sectoarele de activitate ale societății a condus la solicitarea sistemului educației de a face față noilor cerințe și provocări pentru școală, pentru actorii ei, dar și pentru cei responsabili cu formarea lor.

Cadrele didactice au analizat noile resurse tehnologice, punând accent pe nivelul de utilizare a acestora pentru pregătirea, organizarea și desfășurarea activităților educative și tipurile de aplicații folosite, au utilizat manualele digitale. Cu toate că transformarea erei digitale a impus, favorizat și îmbunătățit accesul la resurse TIC în școli, există diferențe semnificative între acestea, în funcție de mediul în care funcționează, urban sau rural, în detrimentul celor din urmă, cărora încă le lipsesc dispozitivele tehnologice de bază. Acest aspect constituie o dificultate majoră, în condițiile în care se așteaptă asigurarea de șanse egale la o educație de calitate, la acces la tehnologie, într-o societate care cere tineri pregătiți din punct de vedere tehnologic și digital.

Interesul evident al elevilor pentru activități ce presupun utilizarea internetului și observând scorurile mari pentru competențele de lucru cu motoare de căutare pe Internet se conturează nevoia alfabetizării informaționale a elevilor, întrucât cei mai mulți nu posedă competențe de utilizare etică și legală a informațiilor din mediul online. Astfel, este necesară acordarea unei atenții sporite sarcinilor care ar putea viza alfabetizarea informațională și pe cea tehnologico-pedagogică, care să fie incluse în activitățile desfășurate cu ajutorul resurselor digitale.

Bibliografie

- 1.Făt, Silvia; Labăr, Adrian Vicențiu, 2009, Eficiența utilizării noilor tehnologii în educație, EduTIC 2009, Raport de cercetare evaluativă.
- 2.*** Repere pentru proiectarea și actualizarea curriculumului național. Document de politici educaționale, versiune de lucru, Institutul de Științe ale Educației, mai, 2016. Disponibil la adresa www.ise.ro/?s=document+politici%2C+mai+2016
- 3.Noveanu, E.; Potolea, D., 2008, Informatizarea sistemului de învățământ: Programul S.E.I., Editura Agata, București.

MOTIVAȚIA FAMILIEI ÎN ORIENTAREA ȘCOLARĂ A COPILULUI CU CES PENTRU CICLUL GIMNAZIAL

- RAPORT DE CERCETARE -

Prof. OCTAVIA AMARIȚEI,
Colegiul Tehnic "Ion Holban", Iași

Școala în care predau, ca profesor de învățământ primar, este o școală specială integrativă, care asigură școlarizarea elevilor tipici și elevilor cu CES, începând cu clasa pregătitoare până la postliceală. Clasele 0-8 sunt doar de învățământ special, fiind structurate, începând cu clasa I, în clase cu deficiențe neuromotorii și clase cu deficiențe asociate.

Clasa a IV-a A - care face obiectul unei cercetări pe tema motivației părinților în orientarea propriilor copii în clasele de gimnaziu - este o clasă de elevi cu deficiențe neuromotorii dar și elevi cu deficiențe asociate, clasă ce a derulat activitățile școlare după programa învățământului de masă, folosind manuale tipice, dar al căror conținut a fost stilizat pe achiziția doar a instrumentelor de muncă intelectuală majore.

Scopul și obiectivele cercetării

Trecerea în clasa a V-a a elevilor cu CES se face după o *perioadă de consiliere* și decizia de orientare școlară a acestora se ia doar *cu acordul părinților* elevilor și al unei *echipe complexe de personal de asistență și consiliere psihopedagogică* din școală și CJRAE. Toate aceste aspecte au fost cuprinse într-un proiect de consiliere și orientare școlară a 11 elevi cu C.E.S. de la clasa a IV-a A, care a avut ca scop: Informarea, consilierea și asistarea familiilor dezavantajate, în colaborare cu consilierul școlar, asistentul școlar și conducerea școlii, în ceea ce privește înscrierea/ reînscriserea și participarea școlară a viitorilor elevi de gimnaziu.

Obiectivele proiectului "Cu pași mici spre clasa a V-a" au fost:

- să se informeze, consilieze și asista familiile elevilor cu CES, din clasa a IV-a A, despre drepturile, măsurile și serviciile de sprijin educațional de care beneficiază copiii lor, în ciclul gimnazial, în cadrul școlii;
- să se colaboreze cu asistentul social, consilierul școlar și conducerea școlii pentru consilierea și orientarea școlară și profesională a elevilor clasei a IV-a A;

- colaborarea cu instituțiile abilitate (DAS, DGASPC etc.) pentru susținerea participării și reușitei școlare a elevilor în risc de excluziune școlară la orientarea școlară și profesională;
- identificarea neconcordanțelor dintre opțiunile părinților și propunerile altor profesioniști și medierea acestora prin consilierea individuală a părintelui;
- derularea unei microcercetări calitative, cu titlul ”Motivația familiei în orientarea școlară a copilului cu CES pentru ciclul gimnazial”, la finalul etapei de reorientare școlară.

Descrierea grupului ținută.

Clasa a IV-a A are 11 elevi cu C.E.S., din care: 4 elevi cu tulburare din spectrul autist, 1 elev cu Sindrom Down, 1 elev cu sechele postoperatorii neuroblasom, 1 elev cu sechele severe a unui incendiu domestic și restul elevilor cu deficit intelectual/ADHD. Doi copii sunt în plasament maternal, respectiv plasament familial, datorită condițiilor improprii dezvoltării normale și în securitate fizică și emoțională lângă mamele biologice, ambii copii neavând înregistrat numele tatălui biologic. Părinții asistenți sunt puternic atașați de copii, deoarece au fost crescuți de la vârsta de aproximativ doi ani, vârsta mult mai mică decât a propriilor copii.

Între cei 11 părinți se observă diferențe de nivel educațional: 8 părinții cu studii superioare, doi cu liceul absolvit și un părinte cu 10 clase, dar toți cu situație materială bună și foarte bună.

Sunt și diferențe privind numărul de copii în familiile în care au crescut: 5 elevi sunt copii unici, ceilalți având frați tipici, șolarizați în învățământul de masă. Elevii aflați în plasament sunt în familii cu copii foarte mari, ceea ce a generat atașamentul puternic al acestora față de familia în care au crescut și al părinților asistenți față de ei.

Vârsta acestor elevi este între 10-12 ani, vârste mai mari având elevii cu TSA, cel cu neuroblastom, întors din Italia, și elevul care s-a întors din Franța - ambii integrați inițial în învățământul de masă, pierzând un an școlar cu adaptarea și spitalizarea de lungă durată.

Între acești elevi sunt 6 băieți și 5 fete, din care 8 elevi au debutat școlarizarea în învățământul de masă, dar au ajuns în învățământul special ca urmare a presiunii venite din partea școlilor sau din alegerea voluntară a părinților, deoarece au simțit că proprii copii nu puteau menține ritmul de învățare din învățământul de masă. Ultimii patru elevi veniți în clasele a III-a și a IV-a au avut un plus de capacități și informații celor deja existenți în clasă, ca urmare a susținerii familiilor lor, în încercarea de ai menține în învățământul de masă, doar un elev fiind

la nivelul competențelor intelectuale de clasa pregătitoare-clasa I. Numai că, nivelul de competențe și informații era format mecanic, sub presiunea părinților, generând o manifestare de respingere a activităților școlare, fapt care s-a manifestat și în noua clasă. Ulterior, aceștia au simțit că sunt valorizați pentru nivelul lor de pregătire școlară și s-au relaxat, integrându-se foarte bine în colectivul clasei.

Clasele de gimnaziu, pentru elevii cu CES, se diferențiază funcție de *gravitatea diagnosticului, potențialul intelectual și autonomia personală în învățare*, școala având trei clase de a V-a, respectiv: A - clasa a V-a deficiențe neuromotorii - care va funcționa pe programa învățământului de masă, B - clasa a V-a deficiențe asociate moderate și C - clasa a V-a deficiențe asociat severe, ultimile două clase mergând pe programe școlare specifice învățământului special.

Ipotezele cercetării:

- Dacă părinții cunosc diagnosticul copiilor, atunci cunosc evoluția și manifestările în timp ale propriilor copii, privind formarea și instruirea școlară;
- Dacă părinții au nivel educațional înalt, atunci vor dori copiii să ajună la același nivel instructiv educativ;

Metodologia cercetării

Instrumentul de colectare a datelor cercetării a fost în forma unui chestionar, în care au fost înregistrate răspunsurile la întrebări deschise puse părinților, în urma unor discuții informale, avute pe parcursul anului școlar al clasei a IV-a, pe motivația în orientarea școlară a propriului copil.

Desfășurarea microcercetării

În cadrul acestei microcercetări, am administrat același chestionar de două ori:

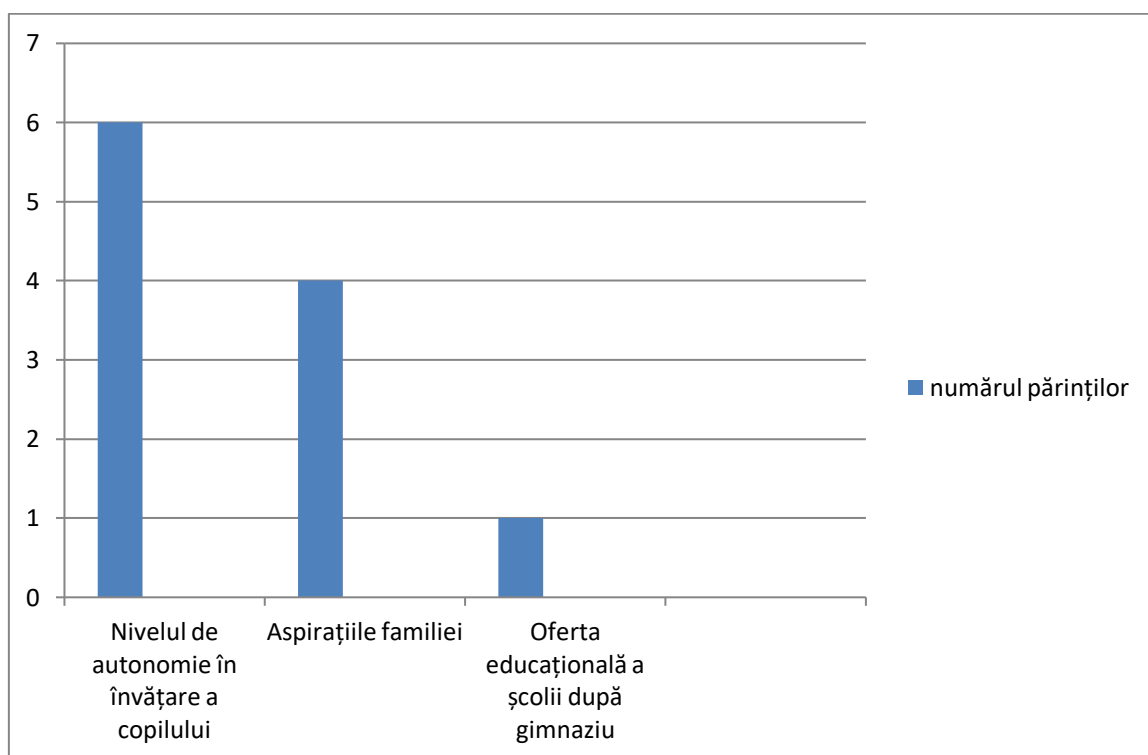
- în luna decembrie 2023, când a fost anunțată etapa de consiliere în orientarea școlară a elevilor clasei a IV-a A;
- în luna mai, 2024, înainte de data evaluării de către CJRAE a dosarelor și luarea deciziei finale de orientare școlară a elevilor de clasa a IV-a.

Aplicarea chestionarelor s-a realizat în perioada decembrie 2023 - mai 2024. Structura chestionarului pentru părinți cuprinde cinci itemi cu răspunsuri libere.

Analiza, prelucrarea și interpretarea datelor obținute din administrarea chestionarului în luna decembrie 2023.

Analiza răspunsurilor date de părinți a dus la structurarea a trei teme centrale de motivare a orientării școlare de către părinți, în luna decembrie:

- 1. Nivelul de autonomie în învățare a copilului;*
- 2. Aspirațiile familiei (nivel înalt de școlarizare);*
- 3. Oferta educațională a școlii după gimnaziu.*

Acest grafic scoate în evidență că doar 6 părinți țin cont de nivelul de autonomie la învățare a propriului copil, 4 părinți consideră că îi vor susține cu suportul școlar și cognitiv să parcurgă copiii lor nivelul școlar la care aspiră aceștia și doar un părinte face alegerea funcție de oferta școlii după gimnaziu, alegând să-și pregătească copilul pentru o anumită specializare/profesie. Toți cei 4 părinți, care s-au încadrat în tema 2 de orientare școlară sunt părinți cu studii superioare și au aspirații înalte propriilor copii, ignorând diagnosticul copiilor.

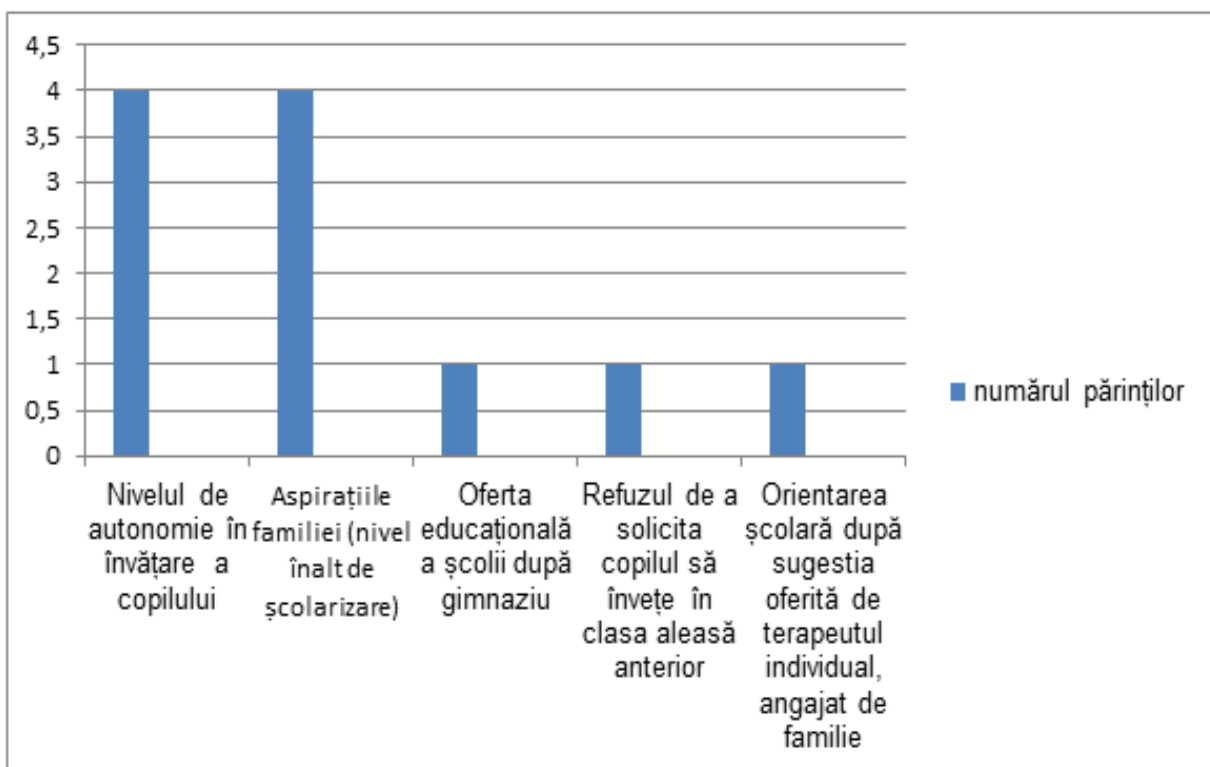
Raportat la numărul total de părinți, se pare că doar pentru 6 părinți sunt relevante diagnosticul copiilor și realitatea comportamentului școlar al propriului copil, ceilalți având propriile planuri și ignorând realitatea.

Analiza, prelucrarea și interpretarea datelor obținute din administrarea chestionarului în 5 mai 2024, la revenirea din vacanța de Paști..

Analiza răspunsurilor date de părinți cu două săptămâni înaintea evaluării dosarelor și a copiilor de către comisia de orientare școlară din școală și delegații CJRAE au relevat schimbarea opțiunilor unor părinți, de orientare școlară a propriilor copii. În temele motivației de orientare școlară din decembrie au apărut două teme noi:

4. Refuzul de a solicita copilul să învețe în clasa care merge după manualele învățământului de masă, pe considerentul că trebuie să acorde tot sprijinul celorlalți copii ai familiei și eliminarea oricărui stres educațional copilului cu CES, chiar dacă ar face față clasei selectate inițial.

5. Orientarea școlară după sugestia oferită de terapeutul individual, angajat de familie.

Primul lucru care se remarcă este faptul că părinții au discutat pe tema orientării școlare a copiilor, au fost mai atenți la opiniile terapeuților și au în intenție de a schimba orientarea inițială a copiilor. Timpul a fost un sfetnic bun, pentru că le-a dat ocazia să ia și alte criterii în alegerea viitoarei clase de gimnaziu: după diagnostic + potențialul copilului + autonomia școlară a copilului, opinia terapeutului (care cunoaște în detaliu potențialul copilului și reacțiile lui la un efort mai intens și de lungă durată) și potențialul familiei în gestionarea parcursului școlar al tuturor copiilor familiei.

Toată această dinamică în motivarea noilor opțiuni este rezultatul unor consilieri și negocieri. De aceea un părinte nu mai vrea să susțină integral efortul școlar al copilului, chiar dacă nivelul său de pregătire i-o permite, pe ideea că va pierde mult timp și energie; energie ce vrea să o canalizeze spre copilul mai mic, celui cu CES oferindu-i alternativa unei școli profesionale, după gimnaziu. Alt părinte a dezbătut mult tema orientării școlare cu terapeutul individual al copilului și, chiar dacă era copilul cel mai bun din clasă, a ținut cont de opinia terapeutului, pe motivul respingerii unui format de activitate școlară cu mai mulți profesori de către copil. Acest copil a venit în clasa a IV-a, în urma unui conflict al mamei cu învățătoarea și părinții celeilalte clase de masă, deoarece nu accepta decât prezența învățătoarei și a profesoarei de engleză în clasă. Prezența altor profesori îl iritau și el manifesta comportament inadecvat orelor de curs. Același comportament l-a adoptat și aici, în sensul că a respins două profesoare, motiv pentru care copilul nu prea era prezent la orele acestora, mama convenind cu profesoarele în cauză acest aspect.

Părintele decis să respecte oferta școlii (tema 3) și-a menținut opțiunea, conștient fiind de potențialul copilului, dar mai ales cunoștea evoluția în timp a copilului, pe baza diagnosticului acestuia. Mama copilului lucrează în sistemul de sănătate și a văzut adulți cu diagnosticul copilului ei, în etape ale vieții și a înțeles că nu va fi o evoluție, ci doar o menținere și un regres cognitiv și de autonomie personală, în decursul vieții copilului.

Concluzii

Întorcându-ne la ipotezele cercetării, observăm că inițial mai mulți părinții au făcut alegeri de orientare școlară ținând cont de performanța lor școlară, chiar dacă această performanță era rezultatul și a unui efort intens din partea familiei. Treptat, familia a măsurat acest efort, îl vede ca fiind mult mai mare, pentru a menține copilul în clasa elevilor cu deficiențe

neuromotorii și decid să orienteze copilul către clasa cu deficiențe asociate moderate, unde planul școlar este mult mai aerisit de conținuturi și discipline școlare. Acest aspect infirmă ipoteza a doua - dacă părinții au nivel educațional înalt, atunci vor dori ca toți copiii să ajună la același nivel instructiv educativ - punând în balanță și susținerea celorlalți copii din familie sau evoluția în timp a manifestărilor copilului cu CES. Dar punerea în balanță a evoluției în timp a manifestărilor copilului cu CES evidențiază faptul că prima ipoteză a cercetării se confirmă.

Concluzia finală a cercetării privind motivația familiei în orientarea școlară a copilului cu CES pentru ciclul gimnazial este că această perioadă de consiliere în școală, sau de consiliere în afara ei, discuțiile între părinți și cu profesorii clasei au contribuit la o înțelegere a consecințelor de perspectivă a alegerii făcute în această etapă de școlarizare, contribuind la creionarea proiectului de viață școlară și viață profesională propriului copil.

CHESTIONAR PENTRU PĂRINȚI

Prin intermediul acestui chestionar se urmărește realizarea unui studiu cu tema "Motivația familiei în orientarea școlară a copilului cu CES pentru ciclul gimnazial. Părerile dumneavoastră sunt foarte importante și sunteți invitat să vi le exprimați, răspunzând la toate întrebările din chestionar, datele colectate fiind confidențiale.

1. Care clasă de gimnaziu este potrivită copilului dumneavoastră și de ce?

2. Ce trebuie să facă copilul dumneavoastră pentru a putea să parcurgă cu succes ciclul gimnazial, la clasa dorită de dumneavoastră?

3. Ce trebuie să faceți pentru copilul dv în ciclul gimnazial?

4. Dacă unii profesori nu vor dori prezența părinților în clase, pe parcursul orelor lor, cum veți putea să vă susțineți copilul pe acele discipline?

5. Care ciclu școlar final, oferit de școala noastră, îl considerați potrivit copilului dumneavoastră din cele trei: Liceu, profesională, ciclul obligatoriu de 10 clase?

Nivelul de studii parcurs de dumneavoastră este : 10 clase , profesională , liceu , studii universitare .

Vă mulțumesc pentru completarea chestionarului!

DEZVOLTAREA STRATEGIILOR DE ÎNVĂȚARE DIFERENȚIATĂ ÎN EDUCAȚIE: EXEMPLARE DE BUNE PRACTICI

Amîrzoaei Alin-Gabriel, Școala Profesională Stolniceni-Prăjescu, structura Cozmești

Introducere

Învățarea diferențiată reprezintă o abordare pedagogică esențială care vizează personalizarea experienței educaționale pentru a răspunde diverselor nevoi ale elevilor. Într-un context educațional caracterizat de diversitate în fundamente, abilități și interese, este esențial ca strategiile de predare să fie adaptate pentru a asigura oportunități egale de învățare pentru toți elevii. Această metodă este deosebit de relevantă în predarea religiei ortodoxe, unde înțelegerea profundă a tradițiilor, textelor sacre și ritualurilor poate varia considerabil de la un elev la altul. În acest referat, vom explora dezvoltarea strategiilor de învățare diferențiată și vom examina exemple de bune practici în predarea religiei ortodoxe, demonstrând eficiența acestei metode pedagogice.

1. Conceptul de Învățare Diferențiată

Învățarea diferențiată presupune adaptarea procesului educațional pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor. Această metodă se bazează pe următoarele principii fundamentale:

- **Adaptarea curriculumului:** Modificarea conținutului, procesului și produsului educațional în funcție de nevoile și stilurile de învățare ale elevilor. În religia ortodoxă, acest lucru poate include oferirea de resurse diverse, precum texte sacre, iconografie și materiale multimedia, pentru a aborda același concept din perspective diferite.
- **Strategii variate de predare:** Utilizarea diferitelor metode de predare pentru a răspunde stilurilor variate de învățare. Aceste strategii pot include predarea directă, învățarea prin proiecte, colaborarea în grupuri mici și utilizarea tehnologiei educaționale pentru a crea lecții interactive și stimulative.
- **Evaluare continuă:** Aplicarea unor evaluări formative care permit ajustarea strategiilor de predare pe parcursul procesului educațional. Evaluările formative, cum ar fi teste scurte,

chestionare și observații directe, oferă feedback esențial pentru profesor și elevi, facilitând ajustarea continuă a planului de învățare.

2. Exemple de Bune Practici în Învățarea Diferențiată în Religia Ortodoxă

2.1. Clasificarea Elevilor în Grupuri de Lucru

Formarea grupurilor de lucru în funcție de abilități și interese reprezintă o practică eficientă:

- **Grupuri de abilități similare:** Elevii sunt împărțiți în grupuri pe baza competențelor lor specifice. De exemplu, într-o lecție despre istoria Bisericii Ortodoxe, elevii pot fi împărțiți în grupuri care se concentrează pe diferite perioade istorice. Fiecare grup poate analiza texte, artefacte și evenimente relevante pentru perioada lor, facilitând un învățământ profund și detaliat.
- **Grupuri de interese:** Elevii sunt organizați în grupuri bazate pe interese comune. De exemplu, unii elevi ar putea fi interesați de iconografie, alții de muzica liturgică, iar alții de teologia ortodoxă. Aceste grupuri pot explora subiectele de interes în profunzime și pot crea prezentări sau proiecte care reflectă pasiunile lor, stimulând angajamentul și motivația.

2.2. Adaptarea Materialelor Didactice

Utilizarea de materiale didactice adaptate este crucială:

- **Materiale vizuale și auditive:** Utilizarea de diagrame, imagini iconografice, videoclipuri și materiale audio poate sprijini elevii care învață vizual sau auditiv. De exemplu, lecțiile de religie ortodoxă pot include videoclipuri despre tradițiile religioase, imagini cu icoane și muzica bisericească, facilitând înțelegerea conceptelor complexe și aducând la viață lecțiile teoretice.
- **Materiale concrete și abstracții:** Furnizarea de obiecte fizice sau modele pentru elevii care învață cel mai bine prin experiențe tactile. De exemplu, recrearea unor obiecte de cult ortodox sau altare în clasă permite elevilor să experimenteze conceptele religioase într-un mod practic și tangibil, ajutându-i să înțeleagă mai bine semnificația acestora.

2.3. Strategii de Predare Individualizate

Adaptarea strategiilor de predare pentru nevoile individuale ale elevilor este esențială:

- Planuri de învățare personalizate: Crearea de planuri de învățare care să abordeze nevoile specifice ale fiecărui elev. De exemplu, un elev care întâmpină dificultăți în înțelegerea textelor religioase poate beneficia de activități suplimentare și resurse de sprijin, cum ar fi ghiduri de lectură și explicații suplimentare. Profesorii pot crea materiale personalizate care să ajute elevii să depășească obstacolele și să își îmbunătățească înțelegerea.
- Învățare prin proiecte: Permite elevilor să dezvolte proiecte bazate pe interesele și abilitățile lor. De exemplu, elevii pot alege să realizeze proiecte de cercetare despre istoria icoanelor, tradițiile religioase sau impactul sărbătorilor ortodoxe asupra comunității. Aceste proiecte pot include prezentări, lucrări scrise sau expoziții, oferind elevilor oportunitatea de a explora subiecte de interes în profunzime și de a demonstra cunoștințele dobândite într-un mod creativ.

2.4. Utilizarea Tehnologiei în Învățarea Diferențiată

Tehnologia joacă un rol important în facilitarea învățării diferențiate:

- Aplicații și platforme educaționale: Utilizarea aplicațiilor educaționale și platformelor online care oferă resurse adaptate la diferite niveluri de abilități și stiluri de învățare. Platformele de învățare online pot include lecții interactive despre religia ortodoxă, exerciții personalizate și teste adaptative, precum și feedback continuu. De exemplu, aplicațiile educaționale pot oferi lecții despre sărbătorile religioase și ritualurile ortodoxe, prezentând materialul într-un mod captivant și interactiv.
- Instrumente de evaluare formativă: Implementarea unor instrumente de evaluare online care permit profesorilor să monitorizeze progresul elevilor și să ajusteze strategiile de predare. De exemplu, platformele de quiz-uri online pot oferi feedback instantaneu și ajustări personalizate ale activităților pentru a răspunde nevoilor individuale. Aceste instrumente ajută la identificarea punctelor forte și a ariilor ce necesită îmbunătățire, permițând ajustarea lecțiilor și activităților pentru a răspunde mai bine nevoilor elevilor.

3. Impactul Învățării Diferențiate

3.1. Îmbunătățirea Performanțelor Academice

Învățarea diferențiată permite elevilor să primească suport și provocări adecvate nivelului lor, contribuind la îmbunătățirea performanțelor academice. Elevii care primesc resurse și activități adaptate nevoilor lor pot înțelege mai bine conceptele și pot progresa într-un ritm propriu. De exemplu, elevii care beneficiază de lecții personalizate și de suport adaptat pot atinge un nivel mai înalt de înțelegere și performanță academică.

3.2. Creșterea Motivației și Angajamentului

Strategiile diferențiate care includ activități și materiale relevante pentru interesele și stilurile de învățare ale elevilor contribuie la creșterea motivației și angajamentului. Elevii sunt mai predispuși să participe activ și să își asume responsabilitatea pentru învățare atunci când materialul este adaptat nevoilor și intereselor lor individuale. De exemplu, lecțiile interactive și proiectele bazate pe interesele elevilor pot stimula entuziasmul și dorința de a învăța.

3.3. Dezvoltarea Abilităților Sociale și Emoționale

Învățarea diferențiată contribuie la dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale elevilor, prin colaborarea în grupuri și implicarea în activități care promovează empatia și înțelegerea diversității. Elevii învață să colaboreze și să aprecieze perspectivele diferite, creând un mediu educațional mai inclusiv și respectuos. Activitățile de grup și proiectele colaborative pot ajuta elevii să dezvolte abilități de comunicare și colaborare, esențiale în contextul educațional și nu numai.

4. Provocări și Soluții în Implementarea Învățării Diferențiate

4.1. Provocări

Implementarea învățării diferențiate poate întâmpina provocări:

- Resurse limitate: Lipsa resurselor adecvate și a timpului necesar pentru dezvoltarea și aplicarea strategiilor diferențiate poate constitui o barieră semnificativă. Este esențial să

se aloce resurse pentru crearea de materiale didactice și pentru formarea continuă a cadrelor didactice.

- Rezistența la schimbare: Rezistența profesorilor și elevilor față de schimbările și inovațiile în metodele de predare poate îngreuna implementarea învățării diferențiate. Este important să se promoveze beneficiile acestei metode și să se ofere suport adecvat pentru a facilita tranziția.
- Formarea continuă: Necesitatea unei pregătiri continue pentru profesori în domeniul învățării diferențiate. Proiectele de formare profesională și resursele educaționale suplimentare pot ajuta cadrele didactice să își dezvolte competențele necesare pentru a implementa această metodă eficient.

4.2. Soluții

Pentru a depăși aceste provocări, sunt necesare anumite soluții:

- Investiții în resurse: Investirea în resurse educaționale și tehnologice care sprijină învățarea diferențiată. Aceste resurse pot include materiale didactice, tehnologii educaționale și resurse online care ajută la personalizarea experienței educaționale.
- Formare profesională: Asigurarea unei formări continue pentru profesori în domeniul învățării diferențiate. Cursurile de formare profesională, workshop-urile și seminariile pot oferi profesorilor cunoștințele și abilitățile necesare pentru a aplica strategiile diferențiate în mod eficient.
- Colaborare și suport: Încurajarea colaborării între profesori și crearea de rețele de suport pentru împărtășirea de bune practici și soluții. Colaborarea între cadrele didactice poate facilita schimbul de idei și resurse, sprijinind implementarea eficientă a învățării diferențiate.

Concluzie

Învățarea diferențiată reprezintă o abordare pedagogică esențială pentru răspunsul la diversitatea nevoilor și stilurilor de învățare ale elevilor. Prin implementarea strategiilor diferențiate, profesorii pot crea un mediu de învățare mai echitabil și mai eficient, care sprijină dezvoltarea

academică și personală a tuturor elevilor. Exemplele de bune practici prezentate demonstrează că, prin adaptarea materialelor, formarea grupurilor de lucru și utilizarea tehnologiei, este posibil să se îmbunătățească performanțele academice și angajamentul elevilor. Cu toate acestea, este important să se abordeze provocările întâmpinate și să se implementeze soluții eficiente pentru a maximiza beneficiile învățării diferențiate în educație.

Bibliografie

1. Ioan, Neacșu, *Metode și tehnici de învățare eficientă*, Editura Polirom, Iași, 2015.
2. Cucuș, Constantin, *Educația. Preocupări, viziuni, previziuni*, Editura Polirom, Iași, 2024.
3. Sălăvăstru, Dorina, *Psihologia educației*, Editura Polirom, Iași, 2004.
4. Gherguț, Alois, și Neamțu, Cătălina. *Psihopedagogie specială*. Editura Polirom, Iași, 2000.
5. Cucuș, Constantin, *Educația Religioasă – conținut și forme de organizare*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1995.

INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ ÎN CADRUL ȘCOLII

Prof. Marinela Andrașcu

Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Suceava

Dezvoltarea inteligenței emoționale s-a transformat într-un obiectiv principal în învățământ. Etapa școlarității mici este cea mai prielnică perioadă în care copiilor li se pot oferi experiențe de viață utile în viitoarea carieră și viață personală. Activitățile școlare la care copiii participă acum reduc incidența comportamentelor agresive, antisociale, disciplinare și de abandon. Cheia succesului școlar este dezvoltarea emoțională și socială. Performanțele școlare pot fi îmbunătățite doar prin integrarea dezvoltării competențelor emoționale în programele școlare.

Școala oferă micului școlar oportunitatea de a-și dezvolta mintea, spiritul și sufletul prin încurajarea copilului de a valoriza calitățile pe care le are, prin conviețuirea alături de persoane diferite alături de care formează legături sociale sănătoase. Prin interacțiunea socială pe care contextul școlar i-o oferă, școlarul mic ajunge să înțeleagă valori morale ca adevărul, cinstea, corectitudinea, sinceritatea, curajul, mândria, modestia. Școlarul mic trebuie direcționat înspre înțelegerea normelor care alcătuiesc baza valorilor morale prin situații practice de viață din care el poate distinge binele de rău, frumosul, adevărul, cinstea și necinstea ori curajul și lasitatea. Afectivitatea este cel mai important factor în transmiterea acestor influențe educative, de aceea ea trebuie folosită optim în activitatea de învățare, în concordanță cu obiectivele și scopul procesului instructiv-educativ. Învățătorul are un rol foarte important: el este modelul pe care școlarul îl admiră, este persoana care transferă cunoștințe și face copilul „să înțeleagă”. Felul în care învățătorul apreciază și susține micul școlar (corectitudinea, empatia, lipsa favoritismului) formează simțul propriei valori la copil.

Formarea și folosirea inteligenței emoționale în clasele primare pune bazele succesului social și profesional al copilului ca viitor adult. Școala trebuie să formeze elevul cu abilități emoționale pe care să le valorifice în momentele de colaps personal. Îmbunătățirea vizibilă a inteligenței emoționale la școlarul mic se poate realiza prin activități de alfabetizare emoțională care constau în:

- Cunoaștere de sine – elevul trebuie să își cunoască capacitățile și calitățile personale, dorințele și fricile. El trebuie să stabilească importanța pe care o au emoțiile simțite zilnic și să fie obiectiv atunci când se exprimă;
- Înțelegerea propriilor emoții – elevul trebuie să își descrie, numească și diferențieze emoțiile și sentimentele pe care le simte;
- Conștientizarea diferenței dintre sentimente și gânduri
- Analizarea propriilor trăiri – elevii trebuie să își descopere nevoile emoționale, să își asume emoțiile și sentimentele, fără a avea regrete
- Valorificarea trăirilor – elevii trebuie să își fixeze obiective și să ia decizii cu ajutorul a ceea ce simt;
- Dezvoltarea empatiei – să încerce să își înțeleagă colegii, să le accepte sentimentele fără a-i critica, judeca sau să încerce să îi controleze/influenteze.

Școlarii trebuie pregătiți să facă față emoțiilor și sentimentelor negative prin crearea unei stări de relaxare pozitivă și atractivă. Ei trebuie să învețe că înăbușirea unei stări negative nu este o soluție deoarece acel sentiment/stare va apărea din nou cu consecințe grave asupra comportamentului. Elevii trebuie învățați în școală să ceară ajutor atunci când au nevoie de suport și sprijin de ordin emoțional. Activitățile de alfabetizare emoțională au scopul de a stabili la elevi o viață interioară echilibrată, iar între elev, profesori și părinți – relații eficiente.

O dezvoltare emoțională adecvată poate fi asigurată copiilor prin exersarea modelelor de exprimare adecvată a emoțiilor, prin oferirea de metode pentru rezolvarea problemelor emoționale, a conflictelor, prin răspunsuri prin care copiii de vârstă școlară mică să își înțeleagă și să își gestioneze emoțiile eficient în cadrul relațiilor sociale.

Cercetătorii au format profilul copilului inteligent și i-au notat trăsăturile astfel:

- Vorbește liber și conștient despre emoțiile pe care le are și totodată recunoaște și conștientizează emoțiile celor din jur;
- Comunică ușor despre interesele și preocupările pe care le are;
- Comunică asertiv și reușește să își susțină punctul de vedere/refuzul fără a-i răni pe ceilalți;
- Are un comportament rezonabil chiar și în situații neplăcute pentru el; nu abandonează sau renunță la o activitate atunci când situația devine dificilă;
- Are motivație intrinsecă – participă la activități pe care le consideră utile pentru dezvoltarea personală fără a i se impune asta;

- Cere ajutorul atunci când nu se descurcă singur într-o situație;
- Se adaptează cu ușurință situațiilor necunoscute și este dornic să cunoască și să se afirme în medii noi;
- Are prieteni alături de care desfășoară activități recreative;
- Caută să fie înconjurat de persoane de la care poate lua modele de comportamente pozitive.

Un copil cu EQ este un copil care înțelege limbajul autoacceptării și trece mai ușor peste situațiile dificile cu care se întâlnește în mod inevitabil, știe să gestioneze și să accepte dezamăgiri, dureri sau alte experiențe negative neplăcute.

Inteligența emoțională îi dă copilului capacitatea de a-și cunoaște emoțiile și a le identifica; asta înseamnă că micul școlar își va controla emoțiile în funcție de situație, își va reprima impulsurile și va fi capabil să amâne satisfacerea dorințelor. Mai târziu, acești copii se vor evidenția prin capacitatea de a organiza și de a fi lideri ai grupurilor, vor fi capabili să medieze și să negocieze conflicte, soluții, se vor orienta spre sentimentele, preocupările și motivațiile pe care le au ceilalți – se vor adapta la schimbările survenite în viața de zi cu zi.

Bibliografie:

Bar-On, R., Parker, J. D. A., & Cork, A.-A., *Manual de inteligență emoțională: Teorie, dezvoltare, evaluare și aplicații în viața de familie, la școală și la locul de muncă*. Curtea Veche, București, 2011

Roco, M., *Creativitate și inteligența emoțională*. Polirom, Iași, 2004

Segal, J., & Meirosu, R., *Dezvoltarea inteligenței emoționale*. Teora, București, 1999

MODERNIZAREA EVALUĂRII LA ORELE DE MATEMATICĂ: INSTRUMENTE ȘI METODE PENTRU O EDUCAȚIE DE CALITATE

Prof. Anița Alice
Colegiul Național, Iași

În cadrul actului educațional se află procese complexe care contribuie la formarea și dezvoltarea elevilor. O a treia componentă importantă în derularea procesului educațional pe lângă predare și învățare este evaluarea.

În învățământ, evaluările sunt concepute în funcție de scopul urmărit, adică aspectele vizate și impactul dorit să îl producă în procesele de învățare și dezvoltare ale elevilor.

Pentru a măsura performanțele și progresul elevilor în cadrul evaluării se folosesc diferite metode, tehnici și instrumente. Acestea pot fi clasificate în funcție de mai multe criterii, cum ar fi: momentul aplicării (evaluare inițială, formativă, sumativă), în funcție de scop (evaluare diagnostică, formativă, sumativă, prognostică), în funcție de tipul de competențe măsurate (evaluarea cunoștințelor, a abilităților practice, a competențelor atitudinale), în funcție de modul de administrare (evaluare orală, scrisă, practică, electronică - teste online, chestionare pe platforme educaționale, evaluări prin aplicații mobile), etc.

În contextul unei lumi în plină schimbare și dezvoltare tehnologică accelerată evaluarea devine mai mult decât un mijloc de măsurare a cunoștințelor, aceasta evoluează într-un instrument esențial pentru îmbunătățirea procesului educațional. În acest mediu dinamic, evaluarea suferă transformări pentru a reflecta noile realități și cerințe ale educației moderne, trecând de la utilizarea metodelor tradiționale la metode mai moderne și inovative.

Făcând comparație între metodele tradiționale și cele moderne de evaluare, constatăm diferențe importante mai ales în ceea ce privește instrumentele utilizate, ambele categorii prezentând atât avantaje cât și dezavantaje.

În evaluarea tradițională, la matematică, cele mai folosite instrumente sunt testele scrise care conțin itemi obiectivi, semiobiectivi sau itemi subiectivi. Metodele tradiționale sunt diverse și se aplică în funcție de momentul ales, de timpul avut la dispoziție, de scopul urmărit sau chiar în funcție de metoda preferată de profesor.

Dintre principalele instrumente care sunt utilizate în evaluarea la matematică amintim:

- testele cu diverse tipuri de itemi care, în funcție de momentul la care sunt administrate, pot fi teste inițiale, formative sau sumative;
- testele standardizate, care sunt teste concepute pentru a fi administrate la scară largă, având criterii identice pentru toți participanții și sunt des utilizate în sistemul de învățământ pentru a evalua nivelul

general de cunoștințe (cum sunt testele inițiale, examenele de evaluare națională și examenele de bacalaureat, testele Pisa);

- evaluarea orală, la care notarea se face în urma răspunsurilor primite în cadrul unui dialog direct între elev și evaluator. Evaluarea orală dezvoltă abilitățile de comunicare ale elevului, permite verificarea utilizării terminologiei de specialitate, a înțelegerii noțiunilor și a capacității de gândire rapidă; feedbackul este imediat dar este o modalitate de apreciere subiectivă, evaluarea putând fi afectată de nivelul de dificultate al problemei alocate elevului sau a gradului ridicat de anxietate care se poate manifesta la unii elevi.

Împreună cu schimbările inerente care au loc în sistemul educațional au început să fie folosite și alte forme de evaluare care vin la pachet cu beneficii și neajunsuri.

Metodele complementare de evaluare se diferențiază de abordările tradiționale prin faptul că pun accent pe măsurarea competențelor, a abilităților practice, a creativității și a capacității de aplicare a cunoștințelor în situații reale. Aceste metode sunt tot mai populare în educația modernă deoarece oferă o imagine mai clară a dezvoltării elevilor. Exemple de evaluări complementare:

- evaluarea prin proiecte - se măsoară anumite rezultate ale studiului unei probleme de cercetare prezentate sub forma unui produs final.

- se verifică capacitatea de cercetare, de analiză, gradul de originalitate și abilitățile de colaborare;
- necesită un timp mai îndelungat de elaborare și favorizează contribuția inegală în echipă;
- se utilizează cu succes la notarea în cadrul orelor de opțional.

- evaluarea unui portofoliu - se apreciază mai multe produse realizate de elev care reflectă progresul acestuia într-o anumită perioadă de timp.

- este consumatoare de timp atât pentru elevi cât și pentru profesori;
- nivelul de subiectivitate poate fi ridicat în lipsa unor criterii de evaluare clare, unitare și riguroase.

- autoevaluarea și evaluarea colegială - presupune ca elevul să își evalueze propria performanță sau pe cea a colegilor.

- este încurajată reflecția asupra propriului proces de învățare dar și a colegilor;
- crește responsabilitatea și nivelul de înțelegere a criteriilor de evaluare;
- poate fi influențată de subiectivitate sau de relațiile dintre colegi.

Progresele omenirii au condus la tehnologizare, automatizare și digitalizare într-un ritm amețitor. Pandemia a forțat adoptarea rapidă a unor instrumente și tehnologii pentru a susține învățarea la distanță și online în toată lumea, sistemul de învățământ fiind obligat să se adapteze noilor condiții pentru a putea funcționa în continuare. În România, în cadrul proceselor de predare-învățare-

evaluare s-au utilizat platforme precum Adservio, Zoom, Google Classroom, Microsoft Teams, WhatsApp, Cisco Webex, Kahoot!, Quizizz, Moodle.

Evaluarea online, așa cum s-a desfășurat în perioada pandemiei, a scos în evidență și probleme care apar odată cu digitalizarea evaluării: accesul limitat la tehnologie, utilizarea unor surse externe de către elevi în timpul testelor, lipsa pregătirii în ceea ce privește competențele digitale, investirea de timp și efort pentru a elabora teste utilizabile online.

Platformele folosite de școli nu au reușit să rezolve decât parțial problemele legate de compromiterea evaluării, în special datorită unor reguli permissive pentru elevi legate de utilizarea Webcam-ului sau chiar a unor dispozitive suplimentare care facilitează colaborarea între ei sau accesul la informații pe internet. Pe de altă parte, evaluările în format digital care sunt făcute în condiții corecte permit feedback imediat, ajută elevii să își identifice punctele slabe, facilitează comparații între performanțele elevilor din diferite clase, școli sau regiuni, oferind o imagine de ansamblu asupra nivelului educațional.

Deși digitalizarea evaluării oferă numeroase oportunități, este esențial să fie găsite soluții pentru a asigura un proces corect, echitabil și eficient. Soluțiile ar putea include investiții în infrastructură, educația digitală a profesorilor și a elevilor, măsuri stricte de securitate și supraveghere, dezvoltarea unor metode de evaluare care să reflecte mai bine competențele superioare ale elevilor.

Platforme precum ProctorU, ExamSoft, Examity sunt utilizate mai ales de către universități datorită beneficiilor oferite: condiții de integritate pentru desfășurarea proceselor de verificare a identității și monitorizare a comportamentului, asigurarea unui mediu de testare controlat (prevenind copierea și utilizarea resurselor externe), blocarea accesului la alte aplicații și pagini web, având chiar și funcționalități pentru supraveghere online.

În România, ca urmare a pandemiei și a necesității utilizării unor platforme digitale în diverse contexte, au fost dezvoltate platforme digitale accesibile școlilor cu diverse facilități precum Adservio, Eduboom, Brio, etc. Acestea oferă soluții pentru gestionarea eficientă a activităților școlare și facilitarea comunicării între toate entitățile implicate în procesul educațional.

Nu putem trece cu vederea avantajele învățământului desfășurat online cum sunt flexibilitatea de a participa la actul educațional de oriunde și diversitatea resurselor educaționale care se pot folosi în cadrul orelor. În pofida acestor beneficii, nimic nu se compară cu interacțiunea directă între persoane, relațiile sociale între elevi, precum și accesul la biblioteci, laboratoare, săli de sport care au loc în învățământul desfășurat în format fizic.

O abordare modernă ar putea combina elementele tradiționale cu cele digitale. De exemplu, o evaluare ar putea începe cu o secțiune de testare online, urmată de o lucrare scrisă în format fizic care să demonstreze gândirea critică și rezolvarea detaliată a problemelor.

Într-o lume aflată într-o transformare continuă ne așteptăm ca învățământul să își schimbe, cel puțin ocazional, forma de desfășurare a proceselor care îl compun. Cel mai probabil, vom asista la transformarea sa într-un format hibrid datorat în special unor fenomene meteorologice, unor epidemii, sau chiar unor activități ocazionale care necesită un anumit spațiu fizic pentru desfășurare. De aceea, sunt convinsă că în perioada următoare vom participa activ la modernizarea învățământului pe toate palierele procesului educațional.

Evaluarea la matematică se află într-un punct de tranziție între metodele tradiționale și noile abordări digitale. Combinarea celor două poate oferi un model hibrid care să valorifice beneficiile fiecărui sistem, promovând astfel o evaluare mai echitabilă, eficientă și adaptată nevoilor educaționale din era digitală.

Bibliografie:

- Ardelean, L. & Secelean, L. - *Didactica matematicii (II)* - Editura Universității "Lucian Blaga", Sibiu, 2007
- Andrica, D. & Șușoi, P.M. - *Concursul de titularizare. Matematică* - Editura Paralela 45, Pitești, 2022
- Cerghit, I. - *Metode de învățământ* - Editura Polirom, Iași, 2006
- Cucos, C. - *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice* - Editura Polirom, Iași, 2008
- Harlen, W. - *Assessment & Learning* - SAGE Publications, London, 2013
- Pânișoară, I.O. – *Enciclopedia metodelor de învățământ* – Editura Polirom, Iași, 2022

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

**ARDELEAN FLORICA-CAMELIA
LICEUL TEORETIC NICOLAE JIGA
TINCA-BIHOR**

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit

oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor

elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educatională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

-dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;

-dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;

-dimensiunea sociala – se referă la clasă ca și grup social ;

-dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;

- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;

-dimensiunea normativă – se referă la norme,. ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare

(prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodologilor moderne, demersul didactic se concentrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I.Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

REZUMAT

În societatea contemporană, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul . Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

METODĂ INOVATIVĂ

JOC 1, 2, 3, 4

Prof. înv. primar Claudia Ariciu

Școala Gimnazială Dimitrie Cantemir Baia Mare

Clasa I : Psihomotric

Mijloc de realizare: Metoda didactică

Scopul : Dezvoltarea capacității de ascultare și înțelegere (comunicare receptivă) și a motricității grosiere

Sarcini didactice:

1. Să execute corect mișcările jocului
2. Să utilizeze poziția corespunzătoare de stat pe scăunel (spatele drept, lipit de spătar)
3. Să respecte imaginea etapei de dezvoltare a fluturelui, de pe ecuson

Regulile jocului:

LA CLASA I:

-să citească instrucțiunile de pe fișă, să asculte cu atenție comenzile vocale ale învățătoarei

-să se ridice în picioare la semnalul sonor

-să se așeze după fiecare comandă îndeplinită

Elemente de joc: mișcare, aplauze

Resurse materiale: ecusoane laminare cu ou, omida, crisalida, fluture

Desfășurarea metodei:

Copiii se vor așeza în bănci, formând un cerc pe care îl vom numi „Balul Fluturașilor”.

Aceștia vor primi câte un ecuson laminat pe care va fi o imagine cu una dintre cele patru etape de viață .

Doamna învățătoare va sta în mijlocul cercului, pentru a conduce. Când ea spune „Aș vâna ouă” se ridică în picioare toți copiii care au ecusonul cu ou, se așează înapoi în bancă.

Vor proceda la fel și atunci când eu voi spune “Aș vâna omidă crisalidă/ fluture”. Copilul care se va ridica și nu va avea ecusonul cu etapa potrivită, va părăsi “balul”. După ce s-au ridicat și așezat toți copiii învățătoarea va spune “Aș vâna 4: ou, omidă, crisalidă, fluture!”, și copiii cu toate etapele de viață se vor ridica de pe în picioare. La final, toate vietățile vor fi felicitate și aplaudate.

Complicarea metodei se realizează prin introducerea ecusonului cu un mormoloc, unde copiii vor avea de argumentat dacă el este sau nu parte din viața unui fluture.

BIBLIOGRAFIE: Neașu, I (2015) Metode și tehnici de învățare eficientă: fundamente și practici de succes

Programa școlară pentru clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, Ordin 3418/ 19.03.2013

EDUCAȚIA REMEDIALĂ - O ȘANSĂ PENTRU ELEVII CU DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Prof. înv. primar Claudia Ariciu

Școala Gimnazială Dimitrie Cantemir Baia Mare

Educația remedială este necesar să fie aplicată atât la nivel de grup, cât și la nivel individual. **Intervenția individualizată presupune:**

- identificarea punctelor slabe și a celor forte;
- stabilirea priorităților de învățare;
- alegerea celor mai adecvate metode și strategii;
- înregistrarea progreselor elevului;
- evaluarea intervenției.

Scopul educației remediale : stimularea finalizării învățământului obligatoriu (prevenirea abandonului școlar) și îmbunătățirea ratei succesului școlar pentru copiii din grupurile dezavantajate.

Prin astfel de activități se urmărește o schimbare de atitudine a cadrelor didactice, a părinților, a elevilor și a reprezentanților instituțiilor publice locale și județene, față de comunitățile și grupurile dezavantajate.

- Din cauza frecvenței scăzute la cursuri și a celorlalte dificultăți, elevii întâmpină greutăți în atingerea obiectivelor - cadru la diverse discipline.
- Copiii au imaginație săracă și o memorie mecanică, devin pasivi și așteaptă să fie solicitați, au exprimarea greoaie și uneori se integrează greu în colectiv.
- Din cauza condițiilor vitrege de acasă sunt irascibili, nu se pot concentra pe o durată mai lungă de timp, înclinând spre fuga de la ore sau găsirea altor preocupări.
- Motivația pentru învățare este foarte redusă.
- Imaginea de sine este slabă; copiii sunt nesiguri, și chiar și atunci când au performanțe acceptabile într-un domeniu, nu sunt conștienți și convinși de reușita lor; au dificultăți în a fi cinstiți și corecți cu ceilalți și de cele mai multe ori sunt agresivi când relaționează cu alții. Au o experiență personală săracă datorită mediului din care provin.

Educația remedială este parte a educației copilului care are ca obiectiv stimularea finalizării învățământului obligatoriu și îmbunătățirea ratei succesului școlar pentru copiii din grupurile dezavantajate.

Organizarea unui program de remediere are un impact semnificativ în viața școlii, având ca obiectiv schimbarea atitudinii față de fiecare elev care poate avea la un moment dat dificultăți de învățare.

În orele de educație remedială, copiii sunt sprijiniți în efectuarea asistată a temelor, în activități de recuperare școlară și ameliorare a dificultăților în învățare, precum și în activități de educație plastic sau jocuri distractive, cu scop educativ indirect.

Școala se implică în formarea cadrelor competente de a desfășura activități de educație remedială prin intermediul căreia se urmărește prevenirea abandonului școlar, a violenței domestice și conflictelor.

Pentru ca activitățile de educație remedială să fie eficace se urmăresc mai multe aspecte: diversitatea, accesibilitatea și estetica materialului didactic prezentat; cadrul ambiental personalizat cu lucrările elevilor sau schimbarea locației de lucru; aplicarea unor strategii de învățare prin cooperare ca metode de promovare a armoniei sociale; percepția și feed-back-ul părinților pe parcursul desfășurării activităților de remediere; implicarea mediatorului școlar în buna desfășurare a activității de educație remedială.

Prin activitățile de remediere se schimbă modul de gândire și de percepție al formatorilor/cadrelor didactice care se implică în astfel de programe, legate de actul educațional din interiorul și exteriorul școlii.

Resursele umane care trebuie sprijinite sunt: elevul, colegii săi, mediatorul școlar și familia, în situațiile în care aceasta este lângă copil.

Sunt importante întâlnirile cu părinții care trebuie să înțeleagă că rolul lor este să fie educatorii copilului lor, că uneori și ei au de învățat de la copilul lor, dar și că școala le este mereu aproape și sprijin în formarea și educarea copilului lor.

Educația remedială este abordată holistic¹ în țările cu **cele mai performante sisteme de învățământ**, precum Finlanda.

Potrivit unei **analize OECD**, Finlanda are printre cele mai eficiente mecanisme de prevenire a esecului școlar, punând accentul pe sanse egale de acces la educație.

Printre măsurile de educație remedială în Finlanda se numără:

- oportunitatea ca la sfârșitul ciclului de 9 ani de școală obligatorie, elevii să participe voluntar la al zecelea an de școală, care să îi ajute să se pregătească suplimentar pentru admiterea la liceu. Aproximativ 2% dintre elevi aleg să parcurgă acest an școlar suplimentar.
- responsabilitatea de a identifica elevii care rămân în urmă la școală revine școlii și cadrelor didactice. Copiii în această situație sunt identificați din timp, putând participa la ore de educație remedială și având la dispoziție asistenți educaționali și profesori de educație specială, dacă este nevoie.
- municipalitățile și școlile mari au echipe multidisciplinare care să îi ajute pe copii să recupereze lacunele în învățare. Echipele sunt formate din cadre didactice, asistentă medicală

a scolii, psihologul școlar și consilierul școlar și se întâlnesc periodic pentru a decide împreună cele mai bune măsuri pentru elevii care au rămas în urmă la școală.

Obiectivele specifice în activități de educație remedială

- Selectarea grupului țintă pentru includerea în programul de educație remedială, pe baza datelor statistice privind monitorizarea accesului la educație și menținerea copiilor în sistemul educațional obligatoriu;
- Solicitarea documentelor specifice copiilor înscriși în program
- Studierea traseului educațional al fiecărui beneficiar și elaborarea fișelor psihopedagogice și alte documente specifice.
- Realizarea evaluării inițiale și stabilirea nivelului de achiziții pentru fiecare domeniu de intervenție vizat (evaluarea abilităților cognitive, delimitarea precisă a gradului de remediere etc.)
- **HOLÍSM** (gr. *holos* „întreg”) s. n. Concepție susținând ireductibilitatea întregului la suma părților, în sensul că anumite caracteristici ale acestuia nu pot fi explicate în termenii proprietăților și relațiilor componentelor. sursa: DEX (1993-2009)
 - Proiectarea și realizarea programului periodic de educație remedială și asistența educațională în funcție de particularitățile și nevoile copilului
 - Întocmirea programului de remediere lunar, pe grupe de remediere
 - Stabilirea priorităților de acțiune în vederea obținerii unui progres într-un domeniu vizat
 - Realizarea unor programe de intervenție personalizată pentru fiecare arie deficitară a beneficiarului
 - Alegerea celor mai adecvate metode și strategii, dar și a materialelor necesare;
 - Monitorizarea evoluției școlare a beneficiarilor (evaluarea intervenției). Asigură feedback-ul permanent pe parcursul desfășurării activităților de remediere, atât pentru beneficiarii direcți elevii, cât și pentru părinții acestora
 - Proiectarea programului de intervenție/remediere în funcție de rezultatele furnizate de evaluare
 - Consilierea părinților copiilor/elevilor care beneficiază de activitățile de educație remedială și colaborarea cu aceștia;
 - Asigurarea logisticii necesare desfășurării cursurilor în colaborare cu reprezentanții unității de învățământ
 - Stabilirea programului de educație remedială

- Distribuirea materialelor promoționale: mape/pliante prezentare/pixuri/agende pentru conștientizarea grupului țintă să participe la educație/formare profesională inițială, pentru prevenirea/reducerea/corectarea abandonului școlar
- Participarea la schimburi de bune practici/vizite, pentru integrarea instrumentelor /mecanismelor de prevenire a abandonului școlar
- Utilizarea expertizei partenerilor pentru integrarea instrumentelor/mecanismelor de prevenire a abandonului școlar

Stiluri de învățare în educația remedială

Datorită faptului ca suntem diferiți, modul în care învățăm este diferit. Elevii prefer experiențele de învățare în care sunt active implicați, astfel ei vor obține rezultate mai bune și vor avea succes la școală. Ei învață mai repede atunci când noile achiziții sunt utile și practicate în viața de zi cu zi, precum și în viitor. Elevii care își cunosc stilul învățare sunt mai angajați în procesul de învățare, au încredere în ei, se simt mai independenți. Ultimele cercetări asupra creierului afirmă că atunci când modalitățile de învățare sunt adaptate rezultatelor obținute la analiza sau testarea stilurilor de învățare, elevii vor reține cu mai puțin efort și vor fi capabili să realizeze creșterea performanțelor școlare în mai puțin de două săptămâni. Elevii preferă să învețe în diferite moduri: unora le place să studieze singuri, să acționeze în grup, altora să stea liniștiți

deoparte și să-i observe pe alții. Multe persoane învață în moduri diferite față de ceilalți în funcție de clasa socială, educație, vârstă, naționalitate, rasă, cultură, religie.

Stilul de învățare se referă la „simpla preferință pentru metoda prin care învățăm și ne aducem aminte ceea ce am învățat ; ne arată calea și modalitățile în care învățăm ; implică faptul ca indivizii procesează informațiile în diferite moduri, care implică latura cognitivă, elemente afective - emoționale, psihomotorii și anumite caracteristici ale situațiilor de învățare.

Abordarea holistică se reflectă în stilurile de învățare. Copiii învață spontan și natural absorbind ca un burete, luând informația din mediu ca pe un întreg, și apoi descifrează componentele construind înțelesul.

De aceea ,stilurile de învățare reflectă acest proces holistic, alternând “experiențe complete” pentru a trezi curiozitate și motivație, cu prezentarea și explicarea elementelor.

Această abordare conservă capacitatea sintetică și intuitivă a gândirii holistice care deseori este atrofiată (minimalizată) în efortul grăbit de a forma gândirea analitică.

Curiozitatea copilului este sursa de energie necesară procesului de învățare eficient. (El nu trebuie să fie un simplu participant ci trebuie să contribuie activ la linia pe care o trasează în desfășurarea învățării.)

Copilul nu este considerat doar ca un recipient care trebuie umplut prin educație, el trebuie să fie implicat activ în formarea și direcționarea procesului de învățare.

După modalitatea senzorială implicată sunt trei stiluri de învățare de bază: **vizual, auditiv, tactil-kinestezie**.

Instrumente de recunoaștere și dezvoltare a stilului de învățare:

Stilul de învățare ne însoțește de când ne naștem. Nu este un „dat” pe viață, ci este o „structură flexibilă”. Nu există stil de învățare bun sau rău. Succesul vine cu varietatea stilurilor de învățare, iar cel mai important lucru este conștientizarea naturii stilului de învățare.

Identificarea și recunoașterea stilurilor de învățare se poate realiza prin: observarea și analiza experiențelor de învățare, caracterizarea stilului de învățare pe baza explicațiilor, descrierilor, exercițiilor, aplicarea unor chestionare specifice (Internet, manuale de psihoteste), discuții cu specialiști de la cabinetele de asistență psihopedagogică din rețeaua școlară de consiliere, informarea cu privire la stilurile de învățare din dorința de autocunoaștere (puncte tari și slabe la stilul personal de învățare), participarea activă la activitățile practice cu această temă la diferite ore, cu precădere cele de consiliere și orientare, diverse opționale, implicarea în programe de educație remedială.

CONCLUZII

Identificarea timpurie a nevoilor copiilor din comunități defavorizate implică găsirea soluției în vederea dezvoltării unui instrument educațional de prevenire, protecție și reintegrare, cu o structură complexă, de abordare a actului educativ, ce se poate desfășura în spațiul comunității educaționale, asigurând, pentru grupul țintă o participare activă, îndrumați de formatorii specializați în acest sens. În astfel de programe de educație remedială se urmărește să se asigure surse de activități integrative, accesibile în special copiilor din categoriile sociale defavorizate, să se elaboreze un curriculum specific activităților de remediere școlară și să se promoveze egalitatea de șanse, creându-se o imagine de ansamblu în domeniul educației remediale.

BIBLIOGRAFIE

Cristea S., *Managementul organizației școlare*, EDP, București, 1996

Cherchez, N., Mateescu, E., *Elemente de management școlar*, Editura Spiru Haret, Iași, 2005

Joița Elena, *Management educațional. Profesorul manager: roluri și metodologie*, Iași, Ed. Polirom, 2000

Paralescu Sebastian, Ișfan Ion, Gîrdu Constantin Cristinel, Elena Ion (coordonatori), *Ghid pentru educație remedială*, Editura Măiastra, Târgu Jiu, 2012

HotNews.ro

EXCELENȚA ÎN EDUCAȚIA ACTUALĂ

Prof. ADRIANA ARSU

COLEGIUL NAȚIONAL „DOAMNA STANCA” FĂGĂRAȘ

Exceleța în educație nu se referă doar la obținerea unor punctaje ridicate la teste sau la premii academice, ci la crearea unui mediu în care elevii pot evolua holistic, își pot dezvolta abilități critice și pot deveni învățați pe tot parcursul vieții. Pe măsură ce cerințele economiei globale sunt în perpetuă schimbare, la fel trebuie să evolueze și sistemele noastre educaționale. Pentru a atinge excelența în educație, este esențial să implementăm strategii care să abordeze provocările actuale și să anticipeze nevoile viitorului.

Exceleța în educație include mai mult decât realizările academice; implică dezvoltarea creativității, a gândirii critice, a inteligenței emoționale și a raționamentului etic. Potrivit Asociației Naționale pentru Educație, excelența în educație înseamnă asigurarea faptului că fiecare elev, indiferent de mediu, are acces la experiențe de învățare de înaltă calitate care să îl pregătească pentru provocările viitorului. De asemenea, presupune crearea unui mediu prielnic în care elevii să se simtă valorizați, sprijiniți și motivați să își atingă potențialul. În acest context, se impun câteva strategii pentru atingerea excelenței în educație:

1. Învățarea personalizată:

Învățarea personalizată este o abordare centrată pe elev, care adaptează educația pentru a răspunde nevoilor, preferințelor și intereselor individuale. Prin utilizarea tehnologiei, educatorii pot crea medii de învățare adaptive, în care elevii progresează în ritmul lor. Această abordare nu doar că răspunde stilurilor de învățare diverse, dar contribuie și la reducerea diferențelor de performanță, oferind sprijin specific elevilor care întâmpină dificultăți. Un studiu realizat de RAND Corporation a demonstrat că învățarea personalizată a îmbunătățit rezultatele academice, în special pentru elevii cu performanțe slabe.

2. Dezvoltarea competențelor socio-emoționale

Competențele socio-emoționale, cum ar fi empatia, reziliența și capacitatea de a gestiona emoțiile, sunt esențiale pentru succesul pe termen lung. Școlile care integrează dezvoltarea socio-emoțională în curriculum contribuie la formarea unor cetățeni mai echilibrați și mai responsabili. Un raport al Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (CASEL) arată că programele de învățare socio-emoțională duc la îmbunătățiri semnificative în comportamentul elevilor și în performanțele lor academice.

3. Integrarea tehnologiei în educație

Tehnologia joacă un rol vital în educația modernă, oferind oportunități pentru învățare interactivă și acces la resurse globale. De la platforme de e-learning la instrumente de realitate augmentată, tehnologia poate transforma modul în care elevii învață și interacționează cu materialele didactice. Este important ca profesorii să fie instruiți să utilizeze eficient aceste tehnologii pentru a îmbunătăți experiențele de învățare ale elevilor. Conform unui studiu realizat de OECD, utilizarea eficientă a tehnologiei în clasă poate stimula motivația elevilor și poate îmbunătăți rezultatele învățării (OECD, 2015).

4. Promovarea unei culturi a excelenței și a învățării continue

Este esențial ca școlile să cultive o cultură a excelenței, în care învățarea continuă și îmbunătățirea permanentă să fie valorificate. Aceasta implică nu doar stabilirea unor așteptări înalte, ci și oferirea de sprijin constant pentru a ajuta elevii să le atingă. În plus, cadrele didactice ar trebui să fie susținute în dezvoltarea lor profesională continuă, asigurându-se astfel că sunt la curent cu cele mai noi metode și practici educaționale.

În concluzie, excelența în educație poate fi realizată prin implementarea unor strategii care promovează învățarea personalizată, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, integrarea tehnologiei și crearea unei culturi a excelenței. Prin adoptarea acestor practici, putem pregăti mai bine elevii pentru provocările și oportunitățile viitorului.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucuș Constantin, *Educația: Dimensiuni culturale și interculturale*, Editura Polirom, Iași, 2006;
2. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006;
3. Potolea, Dan, Toma, Sanda, *Curriculum și inovație în educație*, Editura Polirom, Iași, 2008;
4. Radu, Ioan, *Evaluarea în procesul didactic*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2010;
5. Golu, Mihai, *Psihologia educației*, Editura Fundației România de Mâine, București, 2002;
6. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD), *Elevii, calculatoarele și învățarea: Realizarea conexiunii*, Editura OECD Publishing, Paris, 2015;
7. Asociația Națională pentru Educație (NEA), *Criterii pentru școli publice excelențe*, Editura NEA, Washington D.C., 2015

Aplicații ale derivatelor în fizică

Autor: prof. Ana-Maria Badea

Colegiul Național „Nichita Stănescu” Municipiul Ploiești

1. Viteza în mișcarea rectilinie

Să considerăm un mobil M care se mișcă pe o dreaptă Ox și să presupunem că se cunoaște - în fiecare moment t - abscisa s a poziției mobilului. Această abscisă este funcție (depinde) de timp, $s(t)$. Viteza $v(t_0)$ pe care o are mobilul când trece prin punctul M_0 , corespunzător momentului t_0 , este următoarea limită : $v(t_0) = \lim_{t \rightarrow t_0} \frac{s(t) - s(t_0)}{t - t_0}$

Dar, limita din membrul drept este derivata $s'(t_0)$ a funcției $s(t)$ în punctul t_0 , deci $v(t_0) = s'(t_0) = \frac{ds(t_0)}{dt}$. Așadar: viteza în mișcarea rectilinie este derivata spațiului în raport cu timpul. De aici rezultă în particular, că dacă mișcarea este uniformă, viteza este constantă. Într-adevăr, în mișcarea uniformă legea de mișcare este: $s(t) = \alpha t + b$ deci $v(t) = \alpha$.

Exemple:

1) Dacă mobilul se mișcă pe axa Ox după legea $s(t) = 3t - 2024$, viteza sa este $v(t) = s'(t) = 3$.

Viteza mobilului este constantă, fapt care se explică prin aceea că mișcarea este uniformă.

2) Dacă legea de mișcare pe axa Ox este $s(t) = 3t^4 + 2t - 1$, viteza sa este $v(t) = 12t^3 + 2$.

La momentul $t = 0$, mobilul are viteza $v(0) = 2$ m/s; la momentul $t = 1$, viteza este $v(t) = 14$ m/s.

3) problema dată la Concursul de Matematică Aplicată Adolf Haimovici, etapa națională -18 aprilie 2011, filiera tehnologică-profil tehnic, clasa a XI-a

O navetă spațială are traiectoria dată de $y=f(t) = \sqrt{\frac{t^2-4}{4}}$, unde t reprezintă timpul în secunde, iar $f(t)$ reprezintă înălțimea în kilometri (de la momentul $t=0$ până la $t=2$, se consideră că are loc desprinderea de pe rampa de lansare deci înălțimea este considerată 0).

a) Să se determine înălțimea la care ajunge naveta după 4 secunde de la desprinderea de pe rampa de lansare.

b) Să se demonstreze că traiectoria este concavă.

c) Să se determine asimptota traiectoriei (considerând că timpul tinde spre infinit).

Soluție: a) $f(6) = \sqrt{\frac{6-4^2}{4}} = \sqrt{\frac{36-4}{4}} = \sqrt{\frac{32}{4}} = \sqrt{8} = 2\sqrt{2}$

b) $f'(t) = \frac{1}{2\sqrt{\frac{t^2-4}{4}}} \cdot \left(\frac{t^2-4}{4}\right)' = \frac{1}{\sqrt{t^2-4}} \cdot \frac{t}{2}$, adică $f'(t) = \frac{t}{2\sqrt{t^2-4}}$

$f''(t) = \frac{1}{2} \left(\frac{t}{\sqrt{t^2-4}}\right)' = \frac{1}{2} \cdot \frac{t' \sqrt{t^2-4} - t(\sqrt{t^2-4})'}{t^2-4} = \frac{-2}{(t^2-4)\sqrt{t^2-4}}, t > 2$

Se observă că pentru $t > 2$ avem $f''(t) < 0$ așadar f este concavă.

c) $\lim_{t \rightarrow +\infty} f(t) = +\infty$

$m = \lim_{t \rightarrow +\infty} \frac{f(t)}{t} = \lim_{t \rightarrow +\infty} \frac{\sqrt{t^2-4}}{2t} = \lim_{t \rightarrow +\infty} \frac{t\sqrt{1-\frac{4}{t^2}}}{2t} = \frac{1}{2}$

$n = \lim_{t \rightarrow +\infty} [f(t) - mt] = \lim_{t \rightarrow +\infty} \left[\frac{\sqrt{t^2-4}}{2} - \frac{t}{2}\right] = \frac{1}{2} \lim_{t \rightarrow +\infty} [\sqrt{t^2-4} - t] = \frac{1}{2} \lim_{t \rightarrow +\infty} \frac{t^2-4-t^2}{\sqrt{t^2-4}+t} = \frac{1}{2} \lim_{t \rightarrow +\infty} \frac{-4}{\sqrt{t^2-4}+t} = 0$

$y = \frac{1}{2}t$ este asimptotă oblică spre $+\infty$

2. Accelerația în mișcarea rectilinie

Ținând seama de faptul că viteza este la rândul său derivata spațiului, deducem că accelerația în mișcarea rectilinie este derivata a doua a spațiului în raport cu timpul, adică $a(t_0) = v'(t_0)$.

Exemple:

1) Dacă mobilul se mișcă după legea $s(t) = at + b$, viteza sa este $v(t) = a$ (viteza este constantă, ceea ce se explică prin faptul că mișcare este uniformă), iar accelerația sa este $a(t) = 0$. Așadar, într-o mișcare uniformă, accelerația este nulă.

2) Dacă mobilul se mișcă după legea $s(t) = at^2 + bt + c$, viteza sa este $v(t) = 2at + b$, iar accelerația sa este $a(t) = 2a$.

Accelerația este constantă, ceea ce se explică prin faptul că mișcare este uniform accelerată.

3) problemă dată la Concursul de Matematică Aplicată Adolf Haimovici, etapa națională - 13 mai 2023, Secțiunea H2 – Specializarea Științe ale Naturii, clasa a XI-a

Două mobile M_1 și M_2 se deplasează plecând în același timp din același punct. Distanța parcursă de cele două mobile în funcție de timpul t este $s_1(t) = \frac{mt}{t^2 - mt + m^2}$, $m > 0$, respectiv $s_2(t) = -t^2 + 5t$. Timpul este măsurat în minute și distanța în metri.

a) Determinați m știind că, după 3 minute, mobilul M_1 se află la distanță maximă față de punctul de plecare.

b) Pentru $m = 3$, arătați că cele două mobile se întâlnesc într-un moment $t_0 \in (4,5)$.

c) Pentru $m = 3$, stabiliți momentul în care mobilul M_1 are accelerație maximă în timpul deplasării și determinați viteza lui în acest moment.

Soluție:

a) Deducem că $s_1'(3) = 0$

$$s_1'(t) = \left(\frac{mt}{t^2 - mt + m^2} \right)' = \frac{(mt)'(t^2 - mt + m^2) - mt(t^2 - mt + m^2)'}{(t^2 - mt + m^2)^2} = \frac{m(t^2 - mt + m^2) - mt(2t - m)}{(t^2 - mt + m^2)^2} = \frac{-mt^2 + m^3}{(t^2 - mt + m^2)^2}$$

$$\frac{-m \cdot 3^2 + m^3}{(3^2 - m \cdot 3 + m^2)^2} = 0, \text{ rezultă că } -m \cdot 3^2 + m^3 = 0, \text{ deci } m(m^2 - 9) = 0 \text{ ecuația are soluțiile}$$

$$m_1 = 0, \quad m_2 = -3 \quad \text{și} \quad m_3 = 3, \quad \text{de unde rezultă că } m = 3.$$

b) cele două mobile se întâlnesc $s_1(t) = s_2(t)$ pentru $m = 3$

$$\frac{3t}{t^2 - 3t + 9} = -t^2 + 5t, \text{ adică } -t^3 + 8t^2 - 24t + 42 = 0$$

Considerăm funcția $f: [0, +\infty) \rightarrow \mathfrak{R}$, $f(t) = -t^3 + 8t^2 - 24t + 42$, f este continuă pe $[0, +\infty)$. Cum $f(4) = 10 > 0$, $f(5) = -103 < 0$, rezultă că ecuația $f(t) = 0$ are cel puțin o soluție în intervalul $(4,5)$ și deci cele două mobile se întâlnesc în intervalul de timp $(4, 5)$.

c) Pentru $m = 3$, stabiliți momentul în care mobilul M_1 are accelerație maximă

$$v_1(t) = s_1'(t)$$

$$a_1(t) = v_1'(t) = s_1''(t).$$

$$s_1'(t) = \frac{-3 \cdot t^2 + 27}{(t^2 - 3t + 9)^2}, \text{ deci } v_1(t) = \frac{-3 \cdot t^2 + 27}{(t^2 - 3t + 9)^2}$$

$$a_1(t) = \frac{6 \cdot t^3 - 162t + 162}{(t^2 - 3t + 9)^3}, \text{ de unde } a_1'(t) = \frac{-18t^4 + 972t^2 - 1944t}{(t^2 - 3t + 9)^4}$$

Ecuția $a_1'(t) = 0$ are în intervalul $(0, \infty)$ soluțiile $t_1 = 3\sqrt{3} - 3$ și $t_2 = 6$. Cum funcția a_1 este strict crescătoare $[3\sqrt{3} - 3, 6]$ și strict descrescătoare pe intervalele $[0, 3\sqrt{3} - 3]$ și respectiv $[6, \infty)$, avem $a_1(0) = \frac{2}{9}$ și $a_1(6) = \frac{2}{81}$, adică $t_0 = 6$ este punct de maxim. Deci, la momentul $t = 6$ minute, mobilul M_1 are accelerație maximă, iar viteza maximă este $|v_1(t)| = \left| -\frac{1}{9} \right| = 0,1 \text{ m/s}$

Bibliografie

- Gheorghe Gussi - Matematica. Elemente de analiză matematică. Manual pentru clasa a XI-a, Editura: [Didactică și Pedagogică](#), 1988;
- Concursul Național de Matematică Aplicată Adoolf Haimovici, Edițiile I- XVII (1997-2013), , editura Taida, Iași 2014;
- https://cmmi.tuiasi.ro/wp-content/uploads/haimovici/2024/11_barem_H2.pdf .

MATEMATICA ȘI ALTE DISCIPLINE

Autor: prof. Ana-Maria Badea

Colegiul Național „Nichita Stănescu” Municipiul Ploiești

Motto: ”Matematica este regina științelor” (*Carl Friederich Gauss*)

1. Matematica și limba română

a) În primul rând, pentru a rezolva corect orice problemă de matematică, trebuie înțeles textul în sensului limbii române, pentru a ști exact ce cunosc și ce trebuie să aflu; desigur, pentru rezolvarea problemei trebuie să cunosc și teoria matematică.

b) Rezolvarea unei probleme în care se reunesc matematica, literatura și fizica:

La steaua care-a răsărit
E-o cale-atât de lungă
Că mii de ani i-a trebuit
Luminii ca s-ajungă.

(Mihai Eminescu - La steaua)

Să se estimeze, în miliarde de kilometri, distanța minimă până la acea stea, se consideră timpul ca fiind anul curent.

Rezolvare

Fie timpul minim, $t=2024$ de ani (vorbim de "mii") și viteza luminii $v=300.000\text{Km/s}$.

$$\left. \begin{array}{l} 1 \text{ an} = 365 \text{ zile} \\ 1 \text{ zi} = 24 \text{ h} \\ 1 \text{ h} = 60 \text{ min} \\ 1 \text{ min} = 60 \text{ s} \end{array} \right\} 1 \text{ an} = 365 \cdot 24 \cdot 60 \cdot 60 = 31\,536 \cdot 10^3 \text{ s}$$

$$d=v \cdot t; \quad d= 3 \cdot 10^5 \cdot 2024 \cdot 31\,536 \cdot 10^3 = 191\,486\,592 \cdot 10^8 \text{ Km}$$

$$1 \text{ miliard} = 1.000.000.000 = 10^9, \text{ deci } d= 19\,148\,659, 2 \text{ miliarde Km}$$

2. Matematica și fizica

a) Ce distanță parcurge un mobil ce se mișcă rectiliniu și uniform cu $v=1,5 \text{ m/s}$, timp de 15 min ?

Rezolvare :

Se transformă timpul în secunde, $1 \text{ min} = 60 \text{ s}$, deci $15 \text{ min} = 15 \cdot 60 \text{ s} = 900 \text{ s}$

Se scrie expresia matematică a legii mișcării rectilinie și uniforme, $\Delta d = v \times \Delta t$

Se calculează distanța parcursă, $\Delta d = 1,5 \text{ m/s} \cdot 900 \text{ s}$, de unde $\Delta d = 1350 \text{ m}$

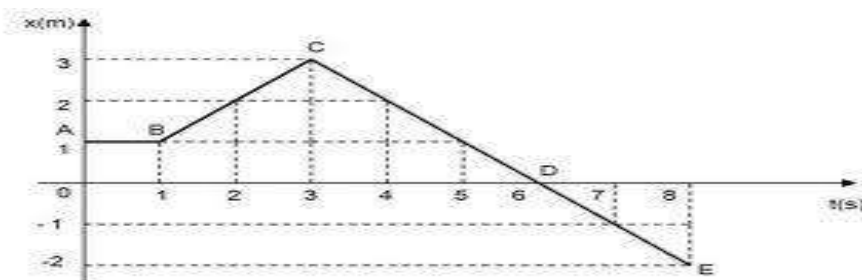
b) Graficul mișcării mecanice

1. Să se interpreteze graficul de mai jos

2. Să se determine distanța parcursă de mobil de la $t=1 \text{ s}$ până la $t=8 \text{ s}$

3. Să se precizeze punctul cel mai îndepărtat față de sistemul de referință

4. Să se afle viteza medie a mobilului pe timpul deplasării

Rezolvare :

1. Interpretarea graficului.

- Dacă graficul are panta ascendentă, corpul se îndepartează de SR.
- Dacă graficul este orizontal mobilul este în repaus.
- Dacă graficul are panta descendentă, mobilul se apropie de SR.

2. $x = 2 + 3 + 2 = 7\text{m}$

3. Punctul cel mai îndepărtat față de sistemul de referință este C(3;3)

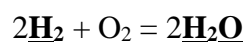
4. Viteza medie pe durata deplasării este $v_m = \Delta x / \Delta t = 7 / 7 = 1\text{m/s}$

3. Matematica și chimia

a) Să se calculeze câtă apă se obține când se combină 20 litri de hidrogen cu oxigen.

Rezolvare:

- Se scrie ecuația reacției:

(ecuația reacției arătând că numărul atomilor	2 molecule	2 molecule
din stânga egalului este egal cu cel din dreapta)	2 vol.	2 vol.
	20 litri	x litri

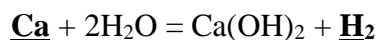
- Subliniem formulele substanțelor indicate în problemă.
- Deoarece numărul moleculelor care reacționează și volumele lor corespunzătoare se află într-un raport direct proporțional, putem scrie că:

$$\frac{2}{20} = \frac{2}{x}, \text{ deci } x = 20 \text{ litri vapori de apă}$$

b) Să se calculeze cantitatea necesară de calciu pentru ca din reacția dintre calciu și apă să rezulte 100 grame de hidrogen.

Rezolvare:

- Se scrie ecuația reacției.
- Subliniem formulele substanțelor indicate în problemă.
- Sub acestea se scriu greutatea moleculară înmulțite cu numărul de molecule care intră în reacție.
- Sub aceste valori se notează cantitatea de calciu cu x, iar cea de hidrogen, cea indicată de problemă, adică 10 grame.

$$40 \dots\dots\dots 2 \times 1,008$$

$$x \text{ gr.} \dots\dots\dots 100 \text{ gr.}$$

Având o proporționalitate direct se obține: $x = \frac{40 \times 100}{2 \times 1,008} = \frac{2000}{1,008} = 1984,1 \text{ (gr. Ca)}$

c) **Concentratia unei soluții**

Concentrația unei soluții este raportul dintre masa substanței care se dizolvă și masa soluției.

În 82 g de apă s-au dizolvat 18 g de sare. Care este concentrația soluției?

Rezolvare:

$$\text{Concentrația} = \frac{18}{82 + 18} = \frac{18}{100} = 18\% , \text{ adică la } 100 \text{ g soluție avem } 18 \text{ g de sare.}$$

4. Matematica și biologia

a) Lungimea totală a rădăcinilor unui fag de 70 - 75 de ani este de aproximativ 23 Km. Calculați câte însumează rădăcinile dintr-o pădure de 100 hectare, care are 700 de astfel de fagi la hectar.

Rezolvare

$$100 \times 700 = 70.000 \text{ (fagi)}$$

$$23 \times 70.000 = 1.610.000 \text{ (Km)}$$

b) Câte muște iau naștere dintr-o femelă în cursul unui an dacă ea depune 5 milioane de ouă, din care supraviețuiesc doar 3% ?

Rezolvare:

$$5.000.000 \times \frac{3}{100} = 150.000 \text{ (muște)}$$

c) O albină produce 0,40 grame de miere în 40 de zile. Ce cantitate de miere produc 50.000 de albine într-o zi ?

Rezolvare:

$$1 \text{ albină} \dots\dots\dots 0,4 \text{ g. miere în } 40 \text{ zile}$$

$$40.000 \text{ albine} \dots\dots\dots x \text{ g. miere într-o zi}$$

$$1 \text{ albină}$$

$$0,4 \text{ gr} \dots\dots\dots 40 \text{ zile}$$

$$y \text{ g.} \dots\dots\dots 1 \text{ zi} \quad (\text{proporționalitate directă})$$

$$y = \frac{0,4 \times 1}{40} = \frac{4}{10} \times \frac{1}{40} = \frac{1}{100} \text{ g.}$$

$$1 \text{ albină} \dots\dots\dots 1/100 \text{ g. pe zi}$$

$$50.000 \text{ albine} \dots\dots\dots x \text{ g. pe zi} \quad (\text{proporționalitate directă})$$

$$x = 50.000 \cdot \frac{1}{100} = 500 \text{ g}$$

5. Matematica și geografia

Scara unei hărți. Hărțile sunt însoțite, în general, de o schemă care arată relația dintre distanța pe hartă și distanța reală, din teren. Raportul dintre distanța pe hartă între două puncte și distanța reală (din teren) se numește **scara hărții**.

O hartă a fost executată la scara de $\frac{1}{200000}$. Măsurând pe hartă, distanța dintre două puncte, ea este de 5 cm. Care este distanța pe teren ?

Rezolvare:

Asta înseamnă că unui cm pe hartă îi corespund, în realitate, 200 000 cm = 2 km pe teren.

Măsurând pe hartă, distanța dintre două puncte, ea este de 5 cm. Care este distanța pe teren ?

Distanța se află astfel:

1 cm.....300.000

5 cm..... x

$$\frac{1}{5} = \frac{300.000 \text{ cm}}{x} \Rightarrow x = 1.500.000 \text{ cm} \Rightarrow x = 15 \text{ km}$$

Observații

- Scara este un raport (între două distanțe exprimate în aceeași unitate de lungime).
- Distanța pe hartă și distanța pe teren sunt direct proporționale.

Bibliografie:

- Aglaia Ionel, Victoria Oaida - Manual Biologie Clasa a VIII-a
- Gheorghe Păun - "Între matematică și jocuri" Editura Albatros, 1986
- Constantin Corega, Dorel Haralamb, Seryl Talpalaru - Manual Fizică Clasa a VI-a
- Turcitu, Doina Fizica manual pentru clasa a VI-a
- Marinescu, Mona – Școala 93 „Emil Racoviță” București

ABORDAREA DEZVOLTĂRII PERSONALE A ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR DIN PERSPECTIVA COMPETENȚELOR-CHEIE ȘI A PROGRAMELOR ȘCOLARE

*Prof. înv. primar Mirela Bălău
Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj*

În ultimele decenii, politicile educaționale din țara noastră au avut ca finalitate încercări permanente de a găsi modalități eficiente prin care să se ofere o educație de calitate.

Calitatea în educație desemnează un complex de principii și practici ce traversează întregul mediu educațional, în totalitatea componentelor sale, orientat spre obținerea de rezultate superioare, raportate la standarde și spre satisfacerea nevoilor și așteptărilor beneficiarilor educației. (Dogaru, 2011, p. 3)

În acest sens, o educație de calitate este condiționată de o mulțime de factori a căror influențe se întrepătrund. O primă verigă a acestui șir de factori o constituie asigurarea calității la nivelul procesului didactic. Din această perspectivă, un rol deosebit în dezvoltarea personală a elevilor și formarea profilului absolventului oricărui ciclu de învățământ îl are centrarea pe cele opt competențe-cheie definite de Comisia Europeană și organizarea demersului didactic pe baza cunoașterii și respectării programelor școlare.

Prezentă în ciclul achizițiilor fundamentale - clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a - ca disciplină de sine-stătătoare, *Dezvoltarea personală* propune activități și experiențe care au scopul de a susține elevii în procesul de autocunoaștere, de relaționare cu familia, cu colegii și mediul din care fac parte, de a dezvolta abilitățile de comunicare și management eficient al emoțiilor, de a îmbunătăți starea de conștientizare a propriului potențial, de a explora ce meserii/profesii ar dori să practice în viitor, de a dezvolta talentele și abilitățile personale orientate spre obținerea succesului școlar, în carieră și în viață.

Putem afirma că misiunea disciplinei *Dezvoltare personală* este aceea de a-i învăța pe elevi cum să devină ei înșiși, cum să devină empatici, cum să comunice asertiv și, mai ales, cum să creadă în realizarea propriilor idealuri.

Dezvoltarea personală a elevilor se realizează și în cadrul tuturor disciplinelor școlare, programele școlare incluzând competențe generale/specifice care vizează atingerea acestei finalități.

De exemplu, în programa școlară de *Comunicare în limba română* atât la clasa I, cât și la clasa a II-a regăsim competența specifică 2.4. *Exprimarea expresivă a ideilor în contexte familiare manifestând interes și încredere în sine*. Formarea acestei competențe se realizează prin activități diverse: crearea propriilor, povești, poezii, jocuri, cântece și prezentarea acestora; utilizarea

limbajului verbal și nonverbal corespunzător, în vederea asigurării/ menținerii atenției interlocutorului (contact vizual, expresie facială, claritate în exprimare, ton); exprimarea prin mimare a diferitelor emoții și reacții; jocuri de recunoaștere a unor personaje, a unor povești după indicii date; prezentarea unor lucrări personale; concursuri de ghicitori, povestiri, recitări; dramatizări ale unor povești cunoscute/ texte citite; participarea la serbări școlare; alcătuirea unor compuneri despre întâmplări și experiențe trăite, despre persoane/ plante/ animale cu care relaționează, despre activități preferate.

La *Matematică și explorarea mediului*, o competență specifică prevăzută de programa școlară la clasa pregătitoare este *Manifestarea grijii pentru comportarea corectă în relație cu mediul familiar*. Această competență poate fi formată prin diferite activități: realizarea unor desene având ca tematică locuința, camera proprie; participarea la acțiuni care implică un mediu curat și prietenos în cadrul clasei; identificarea efectelor pozitive și negative ale acțiunilor proprii asupra mediului apropiat; realizarea unor desene/afișe/colaje care să prezinte norme de comportare civilizată; realizarea unor postere referitoare la regulile de igienă colectivă.

La clasa I regăsim competența *Manifestarea grijii pentru comportarea corectă în relație cu mediul natural*. Pentru a fi formată, profesorul poate antrena elevii în activități practice de întreținere a spațiului verde din curtea școlii sau a colțului verde din clasă, în utilizarea unor unelte și materiale de curățare a mediului (greblă, mănuși de protecție etc.), în refolosirea unor materiale în cadrul unor activități (ex.: paharul de la iaurt pentru decorare și utilizarea ca ghiveci pentru plante, folosirea unor imagini din pliantele publicitare pentru crearea unor șiruri, pentru ilustrarea anotimpurilor), în identificarea importanței energiei în viața omului etc.

La clasa a II-a este prevăzută competența *Manifestarea grijii pentru comportarea corectă în relație cu mediul natural și social*. Pentru formarea acestei competențe se pot desfășura cu elevii următoarele activități: efectuarea de drumeții în scopul de a observa medii de viață naturale; identificarea consecințelor unor acțiuni ale omului asupra mediilor de viață explorate; exprimarea unor opinii (acord/dezacord) cu privire la anumite atitudini și comportamente observate în mediile de viață explorate; realizarea unor postere referitoare la regulile ce trebuie respectate în pădure/la locul de picnic/ pe stradă etc.; realizarea de proiecte tematice individuale și în grup; plantarea unor arbori/arbuști; inițierea și participarea la programe/proiecte eco.

La *Istorie*, una dintre competențele generale este *Formarea imaginii pozitive despre sine și despre ceilalți*, iar câteva dintre activitățile de învățare care pot conduce la realizarea acestei competențe sunt: alcătuirea și prezentarea unei axe a timpului pe care să se reprezinte evenimente din viața personală sau a familiei; alcătuirea și prezentarea arborelui genealogic al familiei, folosind o schemă dată; alcătuirea unui jurnal personal folosind enunțuri, desene, fotografii despre evenimente la care au participat în cadrul comunității; prezentarea unor albume personale cu

fotografii din istoria familiei; identificarea unor modalități în care ar fi putut acționa în anumite împrejurări din viața personală (de exemplu, exerciții de tipul „Ce ai făcut atunci ...?, Ce ai fi putut face ...? Ce ai face acum ...?”) etc.

Și în programa de *Geografie* regăsim competențe specifice și exemple de activități de învățare care își aduc aportul la dezvoltarea personală a elevilor. Astfel competența 4.2. *Dobândirea interesului pentru înțelegerea rolului mediului înconjurător pentru viața și activitatea societății* vizează înțelegerea necesității protecției mediului de viață, participarea la activități de conservare a mediului, formarea unei atitudini civice referitoare la cunoașterea, conservarea și protecția mediului, iar formarea competenței 4.3. *Dezvoltarea interesului pentru cunoașterea și înțelegerea diversității naturale și umane* presupune înțelegerea de către elevi a diversității naturale și umane, precum și afirmarea respectului pentru diversitatea naturală și umană.

În continuare, supun atenției o serie de activități de învățare potrivite la disciplina *Dezvoltare personală*, care contribuie la dezvoltarea competențelor-cheie și la conturarea profilului de formare al absolventului de învățământ primar.

Competența-cheie	Exemplu de activitate de învățare
Competența de comunicare în limba maternă	- citirea unei povestiri și exprimarea unor gânduri, păreri, emoții referitoare la cele citite
Competența de comunicare în limbi străine	-exerciții de pronunțare corectă a numelor personajelor/ autorilor din texte aparținând literaturii străine
Competențele matematice (A) și competențe de bază în științe și tehnologii	- utilizarea numerelor pentru realizarea unui program zilnic al școlarului
Competența digitală	- utilizarea tabletelor/ telefoanelor pentru căutarea pe internet a unor informații/ pentru vizionarea unor imagini/ materiale video sau pentru practicarea unor jocuri educaționale
Competența cheie „A învața să înveți”	- organizarea în tabel a unor informații pentru stabilirea unor corespondențe între limbajul corpului și ceea ce comunică acesta
Competențele sociale și civice	- participarea la activități de înfrumusețare a clasei/ școlii
Competența cheie „Spirit de inițiativă și antreprenoriat”	- organizarea unei expoziții cu vânzare a lucrărilor plastice realizate

Competența cheie „Sensibilizare și exprimare culturală”	- realizarea unor lucrări plastice care să ilustreze diferite moduri de păstrare a sănătății
---	--

În concluzie, se poate afirma faptul că oferirea unei educații de calitate pornește de la dascăl, este condiționată de implicarea fiecărui cadru didactic, de receptivitatea la nou, de disponibilitatea de a aborda activitatea de predare-învățare în manieră modernă.

Bibliografie

1. Dogaru, M. (2011). *Inovație și performanță în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din mediul urban. Calitate în educație*. București
<http://mentoraturban.pmu.ro/sites/default/files/ResurseEducationale/Modul%206%20Calitate%20in%20educatie.pdf>
2. Orza, E. (2012). *Centrarea pe competențele-cheie în educație*
<https://www.elearning.ro/centrarea-pe-competentele-cheie-in-educatie>
3. ****Programele școlare pentru ciclul primar*

INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE

BALÁZS ANNAMÁRIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MÁTYUS ISTVÁN” CHIBED

Cunoașterea este cel mai important instrument al oamenilor, deoarece este baza care stabilește dezvoltarea profesională, pe lângă determinarea comportamentului nostru. Prin urmare, trebuie efectuate cercetări constante pentru a genera inovație în educație. Inovație este un cuvânt polisemantic. Este folosit cu multe semnificații diferite, adaptându-l de multe ori pentru comoditate.

Ceea ce există întotdeauna este faptul că inovația implică o schimbare, că se bazează pe învățare, în măsura în care este legată de acțiunea de transformatoare a lumii . Acest lucru se întâmplă atunci când există un dezacord: te-ai săturat să fii obosit să faci același lucru și să obții, desigur, aceleași rezultate. Profundul sentiment de schimbare produce caracteristici care nu apar prin generație spontană. Acestea trebuie organizate și planificate astfel încât spațiul de inovare în învățare să-și atingă impactul în sferile multiple ale societății. Dacă dorim să inovăm, trebuie să începem un proces de transformare pentru a ne îmbunătăți într-un anumit aspect.

În domeniul educațional, este important să se ia în considerare îmbunătățirea dezvoltării instituționale, care implică utilizarea unor strategii, metode și resurse didactice adecvate pentru transmiterea conținutului, adică învățare semnificativă, care reușește să asimileze informații, dezvoltând idei care să contribuie la rezolvarea problemelor. Îmbunătățirile care sunt întreprinse în educație trebuie promovate în sălile de clasă ale instituțiilor și trebuie recunoscute dacă sunt simple îmbunătățiri efemere care sunt uitate rapid sau schimbări în care se dobândește experiență, dezvoltând transformări eficiente care lasă vizibilă o inovație educațională. Pe de altă parte, reflectarea asupra importanței inovării în predare este investigarea noilor cunoștințe care se

conectează cu interesele și motivațiile elevilor: comunicare, flexibilitate, empatie, creativitate, lucrul în grup, favorizarea incluziunii, reducerea absenteismului, introducerea TIC, generând oameni critici și reflexivi.

Autori precum Martinez și Ibarra Acota susțin faptul că: „inovația în formarea pedagogică este un ciclu continuu, care indică virtutea profesorului, care percepe nevoia existent de schimbare, că o construcție care are loc în educație” (Martínez Dorado și Ibarra Aguilar, 2017).

Elevii din secolul XXI reflectă faptul că, pentru că acest lucru să se întâmple, trebuie să se producă o schimbare în rolul profesorului. Pentru aceasta, este necesar să se facă diferența între abilitate și îndemânare. În cazul cadrelor didactice, capacitatea de a predă este asumată prin deținerea unei diplome universitare și prin absolvirea stagiului sau a masteratului. Cu toate acestea, a avea capacitatea de a predă înseamnă a-i determina pe elevii noștri să învețe, să își îndeplinească nevoile specifice. Pentru a realiza acest lucru putem folosi metoda expozițională tradițională sau putem folosi orice metodologie. Ceea ce pare clar este că elevii trebuie să fie motivați, să le trezească curiozitatea să pună întrebări și să genereze hărți cognitive bune. Această este adevărata inovație în educație.

Un alt aspect de luat în considerare este că în școala de acum 50 sau 60 de ani, cunoștințele personale dintre profesor și elev erau mult mai ușoare. A existat o relație directă și strânsă. Se știa cine este familia, contextul său social, ce a făcut în afară clasei etc. Acum acest lucru s-a schimbat. Deși suntem în era conectivității, există o mare deconectare între oameni: ar trebui recuperată perspectiva umanistă? Poate că am uitat că elevii de grădiniță, primar și gimnazial sunt în plină dezvoltare personală, cu tot ceea ce implică la nivel fizic și mental. Poate rolul profesorului să fie mai activ pentru a contribui la dezvoltarea „ființei” și să nu se concentreze doar pe ceea ce ar trebui să „știe” la sfârșitul cursului? Ar fi bine să analizăm dacă în

societatea actuală această este și inovație în educație. Mâine este incertă, dar astăzi este aici și este acum. Nu este necesar să instruiam cetățenii viitorului, ci oamenii din prezent și, pentru această, trebuie să le oferim studenților noștri o pregătire adecvată și să le oferim resursele necesare pentru a face față vieții. Acest lucru poate fi realizat făcând asta:

- Învăță să lucrezi în echipă.
- Fii responsabil la locul de muncă: fără a favoriza eroarea că metodă de învățare, dar nu stigmatizând-o.
- Dezvoltă autonomia.
- Fii conștient de învățarea ta și reflectează pentru a interconecta cunoștințele.
- Evaluează oportunitățile și știi să profiți de ele.
- Înaintarea și îmbunătățirea este un efort, dar este recompensat cu satisfacția de a fi conștient de a te depăși.

Deci, instituțiile și persoanele care lucrează în ele sunt cele care promovează aplicarea unei inovații semnificative care oferă posibilitatea de a se implica în adevărate schimbări educaționale.

În concluzie, poate vreunul dintre aceste puncte să fie considerat o inovație în educație?

Bibliografie:

- 1.Martínez Dorado, Y., și Ibarra Aguilar, R. (18 iunie 2017). Importanța inovației în formarea pedagogică. Obținut din importanța inovației în formarea pedagogică:
<http://www.revistacoepesgto.mx/revistacoepes18/la-importancia-de-la-innovacion-en-la-formacion-pedagogica>

2.UNESCO. (2016). INOVAȚIA EDUCAȚIONALĂ. LIMA-PERU: Editora și
Comercializadora CARTOLAN E.I.R.L.

Metode didactice specifice limbii și literaturii române folosite pentru îmbogățirea și nuanțarea exprimării elevilor

Bănică Mihaela-Claudia

Profesor de limba și literatura română

Școala gimnazială Nr 1 Grădina

În acest articol ne propunem să prezentăm câteva din metodele pe care le poate folosi profesorul de limba și literatura română în timpul orelor pentru a dezvolta abilitățile de comunicare ale elevilor. Metodele didactice reprezintă o parte importantă a demersului educațional. Cuvântul *metodă* provine din gr. *methodos* (*odos* „drum, cale” și *metha* „spre, către”) care ar putea fi tradus prin „cale de urmat” (Cerghit, 2006, p. 17) și semnifică modalitatea care poate fi folosită pentru însușirea unor cunoștințe sau a unor deprinderi ori sentimente (Frunză, 2004, p. 9). Alți autori vorbesc de semnificația triplă a metodelor: tehnică de predare din perspectiva profesorului, facilitator de învățare din punctul de vedere al elevului, iar pentru amândoi este un mod comun de lucru (Jinga, 2005, p. 135).

Există o strânsă legătură între metoda folosită și obiectivele de atins, în sensul că în realizarea demersului didactic profesorul trebuie să aleagă metoda/metodele pe care le consideră oportune, adecvate pentru reușita actului educațional. De asemenea, există o intercondiționare metodă – conținut: conținuturile de transmis determină de obicei alegerea unei anumite metode, dar și metoda folosită poate influența gradul de însușire a unui conținut. Astfel, o metodă adecvată poate ajuta elevul să-și aproprieze foarte bine elementele de conținut predate, pe când o metodă inadecvată unui anumit curriculum poate deveni obstacol în calea însușirii de către elev a lecției (Cerghit, 2006, pp. 35-38). În cele ce urmează vom prezenta trei metode moderne adecvate scopului prezentat în titlu: brainstorming, jocul de rol și învățarea prin acțiune.

Brainstorming

Numit și **asaltul de idei**, brainstorming-ul este prezentat de Bontaș (2007, p. 195) ca fiind „modalitatea complexă de a elabora în cadrul unui anumit grup, în mod spontan și în flux continuu, anumite idei, modele, soluții etc. noi, originale, necesare rezolvării unor teme sau probleme teoretice sau practice.” Sâmișăian și Norel (2011, p. 84) identifică mai multe etape necesare bunei desfășurări a unei etape de brainstorming. Mai întâi este anunțată tema și sarcina

de lucru (de ex.: Spuneți tot ce vă trece prin cap fără să vă gândiți prea mult când auziți cuvântul *iubire*), apoi sunt notate/înregistrate toate ideile, fără a se face judecăți de valoare asupra utilității sau inutilității lor. Următoarea etapă introduce o „pauză” în care se desfășoară o activitate legată tangențial de tema respectivă (de exemplu lectura unui text sau o prelegere despre subiectul respectiv). În continuare se reiau ideile emise încercându-se gruparea lor în diverse categorii, urmând ca apoi să fie analizate critic, astfel încât să fie selectate ideile utile, relevante temei propuse. Ca post-activitate, rezultatele sesiunii de brainstorming pot fi integrate într-un joc de rol, colaj sau alt gen de activitate care să asigure tranziția spre celelalte conținuturi.

Deși este o metodă spectaculoasă, cu un mare potențial creativ, brainstorming-ul nu este metodă care poate fi aplicată oricând și pentru orice conținuturi. Este util în definirea conceptelor, în identificarea diverselor asociații etc. Ilie (2008, p. 140) atrage atenția că o condiție importantă a unui brainstorming eficient este ca elevii să nu dețină anterior foarte multe cunoștințe despre tema respectivă. De aceea, utilitatea metodei este maximă dacă este folosită la începutul unei unități/sesiuni de învățare, nu la finalul acesteia.

Jocul de rol

Sâmihăian și Norel (2011, p. 81) prezintă jocul de rol ca fiind „punerea în scenă a unei situații de comunicare specificate de profesor: monolog, dialog, interviu etc. pe o anumită temă”. Tot autoarele citate afirmă că acest gen de activitate este foarte eficientă în exersarea și dezvoltarea competenței de comunicare orală. Prin participarea în cadrul jocurilor de rol care să îi plaseze pe elevi în situații de comunicare diverse, aceștia se vor familiariza cu schimbările determinate de modificarea factorilor situației de comunicare. Astfel își vor forma deprinderea de a-și adapta exprimarea, folosind, după nevoie, un registru formal sau informal, își vor îmbogăți vocabularul și vor fi mai conștienți de el. Un alt avantaj este că elevii învață să scape de, sau măcar să gestioneze trercul și își perfecționează modalitatea de exprimare nonverbală. Cadrul didactic poate propune o multitudine de tipuri de jocuri: pe grupe, în perechi sau individuale (mimă, scurte monologuri pe o temă dată). În cadrul orelor de literatură, elevii pot juca rolul unor personaje literare în situații-cheie. Cu ajutorul elementelor de comunicare verbală, nonverbală și paraverbală, elevii se vor strădui să intre în pielea personajelor din operele literare pe care le-au studiat la clasă. Sunt multiple oportunități de a apela la această metodă. Spre exemplu, în manualul Art clasa a VII-a, la pagina 172, este dată o sarcină de comunicare: „Copilul vrea să-și convingă părinții să-i permită să meargă la o petrecere în pijamale, organizată de o colegă de

clasă. Sora mai mare poate interveni în discuție, pentru a-l susține sau nu pe copil.” Eu am ales să nuanțez fiecare rol, astfel:

***Mama:** Fiul tău vrea să meargă la o petrecere în pijamale organizată de o colegă de clasă. O cunoști și pe colegă și pe mama ei, de care nu îți place. Nu ești de acord ca fiul tău să rămână peste noapte acasă la o fată.*

***Tata:** Fiul tău vrea să meargă la o petrecere în pijamale organizată de o colegă de clasă. Crezi că este bine că fiul tău socializează cu fete la vârsta aceasta?*

***Copilul:** Vrei să mergi la o petrecere în pijamale organizată de o colegă cu care te înțelegi foarte bine. Acolo vor fi aproape toți colegii și colegele voastre, părinții le dau voie.*

***Sora mai mare:** Fratele tău mai mic vrea să meargă la o petrecere în pijamale organizată de o colegă de clasă. Când erai de vârsta lui ai mers și tu la câteva astfel de petreceri și a fost distractiv. Înțelegi și teama mamei de a-l lăsa să petreacă noaptea în casa unei fete.*

Copiii au avut cinci minute la dispoziție pentru a pregăti activitatea, apoi au prezentat în fața clasei dialogul (vezi Anexa 5). Apoi am realizat feedback cu întreaga clasă.

Învățarea prin acțiune

Mai este numită și **învățarea prin exerciții**. Parfene (1999, p. 59) definește exercițiul ca fiind „o metodă fundamentală, ce presupune efectuarea conștientă și repetată a unor operații și acțiuni, în esență, mintale sau motrice, în vederea realizării unor multiple scopuri instructiv-educative-formative, printre care (...) acela de a cultiva posibilitățile elevilor de transfer al cunoștințelor, capacităților și comportamentelor însușite, cât și evaluarea gradului de operaționalitate al acestora.” Putem clasifica exercițiile după mai multe criterii. Redăm în continuare taxonomia realizată de Pamfil (2008, p. 194): în funcție de **forma** lor există exerciții orale și scrise; după **conținut**: fonetice, lexicale, morfologice, sintactice, ortografice, de punctuație; după **funcția** pe care o îndeplinesc: introductive, de bază, de consolidare, de evaluare, corective, aplicative, creative; după gradul de **complexitate**: de repetiție (dictări, copiere), de recunoaștere (identificarea în textul dat a antonimelor, omonimelor), de completare

și înlocuire, de exemplificare, de transformare, creatoare (elevilor li se poate cere să își imagineze un dialog între un reporter și un faimos cântăreț), cu caracter ludic (alcătuirea unor rebusuri, cuvinte încrucișate, jocuri de cuvinte, epigrame). De o reală importanță ni se par exercițiile creatoare, deoarece ele ajută elevul să utilizeze cunoștințele teoretice pe care și le-a însușit în exprimarea în cadrul interacțiunii cu ceilalți. Astfel ele contribuie la dezvoltarea limbajului, a gândirii, la nuanțarea exprimării. Norel și Sâmișăian (2011, p. 9) prezintă o serie de cerințe care trebuie respectate pentru eficiența metodei: sarcini clar formulate, adecvarea sarcinilor la particularitățile de vârstă ale elevilor, ordonarea exercițiilor în funcție de complexitatea lor, dinspre ușor spre dificil, sarcini variate. De asemenea, este important momentul introducerii unui anumit exercițiu, iar profesorul trebuie să își asume rolul de monitor pentru a supraveghea efectuarea corectă a cerințelor. Este o metodă activă ce ajută la dezvoltarea competenței de comunicare. Ea constă în atribuirea de sarcini elevilor care, prin rezolvarea acestora, își vor însuși anumite cunoștințe. Un exemplu de astfel de sarcină este redactarea unei cereri, al unui curriculum vitae după un model dat. Un alt posibil exemplu este: ținând cont de cele trei părți ale unei compuneri, elevii pot redacta, încadrându-se în numărul de rânduri indicat, diverse texte descriptive, narative sau dialogate pe o temă indicată.

Am ales să prezentăm, din varietatea și bogăția de metode și tehnici existente în literatura de specialitate pe acelea care credem că vor fi de ajutor pentru îmbunătățirea competenței de comunicare a elevilor. Sperăm, astfel, ca informațiile prezentate să fie de folos colegilor tineri care vor citi această lucrare.

Bibliografie

- Bontaș, I. (2007). *Tratat de pedagogie*. București: Editura BIC All.
- Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Iași: Editura Polirom.
- Frunză, V. (2004). *Elemente de metodologie a instruirii*. Constanța: Editura Muntenia.
- Ilie, E. (2008). *Didactica literaturii române*. Iași: Polirom.
- Jinga, I. (2005). *Educația și viața cotidiană*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Norel, M., Sâmișăian, F. (2011). *Didactica limbii și literaturii române II*. Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru Învățământul Rural. /f.1./
- Pamfil, A. (2008). *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*. Pitești: Editura Paralela 45.
- Parfene, C. (1999). *Metodica studierii limbii și literaturii române în școală: ghid teoretico-aplicativ*. Iași: Polirom.
- Sâmișăian, F., Norel, M. (2011). *Didactica limbii și literaturii române I*. Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru Învățământul Rural. /f.1./

METODE DIDACTICE SPECIFICE LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE FOLOSITE PENTRU ÎMBOGĂȚIREA ȘI NUANȚAREA EXPRIMĂRII ELEVILOR

Bănică Mihaela-Claudia

Profesor de limba și literatura română

Școala Gimnazială Nr. 1 Grădina, jud. Constanța

În acest articol ne propunem să prezentăm câteva din metodele pe care le poate folosi profesorul de limba și literatura română în timpul orelor pentru a dezvolta abilitățile de comunicare ale elevilor. Metodele didactice reprezintă o parte importantă a demersului educațional. Cuvântul *metodă* provine din gr. *methodos* (*odos* „drum, cale” și *metha* „spre, către”) care ar putea fi tradus prin „cale de urmat” (Cerghit, 2006, p. 17) și semnifică modalitatea care poate fi folosită pentru însușirea unor cunoștințe sau a unor deprinderi ori sentimente (Frunză, 2004, p. 9). Alți autori vorbesc de semnificația triplă a metodelor: tehnică de predare din perspectiva profesorului, facilitator de învățare din punctul de vedere al elevului, iar pentru amândoi este un mod comun de lucru (Jinga, 2005, p. 135).

Există o strânsă legătură între metoda folosită și obiectivele de atins, în sensul că în realizarea demersului didactic profesorul trebuie să aleagă metoda/metodele pe care le consideră oportune, adecvate pentru reușita actului educațional. De asemenea, există o intercondiționare metodă – conținut: conținuturile de transmis determină de obicei alegerea unei anumite metode, dar și metoda folosită poate influența gradul de însușire a unui conținut. Astfel, o metodă adecvată poate ajuta elevul să-și apropieze foarte bine elementele de conținut predate, pe când o metodă inadecvată unui anumit curriculum poate deveni obstacol în calea însușirii de către elev a lecției (Cerghit, 2006, pp. 35-38). În cele ce urmează vom prezenta trei metode moderne adecvate scopului prezentat în titlu: brainstorming, jocul de rol și învățarea prin acțiune.

Brainstorming

Numit și **asaltul de idei**, brainstorming-ul este prezentat de Bontaș (2007, p. 195) ca fiind „modalitatea complexă de a elabora în cadrul unui anumit grup, în mod spontan și în flux continuu, anumite idei, modele, soluții etc. noi, originale, necesare rezolvării unor teme sau probleme teoretice sau practice.” Sâmișăian și Norel (2011, p. 84) identifică mai multe etape

necesare bunei desfășurări a unei etape de brainstorming. Mai întâi este anunțată tema și sarcina de lucru (de ex.: Spuneți tot ce vă trece prin cap fără să vă gândiți prea mult când auziți cuvântul *iubire*), apoi sunt notate/înregistrate toate ideile, fără a se face judecăți de valoare asupra utilității sau inutilității lor. Următoarea etapă introduce o „pauză” în care se desfășoară o activitate legată tangențial de tema respectivă (de exemplu lectura unui text sau o prelegere despre subiectul respectiv). În continuare se reiau ideile emise încercându-se gruparea lor în diverse categorii, urmând ca apoi să fie analizate critic, astfel încât să fie selectate ideile utile, relevante temei propuse. Ca post-activitate, rezultatele sesiunii de brainstorming pot fi integrate într-un joc de rol, colaj sau alt gen de activitate care să asigure tranziția spre celelalte conținuturi.

Deși este o metodă spectaculoasă, cu un mare potențial creativ, brainstorming-ul nu este metodă care poate fi aplicată oricând și pentru orice conținuturi. Este util în definirea conceptelor, în identificarea diverselor asociații etc. Ilie (2008, p. 140) atrage atenția că o condiție importantă a unui brainstorming eficient este ca elevii să nu dețină anterior foarte multe cunoștințe despre tema respectivă. De aceea, utilitatea metodei este maximă dacă este folosită la începutul unei unități/sesiuni de învățare, nu la finalul acesteia.

Jocul de rol

Sâmihăian și Norel (2011, p. 81) prezintă jocul de rol ca fiind „punerea în scenă a unei situații de comunicare specificate de profesor: monolog, dialog, interviu etc. pe o anumită temă”. Tot autoarele citate afirmă că acest gen de activitate este foarte eficientă în exersarea și dezvoltarea competenței de comunicare orală. Prin participarea în cadrul jocurilor de rol care să îi plaseze pe elevi în situații de comunicare diverse, aceștia se vor familiariza cu schimbările determinate de modificarea factorilor situației de comunicare. Astfel își vor forma deprinderea de a-și adapta exprimarea, folosind, după nevoie, un registru formal sau informal, își vor îmbogăți vocabularul și vor fi mai conștienți de el. Un alt avantaj este că elevii învață să scape de, sau măcar să gestioneze trercul și își perfecționează modalitatea de exprimare nonverbală. Cadrul didactic poate propune o multitudine de tipuri de jocuri: pe grupe, în perechi sau individuale (mimă, scurte monologuri pe o temă dată). În cadrul orelor de literatură, elevii pot juca rolul unor personaje literare în situații-cheie. Cu ajutorul elementelor de comunicare verbală, nonverbală și paraverbală, elevii se vor strădui să intre în pielea personajelor din operele literare pe care le-au studiat la clasă. Sunt multiple oportunități de a apela la această metodă. Spre exemplu, în manualul Art clasa a VII-a, la pagina 172, este dată o sarcină de comunicare: „Copilul vrea să-și

convingă părinții să-i permită să meargă la o petrecere în pijamale, organizată de o colegă de clasă. Sora mai mare poate interveni în discuție, pentru a-l susține sau nu pe copil.” Eu am ales să nuanțez fiecare rol, astfel:

***Mama:** Fiul tău vrea să meargă la o petrecere în pijamale organizată de o colegă de clasă. O cunoști și pe colegă și pe mama ei, de care nu îți place. Nu ești de acord ca fiul tău să rămână peste noapte acasă la o fată.*

***Tata:** Fiul tău vrea să meargă la o petrecere în pijamale organizată de o colegă de clasă. Crezi că este bine că fiul tău socializează cu fete la vârsta aceasta?*

***Copilul:** Vrei să mergi la o petrecere în pijamale organizată de o colegă cu care te înțelegi foarte bine. Acolo vor fi aproape toți colegii și colegele voastre, părinții le dau voie.*

***Sora mai mare:** Fratele tău mai mic vrea să meargă la o petrecere în pijamale organizată de o colegă de clasă. Când erai de vârsta lui ai mers și tu la câteva astfel de petreceri și a fost distractiv. Înțelegi și teama mamei de a-l lăsa să petreacă noaptea în casa unei fete.*

Copiii au avut cinci minute la dispoziție pentru a pregăti activitatea, apoi au prezentat în fața clasei dialogul (vezi Anexa 5). Apoi am realizat feedback cu întreaga clasă.

Învățarea prin acțiune

Mai este numită și **învățarea prin exerciții**. Parfene (1999, p. 59) definește exercițiul ca fiind „o metodă fundamentală, ce presupune efectuarea conștientă și repetată a unor operații și acțiuni, în esență, mintale sau motrice, în vederea realizării unor multiple scopuri instructiv-educative-formative, printre care (...) acela de a cultiva posibilitățile elevilor de transfer al cunoștințelor, capacităților și comportamentelor însușite, cât și evaluarea gradului de operaționalitate al acestora.” Putem clasifica exercițiile după mai multe criterii. Redăm în continuare taxonomia realizată de Pamfil (2008, p. 194): în funcție de **forma** lor există exerciții orale și scrise; după **conținut**: fonetice, lexicale, morfologice, sintactice, ortografice, de punctuație; după **funcția** pe care o îndeplinesc: introductive, de bază, de consolidare, de evaluare, corective, aplicative, creative; după gradul de **complexitate**: de repetiție (dictări,

copiere), de recunoaștere (identificarea în textul dat a antonimelor, omonimelor), de completare și înlocuire, de exemplificare, de transformare, creatoare (elevilor li se poate cere să își imagineze un dialog între un reporter și un faimos cântăreț), cu caracter ludic (alcătuirea unor rebusuri, cuvinte încrucișate, jocuri de cuvinte, epigrame). De o reală importanță ni se par exercițiile creatoare, deoarece ele ajută elevul să utilizeze cunoștințele teoretice pe care și le-a însușit în exprimarea în cadrul interacțiunii cu ceilalți. Astfel ele contribuie la dezvoltarea limbajului, a gândirii, la nuanțarea exprimării. Norel și Sâmișăian (2011, p. 9) prezintă o serie de cerințe care trebuie respectate pentru eficiența metodei: sarcini clar formulate, adecvarea sarcinilor la particularitățile de vârstă ale elevilor, ordonarea exercițiilor în funcție de complexitatea lor, dinspre ușor spre dificil, sarcini variate. De asemenea, este important momentul introducerii unui anumit exercițiu, iar profesorul trebuie să își asume rolul de monitor pentru a supraveghea efectuarea corectă a cerințelor. Este o metodă activă ce ajută la dezvoltarea competenței de comunicare. Ea constă în atribuirea de sarcini elevilor care, prin rezolvarea acestora, își vor însuși anumite cunoștințe. Un exemplu de astfel de sarcină este redactarea unei cereri, al unui curriculum vitae după un model dat. Un alt posibil exemplu este: ținând cont de cele trei părți ale unei compuneri, elevii pot redacta, încadrându-se în numărul de rânduri indicat, diverse texte descriptive, narative sau dialogate pe o temă indicată.

Am ales să prezentăm, din varietatea și bogăția de metode și tehnici existente în literatura de specialitate pe acelea care credem că vor fi de ajutor pentru îmbunătățirea competenței de comunicare a elevilor. Sperăm, astfel, ca informațiile prezentate să fie de folos colegilor tineri care vor citi această lucrare.

Bibliografie

- Bontaș, I. (2007). *Tratat de pedagogie*. București: Editura BIC All.
- Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Iași: Editura Polirom.
- Frunză, V. (2004). *Elemente de metodologie a instruirii*. Constanța: Editura Muntenia.
- Ilie, E. (2008). *Didactica literaturii române*. Iași: Polirom.
- Jinga, I. (2005). *Educația și viața cotidiană*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Norel, M., Sâmișăian, F. (2011). *Didactica limbii și literaturii române II*. Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru Învățământul Rural. /f.1./
- Pamfil, A. (2008). *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*. Pitești: Editura Paralela 45.
- Parfene, C. (1999). *Metodica studierii limbii și literaturii române în școală: ghid teoretico-aplicativ*. Iași: Polirom.
- Sâmișăian, F., Norel, M. (2011). *Didactica limbii și literaturii române I*. Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru Învățământul Rural. /f.1./

TOGETHER TOWARDS EXCELLENCE: STRATEGIES FOR THE FUTURE IN EDUCATION

Barbărasă Florina

Școala Gimnazială Nr. 79, București

Introduction

In an increasingly interconnected world, the pursuit of excellence in education is no longer an individual endeavor but a collective journey. As we navigate the complexities of the modern era, collaboration and strategic thinking are paramount to achieving outstanding educational outcomes. This article explores effective strategies that educators and institutions can adopt to move together towards excellence in the future.

Building a Culture of Collaboration in Education

❖ Fostering Open Communication

One of the foundational elements of collective success in education is open communication. Encouraging transparency and regular dialogue within educational communities helps to build trust and ensures that everyone is aligned with the institution's goals. Tools such as collaborative platforms and regular meetings can facilitate this process. According to a study by Leithwood et al. (2004), schools with strong internal communication practices see improved teacher collaboration and student performance.

❖ Encouraging Diversity and Inclusion

Diversity and inclusion are critical to fostering innovation and creativity in educational settings. By bringing together students and educators from different backgrounds, perspectives, and skill sets, schools can generate a wider array of ideas and solutions. Implementing policies that promote diversity and create an inclusive environment where all voices are heard is essential.

Research by Banks (2015) shows that diverse classrooms enhance students' critical thinking and problem-solving skills.

Embracing Technological Advancements in Education

❖ Leveraging Data Analytics

In the age of information, data is a powerful asset in education. Utilizing data analytics can help institutions make informed decisions, identify trends, and optimize teaching methods. Investing in the latest analytical tools and training staff to interpret and act on data insights is crucial for staying ahead of the curve. According to Picciano (2012), data-driven decision-making in schools leads to improved educational outcomes.

❖ Adopting Educational Technology and AI

Educational technology and artificial intelligence (AI) are transforming the teaching and learning experience by increasing efficiency and personalizing instruction. Integrating these technologies into daily operations can enhance learning experiences and drive excellence in education. A report by Luckin et al. (2016) indicates that AI can support personalized learning and improve student engagement and achievement.

Investing in Continuous Learning and Development for Educators

❖ Lifelong Learning for Educators

The concept of lifelong learning is vital in a rapidly changing educational landscape. Encouraging educators to continuously update their skills and knowledge ensures that they remain effective and innovative. Providing access to professional development courses, workshops, and seminars can facilitate this ongoing education. Research by Darling-Hammond et al. (2017) suggests that continuous professional development programs enhance teacher effectiveness and student learning.

❖ Mentorship and Coaching for Educators

Mentorship and coaching programs can significantly enhance personal and professional growth for educators. Pairing experienced teachers with new or developing teachers fosters knowledge transfer and helps develop the next generation of educational leaders. Studies by Hobson et al. (2009) show that effective mentorship leads to higher job satisfaction and better teaching practices.

Focusing on Student-Centric Strategies

❖ Understanding Student Needs

A student-centric approach is essential for sustained success in education. Regularly gathering and analyzing student feedback allows educators to understand their needs and preferences better. This information can then be used to refine teaching methods and curricula. A study by Hattie (2008) emphasizes the importance of understanding student feedback for improving educational practices and outcomes.

❖ Enhancing Student Experience

Delivering exceptional student experiences is a key differentiator in today's educational landscape. Investing in student support services and utilizing learning management systems (LMS) can help in providing personalized and efficient educational experiences. Research by Trowler (2010) demonstrates that enhancing student engagement leads to improved academic performance and retention rates.

Promoting Sustainability and Social Responsibility in Education

❖ Environmental Stewardship in Education

Sustainable practices are not only beneficial for the planet but also for creating a responsible educational environment. Implementing environmentally friendly policies and reducing the carbon footprint of schools can enhance the institution's reputation and appeal to environmentally

conscious students and parents. Porter and Reiser (2012) argue that integrating sustainability into school culture creates shared value and a positive learning environment.

❖ Social Responsibility and Community Engagement

Educational institutions can demonstrate social responsibility by engaging in community service and supporting local initiatives. Ensuring ethical practices and promoting civic responsibility can strengthen the institution's relationship with stakeholders and the public. Research by Furco (2010) indicates that community engagement activities positively impact student development and institutional reputation.

Conclusion

Excellence in education is a journey, not a destination. By embracing collaboration, leveraging technology, investing in professional development, focusing on students, and promoting sustainability, educators and institutions can collectively move towards a future marked by outstanding educational achievements. Together, we can create a brighter, more prosperous future for all.

Bibliography:

1. Banks, J. A., *Cultural Diversity and Education: Foundations, Curriculum, and Teaching*, Routledge, New York, 2015.
2. Darling-Hammond, L., Hyler, M. E., & Gardner, M., *Effective Teacher Professional Development*, Learning Policy Institute, Palo Alto, 2017.
3. Furco, A., *The community as a resource for learning: An analysis of academic service-learning in primary and secondary education*, *New Directions for Youth Development*, No. 125, Wiley, San Francisco, 2010, pp. 71-89.
4. Hattie, J., *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*, Routledge, New York, 2008.
5. Hobson, A. J., Ashby, P., Malderez, A., & Tomlinson, P. D., "Mentoring beginning teachers: What we know and what we don't", *Teaching and Teacher Education*, Vol. 25, No. 1, Elsevier, Amsterdam, 2009, pp. 207-216.
6. Leithwood, K., Louis, K. S., Anderson, S., & Wahlstrom, K., *How Leadership Influences Student Learning*, The Wallace Foundation, New York, 2004.
7. Luckin, R., Holmes, W., Griffiths, M., & Forcier, L. B., *Intelligence Unleashed: An Argument for AI in Education*, Pearson Education, London, 2016.
8. Picciano, A. G., "The Evolution of Big Data and Learning Analytics in American Higher Education", *Journal of Asynchronous Learning Networks*, Vol. 16, No. 3, Online Learning Consortium, Newburyport, 2012, pp. 9-20.
9. Porter, M. E., & Kramer, M. R., "Creating shared value", *Harvard Business Review*, Vol. 89, No. 1/2, Harvard Business School Publishing, Boston, 2011, pp. 62-77.
10. Trowler, V., *Student Engagement Literature Review*, The Higher Education Academy, York, 2010.

”NE JUCĂM ÎN NATURĂ”-ACTIVITATEA OUTDOOR ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. Barbu Elena, Grădinița nr.252, București

Educația în natură oferă posibilitatea contactului direct cu natura , îi învață pe preșcolari să o cunoască , să observe și să cerceteze mediul înconjurător , ca apoi să-l respecte și să-l protejeze pentru a trăi într-un mediu curat și sănătos.

La vârsta timpurie, copiii învață cel mai bine prin joacă și descoperire, astfel fiind captivați tot timpul în procesul de educație. Activitățile în natura îmbunătățesc activitatea mintală, precum atenția la detalii, memoria de scurtă și lungă durată, eliberează de stres și totodată stimulează și sporește energia mintală, ceea ce include fericirea, încrederea, concentrarea, voința, motivația și productivitatea.

Activitățile desfășurate în natură creează o atmosfera plăcută, lejeră, îi ajută pe elevi să descopere natura și să înțeleagă relația care există între om și mediul în care trăiesc. Prin astfel de activități își formează un stil de viață sănătos, își dezvoltă deprinderile de comunicare și colaborare, spiritul de echipă și eco-civic o atitudine și o conduită responsabilă.

Educația în aer liber este un tip de învățare experimentală care are loc în afara clasei sau în cadru natural. Aceasta implică activități de predare și învățare care au loc în medii naturale și dau posibilitatea copiilor să facă, să vadă, să audă , să simtă natura și spațiul din jurul lor. Aceasta include și experiența pe care o practică în crearea unor activități spontane inițiate de copii și care, desigur, pot fi diferite de la un anotimp la altul .

Obiectivele educației în natura :

- ✓ Dezvoltă o reală și adâncă relație a omului cu natura:
- ✓ Susține dezvoltarea unui stil de viață sănătos, o dezvoltare socială și personală armonioasă;
- ✓ Oferă oportunitatea de a experimenta mediul înconjurător, de a-și asuma riscuri și de a-și dezvolta abilități pentru rezolvarea unor situații dificile;

- ✓ Oferă un mediu natural bun și sănătos pentru învățare, mișcare și relaxare;
- ✓ Dezvoltă tehnici și abilități de supraviețuire;
- ✓ Promovează dezvoltarea relațiilor dintre oameni, comunicarea și colaborarea;
- ✓ Dezvoltă creativitatea, imaginația, inventivitatea, abilități de rezolvare a problemelor;
- ✓ Promovează spiritualitatea.

Educația în natura este îmbogățită de resursele materiale ale cadrului natural, care pot fi adaptate și folosite în diferite moduri, în funcție de interesele individuale și nevoile copiilor.

Inițierea dascălilor și a copiilor în educația outdoor urmărește apropierea cât mai mult a omului de natura. Împreună învățăm să cunoaștem, să prețuim natura din care facem parte, să ne dezvoltăm personal și social, să ne întărim sănătatea. Știința ne demonstrează că cei care petrec mult timp în natură sunt mult mai sănătoși. Jocul organizat în natură îi învață pe copii să cunoască lumea, să experimenteze, să cerceteze, să investigheze, să creeze, să inventeze. Rolul dascălului este să-i încurajeze copilului inițiativa, îndrăzneala, acțiunea, imaginația în a învăța să cunoască și să prețuiască natura.

Activitățile outdoor îi scot pe copii din clasa în mijlocul naturii, îi învață să o cunoască, să observe și să cerceteze mediul înconjurător, ca apoi să-l respecte și să-l protejeze pentru a trăi într-un mediu curat și sănătos. Educația outdoor nu presupune doar organizarea unor simple excursii, drumeții. Ea trebuie să susțină formarea unor abilități de viață, construirea și încheierea grupului, dezvoltarea deprinderilor de comunicare și colaborare. Lucrând în echipă, copiii își împărtășesc ideile și învață să accepte părerile celorlalți, chiar dacă nu sunt tot timpul de acord. Își dezvoltă aptitudinile de negociere și de cooperare. După ce vor fuziona ca și grup, cei mici vor conștientiza că împreună este mai ușor și că pot realiza orice, dacă au încredere unul în celălalt și caută soluții simple pentru a construi ansambluri complexe.

Activitățile în aer liber care se desfășoară cu preșcolarii pot fi organizate sub formă de ateliere de creație, activități sportive, excursii, jocuri diverse, acțiuni practic-gospodărești etc.

Putem planifica activități în natura o săptămână, fiecare zi având o temă: „Focul, prieten sau dușman”, „Taina apelor”, „Pădurea ca ecosistem”, „Pământul”. Putem desfășura diferite activități, jocuri în natură: „Să ducem balonul” (lucrul în echipă, dinamism, sincronizare), „Detectivii naturii” (învățarea prin descoperire); „Micii grădinari” (îngrijirea spațiului verde al grădiniței); „Numere în natură” (formarea șirului numeric, competiție, spirit de echipă); „Păsările furioase” (joc distractiv); „Să ne salvăm împreună” (recunoasterea meritelor în echipă, lucrul în echipă, consolidarea relațiilor dintre participanți).

De asemenea, cu preșcolarii putem organiza diverse activități :

- ✓ Ateliere de creație „Fantezii și culoare” (permite preșcolarilor să se exprime prin experimentarea unor tehnici diverse-desen, pictură modelaj);
- ✓ Concurs de întreceri sportive „Sportivii în acțiune” (dezvoltarea armonioasă a organismului și menținerea stării de sănătate, stimularea interesului pentru mișcare);
- ✓ Activitate practică gospodărească „Grădinița noastră ca o floare!” (activitate de igienizarea a curții grădiniței);

Mișcarea fizică ajută la dezvoltarea psihică a copilului, modelează temperamentul și atitudinile. Pe toți, sportul, mișcarea ne fac să ne recâștigăm demnitatea, tonusul, să ne integram mai bine în societate. Pe lângă beneficiile asupra sănătății, sportul va îmbunătăți și comportamentul, învățând-l pe copil ce înseamnă spiritul de echipă, îl va face ambițios și mai disciplinat. În plus acesta va câștiga încredere în forțele proprii, se va orienta mai ușor în spațiu și va învăța să se descurce singur.

Excursia, plimbările și vizitele prilejuiesc contemplarea vie a fenomenelor în mediul lor natural; își aduc din plin contribuția la formarea trăsăturilor morale ale copiilor, acestea ocupând un loc important în procesul de formare a personalității lor. Copiii respectă unele reguli de comportare în colectiv, se dezvoltă spiritul de organizare și de ordine față de tot ceea ce-i înconjoară în cadrul acestora, copiii au observat animalele în mediul lor de viață, pasărele, insectele, florile, fructele, legumele.

Educația în natura implică foarte multe activități senzoriale, ceea ce duc la stimularea sistemului nervos și nu numai. Dezvoltă gândirea critică, analitică, proactivă, reflexivă, intuitivă și inovativă.

Activitățile în natura îmbunătățesc activitatea mintală, precum atenția la detalii, memoria de scurtă și lungă durată, eliberează de stres și totodată stimulează și sporește energia mintală, ceea ce include fericirea, încrederea, concentrarea, voința, motivația și productivitatea. La vârsta timpurie, copii învață cel mai bine prin joacă și descoperire, astfel fiind captivați tot timpul în procesul de educație.

Joaca în natură și descoperirea pas cu pas a misterelor acesteia, transformă și dezvoltă în mod accelerat mintea copiilor, le inspiră gândurile și lumea din interior, întregindu-le astfel realitatea în care se afla prin cunoștințele cumulate. Prin jocurile de rol, copiii își creează propria lume, ceea ce duce la dezvoltarea creativității și a imaginației. Combinând diferite elemente naturale pentru a crea opere de artă, ori a construi entități specifice jocului, învață ca orice lucru făcut din pasiune are un rezultat bun.

Dobândind noțiuni ample legate de viață și cum funcționează natura într-un mod captivant, armonios și distractiv -îi va ajuta în viitor pe copii să deprindă lucrurile esențiale și să adapteze în orice tip de situație, să caute în permanență soluții pentru a-și îmbunătăți condițiile de trai, să prospere, să aibă grijă de ei înșiși de cei din jur și de mediul înconjurător, cum să trăiască o viață echilibrată din toate punctele de vedere.

Educația în aer liber este un domeniu interdisciplinar de cercetare și educație, care a implica, printre altele:

- Spațiul de învățare, mutat din viață în societate, în mediul natural și cultural;
- Accent pe interacțiunea dintre experiența senzorială și învățarea în sala de clasă;
- Valorizarea spațiului natural ca un mediu de învățare, ce oferă resurse și experiențe unice .

În concluzie, activitățile desfășurate în afara clasei sunt atractive. Creează o atmosfera plăcută, lejeră, îi ajuta pe elevi să descopere natura și să înțeleagă relația care există între om și mediul în care trăiesc. Prin astfel de activități își formează un stil de viață sănătos, își dezvoltă deprinderile de comunicare și colaborare, spiritul de echipă și eco-civic o atitudine și o conduită responsabilă.

1. Popescu, F. „Activitățile de tip outdoor-modalități de integrare în curriculum preșcolar”, R.I.P 1-2/2014
2. Ciolan Lucian, „Învățarea integrată, fundamente pentru un curriculum transdisciplinar”, Ed. Polirom, București, 2008
3. Lazăr Viorel, „Educație-Om-Natură”, Ed. Genesa, Craiova, 2003
4. Cucuș, C. „Este importantă educația dincolo de ușă?”, <http://www.doxologia.ro/> decembrie, 2012

Stimularea creativității în școală – metode și modele

Barbu Maria

Școala Gimnazială Tudor Vladimirescu, Drăgășani

Învățarea creativă nu se referă la faptul de a face din fiecare copil un geniu, dar presupune ca noi, dascălii, să reușim a face din fiecare copil un participant activ, mai ales la „redescoperirea” adevărilor despre lucruri și fenomene. Acest lucru are în vedere indicarea direcțiilor de cercetare sau acordarea unor note definitorii, care întrețin interesul pentru cunoaștere și trezesc sentimentul de curiozitate al copilului.

În mediul școlar se găsesc, adesea, unele practici contraindicate pentru dezvoltarea creativității și activismului elevului în învățare:

- transmiterea cunoștințelor „de-a gata” construite;
- descurajarea ideilor proprii ale elevului și a nonconformismului;
- lipsa de flexibilitate și de toleranță față de răspunsurile personale ale elevilor;
- îngrădirea dorinței de a efectua desene nesupuse rigurilor;
- lipsa de entuziasm și comoditatea profesorului, implicarea activă a elevului însărcinând și din partea profesorului efort de participare și de cooperare;
- uniformizarea și lipsa tratării diferențiate;
- directivismul, dogmatismul și rigiditatea stilului de predare;
- evitarea folosirii metodelor interactive de stimulare a creativității pentru a nu crea „dezordine” în clasă;
- încurajarea reproducerii contextuale;
- accentul pe cantitate și nu pe calitate în furnizarea și reproducerea cunoștințelor din partea elevului;
- interese reduse din partea educatorului, în a stimula creativitatea elevilor pentru a evita abaterea de la proiectul de lecție presablit.

Activitățile propuse elevilor în scopul sporirii gradului de implicare activă și creativă în școală, trebuie să asigure:

1. Stimularea gândirii productive, a gândirii critice, a gândirii divergente și laterale;
2. Utilizarea talentelor și a capacităților specifice fiecărui individ în parte;
3. Exersarea capacităților de cercetare, de căutare de idei, de informații, de posibilități de transfer de sensuri, de criterii de clasificare;
4. Trezirea interesului pentru nou și oferirea satisfacției găsirii soluției de către elev;
5. Libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, a faptelor. În acest sens apar ca adecvate activitățile care cer spontaneitate și contribuie la dezvoltarea independenței în gândire și acțiune;
6. Organizarea de discuții pe anumite teme, inițierea de jocuri, de excursii;
7. Dezvoltarea capacității de organizare de materiale, de idei prin întocmirea de portofolii asupra activității proprii, de colecții de cuvinte, de obiecte, de contraste;
8. Educarea capacității de a privi altfel lucrurile, de a-și pune întrebări neobișnuite despre lucruri obișnuite.

Pentru a stimula activismul și creativitatea elevului, profesorul însuși trebuie să fie un tip creativ și activ, să manifeste un comportament și o atitudine pozitivă în acest sens. Instruirea interactivă și creativă redimensionază rolurile și ipostazele cadrului didactic.

Necesitatea stimulării creativității trebuie conștientizată încă din faza preșcolară, aceasta asigurând premisele accederii cu succes la treptele superioare din viață. Educatorii trebuie să încerce să se adapteze la ideile copiilor fără a încerca să structureze ideile acestora dacă acestea nu se potrivesc cu cele ale adulților.

Potențialul creativ există latent în fiecare copil, putând fi dezvoltat sub influența unui mediu socio-educational stimulat, responsabili pentru stimularea creativității copilului preșcolar și școlar fiind părinții și cadrele didactice.

Familia are rolul de a stimula încă de la cele mai fragede vârste, inițiativa și independența de acțiune a acestuia. La grădiniță, creativitatea copilului poate fi stimulată prin modele pedagogice a căror elaborare se

fundamentează pe cunoaștere și pe respectarea particularităților de vârstă ale copilului preșcolar, dar și a nivelului de dezvoltare a potențialului său creativ.

Noul curriculum din învățământ presupune câteva schimbări semnificative, printre care trecerea de la învățarea centrată pe acumularea de informații la structurarea de capacități și competență, de la „a spune” la „a face”. Reforma prin noul curriculum înseamnă creativitate, ceea ce presupune schimbarea ta ca dascăl, găsirea noului pentru fiecare activitate. Soluția o reprezintă o intensă activitate creatoare.

În noul curriculum, copilul devine centrul acțiunii educative, iar cadrul didactic îndrumător, organizator, dirijor în acțiunea de însușire a cunoștințelor.

Cadrul cel mai important de manifestare, dar și de stimulare a potențialului creativ este jocul, cu toate tipurile sale. Conduita creativă ludică este o premisă pentru viitorul comportament creativ care se va materializa în produse noi, originale, cu valoare socială. Prin joc, copilul poate fi oricine își dorește, poate inventa jocuri de rol, poate crea personaje etc. Poveștile, memorizările, lecturile după imagini, toate au rolul de a le stimula creativitatea. Un exercițiu util pentru dezvoltarea creativității copilului, îl poate reprezenta continuarea unei povești fascinante, găsirea unui alt final sau crearea unei povești pe baza unui șir de ilustrații. Creativitatea le este stimulată, dezvoltându-le, în primul rând, încrederea în ei, în ceea ce pot oferi, respectându-i pentru frumusețea și unicitatea lor.

Imaginația creativă a profesorului creează un fel de bază pentru dezvoltarea abilității de cercetare, inițiativă și activitate de observare. Nivelul dezvoltat al imaginației, presupune că profesorul gândește neconvențional și este gata pentru căutarea abordărilor originale, pentru analiza situațiilor educaționale, și pentru soluționarea problemelor pedagogice. Imaginația dezvoltată, permite combaterea eficientă a gândirii șablonate.

Personalitatea creatoare este dimensiunea creativității, care evidențiază resursele sistemului psihic uman, capacitatea acestuia de a desfășura un proces creator cu scopul de a produce ceva nou, original și semnificativ. Sarcina activării și dezvoltării potențialului creativ al viitorului profesor se impune atât din perspectiva intereselor individuale, cât și din cea a intereselor sociale.

Distingând însă mai multe trepte calitative în creativitate și observând cum și eforturile de gândire obișnuită implică ceva nou, astăzi nu se mai face o separare netă între omul obișnuit și creator. Factorul intelectual (imaginație, gândire, tehnici operaționale) este relativ mai ușor educabil, deși persistența în timp a efectelor unui curs sau a unei metode nu este mare.

Notele școlare, ca expresie a randamentului la învățătură, nu pot reflecta întru totul nivelul creativității. Elementele care opun aceste două categorii sunt mai semnificative decât cele care le apropie.

Există și aspecte comune creativității și performanței școlare: volumul de informații, fluiditatea gândirii, gândirea independentă, perseverența în urmărirea scopului.

Majoritatea cercetătorilor au ajuns la aceeași concluzie: la aceleași rezultate pe plan școlar ajung atât elevii preponderent inteligenți, cât și cei preponderent creativi. Doar calea e diferită: primii – printr-o muncă susținută și ordonată, ceilalți prin spontaneitate și salturi în utilizarea efortului.

Bibliografie:

- 1) Bocoș, Mușata, Catalano, Horațiu, *Pedagogia învățământului preșcolar și școlar*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2008
- 2) Cojocariu, Venera – Mihaela, *Educație pentru schimbare și creativitate*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2008
- 3) Roco, Mihaela, *Creativitate și inteligență emoțională*, Iași, Ed. Polirom, 2001

ÎNVĂȚAREA CENTRATĂ PE ELEV

Barnea Lăcrămioara

Școala Gimnazială Petru Mușat, Siret

GPP Luminița

Trecerea la o metodologie mai activă, centrată pe elev, implică elevul în procesul de învățare și îl învață aptitudinile învățării, precum și aptitudinile fundamentale ale muncii alături de alții și ale rezolvării de probleme. Metodele centrate pe elev implică individul în evaluarea eficacității procesului lor de învățare și în stabilirea obiectivelor pentru dezvoltarea viitoare. Aceste avantaje ale metodelor centrate pe elev ajută la pregătirea individului atât pentru o tranziție mai ușoară spre locul de muncă, cât și spre învățarea continuă.

Principii

Principiile care stau la baza învățării eficiente centrate pe elev sunt:

- Accentul activității de învățare trebuie să fie pe persoana care învață și nu pe profesor.
- Recunoașterea faptului că procesul de predare în sensul tradițional al cuvântului nu este decât unul dintre instrumentele care pot fi utilizate pentru a-i ajuta pe elevi să învețe.
- Rolul profesorului este acela de a administra procesul de învățare al elevilor pe care îi are în grijă.
- Recunoașterea faptului că, în mare parte, procesul de învățare nu are loc în sala de clasă și nici când cadrul didactic este de față.
- Înțelegerea procesului de învățare nu trebuie să aparțină doar profesorului – ea trebuie împărtășită și elevilor.
- Profesorii trebuie să încurajeze și să faciliteze implicarea activă a elevilor în planificarea și administrarea propriului lor proces de învățare prin proiectarea structurată a oportunităților de învățare atât în sala de clasă, cât și în afara ei.
- Luați individual, elevii pot învăța în mod eficient în moduri foarte diferite.

Iată câteva exemple de învățare centrată pe elev:

- Procesul de predare are trei faze, iar fiecare necesita metode adecvate. (Vezi metoda PAR)

1. Prezinta: Metode de prezentare de noi cunoștințe elevilor sau de încurajare în a le găsi singuri, ceea ce poate implica fapte, teorii, concepte, povestiri etc.

2. Aplica: Metode care sa-i oblige pe elevi sa aplice noile cunoștințe care le-au fost doar prezentate. Aceasta este singura modalitate de a te asigura ca elevii formează concepte despre noul material pentru a îl înțelege, a si-l aminti si a îl folosi corect pe viitor.

3. Recapitulează: Metode de încurajare a elevilor sa își amintească vechile cunoștințe in vederea clarificării si concentrării asupra punctelor cheie, asigurării unei bune înțelegeri si punerii in practica si verificării cunoștințelor mai vechi.

- Lecția pleacă de la experiențele elevilor și cuprinde întrebări sau activități care să îi implice pe elevi.
- Elevii sunt lăsați să aleagă singuri modul cum se informează pe o anumită temă și cum prezintă rezultatele studiului lor.
- Elevii pot beneficia de meditații, în cadrul cărora pot discuta despre preocupările lor individuale cu privire la învățare și pot cere îndrumări.
- Aptitudinea elevilor de a găsi singuri informațiile căutate este dezvoltată – nu li se oferă informații standardizate.
- Pe lângă învățarea specifică disciplinei respective, li se oferă elevilor ocazia de a dobândi aptitudini fundamentale transferabile, cum ar fi aceea de a lucra în echipă.
- Se fac evaluări care permit elevilor să aplice teoria în anumite situații din viața reală, cum ar fi studiile de caz și simulările.
- Lecțiile cuprind o combinație de activități, astfel încât să fie abordate stilurile pe care elevii le preferă în învățare (vizual, auditiv, practic / kinetic)
- Lecțiile înlesnesc descoperirile făcute sub îndrumare și solicită participarea activă a elevilor la învățare.
- Lecțiile se încheie cu solicitarea adresată elevilor de a reflecta pe marginea celor învățate, a modului cum au învățat și de a evalua succesul pe care l-au avut metodele de învățare în cazul lor

Predarea în vederea învățării active: descrierea materialelor de instruire

- Cadrele didactice și elevii trebuie să fie conștienți de stilurile de învățare pe care le preferă și, în consecință, de modul cum învață cel mai bine. În materialele de instruire se prezintă un simplu chestionar care se poate folosi pentru elevi la identificarea stilurilor lor de învățare.

Strategii de predare în vederea învățării active

Învățarea trebuie să cuprindă activități de prelucrare a noii materii învățate, care trebuie legată de ceea ce elevul știe deja. Sarcinile trebuie să fie autentice, stabilite în context semnificativ și legate

de viață reală. Ele nu trebuie să implice doar repetarea unor lucruri, deoarece acest lucru duce la învățarea “de suprafață” și nu la învățarea “de profunzime”.

Având în vedere faptul că învățarea elevilor va implica erori, sarcinile trebuie să le ofere ocazia de a se autoevalua, de a corecta, de a discuta cu colegii, de a primi reacția profesorului, precum și de a face alte verificări de “conformitate cu realitatea”.

AVANTAJE ale utilizării metodelor activ-participative:

1. Creșterea motivației elevilor , deoarece aceștia sunt conștienți ca pot influența procesul de învățare
2. Eficacitate mai mare a învățării și a aplicării celor învățate, deoarece aceste abordări folosesc învățarea activă;
3. Învățarea capătă sens deoarece a stăpâni materia înseamnă a o înțelege;
4. Posibilitate mai mare de includere – poate fi adaptată în funcție de potențialul fiecărui elev , de capacitățile diferite de învățare, de contextele de învățare specifice.

Prin învățare se înțelege, în limbaj comun, activitatea efectuată în scopul însușirii anumitor cunoștințe, al formării anumitor deprinderi sau dezvoltării unor capacități. În sens mai larg, social, învățarea înseamnă dobândire de experiență și modificare a comportamentului individual.

În domeniul științelor educației, învățarea se definește ca fiind munca intelectuală și fizică desfășurată în mod sistematic de către elevi, în vederea însușirii conținutului ideatic și formării abilităților necesare dezvoltării continue a personalității.

Învățarea poate fi definită ca act de elaborare de operații și de strategii mintale/cognitive.

Gibbs (1992) dă o definiție utilă a învățării centrate pe elev. El afirmă că învățarea centrată pe elev “oferă elevilor o mai mare autonomie și un control sporit cu privire la disciplinele de studiu, la metodele de învățare și la ritmul de studiu”.

Bibliografie:

1. Bocoș, M. D., Instruirea interactivă. Repere axiologice și metodologice., Editura Polirom, Iași, 2013
2. Bogdan, P. Student-Centered Learning Environments: How and Why. Preluat de pe Edutopia, <http://www.edutopia.org/blog/student-centered-learning-environments-paul-bogdan> 2011
3. Ionescu, M. și Bocoș, M., Tratat de didactică modernă, Editura Paralela 45, Pitești, 2009

4. Iucu, R., Instruirea școlară, Editura Polirom, Iași, 2001

5. Învățarea centrată pe elev. Ghid pentru profesori și formatori, Proiectul PHARE: RO 2002/000-586.05.01.02.01.01 Asistență tehnică în sprijinul învățământului și formării profesionale inițiale.

Preluat de pe

http://www.iscj.ro/crei/crei/pdfeuri/formare/ghiduri%20tvvet/Invatarea%20centrata%20pe%20elev_rom.pdf, 2006

6. Joița, E., Instruirea constructivistă - o alternativă. București: Editura Aramis, București, 2006

TRANSFORMĂRI ȘI TENDINȚE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL MODERN

Profesor în inv. primar: BECZE MELINDA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „FRÁTER GYÖRGY”, HARGHITA

Învățământul este unul dintre pilonii fundamentali ai societății moderne, evoluând în mod constant pentru a se adapta schimbărilor sociale, economice și tehnologice. În ultimele decenii, am asistat la o serie de transformări majore în educație, determinate de progresul tehnologic, globalizare și schimbările demografice. Aceste transformări au adus cu sine atât provocări, cât și oportunități, modelând viitorul învățământului și conturând tendințele dominante ale acestuia.

Am realizat o cercetare privind trăsăturile prototipice de personalitate ale cadrelor didactice, pentru că este foarte necesar în transformare. În cadrul cercetării am realizat un studiu online bazat pe chestionare pentru a susține practic fundamentele teoretice. Am implicat un număr total de 410 participanți. Dintre aceștia, mai mult de jumătate, adică 210 persoane din comunitatea elevilor, împărțit egal pe grupe de vârstă. În plus, 100 de părinți și tot atâția profesori au răspuns la întrebări. Colectarea datelor a durat în medie două luni. Cei mai cooperanți și rapizi respondenți au fost generația Z, adică liceenii, care au trimis 70 de răspunsuri în primele două zile de la distribuirea chestionarului, în timp ce colectarea răspunsurilor de la părinți a fost cea mai dificilă. Studiul a oferit numeroase concluzii valoroase. Rezultatele evidențiază faptul că personalitatea noastră, stilul de predare și conducere influențează în mare măsură atitudinea copilului față de învățare și școală, precum și atmosfera generală a comunității. S-a demonstrat că succesul școlar al elevilor este puternic influențat de cooperarea între cele trei părți implicate în relația elev-părinte-profesor. Majoritatea răspunsurilor primite de la părinți arată că relația lor cu profesorii copiilor lor mici este mai de calitate, dar pe măsură ce copiii cresc, această relație pare să își piardă din valoare, afectând astfel și interacțiunile elev-profesor, motivația de învățare și rezultatele școlare ale elevilor. Prin urmare, este important să acordăm timp pentru a dezvolta și menține o relație de calitate.

Consider, de asemenea, favorabile rezultatele privind succesul comunicării în clasă, care, pe baza răspunsurilor, este deschisă și democratică, fiind astfel o sursă de șanse pentru cei care primesc mai puțin sprijin acasă, deoarece școala le poate oferi mai mult. Acest lucru este

legat și de rezultatele privind încrederea, deoarece majoritatea învățătorilor și diriginților, precum și câțiva profesori, au discuții confidențiale cu elevii lor.

Am auzit de multe ori, și poate am experimentat personal, că elevii învață mai bine de la profesorii pe care îi plac, acest aspect influențând profund motivația de învățare a copiilor, ceea ce poate avea un impact asupra alegerii carierei. Acest lucru nu este încă vizibil în totalitate la elevii noștri, care se află în stadiul preuniversitar, dar când analizăm motivele alegerii carierei de către profesori, se observă că mulți dintre aceștia au ales această meserie urmând exemplul învățătorului sau profesorului lor preferat.

S-a dovedit, de asemenea, că personalitatea învățătorului de la ciclul primar este decisivă în formarea atitudinii copiilor față de școală și învățare. Pentru mine, a fost foarte interesant să văd rezultatele obținute de la elevi și părinți, deoarece multe dintre întrebări au generat răspunsuri remarcabile, cum ar fi atitudinea față de școală, relația profesor-elev și importanța acesteia, încrederea reciprocă și discuțiile confidențiale menționate, sau consistența învățătorilor. Copiii au răspuns, de asemenea, la întrebarea despre ce înseamnă un profesor bun și cine este sau a fost cel care a avut aceste calități favorabile în timpul educației lor instituționale. Alegând trei calități favorabile, elevii din toate categoriile, de la cei mici până la cei din ciclul gimnazial și liceal, au evidențiat în mare măsură învățătorul lor.

Ultima întrebare a chestionarului a fost selectarea trăsăturilor de personalitate favorabile ale profesorilor de către fiecare grup țintă, iar profesorii au avut libertatea de a enumera aceste trăsături. Calitățile alese de elevi și părinți arată că este bine ca un profesor să fie răbdător, corect, înțelegător, să aibă simțul umorului și să fie calm. Conform opiniei profesorilor, trăsăturile favorabile care ne definesc se situează pe primele locuri în ceea ce privește empatia, urmate de consistență, pregătire profesională, corectitudine și abilități bune de comunicare.

Prin urmare, este esențial să ținem cont de trăsăturile de personalitate selectate și enumerate, să ne străduim să cultivăm aceste calități și să acordăm atenție dezvoltării și menținerii unei bune relații elev-părinte-profesor. Să încercăm să ne desfășurăm profesia cu plăcere, dragoste și entuziasm, deoarece scopul nostru principal trebuie să fie educația emoțională și intelectuală a elevilor noștri!

O altă transformare semnificativă este trecerea de la un sistem educațional uniformizat la unul care valorizează personalizarea învățării. Elevii și studenții au nevoi, interese și ritmuri de învățare diferite, iar sistemele educaționale moderne încearcă să răspundă acestor diferențe. Platformele digitale permit crearea unor planuri educaționale personalizate, care pot fi adaptate la ritmul și preferințele fiecărui elev. Acest lucru contribuie la creșterea eficienței procesului de învățare și la îmbunătățirea performanțelor școlare.

Schimbarea paradigmei educaționale din învățarea bazată pe memorare și reproducere către o abordare centrată pe competențe este o altă transformare importantă. Aceasta implică dezvoltarea abilităților critice, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea problemelor, colaborarea și comunicarea. Educația bazată pe competențe pregătește elevii nu doar pentru examene, ci și pentru viața profesională și personală, oferindu-le instrumentele necesare pentru a se adapta într-o societate în continuă schimbare.

Una dintre tendințele majore în educație este promovarea învățării pe tot parcursul vieții. Într-o lume în care tehnologia și cunoștințele se schimbă rapid, abilitățile dobândite într-o etapă a vieții pot deveni învechite în scurt timp. Astfel, educația continuă și dezvoltarea profesională devin esențiale pentru menținerea relevanței pe piața muncii și pentru adaptarea la noile provocări. Această tendință subliniază necesitatea ca indivizii să își actualizeze constant cunoștințele și competențele.

În contextul globalizării și al mobilității crescute, sistemele educaționale sunt tot mai orientate către promovarea echității și incluziunii. Educația incluzivă urmărește asigurarea accesului la educație de calitate pentru toți, indiferent de statutul socioeconomic, etnia, genul sau dizabilitatea. Această tendință implică dezvoltarea unor politici educaționale care să reducă inegalitățile și să ofere oportunități egale pentru toți elevii.

Sustenabilitatea a devenit un subiect central în educație, în condițiile în care provocările legate de mediu și schimbările climatice devin din ce în ce mai presante. Educația pentru dezvoltare durabilă promovează conștientizarea problemelor de mediu și încurajează comportamente responsabile față de natură. Această tendință subliniază importanța educației în formarea unei generații capabile să contribuie la construirea unui viitor sustenabil.

Transformările și tendințele actuale în educație aduc cu sine o serie de provocări, printre care adaptarea infrastructurii școlare la noile tehnologii, pregătirea cadrelor didactice pentru utilizarea eficientă a TIC și asigurarea accesului echitabil la educație de calitate. Pe de altă parte, aceste schimbări oferă oportunități semnificative pentru inovare și îmbunătățirea sistemului educațional. Tehnologia informației și a comunicațiilor TIC a devenit un element esențial în procesul educațional, transformând modul în care cunoștințele sunt transmise și accesate. Tabletele, laptopurile, platformele online și alte resurse digitale au revoluționat educația, oferind acces la o gamă largă de materiale educaționale și facilitând învățarea la distanță. Acest lucru a devenit evident în perioada pandemiei COVID-19, când învățământul online a fost singura soluție viabilă pentru continuarea procesului educațional.

În viitor, educația va continua să evolueze în direcția unei abordări mai flexibile și personalizate, care să răspundă nevoilor diverse ale elevilor și să pregătească tinerii pentru

provocările unei societăți globalizate. De asemenea, accentul va fi pus pe dezvoltarea competențelor transversale și pe promovarea unei educații incluzive și sustenabile. Învățământul se află într-o perioadă de transformare profundă, modelată de factori tehnologici, sociali și economici. Tendințele actuale indică o schimbare către o educație mai personalizată, inclusivă și orientată spre dezvoltare durabilă. Adaptarea la aceste schimbări va fi esențială pentru succesul viitor al sistemelor educaționale și pentru pregătirea eficientă a tinerilor pentru o lume în continuă schimbare.

Bibliografie

- Atkinson, R.L., Atkinson, R.C., Smith, E. E., Bem, D. J., Nolen-Hoeksema, S. (1999): *Pszichológia. Második, javított kiadás.* Osiris Kiadó, Budapest
- Bagdy E. (szerk.) (1996): *A pedagógus hivatásszemélyisége.* KLTE Pszichológiai Intézet, Debrecen
- Birta-Székely N. (2010): *A pedagógia alapjaitól az oktatás elméletéig.* Ábel Kiadó, Kolozsvár
- Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ.* București: Editura Didactică și Pedagogică
- Dráviczky S. (2002): *A pedagógus.* Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza
- Fodor L. (2008): *Személyiségpedagógia.* Ábel Kiadó, Kolozsvár
- Fóris-Ferenczi R., Birta-Székely N. (2007): *Pedagógiai kézikönyv.* Ábel Kiadó, Kolozsvár
- Kelemen L. (1986): *Pedagógiai pszichológia.* Tankönyvkiadó Vállalat, Budapest
- Neacșu, I. (1990). *Motivația în învățare.* București: Editura Didactică și Pedagogică
- Potolea, D., Toma, S., & Borzea, A. (2008). *Educația și formarea profesorilor: Perspective europene.* București: Editura Universității din București.
- Ionescu, M., & Radu, I. T. (2001). *Didactica modernă.* Cluj-Napoca: Dacia
- Salade, D. (2010). *Inovația educațională și formarea continuă a cadrelor didactice.* București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Somlai P. (1997): *Szocializáció.* Corvina Kiadó, Budapest
- Văideanu, G. (1988). *Educația la frontiera dintre milenii.* București: Editura Politică
- Vekerdy T. (2006): *Felnőttek és gyerekek,* Saxum Kiadó, Debrecen

STRATEGII DE PREVENIRE ȘI ÎNLĂTURARE A EȘECULUI ȘCOLAR

Profesor învățământ primar Bejan Daniela

Școala Gimnazială „Ion Creangă”, Huși, jud. Vaslui

De-a lungul timpului au fost elaborate și aplicate o multitudine de metode care urmăreau să vină în sprijinul elevilor aflați în situație de eșec școlar sau doar de dificultate școlară.

Se știe că este de preferat a se acționa în sensul prevenirii eșecului deoarece înseși strategiile utilizate pentru prevenire sunt mai simple decât cele pentru înlăturarea eșecului școlar.

Prevenirea eșecului școlar este o sarcină care trebuie să revină tuturor factorilor implicați în acțiunea de educare a tânărului. O atentă cunoaștere a elevului, interesul manifestat pentru posibilitățile și interesele reale ale copilului, atât din partea cadrelor didactice cât și din partea părinților, oferirea condițiilor optime pentru învățare, corecta organizare a activităților instructiv-educative reprezintă câteva dintre aspectele esențiale care pot preveni eșecul școlar.

Activitatea de înlăturare a eșecului școlar presupune elaborarea unor strategii de tratare diferențiată și individualizată a elevilor aflați în situație de eșec școlar. Pentru ca aceste strategii să poată fi aplicate cu succes, pedagogul trebuie să identifice în prealabil care au fost factorii care au determinat eșecul, să identifice acele dimensiuni psihologice care permit dezvoltarea ulterioară a elevului cu dificultăți școlare.

Variațiile mari de ritm intelectual și stil de lucru, de rezistență la efortul de durată, de abilități comunicaționale și nevoi cognitive, existente în general între elevi, impun acțiuni de organizare diferențiată a procesului de predare- învățare, pe grupuri de elevi, în care să primeze însă sarcinile individuale de învățare.

O strategie importantă de înlăturare a eșecului școlar o reprezintă crearea unor situații speciale de succes pentru elevii cu dificultăți școlare, știut fiind faptul că succesele și recompensele dezvoltă inițiativa elevului și sporesc încrederea acestuia în propriile forțe prin creșterea stimei de sine. Sarcinile trebuie organizate cu mare grijă, dificultățile dozate, astfel încât copiii să fie dispuși să le abordeze fără teamă și cu șanse reale de reușită.

Sarcina esențială a formatorului pentru înlăturarea eșecului școlar este aceea de a-l ajuta pe elev să treacă de la postura de simplu receptor al informațiilor la cea de operator al informațiilor achiziționate, astfel încât să devină capabil să prelucreze și să aplice într-un mod adecvat informațiile primite la ore. Printr-un astfel de demers se poate înlătura eșecul școlar, dar acesta

reprezintă și nivelul reușitei școlare pentru că ce altceva înseamnă reușita școlară dacă nu tocmai capacitatea elevului de a opera cu informații, de a le utiliza în situații concrete de viață, de soluționare a sarcinilor didactice. Succesul școlar are o pronunțată dimensiune intelectuală și motivațională, el neputând fi obținut de un elev care nu și-a dezvoltat judecata critică, nu și-a format deprinderi de lectură personală, care nu are curiozitatea de a cerceta, de a afla lucruri noi sau explicații. Un elev pasiv, dezinteresat sau neobișnuit să gândească și să discute logic nu dispune de acele instrumente operaționale care alcătuiesc substratul activității intelectuale de învățare.

Concret, lecțiile trebuie să fie bine concepute și să se desfășoare cu cea mai adecvată alternativă metodologică și cu cea mai mare eficiență. Trebuie să se folosească instrumente și tehnici moderne de proiectare didactică. Procesul de învățământ trebuie regândit în lumina teoriei noi a instruirii bazată pe conceptul de “situație de instruire”. Conținuturile trebuie să fie structurate în funcție de stadiul dezvoltării psihofizice, să aibă o organizare logică, optimă. Predarea trebuie să se bazeze pe explicații esențiale, pe informații de bază cu caracter specific sau interdisciplinar, pe așa- numitele “concepte- cheie”, precum și pe argumente de ultimă oră care permit, în raport cu nivelul capacităților de învățare ale elevilor, construcții de noiu modele ale dimensiunii cunoscute. Procesul de învățământ trebuie să aibă un caracter practic-aplicativ, cu posibilitatea realizării în condiții optime a lucrărilor practice, a demonstrațiilor și experimentelor prevăzute de programă și de manuale.

În ceea ce privește metodele și mijloacele utilizate, trebuie să aibă întâietate metodele moderne, active, aplicative și participative, a celor de explorare a mediului înconjurător, de investigare a mediului înconjurător; mijloacele folosite sunt audio-vizuale, de expresie grafică și figurativă.

Atitudinea cadrelor didactice în timpul orelor față de elevi este importantă. Astfel, solicitările față de elevi să fie adecvate, să se manifeste încredere în ei, să se elimine suspiciunea și inconsecvența unor cadre didactice.

Trebuie să se urmărească dezvoltarea fiecărui elev la nivel maxim al potențialității sale. Funcția educativă a conținuturilor trebuie pusă în relație cu formarea capacităților intelectuale, a unei motivații temeinice și durabile față de procesul de învățământ, a însușirilor afective și morale ale elevilor, cu deprinderea cu munca de calitate, concretizată prioritar în rezultatele la învățătură.

O altă metodă pentru înlăturarea eșecului școlar este luarea unor măsuri de igienă a muncii intelectuale și de protecție afectivă generală a elevului, ținând cont de faptul că o mare parte dintre elevii aflați în situație de insucces școlar au ajuns în această situație datorită suprasolicitării capacităților lor psiho- nervoase. Această suprasolicitare este periculoasă deoarece generează, mai devreme sau mai târziu, stări subiective penibile, specifice oboselii cronice. Copilul ajuns în această situație va fi ajutat să-și organizeze cât mai bine timpul zilnic de lucru, acordând atenție ritmurilor individuale de muncă intelectuală și necesității de a alterna activitățile intelectuale cu cele recreative, pentru a crea astfel condițiile necesare realizării unor fenomene compensatorii la nivelul activității corticale.

O atenție deosebită trebuie acordată regimului de activitate al elevului prin respectarea curbei de efort în cursul unei zile, a unei săptămâni, a unui semestru, activitățile cele mai solicitante fiind programate în perioadele de maximă eficiență.

Un rol deosebit de important în prevenirea eșecului școlar îl are modul de abordare a Curriculum-ului. Cadrul didactic are posibilitatea particularizării învățării, a adaptării conținuturilor, astfel încât învățarea să fie accesibilă prin conținut, activități de învățare, metode, motivație.

Pentru menținerea randamentului muncii intelectuale a elevilor la nivel corespunzător, regimul de viață, de muncă și de odihnă din familie are o importanță deosebită.

Cea mai importantă sarcină care îi revine familiei este de a asigura condițiile materiale optime pentru dezvoltarea armonioasă a copilului. Aceste condiții costau în asigurarea trebuințelor de bază ale omului: foamea, setea, trebuința de odihnă, apărare, protecție, trebuința de a oferi și de a primi afecțiune, trebuința de a beneficia de aprobare și prețuire, etc.

Odată cu apariția unui copil, părinții trebuie să-și asume niște responsabilități, să conceapă un mod de a crește și educa respectivul copil. Aceasta presupune asigurarea condițiilor de care copilul are nevoie. În momentul începerii vieții școlare, părinții resimt și ei, alături de copil, această schimbare și trebuie să-și asume succesul/insuccesul școlar al copilului. Familia îl pregătește pe copil pentru școală, introducându-l în lumea obiectelor, a activităților curente, inițiindu-l în deprinderi fundamentale și ajutându-l în același timp să “descopere” noțiuni.

Insuccesele școlare ale elevilor care acasă sunt întâmpinați cu țipete, insulte și pedepse, oarecum permanentizate, s-ar putea explica, în parte, prin neglijarea și chiar ignorarea de către unii părinți a funcției educative a familiei.

În stabilirea regimului elevului în familie trebuie să se respecte o serie întregă de exigențe asupra cărora părinții trebuie să insiste foarte mult și să stabilească reguli.

Astfel, părinții sunt cei care stabilesc programul zilnic al copilului, cu acordul acestuia și, eventual cu unele sugestii. Părinții trebuie să supravegheze activitatea copilului, cel puțin la începutul vieții de școlar, până când își formează un stil de muncă, până când ajunge să se achite de îndatoririle școlare din propria inițiativă și într-un mod satisfăcător.

În ajutorul pe care părinții sunt dispuși să-l acorde copiilor lor, de multe ori aceștia fac greșeli, fie prin atitudinea prea protectoare față de copil, aceasta manifestându-se prin ajutor necorespunzător, fie prin remarci care subminează autoritatea cadrului didactic și a școlii. De asemenea, de multe ori, părinții preferă să le rezolve ei înșiși temele copiilor neajutându-I, de fapt, deloc. O altă atitudine incorectă care se poate întâlni în mediul familial este aceea prin care preocupările școlare ale copilului sunt ignorate de către părinți, copilul aflându-se astfel în situația de a alege între două imperative.

Atitudinea pe care trebuie să o adopte părinții în legătură cu activitățile școlare ale copiilor trebuie să fie una pozitivă, de sprijin, empatică, astfel încât copilul să se simtă înțeles și sprijinit în eforturile sale de a face față cerințelor școlare. Părinții trebuie să cunoască cât mai bine posibilitățile copilului și să încerce să le valorifice la maxim, motivându-l corespunzător și ținând cont de interesele și de aptitudinile lui.

Nivelul aspirațiilor nu trebuie să depășească posibilitățile copilului. În cazul în care părinții au așteptări peste aceste posibilități, copilul trăiește o permanentă stare de dezechilibru, ceea ce poate provoca foarte ușor o stare de eșec .

De asemenea, părinții trebuie să se preocupe de cercul de prieteni al copilului care să poată să-I formeze atitudini negative față de școală. Se știe că, de cele mai multe ori, influențele exercitate de către persoanele aflate într-un anumit grup, persoane de vârstă apropiată sau cu vârstă mai mare, pot fi mult mai puternice și-l pot îndepărta pe copil de la activitățile sale școlare.

O ambianță familială frământată de tensiuni, o atmosferă sufocantă a căminului prin inegalitatea atitudinilor părintești, lipsa de afecțiune dintre soți, eventualele vicii sau neînțelegeri dintre ei, certurile, actele de violență, o integrare insuficientă a familiei în viața socială constituie tabloul unui mediu nefavorabil dezvoltării normale a copilului. “Primele reacții de neadaptare, justificate de conștiința de a fi frustrat, se nasc dintr-un asemenea climat de dezechilibru, de tensiune, de conflicte familiale”.

Familia, ca și clasa de elevi, trebuie să asigure un mediu în care copilul se simte în siguranță, încurajat, stimulat și apreciat. Învățarea trebuie să se desfășoare în condiții de confort psihic.

Nu în ultimul rând, activitatea de învățare a elevului și realizările sale depind de profesor și de personalitatea acestuia. Relația pedagogică dintre cadrul didactic și elev este o condiție de prevenire și combatere a insuccesului școlar.

Pentru a preveni și înlătura eșecul școlar se impune o colaborare strânsă și între cadrul didactic și familie, precum și identificarea elevilor cu nevoi speciale, organizarea unor ședințe de consiliere psihopedagogică, adaptarea metodelor și mijloacelor utilizate la specificul vârstei, clasei și disciplinei, dar și evitarea oboselii excesive și supraîncărcării. Căutarea și elaborarea acelor metode instructiv- educative adecvate factorilor interni ai elevului, precum și cerințelor școlare, alături de conținutul învățământului, pregătirea și personalitatea profesorului constituie premisele pedagogice fundamentale ale reușitei școlare.

Bibliografie:

- Coord. Georgeta Pînișoară, **Psihologia învățării. Cum învață copiii și adulții?**, Ed. Polirom, 2019;
- Iucu, R., **Managementul și gestiunea clasei de elevi**, Editura Polirom Iași, 2006;
- Radulian V. **Contra insucceselor școlare**, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1967;
- Osterrieth P., **Introducere în psihologia copilului**, Ed. Didactică și pedagogică, București, 1976;
- Pavelcu V. **Din viața sentimentelor**, Ed. Enciclopedică, 1969;

INOVARE DIDACTICĂ PRIN UTILIZAREA METODELOR INTERACTIVE ÎN PROCESUL DE PREDARE – ÎNVĂȚARE

Beresca Mihaela Elena, Școala Gimnazială „Aurelian Stanciu” – Salcea

„Orice metodă pedagogică rezultă din întâlnirea mai multor factori și, din acest punct de vedere, educația va rămâne mereu o artă: arta de a adapta, la o situație precisă, indicațiile generale date de cărțile de metodologie. Gaston Milaret.

Metodele de învățământ pot fi definite ca „modalități de acțiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, aptitudini, atitudini, concepția despre lume și viață”.(M.Ionescu, V.Chiș)

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în baza unor finalități, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate și evaluate prin strategii specifice. Curriculum-ul școlar integrează toate aceste componente, dintre care o poziție centrală revine metodelor care fac posibilă atingerea finalităților educaționale. Metoda este selectată de cadrul didactic și este pusă în aplicare în lecții sau activități extrașcolare cu ajutorul elevilor și în beneficiul acestora; presupune, în toate cazurile, o colaborare între profesor și elev, participarea lor la căutare de soluții, la distingerea dintre adevăr și eroare și care, sub forma unor variante și/sau procedee selecționate, se folosește pentru asimilarea cunoștințelor, a trăirilor valorice și a stimulării spiritului creativ. Când se alege o metodă, se ține cont de finalitățile educației, de conținutul procesului instructiv, de particularitățile de vârstă și de cele individuale ale elevilor, de psihosociologia grupurilor școlare, de natura mijloacelor de învățământ, de experiența și competența cadrului didactic. Metodele tradiționale, expositive ori frontale lasă impresia că nu ar mai fi în conformitate cu noile principii ale participării active și conștiente a elevului. Acestea pot însă dobândi o valoare deosebită în condițiile unui auditoriu numeros, având un nivel cultural care să-i asigure accesul la mesajul informațional transmis raportat la unitatea de timp.

Metodologia didactică actuală este orientată către implicarea activă și conștientă a elevilor în procesul propriei formări și stimularea creativității acestora. În acest context,

prefacerile pe care le cunosc metodele de învățământ cunosc câteva direcții definitorii. Relația dinamică-deschisă constă în raporturile în schimbare ce se stabilesc între diferitele metode. Diversitatea metodelor este impusă de complexitatea procesului de învățare, fiecare metodă trebuie să fie aleasă în funcție de registrul căruia i se raportează. Amplificarea caracterului formativ al metodelor presupune punerea accentului pe relațiile sociale pe care le are elevul în procesul de culturalizare și formare a personalității. Reevaluarea permanentă a metodelor tradiționale vizează adaptarea lor în funcție de necesități și raportarea lor la evoluția științei. Metodele de predare-asimilare pot fi clasificate în :

1. Tradiționale: expunerea didactică, conversația didactică, demonstrația, lucrul cu manualul, exercițiul;
2. Moderne: algoritmizarea, modelarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metode de simulare(jocurile, învățarea pe simulator), învățarea prin descoperire.

Principala metodă de educare a gândirii în învățământul tradițional o constituie expunerea profesorului, completată cu studiul individual al elevului. Această metodă a fost criticată, susținându-se că ea nu favorizează legătura cu practica. Lipsa de legătură cu realitatea vine de la atitudinea elevilor: ei asistă pasiv la expunere, pe care știu că trebuie să o repete. Cealaltă metodă tradițională, convorbirea cu întreaga clasă, antrenează mai mult participarea elevilor, dar elevii sunt ghidați, nu știu ce se urmărește. Așadar, forma clasică a învățământului dezvoltă puțin gândirea elevilor. Ulterior s-au preconizat diverse moduri de organizare a învățământului, denumite școli active, în care accentul cade pe studiul individual efectuat de elevi. Modul nou, activ, de organizare a învățământului se dovedește superior, dar solicită mult timp. Odată cu descongestionarea programelor școlare în cadrul reformei învățământului, se va începe și activizarea predării în școala românească. Metodele activ-participative pun accent pe învățarea prin cooperare, aflându-se în antiteză cu metodele tradiționale de învățare. Educația pentru participare îi ajută pe elevi să-și exprime opțiunile în domeniul educației, culturii, timpului liber, pot deveni coparticipanți la propria formare. Elevii nu sunt doar un receptor de informații, ci și un participant activ la educație.

În procesul instructiv-educativ, încurajarea comportamentului participativ înseamnă pasul de la „a învăța” la a „învăța să fii și să devii”, adică pregătirea pentru a face față situațiilor,

dobândind dorința de angajare și acțiune. Principalul avantaj al metodelor active participative îl reprezintă implicarea elevilor în actul didactic și formarea capacității acestora de a emite opinii și aprecieri asupra fenomenelor studiate. În acest mod, elevilor le va fi dezvoltată o gândire circumscrisă abilităților cognitive de tip superior, gândirea critică. Aceasta reprezintă o gândire centrată pe testarea și evaluarea soluțiilor posibile într-o situație dată, urmată de alegerea rezolvării optime pe baza argumentelor. A gândi critic înseamnă a deține cunoștințe valoroase și utile, a avea convingeri raționale, a propune opinii personale, a accepta că ideile proprii pot fi discutate și evaluate, a construi argumente suficiente propriilor opinii, a participa activ și a colabora la găsirea soluțiilor.

Principalele metode de dezvoltare a gândirii critice sunt: metoda Ciorchinelui; metoda Mozaic; metoda Cubul; metoda Turul Galeriei; metoda 6/3/5; metoda Lotus; metoda Paălăriile gânditoare; metoda Frisco; metoda Schimbă perechea; metoda Explozia stelară; diagrama Venn; metoda Cauza-efect.

Pentru ca învățarea prin cooperare să se bucure de un real succes, se impune respectarea unor reguli. Literatura de specialitate relevă faptul că, pentru ca elevii să fie dispuși să lucreze în echipă, se impune respectarea a două condiții: asigurarea unui climat pozitiv în clasă; formularea unor explicații complete și corecte asupra sarcinii de lucru, astfel încât aceasta să fie înțeleasă de toată lumea.

În vederea asigurării unui climat pozitiv în sala de clasă este necesar ca elevii să aibă impresia că au succes în ceea ce fac. Factorii care asigură succesul într-o clasă sunt: formularea de expectanțe pozitive față de elevi; utilizarea unor strategii de management educațional eficient; stabilirea de obiective clare și comunicarea acestora elevilor; valorificarea la maxim a timpului destinat predării; evaluarea obiectivă. Eficiența muncii în grup depinde de claritatea explicației pentru sarcinile de lucru. Profesorii trebuie să ofere explicații cât mai clare și să se asigure că ele au fost corect înțelese de către elevi. Literatura de specialitate oferă o imagine fidelă asupra antitezei care se creează între metodele tradiționale și cele moderne utilizate în predare. Metodele tradiționale au următoarele caracteristici: • pun accentul pe însușirea conținutului, vizând, în principal, latura informativă a educației; • sunt centrate pe activitatea de predare a profesorului, elevul fiind văzut ca un obiect al instruirii, asadar comunicarea este unidirecțională; • sunt predominant comunicative; • sunt orientate, în principal, spre produsul final, evaluarea fiind de

fapt o reproducere a cunostintelor; •au un caracter formal și stimulează competiția; •stimulează motivația extrinsecă pentru învățare; •relația profesor-elev este autocratică, disciplina școlară fiind impusă. Aceste metode generează pasivitatea în rândul elevilor.

La polul opus, metodele moderne se caracterizează prin următoarele note:

- acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor, vizând latura formativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de învățare a elevului, acesta devenind subiect al procesului educațional;
- sunt centrate pe acțiune, pe învățarea prin descoperire;
- sunt orientate spre proces;
- sunt flexibile, încurajează învățarea prin cooperare și capacitatea de autoevaluare la elevi, evaluarea fiind una formativă;
- stimulează motivația intrinsecă;
- relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare, iar disciplina derivă din modul de organizare a lecției.

Prin metodele moderne se încurajează participarea elevilor, inițiativa și creativitatea. Din toate cele menționate rezultă faptul că profesorul trebuie să-și schimbe concepția și metodologia instruirii și educării, să coopereze cu elevii, să devină un model real de educație permanentă. În mod sigur o metodologie de succes va implica împletirea celor două modele (clasic și modern), având proporții diferite între ele în funcție de situația momentului, de colectiv și, bineînțeles, de obiectivele educaționale urmărite.

Elementul cheie în educație îl reprezintă elevul care trebuie să realizeze o serie de procese pentru a putea cunoaște și utiliza practic informațiile însușite. O învățare eficientă presupune mai întâi înțelegerea faptelor, analizarea acestora, formularea unor idei pe baza cunoștințelor dobândite ulterior, generalizarea și abstractizarea lor. Profesorul nu mai este cel care ține o prelegere în fața elevilor ci e mediator și îndrumător în activitatea de învățare pe care aceștia o parcurg. Predarea se realizează prin utilizarea unor metode activ – participative care să

solicite interesul, creativitatea, imaginația, implicarea și participarea elevului, în scopul însușirii unor cunoștințe care să-i folosească.

BIBLIOGRAFIE

- Cerghit, I, Metode de învățământ, , Editura Polirom, 2006, Iași
- Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, 2019, Cluj-Napoca,
- Moise, C., Concepte didactice fundamentale, Editura Ankarom, 2016, Iași
- Văideanu, G., Pedagogie- ghid pentru profesori, ed. Universității Al. I. Cuza, 1986, Iași.

STRATEGII DIDACTICE INOVATIVE ÎN PREDAREA RELIGIEI

Prof. Berilă Iuliana

Colegiul Tehnic " Costin D. Nenițescu" Brăila

În vederea atingerii finalităților propuse, profesorul de Religie trebuie să-și racordeze inventarul metodologic la competențele vizate și conținuturile abordate. Selectarea metodelor, mijloacelor, tehnicilor de instruire și a formelor de organizare a colectivului se constituie într-o strategie didactică coerentă, abordând predarea, învățarea și evaluarea ca un întreg. În funcție de personalitatea profesorului, particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor, conținutul învățării sau ceea ce urmează să fie evaluat, strategiile didactice pot înclina spre aspectul informativ ori cel formativ.

Având în vedere interdependența dintre cunoștințe și competențe, este recomandabil ca profesorul să îmbine metodele de lucru, să utilizeze mijloace de învățământ și resurse variate, să folosească alternativ formele de organizare a colectivului și să evalueze în mod diferențiat, astfel încât strategia didactică să reflecte un dublu caracter, formativ-informativ, contribuind pe termen lung la realizarea dezideratului educativ specific disciplinei Religie.

Caracterului informativ îi sunt specifice metode precum expunerea, prelegerea, explicația, conversația, povestirea, care pun în valoare buna pregătire a profesorului. Recondiționându-le, aceste metode pot căpăta o dimensiune formativă, dacă ele oferă elevilor ocazia unor activități de învățare.

Exemplul 1

Prelegerea

1. Stimularea interesului elevilor prin crearea unei atmosfere prietenoase, punctarea aspectelor esențiale încă de la început și lansarea unei provocări ce-și are răspunsul în conținuturile de transmis;
2. Aprofundarea înțelegerii prin utilizarea de exemple și analogii și utilizarea limbajelor paraverbal și nonverbal în vederea întăririi mesajului verbal;
3. Implicarea elevilor pe parcursul prelegerii prin adresarea de întrebări, posibilitatea de a clarifica din mers anumite aspecte ori raportarea prin exemple la experiența lor personală;

4. Final deschis al prelegerii, prin adresarea unei întrebări problematizatoare sau solicitarea elevilor de a formula singuri concluziile.

Caracterului formativ îi sunt proprii metodele activ-participative. Deschiderea spre noi conținuturi și orizonturi ale cunoașterii, creșterea ponderii interacțiunii elevilor, centrarea educației pe competențe și necesitatea pregătirii elevilor pentru tranziția de la școală la viața activă a condus în mod firesc la popularizarea metodelor activ-participative. Multe dintre ele pot fi folosite cu succes la ora de Religie, demonstrându-și eficacitatea chiar și în acest domeniu sensibil al educației: brainstormingul, ciorchinele, organizatorul grafic, studiul de caz, metodele SINELG și KWL, jocul didactic și dramatizarea, exercițiul moral, teoria inteligențelor multiple, cubul, turul galeriilor, pălăriile gânditoare etc., mai ales prin prisma faptului că pun accentul pe procesele cunoașterii și nu pe produsele acesteia.

Exemplul 2:

Studiul de caz

1. Stimularea interesului prin prezentarea cazului;
2. Antrenarea înțelegerii temei prin elaborarea planului de analiză (o posibilă structură: termeni; cazuistică; dileme morale; problematizare);
3. Inițierea și dirijarea dezbaterii pe marginea cazului în discuție, cu reale valențe în ceea ce privește capacitatea de analiză și dezvoltarea spiritului critic;
4. Stabilirea concluziilor, verificându-se astfel capacitatea de sinteză, asociere și evaluare.

Respectând principiul îmbinării teoriei cu practica, profesorul de Religie trebuie să aibă mereu în vedere ca noțiunile transmise să fie legate de viața personală a elevilor, să ilustreze ipostaze de viață cu care ei se confruntă la această vârstă, astfel încât învățarea să contribuie la transpunerea lor în practică și la valori carea cunoștințelor teoretice învățate. Din acest motiv, profesorul trebuie să demonstreze o preocupare constantă privind formarea elevilor, stimulând învățarea în circumstanțe și contexte noi. Durabilitatea cunoștințelor și competențelor dobândite se verifică prin capacitatea elevilor de a le actualiza și utiliza în diferite situații. Nu există o rețetă a raportului optim între teorie și practică, între aspectul formativ și cel informativ, întrucât acesta se poate stabili doar în interdependență cu ceilalți factori ce influențează demersul instructiv-educativ. Cert este că de profesorul de Religie nu depinde doar inițierea elevului în comunitatea de credință, prin cunoașterea unor învățături și mărturisirea unor adevăruri, ci și celebrarea credinței prin participarea la cultul divin, asumarea credinței și comportamentul său ca formă a punerii în practică a credinței. Prin efortul pedagogic, dar mai ales prin modelul personal, profesorul propune elevilor un mod de viață

în concordanță cu principiile cultului la care predă, îi învață să fie responsabili față de sine, comunitate și Dumnezeu, ca o împlinire peste timp a cuvintelor Mântuitorului: „Voi sunteți lumina lumii ... Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, așa încât să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri” (Matei 5, 14, 16). Acționarea cu discernământ, identificarea și punerea în practică a echilibrului între aspectul informativ și cel formativ al disciplinei constituie o condiție a succesului profesorului de Religie în misiunea sa de educare a comportamentului moral-religios al elevilor, prin cunoașterea învățăturii de credință creștină și raportarea la idealul de viațuire creștină, prin cultivarea și dezvoltarea virtuților și formarea unor deprinderi și atitudini moral-sociale și religioase durabile.

Bibliografie

C , Constantin, „Curriculum ascuns și etos relațional în educația religioasă,” în Aurel Stan (ed.), Psihologie aplicată: diversitate și consistență (Sibiu: Alma Mater, 2009).

Șebu, Sebastian, Opreș, Monica, Opreș, Dorin, Metodica predării Religiei (Alba Iulia: Reîntregirea, 2000).

INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE

Prof. Bivolaru Maria – Marcela

Școala: Colegiul Național „George Coșbuc”, Motru

Termenul „**Inovație**” se referă la noutate, schimbare, modificare, sau, mai precis, ”Schimbare făcută într-un domeniu, sistem etc. în scopul de a-i îmbunătăți calitățile.” „**Inovație**” este acel tip de cuvânt care, după ce a fost folosit de atât de multe ori, în situații nepotrivite, și-a pierdut esența. La fel ca și „**Creativitate**”, toată lumea este creativă, nu?

Societatea contemporană generează inovații numeroase și variate, pe diverse planuri (sociologic, pedagogic, economic, tehnic). Inovarea pedagogică este o mișcare de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan. Autori precum Martinez și Ibarra Acota susțin faptul că: „*inovația în formarea pedagogică este un ciclu continuu, care indică virtutea profesorului, care percepe nevoia existentă de schimbare, că o construcție care are loc în educație*”. Inovațiile din învățământ reprezintă un proces deosebit de complex ce presupune dezvoltare, schimbare, reformă, modernizare, perfecționare. Inovația în educație și învățământ poate fi definită ca o îmbunătățire măsurabilă, deliberată și durabilă, produsă ca urmare a instalării, acceptării și propagării unei schimbări. Ea reprezintă o înnoire intenționată și bine fundamentată, sugerată grație desfășurării de cercetări pedagogice științifice. O înnoire dobândește statut de inovație dacă îndeplinește următoarele cerințe:

- presupune schimbări de fond privind strategiile educaționale, modificări de atitudini și mentalități;
- presupune transformări importante și eficiente pe scară largă și de durată;
- presupune modificări substanțiale în proiectarea politicii educaționale.

Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional. Inovația în învățământ constă în acceptarea, instalarea și utilizarea unei/unor schimbări cu efecte pozitive asupra activității educaționale ulterioare. Inovațiile nu au valoare în sine și pentru sine, ci numai atunci când se pot „*integra și articula în contextul general al sistemului educațional, sincronizându-se cu logica acestuia*”

Dacă inovațiile presupun un factor de masă critică, reprezentând gradul de presiune care se exercită în favoarea schimbării, și un factor de prag critic, respectiv, o anumită investiție de resurse umane, temporale etc., atunci putem vorbi de următoarele tipuri de inovații în școală (adaptare după A.M. Huberman):

- inovații materiale, care vizează mediul educativ și echipamentul școlar: sălile de clasă, laboratoarele, cabinetele, mijloacele de învățământ, manualele, cărțile ș.a.m.d.;
- inovații „de concepție”, referitoare la modalitățile de proiectare și organizare a procesului instructiv-educativ, la întregul curriculum școlar și la componentele acestuia: conținutul învățământului, strategiile de predare și învățare, strategiile de evaluare etc.;
- inovații legate de conduita interpersonală, care vizează atât rolurile și relațiile dintre cei doi poli/ factori ai binomului educațional – educatori și educați, cât și relațiile stabilite între cadrele didactice (de exemplu, colaborarea pentru realizarea unor cercetări pedagogice, pentru organizarea de cercuri școlare pe arii curriculare sau cu caracter interdisciplinar, pentru creșterea randamentului școlar etc.), relațiile dintre educatori, educați și personalul administrativ ș.a.m.d.

Diferitele tipuri de inovații educaționale se bazează, în primul rând, pe schimbarea concepției și a atitudinii cadrului didactic față de problemele care apar în realitatea educațională. De aceea, se impune ca absolut necesară educarea și autoeducarea cadrelor didactice în direcția producerii, acceptării și introducerii inovațiilor educaționale. Dacă inovațiile reprezintă orice schimbare în structura și randamentul sistemului de învățământ (de la manifestările de suprafață, până la restructurările fundamentale), reformele sunt o instituție unică pentru toate tipurile de inovații care proiectează pe o durată mai mare schimbările necesare la toate nivelurile funcționale ale structurilor.

Deosebirea față de inovațiile curente constă în faptul că reformele operează o schimbare de ansamblu în cadrul de desfășurare a învățământului, intervin mai rar și, introduc în interdependența lor mai multe inovații simultane. Reformele nu pot fi confundate cu inovațiile, indiferent de intensitatea lor, deoarece ele nu sunt decât un instrument, instituție socială, cu funcții specifice.

Procesul de reformă este unul dificil, de lungă durată și numeroase studii și cercetări au subliniat faptul că la nivelul societății noastre se manifestă deja o anumită oboseală, un „*stres al reformei*”. Aceleași studii evidențiază faptul că relațiile dintre cadrele didactice, dintre acestea și

studenți s-au îmbunătățit, comunicarea și cooperarea fiind cele care i-au ajutat să facă față procesului de reformă. Inovația în învățământ poate și trebuie să fie susținută și stimulată, atât prin măsuri care să acționeze din interiorul sistemului, cât și din afara lui. În al doilea caz, finanțarea corespunzătoare a învățământului este una dintre măsurile cele mai importante, pentru că inovația solicită un suport financiar.

Sistemul de învățământ trebuie să se concentreze într-o mai mare măsură asupra dezvoltării unor programe educaționale specifice pentru diferite categorii de populație, de la persoane cu dizabilități, la minorități etnice, indivizi superior dotați, până la posibilitatea includerii în sistemul de învățământ a tuturor celor care doresc să-și perfecționeze, să-și completeze pregătirea necesară.

Un alt mod de stimulare a inovației constă în recompensarea muncii în echipă. În prezent, la nivelul sistemului de învățământ, personalul didactic, dar și elevii sunt evaluați, recompensați în funcție de activitatea individuală. Astfel, munca în echipă, implicarea în diverse programe, proiecte educaționale nu este recompensată în vreun fel și, deci, nu este atrăgătoare pentru indivizi. În aceste condiții nici motivația profesională și nici satisfacția în muncă nu sunt mari, fapt care împiedică formarea unei culturi școlare favorabile inovației.

BIBLIOGRAFIE:

- Cazacu, Aculin, *Sociologia educației*, Editura Hiperion XXI, București, 1992;
- Hassenforder, J., *Inovația în învățământ*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1996;
- Miclea, M., Vlăsceanu, L, Potolea, D., Petrescu. P. (coord.), *Nevoi și priorități de schimbare educațională – fundament al dezvoltării și modernizării învățământului preuniversitar*, 2006, www.edu.ro/index.php/genericdocs/8246;
- Stoica, Marin, *Pedagogie și Psihologie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2002;
- Vlăsceanu, Lazăr, *Decizie și inovație în învățământ*, E.D.P., București, 1979.

MATEMATICA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

*Prof. inv. primar, Mariana Bobeică
Școala Gimnazială „Ion I. Graure” Bălteni, Olt*

Matematica joacă un rol important în dezvoltarea cognitivă a copiilor și reprezintă un pilon fundamental al învățământului primar. În această etapă, copiii își formează primele concepte matematice, învață să numere, să adune, să scadă, să multiplice și să împartă, și dobândesc abilități esențiale care vor fi fundamentul pentru înțelegerea matematicii avansate.

Matematica este adesea denumită "limbajul universului" datorită aplicabilității sale în aproape toate domeniile cunoașterii umane. În învățământul primar, matematica nu numai că dezvoltă competențele numerice și logice, dar contribuie și la formarea gândirii critice și analitice a copiilor. Aceasta îi ajută să înțeleagă și să rezolve probleme, să facă conexiuni între concepte și să aplice raționamente matematice în situații cotidiene. Predarea matematicii în învățământul primar are mai multe obiective esențiale, printre care se numără:

- Dezvoltarea competențelor numerice când copiii învață să recunoască, să scrie și să folosească numerele în diferite contexte;
- Înțelegerea conceptelor matematice de bază incluzând învățarea operațiilor aritmetice fundamentale (adunare, scădere, înmulțire și împărțire) și a conceptelor de bază cum ar fi fracțiile;
- Dezvoltarea gândirii logice și analitice care îi ajută pe copii să dezvolte abilități de raționament logic, să identifice modele și să rezolve probleme;
- Aplicarea matematicii în viața de zi cu zi când elevii sunt încurajați să vadă relevanța matematicii în activitățile cotidiene și să folosească cunoștințele matematice pentru a lua decizii informate.

Metode și strategii didactice

Predarea matematicii în învățământul primar implică utilizarea unei varietăți de metode și strategii pentru a face procesul de învățare cât mai eficient și plăcut pentru copii. Printre acestea se numără:

- a) Metoda jocurilor: Jocurile matematice sunt o modalitate excelentă de a face învățarea mai atractivă și de a încuraja copiii să interacționeze activ cu conceptele matematice.
- b) Învățarea prin descoperire: Această metodă încurajează copiii să exploreze și să descopere concepte matematice prin intermediul activităților practice și experimentelor.
- c) Utilizarea materialelor concrete: Obiectele concrete (cum ar fi cuburile, bețișoarele de numărare sau alte materiale didactice) ajută copiii să înțeleagă mai bine conceptele abstracte.
- d) Tehnologia în predare: Instrumentele digitale și aplicațiile educative pot oferi resurse interactive și personalizate pentru învățarea matematicii.
- e) Diferențierea instruirii: Adaptarea metodologiilor de predare pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor, ținând cont de ritmul și stilul lor de învățare.

Învățătorul joacă un rol foarte important în ghidarea și sprijinirea elevilor în procesul lor de învățare. Ei trebuie să fie capabili să:

- explice conceptele clar și concis utilizând un limbaj adecvat vârstei elevilor și exemple relevante;
- stabilească un mediu de învățare pozitiv care să încurajeze întrebările, curiozitatea și explorarea;
- monitorizeze progresul elevilor prin evaluări periodice și constructive, dar și prin feedback;
- încurajeze colaborarea prin activități de grup care să dezvolte abilitățile sociale și de comunicare ale copiilor;
- fie creativi și flexibili adaptându-și metodele de predare pentru a menține interesul și motivația elevilor.

Evaluarea este un element esențial al procesului educațional, oferind feedback atât profesorilor, cât și elevilor. În învățământul primar, evaluarea la matematică poate include:

- teste pentru a evalua cunoștințele și abilitățile dobândite;
- observația direct a comportamentului și implicării elevilor în timpul activităților de învățare;
- portofolii care pot conține lucrări, proiecte și alte dovezi ale progresului elevilor;
- feedback-ul formativ, comentarii și sugestii care ajută elevii să își îmbunătățească performanțele.

Deși predarea matematicii în învățământul primar are numeroase beneficii, aceasta vine și cu provocări semnificative, cum ar fi:

- diferențele individuale: Elevii au ritmuri și stiluri de învățare diferite, ceea ce poate face dificilă asigurarea că toți înțeleg conceptele în același timp.
- anxietatea matematică: Unii copii pot dezvolta o teamă sau aversiune față de matematică, ceea ce le poate afecta performanța și atitudinea față de această materie.
- resurse insuficiente: Lipsa de materiale didactice adecvate sau de tehnologie poate limita capacitatea profesorilor de a oferi o educație matematică de calitate.
- păstrarea motivației: Menținerea interesului și motivației elevilor pe parcursul întregului an școlar poate fi o provocare, mai ales în fața dificultăților crescânde ale materiei.

Pentru a depăși aceste provocări, este important să se implementeze soluții eficiente, cum ar fi:

- formarea continuă a profesorilor și asigurarea că aceștia sunt bine pregătiți și la curent cu cele mai noi metode și tehnici de predare;
- implicarea părinților pentru a sprijini învățarea matematicii acasă și pentru a crea un mediu de învățare pozitiv;
- utilizarea tehnologiei care implică integrarea resurselor digitale și a platformelor interactive pentru a face învățarea mai atractivă și personalizată;
- promovarea unei atitudini pozitive și încurajarea elevilor să vadă matematica ca pe o provocare interesantă și nu ca pe o sarcină dificilă.

Matematica în învățământul primar este esențială pentru dezvoltarea cognitivă a copiilor. Prin abordări pedagogice adecvate și prin sprijin constant, elevii pot dobândi competențele necesare pentru a reuși nu doar în domeniul matematicii, ci și în viața de zi cu zi. Este responsabilitatea

profesorilor, părinților și a comunității educaționale să colaboreze pentru a oferi copiilor cele mai bune oportunități de învățare și pentru a le cultiva dragostea pentru matematică.

Bibliografie:

1. Nicolescu, B., Petrescu, T., (2013), *Didactica predării matematicii în ciclul primar*, Editura Paradigme, Pitești.
2. Dumitru, A., Dumitru, L., M., Stroescu-Logel, E., (2017), *Metodica predării matematicii pentru învățământul primar*, Editura Carminis, Pitești.

Strategii de evaluare

Evaluarea ne permite să ne pronunțăm „asupra stării unui fapt, proces la un anumit moment, din perspectiva informațiilor pe care la culegem cu ajutorul unui instrument care ne permite să măsurăm în raport cu o anumită normă la care ne raportăm” (Etienne Brunswic).

Fiind un proces multidimensional, se pot identifica, în funcție de criteriile alese, mai multe strategii/tipuri de evaluare: ¹

1. Din punct de vedere al situațiilor de evaluare, putem identifica două strategii

- **realizată în circumstanțe obișnuite**, bazată pe observarea activității elevilor;
- **evaluare specifică**, realizată în condiții special create ce presupune elaborarea și aplicarea unor probe, partenerii angajați în proces fiind conștienți de importanța demersurilor de verificare și apreciere întreprinse;

2. După funcția dominantă îndeplinită, putem identifica două strategii:

- **evaluare diagnostică** (se realizează o diagnoză descriptivă ce constă în localizarea lacunelor și erorilor în cunoștințe și abilități dar și a “punctelor forte” și o diagnoză etiologică care relevă cauzele care au generat neajunsurile constatate);
- **evaluare predictivă** prin care se urmărește prognozarea gradului în care elevii vor putea să răspundă pe viitor unui program de instruire;

3. După modul în care se integrează în desfășurarea procesului didactic, putem identifica trei strategii:

- **evaluare inițială**, realizată la începutul demersurilor instructiv-educative, pentru a stabili nivelul la care se situează elevii;
- **evaluare formativă**, care însoțește întregul parcurs didactic, organizând verificări sistematice în rândul tuturor elevilor din toată materia;
- **evaluarea sumativă**, care se realizează de obicei, la sfârșitul unei perioade mai lungi de instruire;

4. După autorul care efectuează evaluarea, putem identifica trei strategii:

- **evaluare internă**, întreprinsă de aceeași persoană/instituție care este direct implicată și a condus activitatea de învățare (de exemplu, învățătorul sau profesorul clasei);
- **evaluarea externă**, realizată de o altă persoană/instituție, alta decât cea care a asigurat derularea predării și învățării;

¹ G.Tanasă, *op. cit.*, p. 196.

- autoevaluare, efectuată de subiectul însuși asupra propriului progres;

5. Nu este mai puțin importantă nici departajarea ce se face între:

- evaluarea preponderent pedagogică, vizând în esență ceea ce subiecții au asimilat, ceea ce știu să facă și ce capacități și trăsături și-au format;
- evaluarea preponderent psihologică, privind funcțiile psihice implicate în activitatea de învățare. Evaluările psihologice vizează aptitudinea subiectului de a învăța, adică ceea ce poate să facă;

6. După obiectul evaluării:

- evaluarea procesului de învățare (atât a achizițiilor cât și a procesului în sine);
- evaluarea performanțelor (realizate individual, în grup sau de către grup);
- evaluarea a ceea ce s-a învățat în școală sau a ceea ce s-a învățat în afara școlii;

7. După accentul pus pe proces sau pe sistem:

- evaluarea de proces - se referă la performanțele elevilor;
- evaluarea de sistem - accentul se pune pe sistemul în care se desfășoară procesul de învățământ;

8. După domeniu:

- evaluarea în domeniul psihomotor (capacități, aptitudini, deprinderi);
- evaluarea în domeniul socio-afectiv (atitudini);
- evaluarea în domeniul cognitiv (cunoștințe);

9. După modul în care pot sau nu pot fi cuantificate rezultatele:

- evaluare cantitativă - rezultatele sunt cuantificabile în funcție de un punctaj;
- evaluare calitativă - la care rezultatele nu pot fi măsurate prin cuantificare;

Prof. Bobirsc Adriana

Preoți din Episcopia Caransebeșului arestați în perioada comunismului

Prof. BOBÎRSC DAN-OVIDIU
Școala Gimnazială „Ștefan Velovan” Rusca Montană

La fel ca în celelalte regiuni și eparhii din țară, slujitorii altarelor din Episcopia Caransebeșului au avut de suferit în timpul regimului communist. O serie de preoți au fost arestați, torturați și condamnați la ani grei de temniță. Pe unii dintre aceștia, am avut privilegiul de a-i cunoaște în timpul cât îmi desfășuram activitatea la Catedrala istorică „Sf. M. Mc. Gheorghe” din Caransebeș, și de a afla direct de la ei despre suferințele și înjosirile prin care au trecut în perioada comunistă. Acești preoți, în calitate de preoți pensionari la acea vreme, slujeau în duminici și sărbători la această biserică. Astfel, dintre aceștia amintim pe:

Preotul Andrei Adam s-a născut la data de 21 august 1922 în localitatea Zervești, județul Caraș-Severin. A absolvit Academia Teologică din Caransebeș și a fost numit funcționar la Episcopia Caransebeșului începând cu data de 13 august 1945.

La 17 iunie 1948 a fost arestat, judecat de Tribunalul Militar Timișoara și condamnat la 5 ani de închisoare. Pedepsa este executată la Colonia Cavnice –Baia Mare, fiind eliberat de acolo la 17 noiembrie 1953. După eliberare deține mai multe funcții civile, iar începând cu data de 1 august 1958 este numit la parohia Sălbăgel, protopopiatul Lugoj. Se transferă la parohia Bucoșnița, protopopiatul Caransebeș, începând cu data de 1 octombrie 1963. Din data de 1 martie 1972 este numit preot la parohia natală, Zervești, protopopiatul Caransebeș. Pentru o scurtă perioadă de timp își desfășoară activitatea și la Protopopiatul Caransebeș. După pensionare, locuiește în Caransebeș, slujind frecvent alături de preoții de la Catedrala istorică „Sf. M. Mc. Gheorghe” din Caransebeș. Din discuțiile purtate cu părintele Andrei Adam, am aflat de atrocitățile îndurate la Colonia Cavnice –Baia Mare. Mi-a povestit că acolo le erau aplicate și corecții fizice, suferind uneori chiar de foame.

Preotul Pavel Ciucur a văzut lumina zilei la 30 august 1918. După ce aluptat pe frontal de vest, a urmat cursurile Academiei Teologice din Caransebeș. În anul 1947 este hirotonit preot și numit la parohia Plugova. Acuzat de uneltire împotriva statului, a fost arestat la 6 octombrie 1949, fiind condamnat la 10 martie 1949. O perioadă de detenție a petrecut-o în închisoarea de la Aiud, fiind trimis apoi la Canal și la Bicaz. Este eliberat la 7 noiembrie 1951 și nse întoace la parohia Plugova.

Preotul Marcu Cuzmanovici s-a născut la data de 20 aprilie 1914 în localitatea Sichevița, județul Caraș-Severin. A fost absolvent al Academiei Teologice din Caransebeș și licențiat al Institutului Teologic din Sibiu.

Din anul 1941 a funcționat la parohiile Moldova Nouă, Dalboșeț și Bucova, iar la 14 octombrie 1959 a fost arestat și condamnat prin sentința nr. 160 / 1960 a Tribunalului Militar

Timișoara la 5 ani de închisoare. În perioada 1958-1961 a trecut prin chinurile securității din Timișoara ¹. La 1 septembrie 1964 este eliberat, funcționând apoi ca preot la parohiile Globurău, Uivar și Comloșul Mare. Se pensionează la data de 1 mai 1983, decedând la 10 iunie 1989.

Preotul Traian Dobromirescu, născut la data de 31 august 1913 în localitatea Dubova, județul Mehedinți, a absolvit Academia Teologică din Caransebeș și a funcționat ca preot în Caransebeș în perioada 1940-1958. A locuit în Caransebeș, str. Cetății nr.2. La data de 4 septembrie 1958 a fost arestat și judecat de Tribunalul Militar Timișoara, prin sentința nr.463 / 1958 fiind condamnat la 8 ani de închisoare ². În perioada detenției la Gherla, Salcia, Periprava, Ostrov, Galați, Jilava, Aiud, din discuțiile personale purtate cu părintele Traian Dobromirescu după pensionarea acestuia, am aflat că Securitatea l-a supus la bătăi și torturi, obligându-l să se lepede de credință. A rezistat cu stoicism tuturor chinurilor la care a fost supus. A fost eliberat în 18 aprilie 1964, funcționând apoi ca preot la parohia Cornuțel, protopopiatul Caransebeș, începând cu data de 1 iulie 1964 și până la 1 septembrie 1985, când se pensionează. După pensionare, și-a continuat misiunea preoțească slujind la Catedrala istorică „Sf. M. Mc. Gheorghe” din Caransebeș, locul unde a slujit înainte de arestare. O serie de detalii privitoare la viața și activitatea părintelui, le-am aflat de la nepotul acestuia, teologul Grațian Dobromirescu.

Preotul Lazăr Magheț s-a născut la 23 noiembrie 1924 în localitatea Zorlențu Mare, județul Caraș-Severin. După terminarea studiilor la Institutul Teologic din Sibiu a funcționat ca preot la parohiile Zorlencior, Glimboca și Văliug, din anul 1949 până la 5 septembrie 1959 când a fost arestat și condamnat la 15 ani de închisoare. La 1 august 1964 a fost eliberat din penitenciarul Ostrov și a fost reîncadrat ca preot la parohiile Dezești, Cuptoare-Secu, Zorlențu Mare și Iablanița.

Se pensionează la data de 1 iulie 1986. După reactivarea Episcopiei Caransebeșului, în vremea arhipăstoririi vrednicului de pomenire episcop Emilian Birdaș, părintele Lazăr Magheț a îndeplinit funcția de vicar administrativ, pentru o scurtă perioadă de timp. A trecut la cele veșnice la data de 28 noiembrie 2001.

Preot Aurel Mihailovici a văzut lumina zilei la 21 iunie 1908 în localitatea Sasca Română, județul Caraș-severin. A funcționat ca preot în localitatea natală din anul 1931 până la 18 iulie 1952, când a fost deportat în Bărăgan, fiindu-i stabilit domiciliu obligatoriu în comuna Rubla. După ridicarea restricției, revine la parohia Sasca Română, unde slujește până la data de 4 octombrie 1959, când este arestat și condamnat la 9 ani de închisoare.

La data de 1 octombrie 1964 este eliberat din închisoare, se reîntoarce la parohia

¹ Cicerone Ionițoiu, *Slujitori ai altarului bănățean trecuți prin iadul communist*, în rev. „Altarul Banatului”, anul VII (XLVI), serie nouă, nr.4-6, 1996, Timișoara, p.75.

² Nicolae Sebeșan, *Rezistența anticomunistă în Banat*, în rev. „Altarul Banatului”, anul XVII, serie nouă, nr.10-12, 2006, Timișoara, p.147.

Sasca Română unde slujește până la data de 1 decembrie 1977, când se pensionează. A decedat la 4 septembrie 1980.

Preot Isaia Suru s-a născut la 6 iunie 1907 în localitatea Duboz, județul Timiș. După terminarea studiilor teologice la Institutul Teologic din București, a funcționat ca profesor în perioada 1932-1937 la Academia Teologică din Caransebeș. Din anul 1937 a fost preot la parohia Caransebeș, până la data de 4 septembrie 1958, când este arestat.

A fost judecat de către Tribunalul Militar Timișoara, a primit ca pedeapsă 8 ani de închisoare și a fost întemnițat în penitenciarul Aiud. După eliberarea din închisoare, la data de 1 iulie 1964 a fost numit preot la parohia Turnu Ruieni, protopopiatul Caransebeș. Se pensionează la data de 1 aprilie 1970, decedând la 5 februarie 1974.

Preotul Dimitrie Stoichescu, absolvent al Academiei Teologice din Caransebeș, s- născut la 25 noiembrie 1904, în comuna Teregova, județul Caraș-Severin. Până la data de 4 martie 1949 a fost preot în comuna natală. La acea dată a fost arestat de Securitatea din Caransebeș, anchetat, judecat și condamnat de către Tribunalul Militar Timișoara la un an închisoare. După eliberarea sa, la 4 martie 1950, funcționează ca preot în parohiile Petnic, Căpăt și Teregova. A decedat la 27 iulie 1989.

Preot Ioan Simu s-a născut în localitatea Ticvanu Mare, județul Caraș-Severin. A fost paroh la Câmpul lui Neag, județul Caraș-Severin, fiind arestat între 1948-1952 și 1952-1953. După eliberare a ocupat funcții civile, iar din 1965 a fost încadrat ca preot la Moniom, protopopiatul Reșița, S-a pensionat în 1977, trecând la Domnul la 1 octombrie 1980.

Preotul Toma Suru a fost absolvent al Institutului Teologic din Caransebeș, fiind născut la data de 8 august 1904, la Slatina Timiș, județul Caraș-Severin. Din anul 1947 și până la 5 februarie 1949 a funcționat ca preot la parohia Verendin. A fost arestat de Securitatea din Caransebeș în 1949, fiind condamnat la un an de închisoare de către Tribunalul Militar din Timișoara. La data de 5 martie 1950 a fost eliberat, reîncadrat ca preot la parohia Verendin în 1954, funcționând aici până în 1973.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bona, Petru, *Episcopia Caransebeșului*, Editura Marineasa, Timișoara, 2006.
2. Caravia, Paul, et.al., *Biserica întemnițată din România. 1944-1989*, Institutul Național Pentru Studiul Totalitarismului, București, 1998.
3. Corneanu, Nicolae, *Monografia Eparhiei Caransebeșului*, Caransebeș, 1940.
4. Cotoșman, Gheorghe, *Bănățenii și Episcopia Timișorii*, Timișoara, 1938.
5. Ghidiu, Andrei și Bălan, Iosif, *Monografia Caransebeșului*, Timișoara, 2000.
6. Manea, Vasile, *Preoți ortodocși în închisorile comuniste*, Editura Patmos, 2001.
7. Păcurariu, Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, 3 vol., ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 1992-1994.

ENHANCING SUCCESS IN THE FUTURE OF TEACHING

MIOARA BOBOIA, COLEGIUL NAȚIONAL ,, MIHAI VITEAZUL'',TURDA

In today's fast- changing world, preparing students for a bright future demands for more than traditional teaching techniques. It needs a forward-thinking approach that incorporates new ideas, embraces technological advancement, and promotes overall development. The future of teaching is more than just delivering knowledge to students, as in an exercise of merely filling the “empty vessels “; it is also about providing students with the skills, adaptability, and mindset required to survive in an ever-changing environment.

One of the most important techniques in modern education is to embrace technology and innovation. The use of cutting-edge technologies such as digital platforms, Artificial Intelligence (A.I),virtual reality (VR), and augmented reality (AR) transforms traditional, monotonous, boring learning environments into interactive, challenging and immersive experiences. For example, VR may transport students on virtual field trips, whereas AR can bring complicated concepts to life, making learning more engaging and effective. Artificial Intelligence offers countless opportunities to learn about the world.

Furthermore, promoting digital literacy through coding and robotics helps children develop problem-solving abilities and prepares them for new careers , in technology-related professions. Personalized learning is at the forefront of educational development. Using adaptive learning technologies, educators can adjust education to each student's individual needs. This strategy not only accommodates varied learning styles, but it also ensures that students receive focused assistance when they need it the most. Personalized learning plans and self-paced learning enable students to proceed based on their ability, instilling a sense of control and ownership over their education. Most educational institutions provide extra resources for students to explore and learn on their own.

Also, inquiry-based learning fosters critical thinking and problem-solving abilities, which are necessary for future success provides an effective means of developing these skills. Project-Based Learning (PBL) encourages students to work on real-world projects and use their expertise to tackle complicated challenges. A project involving the task of building of a sustainable city model, for example, integrates abilities from several disciplines while also encouraging imagination and creativity. Similarly, Socratic inquiry and case studies encourage deep thinking by asking students to analyze many points of view and justify their choice of answers.

Collaboration and communication are also valuable abilities for the future. Group work and peer learning opportunities allow pupils to develop collaborative skills and learn more from one another. Cross-curricular projects that combine many courses offer a comprehensive learning experience and highlight the interconnectivity of various areas of knowledge. Effective feedback from peers and educators helps students refine and improve their ideas and their collaboration abilities.

Supporting students' emotional and social development is critical to their overall success. Social-Emotional Learning (SEL) programs teach kids important skills including self-awareness, empathy, and relationship development. Mindfulness practices and stress management strategies improve emotional well-being, allowing them to focus and deal with problems more efficiently. A positive school atmosphere, in which children feel safe and appreciated, is essential for creating a helpful learning environment.

Encouraging lifelong learning and adaptation helps pupils prepare for a world in which constant change is the norm. Promoting a growth mindset, which emphasizes the value of work and resilience, encourages pupils to approach obstacles positively. Teaching self-directed learning skills, such as goal setting and time management, enables students to take control of their educational journey.

Finally, professional development for educators, including involvement in collaborative learning communities, ensures that teachers stay up to date on educational trends and best practices. Educating pupils for global citizenship entails extending their horizons and instilling a feeling of responsibility. Incorporating global issues and diverse perspectives into the curriculum

allows learners to learn and appreciate different cultures. Community participation , practical activities and foreign exchanges enhance their learning experiences and foster a sense of global connectedness. Furthermore, teaching them about ethical technology use and digital citizenship is critical for navigating the digital world responsibly.

To conclude, improving teaching performance in the future involves a multidimensional approach that incorporates technology, personalizes learning, builds vital, essential skills, supports emotional development, and promotes lifetime learning. Using these techniques, educators can build dynamic and inclusive learning environments that prepare students for a successful and fulfilling future. As we look ahead, it is essential for us , teachers , to remain adaptable and committed to continuous improvement in education, ensuring that all students are equipped to thrive in an ever-changing world.

Bibliography :

- Collins, A., & Halverson, R. (2018). *Rethinking education in the age of technology: The digital revolution and schooling in America*. Teachers College Press.
- Dede, C. (2014). *The role of digital technologies in deeper learning*. Jobs for the Future.
- Walkington, C., & Bernacki, M. L. (2020). *Personalized learning in adaptive educational technologies*. In S. Y. Tettegah (Ed.), *Emotions, technology, and learning* (pp. 67-91). Academic Press.
- Schonert-Reichl, K. A. (2017). *Social and emotional learning and teachers*. *Future of Children*, 27(1), 137-155.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRASCOLARE ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

Întocmit: Profesor: Bobuș Ramona-Valentina

Școala Gimnazială Nr.1 Buntești

Activitățile extrașcolare sunt foarte importante pentru dezvoltarea armonioasă a copilului. Studiile de specialitate susțin că acesta ajută elevii la formarea unei atitudini pozitive față de învățare, aceștia au performanțe școlare mai ridicate, li se formează abilități practice diversificate, dar și strategii adecvate de rezolvare de probleme. Pe lângă toate acestea, activitățile extrașcolare acționează și asupra stimei de sine, iar sentimentul de împlinire este mult mai ridicat.

Activitățile extrașcolare se referă la acele activități realizate în afara mediului școlar, în afara instituției de învățământ, cu participarea clasei, a mai multor clase de elevi sau a mai multor instituții de învățământ.

Activitățile extrașcolare vizează, de regulă, acele activități cu rol complementar orelor clasice de predare-învățare. Aria de desfășurare a acestora e greu de delimitat. Pot fi excursii, drumeții, vizite la muzee, la diverse instituții publice, la alte unități de învățământ, vizionarea de spectacole de teatru, operă, muzică clasică, activități artistice, cluburi tematice, activități sportive, legate de protecția mediului etc.

Activitățile extrașcolare ocupă un loc important în ansamblul influențelor educative. Participarea la acest tip de activități lărgeste orizontul cultural al elevilor, completând cu noțiuni noi volumul de cunoștințe însușite în cadrul orelor de curs. De asemenea, constituie un mijloc de formare a competențelor, contribuie la educarea morală, estetică a elevilor, disciplinându-le acțiunile și extinzându-le orizontul cultural-artistic. Activitățile extrașcolare reprezintă un mijloc de formare a deprinderilor elevilor de a-și folosi, în mod rațional, timpul liber, sunt propice manifestării spiritului de independență și inițiativei.

Excursia ajută la dezvoltarea intelectuală și fizică a copilului, la educarea lui cetățenească și patriotică. Ea este cea care îl reconfortează pe copil, îi prilejuiește însușirea unei experiențe sociale importante, dar și îmbogățirea orizontului cultural științific. Prin excursii elevii își suplimentează și consolidează instrucția școlară dobândind însușirea a noi cunoștințe. Concursurile pe diferite teme sunt, de asemenea, momente deosebit de atractive pentru cei mici.

Acestea oferă copiilor posibilitatea să demonstreze practic ce au învățat la școală, acasă, să deseneze diferite aspecte, să confecționeze modele variate. Același efect îl pot avea concursurile organizate de către cadrele didactice în clasă. Dacă sunt organizate într-o atmosferă plăcută vor stimula spiritul de inițiativă al copilului, îi va oferi ocazia să se integreze în diferite grupuri pentru a duce la bun sfârșit exercițiile și va asimila mult mai ușor toate cunoștințele.

Activitățile **extrașcolare** s-au mutat exclusiv în online în perioada pandemiei, fapt care a necesitat o implicare a profesorilor și părinților care au caută să-i țină implicați pe copii într-o învățare continuă. Cursurile disponibile urmăresc să mențină dezvoltarea copiilor, iar cei mici descoperă într-un ritm intens formatul digital și utilizarea acestuia în scop academic.

Școala online îți dă prilejul să explorezi noi moduri de învățare. Metodologia clasică (predare – învățare – verificare) poate fi înlocuită cu mijloace mai atractive.

Exemple de activități extrașcolare în online :

- Activități extrașcolare de turism virtual
- Activități extrașcolare tehnico-științifice
- Activități extrașcolare de ecoturism și protecția mediului

Filmele și romanele istorice, cărțile scrise într-o limbă străină studiată, documentarele.

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale etc.

Vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru de copii, distractive sau sportive.
experimente, cluburi și cercuri tematice

Toate acestea sunt doar câteva exemple de studiu altfel

Dascălul are, prin acest tip de activitate posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal, pregătirea copilului pentru viață.

În concluzie, activitățile extrașcolare au un caracter interdisciplinar, oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului copiilor încă din clasele primare deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciați și mai accesibili sufletelor acestora.

Bibliografie:

Țîru C. Maria, „Pedagogia activităților extracurriculare” – Suport de curs, Cluj-Napoca 2007

Cucoș, C., *Pedagogie* (ediția a doua, revăzută și adăugită), București, Polirom, 2002.

Crăciunescu, Nedelea, *Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar*, în “Învățământul primar” nr. 2, 3 / 2000, Ed. Discipol, București;

Dezvoltarea competențelor cheie, propuse de Comisia Europeană în anul 2006

prof. Bodnarescu Adrian
C.N. „Eudoxiu Hurmuzachi”, Rădăuți

Propun elevilor de clasa a-VII-a o activitate didactică, care să aibă ca scop dezvoltarea competențelor cheie, propuse de Comisia Europeană în anul 2006. Activitatea va consta în realizarea unui proiect pe grupe despre „**Istoria descoperirii și formulării principiilor și legilor mecanicii**”. Fiecare grupă va alege un anumit principiu sau lege fizică.

- 1) **Comunicarea în limba maternă:** Elevii din fiecare grupă vor comunica între ei, cu privire la informațiile găsite despre principiul mecanic alocat grupei. Vor stabili care informații sunt mai relevante, vor aduce argumente pro și contra. Vor transcrie sub formă de eseu sau referat anumite informații selectate.
- 2) **Comunicarea în limbi străine:** În demersul de căutare și colectare a informațiilor, elevii vor consulta cărți și site-uri în limba engleză, franceză sau germană. Apoi, vor traduce aceste informații în limba română.
- 3) **Competențe matematice și științifice:** Elevii vor investiga și vor urmări modul de formulare și deducere a expresiilor matematice, corespunzătoare unui anumit principiu al mecanicii. Vor propune și o problemă sau un experiment, specific acestui principiu, și vor prezenta modul de rezolvare sau realizare a acestuia.
- 4) **Competențe digitale:** În realizarea acestui proiect, fiecare elev, din fiecare grupă, va utiliza computerul, în vederea obținerii, prelucrării și prezentării informațiilor. Astfel, vor utiliza un browser de internet, programele Power Point, Word, Excel. Vor putea realiza și scurte filmulețe didactice, folosind un editor video.
- 5) **A învăța să înveți:** Fiecare echipă va realiza un plan de lucru, conținând obiectivele propuse, sarcinile de lucru alocate fiecărui membru, timpul necesar realizării acestor sarcini. Vor selecta sursele bibliografice cele mai adecvate, care conțin un material științific și istoric corect și adecvat nivelului educațional. Vor selecta materialul potrivit, atât cantitativ, cât și calitativ.

- 6) **Competențe sociale și civice:** Elevii din fiecare grupă vor interacționa între ei, vor manifesta o atitudine de colaborare, respect reciproc. De asemenea, diferitele grupe vor interacționa între ele. Vor exprima aprecieri, sugestii, critici constructive, vor adresa întrebări, vor formula răspunsuri. Proiectul poate fi prezentat și la alte clase, sau chiar la alte școli, la diferite competiții și concursuri, vizând și o interacțiune socială extrașcolară.
- 7) **Spirit de inițiativă și antreprenoriat:** În realizarea acestui proiect, elevii vor trebui să dea dovadă de creativitate, inițiativă, lucru în echipă. Vor identifica principalele probleme, care trebuie rezolvate, vor propune soluțiile cele mai adecvate la aceste probleme. Vor stabili modul, în care vor prezenta proiectul: Power Point, planșe, imagini, video-uri, instrumente experimentale. Vor decide ce informații prezintă fiecare elev al grupei.
- 8) **Sensibilizare și exprimare culturală:** În realizarea acestui proiect, pe lângă informațiile științifice, elevii vor viza și informații istorice, culturale. Astfel, vor prezenta perioada istorică, în care s-a formulat un anumit principiu al mecanicii. Vor discuta despre oamenii de știință, care au dezvoltat acest principiu: naționalitate, cultură, biografie. Vor avea în vedere și impactul asupra dezvoltării societății, pe care l-au avut legile și principiile mecanicii.

DESENUL CA ACTIVITATE PREMERGĂTOARE ÎNSUȘIRII SCRISULUI

Prof.înv. preșc. Anamaria Bologa

Școala Gimnazială „Mihai Viteazul” Târgu-Mureș

Încă din cele mai vechi timpuri, oamenii au căutat metode de a comunica eficient între ei, de a lăsa mesaje scrise prin intermediul desenelor pe pereți sau pietre, lumea a evoluat, iar oamenii au început să utilizeze simboluri și mai apoi grupuri de litere, în transmiterea mesajelor scrise.

La vârsta preșcolară, copiii sunt impulsionați de curiozitate și dorința de a afla lucruri și informații noi. Aceștia doresc să cunoască semnificația scrisului de sub anumite imagini, a literelor și încercă să le reproducă. Până la învățarea scrisului propriu-zis, copiii se exprimă prin desene, semne și simboluri cărora le atribuie o poveste.

„Intelectul copilului este extrem de sensibil la orice modificare, transformare sau reorganizare și este supus unei evoluții constante și determinante pe întreg parcursul vieții. În perioada preșcolară, deoarece la nivelul intelectului se produc salturi calitative și cantitative clare, toate procesele și funcțiile ce intră în alcătuirea intelectului, înregistrează progrese semnificative pentru devenirea umană.” (Verza E., Verza E.F.,2000)

La vârsta preșcolară, organismul copilului este în plină dezvoltare și maturizare, iar intensitatea schimbărilor sale, depinde de gradul de antrenare al copilului în activități stimulative precum: mersul pe jos, cățărutul, alergarea, dansul, săritul, învârtitul ce devin forme de antrenare a copilului preșcolar în direcția dezvoltării sale. El învață să se concentreze asupra mișcărilor, să-și dezvolte mușchii mâinii, să-și coordoneze mișcările, pentru a se pregăti în vederea desfășurării unor serii de acțiuni necesare în etapa de învățare a scrierii, precum desenul, modelajul sau realizarea unor exerciții grafice. (Vrășmaș E. 2001)

Abilitățile de *motricitate fină* „se referă la abilitatea de coordonare a mușchilor mici ai mâinilor, ai brațelor, ai degetelor, precum și ai mușchilor feței. Aceste abilități includ: prinderea/apucarea obiectelor, folosirea instrumentelor de pictat/scris/modelat, lipirea, tăierea, mototolirea, înșirarea, utilizarea de instrumente de deservire, încheierea/descheierea nasturilor,

fermoarelor. Toate aceste abilități pun bazele multor deprinderi necesare pe tot parcursul vieții."(Coord. Ionescu M., Angheliescu C., Boc C., 2010, p.19)

Pentru a putea avansa și a avea strategii în viitor, este necesar să ne cunoaștem foarte bine trecutul și implicit metode folosite în trecut pentru obținerea de rezultate favorabile în dezvoltarea motricității fine, astfel Maria Montessori propune câteva exerciții de pentru creșterea coordonării și a deprinderilor motrice fine.

Exemple:

- Utilizarea clemelor de rufe, de către copil pentru a prinde și ridica obiecte de diferite mărimi și greutatea de pe masa cu scopul de a crește forța musculară a degetelor și exersarea prehensiunii.
- Înșirarea de mărgel pe o sfoară, deapănarea firului de ață pe un ghem. Exercițiile sunt utile pentru creșterea coordonării bimanuale și oculomanuale.
- Înșirarea, deschiderea/închiderea de fermoare, încheierea/descheierea nasturilor, butonierelor, leagarea de panglici și eșarfe, folosind ca material ramele specifice Montessori. Exercițiul este folosit pentru însușirea deprinderilor de îmbrăcare (acțiuni motorii succesive), creșterea coordonării bimanuale și a coordonării globale.
- Copilul așează diverse obiecte (nasturi, dopuri, mărgel) pe un material textil de dimensiuni A4, în linie, de la stânga la dreapta și de sus în jos. Obiectivele urmărite: formarea deprinderilor de prescriere și de organizare a spațiului grafic.
- Copilul introduce obiecte (mărgel, bile) într-o sticlă. Exercițiul este folositor pentru formarea pensei de finețe (bidigitale), pentru creșterea coordonării bimanuale și oculomanuale.

Alte exerciții pentru dezvoltarea abilităților motrice fine pot fi: ruperea în bucăți mici sau fâșii a hârtiei; îndoirea și rularea unui carton, a unei hârtii; trasarea de linii cu creta pe tablă sau pe asfalt; trasarea de linii cu un băț pe nisip; desenul cu markerul peste obiecte înfoliate; frământarea plastilinei sau a aluatului, contactul mâinilor cu diverse produse pentru gătit (făină, griș, mălai, legume, fructe etc).

Toate aceste activități pot fi desfășurate sub forma unor jocuri ori a unor activități de gătit și aduc îmbunătățiri în educarea simțului tactil, a formării deprinderilor motrice fine.

Chiar dacă activitățile de modelaj, desen și pictură presupun o preocupare și o atenție sporită din partea educatoarelor, acestea constituie suportul dezvoltării psihomotorii a copiilor cu valențe deosebite în dezvoltarea personalității. (Mătășaru M., 2008)

Activitatea grafică și produsul ei, desenul, se constituie mai întâi ca niște conduite complementare, deosebit de complexe, ținând deopotrivă de domeniul expresiei persoanei, dar și de comunicarea subiectului cu el însuși și cu ceilalți.

Dezvoltarea motorie este un factor esențial însușirii scrisului. Prin exersarea neconținută a exercițiilor motorii desfășurate în cadrul activităților de desen, pictură și modelaj, susținem maturizarea sistemului nervos, dezvoltăm mușchii mici ai mâinii și nu în ultimul rând contribuim la dezvoltarea psiho-motorie generală a copilului. Toate acestea își aduc aportul la însușirea deprinderii de scris.

Integrarea grafemelor în desene, oferă posibilitatea exersării mâinii copiilor fără a-i obosi și face din exercițiul grafic o activitate atrăgătoare. Utilizarea diferitelor modalități de comunicare grafică contribuie semnificativ la însușirea deprinderilor de scris.

Activitatea de desen are o legătură directă cu mânuirea creionului și învățarea elementelor grafice care stau la baza scrierii literelor, astfel este o modalitate eficientă în pregătirea și antrenarea copiilor pentru scris. Copilul învață să prindă și să țină corect creionul în mână, să își dozeze efortul în apăsarea creionului pe hârtie, iar mâna copilului capătă siguranță și flexibilitate. Maturitatea motorie în coordonarea mișcărilor, suplețea digitației și a articulațiilor mâinii fiind necesară pentru a învăța scrisul.

Prin încercarea de a desena, copilul își dezvoltă coordonarea oculo-motorie și se obișnuiește să își organizeze ideile într-un spațiu limitat, se deprinde cu scrierea de la stânga spre dreapta și de sus în jos, factori foarte importanți pentru formarea câmpului vizual al scrierii și citirii.

Un proces psihic al activității intelectuale, deosebit de important în învățarea scrisului, este redarea semnelor și desenelor în spațiul dat. Pentru a-i dezvolta copilului, deprinderea de a se orienta în spațiul dat, trebuie învățat, încă de la grupa mică, reguli tehnice de redare a imaginilor. Activitatea de desen asigură realizarea cerințelor unei învățări sistematice a simbolurilor și semnelor grafice, trecându-se treptat la activitatea de învățare a scrisului.

Pot argumenta, astfel, că învățarea scrierea este influențată de desene și activitatea de învățare a scrierii poate fi plăcută pentru copii dacă elementele grafice sunt integrate în cerințele întocmirii desenului.

Descrierea unor activități care se pot aplica cu succes la grădiniță:

Teme abordate: „Pistruii” , „Firimituri pentru puișori”

Scopul activității: însușirea abilității de a desena punctul ca formă plană.

Descrierea activității: activitățile presupun desenarea pistruilor pe obrazii unui copil, apoi hrănirea unei păsări cu firimituri. Ambele cerințe vizează desenarea punctului ca element grafic, cu o deosebită importanță în formarea presiunii cu care trebuie folosit creionul pentru a lăsa acest punct. La finalul activității copiii au avut posibilitatea să îi deseneze părul copilului și să decoreze pasărea după preferință, stimulându-le, astfel, creativitatea.

Tema activității: „La bibliotecă”

Scopul activității: însușirea deprinderii de a desena linii verticale și linii oblice scurte, folosind corect instrumentul de scris.

Descrierea activității: Copilul are sarcina de a umple raftul cu cărți desenând linii verticale sau oblice scurte, după modelul din desen. Prin realizarea acestei activități copilul exersează trasarea liniilor verticale și oblice cu precizie. Linia evoluează în reprezentarea grafică în paralel cu dezvoltarea cognitivă și motorie a copiilor. Copilul a avut o a doua sarcină de a desena un personaj din povestea preferată. Adesea, copiii își închipuie că sunt într-o poveste, iar personajul preferat sunt chiar ei, astfel am încercat să le stimulez imaginația printr-o activitate care să le producă plăcere, timp în care ei își exersau abilitățile de desen într-un spațiu delimitat.

Tema activității: „Acvariul cu pești”

Scopul activității: reglarea și instalarea unei fineți mai mari ale mâinilor, prin manipularea materialului fin și însușirea abilității de a desena linii curbe deschise și linii oblice scurte.

Descrierea activității: Copilul trebuie să le deseneze peștișorilor solzii și înotătoarele, iar în acvariul gol, să deseneze peștișori asemănători. După ce au finalizat desenul, copiii trebuie să coloreze desenul și să decoreze peștii cu sclipici colorat, iar fundul acvariului cu nisip. Prin contactul cu sclipiciul și nisipul, copiilor li se dezvoltă simțul tactil și finețea mișcărilor mâinii. Aceste activități de manipulare a materialului cu diverse caracteristici, contribuie la progresul învățării scrisului.

Tema activității: „Fluturașul”

Scopul activității: antrenarea coordonării bimanuale prin încercarea de a ține nemișcată folia transparentă în timp ce trasează conturul desenului;

Descrierea activității: Copilul trebuie să copieze modelul fluturașului fără a mișca folia transparentă și folosind marker-ul. Se așează șablonul sub folie, apoi se trasează conturul cu un marker permanent. Copilul trebuie să fie foarte atent și să încerce să țină folia în aceeași poziție din care a început pentru a-i reuși desenul. După trasarea liniilor de contur se colorează fluturașul cu ajutorul markerelor colorate. Fluturașul este format din linii curbe, linii orizontale scurte și forme geometrice deja cunoscute. Această activitate contribuie la precizia mișcărilor.

Programul formativ, bazat pe aplicarea desenelor la grupă, reprezintă o pregătire a copiilor pentru integrarea cu succes în ciclul primar. Rezultatele acestei cercetări relevă faptul că preșcolarii, în urma experimentului formativ aplicat, dețin un potențial mai mare de achiziționare și însușire a grafemelor specifice scrisului. Consider că un astfel de program, îi va ajuta pe viitorii școlari în parcurgerea mai ușoară, a dificultăților care ar putea apărea în activitatea de scriere.

În concluzie, conștientizarea cadrelor didactice, a importanței desenului în dezvoltarea în dezvoltarea armonioasă a copilului contribuie la pregătirea lui pentru învățarea scrisului. În cadrul tuturor activităților desfășurate în grădiniță, sunt dezvoltate procesele psihice și fizice ale copiilor care contribuie la integrarea mai facilă în ciclul primar. Toate calitățile copiilor care intră în ciclul primar nu sunt înăscute, ci sunt dobândite în urma activităților desfășurate în grădiniță. Colaborarea dintre grădiniță și școală are un rol deosebit de important, prin încredere reciprocă și o muncă educațională comună, se poate face o trecere mai lină a copilului din ciclul preșcolar în ciclul primar.

Bibliografie

- Coord. Ionescu M., Anghelescu, C., Boc, C, *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*. Editura Vanemonde, București, 2010;
- Mătășaru, M., *Secrete metodice în didactica preșcolară*. Editura Rovimed Publishers, Bacău, 2008;
- Petruț Barbu, G., *Copilul și motricitatea, program de educare neuromotorie*. Editura Mega, Cluj- Napoca, 2012;
- Verza E, Verza E. F., *Psihologia vârștelor*. Editura Pro Humanitate, București, 2000;
- Vrășmaș E., *Educația copilului preșcolar (elemente de pedagogie la vârșta timpurie)*, Editura Prohumanitate, București, 2001;

CREȘTEREA EFICIENȚEI ÎNVĂȚĂRII. ÎNVĂȚAREA CENTRATĂ PE ELEV

prof. înv. primar Bonciu Tănțica
Școala Gimn. "Nicolae Titulescu" Buzău

Schimbările care au avut loc în ultimele decenii vizând obiectivele, metodele și conținuturile predării, urmăresc creșterea eficienței învățării la toate ciclurile de învățământ. Predarea unei discipline de studiu la nivel elementar consacră, în etapa actuală, o atenție deosebită dezvoltării gândirii elevilor, exersând-o armonios sub toate aspectele. Învățarea rămâne unul dintre obiectivele esențiale ale receptării informațiilor la nivel elementar, urmărindu-se eliminarea caracterului plicticos și dogmatic pe care-l avea altă dată. Se poate realiza acest lucru și datorită schimbărilor pedagogice, astfel încât se lasă copilului mai multă libertate de a alege tehnicile și strategiile de calcul. Se are în vedere o motivare puternică a elevilor în înlăturarea obligației lor de a realiza neplăcute exerciții de memorare și calcul pur mecanic. Motivația poate fi internă, pornind de la o situație concretă, sau externă, apelând la un joc cu reguli precise, reliefând „satisfacerea învățării” prin rezolvarea necesităților practice – aplicative ale cunoștințelor și capacităților dobândite de elevi prin efort personal.

O condiție esențială a succesului școlar o constituie necesitatea individualizării învățării în ciclul primar. Aceasta se impune ca urmare a dificultăților întâmpinate de foarte mulți copii în dobândirea noțiunilor de bază și rolul nefast pe care lacunele acumulate îl au în continuitatea procesului de învățare. Experiența didactică confirmă necesitatea evaluării juste și diagnosticării individuale pentru determinarea precisă a dificultăților întâmpinate de elevi, ca premisă a măsurilor corective ce trebuie luate de învățător. Dar, pentru aplicarea celor mai adecvate măsuri corective privind insuccesul școlar învățătorul trebuie să cunoască cauzele care îl generează. Acest demers este necesar ținând cont de faptul că măsurile de combatere a acestui fenomen diferă în funcție de originea lui.

Pornind de la ideea că dificultățile în învățare sunt inerente procesului de învățământ, este necesar ca învățătorul să anticipeze, să descopere în activitatea la clasă aceste dificultăți și să realizeze demersuri didactice, să le preîntâmpine, să le diminueze și să le înlătore, pentru a asigura succesul la învățătură al tuturor elevilor. În felul acesta se asigură și sporirea eficienței.

Având în vedere aspectele menționate - aspecte ce vizează creșterea eficienței

învățământului - profesorul poate să depășească adesea cadrul obișnuit al lecției, monoton și plictisitor, făcând raportarea la aspectele concrete, inedite din viața cotidiană, la necesitățile individuale și sociale ale copiilor.

Domeniul educației nu poate rămâne inert la provocările multiplelor transformări ale societății ultimelor decenii.

Caracterul complex și integrat al unor procese – probleme cum ar fi globalizarea, migrația, interculturalitatea, protecția mediului, explozia informațională, etc. - revendică o abordare educațională adaptată societății aflate într-o continuă schimbare.

Elevii trebuie să dobândească aptitudini și competențe strategice pentru a face față incertitudinilor și schimbărilor continue ale lumii de azi, cunoștințe și abilități mai largi decât cele furnizate de specializările anterioare. În primul rând, între acestea, abilități de a învăța cum să învețe, abilități de rezolvare de probleme, abilități de evaluare.

E bine ca profesorul să modeleze tipul de personalitate necesar societății cunoașterii, personalitate caracterizată prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

Conștientă de natura sarcinilor ce-i revin, practica școlară se vede nevoită să-și schimbe orientarea, să treacă formația înaintea instrucției, să pună formarea și dezvoltarea capacităților intelectual-acționale și a proceselor mintale ale elevului, înaintea transmiterii și asimilării cunoștințelor, fără a nega câtuși de puțin, importanța acestora din urmă.

În organizarea unui învățământ centrat pe elev, profesorul devine un coparticipant alături de elevi la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

O învățare eficientă, durabilă, este aceea care are la bază participarea activă a elevului la descoperirea informațiilor, a sensului și utilității lor.

În lecțiile tradiționale, formele predominante de organizare a elevilor sunt cele frontale, când dascălul lucrează simultan cu întreaga clasă și toți elevii rezolvă aceeași sarcină de lucru.

În lecțiile centrate pe elev sunt dominante activitățile individuale și în grupuri mici. Pentru crearea unui cadru eficient de învățare este importantă echilibrarea instruirii frontale, individuale și pe grupe .

(Gibbs, 1992) afirmă că învățarea centrată pe elev *“oferă elevilor o mai mare autonomie*

și un control sporit cu privire la disciplinele de studiu, la metodele de învățare și la ritmul de studiu”. Această perspectivă subliniază caracteristicile fundamentale ale învățării centrate pe elev, promovând ideea că elevilor trebuie să li se ofere un control sporit asupra învățării prin asumarea responsabilității cu privire la:

- ceea ce se învață,
- modul cum se învață și de ce
- momentul când se învață.

O consecință importantă a acestei definiții o reprezintă necesitatea ca elevii să își asume un înalt grad de responsabilitate în contextul învățării și să își aleagă în mod activ scopurile, precum și să își administreze învățarea. Ei nu se mai pot baza pe faptul că învățătorul ori persoana care predă la clasă le va spune ce, cum, unde și când să gândească. Ei sunt cei care trebuie să înceapă să o facă.

Elevul care învață eficient:

- Are scopuri clare privitoare la ceea ce învață,
- Are o gamă largă de strategii de învățare și știe când să le utilizeze,
- Folosește resursele disponibile în mod eficace,
- Știe care îi sunt punctele slabe și punctele forte,
- Înțelege procesul de învățare,
- Își controlează sentimentele în manieră adecvată,
- Își asumă responsabilitatea pentru procesul lor de învățare și,
- Își planifică, își monitorizează, își evaluează și își adaptează procesul de învățare

Principiile care stau la baza învățării eficiente centrate pe elev sunt:

- Accentul activității de învățare trebuie să fie pe persoana care învață și nu pe profesor.
- Recunoașterea faptului că procesul de predare în sensul tradițional al cuvântului nu este decât unul dintre instrumentele care pot fi utilizate pentru a-i ajuta pe elevi să învețe.
- Rolul profesorului este acela de a administra procesul de învățare al elevilor pe care îi are în grijă.
- Recunoașterea faptului că, în mare parte, procesul de învățare nu are loc în sala de clasă și nici când cadrul didactic este de față.
- Înțelegerea procesului de învățare nu trebuie să aparțină doar profesorului – ea trebuie împărtășită și elevilor.
- Profesorii trebuie să încurajeze și să faciliteze implicarea activă a elevilor în planificarea și administrarea propriului lor proces de învățare prin proiectarea structurată a oportunităților de învățare atât în sala de clasă, cât și în afara ei.
- Luați individual, elevii pot învăța în mod eficient în moduri foarte diferite.

Conceptul de învățare centrată pe elev aparține alternativei pedagogice Freinet¹ și presupune pregătirea copiilor de azi pentru lumea de mâine.

¹**Freinet pedagogie** este o pedagogie originală dezvoltată de Célestin Freinet și soția lui Élise Freinet și se bazează pe exprimarea liberă a copiilor; text liber, desen liber, corespondență între școală, ziar de imprimare și de student, etc.

Freinet vorbește despre „Freinet tehnice“, nici o metodă ca tehnici evoluează. El le-a descris într-o carte numită *Tehnicile Freinet ale școlii moderne* (1964).

Acest lucru se poate realiza prin mutarea accentului de pe conținuturi pe nevoile reale ale elevului.

- Procesul de predare are trei faze, iar fiecare necesită metode adecvate. (metoda PAR)
 1. **Prezintă:** Metode de prezentare de noi cunoștințe elevilor sau de încurajare în a le găsi singuri, ceea ce poate implica fapte, teorii, concepte, povestiri etc.
 2. **Aplică:** Metode care să-i oblige pe elevi să aplice noile cunoștințe care le-au fost doar prezentate. Aceasta este singura modalitate de a te asigura că elevii formează concepte despre noul material pentru a-l înțelege, a și-l aminti și a-l folosi corect pe viitor.
 3. **Recapitulează:** Metode de încurajare a elevilor să își amintească vechile cunoștințe în vederea clarificării și concentrării asupra punctelor cheie, asigurării unei bune înțelegeri și punerii în practică și verificării cunoștințelor mai vechi.
- Lecția pleacă de la experiențele elevilor și cuprinde întrebări sau activități care să îi implice pe elevi.
- Elevii sunt lăsați să aleagă singuri modul cum se informează pe o anumită temă și cum prezintă rezultatele studiului lor.
- Elevii pot beneficia de meditații, în cadrul cărora pot discuta despre preocupările lor individuale cu privire la învățare și pot cere îndrumări.
- Aptitudinea elevilor de a găsi singuri informațiile căutate este dezvoltată – nu li se oferă informații standardizate.
- Pe lângă învățarea specifică disciplinei respective, li se oferă elevilor ocazia de a dobândi aptitudini fundamentale transferabile, cum ar fi aceea de a lucra în echipă.
- Se fac evaluări care permit elevilor să aplice teoria în anumite situații din viața reală, cum ar fi studiile de caz și simulările.
- Lecțiile cuprind o combinație de activități, astfel încât să fie abordate stilurile pe care elevii le preferă în învățare (vizual, auditiv, practic / kinestezic)
- Lecțiile înlesnesc descoperirile făcute sub îndrumare și solicită participarea activă a elevilor la învățare.
- Lecțiile se încheie cu solicitarea adresată elevilor de a reflecta pe marginea celor învățate, a modului cum au învățat și de a evalua succesul pe care l-au avut metodele de învățare în cazul lor.

Pentru a sprijini instruirea centrată pe elev și utilizarea metodologiilor moderne de lucru la clasă, se va pune accent pe:

1. strategii de predare care să corespundă stilurilor individuale de învățare

Tipul vizual

Tipul auditiv

Tipul practic

Elevii învață în moduri diferite: unora le place să studieze singuri, să acționeze în grup, altora să stea liniștiți deoparte și să-i observe pe alții. Alții preferă să facă câte puțin din fiecare.

Cheia pentru implicarea activă a elevilor în învățare este de a înțelege preferințele pentru învățare, stilul de învățare, cu influențe pozitive sau negative asupra performanțelor elevilor.

Elevii care nu știu cum să învețe, nu vor fi capabili să devină responsabili, autonomi, cu abilități și atitudini folositoare pe tot parcursul vieții, necesare pentru reușita școlară și socială.

Stilul de învățate poate afecta rezultatele pe care elevii le obțin la școală. Cercetările demonstrează că atât elevii cu rezultate slabe cât și cei cu rezultate bune reușesc să-și îmbunătățească performanțele școlare, atitudinea față de școală, atunci când își cunosc stilul de învățare.

Un rol deosebit îl au cadrele didactice „ în meseria de a-i învăța pe elevi cum să învețe” adaptată nevoilor, intereselor, calităților personale, aspirațiilor, stilului de învățare al acestora.

Lecțiile trebuie astfel concepute încât să plece de la experiențele elevilor și să cuprindă întrebări sau activități care să-i implice pe elevi în activitatea de învățare, să cuprindă o combinație de activități, astfel încât să fie abordate stilurile pe care elevii le preferă în învățare (vizual, auditiv, practic /kinesteziac) să țină cont de particularitățile fiecărui elev și să se utilizeze metode, mijloace și resurse cât mai variate.

PERFORMANȚĂ ȘCOLARĂ LA MATEMATICĂ - EDUCAREA ELEVILOR CAPABILI DE PERFORMANȚĂ

prof. Maria Both

Colegiul Național „Moise Nicoară” Arad

Studiul matematicii în învățământul obligatoriu își propune să asigure pentru toți elevii formarea competențelor de bază în rezolvarea de probleme, implicând calculul algebric și raționamentul geometric. Matematica este o disciplină dinamică, strâns legată de societate prin relevanța sa în cotidian și prin rolul său în științele naturii, în tehnologii și în științele sociale.

Învățarea matematicii este influențată de modul în care se face introducerea conceptelor. Simpla definiție a acestora și enumerarea unor proprietăți prin care se pot caracteriza nu sunt suficiente unei bune înțelegeri a conceptelor, a terminologiei și a procedurilor specifice matematicii. Profesorul de matematică trebuie să fie în permanență preocupat de succesul școlar, care reprezintă o stare de concordanță a capacității de învățare a elevului și a exigențelor școlare.

Educația elevilor capabili de performanță presupune programe educative speciale, uneori clase speciale, ore suplimentare și nu în ultimul rând interesul și dăruirea profesorilor pentru a lucra cu acești elevi.

Într-o clasă de elevi, profesorul face distincție între elevii foarte buni, buni și mai puțin buni, în funcție de care trebuie să-și organizeze predarea. În cazul în care profesorul descoperă elevi cu aptitudini deosebite în învățarea matematicii, ***în primul rând se gândește să îi pregătească pentru participarea la olimpiada de matematică.*** În acest sens poate recurge la un program de pregătire ce presupune următoarele:

- alegerea competențelor și conținuturilor curriculare conform aptitudinilor acestor elevi în cadrul orelor de curs;
- extinderea complexității activităților, explorarea în profunzime a conceptelor și aplicarea acestora la situații/probleme noi;
- planificarea unor activități curriculare, prin care elevii sunt încurajați să depășească granițele curriculum-ului obișnuit, să rezolve probleme cu un nivel de dificultate mai ridicat;
- accelerarea asimilării conținutului programei școlare în ritmul specific lor.

De cele mai multe ori, în pregătirea elevilor capabili de performanță la matematică, se recurge la planificarea unor activități desfășurate în afara orelor de curs pentru a accelera și aprofunda atât conținuturile din programa școlară obligatorie cât și a conținuturilor suplimentare din programa de olimpiadă într-un ritm de dezvoltare individual.

În pregătirea acestor elevi intervin mai multe neajunsuri:

- a) *Diferența dintre conținuturile programei școlară și conținuturile programei de olimpiadă la matematică;*
- b) *Subiectele de olimpiadă în special la etapele județene și naționale au enunțuri mai mult sau mai puțin diferite de cele cu care elevii sunt obișnuiți.*
- c) *Descurajarea unor elevi în urma participării la olimpiada de matematică și migrația acestora către alte discipline;*
- d) *Instruirea diferențiată și personalizată a elevilor capabili de performanță la matematică;*

Traseul educării elevilor capabili de performanță trebuie să țină cont de organizarea unei instruiți diferențiate și personalizate ce se impune de la sine. Profesorii au datoria de a facilita și de a construi un mediu de învățare prin care acești elevi să fie stimulați să își dezvolte aptitudinile, talentele, dotările.

Modalitate de organizare și desfășurare a activității didactice din cadrul programului de pregătire este lecția. Predarea conținuturilor se realizează într-un cadru adecvat, într-o unitate de timp bine precizată, punând la contribuție metode, procedee și mijloace adecvate în atingerea obiectivelor formulate.

Când se lucrează cu grupe de elevi capabili de performanță la matematică, profesorul este implicat într-o activitate proiectivă, în care pregătește materialul și într-o activitate de îndrumare, supraveghere și animare a muncii elevilor.

Pe lângă aceste programe de pregătire realizate la nivelul unității școlare există centrele de instruire speciale la nivelul județului, **Centrele de excelență**, care sunt deosebit de utile prin strategiile de instruire specifice educației copiilor supradotați și talentați. Aceste centre sunt orientate către performanță și urmăresc în principal crearea unui cadru organizat, în care elevii talentați la matematică, proveniți din diferite medii școlare, să poată intra în contact și, în timp relativ scurt, să formeze un grup omogen, concurențial și performant.

În concluzie, putem afirma că atunci când elevii capabili de performanță beneficiază de condiții educative specializate pe domeniul lor aptitudinal și sunt îndrumați corespunzător de către profesori, aceștia își dezvoltă optim capacitățile până la nivelul de excelență.

Cel mai important lucru este ca și la Jocurile Olimpice nu să câștigi, ci să participi, așa cum în viață nu contează triumful, ci lupta. Pierre De Coubertin spunea *Ai învins? Continuă! Ai pierdut? Continuă!*

BIBLIOGRAFIE:

- [1] Stănescu, L., Concepții educaționale privind supradotarea intelectuală, Revista de Pedagogie, nr. 4-7, 1993.
- [2] Benito, Y., (1993), Copiii supradotați. Educație, dezvoltare emoțională și adaptare socială, Editura Polirom, Iași.

INSTRUMENTE ONLINE PENTRU EVALUAREA ELEVILOR

prof. Maria Both

Colegiul Național „Moise Nicoară” Arad

Transformarea învățării și a evaluării există în toată lumea este în concordanță cu progresul TIC, care permite integrarea tehnologiei în activitățile zilnice, iar educația nu este o excepție.

Evaluarea este procesul de colectare a informațiilor despre ceea ce știu și ce pot face elevii, pe baza experienței lor educaționale. Rezultatele evaluării sunt de obicei utilizate pentru a identifica domeniile de îmbunătățit și monitorizarea mai bine a progresul elevilor.

Pentru ca evaluarea să îmbunătățească predarea și învățarea, trebuie să fie un proces continuu la care toți participanții sunt angajați. Profesorii trebuie să știe în ce măsură elevii reușesc să atingă obiectivele de învățare.

În acest context, aplicațiile IT vin să suplinească și să ajute cadrul didactic în demersul de evaluare. În urma stabilirii obiectivelor de atins pot fi selectate diferite aplicații sau diferite funcții ale aceleiași aplicații.

Quizizz este o aplicație de evaluare a cunoștințelor ce presupune prezența unor avatare amuzante, tabele, teme, muzică, meme-uri.

Wordwall este o aplicație unde se creează diverse activități interactive pentru elevi: fișe, chestionare, potriviri, jocuri de cuvinte, identificarea unor cuvinte lipsă etc. În această aplicație se găsesc și materiale gata create de alți utilizatori. Folosind instrumentul Wordwall, putem crea cu ușurință un set de întrebări pe care să le folosim în cazul predării.

Quizlet este o altă aplicație cu ajutorul căreia putem crea teste.

Educaplay poate fi utilizate atât la curs, cât și în afara lui (de exemplu, ca temă de casă), deoarece pot fi accesate oricând printr-un link oferit de profesor.

LearningApps este o platformă cu ajutorul căreia se pot crea fișe de lucru, activități interactive, teste etc.

Padlet și Checkin sunt aplicații pentru gândire creativă /exerciții de imaginative. **Padlet** le oferă elevilor posibilitatea de a lucra în echipă și de a aduna idei în timp real, eliminând unele probleme care apar, de obicei, în mediul fizic (inhibiția sau frica de a fi judecat,

nevoia de a aștepta să ne vină rândul să vorbim). **Checkin** este un instrument care generează întrebări ce pot fi folosite pentru a destinde atmosfera sau pentru a-i ajuta pe elevi să se cunoască mai bine între ei.

Classroomscreen o tablă digitală care vă permite, pe lângă adăugarea de texte, să faceți cursurile mai interactive.

Hot Potatoes. Suiata de aplicații Hot Potatoes include cinci aplicații care pot crea exerciții pentru World Wide Web. Aplicațiile sunt JCloze (crează exerciții de completare a spațiilor libere), JCross (crează cuvinte încrucișate care pot fi completate online), JMatch (crează exerciții de împerechere sau de ordonare), JMix (crează exerciții de rearanjare a cuvintelor în propoziție) și JQuiz(crează exerciții bazate pe întrebări).

Diferitele instrumente de evaluare utilizate de profesor pot fi de *natură formativă* sau *sumativă*.

Evaluarea formativă se realizează pe tot parcursul procesului de instruire și urmărește identificarea de lacune și interpretări greșite ale conceptelor predate, respectiv oferirea de feedback constructiv în vederea îmbunătățirii rezultatelor învățării și susținerii nevoilor reale ale studenților.

Instrumente de evaluare formativă ce pot fi folosite cu succes în mediul online:

✓ **Chestionare sau teste grilă.**

Testele online pot fi create cu ușurință folosind următoarele aplicații digitale: Kahoot, Mentimeter, AhaSlides, Quizizz, PollEverywhere, Socrative, Quizlet, Formative.

Profesorii pot utiliza testele online în diferite moduri, în funcție de obiectivele urmărite. Aceștia le pot folosi pentru a capta atenția elevilor la începutul cursului, pentru a afla cât de pregătiți sunt elevii, pentru a verifica dacă noțiunile predate au fost corect înțelese sau pentru derularea sesiunii de brainstorming.

✓ **Jurnalul de reflecție.**

Această formă de autoevaluare încurajează studenții să reflecteze asupra cunoștințelor acumulate. Profesorii pot cere studenților să reflecteze asupra provocărilor întâmpinate pe parcursul învățării și a felului în care le-au depășit, sau asupra unor concepte cercetate în profunzime pornind de la subiectele prezentate de aceștia. Aceștia pot alege să noteze ideile într-un document Word, sau să folosească platforme precum **WordPress** sau **Blogger**.

✓ **Interevaluarea.**

Revizuirea muncii altei persoane este o modalitate valoroasă de a învăța iar abilitatea de a furniza feedback constructiv s-a dovedit a fi foarte utilă. **Peerceptiv** este una dintre platformele care încurajează elevii să-și demonstreze cunoștințele dintr-un domeniu analizând lucrările sau creațiile colegilor. Cu ajutorul acestei platforme elevii pot să le facă colegilor lor review-uri (chiar și anonime), pot să ofere note și să își impună propriile standarde de exigență sau feedback.

Evaluarea sumativă evaluează nivelul de cunoștințe, respectiv gradul de formare a competențelor la încheierea unei perioade de instruire. Acest tip de evaluare urmărește compararea performanțelor învățării, oferind aprecieri de bilanț asupra rezultatelor.

Metode și tehnici de evaluare sumativă online, care îndeplinesc principiile evaluării didactice sunt:

✓ **Teme colaborative.**

Spre deosebire de situația în care elevul/reprezentantul grupului prezintă la clasa ceea ce s-a lucrat în echipă, iar profesorul nu poate afla cu exactitate în ce măsură a contribuit fiecare dintre studenți la realizarea proiectului, în mediul online profesorul poate urmări istoricul documentului, poate vedea ceea ce a scris fiecare și poate nota implicarea acestora. Acest lucru este posibil dacă toți participanții folosesc **Google Drive**.

✓ **Prezentări sau înregistrări video.**

Evaluările orale pot funcționa chiar mai eficient online decât în clasă. Lipsa unui public vizibil și confortul propriului cămin pot reduce anxietatea. De asemenea, studenții au posibilitatea de a se înregistra ori de câte ori au nevoie. **Icecream Screen Recorder** și **Camtasia** reprezintă soluții software ce permit înregistrarea, editarea și partajarea lucrărilor studenților.

✓ **Eseul.**

Printre trăsăturile ce caracterizează metoda eseului se numără subiectivitatea, ineditul și originalitatea studentului. Des întâlnite sunt cerințele prin care studentul trebuie să se încadreze într-un anumit număr de cuvinte, determinându-l să evidențieze ideile esențiale.

✓ **Proiectul sau E-portofoliu.**

Acest tip de evaluare poate include simulări, studii de caz, exerciții de rezolvare a problemelor, lucrări de colaborare în grup și brainstorming sau dezbateri pe diferite teme, mix de elemente multimedia, etc. Pentru acest tip de evaluare se pot folosi cu succes unele pentru

prezentări precum Google Slides, Prezi, Canva sau unelte pentru elemente grafice vizuale precum Visme.

Identificarea și aplicarea unor strategii eficiente în vederea evaluării în mod consecvent și corect a elevilor este esențială pentru asigurarea echității și performanței indiferent dacă evaluarea se realizează online, la clasă sau după model hibrid.

BIBLIOGRAFIE:

1. Baltac, Vasile – Lumea digitală. Concepte esențiale, Editura Excel XXI Books, București, 2015
2. <https://gutenberg.ro/instrumente-digitale-pentru-predarea-online/>

SACRIFICIILE ȘI IMPACTUL PERFEȚIONĂRII CADRELOR DIDACTICE: DRUMUL CĂTRE EXCELENȚĂ ÎN EDUCAȚIA PREȘCOLARĂ

Autor. Maria-Andreea Brătan

Unitate de învățământ. Școala gimnazială Siliștea Crucii

Perfecționarea cadrelor didactice este un proces esențial în cadrul sistemului educațional, contribuind în mod direct la calitatea învățământului și la formarea elevilor. Însă, acest proces nu este lipsit de provocări și sacrificii din partea profesorilor, care, pe lângă responsabilitățile zilnice, trebuie să investească timp, efort și resurse în propria dezvoltare profesională. În acest eseu, voi explora importanța perfecționării cadrelor didactice și sacrificiile pe care aceștia le fac pentru a asigura un învățământ de calitate.

Perfecționarea continuă a cadrelor didactice este fundamentală pentru îmbunătățirea calității educației. Într-o lume în continuă schimbare, metodele tradiționale de predare devin rapid depășite, iar profesorii trebuie să fie la curent cu noile teorii pedagogice, tehnologii și cerințe ale curriculumului. De exemplu, integrarea tehnologiei în clasă a devenit o necesitate, iar profesorii care se perfecționează în acest domeniu pot crea lecții mai interactive și mai relevante pentru elevii din generația digitală.

De asemenea, perfecționarea continuă le permite cadrelor didactice să se adapteze la diversele nevoi ale elevilor. Fiecare clasă este unică, cu elevi care au diferite stiluri de învățare, nevoi speciale sau bariere lingvistice. Un profesor care își dezvoltă constant competențele pedagogice este mai bine echipat să creeze un mediu de învățare incluziv și să asigure succesul fiecărui elev.

În plus, perfecționarea profesională contribuie la dezvoltarea personală și la satisfacția profesională a profesorilor. Participarea la cursuri de formare, seminarii și workshop-uri le oferă ocazia de a învăța din experiențele altor educatori, de a-și lărgi orizonturile și de a-și reconfirma pasiunea pentru predare. Astfel, profesorii rămân motivați și dedicați, ceea ce se reflectă direct în calitatea educației oferite.

Deși benefică, perfecționarea continuă implică și sacrificii semnificative pentru cadrele didactice. Unul dintre cele mai mari sacrificii este timpul personal. Profesorii petrec deja mult timp pregătindu-și lecțiile, evaluând elevii și participând la activități extracurriculare. Adăugarea unor cursuri suplimentare de formare sau participarea la conferințe poate reduce și mai mult timpul disponibil pentru familie și relaxare. Acest efort suplimentar poate duce la oboseală și stres, afectând echilibrul dintre viața profesională și cea personală.

Pe lângă timpul personal, perfecționarea implică adesea și costuri financiare. Multe programe de formare continuă necesită taxe de înscriere, iar cărțile și materialele necesare pot fi costisitoare. Deși unele școli și autorități oferă finanțare pentru aceste activități, mulți profesori trebuie să suporte aceste costuri din propriul buzunar. În contextul unui salariu care, în multe țări, nu reflectă munca depusă, aceste cheltuieli suplimentare pot reprezenta un sacrificiu semnificativ.

Nu în ultimul rând, perfecționarea continuă poate genera un efort emoțional și fizic considerabil. Profesorii trebuie să își gestioneze eficient sarcinile de predare, în timp ce învață noi concepte și metode. Această presiune poate duce la anxietate și la sentimentul de a nu fi niciodată suficient de pregătit, mai ales într-un mediu educațional aflat în permanentă schimbare.

Perfecționarea cadrelor didactice este esențială pentru menținerea și îmbunătățirea calității educației. Aceasta le permite profesorilor să rămână relevanți într-un peisaj educațional în continuă evoluție și să răspundă mai bine nevoilor elevilor. Cu toate acestea, perfecționarea vine cu sacrificii semnificative, inclusiv timpul personal, efortul emoțional și fizic, precum și costurile financiare. În ciuda acestor provocări, majoritatea cadrelor didactice sunt dispuse să facă aceste sacrificii, conștiente fiind de impactul pozitiv pe care îl au asupra viitorului elevilor lor. Perfecționarea continuă este nu doar o responsabilitate profesională, ci și un act de dedicare și pasiune pentru educație.

Voi prezenta un exemplu pentru a accentua importanța acestei teme.

Poate fi ilustrat prin povestea doamnei Ionescu, o educatoare cu 10 ani de experiență într-o grădiniță.

Doamna Ionescu a observat că din ce în ce mai mulți copii din grupa sa au dificultăți de comunicare și socializare. Unii dintre ei prezentau semne de întârziere în dezvoltarea limbajului, iar alții erau extrem de retrași sau aveau comportamente neobișnuite. Conștientă de importanța

intervenției timpurii, doamna Ionescu a decis să se perfecționeze în domeniul educației copiilor cu nevoi speciale și în tehnici de dezvoltare a limbajului și a comunicării.

Pentru a se perfecționa, doamna Ionescu s-a înscris la un curs postuniversitar de specializare în logopedie și tehnici de intervenție pentru copiii cu nevoi speciale. Cursurile erau intensive, desfășurându-se în timpul weekendurilor și după programul de lucru de la grădiniță. Acest lucru a însemnat că doamna Ionescu și-a sacrificat aproape tot timpul liber pentru a participa la cursuri, a studia și a pregăti proiecte.

Pe lângă efortul de a se forma profesional, doamna Ionescu a suportat și costuri financiare considerabile, întrucât cursul nu era acoperit de către instituția unde lucra. Ea a trebuit să plătească din propriul buzunar atât taxele de curs, cât și materialele didactice necesare.

În urma perfecționării, doamna Ionescu a reușit să implementeze în grupa sa noi strategii de sprijin pentru copiii cu dificultăți de comunicare. De exemplu, a introdus activități care implică jocuri de rol și utilizarea imaginilor pentru a stimula dezvoltarea limbajului. De asemenea, a reușit să identifice mai rapid semnele unor posibile tulburări de dezvoltare și să colaboreze mai eficient cu părinții și specialiștii pentru a asigura intervențiile necesare.

Datorită efortului și sacrificiilor ei, copiii din grupa doamnei Ionescu au început să facă progrese semnificative, devenind mai sociabili și comunicativi. Pe termen lung, acest lucru nu doar că a îmbunătățit viața copiilor, dar a avut și un impact pozitiv asupra părinților și asupra întregii comunități educaționale din grădiniță.

Sacrificiile doamnei Ionescu, de la timpul personal la resursele financiare, au fost considerabile. Cu toate acestea, dedicarea ei pentru perfecționare a avut un impact profund și pozitiv asupra dezvoltării copiilor din grupa sa. Acest exemplu subliniază cât de importantă este perfecționarea continuă a cadrelor didactice în învățământul preșcolar și modul în care aceste sacrificii pot transforma viețile celor mici.

În concluzie, perfecționarea cadrelor didactice, inclusiv în învățământul preșcolar, este o componentă vitală pentru asigurarea unui mediu educațional de calitate, adaptat nevoilor fiecărui copil. Profesorii care aleg să se dezvolte profesional, în ciuda sacrificiilor personale și financiare pe care le implică acest proces, joacă un rol esențial în formarea și dezvoltarea armonioasă a copiilor. Prin dedicare și efort continuu, acești educatori nu doar că își îmbunătățesc propriile competențe, dar

crează și un impact durabil în viața elevilor lor, contribuind astfel la construirea unui viitor mai bun pentru întreaga societate.

Bibliografie:

<https://www.desprecopii.com/info-id-1191-nm-Cand-copilul-nu-vorbeste-cauze-si-evaluari-Iata-cum-ne-ajutam-copilul-sasi-dezvolte-abilitatile-de-comunicare.htm>

<https://www.edupedu.ro/lista-celor-peste-540-de-programe-de-formare-continua-pentru-profesori-a-fost-publicata-de-ministerul-educatie-educatia-emotionala-strategiile-didactice-de-predare-si-managementul-clasei-de-elevi-p/>

<https://www.edu.ro/formare-continua>

<https://www.eduapps.ro/cursuri/cursuri-profesori/>

DESPRE IMPORTANȚA PROIECTĂRII DIDACTICE LA MATEMATICĂ

*Prof. BUCIUC Flavia Giliola
Școala Gimnazială NEGRU VODĂ -Pitești*

Proiectarea demersului didactic

Procesul de învățare a matematicii, ca și al oricărei alte discipline din planul de învățământ, cuprinde următoarele etape:

- proiectarea activității didactice,
- desfășurarea activității didactice,
- activitatea de învățare de către elevi,
- evaluarea rezultatelor învățării raportate la obiectivele instruirii.

Ca primă etapă a procesului de învățământ, proiectarea se interconstrucionează cu celelalte etape și determină conținutul acestora.

Proiectarea demersului didactic este activitatea desfășurată de profesor care constă în anticiparea obiectivelor, conținuturilor, metodelor și mijloacelor de învățare, a instrumentelor de evaluare pentru realizarea activității didactice. Proiectarea demersului didactic presupune: lectura personalizată a programei, planificarea calendaristică, proiectarea secvențială a unităților de învățare și a lecțiilor.

Proiectarea unei unități de învățare presupune un demers anticipativ care are la bază un algoritm procedural care corelează următoarele întrebări:

1. În ce scop voi face?
2. Ce voi face?
3. Cu ce voi face?
4. Cum voi face?
5. Cât s-a realizat?

În funcție de aceste întrebări vom avea următoarele etape fundamentale în proiectare:

Etapa I Identificarea obiectivelor / competențelor

Etapa II Selectarea conținuturilor

Etapa III Analiza resurselor

Etapa IV Determinarea activităților de învățare

Etapa V Stabilirea instrumentelor de evaluare

Lecția de matematică este înțeleasă ca o componentă operațională pe termen scurt a unității de învățare. Trecerea de la o unitate de învățare la o lecție componentă trebuie să permită o replicare în același timp funcțională, structurală și operațională a unității de învățare, la o scară temporală mai mică și într-un mod subordonat.

Calitatea proiectării lecției depinde în mare măsură de:

- Calitatea proiectării globale pe ciclul școlar, caracterizate prin dimensionarea și corelarea planurilor de învățământ și a programelor analitice;
- Calitatea proiectării pe ansamblul disciplinei, care fixează sistemul de lecții în care unitatea didactică avută în vedere are un loc determinat;
- Calitatea și eficiența activității didactice rezultă din transpunerea în practică a proiectelor lecțiilor anterioare;
- Calitatea vieții școlare care îi motivează deopotrivă pe profesori și elevi.

După G.Gagné (1975) orice act didactic trebuie să se desfășoare sub forma a zece evenimente care se declanșează în următoarea succesiune, constituindu-se în momente ale unui proiect de lecție:

- I. Captarea atenției tuturor elevilor;
- II. Enunțarea obiectivelor urmărite;
- III. Actualizarea celor însușite anterior;
- IV. Prezentarea noului conținut și a sarcinilor de învățare;
- V. Dirijarea învățării;
- VI. Obținerea performanțelor;
- VII. Evaluarea rezultatelor;
- VIII. Asigurarea feedback-ului;
- IX. Asigurarea retenției;
- X. Asigurarea transferului.

Aceste evenimente au o serie de semnificații pe care încercăm a le evidenția.

I. Primul eveniment instituțional constituie o adevărată cheie a reușitei întregii activități didactice. Nu se pot recomanda formule universale de declanșare a acestui moment.

În general, par a avea o eficacitate mare procedurile bazate pe elemente ludice: competiții, sarcini interpretate, jocuri didactice.

II. Enunțul obiectivelor este obligatoriu în orice activitate didactică. Enunțul obiectivelor trebuie realizat într-un limbaj accesibil elevilor. Momentul enunțării obiectivelor constituie o urmare a respectării în practică a unui principiu pedagogic – principiul învățării conștiente. Elevul trebuie să cunoască la ce va folosi ce va învăța.

III. Al treilea eveniment instrucțional se declanșează ca urmare firească a celui precedent. Obiectivele activității în curs nu se pot realiza eficient decât sprijinindu-se pe obiectivele realizate anterior.

IV. Abia după acest eveniment devine posibilă prezentarea sarcinilor de învățare și a conținutului nou, necesar realizării lor.

Fiecare sarcină prezentată este urmată de dirijarea învățării până la obținerea performanței.

V. Dirijarea învățării constă în punerea elevilor în situația de învățare. Educatorul trebuie să supravegheze activitatea de învățare a fiecărui grup.

Responsabilitatea esențială a învățământului constă în a-i ajuta pe elevi să ajungă, pe cât posibil singuri, la performanțele standard.

VI. Acest eveniment are un puternic efect motivator și contribuie la accelerarea generală a ritmurilor de învățare. Este de dorit ca obținerea performanțelor să se desfășoare ca un proces de învățare prin descoperire.

VII. Evaluarea formativă a rezultatelor constituie cel mai adecvat eveniment care trebuie să intervină după ce toate sarcinile au fost rezolvate. Este de dorit ca evaluarea să se producă, pe cât posibil, pe bază de măsurare obiectivă și abia apoi să fie suplimentată cu aprecieri subiective concordante cu rezultatele măsurării.

VIII. Asigurarea feedback-ului este o urmare firească a evaluării. Feedback-ul este singurul care poate conduce la reglarea comportamentelor de învățare ale elevilor și a comportamentului de predare al educatorului în raport cu obiectivele urmărite în lecție. De aceea, comunicarea rezultatelor la testele formative sau sumative constituie o obligație pedagogică elementară.

IX. Tot obligații elementare pot fi considerate asigurarea retenției și a transferului. Activitatea didactică de învățare în clasă nu se încheie odată cu sunetul clopoțelului.

Continuarea învățării și profunzimea ei nu pot fi asigurate prin simpla asigurare a feedback-ului.

X. Orice activitate didactică se încheie numai iluzoriu, finalurile de lecții vor consta în furnizarea de noi sarcini de învățare ce trebuie însoțite de prescripții de învățare care să fixeze, să asigure retenția conținutului nou.

Proiectarea este un proces cu etape bine definite, între care există o corelație logică și dinamică. Acest proces are loc în primul rând în plan mental: cadrul didactic parcurge înaintea fiecărei lecții etapele menționate.

Profesorul va urmări nu numai efectuarea la tablă a unor construcții geometrice corecte sau redactarea îngrijită a unor relații, ci și corectitudinea figurilor geometrice din caietele elevilor, modul în care aceștia redactează relațiile care se scriu pe tablă.

Rezumând, principalele etape ale întocmirii unui proiect de tehnologie didactică sunt:

1) Analiza tuturor informațiilor cu privire la nivelul de cunoștințe al elevilor cu care urmează să se desfășoare instruirea.

- Raportarea acestor informații la conținutul programelor școlare
- Analiza dotării școlii cu material didactic și a posibilităților de autodotare.

2) Stabilirea obiectivelor specifice temei și a celor ce derivă din cele ale predării unei anumite discipline matematice (algebră, geometrie, trigonometrie etc.)

3) Stabilirea obiectivelor operaționale

4) Redactarea proiectului de tehnologie didactică.

Eficiența fiecărei lecții este în mod hotărâtor determinată de atitudinea creatoare a profesorului, de adoptarea unor tehnologii didactice care să asigure realizarea obiectivelor operaționale propuse.

Sucesiunea unor etape ale lecțiilor nu trebuie să fie identică de la una la alta, ci demonstrațiile, aplicațiile practice, cele de consolidare, cele de extindere și generalizările, pot fi combinate astfel încât să trezească interesul elevilor, să-i facă conștienți de utilitatea cunoștințelor însușite, de rolul propriei lor instruiri.

Sucesiunea de idei, modul de redactare a soluțiilor problemelor, vor fi anterior alese de către profesor, astfel încât să aibă garanția unei expunerii clare, coerente, care să constituie un model perfect pentru elevi. Deoarece la geometrie soluțiile problemelor sunt redactate folosind unele simboluri (\equiv , \perp , \Rightarrow , \Leftrightarrow) trebuie avut în vedere ca elevii să cunoască aceste simboluri și semnificația lor.

La matematică, mai mult decât la alte discipline, existența unor diferențieri privind capacitatea elevilor de a-și însuși cunoștințele, este mai evidentă. Unii elevi cu aptitudini matematice foarte dezvoltate deprind metodele de rezolvare a problemelor foarte ușor, iar ceilalți foarte greu, după multe aplicări ale metodei, în multe situații. Se impune ca diferențierea activității didactice să fie o caracteristică a oricărui moment al lecției. La lecțiile de matematică elevii buni sunt mai des solicitați să răspundă, datorită faptului că ridică tot timpul mâna și chiar insistă să răspundă, să facă o figură la tablă. Profesorul trebuie ca permanent să-i antreneze și pe elevii cu o putere de abstractizare și generalizare mai mică în rezolvarea unor probleme simple, la care aceștia pot răspunde. Profesorul va aprecia de fiecare dată răspunsurile bune și îi va încuraja.

Bibliografie

O. Popescu și V. Radu, *"Metodica predării geometriei în gimnaziu"*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983

C. Lupu, D. Săvulescu, *"Metodica predării geometriei"*, Editura Paralela 45, Pitești, 2000
M.E.Panaitopol, *"Probleme calitative de geometrie plană"*, Editura Gil.

A. Albu, V. Popescu, F. Rado, D. Smaranda, *"Geometrie pentru perfecționarea profesorilor"*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.

„Ion” – Liviu Rebreanu
(Romanul interbelic realist-obiectiv)

Prof. Egina-Maria Buftea-Jercan
Colegiul „Ferdinand I” Măneciu, județul Prahova

La cinaclul « Sburătorul » condus de criticul și istoricul literar Eugen Lovinescu, cei mai buni scriitori ai perioadei interbelice învățau să sincronizeze literatura noastră cu aceea mai evoluată a Occidentului.

Prin « Ion » și « Pădurea spânzuraților », Liviu Rebreanu cucerește meritatul nume de ctitorul romanului românesc modern.

Inspirându-se din « Les Paysans » de Balzac și « La Terre » de Emil Zola, romancierul nostru aplică dubla temă, a țăranului și a pământului, la realitățile noastre din Ardeal și are performanța unui roman original, proaspăt – și ca structură armonioasă, circulară, și ca densitate a subiectului.

Realist obiectiv, scriitorul ardelean se arată echidistant față de toate personajele sale, pare a nu interveni în destinul lor, viața evoluând de la sine. Perspectiva narativă este cea omniscentă, exprimarea fiind neutră, la persoana a III-a.

Romanul se deschide și se închide cu o imagine- simbol : a drumului, care vine în satul Pripas care iese de aici “îmbrățișând depărtările” : “când larg și însoțit, când îngust și întunecat, pe lângă păduri, când scrintit, rupt, peste o apă și iarăși lin și potolit, ca însuși destinul.”

Simetria formei rotunde, de sferoid, este realizată și prin cele două scene de masă : în incipit, hora sătească someșana- unde se revarsă toate cetegoriile sociale ale localității, iar în final, înmormântarea – prima la biserica cea nouă, atrăgând pe toți sătenii.

Cele două părți ale cărții au titluri grăitoare : « Glasul pământului » și « Glasul iubirii » - fiecare având subtitluri într-o gradație ascendentă până la un punct culminant și descendentă spre deznodământ.

Expozițiunea (incipitul) ne înfățișează satul revărsat la someșana : în horă, frumoși flăcăi și fete, pe margini mame mândre de ei. Tații la cârciuma lui Avrum, între care bogătanul Vasile Baciuc este deja roșu ca sfecla.

Bărbații de curând căsătoriți își aduc aminte și trimit și nevestelor rachiou îndulcit cu zahăr.

Tinerele fete care ies acum la horă așteaptă sfioase cu un buchețel de flori mărunte în mână.

Flăcăul care e nerăbdător, își pune buchețelul la pălărie și chiuie fericit purtând fata la joc.

Lăutarii, însuflețiți de Briceag, cântă cu mai mare patimă, mai ales după ce George Bulbuc, cel mai bogat flăcău, le-a lipit în frunte o bancnotă mare.

Printre oameni, trece negustorul mândru care-și mângâie abdomenul rotund, de parcă ar avea junghiuri.

Înainte de înserare, vin și intelectualii din Pripas, ca să vadă cum petrece norodul.

Domnul învățător Zaharia Herdelea este cu toată familia și toți sunt salutați cu respect.

Mai sever, popa Belciug îi ceartă oșterii, mai ales pe Vasile Baciuc care a întrecut măsura, dar și pe Alexandru Glanetașu care a vândut pământurile Zenobiei pe băutură, iar acum se uită prin gard și așteaptă, ca un câine ușernic, să primească din milă un păhărel.

Încep să se profileze conflictele. Vasile Baciuc a promis-o pe Anuța lui George Bulbuc, dar fata, de mult orfană de mamă, nu știe despre târgul dintre cei doi « bogotani » : tatăl ei și Toma Bulbuc, tatăl lui George.

Intervine Ion al Glanetașului, care suferă pentru greșelile tatălui său. A hotărât să dobândească pământuri prin căsătoria cu o fată bogată.

Florica a devenit săracă de la moartea tatălui ei, care a lăsat datorii. Doar hora se mai joacă în ograda lor mare. Acum frumoasa Florica privește de pe prag, cu ochii înlăcrimați, cum Ion o joacă în horă pe Anuța.

Această orfană de mamă duce o viață grea și de singurătate : poartă pe umerii ei prea fragezi toată gospodăria cu vite multe și -zilnic- cu mulți lucrători pentru care duce poveri de mâncare la atâtea holde și grădini. Tatăl ei, Vasile Baciuc, e toată săptămâna plecat cu lucrătorii, iar duminica e în cârciumă.

Ana se încrede în dragostea mincinoasă a lui Ion și se consideră chiar împăcată surprinzându-se în așteptarea unui copil.

Speranțele ei se destramă dureros. Ion și-a îndeplinit planul său de a constrânge pe Vasile Baciuc să-i dea, cu Ana, grădinile și holdele sale. Ana este

victima de care râde satul, chiar dacă ea aleargă bătută și umilită între casa lui Vasile Baci și a Glanetașilor .

Brută a cavernelor, Ion nu are milă pentru Anuța, nu ascultă sfaturile domnului învățător Herdelea. Abia preotul poate smulge de la el promisiunea de a face nunta și de la Baci pe aceea de a semna foaia dotală a doua zi după nuntă.

Ana speră încă o dată că suferințele ei se vor sfârși, dar chiar nunta va fi pentru ea prilej de grele dezamăgiri. Ion nu se sfiște să-și arate fâiș dragostea lui pentru Florica, pe care mireasa o alesese între druște. Chiar o înlocuiește pe Ana cu Florica la « jocul miresei » și mai ales după ce se ia darul de bani.

Rămasă singură la masă, lângă tatăl ei beat, Anuța izbucnește în plâns, iar Vasile Baci bate cu pumnul și amenință că nu va semna foaia de zestre.

Iarăși va pendula între casa cu bățile tatei și casa cu bățile și umilințele soțului. Deși Florica s-a căsătorit cu George, Ion îi tine calea acesteia, fără să-i pese de Ana sau de lumea satului care condamnă imorala din familie. Savista, oloaga satului, o rudă a Floricăi, primește adăpost și hrană în ograda lui George și are multă recunoștință pentru binefăcătorul ei. Ea, întâlnind-o pe Ana cu Petrișor în brațe, îi cere să-și oprească soțul de a o neliniști pe Florica. Ana n-a fost mai fericită nici după nașterea copilului, dar Savista nu înțelege neputința ei și disperarea cu care o rupe la fugă, departe de casa Zenobieii.

Slăbită și întristată, această mamă disperată își caută moartea, dar nu știe cum să si-o dea. Află că Avrum s-a spânzurat. Printre mulți curioși, vine și Ana să vadă victima. Privirile ei descoperă nodul lațului, săpunul, scăunelul dărâmat sub picioare. Chipul ei plâns se inseninează, aleargă spre casă, îl alină și îl adoarme pe Petrișor, se strecoară în grajd și se spânzură.

Flămând, copilul se trezește curând, iar Zenobia o caută iritată pe Ana. Țipă când o găsește spânzurată și adună vecinii. Apare și Ion care își recunoaște dezgustul. Îl străfulgeră însă și gândul că, odată cu Ana, pierde și pământurile. Își aduce aminte de copilul lor, aleargă la Petrișor și abia acum îl vede cât este de bolnav. Spițerul îi dă cele mai bune medicamente și, totuși, băiețelul moare.

Vasile Baci deja fluieră muncind în grădinile Anei.

Tot preotul Belciug îl va înștiința pe Ion de legea care asigură moștenirea – pe timpul vieții, nu și a urmașilor – dacă semnează contractul că acele pământuri revin, pe vecie, bisericii.

Semnând, Ion se simte din nou stăpân de holde și liber să dea ascultare și glasului iubirii.

Floarica îi răspunde cu toată dragostea. Savista își previne binefăcătorul, pe George.

Simulând o absență de câteva zile de acasă, George Bulbuc îl poate primi, în întuneric, pe prispa casei sale, pe Ion, cu trei lovituri neiertătoare de sapă. A doua lovitură i-a despicat craniul și Ion a căzut ca un sac greu de pământ.

Florica este disprețuită de comunitate.

George se predă autorităților.

Popa Belciug hotărăște să officieze înmormântarea în biserica cea nouă, care-și lua în primire holdele lui Ion.

Romanul se încheie rotund tot cu o scenă de mase. Drumul care traversează Pripasul lasă în urmă satul- cu durerea jugului străin, austro-ungar, cu povara atâtor destine omenești, cu căsuțele scrutând prin ochii ferestrelor : « ferestrele dojenitoare ale casei domnului învățător Herdelea, cele împăienjenite ale casei Glanetșilor, acoperișul semănând cu un cap de balaur, cele largi și luminoase ale bisericii celei noi – simbol al statorniciei noastre pe aceste pământuri.

”APLICAREA METODELOR CENTRATE PE ELEVI ÎN PROCESUL INSTRUCTIV LA MATEMATICĂ” – CALEA SPRE EXCELENȚĂ

*Prof. Bujag Liuba, grad didactic I,
Liceul de Creativitate și Inventică ”Prometeu-Prim”, mun. Chișinău*

Trăim într-un secol al vitezei nelimitate, al tehnologiei și al informației excesive. Societatea este dominată de puternica expansiune a științei și a tehnicii în toate domeniile de activitate. De fapt, alergăm în urma descoperirilor, aparițiilor tehnice, informațiilor grăbite. Deși nu putem afirma că știința aparține culturii generale, este sigur că fără un bagaj minim de cunoștințe științifice nu vom înțelege lumea actuală. Cel ce se va informa cu noutățile științei, va fi un om complex și va avea competența de a se exprima asupra problemelor stringente precum: tehnologia biologică, modificările climaterice globale, politica educațională etc. Pe măsură ce știința obține noi victorii, viziunile noastre despre lume, despre univers se schimbă și ele. Procesul de cunoaștere actual este mai mult ca oricând un proces continuu, deschis. Cu cât știm mai mult, cu atât percepem mai clar și granițele puterii noastre de înțelegere. Societatea bazată pe cunoaștere reprezintă o etapă în dezvoltarea civilizației umane, o dezvoltare calitativ nouă a modului de viață, care implică folosirea pe scară largă a informației și a cunoștințelor în toate sferele activității sociale. Este evident că pentru societatea cunoașterii o valoare incontestabilă reprezintă cunoașterea științifică și cunoștințele științifice.

Aceste fenomen contemporan impune școlii imperative noi, educației, tinerei generații. Prin urmare, elevii de astăzi trebuie să fie capabili să facă față progresului, să fie instruiți să observe lumea, să pună întrebări, să o descopere, să se integreze armonios, să construiască relații cu cei din jur etc. Noutatea și dificultatea problemelor cu care ne confruntăm astăzi ne determină să gândim divergent și creativ pentru a le rezolva. Societatea are nevoie de persoane creative și inovative.

Este deja bine cunoscut și în sistemul nostru educațional conceptul *învățare pe tot parcursul vieții* (lifelong learning). Acest concept educațional modern cere imperativ să fie asociat cu alte principii noi în învățământ: interdisciplinaritate, transdisciplinaritate (abordare multidisciplinară).

Promovarea interdisciplinarității și transdisciplinarității este o necesitate impusă de schimbările și acumulările cognitive din multiple domenii ale cunoașterii, precum și de complexitatea și diversitatea problemelor cu care se confruntă omenirea.

Școala devine terenul unde acestor imperative trebuie să li se facă parte de timp și spațiu, atenție, experiment, or idealul educațional al școlii constă în formarea personalităților cu spirit de inițiativă, capabile de autodezvoltare, care posedă nu numai un sistem de cunoștințe și competențe necesare pentru angajarea pe piața muncii, dar și se definesc printr-un set de valori naționale și universale

Responsabilitatea profesională mă obligă la perfecționarea continuă conform noilor cerințe ale educației. În procesul de învățământ rezultatele obținute depind de metodele utilizate de către profesor. Dacă folosești metode diferite, se obțin performanțe în acumularea unor noi cunoștințe. Din experiența profesională, m-am convins încă o dată că metodele centrate pe elevi oferă ocazii benefice de organizare pedagogică a unei învățări temeinice, captivante în același timp, cu un pronunțat caracter activ-participativ din partea elevilor, cu posibilități de cooperare și de comunicare eficientă. Un elev bun este și un elev motivat, un bun și eficient interlocutor, cel care știe să argumenteze, să-și exprime neclaritățile, să-și traseze un itinerar de dezvoltare. Matematica este obiectul care generează la marea majoritate a elevilor eșecul școlar. De aceea profesorul de matematică trebuie să creeze un climat instituțional favorabil, folosind diverse metode moderne care să-l determine pe elev să se implice activ în procesul instructiv-educativ. Predarea centrată pe elev, când el devine subiect cu dreptul de a interveni la alegerea conținuturilor și desfășurarea procesului educațional, duce la formarea unui elev sigur pe sine, elevul care învață să învețe. Aceasta este posibil prin antrenarea elevilor în diverse activități, în care să-și poată demonstra diverse abilități de organizator, creator, în care este subiect activ, coparticipant la propria formare. În abordarea centrată pe elev, succesul la clasă depinde de competențele cadrului didactic de a crea oportunitățile optime de învățare pentru fiecare elev. De aceea am ales tema de cercetare : ”**Aplicarea metodelor centrate pe elevi în procesul instructiv la matematică**”. Obiectivele cercetării aplicative

au vizat: determinarea metodelor activ-participative specifice disciplinei matematica; implementarea metodelor centrate pe elevi la lecțiile de matematică; proiectarea lecțiilor în cadrul cărora accentele să fie puse pe dezvoltarea creativității elevilor. Avantajele învățării centrate pe elev sunt: creșterea motivației elevilor; eficacitatea mai mare a învățării și a aplicării celor învățate; învățarea capătă sens, deoarece a stăpâni materia înseamnă a o înțelege; posibilitatea mai mare de includere – poate fi adaptată în funcție de potențialul fiecărui elev, de capacitățile diferite de învățare. Diversitatea activităților de predare-învățare-evaluare pe care le aplic la oră, asigură în mare măsură interesul permanent al elevilor, atât pentru obținerea de performanțe intelectuale, cât și a dorinței de a descoperi frumosul și utilul în matematică. În cadrul orelor, dar și în activitățile extracuriculare, utilizez diferite metode care să pună în evidență elevul, precum: mâna oarbă, domino, descoperire, asociere, algoritmizare, cercetare, explozie stelară, metoda cadranelor, chiorchinele, revizuire circulară, mingea călătoare. Elaborez în permanență fișe care să cuprindă aceste metode, astfel motivându-i pe copii să însușească tema, iar o parte din fișe sunt rezolvate în grup, la care trebuie să demonstrezi colegilor că ești bun la matematică. Cerința de prima importanță a educației, cum spune Jean Piaget, ” este de a asigura o metodologie variată bazată pe îmbinarea activităților de muncă independentă de învățare, cu activitățile de cooperare, de învățare în grup”. Metodele centrate pe elev presupun activism, curiozitate, dorință de a observa, a explica, a explora, a descoperi. Ele se centrează exclusiv pe elev și sunt decisive în formarea personalității acestuia. Prin intermediul acestor metode, profesorul trebuie să creeze situații în care elevii să fie obligați să utilizeze o gamă vastă de operații mintale (observarea, identificarea, comparația, clasificarea, organizarea, calcularea, analiza, sinteza, verificarea, explicarea, corectarea, generalizarea, formarea propriei opinii, extragerea informației, comunicarea etc.), astfel încât aceștia să aibă posibilitatea de a folosi materialul predat pentru rezolvarea sarcinilor date. În categoria metodelor centrate pe elev sunt incluse toate metodele care provoacă o stare de învățare activă, o învățare care se bazează pe activitatea proprie. Activ este elevul care ghândește, care depune un efort de reflecție personală, interioară și abstractă, căruia i se oferă posibilitatea de a afla singur cunoștințele, înțelegându-le, stocându-le și aplicându-le în mod

personal, care cercetează și redescoperă adevărurile și nu acela care reproduce mecanic materialul predat de profesor. În lucrul cu metodele moderne, profesorul trebuie să-și pună în joc toate cunoștințele sale și întreaga pricepere, nu pentru a transmite pur și simplu cunoștințele care urmează a fi însușite mecanic, ci pentru a insufla elevilor dorința de a le dobândi, prin ei înșiși, printr-un studiu cât mai activ și mai intens. Rolul profesorului este de a organiza învățarea, de a susține efortul elevilor. Aceste metode sunt mai dificil de aplicat în practică și din acest motiv necesită o muncă mai mare și diferențiată. Prin caracterul lor diferențiat și formativ, ajută la dezvoltarea potențialului intelectual al elevului, la intensificarea proceselor mintale, la ridicarea calității învățării. Trecerea la o metodologie mai activă, centrată pe elev, implică elevul în procesul de învățare și îl învață aptitudinile învățării, precum și aptitudinile fundamentale ale muncii alături de alții și ale rezolvării de probleme. Metodele centrate pe elev implică individul în evaluarea eficacității procesului lor de învățare și în stabilirea obiectivelor pentru dezvoltarea viitoare. Aceste avantaje ale metodelor centrate pe elev îl ajută la o pregătire atât pentru o tranziție mai ușoară spre locul de muncă, cât și spre un proces de învățare continuă. Lucrând asupra acestei teme, am constatat că utilizarea variată a metodelor în procesul de predare-învățare contribuie la dezvoltarea intelectuală a elevilor, dezvoltă capacitatea de analiză și sinteză, stimulează gândirea creatoare prin care reflectarea datelor devine promptă, rapidă, operatoare. Continui să folosesc regulat metode noi, pentru a spori calitatea învățării, proiectez și mai multe lecții în Power Point, implimentez cu succes TIC-ul în cadrul orelor. Indiferent de metodele didactice folosite la lecție, tradiționale sau moderne, active sau pasive, informative sau formative, acestea urmează să conducă la atingerea obiectivelor stabilite de fiecare profesor în parte. Utilizarea TIC nu trebuie să devină o obsesie, nu trebuie de renunțat la tablă și cretă, la lucrul cu manualul, deoarece prin realizarea unei legături directe între idei teoretice și experiența practică, studiul matematicii contribuie la formarea competențelor necesare dezvoltării personale a elevului.

Pregătirea lotului olimpic a condus la cercetarea aprofundată a temei, la experimentarea strategiilor didactice atât în cadrul orelor, cât și Cercul de Excelență, pe care l-am organizat și desfășurat, abordând instruirea diferențiată și individualizată. Astfel, elevii au obținut rezultate tot mai bune, premii

speciale, mențiuni și locuri premiante atât la concursuri naționale, cât și internaționale.

Bibliografie:

1. Anghel Petre, ”Stiluri și metode de comunicare”, ed. Aramis, București
2. Pintilie M. ”Metode moderne de învățare-evaluare ”, ed. Eurodidact, Cluj-Napoca, 2002
3. Dem Mariana, „Metode de învățare centrate pe elev utilizate în cadrul orelor de matematică”, profesor.
4. Goraș- Postică V., ”Competența acțional-strategică”, Centrul Educațional PRO DIDACTICA, 2012
5. Oprea C., ”Strategii didactice interactive: repere teoretice și practice”, ed. Didactică și Pedagogică, București, 2006-2009
6. Crăciun Adi Nicoleta, ”Metode de predare în matematică”, ed. Universală, ediția I, 2011, ISBN 9786069511246
7. Caprioara Daniela, ”Predarea și învățarea matematicii”, Studiul obstacolelor și al erorilor, ed. Universală, 2012, ISBN 9786065913417
8. ”Metode și mijloace moderne utilizate de învățători în procesul de predare-învățate-evaluare”, ed. Casa Corpului Didactic, Bacău 2013, ISBN 9786066190923
9. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, Ghid de implementare a Curriculumului , Chișinău 2019.
10. Standarde de competență profesională ale cadrelor didactice din învățământul general, Chișinău 2018.

Inovare în predarea matematicii
prin activități extrașcolare pentru dezvoltarea
competențelor la clasele de liceu

Bulai Cristiana
Colegiul Național de Agricultură și Economie
Tecuci, Galați

Activitățile extrașcolare sunt activități organizate pentru elevi în afara orelor de curs, având ca scop completarea și îmbogățirea educației formative, au un caracter interdisciplinar, oferă modalități de formare a caracterului copiilor încă din clasele primare. Ele au rolul de a contribui la completarea procesului de învățare, la dezvoltarea inclinațiilor și a aptitudinilor elevilor și chiar la organizarea rațională și plăcută a timpului liber.

Activitățile extrașcolare joacă un rol esențial în dezvoltarea competențelor matematice la liceu. Aceste activități oferă elevilor oportunități de a aplica cunoștințele teoretice în contexte practice și creative, ceea ce poate îmbunătăți înțelegerea și interesul pentru matematică.

Exemple de activitățile extrașcolare care contribuie la dezvoltarea competențelor matematice:

1. Concursuri și olimpiade: Participarea la concursuri de matematică stimulează gândirea critică și rezolvarea de probleme, oferind elevilor provocări care depășesc curriculumul standard. Oferta de concursuri la matematică este destul de variată pentru toate profilele din învățământul liceal

2. Cluburi de matematică: Acestea oferă un mediu informal unde elevii pot explora concepte matematice avansate, colabora cu colegii și primi îndrumare suplimentară de la profesori.

3. Proiecte matematice: cu caracter interdisciplinar, de cercetare, cu rol . Activitățile care combină matematica cu alte discipline (de exemplu, fizica sau informatica) ajută elevii să vadă aplicabilitatea matematicii în diverse domenii și să dezvolte competențe transferabile. Elevii pot lucra la proiecte care implică aplicarea matematicii în viața reală cum ar fi: modelare matematică a unor fenomene naturale, economice, chimice etc sau pot realiza studii de cercetare care implica analiza statistică a datelor cum ar fi sondaje de opinie sau studii de piață.

4. Ateliere și seminarii: Participarea la ateliere și seminarii tematice poate oferi elevilor perspective noi și metode inovative de abordare a problemelor matematice.

5. Excursii educative: Vizitele la instituții de cercetare sau universități pot inspira elevii și le pot arăta aplicațiile reale ale matematicii în știință și tehnologie. De asemenea elevii pot asista la prezentări și discuții susținute de matematicieni și cercetători. Pot învăța tehnici de utilizare a tehnologiilor noi cum ar fi tehnologia virtuală. Ea poate crea experiențe matematice interactive și vizuale. De exemplu se pot explora graficele funcțiilor prin vizualizarea lor în 3D, prin modificarea unor parametri și observarea instantanee a efectelor asupra graficelor.

Activitățile extrașcolare bine pregătite sunt atractive pentru elevii de orice vârstă. Aceste activități nu doar că îmbunătățesc competențele matematice, cultivă talentele și interesele personale, stimulează creativitatea și gândirea critică dar și contribuie la dezvoltarea abilităților sociale, a încrederii în sine și a motivației pentru învățare. Elevilor li se dezvoltă simțul practic, operațional dând posibilitatea fiecăruia să se comporte conform naturii sale. Totul depinde de talentul cadrului didactic, de dăruirea sa în această materie, de modul creativ de abordare a acestor activități prin punerea în valoare a tuturor resurselor de care dispune clasa de elevi.

Bibliografie:

1. Cernea M., Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ, Ed. Discipol, București, 2020

2. Jinga I., Istrate E., Manual de pedagogie, Ed. All, București, 1998

3. www.matepedia.ro

METODA FEUERSTEIN

BULZAN VIOLETA SCOALA PRIMARA Nr 3 BEZNEA

Reueven Feuerstein este psiholog israelian de naționalitate română (s-a născut în Botoșani dar s-a stabilit la Ierusalim, unde a trăit până în 29 aprilie 2014).

Metoda Feuerstein este un instrument educațional esențial pentru copii dar și pentru adulți, având la bază concepția că inteligența este dinamică și flexibilă, că orice ființă umană este capabilă să își modifice structura cognitivă și că poate fi ajutată să realizeze acest lucru prin procesul medierii. Mediarea implică o tehnică clară, cu etape precise, cu instrumente de recuperare sau de dezvoltare treptată a funcțiilor cognitive și în același timp stimulează afectiv prin descoperirea de către subiect a legăturii dintre funcția cognitivă și rolul ei în viața cotidiană.

Pentru a deveni independenți și autonomi, capabili să se adapteze la schimbările rapide ale societății, copii au nevoie să își dezvolte procesul de gândire, aptitudinile emoționale și competențele sociale. Programul de Îmbogățire Instrumentală Basic a fost dezvoltat de profesorul Reuven Feuerstein și este în prezent folosit cu succes, în peste 70 de țări, pentru dezvoltarea potențialului de învățare al copiilor. Programul este compus din 10 instrumente de intervenție pentru optimizarea abilităților cognitive și metacognitive care favorizează achiziția de abilități mentale, de concepte utilizabile în situații diferite. Cele 10 instrumente sunt: organizarea punctelor, identificarea emoțiilor, orientare spațială, de la element la grup, descoperirea absurdului, de la empatie la acțiune, învață să întrebi ca să înțelegi textul, gândește și învață să previi violența, cunoaște și identifică, tri-channel (tactil, vizual și grafic).

Fiecare exercițiu propus prin programul de Îmbogățire Instrumentală urmărește să învețe copilul să realizeze legăturile adecvate între obiecte, fenomene și concepte, să utilizeze un vocabular cât mai adecvat, să definească o problemă, să formuleze o ipoteză de rezolvare, să elaboreze și să aplice strategii rezolutive. Instrumentele pun accent atât pe dezvoltarea structurilor cognitive cât și pe dezvoltarea celor socio-emoționale. Instrumentele facilitează potențialul individual al copilului, reduce dificultățile de învățare și este o modalitate de a depăși întârzierile de dezvoltare. Instrumentele FIE-B, sunt grupate în funcție de focusarea lor pe anumite scopuri: pentru dezvoltarea motricității și formarea conceptelor se folosește organizarea punctelor și tri-channel; pentru dezvoltarea orientării spațiale și etichetare verbală se folosește orientarea în spațiu; pentru conștientizare și etichetare socială folosim identificarea emoțiilor, de la empatie la acțiune și gândește și învață să previi violența; pentru dezvoltarea gândirii abstracte integrative se folosește descoperirea absurdului, de la element la grup și învață să pui întrebări pentru a înțelege textul; pentru cunoașterea conținutului (categorizare) folosim instrumentul cunoaște și identifică. Această metodă este foarte flexibilă deoarece permite mediatorului să aleagă instrumentele în funcție de necesitățile copilului.

Obiectivele metodei: -potențiază capacitățile de învățare autonomă și de autoînvățare pentru a nu mai avea nevoie de ghidare din exterior;

-deblochează potențialul copilului, dezvoltă deprinderi de interacțiune socială, sprijină copilul pentru a reflecta și a deveni conștient de procesele cognitive pe care le activează atunci când se confruntă cu o problemă sau o situație nouă;

contribuie la conștientizarea de către copil a ceea ce știe deja, a traseului pe care este capabil să-l parcurgă, ajutându-l să-și utilizeze în mod optim competențele sale. Este

singura metodă de mediere a învățării, copiii primesc instrumente și învață cum să învețe, mai exact care sunt etapele necesare atunci când au de realizat o sarcină – de orice natură ar fi ea!

Beneficiile programului de Învățare Mediată Feuerstein:

Dezvoltă gândirea abstractă prin organizarea eficientă a informației;

Independență în gândire – învață cum să învețe astfel încât să nu mai fie dependenți de ajutorul extern;

Învățare eficientă – dezvoltă un algoritm de rezolvare a problemelor;

Dezvoltă abilitățile cognitive: memorie, atenție, raționament

Optimizează adaptarea și dezvoltă auto-motivarea: reduce frica în fața unui lucru nou și complex, crește sentimentul de competență și stima de sine.

Profesorul Reueven Feuerstein a demonstrat faptul ca inteligenta se poate învăța, copilul este ajutat sa dobândească flexibilitatea mintala necesară confruntării cu obstacolele unei lumi fără certitudini: capacitatea atenției, proprietatea limbajului, gândirea logică și simbolică, forța creativă, conștiința amintirii, dorința de a căuta. Obiectivul intervenției educative nu este de a furniza copilului cunostinte sau abilități noi, ci acela de a potența capacitățile de învățare autonomă și de autoînvățare. Regăsim la Feuerstein un concept întâlnit și la alți autori (în special la Bateson), și anume acela că elevul trebuie ”să învețe să învețe”, în așa fel încât să nu mai fie dependent de ajutorul extern, în procesul de adaptare continuă la realitatea înconjurătoare. La nivel practic se urmăresc două obiective:

a). sprijinirea elevului pentru a reflecta și a deveni conștient de procesele cognitive pe care le activează atunci când trebuie să rezolve o problemă;

b). însușirea unei metodologii precise de învățare și a unui algoritm de rezolvare a problemelor care să-i permită elevului să depășească cu succes situațiile problematice noi și neprevăzute.

Feuerstein consideră ființa umană ca fiind un sistem de componente aflate într-o strânsă interrelație: modificarea produsă într-una din componente are efecte importante asupra celorlalte componente ale sistemului. De exemplu, dezvoltarea motivației la elev determină o îmbunătățire a performanțelor mnezice care la rândul lor vor avea repercusiuni asupra stimei de sine și asupra autocontrolului acestuia. Modificările pe care le propune Programul de Îmbogățire Instrumentală nu sunt superficiale ci apar la nivel structural, așadar trebuie să favorizeze dezvoltarea unor scheme cognitive noi prin intermediul cărora să interacționeze cu realitatea, în manieră flexibilă. Metoda Feuerstein presupune ca restructurarea cognitivă a subiectului să constituie modalitatea principală prin intermediul căreia să se obțină schimbări în toate celelalte subsisteme: comportamental, emoțional, motivațional etc. Aceste modificări sunt posibil de atins numai implicând subiectul în exerciții comportamentale specifice. Teoria lui Reuven Feuerstein, la fel ca alte teorii născute din necesitatea de a sprijini persoanele aflate în dificultate, s-a dovedit a fi utilă pentru întreaga populație. Astfel, principiul învățării mediate s-a dovedit eficient și pentru îmbunătățirea capacităților mentale ale tinerilor normali și ale adulților realizați din punct de vedere profesional. Astăzi, metoda este utilizată în medii diverse: mediul educațional formal (învățământul preuniversitar și universitar), domeniul psihopedagogiei speciale (recuperarea persoanelor cu probleme de integrare socio-culturală), domeniul educației adulților (întreținerea capacităților mentale a persoanelor în vârstă) și al formării continue (calificarea profesională a personalului din domeniul productiv).

Succesul pe care l-a atins metoda Feuerstein poate fi atribuit mai multor factori. Unul dintre aceștia îl reprezintă *flexibilitatea* metodei, care a făcut posibilă aplicarea acesteia în diverse domenii. Metoda, concepută pentru a răspunde exigențelor educative ale tinerilor dezavantajați din punct de vedere socio-cultural, s-a dovedit a fi eficientă și în cazul persoanelor

cu dizabilitati. Metoda a fost aplicata treptat atat in educatia speciala, cat si in educatia generala, domeniu in care se urmareste dezvoltarea abilitatilor cognitive si de studiu ale tinerilor dezvoltati normal. In ultimii ani s-a constatat aplicarea metodei si in sectorul productiv si anume in programele de formare a personalului din cadrul unor firme renumite ca: Pirelli, Peugeot, Motorola etc., sector caracterizat prin exigenta de a raspunde schimbarilor tehnologice si organizatorice tot mai rapide si continue. De fapt, obiectivul fundamental al metodei este acela de a dezvolta la individ capacitatea acestuia de adaptare la contexte noi si complexe.

Flexibilitatea se datoreaza caracteristicii esentiale existenta la orice interventie de natura cognitiva si metacognitiva si anume focalizarea pe procesele cognitive in sine: atentie, memorie, rationament logic etc., care pot fi aplicate in situatii diferite. Un alt factor important care explica succesul metodei se refera la *precizia* programului, atat in ceea ce priveste dezvoltarea abilitatilor cognitive, cat si interventia de imbunatatire cognitiva. De multe ori programele de didactica metacognitiva nu prezinta indicatii operationale precise, astfel incat formatorii si cadrele didactice risca sa intalneasca dificultati in aplicarea acestor metode. In schimb, metoda Feuerstein prevede instrumente si materiale bine definite precum si strategii precise de utilizare a acestora pentru a asigura coerenta in actiunea desfasurata de specialisti. Feuerstein subliniaza ca utilizarea superficiala si mecanica a materialelor propuse de el poate conduce la blocaje in aplicarea metodei sale. De aceea este necesara cunoasterea temeinica a partii teoretice si conceptuale pe care se bazeaza programul sau.

STRATEGII INOVATIVE ÎN SISTEMUL EDUCAȚIONAL CONTEMPORAN ROMÂNESC

Prof. dr. Alina Burcă

Liceul Teologic Baptist Emanuel, Oradea

Prof. inv. preșcolar Adela Maxim

G.P.P NR. 56, Oradea

În ultimele decenii, educația a trecut printr-o transformare profundă, influențată de avansul tehnologic, globalizare și schimbările socio-economice. Aceste transformări au condus la adoptarea unor inovații care au remodelat atât conținutul educațional, cât și metodele de predare și evaluare. În contextul unei societăți din ce în ce mai complexe, educația trebuie să se adapteze pentru a pregăti elevii nu doar pentru piața muncii, ci și pentru viață, în general. Cele mai importante repere ale parcursului inovativ în sistemul educațional românesc vor fi evidențiate de noi în cele ce urmează.

În primul rând, învățarea digitală este una dintre cele mai semnificative inovații în educație. Utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicație (TIC) a revoluționat accesul la cunoștințe și metodele de predare. Platformele de e-learning, cum ar fi Coursera, Udemy, și Khan Academy, oferă acces la cursuri variate, de la științe și tehnologie la arte și literatură. Aceste platforme permit învățarea în ritm propriu, flexibilitate și accesibilitate globală, eliminând barierele geografice și financiare.

Aplicațiile educative și resursele deschise (OER - Open Educational Resources sau RED-uri) au democratizat accesul la educație, permițând elevilor și profesorilor să folosească materiale educaționale gratuite și personalizate. De exemplu, platformele de învățare adaptivă folosesc inteligența artificială pentru a crea trasee de învățare personalizate, ajustând nivelul de dificultate și conținutul în funcție de progresul și nevoile fiecărui elev.

În altă ordine de idei, educația incluzivă se concentrează pe asigurarea accesului echitabil la educație pentru toți elevii, inclusiv pentru cei cu nevoi speciale sau din medii defavorizate. Inovațiile în acest domeniu includ utilizarea tehnologiilor asistive, cum ar fi software-ul de recunoaștere vocală și dispozitivele de sprijin pentru învățare, care ajută elevii cu dizabilități să participe pe deplin la procesul educațional.

Curriculumurile adaptabile permit profesorilor să ajusteze materialele didactice și metodele de predare pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor. Aceste abordări promovează o învățare personalizată, unde elevii își pot dezvolta competențele în funcție de interesele și abilitățile lor, încurajând astfel autonomia și motivarea internă.

Tot mai mult se vorbește azi despre necesitatea stringentă de a aborda absolut diferit actul educației, implementându-se pedagogia bazată pe proiecte și colaborare. Tradițional, educația s-a axat pe predarea de cunoștințe teoretice și evaluarea prin teste standardizate. Însă, pedagogia modernă promovează metode de învățare activă, cum ar fi învățarea bazată pe proiecte (PBL - Project-Based Learning) și învățarea prin colaborare. Aceste metode îi implică pe elevi în proiecte practice, de lungă durată, care integrează mai multe discipline și dezvoltă abilități esențiale, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea problemelor și munca în echipă.

În PBL, elevii investighează probleme complexe, reale, și dezvoltă soluții creative, ceea ce le permite să aplice cunoștințele într-un context concret. Această metodă promovează învățarea profundă și relevanța educației, pregătindu-i pe elevi pentru provocările și oportunitățile vieții reale.

Nu doar modalitatea de predare a noilor achiziții de către elevi este înnoită, ci și evaluarea. Astfel, noile științe ale didacticii au introdus conceptele de evaluare formativă și feedback constructiv. Evaluarea tradițională, adesea centrată pe testele sumative, oferă o imagine limitată a progresului elevilor și poate contribui la anxietatea legată de performanță. Inovațiile în evaluare promovează utilizarea evaluării formative și a feedback-ului constructiv, care sunt instrumente esențiale pentru învățare continuă și îmbunătățire personală.

Evaluarea formativă implică monitorizarea progresului elevilor pe parcursul învățării, oferindu-le feedback detaliat și specific. Acest tip de evaluare nu este doar o măsură a ceea ce elevii știu, ci un proces de învățare în sine, ajutându-i să își conștientizeze punctele forte și domeniile de îmbunătățit. Feedbackul constructiv este crucial pentru dezvoltarea abilităților de auto-evaluare și autoreglare, care sunt esențiale pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Nu în ultimul rând, se promovează educația pentru sustenabilitate. În fața provocărilor globale, cum ar fi schimbările climatice și degradarea mediului, educația pentru sustenabilitate a devenit o componentă vitală a curriculumului modern. Această abordare educațională încurajează elevii să devină cetățeni responsabili, conștienți de impactul acțiunilor lor asupra mediului și societății.

Educația pentru sustenabilitate include teme precum energia regenerabilă, conservarea resurselor, biodiversitatea și responsabilitatea socială. În multe școli, proiectele ecologice și activitățile de voluntariat sunt integrate în programă, oferind elevilor oportunități practice de a contribui la comunitățile lor și de a învăța prin experiență.

Așadar, inovațiile în educație nu sunt doar instrumente pentru îmbunătățirea procesului de predare-învățare, ci și catalizatori ai schimbării sociale. Educația viitorului trebuie să fie nu doar despre acumularea de cunoștințe, ci și despre dezvoltarea competențelor necesare pentru a naviga cu succes într-o lume din ce în ce mai complexă și interconectată. Prin adoptarea unor strategii educaționale inovative,

putem crea un sistem educațional mai inclusiv, adaptabil și pregătit să răspundă nevoilor viitoare ale societății.

Bibliografie:

Iucu, Romiță, *Inovația și schimbarea în educație*. Editura Polirom, Iași, 2017.

Roman, G. (). *Reforma educației în România: Provocări și perspective*. Editura Universitară, București, 2015.

Salade, Dumitru, Crișan, Claudia, *Educația incluzivă și tehnologia educațională*. Editura Eikon, București, 2018.

https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie_incluziva_final.pdf

ORA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ÎN VIITOR

Prof. dr. Alina Burcă

Liceul Teologic Baptist Emanuel, Oradea

Educația trece printr-o perioadă de transformare accelerată datorită progreselor tehnologice și schimbărilor socio-culturale. Predarea limbii și literaturii române nu face excepție, iar viitorul acesteia se conturează prin integrarea unor metode inovative și tehnologii avansate. O privire detaliată asupra orei de limbă română în viitor relevă diverse aspecte care vor redefini modul în care elevii interacționează cu materia.

În primul rând, este incontestabil rolul pe care îl va avea integrarea tehnologiei și a digitalizării. Digitalizarea va fi un pilon central al orei de limba română. Manualele tradiționale vor fi înlocuite sau completate de platforme digitale interactive. Elevii vor accesa texte literare, analize critice, comentarii audio și video prin intermediul tabletelor și al altor dispozitive mobile. Aceste resurse digitale vor permite o personalizare a învățării, adaptând conținutul la ritmul și nevoile fiecărui elev. Spre exemplu, un elev poate explora un text literar printr-un ebook interactiv care oferă explicații și ilustrații adiționale la fiecare capitol. Chiar și la acest moment, unele ore au activitatea bazată de manualul digital, care este interactiv și care are informații suplimentare față de manualul letric, dar și exerciții suplimentare sau teste recapitulative. Această situație este la nivelul gimnazial.

De asemenea, sunt de neocolit realitatea virtuală (VR) și realitatea augmentată (AR). Tehnologiile VR și AR vor transforma radical experiența educațională. Cu ajutorul VR, elevii ar putea face o „călătorie” virtuală în locurile descrise în operele literare, explorând contextul în care trăiau personajele. De exemplu, o lecție despre Mihai Eminescu ar putea include o vizită virtuală la Ipotești, oferind elevilor o înțelegere mai profundă a contextului în care poetul a creat. AR poate aduce în clasă elemente interactive, permițând elevilor să vizualizeze animații și explicații detaliate asupra unor fragmente de text, stiluri literare sau contexte istorice. Același lucru se poate face și în cazul studierii romanului monografic „Moromeții”, de Marin Preda. Elevii pot face o incursiune digitală în satul dunărean interbelic, pentru a înțelege mai bine caracterul complex al personajului titular Ilie Moromete, interfațată pentru Tudor Călărașu, tatăl scriitorului.

O abordare interdisciplinară va deveni tot mai frecventă. Literatura română va fi studiată în conexiune cu istoria, filosofia, arta și științele sociale. Proiectele de grup vor încuraja elevii să exploreze aceste conexiuni, dezvoltându-și abilități de cercetare și prezentare. De exemplu, o analiză a operelor lui

Liviu Rebreanu ar putea include o secțiune despre contextul istoric al Primului Război Mondial, completată cu prezentări multimedia și dezbateri pe teme istorice și literare.

O altă coordonată a desfășurării orei de limba și literatura română va fi gamificarea. Gamificarea va transforma învățarea într-un proces mai atractiv și motivant. Platformele educaționale vor include elemente de joc, precum puncte, insigne și clasamente, pentru a încuraja participarea activă și colaborarea între elevi. Acest lucru este deja prezent, mai ales în conținutul manualelor digitale pentru gimnaziu. Competițiile literare, concursurile de eseuri și jocurile de rol bazate pe texte literare vor stimula interesul și creativitatea elevilor. Se aplică foarte ușor pentru momentul de recapitulare testul de tip Cahoot, foarte îndrăgit de elevi. Elevii ar putea „juca” rolurile personajelor dintr-o schiță sau dintr-o piesă de teatru de Ion Luca Caragiale, analizând în același timp trăsăturile și motivațiile acestora.

Trebuie să luăm în calcul și dimensiunea globală a educației. Într-o lume globalizată, educația pentru pace include și o dimensiune internațională. Elevii vor avea ocazia să compare literatura română cu literaturile altor culturi, în cadrul unor programe de schimb cultural sau colaborări internaționale. Lectura comparativă a operelor literare va încuraja înțelegerea și aprecierea diversității culturale și va stimula gândirea critică. De exemplu, compararea motivului sacrificiului în literatura română și în cea universală poate duce la discuții profunde și revelatoare. Acest lucru se poate realiza cu ușurință în cadrul studierii baladei populare „Monastirea Argeșului” sau a piesei dramatice „Meșterul Manole”, de Lucian Blaga.

Ora de limba română în viitor va pune un accent deosebit pe dezvoltarea abilităților de comunicare și gândire critică. Elevii vor fi încurajați să participe la dezbateri, să scrie eseuri argumentate și să analizeze critic textele literare. Proiectele de cercetare și prezentările vor dezvolta abilități esențiale pentru viitor, precum colaborarea, gândirea critică și capacitatea de a susține și prezenta argumente. De exemplu, analizarea unor teme contemporane prin prisma literaturii clasice române va stimula reflecția asupra valorilor și problemelor actuale. O discuție de actualitate pe tema influenței negative a banului, care poate duce la degradarea și chiar destrămarea relațiilor unei familii poate fi inițiată odată cu studierea nuvelei psihologice „Moara cu noroc”, de Ioan Slavici.

De asemenea, educația incluzivă va asigura accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de nevoile lor speciale sau de mediul din care provin. Tehnologiile asistive și metodele de predare diferențiată vor permite adaptarea orei de limba română pentru a răspunde diversității elevilor. Resursele digitale vor include opțiuni de accesibilitate, cum ar fi text-to-speech și traduceri automate, pentru a facilita învățarea pentru toți elevii.

Evaluarea elevilor va suferi, de asemenea, transformări semnificative. Evaluările interactive și continue vor înlocui treptat testele tradiționale. Platformele digitale vor permite monitorizarea

progresului elevilor în timp real și vor oferi feedback personalizat. Proiectele, portofoliile și prezentările vor deveni componente esențiale ale evaluării, reflectând o abordare holistică a performanței elevilor.

Nu în ultimul rând, colaborarea între școli, părinți și comunitate va fi vitală pentru succesul orei de limba română în viitor. Parteneriatele cu organizații culturale, biblioteci și muzee vor oferi elevilor oportunități de învățare practică și experiențială. Implicarea părinților și a comunității în proiectele școlare va întări legătura dintre școală și mediul social, promovând un climat educațional pozitiv și incluziv.

În concluzie, ora de limba română în viitor va fi caracterizată printr-o integrare profundă a tehnologiei, o abordare interdisciplinară și globalizată, și o atenție sporită asupra dezvoltării abilităților esențiale pentru viitor. Aceasta va transforma învățarea limbii și literaturii române într-un proces dinamic, interactiv și relevant pentru realitatea contemporană. Adaptarea la aceste schimbări va necesita eforturi continue din partea educatorilor, a elevilor și a comunității, dar va oferi oportunități fără precedent pentru o educație de calitate.

Bibliografie

Pânișoară, Ion, Ovidiu, *Enciclopedia metodelor de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2022.

Păun, Emil, *Școala viitorului sau viitorul școlii? Perspective asupra educației postpandemice*, Editura Polirom, Iași, 2022.

<https://www.kanald.ro/gamificarea-in-educatie-imbunatatirea-invatarii-si-motivatiei-20406859>

ACTIVITĂȚI STEAM ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Enache Nicoleta, Burghilea Rozica

Grădinița cu Program Prelungit nr. 14 Tecuci

STEAM este acronimul englez de la Science, Technology, Engineering, Art, Mathematics (Știință, Tehnologie, Inginerie, Arte și Matematică). Este o metodă care permite copilului să descopere 5 discipline într-o singură abordare, interdisciplinară. Toate acestea sunt cunoscute ca și competențe transversale, care oferă în timp capacitatea de a rezolva probleme și de a soluționa anumite situații prin aplicarea unui cumul de cunoștințe.

STEAM este o abordare educațională a învățării care folosește știința, tehnologia, ingineria, arta și matematica fiind puncte de acces pentru ghidarea anchetei, dialogului și a gândirii critice a copiilor. Pe lângă dezvoltarea inteligenței emoționale, educația STEAM reprezintă un avantaj important pentru copii și astfel trebuie integrată în dezvoltarea lor de la cele mai mici vârste.

Educația STEAM face parte din educația non-formală, ce își propune să promoveze și utilizeze metode de predare bazate pe știință, investigare și analiză directă. Scopul acestei abordări este de a crea un mediu de învățare în care copiii să își folosească abilitățile din cele 5 domenii mai sus enumerate pentru a rezolva probleme tangibile. Cu alte cuvinte, educația STEAM încurajează copiii să descopere soluții inovative printr-o varietate de opțiuni. Educația STEAM mai e atrăgătoare și prin faptul că încurajează creativitatea și imaginația și îi plasează pe copii în poziția de cercetători și oameni de știință prin intermediul jocurilor. De aceea, există o mulțime de jocuri STEAM menite să stârnească curiozitatea științifică, tehnologică, inginerescă și matematică. Scopul acestei abordări este de a crea un mediu de învățare în care copiii folosesc abilitățile din aceste 4 (sau 5) domenii pentru a rezolva probleme reale. Provocările educației STEAM includ ideea de lucru în echipă, de dialog, de punerea întrebărilor relevante, de căutarea informațiilor importante și de contextualizarea acestora în vederea descoperirii celor mai bune soluții. Este nevoie ca educația STEAM să încorporeze elemente din toate cele 4 sau 5 discipline în fiecare activitate? Deloc!

De ce este educația STEAM importantă? În prezent lumea noastră este construită în jurul abilităților STEAM și avem nevoie să creștem copii care: pun întrebări relevante creează soluții noi formulează planuri conduc cercetarea aplică ce au descoperit în lumea reală. Educația STEAM nu doar îi expune pe copii acestor experiențe de învățare, ea îi ajută să creeze o abordare inovativă pe care o pot folosi și la vârsta maturității.

S – super distracție

Educația STEAM este distractivă! Copiii sunt curioși prin natura lor și activitățile STEAM se bazează fix pe această curiozitate nativă. Se încurajează întrebările, explorarea și acel simț de uimire în ceea ce privește lumea din jurul lor. În plus: activitățile STEAM sunt foarte hands-on – ele necesită

implicarea fizică a participanților și experiențe multisenzoriale care îi ajută pe copii să se îndrăgostească de ceea ce fac.

T – team work

Educația STEAM îi învață pe copii despre lucrul în echipă. Majoritatea proiectelor STEAM implică copii care lucrează în echipă sau în doi pentru a descoperi o soluție la o anumită problemă. Astfel se creează un mediu în care copiii învață să colaboreze, să asculte activ și să implementeze ideile altora.

E – energie în rezolvarea problemelor

Una din cele mai valoroase componente ale educației STEAM este încurajarea copiilor de a veni cu soluții noi. Mai mult de atât, STEAM învață că nu există o singură soluție – copiii pot sugera mai multe opțiuni, le pot dezvolta și testa. De-a lungul procesului ei sunt implicați activ, învățând în permanență unul de la altul.

A – accent pe concentrare

Educația STEAM pune mai mult accent pe procesul educațional decât pe rezultat (note, premii). Sigur, scopul final este de a descoperi soluția cea mai bună dar STEAM este mai mult decât scopul final. Educația STEAM este despre întrebări, inovație, gândire critică – despre întreg procesul educațional din spatele soluției.

M – multiple abordări/stiluri de învățare

STEAM presupune stiluri de învățare cât mai diverse. Abordarea integrată a procesului de învățare înseamnă că fiecare copil este inclus în funcție de apetențele, experiența și stilul său de asimilare a informației.

Diferența între Educația tradițională și educația STEAM

Ceea ce diferențiază STEAM de educația tradițională este învățarea coezivă, mixtă, ce le demonstrează copiilor cum metoda științifică poate fi aplicată în viața de zi cu zi. Le dezvoltă gândirea bazată pe calcul și se concentrează pe rezolvarea problemelor prin aplicarea soluțiilor din viața reală, acest tip de educație putând începe de la cele mai mici vârste. Spre deosebire de lecțiile clasice din sistemul tradițional din învățământ, unde profesorul predă și elevul ascultă, STEAM este o metodă activă, aplicată, constructivă, de „a învăța prin a face”. Este vorba despre faptul că preșcolarii vor lucra în sala de grupă observând, adresând întrebări, formulând idei, experimentând și punând în practică ceea ce descoperă, formulând și transmițând concluziile. Educația STEAM nu se limitează la acumularea cunoștințelor despre matematică și științe. La bază, conceptul STEAM îi ajută pe copii să dezvolte moduri noi de a gândi, încurajând curiozitatea și analiza. Implementarea acestora de la vârste mici, când mintea copilului este la cel mai înalt grad de maleabilitate, determină modul în care copiii se vor raporta la învățare pe tot parcursul școlii și al vieții.

Avantajele educației STEAM

Proiectele STEAM promovează *învățarea prin experiment*. Proiectele de acest gen permit explorarea deschisă și investigarea, identificarea problemelor de rezolvat și găsirea soluțiilor potrivite. Cu cât sunt mai multe simțuri implicate în educație, cu atât îi vor ajuta să își amintească mai ușor ceea ce învață. Când copiii construiesc, creează și explorează, învățarea are sens pentru ei. Experiența care vine din proiecte hands-on aduce învățarea la viață. Le oferă copiilor un control mai mare asupra învățării. Noi credem că un avantaj cu adevărat important al educației STEAM este că le oferă o parte din controlul procesului de învățare. Când au control, le pasă mai mult. Vor prelua sarcina mai ușor și vor fi mai implicați și mai dispuși să facă lucrurile să se întâmple. Educația postmodernă se adaptează, zi de zi, nevoilor tinerilor ce se pregătesc pentru un viitor în care cheia succesului este cum să știi să te adaptezi și să folosești ceea ce ai învățat pentru o continuă schimbare.

Încurajează curiozitatea și gândirea analitică. Copiii sunt curioși în mod natural, dar de multe ori metodele educaționale tradiționale împiedică acest lucru. Educația STEAM le permite să întrebe, să se întrebe, să experimenteze și să exploreze. Prin aceste metode se fac noi descoperiri și invenții. De aceea, copiii trebuie ajutați să înțeleagă de ce se întâmplă lucrurile într-un anumit mod. Educația STEAM include activități reale de soluționare a problemelor mondiale. Temele proiectelor STEAM au la bază întotdeauna situații reale din viața de zi cu zi. Includerea activităților de acest fel ajută copiii să se concentreze asupra părților importante ale educației, cum să o aplici în viața reală.

Integrează arta cu știința într-un mod FUN. Educația STEAM conectează subiecte aparent contrare. Copiii învață să lucreze împreună în proiecte care presupun inginerie și design, așa cum se întâmplă în robotică de exemplu.

Beneficiile educației STEAM în dezvoltarea preșcolarilor

Gândirea independentă – preșcolarilor li se oferă posibilitatea să gândească, să evalueze și să determine cum să își atingă obiectivele și să ducă la bun sfârșit sarcinile. Rezultatele obținute nu trebuie măsurate prin succes sau eșec, însă foarte important este câștigul lor, adică modul de gândire dezvoltat în timpul derulării proiectelor relevante pentru ei.

Abordarea cuprinzătoare – cei mai mulți oameni au tendința de a separa Steam-ul de Artă, motivând că arta se referă la a fi creativ, iar STEAM se concentrează pe fapte și calcule solide. Dar, gândindu-ne că marele avantaj al educației STEAM este abordare interdisciplinară, acesta este și motivul pentru care STEAM are o deosebită importanță pentru copii, indiferent dacă aceștia aleg să urmeze domeniul artă sau știință.

Curiozitatea naturală – educația STEAM îi încurajează pe copii să gândească dincolo de limite și să se inspire din mai multe subiecte. Acest lucru impune ca adultul să nu le stabilească anumite limite preșcolarilor și să îi îndrume să devină liberi și curioși să învețe multe lucruri.

Activitățile de tipul STEAM, cu siguranță nu vor transforma copiii reticenți în oameni de știință, ingineri sau programatori în miniatură, fără alte eforturi depuse, dar în orice direcție se îndreaptă interesele copiilor, abilitățile pe care aceste activități le oferă (gândire critică, colaborare, încredere, creativitate, etc.), îi vor ajuta pe tot parcursul educației și nu numai.

S.T.E.A.M-Metode, instrumente, tehnici

Componenta cheie a educației STEAM este integrarea și predarea interdisciplinară/transdisciplinară și se referă la proiectarea de soluții creative pentru probleme din lumea reală. Scopul abordării de tip STEAM este de a crea un mediu de învățare activ, de a-i încuraja pe copii să descopere soluții noi folosindu-și abilitățile în rezolvarea unor probleme reale. Totodată, educația STEAM ajută copiii să înțeleagă conceptele abstracte prin experimentare și joacă, într-un mod proactiv și chiar distractiv. Există numeroase metode și abordări care pot fi implementate în educația STEAM în grădiniță. Proiectele practice și experimentele sunt modalități captivante de a-i implica pe copii în procesul de învățare. Utilizarea jocurilor și jucăriilor STEAM este o metodă eficientă pentru a-i captiva pe copii și pentru a-i învăța concepte complexe într-un mod distractiv și interactiv. Abordarea STEAM este aplicativă: în cadrul activităților din sala de grupă se utilizează metodele învățării orientate pe problemă și învățarea euristică, în context extrașcolar se utilizează învățarea bazată pe proiect și învățarea bazată pe cercetare.

Sugestii de activități STEAM potrivite pentru grădiniță:

Explorarea și clasificarea obiectelor din natură. Invitați copiii să colecteze și să examineze obiecte precum frunze, pietre, flori sau insecte. În cadrul acestor activități, puteți discuta despre caracteristicile și proprietățile acestor obiecte și puteți încuraja copiii să le clasifice pe baza unor criterii precum formă, textură sau culoare.

Construirea și testarea structurilor simple. Folosiți blocuri de construcție sau alte materiale pentru a-i încuraja pe copii să construiască structuri simple, cum ar fi poduri sau turnuri. În timpul construcției, discutați despre importanța stabilității și echilibrului și încurajați copiii să experimenteze și să găsească soluții pentru a face structurile lor mai rezistente.

Experimente cu apă și materiale naturale. Invitați copiii să participe la experimente simple cu apă, cum ar fi observarea modului în care obiecte plutitoare și obiecte scufundate interacționează cu apă. De asemenea, puteți explora proprietățile materialelor naturale, precum absorbția apei în diferite tipuri de sol sau comportamentul diferit al nisipului ud și al nisipului uscat.

Experimente cu magnetism. Folosiți magneți și diferite obiecte pentru a-i învăța pe copii despre proprietățile magnetice. Realizați experimente simple, cum ar fi atragerea și respingerea obiectelor folosind magneți, pentru a-i ajuta să înțeleagă conceptele de bază ale magnetismului.

Sfaturi pentru implementarea cu succes a educației STEAM în grădiniță

Pentru a implementa cu succes educația STEAM în grădiniță, există câteva sfaturi simple pe care le puteți urma:

-Asigurați-vă că aveți acces la formare și resurse adecvate pentru a dezvolta abilitățile STEAM.

-Investiți în echipamente și materiale potrivite pentru copii. Acestea pot include jocuri, jucării, seturi de experimente și materiale naturale pentru explorare.

-Adaptați activitățile la nivelul de dezvoltare al copiilor. Aceasta va permite copiilor să se implice și să înțeleagă conceptele într-un mod mai eficient.

-Implementați un sistem de evaluare continuă pentru a monitoriza progresul copiilor în domeniul STEAM.

Educația STEAM în grădiniță oferă copiilor oportunitatea de a descoperi și explora lumea din jurul lor într-un mod inovator și captivant. Prin intermediul activităților STEAM, ei își dezvoltă abilități și competențe esențiale pentru viitor, precum gândirea critică, rezolvarea de probleme și colaborarea. Implementarea cu succes a educației STEAM în grădiniță necesită sprijinul nostru, al cadrelor didactice, resurse adecvate și adaptarea activităților la nivelul copiilor. Haideți să ne unim eforturile pentru a oferi copiilor noștri o educație de calitate, care îi va pregăti pentru provocările și oportunitățile viitorului în domeniul STEAM.

Bibliografie:

Ludmila Rojdestvenskaia, 2018. <https://novator.team/post/142>

Anatol Gremalschi Ghid metodic pentru implementarea metodelor de instruire asistată de calculator Chișinău, 2021

PROVOCĂRI ȘI STRATEGII PENTRU UN ÎNVĂȚĂMÂNT DE CALITATE

CORINA BURLACU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "C. GIURESCU"
CHIOJDU, BUZĂU

Educația este piatra de temelie a oricărei societăți prospere și avansate. În România, importanța acestui domeniu este de necontestat, dar, în același timp, sistemul educațional se confruntă cu numeroase provocări care necesită intervenții urgente și strategii pe termen lung. Dacă vrem să ne asigurăm că viitorul nostru este unul strălucit, este esențial să ne concentrăm pe excelența în educație, nu doar ca o aspirație, ci ca o realitate tangibilă. Aceasta se poate realiza printr-o serie de măsuri concrete, care să transforme sistemul educațional din România și să-l adapteze nevoilor actuale și viitoare ale societății.

Primul pas în direcția excelenței educaționale este modernizarea curriculumului școlar. Curriculumul actual din România este adesea perceput ca fiind prea încărcat și neadaptat la nevoile reale ale elevilor. Într-o lume în continuă schimbare, este esențial ca programa școlară să fie flexibilă și să reflecte noile realități economice și sociale. Introducerea unor discipline precum educația digitală, gândirea critică, educația civică și antreprenorială, care să pregătească elevii pentru provocările secolului XXI, este vitală. În loc să ne concentrăm pe cantitatea de informații, ar trebui să punem accent pe dezvoltarea competențelor care să le permită elevilor să se adapteze și să prospere într-un mediu complex și în continuă schimbare.

Metodologia de predare trebuie și ea să evolueze. Educația bazată pe memorare și reproducere trebuie să fie înlocuită cu metode interactive, care să stimuleze gândirea critică, creativitatea și capacitatea de a rezolva probleme. Învățarea prin proiecte, studiile de caz, învățarea bazată pe probleme și utilizarea tehnologiilor digitale sunt doar câteva dintre abordările care pot face procesul educațional mai atractiv și mai eficient. Profesorii trebuie să fie susținuți în această tranziție, având la dispoziție resurse și formări continue care să le permită să integreze aceste noi metode în predare.

Profesorii sunt inima sistemului educațional. Calitatea învățământului depinde în mare măsură de competențele, motivația și dedicarea acestora. În România, formarea continuă a cadrelor didactice este adesea insuficientă, iar oportunitățile de dezvoltare profesională sunt limitate. Este imperativ să schimbăm acest lucru printr-o investiție serioasă în educația și formarea profesorilor.

Formarea continuă nu ar trebui să fie doar o formalitate, ci o reală oportunitate de dezvoltare. Profesorii trebuie să aibă acces la cursuri de perfecționare, conferințe, schimburi de experiență și resurse educaționale de ultimă oră. În plus, ar trebui să existe o mai mare deschidere către colaborare internațională, care să permită profesorilor români să învețe din experiențele și practicile altor sisteme educaționale de succes. Prin acest proces, cadrele didactice nu doar că își îmbunătățesc competențele, dar își cresc și motivația și satisfacția profesională, contribuind astfel la un mediu de învățare mai pozitiv și mai eficient pentru elevi.

Unul dintre cele mai mari obstacole în calea excelenței în educație este inegalitatea accesului la resurse educaționale de calitate. În România, există o prăpastie semnificativă între școlile din mediul urban și cele din mediul rural, precum și între elevii proveniți din familii cu venituri ridicate și cei din medii defavorizate. Această inechitate nu doar că subminează potențialul individual al fiecărui elev, dar afectează și progresul societății în ansamblu.

Pentru a aborda această problemă, trebuie să dezvoltăm și să implementăm politici publice care să asigure un acces echitabil la educație pentru toți copiii. Aceste politici ar putea include alocarea de resurse suplimentare pentru școlile din mediul rural, dezvoltarea unor programe de sprijin pentru elevii din familii defavorizate și crearea de parteneriate între școlile din zonele urbane și cele rurale pentru a încuraja schimbul de bune practici și resurse. De asemenea, asigurarea accesului la educație timpurie de calitate pentru toți copiii, indiferent de mediul din care provin, este esențială pentru a reduce disparitățile și a oferi fiecărui copil un start echitabil în viață.

În era digitală, educația trebuie să se adapteze noilor realități tehnologice. Pandemia de COVID-19 a evidențiat, poate mai mult ca niciodată, importanța digitalizării educației. Aceasta nu este doar o necesitate de moment, ci o direcție strategică pe termen lung. Educația digitală oferă oportunități

extraordinare pentru a personaliza procesul de învățare, pentru a facilita accesul la resurse educaționale și pentru a stimula interesul elevilor pentru cunoaștere.

Pentru a realiza acest lucru, este nevoie de investiții masive în infrastructura digitală a școlilor, inclusiv în accesul la internet de mare viteză și în echipamentele necesare. De asemenea, profesorii trebuie să fie formați și sprijiniți în utilizarea tehnologiilor digitale în procesul de predare. Platformele de e-learning, resursele educaționale deschise și instrumentele digitale interactive pot transforma modul în care predăm și învățăm, făcând educația mai accesibilă și mai atractivă pentru toți elevii.

Educația nu este doar responsabilitatea școlii, ci un efort comun care implică întreaga comunitate. Părinții joacă un rol crucial în sprijinirea educației copiilor lor, iar implicarea lor activă poate face o diferență semnificativă în performanțele academice ale acestora. Pentru a stimula această implicare, este important să dezvoltăm parteneriate între școli și comunitate, să încurajăm participarea părinților la viața școlară și să creăm oportunități pentru ca aceștia să contribuie la procesul educațional.

În acest sens, organizarea de ateliere, conferințe și evenimente comunitare pe teme educaționale poate fi un prim pas. De asemenea, ar trebui să existe canale deschise și regulate de comunicare între profesori și părinți, care să permită un dialog constant și constructiv. Prin implicarea activă a părinților și a comunității, putem crea un mediu de învățare mai susținător și mai eficient, care să contribuie la dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil.

În cele din urmă, pentru a atinge excelența în educație, trebuie să promovăm și să susținem performanța academică și inovarea. Acest lucru se poate realiza prin crearea unor programe de recunoaștere și recompensare a elevilor și profesorilor care obțin rezultate deosebite. De asemenea, este important să încurajăm și să sprijinim cercetarea și inovarea în educație, prin finanțarea proiectelor de cercetare, a experimentelor pedagogice și a inițiativelor de inovare în școli.

Susținerea excelenței nu înseamnă doar recompensarea celor care au deja performanțe remarcabile, ci și crearea unui mediu care să încurajeze și să sprijine dezvoltarea fiecărui elev în funcție de potențialul său unic. Astfel, putem asigura că educația din România nu doar pregătește elevii pentru a face față provocărilor viitorului, ci îi încurajează să devină lideri ai schimbării și inovatori în propriile lor drepturi.

Bibliografie:

1. Florian Colceag, "Învățarea accelerată. Cum să-ți dublezi viteza de învățare și să îți îmbunătățești performanțele intelectuale", Editura Polirom, Iași, 2018;
2. Constantin Cucos, "Educația de mâine. Tehnologie, inovație și pedagogie", Editura Polirom, Iași, 2020;
3. Ioan Neacșu, "Școala viitorului: între tradiție și inovare", Editura Universitară, București, 2015.

METODELE ACTIV-ARTICIPATIVE ÎN EFICIENTIZAREA ACTULUI DIDACTIC

*Prof. înv.primar Burulean Mariana-Luminița
Liceul Teoretic „Ion Barbu” București, Sector 5*

Una dintre orientările principale manifestate astăzi, în didactica modernă, se concentrează pe promovarea metodelor care au în centru participarea activă și interesul direct sau indirect al educabilului în propria formare. Metodele de învățare prin cooperare oferă o soluție acestei noi provocări. Conform cercetărilor, metodele și tehnicile de învățare prin cooperare pot consolida atitudinile pozitive față de învățare, pot îmbunătăți performanțele și stima de sine și pot promova interacțiunea pozitivă și sprijinul reciproc.

Strategia didactică este modalitatea eficientă prin care cadrul didactic îl ajută pe copil să accedă la cunoaștere și să-și dezvolte capacitățile intelectuale, priceperile, aptitudinile, sentimentele și emoțiile, constituindu-se într-un ansamblu complex și circular de metode, tehnici, mijloace de învățământ și forme de organizare ale activității, pe baza cărora să elaboreze un plan de lucru, în vederea eficientizării procesului de învățare.

Strategiile didactice interactive oferă ocazii benefice de organizare pedagogică a unei învățări temeinice, ușoare și plăcute în același timp, cu un pronunțat caracter activ – participativ din partea educabililor, cu posibilități de cooperare și de comunicare eficientă.

Cel care învață activ este ”propriul inițiator și organizator” al experiențelor de învățare, capabil să-și reorganizeze și să-și restructureze în permanență propriile achiziții.

Realizarea acestui deziderat este posibilă numai prin practicarea unei pedagogii interactive care încurajează relația personală și transformă educabilul într-un actor activ al actului educațional după cum reiese și din comparația și dintre orientările pedagogice interactive și cele tradiționale:

- Din punct de vedere al organizării colectivului de preșcolari, pedagogia activă este cooperativă, caracterizată prin faptul că activitățile se desfășoară în grupuri mici, adesea eterogene, în care copiii conlucrează pentru atingerea obiectivelor comune; preșcolarii colaborează pentru a învăța mai bine sau pentru a-i ajuta pe alții să învețe mai bine. În pedagogia clasică se lucrează individual, copiii lucrează în competiție pentru atingerea unui obiectiv pe care doar unul sau câțiva îl pot atinge, fără să relaționeze cu alți colegi.

- Sub aspectul viziunii asupra grupeii de preșcolari, în pedagogia activă aceasta este văzută ca o comunitate educativă în care se învață unii împreună cu ceilalți, în care se depun eforturi pentru ca toți membrii grupului să obțină rezultate bune, acționând conform principiului că ceea ce este benefic pentru propria persoană este benefic și pentru ceilalți. În pedagogia tradițională grupa de preșcolari este văzută ca un grup în care învață unii pe lângă alții, în care se lucrează individual, eforturile depuse fiind pentru a fi mai bun decât ceilalți, copiii fiind ghidați după principiul că ceea ce este benefic pentru propria persoană este în detrimentul celorlalți sau nu are nici o importanță pentru ei.

- Din perspectiva factorului decizional cu privire la ce și cum vor învăța copiii, în pedagogia activ-participativă, educabilii înșiși pot lua decizii, în timp ce în pedagogia clasică cadrul didactic este decident.

- Din punct de vedere al modului în care este privit educabilul, în pedagogia activă, el este participant activ, autentic subiect al educației și actor al actului educativ. Pedagogia clasică îl percepe ca participant pasiv, obiect al educației, receptor pasiv al cunoștințelor și informațiilor.

- În timp ce în pedagogia activă, cadrul didactic joacă roluri de îndrumător, ghid, organizator, colaborator, tutore sau facilitator, care ghidează instruirea în mod indirect, non-directiv, non-riguros, în pedagogia tradițională, el îndeplinește unicul rol de transmițător de cunoștințe, directiv și riguros, totodată.

- Din perspectiva comunicării educaționale, prin participarea activă, copiii își exprimă propriile opinii pe care le comunică atât cadrului didactic, cât și celorlalți membri ai grupului. Procesul cunoașterii constă în construirea noilor achiziții de către preșcolar, esențial în învățare fiind procesul și modul de gândire. În pedagogia tradițională are loc o transmitere de cunoștințe gata prelucrate, orientată de la cadru didactic către preșcolar, esențial fiind produsul și cunoștințele asimilate;

- Miza educativă în pedagogia activ-participativă este evidențierea faptului că educabilul are reprezentări diverse, reflectează, sesizează complexitatea diferitelor probleme cu care se confruntă, investighează și descoperă noi cunoștințe, își formează abilități, competențe, manifestând corespunzător comportamente, în timp ce, în educația tradițională, miza se rezumă doar la transmiterea unui volum mai mic sau mai mare de cunoștințe.

- Din punct de vedere al tipului de cunoaștere funcțională vizată, în pedagogia activă primează cunoștințele științifice, procedurale și strategice, dar și cele declarative, în timp ce, în pedagogia clasică predomină doar cunoștințele declarative.

- În pedagogia activă se promovează formarea și autoformarea, tipul de învățare predominant fiind învățarea prin activitate intelectuală și practică proprie, iar în cealaltă se promovează informarea, predominantă fiind învățarea pasivă prin receptare.

Diferențele mai sus menționate determină diferențe și din punct de vedere al tipului de evaluare practicat și anume continuă, formativă, în primul caz, și sumativă, în cel de al doilea.

În urma analizei comparative a celor două tipuri de pedagogii, se pot desprinde următoarele concluzii, traduse prin avantajele învățării active și interactive:

- stimulează implicarea activă în sarcină a preșcolarilor, aceștia fiind mai conștienți de responsabilitatea pe care trebuie să și-o asume;

- exersează capacitățile de analiză și decizionale, stimulând inițiativa tuturor celor implicați;

- asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, precum și exersarea priceperilor facilitând dezvoltarea competențelor cheie în dezvoltarea globală a celor educați;

- asigură un demers interactiv al actului de predare - învățare - evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare copil, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.

În concluzie, performanțele superioare, concentrarea mai bună asupra învățării, relații interpersonale mai strânse, sănătate psihologică și încredere în propriile aptitudini sporite, atitudine pozitivă față de lucrurile studiate, sunt valențe formativ educative ce recomandă metodele active de învățare ca practici de succes, atât în învățământul preșcolar, cât și la celelalte nivele de învățământ.

Bibliografie:

1. Gongea E. și colaboratorii, 2002, *Metode interactive de grupă-ghid metodic*, Ed.Arves;
2. Stan M., 2015, *Elemente de didactică aplicatăși predare integrată în învățământul preșcolar și primar-note de curs*, Ed.Universității din Pitești;
3. I.O.Pânișoară, 2012, *Comunicare eficientă*, Ed.Polirom.

STRATEGII MODERNE DE PREDARE INTERDISCIPLINARITATEA MATEMATICĂ-INFORMATICĂ

Butean Ioana Adriana
Liceul Teoretic "Ana Ipătescu" Gherla

Motto: "Educația are dificila misiune de a transmite o cultură acumulată de secole, dar și o pregătire pentru un viitor, în bună măsură, imprevizibil" - Jacques Delors

Învățământul modern este centrat pe elev și are o serie de particularități:

- experiențele noi de învățare se corelează cu experiențe precedente sau cu teme reale prezentate în mod atractiv, incitant
- se încurajează învățarea prin descoperire, independentă sau dirijată
- cadrul didactic este partener în procesul educației
- se încurajează reflectia, autorefectia, evaluarea dar și autoevaluarea
- mediul de învățare nu mai este strict școlar
- se încurajează dezvoltarea creativității, a spiritului inovativ

Astfel, în contextul învățământului modern, a apărut nevoia de a depăși granițele artificiale între diferite materii și de a căuta teme comune care să facă sens teoriei aplicate dar să și stărneasă curiozitatea elevilor.

Plecând de la premisa că orice problemă care apare în fața educabilului poate fi încadrată într-o teorie, dar care nu trebuie să facă obiectul unei singure discipline, interdisciplinaritatea matematică-informatică ar putea fi un exemplu de bună practică pentru rezolvarea unor probleme complexe de matematică, dar și invers.

De exemplu pentru predarea noțiunii de Graf (studiată la Informatică în clasa a XI-a) se poate folosi conceptul matematic de *graf*.

Teoria grafurilor are o vechime mult mai mare în comparație dezvoltarea domeniului Informatică.

Originea teoriei grafurilor se regăsește în rezolvarea unor probleme de matematică, jocuri și amuzamente matematice propuse de marii matematicieni: Hamilton, Cayley, Sylvester, Birkoff, Euler.

Euler, împreună cu Hamilton au fost cei care au pus bazele Teoriei Grafurilor.

Primele noțiuni de teoria grafurilor, ca parte integrantă a matematicii, au fost publicate în anul 1736 de către Euler în "*The Seven Bridges of Königsberg*" (problema celor 7 poduri). Pentru rezolvarea problemei, Euler și-a construit un multigraf. În această publicație, matematicianul a prezentat câteva metode pentru rezolvarea unei clase de probleme care permit aplicarea teoriei.

200 de ani mai târziu ,matematicianul maghiar Denes Koreg publică prima carte de teorie a grafurilor. In amintirea contribuției lui Euler,considerat părintele teoriei grafurilor, unele noțiuni și tipuri de grafuri de care acesta s-a ocupat îi poartă numele: lanțe ulerian ,graf eulerian,etc.

Un alt matematician ,Carl Hierholzer, în anul 1873 a publicat rezolvarile cercetărilor sale privind grafurile.

In anul 1873 ,matematicianul Carl Hierholzer, a publicat date despre propria cercetare privind Teoria Grafurilor.

In anul 1878 de matematicianul J.Sylvester ,intr-un articol ce a apărut în revista American Journal of Mathematics, a folosit pentru prima data termenul “graf”.

Dacă la început teoria grafurilor era utilizată la obținerea unor soluții pentru jocuri și amuzamente matematice, astăzi este aplicată în informatică dar și alte domenii.

“Azi teoria grafurilor a devenit o disciplină majoră, deși nu-și găsește locul într-o clasificare dogmatică a capitolelor matematicii.Folosirea teoriei grafurilor în domenii variate, de la chimie, la economie, de la studiul rețelelor electrice la critica textelor și la politică, îi dau azi un prestigiu de care cel ce clasifică științele trebuie să țină seama”.Grigore C. Moisil

În informatică graful este privit ca o structură de date. O particularitate a grafurilor în informatică este faptul că sunt considerate grafuri finite (cu număr finit de noduri).

Informatica a preluat noțiunile teoriei grafurilor ,a utilizat această teorie într-o multitudine de situații concrete rezolvabile cu ajutorul algoritmilor ce prelucrează structuri de date reprezentate prin grafuri.

Teoria grafurilor ne ajută să alegem soluții optime pentru realizarea unui obiectiv în timp scurt.Aplicarea acestei teorii depinde de capacitatea rezolvitorului de a asocia corect datele cu un graf , de a-și reformula problema în termenii teoriei grafurilor și de a aplica algoritmi pe care această teorie îi pune la dispoziție.

În contextul necesității optimizării instruirii, strategiile didactice interactive reprezintă „instrumentele” ce pot fi valorificate cu succes de către profesori pentru a eficientiza procesul de învățământ.

Astfel,un exemplu de bună practică în predarea și aprofundarea matematicii este folosirea instrumentelor informatice,a soft-urilor educaționale.Aplicațiile interactive ,multimedia il ajută pe educabil să-și însușească mai ușor noțiunile,să rezolve mai repede problemele, să aibă feed-back,să poată rezolva gradual o clasă de probleme,să comunice.

Un alt exemplu de bună practică, util elevilor din ciclul primar este folosirea soft-urilor pentru tabla interactivă. Astfel stârnirea interesului tinerilor educabili pentru matematică este ușor de realizat . Matematica va fi percepută de elevi drept o joacă.

Prin participarea activă la propriul proces de formare ,se definește individualitatea tânărului, se descoperă pe sine,apare interesul pentru descoperire ,pentru nou.

Învățarea activă, motivată,prin experiment interdisciplinar, poate duce la creșterea calității învățării. Astfel, cu ajutorul informaticii și prin dezvoltarea rapidă a acestui domeniu, educabilii pot căpăta ușor deprinderi și competente specifice matematicii.

Bibliografie

Autor: Miron Ionescu,Mușata Bocoș, Titlu “Tratat de didactică modern”, editură Paralela 45,localitatea Pitești ,an 2017

Autor: Butean Ioana Adriana ,Lucrare pentru obținerea gradului didactic I-“Optimizări Pe Mulțimi De Drumuri Și Aplicații”,Cluj-Napoca,2012

www.cs.ubbcluj.ro

www.iTeach.ro

www.math.md/studlib/matematica

http://ro.wikipedia.org/wiki/Teoria_grafurilor

Caracteristicile tabloului de natură sadovenian

Opera lui Mihail Sadoveanu ne introduce într-un uluitor univers geografic și, pe măsură ce lăsăm în urmă volum după volum, ideea generală a prozatorului se conturează tot mai pregnant.

Creațiile sale se topesc, rând pe rând, într-o „arhivă” a sensibilității unui popor, pentru care dragostea față de natură se înscrie pe coordonatele durabile ale specificului național.

Vegetația, fauna, flora, formele de manifestare ale fenomenelor naturii sunt evocate cu un simț artistic superior predecesorilor, ce îl distanțează în același timp și de contemporani.

De la luncile arse de brumă ale Moldovei, la munții înalți „unde stau ciobanii cu capul în pâclă”, de la bălțile Dunării, ce tremură sub ploile năprasnice de primăvară, la „Țara de piatră” a Apusenilor, respirând sub ninsoarea cenușie a iernii, toate formele de relief și de vegetație, surprinse la convergența tuturor anotimpurilor, în fiecare clipă a zilei sau a nopții, se desfac, transfigurate artistic:

*„Pădurile îmbracă pământul în valuri,
lacurile lucesc în fundurile prăpastiilor,
revărsările de ape, stuhăriile, păpurișurile,
freamătă de vietăți”.*

Legătura om-natură.

Pădurea apare la Sadoveanu ca o lume a solitudinii și tăcerii, unde omul își găsește sălaș. În viziunea autorului se discern ecourile folclorice ale înfrățirii cu codrul în timp de restriște. Aici își găsește adăpost țăranul împovărat de biruri (*Neamul Șoimăreștilor*), fugarul deznădăjduit de oprimare (*Județ al sărmanilor*), haiducul (*Cosma Răcoare*). Aici se retrag locuitorii din fața năvălitorilor (*Vremuri de bejenie*). Cunoașterea cheilor, popasurilor tradiționale, potecilor tainice înarmează poporul cu o forță care și-a arătat de nenumărate ori eficiența în lupta împotriva cotropitorilor (*Frații Jderi*).

Vitoria Lipan din romanul *Baltagul*, urmând drumul păstorilor, ajunge, călăuzită de semnele pământului, să-i găsească pe ucigași. Existența ciobanului, supusă fenomenului de transumanță, urmează marile cicluri ale naturii.

Elementele naturii aduc mesaje descifrabile numai de oamenii locului. Străinul este impresionat de precizia cu care localnicul prezice schimbările vremii. (Abatele de Marenne îl bănuiește pe Turculeț de a fi cerut sfat cititorilor în stele, dar căpitanul știe că timpul se strică, urmărind reacția păsărilor, lumina lunii - *Zodia Cancerului*). De pildă, așezarea izolărilor montane îi face pe oameni tăcuți, climatul aspru le dă un spor de energie (Vitoria Lipan). Plutașii de pe Bistrița sunt agili, au reacții rapide (*Bulboana lui Vălinaș*). Uneori, ca și la Hogaș, omul face parte integrantă din decor, devine un element constitutiv al naturii (*Ochi de urs*). Spre deosebire de locuitorii de la munte, cei din deltă sunt volubili, impulsivi (*24 Iunie*), sau procedează ca înțelepții orientului (*Ostrovul lupilor*). Oamenii sunt adânc atașați locurilor, mai ales că de cele mai multe ori e vorba de eroi izolați de lume, care-și duc și își agonisesc traiul pe un petec de pământ aproape sălbatic.

Iubirea personajelor pentru natură devine un simbol al libertății, ei se simt descătușați de constrângeri, fără stăpâni. Legătura omului cu natura devine o nevoie chinuitoare, de neînfrânt. Moș Calistru, pușcașul, nu poate muri în pace până nu mai urcă o dată sus pe munte (*Când a căzut moș Calistru pe Deleleu*).

Tabloul de natură sadovenian

Natura e primitoare chiar când omul e nevoit să muncească din greu pentru existența zilnică. De cele mai multe ori apare de o frumusețe incredibilă, atingând sublimul și feericul. Valea Frumoasei se aseamănă cu paradisul. *Vis, basm, minune* - sunt termeni care descriu natura și transmit sentimentul sublimului. În acest climat, suprapunerea basmului cu realitatea se realizează pe nesimțite.

Natura- expresie a stării sufletești

Scriitorul însuși sugerează cheia transfigurării naturii în opera sa, afirmând că pricina frumuseților și a poeziei ce ne înconjură se află mai ales în noi. Într-adevăr, la Sadoveanu natura este o stare sufletească, ea redă în mod impresionant sentimentele de bucurie, de mânie, de durere, ale eroilor.

Natura din opera lui Sadoveanu nu are o valoare descriptivă, ci evocatoare, ea este suportul întregii existențe a poporului. De aceea, priveliștile sadoveniene fac parte din esența operei prozatorului, ca o componentă a specificului național și popular al acesteia.

„E o epopee a pământului natal — scrie Constantin Ciopraga — cu scăpărări din trecut, îmbrățișând prezentul, prevestind viitorul, crescând din toate colțurile țării, căpătând semnificația unei sinteze, asimilându-se cu istoria și destinul patriei”.

INTELIGENȚA ARIFICIALĂ ÎN EDUCAȚIE PRIN LIMBAJUL PYTHON

prof. Daniela Cameniță

Colegiul Național „Moise Nicoară” Arad

Peste tot se vorbește de inteligența artificială, un subiect tot mai prezent. Pe unii îi fascinează, la unii le este teamă de acest subiect, cert este că tuturor ne trezește interesul.

Ca profesori trebuie să prezentăm elevilor noștri importanța inteligenței artificiale, a beneficiilor aduse de ea, să încercăm să îi determinăm pe elevi să folosească aplicațiile cu inteligență artificială în mod corect.

Inteligența artificială (pe scurt AI, acronim derivat din limba engleză) este un „domeniu al informaticii care se concentrează pe crearea de programe și sisteme ce imită gândirea umană și sunt capabile de învățare, raționament și creativitate.”

Unele dintre cele mai simple aplicații de inteligență artificială includ:

- recunoaștere vocală – care folosește algoritmi de învățare automată pentru a recunoaște și interpreta cuvinte rostite de o persoană dat și pentru a se răspunde în mod potrivit
- recunoaștere facială – care apelează la algoritmi de învățare automată pentru a recunoaște și identifica chipurile oamenilor din diferite fotografii sau videoclipuri.
- filtrarea spamului – care folosește algoritmi de învățare automată pentru a putea recunoaște și bloca mesajele nedorite, de exemplu spam de e-mail sau de SMS-uri
- chatbot-uri – sunt aplicații care utilizează tehnici de învățare automată pentru a da răspunsuri automate la întrebările adresate de utilizator.

Popularitatea Inteligenței Artificiale se datorează în principal, dezvoltării tehnicilor de Învățarea Automată (Machine Learning), care au devenit accesibile odată cu dezvoltarea algoritmilor avansați, a disponibilității datelor și a resurselor hardware.

Ca limbaj de programare, care poate fi abordat de elevi pentru programare AI și machine learning ar fi limbajul Python.

Python poate fi socotit instrumentul principal pentru dezvoltarea proiectelor AI și Machine Learning și cea mai importantă tehnologie folosită de către programatorii AI în munca lor. Cele mai mari avantaje ale acestui limbaj de programare sunt ecosistemul dezvoltat de biblioteci open source care ușurează munca programatorilor, sintaxa sa lizibilă și simplă care aduce aminte de limba engleză vorbită, flexibilitatea mare, posibilitatea de utilizare pe toate platformele și comunitatea dezvoltată de programatori. Datorită acestor lucruri, Python este un limbaj ușor de învățat și care aduce rezultate mari cu puțin efort când vine vorba de programarea AI.

Învățarea Automată Machine Learning (ML) studiază algoritmi și modelele statistice pe care calculatoarele le folosesc pentru a oferi soluții unor probleme, fără precizarea explicită a modului de rezolvare, bazându-se pe extragerea unor șabloane dintr-un set de date cunoscute. Conceptul fundamental pe care se bazează ML este acela că sistemul poate învăța din exemple.

Pentru a pătrunde interactiv și atractiv tainele limbajului Python merită încercat proiectul educațional [pyml.ro](https://www.pyml.ro) realizat în colaborare cu Eastern European Machine Learning Summer School, Uniunea Profesorilor de informatică din România (UPIR), InfoGIM, ARIA (Asociația Română pentru Inteligență Artificială)

Mai jos sunt două capturi de ecran ale cursului de Python de la [pyml.ro](https://www.pyml.ro)

Mai jos este pagina de start a cursului:

Iar mai jos se vede cum arată pagina de început pentru Lecția 4 „Noțiuni introductive de Machine Learning (prezentare genial)”

Bibliografie/Webografie

<https://www.pyml.ro/>

<https://tehnotic.ro/este-python-obligatoriu-pentru-a-dezvolta-aplicatii-ai>

ELEVI SI PROFESORI: - PARTENERIAT PENTRU SUCCES

Alice Caminschi

Școala Gimnazială "H.M.Berthelot" - Ploiesti

Atunci când se vorbește despre școală, cuvântul care sintetizează gândurile, trăirile, atitudinile, proiectele și demersurile practice este „responsabilitate”. Acesta este un sentiment profund care nu trebuie să își piardă din intensitate, nici când este vorba despre profesori, nici când este vorba despre elevi. O școală ideală învață elevii să învețe, pentru ca aceștia să cunoască cum să se integreze, perfecționeze și să se autodepășească, astfel încât să fie stimulate resursele creative specifice fiecărui tânăr, încurajându-se studiul, căutarea, cercetarea, creația, autoeducația și autoconstruirea. Pentru că trăim într-o societate în continuă schimbare și pentru că elevii și părinții acestei perioade cer schimbarea sistemul de educație, este imperios necesar să conjugăm eforturile în a afla cum trebuie să arate școala ideală, dar, mai ales, cum ar trebui să fie profesorul: un mentor care să îi ajute să facă performanță și care să fie îndrumător al elevilor în pregătirea pentru viață. Unitatea de învățământ care primește elevii apare ca un loc în care se învață cum funcționează lumea, un mediu în care ne putem îmbunătăți pe noi înșine și mediul înconjurător și care ar permite elevilor, dar și profesorilor să exploreze fiecare aspect al vieții, conducându-ne către orice dorim să facem în viață pentru că viața este o experiență continuă de învățare, iar educația este o parte importantă a acestui lucru.

Pentru că scopul educației este de a obține viitori cetățeni activi, cu valori aliniate la cele europene, adaptați condițiilor economice și sociale ale secolului nostru, o școală ancorată în anii în care trăim trebuie să dezvolte un set de abilități cum ar fi responsabilitatea, colaborarea și conștientizarea de sine. Categoric, dacă ne dorim o educație centrată pe nevoile și aspirațiile celui care învață, avem

nevoie de profesori care să fie mentori și facilitatori în procesul de învățare, profesioniști în educație. Dar pentru aceasta, înainte de toate, trebuie să luăm în considerare schimbarea din temelii a mentalităților. Doar așa vom ajunge să dezvoltăm acel set de abilități care să ne dea viitori cetățeni activi, pregătiți pentru condițiile social-economice ale lumii în care trăim. Elevii au nevoie de dezvoltarea abilităților necesare lumii în care trăim.

O nouă abordare a actului de învățare este cu atât mai necesară cu cât, acum, s-a schimbat și modul în care elevul se raportează la vechile metode. Noua generație rezonază cu un alt tip de predare – dinamic, creativ, digitalizat. Adoptarea tehnologiilor emergente și a Internetului a transformat semnificativ domeniul educațional, atât la nivel global, cât și în contextul local. Această transformare a devenit și mai accentuată odată cu implementarea, fie în totalitate, fie parțială, a sistemelor educaționale digitale. Aceste schimbări au facilitat accesul la o varietate de resurse educaționale, au îmbunătățit colaborarea între elevi și profesori și au permis o adaptare rapidă la cerințele în continuă schimbare ale mediului educațional modern. Digitalizarea oferă în plus câteva puncte de pornire pentru analiza și evaluarea automată a proceselor de învățare (apoi digitalizate) și îmbunătățirea acestora. Prin intermediul metodelor de învățare a analizelor, algoritmiile pot prelua din ce în ce mai mult controlul și manipularea proceselor de învățare. În prezent, este din ce în ce mai evident impactul transformării digitale asupra societății și a pieței muncii, precum și asupra sistemelor de educație și formare. Din această perspectivă, transformarea digitală în educație este determinată de progresele în materie de conectivitate, utilizarea pe scară largă a dispozitivelor și a aplicațiilor digitale, nevoia de flexibilitate individuală și cererea acută de competențe digitale. Nu mai putem să le cerem elevilor să fie doar receptori, într-o lume în care informația este peste tot, iar ei au nevoie să treacă la un alt nivel de înțelegere. Tinerii de azi au nevoie să conecteze noile cunoștințe pe care le învață cu informațiile pe care le dețin deja și, mai mult, să le aplice într-un mod natural și la îndemână. Nu vor mai apela la un profesor pentru răspunsuri, așa că va trebui să-i învățăm cum să învețe singuri. Platformele de e-learning devin din ce în ce mai importante în domeniul educației, în contextul unei lumi într-o continua

evoluție digitală. Materialele didactice create prin intermediul acestor platforme se pot accesa de pe tablă interactivă, sistem hibrid, laptop, tabletă, PC, TV și telefon. Lecțiile, cursurile, testele sau chestionarele create pot fi previzualizate înainte de publicare, exact pe tipul de dispozitiv pe care va fi accesat de către cursanți și se adaptează automat dimensiunii ecranului de pe care este accesat. Un avantaj semnificativ al folosirii platformelor de învățare online este posibilitatea pe care o oferă educatorilor de a personaliza strategiile de instruire pentru a răspunde cerințelor specifice ale elevilor. Având în vedere diversitatea culturală și varietatea nivelurilor de cunoaștere ale elevilor, profesorii pot ajusta metoda și intensitatea instruirii individualizat. Mai mult, flexibilitatea inerentă a acestor platforme permite profesorilor și utilizatorilor să dezvolte sau să colaboreze la proiecte, fără a fi limitați de locația geografică. Astfel, ajungem la alt aspect foarte important în cultura școlii – rolul profesorului și e imperios necesar ca aceștia să înțeleagă clar: schimbarea începe cu ei, cu modul în care se raportează la menirea lor, la elevi, la actul educational. Deja mii de dascăli au înțeles asta și cer schimbare, dacă vrem să le oferim copiilor o șansă reală de succes în viață. Deoarece, pentru a pune bazele învățării pe tot parcursul vieții, este nevoie de deprinderea unor abilități încă din școală. Într-o școală modernă (în viziunea pe care eu o creionez, ținând cont de cerințele zilei de azi și de mâine) primii care trebuie să conștientizeze nevoile elevilor, să-și modernizeze și adapteze metodele de predare-învățare, astfel încât să poată clădi solid cea mai importantă abilitate, cea care îi va ajuta în orice moment al vieții, capacitatea de a învăța, sunt profesorii, educatorii. Ei trebuie să iasă din tiparele clasice, să își întoarcă privirea de la tablă către clasă, către fiecare elev. Practic să iasă din rutină, din zona de confort, dar și din postura de victimă a unui sistem care nu îi încurajează să susțină inovația, să treacă dincolo de rolul clasic și să devină mentori. Relația profesor-elev ar trebui să fie bazată în primul rând pe respect, iar acesta vine din admirație, nu din frică. Este nevoie de o conexiune reală, profesorul trebuie să înțeleagă provocările elevilor și să identifice acel limbaj pe înțelesul lor, astfel încât să îmbunătățească calitatea actului educațional. Într-o altă ordine de idei, școala ideală presupune și o cultură organizațională de calitate. Cultura organizațională poate fi definită drept un complex specific de valori și credințe conducătoare, principii și norme acționale, căi de gândire, înțelesuri, specifice membrilor unei organizații care determină modurile în care aceștia se vor comporta în interiorul și în afara organizației. Acestea sunt transmise viitorilor membri drept corecte și aproape imuabile. Aspect „oficial”, profesional: Instituțiile de învățământ ar trebui să se impună printr-un aspect exterior și interior bine îngrijit. Sălile de clasă și coridoarele se vor remarca printr-un aspect modern, atrăgător și plăcut prin culorile pastelate și mobilierul nou; de asemenea, elevii ar avea acces la tehnologie și materiale utile dezvoltării lor pe toate planurile. Lucrul în echipă ar fi valorificat la maxim, date fiind beneficiile de pe urma cooperării și inițiativei din cadrul tehnicilor de grup. Logo: „Școala viitorului”!

Se alege un logo care să pună în evidență faptul că o școală bună pregătește tinerii pentru viață, dezvoltându-le abilitățile de a învăța, rezolva și comunica, pentru a-și descoperi acele resurse interne care să-i ghideze pe parcursul vieții, ca viitori cetățeni activi ai mediului în care vor trăi. Valori: Personalul școlii ar fi orientat înspre inovație și calitatea procesului de învățământ. Școala va promova respectul și sprijinul reciproc, onestitatea și loialitatea față de colegi, conducere și organizație. Valorile constituie suportul ideatic al elaborării unui complex de norme, reprezentări și înțelesuri, împărtășite de către membrii unei organizații. Liderul școlii va cultiva în primul rând spiritul de echipă și echitatea. Colegii ar activa într-un ambient securizant, în care ar domni liniștea, înțelegerea și inovația. Încurajarea cadrelor didactice debutante ar fi un alt punct demn de amintit; acestea din urmă ar beneficia de un program de mentorat, în care ar face schimb de idei și ar prelua din experiența colegilor mai vechi ceea ce este necesar și important în viitoarea lor carieră de educator al unor copii ce trebuie mereu ghidați înspre mai bine. Evidențierea celor care își aduc aportul pe plan educațional, instituțional va fi rațională și ar aduce un plus-valoare unității. De asemenea, colegii aflați la început de drum vor avea ocazia de a se afirma, putând, în acest mod, să prindă curaj în a experimenta optim frumusețea meseriei de cadru didactic. Deschidere la sugestiile profesorilor. Vorbim aici despre aprecieri frecvente și sincere la adresa acestora, practicarea autonomiei, prin sprijinirea și evitarea unui control strict birocratic de către director. Toate acestea s-ar reflecta pozitiv în activitatea instructiv-educativă, atât în conduita elevilor, cât și în conduita cadrelor didactice. În școală, climatul trebuie să fie unul stimulat, ce ar oferi satisfacții, relațiile dintre cadrele didactice fiind unele de cooperare, suportive; mai amintim implicarea în diverse proiecte de dezvoltare a personalității elevilor și a unității respective. Toate eforturile ar trebui conjugate și puse în slujba creării unui mediu în care profesorul devine mediatorul între elev și lumea înconjurătoare și sprijină, îndrumă elevul în efortul său personal, în antrenarea dobândirii experiențelor proprii. Eforturile de îmbunătățire a școlii se bazează foarte mult pe un management de calitate. Managerii unităților de învățământ sunt însărcinați cu stabilirea unei viziuni clare pentru îmbunătățirea școlii și inițierea schimbării pentru a stimula inovația, pentru a asigura învățarea elevilor și pentru a crește gradul de promovabilitate. Managerul unității de învățământ are un rol hotărâtor în ceea ce privește dimensiunea performanțelor obținute de unitatea școlară. Modalitatea în care managerii își exercită atribuțiile ce le revin în planificarea, organizarea, antrenarea și coordonarea activității din unitatea școlară se reflectă în modul în care managerul gândește și acționează. Trebuie în permanență căutate și valorificate oportunități în cadrul cărora să construim un „design” modern al unei școli care să fie în ton cu generația din zilele noastre, design care să acopere toate piesele ce trebuie așezate adecvat pentru a obține excelența în educație.

Bibliografie

Albulescu, I., & Albulescu, M. Predarea și învățarea disciplinelor socio-umane. Editura Polirom, Iași, 2000

Babbie, E. Practica cercetării sociale. Editura Polirom, Iași, 2010

Bocoș, M. D. Instruirea interactivă. Repere metodologice și axiologice. Editura Polirom, Iași, 2013

Bontaș, I. Pedagogie.: Editura All, București, 2000

Brunner, J. Pentru o teorie a instruirii. București: EDP, București, 1970

Cerghit, I. Metode de învățământ. București: Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980.

Chiosso, G. Teorii ale educației și formării, Editura Humanitas Educational, București, 2007

PRINCIPIUL MANAGEMENTULUI CONFLICTELOR EDUCAȚIONALE

Prof. înv. primar, Cârdei Paraschiva-Alina

Școala Gimnazială „Gheorghe Popadiuc” Rădăuți

Școala este o instituție publică care deschide porțile cunoașterii, ea stimulează inovația și progresul, influențează viața membrilor săi și modelează comportamentul uman prin impunerea unor reguli. Totodată, școala presupune prezența unui mare număr de indivizi care interacționează în vederea atingerii unor scopuri comune. Din interacțiunea lor pot rezulta trăiri contradictorii.

Aceste trăiri influențează în mare parte bunul mers al activităților didactice, de aceea ele nu trebuie neglijate, pentru că pot genera consecințe precum apariția unor conflicte care scad eficiența procesului de învățare.

Conflictul este o dimensiune esențială a existenței umane. Este inevitabil și apare la nivelul tuturor relațiilor sociale, generând atât situații negative, cât și progres. În literatura de specialitate, termenul de conflict e considerat ca fiind orice ciocnire de principii, motive, interese, gânduri, sentimente sau modele de conduită direcționate în sens opus. Conflictul este o modalitate neconstructivă de exteriorizare a emoțiilor acumulate, fiind însoțit de procese emoționale negative, care dezorganizează comportamentul și reduc eficiența activităților unei persoanei.

În activitatea didactică, conflictul poate avea dublu rol: un rol pozitiv oferind oportunitatea dezvoltării individuale și de grup sau un rol negativ, degenerând în dispute interpersonale care afectează relațiilor sociale.

În cazul apariției unui conflict, rolul cadrului didactic este de mediator. El trebuie să aplaneze situațiile de acest gen, să rezolve pe cât posibil problema și să îmbunătățească relația dintre părți. Conflictul educațional este intens studiat, iar remediarea acestuia nu presupune doar simpla soluționare a problemei, ci e necesar ca profesorul „să se afle în ipostaza de a cunoaște și experimenta în mod intim conflictul”¹. Altfel spus, este dator să înțeleagă care este motivul care a provocat disputa și cum poate colectivitatea implicată să continue o activitate de învățare fără ca să fie influențată în mod negativ sau blocată.

Potrivit teoreticienilor, conflictul poate fi clasificat din multiple perspective, dar tipurile notabile sunt: **conflictul scop** care apare în momentul când un individ dorește un alt rezultat față de alt individ; **conflictul cognitiv** care are la baza contrazicerea unor raționamente, idei, opinii referitoare la o realitate; **conflictul afectiv** care se concretizează în momentul când o persoană sau un grup are

¹Ion-Ovidiu Pânișoară, *Profesorul de succes 59 de principii de pedagogie practică*, Ediția a II-a, Polirom, București, 2015, pag. 136.

sentimente incompatibile cu ale celorlalți și **conflictul comportamental** care apare în momentul când o persoană sau un grup reacționează într-un mod inacceptabil față de cei din jur.

Pentru a înțelege mecanismul de funcționare a conflictelor este suficient să privim către exemplul oferit în reperul teoretic *Profesorul de succes 59 de principii de pedagogie practică*. De cele mai multe ori, conflictul scop poate să apară între cadrul didactic și elevii săi în momentul în care finalitățile propuse nu sunt cele așteptate de către elevi, lucru care poate genera un conflict afectiv între cele două tabere. O dată instalat conflictul afectiv nu se produce doar înstrăinarea elevului de către profesor, ci școlarul se depărtează și de materia predată de respectivul, lucru care conduce la instalarea conflictului cognitiv, și ulterior, starea conflictuală va lua o formă mult mai accentuată în cadrul unui conflict comportamental. Prin intermediul acestui exemplu se poate observa că tipurile de conflict sunt interdependente, conectate, deoarece unul îl poate genera pe celălalt și invers. Ordinea lor nu este definitivă, dar trebuie să reținem că o dispută nesoluționată degenează și astfel e posibil să apară mereu disensiuni noi. Un conflict nerezolvat, indiferent de tipologia din care face parte, va genera noi nemulțumiri, iar dacă se vor extinde în aria cognitivă, afectivă sau comportamentală vor produce efecte mai puternice și vor fi dificil de rezolvat.

Pentru un management al conflictelor eficient cadrul didactic trebuie să identifice care sunt elementele ce mediază o dispută. Potrivit teoreticianului *Mayer*, aspectele care au un rol esențial în aplanarea animozităților sunt: *vocea, justiția echitabilă, sentimentul vindicativ, validarea, impactul și securitatea*.

Vocea face referire la faptul că indiferent de gradul de corectitudine al participanților implicați în dispută, aceștia au dreptul să își exprime punctul de vedere. În acest caz, cadrul didactic trebuie să se asigure că toți primesc atenția cuvenită, sunt ascultați și li se oferă posibilitatea de a-și prezenta toate argumentele.

Justiția echitabilă este elementul care presupune că oricare dintre cei implicați în conflict dorește să aibă dreptate. În această situație, îndrumătorul trebuie să acționeze cu maximă corectitudine, fiind atent la erorile de evaluare. După ce a ascultat argumentele tuturor, acesta este dator să gestioneze situația cu detașare fără să fie părtinitor cu una dintre părțile implicate. Dacă elevii nu vor fi tratați în mod egal, conflictul se poate amplifica, sau poate să apară tensiune în relația dintre elevii defavorizați și profesor.

Un alt element esențial pentru aplanarea unei dispute este *sentimentul vindicativ*. El pune accentul pe faptul că neînțelegerile generează tensiuni și frustrări în sufletul celor implicați. Cu cât aceste sentimente sunt mai puternice, cu atât se dorește rezolvarea situației conflictuale compensând sentimentele produse. În unele cazuri, elevii nu se mulțumesc cu o simplă soluționare a problemei, ci, fiecare dorește să-i „plătească polițe” celui alt pentru disconfortul produs.

Când vorbim despre *validare* trebuie să avem în vedere că dascălul are un rol decisiv în aplanarea conflictului. El trebuie să își asume cu seriozitate rolul de mediator dintre cele două tabere. Acesta reprezintă un factor decizional, deosebit de important pentru colectivul grupei. Părțile participante caută în dascăl un mod de a-și valida deciziile și a punctele de vedere.

Impactul are în vedere atât nivelul specific, cât și nivelul larg. Impactul la nivel specific presupune că indivizii își doresc ca prin comportamentul și deciziile adoptate să producă o schimbare într-o anumită direcție, iar în cazul impactului produs la nivel larg, partea implicată își vede problema ca rezultat dint-un fenomen mult mai extins. În această situație, „impactul” este un element-cheie pentru rezolvarea eficientă a situației conflictuale pe care cadrul didactic trebuie să aibă în vedere.

Ultimul element decisiv pentru aplanarea unei dispute este *securitatea*. Conflictul este o situație neplăcută pentru ambele tabere care produce disconfort: teamă, nesiguranță și anxietate, iar cadrul didactic trebuie să asigure școlărilor siguranța și starea de confort emoțional de care au nevoie.

În activitatea didactică, conflictele sunt inevitabile. În situația de față, dascălul are menirea de a aplica strategiile unui bun management al conflictelor. Acesta este dator să-și asume rolul de mediator și negociator între părțile implicate, să aplaneze comportamentul conflictual al celor pe care îi îndrumă și să gestioneze situația eficient pentru a instala o atmosferă propice activității didactice.

Bibliografie:

- Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Profesorul de succes 59 de principii de pedagogie practică*, Ediția a II-a, Polirom, București, 2015, pag. 135-138.

Importanța dezvoltării gândirii critice și a creativității în cadrul orelor de limba și literatura română

Prof. Căruțașu Cristina, Școala Gimnazială „George Tutoveanu”, Bârlad

Este important să dezvoltăm gândirea critică și inteligența creatoare a elevilor prin intermediul limbii române, întrucât principalul nostru obiectiv este ca elevii să gândească pentru a aborda și rezolva diferite probleme și nu doar să reproducă etapele unor algoritmi de cele mai multe ori neînțeleși, ca aceștia să învețe deslușind sensul lumii în termenii unor concepte pe care le au deja.

Deoarece elevii învață descoperind sensuri – cu alte cuvinte, explorând și investigând – profesorii ar trebui să-i încurajeze pe elevi să exploreze. Cum explorarea este o activitate pe care putem să o îmbunătățim continuu, profesorii ar trebui să le demonstreze elevilor cum să o realizeze, cum să formuleze întrebări, să caute și să cântărească informații.

Metoda este cea care îl face pe copil să trateze problemele de conținut într-un mod critic, de natură să-l ajute să-și dezvolte și să-și exprime talentele și valorile.

Metodele active ca formulă de educație centrată pe individ au la bază câteva principii:

- Profesorii și elevii, iar în alte cazuri și părinții sau membri ai comunității își împart responsabilitatea învățării.
- Climatul activității trebuie să fie unul care să faciliteze formarea ființei.
- Elementul cel mai important este să învățăm cum să învățăm ceea ce ne interesează.
- O disciplină necesară activității trebuie să devină autodisciplină.
- Evaluarea semnificației învățării trebuie să devină autoevaluare.
- Profesorul trebuie receptat ca un furnizor de resurse ale învățării.

Lecțiile cele mai de succes sunt cele care încurajează elevii să gândească independent și să se angajeze în *gândire critică*. Gândirea critică ne permite să reflectăm la propriile idei și la argumentele pe care le avem. Când gândim critic, suntem conștienți de ceea ce gândim și cum anume gândim. Când detectăm o eroare sau o modalitate diferită de judecare a unei probleme, explorăm avid modalitatea respectivă. Elevii care gândesc critic parcurg procese de învățare cu

entuziasm. Ei văd provocări și oportunități de învățare chiar și în cele mai dificile sarcini intelectuale.

Dezvoltarea gândirii critice și a inteligenței creatoare permite elevului nu numai însușirea temeinică a cunoștințelor, ci și formarea unor deprinderi de creativitate intelectuală:

- Elevul devine receptiv față de nou;
- Înțelege, selectează ideile fundamentale și stabilește noi conexiuni între ele;
- Își adresează singur întrebări pentru a ajunge la soluționarea unei cerințe.

Gândirea critică și dezvoltarea inteligenței creatoare asigură nu numai performanțe școlare optime, ci și democratizarea actului didactic. Rolul profesorului se schimbă, el nu mai transmite doar informații, ci sprijină elevul în învățare.

Conținutul întrebărilor este un aspect important în promovarea gândirii critice și dezvoltarea inteligenței creatoare, dar la fel de important este și felul cum se formulează întrebările. Există numeroase strategii pe care profesorii le pot utiliza pentru a eficientiza adresarea întrebărilor:

- Să adreseze întrebări care pot primi mai multe răspunsuri plauzibile.
- Să aștepte după ce au adresat întrebarea, astfel încât și elevii mai timizi să aibă timp să își formuleze răspunsul.
- Să adreseze întrebări de continuare, de exemplu: „Ce ai mai putea adăuga la asta?”, „Care este opinia ta?”
- Să ofere un feedback care să nu confirme și nici să infirme răspunsul elevului, astfel, discuția poate continua. De exemplu: „Interesant.”, „Nu m-am gândit la asta.”
- Să adreseze întrebări de tipul: „Cine este de acord cu ...?”, „Cine este de altă părere?”, „De ce?”
- Să încurajeze elevii să adreseze întrebări altor elevi: „Întreabă-l pe ... dacă poate să completeze răspunsul tău.”
- Să joace rolul avocatului: „Cum te-ai simți dacă...?”, „Cum s-ar modifica răspunsul tău dacă ...?”
- Să folosească metoda gândirii cu voce tare: „Cum ai ajuns la acest răspuns?”
- Să solicite toți elevii, nu doar pe cei care ridică mâna.
- Să semnaleze elevilor răspunsurile posibile: „Există multe răspunsuri posibile la această întrebare.”

- Să schimbe perspectiva: „Cum te-ai simți auzind răspunsul tău dacă ai fi ...?”
- Să-și imagineze situații: „Ce s-ar întâmpla dacă ...?”
- Să lege răspunsul de ceva diferit: „Cum se aseamănă (răspunsul elevului) cu ...?”, „Cum diferă?”...

Atmosfera din sala de clasă trebuie să invite elevii să gândească critic și să își dezvolte inteligența creatoare.

1. Profesorii și elevii împart responsabilitatea pentru climatul din sala de clasă.

Elevii pot participa la elaborarea regulilor de conduită din sala de clasă. Acestea sunt importante pentru organizarea învățării prin cooperare, pentru a nu se transforma lecția într-un fiasco.

2. Profesorii modelează gândirea și sprijină elevii atunci când aceștia își prezintă strategiile de gândire. Profesorii demonstrează elevilor cum se gândește critic, nu pronunțând ideile ca și cum tot ce spun ar fi o certitudine, ci abordând ideile cu un anumit septicism, manifestând respect față de diferitele puncte de vedere care se formulează în clasă.

3. Exită o atmosferă marcată de căutări și deschidere. Profesorii și elevii folosesc întrebări de ordin superior (cu alte cuvinte, nu doar întrebări care încep cu „Ce?”, „Unde?”, „Când?”, ci și „De ce?”, „Ce s-ar întâmpla dacă?”, „De ce nu?” pe măsură ce analizează problema și iau decizii.

4. Elevii sunt sprijiniți. Aceștia sunt învățați cum să-și analizeze propria învățare și cum să-și îmbunătățească propriile performanțe. Profesorii oferă îndrumare și pe măsură ce elevii demonstrează că sunt pregătiți pentru a progresa independent.

5. Aranjarea spațiului facilitează în mod natural munca de cooperare a elevilor și discuțiile care au loc între ei.

În final, cum procesul de învățare presupune schimbarea unor idei și opinii vechi cu altele mai noi și extinderea capacității de a învăța lucruri noi, profesorii ar trebui să încurajeze elevii să reflecteze asupra celor învățate, să examineze implicațiile noilor cunoștințe și să le aplice în diferite contexte.

Un profesor implicat abordează predarea limbii și literaturii române ca pe o cale de cunoaștere și nu ca pe transmiterea unui set de cunoștințe statice sau idei inerte. Căile de cunoaștere înseamnă stăpânirea de către elevi a unor concepte și a unor strategii de a (-și) adresa întrebări și de a construi cunoașterea, căci, a-l învăța pe copil nu înseamnă să-i dăm *adevărul nostru*, ci să-i dezvoltăm propriile mecanisme și capacități spre a și-o forma pe a lui.

STRATEGII INOVATIVE ÎN EDUCAȚIE – STRATEGII PENTRU VIITOR ÎN ROMÂNIA

*Prof. Cătănescu Gabriela
Colegiul „Ferdinand I”, comuna Măneciu
Jud. Prahova*

Atunci când vorbim despre inovația în educație, trebuie să știm că aceasta nu se referă doar la implementarea de noi tehnologii, ci și la rezolvarea unor probleme din viața reală sau la provocări care vizează accesul egal al copiilor la sistemul de învățământ.

Inovarea în educație este esențială pentru a pregăti generațiile viitoare pentru o lume în continuă schimbare. Există diverse strategii care pot fi implementate pentru a îmbunătăți sistemele educaționale și pentru a răspunde mai bine nevoilor elevilor și societății. Printre strategiile esențiale pentru viitorul educației pot fi:

1. Învățarea personalizată

Personalizarea educației presupune adaptarea procesului de învățare la nevoile și ritmul fiecărui elev. Tehnologiile moderne permit crearea unor programe de învățare care se ajustează în funcție de progresul și interesele individuale.

2. Integrarea tehnologiei

Utilizarea tehnologiilor digitale, cum ar fi platformele de e-learning, realitatea augmentată (AR) și realitatea virtuală (VR), poate transforma modul în care elevii învață și interacționează cu materialele educaționale. Aceste tehnologii pot oferi experiențe de învățare interactive și imersive.

3. Abordarea STEAM

Promovarea educației în domeniile științei, tehnologiei, ingineriei, artelor și matematicii (STEAM) este crucială pentru a dezvolta abilități relevante în economie. Integrarea artelor în STEM ajută la dezvoltarea creativității și a gândirii critice.

4. Învățarea bazată pe proiecte (PBL)

Învățarea bazată pe proiecte implică elevii în proiecte complexe și relevante din lumea reală, care necesită aplicarea cunoștințelor și abilităților în mod practic. Această metodă încurajează colaborarea, gândirea critică și rezolvarea problemelor.

5. Educația socială și emoțională (SEL)

Dezvoltarea competențelor sociale și emoționale este esențială pentru succesul pe termen lung al elevilor. Programele SEL ajută elevii să-și dezvolte empatia, autocontrolul, și abilitățile de relaționare.

6. Învățarea pe tot parcursul vieții

Într-o lume în schimbare rapidă, este important să se cultive mentalitatea de învățare continuă. Promovarea oportunităților de formare și perfecționare pentru toate vârstele asigură că oamenii pot rămâne competitivi și adaptați la noile cerințe ale pieței muncii.

7. Educația bazată pe competențe

Educația bazată pe competențe pune accent pe dobândirea abilităților practice și a cunoștințelor aplicabile, mai degrabă decât pe memorarea informațiilor. Evaluarea progresului se face pe baza demonstrării competențelor reale.

8. Colaborarea între școli și industrie

Crearea de parteneriate între instituțiile de învățământ și industrie poate asigura că programele educaționale sunt relevante și în concordanță cu cerințele pieței muncii. Stagiile, mentoratele și proiectele colaborative pot oferi elevilor experiență practică valoroasă.

9. Promovarea incluziunii și echității

Asigurarea accesului egal la educație de calitate pentru toți elevii, indiferent de contextul lor socio-economic, este esențială. Strategiile pentru incluziune și echitate pot include sprijin individualizat, resurse suplimentare și politici de nediscriminare.

10. Reconfigurarea spațiilor de învățare

Crearea unor medii de învățare flexibile și stimulative poate sprijini diferitele stiluri de învățare ale elevilor. Spațiile de învățare moderne trebuie să încurajeze colaborarea, creativitatea și inovarea.

În România, implementarea de strategii inovative în educație poate contribui semnificativ la îmbunătățirea sistemului educațional și la adaptarea acestuia la cerințele actuale și viitoare. Iată câteva strategii cheie pentru viitor:

1. Digitalizarea Educației

- **Platforme de Învățare Online:** Utilizarea platformelor de învățare online (e.g., Google Classroom, Moodle) pentru a facilita accesul la resurse educaționale și pentru a permite învățarea la distanță.

- **Instrumente Digitale:** Integrarea instrumentelor digitale precum aplicații educaționale, simulări interactive și realitate augmentată pentru a face procesul de învățare mai captivant și eficient.

- **Competențe Digitale:** Formarea competențelor digitale ale elevilor și profesorilor pentru a putea utiliza tehnologia în mod eficient.

2. Personalizarea Învățării

- **Planuri Educaționale Personalizate:** Adaptarea planurilor educaționale la nevoile și ritmul de învățare al fiecărui elev pentru a maximiza potențialul individual.

- **Evaluare Formativă:** Utilizarea evaluării formative pentru a oferi feedback continuu și pentru a ajusta strategiile de predare în funcție de progresul elevilor.

3. Învățarea bazată pe Proiecte și Probleme (PBL)

- **Proiecte Interdisciplinare:** Încurajarea realizării de proiecte care implică mai multe discipline, pentru a dezvolta abilități de gândire critică și de rezolvare a problemelor.

- **Probleme Reale:** Abordarea problemelor reale din comunitate sau din societate în cadrul procesului de învățare pentru a stimula implicarea activă și creativitatea elevilor.

4. Învățarea Experiențială

- **Stagii de Practică și Voluntariat:** Încurajarea stagiilor de practică și a activităților de voluntariat pentru a oferi elevilor experiențe practice și pentru a le dezvolta abilități sociale și profesionale.

- **Laboratoare și Ateliere:** Crearea de laboratoare și ateliere unde elevii pot experimenta direct cunoștințele teoretice dobândite în clasă.

5. Dezvoltarea Profesională a Cadrelor Didactice

- **Training Continuum:** Asigurarea unui program continuu de formare și dezvoltare profesională pentru profesori, axat pe metode de predare inovative și utilizarea tehnologiei.

- **Rețele de Învățare:** Crearea unor rețele de învățare pentru profesori, unde aceștia pot face schimb de bune practici și pot colabora la dezvoltarea materialelor didactice.

6. Colaborare între Școli, Universități și Industria Privată

- **Parteneriate Public-Privat:** Dezvoltarea de parteneriate între școli, universități și companii pentru a aduce resurse și expertiză suplimentară în procesul educațional.

- **Programe de Mentorat:** Implementarea de programe de mentorat în care profesioniști din diverse domenii pot ghida și inspira elevii.

7. Promovarea Abilităților Sociale și Emoționale

- **Programe de Educație Emoțională:** Integrarea programelor de dezvoltare a inteligenței emoționale și a abilităților sociale în curriculum pentru a pregăti elevii să gestioneze stresul și să colaboreze eficient cu ceilalți.

- **Mediu Școlar Sănătos:** Crearea unui mediu școlar incluziv și de susținere, care să promoveze bunăstarea psihică și fizică a elevilor.

8. Reformarea Curriculumului

- **Curriculum Relevant:** Adaptarea curriculumului la nevoile actuale ale pieței muncii și la provocările globale, cum ar fi schimbările climatice și digitalizarea.

- **Materii Noi:** Introducerea unor materii noi, cum ar fi programarea, educația financiară și antreprenoriatul, pentru a oferi elevilor competențe necesare în secolul XXI.

9. Utilizarea Datelor în Educație

• **Analiză Educațională:** Utilizarea analizelor de date pentru a identifica tendințele și problemele din sistemul educațional și pentru a dezvolta strategii de îmbunătățire.

• **Monitorizarea Progresului:** Implementarea unor sisteme de monitorizare a progresului elevilor pentru a asigura intervenții timpurii și personalizate.

Implementarea acestor strategii necesită o abordare colaborativă din partea educatorilor, autorităților, părinților și comunității. Adaptarea la noile tehnologii și metode educaționale, împreună cu un angajament ferm pentru dezvoltarea holistică a elevilor, poate conduce la un sistem educațional mai eficient și mai relevant pentru viitor.

Inovarea în educație în România necesită un efort concertat din partea tuturor actorilor implicați – de la autoritățile guvernamentale și cadrele didactice, până la părinți și comunitatea locală. Adoptarea acestor strategii poate contribui semnificativ la modernizarea sistemului educațional și la pregătirea elevilor pentru provocările și oportunitățile viitorului.

Bibliografie:

1. <https://www.idp-romania.ro/educatie/>
2. <https://jurnaluldeafaceri.ro/importanta-inovatiei-in-educatie/>

ROLUL LECTURII ÎN FORMAREA PERSONALITĂȚII ELEVULUI

Ramona - Andreia Cercel

Liceul Tehnologic Zimmethausen Borsec

„Lectura joacă un rol important în viața copiilor, un rol mai mare decât în viața celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viața și influențează dezvoltarea ulterioară a copiilor. Din cărțile pe care le citesc, copiii își formează o anumită concepție asupra lumii, cărțile formează la ei anumite norme de conduită.” (Nicolae Iorga)

Cartea este, poate, cel mai important instrument de care dispune dascălul și școala în vederea formării personalității elevilor, prin modelele și valorile morale pe care le oferă înțelegerii lor, ea reprezentând cheia magică ce deschide tărâmul infinit al experienței umane și nu numai.

Poveștile, povestirile, lecturile pentru copii au o importanță majoră în dezvoltarea și evoluția copiilor. Cu ajutorul lor, copiii își dezvoltă capacitatea de exprimare, își îmbunătățesc vocabularul, memoria, imaginația, își educă afectivitatea, stimulând sensibilitatea, stima de sine, compasiunea, gustul estetic, optimismul și însuflă valori morale. Această reprezintă un mod de a înțelege viața, de a descoperi noi lumi, o modalitate de a forma valori și principii, fiind un instrument valoros pentru a - i ajuta să-și dezvolte inteligența emoțională și să-și exploreze lumea interioară.

Dincolo de aspectul cognitiv, educația ar trebui să aibă în vedere și faptul că orice individ este suma unor emoții, pasiuni, calități și defecte și că de managementul acestora depinde felul în care se dezvoltă personalitatea, ba chiar și modul în care evoluează ca elev și performanțele școlare. Cercetările au demonstrat că lectura poate fi un mod eficient de a reduce nivelul de stres și de a îmbunătăți bunăstarea emoțională. Lectura formează caractere.

Dezvoltarea inteligenței emoționale a copiilor prin lectură începe cu selecția cărților adecvate vârstei și nivelului de înțelegere al acestora. Pentru un copil mai mic, cărțile cu ilustrații frumoase și poveștile simple despre relații și sentimente sunt cele mai adecvate. Pe măsură ce copilul crește, cărțile cu teme mai complexe și personaje cu emoții bine definite pot fi introduse.

Cărțile creează legături emoționale și gândiri sănătoase. Mai cu seamă, literatura îi învață pe copii, prin cuvinte mici, dar valoroase, aspectele complexe ale vieții. Mai mult decât atât, cărțile pun primele baze și modelează caractere, dezvoltă abilități comportamentale, cultivă știința moralității și emoțiilor. Poveștile, povestirile îi pot ajuta pe copii să înțeleagă lumea din jurul lor, să-și îmbunătățească abilitățile de concentrare și atenție. Cu teme precum diversitatea, empatia și rezolvarea problemelor, acestea îi pot ajuta la dezvoltarea abilităților sociale și emoționale.

Lecturarea cărților cu personaje complexe și situații dificile îi poate ajuta să își dezvolte inteligența emoțională. Prin identificarea și analizarea emoțiilor și motivațiilor personajelor, dezvoltăm abilități de gestionare a propriilor emoții și înțelegere a emoțiilor celorlalți. Aceste abilități

sunt esențiale în formarea și menținerea de relații sănătoase, precum și înțelegerea, rezolvarea conflictelor.

Lectura are un impact semnificativ asupra dezvoltării empatiei și a inteligenței emoționale. Atunci când citim despre viețile și experiențele altor persoane, suntem expuși la diferite perspective și emoții. Această expunere ne ajută să dezvoltăm empatie și să ne punem în locul celorlalți, ceea ce este esențial în dezvoltarea relațiilor umane sănătoase.

Nu trebuie să te limitezi însă la a-i citi copilului o carte. Este necesar să vorbești cu acesta despre emoțiile personajelor din poveste, să-l întrebi cum crede că se simt personajele, de ce se simt așa, ce ar putea face el pentru a se simți mai bine și ce ar putea face cei din jur pentru a schimba trăirile acestuia. Astfel de discuții pot oferi o perspectivă valoroasă asupra diferitelor tipuri de emoții și pot ajuta copilul să-și dezvolte abilitățile de înțelegere a emoțiilor altora. În plus, aceste dialoguri pot servi drept instrumente de învățare pentru gestionarea emoțiilor în viitor. Pentru copii, inteligența emoțională este esențială pentru a construi relații sănătoase, a face față provocărilor și călătoriei cu succes prin multitudinea de emoții a copilăriei, adolescenței.

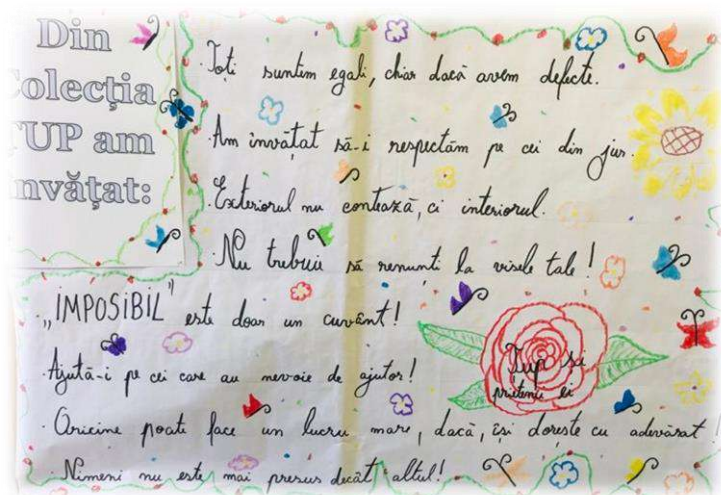
Empatia, trăsătură a inteligenței interpersonale, este greu de prins în rigoarea unei definiții. Este o trăsătură prin care puțini sunt aceia care pot înțelege emoțiile, trăirile celuilalt, apreciind felul diferit de al lui de a reacționa în diferite situații. A încerca să te transpui în personalitatea celuilalt, înseamnă a înțelege mai bine trăirile sale în anumite contexte (binele - răul, bucuria - tristețea, sunt mult mai bine înțelese dacă sunt trăite).

Acceptarea de sine, trăsătură a inteligenței intrapersonale, reprezintă capacitatea de a-ți recunoaște calitățile (punctele tari) și defectele (punctele slabe), de a înțelege că nu este nimic rău în a avea toate sentimentele cu puțință, dar că trebuie să faci diferența între acestea și să gestionezi adecvat manifestarea lor. De multe ori, o imagine de sine distorsionată poate crea nemulțumiri, generatoare de complexe, care pot influența parcursul vieții noastre sau elanuri și inițiative nefirești, raportate la capacitățile reale avute, ducând spre eșec.

Acceptarea de sine presupune o analiză riguroasă a propriei persoane, înlăturând suprapunerea cu un model mental al individului ideal și înțelegerea faptului că totalitatea calităților și a defectelor noastre ne definește ca oameni diferiți și tocmai în acest fapt, în varietate, constă și frumusețea vieții,

Datorită tipurilor umane reprezentate de către personajele literare, copiii pot identifica în propria persoană aceste trăsături și pot discerne între calități și defecte. Astfel, dialogul despre personajul literar prin raportare la propriul eu poate duce la conștientizarea de sine, la diminuarea trăsăturilor negative și la cultivarea, dezvoltarea celor pozitive.

Un exemplu de astfel de lecturi sunt scrierile autorului Alex Donovici în colecția cărților care o au ca personaj principal pe Țup. Sunt abordate teme de mare interes pentru formarea și dezvoltarea personalității copilului, precum: puiul cu dizabilități (acceptarea de sine și de către comunitate, lupta pentru supraviețuire, integrarea, explorarea calităților), prietenia, toleranța, empatia, iertarea, importanța cărților, importanța celor din jur, generozitatea, problemele mediului înconjurător (tăierea pădurilor, încălzirea provocată de efectul de seră, plasticul în mediu, schimbarea climei), influența negativă a jocurilor pe calculator și a consumului de produse nesănătoase, bullying-ul, reușita/succesul obținut cu ajutorul echipei.

Dezvoltarea inteligenței emoționale la copii are numeroase beneficii, iar lectura poate fi o metodă plăcută, accesibilă și eficientă de a-i ajuta pe cei mici să învețe să-și exploreze lumea interioară și să-și dezvolte inteligența emoțională, ce sunt emoțiile și cum se manifestă ele.

Bibliografie:

Daniel Goleman, *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, 2001.

Jane Austin, *Cum să faci lucruri cu vorbe*, Editura Paralela 45, 2003

Alex Donovici, *Colecția Țup*, Editura Curtea Veche, 2019 - 2021

<https://bookzone.ro/blog/rolul-lecturii-in-dezvoltarea-empatiei-si-inteligentei-emotionale>

<https://presadeazi.ro/eliberareaza-puterea-cunoasterii-de-ce-este-lectura-atat-de-importanta>

<https://financiarul.ro/educatie/lectura-si-dezvoltarea-inteligentei-emotionale-sfaturi-pentru-parinti/>

PROPULSIA HIBRIDĂ A AUTOVEHICULELOR

Prof. Alexandru Cernat -Ștefan

Liceul Tehnologic "Pamfil Șeicaru", Ciorogârla

1. Ce este un sistem hibrid?

Un sistem hibrid de autovehicul combină două surse de putere efectivă, cum ar fi un motor cu ardere internă și un motor electric. Pentru a putea beneficia de puterea furnizată de cele două surse mai ales de modul în care cele două se compensează una pe cealaltă s-au dezvoltat trei tipuri de sisteme hibride, nici unul dintre aceste trei sisteme hibride nu necesită încărcare externă asemănătoare vehiculelor electrice.

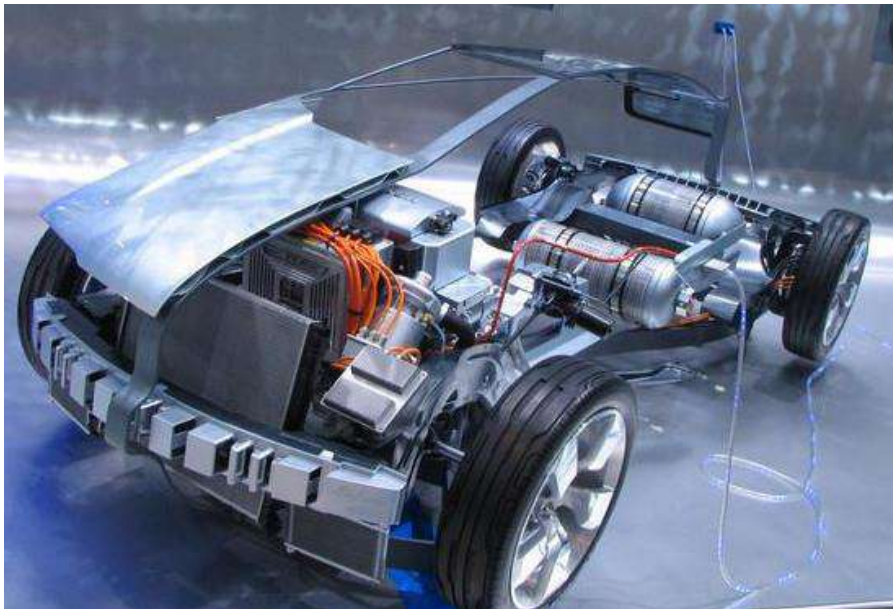

Fig 1: *Vedere de ansamblu motor cu ardere internă și motor electric*

Un vehicul hibrid este un vehicul care folosește două sau mai multe surse distincte de putere pentru a fi antrenat. Termenul de vehicul hibrid este folosit cel mai comun pentru autovehiculele hibrid – electrice care sunt antrenate de un motor cu ardere internă și de unul sau mai multe motoare electrice.

Un vehicul hibrid electric este un vehicul care combină un sistem de propulsie convențional cu un sistem de stocare a energiei recuperabile pentru a obține un randament mai bun, un consum de carburant mai scăzut și un nivel de gaze evacuate redus.

Vehiculele hibride moderne de producție în masă prelungesc încărcarea din bateriile lor prin capturarea energiei cinetice, prin frânarea regenerativă, iar unele vehicule folosesc motorul cu ardere internă pentru a crea electricitate prin antrenarea unui generator electric (de obicei chiar

motorul electric folosit pentru propulsie) pentru a încarca bateriile sau pentru a antrena direct un motor electric care antrenează vehiculul. Multe vehicule reduc gazele de emisie din timpul staționării prin oprirea motorului cu ardere internă când acesta funcționează la relanti și repornirea lui când este acționat ambreiajul (sistemul „start – stop”). De obicei motoarele cu combustie a vehiculelor hibride sunt mai mici decât cele de pe vehiculele convenționale dar în combinație cu motoarele electrice dau un randament mai bun.

Autovehiculele hibride au fost făcute cunoscute publicului în anii 1990 prin modelele Honda Insight și *Toyota Prius*, și sunt văzute de mulți producători ca tehnologiile viitorului pe piața auto. Vânzările globale de vehicule hibride fabricate de producătorii Toyota și Lexus au atins numărul de 1,7 milioane vehicule vandute în ianuarie 2014. Autovehiculele hibride sunt astăzi prioritatea de top a tuturor comercianților de vehicule din America.

2.Istoria autovehiculului hibrid

În 1901, Ferdinand Porsche a proiectat vehiculul hibrid numit „Mixte” (Fig.2). Mixte a doborât numeroase recorduri de viteză și a câștigat raliul Excelberg în 1901, pilotată de Ferdinand Porsche. Mixte folosește un motor cu aprindere prin scanteie care antrenează un generator, care la rândul său antrenează motoarele electrice poziționate în roțile vehiculului. Avea și un mic pachet de baterii pentru susținere. A atins o viteză de 50 km/h și o putere de 5.22 kW.

În 1905, H. Piper a aplicat pentru un patent US pentru vehicule hibride.

În 1915, producătorul de vehicule electrice Woods Motor Vehicle a realizat vehiculul „Dual Power”, cu un MAI și un motor electric. La viteze mai mici de 25 km/h, vehiculul era antrenat numai de un motor electric acționat de un pachet de baterii, iar la viteze de peste 25 km/h intra în funcțiune motorul cu ardere internă care propulsa vehiculul cu o viteză de până la 55 km/h. Până în 1918 au fost vandute aproximativ 600 de astfel de vehicule.

Fig. 2: Vehiculul „Mixte”

În 1931, Erich Gaichen a inventat un vehicul ale cărui caracteristici au fost folosite mai târziu în proiectarea de vehicule hibride. Bateriile vehiculului erau încărcate de motorul electric când mașina cobora pante. Putere adițională pentru încărcarea bateriilor era produsă de un cilindru cu aer comprimat care era reîncărcat de pompe mici de aer activate de vibrațiile șasiului și de frâne.

Sistemul de frânare regenerativă, conceptul cheie al majorității producătorilor de hibride, a fost dezvoltat de David Arthur în anii 1978 pe un Opel GT.

În 1989, Audi a produs primul vehicul hibrid prin automobilul experimental Audi Duo. Acest vehicul avea un motor electric Siemens de 12,6 kW care acționa roțile din spate ale vehiculului. Un pachet de baterii Nichel-Cadmium era amplasat în portbagaj pentru acționarea motorului electric. Roțile din față erau acționate de un motor de 2300 cmc în 5 cilindrii care dezvoltă o putere de 136 CP. Ideea era de a produce un vehicul care să circule propulsat numai de motorul electric în interiorul orașelor, și de MAI în exteriorul acestora. Modul de operare putea fi ales de conducător. Doar 10 de astfel de vehicule au fost create, deoarece mașina era mult îngreunată de sistemul electric. Vehiculele erau mult mai puțin eficiente când erau propulsate de motorul cu combustie decât modelele standard Audi 100 echipate cu același motor.

3. Principiul de funcționare

La viteză mică

Până la o anumită viteză (mică) puterea este furnizată de către motorul electric alimentat de la baterii.

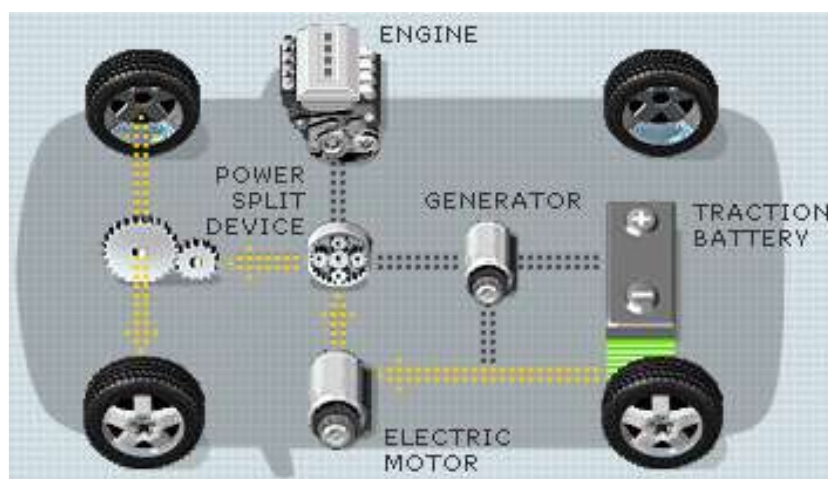

Fig. 3: *Funcționarea la viteză mică*

Accelerare puternică

Puterea este furnizată în mod hibrid din ambele surse, adică se folosește atât de motorul electric alimentat din baterii și generator cât și cel pe combustibil.

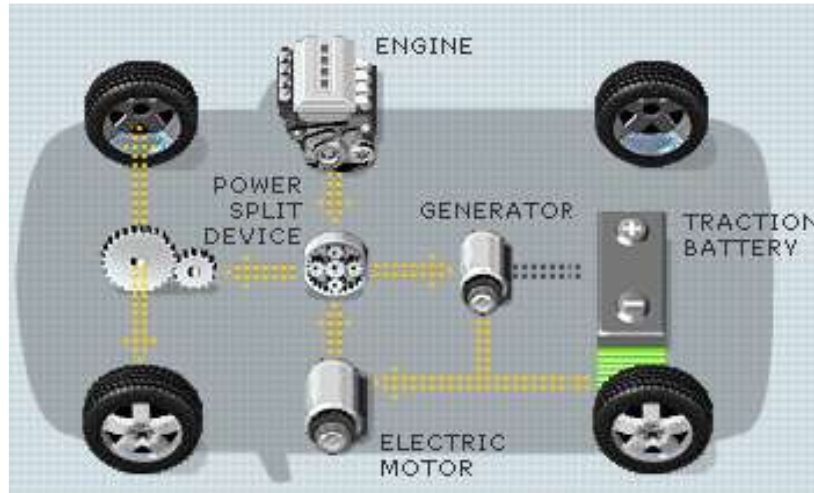

Fig. 4: *Funcționarea la accelerare puternică*

Pe autostradă

În condiții de performanță maximă sursa de putere va fi exclusiv furnizată de către motorul pe combustibil.

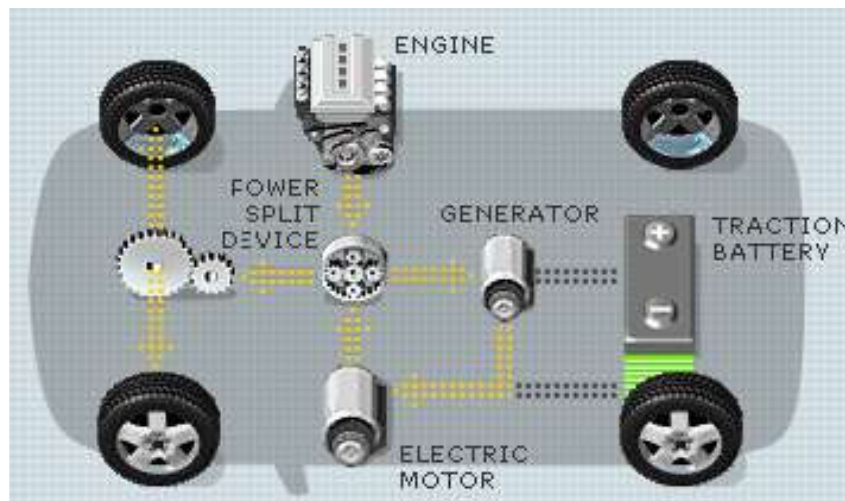

Fig. 5: *Funcționarea la deplasarea pe autostradă*

La frânare sau decelerare

În timpul frânării energia de mișcare se recuperează, motorul electric funcționând în regim de dinam, încărcând bateriile.

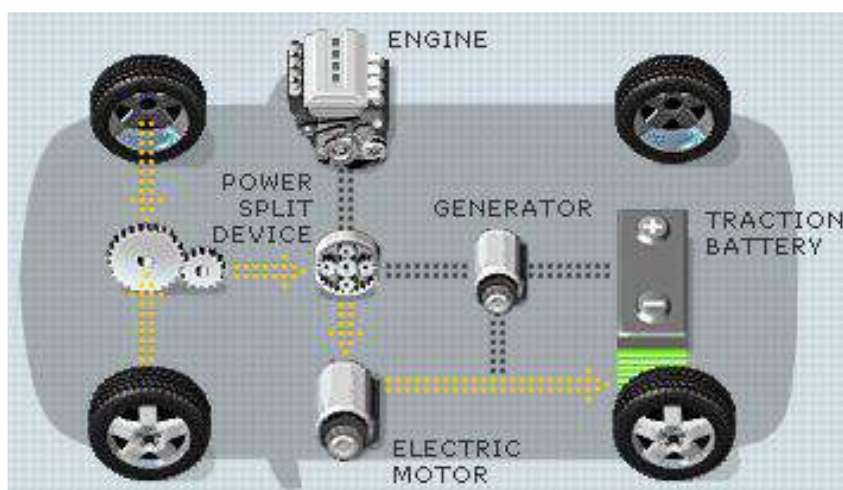

Fig. 6: Funcționarea în regim de frânare

La stop (fără mișcare)

Motorul pe combustibil este oprit în mod automat pentru economisire, iar motorul electric este în “standby” urmând a fi pus în funcționare foarte rapid când se accelerează.

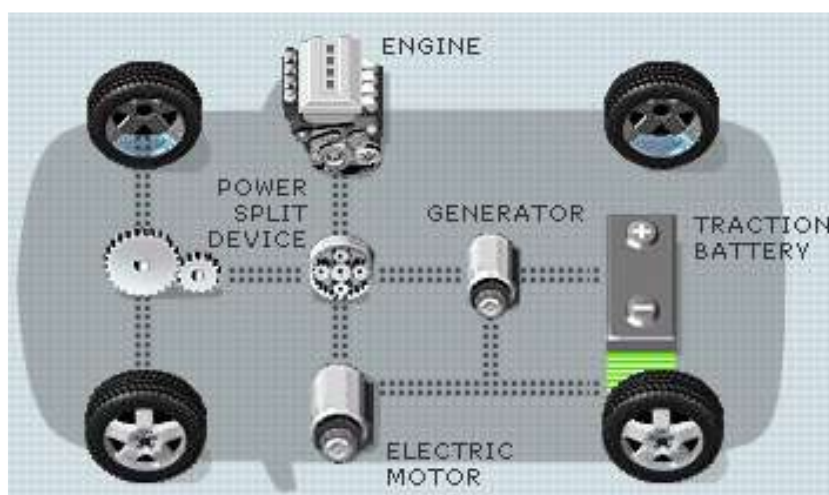

Fig. 7: Funcționarea la stop

Pentru a crește gradul de siguranță al vehiculelor sale, compania Toyota acționează simultan pe două fronturi: siguranța activă și siguranța pasivă.

Conceptul de **Siguranță Activă** are ca obiectiv principal prevenirea accidentelor rutiere. Măsurile de siguranță activă joacă un rol din ce în ce mai important. Prin intermediul sistemelor electronice, sistemele de siguranță precum ABS (Anti Blocking Sistem), Controlul Tracțiunii, Asistența la Frânare sau sistemul de Control al Stabilității Vehiculului oferă șoferului un grad sporit de asistență în cea mai mare parte a situațiilor și condițiilor de drum întâlnite.

BIBLIOGRAFIE

1. Untaru M. ș.a., „Calculul și construcția automobilelor”, editura Didactică și Pedagogică, București, 1982.
2. Maria Claudia SURUGIU, Elena MAGHIARI, „Emissions monitoring and trafic management system, 8th International Conference on technology and quality for sustained development”, TQSD 2008, pag.221 – 227;
3. Oprean, I.M., „Automobilul modern. Cerințe, Restricții, Soluții.”, editura Academiei Române, București, 2003.
4. Andreescu, Cristian, Cruceru, Dragoș, „Recuperarea energiei cinetice a autovehiculelor”, Revista AutoTest, nr. 115, mai 2006.
5. Cofaru C., „Autovehiculul si mediul”, Editura Universitatii Transilvania, Brasov 1999
6. Bobescu Ghe., Radu Ghe., „Motoare pentru automobile si tractoare”, Chisinau, Editura Tehnica, 1998.
7. ***, http://en.wikipedia.org/wiki/Hybrid_electric_vehicle
8. ***, <http://www.hybridcenter.org/>
9. ***, http://www.tayna.co.uk/catalog/334/0/Semi-tractor-Batteries_Varta
10. ***, <http://news.thomasnet.com/fullstory/800783>
11. ***, <http://www.eco-style.ro/2011/04/masini-hibride/>
12. ***, <http://www.bosch.com.ro/>
13. ***, http://www.toyota-global.com/innovation/environmental_technology/hybrid/
14. ***, <http://automobiles.honda.com/insight-hybrid/>
15. ***, <http://www.lexus.com/hybrids/>
16. ***, <http://www.ford.com/suvs/escape/>

Motto: „Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori)

Procesul de învățământ este un sistem polivalent, rezultat al interdependenței dintre predare, învățare și evaluare, cu un scop bine conturat – aceea de aplicare în practică a idealului educațional, evoluția integral-vocațională a personalității. Modalitatea principală prin care se realizează acest demers este perfecționarea tehnologiei, respectiv a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la finalitatea prevăzută. Tehnologia didactică cuprinde într-un tot unitar toate elementele procesului de învățământ, accentuând interdependența dintre conținut și toate celelalte ipostaze, precum: organizarea, relațiile profesor-elevi, metodele, procedeele folosite. O modalitate importantă în tehnologia didactică îl dețin strategiile didactice. Prin strategie didactică înțelegem un complex de metode și procedee prin care se face colaborarea între profesori și elevi pentru predarea, învățarea, cât și evaluarea informațiilor, a formării unor priceperi și deprinderi, a dezvoltării personalității umane.

Pentru definirea metodei ținem cont că termenul provine din grecescul „methodos”, acesta însemnând „cale”. Metoda de învățământ este o intervenție tipică, folosită în procesul de învățământ de profesor și de elev pentru instruirea lui, intervenție care are ca principale obiective, atât orientarea spre a crește cunoașterea și perfecționarea capacităților acesteia, cât și reglementarea în ceea ce privește etapele parcursului, mijloacele necesare, limitele de eficacitate. Învățământul modern accentuează metodele interactive. Acestea presupun ca pregătirea să se facă activ, elevii devenind astfel coparticipanți la instruire și educație.

Metodele moderne pentru predare, folosite la clasă, au avantajele:

- ❖ Învățarea se bazează atât pe conținuturi, cât și pe abilități.
- ❖ Principiile și strategiile constructiviste pledează pentru realizarea învățării prin înțelegere.
- ❖ Metodele interactive implică școlarul, care devine partener al profesorului în procesul de predare-învățare
- ❖ Metodele interactive susțin formarea deprinderilor practice, abilităților de comunicare, stimulează independența elevilor și crearea conexiunilor logice.
- ❖ Colaborarea implică învățarea școlară cât și învățarea socială.
- ❖ Stimularea imaginației.

- ❖ Stimularea interesului față de nou.
- ❖ Dezvoltarea unei gândiri divergente.
- ❖ Optimizarea activității de predare prin diversificare și interactivitate în rezolvarea unei probleme matematice.

Prin folosirea metodelor interactive în scenariul didactic sunt îndeplinite următoarele cerințe psihopedagogice ale activizării:

- ❖ pregătirea psihologică în procesul de învățare;
- ❖ prevenirea și reducerea influențelor negative ale diverselor surse perturbatorii;
- ❖ asigurarea unui limbaj comun între profesor și elev;
- ❖ utilizarea unor metode eficiente de activizare.

Prin folosirea metodelor interactive este stimulată învățarea și dezvoltarea personală, favorizând schimbul de idei, de experiențe și cunoștințe, asigură o participare activă, promovează interacțiunea, conducând la o învățare activă cu rezultate evidente, contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, are un caracter activ-participativ, o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevilor. Pentru utilizarea eficientă a acestor metode, în practica didactică, este necesară cunoașterea teoretică, o minimă experiență în utilizarea acestora și integrarea corespunzătoare în proiectul didactic, în interrelație cu metodele tradiționale. Acest mod de predare transformă elevul într-un actor, participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele prin efort propriu, o angajare optimă a gândirii, mobilizându-l în raport cu sarcinile de învățare date, se identifică cu situația de învățare în care este antrenat, fiind parte activă a propriei transformări și formări, generată de cunoaștere.

Practica didactică bazată pe metode interactive presupune:

- ❖ interacțiuni verbale și socio-afective nemijlocite între elevi, grație cărora se dezvoltă competențe intelectuale și sociale transferabile în diferite contexte formale sau informale;
- ❖ atitudine deschisă, activă, bazată pe inițiativă personală;
- ❖ o învățare în colaborare cu ceilalți colegi;
- ❖ angajarea intensă a elevilor în realizarea sarcinilor (chiar dacă în cazul unora dintre ei nu se produce la primele experiențe de acest gen);
- ❖ responsabilitatea colectivă și individuală;
- ❖ valorizarea schimburilor intelectuale și verbale, mizând pe o logică a învățării care ține cont de opiniile elevilor.

Demersurile didactice de acest tip conduc spre un progres cognitiv centrat pe descoperirea celuilalt, a unei participări active și interactive, la reflecție comună în cadrul comunicării educaționale din care face parte. Specific metodelor interactive este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Metodele interactive:

- ❖ creează deprinderi;
- ❖ facilitează învățarea în ritm propriu;
- ❖ stimulează cooperarea, nu competiția;
- ❖ sunt atractive;
- ❖ pot fi abordate din punct de vedere al diferitelor stiluri de învățare.

Ofer spre exemplificare una dintre cele mai cunoscute metode interactive

Metoda proiectului.

Metoda proiectului este o metodă de predare-învățare activ-participativă care promovează dezvoltarea capacităților dinamice, dezvoltarea aptitudinilor elevilor, dar și o metodă de evaluare. Proiectul este o activitate personalizată, elevii putând decide nu numai asupra conținutului, dar și asupra formei de prezentare.

Caracteristici:

- ❖ se desfășoară pe o perioadă de timp de câteva zile sau câteva săptămâni;
- ❖ începe în clasă prin precizarea temei, definirea și înțelegerea sarcinilor de lucru;
- ❖ continuă în clasă și acasă și se încheie în clasă prin prezentarea unui raport despre rezultatul obținut și expunerea produsului realizat;
- ❖ poate lua forma unei sarcini de lucru individuale sau de grup;
- ❖ trebuie organizat riguros în etape, ca orice muncă de cercetare;
- ❖ facilitează transferul de cunoștințe prin conexiuni interdisciplinare. Avantajele folosirii proiectului ca metodă interactivă de predare – învățare – evaluare:
- ❖ Valorizează experiența cotidiană, informațiile și interesele elevilor;
- ❖ Oferă posibilitatea fiecărui elev de a se manifesta în domeniile în care capacitățile sale sunt cele mai evidente;
- ❖ Oferă oportunități pentru realizarea unei cooperări educaționale între principalii actori ai educației: elev + elev, elev – învățător, învățători – elev – părinte;

- ❖ Stimulează acumularea de cunoștințe, dezvoltă capacitățile și abilitățile de comunicare, colaborare și ajutor, determinând învățarea activă.

Trebuie, însă, să avem mare grijă, când, cum și ce metodă aplicăm, deoarece demersurile didactice pe care le inițiem trebuie să fie în concordanță cu particularitățile de vârstă și posibilitățile cognitive și practice ale copiilor. Nu orice metodă poate fi aplicată în cadrul oricărei categorii de activitate sau la orice nivel de vârstă. În alegerea metodelor pe care le vom aplica, trebuie să ținem cont de tema tratată, de tipul ei (de predare, învățare, evaluare) și de nivelul de dezvoltare intelectuală al copiilor. De aceea, este necesar un studiu profund al acestor metode, o analiză amănunțită, creativitate, responsabilitate didactică și capacitate de adaptare și aplicare.

Instruirea individualizată se referă la alocarea de sarcini diferite și la oferirea de sprijin specific fiecărui elev.

Descriere

Instruirea individualizată pornește de la ideea că elevii sunt diferiți, au nevoi diferite, niveluri de înțelegere diferite și din acest motiv sarcinile și activitățile școlare, precum și ritmul de învățare ar trebui să fie proiectate în funcție de caracteristicile fiecărui elev. De-a lungul timpului au fost încercate numeroase modalități de predare individualizată, documentate în literatura științifică în special la matematică, fundamentate pe seturi de activități care să faciliteze elevilor parcurgerea curriculumului în propriul ritm și cât mai independent.

Eficiență

Instruirea individualizată are în general efecte pozitive asupra învățării, deși există studii care arată că pot să apară și efecte negative. Literatura științifică din sfera instruirii diferențiate prezintă o serie de caracteristici care ar trebui să fie prezente pentru ca această abordare să poată fi eficientă: profesorul trebuie să se plieze pe nevoile fiecărui elev, secvențele următoare de învățare trebuie să se stabilească prin evaluare formativă, profesorul trebuie să modifice procesul, conținutul și produsele învățării în concordanță cu nevoile elevului, profesorii și elevii trebuie să colaboreze în procesul de învățare. Rolul profesorului într-un astfel de context este crucial pentru eficiență, profesorul având mai multe atribuții: de facilitator care dezvoltă un mediu propice pentru învățare, de model de rol pentru elevi prin angajarea în procesul de comunicare și de învățare prin colaborare și de *coach* care oferă sprijin elevilor, dă feedback, redirecționează eforturile lor și îi sprijină în găsirea de strategii prin care să învețe noile conținuturi. Un model eficient de instruire individualizată cuprinde mai multe componente: atitudinea profesorului (care este orientată mai degrabă spre principiile constructivismului), conținutul (obiectivele proximale sunt aliniată cu cunoștințele deja dobândite și cu profilul individual de învățare al elevului), procesele/produsele (sarcinile sunt congruente cu obiectivele individuale și cu interesele elevilor, fiind structurate astfel încât elevii să lucreze în ritm propriu), comunicarea/colaborarea/coaching-ul (profesorul susține procesul de învățare al elevului prin monitorizare și feedback; elevii sunt încurajați să se autoevalueze, iar profesorul depistează eventualele dificultăți de învățare), evaluarea formativă (care este esențială pentru identificarea și stabilirea pașilor următori și pentru

adaptarea în continuare a instruirii). În ciuda numeroaselor studii care subliniază efectele în general pozitive ale instruirii individualizate, studiile arată și diferențe marcante în eficiența acestui tip de intervenție, în primul rând între conținuturi de învățare diferite, precum și în funcție de volumul și dimensiunile materialelor predate. Printre problemele tipice pentru această intervenție, care are impact sever asupra eficienței ei, semnalăm trasarea de obiective prea generale, prea vagi și dificil de măsurat, stabilirea de instrucțiuni și descrieri neadecvate ale planurilor de instruire și ale intervențiilor pentru anumite obiective, centrarea prea puternică pe elev și pe trăsăturile sale individuale și prea slabă pe contextul social și de grup al elevului.

În ultimii ani s-a acordat o atenție sporită instruirii individualizate și implicării părinților în stabilirea obiectivelor de învățare, ca actori cheie în procesul de instruire individualizată. Studiile arată că efectul instruirii individualizate crește prin implicarea părinților

Dovezi științifice

Pentru acest tip de intervenție nu există meta-analize dedicate, dar există un număr de studii experimentale care confirmă eficiența, în mod special pentru citire și matematică și în mod special pentru elevii din clasele primare și gimnaziale. Studiile care privesc elevii de liceu sunt mai reduse în volum, dar și ele confirmă eficiența acestui tip de intervenție.

Strategiile specifice de diferențiere a grupului experimental pe care le implementează de regulă cercetătorii în astfel de studii constau în organizarea de grupuri flexibile, conferirea de libertate copiilor în alegerea sarcinilor de învățare (sau a timpului alocat cititului, pentru intervențiile centrate pe citire), accesul la o mare varietate de materiale de citit etc.

Dovezile arată și că nu orice tip de conținut poate fi abordat prin metoda instruirii diferențiate; de exemplu în cazul matematicii de liceu există dovezi pentru eficiență în învățarea logaritmilor dar și dovezi că această strategie didactică nu funcționează foarte bine cu alte conținuturi.

Cel puțin în ceea ce privește matematica, dovezile indică faptul că efectul acestui tip de intervenție este uniform pentru toate nivelurile de abilitate: rezultatele arată o creștere a performanței elevilor, atât a celor cu rezultate bune, cât și a celor cu rezultate slabe. În plus, metoda duce la o creștere a motivației și interesului pentru învățare: în studiile respective elevii au început să manifeste o dorință mai mare de a lucra la matematică pe măsură ce au căpătat încredere în propriile abilități.

Costuri

Costurile pentru implementarea instruirii individualizate sunt în general scăzute spre medii. În situația în care personalizarea se face prin intermediul tehnologiei, costurile pot crește căci presupun activități de programare de software, însă acestea sunt absorbite ușor dacă intervenția este scalată la un număr mai mare de școli. Costurile instruirii individualizate cresc și din cauza nevoii de a evalua stilurile individuale de învățare ale elevilor, ceea ce presupune de regulă administrarea de teste psihologice. Costurile instruirii individualizate cresc și pentru că presupune evaluare formativă constantă.

Scalabilitate

Instruirea individualizată fără sprijin tehnologic este nescalabilă în învățământului de masă. Studiile care au arătat cel mai mare impact pozitiv al învățării individualizate s-au axat pe folosirea tehnologiei digitale în activitățile de instruire. În acest context, instruirea individualizată devine foarte ușor scalabilă (elevilor li se generează teste de evaluare în funcție de nivelul lor de dezvoltare, scorarea se face automat, primesc feedback în timp real etc.). În astfel de condiții de scalare, costurile sunt extrem de scăzute raportat la beneficiile obținute.

Ușurința implementării

Pornind de la faptul că în acest tip de instruire profesorul joacă rolul de manager și facilitator, cu sarcini preponderent în sfera organizării și monitorizării activităților de învățare, se poate înțelege că acestuia îi rămâne prea puțin timp pentru a genera o interacțiune pedagogică de calitate cu elevii. Din acest motiv, specialiștii recomandă ca instruirea individualizată să nu înlocuiască total instruirea tradițională, ci să fie utilizată mai ales ca supliment, ca formă adițională de instruire în clasa de elevi.

Diverse

(a) Trebuie acordată o atenție specială organizării timpului profesorului deoarece în instruirea individualizată sau diferențiată profesorului îi revine sarcina de a realiza planuri de lecție adaptate pentru fiecare elev sau grup de elevi.

(b) Este foarte probabil ca instruirea individualizată să fie eficientă numai pentru acei elevi care reușesc să își gestioneze singuri activitatea de învățare.

(c) Folosirea tehnologiei digitale poate să fie de mare ajutor în individualizarea activităților de învățare, dar nu trebuie să se renunțe la contactul direct dintre profesor și elev sau la lecțiile tradiționale atunci când se învață conținuturi noi sau când instruirea individualizată nu produce efecte pozitive.

(d) Instruirea individualizată implică pe de o parte adaptarea predării la nevoile individuale ale elevilor, iar pe de altă parte acordarea unei atenții suplimentare unora dintre elevi și oferirea de suport adițional prin metode specifice, diferite de cele utilizate în mod normal în clasă.

(e) Baza filosofică a individualizării se regăsește în idealul ”diferențialist”, conform căruia dezvoltarea și învățarea sunt considerate procese individuale. Această viziune este diferită de cea universalistă și egalitaristă care percepe învățarea ca pe o activitate colectivă și pune accent pe coeziunea grupului sau egalitatea socială între elevi.

(f) Un concept similar cu cel de instruire individualizată este cel de instruire diferențiată, care se referă la instruirea unui elev în conformitate cu stilul acestuia de învățare, cu nivelul de dezvoltare și de înțelegere și cu viteza de învățare în vederea maximizării oportunităților de învățare ale elevului în clasă.

Luat de pe: <https://brio.ro/adviser/instruirea-individualizata/info/6>, în data de 5.08.2020-
despre instruirea individualizată

Bibliografie relevantă

- Boncu Ștefan – „Psihosociologie școlară”, Editura Polirom, București, 2013;
- Carlgren, I , Klette, K., Myrdal, S., Schnack K, & Simola, H. (2006). Changes in Nordic teaching practices: from individualised teaching to the teaching of individuals. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 50, 301–326.
- Klette, K. (2007). Bruk av arbeidsplaner i skolen - et hovedverktøy for å realisere tilpasset opplæring? [The use of work plans in school: A key tool for implementing individually adapted learning; in Norwegian]. *Norsk Pedagogisk Tidsskrift*, 4, 344–358.
- Mîndru Elena – „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, București, 2005.
- Nicola Ioan – „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Aramis, București, 2003
- Perry, N. E. , Hutchinson L, & Thauberger C. (2017). Talking about teaching self-regulated learning: scaffolding student teachers’ development and use of practices that promote self-regulated learning. *International Journal of Educational Research*, 47, 97–108.
- Sadler, R (1998). Formative assessment and the design of instructional systems. *Instructional Science*, 18, 119–144.

STUDIU PRIVIND STRATEGII PENTRU VIITOR ÎN EDUCAȚIE ÎN ROMÂNIA

Prof.dr. Teodora Valentina Chiac

Colegiul Economic „Nicolae Kretzulescu” București

Educația reprezintă fundamentul dezvoltării socio-economice și culturale a oricărei națiuni, iar în România, necesitatea unei reforme profunde și coerente a sistemului de învățământ preuniversitar a devenit tot mai evidentă în contextul provocărilor secolului XXI. Dinamica globalizării, avansul tehnologic rapid, schimbările de pe piața muncii și creșterea cerințelor privind competențele necesare tinerilor impun o reevaluare și adaptare continuă a politicilor educaționale.

Acest studiu își propune să identifice și să propună strategii viitoare pentru educația din România, construite pe baza principiilor și prevederilor din Legea învățământului preuniversitar nr. 198 din 4 iulie 2023. Strategiile elaborate în cadrul acestui studiu sunt centrate pe nevoile elevilor, profesorilor și societății în ansamblu, abordând aspecte esențiale precum digitalizarea educației, personalizarea învățării, reformarea curriculumului, formarea și dezvoltarea profesională a cadrelor didactice, reducerea disparităților educaționale, promovarea învățării experiențiale și a domeniilor STEM, parteneriatele și colaborările internaționale, precum și politicile educaționale și mecanismele de finanțare.

În contextul acestei analize, obiectivul principal este de a contura o viziune integrată și pragmatică asupra viitorului educației în România, oferind soluții viabile care să contribuie la modernizarea sistemului educațional și la asigurarea unei educații de calitate, echitabile și accesibile pentru toți elevii. Prin implementarea acestor strategii, România poate să își consolideze poziția într-un spațiu educațional european și global competitiv, pregătind tinerii pentru a face față cu succes provocărilor viitorului.

Am structurat studiul pe 7 direcții:

- I. Digitalizarea educației în Legea învățământului preuniversitar
- II. Personalizarea învățării în Legea învățământului preuniversitar
- III. Curriculum reformat în Legea învățământului preuniversitar
- IV. Formarea și dezvoltarea cadrelor didactice în Legea învățământului preuniversitar
- V. Reducerea disparităților educaționale în Legea învățământului preuniversitar
- VI. Învățare experiențială și STEM în Legea învățământului preuniversitar
- VII. Parteneriate și colaborări internaționale

I. Digitalizarea educației în Legea învățământului preuniversitar

Conform Articolului 19 (alineatul 19) din lege, în fiecare unitate de învățământ trebuie asigurată funcționarea și dotarea corespunzătoare a unui laborator de informatică și acces la internet și rețea Wi-Fi securizată. Acest lucru este esențial pentru implementarea unei educații digitalizate, asigurând că toți elevii au acces la resursele necesare pentru învățare online și utilizarea tehnologiilor moderne în procesul educațional.

Legea prevede în Articolul 18 (alineatul 2) posibilitatea desfășurării activităților de predare, învățare și evaluare în sistem online sau hibrid, în situații excepționale precum starea de urgență sau alertă. Metodologia pentru desfășurarea acestor activități este stabilită prin ordin al ministrului educației. Această prevedere permite flexibilitatea în adaptarea la circumstanțele moderne și promovează utilizarea tehnologiilor digitale în educație.

Un alt aspect important este formarea continuă a cadrelor didactice în utilizarea noilor tehnologii. Legea menționează în mai multe locuri importanța profesionalismului și a menținerii standardelor ridicate (Articolul 3, principii), ceea ce include și competențele digitale necesare pentru predarea modernă. Formarea continuă în domeniul digital este esențială pentru ca profesorii să poată integra eficient tehnologia în clase.

Deși legea nu specifică detalii despre un curriculum digitalizat, articolul 20 face referire la programe precum „A doua șansă”, care pot fi organizate și online. În acest sens, dezvoltarea unui curriculum care să includă competențe digitale și utilizarea de resurse educaționale digitale devine necesară.

Articolul 2 subliniază importanța incluziunii și echității în educație, ceea ce în contextul digitalizării înseamnă asigurarea accesului egal la tehnologie pentru toți elevii. Aceasta implică programe de sprijin pentru elevii din medii defavorizate, astfel încât aceștia să poată beneficia de resursele digitale și de educația online la fel ca și ceilalți.

Legea include prevederi privind protecția elevilor și evitarea discriminării (Articolul 11), care sunt deosebit de relevante în contextul educației online. Implementarea de soluții de securitate cibernetică în școli este esențială pentru protejarea datelor personale ale elevilor și pentru asigurarea unui mediu educațional sigur.

Pentru a implementa digitalizarea educației conform legii, este necesar să se ia următoarele măsuri:

- Fiecare școală trebuie să fie echipată cu laboratoare de informatică și acces la internet de înaltă calitate.
- Ministerul Educației trebuie să dezvolte metodologii clare pentru desfășurarea educației online și hibride.

- Se va acorda prioritate programelor de formare continuă pentru cadrele didactice în utilizarea tehnologiilor digitale.
- Se vor crea programe de suport pentru asigurarea accesului egal la resurse digitale pentru toți elevii, în special cei din medii defavorizate.
- Implementarea unor standarde de securitate cibernetică pentru a proteja datele elevilor și a asigura un mediu educațional online sigur.

II. Personalizarea învățării în Legea învățământului preuniversitar

Legea subliniază importanța centrelor educaționale pe nevoile specifice ale fiecărui elev. Articolul 3, litera (m), specifică principiul "centrării educației pe beneficiarii primari ai acesteia", care include orientarea întregului sistem educațional către nevoile educaționale, socioemoționale și de sănătate ale elevilor, printr-o abordare flexibilă și personalizată a curriculumului școlar. Această prevedere este esențială pentru a sprijini personalizarea învățării, permițând adaptarea proceselor educaționale la nevoile individuale ale fiecărui elev.

Articolul 3, litera (u) menționează principiul adaptabilității curriculumului național, care trebuie proiectat în concordanță cu particularitățile de vârstă și cele individuale ale elevilor, evitând supraîncărcarea acestora. Această adaptare este crucială pentru personalizarea învățării, permițând ajustări în funcție de ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev.

În ceea ce privește evaluarea, legea prevede prin diverse articole importanța unei evaluări continue și formative, care să ofere feedback constant elevilor și să identifice domeniile care necesită îmbunătățire. De exemplu, prin principiul calității educației menționat în Articolul 3, litera (b), activitățile de învățământ trebuie să se raporteze la standarde de calitate și bune practici, ceea ce include utilizarea unor metode de evaluare care să fie adaptate nevoilor elevilor.

Articolul 2 din lege susține valori precum echitatea și incluziunea, subliniind faptul că fiecare elev trebuie să aibă șanse egale de acces și participare la educație, cu respectarea nevoilor individuale. Aceasta susține personalizarea învățării, asigurând că toate ajustările necesare pentru a răspunde nevoilor specifice ale elevilor sunt implementate în mod echitabil.

Legea permite flexibilitatea traiectoriei educaționale, un aspect esențial pentru personalizarea învățării. Conform Articolului 3, litera (o), tranziția și mobilitatea între diverse rute educaționale și profesionale sunt facilitate, permițând elevilor să își ajusteze parcursul educațional în funcție de interesele și nevoile lor specifice.

În cadrul Articolului 19 (alineatul 19), se prevede existența camerelor-resursă pentru suport educațional și psihopedagogic în unitățile de învățământ. Aceste facilități sunt esențiale pentru oferirea unui suport personalizat elevilor care au nevoie de intervenții educaționale specifice, fie că

este vorba de dificultăți de învățare, nevoi speciale sau alte aspecte ce necesită adaptări individualizate.

Pentru a implementa eficient personalizarea învățării conform prevederilor legii, ar trebui să se adopte următoarele măsuri:

1. Adaptarea curriculumului la nevoile și capacitățile fiecărui elev, evitând supraîncărcarea și asigurând timp pentru activități extracurriculare care să susțină dezvoltarea holistică a elevilor.
2. Implementarea unui sistem de evaluare continuă care să se concentreze pe progresul individual al elevilor și care să ofere feedback constructiv pentru îmbunătățire.
3. Dezvoltarea de programe educaționale și suport personalizat pentru elevii cu nevoi speciale, inclusiv prin utilizarea camerelor-resursă și a altor mijloace de suport educațional și psihopedagogic.
4. Implicarea activă a elevilor în procesul de luare a deciziilor privind traiectoria lor educațională, inclusiv în alegerea rutelor educaționale și a materiilor opționale, pentru a le permite să își personalizeze parcursul în funcție de interesele și nevoile lor.
5. Asigurarea formării continue a cadrelor didactice pentru a utiliza strategii didactice care promovează învățarea personalizată, inclusiv prin utilizarea de tehnici moderne de predare și evaluare.

III. Curriculum reformat în Legea învățământului preuniversitar

Examinând prevederile legii învățământului preuniversitar găsim o serie de principii și structuri care sunt esențiale pentru reformarea și adaptarea curriculumului la nevoile actuale ale societății și pieței muncii.

1. Conform Articolului 3, litera (c), curriculumul trebuie să fie relevant, actualizat și corelat cu nevoile de dezvoltare personală ale elevilor, cu domeniile de cunoaștere și cerințele pieței muncii. Acest principiu subliniază necesitatea ca programele de studiu să fie revizuite constant pentru a rămâne în pas cu evoluțiile tehnologice, sociale și economice. Reformarea curriculumului trebuie să aibă la bază aceste nevoi actuale, asigurându-se că elevii sunt pregătiți pentru provocările viitorului.
2. Articolul 3, litera (u) susține adaptabilitatea curriculumului național, care trebuie să fie proiectat în concordanță cu particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor, evitând supraîncărcarea acestora. Reformarea curriculumului trebuie să ia în considerare diversitatea elevilor și să permită ajustări care să răspundă nevoilor lor specifice, inclusiv prin integrarea unor module opționale sau personalizate.

3. Legea menționează în Articolul 12, alineatul 3 că sistemul de învățământ preuniversitar trebuie să asigure condițiile necesare pentru dobândirea competențelor-cheie. Aceasta înseamnă că reformarea curriculumului trebuie să includă dezvoltarea unor competențe esențiale, precum competențele digitale, abilitățile de gândire critică, colaborare, creativitate și rezolvarea problemelor. Curriculumul reformat trebuie să integreze aceste competențe pentru a oferi elevilor o educație completă și modernă.
4. Conform Articolului 1, alineatul 3, idealul educațional constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane. Curriculumul trebuie să reflecte această viziune holistică asupra educației, asigurându-se că elevii sunt pregătiți nu doar academic, ci și pentru viață, dezvoltându-le competențele civice, sociale și emoționale. Reformarea curriculumului ar trebui să includă, astfel, educație pentru sănătate, educație civică, educație pentru mediu și antreprenoriat.
5. Reformarea curriculumului ar trebui să includă și educația pentru sustenabilitate și cetățenie globală, în conformitate cu provocările contemporane legate de schimbările climatice și globalizare. Deși legea nu menționează direct aceste aspecte, principiile de relevanță și adaptabilitate permit integrarea acestor teme esențiale în programele de studiu.
6. Articolul 3, litera (o) menționează flexibilitatea/adaptabilitatea traiectoriei educaționale, implicând tranziția și mobilitatea între diverse rute educaționale și profesionale. Un curriculum reformat trebuie să permită elevilor să își aleagă și să își ajusteze traseul educațional în funcție de interesele și abilitățile lor, inclusiv prin posibilitatea de a alege module sau cursuri opționale care să le dezvolte competențele specifice dorite.

Pentru a implementa eficient un curriculum reformat conform prevederilor legii, se pot adopta următoarele măsuri:

1. **Revizuirea și actualizarea periodică a curriculumului:** Este esențial să se stabilească un mecanism de revizuire periodică a curriculumului, pentru a asigura relevanța acestuia în raport cu nevoile societății și pieței muncii. Acest proces trebuie să includă consultarea experților din diverse domenii, angajatorilor și comunității educaționale.
2. **Integrarea competențelor cheie și a abilităților pentru viitor:** Curriculumul trebuie să fie reorganizat pentru a include explicit dezvoltarea competențelor digitale, abilităților de gândire critică, colaborare, creativitate, precum și educația pentru cetățenie globală și sustenabilitate.
3. **Flexibilitate și personalizare:** Curriculumul ar trebui să fie flexibil, permițând elevilor să aleagă module opționale care se aliniază cu interesele lor și cu direcția profesională pe care doresc să o urmeze. De asemenea, este important să se includă opțiuni de învățare online și resurse digitale.
4. **Educație pentru viață:** Reformarea curriculumului ar trebui să includă introducerea unor cursuri sau module care să pregătească elevii pentru viața de adult, incluzând educația financiară,

educația pentru sănătate, drepturile și responsabilitățile cetățenești, și alte competențe necesare pentru viața de zi cu zi.

5. **Monitorizare și evaluare continuă:** Implementarea curriculumului reformat trebuie să fie însoțită de un sistem de monitorizare și evaluare continuă, care să asigure că obiectivele educaționale sunt atinse și că elevii dobândesc competențele necesare.

IV. Formarea și dezvoltarea cadrelor didactice în Legea învățământului preuniversitar

Conform Articolului 1, alineatul 4, legea reglementează organizarea și funcționarea sistemului de învățământ preuniversitar, inclusiv statutul personalului didactic de predare, de îndrumare și control. Acest articol stabilește baza pentru formarea inițială a cadrelor didactice, asigurând că profesorii sunt bine pregătiți pentru a-și îndeplini rolul educațional.

Articolul 3, litera (g) menționează principiul profesionalismului, care subliniază necesitatea menținerii unor standarde ridicate în formarea inițială și continuă a personalului din învățământul preuniversitar. Acest lucru implică programe de formare inițială care să includă nu doar cunoștințele academice, ci și competențele pedagogice și de utilizare a tehnologiilor moderne.

Articolul 12, alineatul 3 subliniază importanța dezvoltării profesionale continue a cadrelor didactice, menționând necesitatea asigurării unui sistem educațional care să permită profesionalizarea progresivă. Dezvoltarea profesională continuă este crucială pentru ca profesorii să își poată actualiza cunoștințele și să își îmbunătățească competențele de predare în conformitate cu cerințele moderne.

Articolul 234 al legii menționează obligația cadrelor didactice de a participa la formarea profesională continuă, aceasta fiind o condiție esențială pentru evoluția în carieră și pentru menținerea calității în educație. Această prevedere susține necesitatea unei implicări active a profesorilor în procesul lor de formare continuă.

Legea include prevederi referitoare la evaluarea performanței cadrelor didactice. Articolul 237 stipulează că evaluarea periodică a cadrelor didactice este obligatorie și se face pe baza standardelor de performanță și a criteriilor stabilite de Ministerul Educației. Aceasta asigură că profesorii sunt evaluați în mod obiectiv și că performanța lor este în concordanță cu standardele educaționale naționale. Evaluarea se face pe baza unor indicatori care includ competențele didactice, rezultatele obținute de elevi, participarea la formarea continuă și implicarea în activitățile școlare și extrașcolare.

Articolul 3, litera (p) menționează principiul dialogului social și al consultării în procesul de luare a deciziilor, ceea ce poate include dezvoltarea unor programe de mentorat și coaching pentru cadrele didactice. Aceste programe sunt esențiale pentru sprijinirea profesorilor, în special a celor noi în profesie, și pentru schimbul de bune practici în cadrul comunității educaționale.

Implementarea unor programe de mentorat și coaching poate ajuta la îmbunătățirea competențelor pedagogice și la adaptarea la noi metode de predare, contribuind astfel la creșterea calității educației.

Legea susține autonomia cadrelor didactice în procesul de predare, conform Articolului 3, litera (e), care subliniază principiul descentralizării decizionale. Aceasta înseamnă că profesorii au libertatea de a alege metodele și strategiile pedagogice care se potrivesc cel mai bine nevoilor elevilor lor. Autonomia în predare este importantă pentru a încuraja inovația și adaptarea la contextul specific fiecărei clase.

În contextul formării și dezvoltării profesionale, profesorii trebuie să fie încurajați să experimenteze noi metode și tehnologii de predare, contribuind astfel la o educație de calitate și inovativă. Pentru a implementa eficient strategii de formare și dezvoltare a cadrelor didactice conform prevederilor legii, se pot lua următoarele măsuri:

- Crearea și implementarea unor programe de formare inițială care să includă pregătire pedagogică, practică la clasă și instruire în utilizarea tehnologiilor digitale. Aceste programe trebuie să fie actualizate periodic pentru a reflecta cele mai recente cercetări și practici în educație.
- Elaborarea unui plan național pentru dezvoltarea profesională continuă a cadrelor didactice, care să includă cursuri de formare periodică, seminarii și ateliere, toate concentrate pe noile tendințe și cerințe educaționale. Aceste programe trebuie să fie accesibile tuturor cadrelor didactice, indiferent de localizarea lor geografică.
- Implementarea unui sistem de evaluare periodică a cadrelor didactice care să fie transparent și echitabil. Evaluările trebuie să se bazeze pe standarde clare și să includă feedback constructiv, pentru a sprijini dezvoltarea profesională continuă a profesorilor.
- Dezvoltarea de programe de mentorat pentru cadrele didactice tinere și de coaching pentru toți profesorii. Aceste programe trebuie să fie structurate astfel încât să faciliteze transferul de cunoștințe și bune practici, precum și dezvoltarea profesională și personală a cadrelor didactice.
- Încurajarea cadrelor didactice să își folosească autonomia pentru a experimenta noi metode de predare și a inova în clasă. Profesorii trebuie să fie susținuți în utilizarea tehnologiilor și în adaptarea strategiilor pedagogice pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor.

V. Reducerea disparităților educaționale în Legea învățământului preuniversitar

Reducerea disparităților educaționale este o prioritate esențială în asigurarea unui sistem de învățământ echitabil și accesibil pentru toți elevii, indiferent de contextul lor socio-economic, geografic sau etnic. În Legea învățământului preuniversitar, există mai multe prevederi care pot fi folosite pentru a dezvolta strategii eficiente în acest sens.

Conform Articolului 2, literele (d) și (e), sistemul educațional preuniversitar din România se bazează pe principiile echității și incluziunii, care asigură accesul și participarea la educație pentru toți copiii, indiferent de caracteristicile lor sau de dificultățile pe care le întâmpină. Acest cadru legislativ impune măsuri care să combată orice formă de excluziune și să asigure șanse egale pentru toți elevii.

Articolul 9 subliniază că statul român asigură acces echitabil, fără discriminare, la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar. Aceasta include și măsuri de sprijin pentru copiii din medii defavorizate, minoritățile naționale, copii cu dizabilități sau alte categorii vulnerabile. Legea oferă un cadru pentru a reduce disparitățile prin politici care asigură că toți elevii au acces la resursele necesare pentru a reuși în educație.

Conform Articolului 20, Ministerul Educației poate organiza programe de tip "A doua șansă" pentru persoanele care au abandonat școala sau au depășit vârsta corespunzătoare clasei. Aceste programe sunt esențiale pentru reintegrarea în sistemul educațional a persoanelor care au fost excluse sau au abandonat școala, contribuind astfel la reducerea disparităților.

Articolul 16, alineatul 7, specifică dreptul elevilor din zonele izolate la un orar adaptat posibilităților de deplasare către cea mai apropiată unitate de învățământ. Aceasta este o măsură directă pentru reducerea disparităților în accesul la educație pentru elevii din mediul rural sau izolat, asigurându-se că distanțele geografice nu constituie o barieră în calea educației.

Articolul 11 prevede interzicerea discriminărilor și segregării în unitățile de învățământ preuniversitar. Aceasta include măsuri pentru a preveni formarea de clase sau școli segregate pe criterii etnice, sociale sau de altă natură, asigurând un mediu educațional incluziv pentru toți elevii.

Articolul 21 introduce conceptul de consorții școlare, care sunt structuri asociative formate din două sau mai multe unități de învățământ. Aceste consorții pot juca un rol important în reducerea disparităților, prin utilizarea în comun a resurselor și sprijinirea elevilor din zone defavorizate, rurale sau izolate. Aceste structuri permit o distribuire mai echitabilă a resurselor și oportunităților educaționale.

Pentru a implementa eficient strategii de reducere a disparităților educaționale, conform prevederilor legii, se pot lua următoarele măsuri:

Dezvoltarea și extinderea programelor de suport educațional personalizat, cum ar fi tutoratul, mentoratul și consilierea psihopedagogică, în special pentru elevii din medii defavorizate sau cei care prezintă risc de abandon școlar.

Asigurarea de transport gratuit sau subvenționat pentru elevii din mediul rural sau din zone izolate, precum și adaptarea programului școlar pentru a facilita accesul acestora la educație. Aceste măsuri vor contribui la reducerea disparităților cauzate de barierele geografice.

Implementarea strictă a măsurilor legale pentru prevenirea și combaterea segregării școlare. Aceasta poate include politici active de integrare a elevilor din diverse medii în aceleași școli și clase, promovând astfel un mediu educațional divers și incluziv.

Extinderea și promovarea programelor de tip "A doua șansă" pentru a reintegra în sistemul educațional persoanele care au abandonat școala. Aceste programe trebuie să fie adaptate nevoilor specifice ale diferitelor grupuri de elevi, inclusiv adulți sau tineri care doresc să își continue educația. Promovarea și dezvoltarea de consorții școlare și parteneriate între unitățile de învățământ din mediul urban și cel rural, pentru a asigura o distribuție echitabilă a resurselor și pentru a oferi oportunități egale tuturor elevilor.

Instituirea unui sistem de monitorizare continuă a disparităților educaționale, cu scopul de a identifica rapid zonele problematice și de a implementa soluții specifice. Evaluarea periodică a impactului măsurilor implementate va asigura eficiența acestora și va permite ajustări rapide acolo unde este necesar.

VI. Învățare experiențială și STEM în Legea învățământului preuniversitar

Conform Articolului 12, alineatul 3, sistemul educațional trebuie să asigure dobândirea competențelor-cheie, ceea ce include și competențele științifice și tehnologice. STEM este un domeniu critic pentru dezvoltarea competențelor necesare în secolul 21, iar legea oferă cadrul necesar pentru integrarea acestora în curriculum, prin promovarea unei educații care să fie relevantă și actualizată.

Articolul 19, alineatul 19, prevede necesitatea dotării unităților de învățământ cu laboratoare de informatică, științe, tehnologie, inginerie, artă și matematică (denumite „ȘTIAM”). Aceste laboratoare sunt esențiale pentru implementarea învățării experiențiale, oferind elevilor oportunitatea de a aplica cunoștințele teoretice în experimente practice și proiecte hands-on, care sunt fundamentale pentru o educație STEM eficientă.

Legea subliniază importanța învățării care să fie conectată cu realitatea practică și piața muncii. Articolul 3, litera (m), menționează principiul centrării educației pe beneficiarii primari ai acesteia, inclusiv prin promovarea învățării active, contextuale și responsabile. Învățarea experiențială este o componentă crucială a acestui principiu, permițând elevilor să își dezvolte abilități practice prin proiecte reale și experiențe directe.

Articolul 22 introduce posibilitatea înființării consorțiilor de învățământ dual, care includ licee tehnologice, autorități publice locale, operatori economici și, eventual, instituții de învățământ superior. Aceste consorții pot juca un rol important în promovarea învățării experiențiale și a educației

STEM, facilitând colaborări între școli și industria locală pentru a dezvolta programe de formare care să răspundă cerințelor pieței muncii și să ofere elevilor oportunități de a învăța prin experiență directă.

Legea prevede, în Articolul 19, alineatul 1, litera (c), organizarea centrelor de excelență care pot promova educația STEM și învățarea experiențială prin activități extrașcolare. Aceste centre de excelență pot organiza concursuri, ateliere, tabere științifice și alte activități care să stimuleze interesul elevilor pentru știință și tehnologie și să le ofere ocazia de a aplica cunoștințele în contexte provocatoare și relevante.

Articolul 3, litera (u) susține adaptabilitatea curriculumului național pentru a permite integrarea unor activități de învățare experiențială. Acest lucru implică o flexibilitate în structurarea orelor și în alegerea conținutului, permițând profesorilor să includă proiecte, experimente și alte metode active de învățare care încurajează elevii să exploreze și să învețe prin experiență directă.

Pentru a implementa eficient învățarea experiențială și educația STEM în conformitate cu prevederile legii, se pot lua următoarele măsuri:

- Asigurarea că fiecare unitate de învățământ dispune de laboratoare moderne de științe, tehnologie, inginerie și matematică (ȘTIAM). Aceste laboratoare trebuie să fie echipate corespunzător pentru a facilita experimente, proiecte și alte activități practice care să consolideze cunoștințele teoretice ale elevilor.
- Integrarea învățării bazate pe proiecte în curriculum, prin dezvoltarea unor module și unități de învățare care să includă proiecte interdisciplinare, în care elevii să lucreze în echipe pentru a rezolva probleme reale sau simulate. Aceste proiecte ar trebui să fie conectate cu subiecte din domeniile STEM și să încurajeze creativitatea și inovația.
- Încurajarea parteneriatelor între școli și companii din domeniul tehnologiei și științei pentru a oferi elevilor acces la stagii de practică, vizite de studiu, și proiecte colaborative. Aceste parteneriate pot ajuta elevii să înțeleagă aplicabilitatea cunoștințelor lor în contextul real al pieței muncii.
- Organizarea și susținerea centrelor de excelență care să se concentreze pe educația STEM, oferind programe avansate pentru elevii talentați și pasionați de știință și tehnologie. Aceste centre pot organiza concursuri, expoziții de știință și alte activități care să stimuleze interesul și performanțele elevilor.
- Asigurarea formării continue a cadrelor didactice în utilizarea metodelor de învățare experiențială și a instrumentelor necesare pentru predarea STEM. Profesorii trebuie să fie echipați cu cunoștințele și resursele necesare pentru a implementa aceste metode în mod eficient în clasă.
- Implementarea unor sisteme de evaluare care să măsoare nu doar cunoștințele teoretice, ci și abilitățile practice și competențele dezvoltate prin învățarea experiențială. Monitorizarea

progresului elevilor în domeniile STEM poate ajuta la ajustarea strategiilor și programelor pentru a îmbunătăți rezultatele.

VII. Parteneriate și colaborări internaționale

Conform articolului 3, litera (f), sistemul educațional preuniversitar din România este guvernat de principiul dialogului intercultural și al garantării identității culturale a tuturor cetățenilor români. Acest principiu subliniază importanța deschiderii către parteneriate internaționale care să promoveze atât dialogul intercultural, cât și recunoașterea și respectarea diversității culturale.

Articolul 4, alineatul 1, menționează că în perspectiva realizării Spațiului European al Educației până în anul 2025, sunt instituite mecanisme care să permită recunoașterea automată a diplomelor la nivel european. Acest cadru facilitează colaborările internaționale prin asigurarea recunoașterii reciproce a calificărilor, ceea ce este esențial pentru mobilitatea academică și profesională a elevilor și cadrelor didactice.

Legea prevede, prin diverse articole, susținerea programelor de mobilitate internațională pentru elevi și profesori. Articolul 20 menționează posibilitatea organizării de programe de educație care să includă colaborări cu instituții din străinătate, pe baza unor acorduri interguvernamentale sau interinstituționale. Aceste programe sunt cruciale pentru dezvoltarea competențelor internaționale și a înțelegerii interculturale în rândul elevilor și profesorilor.

Articolul 22 introduce conceptul de consorții de învățământ dual și menționează posibilitatea includerii partenerilor internaționali în aceste structuri. Consorțiile pot colabora cu instituții educaționale și companii din alte țări, creând oportunități pentru dezvoltarea programelor educaționale care să includă standarde internaționale și să ofere elevilor acces la formare profesională de nivel global.

Legea încurajează parteneriatele strategice cu instituții internaționale, inclusiv universități, organizații neguvernamentale și alte entități educaționale. Aceste parteneriate pot contribui la îmbunătățirea calității educației prin schimburi de bune practici, acces la resurse educaționale avansate și participarea la proiecte internaționale de cercetare și inovare.

Conform principiilor enunțate în lege, educația din România trebuie să includă și dimensiunea cetățeniei globale, pregătindu-i pe elevi pentru a deveni cetățeni activi într-o societate globalizată. Colaborările internaționale contribuie la acest obiectiv, oferindu-le elevilor o perspectivă mai largă asupra problemelor globale și dezvoltându-le competențele necesare pentru a se integra și a avea succes într-un mediu internațional.

Pentru a implementa eficient parteneriatele și colaborările internaționale conform prevederilor legii, se pot lua următoarele măsuri:

- Dezvoltarea și susținerea programelor de mobilitate internațională pentru elevi și profesori, inclusiv participarea la programe europene precum Erasmus+. Aceste programe trebuie să fie accesibile și să încurajeze participarea unui număr cât mai mare de școli și cadre didactice din România.
- Ministerul Educației trebuie să încheie acorduri bilaterale și multilaterale cu instituții educaționale din alte țări, facilitând astfel schimbul de cunoștințe, studenți și profesori. Aceste acorduri pot include și recunoașterea reciprocă a diplomelor și calificărilor, facilitând astfel mobilitatea academică.
- Încurajarea formării de consorții educaționale care să includă parteneri internaționali, precum universități și companii din alte țări. Aceste consorții pot dezvolta programe de educație duală și alte forme de colaborare care să ofere elevilor experiențe de învățare internaționale și oportunități de dezvoltare profesională.
- Implicarea școlilor românești în proiecte internaționale de cercetare și inovare, care să fie finanțate prin programe europene sau alte surse internaționale. Aceste proiecte pot contribui la modernizarea educației prin integrarea celor mai recente descoperiri și inovații în procesul educațional.
- Organizarea de programe de formare internațională pentru cadrele didactice, care să includă stagii de formare în străinătate, schimburi de experiență și participarea la conferințe și seminarii internaționale. Aceste programe vor ajuta profesorii să își îmbunătățească competențele și să aducă în România cele mai bune practici educaționale din alte țări.
- Reformarea curriculumului pentru a include teme și competențe legate de cetățenia globală, înțelegerea interculturală și competențele internaționale. Elevii trebuie să fie pregătiți pentru a înțelege și a interacționa cu diverse culturi și perspective globale.
- Aceste măsuri vor contribui la crearea unui sistem educațional deschis și conectat la nivel internațional, care să ofere elevilor din România oportunități egale de a se dezvolta și a reuși într-o lume globalizată. Parteneriatele și colaborările internaționale sunt esențiale pentru a asigura că educația din România este la standarde internaționale și că elevii români pot concura și excela la nivel global.

Politicile educaționale și finanțarea adecvată sunt elemente cheie pentru asigurarea unei educații de calitate și pentru implementarea eficientă a strategiilor menționate anterior. Legea învățământului preuniversitar oferă un cadru clar pentru dezvoltarea acestor politici și pentru asigurarea resurselor financiare necesare. Mai jos, voi detalia cum pot fi dezvoltate politicile educaționale și mecanismele de finanțare, în conformitate cu această lege.

Articolul 3, litera (e) menționează principiul descentralizării decizionale, care implică redistribuirea autorității decizionale de la nivel central către nivelurile locale. Acest principiu este

esențial pentru adaptarea politicilor educaționale la nevoile specifice ale fiecărei comunități și pentru alocarea eficientă a resurselor financiare. Unitățile de învățământ și autoritățile locale sunt responsabile pentru implementarea politicilor educaționale și pentru utilizarea fondurilor în mod eficient.

Conform Articolului 16, unitățile de învățământ de stat au personalitate juridică și, prin urmare, autonomie financiară, în condițiile stabilite de lege. Aceasta include capacitatea de a administra bugetele proprii, de a atrage fonduri suplimentare prin proiecte și parteneriate și de a asigura utilizarea eficientă a resurselor. Autonomia financiară permite școlilor să răspundă mai bine nevoilor locale și să implementeze programe educaționale care reflectă specificul comunității.

Articolul 139 prevede că finanțarea sistemului de învățământ preuniversitar se realizează prin finanțarea de bază, care acoperă cheltuielile necesare pentru funcționarea unităților de învățământ, și prin finanțarea complementară, destinată activităților educaționale suplimentare, dotării unităților de învățământ, investițiilor în infrastructură și alte necesități. Finanțarea de bază este asigurată din bugetul de stat, iar finanțarea complementară poate proveni din surse locale, donații, sponsorizări sau fonduri europene.

Legea subliniază în Articolul 2 importanța echității în educație, ceea ce implică și o distribuție echitabilă a resurselor financiare. Acest lucru este esențial pentru a asigura că toate școlile, inclusiv cele din medii defavorizate, au acces la resursele necesare pentru a oferi o educație de calitate. Politicile educaționale trebuie să includă mecanisme de redistribuire a fondurilor pentru a sprijini școlile care au nevoie de resurse suplimentare.

Articolul 3, litera (j) specifică principiul transparenței, care implică asigurarea vizibilității deciziilor și a proceselor legate de utilizarea resurselor financiare. Toate deciziile financiare trebuie să fie comunicate deschis și să fie accesibile publicului, pentru a asigura responsabilitatea în utilizarea fondurilor. Acest lucru este esențial pentru construirea încrederii publicului în sistemul educațional și pentru prevenirea utilizării necorespunzătoare a resurselor.

Legea prevede în Articolul 19, alineatul 19, necesitatea dotării unităților de învățământ cu facilități și infrastructură adecvate, inclusiv laboratoare, săli de sport, biblioteci și acces la internet. Finanțarea acestor dotări este esențială pentru modernizarea școlilor și pentru asigurarea unui mediu educațional de calitate. Investițiile în infrastructură trebuie să fie prioritizate și planificate pe termen lung, pentru a răspunde nevoilor actuale și viitoare ale sistemului educațional.

Articolul 21, alineatul 6, litera (e) menționează participarea unităților de învățământ la proiecte și programe europene, inclusiv în domeniul digital și al noilor tehnologii. Accesarea fondurilor europene și internaționale reprezintă o oportunitate importantă pentru a suplimenta finanțarea națională și pentru a implementa proiecte inovatoare care să sprijine dezvoltarea educației

în România. Unitățile de învățământ și autoritățile locale trebuie să fie instruite și susținute în procesul de aplicare pentru aceste fonduri.

Pentru a implementa eficient politicile educaționale și mecanismele de finanțare conform prevederilor legii, se pot lua următoarele măsuri:

- Ministerul Educației trebuie să dezvolte și să implementeze politici educaționale care să fie coerente, dar și suficient de flexibile pentru a răspunde nevoilor locale și regionale. Aceste politici trebuie să fie elaborate în consultare cu toate părțile interesate, inclusiv autoritățile locale, școlile, părinții și societatea civilă.
- Stabilirea unui sistem de finanțare care să asigure resurse suficiente și predictibile pentru toate unitățile de învățământ. Finanțarea trebuie să fie distribuită în mod echitabil, având în vedere nevoile specifice ale fiecărei școli, cu accent pe sprijinirea celor din medii defavorizate.
- Implementarea unui sistem robust de monitorizare și evaluare a utilizării fondurilor publice și private, care să includă audituri periodice și publicarea rapoartelor financiare. Acest sistem trebuie să asigure că fondurile sunt utilizate eficient și în conformitate cu obiectivele educaționale stabilite.
- Crearea unor structuri de sprijin la nivel local și regional pentru a ajuta școlile și autoritățile locale să acceseze fonduri europene și internaționale. Aceste structuri pot oferi consultanță, instruire și asistență tehnică pentru elaborarea și implementarea proiectelor.
- Asigurarea transparenței în procesul de luare a deciziilor financiare prin publicarea tuturor deciziilor relevante și prin organizarea de consultări publice. Transparența trebuie să fie o prioritate pentru a menține încrederea publicului și pentru a preveni corupția și gestionarea defectuoasă a resurselor.
- Elaborarea unui plan național de investiții în infrastructura educațională care să fie aliniat cu obiectivele strategice ale sistemului educațional. Acest plan trebuie să prioritizeze modernizarea școlilor existente și construirea de noi facilități acolo unde este necesar, asigurând că toate școlile au acces la infrastructura necesară pentru a oferi o educație de calitate.

Aceste măsuri vor contribui la consolidarea unui sistem educațional eficient și echitabil, capabil să ofere o educație de înaltă calitate tuturor elevilor din România. Prin politici educaționale bine concepute și o finanțare adecvată, se poate asigura dezvoltarea durabilă a sistemului de învățământ și pregătirea elevilor pentru provocările viitorului.

Studiul privind strategiile pentru viitor în educație în România, realizat în conformitate cu Legea învățământului preuniversitar, subliniază necesitatea unei abordări integrate pentru modernizarea și îmbunătățirea sistemului educațional. Legea oferă un cadru solid care sprijină inițiativele de digitalizare, personalizare a învățării, reformare a curriculumului, formare și dezvoltare a cadrelor didactice, reducerea disparităților educaționale, promovarea învățării experiențiale și

STEM, dezvoltarea parteneriatelor și colaborărilor internaționale, precum și implementarea unor politici educaționale coerente și asigurarea unei finanțări adecvate.

Fiecare dintre aceste direcții strategice contribuie la transformarea educației din România într-un sistem mai echitabil, inovativ și orientat către viitor, capabil să răspundă nevoilor diverse ale elevilor și să pregătească tinerii pentru provocările unei economii globalizate și digitalizate. Succesul implementării acestor strategii depinde de colaborarea eficientă între autoritățile centrale și locale, unitățile de învățământ, cadrele didactice, elevi și comunitate, precum și de capacitatea de a accesa și gestiona resursele necesare.

Bibliografie

***Legea învățământului preuniversitar nr. 198 din 4 iulie 2023

ERORI ÎN EVALUAREA DIDACTICĂ

RADU VIOREL CIOAREC
LICEUL TEORETIC CUJMIR

EXAMENUL este o modalitate de evaluare sumativă care se constituie ca o etapă finală a unei curse mai mari. El presupune o cântărire, o comparare, o circumscriere a competențelor achiziționate până la un moment dat și are funcția dominantă de certificare și de diagnosticare a unor achiziții, presupuse deja.

CONCURSUL înseamnă competiție, luptă, întâlnire și confruntare între persoane ce se angajează spre a obține un profit indirect: o direcție a formării. Concursurile de selecție a cadrelor didactice au un caracter permanent și obligatoriu, de un real prognostic și de decizie - privind destinul profesional.

Există erori pe care le putem constata în modul de evaluare nu numai a competențelor elevilor, ci și ale cadrelor didactice, impunând o preocupare permanentă pentru perfecționarea metodelor și a tehnicilor de specialitate.

ERORI ÎN EVALUAREA DIDACTICĂ

Împrejurările generatoare de erori și fluctuații în notare privesc activitatea profesorului.

Efectul „halo” - apare datorită actului de evaluare anterior unei calități și poate fi secvențial la întregirea conduitei didactice a elevului. Efectul are două fațete: una generală și una specială. Fațeta generală ține de experiența de învățare anteriorizată a elevului. Cea specială apare atunci când rezultatele bune sau slabe de la o anumită materie influențează aprecierea la alte discipline. Unii elevi sunt excepționali la unele materii și slabi la altele, dar nu este de dorit ca învățătorii și profesorii să aprecieze munca acestora în mod similar (cu aceeași notă). Așa apare inechitatea la sfârșitul anului școlar sau lucrări cu caracter diagnosticare, care asigură o etapă analitică a formării. Elevii buni (cu cunoștințe sau abilități deja dobândite sau deja cunoscute) și elevii slabi nu trebuie să aibă șanse egale la lucrări de lucru și la lucrări supravegheate.

Efectul de contrast - apare prin accentuarea a două însușiri contrastante, care survin imediat în timp și în spațiu. Se întâmplă ca, de multe ori, același rezultat să primească o notă mai bună dacă urmează imediat după evaluarea unui rezultat mai slab sau să primească o notă mediocră dacă urmează imediat după răspunsuri excelente.

Efectul ordinii - datorită unui fenomen de inerție, profesorul menține cam același nivel de apreciere pentru o suită de răspunsuri care, în realitate, prezintă anumite diferențe

calitative. Examinatorul are tendința de a nota identic mai multe lucrări diferite, dar consecutive.

Eroarea logică - constă în substituirea obiectivelor și parametrilor importanți ai evaluării prin obiective secundare, cum ar fi acuratețea și sistematicitatea expunerii, efortul depus de elev pentru a parveni la anumite rezultate, gradul de conștiințiozitate. Abaterea se justifică, dar nu trebuie să devină o regulă.

Ecuția personală a examinatorului

Unele erori depind de specificul disciplinei, astfel la obiectele de învățământ riguroase, exacte, evaluarea este mai obiectivă.

Efectele apar și prin implicarea factorilor de personalitate, atât cei care țin de profesor, cât și cele care țin de elevi. Starea de moment, oboseala și factorii accidentali pot influența apariția unor erori în evaluare.

CONCLUZII

Evaluarea trebuie concepută nu numai ca un control al cunoștințelor sau ca mijloc de măsurare obiectivă, ci ca o cale de perfecționare ce presupune o strategie globală asupra formării. Operația de evaluare nu este o etapă supraadăugată ori supra pusă procesului de învățare, ci constituie un act integrat activității pedagogice.

Evaluarea constituie o ocazie de validare a justetei secvențelor educative, a componentelor procesului educațional și un mijloc de delimitare, fixare și de intervenție asupra conținuturilor și competențelor educaționale. Scopul evaluării nu este de a obține anumite date, ci de a perfecționa actul didactic în sine. Ne putem afla în situația de a judeca și a suprapune randamentul școlar, ci de a anticipa implicit asupra adaptabilității situațiilor curente la particularitățile stilurilor didactice, la particularitățile elevilor, dar și la cerințele nivelurilor instituționale. Plecând de la evaluare, se poate să se determine de fiecare dată în ce măsură se poate transforma situația educațională într-o relație convenabilă, adecvată obiectivelor în extensie ale școlii.

BIBLIOGRAFIE

PSIHOLOGIE PENTRU EXAMENE DE DEFINITIVAT ȘI GRAD - Institutul de Științe ale Educației, Iași, Editura „Spiru Haret”, Iași, 1998.

EVALUAREA RANDAMENTULUI ȘCOLAR - I.T. Radu, Curs de pedagogie, Universitatea București, 2000.

MANAGEMENT EDUCAȚIONAL PENTRU INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT - Institutul de Științe ale Educației, București, 2001.

EDUCAȚIA – MEREU DESCHISĂ INOVĂRII

Radu Viorel Cioarec

Liceul Teoretic Cujmir

Dintotdeauna educația a jucat un rol deosebit de important în viața oamenilor: a ajutat la diferențierea lor de celelalte viețuitoare prin abilitățile și rațiunea de care individul dă dovadă și pe care o acumulează pe întreaga perioadă a vieții. Mediul familial este primul și cel care favorizează educația de bază. Aici copilul se formează ca om pentru a se integra activ în societate, imitând comportamentele văzute la adulți, continuând cu primul mediu cu care, mai apoi, la vârstă fragedă are tangență, adică mediul preșcolar, urmat de mediul școlar și celelalte trepte de școlarizare.

Termenul educație este o acțiune specific umană care apare ca o necesitate a evoluției societății. Educația este într-o interdependență cu toate domeniile de activitate, adică cu partea culturală a unei țări. Astfel, educația multiculturală și educația interculturală devin teme importante care, deși poate pentru mulți creează ambiguitate, ascunde dorința de manifestare, de implicare și, de ce nu, de consumare a ei.

Educația în perspectiva deschiderii către valori multiple reprezintă un scop al școlii de astăzi și vizează o mai bună inserție a omului într-o lume spirituală polimorfă și dinamică, valorizarea trăsăturilor particulare ale unei națiuni prin care aceasta capătă unicitate. Să nu uităm că însăși deviza Uniunii Europene îndeamnă la promovarea principiilor educației interculturale.

Sarcina școlii de astăzi este aceea de a le forma elevilor o conștiință europeană bazată pe cultivarea respectului și a solidarității față de cultura altor popoare și promovarea anumitor valori: aspirația către democrație, respectarea drepturilor omului, justiția socială, toleranța, pacea, respectarea, cunoașterea și promovarea tradițiilor culturale. Sarcina școlii pe cale interculturală este de a contribui în mod direct, ceea ce înseamnă promovarea egalității, între semeni, prin acceptarea diversității, prin exprimarea liberă a identității minorităților, de a cultiva respectul față de lângă el, indiferent de sex, rasă, limbă, religie, apartenență politică sau convingeri personale. Educația interculturală apare într-un mod indirect, atunci când este vorba despre o promovare a identității minorităților, valori și în sens pozitiv, diversitatea și diferențele culturale a valorilor.

Concret, în cadrul lecțiilor de geografie valorificarea este realizată prin identificarea minorităților în lecții, precum “Structurile de stemului geografic actual” (clasa a XI-a),

“Mobilitatea teritorială a populației” (clasa a XI-a) sau prin efectuarea unor legături între discipline conexe geografie, precum istoria.

De aceea, obiectivul principal al educației interculturale constă în pregătirea persoanelor pentru a percepe, a accepta, respecta și a experimenta alteritatea. Educația interculturală nu vizează ideologia în societățile democratice și vizează pregătirea cetățenilor astfel să construiască o deschidere de minte pentru a accepta diversitatea, a adopta măsuri pentru formarea unei societăți democratice, și să fie eficientă a face mai bună alegere pentru că poate constitui o adaptare la nașterea unei relații necesare atât pentru “minorități,” cât și pentru populația “majoritară” și poate conduce la atenuarea conflictelor, iar învățarea comunicarea comportamente, precum:

- adaptarea de a comunica eficient;
- creșterea gradului de cooperare și mărirea încrederii în forțele proprii, dar și în membrii unui grup.

BIBLIOGRAFIE

PSIHOPEDAGOGIE PENTRU EXAMENE DE DEFINITIVAT ȘI GRAD - Institutul de Științe ale Educației, Iași, Editura „Spiru Haret”, Iași, 1998.

EVALUAREA RANDAMENTULUI ȘCOLAR - I.T. Radu, Curs de pedagogie, Universitatea București, 2000.

MANAGEMENT EDUCAȚIONAL PENTRU INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT - Institutul de Științe ale Educației, București, 2001.

MODELE ȘI PRACTICI DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE

Raluca Simona Ciobănel
Colegiul Economic Mangalia

La baza educației incluzive se află principiul potrivit căruia educația constituie un aspect fundamental pentru dezvoltarea indivizilor și a societăților.

În ultimii cincizeci de ani, comunitatea internațională a contribuit la crearea unei viziuni asupra educației care nu mai este considerată un privilegiu pe care îl au doar unele persoane, ci un drept al tuturor astfel că educația incluzivă constituie unul dintre procesele fundamentale prin care este pusă în practică această viziune, deoarece are în centrul demersurilor sale grupurile care au fost excluse de la educație.

În acest sens, potrivit Declarației Mondiale privind Educația pentru Toți (Dakar, 2000) educația incluzivă constituie una dintre strategiile-cheie în abordarea problematicii marginalizării și excluderii din procesul educației iar educația incluzivă este un proces prin care se urmărește să se răspundă unor nevoi diverse ale elevilor prin sporirea participării acestora la procesul învățării și comunicării, reducând formele de excludere din educație.

Abordările recente în educația incluzivă evidențiază faptul că aceasta este în primul rând o reformă în educație și nu o chestiune care vizează doar plasarea elevului și tipul instituției în care este școlarizat acesta.

Există o serie de studii care analizează politicile și legislația cu privire la educația incluzivă în țările Uniunii Europene și cele aparținând OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development).

Datele prezentate în studiul Special Needs Education in Europe realizat de Agenția Europeană pentru Dezvoltare în Educarea Nevoilor Speciale și EURYDICE ilustrează practici incluzive din 30 de țări europene.

Studiul s-a axat pe cinci arii ale educației incluzive și anume:

- (1) politici și practici incluzive;
- (2) aspecte financiare ale educației cerințelor speciale;
- (3) cadrele didactice și educația cerințelor speciale;
- (4) tehnologiile de informare și comunicare în educația cerințelor speciale
- (5) intervenție timpurie.

În funcție de politicile și practicile privind includerea elevilor cu cerințe educaționale speciale, studiul menționat anterior a identificat trei categorii de țări:

➤ țări care promovează politici și practici incluzive care **urmăresc includerea tuturor elevilor, prin oferirea de servicii școlilor incluzive** (Spania, Grecia, Italia, Portugalia, Suedia, Islanda, Norvegia și Cipru).

➤ țări care pun în practică diferite abordări ale educației incluzive, **oferind servicii variate, de la educație incluzivă la educație specială** (Danemarca, Franța, Irlanda, Luxemburg, Austria, Finlanda, Marea Britanie, Letonia, Liechtenstein, Republica Cehă, România, Estonia, Lituania, Polonia, Slovacia și Slovenia).

➤ țări în care există **două sisteme educaționale distincte, incluziv și special**, fiecare dintre acestea fiind reglementate de legi separate. Copiii cu dizabilități sunt plasați de obicei fie în școli speciale, fie în clase speciale din școli de masă. În Elveția și Belgia sistemul special este bine dezvoltat.

Evident, există diferențe în ceea ce privește stadiul în care se află fiecare dintre aceste țări în implementarea politicilor incluzive în funcție de momentul de la care s-a început implementarea acestor măsuri în sistemul de educație publică.

În majoritatea țărilor sunt menționate 6-10 tipuri de nevoi speciale, iar conceptul de „cerințe educaționale speciale” este inclus în agenda factorilor de decizie și a specialiștilor. Se constată tendința de a înlocui modelul medical al dizabilității cu modelul social al dizabilității și o abordare educațională axată pe implicațiile dizabilității asupra procesului educației.

Cadrele didactice de la clasă au un rol fundamental în procesul incluziunii, ele fiind responsabile pentru educarea tuturor elevilor.

Atitudinile cadrelor didactice față de educația incluzivă depinde de:

- experiența acestora cu elevii cu dizabilități,
- formarea inițială,
- existența unor forme de sprijin la clasă,
- mărimea clasei de elevi
- responsabilitățile pe care le au la clasă.

Cadrele didactice din învățământul secundar manifestă mai puțin interes față de includerea copiilor cu dizabilități în clasa lor, mai ales dacă aceștia au dificultăți emoționale și comportamentale severe.

Elevii și cadrele didactice primesc sprijin din partea unui cadru didactic specializat, în clasă sau în afara acesteia. Sprijinul este acordat în primul rând elevilor, însă se constată tendința de a acorda sprijin și cadrelor didactice de la clasă.

În unele țări, cadrul didactic specializat face parte din echipa școlii incluzive, în schimb, în alte țări acesta aparține unei alte instituții (în general, școli speciale).

Aceste două tipuri de sprijin coexistă în Suedia.

Sprijinul acordat elevilor este flexibil, în funcție de resursele disponibile și de nevoile copiilor.

Sprijinul acordat cadrelor didactice constă în:

- informarea,
- selectarea materialelor didactice,

- elaborarea Planurilor Educaționale Individualizate
- organizarea sesiunilor de formare continuă.

În ceea ce privește Planurile Educaționale Individualizate acestea au un rol major în precizarea tipurilor de adaptări care sunt necesare în mediul de învățare și în evaluarea progresului elevilor cu dizabilități.

Există mai multe forme de plasare a copiilor cu dizabilități, de la plasarea în școli speciale (segregare), până la includerea în clase din școlile de masă, cu oferirea de sprijin individualizat.

O dată identificată forma de sprijin, în majoritatea țărilor se elaborează Planuri Educaționale Individualizate (PEI).

Aceste planuri au ca punct de pornire evaluarea nevoilor și identificarea abilităților copiilor pentru a le oferi ulterior acestora forme adecvate de sprijin.

Dintre practicile pedagogice cu eficiență crescută în includerea copiilor sunt menționate:

- învățarea prin cooperare,
- peer tutoring,
- învățarea în grupuri eterogene.

Învățarea prin cooperare contribuie la dezvoltarea elevilor cu dizabilități atât din punct de vedere cognitiv, cât și socioafectiv și facilitează procesul învățării.

Peer tutoring reprezintă metoda de tutoriat practică de către colegii cu rezultate bune la învățătură față de colegii mai slabi sau diagnosticați cu CES, pentru deprinderea cât mai bună a informațiilor primite la clasă.

Învățarea în grupuri eterogene modalitate de învățare în grupuri restrânse în care elevii diagnosticați cu CES pot învăța în mod colaborativ cu ceilalți colegi din clasă, în condițiile în care componența grupurilor se schimbă în funcție de discipline, sau la anumite intervale de timp.

Însă, în egală măsură, incluziunea ridică o serie de dificultăți sau provocări cărora trebuie să le facă față statele implicate în acest proces.

Potrivit raportului Agenției Europene pentru Dezvoltare în Educarea Nevoilor Speciale, dificultățile identificate se referă la:

- **Educația incluzivă la nivel secundar** – Multe țări raportează „probleme serioase” la acest nivel, comparativ cu învățământul primar, ca urmare a formării insuficiente a cadrelor didactice, atitudinilor cadrelor didactice, care nu sunt întotdeauna pozitive, adâncirii diferențelor în învățare dintre elevii cu dizabilități și cei fără dizabilități, nivelului academic ridicat și a modalităților de organizare a procesului didactic.

- **Rolul părinților** – Familiile copiilor cu dizabilități severe preferă, uneori, școlile speciale celor de tip incluziv.

- **Aspecte financiare** – În cele mai multe țări sunt menționate aspectele financiare ca fiind o barieră majoră în calea educației incluzive. În țările în care sistemul educațional este de tip

segregat, școlile speciale și cadrele didactice se pot simți amenințate de procesul incluziunii, exprimând adeseori temeri cu privire la posibilitatea de a-și pierde locurile de muncă.

➤ **Legislație** – Cu toate că există o continuă perfecționare a cadrului legislativ, dezvoltarea acestuia este insuficientă.

➤ **Descentralizare** – Există un trend crescător de alocarea resurselor și luarea deciziilor la nivel local aceasta sporind flexibilitatea și mai buna adaptare a serviciilor la nevoile locale, dar calitatea și nivelul serviciilor sunt variabile.

➤ **Mărimea clasei** – În unele țări (spre exemplu, Franța sau România) se consideră că numărul crescut al elevilor din clasă este un factor negativ în procesul incluziunii. Cadrele didactice din aceste țări consideră că este foarte dificil să includă elevi cu dizabilități, deoarece au foarte multe sarcini didactice, iar faptul de a aloca un timp sporit copiilor cu CES și a le oferi mijloace de învățare-evaluare în acord cu nivelul lor, reprezintă o sporire a atribuțiilor didactice a acestora, ceea ce le îngreunează procesul educațional în privința copiilor cu capacități normale de învățare din clasa respectivă.

În privința școlarizării copiilor cu dizabilități (CES), specialiștii își pun următoarele probleme:
Care este școala cea mai potrivită pentru copil?

➤ cea de masă sau cea specială;

➤ să păstreze copilul în familie,

sau

➤ să recomande instituționalizarea lui pentru a fi școlarizat.

Din partea specialiștilor, există o prudență în a-l înscrie pe copil într-o școală specială în clasa I. Aceasta pentru că palierele de dezvoltare pot cunoaște o evoluție inegală, ceea ce dă impresia că este o deficiență, dar, în timp, acel copil poate recupera stagnarea.

În plus, o dată intrat într-o școală specială, revenirea în învățământul de masă se va face cu mai mare dificultate iar în astfel de cazuri, riscul cel mai mare este de a marca negativ traseul școlar al unui copil.

Pe de altă parte, majoritatea părinților doresc înscrierea copiilor la o școală obișnuită, indiferent de gravitatea problemelor și a diagnosticelor, iar aceasta se întâmplă deoarece școala specială este un simbol aducător de stigmat care discreditează persoana care învață acolo.

Ca să fie școlarizat într-o școală de masă, părinții apelează la diferite soluții, de exemplu ascund problemele copilului, solicită sprijinul unei autorități, cum ar fi inspectoratul școlar sau al rețelei de cunoștințe pe care le au.

În cazul în care copilul este diagnosticat cu deficiență mentală ușoară, cu hiperkinezie, cu autism, cu intelect conservat se preferă ca el să frecventeze învățământul de masă.

În schimb, nu este recomandată integrarea în școala de masă a copiilor cu deficiențe mentale moderate sau severe, iar în aceste cazuri chiar și susținătorii incluziunii copiilor cu cerințe

educative speciale sunt de părere că „nu toți copiii pot și nu toți copiii trebuie menținuți în școala de masă”

Cazurile mai aparte sunt cele de copii cu deficiențe senzoriale, deoarece în școlile de masă nu există specialiști calificați, iar în școala specială acești copii pot beneficia de o educație adecvată problemelor pe care le au, însă principalul obstacol este refuzul părinților pentru internarea acestora:

Deoarece se pune accent atât pe performanță și pe educație de calitate, cât și pe individualizarea educației pentru elevii cu CES, este nevoie de o pregătire a cadrelor didactice să fie flexibile, rezistente la stres și să utilizeze metode moderne de predare-învățare-evaluare, precum și o redimensionare a clasei, a numărului de elevi din clasă, acolo unde există elevi diagnosticați cu CES, pentru ca acele cadre didactice să se poată ocupa mai ușor de acești elevi.

Procesul educației incluzive este în continuă evoluție, fiind rezultatul eforturilor conjugate ale reprezentanților comunității internaționale, ale instituțiilor naționale și ale factorilor de decizie locali.

Implementarea unor astfel de strategii pentru educația incluzivă depinde foarte mult de resursele pe care fiecare țară le poate alocă în acest sens.

Deciziile și acțiunile întreprinse de acești factori au rolul de a promova și facilita prezența, participarea și învățarea în contexte incluzive a tuturor elevilor, iar demersurile acestora urmăresc în egală măsură identificarea și înlăturarea barierelor din calea incluziunii.

BIBLIOGRAFIE

- Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, Ordin cadru privind interzicerea segregării școlare în unitățile de învățământ preuniversitar, nr. 6134/ 2016,
- Ordin nr. 6552 pentru aprobarea Metodologiei privind evaluarea, asistența psihoeducațională, orientarea școlară și orientarea profesională a copiilor, a elevilor și a tinerilor cu cerințe educaționale speciale din 19 ianuarie 2012,
- Ordonanța nr. 137 din 31 august 2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (republicare 2014) http://www.dreptonline.ro/legislatie/og_137_2000_prevenire_sanctionare_forme_discriminare_republicata.php
- Strategia națională „O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități 2016-2020”, <http://anpd.gov.ro/web/>

SAȘII DIN BRAȘOV ȘI MAREA UNIRE

Prof. Ciorba Mariana

Școala Gimnazială Nr. 9 "Nicolae Orghidan" Brașov

Situația minorităților naționale din România și a conviețirii interetnice după 1918 este un subiect de controverse istorice și politice.

La acea dată, imediat după 1 decembrie 1918, circa 28% din totalul cetățenilor români aparțineau minorităților naționale, ponderea cea mai mare având-o maghiarii – 7,9%, urmați de germani – 4,1%, evrei - 4%, ruteni și ucraineni – 3,2%, ruși -2,3%, bulgari – 2%, țigani (romi) -1,5%, turci – 0,9% etc. Conform datelor statistice din 1919, structura etnică a Transilvaniei era și mai eterogenă: români – 57,12%, maghiari – 26,46%, germani – 9,87%, evrei – 3,28%, alte naționalități- 3,27%.¹

Istoria acestora a intrat într-o nouă etapă la sfârșitul primului război mondial, o dată cu destrămarea vechilor imperii multinaționale și crearea de state naționale noi, printre care și România Mare. Presate de evenimente, cercurile conducătoare de la Viena au încercat să salveze imperiul prin reorganizarea lui federalistă însă popoarele oprimate au respins această soluție.

La 30 octombrie/12 noiembrie 1918, la Budapesta, s-a constituit Consiliul Național Român Central, care ulterior și-a stabilit sediul la Arad. La 2 noiembrie 1918, acesta a preluat de fapt guvernarea Transilvaniei. Odată cu constituirea Consiliului Național Român Central în întreaga Transilvanie s-a desfășurat o vastă mișcare revoluționară de organizare a acesteia ca țară românească. Circulara "Spre orientare" a acestui organism, care stipula că în fiecare comitat, oraș sau comună să se constituie consilii naționale române, afiliate C.N.R.C., a avut menirea să dinamizeze acțiunea revoluționară și la Brașov.²

Sesizând cursul evenimentelor și dorind să le canalizeze spre satisfacerea propriilor interese, vârfurile conducătoare maghiare și săsești ale județului Brașov au organizat un consiliu național județean format din câte doi reprezentanți ai maghiarilor, sașilor, românilor și social democraților. Reprezentanții populației românești, V. Saftu și N. Garoiu, au declarat din prima ședință că românii nu recunosc nici o alta autoritate în Transilvania decât C.N.R.C. În consecință fruntașii români brașoveni au convocat o adunare populară, desfășurată la Biserica

¹ Marian Chiriac, *Minorități în tranziție*, în "Raport privind politicile publice în domeniul minorităților naționale și etnice din România", 2005, p. 4.

² Vasile Ciobanu, *Contribuții la cunoașterea istoriei sașilor transilvăneni 1918-1944*, Editura Hora, Sibiu, 2001, p.29.

Sfântu Nicolae din Schei la data de 2 noiembrie 1918, în cadrul căreia a fost ales “Sfatul Național Român din Țara Bârsei”, format din 12 personalități ale orașului Brașov și 23 reprezentanți ai comunelor din Brașov, sub conducerea președintelui Vasile Saftu.³

În acest context sașii au trebuit să-și precizeze pozițiile. Atitudinea adoptată de către populația săsească, de către conducătorii acesteia în frunte cu dr. Karl Ernst Schnell, primarul Brașovului, era o atitudine nehotărâtă, circumspectă și oscilantă, încercând să-și asigure un statut cât mai favorabil.

Au început tratativele între reprezentanții Consiliului Național German din Ungaria și I. Maniu și I. Ardeleanu din partea C.N.R.C. Impresia sașilor, exprimată de Rudolf Brandsch, a fost că „Maniu n-a vrut să clarifice lucrurile în nici o direcție”, că a abordat numai “eventualități și consecințe” și că nu a dorit să încheie un acord, urmând să informeze C.N.R.C. și apoi să fie fixate propunerile pentru tratativele definitive. Maniu a relevat, totuși, că era greu să li se acorde autonomie; el accepta doar autonomia administrativă. Reprezentanții sași au relevat că ei doreau autonomie pentru a avea garanții că nu vor fi asupriți, că nu le va rămâne o libertate fictivă. Maniu le-a răspuns că va exista o reglementare constituțională a problemei, întărită de asigurările internaționale, la care Antanta tocmai lucra, pregătind Conferința de pace.⁴

În ziarul *Kronstadter Zeitung* din 22 octombrie 1918 se acorda un spațiu amplu dedicat „Declarației românilor din Camera deputaților” din 17 octombrie 1918. Este tipărită *in extenso* cuvântarea în parlamentul de la Budapesta a deputatului român Alexandru Vaida-Voievod, care a vorbit despre ședința de la 12 octombrie din Oradea a Comitetului executiv al Partidului Național Român și a declarat că „interesele românilor nu pot fi reprezentate de parlamentul și guvernul maghiar”, iar „națiunea româna poate încredința apărarea intereselor sale numai factorilor aleși de propria ei adunare națională”. De asemenea, națiunea româna „cere aplicarea drepturilor ei inalienabile pentru o viață națională completă”.⁵

Opțiunea românească față de sași este prezentată clar, răspicat, nuanțat și chiar tranșant de către ziaristul O. D. Gherman în articolul manifest „Fraților sași” publicat în „Glasul Ardealului” în data de 13 noiembrie 1918. Acesta îi solicita pe „martorii de veacuri ai suferințelor noastre” să mediteze asupra „drumului nostru măreț” spre unire și libertate „căci zorile ies și noi am intrat în Alba Iulia. De vă treziți și voi pe la amiază, pe noi ne găsiți tot aici,

³ Ioan Vlad, *Brasovul și Marea Unire*, Editura “Dacia Europa Nova”, 1996, p. 216.

⁴ Ioan Vlad, *op.cit.*, p. 217.

⁵ Gernot Nussbacher, *Presa germană din Brașov despre adeziunea sașilor la Unirea Transilvaniei cu România*, în *Anuarul Institutului de istorie și Arheologie “A.D. Xenopol”*, Iasi, XXV/2, 1988, p.243.

în glia strămoșilor noștri pe care nu voi ne-ați luat-o ci teama altora, aducandu-vă în mijlocul nostru”.

Generozitatea și bunătatea românilor i-a primit atunci și apoi i-a iertat pentru că se uniseră cu secuii și maghiarii „pentru stârpirea neamului nostru”. Sașii sunt apoi chemați să se bucure alături de noi și să înțeleagă că viitorul aparține românilor, „că mâine va răsuna iarăși pădurea de doina noastră bătrână”, dar „murmurul vostru se va pierde în țipetele altora pe care i-ați slujit întotdeauna”.⁶

Constatând însă că, față de confruntarea care se desfășoară între români și unguri pentru puterea politică în Transilvania, sașii așteaptă rezultatul acestei lupte, sau așteaptă ca unirea tuturor românilor să fie sancționată de Conferința de pace, alt ziarist brașovean, Ilie Cristea, spunea: „N-avem nevoie să vânam simpatia sașilor, căci soarta noastră nu atârână deloc de votul de încredere al lor sau al secuilor...Nu-i lingușim, dar în schimb nici nu-i urâm... sufletul nostru e așa de plin de de fericire și mulțumire încât sentimentul urii nu mai are loc întrânsul”.⁷ O dovadă convingătoare a lipsei sentimentului de ură, a toleranței și a înțelepciunii românilor în relațiile cu sașii este și faptul că cel care a fost primar al Brașovului, până la intrarea armatei romane aici în 1916, dr. Karl Ernst Schnell, refugiat atunci la Budapesta, revenit în aceeași funcție în octombrie 1916, este menținut în funcție și în toamna anului 1918 când puterea politică aparținea de acum românilor. O situație similară se petrece la Rupea. După alungarea prim-pretorului maghiar Tampa, Consiliul național român din Rupea instalează la conducerea puterii pe Martin Schasser, un intelectual sas.⁸

Atitudinea adoptată de către populația săsească a fost una oscilantă. Ei s-au situat când de partea Austriei împotriva Ungariei, când alături de Ungaria împotriva românilor. Ei înțelegeau mersul evenimentelor dar se străduiau „să-și asigure condițiile cele mai bune, fie ca e vorba de o republică maghiară, fie de o Românie unită”.⁹

Sașii din zona Brașov s-au angrenat și ei rapid în procesul revoluționar transilvănean și la 24 octombrie 1918 și-au constituit consiliu și gardă națională proprii.¹⁰ Poziția de ansamblu a sașilor transilvăneni, exprimată de către Consiliul Național Săsesc, de presa săsească și de către intelectualii lor de frunte, la Brașov a fost afirmată de dr. K. E. Schnell.

⁶ Ion Nicoara, *Glasul Ardealului- ziarul brasovean al unirii naționale de la 1 Decembrie 1918*, in Cumidava, II, 1968, p. 217.

⁷ Ilie Cristea, *Miopia sufleteasca*, in *Glasul Ardealului*, nr. 26 din 29 noiembrie 1918.

⁸ Ioan Vlad, *op. cit.*, p. 218.

⁹ Ion Nicoara, *Aspecte privind contribuția brasovenilor la lupta pentru desăvârșirea unității naționale a poporului roman (1918)*, in *Studii și articole de istorie*, vol. XI, București, 1968, p. 207.

¹⁰ Arnold Ungureanu, *Atitudinea presei sasesti fata de unirea Transilvaniei cu Romania*, in *Cumidava*, nr. XII-1, Brașov, 1979-1980, p. 307.

Acesta, într-o convorbire cu un trimis al președintelui Wilson, declara: ”Sașii apreciază deci unirea tuturor românilor ca rezultat al unui proces firesc și legitim”. Același lider al sașilor și primar al Brașovului, la ordinul guvernului maghiar de evacuare a orașului de teama unei noi intervenții a armatei române, raporta guvernului maghiar la 25 octombrie 1918 că toate pregătirile pentru evacuarea ordonată erau gata, dar că el și marea majoritate a populației săsești vor rămâne la Brașov presimțind că evacuarea nu va fi vremelnică, precum susține guvernul maghiar.¹¹

La trecerea trupelor germane prin Brașov, în retragere spre Germania, sașii sunt destul de circumspecți în manifestările lor, temându-se că „o prea mare amabilitate ar putea indispuce” noile autorități și simpatiile lor sunt reținute. Sunt cazuri de neorânduiești între sași, cum este cel de la Feldioara unde „sașii, sub scutul germanilor înarmați din comună nu respectă buna înțelegere cu românii- relatează *Glasul Ardealului*.¹²

La înfăptuirea Marii Uniri prin hotărârea de la Alba Iulia, atunci când românii sărbătorește într-un „entuziasm de nedescris” și „pe străzi oamenii plâng și se sărută”, sașii din „vechile ținuturi săsești din Transilvania, care de secole au împărțit suferințele cu românii, cu inima și sufletul i-au parte la bucuria lor”- apreciază ziarul francez *Le Matin*.¹³

Atitudinea circumspectă și strădania sașilor de a obține un statut cât mai favorabil în România Mare continuă și după 1 Decembrie 1918. Ei speră într-o delimitare teritorială de cantoane național-săsești în care administrația să le aparțină exclusiv iar în celelalte zone minorității săsești să i se asigure protecția cea mai largă și să i se garanteze prin lege o dezvoltare națională și culturală absolut liberă. Ei nădăjduiesc apoi chiar la înființarea unei universități germane în condițiile în care „românii întâmpină această idee cu foarte multă bunavoință”-informează la Berlin consulul general german din Budapesta la 11 decembrie 1918.

În general după Marea Unire sașii alimentează „o concepție destul de optimistă cu privire la viitoarea soartă a poporului lor”. Chiar în condițiile în care ministrul naționalităților din cabinetul lui Karoly, dr. Oskar Jaszi, conștient de „asupririle mari în ce privește limba și cultura” făcute naționalităților de regimurile anterioare, promite o largă autonomie sașilor transilvaneni, aceștia „au totuși mai multa încredere în promisiunile românilor decât în cele ale ungarilor, chiar dacă au fost făcute de un om politic, unanim recunoscut drept corect”.

¹¹ Ion Nicoara, *op. cit.*, p. 207.

¹² *Glasul Ardealului*, nr. 12 din 11/24 noiembrie 1918.

¹³ Ioan Vlad, *op. cit.*, p.219.

Consiliul Național German Săsesc a convocat pentru 8 ianuarie 1919, la Mediaș, ședința lărgită a Comitetului Central, pentru a se pronunța în problema Unirii Transilvaniei cu România. Adunarea a avut loc în aula gimnaziului săsesc, cu participarea a 138 de persoane, reprezentanți ai comitetelor județene. După o dezbatere cu ușile închise, de opt ore, în cadrul căreia s-au exprimat puncte de vedere diferite, cu argumente expuse uneori cu vehemență, a prevalat opinia că era necesară subscrierea la Hotărârea de Unire de la Alba Iulia.¹⁴

Ziarul *Brassoi Lapok* din 4 februarie 1919 relatează pe larg despre delegația sașilor, care a prezentat, la București, regelui Ferdinand, hotărârea Adunării Naționale a sașilor de la Mediaș. Delegația a fost compusă din: Dr. Adolf Schullerus, Rudolf Brandsch, Rudolf Schuller, Arthur Polonyi, Dr. Hans Otto Roth, secretarul Consiliului național săsesc, Eugen Filtsch și Hermann Jekeli. Delegația a sosit la București în 28 ianuarie 1919, fiind primită de miniștrii: I.G. Duca, Ioan Nistor, Ștefan Cicio-Pop și Alexandru Vaida-Voevod. La 30 ianuarie a fost primită de regele Ferdinand la palatul Cotroceni. Seara a avut loc o recepție festivă la hotelul „Bulevard”, unde oamenii de stat români și-au exprimat stima față de sași și au dat asigurări că aceștia vor avea toate perspectivele de dezvoltare.¹⁵

Cu acest prilej, presa a publicat mai multe articole și interviuri cu membrii delegației, făcând cunoscut poporul săsesc opiniei publice din Vechiul Regat. În primiriile la guvern și la Palatul Regal, sașilor li s-au dat asigurări că își vor putea păstra identitatea și se vor putea exprima liber în toate domeniile. Liderii sași au arătat încrederea lor în hotărârea de unire cu prevederile sale privind minoritățile și importanța pe care au avut-o în votarea proclamației de la Mediaș.¹⁶

Cu toate că această opțiune a sașilor a fost exprimată public și plebiscitar la adunarea lor națională de la Mediaș la 8 ianuarie 1919, în cadrul Comitetului național săsesc persistă poziții diferite în problema unirii Transilvaniei cu România. Urmarea acestei stări de lucruri a fost și trimiterea unei delegații la Conferința de pace de la Paris, delegație din care făcea parte și fostul primar al Brașovului, dr. Karl Ernst Schnell, sperându-se într-o Transilvanie autonomă prin hotărârea marilor puteri.¹⁷

În concluzie, Marea Unire a fost rezultatul voinței întregii populații, realizându-se și cu adeziunea sașilor transilvăneni.

¹⁴ Vasile Ciobanu, *op. cit.*, p. 63.

¹⁵ Mihail Ciocoi, *Presa maghiară și germană din Brașov despre Marea Unire*, în „Cumidava”, XXII-XXIV, 1998-2000, p. 209.

¹⁶ Vasile Ciobanu, *op. cit.*, p. 65.

¹⁷ Ion Nicoara, *op. cit.*, p. 207.

Bibliografie

- Chiriac, Marian, *Minorități în tranziție*, în "Raport privind politicile publice în domeniul minorităților naționale și etnice din România", 2005.
- Ciobanu, Vasile, *Contribuții la cunoașterea istoriei sașilor transilvăneni 1918-1944*, Editura Hora, Sibiu, 2001.
- Ciocoi, Mihail, *Presa maghiară și germană din Brașov despre Marea Unire*, în "Cumidava", XXII-XXIV, Brașov, 1998-2000.
- Cristea, Ilie, *Miopia sufleteasca*, în Glasul Ardealului, nr. 26 din 29 noiembrie 1918.
- Nicoară, Ion, *Aspecte privind contribuția brașovenilor la lupta pentru desăvârșirea unității naționale a poporului român (1918)*, în Studii și aricole de istorie, vol. XI, București, 1968.
- Nussbacher, Gernot, *Presa germană din Brașov despre adeziunea sașilor la unirea Transilvaniei cu România*, în "Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie A.D.Xenopol", Iași, tom XXV, vol. 2, 1988.
- Ungureanu, Arnold, *Atitudinea presei săsești față de unirea Transilvaniei cu România*, în Cumidava, nr. XII-1, Brașov, 1979-1980.
- Vlad, Ioan, *Brașovul și Marea Unire*, Editura Dacia Europa Nova, 1996.

DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII ELEVILOR PRIN JOCURI TEATRALE

prof. Gabriela Ciornei

Școala Gimnazială Nr. 3 Suceava

Explorare, evoluție și transformare: Dezvoltare Personalității prin Jocuri Teatrale este o oportunitate unică de a dezvolta abilitățile într-un mediu captivant și interactiv. Inspirat de principiul că prin joc se descoperă lumea, acest curs redefinește învățarea, oferind o alternativă fresh și eficientă a sistemului clasic de educație.

În cadrul acestor lecții, axarea se face pe cultivarea creativității, intuiției, atenției, memoriei, concentrării, observării, imaginației și spontaneității. Jocurile teatrale devin instrumente esențiale în formarea personalității copilului, promovând o învățare liberă, fără presiunea competiției și încurajând fiecare participant să fie autentic și să-și descopere vocea interioară. Acest curs opțional nu se limitează doar la dezvoltarea abilităților specifice, ci oferă și beneficii practice în viața de zi cu zi, de la comunicare eficientă și încredere în sine crescută până la gestionarea stresului și îmbunătățirea relațiilor interpersonale. Într-o lume plină de provocări, acest curs reprezintă un refugiu optimist pentru copii. Fie că îți dorești să-ți descoperi creativitatea, să depășești limitele sau să gestionezi stresul, Dezvoltare Personală prin Jocuri Teatrale este cheia către o viață mai împlinită și autentică.

În continuare, vă propun câteva exemple de jocuri care contribuie la dezvoltarea armonioasă a elevilor.

Șoferul de taxi

Coordonatorul alege un participant, căruia i se desemnează rolul șoferului de taxi, în mașina căruia încap doar 4 pasageri. Ceilalți participanți sunt așezați într-un șir, cu fața la mașina șoferului de taxi, păstrând distanța dintre ei. Aceștia au rolul pasagerilor, care au caracteristici diferite, alese în funcție de dorințele acestora (un pasager poate fi gălăgios, altul agitat, altul poate mirosi urât ș.a.m.d.). Aceștia păstrează liniștea, având dreptul de a acționa și de a vorbi doar când taxiul ajunge în dreptul lor. Șoferul de taxi începe călătoria, oprind în dreptul fiecărui pasager și decizând în urma conversației dacă îl acceptă în mașină sau nu. Odată ce capacitatea maximă de pasageri a fost atinsă, când mașina se oprește în dreptul altui pasager, cei din taxi trebuie să decidă cine este eliminat în favoarea pasagerului care așteaptă. Fiecare aduce argumente pro și contra în ceea ce privește propunerile de eliminare. Dacă în 2 minute, nu se ajunge la niciun consens, șoferul de taxi decide, ceilalți respectându-i opțiunea. După un timp, rolurile se inversează.

Sunetul călător

Participanții sunt așezați într-o linie. Cel de la capătul liniei rostește, la o intensitate ridicată, un cuvânt, cum ar fi: carte, cel din dreapta lui preia cuvântul, la o intensitate mai scăzută. Jocul continuă până când sunetul este preluat de ultimul participant, care îl emite la o intensitate foarte scăzută și acesta fiind mai puțin inteligibil. Acest joc poate fi efectuat variind distanța dintre participanți și propunând cuvinte din ce în ce mai complicate.

Parada animalelor

Participanții sunt împărțiți în grupuri de 4 sau 5 persoane. Fiecare grup alege un animal, pe care fiecare dintre ei îl reprezintă (asemenea unei haite de lupi, unui stol de berze, familiei de suricate ș.a.m.d.). Coordonatorul îi încurajează să aleagă animale din ce în ce mai exotice și mai interesante, fără însă a refuza propunerile lor. Fiecare grup defilează în fața colegilor, se opresc în centru și fiecare pe rând se descrie, pornind de la caracteristicile animalului pe care l-au ales.

După ce fiecare din microgrup își termină prezentarea, aceștia defilează înapoi la locul de unde au pornit, jocul fiind preluat de un alt grup.

Pălăvrăgeala

Participanții formează un cerc. Pe rând, timp de 1 minut, fiecare participant vine în centrul cercului și susține un discurs pe o temă propusă de ceilalți colegi. Coordonatorul are grijă ca acesta să vorbească cursiv, fără pauze lungi și fără interjecții, dobândind treptat o libertate în exprimare cât mai mare. În acest joc, conținutul discursului nu trebuie neapărat să se bazeze pe date valide d.p.d.v. al realității.

Pătratul emoțiilor

Coordonatorul marchează în spațiul de lucru (cu cretă sau scotch de hârtie) un pătrat împărțit în patru zone diferite: pătratul bucuriei, pătratul tristeții, pătratul fricii și pătratul furiei. Participanții sunt încurajați să meargă prin spațiu, analizând fiecare pătrat și încercând să diferențieze mintal emoțiile puse în pătrat, găsind exemple din propria experiență de viață. Apoi, coordonatorul propune anumite situații de viață, de exemplu: test la geografie, excursie la munte, colegul de bancă mi-a mâncat sandvișul fără să-mi ceară voie, mi-am pierdut cățelul ș.a.m.d. La auzul acestor enunțuri, toți participanții merg în pătratul pe care ei îl consideră corespondent cu situația. Odată ajunși în pătrat, aceștia observă care dintre colegii lui sunt în același pătrat și care sunt în celelalte. După această observare, participanții din același pătrat se îmbrățișază și reiau jocul, pornind din nou de la mersul relaxat prin spațiul de joc.

Scaunul emoțiilor

Participanții stau așezați pe sol, într-un semicerc. În centrul semicercului, coordonatorul așază un scaun, pe care îl denumește scaunul emoțiilor. Într-o ordine determinată de disponibilitatea participanților, coordonatorul inițiază jocul cu fiecare, propunând diferite situații de viață din experiența personală a fiecăruia. Se creează un dialog între participant și scaun, copilul exprimându-și toate sentimentele prin care a trecut în acel moment al vieții sale și nu le-a putut exprima direct atunci. Odată spuse, scaunul „înghite” aceste sentimente și, indiferent de situații, le transformă în gânduri pozitive (scaun vindecător). Exemplu: Coordonatorul – „Adu-ți aminte când te-ai certat ultima dată cu părinții tăi și spune-i scaunului ce îți trecea prin cap și ce

voiai să spui și nu ai avut șansa”; copilul se adresează scaunului – „Știu că am greșit când am spart vaza. Am fost neatent, m-a durut că ai țipat la mine”. Coordonatorul lucrează doar cu cei dispuși și nu îi forțează pe ceilalți. Grupul este încurajat să observe cu atenție exercițiul, fără a avea reacții exterioare puternice și să încerce în același timp să se pună în locul celui care lucrează.

Bibliografie

Chateau, Jean, *Copilul și jocul*, E.D.P., București, 1971

Cojar, Ion, *O poetică a artei actorului*, Ed. Paidea, București, 1998

Darie, Bogdana, *Curs de arta actorului. Improvizație*, UNATC Press, București, 2015

Diaconu, Mihai, *Educația și dezvoltarea copilului*, Ed. ASE, București, 2007

Farmer, David, *101 Drama Games and Activities*, Editura Create Space Independent Publishing Platform, 2012

STUDIUL ASUPRA METODELOR INOVATIVE ÎN CONSILIEREA PSIHOPEDAGOGICĂ

Prof. consilier școlar Elena COCOȘ, CJRAE DOLJ

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații. În organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere. Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ . În concluzie putem spune că inovarea didactică este un proces progresist, în derulare, și se poate continua și în alte ocazii. În acest sens elevul trebuie pus permanent în situația de a face, a judeca, a coopera, a da răspunsuri, a avea păreri pentru a deveni responsabil și creativ. De asemenea, pentru a realiza un învățământ de calitate și pentru a obține cele mai bune rezultate trebuie să folosim atât metodele clasice de predare- învățare-evaluare cât și metodele moderne, iar profesorii trebuie să posede pe lângă cunoștințele teoretice și practice aferente disciplinei studiate și abilități de utilizare a TIC.

Metodele utilizate în învățământul primar sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale elevilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. Profesorul model

pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. În învățământul primar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

1. Explozia stelară

Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri. Descrierea metodei –copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. - pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. - Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

2. Tehnica Lotus

Este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.

ETAPE :

1. Construirea schemei/diagramei tehnicii de lucru;
2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice;
3. Grupul de copii se gândește la conținuturile/ideile/cunoștințele legate de tema principal;
4. Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere;
5. Stabilirea în grupuri mici de noi legături/relații/conexiuni, pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagramă;
6. Prezentarea rezultatelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi.

3. Bula dublă

Tehnica bula dublă grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, procese, fenomene, idei, concepte. Bula dublă este prezentată grafic prin două cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul Exemple: Animale-păsări, Copii-părinți, Fructe-legume. În cercurile mici așezate între cele două cercuri mari, se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemănările dintre cei doi termeni cheie. În cercurile situate în exterior la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile.

4. Ciorchinele

Stimulează realizarea unor asociații noi de idei Permite cunoașterea propriului mod de a înțelege o anumită temă.

ETAPE:

1. Se scrie un cuvânt sau se desenează un obiect în mijlocul sau în partea de sus a tablei/foii de hârtie;
2. Copiii, individual sau în grupuri mici, emit idei prin cuvinte sau desene, jetoane, legate de tema dată;
3. Se fac conexiuni, de la titlu la lucrările copiilor, acestea se pot face cu linii trasate de la nucleu la contribuțiile copiilor sau a grupurilor;
4. Este bine ca tema propusă să fie cunoscută copiilor, mai ales când se realizează individual.

5. Cubul

ETAPE :

1. se formează grupuri de 4-5 copii;
2. fiecare copil din grup interpretează un rol în funcție de sarcina primită (rostogolici, istețul, știe tot, umoristul, cronometrul);
3. copiii rezolvă sarcina individual sau în grup, într-un timp dat;
4. prezintă pe rând răspunsul formulat.

6. Pălăriile gânditoare

Pălăria albastră – este liderul, conduce activitatea. Este pălăria responsabilă cu controlul discuțiilor, extrage concluzii – clarifică/alege soluția corectă. Pălăria albă – deține informații despre tema pusă în discuție, face conexiuni, oferă informația brută așa cum a primit-o – informează. Pălăria roșie – își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea, față de personajele întâlnite, nu se justifică – spune ce simte. Pălăria neagră – este criticul, prezintă posibile riscuri, pericole, greșeli la soluțiile propuse, exprimă doar judecăți negative – identifică greșelile. Pălăria verde – oferă soluții alternative, idei noi, inovatoare, caută alternative {Ce trebuie făcut?} – generează idei noi. Pălăria galbenă – este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, explorează optimist posibilitățile, creează finalul. – Efortul aduce beneficii.

7. Mozaic

ETAPE:

1. Stabilirea temei și împărțirea în 4-5 subteme;
2. Organizarea grupelor de învățare;
3. Constituirea grupelor de experți;
4. Activități în echipa inițială de învățare;
5. Evaluare.

8. Diagrama Venn

Etape:

1. Comunicarea sarcinii de lucru;
2. Activitatea în pereche sau în grup;
3. Activitate în grup;
4. Activitate frontală.

În studiile privind activitatea în colaborare, Swing și Peterson (1982) au observat că elevii cu rezultate mai slabe au beneficii de pe urma participării în grupuri eterogene compuse din elevi cu rezultate școlare diferite în comparație cu participarea în grupuri omogene de elevi cu rezultate slabe.

Folosirea acestor metode de predare-învățare-evaluare pentru dezvoltarea gândirii critice a elevilor conduce la formarea unei motivații intrinseci, ce rămâne dezideratul tuturor dascălilor. Folosirea competiției, în acest sens, nu mai este metoda de elecție, în multe situații generând efectul invers și asigură un climat afectiv – pozitiv, care induce majorității elevilor rezultate mai bune. În momentul în care decidem să devenim cadre didactice, suntem direct responsabili de educarea și dezvoltarea elevilor, cărora le vom fi educatori. În acest proces, avem un rol important deoarece de noi, de comportamentul nostru, dar mai ales de metodele pe care le aplicăm depinde dezvoltarea și implicarea elevilor în procesul instructiv – educativ. Consider această temă foarte importantă atât pentru cariera didactică, cât și pentru realizarea idealului educațional al școlii românești, de a forma oameni liberi, personalități autonome, creative și tolerante.

Bibliografie:

- Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, “Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009;
- Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, “ Metode și tehnici interactive de grup”;
- Cerghit, Ioan - ,, Didactica “ , București, 1993
- www.didactic.ro/.../58127_metode-moderne-de-predare-învățare;
- [www.didactic.ro/.../13662_metode-moderne-de-predare-învățare-strategii-didactice-inovative.](http://www.didactic.ro/.../13662_metode-moderne-de-predare-învățare-strategii-didactice-inovative)

STUDIU PRIVIND ANALIZA EFICIENȚEI METODELOR INOVATIVE ÎN EDUCAȚIA COPILULUI PREȘCOLAR

Prof.consilier școlar Elena COCOȘ

CJRAE DOLJ

IEANABASARAB@YAHOO.COM

Inteligența emoțională din viața adultă își are originea în dezvoltarea competențelor emoționale și sociale în perioada copilăriei, aceasta fiind o perioadă de achiziții fundamentale în plan emoțional, social și cognitiv. Prin urmare, aceasta este perioada cea mai indicată pentru dezvoltarea și optimizarea competențelor emoționale și sociale esențiale pentru funcționarea și adaptarea în viața adultă. Efectele negative ale dezvoltării inadecvate a acestor competențe afectează sănătatea mentală atât pe termen scurt, cât și pe termen lung. Contracurarea acestora și asigurarea unei dezvoltări optime (emoționale și sociale) se realizează cel mai eficient în perioada în care aceste competențe se află în dezvoltare.

Premisa de la care a pornit studiul de față este faptul că achizițiile în plan socio-emoțional pregătesc în preșcolaritate un teren fertil pentru un viitor adult ușor adaptabil, echilibrat, prietenos, disciplinat, cooperant, empatic. Toate celelalte competențe vizate în această perioadă se pot atinge cu mai mare ușurință dacă preșcolarul este echipat cu un set de achiziții psiho-comportamentale fundamentale. Toate demersurile inițiate în acest sens de către cadrul didactic în grădiniță vor avea rezultate limitate, dacă nu fac parte dintr-un demers colaborativ. Toate acțiunile întreprinse în această direcție ar putea atinge un maxim de eficiență și ar putea contribui la obținerea unor beneficii vizibile dacă sunt bine planificate și au ca suport un parteneriat solid cu familia. De-a lungul anilor am observat practica unei colaborări de suprafață cu părinții preșcolarelor și în direcții mai puțin notabile, așadar consider că în această direcție sunt necesare intervenții. Totodată, literatura de specialitate și cercetările în domeniu prezintă argumente solide cu privire la beneficiile implicării active a părinților în educația copiilor, începând cu vârsta preșcolară. Proiectarea unui demers didactic, diferit de cel tradițional dă posibilitatea fiecărei educatoare să-și valorifice propria experiență prin utilizarea unor metode moderne într-o

abordare interdisciplinară. Două dintre metodele experimentate de profesori sunt: metoda covorului povestitor și metoda șorțului povestitor.

Cercetările în domeniu arată că implicarea părinților în educația copiilor este asociată cu o serie de rezultate școlare pozitive, inclusiv mai puține probleme comportamentale și un mai bun comportament social (El Nokali et al., 2010; Mashburn și colab., 2011; Powell et al., 2010), abandon scăzut (McNeal, 1999), rezultate academice superioare (Arnold et al., 2008; Marcon, 1999; Powell și colab., 2010), competențe sociale superioare (Arnold et al., 2008; Comer, 1988; Epstein, 1991; Izzo Weiss-berg, Kasprow & Fendrich, 1999; Reynolds, 1992). Literatura, în general, arată că participarea familiei la activitățile școlare îmbunătățește nivelul socio-emoțional al copilului și rezultatele academice. Majoritatea acestor studii au fost axate pe copiii de vârstă școlară. Totuși, necesitatea legăturilor strânse dintre actorii educației încă din preșcolaritate apare ca o temă relevantă (Shpancer, 1997). De fapt, studiile de cercetare recente atrag atenția cu insistență asupra importanței parteneriatului între grădiniță și familie de la cele mai fragede vârste. Un studiu realizat de Marcon (1999) a demonstrat că experiențele trăite în preșcolaritate stau la baza viitorului lor succes academic. Studiul realizat de Pirchio et al. (2011) a arătat că o relație bună între părinți și educatori este asociată cu bunăstarea psihologică a copiilor. În Italia, centrele de educație timpurie recunosc la scară largă că relația cu părinții este o problemă centrală de garantare a calității experiențelor copiilor (Musatti, 2004) și că educarea unui copil înseamnă împărtășirea experiențelor din grădiniță cu familia sa (Guerra et al., 2010). Ca urmare a numeroase studii, în Italia, a avut loc o schimbare a practicilor pedagogice, sugerând că primirea unui copil în grădiniță se referă și la familia sa și rezultatele unui copil țin de interdependența părinților, a copiilor și educatorilor (Fustini, 2007). Într-un studiu realizat de Amaya, González și Ruiz (2007) în Spania, pe familii care au copii în vârstă de 2-6 ani, s-a ajuns la concluzia că părinții simt o lipsă acută de informare în ceea ce privește strategii pentru a înțelege mai bine copiii lor, pentru a comunica cu ei, pentru a stabili limite în comportamentul copiilor, pentru a-i ajuta să fie cooperanți, pentru a-i învăța să respecte pe ceilalți și pentru a îi ajuta să se adapteze la situații noi. Cu toate acestea, rolul relației dintre părinți și educatori pentru dezvoltarea și bunăstarea copilului este relativ ne-explorat în preșcolaritate.

Acest studiu vizează o analiză de nevoi, pe niveluri de vârstă, pentru domeniul socio-emoțional al preșcolarilor dintr-o grădiniță din Craiova. Studiul s-a desfășurat pe durata a 8

săptămâni, la 10 grupe de preșcolari, regăsiți în 5 grupe de nivel I (mici și mijlocii) și 5 grupe de nivel II (mari), în total 211 copii. În intervalul de timp în care preșcolarii au fost observați sistematic de către cadrele didactice, au fost înregistrate date relevante în caietul de consemnări de la grupă, pentru ca în final să fie completată Fișa de apreciere a comportamentului preșcolarilor vizând dezvoltarea socio-emoțională, instrument ce cuprinde indicatorii vizați pe domeniul socio-emoțional regăsiți în *Reperete fundamentale privind învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului între naștere și 7 ani*. Astfel pentru nivelul I au fost vizați 46 de indicatori, iar pentru nivelul II au fost vizați 50 de indicatori. Pentru fiecare indicator (comportament) s-au precizat 3 niveluri: CA (comportament atins), CD (comportament în dezvoltare) și NS (necesită sprijin). Datele culese au fost supuse unui proces de centralizare și prelucrare, iar rezultatele acestei analize sunt următoarele: Pentru nivelul I de vârstă, cei 118 de preșcolari observați, întâmpină dificultăți în atingerea anumitor comportamente, necesitând sprijinul adultului. Ceea ce ne interesează însă, în mod special, este ierarhizarea acestor indicatori după numărul de copii care necesită sprijin în realizarea lor, pentru a putea identifica nevoile de intervenție pe domeniul socio-emoțional. Astfel, indicatorii identificați ca fiind cel mai greu realizabili sunt: *explicitează drepturile sale și motivele celorlalți în negocierea conflictelor (Îți dau pasta de lipit după ce termin eu de lipit două hârtii), negociază cu alți copii rezolvarea unei probleme, cu ajutorul adultului, aplică strategii simple pentru a rezolva adecvat problemele, fie individuale, fie de grup (de ex. cere ajutorul unui adult), inițiază o activitate împreună cu alt copil, urmează indicațiile adulților în ceea ce privește comportamentul adecvat în diverse situații, face comparații cu cei din anturaj în ceea ce privește culoarea părului, înălțimea etc., se alătură unui grup de copii care se joacă (cu ajutorul adultului, dacă este necesar.), cooperează, face schimb de obiecte în joc, urmează reguli simple fără a i se mai reaminti (să nu trântescă jucăriile), participă la luarea deciziilor, cu ajutorul adulților*. Pentru nivelul II de vârstă, cei 92 de preșcolari observați, întâmpină și ei dificultăți în atingerea anumitor comportamente, cele mai dificil de atins fiind: *interacționează cu ușurință cu adulți familiari din comunitate (părinți, bunici cunoscuți la locul de joacă, vecin, educatoarea, medic pediatru sau medic de familie, vânzătorul de la magazinul din cartier etc.), se joacă sau lucrează fără să îi deranjeze pe ceilalți, rămâne calm când situația se modifică sau când nu reușește să realizeze ceva (își controlează furia), alege momentul potrivit pentru a aduce în atenția adulților anumite probleme, explică celorlalți reguli simple din familie sau de la grădiniță, începe să înțeleagă situația*

oamenilor aflați în situații și contexte sociale și natural diferite (sărăcie, dezastre,) recunoaște abilitățile diferite ale celorlalți copii în diverse domenii (X cântă bine la pian, Y aleargă repede...),remarcă faptul că aceeași persoană poate avea mai multe roluri sociale (mama este mama lui, este angajată la..., este fiica bunicii lui etc.), își adaptează comportamentul în funcție de regulile diferitelor situații (de ex. vorbește în șoaptă când intră la bibliotecă, când merge la spital, la muzeu etc.), își exprimă emoțiile prin joc și activități artistice. Majoritatea indicatorilor identificați se regăsesc tot în domeniul de dezvoltare social. Un alt aspect ce reiese din rezultatele prezentate mai sus este procentul mult mai ridicat al preșcolarilor care necesită sprijin în atingerea unor abilități sociale la nivelul I, comparativ cu cei de nivel II, aspect firesc deoarece grupa mică, uneori chiar și cea mijlocie, reprezintă încă o perioadă de adaptare la contextul social. Învățarea vieții în comun nu se realizează de la sine, ci prin activitățile proiectate în care copiii sunt puși să se raporteze unii la ceilalți, pentru că toate achizițiile progresive ale copilului sunt mediate prin raportul relațional cu altul. Sunt achiziții care necesită timp și implicare atât a cadrului didactic, dar și a familiei. Aprecierea nivelului de manifestare a comportamentului copiilor pe domeniul de dezvoltare socio-emoțional reprezintă un demers complex. Este extrem de important ca indicatorii comportamentali să cuprindă verbe descriptive și să prezinte cât mai concret comportamentele observate. Din acest motiv am considerat oportună utilizarea indicatorilor din Reperete fundamentale privind învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului între naștere și 7 ani. Educatoarele au fost instruite ca în demersul lor să noteze comportamente în timpul activităților cotidiene cu copiii, pe care să le sintetizeze apoi în fișă prin bifarea nivelului care le corespunde. Este esențial să știm dacă un copil a efectuat un comportament o singură dată întâmplător, îl face doar când i se cere sau îl realizează constant și voluntar. Confruntarea propriilor observații cu cele realizate de o altă persoană duce la un rezultat final mai complet și, de cele mai multe ori, mai obiectiv. Studiile indică faptul că relația dintre părinți, educatori și copii este crucială în reglarea emoțională la copii. Psihologii insistă să fie lăsați copii să înțeleagă că toate emoțiile sunt acceptabile și valide, ajutându-i să distingă între emoții și modul lor de exprimare. Aceștia recomandă cel puțin 10 modalități de a crește copii inteligenți emoțional: 1. Fii un exemplu de inteligență emoțională! Da, copiii tăi te urmaresc îndeaproape. Ei observa cât de rezistent ești, și, mai ales, observă dacă tu ești conștient de sentimentele tale și sentimentele celor din jur. 2. Fii dispus să spui ”nu” copiilor tăi. Copiii care primesc întotdeauna tot ceea ce doresc, nu sunt foarte fericiți. 3. Învăță care sunt lucrurile care te scot din sărite și de

ce se întâmplă așa. Faptul că le cunoști, nu le face să dispară, însă este de mare ajutor în evitarea și rezolvarea lor. 4. Încearcă să nu judeci oamenii. Încearcă să nu categorisești oamenii. Mai bine etichetează sentimentele. Când copilul plânge sau smiorcăie, va fi mulțumit mai bine dacă i-ai spune “pari supărat” decât dacă îi ceri să se oprească. 27 5. Incepe să îți antrenezi copiii. În loc de “Pune-ți căciula și mănușile”, poți întreba “Ce mai ai nevoie pentru a merge la școală?” Spunându-le în mod constant copiilor ceea ce trebuie să facă, nu îi ajuți să își dezvolte încrederea în forțele proprii și responsabilitatea. 6. Participă la problemele copiilor. Orice problemă care apare în viața copilului este și treaba ta. În cazul în care copilul greșește ceva, adu-ți aminte cât de important este să răspunzi calm și rațional. 7. Implică-ți copiii, încă de mici, în sarcinile gospodărești. Cercetările efectuate sugerează faptul că acei copii care au fost implicați în realizarea sarcinilor gospodărești de la o vârstă fragedă tind să fie fericiți și aibă mai mult succes în viața. De ce? Încă de mici, ei învață ca sunt o parte importantă a familiei. Copiii doresc să facă parte din familie și să se simtă că sunt valoroși. 8. Limitează accesul copiilor la mass media. Copiii au nevoie de joacă, nu de timp petrecut în fața unui ecran. Ceea ce copiii învață de la tine sau din joacă liberă oferă baza unei viitoare inteligențe emoționale. 9. Discută despre sentimentele din cadrul familiei. Stabilește scopurile emoționale în cadrul familiei, cum ar fi: fără strigăte, fără porecle, respect acordat tuturor. 10. Copiii tăi sunt minunați. Nu există o cale mai importantă în dezvoltarea inteligenței emoționale, decât aceea de a-i privi ca fiind minunați și capabili. Spre deosebire de coeficientul de inteligență care este relativ stabil de-a lungul vieții, cel emoțional nu este înnăscut, ci constă dintr-o sumă de abilități care se pot dezvolta permanent, prin învățare, pe parcursul întregii vieți.

Utilizând metode inovative, educatoarele își propun o implicare activă și creativă a copiilor pentru stimularea gândirii productive, a gândirii divergente și laterale, libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, a faptelor. În societatea actuală, are loc un proces dinamic care obligă toate categoriile sociale să țină pasul cu evoluția societății și implică a educației. Și în învățământ au loc transformări rapide. Educatoarea apelează la o serie întreagă de instrumente pentru a ușura și accelera asimilarea și aplicabilitatea informațiilor.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator. Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la

civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit. Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea. Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente. Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Bibliografie:

- Cerghit, Ioan , 2002, Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, Editura Aramis, București;
- Dumitru, I. Al., 2000, Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara;
- Carmen Iordăchescu, 2005 - Să dezlegăm tainele textelor literare, clasa a II-a, Editura Carminis, Pitești;
- Goleman, Daniel, 1995, Inteligența emoțională, București: Editura Curtea Veche;
- Thorndike, Eduard, 1920, Elementele psihologiei, București: Editura Polirom;
- <https://revistaeducatie.ro/wp-content/uploads/simple-file-list/SIMPOZION-NATIONAL-METODE-INOVATIVE-DE-PREDARE-INVATARE-EVALUARE.pdf>.

Comunicarea educațională

Prof.gr.did.Religie Ortodoxa

CODILA ADRIAN PETRU

**Scoala Gimnaziala BAUTAR + Scoala Gimnaziala Traian Lalescu,
Cornea + Scoala Gimnaziala Trandafir TAMAS , MARGA .**

CARAS- SEVERIN

Comunicarea educationala/pedagogica este relatia prin care interlocutorii se pot intelege si influenta reciproc prin intermediul schimbului continuu de informatii divers codificate.

Actul comunicarii este vazut ca o unitate a informatiei cu dimensiunea relationala.

Comunicarea educationala este de mai multe tipuri in functie de anumite criterii de ramificare. Exista sapte criterii: partenerii, statutul interlocutorilor, gradul de activare al continuturilor, finalitatea actului comunicativ,codul folosit, capacitatea autoreglarii si natura continutului.

In functie de parteneri ,comunicarea poate fi intrapersonala (se refera la ganduri , sentimente,modul in care ne vedem pe noi insine) ;

interpersonala (stabileste cadrul exterior propice interrelationarii);in grup sau publica.

Statutul interlocutorilor , de asemenea ,imparte comunicarea pe verticala (sef-angajat,profesor-elev-statut diferit) si pe orizontala, laterala, transversala (intre parteneri cu acelasi statut).

Statusul este pozitia sociala a unui individ (elev,doctor, mama). Exista statusuri inascute (fiica,nepoata,femeie) si statusuri dobandite (mama,sotie,medic).

Comunicarea pedagogica,dupa gradul de activare al continuturilor , se imparte in comunicare: operanta (cuprinde informatiile care se ruleaza implicit sau explicit in actul comunicarii) si latentă(informatii potientiale care pot fi activate).

In functie de finalitatea actului comunicativ , comunicarea poate fi accidentala (transmiterea intamplatoare de informatii); subiectiva (exprima direct starea afectiva a locutorilor din necesitatea descarcarii si reechilibrării, in urma acumulării unei tensiuni psihice-suvita de par rasucita,exclamatie, jocul ochelariilor) si comunicare instrumentala (reunirea unei serii de particularitati-focalizarea intentionata si vadita pe un scop precis ,comunicat mai mult sau mai putin partenerilor, atingerea lui printr-un efect anumit urmarit la nivelul comportamentului receptorului si capacitatea de a se modifica,in functie de reactia partenerilor, pentru a-si atinge obiectivul).

Comunicarea instrumentala este cea care domina in actul didactic.

Codul folosit este un criteriu prin care comunicarea se ramifica in comunicare verbala (informatia este transmisa prin cuvinte,aspect fonetic,lexical,morfo-sintactic;este cea mai studiata forma); comuunicare paraverbala(informatia este transmisa prin elementele prozodice si vocale care insotesc

cuvantul: caracteristicile vocii-tanar sau batran,energic-epuizat-; particularitati de pronuntie-urban,rural-;gradul de instructie;intensitatea rostirii;ritmul si debitul vorbirii;intonatia;pauza); comunicarea non-verbala (informatia este transmisa prin semne legate de : postura,miscarea,gesturile,mimica,infatisarea partenerilor-se realizeaza in sincron cu comunicarea verbala si cea paraverbala- contribuie la stabilirea dimensiunii relationale a actului comunicativ) - comunicare de sine statatoare (dans,sport) si comunicare mixta.Continuturile afectiv-atitudinale se transmit in proportii hotaratoare: non-verbal-55%; paraverbal-38% si verbal-7%.

Capacitatea autoreglarii imparte comunicarea in: lateralizata / unidirectionala (fara feedback-receptorul nu are posibilitatea de a fi si emitor-televizorul,de exemplu) si nelateralizata (cu feedback determinat de prezenta interactiunii emitor-receptor)

Comunicarea nelateralizata poate fi bidirectionala si multideractionala.

In functie de natura continutului , comunicarea poate fi: referentiala(vizeaza un adevar anumit-stiintific sau de alta natura);operationala/metodologica(vizeaza intelegerea acelu adevar –felul in care trebuie operat pentru ca adevarul transmis sa fie admis sau respins) si atitudinala(valorizeaza cele transmise).

Folosirea multicanalitatii in transmiterea si receptarea mesajului faciliteaza retinerea unei mai mari cantitati de informatii.

Bibliografie: „Comunicare eficienta,, de Ion Ovidiu Panisoara

DEVELOPING LEARNERS' COMMUNICATION SKILLS IN THE EFL CLASS

Prof. Petronela Colbea, Liceul Teoretic Grigore Antipa Botoşani

Speaking helps students to:

- Produce the English speech sounds and sound patterns
- Practise word and sentence stress
- Use intonation patterns and rhythm of the foreign language
- Organise thoughts logically so as to make meaning
- Express personal judgements and values by means of language
- Express themselves in a natural way, without pauses, thus acquiring fluency and confidence

Possible problems:

- Inhibition
- Nothing to say
- Low or uneven participation
- Mother-tongue use

Steps to successful speaking:

- Make sure students possess the necessary functional language to nurture interaction and fulfil the task
- Select topics that are highly motivating for Ss and stimulate interest
- Careful preparation
- Explain and give clear instructions
- Provide a pattern
- Adjust, if necessary, the level of difficulty
- Set a time and increase it if the case
- Encourage active participation of all students by setting the standards for class communication
- Promote a positive attitude among students

- Use small groups discussion opportunities on a regular basis to familiarize students with the classroom environment
- Agree on the use of English language as the only means of communication
- Make Ss feel relaxed and ease any tension in the classroom
- Be patient
- Avoid overcorrection
- Praise students for the good work
- Be open with your students

Types of spoken interaction

- The buzz group
- Telling stories (well-known, personal)
- Chain/One-word stories (practise word order, collocations, tenses)
- Story in a bag (review tenses)
- Describing a person or a place
- Summarizing
- Recounting the plot of a film, play or book
- Introduce yourself (9thform students or newcomers)
- Explain yourself
- Today's news
- Doctors and patients (giving advice)
- Agony column

HOW DO YOU EXPLAIN IT?

Level: Intermediate and above

Aim: to evaluate and develop speaking skills by formulating explanations with arguments.

1. You were fighting with a policeman outside the town hall last week.
2. You were travelling by bus to work this morning when a group of people wearing full evening dress got on the bus.
3. You saw your neighbour in pyjamas and rubber boots climbing his living room window last night.
4. A clown stopped you in the street last weekend and told you to follow him into an unknown tunnel.
5. You saw a group of people running and throwing banknotes while shouting at the top of their voice: "Pay day!"
6. Last week you were surprised to see the town mayor frantically looking through a dustbin at the side of the road.
7. You were in a car park last evening when you saw a woman in a business suit throwing a brick through a car window.
8. Your best friend was riding his bike at 2 am singing "Happy birthday!"
9. Your desk mate was walking through the park with a baby snake.
10. A student came to school today and claimed to have met an alien.
11. You were writing your English homework today when somebody rang the bell. When you opened the door a clown was smiling at you and said. Did you call? I am at your service!
12. While sitting in a café a strange woman approached and told you: "Keep this suitcase and do not open it until I am gone. Your reward is inside." When you opened the suitcase, it was full of money.
13. On your way to work you met your boss who was crawling on his hands and knees with his head bent down, looking at the pavement and saying: Yes, I did it!"
14. Your classmates unexpectedly showed up at your door with a huge bunch of flowers carrying the message: "You are a hero."

Example of pair and group work activities

CARRY ON TALKING

Level: Pre-intermediate and above.

Aim: to practise language functions and develop speaking skills in various situations.

<p style="text-align: center;">Dialogue 1</p> <p>At home. There is a knock on the door. You answer it.</p> <p>A. Yes?</p> <p>B. Help! Please help me!</p> <p>A. What do you mean?</p> <p>B. Please help me! I'm turning into a frog!</p>	<p style="text-align: center;">Dialogue 2</p> <p>At the police station.</p> <p>A. If you are going to give us a full confession, you will get the shortest possible punishment.</p> <p>B. Ok. But first, let me call someone.</p> <p>A. Who do you want to call?</p> <p>B. My uncle, the president of the USA.</p>	<p style="text-align: center;">Dialogue 3</p> <p>In a park</p> <p>A. Is that your child over there?</p> <p>B. Yes. Why do you ask?</p> <p>A. Because he just bit my dog!</p>
<p style="text-align: center;">Dialogue 4</p> <p>At home. The phone rings.</p> <p>A... (say your name)</p> <p>B. Hello. This is... (say your name).</p> <p>A. Oh, hello... (repeat the person's name). Look, if it's about last night...</p> <p>B. YOU BET IT'S ABOUT LAST NIGHT!</p>	<p style="text-align: center;">Dialogue 5</p> <p>At home. The phone rings.</p> <p>A... (say your name), speaking.</p> <p>B. I'm phoning about your advertisement in today's newspaper.</p> <p>A. Oh, about the pet crocodile?</p> <p>B. Yes, that's right.</p>	<p style="text-align: center;">Dialogue 6</p> <p>A. Guess what! I've got the best present ever for my birthday.</p> <p>B. Really? What's that?</p> <p>A. A first class trip to the moon!</p>

Watcyn-Jones, Peter, 2000. *Fun Class Activities Book 2 Games and Activities for Teachers*, Longman

STRATEGII PENTRU VIITOR ÎN EDUCAȚIE

Comșiț Elena

Colegiul Național "Radu Negru" Făgăraș, județul Brașov

Educația este un pilon fundamental al societății, iar adaptarea acesteia la cerințele viitorului este esențială pentru dezvoltarea durabilă. În contextul globalizării și al avansului tehnologic rapid, este necesar să implementăm strategii inovatoare care să pregătească elevii pentru provocările viitoare.

- **Digitalizarea Educației**

Una dintre cele mai importante strategii este digitalizarea educației. [Planul de acțiune pentru educația digitală \(2021-2027\) al Uniunii Europene subliniază necesitatea unei educații digitale de înaltă calitate, favorabile incluziunii și accesibile¹. În România, Strategia de Digitalizare a Educației 2021-2027 - SMART-Edu, propune obiective ambițioase, cum ar fi alfabetizarea digitală a 90% din populație și formarea a 82% din tinerii cu vârste între 20 și 34 de ani pentru meserii emergente².](#)

- **Integrarea Tehnologiilor Avansate**

Integrarea tehnologiilor avansate, cum ar fi realitatea virtuală (VR) și realitatea augmentată (AR), poate transforma experiența de învățare. Aceste tehnologii permit simulări interactive și imersive, care pot îmbunătăți înțelegerea conceptelor complexe și pot stimula interesul elevilor pentru diverse discipline.

- **Învățarea Personalizată**

Învățarea personalizată este o altă strategie esențială. Aceasta implică adaptarea procesului educațional la nevoile și ritmul fiecărui elev, utilizând tehnologii avansate precum inteligența artificială și analiza datelor. Platformele educaționale online permit crearea de trasee de învățare individualizate, care pot îmbunătăți semnificativ performanțele academice.

- **Dezvoltarea Competențelor Transversale**

Pe lângă competențele tehnice, este crucial să dezvoltăm competențele transversale, cum ar fi gândirea critică, creativitatea, colaborarea și comunicarea. Aceste abilități sunt esențiale pentru succesul în carieră și viața personală. Programele educaționale trebuie să includă activități care să stimuleze aceste competențe, cum ar fi proiectele de grup, dezbaterile și activitățile extracurriculare.

- **Formarea Continuă a Cadrelor Didactice**

Pentru a implementa cu succes aceste strategii, este necesară formarea continuă a cadrelor didactice. Profesorii trebuie să fie pregătiți să utilizeze noile tehnologii și să adopte metode de predare inovatoare.

Programele de formare profesională și schimburile de bune practici sunt esențiale pentru dezvoltarea competențelor necesare.

- **Colaborarea Internațională**

Colaborarea internațională este esențială pentru dezvoltarea unui sistem educațional competitiv la nivel global. Programele de schimb de studenți și profesori, precum și parteneriatele cu instituții educaționale din alte țări, pot facilita schimbul de bune practici și inovații în educație. Proiectele Erasmus+ sunt un exemplu excelent de inițiative care sprijină mobilitatea și colaborarea internațională în domeniul educației.

- **Educația pentru Dezvoltare Durabilă**

Educația pentru dezvoltare durabilă (EDD) este o componentă crucială a educației viitorului. Aceasta urmărește să formeze cetățeni responsabili, care să contribuie la dezvoltarea unei societăți sustenabile. Programele educaționale trebuie să includă teme legate de protecția mediului, utilizarea responsabilă a resurselor și promovarea unui stil de viață sănătos. Implementarea unor proiecte practice, cum ar fi grădinile școlare sau campaniile de reciclare, poate ajuta elevii să înțeleagă importanța acestor aspecte.

- **Evaluarea și Adaptarea Continuă**

Un sistem educațional eficient trebuie să fie flexibil și să se adapteze continuu la nevoile și schimbările societății. Evaluarea periodică a programelor și metodologiilor educaționale este esențială pentru identificarea punctelor forte și a celor slabe. Feedback-ul din partea elevilor, părinților și profesorilor trebuie să fie integrat în procesul de îmbunătățire continuă a educației. Implementarea acestor strategii va contribui la crearea unui sistem educațional modern și eficient, capabil să răspundă provocărilor viitorului. Investiția în educație este o investiție în viitorul societății noastre, iar adaptarea continuă la noile realități este cheia succesului.

Bibliografie:

1. Adu, E. (2020). *Metode moderne de educație*. București: Editura ca Publishing House.
2. Gherguț, A. (2007). *Management general și strategic în educație: ghid practic*. Iași: Editura Polirom.

Studiu privind relația dintre gradul de apreciere a profesorilor și stilul de conducere

Prof. Condrat Nicoleta

Liceul cu Program Sportiv „Nicolae Rotaru”, Constanța

Fiind un act ce ține de sfera relațiilor interpersonale, actul educativ și eficiența sa se decid pe terenul raporturilor concrete zilnice, dintre profesor și elev. În problema relației profesor-elev, pe lângă o bogată experiență pozitivă ce s-a acumulat în decursul anilor, se constată că uneori predomină arbitrariul, practici învechite și prejudecăți pe care o atitudine conservatoare le menține.

Pentru perfecționarea relației profesor-elev este necesar să se ia în considerație, pe de o parte, obiectivele educației, iar pe de altă parte psihologia tineretului contemporan, actul educativ fiind un proces de continuă invenție socială. Dincolo de conținuturile concrete care se transmit, în activitatea didactică va fi important foarte mult, tipul de interacțiune care se va stabili între clasa de elevi și profesor.

Relația cu elevii nu trebuie să se reducă doar la aspect formal, administrativ, fiind reglementată de coduri deontologice sau normative instituționale; aceasta se va adecva și personaliza neîncetat, se va dimensiona și relativiza la specificul grupului școlar sau la membrii acestuia.

Rezultatul unui raport pozitiv profesor-elevi înseamnă, pe de o parte, oamenii formați pentru o integrare eficientă în circuitul vieții social-productive, iar pe de altă parte, educatori care-și onorează misiunea socială asumată, profesori stimați de foștii lor elevi, de colegi, de societate. În caz contrar, când relația profesor-elevi este una negativă, ca urmare a unor insuficiențe și neîndepliniri ale muncii didactice sau a unei concepții eronate sub aspect moral în legătură cu rolul educatorului în procesul de învățământ, se ivesc din nou carențe în viața școlară a copiilor și cu deosebire a unora dintre ei, deoarece nu toți reacționează la fel de sensibil la situațiile stresante, comportamentul rezultat fiind determinat de ecuația psihologică personală și de condițiile particulare din viață în afara școlii.

Scopul studiului: Cunoașterea de către profesor a modului în care este perceput de către elev, în raport cu stilul de conducere al profesorului, pentru ca relația dintre elev și profesor să fie una eficientă.

Instrumente:

- 1. Chestionarul descriptiv al comportamentului liderului (Adaptat după Leader Behavior Description Questionnaire, Stodgill, 1963). Form XII;**
- 2. Chestionar privind relația profesor – elev la nivelul școlii (nivelul de satisfacție a educabililor) (Comisia ARACIP).**

Subiecții cercetării: 121 cadre didactice și elevi

Variabilele:

- ✓ Stil de conducere considerație înaltă- inițierea structurii înaltă
 considerație înaltă- inițierea structurii scăzută
 considerație scăzută- inițierea structurii înaltă

considerație scăzută- inițierea structurii scăzută

- ✓ gradul de apreciere a profesorilor – preferat de >40 elevi
 preferat de 30- 39 elevi
 preferat de 20-29 elevi
 preferat de 10-19 elevi
 preferat de < 10 elevi

Cercetarea a avut un caracter transversal, iar datele odată recoltate, au fost cotate și supuse unor prelucrări statistice pe baza programului *Statistical Package for Social Sciences* (SPSS). În acest sens, am verificat normalitatea distribuțiilor pentru fiecare instrument utilizat, am selectat constructele din chestionarul LBDQ, necesare constituirii unor tipuri distincte de manager. De asemenea am aplicat metode comparative atât parametrice, precum analiza de varianță Anova și testul T pentru eșantioane distincte), dar și metode neparametrice, testul Kruskal Wallis.

Ipoteză: Se prezumă că gradul de apreciere a profesorilor de către elevi este influențat de stilul de conducere al profesorului.

Demersul aplicativ a fost susținut de aplicarea testul Kruskal – Wallis.

Din tabelul nr.1 al mediei rangurilor se observă faptul că există diferențe semnificative, din punct de vedere statistic, între gradul de apreciere al profesorilor și tipul de lider. Acest fapt este confirmat de diferențele de medii ale rangurilor:

- *considerație înaltă- structură înaltă*: mean rank =2.50
- *considerație înaltă- structură scăzută*: mean rank= 6.10
- *considerație scăzută- structură înaltă*: mean rank =8.50
- *considerație scăzută- structură scăzută*: mean rank= 11.50

Ranks		
diriginte.lider	N	Mean Rank
profesorii.ppreferati consideratie.inalta- initiativa.structurii.inalta	3	2.50
consideratie.inalta- initiativa.structurii.scazuta	5	6.10
consideratie.scazuta- initiativa.structurii.inalta	2	8.50
consideratie.scazuta- initiativa.structurii.scazuta	2	11.50
Total	12	

Tabelul nr.2

Graficul nr
1 susține
afirmațiile de

Test Statistics ^{a,b}	
	profesorii.ppreferati
Chi-Square	8.638
df	3
Asymp. Sig.	.035

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable:

diriginte.lider

mai sus și confirmă următoarele:

- *profesorii preferați >40 elevi - tipul considerație înaltă – structură înaltă;*
- *profesorii preferați de 30-39 elevi - tipul considerație înaltă – structură înaltă ; tipul considerație scăzută – structură înaltă;*
- *profesorii preferați de 20-29 elevi tipul considerație înaltă – stimă scăzută; tipul considerație scăzută– stimă scăzută;*
- *profesorii preferați de 10-99 elevi tipul considerație înaltă – stimă scăzută;*

- profesori preferați de <10 elevi tipul considerație scăzută– stimă scăzută;
- tipul considerație scăzută– stimă înaltă.

Confirmarea ipotezei poate fi susținută și de analiza cantitativă a rezultatelor chestionarului *Gradul de satisfacție al elevilor.*

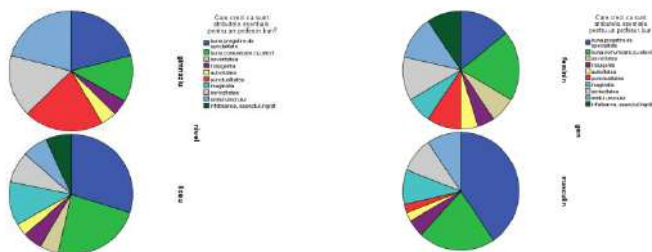
La întrebarea: *Care crezi că sunt atributele esențiale pentru un profesor bun?* (tabelul nr.3), elevii au ales:

- I. buna pregătire de specialitate
- II. buna comunicare
- III. seriozitatea și umorul

Din graficul pe niveluri școlare (gimnaziu/ liceu), se observă aceleași valori apreciate în procente mari, iar în departajarea pe e gen a celor chestionați, rezultatele sunt asemănătoare.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	buna pregatire, de specialitate	23	26.1	27.4	27.4
	buna comunicare cu elevii	17	19.3	20.2	47.6
	seriozitatea	3	3.4	3.6	51.2
	indulgenta	4	4.5	4.8	56.0
	autentitatea	3	3.4	3.6	59.5
	punctualitatea	5	5.7	6.0	65.5
	imaginatia	7	8.0	8.3	73.8
	seriozitatea	9	10.2	10.7	84.5
	simțul umorului	9	10.2	10.7	95.2
	infatisarea, aspectul, ingrijit	4	4.5	4.8	100.0
	Total	84	95.5	100.0	
Missing	System	4	4.5		
Total		88	100.0		

Tabelul nr. 3

Graficul nr. 2

La întrebarea: *Ce te nemulțumește cel mai mult la profesori?* (tabelul nr.4), elevii au ales:

- I. tratează elevul cu superioritate și fac discriminări între elevi;
- II. nu oferă ocazia exprimării libere și nu se impun la ore;
- III. sunt mereu nervoși.

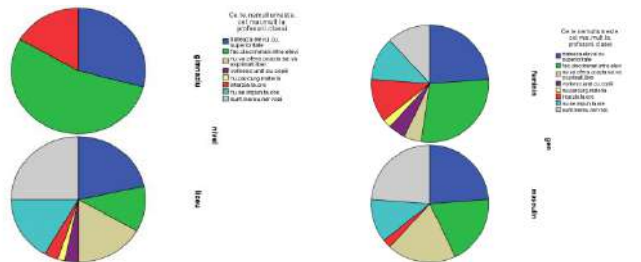
Din graficul pe niveluri școlare (gimnaziu/ liceu), se observă că elevii de gimnaziu dezaproabă în mai mare procent *discriminările.*

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	tratează elevul cu superioritate	20	22.7	23.6	23.6
	nu oferă ocazia exprimării libere și nu se impun la ore	20	22.7	23.6	47.8
	sunt mereu nervoși	10	11.4	11.9	59.5
	nu se impun la ore	3	3.4	3.6	63.9
	nu se impun la ore	1	1.1	1.2	65.1
	discriminările	6	6.8	7.1	70.2
	nu se impun la ore	10	11.4	11.9	82.1
	sunt mereu nervoși	15	17.0	17.0	100.0
	Total	84	95.5	100.0	
Missing	System	4	4.5		
Total		88	100.0		

Nivel școlar

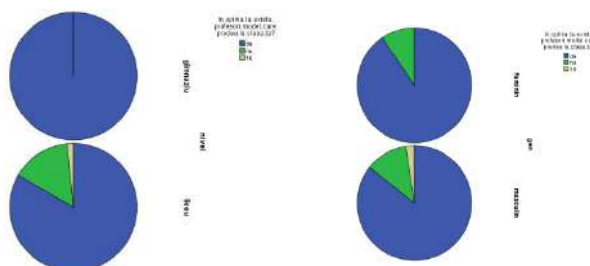
Tabelul nr.4
tabel de
frecvență
Graficul nr. 4

Graficul nr.5 Departajare pe gen

La întrebarea: *Există profesori model la clasa ta?* (tabelul nr.5), majoritatea elevilor au răspuns afirmativ. Graficele adiacente (graficul nr.6, graficul nr.7) arată că elevii de liceu, de gen masculine, sunt mai exigenți în apreciere

In.opinia.ta.exista.profesori.model.care.predau.la.clasata?					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	da	74	84.1	88.1	88.1
	nu	9	10.2	10.7	98.8
	10	1	1.1	1.2	100.0
Total		84	95.5	100.0	
Missing	System	4	4.5		
Total		88	100.0		

Tabelul nr.5 tabel de frecvență

Graficul nr.6

Graficul nr. 7

Pe baza celor mai sus prezentate, pot concluziona că profesorii apreciați în cea mai mare măsură de elevi sunt cei care au obținut scoruri maxime și la constructele *considerație* și *inițierea structurii*. Considerația elevilor se hrănește din relația profesor- elev, profesionalismul managerului de clasă și comunicarea asertivă.

Ipoteza a fost confirmată.

Bibliografie:

1. China, Remus, *Managementul organizației școlare și al clasei de elevi*, Editura Pro Universitaria, București, 2015;
2. Niculescu, Maria, *Managementul clasei de elevi, Curs*, Presa Universitară Clujeană, Cluj, 2016;
3. Stan, Emil, *Managementul clasei*, Institutul European, București, 2009.

TEHNOLOGIA SECOLULUI XXI-PRIETEN SAU DUȘMAN?

Corbeanu Elena Doina
C. N. „Mircea cel Bătrân“
Râmnicu Vâlcea

Dacă facem o scurtă investigație, putem observa că fiecare invenție tehnologică semnificativă, fiecare inovație majoră și-a pus, mai devreme sau mai târziu, amprenta asupra evoluției ordinii politice, sociale, religioase, etc, influențând transformarea sa. Întotdeauna, noul a împărțit lumea în două: în cei care acceptă ușor ceea ce este nou și cei cărora le este bine cu tot ceea ce este tradițional. Sunt, desigur, multe exemple foarte cunoscute, dar cea mai importantă, invenția istorică a lui Gutenberg – tiparul – a permis, brusc, diseminarea rapidă și pe scară largă a informației, a noi narrative, a unor noi idei și ideologii care au influențat înțelegerea, percepția și funcționarea legitimității. Orice salt tehnologic ulterior a păstrat același potențial transformator.

Inteligența artificială (AI) rămâne o invenție cu totul aparte, poate unică, și cu siguranță cea mai importantă din istorie, cu potențialul de a afecta fundamental ordinea firească.

Numeroase definiții, niciuna exactă, arată că inteligența artificială: *se referă în primul*

rând la o mașină care răspunde la stimulare în consonanță cu răspunsuri primite în mod tradițional de la oameni sau că ea este: știința instruirii mașinilor pentru a învăța capacități caracteristice omului... [inclusiv] până la punctul la care AI poate performa toate aptitudinile cognitive umane mai bine decât cei mai inteligenți oameni.

Din aceste definiții se conturează amploarea acestei evoluții științifice și impactul noii tehnologii asupra societății și asupra civilizației. Mulți oameni de știință și nu numai, consideră că inteligența artificială va schimba traiectoria societății în general și cursul istoriei. Deja se văd schimbările produse: pe lângă ajutorul adus, au izbucnit și primele temeri (dacă putem coexista, sau pe cine va înlocui prima dată și în ce domeniu?).

Deși aceasta demonstrează deja rezultate uluitoare în toate domeniile de interes vital pentru condiția umană, de la medicină și transporturi la economie, finanțe, cultură, justiție, până

la zona sensibilă a securității și apărării, vine la pachet cu o serie de temeri. Practic, astăzi, inteligența artificială poate executa un rol zdrobitor de putere, de care se leagă absolut tot, însă va merge inteligența artificială până la a înlocui oamenii, așa cum sugerează anumite scenarii ale diverșilor specialiști? Pentru a putea accepta ceea ce este nou trebuie mai întâi să vedem care sunt beneficiile așteptate și care va fi impactul actualei accelerații a progresului asupra societății, muncii și economiei. Poate că cel mai important beneficiu este dialogul cu asistenții virtuali, mai ales în cazul elevilor cu probleme. Inteligența artificială face posibilă și personalizarea învățării în funcție de nevoile și capacitățile de asimilare ale fiecărei persoane.

De exemplu, această nouă tehnologie poate oferi elevilor exerciții adaptate nivelului lor de învățare. În plus, AI îl poate ajuta pe profesor (fără a-l înlocui) și îi permite să identifice elevi în situații dificile. Această tehnologie permite, de asemenea, profesorilor să se elibereze de sarcini repetitive, ceea ce îi ajută să își personalizeze și să-și aprofundeze metodele de predare. Inteligența artificială deschide astfel ușa către învățarea adaptată și personalizabilă, făcând posibilă modelarea căilor de învățare și ghidarea acestora în funcție de feedback-ul elevilor. Astfel, munca profesorului din secolul 21 se extinde cu mult dincolo de spectrul sarcinilor automatizate, și este cel mai puțin probabil să fie afectată de înlocuire.

Bibliografie:

<https://ro.htssgroup.eu/inteligenta-artificiala-in-educatie-5-moduri-in-care-schimba-modul-de-invatare/>

<https://www.g4media.ro/elon-musk-spune-ca-inteligenta-artificiala-ne-va-lua-toate-locurile-de-munca.html>

Instruirea computerizata

Este bine cunoscut faptul că stilul de predare al profesorului trebuie adaptat la fiecare situație, la nivelul celor care învață și așa ar trebui să facă și softurile educaționale. Acestea au un rol important în individualizarea învățării, dar majoritatea nu țin cont de particularitățile cursanților, materialul oferit fiind în general stereotip. În ultimii ani au fost dezvoltate modalități de testare și învățare adaptive, care țin cont de specificul celor care studiază. Foarte probabil că învățarea și testarea cu ajutorul computerului va trece treptat spre astfel de modalități de lucru. Realizarea lor este mai complexă, de aceea sunt puține programe cu care pot fi realizate, iar pentru Web nu există softuri care să producă astfel de medii de învățare. Având în vedere impactul deosebit pe care îl pot avea testarea și învățarea adaptivă, în această lucrare se prezintă sumar o altă modalitate, relativ simplă pentru realizarea unui învățământ adaptiv bazat pe platforma Web .

Factorul cu contribuția majoră la insuccesul predării este lipsa de adecvare între ceea ce este supus atenției cursanților și nivel lor de asimilare. Apare astfel o blocare la recepția informației care determină frustrarea, înstrăinarea și mai târziu, ca urmare a acumulărilor de goluri în pregătire, lipsa totală de interes. Profesorului îi este dificil să predea unei clase numeroase, eterogene, în așa fel încât să acopere corespunzător necesarul de pregătire.

Un ajutor pe care acesta îl primește este oferit de tehnica modernă pe calea instruirii asistate de computer, elevul putând fi implicat mai bine în activitate. Propunând exerciții interactive cresc interesul acestuia și șansele de a asimila în ritm propriu noile conținuturi. Totuși adaptarea la ritmul de asimilare a elevului și creșterea nivelului de atractivitate utilizând animațiile, sunetul, nu sunt suficiente. Mai trebuie rezolvată o problemă importantă, aceea de a adapta conținutul predat la posibilitățile reale ale elevului în așa fel încât sarcinile propuse să nu-i depășească puterile, dar nici să fie prea simple. Realizarea acestui deziderat este posibilă numai dacă sunt pregătite mai multe exerciții de dificultăți diferite și pe parcursul învățării are loc un transfer automat al elevului spre activități corespunzătoare posibilităților lui. Se creează astfel un mediu de instruire, mult mai flexibil și mai adaptat necesităților elevilor, prin aceasta mult mai eficient.

Ulterior, prestigioase firme de programatori din România au realizat pachete educaționale mereu perfectibile, dând șansa profesorului de a folosi pe lângă tablă, cretă și computerul. AEL este o soluție completă de eLearning oferind facilități de gestionare și prezentare de diverse tipuri de conținut educațional, precum materiale interactive tip multimedia, ghiduri interactive, exerciții, simulări, jocuri educaționale și multe altele. Sistemul dispune de o bază de cunoștințe electronică, cu funcții de gestionare și administrare de conținut educațional, adaptabilă, configurabilă, indexabilă. Platforma de eLearning AEL oferă suport pentru predare și învățare, pentru testare și evaluare, pentru administrarea conținutului, monitorizarea procesului de învățământ. AEL poate fi folosit pentru învățarea condusă de profesor/instructor sau pentru învățarea independentă. AEL este proiectat având în vedere criteriul flexibilității: folosire în diferite limbi, regiuni, diferite niveluri de studiu și tipuri de organizații. În dezvoltarea sistemului, specialiștii sunt sprijiniți în permanență de pedagogi cu experiență și de profesionalismul echipei tehnice în domeniul software.

Sistemul AEL urmărește: să sprijine procesul de predare/învățare prin mijloace informatice moderne, punând la dispoziția dascălilor un instrument complementar; să faciliteze procesul de învățare; să stimuleze creativitatea și competiția, dar și lucrul în echipă; să utilizeze softurile de simulare ca substitut pentru materialele și instrumentele didactice scumpe sau greu de procurat.

AEL este optimizat pentru: învățare sincronă, profesorul controlând în întregime lecția, creând, coordonând și monitorizând mediul educațional; învățământ asincron - studiu în ritmul personal al elevului/studentului. Orele de limba și literatura română desfășurate în cabinetul de informatică păreau până mai ieri, aproape imposibile. Chiar operele literare vor fi mult mai repede interpretate de către elevi, dacă se folosește ca instrument de lucru calculatorul. Predarea poeziei **Emoție de toamnă** de Nichita Stănescu, la clasa a VIII-a, poate reprezenta o adevărată provocare pentru orice profesor de limba română. Construirea unui asemenea tip de lecție este pretențioasă și dificilă, ea necesitând o muncă laborioasă în prealabil a celor doi profesori (e necesară prezența a doi profesori: cel limba și literatura română, și eventual a unui profesor de informatică, întrucât munca pe echipe în cabinetul de informatică necesită o atentă îndrumare), care de la început trebuie să construiască fiecare etapă în parte, trebuie să vadă fiecare reacție provocată, trebuie să realizeze materialele ce vor fi folosite pe parcursul lecției, așa că loc pentru imprevizibil încă mai este. Deși sarcina celor doi dascăli nu este ușoară, ineditul și provocarea adresate astfel elevilor, sunt interesante și stimulatorii. Acest tip de lecție are o parte practică extraordinară de importantă. Dintr-o dată elevilor li se vor deschide porți de nebănuț. Plecând chiar de la început, se răstoarnă astfel ora clasică: un singur profesor cu 20- 30 de elevi, o singură materie, același tandem, uneori chiar plictisitor, aceiași pași pe o cărare deja bătătorită. Acest tip de interdisciplinaritate combinată cu lucrul pe echipe, cu metode care dezvoltă capacitatea de dezbateri, de analiză, de demonstrație, are o eficiență maximă.

Ora de interpretare lirică la clasa a VIII-a vizează dezvoltarea deprinderilor de analiză literară. Pe banca elevului, lângă computer vor fi câteva volume de versuri ale scriitorului Nichita Stănescu, pentru că rolul cărții e încă major. În prealabil, profesorul a transferat întregul pachet de lecție de pe Internet sau Server în fișierele sale. Împărțiți pe grupe, elevii vor aborda lecția din multiple perspective. Deoarece grupurile vor fi diferențiate ca nivel și sarcinile vor avea un grad de dificultate sporit, ne-am propus ca o asemenea oră să fie condusă de ambele profesoare, întrucât unele grupe s-ar putea să aibă o mai mare nevoie de ajutor.

Astfel, grupa mică va studia cu atenție neomodernismul pentru a identifica coordonatele liricii lui Nichita Stănescu, realizând o scurtă prezentare și selectând totodată cele mai sugestive pasaje. Grupa mijlocie va viziona filmulețul, întrucât scriitorul își recită propria poezie și va extrage din text ideile și figurile de stil, interpretându-le totodată. Grupa mare ca nivel de studiu va selecta cele mai importante aprecieri critice. Timpul de lucru este de 20 de minute. După expirarea acestuia, liderul fiecărei grupe va prezenta rezultatul acțiunii, iar restul colegilor vor nota pe o fișă deschisă pe calculator trăsăturile definiției ale epocii scriitorului, precum și figurile de stil și interpretarea acestora. Recenziile critice sunt binevenite, ajutându-i pe copii să abordeze corect textul literar. Bineînțeles, în cadrul fiecărei grupe elevii au roluri bine stabilite. Un elev e moderator deoarece patru dintre ei se vor întrece în selectarea ideilor. La sfârșitul primei ore, fiecare elev va avea cunoștințe minime despre epoca literară a scriitorului, va cunoaște conținutul poeziei și își va alege modalitatea de abordare a textului literar. Ora următoare se vor recita și alte poezii din lirica de dragoste.

Considerăm că o asemenea oră este binevenită întrucât cartea și calculatorul coexistă, iar profesorului de limba și literatura română îi este facilitată activitatea. Cele două instrumente de lucru atât de necesare în activitatea didactică își desăvârșesc rolul la nivelul textului literar. Sperăm să punem în practică o asemenea lecție la începutul anului școlar viitor.

*Prof. Loredana Corchiș ,
Școala Avram Iancu, Câmpia Turzii*

BLOCAJE ÎN COMUNICAREA CU PĂRINȚII

prof.înv.primar,Luminița Elena Cornea,Liceul Teoretic,,Avram Iancu”,Cluj-Napoca

Experiența didactică în managementul clasei arată că, în ultimii ani, din cauza problemelor cu care se confruntă societatea, precum migrația pentru locuri de muncă, instabilitatea economică și sărăcia, există un dezinteres accentuat al părinților față de problemele semnalate de școală către comunitate. Acest dezinteres este unul dintre cele mai importante obstacole ale sistemului educațional românesc, mai ales în mediul rural.

O soluție pentru a depăși aceste blocaje este creșterea participării părinților la ședințele școlare. În timp ce participarea este aproape completă la nivelurile preprimar și primar, scade semnificativ la 20-30% în gimnaziu și liceu. Pentru a îmbunătăți această situație, școlile ar putea organiza activitățile care necesită prezența părinților în zile de sărbătoare sau la ore accesibile pentru aceștia.

De asemenea, gestionarea conflictelor și a problemelor de disciplină ar trebui să înceapă la nivelul relației părinte-profesor-diriginte și să se finalizeze în comisiile de mediere ale școlii. Implicarea directorului este importantă, dar problemele ar trebui rezolvate mai degrabă printr-o comunicare eficientă cu părinții decât prin exercitarea autorității acestuia. Astfel, școala poate transmite un mesaj de echilibru, organizare și profesionalism către comunitate, consolidându-și imaginea pozitivă.

Demotivarea părinților este un alt obstacol în comunicare, deoarece aceste întâlniri sunt percepute ca activități consumatoare de timp, fără rezultate imediate. Pentru a combate acest aspect, școala ar putea evidenția aspecte concrete și relevante ale progresului elevilor și ale provocărilor din procesul de predare-învățare-evaluare în timpul întâlnirilor cu părinții. De exemplu:

1. Directorul ar putea prezenta în termeni concreți rezultatele evaluărilor pentru clasele II-IV-VI-VIII sau ale testelor inițiale, astfel încât părinții să înțeleagă cauzele acestor rezultate. Aceste analize ar trebui să includă, pentru fiecare elev, evaluări ale nivelului de competențe în raport cu standardele de notare, oferind o perspectivă clară asupra măsurilor necesare pentru îmbunătățirea rezultatelor, atât din partea școlii, cât și a părinților.
2. Diriginții, învățătorii sau educatorii ar trebui să personalizeze mesajele în funcție de fiecare elev în timpul întâlnirilor formale sau informale, evidențiind atât comportamentele care trebuie încurajate, cât și pe cele care trebuie corectate.

Există și incompatibilități legate de mentalități, valori personale și percepții despre rolul educației formale în integrarea socială și succesul profesional al copiilor, ceea ce constituie un alt blocaj în comunicare. Acest conflict între cultura școlii și cultura comunității provine din faptul că un număr semnificativ de membri ai comunității cred că educația formală nu mai garantează succesul social și profesional.

Soluția nu poate fi una imediată și nu depinde doar de școală. Trebuie să existe o strategie de dezvoltare la nivel decizional care să construiască viitorul pe baze meritocratice. Acest mod de gândire, diferit de cel actual, ar trebui să înceapă cu recunoașterea valorilor și ierarhiilor fundamentale ale culturii școlare.

Un alt obstacol, specific la nivelul școlii, este percepția negativă asupra instituției din partea comunității. Această percepție se poate forma din cauza unei comunicări defectuoase între școală și comunitate, chiar dacă doar un număr mic de părinți exprimă aceste sentimente (așa cum reiese din chestionarele de satisfacție pentru părinți). Chiar și o percepție negativă redusă poate avea riscuri asupra gradului de satisfacție al părinților față de actul educațional, ducând la dezinteres și neparticipare.

Ca soluție, școala ar putea promova în mod constant o imagine pozitivă în rândul comitetului de părinți. Promovarea imaginii școlii nu ar trebui să se limiteze la canalele online (de exemplu, publicarea rezultatelor pozitive ale elevilor pe site-ul școlii sau pagina de Facebook), ci să implice și o relaționare directă cu părinții, într-un mod care să permită împărtășirea emoțiilor pozitive și să favorizeze o comunicare solidă și de durată.

Bibliografie

1. André Peretti, Tehnici de comunicare, Editura Polirom, Iași, 2001
2. Anghel P., Stiluri și metode de comunicare, Editura Aramis, București, 2003
3. Cameron M., Arta de a-l asculta pe celălalt. Secretele unei comunicări reușite, Editura Polirom, Iași, 2006
4. Dumitru Iacob și Cismaru Diana-Maria, Relațiile publice: eficiență prin comunicare, București, Editura Comunicare.ro, 2003

5. Joannes A, Comunicarea prin imagini, Editura Polirom, Iasi, 2009
6. Luca M. R., Deprinderi de comunicare, Editura Infomarket, Brasov, 2006
7. Păuș Viorica Aura, Comunicare și resurse umane, Editura Polirom, Iași, 2006
8. Pânișoara O.I.- Comunicarea eficienta , Editura Polirom,Iasi, 2003

AVANTAJELE OPTIMIZĂRII COMUNICĂRII CU PĂRINȚII ,ÎN ACTIVITATEA ȘCOLARĂ

Prof.înv.primar,Luminița Elena Cornea,Liceul Teoretic,,Avram Iancu”,Cluj-Napoca

O bună comunicare în școală este esențială pentru desfășurarea optimă a procesului instructiv-educativ. Școala românească s-a distanțat de paradigma tradițională a școlii centralizate, bazate pe autoritate, unde modelul comunicațional era predominant unidirecțional, de la școală (director, cadre didactice) către părinți. Deși unii consideră această schimbare ca o subminare a autorității „școlii de altădată” și o pierdere a respectului societății față de ierarhiile școlare și profesori, această schimbare de paradigmă este strâns legată de trecerea societății românești de la totalitarism la democrație.

Odată cu democratizarea societății, și școala românească s-a democratizat, ceea ce a impus redefinirea conceptului de comunicare, promovând un dialog autentic care să prioritizeze interesele elevilor.

Din păcate, acest proces nu este complet, școala românească fiind încă, în multe privințe, din cauza mentalităților și a subfinanțării, dependentă de modelul centralizat, unde comunicarea este unidirecțională sau cel mult formală: comunicarea rezultatelor elevilor și stabilirea ierarhiilor valorice, stabilirea opțiunilor, alegerea manualelor și a auxiliarelor curriculare, programul activităților extracurriculare, alegerea dirigintilor, încadrarea cu personal, planul de achiziții și investiții, direcțiile strategice de dezvoltare ale instituției etc.

Comunicarea cu părinții are ,cu siguranță, consecințe semnificative în creșterea eficienței și eficacității procesului instructiv-educativ. A face lucrurile corect, dar mai ales a face ceea ce trebuie, sunt două condiții esențiale pentru reușita în plan didactic, ambele depinzând de o comunicare eficientă.

Procesul instructiv-educativ trebuie să conducă elevii la obținerea rezultatelor dorite, a căror calitate se măsoară prin raportare la obiectivele generale și specifice, utilizând standardele stabilite în documentele curriculare. Dacă pentru cadrele didactice aceste documente sunt elemente de referință în organizarea demersului educativ, pentru părinți ele sunt, dat fiind caracterul strict specializat, complet inaccesibile.

Rolul cadrelor didactice este esențial în comunicarea pe înțelesul părinților a etapelor succesive ale procesului de învățare și a importanței acestora în formarea competențelor. Un exemplu relevant

este situația în care un elev este învoit de către părinte, iar cadrul didactic nu reușește să comunice importanța recuperării conținuturilor pierdute și modul de recuperare. Neglijarea repetată a acestui aspect poate duce la acumularea de lacune în învățare și necesitatea intervențiilor remediale, care consumă resurse.

A face ceea ce trebuie în procesul didactic înseamnă, printre altele, alegerea doar a mijloacelor și resurselor necesare pentru realizarea obiectivelor, evitând suprasolicitarea elevilor sau alocarea nejustificată de resurse financiare. În această privință, optimizarea comunicării cu părinții este crucială, cadrele didactice trebuind să se pună de acord cu părinții asupra activității individuale a elevilor: volumul de muncă pentru acasă, dificultățile de învățare, stilurile de învățare, integrarea în colectiv etc.

O mai bună consultare cu părinții la nivelul comitetelor de părinți oferă siguranța că direcțiile de acțiune din planul de dezvoltare instituțională, referitoare la stabilirea ofertei curriculare, necesarul de reparații curente și investiții pentru școală, sunt în acord cu nevoile reale de dezvoltare ale comunității.

Un parteneriat între familie și școală este relația cea mai benefică pentru toți cei implicați. Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte își amintește că subiectul comun este copilul nostru și elevul nostru. Cadrele didactice pot afla cum este fiecare copil, cum poate ajunge mai rapid la succes, ce îl interesează și pasionează, în timp ce părinții vor învăța cum să-l susțină pe elev, cum să-l motiveze și cum să-l ajute.

Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a tinerei generații. Ea este factorul decisiv în formarea unei persoane capabile să contribuie la dezvoltarea societății, să participe activ la viață și să fie pregătită pentru muncă. Procesul de învățământ conferă școlii acest rol esențial în formarea individului. Scopul școlii nu este doar de a dota elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai vast, ci și de a stimula dezvoltarea calităților umane.

Parteneriatul educațional se aplică la nivelul tuturor acestor relații. Colaborarea dintre școală și familie presupune o comunicare eficientă și eficace, o unitate de cerințe și acțiuni atunci când este vorba de interesul copilului. O comunicare optimă între învățător/diriginte și familie are rolul de a acționa pozitiv asupra copilului și de a stopa comportamentele negative. Adesea apar dificultăți de comunicare și de dezvoltare a relației școală-familie. De aceea, este esențial să se cunoască factorii care favorizează, dar și cei care blochează o comunicare eficientă. Lipsa de comunicare din partea uneia dintre părți afectează evoluția elevului, rezultatele școlare și comportamentul acestuia.

Părinții trebuie să vadă în școală un prieten, un colaborator, o persoană de încredere care îi poate ajuta prin atitudinea imparțială pe care trebuie să o afișeze. Astfel, este responsabilitatea școlii să identifice situațiile problematice din familiile copiilor, să dirijeze strategiile educative în favoarea elevului și să conștientizeze că relația de colaborare între școală și familie este determinantă în educarea copiilor.

Bibliografie

1. André Peretti, Tehnici de comunicare, Editura Polirom, Iași, 2001
2. Anghel P., Stiluri și metode de comunicare, Editura Aramis, București, 2003
3. Cameron M., Arta de a-l asculta pe celălalt. Secretele unei comunicări reușite, Editura Polirom, Iași, 2006
4. Dumitru Iacob și Cismaru Diana-Maria, Relațiile publice: eficiență prin comunicare, București, Editura Comunicare.ro, 2003
5. Joannes A, Comunicarea prin imagini, Editura Polirom, Iași, 2009
6. Luca M. R., Deprinderi de comunicare, Editura Infomarket, Brașov, 2006
7. Păuș Viorica Aura, Comunicare și resurse umane, Editura Polirom, Iași, 2006
8. Pânișoara O.I.- Comunicarea eficientă, Editura Polirom, Iași, 2003

FORME DE REALIZARE A COMUNICĂRII CU PĂRINȚII

Prof.înv.primar,Luminița Elena Cornea,Liceul Teoretic,,Avram Iancu”,Cluj-Napoca

Școala, adevărat „creuzet al destinelor”, instituție fundamentală a societății, ca și alte instituții ale statului, se confruntă cu schimbări inițiate de societate în sensul schimbării permanente a acesteia. Schimbarea socială poate afecta dezvoltarea tinerelor generații direct prin politici oficiale sau indirect prin valori, mentalități și convingeri asumate, uneori cu consecințe pe termen lung într-un mod nedorit. În procesul de formare și integrare socială a adolescenților, accentul se pune întotdeauna pe combinarea eforturilor școlii și ale comunității de părinți în cadrul diferitelor activități de cooperare formală și informală, parteneriate părinte-școală-comunitate. În spiritul documentelor oficiale, părinții sunt beneficiari indirecti ai acțiunilor educaționale și sunt considerați principalii parteneri în educația copiilor, iar strategiile școlare de îmbunătățire a performanței școlare își asumă implicarea reală.

Din păcate însă, în ultimii ani, mai ales în școlile rurale, părinții s-au implicat mai puțin în activitățile organizate de școli pentru a îmbunătăți performanța școlară a copiilor lor, a rezolva conflictele și situațiile disciplinare, și a oferi îndrumări școlare și profesionale, luând decizii de interes comun. Unele dintre efectele nefaste ale acestei stări de fapt constituie subiectul „știrilor de ultimă oră” în mass-media: nu cu mult timp în urmă, într-o școală, un părinte își căuta dreptate, bătând un elev care ar fi fost violent față de copilul său. În fața unui astfel de fenomen, directorul și profesorii săi și mediatorii școlari trebuie să muncească din greu pentru a găsi noi modalități de comunicare cu părinții, în speranța că aceștia vor fi mai aproape de școală și mai implicați în procesul de luare a deciziilor, și de ce nu, atunci când trebuie rezolvată problema agresiunii,

Nu există o listă strictă a formelor de comunicare cu părinții, dar având în vedere natura sa formală, care îi permite să fie consemnată formal ca argument folosit în termeni administrativi sau să aibă anumite implicații juridice, există o preferință pentru întâlnirile tradiționale cu părinții.

Atunci când se analizează înființarea companiei, un punct convingător de remarcat este că întâlnirile cu părinții se încheie frecvent cu un raport cuprinzător întocmit de directori și aprobat de toate părțile implicate. Acest raport acoperă o serie de subiecte, inclusiv servicii auxiliare, teme de clasă, probleme cu profesorii, coordonarea activităților recreative și multe altele.

O problemă cu ședințele părinților este că validitatea deciziilor este determinată de numărul de participanți, ajungând la ceea ce este cunoscut sub numele de *civorum* de luare a deciziilor. Cu toate

acestea, chiar și atunci când această cerință este îndeplinită, nu putem pretinde cu adevărat legitimitate, deoarece părinții absenți își exprimă adesea dezacordul și nemulțumirea puternică prin neprezentarea lor.

Într-un context în care depopularea și migrația populației au dus la o scădere a demografiei, școala joacă un rol crucial în asigurarea faptului că părinții sunt mulțumiți de oportunitățile educaționale oferite copiilor lor. Deși acesta poate părea un obiectiv idealist, satisfacția față de ofertele educaționale ale școlii este o dovadă a convingerii fiecărui părinte că este cea mai bună opțiune disponibilă pentru copilul lor. Este esențial să maximizăm numărul de părinți care își pot declara cu încredere satisfacția față de ofertele școlii.

Pentru a evita dominația majorității și pentru a asigura incluziunea, nu trebuie să desconsiderăm niciun părinte pe baza opiniilor diferite sau a dezinteresului ostentativ ocazional.

Deși pe această cale părinții pot fi mai bine informați, nu credem însă că trebuie să ne grăbim în a spune că aceasta ar fi soluția.

Alte modalități de comunicare, cum ar fi scrisoarea/biletul, convorbirea telefonică sau consultația individuală, deși sunt utilizate în situațiile în care este necesară completarea unui mesaj transmis grupului de părinți reunit formal, într-un cadru instituțional, nu reprezintă soluția pentru problema neimplicării acestora în viața școlii.

Dimpotrivă, aceste metode pot menține distanțarea față de grup, favorizând o abordare individualistă a problemelor în locul uneia consensuale, care ar trebui adoptată în procesul de luare a deciziilor.

În ceea ce privește instrumentele ce permit comunicarea, școala trebuie să țină pasul cu noile mijloace oferite de mediul online: conturile de socializare, site-ul școlii, blogurile etc. Conturile de socializare, în special, par să compenseze absențele de la întâlnirile organizate de școală, oferind posibilitatea utilizatorilor de a se asocia în diverse grupuri sub administrarea unui cadru didactic.

Nici în acest caz nu se poate vorbi de o reală implicare, deoarece interacțiunile membrilor unui astfel de grup sunt limitate de mai mulți factori: posibilitatea de a avansa o propunere sau de a susține una făcută de altcineva, feedback-ul primit la propunerile făcute și resursele de influențare sau de orientare a grupului în sensul luării unei decizii.

În aceste condiții, se poate concluziona că nu o anumită formă de comunicare cu părinții ar rezolva problemele comunicării defectuoase, ci poate o îmbinare a diferitelor metode, valorificând cu înțelepciune avantajele fiecăreia.

Implicarea părinților în procesul decizional nu se poate realiza într-un timp scurt, ci reprezintă un proces de durată, care ar trebui să includă și o componentă de educație și consiliere a părinților.

Bibliografie

1. André Peretti, Tehnici de comunicare, Editura Polirom, Iași, 2001
2. Anghel P., Stiluri și metode de comunicare, Editura Aramis, București, 2003
3. Cameron M.,. Arta de a-l asculta pe celălalt. Secretele unei comunicări reușite, Editura Polirom ,Iași, 2006
4. Dumitru Iacob si Cismaru Diana-Maria, Relațiile publice: eficiență prin comunicare, Bucuresti, Editura Comunicare.ro, 2003
5. Joannes A, Comunicarea prin imagini, Editura Polirom, Iasi, 2009
6. Luca M. R., Deprinderi de comunicare, Editura Infomarket, Brasov, 2006
7. Păuș Viorica Aura, Comunicare și resurse umane, Editura Polirom, Iași, 2006
8. Pânișoara O.I.- Comunicarea eficienta , Editura Polirom,Iasi, 2003

Proiectul eTwinning Smile at Math

Prof . Coroiu Liana Ioana

Școala Gimnazială "Martin Suboni" Jebel, România

Scopul principal al proiectelor eTwinning este acela de a facilita comunicarea și colaborarea între școli din țările membre ale Uniunii Europene, implicând cadrele didactice și elevii în activități de învățare, Utilizarea noilor tehnologii în elaborarea cărora am colaborat cu echipe din alte țări. Am urmărit îmbunătățirea competențelor de utilizare a noilor tehnologii (atât în cazul cadrelor didactice cât și în cazul prescolarilor), îmbunătățirea comunicării în limbi străine, cunoașterea și dialogul intercultural. Prin utilizarea eTwinning, am deschis prescolarilor noi perspective:

- comunicarea cu colegii din alte școli din țară sau din alte țări;
- lucrul în echipe (organizate la nivelul grupei, al școlii și între școli din diferite țări);
- implicarea preșcolarilor;
- utilizarea TIC ,instrumente interesante pentru preșcolari, care au impact și asupra mediului de învățare.

–folosirea de cuvinte și expresii în limbi străine , am avut ocazia exersării competențelor de comunicare într-o limbă străină, am aplicat cunoștințele dobândite la diferite materii , matematica.;

Împărtășirea cunoașterii cu ceilalți colegi – eTwinning, o comunitate în care elevii și profesorii învață împreună.

Proiectul eTwinning a fost valorificat din perspectiva programei , la matematică, majoritatea însă având conexiuni bune și contribuții pentru mai multe discipline.

CURICULUM

Proiectul a promovat abordările integrate, pe de o parte, datorită valențelor recunoscute ale acestora, pe de altă parte, datorită diferențelor la nivelul curriculumului școlar din țările membrilor comunității eTwinning. Folosirea sistematică a abordărilor integrate ale conținuturilor curriculare în proiectele eTwinning creează premisele unor schimbări în practica de predare , privind proiectarea, realizarea și evaluarea activităților de învățare. Curriculumul integrat înseamnă realizarea de legături între cunoștințe, capacități, competențe, atitudini și valori ale unor discipline școlare diferite. Colaborarea este una dintre caracteristicile principale ale unui proiect eTwinning, proiectul a presupus muncă în echipă, sprijin reciproc, efort comun pentru rezolvarea unor sarcini, implicând astfel, pe lângă dimensiunea cognitivă a procesului de învățare, și dimensiunile afectivă și socială – acestea stimulând motivația, implicarea și performanța. Activitățile de proiect eTwinning presupun demersuri integrate, mai ales din perspectiva rezultatelor (atât sub forma competențelor dobândite, cât și a produselor realizate), care trebuie să fie valoroase și să-și dovedească durabilitatea în timp.

Astfel, temele sunt tratate interdisciplinar, dar și prin colaborarea între cadrele didactice care predau disciplinele respective.

Proiectul eTwinning **Smile at math** a sporit în mod semnificativ motivația preșcolarilor, datorită caracteristicilor acestora: colaborarea, formarea de adevărate comunități de învățare, ajutorarea elevilor cu abilități diferite printr-o abordare bazată pe inteligențele multiple și promovarea unei utilizări naturale a TIC. Dezvoltarea profesională prin apartenența profesorilor la o comunitate profesională, prin schimbul de idei, de practică, prin oferirea unor surse de inspirație pentru

ameliorarea propriei activități, prin stimularea creativității didactice. Schimbul de experiență, de idei, de cunoaștere, în ansamblu, reprezintă un element central într-o comunitate profesională precum eTwinning.

Colaborarea este una dintre caracteristicile principale ale unui proiect eTwinning, proiectele de acest tip presupun muncă în echipă, sprijin reciproc, efort comun pentru rezolvarea unor sarcini, implicând astfel, pe lângă dimensiunea cognitivă a procesului de învățare, și dimensiunile afectivă și socială – acestea stimulând motivația, implicarea și performanța. Activitatea din proiect a fost derulată în cooperare, și nu în paralel, dar ea poate îmbrăca mai multe aspecte. Un prim nivel al colaborării este cel de schimb de informații, de simple postări de fotografii sau prezentări Powerpoint ale școlii/ localității sau ale unor teme realizate prin marcarea unor sărbători, prin participarea tuturor partenerilor și membrilor. Echipa parteneră a oferit feedback, prin comentarii și reacții la postări, discuții pe forum, sesiuni de chat. S-au dat exemplu, realizarea de chestionare, videoconferințe și concursuri care să motiveze și să dinamizeze aceste activități de cunoaștere reciprocă, să stimuleze elevii în a parcurge și a analiza lucrările partenerilor.

Cooperarea a început din stadiul de planificare a proiectului – cu găsirea unor activități realizabile, relevante și care să stimuleze interacțiunea elevilor – și a continuat până la evaluarea și diseminarea lui. Pot fi găsite numeroase instrumente TIC care au facilitat colaborarea și comunicarea fluentă și ritmică a cadrelor didactice: Google Drive pentru a crea documente, prezentări, foi de calcul, dar și instrumentele oferite de eTwinning Live. Sarcinile de lucru au fost clar distribuite între parteneri, în acord cu experiența acestora și vârsta elevilor

Prin lucrul în echipe de profesori se promovează interdisciplinaritatea, se asigură o învățare pe o anumită problematică, ce posedă o mare forță formativă asupra elevilor.

Activitățile de proiect eTwinning presupun demersuri integrate, mai ales din perspectiva rezultatelor (atât sub forma competențelor dobândite, cât și a produselor realizate), care trebuie să fie valoroase și să-și dovedească durabilitatea în timp. Astfel, temele sunt tratate interdisciplinar, dar și prin colaborarea între cadrele didactice care predau disciplinele respective. Prin participarea la proiecte eTwinning, își pot dezvolta noi competențe, experiențe, cooperând cu colegii.

Utilizarea mesageriei electronice, a Internetului, a aplicațiilor de tip Word, Excel, Power Point, bloguri și a altor instrumente TIC, contribuie la îmbunătățirea competențelor digitale ale cadrelor didactice.

Tehnologia instrumente online pe care le-am folosit în promovarea proiectului eTwinning:

- prezentările (Power Point, Prezi, Padlet);
- instrumente de tip videoconferințe (Chat, Skype, sondaje, webinar,);
- instrumente Mindmapping, www.mindmapping.com/;
- instrumente de vot, sondaje PollMaker, www.poll-maker.com/; obținerea de feed-back – AnswerGarden, answergarden.ch/;
- instrumente de scris, redactat Google Apps, www.google.ro/intl/ro/docs/about/;
- website-uri, bloguri, rețelele sociale;
- istorioare animate – Muvizu www.muvizu.com/;
- colectarea ideilor și a voturilor – Tricider www.tricider.com/;
- filmări video postate pe YouTube, www.youtube.com/;
- chestionare – Kahoot, getkahoot.com/;
- instrumente de transmitere idei/anunțuri – Twitter, twitter.com/; -instrumente de învățare în clasă – Popplet popplet.com/; Twin Space.

SIMPOZION INTERNAȚIONAL „IMPREUNĂ SPRE EXCELENȚĂ: STRATEGII PENTRU
VIITOR”

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIE

*PROF. ÎNV. PRIMAR ADRIANA MARIA MIHAELA COROPCARU,
ȘCOALA GIMBAZIALĂ NR. 1 PĂDURENI*

Evaluarea în context blended-learning și/sau online

În cazul desfășurării activităților didactice în context blended-learning sau online provocările sunt multiple, iar pentru a fi siguri că actul educational este bine realizat, trebuie să răspundem la două întrebări: Cum mă asigur că elevii mei înțeleg ceea ce învață? Cum pot să observ în online feedback-ul imediat? Răspunsul ar fi: prin acordarea atenției deosebite în planificare și proiectare pentru evaluarea online, atât formativă, cât și sumativă și crearea unor materiale educaționale de calitate cu conținut interactiv ridicat prin care profesorul are acces la informații valoroase despre progresul elevilor.

Exemple de activități utile în evaluarea formativă în context blended-learning și/sau online:

- realizăm teste scurte cu corectare automată (astfel elevul primește feedback pe loc);
- propunem activități de reflecție scurte care previn copiatul;
- realizăm activități de feedback scurte
- folosim tipuri diferite de întrebări;;
- evităm utilizarea frecventă a întrebărilor Adevărat-Fals, Da-Nu (elevul are 50% șanse să ghicească răspunsul);
- testăm evaluarea din perspectiva elevului înainte de a o aplica la clasă.

Instrumente digitale utilizate în procesul de evaluare:

Aplicația WordWall se poate accesa la adresa <https://wordwall.net/ro>. Pentru realizarea de materiale interactive este necesară înregistrarea pe site sau conectarea cu un cont Google. Fiecare persoană înregistrată are dreptul la 5 aplicații interactive gratuite. Acestea se pot realiza cu ajutorul șabloanelor existente pe site, sau se pot crea ”de la zero”, folosind un anumit tip de aplicație. Produsul realizat se poate printa pentru a fi folosit la clasă sau se poate folosi online. Tipurile de șabloane existente sunt: chestionare, sortare în funcție de grup, diagramă, rearanjarea, căutarea de cuvinte, cursa în labirint, potrivește, găsește perechea, cuvântul lipsă, anagramă,

perechile, clasament, roata aleatoare, deschide caseta, cărți aleatorii, chestionar concurs, clasifică, avion.

Testele standardizate. Teste online de evaluare

Aplicația Quizizz este un instrument gratuit de evaluare a claselor care permite tuturor elevilor să învețe în mod interactiv. Este foarte ușor să creezi teste și să te distrezi deoarece Quizizz are avatare amuzante, tabele live, teme, muzică, mem-uri și multe altele, de asemenea conține o bază de date cu milioane de teste create de profesori. Testele create cu această aplicație pot fi accesate de către elevi de pe telefoanele mobile, tablete, laptop sau calculatoare conectate la Internet. Aplicația se găsește la adresa <https://quizizz.com>

Aplicația Microsoft Forms permite utilizatorilor să creeze rapid și ușor teste, anchete, chestionare, înregistrări și multe altele. Atunci când creai un test sau un formular, poți invita alte persoane să răspundă la el utilizând orice browser web, chiar și pe dispozitive mobile. Datele de formular, cum ar fi rezultatele testelor, pot fi exportate cu ușurință în Excel pentru analiză suplimentară sau pentru notare.

Metode moderne de evaluare

Există mai multe metode și instrumente moderne de evaluare, metode complementare și combinate care evidențiază progresul și rezultatele învățării și care combină evaluarea formativă cu cea sumativă. Acestea sunt: observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor, investigația, proiectul, portofoliul, autoevaluarea. Instrumentele digitale de evaluare care pot fi folosite pentru aplicarea metodelor moderne de evaluare sunt:

Portofoliul digital al elevului (foto, video, text) – **Padlet**

Documentarea foto / video a unui proiect – **Canva, Stop Motion, Quick**

Realizarea unei colecții de texte / articole / bloguri - **Book Creator**

Turul galeriei virtuale – Evaluarea colegilor și a muncii în echipă

Auto-evaluare și autorefecție într-un jurnal de învățare online (foto, video, text) - **Padlet, Google Doc, Word Doc, PowerPoint, Google Slides** etc.

Caracteristici, avantaje/dezavantaje:

Observarea sistematică a comportamentului elevului în timpul activităților didactice este o tehnică de evaluare care furnizează o serie de informații utile, greu de obținut pe alte căi. Prin observare sistematică, cadrul didactic urmărește diferite comportamente ce privesc cunoștințele și capacitățile (vorbire, ascultare, realizarea unor experimente, desene, dans, gimnastică, abilități

muzicale), comportamente referitoare la atitudinea față de desfășurarea unei activități (eficiența planificării, utilizarea timpului, utilizarea echipamentelor și a altor surse, demonstrarea unor caracteristici, ca: perseverența, încrederea în sine, inițiativa, creativitatea), comportamente referitoare la atitudinile sociale (preocupare pentru bunăstarea celorlalți, respectul față de lege, respectul față de bunurile celorlalți, sensibilitate la problemele sociale), comportamente privind atitudinile științifice (deschidere la nou, sensibilitate la relații tip cauză – efect, curiozitate), interese pentru diferite activități educaționale, estetice, științifice, vocaționale, de timp liber; exprimarea unor sentimente de apreciere și satisfacție pentru de natură, artă, literatură; relația cu colegii, reacția la laudă și critici, reacția față de autoritatea profesorului, emotivitatea, adaptarea socială. Pentru a înregistra aceste informații, profesorul are la dispoziție trei modalități: fișa de evaluare (calitativă), scara de clasificare și lista de control / verificare.

Investigația reprezintă o activitate pe care elevul o desfășoară într-o oră în vederea rezolvării unei situații complicate, pe baza unor instrucțiuni precise. Se poate desfășura individual sau în grup. Evaluarea se va face separat pentru următoarele domenii: strategia de rezolvare; aplicarea cunoștințelor, principiilor, regulilor; acuratețea înregistrării și prelucrării datelor; claritatea argumentării și forma prezentării. Cadrul didactic poate urmări produsul, procesul sau/și atitudinea elevului.

Proiectul este de asemenea o activitate complexă de evaluare recomandată cadrelor didactice și implicit utilizată de mine pentru evaluarea sumativă, în special în clasele III-IV. Proiectul începe în clasă și continuă în afara școlii (individual sau în grup) câteva zile sau săptămâni. Se încheie tot în clasă prin prezentarea unui raport sau a produselor realizate. Permite o abordare interdisciplinară Pe parcursul realizării proiectului, cadrul didactic oferă suport și consultații elevilor în desfășurarea cercetării, în colectarea datelor necesare și poate efectua evaluări parțiale. Este necesar ca profesorul să formuleze criterii clare, susceptibile de a asigura o evaluare obiectivă, și să le comunice elevilor. **Avantaje** ale utilizării proiectului ca metodă de evaluare: este o metodă eficientă de evaluare, dar și o metodă de învățare interactivă; elevul este pus în situația de face cercetare pe tema proiectului; implică toți elevii în realizarea sarcinilor propuse; permite abordările de tip interdisciplinar și transdisciplinar; permite exersare interevaluării și a autoevaluării; se pot evalua cunoștințe, capacități, abilități; se pot evalua: capacitatea de a observa, capacitatea de a investiga, capacitățile de analiză, sinteză, comparație, generalizare și abstractizare; capacitatea de a utiliza, asocia, transfera diverse cunoștințe;

capacitatea de argumentare; asigură dezvoltarea competențelor de comunicare; stimulează creativitatea; facilitează dezvoltarea încrederii în propriile forțe. **Dezavantaje** ale utilizării proiectului ca metodă de evaluare: apariția unor conflicte între elevi (dacă se lucrează în grup); minimalizarea rolului profesorului. dezvoltarea încrederii în propriile forțe. Dezavantaje ale utilizării proiectului ca metodă de evaluare: apariția unor conflicte între elevi (dacă se lucrează în grup); minimalizarea rolului profesorului.

Portofoliul este un instrument utilizat în cadrul evaluării sumative, care permite estimarea progresului în învățare al elevului, prin raportare la achizițiile realizate în perioade de timp mai mari (semestru, an școlar sau chiar ciclul de învățământ). Portofoliul presupune o selecție sistematică, făcută de către elevi sau de către cadrele didactice, a unor produse relevante ale activității elevilor. Portofoliul include și rezultatele obținute prin celelalte metode și tehnici de evaluare. Aceste rezultate privesc probele orale, scrise și practice, observarea sistemică a comportamentelor școlare, proiectul, autoevaluarea, precum și sarcini specifice fiecărei discipline. Notarea se va face pe baza unor criterii clare, care vor fi comunicate elevilor înainte să înceapă proiectarea portofoliului. **Avantajele** utilizării portofoliului: permite evaluarea unor tipuri diferite de rezultate școlare și a unor produse care nu fac obiectul niciunei evaluări; evidențiază progresul în învățare al elevilor pe o perioadă mai lungă de timp. determină angajarea și implicarea efectivă a elevilor în demersul evaluativ; permite determinarea punctelor forte ale activității fiecărui elev, dar și a aspectelor ce pot fi îmbunătățite; responsabilizează elevii pentru propria învățare și pentru rezultatele obținute; facilitează cunoașterea personalității elevului și autocunoașterea; contribuie la: dezvoltarea capacității de autoevaluare; dezvoltarea capacității de a utiliza, asocia, transfera diverse cunoștințe; dezvoltarea capacității argumentative; dezvoltarea capacității de a realiza un produs; dezvoltarea competențelor de comunicare; dezvoltarea încrederii în propriile forțe etc.

Dezavantajele utilizării portofoliului: dificultăți în identificarea unor criterii de evaluare; riscul realizării unor sarcini specifice elaborării portofoliului de către părinți.

Autoevaluarea este evaluarea efectuată de către elev a ceea ce el a realizat și/sau a comportamentului său. Autoevaluarea ajută elevii să-și dezvolte capacitățile de autocunoaștere, să-și valorizeze atât cunoștințele, cât și atitudinile și comportamentele. Elevii au nevoie să se autocunoască. Aceasta le va da încredere în sine și îi va motiva pentru îmbunătățirea performanțelor școlare. Elevul ajunge să își evalueze propriile capacități învățând mai întâi să-și aprecieze rezultatele în activitatea de învățare. Din acest motiv, abilitatea de autoevaluare este foarte importantă pentru

formarea la elevi a unor imagini realiste asupra posibilităților și limitelor lor. Cadrul didactic va ajuta elevii să-și dezvolte capacitățile autoevaluative, să-și compare nivelul la care au ajuns în raport cu obiectivele și standardele educaționale și să-și impună un program propriu de învățare. Prezentarea și realizarea temelor de evaluare de tip portofoliu digital, turul galeriei virtuale, autoevaluare (jurnal de învățare online) - Aplicația Padlet.

Padlet este o aplicație colaborativă, care permite elevilor să creeze proiecte, materiale și să rezolve sarcini de lucru. Aplicația poate fi folosită cu succes și în evaluare: portofoliu digital, turul galeriei virtuale, autoevaluare - jurnal de învățare. Aplicația se poate accesa la adresa <http://padlet.com>. Pentru a crea proiecte și materiale colaborative este necesară crearea unui cont sau conectarea cu un cont Google sau Microsoft.

De asemenea, folosesc aplicația Canva pentru realizare de fotografii. Platforma **Canva** este gratuită și permite realizarea de materiale foto. Este disponibilă pe web și mobil și integrează milioane de imagini, fonturi, șabloane și ilustrații. Ea se accesează la adresa <https://www.canva.com/> prin înregistrare sau conectare cu cont de Google.

Aplicația Canva poate fi folosită de cadrele didactice pentru realizarea de materiale atractive la clasă. Exemple de șabloane de materiale didactice: <https://www.canva.com/lesson-plans/templates/>, <https://www.canva.com/infographics/templates/>.

Ca aplicație se poate realiza un material foto - proiect la clasă cu tema „Realizați un material foto (afiș/ infografic/ document A4 etc) cu scop de prezentare la clasă a unei teme de tip proiect”. Sugestii de teme: Parteneriat pentru incluziune în școala mea sau Călătorie cu elevii mei în lumea emoțiilor. Materialul va conține tema proiectului, perioada de realizare și criteriile de evaluare propuse de cadrul didactic. Scop: Dezvoltarea competenței de lucru cu aplicația Canva pentru realizarea materialelor didactice atractive

Derularea activității :

Pas 1 – stabilirea clasei și a capitolului pentru care se realizează evaluarea de tip proiect

Pas 2 – stabilirea temei proiectului, a perioadei de realizare și a criteriilor de evaluare

Pas 3 – alegerea tipului de material Canva folosit

Pas 4 – construirea materialului foto

Pas 5 – descărcarea/ partajarea cu drept de vizualizare a materialului cu alți colegi și cu formatorul
Resurse materiale: computer (Sistem de operare Windows), Cont Canva, acces la Internet
Discuții: Utilizarea aplicației Canva de către elevi pentru prezentarea proiectelor realizate

Realizare materiale foto cu voce - aplicația ChatterPix

Chatter Pix Kid este o aplicație de editare foto gratuită, care dă voce unor imagini (fotografii / desene etc.) și care se pliază pe conținuturi diverse. Este recomandată pentru activități individuale sau de echipă, pentru crearea de conținut media. Folosită eficient ca instrument, aplicația îi va cuceri pe elevi în activități creative în 3 pași simpli. Aplicația are avantajul că le creează elevilor contextul pentru a exersa interactiv ceea ce au documentat și au învățat, le dezvoltă creativitatea și încrederea în sine. Este o aplicație potrivită pentru începători, ușor de folosit de către elevi și profesori. Elevilor le place să se înregistreze cu vocea lor, exersând astfel și abilități de comunicare.

APLICAȚIE – Realizarea unui material foto cu voce pentru documentarea unui proiect realizat.

Sarcina de lucru: „Realizați un material foto cu voce (folosiți aplicația ChatterPix Kids) pentru documentarea unui proiect realizat la clasă pe tema incluziunii în mediul școlar.”

Scop: Dezvoltarea competenței de lucru cu aplicația ChatterPix Kids în scop didactic

Pas 1 – descărcarea aplicației ChatterPix Kids;

Pas 2 – realizarea unei imagini cu proiectul sau încărcarea unei imagini existente ;

Pas 3 – înregistrarea explicațiilor audio cu privire la proiectul prezentat ;

Pas 4 – utilizarea efectelor și a ramelor puse la dispoziție în aplicație ;

Pas 5 – descărcarea materialului realizat Resurse materiale: telefon cu Android sau iOS, aplicația ChatterPix Kids, acces la Internet.

Discuții: Utilizarea aplicației ChatterPix Kids cu scopul de a stimula creativitatea elevilor

Realizare materiale de tip carte digitală (text, foto, audio, video) - aplicația Book Creator.

Book Creator este o aplicație folosită pentru crearea unor cărți sau albume digitale. Cu această aplicație putem combina text, imagini, materiale audio și video pentru a crea: povești interactive, portofolii digitale, reviste digitale, cărți de poezie, rapoarte științifice, manuale de instrucțiuni, cărți autobiografice, aventuri comice. Aplicația este gratuită și se poate accesa la adresa <https://bookcreator.com/> prin realizarea unui cont sau conectarea cu un cont Google existent. După ce specificați dacă sunteți elev sau profesor, la ce clase predați și ce disciplină, puteți începe să creați cărți digitale. Elevii își pot documenta realizarea unui proiect sau își pot realiza portofoliul digital în acest mod. După salvare, cartea digitală se poate descărca, se poate printa sau se poate publica online.

APLICAȚIE: **Realizarea unei cărți digitale – poveste ilustrată pentru o temă la alegere**

Realizați o carte digitală în care creați o poveste ilustrată pentru o temă la alegere (folosiți aplicația Book Creator).

Scop: Dezvoltarea competenței de realizare materiale digitale în scop didactic

Pas 1 – conectare în aplicația Book Creator

Pas 2 – realizarea materialelor necesare ilustrării poveștii (foto, video, desene)

Pas 3 – înregistrarea audio a poveștii

Pas 4 – publicarea online a poveștii sau descărcarea cărții digitale realizate

Resurse materiale: computer (Windows, cont Book Creator), conexiune internet.

Discuții: Realizarea de materiale digitale de documentare a muncii depuse de elevi cu scopul de a stimula creativitatea elevilor și pentru evaluare prin metoda proiectului sau prin metoda portofoliului.

Bibliografie:

1. Albulescu, I., Catalano, H. (coord) (2021), **Procesul de instruire în mediul online**, București: editura DPH
2. Ceobanu C., Cucos, C., Istrate O., Pânișoară, I.O (2022). **Educația digitală**. Iași: Ed. Polirom.
3. Suport de curs - **Strategii de intervenție educațională în context blended – learning** pentru programul de formare continuă PROF IV - Coaching în procesul de predare-învățare-evaluare în context blended-learning acreditat prin OME nr. 4740/19.08.2022

Importanța muzicii în viața elevilor

„Muzica este graiul în care se oglindesc fără putință de prefăcătorie însușirile sufletești ale omului.” - George Enescu

Muzica produce emoții plăcute și puternice în sufletul copiilor de timpuri. Copilăria este perioada celei mai întinse dezvoltări psihice și fizice a omului.

Elevilor trebuie să le formăm capacitatea de exprimare prin muzică, capacitatea de receptare a muzicii, cunoașterea marilor valori ale creației artistice naționale și universal, formarea capacității creatorare prin cultivarea imaginației, formarea capacității de exprimare prin muzică, formarea capacității de receptare...

1. Importanța muzicii

Muzica e magie, te transformă. Muzica îți schimbă starea de spirit, te face să te simți mai bine.

Muzica este arta combinării notelor în succesiune și simultan, într-o formă plăcută estetic, organizarea ritmică a acestor note și integrarea lor într-o lucrare completă.

Muzica poate schimba boli mintale prin ascultarea unor piese (face creierul să elimine dopamina)

Muzica a stat la baza evoluției omului vesel sau trist:

- Fanii jazz și operă au o stimă de sine ridicată, sunt creativi, blânzi și introverți;
- Fanii Rap au o stimă de sine ridicată și sunt extroverți;
- Fanii muzicii Country sunt muncitori și extroverți;
- Fanii muzicii dance sunt harnici, creativi, dar nu prea blânzi.

2. S-a demonstrat

Dacă un elev învață să cânte la un instrument are abilități motorii mai dezvoltate.

3. Muzica ne influențează personalitatea și comportamente

Muzica este un stimul care face creierul să elibereze dopamină, denumită și hormonul fericirii.

Muzica are nenumărate efecte asupra organismului nostru. Dintre acestea putem enumera: relaxare, stare de bine, scăderea emoțiilor, stimularea voinței și a inițiativei, creșterea încrederii de sine.

Muzica pe care o asculți îți formează personalitatea sau personalitatea îți deictează ce muzică să asculți?

Avem tendința de a asculta o anumită piesă în funcție de starea noastră de spirit.

O primă corelație dintre muzică și personalitate a fost făcută de Adrian North din Marea Britanie. Acesta a făcut un studiu privind legătura dintre preferințele muzicale și personalitatea umană.

„Oamenii se definesc prin muzică. Am bănuț mereu o legătură între gusturile muzicale și personalitatea omului.

Conținutul de idei al cântecelor (textul) influențează pozitiv procesul de formare al caracterului copiilor. Aceștia învață (din textul cântecelor) să fie harnici, buni, generoși, corecți. Să-și iubească familia, ținutul natal, natura înconjurătoare, patria, neamul. Cântecul și jocurile muzicale îi fac pe copii veseli, vioi, disciplinați, perseverenți, prietenoși. (învață și cuvinte noi)

Prin îmbinarea armonioasă a mijloacelor de realizare a educației muzicale (cântecul, jocul, audiția muzicală) și folosirea mijloacelor audio-vizuale contribuim la consolidarea cunoștințelor și a deprinderilor muzicale, la dezvoltarea dispozițiilor speciale care se transforma ulterior în atitudini sau chiar în talent. Cu cât copilul va fi mai atras spre muzică, cu atât mai mult el va deveni beneficiarul emoțiilor artistice.

Educația muzicală ocupă un loc important în procesul instructiv-educativ și aduce o contribuție de seamă la educația estetică a copiilor, precum și la educația lor morală, intelectuale și fizică.

Muzica are deosebite valențe formative, învățarea și practicarea ei constituind o adevărată „terapie” pentru intelectul elevului (copilului). Ea educă și dezvoltă o serie de procese psihice: gândirea, memoria, atenția afectivitatea, voința etc.

Jean Lupu spune: **„Să-i învățăm pe copiii noștri să cânte frumos și astfel vor avea muzica în ei toată viața.”**

4. Muzica este, a fost și va rămâne unul dintre cele mai puternice mijloace de expresie.

Muzica este afectată fără îndoială de emoțiile noastre. Fie că este vorba de marii compozitori sau de ascultătorii de rând, atât tonalitatea, cât și versurile reprezintă o oglindă clară a sufletului.

Oamenii nu ascultă anumite tipuri de muzică întâmplător, ci dimpotrivă, melodiile alese spun multe despre personalitatea lor.

De exemplu:

- Persoanele empaticе, care sunt sensibile la problemele altora, preferă muzică lentă, ce provoacă emoții profunde.
- Persoanele care au înclinații spre matematică, preferă muzica intensă, dinamică, cu sunete complexe.

Aristotel a remarcat acordul dintre preferințele muzicale și personalitatea omului, afirmând că **„Muzica produce însuși caracterul uman”**.

(În concluzie, muzica poate reprezenta un factor esențial în definirea unui caracter, a personalității.)

5. Ascultăm muzică când suntem triști, când suntem veseli, la petreceri, în drum spre școală și în multe alte împrejurări.

Muzica face parte din viața noastră și alegerile tale muzicale spun foarte multe despre personalitatea ta.

ROLUL CADRULUI DIDACTIC ÎN DESFĂȘURAREA PROCESULUI INSTRUCTIV- EDUCATIV ÎN CONDIȚIILE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SIMULTAN

*Cozma Dana- Angelica
Școala Gimnazială Nr.1, sat Crețeștii de Sus
Județul Vaslui*

„Analiza rolurilor pe care le îndeplinește cadrul didactic nu se poate realiza în afara cadrului conceptual și a perspectivei de interpretare a școlii ca spațiu al interacțiunii sociale, propusă de psihologi.”(Diac, 2009, p.651)

Rolurile pe care le poate avea profesorul sunt descrise de A. Neculau (1999, pp. 258-259) analizând mai întâi funcțiile pe care le poate îndeplini acesta: de educator; de organizator al învățării; de partener al educației; de membru al corpului profesoral;

Mă voi opri asupra uneia dintre cele mai importante calități pe care trebuie să și-o asume un cadru didactic și anume aceea de educator, deoarece pe lângă calitatea de furnizor de informații pe care o are, acesta trebuie să formeze, să îndrume elevul către dezvoltarea capacităților proprii, să fie un model, un partener și un sfătuitor pentru acesta.

Ca organizator al procesului instructiv- educativ, învățătorul (actualmente profesor pentru învățământul primar) trebuie să fie un profesionist, adică, pe lângă o bună pregătire de specialitate, trebuie să dea dovadă de o pregătire metodică, instrucție pedagogică și o experiență în materie de predare.

Proiectarea optimă a unei lecții este „un act de creație directivat de principii didactice care exprimă cerințele și condițiile interne și externe ale învățării, care sintetizează cele mai recente date științifice, implicate în explicarea procesului de învățământ.” (Cerghit, 1983, p. 61)

Succesul unei lecții în **condițiile predării simultane** este garantat de buna pregătire a învățătorului și de planificarea judicioasă a activității instructiv- educative. Pregătirea învățătorului nu înseamnă doar elaborarea planurilor de lecții zilnice, ci are în vedere și o serie de cerințe cu caracter mai general, desprinse din experiența învățătorilor care predau la clase simultane de mai mulți ani dar și din materialele științifice de specialitate.

Câteva dintre cerințele care-i vizează în special pe elevi sunt cele cu privire la aspectul organizatoric al lecției. De multe ori m-am confruntat la clasă cu momente în care nu aveau instrumente de scris sau nu funcționau ori li se terminase cerneala din rezervă și nu aveau alta de schimb. Pentru a împiedica apariția unui asemenea moment, i-am învățat să-și verifice în pauze

stilourile, să-și schimbe rezervele sau am cumpărat câteva pixuri și creioane pentru a fi de rezervă. De asemenea pentru a nu se mai produce gălăgie când se deschid manualele la lecția de zi, în cadrul orelor de abilități practice sau educație tehnologică am confecționat semne de carte. Chiar dacă aceste aspecte pe care le-am prezentat par minore, în condițiile unui învățământ simultan, pot fi considerate mici piedici în buna desfășurare a lecțiilor.

O altă problemă pe care am mai întâmpinat-o este aranjarea elevilor în bănci. Spre exemplu, din anul școlar 2012- 2013, pentru o perioadă de 4 ani, am lucrat cu trei clase simultan (P-I-III, I- II- IV, etc) Organizarea a fost un pic dificilă, deoarece sala de clasă nu este prea spațioasă, iar elevii din clasa pregătitoare aveau băncuțe speciale pentru ei, diferite de cele pentru elevii din clasa I și a III-a. Acest aspect a fost rezolvat, dovadă stând buna desfășurare a lecțiilor și rezultatele obținute la sfârșitul anului școlar.

După ce am rezolvat problemele legate de organizare, m-am focusat pe aspectele legate de desfășurarea lecțiilor. „Proiectarea unei lecții constituie o piatră de încercare pentru orice cadru didactic. Un proiect de lecție eficient se caracterizează prin:

- a) *adecvare* la situațiile didactice concrete;
- b) *operaționalitate*, adică potențialitatea de a se transfigura (descompune) în secvențe acționale și operațiuni distincte;
- c) *flexibilitate* sau *adaptabilitate* la evenimente noi, permisivitate la integrarea unor strategii chiar în cursul desfășurării procesului;
- d) *economicitate* discursivă și strategică, încât într-un cadru strategic simplu, nesofisticat să se realizeze cât mai mult din punct de vedere practic.” (Cucoș, 1996, p.124).

Munca învățătorului care predă la clase simultane are anumite particularități nu numai din punct de vedere organizatoric, ci și din punct de vedere al pregătirii, organizării și desfășurării lecțiilor. În timp ce învățătorul care predă la o singură clasă studiază doar programele pentru clasa respectivă, învățătorul care predă la clase simultane trebuie să studieze în profunzime toate programele școlare pentru fiecare clasă în parte, pentru a-și putea realiza planificările necesare unor lecții reușite în aceste condiții .

Învățătorii trebuie să-și elaboreze planuri de lecții zilnice, acest lucru fiind susținut de către multe cadre didactice care au predat sau predau la clase simultane. Acest lucru este necesar deoarece fără consemnarea principalelor elemente, va întâmpina greutăți în reținerea conținutului

numărului mare de lecții pe care îl predă zilnic. Elaborarea planurilor de lecție pentru activitatea simultană necesită respectarea unor condiții. Cel mai important este timpul rezervat predării propriu-zise la o clasă deoarece se reduce la jumătate sau de multe ori la mai puțin, în care învățătorul trebuie să transmită elevilor întregul volum de cunoștințe prevăzut de programele școlare. Acest lucru presupune studierea temeinică a fiecărei lecții în parte și mai ales să realizeze concordanța între cele trei „puncte- cheie”(Cucoș, 1996, p.125) și anume:

- a)obiective sau scopuri;
- b)metode, materiale, mijloace și experiențe sau exerciții de învățare;
- c)evaluarea succesului școlar;

O altă condiție în elaborarea planurilor de lecție o prezintă faptul că, învățătorul care lucrează cu clase simultane trebuie să țină seama de îmbinarea corectă a celor două forme de activitate cu elevii, în funcție de tipul și de conținutul lecțiilor care predau la cele două, trei sau patru clase și anume: **activitatea directă și independentă**. Când învățătorul trece la activitatea directă cu o clasă, nu va scăpa din vedere elevii care lucrează independent, ci îi va supraveghea pentru a constata dacă aceștia au înțeles sarcinile de lucru și mai ales dacă lucrează toți. Verificarea activității independente trebuie să se refere atât la aspectul cantitativ, cât și cel calitativ.

Datorită faptului că în desfășurarea activității instructiv- educative în condiții simultane se dau multe teme de muncă independentă și sunt destul de greu de verificat, elevii sunt obișnuiți cu autocontrolul, care constă în verificarea independentă de către fiecare elev a propriei lucrări sau pot face schimb de caiete, având sarcina de a sesiza și corecta greșelile colegilor. Chiar dacă elevii se corectează între ei, învățătorul va face controlul permanent pentru a decide în final calificativul.

Așadar, învățătorul care lucrează cu clase simultane trebuie să știe să selecteze ce este mai interesant, mai util pentru elevi, să le transforme necunoscutul în cunoscut, să le stimuleze motivația pentru învățare și să-i ajute să depășească dificultățile întâlnite pe parcursul învățării în funcție de factorul timp.

În concluzie, cadrul didactic are o sumă de roluri în desfășurarea procesului instructiv-educativ pe care trebuie să le îndeplinească. Acest lucru este posibil numai dacă acesta își implică „întregul său ansamblu structural- funcțional de atitudini, aptitudini, competențe, capacități și lucrează la dezvoltarea sa personală și profesională.”(Diac, 2009, p. 655)

Bibliografie:

Cerghit, I; Radu, I.T., 1994, *Didactica*, editura Didactică și Pedagogică, București.

Cerghit, I., 2006, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași.

Cucoș, C; Balan, B; Boncu, Ș; Butnaru, S; Ceobanu, C; Cozma, T; Crețu, C; Dafinoiu, I; Diac, G; Frumos, F; Gavrilovici, O; Gherguț, A; Iacob, L; Labăr, A. L; Masari, G. A; Moise, C; Momanu, M; Popa, N. L; Sălăvăstru, D; Seghedin, E; Stan, L, 2009, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași.

Gheorghe, A; Negreanu, A; Arangel, G; Sabou, E; Stancu, I; Stan, G; Lupu, C; Ceureanu, M; Cârțu, C, 2007, *Metodica activității didactice simultane la două și mai multe clase la ciclul primar*, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova.

FACTORII CARE INFLUENȚEZĂ ACTUL MANAGERIAL

prof. Raluca Mariana COZMA
Școala Gimnazială „Ion Ghica” Iași

1 RESURSELE

1.1 *Resursele umane*

Resursele umane ale unei instituții de învățământ cuprind întreg personalul, atât cel didactic, didactic auxiliar și nedidactic, dar și elevii, părinții și membri ai comunității. Gestionarea resurselor umane are o importanță vitală în prezent și solicită selecția, recrutarea, numirea, angajarea, reținerea, dezvoltarea și motivarea personalului pentru atingerea obiectivelor educaționale.

Persoanelor implicate în proces ar trebui să li se ofere facilități adecvate pentru atingerea celor mai înalte niveluri de realizare și pentru îmbunătățirea creșterii profesionale la maximum.

Așadar, o instituție sau organizație de învățământ pentru a fi eficientă trebuie să se asigure că există persoane cu abilități potrivite, la locul potrivit și la momentul potrivit pentru îndeplinirea diferitelor sarcini de serviciu.

Factorul uman este elementul fundamental al managementului, iar actul de management exprimă diferențele ce se manifestă în planul relațiilor de management între instituțiile educaționale.

Ideii de susținere a angajaților

1. Descoperă calitățile! punând întrebările:

- Cât de bine își cunoaște acest angajat punctele forte?
- Ce asemănări există între percepția acestui angajat asupra propriilor puncte forte și cea ce văd eu?
- Ce-aș putea face pentru sprijinirea dezvoltării competențelor lui deja existente?
- Pe ce ar trebui să se concentreze acest angajat?

2. Stabilește așteptări, obiective! punând întrebările:

- Cât de bine știe acest angajat ceea ce dorește să realizeze în următoarea lună și în următoarele șase luni?
- Cât de realiste sunt aceste obiective?
- Cum l-ați putea ajuta în atingerea obiectivelor sale?

3. Motivează! punând întrebările:

- Care factori de motivare și de satisfacție ai acestui angajat sunt cei mai determinanți?
- Căror competențe, puncte forte datorează rezultatele excepționale obținute și pentru care dintre ele a primit cea mai importantă recunoaștere?

4. Măsoară progresul! punând întrebările:

- Cum puteți ajuta acest angajat să simtă în permanență că are succes fără o promovare?
- Ce măsuri pot lua pentru a îmbunătăți performanțele și implicarea acestui angajat?

În concluzie, responsabilitatea majoră pe care o are un director nu este respectarea proceselor și procedurilor din cadrul organizației (acestea pot fi fixate și respectate prin reguli scrise), sunt oamenii, angajații, de care, dacă directorul știe să aibă „grijă” și să le îndeplinească nevoile și așteptările aceștia vor putea asigura creșterea continuă și durabilă a școlii, sporind în același timp valoarea și renumele acesteia.

1.2 Resursele materiale

Pentru fiecare organizație sau instituție, este esențială infrastructura de bază. Clădirile, locurile de joacă, echipamentele, mobilierul, utilajele și papetăriile sunt necesare pentru diverse scopuri practice. Bibliotecile, laboratoarele, sălile de spirt și așa mai departe sunt parte integrantă a unei instituții de învățământ pentru organizarea procesului instructiv-educativ.

Epoca modernă a științei și tehnologiei a făcut posibilă dotarea instituțiilor de învățământ cu diverse suporturi și materiale, gadgeturi electronice, inclusiv radio, calculatoare videoproiectoare și ajutoare tradiționale precum ilustrații, machete, diagrame, hărți etc. la prețuri rezonabile.

Ca și resursele umane, trebuie să existe o identificare corespunzătoare a nevoilor de resurse materiale, instalare, întreținere, iar cel mai important este utilizarea lor corectă. Dar resursele materiale trebuie să fie cu specificații corecte, să fie disponibile la locul potrivit și la momentul potrivit, astfel încât obiectivele educaționale să poată fi realizate fără dificultăți, dar și fără risipă.

Acestea își pun amprenta și asupra relațiilor de management și ținând cont de ciclul educațional, le diferențiază ca structură și conținut.

1.3 Resursele ideatice

Resursele care se bazează în mare parte pe idei și idealuri, moștenire, imagine sunt curriculum-ul, metodele de predare, inovațiile și experimentele. La fel ca individul, fiecare organizație are propria personalitate cu integritate, propria cultură și propriile valori care sunt unice și influente pentru buna funcționare și gestionarea eficientă a instituției pentru crearea motivației și orgoliului de sine în rândul indivizilor.

Toate acestea creează sentimente, apartenență, implicare și satisfacție de sine în rândul personalului pentru lucrul și implementarea programelor în instituțiile de învățământ. În cele din urmă, se poate spune că managementul educațional va fi performant dacă va exista o bună coordonare și relații între aceste trei resurse. Cert este că toate acestea sunt interdependente și contribuie în mod vizibil la dezvoltarea holistică a fiecărei instituții de învățământ în ansamblu.

Prin urmare, managementul educațional în perspectivă mai largă este despre:

- stabilirea direcțiilor, obiectivele organizațiilor sau instituțiilor de învățământ;
- planificarea progresului programului;
- organizarea resurselor disponibile - oameni, timp, materiale;
- controlul procesului de implementare;
- stabilirea și îmbunătățirea standardelor organizaționale.

În lumina celor precizate mai sus, cu privire la sensul managementului în educație, se poate spune că acțiunile practice de activare a sistemului de muncă al fiecăruia vor fi cele mai măsuri pentru atingerea obiectivelor instituției.

2 CLIMATUL ORGANIZAȚIONAL

De ce „climatul organizațional”?

Am considerat important să tratez acest concept, deoarece majoritatea cercetătorilor în acest domeniu au concluzionat faptul că performanțele membrilor unei organizații sunt influențate într-o foarte mare măsură și de atmosfera sau climatul generat de director, în care aceștia își desfășoară activitatea.

Orice grup este compus din indivizi, a căror conștiință despre ei înșiși, în mod obișnuit, îi împiedică să vadă ceea ce este în comportamentul lor reflexul felurilor de a acționa ale grupurilor lor de apartenență.

Există o obisnuință a noastră, ca indivizi, de a considera grupurile drept „agregate de indivizi” și să nu sesizăm grupul ca o ființă care are viața ei proprie, opiniile sale, reacțiile sale, valorile sale.

Literatura de specialitate a conferit termenului de „climat organizațional” multe definiții și conceptualizări.

Astfel, Halpin și Croft (1963) consideră că „personalitatea este pentru individ ceea ce climatul este pentru o organizație”.

În viziunea lui Kottkamp (Hofstra University), climatul organizațional constă în „valorile, interpretările și activitățile sociale împărtășite, precum și definirea comună a scopurilor de către membrii organizației” [după Kelly, Robert, 2005, p. 1].

În viziunea Mihaelei Vlăsceanu (Profesor Universitar, Doctor, Conducător Doctorat – Școala Națională de Științe Politice și Administrative), climatul reprezintă „un ansamblu de factori sau variabile care influențează activitatea și comportamentul membrilor individuali și unitățile funcționale ale organizației, reguli și reglementări, constrângeri organizaționale sau de mediu, strategii de luare a deciziilor și de motivare a oamenilor, mijloace de transmitere și de circulare a informațiilor”.

Definițiile prezentate au evidențiat importanța climatului pentru organizație, datorită faptului că însumează trăirile subiective ale membrilor organizației, pe de o parte și are rol în mecanismul reglării interne a acesteia ca sistem, pe de altă parte.

Ideea cu privire la climatul școlii a fost prezentată și în pictură, încă din anul 1670, când artistul olandez Jan Steen a realizat lucrarea intitulată „A school for boys and girls”, unde prezintă un climat dezorganizat, dominat de haos, evidențiat de comportamentul elevilor și prin stilul „laissez-faire” al directorului. Acest tablou este în contrast cu cel realizat de Issak van Ostade în 1664 numit „The classroom”, unde artistul prezintă o clasă de elevi angajați în ceea ce fac, manifestând interes și plăcere pentru activitatea pe care o desfășoară [după Freiberg, Jerome, 1999, p. 17].

Așadar, studiile apreciază climatul drept o variabilă prezentă în viața școlii, care descrie, de fapt, starea psihosocială a acesteia. „El se manifestă prin caracteristicile relațiilor psihosociale din școală, prin tipul de autoritate, gradul de motivare și de mobilizare a resurselor umane, stările de satisfacție sau insatisfacție, gradul de coeziune din comunitatea școlară” [Păun, Emil, 1999, p.117].

Dimensiunile climatului organizației școlare

O analiză atentă a factorilor care influențează performanțele și climatul din interiorul organizației școlare conduce la conturarea unor categorii dimensionale ale climatului psihosocial.

Acestea sunt:

- ✓ dimensiunea structurală – însumează factorii care reflectă aspecte legate de structura și compoziția umană a școlii: vârsta, gradul de omogenitate al pregătirii profesionale, al intereselor, al aspirațiilor, al mediului social, dar și proporția persoanelor de gen feminin și masculin;
- ✓ dimensiunea instrumental-cognitivă – include acea categorie de factori fără de care nu s-ar putea atinge obiectivele organizaționale: relațiile funcționale dintre membrii grupului, gradul de cunoaștere interpersonal, dar și condițiile în care se desfășoară activitatea didactică precum mediul fizic, condițiile materiale sau dificultatea sarcinilor;
- ✓ dimensiunea socio-afectivă – vizează relațiile de simpatie, antipatie sau indiferență care se stabilesc între elevi, cadre didactice și manageri, în plan vertical și orizontal;
- ✓ dimensiunea motivațional-atitudinală – are în vedere motivarea membrilor organizației pentru performanță;
- ✓ dimensiunea anticipativă – implică un ansamblu de factori care, în condiții obișnuite, de stabilitate a organizației școlare, au o pondere redusă în determinarea climatului.

Această analiză dimensională pune în evidență două categorii de factori ce determină calitatea climatului organizațional: pe de o parte este vorba de o serie de factori cu impact direct și permanent (factorii structurali și instrumentali), iar pe de altă parte se identifică factori cu efecte mai puțin observabile, adesea ignorați (trăirile subiective ale membrilor organizației).

Climatul este considerat un element cheie pentru eficiența școlii cu implicații puternice în dezvoltarea cognitivă și socială a elevilor.

Bramburg și Andrews (1991) apreciază că școlile care asigură performanțe academice înalte ale elevilor dispun de condiții similare cu acestea [după Mc Namara, Peter, 1993, p. 4]:

- prezența unei misiuni clar formulate, centrată pe rezultatele elevilor;
- leadership instrucțional promovat de director;
- așteptările înalte ale elevilor și ale personalului didactic;
- monitorizarea frecventă a rezultatelor elevilor;
- prezența unui climat optim pentru învățare;
- implicarea constructivă a părinților și a comunității în viața școlii;
- accentul pus pe dobândirea deprinderilor de bază de către elevi.

Consider importantă prezentarea în continuare a câtorva instrumente de măsurare a climatului școlii pentru a avea o dimensiune reală a acestuia la nivelul organizației școlare. Cele mai semnificative sunt:

1. „Organizațional Climate Descriptive questionnaire” – dezvoltat în 1963 de către Andrew W. Halpin și Don B. Croft, având ca scop analiza climatului școlii din perspectiva comportamentului profesorilor și a directorului școlii.

2. „Profile of Organizational Characteristics” – elaborat în anul 1961 de Likert și surprinde relațiile care se stabilesc între subordonați și superiorii acestora în cadrul unei organizații și este determinat de 8 componente: procesul managerial, forțele motivaționale, procesul comunicării, procesul interacțiune-influență, procesul luării deciziilor, procesul de formulare a scopurilor organizaționale, controlul și obiectivele superioare în planul performanțelor.

3. „Pupil Control Ideology” – dezvoltat de Donald J. Willower, Terry I. Eidell și Wayne K. Hoy în anul 1967 are ca scop măsurarea centrării pe control a profesorilor și a directorului în relațiile cu elevii.

Cu siguranță există o varietate de instrumente pe care școlile le utilizează, dar nu toate și-au dovedit utilitatea în timp, deoarece nu surprind diferite nivele de relaționare.

Luând în calcul toate aceste instrumente, cercetarea a evidențiat 2 tipuri de școli:

1. „Școlile sănătoase”, caracterizate prin următoarele:

- ❖ directorul este un lider dinamic, orientat atât pe rezultate superioare, dar și pe optimizarea relațiilor;
- ❖ profesorii sunt total angajați în procesul de predare-învățare, promovând standardele de performanță înaltă și un mediu serios și adecvat pentru învățare;
- ❖ elevii sunt motivați, puternic responsabilizați în activitate, învață susținut și îi respect pe cei cu performanțe înalte;
- ❖ școala dispune de resurse materiale necesare elevilor și cadrelor didactice care se află totdeauna la dispoziția lor;

și

2. „Școlile nesănătoase”, caracterizate prin:

- ❖ directorul nu este eficient, nu încurajează și nu sprijină cadrele didactice;
- ❖ profesorii nu se simt bine împreună, acționează independent și sunt suspicioși;
- ❖ elevii nu sunt angajați în activitățile școlii și își ridiculizează colegii care obțin performanțe înalte;
- ❖ școala este vulnerabilă la forțele externe distructive.

BIBLIOGRAFIE ȘI WEBOGRAFIE

1. Barbu, D., „Climatul educațional și managementul școlii”, E.D.P., București, 2009
2. Țoca, I., „Management educațional”, E.D.P., București, 2008
3. Țicu C., „Leadership”, suport de curs
4. <https://www.scribd.com/doc/131201359/77763453-Climatul-Organizational>

PRIMII PAȘI SPRE O ÎNVĂȚARE DURABILĂ

Doriana Mihaela Crăciun, Grădinița cu P. P. Nr. 3 Drobeta Turnu Severin, județul

Mehedinți

La nivel național, printre obiectivele strategice, cel referitor la Educația de calitate apare formulat în Strategia națională pentru dezvoltare durabilă astfel: „Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.”

Dacă vom extinde ideea dezvoltării durabile de la utilizarea cumpătată a resurselor naturale spre domeniul educației putem să ne întrebăm în mod legitim: cum să facem învățarea durabilă?

Societatea umană se dezvoltă nu doar în timp ci și în spațiu. Din aceste considerente, despre cultură și nivelul de dezvoltare a oricărei societăți ne mărturisesc nu doar valorile etice estetice, morale, economice etc. dar și stilul de formare a relațiilor fiecărui individ ori personalități cu mediul natural.

În contextul actual în care se discută posibilitatea vieții pe alte planete, protejarea acesteia pe propria noastră planetă, este o problemă de maximă importanță, de gravă răspundere pentru omenire.

În zilele noastre mai mult ca oricând omul exploatează în mod sălbatic natura, producându-i răni și aspecte ireversibile. Astfel, o bună parte din ceea ce a reprezentat leagănul omenirii, pădurea a căzut sub decizia securii, s-a strămutat casa multor animale sălbatice, iar bilanțul care se face adesea privind o specie sau alta nu este deloc liniștitor, măgulitor pentru om.

Într-o comunitate în care se dorește binele, progresul, bunăstarea cetățenilor, toate acțiunile sunt duse la îndeplinire printr-un efort unanim al factorilor care pot, trebuie și vor să intervină. Acum mai mult ca oricând este necesară ocrotirea și protejarea mediului încă de la o vârstă timpurie.

Noi educatoarele facem primul pas într-un mod organizat în educația ecologică a copilului.

Educația ecologică este considerată o componentă integrată a planificării de mediu și a managementului ecologic. Ea determină în mare măsură orizontul și evoluția gândirii științifice a personalității.

Educarea ecologică nu este doar o necesitate obligatorie a zilei de azi ea este criteriul principal al stilului de viață durabil și unica modalitate de supraviețuire în viitor. Pentru realizarea cu succes a educației ecologice este foarte esențială îmbinarea efectivă a formelor de educație alternative cu formele de educație instituționalizată.

Întotdeauna am considerat că grija față de mediu trebuie să fie o componentă esențială a ideii morale, spirituale și culturale a generației tinere.

O educație ecologică de bună calitate s-a putut realiza numai printr-o colaborare permanentă cu familia și încheierea de parteneriate.

Astfel, părțile de comun acord au convenit să realizeze programe de educație ecologică având drept țintă preșcolarii. Această inițiativă a fost determinată de necesitatea de a dezvolta la preșcolari capacitatea de a acționa în conștientizarea și sensibilizarea asupra problemelor de mediu, în sensul protecției acestuia.

Astfel în cadrul parteneriatului sunt urmărite obiectivele:

- Cunoașterea de către preșcolari a impactului activității antropice asupra mediului, stabilind totodată relații de tipul „cauză-efect”,
- Perceperea realității înconjurătoare ca pe un mediu de viață și să acționeze pentru îngrijirea și protejarea lui,
- Aplicarea normelor de comportare specifice,
- Asigurarea echilibrului dintre sănătatea individului, sănătatea societății și a mediului.

În cadrul parteneriatului, educația ecologică se poate realiza prin activități specifice ca:

- Mese rotunde cu tema „Natura prietena mea”,
- Sărbători caracteristice evenimentelor din calendarul de mediu,
- Simpozioane pe teme ecologice,
- Excursii în arii naturale protejate,
- Acțiuni de ecologizare,
- Acțiuni de promovare a programelor: „Oraș curat” și „Să reciclăm hârtia”
- Concursuri interactive pe teme de mediu.

Copiii vor înțelege că un mediu curat este și sănătos, astfel realizându-se educația de la cea mai fragedă vârstă în scopul respectării ordinii și curățeniei, al dragostei față de frumusețile naturii.

Perspectiva din care este abordată, de obicei, legătura între educație și dezvoltare durabilă este aceea prin care tinerele generații ar trebui să fie educate astfel încât să dovedească o asumată sensibilitate față de problematica de factură ecologică, să învețe să recycleze, să economisească, să planifice, în sfârșit, să se poarte prietenos cu planeta pe care trăiesc.

Bibliografie:

1. Silvia Breben, Elena Gongea, Elena Matei, Georgeta Ruiu – Cunoașterea mediului (ghid pentru învățământul preșcolar) Editura Radical, Craiova, 2001;
2. Viorica Preda – Metoda proiectelor la vârste timpurii, Editura Miniped, București, 2002;
3. Revista de educație ecologică – Nr. 1/1977, Nr. 2/1998, Nr. 3/1999, Craiova, 1999.

EDUCAȚIA ECOLOGICĂ – EDUCAȚIA DESPRE MEDIU (studiu)

*Doriana Mihaela Crăciun, Grădinița cu P. P. Nr. 3 Drobeta Turnu Severin, județul
Mehedinți*

Ocrotirea mediului natural este cea mai de seamă lege a vieții noastre. Drumul către formarea unei conștiințe ecologice este lung și dificil, de aceea trebuie început de la o vârstă fragedă.

Copiii generației viitoare, vor avea de îndreptat ceea ce au stricat părinții, bunicii și străbunii lor, în măsura în care acest lucru va mai fi posibil, dar până atunci trebuie tras semnalul de alarmă.

Așa cum ne ocupăm de educația intelectuală, de cea morală și estetică, de dezvoltarea aptitudinilor și sentimentelor, de educația voinței, este momentul să ne ocupăm și de o educație ecologică prin care să-i învățăm pe copii de ce și cum trebuie protejată natura.

Copiii sunt martorii oculari ai transformărilor din viața socială, economică și mediul înconjurător. Toate aspectele noi le stârnesc curiozitatea, fapt ce se manifestă prin mulțimea de întrebări pe care ni le pun. Contactul nemijlocit cu mediul înconjurător oferă copiilor multiple și noi posibilități de cunoaștere a unor aspecte, a legăturilor dintre acestea, a cauzelor care le determină și urmările pe care le au.

Prin răspunsurile și interpretarea pe care o dăm noi adulții întrebărilor pe care le pun copiii, îi conducem pe aceștia la înțelegerea relațiilor dintre unele fenomene și rezultatul acestora. Ei pot depăși această etapă printr-o educație ecologică, desigur în conformitate cu particularitățile de vârstă.

Datoria noastră a educatoarelor care înțelegem și promovăm acțiuni ecologice este să găsim soluții pentru a populariza prin mijloace aflate la îndemâna noastră relațiile dintre factorii de mediu și om, consecințele nocive ale factorilor negativi asupra sănătății mediului, adoptarea unei atitudini etice, umaniste.

La nivelul grădiniței, educația ecologică trebuie să fie o educație despre mediu, prin mediu și în mediu având următoarele obiective;

- Să cunoască ființe și fenomene din mediul înconjurător și caracteristicile acestora;
- Să favorizeze însușirea unor cunoștințe din domeniul ecologic prin activitățile cu caracter experimental și demonstrativ;

- Educarea capacității de a ocroti și respecta natura;
- Cultivarea dragostei pentru Terra;
- Formarea unui comportament civic, etic și a deprinderilor de păstrare și iubire a naturii.

Pentru realizarea acestor obiective pot fi utilizate cu succes activitățile de observare asupra mediului, jocurile distractive, povestiri, drumeții, vizite, excursii libere.

Cele mai frumoase, cele mai reușite activități, după însușirea unor cunoștințe ecologice sunt povestirile create de copii; de exemplu în povestea, „Prietenii mei”, copiii și-au ales prieteni florile, albinele, fluturii și păsările, motivând că toți sunt frumoși, prietenoși, că nu le vor face rău niciodată și că aduc liniște și bucurie oamenilor.

Încă de la grupa mică le-am prezentat copiilor grădinița, starea ei de curățenie, îndemnându-i să o păstreze cel puțin la fel de curată și frumoasă, să contribuie la înfrumusețarea ei pentru a o „predă” în cele mai bune condiții generației următoare.

La grupele mari i-am îndemnat pe copii să păstreze la fel de curată casa și curtea părintească, străzile și parcurile, împrejurimile din orizontul local.

Prin drumețiile și excursiile organizate copiii au cunoscut frumusețile și bogățiile zonei în care trăim. Toate aceste activități stimulează dezvoltarea dorinței de acțiune pentru apărarea, conservarea și ocrotirea naturii precum și a asumării responsabilității – etapă esențială în formarea unui comportament ecologic care presupune:

- Să respecti normele de conviețuire cu natura.
- Să ai o atitudine pozitivă față de natură.
- Să previi efectele nocive ale poluării.
- Să iubești și să ocrotești natura.

Un pas important în formarea unei conduite ecologice care presupune acțiuni pentru conservarea, gospodărirea, ocrotirea și protecția naturii este organizarea și amenajarea unui colț viu în sala de grupă, în cadrul căruia copiii sădesc și îngrijesc florile, pun semințe la încolțit în mediu umed: grâu, fasole, porumb și urmăresc încolțirea semințelor, apariția rădăcinilor, apoi creșterea și dezvoltarea plantelor.

Atitudinea ocrotitoare față de plantele și animalele mici de la colțul viu le dezvoltă copiilor gestul superb pentru apărarea firavelor ființe. Respectând gestul în relațiile cu alte ființe, plante și animale inofensive, practicăm un exercițiu necesar social-ecologic în care educatoarele trebuie să se implice sistematic: se vor forma stereotipuri ce vor deveni comportamente adecvate, desigur cu un substrat neuropsihologic propriu.

Urmărind formele de viață în dinamica lor, în evoluția anotimpurilor, copiii pot fi introduși în, „filozofia” naturii prin îndrumarea realizării unor desene pe teme ecologice: plantele și solul, floarea și sămânța, soare, ploaia și plantă, etc.

Prezența și mișcarea copiilor în mediul înconjurător curat, ordonat și cu permanentă grijă pentru buna lor relație cu viețuitoarele din jur, fac cel mai înalt serviciu, educației ecologice.

În concluzie, îndrăgind natura și înțelegându-i tainele, copilul se descoperă într-un viitor apărător și protector al acestuia iar, pe viitor, dacă ecologia ar face parte sistematic din educația copilului ar fi un mare pas pentru salvarea TERREI, așa cum spunea Eugen Popa.

Bibliografie:

*Marcela Meraru- „Scrisoarea Pământului către copii”, Editura Emia, 2007;

*Melania Ciubotaru, Nicoleta Adriana Geamana- „Pro Ecologia mileniului III”, Editura Retrograph, Craiova, 2005;

*Pârvu C.- „Ecologie Generală”, Editura Tehnică, București, 2001

Sindromul burnout în mediul preuniversitar. Campanie de promovarea a sănătății pentru reducerea acestuia

I. 1. Introducere în problematica cercetării

Sindromul Burnout a devenit un fenomen actual în masă, fiind constant în atenția specialiștilor din domeniul sănătății, psihologilor, sociologilor, managerilor etc.

Munca reprezintă desfășurarea unei activități, de natură fizică și/ sau intelectuală, având un scop specific, iar prin intermediul acestui proces, individul reușește să-și satisfacă anumite nevoi sau trebuințe. Ea presupune un set de sarcini, relații, responsabilități, stimulente și recompense într-un context fizic și social oferit. Prin activitatea profesorilor, școala își poate promova obiectivul de a construi anumite cunoștințe, deprinderi și abilități în rândul educabililor.

Ocupația de profesor a fost considerată dintotdeauna ca având un nivel înalt de stres cu multipli factori stresanți, crescând astfel riscul dezvoltării fenomenului de burnout (Friedmann I., 2003). Presiunea apare în cele din urmă în această activitate, deoarece gestionarea și rezolvarea situațiilor prezente în termene limită impuse, adaptarea la unele condiții nesănătoase la locul de muncă, confruntarea cu unii elevi problematici sunt printre provocările cu care se confruntă cadrele didactice. Expunerea permanentă a profesorilor la astfel de situații, dacă nu este manageriată corespunzător se poate răsfrânge într-o posibilă experiență cu reacții non-funcționale numită Burnout.

Un profesor poate fi comparat cu o baterie; la începutul anului școlar, toți elevii sunt conectați și urmează procesul de învățare, iar la sfârșitul anului școlar, bateria este uzată și trebuie încărcată. De fiecare dată când această baterie este reîncărcată este mult mai greu să o menții, și în cele din urmă trebuie înlocuită. Acesta este momentul în care s-a instalat fenomenul burnout, care nu este doar o problemă a cadrului didactic, ci una a instituției și a sistemului de învățământ în general. Pe de o parte este afectat individul în sine, prin nivelul scăzut al performanțelor elevilor și auto-eficiența scăzută a profesorului, iar pe de altă parte societatea din punct de vedere economic, reflectată în absenteism, cifre de afaceri scăzute, probleme de sănătate.

În anul 1969, Loreta Bradley a concluzionat faptul că epuizarea profesională, denumită ulterior sindrom burnout, este un proces al stresului provenit în urma exigențelor muncii depuse și condițiilor de la locul de muncă.

Termenul de „burnout” a fost folosit pentru prima dată în anul 1970, de către psihologul american Herbert Freudenberg, care l-a utilizat pentru a reda o descriere a consecințelor stresului sever în diferite profesii, însă el a devenit în zile noastre tot mai prezent, putând afecta pe orice, de la persoanele cu carieră stresantă și celebrități, până la angajații suprasolicitați și casnici. (informedhealth.org, 2017)

Spre deosebire de modelul clasic, care era unul unidimensional al stresului, fenomenul burnout a fost conceptualizat în trei termeni inter-relaționali: epuizare emoțională, depersonalizare, realizare personală redusă. Din punct de vedere al rezultatelor, acest fenomen este legat atât de scăderea stării de bine psihice, cât și de bunăstarea fizică, fiind asociat cu diverse probleme de comportament, atât la locul de muncă, cât și la domiciliu. (Vandenberghe R., 1999)

Componentele burnout au dobândit treptat o acceptare internațională și au fost validate în mai multe studii (Chan David W., 2007), în timp ce analizele asupra factorilor specifici au devenit subiecte de cercetare din ce în ce mai captivante. Percepția de sine a profesorului a fost investigată într-un mod semnificativ, fiind unul din factorii esențiali care afectează persoana în burnout. (Zhu M., 2018)

Nu există o definiție clară a ceea ce este cu adevărat burnout - ul, drept urmare este foarte greu de diagnosticat, spre deosebire de depresie, care este o afecțiune larg acceptată, bine studiată. Sindromul de burnout a fost inclus în a 11- a revizuire a Clasificării Internaționale a Bolilor (ICD) ca un fenomen ocupațional la data de 29 mai 2019.

Există numeroase definiții ale epuizării profesionale (burnout) care o împart în trei subaspecte, în ceea ce privește dezvoltarea sindromului, însă Maslach (1986) include persoana care 1) observă pe parcursul mai multor săptămâni manifestări puternice ale epuizării, 2) prezintă o scădere semnificativă a performanțelor și 3) resimte sentimente de înstrăinare față de activitate, instituție și/sau colegi. Schaarschmidt & Fischer (2008) prezintă o abordare mai nouă, în care descriu riscurile de burnout prin intermediul a patru modele privind reacțiile comportamentului în muncă, incluzând capacitatea individului de distanțare (crescută sau scăzută) și implicarea acestuia în muncă (crescută sau scăzută). (Fengler J., 2016)

Conform OMS, a fost definit în ICD 11, ca fiind „un sindrom conceptualizat ca rezultat al stresului cronic la locul de muncă, care nu a fost gestionat cu succes, cuprinzând trei dimensiuni: sentimente de epuizare a energiei, creșterea distanței mentale de la locul de muncă

sau sentimente de negativism legate de locul de muncă și eficacitate profesională redusă”. (Sara, 2019)

Natura sindromului burnout s-a schimbat de când profesiile serviciilor umane au evoluat. Spre exemplu, fenomenul se desfășoară acum într-un context social diferit, iar angajații se luptă pentru credibilitatea socială, temându-se de nesiguranța locului de muncă. Modificările survenite, percepțiile mai sceptice ale valorii profesiilor de servicii umane au redirecționat responsabilitățile cerințelor profesionale și au modificat sensul muncii profesioniștilor și organizațiilor sale. În studiul său, H. C. Cherniss (1995) subliniază prezența sentimentului de frustrare și cel al ineficienței în rândul profesorilor, atunci când elevii nu au îmbunătățiri vizibile și semnificative într-o perioadă realistă de timp. (Vandenberghe R., 1999)

Deoarece sindromul burnout este foarte răspândit în ocupația de profesor, există o mare nevoie de a identifica factorii de protecție împotriva stresului cronic și a nemulțumirilor profesionale pe termen lung.

I. 2. Rolul profesorul în activitatea didactică din mediul preuniversitar

La clasă, cadrul didactic este cel care coordonează întreaga activitate didactică, pe care o realizează în vederea îndeplinirii unor obiective și dobândirea unor competențe și/sau abilități, ce se regăsesc în diferite documente școlare legale. El motivează și încearcă să întrețină interesul și dorința educabililor în cadrul activității de învățare, ocupă rol de lider într-un grup, poate fi „prieten”, sfătuitor, confident, manifestă afectivitate față de elevi, oferă sprijin celor cu stări anxioase, și poate reprezenta prin personalitatea sa, de cele mai multe ori un model. Din toate timpurile, ocupația de profesor (dascăl) a fost una ce s-a desfășurat într-un mediu social, fiind în continuare considerată o profesie de natură socială.

Specificul relațiilor pe care cadrul didactic le va dezvolta cu elevii, vor fi întotdeauna strâns legate de personalitatea acestuia, adaptându-se în permanență trăsăturilor individuale și de grup în funcție de clasa de elevi.

Echilibrul psihic și tactul pedagogic, adus până la nivelul de talent didactic, vor fi mereu calități ale acestuia, la care se pot adăuga cele de natură morală, și cele dobândite în urma formării continue, care este de altfel obligatorie în acest domeniu de activitate.

I.3. Cadrul teoretic al temei abordate

Burnout-ul este un sindrom al epuizării emoționale, depersonalizării și realizărilor personale reduse, care poate fi întâlnit în rândul indivizilor care lucrează cu oamenii. Este un

răspuns la încordarea emoțională cronică de a trata în mare măsură cu alte persoane, în special atunci când sunt probleme. Deși are unele dintre aceleași efectele dăunătoare ca răspuns la stres, ceea ce este unic în privința fenomenului burnout este că stresul apare din interacțiunea socială dintre ajutor și beneficiar. Un model de suprasolicitare emoțională și epuizare emoțională ulterioară se află în centru sindromului; o persoană se implică excesiv emoțional sau se simte copleșită de cerințele emoționale impuse de alte persoane. Odată instalată epuizarea emoțională, oamenii se simt că nu mai sunt capabili să ofere ceea ce au mai bun din ei, atât pentru ei însuși, cât și pentru cei din jur. O modalitate prin care oamenii încearcă să iasă din această povară emoțională este reducerea implicării active cu ceilalți. Această mică rutină birocratică este unul din numeroasele moduri prin care oamenii se detașează de orice implicare atentă cu ceilalți, aceste atașamente au o distanță emoțională între sine și oamenii de care au nevoie. (Maslach, 2003).

Burnout-ul este un sindrom care provine din percepțiile individului asupra nevoilor nesatisfăcute și a așteptărilor neîmplinite, caracterizându-se printr-o deziluzie progresivă, cu simptome psihice și fizice înrudite, care diminuează stima de sine și se poate dezvolta progresiv într-o perioadă mai scurtă sau mai lungă de timp.

Pentru a plasa fenomenul burnout într-un context social și cultural mai larg, trebuie să extindem scopul nostru oarecum prin includerea într-un stres ocupațional. Stresul ocupațional este mai mult un termen generic care se referă la orice experiență negativă care afectează, fiind cauzat de un dezechilibru între cerințele job-ului și capacitatea de răspuns a angajatului. Când aceste cerințe sunt prea ridicate pentru a le face față, reacțiile la stres sunt posibil să apară. Această aversiune este considerată a fi un tip de stres ocupațional prelungit care rezultă într-un mod particular din cerințele impersonale de la locul de muncă. (Schaufeli W., 1998)

Cele trei componente principale (EE emotional exhaustion - epuizare emoțională, DE-depersonalization - depersonalizarea, RPA- reduced personal accomplish - împlinire/realizare profesională redusă) au ajuns în multe cercetări academice să fie studiate și separat, deoarece ele influențează diferit acest ciclu, urmând ca apoi să fie extinse la întregul context de cercetare. (Skaalvik Einar M., 2010)

Epuizarea emoțională se referă la sentimentul de a fi suprasolicitat emoțional și drenat de ceilalți, depersonalizarea este răspunsul de apel față de oamenii care beneficiază de serviciile cuiva, iar realizarea personală redusă se referă la o scădere a sentimentelor de competență în munca cu oamenii (Greenglass E. R., 1988).

Pentru a cerceta sindromul burnout trebuie făcută o distincție clară între factorii interni și cei externi, care pot declanșa stresul la un individ. Persoana însăși reprezintă un punct bun de

plecare pentru totalul analizelor efectuate în privința stresului. Factorii stresanți de natură internă necesită să fie structurați în funcție de contextul global în care individul trăiește. Printre nivelurile de diferențiere ale stresului amintesc: individul însuși, contextul profesional, contextul său de viață privată, echipa sa de lucru și colegii, relația cu superiorii, instituția în care își desfășoară activitatea și condițiile sale sociale. (Fengler J., 2016)

Practica și cercetările au demonstrat că fenomenul burnout este în detrimentul sănătății, a capacității de a face față, a stilului de viață personală, ducând astfel la scăderea performanțelor la locul de muncă. Atunci când un individ percepe că nevoile sale nu sunt satisfăcute devine descurajat, furios sau deprimat. Cei mai mulți din profesori încep să predea cu așteptarea că vor face diferența în viața elevilor; astfel în timpul perioadei inițiale profesorii încep să realizeze cum elevii de sex masculin și feminin fac față diferit presiunilor administrative, cum trebuie să se organizeze pentru a face față condițiilor slabe din clasă, părinților critici sau elevilor care perturbă în permanență sau nu manifestă respect. (Gold Y.& Roth R.A., 1993)

Din punct de vedere al fenomenului de suprasolicitare a activității cadrului didactic regăsim faptul că trebuie să realizeze mult, într-un timp scurt și cu puține resurse. Astfel, profesorii vor simți lipsa controlului - acest lucru ar putea rezulta din politicile rigide și monitorizarea strictă; ei trebuie să urmeze o programă specifică, iar locul inovației și creativității se reduce astfel semnificativ. (Colomeischi A.A., 2014)

Învățarea, ca și componentă a procesului instructiv - educativ reprezintă o perioadă de tranziție majoră în viața tuturor. (Kemmis, și alții, 2014) În această fază de tranziție, profesorii începători învață să-și utilizeze cunoștințele teoretice într-un context practic și par să se lupte cu această perioadă. (Dicke, și alții, 2015) Îi sunt asociate acestei perioade de tranziție o serie de fenomene potențial negative, inclusiv șocul realității, iar din acest motiv aproximativ 50% din profesorii începători părăsesc profesia în primii 5 ani. (Ingersoll, 2012)

Investigarea diferențelor individuale în evoluție (creșteri, scăderi, stabilizări) este necesară, întrucât stresul la locul de muncă conduce la o stare încordată sau la epuizare emoțională pentru toată echipa interdisciplinară. (C. Garn, și alții, 2015) În plus, este utilă investigarea dezvoltării auto-eficienței profesorilor (T. Pas, și alții, 2012), precum și relația auto-eficienței cu fenomenul de burnout (Hultell, și alții, 2013).

Profesorii au foarte puține oportunități de a face singuri alegeri sau de a lua decizii. Activitatea didactică necesită energie, implicare profundă în multe tipuri de activități: diferite întâlniri cu părinții după cursuri, supravegherea activităților extra - curriculare, pregătirea planurilor de lecție, pregătirea planurilor și proiectelor pe termen lung, consilierea elevilor și părinților. (Colomeischi A.A., 2014). Această muncă multidimensională nu este răsplătită pe

măsură, deci lipsa recompenselor pentru contribuțiile la locul de muncă ar putea constitui un alt factor al fenomenului burnout. Cadrele didactice se pot simți devalorizate atunci când nu obțin recunoaștere socială sau financiară.

Pentru profesori, cerințele emoționale la locul de muncă includ frecvența, intensitatea, varietatea și regulile de afișare pentru interacțiunea cu elevii, părinții și colegii și, prin urmare, poate fi considerată o cerință principală în predare. În schimb, alte aspecte ale predării, cum ar fi volumul mare de muncă, presiunea în timp și sarcinile de management al clasei, sunt considerate cerințe cognitive și fizice. Cu resurse mentale limitate, diferite tipuri de cerințe la locul de muncă și procesele de autoreglare corespunzătoare profesorii sunt antrenați într-o continuă competiție. Spre exemplu, un eveniment negativ cauzat de un comportament inadecvat al elevului nu doar că va crește dificultatea în managementul casei, dar va impune și provocări emoționale ale profesorilor. Cerințele emoționale la locul de muncă sunt indicii situaționale care impun profesorilor să efectueze o muncă emoțională sub orice formă, în timp ce alte cerințe pot să nu implice elemente emoționale, ci să concureze pentru resursele mentale disponibile, slăbind capacitatea cadrelor didactice în a-și regla eficient emoțiile (Yin H., 2019)

Epuizarea este prima reacție la stresul cerințelor locului de muncă, iar profesorii simt că le lipsește energia pentru a face față unui alt proiect sau unei alte persoane. Cinismul minimizează implicarea la locul de muncă și reprezintă o încercare de a te proteja de epuizare și dezamăgire. Ineficiența duce la pierderea încrederii în sine și apariția sentimentelor de inadecvare.

Stresul de la locul de muncă poate fi generat atunci când cerințele de muncă depășesc timpii limită, capacitatea fizică și abilitățile profesorului. Acest lucru poate să apară indiferent de categorie sau vechimea în muncă. Rezultatele stresului cronic sunt subestimarea și eșecul, caracteristice fenomenului burnout și se consideră că acestea au legătură cu calitatea clasei profesorului. (Padilla, și alții, 2015)

Inteligența emoțională este cunoscută ca fiind un instrument util pentru îmbunătățirea calității vieții și a performanței oamenilor în cadrul muncii. Cadrele didactice, ca profesioniști care lucrează în zona de dezvoltare umană, fiind responsabili pentru devenirea mai multor generații de elevi, trebuie să demonstreze reale calități emoționale care le-ar putea permite o performanță mai bună.

Problemele personale contribuie într-un mod semnificativ la resimțirea stresului la locul de muncă. Când suferim de un stres la locul de muncă, în mod obișnuit trebuie căutată cauza din interiorul locului de muncă. Totuși, problemele personale pot agrava mediul de muncă stresant. Dificultățile precum probleme de sănătate în familie sau moartea, divergențe în relația

de căsnicie sau cuplu, greutate din pricina copiilor, dependențe de anumite substanțe, probleme financiare evocă sentimente puternice care sunt dificil „de lăsat acasă” și pot interfera cu performanțele jobului. (Brock B.L., 2002)

Caracteristicile unui loc de muncă nesigur pot reprezenta surse ale stresului emoțional (apare astfel, epuizarea emoțională) sau resursele disponibile pentru ca individul să se descurce cu succes la locul său de muncă (apare în acest caz mulțumirea personală). Această abordare multidimensională a fenomenului presupune găsirea intervențiilor care să reducă sindromul burnout, acestea fiind planificate pentru fiecare componentă particulară căreia i se adresează. (Mager, 1998)

În ceea ce privește angajamentul, ne putem gândi ca la un atașament afectiv pe care o persoană îl manifestă față de o altă persoană, de un obiect, un rol, sau setând acea posibilitate de a persevera și continua într-o legătură cu acea persoană, obiect, rol. Când colegii și superiorii, sau locul de muncă este implicat, putem vorbi despre un angajament față de slujbă sau instituție. (Gary, 1987)

Studiile din culturi diferite au arătat că dimensiunile predictive de burnout sunt la nivelul sănătății subiective și obiective a profesorului, dar cele mai semnificative sunt motivația de a fi un cadru didactic și satisfacția proprie obțină la locul de muncă (Hakanen J.J., 2006). De exemplu, au demonstrat că epuizarea emoțională împreună cu depersonalizarea și-au pus amprenta pe sănătatea profesorilor atunci când aceștia s-au autoevaluat.

Auto-eficiența este încadrată ca un cadru teoretic care accentuează mediul social și componenta cognitivă prin activitățile pe care oamenii le desfășoară pentru a evolua - ca oamenii să exercite o anumită influență acestor activități se merge pe conceptul că indivizii se autoorganizează, sunt pro-activi, se autoreglează și pot reflecta. (Bandura A., 2005) Din această perspectivă efectele auto-eficienței se observă asupra scopului propus și asupra comportamentului ca fiind influențate de condițiile de mediu existente. Convingerile privind eficiența determină modul în care oportunitățile și impedimentele din mediu sunt percepute și afectează derularea activităților, deoarece se cheltuiește un consum mai mare atunci când oamenii se confruntă cu diverse obstacole. (Schunk D.H., 2006)

În ceea ce privește interacțiunea cu elevii, profesorii cu un nivel al auto-eficienței crescut, tind să fie mai răbdători, să-și gestioneze mai bine timpul la clasă, critică mai puțin elevii, încurajează autonomia și responsabilitatea educabililor, creează în permanență diferite provocări acestora. (Wang, și alții, 2015)

Un rezultat deosebit de problematic al epuizării profesorilor îl reprezintă influența negativă asupra auto-eficienței. Auto-eficiența poate fi definită ca fiind acea credință a

persoanei în abilitățile proprii de a-și atinge obiectivele sau de a-și îndeplini sarcinile (Bandura, 1997). Pe baza acestui fundament teoretic social-cognitiv, el a sugerat că există trei niveluri principale care influențează auto-eficiența în dezvoltarea academică din școli. Unul dintre aceste niveluri specifice corespunde auto-eficienței profesorului, ceea ce influențează capacitatea lui a susține mediul educațional, încurajând astfel învățarea și dezvoltarea elevilor. (McLean D., 2018)

Profesorii se plâng adesea că eficiența organizațională are tendința de a împiedica realizarea performanței în pofida muncii depuse, indiferent de abilitățile și eforturile lor, îi împiedică să își desfășoare activitatea într-un mod eficient și cu succes, provocând astfel dezamăgire și burnout. Principalii factori din mediul de lucru care influențează dezamăgirea cadrelor didactice și apariția fenomenul burnout sunt lipsa de recompensă, lipsa de respect, interes și apreciere, lipsa oportunităților de promovare, salarii mici comparativ cu alte profesii, conflicte de rol interne și externe, ambivalența rolului, care poate întuneca relația dintre eforturile depuse și rezultatele profesorilor, supraîncărcarea calitativă și cantitativă a rolului, puterea limitată de luare a deciziilor, lipsa de încurajare a inițiativelor profesorilor, lipsa de sprijin din partea directorului școlii și a colegilor (Gavish Bella, 2010).

Satisfacția de la locul de muncă poate fi definită ca o judecată de valoare pozitivă sau negativă, ca o reacție afectivă pozitivă sau negativă în urma activității noastre desfășurate la locul de muncă. (Weiss Howard M., 2002). Cele mai multe studii arată că motivul cel mai semnificativ în satisfacția profesorului îl reprezintă relația cu elevii. (Van den Berg Rudolf, 2002)

Principalele componente cu valoare de anticipare a fenomenului de burnout sunt variabilele demografice, conflictele de roluri, ambiguitatea rolului, suprasolicitarea de rol, contextul locului de muncă, suportul social, suportul de la locul de muncă, volumul de muncă, controlul sau stăpânirea de sine. În grupa variabilelor demografice vom lua în calcul genul persoanei, vârsta, starea civilă și existența copiilor. Există nivele diferite ale sindromului în funcție de genul individului afectat, dar cu toate acestea există și un tipar mixt și o relație complexă. (Singh A.K., 2017). Generația mai tânără prezintă un nivel mai ridicat al fenomenului comparativ cu persoanele mai în vârstă; pe măsură ce individul înaintea în vârstă nivelul de afectare al sindromului scade. (Anderson, 1984). Persoanele căsătorite au un nivel mai redus al fenomenului burnout, în funcție de gradul de responsabilitate în raport cu relația. (Maslach C.)

Individul poate fi pus într-o situație ambiguă când trebuie să îndeplinească două roluri incompatibile în același timp. Astfel, conflictele de rol determină nemulțumirea locului de

muncă, situațiile apărute devin stresante, iar apariția sindromului burnout este inevitabilă. (Brookings, 1985)

Conflictul de rol apare atunci când indivizii cu care interacționează persoana au așteptări de performanță diferite, astfel încât îndeplinirea tuturor așteptărilor este pe deplin imposibilă. În situațiile însemnate de conflictul de rol, subiectul este expus unei confruntări între așteptările individuale și sociale sau culturale pentru performanță. Legat de noțiunea de supraîncărcare a rolului, conflictul de rol poate apărea și când persoanelor li se cere să îndeplinească atât de multe responsabilități legate de rol, încât ei nu sunt capabili să îndeplinească toate acele sarcini. Conflictul de rol a fost citat ca un antecedent al sindromului de către Drake & Hebert (2002) și de Kosa (1990) ca fiind strâns legat de factori precum lipsa integrării la locul de muncă, performanța slabă și scăderea angajamentului profesional. Conflictul are loc într-o poziție de stat unic; atunci când numărul de responsabilități diferite în cadrul unui statut crește, probabilitatea de a intra într-un conflict crește proporțional. (Andrew, 2014)

Resursele de muncă sunt aspecte fizice, psihologice, sociale sau organizaționale ale locului de muncă, care facilitează obiectivelor de muncă, reduc cerințele locului de muncă și reprezintă costuri care stimulează creșterea personală printr-o muncă semnificativă. Relația dintre resursele de muncă și burnout este constant negativă; astfel nivelurile mai mici de resurse sunt asociate cu un număr mai crescut al persoanelor cu sindrom burnout. Mai mult decât atât, teoria resurselor locurilor de muncă (Baker & Demerouti, 2007) sugerează că resursele de muncă joacă un rol tampon între cerințele locului de muncă și burnout; ei au constat că atunci când angajații au beneficiat de autonomie, au primit feed-back, au avut suport social sau au avut o relație de o calitate bună cu superiorii, chiar dacă au fost puși să lucreze la un nivel supraîncărcat (atât cerințe emoționale, cât și fizice) nu au dus la un nivel ridicat al fenomenului burnout. (Bakker Arnold B., 2014)

Sondajele internaționale realizate de Organizația Internațională a Muncii - Comitetul Comun al Organizației Științifice și Culturale a Organizației Națiunilor unite a dezvăluit că 25 – 33% dintre profesori suferă de stres. În Germania mai puțin de 10% dintre profesori rămân până la pensionare; în Marea Britanie, numărul de profesori care părăsesc această profesie este cu mult mai mare decât a celor care rămân până la pensionare. (Mei-Lin, 2009)

Depersonalizarea, cunoscută și sub numele de cinism, descrie un proces în care angajații dezvoltă aptitudini apăsante sau nepăsătoare față de locul de muncă, de performanța lor, precum și de cererile legate de muncă și alți colaboratori. Încercarea de a se distanța de ceilalți participanți de la locul de muncă se constată sub forma unei ignoranțe active; acționând în acest fel, ei vor percepe cerințele de la muncă mai ușor de gestionat. (Kouk Angus C.H., 2018)

Depersonalizarea implică o schimbare negativă a atitudinii față de ceilalți, înstrăinarea față de persoanele care sunt ținta activității desfășurate, de asemenea față de colegi, persoana manifestă cinism, iritabilitate, ironie, folosesc chiar etichetări, sau încearcă să-i învinovățească pentru frustrările lor, sau pentru performanțele lor scăzute de la locul de muncă. (Padilla, și alții, 2015)

Satisfacția în muncă este o stare afectivă pozitivă rezultată din evaluarea locului de muncă; aceasta are legătură cu performanța locului de muncă, angajamentul organizațional. Ca indice de bunăstare la locul de muncă, satisfacția derivă din factori situaționali, factori de dispoziție sau o interacțiune dintre cei doi. Conform teoriilor dispoziționale, aceleași caracteristici individuale influențează aprecierile afective și cognitive atât la locul de muncă, cât și în contextele conexe. (Akirmak, și alții, 2018)

Spre deosebire de angajații serviciilor de masă, profesorii se bucură de o autonomie considerabilă în predarea lor și construiesc relații relativ stabile cu elevii, părinții și colegii. Munca emoțională într-un context academic ar putea fi definită ca un „serviciu cu autoritatea” (Tunguz, 2016).

Volumul de muncă reprezintă un factor de stres, adică este potențial asociat atât cu câștigurile, cât și cu pierderile pentru angajați. Expunerea prelungită la volumul mare de muncă este însă puternic asociată cu epuizarea fizică și emoțională. În schimb, sprijinul social reprezintă o sursă importantă pentru a face față multiplelor sarcini de lucru, cât și fenomenului burnout. Astfel, sentimentul de apartenență al profesorului față de școală ar trebui sporească sprijinul primit de la colegi, care la rândul său ar trebui să reducă atât volumul de muncă cât și sindromul burnout. (Avanzi L., 2018)

Sprijinul social este o resursă crucială în contextele organizaționale care ajută indivizii să facă față factorilor stresanți. Resursele sociale, dar și cele individuale, de natură psihologică, ajută individul să se adapteze eficient, într-un mediul social, mai mult sau mai puțin nociv.

Suportul social presupune prezența mai multor factori, care pot acționa într-un scop benefic asupra persoanei. (Iamandescu, 2005). În urma conservării resurselor, oamenii încearcă să obțină sau să-și crească resursele, care sunt importante prin faptul că îi ajută pe angajați să obțină noi resurse pentru a face față solicitărilor de la locul de muncă. Stresul apare numai atunci când aceste resurse tind să dispară. Astfel, putem afirma că sprijinul social reprezintă o resursă disponibilă pentru angajați, pe lângă resursele personale, dar pot și să înlocuiască sau să susțină acele resurse care lipsesc. (Avanzi L., 2018)

Calitatea suportului primit, fie de la familie, prieteni, colegi de muncă și satisfacția generată de cel care primește acest suport este legată de scăderea efectelor burnout asupra

sănătății, bunăstării și stimei de sine. Sprijinul emoțional oferit de un partener sentimental stabil, precum și includerea copiilor în această rețea de sprijin strânsă, poate fi un factor important care să prevină apariția sindromului. (Marenco- Escuderos A.D., 2016)

Pe lângă trăsăturile individuale ale personalității cadrelor didactice, există și alte motive pentru care profesorii pot fi afectați de burnout, cum ar fi: confruntarea cu o nouă generație de elevi, a căror educație și formare este din ce în ce mai solicitantă, fiind o provocare mai puternică pentru profesori; critica și negativismul părinților care îi consideră în totalitate responsabili pentru creșterea și educarea elevilor; tensiuni și conflicte între profesori; creșterea vârstei membrilor corpului didactic (unde flexibilitatea și rezistența la stres este scăzută); imaginea negativă a profesiei didactice în ochii publicului îi face pe mulți dintre profesori să-și apere și să-și justifice statutul social; un număr tot mai mare de măsuri de austeritate în finanțarea educației și a instruirii duce la o creștere a numărului de elevi la ore. (Zivcicova E., 2018)

Urbanovská și Kusák (2009) au efectuat o cercetare asupra fenomenului burnout în rândul profesorilor din mediul preuniversitar în care și-au dorit să identifice nivelul fenomenului în relație cu sexul persoanei și pozițiile de predare. Cel mai important factor de risc s-a dovedit a fi funcția de predare, chiar dacă unii autori consideră că este un factor neutru. Fialová și Schneiderová (1998) au declarat că profesorii cu vârsta sub 40 de ani sunt un grup mai mic decât profesorii cu alte grupe de vârstă, iar femeile au raportat realizări personale mai mici decât bărbații. În mod similar, o performanță mai scăzută s-a dovedit a fi pentru cei care predau de 13 până la 24 de ani. (Zivcicova E., 2018)

Cadrelor didactice care resimt oboseală, nervozitate și epuizare emoțională, dezvoltă și scăderea încrederii în sine, iar toate acestea se amplifică când așteptările părinților și societății cresc considerabil.

Burnout-ul în rândul profesorilor poate afecta obiectivele de predare și mediul educațional în măsura în care acești profesioniști experimentează un proces de dezumanizare și apatie, care poate contribui la apariția unor probleme de sănătate, absenteism și intenția de a părăsi profesia. Numeroase studii demonstrează rate crescute ale cifrei de afaceri a personalului didactic, absenteismului și concediilor medicale în rândul cadrelor didactice în ultimele decenii, în asociere cu o incidență din ce în ce mai mare a problemelor de sănătate mintală care afectează profesorii (Brito Mota A. F., 2018).

Conceptul de sine al profesorului (TSC) poate fi definit ca fiind percepția profesorilor asupra evaluării eficienței activității de instruire. Profesorii cu TSC negativ pot avea probleme

emoționale, un nivel ridicat al stresului, care ar putea provoca apariția fenomenului burnout (Prasojo L.D., 2020).

Deși climatul școlar este adesea considerat un subiect de cercetare important în contextul școlar, nu există nici un acord universal în acest sens despre modul în care acesta ar trebui să fie definit. Considerând climatul școlar drept „contextul psiho-social în care profesorii lucrează și predau” (Johnson, Stevens și Zvoch, 20007), s-a constatat că relațiile mai proaste dintre un elev și colegii săi erau asociate cu un nivel mai mare de epuizare emoțională (o dimensiune a fenomenului de burnout) în rândul profesorilor. În plus, nemulțumirea profesorilor față de administrarea școlii este predictivă pentru cinism și atitudini negative față de elevi. Lim și Eo (2014) au constatat, de asemenea că, dialogul cu succes al profesorilor cu colegii, ca măsură a climatului organizațional al școlii, a fost asociat și cu niveluri mai scăzute de fenomen burnout. Factorii legați de relațiile profesorilor cu ceilalți membri ai sistemului școlar (elevi, părinți, administrație) erau adesea asociați cu depersonalizarea (Capone V., 2019).

Este posibil ca cinismul să apară atunci când oamenii nu sunt tratați cu respect (Maslach, 2004), iar în contextul școlar, dreptatea organizațională este un concept crucial atât pentru profesori, cât și pentru elevi. Un studiu (Van Horn et. Al., 1999) care a implicat profesorii de liceu a constatat că relațiile organizaționale caracterizate printr-o lipsă de echitate în raport cu investițiile în relația cu școala și rezultatele elevilor au fost legate de niveluri mai mari de burnout (Capone V., 2019).

Depersonalizarea descrie componenta interpersonală a burnout-ului și se referă la atitudinea larg detașată a angajaților față de ceilalți (Kim, 2016). Depersonalizarea apare atunci când angajații se simt frustrați și doresc să se protejeze de orice interacțiuni cu intensitate emoțională, și astfel poate fi privită ca un mijloc de a face față sentimentelor de oboseală. Realizarea personală redusă este componenta auto-eficienței fenomenului de burnout și este legată de evaluările negative ale competențelor și valoarea locului de muncă. Diferită de epuizarea emoțională și depersonalizarea, realizarea personală redusă a fost uneori conceptualizată și măsurată într-o manieră pozitivă (Yin H., 2019).

Depersonalizarea este o exacerbare a epuizării emoționale, în care un individ se simte atât de stresat încât nu poate face față singur și încearcă să-și protejeze sinele, detașându-se de ceilalți. În general, se consideră că acțiunea de suprafață este legată de autoevaluarea negativă, în timp ce acțiunile profunde se referă la un sentiment de realizare și autorealizare. Pentru profesori, cercetătorii au descoperit relații negative între eficacitatea redusă, acțiunea profundă și expresia emoțiilor resimțite în mod natural (Yin H., 2019).

Alienarea profesională din locul de muncă poate fi privită ca un răspuns sau rezultat al neputinței, frustrării și pierderea sensului activității. Poate fi asociată cu detașarea, retragerea și izolarea în interiorul mediului de lucru. Un profesor în această etapă poate vedea elevii ca pe niște obiecte impersonale și este posibil să nu fie disponibil atunci când elevii au nevoie de ajutor sau chiar refuză să îi ajute. Un cadru didactic care are moralul scăzut, un nivel crescut al frustrării și este detașat de elevi, în mod evident nu este capabil să fie eficient în clasă. Din acest punct de vedere, fenomenul burnout este un barometru important al unei disfuncții sociale majore la locul de muncă (Skukla A., 2008)

I.4. Strategii de intervenție a fenomenului de burnout

Se cunosc trei tipuri principale de intervenție pentru a preîntâmpina acest fenomen, cauzat de stresul indus la locul de muncă: prevenirea de ordin primar, având drept scop îndepărtarea și/sau reducerea factorilor stresori; prevenirea de ordin secundar, folosită cu scopul de a îmbunătăți relația interdependentă dintre angajat și instituție/ organizație; prevenirea de ordin terțiar, care constă în diverse metode specifice de terapie.

Bibliografie:

1. **Akirmak, U. și Ayla, P. 2018.** How is time perspective related to burnout and job satisfaction? A conservation of resources perspective. 2018.
2. **Anderson, M.B., & Iwanicki E.F., 1984.** Teacher motivation and its relationship to burnout. s.l.: Educational Administration Quaterly, 1984, Vol. 20.
3. **Andrew, K., Richard, R., Templin, T., 2014.** Initial Validation of the Teacher -Coach Role Conflicts Scale. 2014.
4. **Avanzi L., Fraccoroli F., Castelli L., Marcionetti J., Crescentini A., Balducci C., Dick van R., 2018.** How to mobilize social support against workload and burnout: The role of organizational identification. *Teaching and Teacher Education*. 69, 2018.
5. **Bakker A.B., Costa P. L., 2014.** Chronic job burnout and daily functioning: A theoretical analysis. *Burnout Research*. 2014, Vol. 1, 3.
6. **Bandura A. 2005.** Self Efficacy Beliefs of Adolescent, Chapter 1. Adolescent's Development from an Agentic Perspective. In Pajares F., Urdan T., [autorul cărții] Urdan T., Pajares F. Greenwich-London: Informing Age Publishing, 2005.
7. **Brito Mota A. F., Pinto Giannini S.P., Oliveira I.B., Paparelli R., Dornealas R., Ferreira L.P., 2018.** Voice Disorder and Burnout Syndrome in Teachers. 2018, Vol. 33, 4.
8. **Brock B.L., Grady M. L. 2002.** *Avoiding Burnout- A Principal's Guide to Keeping the Fire Alive*. California : CORWINN PRESS, 2002. 7619-7806-2.
9. **Brookings, J.B., Bolton, B., Brown, C., McEvoy A., 1985.** Self-reported job burnout among female human service professionals. 1985, Vol. 6, 2.
10. **Capone V., Joshanloo M., Sang - Ah Park M., 2019.** Bunout, depresion, efficacy beliefs, and work-related variables among school teachers. *International Journal of Educational Research*. 2019, Vol. 95.
11. **Chan D. W. 2007.** Burnout, Self-efficacy, and Succesfull Inteligence among Chinese Prospective and In-service School Teachers In Hong-Kong. *An International Journal of Experimental Educational Psychology*. 2007, Vol. 27, 1.
12. **Colomeischi A.A. 2014.** Teachers 'Burnout in Relation with Their Emotional Intelligence and Personality Traits. 2014.
13. **Dicke, T., și alții. 2015.** Begining teacher's efficacy and emotional exhaustion: Latent changes, reciprocity, and the influence of professional knowledge. *Contemporary Educational Psychology*. 2015, Vol. 41.
14. **Fengler J. 2016.** *Burnout-Strategii pentru prevenirea epuizării profesionale (traducere din germană de Doina Fischbach)*. București : Trei, 2016. 978-606-719-779-2.
15. **Firdmann I. 2003.** Self Efficacy and Bunout in Teaching: The Importance of Interpersonal-Relations Efficacy. 2003, Vol. 6, 3.
16. **Garn C., Alex, și alții. 2015.** The relationship Between Teacher Burnout and Student Motivation. *British Journal of Educational Psychology*. 2015.
17. **Gary, Dworkin Anthony. 1987.** *Teacher burnout in the public schools. Structural causes and consequences for children*. New York: State University of New York Press, 1987. 0-88706-348-9.
18. **Gavish B., Friedmann I.A., 2010.** Novice teachers'experience of teaching: a dynamic aspect of burnout. *Social Psychology of Education* . 2010, Vol. 13.
19. **Gold Y.& Roth R.A. 1993.** *Teachers managing stress and preventing burnout: the professional health solution*. Londn : Falmer Press, 1993. 0-203-20989-3.
20. **Greenglass E. R., Burke R. J., 1988.** Work and Family Precursors of Burnout in teachers: Sex differences. *Sex Roles*. 1988, Vol. 18, 3.
21. **Hakanen J.J., Bakker A.B., Schaufeli W.B., 2006.** Burnout and work engagement among teachers. *Journal of School Psychology*. 2006, Vol. 43, 6.
22. **Hultell D., Melin B., Gustavsson J. P. 2013.** Getting Personal with Teacher Burnout: A longitudinal Study on the Development of Burnout Using a Person- Based Approach. *Teaching and teacher Education*. 2013, Vol. 32.

23. **Iamandescu, I.B. 2005.** *Psihologie medicală*. București : Info Medica, 2005. 973-7912-50-0.
24. **informedhealth.org. 2012; update 2017; ncbi.nlm.nih.gov. next update 2020.** Cologne, Germany: Institute for Quality and Efficiency in Health Care, 2012; update 2017; next update 2020.
25. **informedhealth.org. 2017.** What is burnout? *www.informedhealth.org*. [Interactiv] Institute for Quality and Efficiency in Health Care, Germany, 12 january 2017. [Citat: 29 january 2020.] *informedhealth.org*.
26. **Ingersoll R. 2012.** Beginning Teachers Induction: What the Data Tell us. *repository.uppen.edu/gse_pubs*. [Interactiv] 2012. [Citat: 7 iunie 2020.]
27. **Kemmis, S. și alții. 2014.** Mentoring of new teachers as a contested practice: Supervision, support and collaborative self-development. *Teaching and Teacher Education*. 43, 2014.
28. **Kouk A.C.H. 2018.** The antecedents of in-service teacher burnout: A study of their occupational health and perception. *Research Gate*. 2018, Vol. 15, 2.
29. **Mager Stellman J. 1998.** *Encyclopaedia of Occupational Health and Safety, Fourth Edition, volume II*. Geneva: International Labour Office, 1998. 92-2-109203-8.
30. **Manu B. 2014.** Metodologia cercetării în sociologie și psihologie: metode și tehnici de cercetare. *Metodologia cercetării în sociologie și psihologie: metode și tehnici de cercetare*. s.l.: Editura Fundației "României de maine", 2014.
31. **Marenco- Escuderos A.D., Avila-Toscano J. H., 2016.** Dimensiones de apoyo social asociadas con síndrome de burnout en docentes de media académica. *Pensamiento Psicológico*. 2016, Vol. 14, 2.
32. **Maslach C., Jackson S. E.,** The Role of Sex and Family Variables in Burnout. *Sex Roles*. Vol. 12, 7.
33. **Maslach, C. 2003.** *Burnout- The Cost of Caring*. Cambridge : ISHK, 2003.
34. **Maslach, C., Jackson, S.E., Schwab, R.L. 2017.** MBI- Educators -Survey: TransformSurvey Hosting. *MBI- Educators -Survey: TransformSurvey Hosting*. Brekeley : s.n., 2017.
35. **McLean D., Eklund K., Kilgus S.P., 2018.** Influence of Teacher Burnout And Self-Efficacy on Teacher-Related Variance in Social -Emotional and Behavioral Screening Scores. *American Psychological Association*. 2018, Vol. 34, 5.
36. **Mei-Lin, Chang. 2009.** An Appraisal Perspective of Teachers Burnout: Examining the Emotional Work of Teachers. 2009.
37. **Padilla A.A.G., Bonivento C.V.E., Suarez B.S.P. 2015.** Burnout Syndrome and Self_efficacy Beliefs in Professors. *Propositos y Representaciones*. 2015, Vol. 5, 2.
38. **Pas T.E, Bradshaw C.A. Hershfeldt, P. 2012.** Teacher- and school-level predictors of teachers efficacy and burnout: Identifying potential areas for suport. *Journal of School Psychology*. 50, 2012, Vol. 1.
39. **Prasojo L.D., Habibi A., Mohd Yaakob M. F., Pratama R., Yusof M. R., Mukminin A., Hanum F., 2020.** Teachers' Burnout: A SEM analysis in a Asian context. *Helion*. 2020, vol. 6.
40. **Sara, Berg. 2019.** <https://www.ama-assn.org/>. [Interactiv] 23 iulie 2019. <https://www.ama-assn.org/practice-management/physician-health/who-adds-burnout-icd-11-what-it-means-physicians>
41. **Schaufeli W., Enzmann D. 1998.** *The burnout companion to study & practice a critical analysis* . London: British Library, 1998.
42. **Schunk D.H., Meece J.L. 2006.** Self-Efficacy Beliefs of Adolescents- Chapter 3. Self Efficacy Development In Adolescence. Greenwich-London : INFORMATION AGE PUBLISHING, 2006.
43. **Singh A.K., Singh S., Singh A.P., 2017.** Trait Emotional Intelligence, Work-Family Culture and Organizational Citizenship Behaviour among Indian Mnagers. 2017, Vol. 43, 11-19.
44. **Skaalvik Einar M., Skaalvik Sidsel. 2010.** Teacher self-efficacy and teacher burnout:A study of relations. *Teaching and Teacher Education*. 2010, 26.
45. **Skukla A., Trivedi T., 2008.** Burnout in Indian Teachers. *Asia Pacific Education Review*. 2008, Vol. 9, 3.
46. **Stoica, Dan. 2000.** Curs de metode bibliografice de cercetare. *Curs de metode bibliografice de cercetare*. Iași : Editura Universității "Al. I. Cuza", 2000.

47. **Van den Berg Rudolf. 2002.** Teacher's Meanings Regarding Educational Practice. *Review of Educational Practice*. 2002, Vol. 72, 4.
48. **Vandenberghe R., Huberman A.M. 1999.** *Understanding and preventing teachers burnout*. Cambridge : The Press Syncate of the University of Cambrige, The Pitt Builng, 1999.
49. **Wang, Hui, C. Hall, Nathan și Rahimi, Sonia. 2015.** Self- efficacyand causal attribution in teachers:Effectson burnout, job satisfaction, illness, and quitting intentions. *Teaching and TeacherEducation*. 2015, 47.
50. **Weiss Howard M. 2002.** Deconstructings job satisfaction: Separating evaluations, beliefs and affective experiences. *Human Resource Mnagement Review*. 2002, Vol. 12, 2.
51. **Yin H., Huang S., Chen G.,. 2019.** The relationships between teacher's emotional labor and their burnout and satisfaction: A meta- analytic review. *Educational Research Review*. 28, 2019.
52. **Zhu M., Liu Q., Fu Y., Yang T., Zhang X.& Shi J. 2018.** The relationship between Teachers self-concept, Teacher efficacy and burnout. *Teachers and Teaching*. 2018, vol.24, 7.
53. **Zivcicova E., Gullerova M.,. 2018.** *Burnout syndrome among teachers*. Moscow: 34th International Scientific Conference on Economic and Social Development, 2018.

EVALUARE CLASICĂ ȘI MODERNĂ ÎN MATEMATICA DE LICEU

Studiu de specialitate

Prof. Crețu Daniela-Mariana,

Liceul de Transporturi Auto “Traian Vuia”, Galați

Trecerea de la un învățământ tradițional la un învățământ modern și din perspectiva practicilor evaluative este un proces de inovare sistemică care nu presupune o separare totală față de trecut ci mai degrabă promovarea unor atitudini pozitive față de schimbare, o preluare critică a ceea ce este valoros în tradiția învățământului românesc și o continuă acțiune de inovare. Metodele moderne de evaluare presupun un caracter complementar sau alternativ în sensul că ele vin să întregască gama de metode tradiționale, fiind utile în evaluarea achizițiilor școlare, și din perspectiva unei libertăți mai mari a profesorului față de produsul activității elevilor. În principiu, opinia multor pedagogi este că învățământul a insistat o perioadă destul de mare pe construirea acelor acțiuni care puneau în prim plan memoria, elevii umplându-și sârguincioși mintea cu cunoștințe, din care nu foloseau decât o mică parte mai târziu, limitându-se să depindă de judecata celorlalți. De aceea se insistă astăzi, pe promovarea metodelor ce implică participarea activă și prin urmare, interesul direct al elevului în propria formare și dezvoltare cognitivă. În primul rând, trebuie asigurată, sensibilizarea și crearea acelor situații de receptivitate, întrucât mai apoi, implicarea personală într-o experiență determină reacții și o activitate personală intensă, ceea ce are drept consecință activizarea. Cercetările au reliefat că atenția cât și informațiile ce se vehiculează sunt reținute în modul următor: 10% din ceea ce auzim, 30% din ceea ce vedem, 50% din ceea ce auzim și vedem în același timp, 80% din ceea ce spunem, 90% din ceea ce spunem și facem ca produse ale activității noastre personale sau în care suntem implicați.

I Metode tradiționale de evaluare

Evaluarea orală are la bază conversația euristică. Este cea mai utilizată metodă întrucât implică elevii și profesorii în gradul cel mai înalt în activitatea didactică, ajungând rapid la un feed-back al rezultatelor predării respectiv învățării. Ea poate fi individuală, frontală sau combinată, și folosită îndeosebi în situații de reactualizare a cunoștințelor, de recapitulare, sistematizare și în apreciere, asigură cu succes dezvoltarea capacităților de comunicare verbală devenind în sine o activitate de învățare.

Dezavantajele evaluării orale: are un grad mai mare de subiectivism decât celelalte tipuri de evaluări, gradul diferit de dificultate al întrebărilor de la un elev la altul; consum mare de timp;

Evaluarea scrisă este metoda prin care se oferă în modul cel mai eficient posibil și cu un grad ridicat de obiectivitate calitatea activității didactice precum și concretizarea ei în nivelul de cunoștințe pe care le stăpânesc elevii. Modalitățile prin care se realizează aceasta sunt: lucrări de control cu durată de timp mică, teste, teze, fișe de lucru.

Avantajele evaluării scrise: este obiectivă; verifică un număr mare de elevi într-un timp scurt; acoperă un conținut unitar de evaluat și același pentru toți elevii; rezultatele elevilor sunt comparabile la aceleași criterii; avantajează persoanele emotive; elevii au posibilitatea de ași elabora răspunsul într-un ritm propriu; se pot elimina efectele „halo” sau „Pygmalion”. Evaluarea scrisă se realizează cel mai bine cu ajutorul testelor docimologice. Testul docimologic se constituie ca un instrument de evaluare specifică ce determină acordarea unei note sau calificativ și care conduce la o ierarhizare a elevilor după performanțele obținute.

Dezavantajele evaluării scrise: feed-back-ul activității nu este atât de rapid ca la evaluarea orală, datorită relativei întârzieri în corectarea probelor și comunicării răspunsurilor corecte și a notării. Elevii nu pot fi ajutați în timpul evaluării ca la cea orală, eventuale neconcordanțe între obiectivele stabilite și conținutul testului, un conținut propus prea mare față de timpul disponibil de rezolvare.

După momentul aplicării: teste inițiale, teste de progres, teste finale. În esență, instrumentele de evaluare sunt formate din itemi care solicită tehnici de prezentare a răspunsurilor. În literatura de specialitate găsim o varietate de itemi cum ar fi: itemi obiectivi, itemi caracterizați prin obiectivitate ridicată în evaluarea învățării. Punctajul corespunzător se acordă sau nu în funcție de alegerea răspunsului corect. Itemi semiobiectivi - itemi care dezvoltă profunzimea înțelegerii noțiunilor învățate și claritatea în exprimare. Itemi subiectivi (sau cu răspuns deschis) - itemi care testează obiective/competențe ce scot în evidență originalitatea, creativitatea și caracterul personal al răspunsului.

Evaluarea prin probe practice reprezintă metoda care pune în practică cunoștințele învățate de elevi, identifică și dezvoltă acele aptitudini, deprinderi și priceperi necesare realizării unei activități. Pentru matematică, de exemplu, sunt utile aplicarea cunoștințelor în rezolvarea unor probleme de economie referitoare la costul minim, sau probleme de transport, în calculul unor date statistice sau procente, etc. Din păcate, practica școlară ne arată că prea

puțini profesori utilizează activitățile practice în cadrul procesului instructiv și cu atât mai puțin le folosesc ca modalități de evaluare. În primul rând, mulți acuză lipsa unor mijloace și materiale didactice necesare desfășurării activității, iar atunci când există, apare reticența de a le folosi curent. În al doilea rând, este vorba de lipsa unor exemple de activități practice care să fie puse la dispoziția cadrelor didactice cu excepția celor foarte puține prezentate în manualele școlare.

II Metode moderne de evaluare

Observația sistematică a elevului față de activitatea școlară are la bază motivația de cunoaștere a personalității elevului, a intereselor și preocupărilor lui vis-a-vis de activitatea școlară, atitudinile sociale și comportamentul în public. Această metodă presupune realizarea unui plan al desfășurării observației pe o perioadă de timp care se bazează pe o bună pregătire a cadrului didactic în vederea observării (lansarea unor ipoteze, documentarea în problemă, precizarea obiectivului, pregătirea instrumentelor necesare), și pe o observare propriuzisă (observări repetate, naturale, imediate în urma manifestărilor și discrete, fără a fi observate de elevi). Avantajul acestei metode e de natură psihopedagogică, determinând comportamentele reale din clasă, evidențiindu-se ca foarte utilă în situația elevilor cu cerințe speciale, însă are și dezavantajul că este mult subiectivă, cere mult timp și necesită folosirea și a altor metode de evaluare. Instrumentele cel mai frecvent utilizate sunt: - fișa de evaluare/ caracterizare psihopedagogică; - scara de clasificare; - lista de control; - grila de apreciere;

Referatul se prezintă ca acel instrument care identifică nivelul de performanță individuală al elevilor pentru o anumită temă dintr-o activitate. Acesta poate fi de două feluri, fie de investigație științifică, fie bibliografică, având la bază o anumită bibliografie. Referatul, util îndeosebi elevilor de la clasele mari pentru o evaluare sumativă la sfârșit de semestru, poate fi folosit și ca evaluare continuă, adică pe parcursul semestrului, având un puternic caracter formativ și creativ pentru elevii motivați în activitatea respectivă precum și un caracter sumativ întrucât se realizează pe o perioadă mai lungă de timp și este nevoie de folosirea unui ansamblu de cunoștințe, abilități, atitudini, priceperi, etc.. Tema referatului poate îngloba o parte de conținut destul de mare din programa unui curs sau poate extinde acest conținut și pentru alte discipline, asigurând astfel un caracter interdisciplinar și transdisciplinar, direcție pe care învățământul românesc tinde să o promoveze

Proiectul se constituie ca o metodă de evaluare mai amplă realizată individual sau în grup pe o perioadă mai mare de timp, având la bază motivația elevilor pentru un anumit subiect, ceea ce reprezintă o formă de evaluare puternic motivantă pentru elevi. Se permite astfel evaluarea

unor capacități superioare ale elevilor, atitudini, aptitudini, deprinderi, strategia evaluativă funcționând la nivel de proces, prin faptul că elevii cooperează, experimentează, descoperă și prelucrează informațiile cât și la nivel de produs, prin faptul că „reflectă efortul individual, de grup, reprezintă expresia performanței individuale și de grup, constituie dovada implicării personale și a interesului pentru împlinirea unui parcurs colectiv”. Proiectele pot fi disciplinare (sau pluridisciplinare) asigurând aprofundarea și extinderea activității de învățare din clasă, precum și proiecte cu caracter socio-cultural: spectacole, excursii tematice, proiecte comunitare, acțiuni ecologice, confecționarea de materiale didactice, etc.

Investigația reprezintă metoda ce presupune rezolvarea unei sarcini de către elev în mod creator, prin punerea în evidență a unui întreg ansamblu de cunoștințe și capacități în condiții de învățare diferite de cele clasice. Investigația, pe de altă parte, are un caracter sumativ, implicând cunoștințe, priceperi, abilități și atitudini dezvoltate pe o perioadă mai lungă de timp, precum și un caracter formativ respectiv integrator pentru procesele de învățare, evaluare. Ea se poate desfășura pe parcursul unei sau a mai multor ore de curs, prin formularea clară și concisă a unor teme care se pot lăsa pentru acasă dar care vor fi definitivate în clasă.

Autoevaluarea reprezintă o metodă de evaluare cu un grad formativ ridicat, prin implicarea elevilor în aprecierea propriilor rezultate, pe baza unor criterii de evaluare stabilite și comunicate anterior de către profesor în colaborare sau nu cu ei. Se impune ca elevii să fie încurajați să se autoevalueze, întrucât, astfel pot urmări mai atent obiectivele pe care le au de îndeplinit, sarcinile de lucru pe care le au de rezolvat și nivelul de performanță la care trebuie să ajungă. Se pot folosi pentru aceasta grile de autoevaluare, prin care elevul își poate determina individual eficiența activității sale.

Bibliografie:

1. Radu, T.I, 2005-Evaluarea in procesul didactic, EDP RA, Bucuresti
2. Petrovici, C, Neagu, M, 2002- Elemente de didactica matematicii, Editura Pim, Iasi
3. 2003-Ghid de evaluare scola, Editura Alfa ,CCD Neamt

START SPRE PERFORMANȚĂ ÎN MATEMATICĂ

Prof. Crețu Daniela-Mariana

Școala Gimnazială Nr. 3 Galați

Rolul educației matematice s-a schimbat în ultimele decenii, matematica școlară devenind un domeniu cu implicații sociale importante. Cultura matematică este considerată o cale de acces către cariere de succes. În sistemele de educație evocate, se conștientizează faptul că matematica școlară are, pentru cei mai mulți, o utilitate socială, și pentru cei mai puțini, o valoare academică. Educația matematică este corelată cu educația științifică și dezvoltarea tehnologică, obiective importante ale sistemelor de educație analizate.

Curriculumul matematic, deși orientat de repere normative, are o dinamică determinată de cerințe actuale, uneori urgente. Educația matematică încearcă să reflecte natura inter/transdisciplinară a învățării. Eforturi remarcabile sunt orientate către reactualizarea conținuturilor, vizând, în special, caracterul aplicativ. Premisa aplicării matematicii este dată de dezvoltarea gândirii logice, deci de fundamente cognitive. O astfel de abordare este încurajată în anii de educație obligatorie. Conținutul educațional este selectat în așa fel încât să permită conexiunea între discipline, precum și aplicarea cunoștințelor.

Cercetările dedicate eficienței practicilor de instruire sunt frecvent realizate în aceste țări, ca argumente pentru inițierea anumitor schimbări în programele de studiu. Din aceste investigații reiese faptul că predarea tradițională continuă să fie preponderentă, chiar dacă profesorii recunosc că strategiile noi de învățare au o valoare pedagogică remarcabilă.

Testările standardizate au modificat fundamental modul de instruire. În studiile realizate, profesorii recunosc că există riscul ca testarea să vizeze doar rezultatele învățării conform standardelor de evaluare și, mult mai puțin, nevoile de dezvoltare ale elevului. Aici, testările internaționale sunt urmate de studii comparative și ierarhizări, dar și de analize la nivel național pentru a se identifica sursa reușitei/nereușitei. Testările naționale au rolul de a oferi feedback asupra calității programelor de studiu.

Tradiția formării academice persistă și în cele mai evaluate sisteme. Aceasta este intens corelată cu specificul disciplinei și mult mai puțin cu metodica predării. Totuși, se recunoaște valoarea practicii în țările analizate, întrucât până la 2/3 din formarea inițială este realizată prin practică. În toate sistemele de educație, formarea profesorilor rămâne un aspect critic, intens

discutat, în special atunci când sunt explorate efecte cumulative la nivel de sistem. Per ansamblu, profesia didactică are un anumit prestigiu social.

În ultimii ani, o serie de studii atrag atenția asupra unui declin alarmant în ceea ce privește interesul pentru educația matematică. La nivel mondial, așa cum reiese din (meta)analiza celor mai multe cercetări, deciziile aplicate pentru combaterea performanței scăzute sunt legate de fixarea fundamentelor în învățarea matematicii (educația timpurie); suportul pentru diminuarea dificultăților de învățare; stimularea motivației, prin conexiuni cu alte discipline; implicarea părinților în procesul de învățare. În unele țări, al căror sistem de educație matematică a fost studiat, interesul pentru motivarea în învățarea matematicii este menținut prin manuale interesante, cu introducerea unor noțiuni și teorii noi pornind de la exemple tractive din viața reală. Pe lângă acestea sunt organizate expoziții și festivaluri matematice. De asemenea, există muzee ale matematicii și secții dedicate matematicii în muzeele științei sau tehnologiei.

Bibliografie

1. Comisia Europeană. (2011), *Învățământul matematic în Europa: Provocări comune și politici naționale*, Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură, EACEA P9 Eurydice.
2. Hiebert, J. Stigler, J. (2004), *A world of difference Mathematics and Science*. 25/4,
3. Vol. 1, No. 1. 10. Mullis, I.V.S., Martin, M.O., Minnich, C.A., Stanco, G.M., Arora, A., Centurino, V.A.S., & Castle, C.E. (2011), *TIMSS Encyclopedia: Education Policy and Curriculum in Mathematics and Science*, Volumes 1 and 2, Chestnut Hill, MA: TIMSS & PIRLS International Study Center, Boston College.

**AVANTAJELE ȘI OPORTUNITĂȚILE OFERITE
PROFESORILOR DE LIMBI STRĂINE
PRIN PLATFORMA MAGICSCHOOL AI**

Crijinovschi Jeanina
Școala Gimnazială nr.29 Galați

În era digitalizării, educația a evoluat semnificativ, iar profesorii beneficiază din plin de tehnologiile emergente. Printre acestea, platforma MagicSchool AI se dovedește a fi un instrument valoros, care oferă numeroase aplicații și resurse pentru a sprijini învățarea și predarea limbilor străine. În acest articol, vom explora avantajele și oportunitățile pe care le oferă această platformă profesorilor de limbi străine și modul în care aceștia pot integra aplicațiile sale în activitățile de clasă și teme pentru acasă.

Utilizarea platformei MagicSchool AI permite profesorilor să integreze tehnologia în predare, ceea ce este esențial în contextul actual. Elevii sunt familiarizați cu tehnologia și așteaptă ca aceasta să facă parte din experiența lor educațională. Prin utilizarea aplicațiilor interactive și a resurselor digitale, profesorii pot să îmbine cunoștințele tradiționale cu cele moderne, creând astfel un mediu de învățare mai dinamic.

MagicSchool AI pune la dispoziția profesorilor o gamă variată de resurse educaționale, inclusiv planuri de lecții, activități interactive și exerciții personalizate. Aceste resurse sunt concepute pentru a facilita învățarea prin metode inovatoare, care captează atenția elevilor. Profesorii de limbi străine pot utiliza aceste resurse pentru a crea lecții captivante, care să îmbine teoria cu practica.

Un element evident de modernitate și utilitate al acestei platforme îl reprezintă posibilitatea oferită profesorilor de a genera în doar câteva secunde cu ajutorul AI planuri de lecție elaborate și structurate, cu idei creative și diverse, cu resurse multimedia bogate și utile. În aplicația Lesson Plan este suficient ca profesorul să precizeze nivelul de studiu, competențele și obiectivele urmărite și subiectul lecției. Make it Relevant este o abordare importantă pentru profesorii de limbi străine, care poate fi utilizată pentru a face lecțiile mai atractive și mai semnificative pentru elevi, conectează conținuturile cu interesele elevilor (muzică, filme, sport etc.), utilizează materialele autentice (articole de știri, videoclipuri, melodii și cărți din cultura limbii studiate). Image Generator permite crearea de materiale vizuale atractive pentru lecții:

ilustrații pentru vocabular, postere cu reguli gramaticale, imagini contextuale pentru exerciții de conversație.

În vederea consolidării de către elevi a cunoștințelor predate, Worksheet Generator compune fișe de lucru cu exerciții de completare a spațiilor libere, de alegere multiplă și de formulare a unui răspuns. Folosirea acestui instrument economisește foarte mult din timpul de pregătire al profesorului pentru ore. Instrumentul Vocabulary Based Texts este destinat profesorilor de limbi străine pentru a crea texte sau exerciții care se concentrează pe un anumit vocabular (familia, casa, hobby-uri, sporturi, alimente etc.) Acesta poate ajuta la consolidarea învățării vocabularului prin generarea de activități care includ cuvinte cheie sau teme specifice. Profesorii pot utiliza acest instrument pentru a crea materiale didactice adaptate nevoilor elevilor, facilitând astfel învățarea eficientă a limbii. Informational Texts generează texte informative, nonliterare care pot fi utilizate în procesul de învățare a limbii. Acesta permite crearea de materiale care conțin informații relevante pe diverse subiecte, ajutând elevii să își îmbunătățească abilitățile de citire și înțelegere a textului.

Instrumentul YouTube Video Questions creează întrebări pe baza conținutului unui videoclip vizionat de elevi. Întrebările pot fi de tipul „Ce a spus protagonistul despre...?” sau „Cum s-a simțit în legătură cu...?” După vizionare, se pot organiza discuții în grup despre videoclip. Întrebările pot stimula conversația și pot ajuta la dezvoltarea vocabularului. Profesorul folosește întrebările ca parte a evaluării pentru a verifica înțelegerea elevilor. Acest instrument transformă vizionarea videoclipurilor într-o experiență educativă interactivă și valoroasă.

MagicSchool AI oferă instrumente pentru un feedback rapid și eficient din partea elevilor. Prin evaluările online, profesorii pot identifica rapid domeniile în care elevii au nevoie de îmbunătățiri și pot oferi sugestii personalizate. Această evaluare continuă este esențială pentru a asigura progresul elevilor și pentru a menține un standard ridicat în predarea limbilor străine.

Pentru etapa de evaluare a elevilor, instrumentul Multiple Choice Assessments creează teste grilă la care asociază și un barem de răspunsuri, după ce profesorul a specificat nivelul de studiu, numărul de itemi și noțiunile pe care urmărește să le evalueze. Instrumentul Rubric Generator generează grile de evaluare sub formă de tabele. De asemenea, Text Dependent Questions propune întrebări pe marginea unui text, și permite evaluarea înțelegerii și a gândirii critice în contextul învățării limbilor străine, lucru esențial pentru dezvoltarea competențelor lingvistice.

Un alt avantaj major al platformei este capacitatea de a oferi învățare personalizată. Profesorii pot adapta activitățile la nevoile și nivelul de competență al fiecărui elev. Aceasta este deosebit de importantă în predarea limbilor străine, unde elevii pot avea niveluri diferite de cunoștințe. Cu ajutorul instrumentelor de evaluare disponibile pe MagicSchool AI, profesorii pot monitoriza progresul elevilor și pot ajusta materialele didactice în consecință.

Instrumentul IEP Generator concepe programul individualizate pentru copiii cu CES, pe baza datelor introduse de profesor, descrie nivelul de performanță limitat de deficiența intelectuală sau fizică, propune obiective SMART, (de exemplu: Elevul va putea citi un text adecvat vârstei de 11 ani, cu o viteză de 60 cuvinte pe minut, cu o precizie de 90% în decurs de șase luni.), și oferă profesorilor sfaturi pentru metode de lucru cu acești elevi. Instrumentul Advanced Learning Plan (ALP) proiectează planuri de lucru de studiu avansat pentru elevii dotați, personalizează curricula, stabilește obiective avansate, monitorizează progresul și îmbunătățește motivația. Text Leveler permite adaptarea materialelor de lectură la nivelul de competență al elevilor, profesorii pot introduce texte pentru a evalua nivelul de dificultate și a se asigura că sunt adecvate elevilor. Text Leveler poate ajuta profesorii să modifice texte existente, făcându-le mai accesibile sau mai provocatoare, în funcție de nevoile elevilor.

Componenta ludică a activității profesorului poate fi îmbogățită de instrumentele Song Generator și Teacher Joke. Song Generator creează materiale didactice originale. Profesorii pot genera versuri de melodii adaptate pentru a include vocabularul sau structuri gramaticale specifice pe care doresc să le predea. Muzica este un mod eficient de a învăța o nouă limbă. Profesorii pot folosi melodiile generate pentru a ajuta elevii să asimileze mai ușor pronunția și intonația. Versurile generate pot fi folosite ca exerciții de vocabular, unde elevii pot învăța noi cuvinte și expresii în context. Profesorii pot folosi melodiile pentru a evalua abilitățile de ascultare și înțelegere ale elevilor. Teacher Joke are beneficii incontestabile deoarece glumele pot ajuta elevii să își dezvolte abilitățile de comunicare și înțelegerea umorului în limba țintă iar râsul poate ajuta la reducerea anxietății și a stresului, creând un mediu de învățare mai relaxat și mai plăcut. Profesorii pot folosi glume care includ jocuri de cuvinte sau expresii idiomatice pentru a introduce noi termeni și concepte. Iată o glumă pe care profesorii de limbi străine o pot folosi: De ce este cartea de gramatică tristă? Pentru că are prea multe reguli!

Instrumentele prezentate mai sus se regăsesc în chatbotul Raina, inteligența artificială cu care profesorul poate conversa pe orice tema. Dialogul pe care îl poartă, expresiile de politețe

folosite, formulele de adresare dau impresia unei ființe umane care îți vorbește iar senzația pe care o lasă este foarte plăcută. Acest robot este de mare ajutor pentru crearea de resurse didactice (exerciții, texte), traduceri în diferite limbi și explicarea unor expresii, sugestii pentru activități, explicarea gramaticii și exerciții de vocabular. Însă Raina poate răspunde și la întrebările profesorului diriginte pentru pregătirea orelor de curs.

MagicSchool AI nu se limitează doar la activitățile de clasă; platforma oferă și suport pentru teme și proiecte. Profesorii pot crea sarcini de acasă care să încurajeze elevii să își exerseze abilitățile lingvistice în afara mediului școlar. De exemplu, prin utilizarea de resurse multimedia, elevii pot fi încurajați să analizeze texte, să asculte înregistrări audio sau să participe la discuții online, consolidând astfel învățarea.

În concluzie, platforma MagicSchool AI reprezintă o resursă valoroasă pentru profesorii de limbi străine, oferind o multitudine de aplicații și oportunități pentru a îmbunătăți procesul de învățare. Prin accesul la resurse inovatoare, învățare personalizată, activități interactive, și sprijin pentru teme, educatorii pot transforma predarea limbilor străine într-o experiență captivantă și eficientă. Tehnologia joacă un rol crucial în educație, iar integrarea acesteia prin platforme precum MagicSchool AI este un pas important spre viitorul predării și învățării.

Bibliografie

1. Crawford, Kate, *Atlas of AI: Power, Politics, and the Planetary Costs of Artificial Intelligence*, Yale University Press, 2022.

Sitografie

1. <https://app.magicschool.ai/tools>

INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ ȘI EVOLUȚIA ȘCOLARĂ

Prof. Felicia Alexandrina Crișan

Liceul Tehnologic Decebal, Dr.Tr.Severin

Învățarea copiilor despre înțelegerea și gestionarea propriilor emoții este o abordare obligatorie pentru toți dascălii care își doresc elevi echilibrați, implicați și fericiți că vină după ce finalizează ciclul antepreșcolar, la școală. Toți copiii trebuie să fie ajutați să își găsească o stare mentală de bine, lucru care poate fi realizat de către cadrele didactice prin utilizarea unor modalități de a-i învăța pe copiii despre recunoașterea și înțelegerea emoțiilor.

Pe parcursul dezvoltării lor, copiii au nevoi diferite. În primii doi ani de viață, aceste nevoi sunt legate în mod special de reținerea și reglarea emoțională pe care mama, tatăl sau adultul care se ocupă de îngrijirea sa, le pot transmite în acțiunile lor zilnice, completând interesul pentru explorare într-un mediu sigur.

După vârsta de 2-3 ani, copilul este pregătit pentru o educație formală, în afara mediului său familial. Indiferent că este vorba de un sistem tip creșă sau de grădiniță, această perioadă reprezintă o oportunitate pentru dezvoltarea integrală a copilului. Pregătirea copilului pentru această etapă poate fi provocatoare, dar cu o colaborare bună între părinte și educator, aceasta poate fi un succes în scurt timp.

Educația timpurie formală oferă copiilor experiențe de creștere și dezvoltare prin joacă și interacțiune cu alți copii. Le permite să devină încrezători într-un mediu sigur și susținut, oferind un cadru de apartenență. Mersul la grădiniță oferă copiilor abilități de viață și oportunități de a avea succes în toate domeniile de dezvoltare, punând o bază solidă pentru călătoria lor educațională. Grădinița este locul în care se extind cunoștințele copiilor despre ei înșiși, familie, cultură, mediul lor și comunitate.

În cadrul orelor de limbă engleză, se poate porni de la învățarea unor noi termeni de vocabular, identificând o gamă largă de emoții. Apoi în grupa de la grădiniță, poate fi creat un poster de bunăstare cu vocabular emoțional, împreună cu sisteme de etichetare pentru ai ajuta pe copiii ca să își pună numele lângă o emoție, să se auto-reflecte și să-și dezvolte cunoștințele despre sănătatea mintală și bunăstarea. Pe lângă emoțiile de bază, cum ar fi fericit și trist, copiii sunt învățați cuvinte mai complexe, inclusiv cu conotație negativă, cum ar fi: uimit, jenat, agitat, îngrijorat, uimit.

Pe lângă dezvoltarea vocabularului în limbă străină, implicarea în astfel de activități vizează crearea și dezvoltarea unor abilități de autoreglare, ceea ce înseamnă capacitatea de a-ți gestiona

emoțiile și comportamentul, capacitatea de a rezista la reacții extrem de emoționale, de a te calma atunci când te superi, de a te adapta la o schimbare a așteptărilor și de a gestiona frustrarea fără o izbucnire.

Este un set de abilități care le permite copiilor să-și îndrepte propriul comportament către un scop, în ciuda impredictibilității lumii și a propriilor noastre sentimente. Panourile de check-in pentru antepreșcolari, pentru a reflecta singuri cum se simt ar putea fi un exemplu de exercițiu care îi conștientizează pe aceștia asupra stării de bine. Când un copil poate descrie verbal cum se simte, este mai puțin probabil să manifeste frustrare prin comportament.

De asemenea, activități de respirație atentă pentru a ajuta la reducerea stresului și a anxietății, la creșterea concentrației și la dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor, introduse de către educator în anumite momente mai tensionate ale unei ore de activități.

A fi inteligent din punct de vedere emoțional, îi ajută și pe copii să se citească dar și să descopere ce simt ceilalți și să știe cum să răspundă în mod corespunzător, întărindu-le capacitatea de a crea și menține prietenii.

A vorbi despre propriile emoții în clasă nu este însă un lucru simplu, deoarece copilul se poate simți incomod să răspundă la întrebarea: „Cum te simți?” În schimb, trebuie să ne întrebăm cum un eveniment – cum ar fi un test sau o excursie – îl face pe copil să se simtă și cum acea emoție ulterioară îl face să se comporte.

Una dintre provocări este să găsești activități care să predea acest concept de înțelegere a emoțiilor și să-l faci cu ușurință. De exemplu, se poate folosi un material video, un joculeț pentru a vorbi despre modul în care evenimentele pot declanșa anumite comportamente (cum ar fi ascunderea după doamna educatoare), care, la rândul lor, pot provoca o emoție (frică). Poate fi distractiv pentru copii să folosească altceva decât comportamentul lor pentru a înțelege ideea de reglare emoțională. În timp, ei vor învăța să conecteze evenimentele cu emoțiile și să găsească controlul necesar pentru a-și gestiona comportamentul.

Predarea emoțiilor și modul în care emoțiile determină comportamentul este o abordare interdisciplinară, care trebuie făcută de fiecare educatoare, atât la orele de muzică, de desen, de engleză sau de sport, deoarece starea de bine și auto-înțelegerea sunt necesare pentru antepreșcolar în evoluția școlară și găsirea unei motivații reale de a participa la activitățile didactice .

Bibliografie:

1. Ioan Neacsu, Mihaela Suditu, 2019, *Educatia emotional-afectiva. Noi explorari, noi strategii*, editura Collegium Poliom
2. <https://www.weareteachers.com/emotional-regulation/>

Standarde de performanță pentru elevi

Autor: Curelaru Ana -Mădălina

Instituția : Scoala Gimnaziala Nr.25 Galați

De-a lungul ultimelor două decenii, standardele educaționale au constituit un subiect de interes controversat în întreaga lume, atât pentru decidenții în domeniul educațional, cât și pentru educatori - desemnați pentru a le implementa. Literatura de specialitate oferă numeroase și variate definiții pentru standardele educaționale, fără a se putea identifica întotdeauna un numitor comun al acestora. Confuzia se păstrează, de asemenea, în documentele oficiale ale ministerelor educației care se referă la această problemă.

Standardele se referă la “un model, un exemplu de activitate stabilit de către autorități sau de către opinia publică, prin consens general”, un “criteriu de luarea a deciziilor și de elaborare a judecăților de valoare” (Ravitch, 1995a, p.7). Ele desemnează atât *modele* sau *exemple*, cât și indicatori care să faciliteze evaluarea unei performanțe în raport cu acestea. Așadar, “standardele au fost create pentru a îmbunătăți calitatea vieții” (Ravitch, 1995a, p. 9). Deși stârnesc adesea nemulțumiri, standardele asigură vieții consecvență și continuitate, contribuind la evitarea dezordinii, a pericolelor și a accidentelor.

Standardele sunt supuse astăzi tendinței globaliste, fiind concepute adesea în scopul compatibilizării sistemelor naționale cu prevederile internaționale într-un domeniu (standarde privind tranzacțiile financiare internaționale, standarde privind cercetarea, standarde privind protecția mediului înconjurător etc. – care permit unor organizații precum O.E.C.D. sau O.N.U. să realizeze rapoarte pe baza unui set de criterii comune pentru toate statele).

Standardele educaționale, în general, și cele de performanță, în special, traversează un proces de internaționalizare. Astfel, s-au elaborat standarde de performanță internaționale pentru aria curriculară matematică și științe, noțiunile din matematică, fizică, chimie fiind mai puțin susceptibile de influențe culturale (Ravitch, 1995a).

Standardele de conținut sunt definite ca descrieri ale achizițiilor fiecărui elev, corespunzătoare disciplinelor din fiecare arie curriculară, pe care cadrele didactice trebuie să le aibă în vedere în activitatea de predare și evaluare (Ravitch, 1995b).

Standardele de performanță răspund întrebării “la ce nivel trebuie să se situeze aceste achiziții?” (***, 1994)¹. Ele ierarhizează – de regulă – patru nivele de achiziție a cunoștințelor și deprinderilor elevilor: insuficient, suficient, bine și foarte bine.

Standardele de conținut se aplică tuturor elevilor, indiferent de etnie, de apartenența lingvistică sau culturală, atât celor fără cât și celor cu nevoi educaționale speciale. Diferențe sensibile se remarcă însă în aplicarea standardelor de performanță. Există state care prevăd un timp mai îndelungat de studiere a unor discipline, pentru elevii cu nevoi educaționale speciale; în cele mai multe state, copiii cu dizabilități severe nu trebuie să îndeplinească standardele naționale de performanță. Recomandările asociațiilor profesionale care contribuie la elaborarea standardelor naționale de performanță oferă soluții mai generoase de aplicare a acestora în cazul copiilor cu dizabilități, cum ar fi evaluarea progresului școlar (Shriner, Ysseldyke & Thurlow, 1994).

Standardele privind oportunitățile de învățare (sau standarde privind contextul educațional) se referă la calitatea programelor educaționale, la nivelul de pregătire a cadrelor didactice, la resursele materiale etc.

Cele trei tipuri de standarde educaționale se intercondiționează: elaborarea și implementarea standardelor de conținut nu ar avea sens, câtă vreme nivelul de performanță al elevului nu ar fi clar specificat; de asemenea, standardele privind oportunitățile de învățare nu ar fi utile, în absența celor de conținut și a celor de performanță.

Standardele educaționale pot fi impuse prin lege, opționale (de regulă elaborate de organizații profesionale de renume) sau *de facto* (unanim acceptate de către comunitatea educațională). **În sistemul educațional românesc standardele sunt obligatorii și trebuie să regleze, să orienteze toate demersurile didactice ale profesorilor, atât în contextul evaluării interne, cât și în cazul evaluării externe.**

Procesul de elaborare și implementare a stârnit aprinse controverse cu privire la standardele de performanță. Cei mai mulți cercetători par a fi preocupați de incorectitudinea testelor docimologice care certifică nivelul achizițiilor elevului în raport cu standardele de performanță (Finn & Kanström, 2001). De exemplu, în sistemul educațional american testul docimologic substituie în mare măsură toate celelalte metode de evaluare. Numeroase voci susțin că această manieră de implementare a standardelor naționale de conținut și de performanță conduce la deteriorarea procesului educațional și la ocultarea finalităților educaționale care vizează formarea armonioasă a personalității elevului. De asemenea, testele docimologice pot genera erori în evaluarea achizițiilor a numeroase categorii de elevi și eludează aspecte care țin de creativitatea acestora (Lockwood, 1998).

Susținătorii standardelor educaționale (inclusiv a celor de performanță) își argumentează poziția apelând la analize sociologice și pedagogice care demonstrează importanța evaluărilor sumative, la absolvirea studiilor liceale și universitare. Acestea raportează achizițiile elevilor la standarde naționale și chiar internaționale (Little&Wolf, 1996; Dore, 1996).

În plus, guvernele din întreaga lume sunt mai interesate ca niciodată de starea sistemelor educaționale naționale, pentru că numeroase studii au relevat contribuția acestora la susținerea creșterii economice; de asemenea, diplomele de absolvire sunt vitale în determinarea șanselor de dezvoltare profesională a indivizilor (Wolf, 2000).

Există asociații internaționale care încurajează evaluarea raportată la standarde educaționale internaționale, la care au aderat peste 50 de state, cum ar fi Asociația Internațională pentru Evaluare Educațională și Asociația Internațională pentru Studiul Performanțelor Educaționale. Deși ponderea evaluărilor în raport cu standarde internaționale a crescut în ultimele decenii, pe scena educațională mondială se pot diferenția două modalități “clasice” de certificare a studiilor liceale și universitare: evaluarea în raport cu standarde naționale prin probe complexe de evaluare și prin teste docimologice. Fiecare dintre aceste modalități de evaluare prin raportare la seturi de standarde relaționează cu valorile, cultura și tradițiile educaționale specifice statelor promotoare.

Standardele de performanță constituie elementul central al unei reforme educaționale de succes. Ele delimitează nu numai rezultatele așteptate, ci implică și stabilirea strategiilor de evaluare a acestora. Prin raportarea la aceste rezultate sau la îmbunătățirea lor de-a lungul timpului, se pot stabili modalități de ameliorare a calității procesului educațional, dar și de întărire pozitivă/negativă a

JOCUL DIDACTIC ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

PROF. ÎNV. PREȘCOLAR CUZELI ALINA THEREZA
G.P.P. "PITICOT", LOC. SLOBOZIA, JUDEȚUL IALOMIȚA

"In copilărie, jocul este o lege și copilul trebuie să se joace chiar când face un lucru serios."

Noțiunea de joc prezintă anumite particularități la diferite popoare. La vechii greci, desemna activități proprii copiilor „a face copilării”, la evrei corespunde noțiunii de „glumă, haz”. Ulterior, în toate limbile europene, s-a extins asupra unei largi sfere de acțiuni umane care „pe de o parte nu presupun o muncă grea, iar pe de altă parte oferă satisfacție și veselie”

Jocul este o activitate specific umană, dominantă în copilărie, o activitate de tip fundamental cu rol hotărâtor în evoluția copilului, constând în reflectarea și reproducerea vieții reale într-o modalitate proprie copilului, ca rezultat al interacțiunii dintre factorii bio-psiho-sociali.

E. Schulman afirmă în lucrarea sa “Didactica preșcolară” că “pentru un copil jocul este muncă sa, iar adulții nu trebuie să minimalizeze nici această activitate, nici seriozitatea cu care este îndeplinită de cei mici”. Mai degrabă adulții ar trebui să se bucure că micuții învață făcând efectiv ceva, așa cum spune un vechi proverb chinezesc:

”Aud și uit,
Văd și țin minte,
Fac și înțeleg.”

E. Claparede în lucrarea sa “Psihologia copilului și pedagogia experimentală” scrie că “Jocul este singura atmosferă în care ființa sa psihologică poate să respire și în consecință poate să acționeze. A ne întreba de ce este copil, nu ne putem imagina copilărie fără răsetele și jocurile sale”, “jocul este muncă, este binele, este datorință, este idealul vieții. Jocul este sintagma, atmosfera în care ființa sa psihologică poate să respire și în consecință poate să acționeze”. Nu ne putem imagina copilăria fără răsete și jocurile sale. Un copil care nu știe să se joace, este un adult care nu va ști să gândească.

Jocul didactic este creat de pedagog. Specificul lui constă în faptul că îi este subordonat în sensul că intră în fondul mijloacelor sale pedagogice, este însușit treptat de către copii și poate deveni apoi conținutul activităților lor individuale.

Ca urmare a cercetărilor pe care le-au făcut specialiștii pedagogi și psihologi, s-a ajuns la concluzia că activitatea care formează copilul și care este definită pentru el este “jocul”. Acesta își găsește motivația și împlinirea în sine însuși, contribuția sa instructivă și educativă fiind de neînlocuit.

Jocul didactic își găsește locul cu maximă eficiență, el fiind o punte de legătură între **joc – ca tip de activitate dominantă în grădiniță și activitatea de învățare**.

“Combinarea, uneori reală, alteori aparentă, a activităților clasice de învățare cu cele de învățare prin joc diversifică modul de lucru și conduce deseori la o învățare care este conștientizată la sfârșitul zilei. Lecțiile clasice, chiar dacă au o temă interesantă, devin plictisitoare pentru că, de cele mai multe ori, sunt lineare, fără o gândire a lor în stadii, în etape... Jocurile folosite ca, metode de învățare produc interacțiune și participare, creează un climat relaxant, dar antrenant.” (Ciolan, 2008, p. 229)

Contrar unor teorii care susțin că jocul și educația se exclude reciproc fiind două acțiuni specific aparte, în practică, jocul a fost dintotdeauna socotit ca o modalitate de educație pusă în slujba dezvoltării activității mintale, a celei senzoriale, manuale, a exprimării plastice, ritmice, verbale, grafice. Jocul se poate, așadar, înălța până la nivelul seriozității, nu numai al divertismentului, *asumându-și importante funcții pedagogice*, atunci când este rațional integrat în sistemul muncii instructiv-educative.

Ca principală și vitală activitate a preșcolarilor, jocul didactic își vedește valențele integratoare putându-se desfășura în toate etapele și activitățile din grădiniță. Diferă de la o activitate la altă, în funcție de obiectivele și conținuturile dominante ale acesteia. Jocul didactic este un mijloc de accelerare a trecerii de la joc la învățare, deoarece îmbină ludicul cu asimilarea de cunoștințe și formarea unor capacități de cunoaștere.

Jocul didactic rezolvă, prin conținutul său, o mare parte din problemele educației intelectuale. Deși rolul lui este mai neînsemnat în privința transmiterii noilor cunoștințe, în schimb el are o contribuție largă în prezentarea, consolidarea, adâncirea, sistematizarea și verificarea cunoștințelor.

De exemplu, prin jocul didactic „Găsește aceeași culoare” de la grupa mijlocie, se precizează și se verifică denumirea diferitelor culori învățate anterior; prin jocul „Cu ce construim?”, de la aceeași grupă, se fixează denumirile diferitelor unelte și materiale folosite la construcția unei clădiri; prin jocul didactic „Cine are aceeași figură?”, de la

grupa mare, se actualizează reprezentările de formă: cerc, pătrat, dreptunghi, triunghi, oval; de asemenea, prin jocul „Ce-a găsit păpușa?”, de la grupele mici, se activează unele cuvinte care denumesc jucării. O mare parte dintre jocurile didactice comandate în tematica programei are drept scop sistematizarea cunoștințelor copiilor. De exemplu, jocurile didactice „Cu ce călătorim?”, „Spune unde trăiește?”, „Anotimpurile” sau „După mine, cine vine?”.

Joc : “ Căsuța toamnei – Căsuța iernii”

Scop:

- Sistematizarea cunoștințelor copiilor despre anotimpurile toamna și iarna .

Sarcina didactică:

- Selectarea și descrierea ilustrațiilor (cu elementele caracteristice de toamnă/iarna) și asocierea cu anotimpul corespunzător.

Regulile jocului:

Pe rând, câte un copil de la fiecare echipă ,numit de pitic, alege un jeton (element) îl privește, îl prezintă copiilor după care descrie imaginea denumind anotimpul căruia i se potrivește. Dacă rezolvă corect primește o “steluță norocoasă” drept recompensă.

Elemente de joc: Zâna Toamnă și Zâna Iarnă , pitic, aplauze, întrecerea.

Material didactic: ilustrații cu elemente caracteristice fiecăruia dintre cele două anotimpuri (copac cu frunze ruginii, copac desfrunzit, fereastră cu ploaie/ninsoare, coșuleț cu fructe de toamnă, brad de Crăciun, crizantemă, steluțe de zăpadă, pardesiu, umbrelă, palton, mănuși, bicicletă, minge, săniuță, patine, etc.).

Desfășurarea jocului:

Piticul îi roagă pe copii să-l ajute să aleagă toate elementele necesare pentru completarea decorului din jurul căsuțelor pentru că cele două zâne se laudă fiecare că este cea mai frumoasă, cea mai bogată și aduce cele mai multe bucurii copiilor. Pe rând, câte un copil indicat de pitic prin numărătoarea : “ Unu, doi și trei/ Hai răspunde dacă vrei!”, alege un jeton (element) de pe masă educatoarei, îl privește, îl prezintă și copiilor și apoi descrie imaginea și denumește anotimpul căruia i se potrivește, așezându-l în dreptul căsuței potrivite. Răspunsul corect este recompensat cu o “steluță norocoasă” și cu aplauze din partea colegilor. Piticul alege alt copil să rezolve sarcina jocului. Câștigă copilul/ echipa care adună cele mai multe steluțe.

În încheiere se rezolvă o fișă cu cerința: “Colorează/ încercuiește numai elementele de toamnă/iarnă”.

Conducând jocul , educatoarea trebuie să creeze cele mai bune condiții de desfășurare a lui, astfel încât jocul didactic să-și păstreze specificitatea și să-și mărească eficiența.

Joc didactic : “Când se întâmplă și de ce?”

Scop:

- Sistematizarea cunoștințelor referitoare la aspectele specifice celor patru anotimpuri; înțelegerea legăturilor diferitelor fenomene ale naturii și viața animalelor, a plantelor și munca oamenilor.

Sarcina didactică:

- descrierea ilustrațiilor care reprezintă aspecte semnificative ale celor patru anotimpuri, stabilirea legăturilor dintre conținutul ilustrațiilor și anotimp, motivarea alegerii făcute.

Regulile jocului: fiecare echipă obține o imagine numai dacă reprezentantul ei răspunde corect și complet la întrebarea Când se întâmplă și de ce?. Echipa care primește ilustrația trebuie să ofere și ea în schimb o imagine în aceleași condiții.

Elemente de joc: surpriza, aplauze, concurs.

Material didactic: pentru fiecare echipă câte 5-8 jetoane reprezentând fenomene ale naturii specifice celor patru anotimpuri.

Desfășurarea jocului: fiecare echipă va reprezenta unul din cele patru anotimpuri, dar nu va avea nici o imagine din anotimpul pe care îl reprezintă. Va trebui să obțină imagini prin schimb cu celelalte echipe. Pe rând, se ridică câte un reprezentant al fiecărei echipe ridicând un jeton și adresând întrebarea Când se întâmplă și de ce? Grupa care reprezintă anotimpul respectiv trebuie să se anunțe și să ofere răspunsul corect. Dacă răspunsul este corect primește un jeton fiind obligată să ofere în aceleași condiții o imagine unei alte echipe. Se va stabili cerința ca fiecare din membrii echipei să ofere un jeton și fiecare să răspundă pentru obținerea unei imagini. Câștigă echipa care obține mai repede imaginile corespunzătoare anotimpului pe care îl reprezintă

Varianta 1: pe tablă sunt așezate tablouri, cu copacul în cele patru anotimpuri. Pe masa educatoarei sunt așezate imagini cu fața în jos. Un copil vine și ia o imagine, o arată copiilor și le adresează întrebarea Când se întâmplă și de ce?. Copilul care răspunde corect, așează imaginea pe tabloul corespunzător.

Varianta 2: se împart la toți copii ilustrații cu aspecte specifice anotimpurilor. Educatoarea indică un anotimp prin intermediul unei ghicitori (cântec sau poezie), iar copiii cu ilustrația corespunzătoare acestuia se ridică în picioare și răspund, valorificând elementele din ilustrația primită.

Varianta 3: în fața grupei vor sta patru copii care vor reprezenta câte un anotimp. Ei vor avea în mână câte un coșuleț gol. Pe flanelograf vor fi așezate imagini cu acțiuni specifice celor patru anotimpuri. Educatoarea va spune o ghicitoare, pe rând, pentru fiecare anotimp. Grupa trebuie să răspundă în cor despre ce anotimp este vorba și apoi

vor alege de pe flanelograf toate imaginile specifice anotimpului respectiv și le vor pune în coșulețul corespunzător. Copilul-anotimp îi va răsplăti cu steluțe (iarna), cu ghiocei (primăvara), cu flori (vara) și cu fructe (toamna).

Se pot folosi următoarele versuri și ghicitori:

”Cine-i anotimpul oare
Care vine pe cărare
Cu fructele aurii
Și ruginește frunza din vii?”
(Toamna)

”O crăiasă din povești
Ne aduce nouă zăpezi
Și ghețuș, și derdeluș,
Hai, copii, afară-acuș!”
(Iarna)

”Cine aduce ghiocei,
Și pe câmp mulți mielușei
Și-o topește pe zăpadă
Când vine ea în ogradă?”
(Primăvara)

”Hai, copii, să-mi spuneți iute,
Când vă duceți voi la munte?
Dar la mare când ați fost?
Când afară-i timp frumos?”
(Vara)

Joc didactic : ”Ne jucăm, ne distrăm, pe Bozzo îl ajutăm”

Explicarea jocului:

Se prezintă sarcinile și regulile jocului:

”Lume, lume, adunare,
Astăzi este o zi mare,
A sosit ciroul în oraș,
Clovnul nostru vă invită,
La spectacol să veniți
Și cu drag să îl priviți?”

- ✚ Copiii vor numiți pe rând cu ajutorul expresiei ritmate ”Bozzo la drum pornește și la...se oprește”, pentru a rezolva sarcina cerută de educatoare.
- ✚ Răspunsurile corecte vor fi aplaudate și recomandate cu câte un balon colorat din partea lui Bozzo.

VARIANTA 1:

- ✚ Copiii denumesc jucăriile clovnului Bozzo găsite în cutie și formulează propoziții cu acestea (*mască, coif, balon, floare, minge*).

VARIANTA 2:

- ✚ Copiii denumesc acțiunile clovnilor după imaginile găsite în cortul ciroului și răspund la următoarea întrebare a educatoarei:
- ✚ Ce face clovnul? (*Clovnul dansează. Clovnul se joacă cu mingea. Clovnul cântă la vioară.*)

VARIANTA 3:

- ✚ Copiii mimează acțiunea clovnului după versurile de pe bilețelele găsite în baloane și apoi precizează acțiunea făcută.

1. ”Un clovn vesel și frumos
Sărea întruna sus și jos.”
2. ”Scoate voios de la spate
Floricele colorate
Și leoferea pe toate.”
3. ”Sunt un clovn zâmbitor
Multe mingi învârte de zor.”

Pentru fiecare mimă corectă copiii vor primi din partea clovnului Bozzocâte un balon colorat.

Valoarea **jocului didactic** nu se restrânge însă numai la atât. El are o largă contribuție mai cu seamă în stimularea și dezvoltarea tuturor proceselor psihice. Cea mai mare parte a jocurilor didactice, cu tot aspectul lor atractiv, cuprind valoroase exerciții senzoriale și mintale. Astfel, jocurile didactice influențează în mod nemijlocit activitatea tuturor analizatorilor.

De exemplu, jocurile „Spune cum face?” sau „Cine face așa?” contribuie la dezvoltarea sensibilității vizuale și tactile; în jocul „Ghicește ce ai gustat?” accentul cade pe perfecționarea sensibilității gustative și olfactive.

Un deosebit aspect îl au jocurile didactice în educarea memoriei, a calităților ei. De exemplu, jocurile de tipul „Ce s-a schimbat?” sau „Ghicește ce lipsește?” solicită copiii să rețină felul obiectelor și așezarea lor, pentru a putea apoi arăta modificarea făcută de conducătorul jocului – ceea ce implicit duce la dezvoltarea memoriei voluntare. Spiritul creator, imaginația sunt stimulate intens prin jocurile care pun în fața copiilor sarcina de a inventa o ghicitoare, de a plăsmui o povestire. De exemplu, jocurile „Ghicește cine este?”, „Telefonul”, „Ghicește la ce ne-am gândit” antrenează în mod deosebit activitatea creatoare a preșcolarului.

Jocurile didactice solicită în mare măsură activitatea gândirii, ele reclamând întotdeauna rezolvarea, în mod individual, a unor probleme. Astfel, în cadrul unor jocuri didactice, copiii trebuie să deosebească obiectele mari de cele mici („Este mic, este mare?”), pe cele lungi de cele scurte („Panglicuțele”), să compare obiectele în funcție de forma, de culoarea lor („Caută-ți căsuța”). Alte jocuri didactice pun pe copii în situația de a efectua clasificări ale obiectelor după diferite criterii concrete („Ce se potrivește?”), clasificări ale unor obiecte după anotimp („Spune unde trăiește?”), clasificări ale unor animale după mediul și locul unde trăiesc ele etc. În aceste cazuri, copiii sunt deprinși să efectueze generalizări și abstractizări. Sunt jocuri didactice, care presupun stabilirea unor judecăți și raționamente simple. Astfel, în jocul didactic „Cine a trimis scrisoarea?” copiii trebuie să deducă după produsul său unele desenate pe o ilustrație, ce meseriaș a trimis scrisoarea.

Jocul didactic contribuie fie direct, fie indirect și la educarea emoțiilor, sentimentelor morale și a trăsăturilor pozitive ale voinței și caracterului. Jocuri ca: „Cine știe mai bine?”, „Cine a trimis scrisoarea?” etc. îmbogățesc reprezentările copiilor, contribuie la formarea noțiunilor și judecăților morale.

În multe jocuri didactice se dezvoltă cinstea, răbdarea, spiritul critic și autocritic, stăpânirea de sine. În jocurile didactice „Ce s-a schimbat?” sau „Unde a zburat pasărea?” se cere copiilor să fie cinștiți, să nu privească în timp ce educatoarea schimbă sau ascunde jucăriile. O situație asemănătoare se creează și în jocul didactic „Găsește și taci”, în care regula impune copilului să se rețină de la manifestarea spontană pe care ar avea-o la găsirea obiectului ascuns. Aceasta, cu scopul de a nu deruta pe ceilalți jucători. În unele jocuri, regula interzice copiilor să se uite la vecini, să copieze după aceștia.

Jocul didactic are un aport valoros la încheierea colectivului și la formarea disciplinei conștiente. În joc, copilul este obligat să respecte inițiativa colegilor lui, să le aprecieze muncă și să le recunoască meritele; de asemenea, să respecte regulile jocului, să reacționeze în conformitate cu ele, să-și autoregleze propria activitate.

Trebuie subliniat, de asemenea, influența pe care o au jocurile didactice în educarea estetică a copiilor. Mănuind diferite materiale artistice realizate, făcând aprecieri asupra lor, copiii învață să aprecieze frumosul, își dezvoltă gustul estetic.

Jocul didactic constituie un mijloc valoros de instruire și educare a copiilor de vârstă preșcolară, deoarece rezolvă, într-o formă cu totul adecvată vârstei, sarcini instructive complexe, programate în grădinița de copii. Eficiența jocului didactic în raport cu celelalte mijloace practicate în grădinița de copii este cu atât mai mare cu cât realizăm o concordanță perfectă între procesul de cunoaștere a mediului înconjurător, procesul de învățare și acțiunea de joc, atât de atractive pentru preșcolar. În felul acesta procesul asimilării și adâncirii cunoștințelor este adaptat la cerințele și specificul vârstei preșcolare.

Pledez pentru folosirea jocurilor didactice ca și activitate, dar și ca metodă în cadrul altor activități de învățare, întrucât se iese din monotonia aceluiași algoritm de predare a unor lecții, prin participarea activă a copiilor, ei fiind stimulați și atrași prin diversitatea jocurilor didactice, a materialelor folosite în cadrul jocurilor didactice dintr-o singură oră și prin apariția elementului-surpriză, se imprimă activității un caracter aparte de modul de predare tradițional.

Jocul constituie activitatea de bază pentru vârsta preșcolară, oferă prilejul de a atinge obiectivele importante ce țin de latura formativă dar și cea informativă în dezvoltarea personalității copilului preșcolar.

Folosirea jocului didactic în lecții arată că acesta este valorificat din punct de vedere pedagogic cu intenția de a imprima lecției un caracter atrăgător, un dinamism real, iar sub aspect psihologic, orice tip de joc vizează interdependența dintre parametrul cognitiv-intelectual și cel activator-motivațional.

BIBLIOGRAFIE

1. Chateau, Jean - „Copilul și jocul”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972;
2. Eduardo, Claparede - *Psihologia copilului și pedagogie experimentală*, Editura Didactică și Pedagogică, 1975;
3. Elkonin, D.B., - *Psihologia copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980;
4. Elinor, Schulman K. – *Didactica preșcolară*, Ed.V& I Integral, București, 2000;
5. Emil Păun, Romita B. Iucu – “Educația preșcolară în România”, Editura Cartier, 2011;
6. Florica, Mitu, Ștefania, Antonovici - *Metodica activităților de educare a limbajului în învățământul preșcolar*, Ed. Humanitas Educațional, 2005;
7. Tatiana, Badita, Eugenia, Marinescu, Elena, Varzari – *Jocuri didactice pentru cunoașterea mediului și dezvoltarea vorbirii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974;

DIMINUAREA ANXIETĂȚII ȘI A STRESULUI

ÎN CADRUL EVALUARII ELEVILOR

PROFESOR CUZIC MIHAI MARIAN

LICEUL TEHN. TG.OCNA / ȘC.GIMN.LIVEZI 1

În vechime erau prezentate ca și surse de stres catastrofele naturale și practicile ocultе. Societatea de astăzi ne aduce în prim plan anxietatea, ce invocă și situațiile de evaluare, iar după cum știm cultura testelor este deosebit de puternică.

Anxietatea face parte din viața noastră, iar la nivel scăzut este bună, dar când depășește un anumit prag de intensitate, individul devine incapabil de a realiza sarcinile propuse. Devine atunci o alunecare spre patologic. Anxietatea față de testare începe din fragedă copilărie, teama de performanțe scăzute arată nivelul scăzut al imaginii de sine, iar notele școlare pot afecta stima de sine cât și reușita școlară. Trăirile anxioase colorează viața elevului, având consecințe mai puțin benefice deoarece crește consumul de energie, stres, tensiune.

Potrivit cercetătorilor în domeniu, anxietatea față de testare poate fi definită ca o stare emoțională neplăcută, caracterizându-se prin :

- tensiune psihică, aprehensiune, nervozitate
- activarea sistemului nervos autolitar exprimată prin diverse sisteme somatice cum ar fi palpitațiile, transpirații în absența efortului fizic, tremorul vocii în evaluarea orală sau a mâinii în evaluarea scrisă
- aceste reacții pot fi activate de o clasă de variabile ale personalității
- lipsa încrederii elevului în propria capacitate de a revenii
- îngrijorarea în legătură cu propria competență, nivelul de pregătire pentru test/examen
- cognitii negative referitoare la eventuala pierdere a stimei de sine, din partea celorlalți

În cazul evaluării orale pot fi identificați o serie de factori ce concură la elaborarea unui răspuns anxios, deoarece cheltuiesc mai multe resurse spre atingerea rezultatelor scontate, comparative cu cei mai puțini anxioși. Există persoane cărora anxietatea le este inclusă în anumite situații în care se află în evaluarea orală, enumerând ca titlu exemplificativ :

- prefera o altă modalitate de comunicare decât cea orală
- succesiunea celor examinați poate conduce la teama de a nu fi comparat cu altul
- au teama de a fi în centrul atenției
- perceperea sarcinii ca fiind mult mai complexă
- imaginea profesorului pe care elevul și-a format-o pe baza zvonurilor
- prezența colegilor
- stima de sine scăzută
- relația profesor-elev
- teama de a uita totul
- modul cum a fost învățat materialul
- modul de percepere al întrebărilor suplimentare
- experiența anterioară de la examinarea orală
- vârsta
- starea de moment a profesorului și elevului
- feet-beak primit din partea profesorului

În această situație de evaluare orală, datorită emoțiilor, prestația elevului ar putea să nu fie în concordanță cu posibilitatea sa reală.

Recomandări adresate cadrelor didactice :

- să încerce sa-și îmbunătățească stilul de comunicare cu elevii
- să acorde o atenție deosebită elevilor cu anxietate, timiditate, stres

- predarea și evaluarea să fie diferențiată
- încurajarea elevului care duce la eliminarea barierei dintre ei
- să-l remarce și recompenseze pentru efort și intenție
- utilizarea în evaluare a unor metode mai antrenante, renunțând la varianta tradițională gen întrebare-răspuns
- să expună clar scopul evaluării și anume acela de a observa efectele acțiunii instructiv educative inițiate și pe baza lor să procedeze la ameliorarea procesului, precizând faptul că evaluarea nu vizează emiterea de judecăți de valoare în legătură cu elevii, nici realizarea de comparații între ei.

Recomandări pentru părinți :

- Încurajarea elevului, pentru a se concentra la lecțiile din clasă, a-și rezolva temele pentru acasă, a căuta în mod independent surse de informare, a-și structura în mod logic materia pe care o are de parcurs și a comunica toate dificultățile pe care le întâmpină
- Părinții trebuie să discute cu elevul în mod deschis și în termeni pozitivi despre menirea testului sau a examenului, despre așteptările cu privire la performanța din partea acestuia pe care le au, fără să exagereze importanța testului sau a examenului și fără promisiuni nerealiste
- În ziua în care elevul urmează să susțină testul sau examenul, părinții trebuie să se asigure că acesta este odihnit, că a servit micul dejun, că va ajunge la timp în locul în care urmează să susțină testul sau examenul.
- Încurajarea și susținerea moral-emoțională a elevului reprezintă elementele-cheie pentru ca acesta să plece la examen încrezător în propriile forțe.
- După terminarea testului sau examenului, părinții trebuie să analizeze împreună cu elevul punctele tari și punctele slabe, care i-au influențat conduita în faza de pregătire
- Elevul va fi încurajat să vorbească în mod deschis despre dificultățile de ordin cognitiv-intelectual și emoțional pe care le-a întâmpinat în timpul

Totul depinde de gestionarea acestei situații delicate care va contribui în viitor la evoluția individului.

Bibliografie

1. Radu, Ion. „Evaluarea în procesul didactic”, Ediția 3, București, 2008
2. Robu, Viorel. „Psihologia anxietății față de testări și examene”, Edit. Performantică, București, 2011
3. Bârlida, C. „Informație și competență”, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1978
4. Dolto, F. „Imaginea inconștientă a corpului”, Ed.Trei, București, 2007
5. Freud, S. „Cinci lecții de psihanaliză”, Ed. Trei, București, 2007
6. Wilhelm, S. „Recomandări psihanalitice pentru mame”, Ed. Trei, București, 2012

EVALUAREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Eustina Gianina Damaschin

Școala Gimnazială „Spiru Haret” Bacău

1. CE ESTE EVALUAREA?

Prin **evaluare** se înțelege o activitate prin care sunt colectate, asamblate și valorificate informații despre starea, funcționarea și / sau evoluția viitoare a unui sistem. Specificitatea evaluării este dată de:

- orientarea spre scop
- atitudinea metodologică
- existența unor criterii
- secvența de interpretare
- înregistrare și comunicare
- efect retroactiv.

La modul general, putem spune că evaluarea trebuie să se raporteze la un anumit scop. Aceasta deoarece evaluarea trebuie să poată fi delimitată de alte activități specifice procesului de învățare și, pe de altă parte, trebuie să fie proiectată astfel încât să răspundă nevoilor sistemului.

Scopurile la care se poate raporta evaluarea sunt:

- a. fundamentarea deciziilor – furnizarea prin evaluare a unor date relevante conduce la o probabilitate mai mare de adoptare a unor decizii corecte;
- b. priza de cunoaștere – un sistem (chiar și de învățământ) care are informații corecte despre propria funcționare are o probabilitate mai mare de succes;
- c. influența evoluției sistemului evaluat - dacă se introduc date de evaluare în mod sistematic poate fi determinat progresul sistemului.

Atitudinea metodologică se referă la faptul că evaluările, care ar trebui să fie caracterizate de validitate și fidelitate, caracteristici care sunt foarte greu de asigurat, prin prisma unor prescripții riguroase și nu totdeauna se pot aplica reguli foarte clar definite, atunci se apelează la această variantă, preluată din literatura anglo-saxonă (best-judgement).

Procesul de evaluare presupune colectarea unor date și interpretarea lor în scopul valorificării și identificării tendințelor de evoluție a sistemului evaluat fie el un proces educativ, fie un proces industrial sau orice alt sistem funcțional.

Evaluarea presupune existența cel puțin a unei secvențe de interpretare, mai ales prin alocarea de sens unor informații, prin efectuarea de comparații sau prin raportarea la criterii.

Rezultatele evaluării, în funcție de scopul urmărit, trebuie înregistrate în forme relevante. Se pot completa fișe, documente rubricate, rapoarte. Este esențial ca aceste rezultate să fie comunicate pentru a elimina manipularea datelor de evaluare în alte scopuri decât cele inițiale.

Demersul evaluativ influențează sistemul evaluat mai ales prin proiectarea demersurilor pentru că se încearcă anticiparea efectelor retroactive probabile, ca ele să nu se manifeste ca efecte laterale incontrollabile.

În sistemul de învățământ există o percepție cumva greșită că evaluarea se rezumă la verificarea cunoștințelor elevilor și la atribuirea de note pentru aceste cunoștințe. De fapt, evaluarea este un proces mult mai complex care presupune atât o pregătire științifică temeinică a evaluatorului (cadrul didactic) cât și eforturi pentru a diminua la minimum subiectivismul în aprecierile pe care le face, mai ales că se știe că atunci când în exercitarea atribuțiilor profesionale se face apel la judecata proprie a evaluatorului, subiectivismul nu poate fi înlăturat complet dar poate fi diminuat.

Din perspectiva învățământului, în care sunt implicați mai mulți „actori”, există sensuri și scopuri diferite ale evaluării, după cum este văzută de cei cărora li se adresează sau de cei a cărei activitate este evaluată, măsurată. Astfel:

- pentru profesori: evaluarea este o activitate desfășurată etapizat și care ajută la înțelegerea performanțelor elevului la un moment dat (unde se situează elevul raportat la ceea ce ar trebui să știe / să cunoască la un moment dat);

- pentru elevi – evaluarea îi arată cum este perceput de profesor, cum îi apreciază el pregătirea. Uneori evaluarea profesorului diferă mult față de autoevaluarea (percepția elevului asupra propriei performanțe academice). De aceea este necesar ca ambii (elevul și profesorul) să se poată raporta la niște standarde sau măcar la obiectivele programelor școlare sau la competențele pe care elevii trebuie să le dobândească la o anumită disciplină școlară la un anumit moment al formării sale. Acest lucru este mai ușor dacă programele școlare se axează pe anumite schimbări comportamentale observabile și măsurabile;

- pentru directori, evaluarea se referă atât la elevi cât și la profesori, la stilul de predare al acestora, la stilul lor de evaluare dar și la condițiile materiale pe care școala le asigură sau la programa analitică care determină conținuturile prezentate, competențele de format elevilor, impune anumite dotări materiale unității școlare;

- pentru inspectorii școlari evaluarea se referă și la calitatea conducerii școlii. Această calitate nu se referă atât de mult la pregătirea didactică a conducerii școlii cât mai ales la stilul de conducere, la atmosfera din unitatea școlară, la activitatea consiliului profesoral și de administrație, la relația școlii cu familiile elevilor sau cum se asigură finanțarea activităților la nivelul școlii;

- pentru familie evaluarea reprezintă una din căile prin care află unde se situează copilul din punct de vedere al pregătirii școlare, ce perspective are el de a continua pregătirea în domeniu (mai ales atunci când discutăm de pregătirea de nivel superior și nu de învățământul obligatoriu) sau de a schimba domeniul de pregătire mai aproape de ceea ce poate copilul să realizeze;

- pentru toți factorii implicați, inclusiv elevii, evaluarea este un „barometru” care indică starea pregătirii școlare, succesul sau insuccesul, nivelul performanței școlare obținute în raport cu ceea ce se proiectează prin curriculum.

O astfel de abordare a evaluării, multifactorială și din perspectiva mai multor factori sociali, este importantă deoarece:

- este un proces, nu un produs deci se desfășoară în timp, etapizat;
- nu se rezumă la notarea elevilor, deși aceasta este partea vizibilă a evaluării;
- implică măsurări, comparații, aprecieri (judecăți de valoare) pe baza cărora se adoptă anumite decizii cu rol de optimizare a activității supuse evaluării.

Efectele evaluării, în plan social și individual sunt influențate de funcțiile ei, funcții care sunt stabilite în conformitate cu anumite criterii psihopedagogice, sociologice și docimologice.

Funcțiile evaluării sunt:

➤ de control – constatare și apreciere a activității și rezultatelor obținute în procesul de învățământ, funcție prin care se stabilește unde se situează rezultatele în raport cu obiectivele proiectate depistând factorii care le influențează în sens pozitiv sau negativ. Practic, prin intermediul funcției de control, evaluarea oferă și feed-back referitor la calitatea învățământului.

➤ de reglare a sistemului – ameliorarea activității și optimizarea rezultatelor – constă în demersul comun al evaluatorilor și evaluaților pentru a realiza corecțiile necesare în modul de predare, în stimularea factorilor motivaționali și în optimizarea capacității de învățare. Sau dacă evaluarea se referă la factorii de conducere, atunci corecțiile care se vor contura în urma evaluării vor viza stilul de conducere (nu cel de predare);

➤ de predicție – se încearcă prefigurarea activității desfășurate în sistem și de anticipare a rezultatelor, ca urmare a măsurilor preconizate;

➤ de clasificare și selecție – se stabilesc ierarhii, la diverse niveluri: clasă, școală, școli de același tip la nivel de localitate, județ sau țară;

➤ educativă – evaluarea conștientizează și motivează, stimulează interesul pentru studiu continuu și pentru perfecționare în sensul obținerii unor rezultate de vârf;

➤ socială – rezultatele obținute la evaluare sunt importante pentru familie, pentru colectivitatea locală care este interesată de performanțele obținute de evaluați.

Toate aceste funcții se întrepătrund iar clasificarea funcțiilor evaluării are o utilitate didactică. Realitatea este că, în funcție de scopul evaluării, funcțiile vor avea ponderi diferite.

Evaluarea se poate face pe ansamblul sistemului de învățământ, pe domenii, la nivelul clasei sau individual și are menirea de a furniza factorilor de decizie informații cât mai exacte despre sistem (domeniu, proces, elev), cu scopul de a ameliora activitatea (ameliorarea programelor școlare, a amunualelor sau a strategiilor de predare-învățare).

La nivel național evaluarea se face pentru a permite luarea unor decizii de politică școlară și pentru ameliorarea structurilor, a conținuturilor, a modalităților de formare și de perfecționare a cadrelor didactice, a sistemului de management și a legislației de profil.

Dacă ne referim la nivelul unei instituții școlare, evaluarea vizează procesul de învățământ și performanțele școlare în timp ce din punctul de vedere al cadrului didactic evaluarea este cea mai operativă, cea mai precisă (datorită contactului direct cu elevii) și cea mai sistematică.

Evaluarea făcută de profesor este cea mai precisă pentru că se referă la fiecare elev în parte. Ea stă la baza actului de predare-învățare și este punctul de plecare în stabilirea strategiilor ameliorative. Rezultatele obținute la clase, pe baza rezultatelor individuale ale elevilor nu trebuie folosite în prezentarea unor rezultate parțiale deoarece motivația negativă nu acționează la fel de bine ca motivația pozitivă și atunci cadrele didactice vor apela la scoaterea în evidență a aspectelor pozitive pe care le evidențiază evaluarea și vor căuta soluții de ameliorare a procesului de predare-învățare așa încât rămănerile în urmă să fie cu ușurință corectate.

Instituțiile de învățământ și clasele de elevi sunt zonele cele mai importante ale evaluării performanțelor școlare deoarece informațiile obținute la acest nivel stau la baza procesului de perfecționare a procesului de învățământ care trebuie să armonizeze obiective și conținuturi, forme și strategii de instruire, interese și aspirații, resurse materiale și umane.

Inspectoratele școlare și Ministerul Educației sunt instituții care, la rândul lor, fac evaluări pentru a evita supra- sau subevaluările, comparând informațiile obținute direct cu cele ale directorilor și ale profesorilor, putând astfel să adopte măsuri în consecință. Măsurile adoptate de Minister sunt măsuri care vizează întreg sistemul de învățământ. El este cel care stabilește, pe baza informațiilor venite din teritoriu și pe baza analizelor statistice referitoare la examenele naționale (Evaluarea Națională pentru elevii claselor a II-a, a IV-a, a VI-a și a VIII-a, respectiv Bacalaureatul) măsurile generale de îmbunătățire a calității procesului de învățământ.

2. FORME DE EVALUARE A REZULTATELOR ȘCOLARE

După modul în care evaluarea se integrează în desfășurarea procesului de învățământ și nivelul la care se realizează, există mai multe forme de evaluare.

➤ **Evaluarea inițială** se face la începutul unei perioade de instruire (ciclu de învățământ, an școlar, semestru) sau la începutul unui capitol, a unei unități de învățare și îndeplinește funcția de diagnosticare. Prin acest tip de evaluare se determină:

-nivelul de pregătire al elevilor, exprimat prin volumul și calitatea cunoștințelor însușite de aceștia în momente anterioare evaluării (măsoară nivelul achizițiilor anterioare ale elevilor);

-priceperile, deprinderile și aptitudinile intelectuale ale elevilor;

-nivelul de dezvoltare a proceselor intelectuale;

-lacunele în pregătirea elevilor;

-stilul de învățare etc.

Cunoașterea acestor achiziții de către cadrul didactic este absolut necesară pentru proiectarea și asimilarea conținutului instruirii în etapa următoare, pentru stabilirea direcțiilor și modalităților adecvate de acțiune corectivă și ameliorativă.

➤ **Evaluarea sumativă** – constă în verificarea și aprecierea periodică a rezultatelor școlare. Se face la sfârșitul unei perioade mai lungi de instruire (semestru, an școlar) și poate viza pregătirea de ansamblu a elevilor sau rezultatele obținute de aceștia la anumite discipline. Acest tip de evaluare are un aspect constatator și nu permite eliminarea lacunelor din pregătire sau îmbunătățirea stilului de învățare, respectiv obținerea unor rezultate școlare mai bune. În literatura de specialitate, evaluării sumative i se atribuie următoarele defecte:

-este globală, lipsită de specificitate;

-este tardivă – nu permite ameliorarea unui proces deja încheiat;

-este stresantă, producând sentimente de culpabilitate, generând emoții negative;

-produce ierarhii, inventare, selecții, „distanțe” sociale și psihologice;

-este o evaluare „cronofagă”

Acest tip de evaluare, sumativă, furnizează informații pe baza cărora factorii decizionali pot hotărî anumite modificări în proiectarea activității didactico-educative prin care să genereze anumite ameliorări. Informațiile furnizate de evaluările cumulative reprezintă de fapt sugestii și puncte de sprijin pentru activitatea de perfecționare a sistemului și a procesului de învățământ prin adoptarea și aplicarea unor decizii și modalități de intervenție în organizarea și desfășurarea sa.

➤ **Evaluarea formativă (continuă, de progres)** – constă în verificarea și aprecierea frecventă, sistematică, la intervale mici, a rezultatelor școlare pe parcursul unei perioade de instruire (semestru, an școlar). Evaluarea formativă are un ritm mai susținut, prin frecvența mai mare a verificărilor și aprecierilor și prin scurtarea perioadei între evaluări și aplicarea măsurilor ameliorative procesului de învățământ. Evaluarea de progres se integrează organic în desfășurarea procesului didactic deoarece îi oferă profesorului posibilitatea să cunoască nivelul real de pregătire al elevilor și de dezvoltare intelectuală a acestora la un moment dat și direcția de evoluție în viitor.

Deoarece această evaluare se raportează la obiectivele operaționale stabilite de profesor, puternic specificate, evaluarea formativă asigură obiectivitatea aprecierii și notării, dezvoltând motivația învățării.

Avantajele acestei evaluări, menționate în literatura de specialitate, sunt:

- verifică sistematic, pe secvențe mici, toți elevii, din toată materia;
- asigură ghidarea elevului în învățare, corectarea oportună a greșelilor, remedierea lor sau aprofundarea cunoștințelor prin programul de îmbunătățire al cunoștințelor;
- evaluează și procesul prin care s-a ajuns la acest rezultat, nu doar rezultatul învățării;
- cultivă cooperarea profesor-elev și capacitatea de autoeducare pe baza cunoașterii criteriilor de evaluare folosite de profesor;
- consumă mai puțin timp decât evaluarea sumativă.

3. FACTORI DE INFLUENȚARE A PERFORMANȚELOR ȘCOLARE

Performanțele școlare sunt rezultante ale unor factori multipli, care țin de elevi, de profesori, de cadrul material-organizatoric și de management, fiind determinate de:

- calitatea curriculum-ului;
- calitatea instruirii (în principal a predării);
- calitatea învățării;
- calitatea evaluării;
- natura relațiilor dintre predare-învățare și evaluare ca elemente ale procesului de învățământ.

Se știe că predarea și învățarea au un obiectiv comun: reușita școlară și obținerea unor performanțe la nivelul capacității individuale a fiecăruia, în funcție de aptitudini și interese. Este evident că într-o societate bazată pe concurență rolul școlii este de a-i ajuta pe elevi să își formeze o imagine corectă despre ei înșiși și să-și stabilească scopuri (mai ales în carieră) în raport cu posibilitățile lor reale. Evaluarea, ca parte integrantă a procesului de învățământ intervine în acest punct. Ea nu trebuie văzută ca o activitate exterioară procesului ci ca o componentă a sa. Evaluarea se face pe parcursul predării și învățării, pentru ca atât actorii principali, elevii și profesorii, cât și familia elevului să cunoască stadiul real al pregătirii școlare și la ce nivel se află elevul în raport cu obiectivele proiectate și cu așteptările.

Diagnoza realizată prin evaluare îl ajută pe profesor să își adapteze predarea la situația particulară a fiecărei clase și a fiecărui elev, iar pe elev îl va ajuta să-și potențeze eforturile în funcție de cerințele programei școlare.

Se știe că în procesul de învățământ evaluarea se face cel mai adesea pe parcursul instruirii. Acest tip de evaluare oferă elevilor și profesorilor informații și repere despre poziția pe care o au elevii față de finalitățile (obiectivele) stabilite, permițând ameliorarea procesului de predare și învățare, optimizarea lui.

Predicția performanței școlare, realizată printr-o evaluare pertinentă, la timp, permite evitarea erorilor de orientare școlară și profesională, pentru că nu totdeauna dorințele familiei și ale elevului coincid cu posibilitățile și aptitudinile sale.

Pentru ca evaluarea, integrată în actele de predare-învățare să ducă într-adevăr la îmbunătățirea performanțelor școlare este nevoie să se respecte anumite cerințe psihopedagogice:

-pregătirea elevilor trebuie comparată cu obiectivele / competențele specifice ale fiecărei discipline de studiu și cu obiectivele operaționale ale fiecărei lecții. Din punct de vedere pedagogic și al deontologiei profesionale nu poate fi acceptată situația în care ceea ce se cere (conținutul supus evaluării) să nu facă parte din ceea ce s-a predat. Există totuși o excepție și anume atunci când este vorba de evaluarea inițială prin care se urmărește obținerea unor informații despre cunoștințele anterioare ale elevilor, obținute fie în alte contexte, fie în cadrul altor discipline școlare.

-diminuarea hazardului în evaluare, prin formularea unui număr de întrebări care să permită verificarea cunoștințelor și deprinderilor esențiale din materia parcursă. Pentru a se realiza aceasta este importantă integrarea evaluării în procesul de predare-învățare. Se pot utiliza ca modalități de lucru următoarele: fișe de lucru (care să fie discutate și apreciate cu elevii), miniteste aplicate la sfârșitul fiecărei lecții sau la 2-3 lecții care urmăresc aceeași problemă, lucrările de control (la sfârșitul fiecărui capitol), lucrările de sinteză sau de laborator, lucrările practice.

-evaluarea trebuie să aibă un caracter stimulat. Nu trebuie să-i inhibe pe elevi, să-i demotiveze ci dimpotrivă, să-i încurajeze și să-i stimuleze să învețe mai bine. De aceea ea trebuie concepută și prezentată elevilor ca o sarcină comună, firească, nu ca o sancțiune. Notarea nu se va face după fiecare evaluare, ci numai atunci când ea reflectă într-adevăr pregătirea elevilor, la un moment apreciat ca relevant de către profesor.

Este important ca evaluarea să fie înțeleasă ca o modalitate de ameliorare a predării și învățării, de eliminare a eșecului și de realizare a unui progres constant în pregătirea fiecărui elev.

4. OBIECTIVAREA EVALUĂRII

În procesul de evaluare se înregistrează și acțiunea unor factori perturbatori. Diminuarea acestor factori este o datorie profesională și morală a cadrului didactic, indiferent de nivelul la care predă (primar, gimnazial sau liceal), de disciplina predată sau de structura colectivului de elevi.

Obiectivarea evaluării poate fi realizată prin:

a. cunoașterea amănunțită a factorilor perturbatori pentru adecvarea comportamentului cadrului didactic de așa manieră încât influența lor să fie minimă;

b. stabilirea, prin proiectarea didactică a unor obiective clare referitoare la finalitățile demersului educativ corelat cu conținuturile de învățat, resursele materiale și umane existente;

c. realizarea unor instrumente de verificare curentă și periodică relevante pentru comportamentele cuprinse în obiectivele didactice, cu criterii precise de apreciere a răspunsurilor date de elevi;

d. mărirea numărului de probe curente date elevilor în scopul micșorării hazardului în aprecierea școlară;

e. combinarea metodelor de evaluare pentru că niciuna din ele, luată ca atare, nu este suficientă, oricât de bine ar fi stăpânită și aplicată corect;

f. asigurarea anonimatului probelor scrise, corectarea aceleiași lucrări de două cadre didactice (dacă este posibil – dacă sunt 2 cadre didactice de aceeași specialitate în unitatea școlară);

g. dezvoltarea capacității de autoevaluare și informarea elevilor , încă de la începutul anului asupra modalităților de evaluare; prezentarea grilei de evaluare a unei lucrări scrise sau a unui test poate contribui la formarea capacității de autoevaluare evitându-se tendința de supraevaluare (mai rar de subevaluare) a lucrării respective.

Perfecționarea activității de evaluare presupune:

-acordarea unei ponderi sporite evaluării formative, raportării la obiective, la progresul înregistrat de elevi și la posibilitățile lor de dezvoltare în diverse planuri (intelectual, moral, estetic etc.) specifice vârstei;

-orientarea evaluării mai ales spre determinarea nivelului de dezvoltare intelectuală a elevilor, a calității cunoștințelor lor și a capacității de a opera cu ele, dimensiunii cantitative acordându-i-se un rol secundar;

-extinderea evaluării asupra procesului de predare și învățare care au generat rezultate constante, bune sau slabe, diagnosticând astfel punctele slabe sau forte ale celor două procese;

-respectarea de fiecare profesor, în relație cu toți elevii, a acelorași cerințe și utilizarea acelorași criterii de evaluare;

-reducerea efectelor stresante ale evaluării prin înțelegerea de către elevi a cerințelor și criteriilor de notare și apreciere și a rolului activității de evaluare ca instrument de reglare și optimizare a procesului de predare-învățare;

-accentuarea funcției reglatoare și formative a evaluării deci sprijinirea elevilor pentru a conștientiza cerințele și criteriile notării deci formându-și capacitatea de autoevaluare.

5. MODALITĂȚI DE EVALUARE LA EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ

Soluția optimă pentru asigurarea unei evaluări obiective a elevilor la disciplina educație tehnologică este îmbinarea mai multor metode, folosirea exclusiv a uneia nefiind productivă.

Principalele metode de evaluare, utilizate la disciplinele tehnice deci și la educația tehnologică, sunt: metoda orală, metoda scrisă, metoda practică și cea de evaluare asistată de calculator. Fiecare dintre aceste metode poate fi utilizată cu succes dar cel mai bine este să se combine, pe cât se poate. Fiecare dintre aceste metode are o doză de clasicism și o alta de modernism. Metoda evaluării asistate de calculator este cea mai inovativă dintre ele dar și evaluările scrise sau prin lucrări practice pot fi considerate inovative dacă includ elemente noi, moderne (lucrări realizate pe calculator, teme practice sub forma unor filme sau prezentări lucrate pe computer). Cea mai clasică metodă, cea a evaluării orale, este folosită pe scară largă mai ales atunci când se dorește fixarea unor cunoștințe (chiar și prin repetare).

5.1. Evaluarea orală

Este o metodă care poate fi aplicată individual sau pe grupe de elevi și se realizează mai ales prin metoda conversativă, posibilitatea stabilirii unui dialog între cadrul didactic și elev fiind considerat unul dintre avantajele metodei. Prin instituirea dialogului profesor-elev, cadrul didactic poate stabili nu numai „ce știe” elevul ci și cum gândește acesta, cum se exprimă, cum face față unor situații problemă diferite de cele din timpul instruirii. Metoda conversației este utilă prin aceea că cei implicați în conversație pot interveni oricând: profesorul poate să ceară argumentarea și motivarea unui răspuns sau poate să adreseze întrebări suplimentare pentru a determina ieșirea din impas a elevului, dacă este cazul de asemenea, elevul, în timpul examinării orale poate să adreseze întrebări profesorului dacă nu este sigur că a înțeles anumite cerințe/ întrebări.

Dezavantajul major al evaluării orale este consumul mare de timp; la disciplinele cu o oră pe săptămână în planul cadru, ca la educație tehnologică, poate fi dificil de asigurat verificarea orală a tuturor elevilor, mai ales în cazul formațiunilor de studiu cu un număr mare de elevi, și mai ales este greu de asigurat condiții egale pentru toți elevii examinați.

Chestionarea orală se folosește cel mai adesea în lecțiile mixte, în etapa verificării, în lecțiile de fixare a cunoștințelor, de verificare și apreciere, în lecțiile de recapitulare și sistematizare. Astfel, metoda de evaluare orală se întrepătrunde cu demersurile de predare-învățare și funcțiile de învățare și evaluare nu pot fi dissociate, feed-back-ul fiind foarte rapid în cazul evaluării orale.

În timpul evaluării orale profesorul va urmări atât conținutul răspunsului cât și aspecte legate de organizarea și prezentarea acestuia. În ceea ce privește conținutul răspunsului, profesorul va ține cont dacă răspunsul este corect și complet prin raportare la obiectivele vizate și la conținuturile predate (un răspuns nu trebuie apreciat ca fiind incomplet dacă elevului nu i-a fost furnizată informația completă în timpul procesului de predare). Aspectele legate de organizarea răspunsului se referă la coerența și la logica răspunsului iar cele legate de prezentare au în vedere fluența, claritatea, siguranța, acuratețea limbajului, construcția frazei și originalitatea.

5.2. Metoda de evaluare scrisă

Acest tip de evaluare poate fi utilizată în forme variate: extemporal, test, chestionar, referat, temă scrisă realizată acasă, proiect, teză. În învățământul preuniversitar, teza sau lucrarea scrisă este o metodă de evaluare cu utilizare în scădere deoarece noile modalități de structurare a anului școlar au scăzut din importanța pe care acest tip de lucrare îl avea. De fapt, numărul disciplinelor școlare la care se folosea teza ca modalitate de evaluare a fost dintotdeauna redus. Principalele discipline la care se dădea teză erau limba și literatura română, matematica, istoria sau geografia (în învățământul gimnazial) apoi se mai adăugau unele discipline, în funcție de specializarea pe care o urma elevul în liceu (logică, limba latină,....). Educația tehnologică este o disciplină școlară la care nu s-au dat teze. Dar evaluări scrise au fost și vor fi mereu. Principalele forme de evaluare scrisă la educație tehnologică sunt cele care vizează conținuturi dintr-o oră sau dintr-un capitol, uneori chiar și din materia unui an întreg dar organizate mai degrabă sub forma unor teste cu un număr variabil de itemi, atât obiectivi sau semiobiectivi cât și subiectivi. Numărul de itemi se alege în funcție de complexitatea temei la care se realizează evaluarea.

Extemporalul – este o lucrare de control curent, neanunțată, cu o durată de 10- minute și se referă la lecția de zi. Prin extemporal se caută a se vedea măsura în care elevii fac față unui control inopinat, conștiinciozitatea cu care ei se pregătesc precum și priceperea lor de a formula răspunsuri clare, încheiate, într-un timp relativ scurt, la întrebări precise.

O variantă mai utilă a extemporalului (de care oricum se recomandă a nu se abuza), o reprezintă testul de 5 minute – o chestionare scurtă (doar câteva întrebări), din lecția de zi, aplicată la sfârșitul unei ore de predare pentru a putea stabili în ce măsură noile conținuturi au fost prezentate copiilor într-o formă accesibilă, clară.

Testul – este format dintr-un grupaj de teme (itemi) care acoperă o temă, un capitol sau o parte mai întinsă a programei școlare. Testele asigură condițiile unei notări mai obiective, independente de evaluator. Prin structura sa, poate fi utilizat ca o metodă eficientă de măsurare a gradului de însușire a unei teme, ca și pentru depistarea unor lacune sau a unor greșeli tipice.

Proiectarea testului se face de așa manieră încât să acopere obiectivele prefigurate. În esență, testul de cunoștințe:

-este un grupaj de întrebări sau teme (itemi) care trebuie să răspundă unui set de sarcini intelectuale și practice;

-reunește mai mulți itemi care să dezvăluie ce știe elevul (informație), și ce să facă (priceperi, deprinderi, operații) cu acele cunoștințe – aplicabilitatea cunoștințelor;

-prevede un barem de notare ceea ce dă o notă mai obiectivă evaluării.

Se utilizează următoarele tipuri de teste:

➤ Teste inițiale – stabilesc nivelul de la care se pleacă într-o activitate de instruire (an școlar, modul, unitate de învățare, capitol)

➤ Teste de progres – se inserează pe parcursul unor activități și perioade de instruire, în raport cu obiectivele înscrise în programă, adesea exprimate în termeni de conținut.

➤ Teste sumative (teste finale, de sinteză) – sunt teste plasate la finalul unor perioade de instruire (modul, an școlar, ciclul de învățământ)

La construirea unui test se utilizează următoarele tipuri de itemi:

-de simplă atestare a stăpânirii unei informații (din memorie);

-de aplicare a informației în sarcini de recunoaștere și clasificare pe un material inedit;

-de angajare a efortului de gândire, de rezolvare de probleme;

-de integrare sau de stabilire de corelații în cadrul unui capitol (corelații locale) ori între capitole diferite, apropiate sau distanțate în timp.

Corespunzător cu tipurile de itemi punctajele sau aprecierile trebuie să fie diferite (simpla reproducere a unei informații nu va fi punctată identic cu o rezolvare de problemă sau cu o sarcină de valorificare a cunoștințelor într-un context apropiat celui de la lecții sau în condiții net deosebite.

Întrebările unui test ar trebui să fie discriminative deci să-i separe destul de net pe cei buni de cei slabi, chiar dacă principalul scop al școlii nu îl reprezintă ierarhizarea elevilor ci formarea unor competențe pentru fiecare dintre ei, competențe care să îi ajute în viața de adult.

Totuși, testele au și ele ceva dezavantaje: surprind o cunoaștere fragmentată a conținuturilor și au capacități limitate de elaborare, raționament și exprimare.

Chestionarul – presupune formularea unei liste de întrebări standardizate, la care elevii trebuie să răspundă. Cel mai adesea chestionarele conțin întrebări la care trebuie să se răspundă cu „da” sau „nu” dar există și întrebări deschise (răspunsul este liber), întrebări preformate sau întrebări cu alegere multiplă (răspunsul se alege dintr-o listă de variante).

Referatul – este o lucrare care se elaborează pe baza unor materiale bibliografice, sub coordonarea cadrului didactic, cu o întindere de câteva pagini și care abordează o temă stabilită în urma discuțiilor purtate de elev cu profesorul sau chiar o temă impusă de cadrul didactic. În cazul existenței unor motivații superioare, tema referatului poate fi aleasă chiar de elev și se va referi la un domeniu care îi este apropiat.

Referatul este o lucrare pentru care elevul trebuie să aibă la dispoziție cel puțin 2 săptămâni, necesare pentru strângerea și studierea informației, incubarea și cristalizarea ideilor principale, elaborarea și redactarea conținutului.

Totdeauna această lucrare va respecta o structură standard (introducere, cuprins, concluzii).

Analiza și aprecierea referatului se va face cu maximă responsabilitate, apreciind punctele tari ale lucrării, permițând astfel elevului „să prindă drag” de munca intelectuală, de calitate.

Proiectul - este o lucrare amplă, care se realizează mai degrabă de elevii din învățământul liceal sau din cel profesional și nu de elevii de gimnaziu.

Ca principiu, un proiect trebuie să răspundă la următoarele întrebări: de ce? (care este motivația), ce? (obiectivele), cum? (strategii, căi de realizare, planuri și acțiuni), cine? (responsabilități), cu ce? (resurse), când? (termene), cu ce rezultate? (produse și efecte).

Proiectul este o modalitate de instruire / autoinstruire grație căreia elevii efectuează o cercetare îndreptată spre obiective practice și finalizată într-un produs (album tematic, aparat, obiecte diverse etc.). Produsele sunt rodul unei cercetări, proiectări, și acțiuni practice efectuate individual sau în grup, caracterizându-se prin originalitate și utilitate practică. El îmbină munca de investigație științifică cu activitatea practică a elevului în activități de durată, constituind un mijloc de integrare a învățământului cu cercetarea și practica vieții cotidiene.

Realizarea unor proiecte de calitate presupune o bună capacitate de sintetizare a unor informații diverse, motiv pentru care proiectul este utilizat ca metodă de evaluare mai degrabă la clasele mai mari, când elevilor le este mai ușor să facă conexiuni între suporturile de curs ale mai multor discipline școlare, înrudite sau intersectându-se.

5.3. Metoda de evaluare practică

Prin această metodă de evaluare profesorii pot constata la ce nivel și-au format și dezvoltat elevii anumite deprinderi practice, dacă posedă și capacitatea de „a face” și nu doar de „a ști”.

Modul de realizare a acestor lucrări practice, la educația tehnologică, ca primă zonă de contact cu ceea ce se numește în mod uzual discipline școlare tehnice, îmbracă forme diverse: lucrări de laborator, lucrări practice în atelierele-școală, lucrări practice executate pe baza unei fișe tehnologice în clasă sau acasă. Cel mai adesea lucrările practice se desfășoară sub supravegherea cadrului didactic iar pentru evaluarea acestor lucrări este necesar să fie stabilite anumite criterii, norme și cerințe psihopedagogice care nu trebuie să difere de cele formulate pe parcursul instruirii dar trebuie să fie cunoscute de elevi, împreună cu baremurile de notare.

La educație tehnologică (și aplicații practice – denumirea oficială a disciplinei școlare în ultimii ani), disciplină cu un pronunțat caracter practic, deși în multe școli lipsesc atelierele-școală sau cabinetele cu dotări specifice, necesare realizării unor lucrări practice variate, probele de evaluare practică constau în executarea de către elevi a unor acțiuni practice ca: măsurători, determinări, confecționarea unor obiecte, lucrări de prelucrare a unor materiale, decorarea unor produse deja existente etc. Deoarece se dorește ca această disciplină școlară să aibă un pronunțat caracter practic, se încearcă o evaluare preponderent prin lucrări practice, la limita proiectului.

În mod practic, la educație tehnologică. Lucrările practice deși pot susține un material științific, acesta nu are amploarea și rigurozitatea unui proiect realizat de un licean sau de un absolvent al învățământului profesional.

Termenele de realizare a lucrărilor practice este mai scurt (elevii de gimnaziu au o nerăbdare specifică – să vadă cât mai repede lucrarea practică gata), iar suportul scris, științific mult mai sintetic.

5.4. Evaluarea asistată de calculator

Învățământul asistat de calculator își propune următoarele obiective: dezvoltarea raționamentului, imaginației și creativității dar și dezvoltarea capacității de a emite aprecieri critice asupra dialogului om-mașină.

Calculatorul se poate utiliza și în evaluare, nu doar în secvența de predare-învățare.

Evaluarea cu ajutorul calculatorului este o metodă modernă, o alternativă la metodele clasice de evaluare și este eliberată de subiectivismul inerent evaluatorului uman. De asemeni, pentru elevii care se emoționează în fața profesorului, interacțiunea cu un calculator poate fi o sursă de diminuare a stresului evaluării.

Evaluarea folosind calculatorul prezintă avantajul că economisește timpul și efortul evaluatorului. Pe de altă parte crește încrederea elevilor în obiectivitatea evaluării. În plus, elevul are posibilitatea de a se autoevalua pe parcursul muncii independente pe care o depune zilnic, beneficiind de feed-back-ul necesar unei învățări eficiente și performante.

În ultimii ani, după pandemia COVID19 evaluarea cu ajutorul calculatorului a cunoscut o creștere deosebită. Existența multor platforme educaționale care permit un acces destul de facil la materiale de învățare și la variate moduri de evaluare a contribuit de asemenea la dezvoltarea evaluării cu ajutorul calculatorului.

Testarea asistată de calculator crează prin specificul său condiții optime pentru o evaluare didactică modernă, asigurând caracterul formativ prin:

-aprecierea nivelului de realizare a unor obiective didactice legate de cunoașterea și înțelegerea corectă a terminologiei și a conținuturilor de învățat a disciplinelor școlare (reproducerea, cunoașterea unor termeni, compararea, selectarea și ierarhizarea unor date etc.);

-formarea unor deprinderi intelectuale ce intervin în prelucrarea informațiilor în conformitate cu regulile învățate;

-antrenarea în rezolvarea de probleme;

-formarea capacității de identificare și alegere corectă;

-formarea capacității de apreciere critică a unor soluții din punct de vedere al corectitudinii;

-formarea capacității de comparare a soluțiilor unor probleme;

-formarea obișnuinței de a recurge la concepte și metode algoritmice, precum și dezvoltarea gândirii flexibile prin rezolvarea de probleme;

-formarea unor reprezentări corecte a fenomenelor și proceselor prin prezentarea succesivă a informațiilor;

-formarea deprinderilor de folosire a calculatorului ca mijloc de învățare.

Acest ultim aspect, folosirea calculatorului ca mijloc de învățare, reprezintă pentru secolul XXI, una din provocările constante pentru cadrele didactice. Pe de o parte este nevoie ca profesorii să fie buni mânători ai computerului, să știe să-l folosească în scopul obținerii unor informații corecte și prezentate într-o formă atractivă și pe de altă parte este necesar ca elevii să perceapă calculatoarele ca mijloace de învățare și evoluție și cât mai puțin ca sursa unor jocuri consumatoare mari de timp sau, mai nou, o sursă de rețele sociale care pot să determine nu doar deturnarea atenției de la activitățile de învățare cât și proliferarea unor false valori, ale unor modele care determină îndepărtarea copiilor, a tinerilor de valorile școlii.

Un dezavantaj al evaluării cu ajutorul calculatorului îl reprezintă faptul că itemii subiectivi nu pot fi evaluați decât de evaluatorul uman. Iar în cazul itemilor de tip semiobiectiv, calculatorul are „pretenția” ca repondentul să completeze exact ca în barem altfel, el nu recunoaște răspunsul ca fiind valid. De aceea, este important ca în cazul unor chestionare google, de exemplu, instrucțiunile de completare să fie foarte clare, pentru a nu lăsa loc de interpretări. Folosirea diacriticelor este una din cerințele care trebuie clar stabilită cu elevii. (dacă profesorul a folosit diacritice în formularea răspunsurilor în barem este esențial ca și elevii să le folosească în elaborarea răspunsului altfel, calculatorul „nu vede” răspunsul ca fiind corect.

Bibliografie:

1. Bocoș, Mușata-Dacia – Instruirea interactivă, Editura Polirom, Iași, 2013
2. Bontaș, Ioan – Pedagogie, Editura All, București, 1995
3. Cucuș, Constantin – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 1996
4. Ionescu, Miron, Radu, Ion – Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995
5. Jinga, I, Petrescu A, Gavotă, M, Ștefănescu, V- Evaluarea performanțelor școlare, Editura Aldin, București, 1999
6. Lisievici, Petru – Evaluare în învățământ. Teorie, practic, instrumente, Editura Aramis, București, 2002
7. Pânișoară, Ion-Ovidiu – Profesorul de succes- 59 de principii de didactică practică, Editura Polirom, Iași, 2009
8. Postelnicu, Constantin – Fundamente ale didacticii școlare, Editura Aramis, București, 2000
9. Stanton, Nicki – Comunicarea. Editura Știință & Tehnică SA, 1996

MEDIILE VIRTUALE DE ÎNVĂȚARE

Prof. Dascălu Vasile

Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani

În creșterea eterogenă a populației, alcătuită atât de elevii din diverse medii, nevoia unui proiect instrucțional personalizat devine din ce în ce mai evidentă. Există o multitudine de factori, incluzând experiența din trecut, abilitățile cognitive și preferința personală, care poate influența transferul de cunoștințe, dobândirea și fixarea în procesul de învățare. S-a spus că mediul ideal de învățare este alcătuit din mulți sau, mai exact, dintr-o infinitate de instructori, fiecare având stilul său unic de predare, existând astfel situația în care un student poate alege profesorul care i se potrivește perfect. Astfel, este necesară disponibilitatea profesorului la cererea elevului.

Mediile virtuale de învățare, care sunt definite ca seturi de instrumente bazate pe puterea calculatorului/ internetului, create pentru a îmbunătăți experiența de învățare a elevilor, încearcă să ofere instrucțiuni individualizate prin personalizarea conținutului și aparența mediului de învățare, astfel fiind asociate instrucțiunile la capacitățile elevului. Majoritatea mediilor virtuale de învățare au fost implementate ca sisteme adaptive datorită utilizării răspândite ale internetului ca mediu educativ. Tehnicile folosite în astfel de sisteme pot fi categorizate în suport navigațional adaptiv sau prezentare de conținut. Suportul navigațional funcționează la nivelul de legătură și este de obicei implementat ca indiciu vizual cu scopul de a exprima sugestii. Pe de altă parte, prezentarea conținutului funcționează la nivelul materialului și se potrivește prezentării de informații potrivit nivelului de competență al elevului, preferințe, scopuri și așa mai departe.

Una din cele mai importante componente într-un mediu virtual este modelul elevului. Atributele elevilor sunt colectate, analizate și reținute în modele de elevi. Majoritatea modelelor de elevi se concentrează pe nivelul de competență al elevilor (denumite adesea nivele de competență), și sunt implementate ori ca modele de stat, ori ca modele de proces. Cu toate acestea, există o aprobare unanimă în creștere de elevi care susține faptul că modelarea competențelor nu este suficientă pentru a urma creșterea în heterogenitatea demografiei de elevi. Din această cauză este necesară introducerea unei noi implementări a modelării elevilor, numită modelare prin trăsături cognitive. Această modelare este concentrată pe elevii ale căror trăsături cognitive sunt persistente pe o perioadă mai lungă și consistente pentru o varietate mare de cerințe.

Rolul acestei modelări nu este de a înlocui modelele de competență existente, ci să suplimenteze pentru a oferi o adaptivitate crescută. Este, astfel, necesară examinarea tehnicilor de adaptare curente care se bazează pe modelarea elevilor și care descriu cum această nouă modelare oferă o modalitate mai eficientă de a-i evalua. Caracteristicile adaptive îmbunătățesc folosința mediilor de învățare virtuală. Fără adaptivitate, aceste medii ar prezenta aceleași materiale, cu aceleași legături, pentru toți elevii. Ar putea funcționa bine dacă grupul de utilizatori are caracteristici similare de învățare, dar acest caz este unul extrem

de rar. Fără capacitatea de a se adapta, aceste sisteme vor copia sala de clasă tradițională, unde există interacțiunea dintre un singur profesor cu un grup larg de elevi.

Mediile adaptive virtuale de învățare, cu abilitatea de a schimba conținutul în funcție de nevoile elevilor, oferă o situație similară cu cazul în care există un număr crescut de instructori care se pot ghida după nevoile individuale ale fiecărui elev, șansele elevului de a excela fiind mult mai mari decât într-o clasă de tip clasic, în care există un singur profesor, deoarece fiecare elev s-ar adapta la profesorul care i se potrivește cel mai bine stilului lui de învățare. Includerea adaptivității face ca aceste sisteme să fie mai ușor de utilizat și mai potrivite pentru o paletă mai mare de utilizatori. De fapt, sunt două categorii de adaptări în mediile virtuale de învățământ: adaptarea navigațională și adaptarea conținutului. Adaptarea navigațională se concentrează asupra construirii unui drum navigational sensibil la nevoile fiecărui student. Aceasta suportă procesul de învățare prin oferirea unui spațiu personalizat de învățare pentru fiecare student.

Adaptarea navigațională joacă un rol de suport și oferă sugestii referitoare la modul în care trebuie parcurse materialele de învățare într-un fel care s-ar putea modela pe nevoile studentului. Majoritatea eforturilor depuse referitor la adaptivitatea în mediile virtuale de învățare s-au concentrat pe demonstrarea utilității tehnologiei în oferirea adaptivității. Cu toate acestea, majoritatea implementărilor evită partea teoretică prin care se evidențiază modul în care capacitatea de adaptare ar trebui să suporte procesele cognitive ale elevilor în timpul învățării. Ca rezultat, combinația acestor tehnici nu a oferit beneficii consistente elevilor. Toate tehnicile de adaptare au punctele lor tari și slabe și nu se identifică una cu cealaltă ca modalități de a suporta procesul de învățare. Învățarea prin explorare, care implică căutarea de informații, navigarea prin spațiul de învățare, înțelegerea conceptelor legate de cunoștințe și dobândirea de noi abilități legate de domeniul curent, necesită de multe ori efort puternic cognitiv din partea elevului. Internetul, care își permite atât de multe aplicații educaționale și care atrage elevii dornici de folosirea acestora, și-a menținut statura înaltă prin ajungerea în aproape toate țările prin infrastructura creată.

Educația on-line sugerează, în primul rând, educația prin internet, dar termenii de online și offline se referă mai general la legătura de calculatoare (network). Prin necesitate sau prin alegere, în unele țări, sistemele digitale capabile de transmitere a informației (telefoane, calculatoare) pot servi și ca modalitate de transmitere a educației. Educația globală on-line reprezintă nu doar o revoluție tehnică în accesarea informațiilor valoroase pentru oamenii din țările aflate în dezvoltare, dar și o schimbare de la permiterea educației strict a elitelor la o relaxare a restricțiilor asupra accesării informației. Globalizarea implică o difuzie pozitivă a oportunităților de educație dincolo de țările vestice sau mai bogate, astfel încât acoperirea geografică se concentrează majoritar asupra regiunilor non-vestice. Termenul de global se referă, de asemenea, la problemele întâlnite la popularizarea educației online. Ca exemplu provocativ, dacă oportunitatea egală pentru educație poate să fie realizată prin intermediul internetului, ar putea să existe o competiție între cei născuți în confortul internetului cu cei privați de la acest avantaj? Conflictele de interes vor apărea la porțile unde portarii reprezintă instituții care profită de pe urma limitării accesului la informație. Pentru a substanțია acest capitol, educatorii din jurul lumii răspund la un chestionar incluzând probleme legate de

globalizare, cu întrebări formulate neutru pentru a elimina corelația culturală a unei anumite țări. Educația on-line se referă și la metodele de învățare care utilizează măcar parțial informația și tehnologiile de comunicare regăsite prin internet. Luând în considerare creșterea explozivă a cunoștinței specializate și a schimbării asupra interpretării educației, educația pe tot parcursul vieții este necesară deasupra tuturor pentru educatorii înșiși. Pentru ca educatorii on-line să nu creeze o replică a clasei de studiu tradițională în mediul on-line, ci să folosească avantajele învățământului on-line, este necesară dezvoltarea profesională înnoită în toate mediile.

Educatorii folosesc, astfel, internetul pentru rețele profesionale la nivel regional și global de la care se poate învăța reciproc despre noile aplicații mass-media și folosirea acestora în educație. În timp ce opiniile despre învățământul electronic sunt împărțite în țările norocoase din punct de vedere economic, lumea în curs de dezvoltare folosește aceste oportunități pentru abilitarea prin cunoștințe globale care conduc la creșterea rapidă a societății. Internetul a permis cetățenilor să organizeze propriile lor relații internaționale. Comunitatea de școlari cu standarde și etici academice este în mod particular bine poziționată pentru conectare prin care se formează grupuri care alcătuiesc lumea academică în spațiul virtual. Există semne, totuși, din care reiese că media face o diferență în așa-numita lume reală a existenței umane. Deși educația globală on-line este un domeniu vast, este importantă axarea asupra întrebărilor cuprinzătoare. Mai mult, într-o lume încă împărțită prin barierele ostilității, va fi importantă identificarea existenței unei tendințe în evoluția socială, în care educația prin internet să ajute la reconcilierea interculturală. Oportunitatea educației prin internet atinsese măcar unele porțiuni din aproape toate țările înainte de pandemie. De aceea, pentru a adresa o temă atât de largă, precum educația online, este necesară o abordare multidimensională.

(<https://www.pdfdrive.com/international-handbook-of-virtual-learning-environmentsspringer-international-handbooks-of-education-e184481837.html>)

METODELE DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ROLUL LOR ÎN MODERNIZAREA PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Prof. David Doina

Școala Gimnazială Nr. 28 „Dan Barbilian” Constanța

Învățarea, în sens larg, trebuie înțeleasă dincolo de noțiunea de școală și educație. Învățarea este achiziționarea și practicarea de noi metodologii, priceperi și atitudini și valori necesare omului în viața aflată într-o continuă schimbare și evoluție.

Metodologia, ca acțiune extrem de complexă, este compusă din metode, procedee și tehnici precum și mijloacele utilizate în actul învățării pentru eficientizarea actului pedagogic.

Metodele didactice de învățământ sunt acțiunile subordonate realizării unor scopuri ale activității de instruire prin utilizarea unor căi de învățare eficiente folosite în activitatea cu elevii, din perspectiva acestuia și cu corelarea cu celelalte componente ale învățării.

Ioan Cerghit (2001) denumește metoda didactică ca fiind „o cale eficientă de organizare și conducere a învățării, un mod comun de a proceda care reunește într-un tot familiar, eforturile profesorului și ale elevilor săi”

Metoda poate fi privită și ca „o modalitate de acțiune, un instrument cu ajutorul căruia elevii, sub îndrumarea profesorului sau în mod independent, își însușesc și aprofundează cunoștințe, își informează și dezvoltă priceperi și deprinderi intelectuale și practice, aptitudini, atitudini etc.” (M. Ionescu, M. Bocoș, 2001).

În didactica modernă „metoda de învățământ este înțeleasă ca un anumit mod de a proceda care tinde să plaseze elevul într-o situație de învățare, mai mult sau mai puțin dirijată care să se apropie până la identificare cu una de cercetare științifică, de urmărire și descoperire a adevărului și de legare a lui de aspectele practice ale vieții” (M. Ionescu, V. Chis, 2001).

Conversația euristică este o metodă care se bazează pe întrebări oportune adresate elevilor.

Acest procedeu pune elevul în situația de realizare a incursiunii în propriul univers cognitiv precum și conexiuni care să faciliteze descoperirea de noi aspecte ale realității înconjurătoare. În activitatea didactică rolul punerii întrebărilor este unul foarte important, pentru că orice întrebare este începutul cunoașterii și al progresului cognitiv, iar un răspuns poate da naștere unor noi întrebări.

Sistemul de învățământ modern, actual, trebuie să se bazeze pe un permanent dialog profesor-elev și elev-elev, prin care să fie solicitată inteligența productivă, curiozitatea și spontaneitatea, facilitând elevilor mai multă libertate de implicare prin căutare. Situația ridicării unei probleme poate fi una naturală, spontană sau premeditată, când elevul stârnit de profesor, caută soluții de a depăși dificultatea prin dobândire de noi cunoștințe.

După studiile unor specialiști ar fi de recomandat să se renunțe la acele întrebări simple și limitate prin care profesorul îi determină pe elevi să spună ceea ce de fapt ar fi spus chiar ei înșiși, realizându-se în viziunea lui Leroy un învățământ camuflat. Intervenția profesorului în timpul dialogului umărește conformismul și pasivitatea, iar influența indirectă are rolul de a favoriza inițiativa și spontaneitatea elevilor și le dezvoltă acestora capacitatea de a relaționa și coopera în scopul rezolvării de probleme.

După I. Cerghit (1980, pag. 116), „întrebările anticipează, în planul gândirii, operațiile de efectuat, mijloacesc trecerea de la o operație la alta, schimbă direcția gândirii, fac trecerea de la

o cunoaștere imprecisă și limitată, la o cunoaștere precisă și completă. O întrebare este o invitație la acțiune, este un ferment al activității mintale, un instrument de obținere a informațiilor.”

Constantin Noica afirmă că formularea unei întrebări are rolul de a lumina la propriu lucrurile. Modul cum proiectezi fascicolul de lumină adresând întrebări, reprezintă modul cum înfrunți lucrurile iar diversitatea modalităților de interogație ține mai mult de subtilitatea conștienței ce întreabă, decât de subtilitatea existentului asupra căruia întreabă. Formularea întrebării este important pentru că o întrebare bine pusă este pe jumătate rezolvată.

O întrebare este corect formulată dacă răspunde următoarelor cerințe:

- motivul interogării este unul acceptabil și nu unul absurd;
- persoana întrebată poate să răspundă;

Important este și tipologia întrebărilor trebuie să fie solidară cu respectiva disciplină de învățământ, cât și de calitățile pedagogice ale profesorului.

Aceasta trebuie să fie una largă și flexibilă, enunțându-se în funcție de circumstanțe următoarele tipuri de întrebări:

- de tip ipotetic - Dar, dacă?
- de tip reproductiv: Când? Unde? Ce?
- de tip productiv: Cum? De ce?
- de tip evaluativ: Ce este mai frumos, mai bun, mai drept?
- de tip convergent – analize, comparații, sinteze;
- de tip divergent – orientează gândirea pe traiecte inedite;

În formularea întrebărilor există un dinamism inerent pentru că acestea se leagă și se completează reciproc. O întrebare formulată poate genera o altă întrebare în funcție de răspunsul primit și niciodată nu știm care este întrebarea ce urmează a fi formulată.

Unele întrebări de tip reproductiv se pot converti în altele complexe de tip productiv-cognitive prin formulări de tipul:

- Ce s-ar întâmpla dacă? - Voi ce părere aveți? - Și totuși..dacă?

Aceste întrebări antrenează elevul în formularea răspunsurilor apelând la zestrea interioară, potențând răspunsul formulat prin personalizarea acestora.

BIBLIOGRAFIE

- Bocoș, M. (2002). Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune, ediția a II-a, revăzută, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca.
- Bratu, G. ((2004). Aplicații ale metodelor de gândire critic la învățământ primar. Editura Humanitas, București.
- Cerghit, I. (2008). Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, Editura Polirom, Iași

STEM în învățământul tehnic

Prof. ing. Deceanu Maria Daniela
Colegiul Tehnic,, Anghel Saligny” Baia Mare

STEM (Science, Technology, Engineering, and Mathematics) reprezintă o abordare educațională care integrează științele, tehnologia, ingineria și matematica pentru a pregăti elevii să fie inovatori și „problem solvers” în diverse domenii tehnice și științifice. În învățământul tehnic, integrarea STEM joacă un rol crucial în dezvoltarea competențelor necesare pentru a face față provocărilor tehnologice moderne și pentru a susține dezvoltarea industrială.

➤ **Importanța STEM în învățământul tehnic**

1. Dezvoltarea competențelor tehnice avansate:

- STEM în învățământul tehnic oferă elevilor o bază solidă în științe, tehnologie, inginerie și matematică, esențială pentru înțelegerea și aplicarea conceptelor avansate din aceste domenii.

- Elevii dobândesc abilități practice și teoretice care sunt direct aplicabile în industrii precum automatizarea, electronică, mecatronică, IT, și multe altele.

2. Încurajarea inovației și a gândirii critice:

- Prin aplicarea principiilor STEM, elevii sunt încurajați să abordeze problemele într-un mod creativ și inovator, să dezvolte noi soluții și să îmbunătățească procesele existente.

- Gândirea critică este stimulată prin rezolvarea problemelor reale, analizarea datelor și efectuarea de experimente.

3. Adaptabilitatea la schimbările tehnologice:

- Învățământul tehnic bazat pe STEM ajută elevii să fie mai adaptabili la schimbările rapide din tehnologie și industrie.

- Elevii învață să utilizeze tehnologii de vârf, să înțeleagă și să implementeze noi metodologii, ceea ce le crește angajabilitatea și relevanța pe piața muncii.

4. Colaborarea interdisciplinară:

- STEM promovează colaborarea între diferite discipline, un aspect esențial în proiectele tehnice complexe.

- Elevii învață să lucreze în echipe multidisciplinare, să comunice eficient și să își combine cunoștințele pentru a atinge obiective comune.

➤ **Aplicarea STEM în învățământul tehnic**

1. Proiecte practice și laboratoare:

- O componentă majoră a învățământului tehnic bazat pe STEM este munca de laborator și proiectele practice, unde elevii aplică teoria în situații reale.

- Aceste activități îi ajută să înțeleagă cum funcționează echipamentele și tehnologiile, să construiască și să testeze prototipuri, și să rezolve probleme tehnice complexe.

2. Integrarea noilor tehnologii:

- Învățământul tehnic modern utilizează tehnologii precum imprimarea 3D, robotica, inteligența artificială, și internetul lucrurilor (IoT) pentru a îmbunătăți procesul de învățare.

- Elevii învață să opereze și să programeze aceste tehnologii, dezvoltând competențe de viitor.

3. Colaborarea cu industria:

- Instituțiile de învățământ tehnic colaborează frecvent cu companii din domenii relevante pentru a oferi elevilor experiențe practice în medii reale de lucru.

- Stagiile de practică și parteneriatele cu industria asigură că elevii sunt la curent cu cerințele actuale și viitoare ale pieței muncii.

➤ **Provocări și Oportunități**

- ***Provocări:*** Implementarea integrată a STEM în învățământul tehnic necesită resurse semnificative, cum ar fi echipamente moderne, formarea profesorilor și actualizarea curriculumului. De asemenea, trebuie să existe o colaborare strânsă între instituțiile educaționale și industria relevantă.

- ***Oportunități:*** Promovarea STEM în învățământul tehnic poate duce la creșterea numărului de specialiști calificați, crearea de locuri de muncă în domenii tehnologice de vârf și, în general, la o economie mai inovatoare și competitivă.

În concluzie, integrarea STEM în învățământul tehnic este esențială pentru formarea unei noi generații de profesioniști care pot aborda și rezolva provocările tehnice ale viitorului. Aceasta nu doar că pregătește elevii pentru carierele tehnice, dar și contribuie la dezvoltarea tehnologică și economică a societății.

ȘCOALA ÎN CONTEXTUL EREI DIGITALE

Prof. Denes Annamaria

Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu”, Zalău

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă. Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală.

Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă. Formarea capacității de a utiliza calculatorul, de a folosi internetul este benefică elevilor, atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic, prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea. Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”. Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator. Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ. 5 Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care

elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă. Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;

- comunicare și relaționare interpersonală;

- controlul stresului;

- dezvoltarea carierei profesionale ;

- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;

- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață. În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală.

Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare. Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea. Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere. Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum.

O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume: educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat; educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative; educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal. Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru

a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește. Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educatională și a evitării consecințelor negative ale acesteia. Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

- dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;

- dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;

- dimensiunea sociala – se referă la clasă ca și grup social ;

- dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;

- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;

- dimensiunea normativă – se referă la norme, ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;

- de organizare (organizează activitățile clasei) ;

- de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește

canalele de comunicare);

de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;

de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru);

de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;

de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și nonverbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive);

de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală);

de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță);

de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I.Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

Metode nonformale de evaluare în cadrul orelor de istorie

Prof. Denes Annamaria

UNESCO (1997) definea educația nonformală ca fiind constituită din „orice activități educaționale organizate și susținute care nu corespund exact a ceea ce numim educație formală. Aceasta poate fi realizată în cadrul sau în afara instituțiilor de educație și se adresează persoanelor de toate vârstele (...) Educația nonformală nu urmează un sistem ierarhizat și poate diferi ca durată, fără a implica în mod obligatoriu certificarea rezultatelor învățării”.

Educația nonformală

Termenul își are originea în latinescul *nonformalis* preluat cu sensul “ în afara unor forme special/ official organizate pentru un anumit gen de activitate”. Educația nonformală se realizează prin intermediul unor activități opționale sau facultative. Influențele educației nonformale se exercită fie prin mijloace și instituții tradiționale (familia, organizații de tineret, case de cultură și tehnică, muzee, teatre, cinematografe, biblioteci, universități populare, excursii, expoziții, formații cultural-artistice etc.), fie prin intermediul mass-media.

Printre caracteristicile metodelor specifice educației nonformale se numără:

- au obiective de învățare clare
- dezvoltă toate tipurile de competențe (cunoștințe dar mai ales abilități și atitudini)
- sunt active, creative și interactive
- au caracter participativ și experiențial
- au caracter inovativ (nu fac parte din categoria “metode clasice”)
- au un grad de aplicabilitate mare. Printre caracteristicile metodelor specifice educației nonformale la disciplina istorie se numără:

- au obiective de învățare clare ;
- dezvoltă toate tipurile de competențe (cunoștințe dar mai ales abilități și atitudini) ;

- sunt active, creative și interactive ;
- au caracter participativ și experiențial ;
- au caracter inovativ (nu fac parte din categoria “metode clasice”) ;
- au un grad de aplicabilitate mare.

Metodele moderne nonformal specifice disciplinei istorie care se pot folosi sunt variate și potrivite istorie sunt :

O dezbateră academică (numită și educațională sau formală), presupune o temă de discuție, două echipe, pro și contra și un arbitru care decide care parte a fost mai convingătoare. Cele două echipe, deși bine intenționate, sunt în dezacord față de tema în discuție. Prin urmare, ele trebuie să aducă argumente prin care să-și demonstreze punctul de vedere. Dar asta nu se întâmplă oricum, ci după anumite reguli, în funcție de care se pot distinge mai multe formate de dezbateră.

Diferențele principale între dezbaterile generale din societate și dezbaterile educaționale sunt structura formală, restrângerea temei aflate în discuție și caracterul de competiție. În funcție de structura formală, există mai multe formate de dezbateri (Karl Popper, World Schools, British Parliamentary), în care variază numărul de membri dintr-o echipă, numărul de echipe, rolurile fiecărui vorbitor și modalitatea de interacțiune dintre participanții la dezbateră.

Într-o dezbateră rolurile fiecărui participant, timpul alocat fiecărei secțiuni și regulile care se aplică sunt clar trasate. De asemenea, echipele au posibilitatea de a interacționa prin schimburi de întrebări sau intervenții punctuale, în funcție de format. Abordarea de tip pro/contra dezvoltă participanților capacitatea de analiză a problemelor controversate și ajută la obținerea unor imagini nedistorsionate de prejudecăți. În acest context, participanții vor fi determinați să emită judecăți asupra unei teme folosind criterii obiective și, totodată, să apere o poziție folosind argumente susținute de dovezi, nu doar de opinii. Indiferent de format, ceea ce este important de subliniat este că tema dezbaterii reprezintă în primul rând un pretext pentru exersarea abilităților de comunicare în spațiul public, de gândire critică și de argumentare logică, și nu o încercare de a stabili valoarea de adevăr a uneia din cele două poziții expuse. În primul rând, pentru a deprinde argumentarea, care este vitală pentru a hotărî în multe situații în care apar diferențe de opinii, întrebări sau incertitudini.

Argumentarea presupune formularea unor raționamente clare, coerente și structurate. Se adaugă capacitatea de a face documentare riguroasă, de a identifica surse credibile de informații, de a construi discursuri publice de impact, de a îți ascuți umorul și fair play-ul. Dezbateră poate fi folosită ca metodă de dezvoltare personală, astfel încât să ajute indivizii unui anumit grup să își formeze și dezvolte abilitățile de argumentare, vorbire în public, lucru în echipă, gândire critică. Prin abordarea și analiza ambelor fațete ale unei teme, dezbateră poate fi utilizată în cazul unor teme "controversate", pentru a spori toleranța, acceptarea, a spori gradul de înțelegere. Abordarea din debate dezvoltă participanților capacitatea de analiză a problemelor controversate și ajută la obținerea unei imagini nedistorsionate de prejudecăți.

În acest context, participanții vor fi determinați să emită judecăți asupra unei teme folosind criteriile obiective, și totodată, să apere o poziție folosind argumente susținute de dovezi și nu de simple opinii. Realizată într-un cadru public, dezbateră poate atrage atenția asupra unei teme de importanță și de a implica o comunitate în dialog. Biblioteca Vie își propune să promoveze respectul pentru drepturile omului și demnitatea umană, să atragă atenția asupra diversității în toate formele ei și să stimuleze dialogul între oameni.

Biblioteca Vie funcționează ca o bibliotecă normală. Îți iei un permis ca să pășești în acest spațiu de învățare, găsești aici rafturi cu cărți pe care să le răsfoiești, bibliotecari care îți recomandă cărți ce îți pot schimba viața, un loc unde poți să fii doar tu și paginile cărții pe care ai ales-o. Însă ce face din Biblioteca Vie o experiență minunată? Simplul detaliu că pe rafturi CĂRȚILE sunt OAMENI care intră într-un dialog personal cu Tine, CITITORUL. Pășind în Biblioteca Vie poți învăța lucruri de la oameni despre care poate ca nici nu gândeai că ar putea să îți zică ceva interesant, poți să vezi lumea, măcar pentru puțin timp, cu alți ochi, poți să descoperi despre tine lucruri pe care încă nu le vedeai și poți chiar să vrei chiar să îți spui propria poveste, și mai ales, poți să afli că viața e compusă din poveștile noastre, ale tuturor și că de noi depinde dacă le scriem sau nu.

În concluzie, metodele de educație nonformală la istorie sunt organizate, coordonate, evaluate și analizate de către persoane cunoscute sub mai multe denumiri, în funcție de metodă (formator, animator, facilitator, lector etc). Aceste persoane, prin intermediul fanteziei, a creativității și bucuriei lor, își propun să creeze cadrul potrivit pentru DISTRAȚIE, ACTIVARE și EXPRIMARE liberă a persoanelor cărora se adresează.

Bibliografie:

Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, “Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009

Cucoș C., „Pedagogie”, Editura Polirom, Iași 2002

Crețu D., „Psihopedagogie - Elemente de formare a profesorilor”, Editura Imago, Sibiu
1999

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ PENTRU DISCIPLINA OPȚIONALĂ
”REVISTA CLASEI”

Profesor învățământ primar Gabriela Dima

Școala Gimnazială Nr. 28 Galați

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa pentru disciplina opțională „Revista clasei” reprezintă o ofertă opțională integrată, pe mai multe arii curriculare, adecvată curriculumului centrat pe competențe și este organizată din perspectiva domeniilor de cunoaștere.

Ariile integrate sunt: Limbă și comunicare, Om și societate, Arte vizuale, Tehnologii.

Structura programei include:

- nota de prezentare
- competențe generale
- competențe specifice și activități de învățare
- conținuturi.

Această ofertă curriculară a fost proiectată pentru a fi aplicată pe durata unui an școlar, pentru clasa a IV-a.

Competențele specifice sunt însoțite de exemple de învățare, considerate reprezentative.

Disciplina opțională ”Revista clasei” este dedicată activităților de învățare prin care se urmărește valorificarea competențelor dobândite în activitățile curriculare și extracurriculare, cultivarea creativității, dezvoltarea gândirii critice, stimularea inițiativei, spiritului de echipă.

Stabilirea responsabilităților în realizarea revistei, alegerea rubricilor, elaborarea și selectarea materialelor, redactarea pe computer sunt activități care contribuie la dezvoltarea capacității elevilor de a-și exprima interesele, aptitudinile, abilitățile.

Revista clasei, cu un colectiv de redacție format din elevi, se dorește a fi o cale spre a stimula motivația acestora de a se evidenția, un prilej pentru creșterea egalității șanselor și ameliorarea rezultatelor școlare. Participarea la viața colectivă și în afara orelor de curs, utilizarea timpului liber în favoarea dezvoltării armonioase, oferă elevilor posibilitatea să se cunoască pe sine și să se transforme, să dezvolte comportamente de cooperare cu membrii echipei, să recepteze și să transmită mesaje, exprimându-și gândurile și sentimentele într-un limbaj suplu, bogat, nuanțat.

Așadar, realizarea revistei se constituie pentru elevi într-un prilej de formare continuă, care le va deschide calea spre arta de a comunica.

COMPETENȚE GENERALE

1. Dezvoltarea capacității de receptare și exprimare a mesajelor orale/scrise
2. Valorificarea cunoștințelor acumulate în activitățile școlare și extracurriculare

3. Utilizarea unor tehnici de lucru cu calculatorul, în vederea redactării revistei
4. Dezvoltarea capacității de cooperare în desfășurarea activităților

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
1. Dezvoltarea capacității de receptare și exprimare a mesajelor orale/scrise	
1.1 Exprimarea propriilor idei în legătură cu denumirea revistei, stabilirea rubricilor și conținutului acestora	- expoziție de reviste - dezbateri privind titlul revistei, rubricile, conținutul acestora
1.2 Redactarea unor texte pe baza unui plan dat sau a unui plan propriu	- exerciții de redactare a unor compuneri - exerciții-joc de creare de texte rimate, ritmate
1.3 Realizarea de interviuri, pe baza unor întrebări simple	- rebusuri
1.4 Gruparea materialelor specifice fiecărei rubrici	- jocuri de rol - dialog / dezbateri privind selectarea materialelor
1.5 Realizarea unor afișe publicitare	
1.6 Manifestarea interesului față de mesajul partenerului de dialog	- desenarea, scrierea unor mesaje de informare, prezentare a revistei - jocuri care solicită schimbul de mesaje scrise, desenate - activități în grup de identificare a unor situații de comunicare (mesajul, contextul) - formularea unor mesaje în care să-și exprime opiniile
2. Valorificarea cunoștințelor acumulate în activitățile școlare și extracurriculare	
2.1 Realizarea articolelor pentru revistă, folosind informații din domenii diferite (matematică, limba română, științe, desen, etc.)	- rebusuri - realizare de materiale pentru revistă - dialog / dezbateri privind selectarea materialelor
2.2 Selectarea materialelor pentru revistă, dintre cele realizate în cadrul activităților școlare și extracurriculare (compuneri, probleme distractive, curiozități din mediul înconjurător, desene, fotografii, etc.)	- concurs de materiale pe teme diferite - jocuri și probleme distractive de matematică, compuneri, rebusuri, desene, fotografii, etc. - redactarea unor texte despre activitățile desfășurate, pe baza unui plan propriu
2.3 Redactarea unor articole despre	- jocuri de rol

activitățile extracurriculare	- realizarea unui jurnal al activităților
3. Utilizarea unor tehnici de lucru cu calculatorul, în vederea redactării revistei	
3.1 Utilizarea programului de editare texte și desene, pentru redactarea articolelor	- exerciții de redactare în programul WORD
3.2 Utilizarea în redactarea textelor a elementelor de marcare, a fonturilor, formatărilor la nivel de caractere, propoziție, pagină	- exerciții de așezare în pagină
3.3 Redactarea corectă și îngrijită a materialelor, așezându-le potrivit în pagina revistei	- rebusuri
3.4 Ilustrarea revistei, folosind programul de desenare pe calculator	- întâlniri cu profesorul de informatică din școală
3.5 Inserarea unor fotografii în revistă	- exerciții-joc de desenare în programul Paint
3.6 Imprimarea revistei	- exerciții de inserare a fotografiilor în paginile revistei
4. Dezvoltarea capacității de cooperare în desfășurarea activităților	
4.1 Manifestarea inițiativei în desfășurarea activităților	- exerciții-joc de prelucrare a fotografiilor și desenelor
4.2 Stabilirea unor reguli simple de organizare a activităților	- expoziție de desene pe calculator
4.3 Colaborarea cu alți elevi - „redactori” de reviste școlare	- imprimarea revistei
4.4 Asumarea de responsabilități în redactarea revistei	
4.5 Dezvoltarea comportamentelor de cooperare cu membrii echipei de lucru	

CONȚINUTURI

DOMENII	Clasa a IV-a
Funcții ale limbii – acte de vorbire (LLR) Raporturile noastre cu ceilalți oameni. Norme și comportamente moral-civice (Educație civică)	Revista școlară. Expoziție de reviste Colectivul de redacție. Responsabilități. Rubricile unei reviste
Funcții ale limbii – acte de vorbire (LLR)	Materiale pentru revistă

Textul (LLR)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Compuneri după un plan propriu</i> • Interviul. Întrebările pentru interviu (noțiuni elementare) • Probleme distractive • Rebusuri • Curiozități din mediul înconjurător
Desen. Pictură. Foto (AVAP)	<p>Materiale pentru revistă</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desene în programul Paint. Elemente pentru Insert. Inserarea fotografiilor în documente Word <p>Stilul revistei. Așezarea în pagină</p>
Funcții ale limbii – acte de vorbire (LLR) Raporturile noastre cu ceilalți oameni. Norme și comportamente moral-civice (Educație civică)	<p>Organizarea vizuală a paginilor revistei.</p> <p>Imprimarea revistei</p> <p>Lansarea revistei. Impresii despre revistă</p>

BIBLIOGRAFIE

Scarlat, Jane-Mary, Nicoară, Aura, *Limba română – Ghid teoretico - aplicativ de realizare a unui opțional*, editura Școala gălățeană, galți, 2004

Brielmaier, Peter, Wolf, Eberhard, *Ghid de tehnoredactare (Punerea în pagină a revistelor)*, Polirom, Iași, 1999

Exemple de bune practici în educație

Introducere

Învățământul joacă un rol crucial în dezvoltarea individului și a societății, iar calitatea acestuia depinde în mare măsură de metodele și practicile aplicate în cadrul procesului educațional. Bunele practici în educație reprezintă acele metode, strategii și intervenții care au demonstrat eficiență în îmbunătățirea rezultatelor elevilor, în creșterea motivației acestora și în facilitarea unei învățări de calitate. Acest referat își propune să exploreze câteva exemple de bune practici în educație, care pot servi drept modele de urmat pentru profesori și instituții de învățământ.

1. Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning)

Învățarea bazată pe proiecte (PBL) este o metodă educațională inovatoare care pune elevii în centrul procesului de învățare, implicându-i în proiecte complexe care necesită rezolvarea de probleme reale și colaborare.

Caracteristici și beneficii ale PBL:

- ***Implicarea activă:*** Elevii sunt activ implicați în procesul de învățare, fiind motivați să exploreze și să investigheze subiecte de interes prin activități practice.
- ***Dezvoltarea abilităților esențiale:*** PBL contribuie la dezvoltarea abilităților de gândire critică, de rezolvare a problemelor, de colaborare și de comunicare.
- ***Conectarea teoriei cu practica:*** Elevii au oportunitatea de a aplica cunoștințele teoretice în contexte practice, ceea ce le facilitează o înțelegere mai profundă a materiei.

Exemple de succes:

- ***Școala High Tech High, California:*** Această instituție a implementat cu succes PBL în curriculum-ul său, oferind elevilor proiecte interdisciplinare care îi motivează să își asume responsabilitatea pentru propria lor învățare.
- ***Proiectele STEM:*** În multe școli, PBL este folosit pentru a aborda subiecte STEM (știință, tehnologie, inginerie, matematică), oferind elevilor ocazia să lucreze la proiecte tehnologice sau științifice inovatoare.

2. Utilizarea tehnologiei în educație

Tehnologia a devenit un instrument esențial în educația modernă, oferind oportunități pentru predare și învățare mai eficiente și mai interactive. Integrarea tehnologiei în educație a dat naștere unor practici de succes care au transformat modul în care se desfășoară procesul de învățare.

Beneficii ale utilizării tehnologiei:

- *Acces la resurse educaționale:* Tehnologia permite accesul la o varietate largă de resurse educaționale, inclusiv cursuri online, tutoriale video, simulări interactive și biblioteci digitale.
- *Învățare personalizată:* Platformele de e-learning și software-urile educaționale permit personalizarea procesului de învățare, adaptându-se la nevoile și ritmul fiecărui elev.
- *Feedback imediat:* Utilizarea tehnologiei permite evaluarea continuă a elevilor și oferirea unui feedback imediat, ceea ce contribuie la îmbunătățirea performanțelor acestora.

Exemple de succes:

- *Khan Academy:* Această platformă educațională online oferă lecții video și exerciții interactive care acoperă o gamă largă de subiecte, permițând elevilor să învețe în propriul ritm.
- *Smart Classroom:* În multe școli, sălile de clasă sunt dotate cu table interactive, tablete și alte dispozitive tehnologice care fac lecțiile mai atractive și mai interactive pentru elevi.

3. Învățământul centrat pe elev

Educația centrată pe elev reprezintă o abordare pedagogică care pune accent pe nevoile, interesele și abilitățile fiecărui elev, promovând o învățare activă și participativă.

Principii ale educației centrate pe elev:

- *Învățare diferențiată:* Profesorii adaptează metodele de predare și materialele didactice pentru a răspunde diverselor stiluri de învățare și niveluri de competență ale elevilor.
- *Autonomie și responsabilitate:* Elevii sunt încurajați să ia decizii cu privire la propria lor învățare, dezvoltându-și astfel abilitățile de auto-reglare și de management al timpului.
- *Colaborare:* Învățarea colaborativă este promovată prin activități de grup, unde elevii își împărtășesc cunoștințele și își dezvoltă abilitățile sociale.

Exemple de succes:

- *Reggio Emilia:* Această metodă educațională italiană, aplicată în special în educația timpurie, pune accent pe explorarea creativă și pe învățarea prin descoperire, oferindu-le copiilor un mediu de învățare flexibil și stimulant.
- *Școala Finlandeză:* Sistemul educațional finlandez este recunoscut pentru succesul său în implementarea unei abordări centrate pe elev, cu focus pe învățarea personalizată și pe dezvoltarea holistică a copiilor.

4. Evaluarea formativă și feedback-ul continuu

Evaluarea formativă este o bună practică ce se concentrează pe monitorizarea continuă a progresului elevilor și pe oferirea de feedback care să îi ajute să își îmbunătățească performanțele.

Avantajele evaluării formative:

- *Îmbunătățirea continuă:* Elevii primesc feedback constant, ceea ce le permite să își ajusteze metodele de învățare și să își îmbunătățească cunoștințele și competențele.
- *Motivare:* Feedback-ul pozitiv și constructiv îi motivează pe elevi să își continue eforturile și să fie mai angajați în procesul de învățare.
- *Identificarea dificultăților:* Profesorii pot identifica din timp dificultățile întâmpinate de elevi și pot interveni pentru a oferi sprijinul necesar.

Exemple de succes:

- *Școala Primară John Hattie, Australia:* În această instituție, evaluarea formativă este integrată în fiecare etapă a procesului de învățare, permițând profesorilor să ajusteze metodele de predare în funcție de nevoile fiecărui elev.
- *Metoda „assessment for learning” (AFL):* Această abordare este utilizată pe scară largă în Marea Britanie și alte țări, punând accent pe utilizarea evaluării pentru a sprijini și ghida învățarea elevilor.

Concluzie

Exemplele de bune practici prezentate în acest referat demonstrează importanța inovației și adaptabilității în educație. Învățarea bazată pe proiecte, utilizarea tehnologiei, educația centrată pe elev și evaluarea formativă sunt doar câteva dintre abordările care au dovedit eficiență în îmbunătățirea procesului educațional și a rezultatelor elevilor. Adoptarea acestor practici poate contribui la crearea unui mediu educațional mai incluziv, mai motivant și mai adaptat nevoilor societății contemporane. În contextul globalizării și al schimbărilor rapide din lume, bunele practici în educație sunt esențiale pentru pregătirea tinerilor pentru provocările viitorului.

REGULAMENT DE ORGANIZARE A ACTIVITĂȚILOR
EDUCATIVE EXTRAȘCOLARE PENTRU ELEVII CU
CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

MARIOARA DOBRE, CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ, BRĂILA

În țara noastră elevii beneficiază de educație și prin activități extrașcolare, realizate în cadrul unităților de învățământ sau în alte unități acreditate în acest sens, indiferent de condiția socială și materială a acestora, de rasă, de naționalitate, de apartenență religioasă, fără restricții care ar putea constitui discriminare ori segregare.

Activitățile extrașcolare întregesc instrucția și educația școlară a elevilor, stimulează interesul de cunoaștere, contribuie la dezvoltarea deprinderilor practice, a îndemnării, a psihomotricității, a adaptării sociale a acestora etc.

Un rol important în recuperarea elevilor cu cerințe educative speciale îl ocupă organizarea de activități educative extrașcolare care, prin varietatea și complexitatea lor, antrenează gândirea și atenția elevului contribuind astfel la dezvoltarea lui psihică. Organizarea de activități educative extrașcolare nu presupune ca elevii cuprinși în program să aibă calități artistice deosebite ci presupune ca ei să fie conduși în a-și exprima sentimentele și eventualele conflicte personale.

În plan european, inițiativa promovării activității educative extrașcolare aparține Consiliului Europei, prin Comitetul de Miniștri, care și-a concretizat demersurile în recomandările adresate, în acest domeniu, statelor membre. În documentele elaborate în acest sens se menționează direcțiile de acțiune referitoare la recunoașterea statutului echivalent al activității educative extrașcolare cu cel al educației formale, din perspectiva contribuției egale la dezvoltarea personalității elevului și a integrării lui sociale. Astfel, s-au accentuat:

- statutul activității educative extrașcolare ca dimensiune a procesului de învățare permanentă;
- necesitatea recunoașterii activității educative extrașcolare ca parte esențială a educației obligatorii;
- importanța activității educative extrașcolare pentru dezvoltarea sistemelor relaționate de cunoștințe, a abilităților și a competențelor elevilor;
- cadrul oferit de activitatea educativă extrașcolară pentru crearea condițiilor egale/echitabile de acces la educație, pentru reducerea inegalității și a excluziunii sociale;
- asigurarea resurselor umane și financiare pentru implementarea optimă și recunoașterea valorică a programelor educative extrașcolare din perspectiva rezultatelor învățării;

- recunoașterea activității educative extrașcolare ca dimensiune semnificativă a politicilor naționale și europene în domeniul educației.

În România, în Legea educației naționale nr. 1/2011, domeniul activităților educative extrașcolare este reglementat de Art. 81:

- elevii din învățământul preuniversitar au drepturi egale la educație, prin activități extrașcolare organizate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului;

- activitățile extrașcolare sunt realizate în cadrul unităților de învățământ preuniversitar sau în alte unități acreditate în acest sens.

Relevante, din această perspectivă, sunt manifestările educaționale cuprinse în Calendarul activităților educative, care se derulează pe tot parcursul anului și care au fost elaborate specializat, pe mai multe domenii de activitate (tehnico-științific, cultural-artistic, civic, ecologic, sportiv-turistic), pentru a întâmpina și stimula talentele și preocupările elevilor în aceste arii de exprimare și manifestare.

Pe baza propunerilor venite de la cadrele didactice precum și de la parteneri (organizații guvernamentale sau neguvernamentale), unitatea de învățământ elaborează anual Calendarul activităților educative extrașcolare.

Aceste activități educative se desfășoară în afara orelor de curs și aduc elemente de noutate față de disciplinele studiate de elevii cu cerințe educative speciale prin curriculum-ul obligatoriu. Ele pot avea la bază informațiile acumulate și competențele dezvoltate de elevi pe parcursul anului școlar, dar nu vor avea rolul de dublare ci de completare sau aplicare practică a acestor informații și competențe. Aceste activități au la bază: dorința elevilor de a se implica în proiecte extrașcolare, parteneriatul unității școlare cu alte instituții care pot furniza resurse pentru astfel de activități, dorința profesorilor de a realiza și alte activități în afara orelor de curs, opțiunea managerilor școlari pentru diversificarea serviciilor educaționale în scopul creșterii atractivității unității școlare, impactul pozitiv asupra comunității etc.

Fiecare unitate de învățământ special, anual, întocmește Calendarul activităților educative (C.A.E.), în funcție de obiectivele, planul de dezvoltare instituțională și planurile operaționale propuse. Calendarul activităților educative al fiecărei școli completează Planul managerial al activității educative anuale și face parte din acesta.

Domeniile de încadrare a activităților educative extrașcolare sunt: artistic, ecologie și protecția mediului, educație civică, sportiv-turistic, tehnic, științific.

Instituțiile de învățământ special pot încheia parteneriate cu alte unități de învățământ sau inspectorate școlare, cu organizații neguvernamentale, cu firme private, cu autoritățile publice locale, cu biblioteci, case de cultură, tabere școlare, cu alte instituții ale statului etc.

Din C.A.E. pot face parte doar activitățile educative extrașcolare care au ca grup țintă elevii implicați activ în aceste activități extrașcolare, în cadrul unităților de învățământ.

În ceea ce privește participarea elevilor la activitățile educative trebuie respectate condiții ca:

- participarea poate fi individuală sau pe echipe/formații;
- organizatorii să asigure transparența întregului proces de înscriere și selecție;
- participanții acceptați la aceste activități au obligația de a respecta, întocmai,

Regulamentul de organizare și desfășurare impus de organizatori. În caz contrar, vor fi descalificați.

La toate activitățile educative organizate sub formă de concurs se pot acorda premii (I, II, III), mențiuni și premii speciale. Modul de jurizare și modul în care se acordă premiile vor fi precizate în Regulamentul concursului/festivalului-concurs. Numărul de premii I, II, III și mențiuni nu poate depăși 25% din numărul de concurenți pentru fiecare categorie de concurs.

În cadrul fiecărei activități pot fi eliberate diplome de participare și diplome pentru premii și mențiuni, cu număr de înregistrare al instituției de învățământ special. Instituția organizatoare poate elibera adeverințe pentru profesorii implicați în organizare, precum și documente de mulțumire pentru parteneri/sponsori. Pe diplomele pentru premii se precizează și numele profesorului coordonator.

Fiecare organizator al unei activități educative pentru care a fost alocat buget este obligat să transmită propunerea de deviz către direcția responsabilă iar în cazul în care aceste activități se fac cu autofinanțare, nu se percep taxe de la elevi.

Proiectul educațional este o investiție de resurse pe o perioadă determinată, având ca scop realizarea unui obiectiv sau unui set de obiective precise. Obiectivele se realizează printr-un set de activități care conduc la obținerea unor rezultate.

Un proiect educațional trebuie să răspundă la întrebările fundamentale:

- De ce (motivația)?
- Ce (scop și obiective)?
- Cum (strategii, căi de realizare, planuri și acțiuni)?
- Cine (responsabilități)?
- Cu ce (resurse umane și financiare)?
- Când (termene)?

Așadar, proiectul educațional reprezintă o serie de activități legate între ele, duse la îndeplinire în mod organizat, având puncte de plecare (nevoi) și de încheiere (rezultate) clar definite.

Scrierea unui proiect este un efort al muncii în echipă, un efort de durată, voluntar, care presupune o analiză a nevoilor și o documentare prealabilă.

Pașii care trebuie urmați înainte de scrierea propriu-zisă a unui proiect sunt:

- Analiza de nevoi - identificarea nevoilor organizației, prioritizarea acestora și selectarea celei care corespunde criteriilor și condițiilor de finanțare identificate;

- Linia/ Sursa de finanțare - este important să identificăm cine ne poate finanța ideea pe care vrem să o punem în aplicare pentru diminuarea nevoii identificate, adică cine poate să ne acorde un grant. În funcție de experiență, pot fi accesate fonduri din diferite surse de finanțare: fundații, sponsorizări, consilii locale, linii de finanțare, organizații etc.);

- Apelul de propuneri – în care sunt precizate criteriile de eligibilitate, de excludere, de selecție, de acordare a finanțării, precum și prioritățile europene și naționale (în funcție de amploarea liniei de finanțare);

- Ghidul aplicantului/ solicitantului (regulamente, condiții, criterii);

- Formularul de aplicație;

- Grila de evaluare.

În general, un proiect este conceput având în vedere următoarele elemente de bază:

- ideea proiectului sau problema ce se dorește a fi rezolvată prin proiect;

- motivația proiectului (de ce se dorește realizarea proiectului și ce vine în sprijinul realizării lui);

- titlul proiectului;

- categoria proiectului (concurs, festival, proiect social, expoziție);

- scopul proiectului;

- obiectivele proiectului;

- resursele solicitate fie pe obiective, fie descrise pe fiecare activitate în parte;

- grupul-țintă al proiectului și/sau cine beneficiază de rezultatele punerii lui în practică (cui îi este adresat) care de cele mai multe ori poate să rezulte din scop sau obiective și/sau trebuie definit distinct;

- activitățile care duc la realizarea obiectivelor, cu descrierea lor și stabilirea întinderii în timp și a dependențelor dintre ele; pentru descrierea fiecărei activități trebuie specificat: activitatea nr..., titlul activității, data/perioada desfășurării, locul desfășurării, participanți (elevi, cadre didactice, părinți, reprezentanți ai comunității etc.), parteneri – trebuie specificat în ce constă parteneriatul cu comunitatea locală, cu altă școală și/sau cu o firmă/companie locală sau organizație etc., descrierea pe scurt a activității, responsabil(i), beneficiari, modalități de monitorizare și evaluare;

- rezultatele de bază ale proiectului, care se stabilesc pentru fiecare obiectiv;

- impactul proiectului;

- bugetul proiectului, care poate fi defalcat pe fiecare activitate și pe fiecare sursă în parte, pe perioade de realizare a proiectului și în final pentru întregul proiect;

- indicatorii prin care rezultatele pot fi urmărite;
- modalități de monitorizare și evaluare a rezultatelor proiectului;
- descrierea căilor/ modalităților prin care pot fi diseminate informațiile despre rezultatele proiectului și cum pot fi valorizate acestea;
- sustenabilitatea proiectului - descrierea modului în care poate fi asigurată continuitatea proiectului la sfârșitul perioadei de finanțare (dacă este cazul unui astfel de proiect) sau prognozarea în timp a evoluției produsului/ rezultatului proiectului.

Este necesar să se rețină că toate aceste elemente trebuie văzute ca un tot unitar, pentru că nu sunt activități sau acțiuni care să fie desfășurate strict secvențial. La finalul activităților educative extrașcolare, coordonatorul acestora efectuează o informare referitoare la: participanți, desfășurarea propriu-zisă, rezultate, clasamente, propuneri etc.;

Consilierul educativ al școlii are un plan managerial care cuprinde aspecte privind implementarea activităților propuse. Există în derulare un program de activități extracurriculare la nivelul școlii, activități în care sunt implicate toate clasele.

Un obiectiv important al proiectelor educaționale este integrarea școlară și socială a elevilor cu cerințe educative speciale. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv este necesară o colaborare eficientă între toți factorii implicați, respectiv învățători, profesori, psihologi, părinți, elevi, reprezentanți ai comunității locale.

În ultimii ani, am organizat numeroase proiecte de parteneriat care au completat aria de preocupare în domeniul educativ al elevilor cu cerințe educative speciale dar au contribuit și la stabilirea unor noi relații de prietenie între aceștia.

Câteva dintre aceste proiecte de parteneriat sunt:

- “Copil ca tine sunt și eu!”;
- ”Scriitori brăileni”;
- “Școala și biserca – parteneriat pentru educație!”etc.

În concluzie, pentru elevii cu cerințe educative speciale, aceste activități desfășurate în cadrul proiectelor de parteneriat sunt un prilej de cunoaștere personală și interpersonală, de cooperare, de organizare a sarcinilor de lucru după posibilitățile tuturor.

Bibliografie:

1. Mara, Daniel, ,, *Educație pentru educație*”, Editura ALMA MATER, Sibiu, 2006
3. Păunescu, Constantin, ,,*Deficiența mintală și organizarea personalității*”, E.D.P., București, 1977
4. www.edu.ro

CONTRADICȚII ȘI PERSPECTIVE EXISTENTE LA NIVEL CURRICULAR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL

Marioara Dobre, Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Brăila

Ideea și practica educației speciale integrate, a transformării școlii obișnuite în școală incluzivă, aptă să ofere tuturor elevilor un context educativ propice pentru stimularea dezvoltării optime a fiecăruia sunt puternic sprijinite de organismele specializate ale O.N.U. considerându-se că educația împreună a tuturor copiilor de vârstă școlară, fără discriminări de orice fel, reprezintă un indiciu al preocupării pentru respectarea drepturilor fundamentale ale copilului, un indiciu al aplicării principiilor democratice în învățământ .

Aspectele contradictorii ale învățământului special, existente la nivel curricular, se referă la obiectivele și conținutul său, precum și la modul de aplicare al principiilor didactice, care nu pot fi preluate, pur și simplu din învățământul obișnuit, fără adaptări pertinente.

Orientarea corectiv-formativă este un obiectiv major al tuturor activităților desfășurate cu elevii din învățământul special, atât în cabinetele specializate de terapie cât și la orice lecție sau altă activitate desfășurată în sala de clasă, la atelierul de pregătire practică și chiar în timpul liber al elevilor, adică în activitățile ludice.

Multitudinea de aspecte care trebuie avute în vedere în procesul adaptării obiectivelor învățământului - inclusiv ale celui special - la particularitățile și nivelul dezvoltării școlărilor în cauză, presupune "operaționalizarea" atentă a acestor obiective, ordonarea și ierarhizarea lor într-un sistem bine conturat. După cum se știe se pretează procesului de operationalizare mai ales obiectivele cu caracter concret și nemijlocit, adică îndeplinirea cărora poate fi evaluată pe parcursul și/sau la sfârșitul fiecărei activități (lecții) desfășurate.

Atât competențele specifice ale oricărei discipline de învățământ cât și obiectivele operaționale elaborate pentru fiecare lecție sau alt tip de activitate didactică, au două dimensiuni - dimensiunea de conținut și cea de formă sau dimensiunea operațională propriu-zisă - ambele trebuind să răspundă, pentru a fi eficiente, unor cerințe pedagogice integral valabile și în învățământul special:

■ Sub aspectul conținutului:

- să se refere atât la conținutul propriu-zis cât și la modul de abordare a acestui conținut, cu alte cuvinte, la sarcina de învățare pentru elevi;
- sarcinile de învățare trebuie să fie variate și să nu se adreseze exclusiv memoriei;
- să fie accesibile dar și stimulative pentru elev, antrenându-l pe acesta mai ales la efort intelectual;

■ Sub aspectul dimensiunii operaționale propriu-zise:

- obiectivele operaționale trebuie să precizeze ce anume se cere de la elev în activitatea dată de învățare și ce anume schimbări se așteaptă în reacțiile psiho-comportamentale ale acestuia;

- obiectivele operaționale trebuie formulate în termeni concreți, astfel încât să poată fi înțelese și de elevi iar în final să fie observabile în comportamentul acestora; de asemenea, ele trebuie să fie măsurabile, adică îndeplinirea lor să poată fi remarcată și analizată cu ușurință etc.;

În învățământul special, pe lângă dimensiunile de conținut și de formă - care își păstrează valabilitatea - există, cum, de altfel, rezultă din afirmațiile anterioare, și o dimensiune proprie, corectiv-formativă sau terapeutic-compensatorie, atât a competențelor specifice, precizate în programele analitice pe discipline de învățământ, cât și a obiectivelor operaționale, urmărite în cadrul fiecărei activități didactice și precizate în proiectele pentru acest tip de activități .

Obiectivele operaționale corectiv-formative, proprii învățământului special, trebuie să corespundă și ele unor cerințe anume:

- să fie în strânsă legătură atât cu conținutul concret al activității date cât și cu celelalte obiective operaționale urmărite;

- să contribuie la diminuarea dificultăților de învățare pe care elevii respectivi le întâmpină la tema dată;

-sa fie urmărite și realizate în strânsă concordanță cu obiectivele corectiv-formative similare, urmărite la cabinetele de terapie specifică etc.

În literatura didactică se subliniază că din punct de vedere pedagogic, conținuturile învățământului nu sunt independente de obiective și de condițiile predării și evaluării, adică de aspectele metodologice. Dimpotrivă, ele se întrepătrund și se intercondiționează și tocmai pentru a se surprinde mai bine aceste relații se folosește termenul de curriculum. Prin curriculum se înțelege , deci, totalitatea obiectivelor , a conținuturilor și a strategiilor de predare, învățare, evaluare aflate în strânsă interdependență.

Un pas important s-a făcut la numai doi ani după evenimentele din 1989. Atunci, prin Ordinul Ministerului Învățământului nr.3658 din 02.01.1991 a fost aprobat Planul de învățământ destinat școlii speciale (ajutătoare) pentru elevi cu handicap, document oficial prin care se asigura un cadru curricular echilibrat, corespunzător condițiilor concrete existente la noi în acel moment. Se asigura, mai ales, un raport normal între principalele tipuri de activitate: de învățare, de pregătire pentru munca și de terapii specifice.

Calitățile acestui plan de învățământ se explică și prin faptul că, pe parcursul elaborării sale, au avut loc numeroase consultări cu practicieni experimentați din școlile speciale (ajutătoare), precum și cu specialiști din universități și instituții de cercetare. De asemenea, procesul de elaborare a acestui plan de învățământ precum și a programelor analitice aferente lui, a beneficiat de orientarea științifică,

asigurată de Institutul Național de Recuperare și Educație Specială a Persoanelor Handicapate - nou înființat în acea perioadă și coordonat de Prof. univ. dr. Emil Veza. Ca urmare, problematica curriculumului pentru învățământul special viza următoarele coordonate:

- necesitatea ca planurile de învățământ să fie elaborate diversificate pentru fiecare formă clinică majoră din cadrul unei anumite categorii de handicap;

- diversificarea să se înfăptuiască în direcții diferite, ținând cont de tendința de creștere a frecvenței handicapului multiplu și de necesitatea utilizării unor tehnici medico-pedagogice și terapeutice diferențiate, în raport de tipul și gravitatea handicapului;

- în elaborarea planurilor de învățământ și a programelor analitice, prioritatea să fie acordată unui model distinct de discipline sau activități cu caracter recuperator, de compensare și terapie etc.;

După câțiva ani de aplicare a acestui plan, în contextul trecerii oficiale la accelerarea dezvoltării formelor de educație specială integrate învățământului obișnuit, planul de învățământ pentru școala specială destinată elevilor cu deficiențe mintale evidente a fost modificat din nou.

Rămâne de văzut care vor fi rezultatele ce se vor obține și concluziile la care se va ajunge, după câțiva ani de aplicare, în practica școlară, a noului "cadru-curricular" pentru învățământul special sub ambele sale forme - integrată învățământului obișnuit sau organizată separat, în școli speciale. Oricum, acest cadru-curricular nu ne lasă impresia să ar putea contribui esențial la rezolvarea contradicției analizate, dintre posibilitățile reale de învățare ale școlărilor cu cerințe educative speciale (de diferite grade) și intensitatea solicitărilor școlare la care ei vor fi obligați să facă față în continuare.

Tot în plan curricular se situează o altă contradicție existentă în învățământul special, constând în nepotrivirea dintre solicitările de învățare, adesea preponderent verbale, la care sunt supuși școlarii cu cerințe educative speciale și caracteristicile dezvoltării lor psihice, îndeosebi ale proceselor cognitive și ale limbajului.

O primă direcție de înlăturare a acestei contradicții constă în aplicarea și valorificarea mai temeinică în învățământul special a principiilor didactice generale, acestea reprezentând norme sau cerințe care orientează și imprimă un sens funcțional procesului de învățământ, asigurându-i, astfel, premisele necesare îndeplinirii obiectivelor și sarcinilor pe care le urmărește în desfășurarea sa.

Pe lângă principiile didactice generale, care trebuie, într-adevăr, adaptate, ținând cont de particularitățile dezvoltării elevilor cu deficiențe, în învățământul special există un deziderat fundamental, care poate fi considerat principiu al acestui învățământ. Ne referim la orientarea corectiv-formativă sau terapeutic-compensatorie a tuturor activităților desfășurate cu elevii, indiferent că sunt activități instructiv-educative, de autoservire și gospodărești, de pregătire pentru muncă, de odihnă și loisir etc.

Aplicarea eficientă a acestui principiu este condiționată de o cunoaștere temeinică, de către cei care organizează, dirijează și desfășoară activitățile cu copiii, a particularităților acestora - particularități de vârstă, individuale și trăsături de specificitate - concretizate în incapacități de învățare și adaptare, mai mult sau mai puțin evidente, dar și în dificultăți, mai mult sau mai puțin accentuate, pe care ei le întâmpină, sub aceste două aspecte fundamentale ale existenței lor - învățarea și adaptarea.

O foarte mare importanță are și înțelegerea cauzelor, care stau la baza dificultăților întâmpinate. Elevii înșiși trebuie ajutați să constientizeze dificultățile pe care le întâmpină și să fie motivați pentru a depune efort în direcția depășirii lor.

Câteva dintre aspectele mai importante în ceea ce privește aplicarea adaptată și în învățământul special, a principiilor didactice generale sunt:

- accentuarea tratării diferențiate a școlărilor cu cerințe educative speciale și ducerea acestora până la individualizare și „personalizare”;
- punerea accentului pe învățare practică; extinderea organizării intuitive a actului învățării (inclusiv la clasele mari, folosind, desigur, modalități adecvate vârstei și nivelului atins);
- combaterea verbalismului și acordarea unei atenții permanente îmbinării echilibrate și dozate a mijloacelor intuitive, verbale și acțional practice în învățare;
- intensificarea orientării ludice, mai ales în etapele inițiale de școlarizare a copiilor cu cerințe educative speciale și trecerea, pe parcurs, spre o motivație superioară, intrinsecă.

Prin urmare, nu încapă îndoială că, în prezent și în anii următori, prioritatea numărul unu a educației speciale o reprezintă dezvoltarea formelor sale integrate în învățământului obișnuit. Sper că acest lucru se va produce nu pe calea înlăturării precipitate a formelor existente de educație specială pentru copiii cu cerințe educative speciale ci pe calea perfecționării și diversificării metodologiilor și a programelor corectiv-formative, în paralel cu construirea unui sistem suplu și dinamic de forme și structuri ale educației speciale integrate.

Bibliografie:

- 1.*** *Ghidul metodologic – Curriculum școlar*, Consiliul Național pentru Curriculum și Formare Profesională, Institutul de Științe ale Educației, București, 1996;
- 2.Radu, Gheorghe, *Psihologie școlară pentru învățământul special*, Editura Humanitas, București, 2002;
- 3.Ungureanu, Dorel, *Educația integrată și școala inclusivă*, Editura de Vest, Timișoara, 2000;
- 4.Iosifescu, Șerban și colab., *Management educațional pentru instituțiile de învățământ*, Institutul de Științe ale Educației, București, 2001;

STUDIU DE CAZ

Marioara Dobre, Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Brăila

Tulburarea de comportament reprezintă expresia relației dintre personalitate și mediul ambiant. Copilul este confruntat cu o serie de situații cărora trebuie să le facă față și să adopte răspunsuri cu caracter adaptativ, să acționeze asupra mediului și să se integreze în normele de conviețuire socială.

Sunt considerate tulburări comportamentale chiar și fenomenele de tipul obrăzniciei și folosirii unui limbaj trivial până la fenomene considerate fiind cu un înalt grad de dificultate, numite deseori prin termenul de delicvență.

I. Date generale

- elevul XX, 9 ani, clasa a III-a;
- dezvoltare fizică armonioasă;
- componența familiei: mamă, tată (vitreg), soră;
- structura familiei: - dezorganizată;
 - copilul locuiește cu mama și surioara în vârstă de un an;
- condiții socio-economice: - situație materială bună;
 - nivel socio-cultural ridicat.

Date medicale:

- sarcină fără probleme;
- este un copil sănătos;
- a vorbit și a mers timpuriu;

Date psihologice semnificative:

- QI ridicat;
- Prezintă ușurință deosebită în exprimarea orală și scrisă;
- Reprezentări - percepe repede materialul de învățare;
- Gândire - concret intuitivă;
- Memorie - de lungă durată;
- Imaginație - bogată;
- Limbaj și comunicare - vocabular bogat, exprimare ușoară;
- Atenție - nivel de concentrare ridicat, stabil;
- Voință - mobilizatoare pentru activitate de lungă durată;
- Temperament - coleric;

- Deprinderi - îi place să deseneze, să citească, lucrează cu mare plăcere la matematică;

Contextul în care a fost depistat cazul:

- manifestări necontrolate în timpul orelor, care întrerup lecția și deranjează colegii;
- uneori înregistrează absenteism la prima oră de curs, agresivitate verbală față de colegi;
- la unele ore își pierde răbdarea și caută să se miște prin clasă sub diferite pretexte (îi trebuie o radieră, vrea să ducă ceva la coș, vrea să meargă la toaletă);
- am solicitat consiliere psihopedagogică pentru că nu reușeam să mă mai înțeleg cu el;
- prin conversația dirijată am aflat că tulburările de comportament erau determinate de absența tatălui natural, a cărui prezență era foarte dorită de copil. Un alt motiv este existența surioarei vitrege în vârstă de un an, față de care băiatul manifesta respingere.

Istoricul cazului:

- în urmă cu 2-3 ani părinții copilului s-au despărțit;
- tatăl s-a mutat cu serviciul în București;
- mama are un nou partener de viață, tatăl surioarei lui; față de el, băiatul manifestă respingere și antipatie pentru că îi este teamă să nu piardă afecțiunea și atenția pe care i le acordă mama;
- nici față de surioara lui mai mică nu are sentimente mai bune spunând că, de fapt, și-a dorit un frate nicidecum o soră;
- în ultimul an rolul tatălui natural s-a limitat la plata pensiei alimentare și invitarea băiatului în mini-vacanțe de două trei ori pe an;
- afectat de divorțul părinților, de apariția unui tată vitreg și a unei surori, de prezența cât mai rară a tatălui natural, copilul devine neascultător, agresiv și neafectuos cu mama și sora sa, este marcat de sentimente de frustrare, confuzie și uneori anxietate, căutând tot mai des contactul cu tatăl natural.
- la școală devine de nestăpânit, încalcă tot mai des regulamentul școlar, se sustrage de la sarcini, are accese colerice și de ostilitate vis-a-vis de colegi și învățător, uneori se închide într-o muțenie de nepătruns, alteori este caracterizat de o impulsivitate excesivă.

Metode de psiho-diagnostic:

- conversația dirijată;
- observația;
- testul Raven;
- teste de personalitate și temperament.

Caracterizare:

- are inteligență de nivel ridicat;

- stil de lucru independent;
- este nervos, agitat, impulsiv în reacții;
- are un comportament negativist, neascultător și chiar dușmănos, se înfurie rapid, se opune activ regulilor, este impulsiv și iritabil cu persoanele adulte și cu colegii lui;
- i-au scăzut performanțele școlare, acest lucru explicându-se prin tendința de a nu-și îndeplini sarcinile școlare;
- este labil afectiv, trecând ușor de la o stare la alta;
- este indisciplinat, întârzie la școală, deseori absentează de la prima oră de curs, își șicanează colegii, are tendințe conflictuale față de colegi, a început să se sustragă de la activitățile școlare;
- se enervează repede, este ușor de provocat;
- nu atribuie altora vina pentru greșelile sale, de fiecare dată își recunoaște greșelile și pare să nu-i pese că le-a făcut;
- față de mamă nutrește sentimente ambivalente: o iubește dar o consideră vinovată pentru situația în care se află;

II. Plan de măsuri

În urma observațiilor pe care le-am făcut asupra comportamentului elevului, am luat următoarele măsuri:

1. Am contactat-o pe mamă și am discutat deschis despre problemele pe care le întâmpină copilul, am căutat împreună cauzele acestui comportament. Având acordul mamei am contactat psihologul școlii.

2. Domnișoara psiholog a stabilit cu elevul o relație de comunicare deschisă, sinceră, de respect și înțelegere față de problemele cu care se confrunta copilul.

3. Au fost aplicate metode și tehnici psihometrice necesare conturării profilului psihologic și evaluării tabloului comportamental al elevului:

- Obsevația;
- Chestionarele de colectare a informațiilor referitoare la problemele întâmpinate de copil;
- Teste de personalitate și temperament etc.;

4. Pentru a identifica problemele copilului a existat o colaborare permanentă între învățător, psihologul școlar și mamă. Am constatat că o mare parte din cauzele deviației copilului erau provocate de situația din familie. Am purtat discuții cu mama băiatului, discuții la care participa uneori și copilul.

Am urmărit îmbunătățirea comunicării mamă – copil prin înțelegerea de către mamă a caracteristicilor de vârstă a copilului. Am urmărit de asemenea dezvoltarea interesului pentru cunoașterea realistă a copilului (resurse și capacități, puncte slabe).

5. Sfătuită de noi mama elevului a supravegheat mai atent anturajul minorului, relația cu prietenii, locurile pe care le frecventează și modul în care își folosea timpul liber. Un rol important l-au avut unii colegi de clasă cu care a stabilit legături de prietenie în afara orelor de curs: se jucau împreună, își făceau vizite acasă, l-au convins să meargă la cursurile de desen.

6. Domnișoarei psiholog i-a revenit dificila misiune de a-l determina să-și mărturisească faptele, să își învingă complexe și teama.

Prin efortul depus de psiholog, familie și învățător copilul a reușit să înțeleagă că va fi ajutat, iertat și sprijinit, a depășit criza de identitate și a dobândit încredere în forțele proprii.

III. Metode specifice de consiliere

Stingerea comportamentelor nedorite

Dorind să iasă în evidență elevul a adoptat comportamente uneori șocante. M-am străduit să aprob și să încurajez numai acele conduite dezirabile și am evitat să dau atenție celor ostentative s-au agresive, sperând că va renunța văzând că nu mai produc efectul așteptat de el. Comportamentul agresiv s-a intensificat (își agresa verbal nemotivat unii colegi) apoi, comportamentul a fost înlocuit cu altul mai violent (îi agresa fizic).

Modelarea se bazează pe puterea exemplului

Am căutat în anturajul copilului persoane care, prin forța lor charismatică, să îl determine să le imite comportamentul. Am constatat că tocmai tatăl care lipsea de lângă el reprezenta un exemplu demn de urmat din punctul lui de vedere. Am încercat să îi sugerez să-mi vorbească despre unul din bunici, însă el se întorcea cu încăpățănare spre tată. L-am rugat să mi-l descrie și am observat că pentru el tata are numai calități. Alături de calitățile enumerate de copil am așezat comportamentul lui și l-am întrebat dacă nu și-ar dori să-i semene tatălui. Elevul mi-a răspuns că se va strădui să-i semene tatălui său în comportament.

În ceea ce privește antrenamentul asertiv pot spune că elevul nu a avut dificultăți de interrelaționare cu familia sau colegii. Fiind un copil sociabil se putea comunica ușor cu el atât în familie cât și la școală.

Tehnica aversivă presupune utilizarea sancțiunilor pentru a amenda comportamentele negative. Atât eu cât și mama lui am stabilit să sancționăm comportamentele negative în funcție de gravitatea lor. În cazul nostru această metodă nu a avut un efect pozitiv. Elevul ne înfrunta rezistând cu stoicism sancțiunilor și făcând alte boacănne mai mari decât cele pentru care fusese pedepsit.

Metoda contractuală a avut un efect deosebit asupra elevului. El renunța prin contract la conduitele sale reprobabile și primea o recompensă ori de câte ori își putea controla comportamentul în sens pozitiv.

IV. Modalități de intervenție

În formarea comportamentului, conștiinței și conduitei morale am utilizat câteva metode tradiționale:

- a) convingerea prin explicații;
- b) convorbirea (se desfășura mai ales în grup restrâns: elevul– psihologul –învățătorul – mama; uneori participau și colegii șicanați sau agresați de el). Toți participanții la dialog își exprimau sincer părerile; urmăream astfel rezolvarea conflictelor pe cale pașnică, tolerantă precum și cultivarea relațiilor de colaborare;
- c) îndemnul;
Pentru a-i ocupa timpul în pauze și pentru a-l împiedica să producă noi conflicte îl rugam să mă ajute la pregătirea materialului didactic pentru ora următoare, îl îndeam să-i explice o problemă unuia dintre colegi, să deseneze ceva legat de o anumită temă, etc..
- d) exemplul;
- e) aprobarea/ dezaprobarea;
- f) recompensa;

V. Rezultate obținute

- ameliorarea relațiilor copilului cu mama și sora sa;
- îmbunătățirea relațiilor cu învățătorul și colegii de clasă (nu mai tulbură orele, nu-și mai agresează colegii, respectă programul școlar);
- are o atitudine mult mai tolerantă față de colegi, depășește cu mai multă ușurință stările conflictuale;
- revine la performanțe școlare bune;
- s-a schimbat atitudinea mamei față de copil, acordându-i mult mai multă atenție, își vizitează mult mai des tatăl natural, a devenit un frate mai mare responsabil, deseori are grijă de sora sa mai mică.

Copiii sunt cei mai afectați de divorțul părinților. Indiferent ce vârstă au, copiii sunt foarte bulversați de faptul că mama și tatăl lor nu mai locuiesc în aceeași casă iar întregul lor sistem de valori este dat peste cap. Plâng, suferă și nu înțeleg de ce se ceartă atât de des mama și tatăl lor și de ce trebuie să existe a treia persoană care să năruie universul perfect în care trăiau ei.

BIBLIOGRAFIE:

1. Geanina Cucu-Ciuhan, Doina Trofin, „*Educarea copilului cu devieri comportamentale*”, Editura Sylvi, București, 2006.
2. Alexandru Hudîțeanu, „*Devianța comportamentală la elevi*”, Editura Psihomedica, Sibiu, 2001.

PROIECTAREA ITEMILOR DE EVALUARE

prof. ing. Dodoiu Feryan

*Colegiul Tehnic "D. Leonida", b-dul Socola nr. 198-200, Iași
feryandodoiu@yahoo.com*

ABSTRACT

An assessment test, by nature, reviews and evaluates the outcome of learning, but when he manages to express it objectively and to immediately transmit it to the student in the form of feed back, it can enhance motivation and increase efficiency. An evaluation test can contain a variety of items (objective, semiobjective, subjective). Application of such a test and its correction by the teacher requires knowledge on designing all types of items.

I. Generalități

În demersul de proiectare a oricărui test, etapa următoare definitivării matricei de specificații o constituie scrierea efectivă a itemilor, elemente componente de bază ale instrumentului de evaluare, pe baza competențelor clar formulate. Se va opera cu următoarea definiție a itemului:

Item = <întrebare> + <formatul acesteia> + <răspunsul așteptat>

Cele trei elemente ale definiției itemului se află într-o strânsă interdependență. Astfel, fără precizarea clară a formatului în care intenționăm să proiectăm itemul, răspunsurile așteptate nu pot fi formulate, deci nici modalitățile de corectare și notare; de asemenea, analiza posibilelor răspunsuri așteptate, poate aduce informații semnificative asupra clarității întrebării inițial formulate, precum și asupra gradului de adecvare a formatului acesteia.

După tipul de comportament cognitiv solicitat pentru producerea răspunsului, pot fi diferențiate două tipuri de itemi:

1. Item care solicită selectarea unui răspuns dintr-un număr de variante oferite. În acest caz, persoana evaluată primește răspunsul corect împreună cu variante (în general incorecte) la problema propusă, sarcina fiind aceea de a selecta răspunsul corect, fiind oferite instrucțiuni clare privind modul în care se va selecta și înregistra răspunsul corect.

2. Itemi care solicită construirea, producerea unui răspuns corect de către cel evaluat. În acest caz nu sunt oferite variante de răspunsuri,

subiectul evaluat urmând să creeze un răspuns, o soluție la întrebarea /problema formulată. Unul dintre cele mai larg utilizate criterii de clasificare este criteriul obiectivității în corectare și notare. În conformitate cu acest criteriu, o clasificare a itemilor este prezentată în tabelul următor:

Tab.1.

Categorii	Itemii obiectivi	Itemii semiobiectivi	Itemii subiectivi (solicitând răspuns deschis)
Tipuri de itemi	Itemii cu alegere duală	Itemii cu răspuns scurt	Rezolvare de probleme
	Itemii cu alegere multiplă	Itemii de completare	Eseu structurat
	Itemii de tip pereche	Întrebări structurate	Eseu liber (nestructurat)

II. Categoriile de itemi

II.1. Itemii obiectivi

Solicită din partea elevului selectarea răspunsului corect sau, uneori, a celui mai bun răspuns, dintr-o serie de variante existente și oferite. **Proprietăți caracteristice:**

- pot acoperi o plajă largă de competențe de evaluare și de elemente de conținut într-un interval relativ scurt;
- sunt relativ ușor de administrat, corectat și notat;
- permit un feed-back rapid și utilizarea informațiilor în scop diagnostic;
- prezintă o fidelitate ridicată;
- sunt adecvați evaluării în cadrul diferitelor discipline având o mare flexibilitate;
- au un singur răspuns corect, iar corectarea se va realiza obiectiv prin simpla acordare a punctajului în cazul obținerii acestui răspuns;
- timpul necesar profesorului evaluator este sensibil mai mic decât în cazul altor itemi, pentru corectare și notare.

Din categoria itemilor obiectivi fac parte următoarele tipuri de itemi:

- itemii cu alegere duală
- itemii de asociere(de tip pereche)
- itemii cu alegere multiplă

II.1.1. Itemi cu alegere duală

Sunt itemi pentru care elevul evaluat este solicitat să selecteze un răspuns corect din două răspunsuri posibile diferite. Proprietăți caracteristice:

- funcționează pe principiul de a selecta un răspuns de tipul: adevărat/fals, corect /greșit, da/nu;
- pot fi testate multe întrebări într-un timp relativ scurt, asigurând o bună acoperire a conținuturilor investigate
- necesită un interval de timp relativ mic pentru răspuns
- asigură o fidelitate mare, având un singur răspuns corect
- există o șansă mare ca elevul să ofere răspunsul corect prin ghicirea acestuia
- nu permit utilizarea informațiilor obținute în scop diagnostic, simpla recunoaștere a faptului că o afirmație este falsă neaducând un plus de informație asupra gradului de stăpânire a obiectivului vizat

Reguli de proiectare:

- itemii cu alegere duală este necesar să opereze strict cu fapte, situații, probleme dihotomice, având un singur răspuns corect dintre cele două oferite;
- este necesară testarea unui singur element de conținut;
- se va evita utilizarea unor propoziții lungi, acestea putând determina neclarități, îndepărtarea de la sensul real al sarcinii sau răspunsuri greșite cauzate de dificultăți în lectura sarcinii;
- se va păstra un limbaj adecvat nivelului de vârstă al celor evaluați;
- se folosesc pe cât posibil propoziții afirmative în formularea sarcinii;
- instrucțiunile privind modul în care va fi selectat răspunsul trebuie să fie foarte clare;

Greșeli în proiectare:

- dacă nu se operează cu fapte/contexte/probleme, apare subiectivitatea în corectare;
- folosirea negației, a dublei negații sau a altor formulări mai puțin clare, ridică neintenționat gradul de dificultate al itemului;

Modalități de corectare și notare:

- având un singur răspuns corect, se corectează și notează prin acordarea punctajului doar în cazul obținerii răspunsului așteptat.

Exemple:

I. Transcrieți pe foaia de concurs litera corespunzătoare fiecărui enunț și notați în dreptul ei litera A, dacă răspunsul este corect și litera F dacă răspunsul este fals :

- 1) Ampermetrul se leagă în paralel în circuitul în care se măsoară intensitatea curentului;
- 2) Unitatea de măsură pentru rezistența electrică este voltul;
- 3) Lungimea unei diviziuni a scării gradate se exprimă în unitatea de măsură a măsurandului.

II. Citiți cu atenție afirmațiile următoare și dacă le considerați adevărate, încercuiți litera A, iar dacă le considerați false, încercuiți litera F:

- a. **A F** Refractivitatea este proprietatea materialelor metalice de a rezista la temperaturi joase;
- b. **A F** Ductilitatea este proprietatea materialelor metalice de a se prelucra în fire subțiri;
- c. **A F** Staniul, care se topește la 232 grade C, este ușor fuzibil.

II.1.2. Itemi cu alegere multiplă

Sunt itemi care solicită subiectului evaluat alegerea răspunsului corect sau a celui mai bun răspuns dintr-un număr de variante construite deja. Sunt constituiți dintr-o premisă-reprezentând partea introductivă a itemului, stimulul pentru obținerea răspunsului, în care sarcina este formală și un număr de variante, răspunsuri posibile, dintre care unul corect, iar restul numiți distractori. **Caracteristici generale:**

- acoperă un larg eșantion din aria conținuturilor într-un interval scurt de testare;
- permit obținerea răspunsurilor într-un interval de timp și spațiu alocat rezonabil;
 - sunt ușor de corectat;
 - asigură o fidelitate ridicată;
 - sunt flexibili și pot fi însoțiți de material stimul narativ, grafic, cartografic;
 - necesită un timp relativ lung de proiectare pentru a avea calitățile tehnice necesare obținerii unor informații valide și fidele;
 - rezultatele pot fi integrate electronic;
 - utilizarea itemilor cu alegere multiplă cu mai mult de un răspuns corect face corectura mai dificilă și reduce obiectivitatea în notare.

Reguli de proiectare:

Premisa :

- trebuie formată în conformitate cu obiectivul de evaluare în termeni lipsiți de ambiguitate;
- trebuie să conțină un verb, care să orienteze sarcina și să determine alegerea unui răspuns.

Distractorii :

- trebuie să fie plauzibili, astfel se reduce numărul de alternative din care este selectat răspunsul corect;
- trebuie să fie independenți;
- nu trebuie să conțină indicii pentru alegerea răspunsului;
- nu pot fi construiți ca sinonime sau antonime ale unuia dintre ei;
- ordinea plasării răspunsurilor corecte trebuie să fie aleatoare, astfel, variantele vor fi ordonate logic: atunci când răspunsurile reprezintă un singur cuvânt, vor fi așezate în ordine alfabetică, dacă sunt date numerice în ordine crescătoare, datele vor fi ordonate cronologic;
- instrucțiunile privind selectarea răspunsului corect și înregistrarea acestuia trebuie să fie clare;
- itemii de acest tip utilizați într-un test trebuie să fie independenți între ei.

Greșeli în proiectare:

- uneori sunt proiectați itemi de acest tip excesiv de lungi, care necesită timp prea lung pentru a fi citați, solicitând mai mult înțelegerea textului decât comportamentul evaluat;
- apar uneori indicii în premisă, conducând la ghicirea răspunsului;
- distractorii au uneori semnificații apropiate, eliminarea unuia ducând la eliminarea mai multora;
- afirmațiile negative din premisă pot crea confuzie;
- varianta corectă mai lungă decât celelalte, determină alegerea acesteia automat.

Modalități de corectare și notare:

- itemii cu un singur răspuns corect se corectează ușor, alocându-se punctajul doar pentru răspunsul așteptat;
- itemii cu un număr mai mare de răspunsuri corecte sunt mai dificil de corectat și notat, crescând gradul de subiectivitate, dacă avem două răspunsuri corecte, este necesar să fie luată o decizie asupra modului în care vor fi notate răspunsurile oferind un singur răspuns dintre cele corecte, sau unul greșit și unul corect.

Exemple :

1. În figura de mai jos este reprezentat un mecanism:

- a) melc-roată melcată;
- b) cu camă;
- c) pinion-cremalieră;
- d) culisă oscilantă.

2. În figura de mai jos este reprezentat un mecanism:

- a) cu roată dințată;
- b) cu clichet;
- c) cu cruce de Malta;
- d) cu camă și tchet.

3. Aliajul OLC 13 reprezintă:

- a) oțel carbon pentru scule cu - 0,13 % C;
- b) oțel carbon de calitate cu - 0,13 % C;
- c) oțel aliat pentru scule cu - 1,3 % C;
- d) oțel carbon de calitate cu - 1,3 % C.

II.1.3 Itemi de asociere (de tip pereche)

Reprezintă un caz particular de itemi cu alegere multiplă, fiecare dintre premise împreună cu setul răspunsurilor constituind de fapt un item cu alegere multiplă. Sunt formați deci din două liste și instrucțiuni care precizează modul de înregistrare. **Caracteristici generale:**

- pot fi utilizați pentru a măsura relațiile între diferite tipuri de informații: nume, date, evenimente, locuri, rezultate, termeni, etc;
- sunt dificil de evaluat abilități de nivel înalt și obiective complexe cu acest tip de item.

Reguli de proiectare:

- este necesară furnizarea unor instrucțiuni foarte clare referitoare atât la tipul elementelor existente în fiecare coloană, cât și spațiul și modelul în care este solicitat răspunsul;
- numărul premiselor nu trebuie să fie prea mare, crescând astfel nejustificat nivelul de complexitate;
- răspunsurile corecte pentru fiecare dintre premise fiind unice, corectarea se va face prin alocarea punctajului în cazul răspunsului corect;
- numărul răspunsurilor trebuie să fie mai mare decât cel al premiselor, evitând corespondența directă între cele două seturi.

Greșeli în proiectare:

- sunt similare celor enunțate pentru itemii cu alegere multiplă.

Modalități de corectare și notare:

- în cazul obținerii unor răspunsuri (din care unele corecte, altele incorecte), este necesară luarea unei decizii privind modul de corectare și notare;
- răspunsurile corecte pentru fiecare dintre premise fiind unice, corectarea se va face prin alocarea punctajului în cazul răspunsului corect;

Exemple:

1. În coloana **A** sunt enumerate câteva mărimi fizice, iar în coloana **B**, denumirile unor mijloace de măsurare. Scrieți pe foaia de examen, asocierile corecte dintre fiecare cifră din coloana **A** și litera corespunzătoare din coloana **B**.

A. Mărimi fizice	B. Mijloace de măsurare
1. lungimea	a. debitmetru
2. intensitatea curentului electric	b. raportor mecanic
3. masa	c. șubler
4. aria	d. ampermetru
5. unghiul plan	e. voltmetru
	f. balanță analitică
	g. planimetru

2. În coloana A sunt indicate câteva tipuri de simboluri inscripționate pe cadranele aparatelor de măsurare, iar în coloana B denumirea simbolurilor. Scrieți pe foaie asocierile corecte dintre fiecare cifră din coloana A și litera corespunzătoare din coloana B.

A	B
1. 2,5	a. magnetoelectric
2. 	b. poziția normală de funcționare
3. A	c. electrodinamic
4. 	d. curent continuu
5. 	e. ampermetru
	f. clasa de precizie

II.2. Itemi semiobiectivi

Acești itemi solicită din partea elevilor „producerea unui răspuns”, de regulă scurt, care va permite din partea profesorului evaluator formularea unei judecăți de valoare privind corectitudinea răspunsului oferit de subiecți. Din această categorie fac parte:

- itemii cu răspuns scurt;
- itemii de completare;
- itemii tip întrebări structurate

II.2.1. Itemii cu răspuns scurt

Reprezintă itemi care solicită producerea unui răspuns limitat ca spațiu, formă și conținut. **Caracteristici generale:**

- oferă posibilitatea de a evalua mai mult decât simpla recunoaștere și rememorare a unor cunoștințe;
- necesită un timp relativ redus în proiectare;
- sunt relativ ușor de marcat și au un grad de obiectivitate, în condițiile elaborării unei scheme adecvate de corectare;
- răspunsul așteptat la întrebarea directă folosită trebuie oferit sub forma unei propoziții, a unui cuvânt, număr sau simbol;
- este necesar un număr relativ mare de itemi de acest tip pentru a acoperi o anumită arie de conținut;
- nu există riscul ghicirii răspunsului corect.

Reguli de proiectare:

- în cazul răspunsurilor numerice urmate de unități de măsură corespunzătoare, acestea trebuie clar precizate atât în întrebare, cât și după spațiul liber;
- este necesară evitarea excesului de spații albe, eliminându-se doar cuvântul-cheie;
- este necesară evitarea unor întrebări mai puțin clare, care pot conduce la alte răspunsuri corecte decât cele vizate.

Greșeli în proiectare:

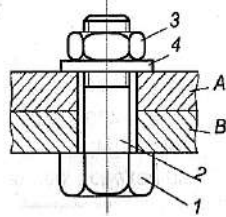
- nealocarea unui spațiu pentru răspuns poate determina formularea acestuia în termenii unui eseu și nu a unui răspuns scurt așteptat;
- schema de corectare trebuie să prevadă posibile răspunsuri alternative.

Modalități de corectare și notare:

- schema de corectare și notare trebuie elaborată cu multă atenție.

Exemple:

1. Scrieți în dreptul cifrelor / literelor denumirea corectă a elementelor din asamblarea de mai jos:

- 1.....
2.....
3.....
4.....
5 A,B.....

2. Identificați denumirile următoarele mijloace de măsurare și scrieți răspunsul corect în dreptul literelor pe spațiile punctate:

a.....

b.....

c.....

II.2.2. Itemi de completare

O varietate a tehnicii răspunsului scurt o constituie itemii de completare, solicitând persoanei evaluate producerea unui răspuns care să completeze o afirmație incompletă sau un enunț lacunar și să îi confere valoare de adevăr. Diferența de formă a cerinței constă în faptul că în primul caz sarcina este formulată printr-o întrebare directă, în timp ce în al doilea caz este vorba despre o afirmație incompletă, răspunsul încadrându-se în contextul – suport oferit. În itemii de completare spațiile libere de dimensiuni variabile pot sugera, prin lungimea lor, răspunsul așteptat.

Exemple:

- A. să se completeze spațiile libere cu informații, astfel încât enunțurile să fie adevărate:
- a) carbonul legat de Fe formează o soluție solidă numită...(1)...
 - b) schema de asamblare conține...(2)...montării fiecărei piese sau unități de asamblare;
 - c) amorsarea arcului electric are loc când electrodul...(3)...piesa.

II.2.3. Întrebări structurate

Întrebările structurate sunt sarcini formate din mai multe subîntrebări, de tip obiectiv și semiobiectiv, legate între ele printr-un element comun. **Caracteristici generale:**

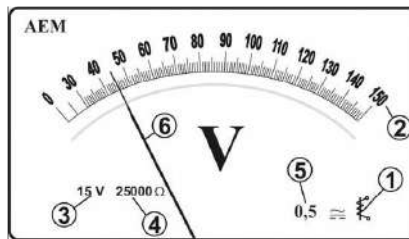
- oferă persoanei evaluate ghidare în elaborarea răspunsului;
- stimulează prin materialele utilizate producerea unui răspuns;
- permit transformarea unui item de tip eseu într-o suită de itemi obiectivi sau semiobiectivi, având ca principal efect creșterea fidelității în marcare;
- structurarea întrebărilor permite evaluarea unei game largi de cunoștințe, capacități și abilități cu accent crescut pe nivelurile cognitive superioare;
- permit construirea progresivă a unei dificultăți dorite;
- utilizează materiale stimul;
- materialele auxiliare sunt dificil de proiectat.

Reguli de proiectare:

- gradul de dificultate al subîntrebărilor va crește progresiv spre sfârșitul itemului;
- fiecare subîntrebare poate să fie autoconținută și să nu depindă de răspunsul corect la întrebarea precedentă;
- spațiul liber oferit pe foaia de răspuns trebuie să fie în concordanță cu lungimea reală a răspunsului așteptat;
- subîntrebările trebuie să fie în concordanță cu materialele-stimul.

Exemple:

1. Analizați cu atenție voltmetrul din figura de mai jos și răspundeți următoarelor cerințe :

- a) identificați elementele de indicație și simbolurile inscripționate pe cadranul aparatului, numerotate cu cifrele 1, 2, 3, 4, 5 și 6;
- b) calculați constanta aparatului;
- c) calculați valoarea tensiunii indicate de acul indicator, dacă acul indicator este în dreptul diviziunii 55.

II.3. Itemi subiectivi (care solicită răspuns deschis)

Itemii subiectivi solicită din partea subiectului evaluat un răspuns, care este foarte puțin orientat în elaborarea sa prin structura sarcinii sau care nu este deloc orientat. **Caracteristici generale:**

- se utilizează atunci când se dorește evaluarea rezultatelor complexe ale învățării, abilităților tip analiză, argumentare, sinteză și când nu putem utiliza în același scop alt format de itemi;
- corectarea și notarea nu prezintă un grad mare de obiectivitate, existând în general variații între scorurile acordate de diferiți corectori;
- sunt relativ simplu de proiectat, necesitând în schimb un timp mai îndelungat pentru corectare și notare, iar informațiile obținute din analiza rezultatelor nu pot fi utilizate imediat în procesul educațional.

Reguli de proiectare:

- întrebarea formulată trebuie să fie adecvată competenței de evaluare vizată, adecvată de asemenea populației căreia i se adresează;
- este preferată utilizarea itemilor care oferă o orientare a răspunsului subiectului, în termeni de dimensiuni ale răspunsului așteptat, criterii de evaluare ale acestui răspuns.

Modalitățile de corectare și notare:

- analitic constă în agregarea punctelor acordate pentru diferite elemente discrete ale răspunsului așteptat;
- holistic constă în formularea unei judecăți globale asupra răspunsului acordat, în conformitate cu anumite criterii de evaluare sau descriptori de performanță sau prin compararea răspunsurilor între ele. Itemii subiectivi pot fi :
 - rezolvarea de probleme;
 - eseul (structurat și liber).

II.3.1. Rezolvarea de probleme

Rezolvarea de probleme sau mai corect de *situații problemă*, reprezintă un tip de sarcină în cadrul căreia elevul este confruntat, în cele mai multe cazuri, cu o situație nouă, nefamiliară, pentru care nu este evidentă o soluție predeterminată. În acest sens, este necesar să accentuăm faptul că o adevărată situație – problemă nu are soluție imediată, fără a parcurge un număr de etape, dintre care menționăm:

- identificarea problemei;
- analiza și selectarea datelor relevante;
- identificarea metodei/procedurii de rezolvare;
- propunerea unei soluții;
- evaluarea soluției obținute;
- formularea concluziei, implicând și eventualele considerații asupra acurateței soluției obținute sau a posibilelor erori.

Caracteristici generale:

- principalul avantaj al utilizării situațiilor problemă îl reprezintă stimularea gândirii creative;
- transferul în interiorul unui domeniu sau al mai multor domenii;
- permit selectarea unor materiale suport variate, cu o puternică reflectare în viața cotidiană;
- se pot estima și analiza posibilele erori;
- solicită atenție în proiectare și un timp relativ lung pentru corectare și notare.

Exemple:

1. Dimensionați o bară executată din OL 37 solicitată la întindere de o forță $F = 7068,6 \text{ N}$ având secțiune pătrată. Se cunoaște rezistența admisibilă la tracțiune $\sigma_{at} = 90 \text{ MPa}$.
2. Efectuați următoarele transformări:
 1. $11,340 \text{ kN} = \dots\dots\dots \text{N}$
 2. $3,65 \text{ Pa} = \dots\dots\dots \text{cPa}$
 3. $200 \text{ min} = \dots\dots\dots \text{s}$
 4. $76 \text{ dag} = \dots\dots\dots \text{kg}$
3. Pentru un alezaj se consideră diametrul nominal de 25 mm , $D_{\min} = 24,865 \text{ mm}$ și $D_{\max} = 25,245 \text{ mm}$. Se cere:
 - a) să se precizeze ce cotă se va înscrie pe desenul de execuție al alezajului;
 - b) să se calculeze toleranța de execuție a alezajului;
 - c) dacă dimensiunea efectivă este de $24,845 \text{ mm}$ să se precizeze dacă alezajul este corect executat.

II.3.2.Eseul

Reprezintă un tip de item în care este solicitat să se producă un răspuns liber, în conformitate cu anumite cerințe sau criterii formulate. În funcție de gradul de detaliere a cerințelor și criteriilor formulate pentru elaborarea răspunsului, deosebim:

- eseul structurat, în care răspunsul (structurat) așteptat este orientat prin cerințele formulate, libertatea de organizare a răspunsului nefiind totală;
- eseul liber, în care nu sunt creionate jaloane pentru răspunsul așteptat, rămânând la alegerea persoanei evaluate atât elemente care vor fi incluse în răspuns, cât și modul lor de organizare.

Caracteristici generale:

- eseurile pot acoperi o gamă largă de obiective, de la cunoaștere, până la analiză și evaluare;
- având în vedere lungimea răspunsului așteptat, mai ales în cazul eseurilor extinse, timpul necesar pentru producerea răspunsurilor

- este relativ mare, deci pot acoperi o arie mică de conținuturi/teme abordate într-un interval de testare;
- timpul necesar pentru proiectarea acestui tip de item este mic, însă crește semnificativ subiectivitatea în notare, fapt care duce la scăderea fidelității.

Eseu structurat: exemplu

1. În figura alăturată este reprezentat un troliu cu acționare manuală. Realizați un eseu cu tema “**Transmisia prin cablu**”, având în vedere următoarele:

- a. definirea transmisiei prin cablu;
- b. elementele componente ale transmisiilor prin cablu;
- c. clasificarea cablurilor;
- d. utilizările transmisiilor prin cablu.

BIBLIOGRAFIE

1. *Evaluarea curentă și examenele, Ghid pentru profesori*, Editura ProGnosis, București, 2001;
2. *Ciocârlea-Vasilescu, M.Constantin, Studiul materialelor*, Editura CD Press, București, 2010.
3. *Ciocârlea-Vasilescu, M.Constantin, Sisteme mecanice*, Editura CD Press, București, 2010.
4. *Gabriela Lichiardopol, M.Bușe, I. Mustață, Măsurări tehnice*, Editura CD Press, București, 2011.
5. *Ciocârlea-Vasilescu, M.Constantin, Asamblări mecanice*, Editura CD Press, București.

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIE

Prof. înv. Primar Dogaru Nicuța Aura
CNI "Matei Basarab", Rm. Vâlcea

În contextul schimbărilor rapide din domeniul educațional, identificarea și implementarea bunelor practici devine esențială pentru a asigura o educație de calitate. Aceste practici, bazate pe cercetare și experiență, au demonstrat un impact pozitiv asupra performanței elevilor, motivației acestora și dezvoltării competențelor necesare în secolul XXI. Acest referat explorează câteva exemple de bune practici în educație, care pot fi adaptate și integrate în diverse sisteme de învățământ.

Învățarea bazată pe proiecte este o metodă pedagogică centrată pe elev, în care învățarea are loc prin implicarea elevilor în proiecte complexe și relevante din viața reală. Aceasta practică promovează colaborarea, creativitatea și gândirea critică.

Exemplu: În Finlanda, sistemul educațional promovează PBL, permițând elevilor să exploreze teme inter-disciplinare prin proiecte. De exemplu, un proiect despre schimbările climatice poate integra geografia, științele, matematica și educația civică, oferind elevilor o perspectivă holistică asupra subiectului.

Învățarea bazată pe competente se concentrează pe dezvoltarea competențelor esențiale pentru succesul în viață, în detrimentul unei simple memorări a cunoștințelor. Educația bazată pe competențe (EBC) permite elevilor să avanseze în funcție de capacitatea lor de a demonstra că au dobândit anumite competențe.

Exemplu: În Danemarca, EBC este integrată în sistemul de învățământ profesional și tehnic, unde elevii își dezvoltă competențe specifice meseriei lor și sunt evaluați în funcție de performanțele lor practice, nu doar teoretice.

Învățarea colaborativă implică elevii în activități de grup, în care lucrează împreună pentru a atinge un obiectiv comun. Acest tip de învățare promovează abilitățile de comunicare, de rezolvare a problemelor și responsabilitatea față de grup.

Exemplu: În Japonia, tehnica numită „Lesson Study” este o practică obișnuită în care profesorii colaborează pentru a dezvolta, implementa și evalua lecții în echipă. Această practică îmbunătățește calitatea predării și facilitează schimbul de bune practici între cadrele didactice.

Învățarea prin jocuri utilizează elemente și dinamici din jocuri pentru a face învățarea mai captivantă și interactivă. Această metodă stimulează motivația și angajamentul elevilor, făcând procesul de învățare mai atractiv și accesibil.

Exemplu: În școlile din Statele Unite, platforma „Kahoot!” este frecvent utilizată pentru a transforma lecțiile într-un concurs de întrebări și răspunsuri, unde elevii concurează în timp real pentru a răspunde corect. Acest lucru îi motivează să participe activ și să învețe prin competiție.

Personalizarea învățării se referă la adaptarea procesului educațional pentru a satisface nevoile, interesele și stilurile de învățare individuale ale elevilor. Această abordare recunoaște diversitatea elevilor și încurajează dezvoltarea fiecăruia în ritmul său.

Exemplu: În Canada, sistemul educațional încurajează utilizarea planurilor de învățare individualizate (PLI), care sunt create pentru a răspunde nevoilor specifice ale fiecărui elev, fie că este vorba de elevi cu dificultăți de învățare sau de elevi supradotați. Aceste planuri sunt dezvoltate în colaborare cu elevii, părinții și cadrele didactice.

Tehnologia joacă un rol crucial în modernizarea educației, oferind noi modalități de a învăța și de a predă. De la utilizarea tabletelor și a internetului în clase până la învățarea online, tehnologia face educația mai accesibilă și mai eficientă.

Exemplu: În Estonia, toate școlile sunt echipate cu tehnologie digitală, iar curriculumul național include programare și competențe digitale încă de la nivelul primar. Această abordare pregătește elevii pentru a fi competitivi într-o lume din ce în ce mai digitalizată.

Evaluarea autentică implică utilizarea unor metode de evaluare care reflectă aplicarea practică a cunoștințelor și abilităților în situații din viața reală. Aceasta metodă contrabalansează testarea tradițională prin punerea accentului pe evaluări practice, proiecte și portofolii.

Exemplu: În Noua Zeelandă, sistemul educațional utilizează evaluarea autentică prin „NCEA” (National Certificate of Educational Achievement), care permite elevilor să fie evaluați pe baza unei combinații de examene, proiecte și portofolii de lucrări, în funcție de competențele dobândite.

Educația pentru dezvoltare durabilă urmărește să integreze conceptul de sustenabilitate în curriculum, astfel încât elevii să devină cetățeni responsabili și conștienți de impactul lor asupra mediului și societății.

Exemplu: În Suedia, EDD este parte integrantă a curriculumului național, unde elevii învață despre sustenabilitate prin proiecte de mediu, reciclare și management al resurselor. Elevii sunt încurajați să participe la activități de voluntariat și proiecte de dezvoltare comunitară.

Bunele practici în educație, așa cum au fost exemplificate mai sus, demonstrează diversitatea abordărilor care pot fi utilizate pentru a îmbunătăți calitatea învățării și a predării. Învățarea bazată pe proiecte, utilizarea tehnologiei, personalizarea educației și evaluarea autentică sunt doar câteva dintre metodele care pot transforma pozitiv experiența educațională a elevilor. Implementarea acestor practici necesită însă o adaptare la contextul local și o colaborare strânsă între profesori, părinți și comunitatea educațională largă. Aceste abordări contribuie la dezvoltarea unor indivizi competenți, responsabili și capabili să se adapteze unei lumi în continuă schimbare.

BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIE - STRATEGII PENTRU VIITOR

Dosoftei Raluca Gabriela

Școala Gimnazială Nr.3 Piatra-Neamț

Educația se confruntă cu o perioadă de schimbare rapidă, determinată de avansul tehnologic, diversificarea societății și noile cerințe ale pieței muncii. În acest context, identificarea și promovarea bunelor practici în educație devine esențială pentru a asigura succesul și relevanța învățământului în viitor. Bunele practici nu doar că îmbunătățesc experiența educațională actuală, dar și creează o bază solidă pentru adaptarea la schimbările viitoare. În acest eseu, vom explora câteva exemple de bune practici în educație și vom propune strategii care să asigure o educație de calitate pentru viitoarele generații.

1. Bune practici în educație

1.1 Utilizarea tehnologiei în educație

Tehnologia a devenit un instrument indispensabil în educație, facilitând accesul la resurse diverse și metode de învățare interactive. Platformele de învățare online precum Google Classroom și Moodle au revoluționat modul în care elevii și profesorii interacționează. Aceste platforme permit organizarea lecțiilor, partajarea materialelor și evaluarea progresului elevilor într-un mod eficient și accesibil de oriunde.

Mai mult, tehnologiile precum realitatea augmentată (AR) și realitatea virtuală (VR) au deschis noi oportunități pentru a face învățarea mai captivantă și mai comprehensivă. De exemplu, utilizarea VR în lecțiile de istorie le permite elevilor să exploreze locații istorice sau evenimente importante ca și cum ar fi prezenți acolo, ceea ce poate îmbunătăți semnificativ înțelegerea și retenția informațiilor.

1.2 Învățarea centrată pe elev

Un alt exemplu de bună practică este implementarea învățării personalizate, care adaptează predarea la nevoile și stilurile de învățare ale fiecărui elev. Această abordare este esențială într-un context în care diversitatea elevilor din punct de vedere al abilităților și intereselor devine din ce în ce mai evidentă. Prin utilizarea unor instrumente digitale de evaluare și feedback, profesorii pot ajusta conținutul și ritmul învățării pentru a maximiza succesul fiecărui elev.

În plus, proiectele bazate pe colaborare au devenit o practică tot mai des întâlnită, în special în domeniile interdisciplinare precum STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Artă, Matematică). Aceste proiecte încurajează elevii să colaboreze, să gândească critic și să aplice cunoștințele teoretice în contexte practice, dezvoltând astfel abilități esențiale pentru viitor.

1.3 Formarea continuă a profesorilor

Educația de calitate nu poate exista fără profesori bine pregătiți. Atelierele și cursurile de dezvoltare profesională oferă profesorilor oportunitatea de a-și actualiza cunoștințele și de a învăța noi metode pedagogice. Acestea sunt esențiale pentru a asigura că profesorii sunt pregătiți să răspundă provocărilor moderne din educație.

Comunitățile de practică reprezintă un alt exemplu de bună practică. Aceste comunități permit profesorilor să își împărtășească experiențele, să discute provocările întâmpinate și să colaboreze pentru a găsi soluții. Astfel, se creează un mediu de învățare continuă și de sprijin reciproc.

1.4 Promovarea incluziunii și diversității

Într-o societate globalizată, curriculumul incluziv este esențial pentru a reflecta diversitatea culturală și pentru a asigura că toți elevii se simt reprezentați și valorizați. Un curriculum incluziv promovează respectul pentru diferențe și încurajează o înțelegere profundă a altor culturi și perspective. De asemenea, implementarea programelor anti-bullying este crucială pentru a crea un mediu educațional sigur și suportiv. Aceste programe nu doar previn comportamentele negative, dar și promovează empatia, respectul și colaborarea între elevi, ceea ce contribuie la dezvoltarea unui climat școlar pozitiv.

2. Strategii pentru viitor

2.1 Adoptarea inovației tehnologice

Educația viitorului va fi din ce în ce mai mult modelată de avansul tehnologic, ceea ce impune o reevaluare a modului în care predăm și învățăm. Educația digitală trebuie să devină o prioritate centrală în cadrul programelor școlare. Într-o eră digitală, este esențial ca elevii nu doar să utilizeze tehnologia, ci să înțeleagă și mecanismele din spatele acesteia. Asta presupune dezvoltarea de competențe digitale avansate, care includ nu doar utilizarea eficientă a dispozitivelor și a software-ului, ci și programare, gândire critică și rezolvarea de probleme complexe.

Un aspect crucial al integrării tehnologice este adaptarea curriculumului pentru a încorpora competențele necesare viitorului. Asta înseamnă introducerea unor discipline noi, cum ar fi codarea și robotică, dar și integrarea tehnologiei în disciplinele tradiționale, pentru a face procesul de învățare mai interactiv și mai relevant. De exemplu, simulările virtuale pot transforma lecțiile de știință sau istorie într-o experiență captivantă, care permite elevilor să experimenteze concepte abstracte într-un mod concret. Inteligența artificială (AI) reprezintă un alt pilon important al educației viitorului. AI are potențialul de a personaliza procesul de învățare, oferind soluții adaptate la nevoile fiecărui elev. Prin intermediul algoritmilor de învățare automată, AI poate analiza performanța elevilor în timp real, identificând punctele forte și slabe ale acestora. De exemplu, dacă un elev întâmpină dificultăți într-un anumit subiect, AI poate sugera resurse suplimentare sau poate adapta lecțiile viitoare pentru a adresa

aceste nevoi specifice. Această personalizare nu doar că îmbunătățește rezultatele școlare, dar și crește motivația și angajamentul elevilor..

Cu toate acestea, adoptarea tehnologiei în educație nu trebuie să fie un scop în sine, ci un mijloc prin care să îmbunătățim calitatea și relevanța învățării. De aceea, este esențial ca profesorii să fie bine pregătiți pentru a integra tehnologia în mod eficient în predare, iar școlile să investească în infrastructura necesară pentru a susține această transformare digitală.

2.2 Învățarea pe tot parcursul vieții

Într-o lume în continuă schimbare, învățarea nu se termină odată cu absolvirea unei instituții de învățământ. Schimbările tehnologice și economice rapide impun ca indivizii să-și actualizeze constant cunoștințele și competențele, pentru a rămâne competitivi pe piața muncii. Așadar, promovarea educației continue este esențială pentru a asigura succesul personal și profesional al indivizilor. Școlile joacă un rol crucial în formarea unei mentalități de învățare pe tot parcursul vieții. În loc să se concentreze exclusiv pe transmiterea unui set fix de cunoștințe, școlile trebuie să încurajeze dezvoltarea de abilități precum gândirea critică, rezolvarea de probleme și învățarea autonomă. Aceste abilități permit elevilor să se adapteze și să prospere într-un mediu în continuă evoluție, să fie capabili să își auto-gestioneze învățarea și să își actualizeze cunoștințele ori de câte ori este necesar.

Un alt aspect esențial al educației viitorului îl reprezintă parteneriatele între școli și industrie. Colaborarea între instituțiile de învățământ și companii oferă elevilor acces la oportunități de învățare experiențială și practică. Aceste parteneriate permit elevilor să aplice cunoștințele teoretice într-un context real, oferindu-le o înțelegere mai profundă a cerințelor pieței muncii. De exemplu, programele de internship sau ucenicile în cadrul companiilor oferă elevilor experiența directă de lucru într-un mediu profesional, dezvoltându-le competențe specifice și abilități esențiale. Aceste colaborări nu doar că pregătesc elevii pentru piața muncii, dar și facilitează tranziția de la școală la carieră. Prin expunerea la realitățile industriei, elevii pot înțelege mai bine ce așteptări au angajatorii și pot dobândi abilitățile necesare pentru a reuși. În plus, astfel de parteneriate pot ajuta la alinierea curriculumului educațional cu nevoile actuale ale pieței muncii, asigurându-se astfel că educația oferită este relevantă și aplicabilă.

Învățarea pe tot parcursul vieții și parteneriatele între școli și industrie sunt componente esențiale ale educației viitorului. Ele nu doar că pregătesc elevii pentru provocările viitoare, dar și contribuie la dezvoltarea unei forțe de muncă flexibile și adaptabile, capabile să facă față schimbărilor rapide din economie și societate.

2.3 Educația globală

Într-o lume interconectată, elevii trebuie să fie pregătiți să devină cetățeni globali. Învățarea interculturală trebuie să fie integrată în curriculum, oferind elevilor perspective globale și dezvoltându-le competențele necesare pentru a interacționa eficient într-un context multicultural.

Programele de schimb internațional oferă elevilor oportunitatea de a experimenta direct alte culturi și sisteme de educație. Aceste experiențe contribuie la dezvoltarea unei înțelegeri globale și a unei mentalități deschise, care sunt esențiale pentru succesul în viitor.

Concluzie

Este clar că pentru a asigura succesul educațional al viitoarelor generații, este necesară o abordare integrată care să includă tehnologia, personalizarea învățării, formarea continuă a profesorilor, și promovarea incluziunii și diversității. Inovarea și adaptabilitatea vor fi cheile succesului în educația viitorului, iar factorii decizionali, profesorii și comunitățile locale trebuie să colaboreze pentru a promova și implementa aceste bune practici.

Bibliografie:

1. Cristea, Sorin. *Fundamentele pedagogiei. Teoria generală a educației*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2020.
2. Cucoș, Constantin. *Pedagogie*. Editura Polirom, Iași, 2006
3. Potolea, Dan, și Monica Ciolan. *Educația încotro? Politici, valori și bune practici*. Editura Universitară, București, 2021.
4. Selwyn, Neil. *Education in a Digital World: Global Perspectives on Technology and Education*. Routledge, London, 2013.

FIȘĂ DE PROGRES INDIVIDUAL AL ELEVULUI 1

Înregistrat în anul școlar 2023-2024

Numele și prenumele elevului: N. I.

Unitatea de învățământ: Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, Drăgășani

Clasa: a VI-a D

Disciplina: Limba și literatura română

Competențe generale și specifice	Indicatori ai progresului elevului pe parcursul anului școlar								
	La începutul anului școlar			La mijlocul anului școlar			La finalul anului școlar		
	ND (nedezvoltat)	ID (în curs de dezvoltare)	D (dezvoltat)	ND (nedezvoltat)	ID (în curs de dezvoltare)	D (dezvoltat)	ND (nedezvoltat)	ID (în curs de dezvoltare)	D (dezvoltat)
1. Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare prin receptarea și producerea textului oral.									
1.1. Rezumarea, pe baza informațiilor explicite și implicite, a unor pasaje din diverse tipuri de texte orale narative, monologate și dialogate		X				X			X
1.2. Prezentarea unor informații, idei, sentimente și puncte de vedere în texte orale, participând la discuții pe diverse teme sau pornind de la textele citite/ascultate		X				X			X
2. Receptarea textului scris de diverse tipuri									
2.1. Corelarea informațiilor explicite și implicite din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale		X				X			X

2.2. Rezumarea unor texte, cu grade diverse de dificultate		X				X			X
2.3. Prezentarea unor răspunsuri personale, creative și critice pe marginea unor texte diverse		X				X			X
3. Redactarea textului scris de diverse tipur									
3.1. Redactarea unui rezumat, a unui text, pe un subiect la alegere, având în vedere etapele procesului de scriere și structurile specifice, pentru a comunica idei și informații sau pentru a relata experiențe trăite sau imaginate		X				X			X
3.2. Redactarea, individual și/sau în echipă, a unui text complex, cu integrarea unor tabele		X				X			X
3.3. Adecvarea textului scris la situația și scopul de comunicare		X				X			X
4. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise									
4.1. Utilizarea structurilor sintactice și morfologice de bază ale limbii române standard pentru înțelegerea și exprimarea corectă și precisă a intențiilor comunicative		X				X			X
4.2. Aplicarea conștientă a achizițiilor lexicale și semantice de bază, din limba română standard, pentru exprimarea corectă a intenției comunicative		X				X			X

Metode de învățare folosite:

- Lectura textelor propuse de manual;
- Lectura unor texte suplimentare;
- Exerciții de gramatică (fonetică, vocabular, morfologie, sintaxă);

- Redactarea de rezumate;
- Redactarea unor texte creative de diferite tipuri (narative, descriptive, dialogate, pagini de jurnal, scrisori, e-mail);
- Dezbateri pe teme date;
- Jocuri didactice;

Obiective pe termen scurt:

1. Cunoașterea normelor de fonetică;
1. Dezvoltarea vocabularului;
2. Corectarea greșelilor gramaticale frecvent făcute;
3. Dezvoltarea abilităților de scriere creativă;

Obiective pe termen lung:

1. Citirea, înțelegerea și analiza a cel puțin două lecturi pe semestru (povestiri, schițe, romane);
2. Participarea la concursuri și olimpiade de limba română;
3. Realizarea unor proiecte de grup pe teme literare;

Progres înregistrat:

- Cunoașterea noțiunilor de fonetică și vocabular;
- Îmbunătățirea exprimării orale și scrise;
- Extinderea cunoștințelor de cultură generală;
- Utilizarea adecvată a semnelor de punctuație și de ortografie;

MODALITĂȚI DE COMBATERE A ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Dragoi Luminita Mihaela

Grădinița Nr.23, București

Atunci când vorbim despre abandon școlar avem în vedere încetarea frecvenței școlii, părăsirea sistemului educativ, oricare ar fi nivelul la care s-a ajuns, înaintea încheierii ciclului de studii început. Este, cu alte cuvinte, o formă a eșecului școlar.

Există trei perspective prin care pot fi evaluate cauzele abandonului școlar:

- Cauze psihologice, referitoare la personalitatea și starea de sănătate a elevului;
- Cauze sociale, care au în prim plan familia, condițiile socio-economice de acasă;
- Cauze psihopedagogice, ce țin de contextul școlar;

Școala, prin reprezentanții săi, poate propune strategii de combatere a abandonului școlar, după ce a identificat elevii aflați în risc de părăsire a școlii și a constatat cauzele pentru fiecare caz în parte. În cadrul unei astfel de strategii se identifică acțiuni de conștientizare, acțiuni de intervenție, indicatori de evaluare și modalitățile de diseminare a rezultatelor implementării. O strategie completă pentru combaterea și prevenirea abandonului școlar are în vedere, ca și grup țintă, elevii identificați ca și vulnerabili din acest punct de vedere, însă trebuie să prevadă acțiuni și pentru cadrele didactice care doresc să își asume roluri în cadrul strategiei, dar și pentru părinți și reprezentanți ai comunității.

Un plan de acțiune complet ar putea fi următorul:

Pentru elevii aflați în situație de risc de abandon școlar sunt propuse două tipuri de acțiuni de tip extracurricular:

1. Club de lectură – în cadrul căruia se aleg titluri de cărți cu eroi care reușesc să își depășească greutățile. Aceștia pot deveni modele de speranță și schimbare de atitudine pentru elevii aflați în situații similare. Cărți precum ”Aproape sigur” de Lisa Graf, ”Charlie și fabrica de ciocolată” de Roald Dahl sau ”Matilda” de Roald Dahl pot fi citite în cadrul acestor cluburi de lectură. După citirea cărții, elevii participă la diferite activități distractive, pe baza textelor citite, pentru extragerea și prelucrarea informațiilor, pentru înțelegerea mesajelor. Pentru ca elevii să fie motivați să participe, se vor realiza activități deosebite: frigărui de fructe trecute prin ciocolată, o carte din materiale neașteptate, o altă copertă pentru cartea citită, carnaval, jocuri de rol, ghicitori amuzante, știri trăznite, etc.

Ca și indicatori de evaluare, se pot utiliza: graficul participării elevilor; produsele activității lor care indică gradul participării active; progresul înregistrat la activitățile școlare în cadrul orelor de limba și literatura română.

Modalități de diseminare: expunerea lucrărilor elevilor, fotografii și filmulețe transformate în materiale digitale de tipul unor reviste online (în aplicația Calameo, spre exemplu), revista școlii.

2. Ateliere STEAM- cu activități practice, cu experimente prin care elevii învață despre cauze și efecte, despre fenomene cu care sunt familiarizați pentru că le văd, dar nu cunosc explicațiile științifice. Construirea unui circuit electric, a unei busole rudimentare, jucarea unor jocuri de orientare cu ajutorul hărții și a busolei, experimente cu substanțe nepericuloase, aflate la îndemână și care produc efecte fabuloase, realizarea unui rover lunar în miniatură, a unor

roboți pot reprezenta activități atractive, menite să descopere talente și pasiuni, să motiveze elevii să vină la școală, să știe mai multe.

Graficele de prezență a elevilor, produsele activității lor, progresul înregistrat la activitățile școlare în cadrul orelor de științe, premii la concursuri de științe, de robotică, etc., chestionare de satisfacție, toate acestea pot fi buni indicatori pentru evaluare.

Pentru cadrele didactice pot fi cuprinse următoarele acțiuni de conștientizare și acțiune:

1.Întâlniri de lucru în cadrul școlii, cu centrul de interes orientat pe informare și formare pentru activitățile propuse în vederea combaterii și prevenirii abandonului școlar. În cadrul acestor întâlniri de lucru se pot trasa coordonatele unor cercuri sau ale altor tipuri de activități extracurriculare pentru elevii aflați în situație de risc. Se identifică spații, materiale, personal pentru funcționarea cercurilor/atelierelor propuse. Tot aici se diseminează rezultate ale unor acțiuni încheiate, se trag concluzii, cu plusuri și minusuri. Se identifică nevoi de formare pentru alte tipuri de acțiuni sau pentru alți colegi care doresc să se implice.

Implementarea activităților de tip extracurricular (perioade, ritmicitate, număr de copii implicați) cu grafice de prezență și de monitorizare a activității, cu procese verbale pot constitui indicatori de evaluare.

Diseminarea rezultatelor poate fi realizată prin intermediul expunerii lor în cadrul ședințelor cu părinții, consiliilor elevilor, consiliilor profesionale, pe pagina oficială a/ site-ul oficial al școlii.

2.Schimburi de experiență cu alte unități școlare din județ, din țară sau din alte țări

Împărtășirea experienței proprii oferă idei de bună practică altor instituții care se confruntă cu aceleași probleme. Preluarea unor bune practici și/ sau adaptarea lor asigură noi oportunități pentru satisfacerea unor nevoi.

Este un schimb util care asigură noi pârghii atunci când cele deja folosite nu mai au succes sau nu sunt suficiente. Se pot crea vizite cu elevii din școli diferite, beneficiind de cazare și ajutor pentru copiii aflați în risc de abandon școlar.

Se poate descoperi existența unor programe sau proiecte extrașcolare naționale sau internaționale prin intermediul cărora elevii să beneficieze de activități atractive, gratuite, motivante.

Acordurile de parteneriate, procesele verbale, articole de presă, rapoartele finale de activitate pot reprezenta, în aceste cazuri, reali indicatori de evaluare, iar diseminarea se poate realiza cu succes prin intermediul rețelelor de socializare.

Părinții trebuie tratați ca factori-cheie în cadrul oricărei strategii de combatere și prevenire a abandonului școlar. De aceea, e necesar să regăsim în plan și acțiuni de conștientizare și de intervenție dedicate lor.

1.Lectoratele realizate în cadrul ședințelor cu părinții sau ca acțiuni distincte, pot aduce în prim plan problema abandonului școlar pentru înțelegerea gravității, pentru a identifica eventuale cauze și pentru a găsi soluții la aplicarea cărora să poată participa și membrii familiei fiecărui elev aflat în situație de risc.

Procesele verbale și tabelele de prezență pot fi indicatori de evaluare, iar diseminarea poate fi făcută în consiliile profesionale, în ședințele de lucru cu skateholderii.

2.Înființarea unei asociații de părinți poate fi un plus în cadrul unei strategii de acest gen. O asociație al cărei statut să fie centrat pe sprijinirea activităților extracurriculare realizate în scopul prevenirii și combaterii abandonului școlar poate fi un partener de nădejde pentru o școală căreia îi pasă cu adevărat de toți elevii săi. Părinții pot fi voluntari sau pot dona, atrage alți voluntari sau donații (cărți și materiale pentru cercuri, kituri pentru roboți, finanțarea deplasărilor la concursuri) .

Procesele verbale, statutul asociației, chitanțe, facturi, registre de intrări-ieșiri sunt tot atâția indicatori de evaluare, iar diseminarea activității se poate realiza în consilii ale școlii și adunări ordinare, extraordinare și generale ale asociației.

Reprezentanții ai comunității pot fi implicați în strategia unei instituții școlare, iar sprijinul venit din partea lor poate fi unul decisiv în succesul acțiunilor.

1. Parteneriatele cu diferite ONG-uri din comunitate pentru derularea unor activități extracurriculare reprezintă modele de bune practici în vederea prevenirii și combaterii abandonului școlar.

Se pot invita în cadrul cluburilor de lectură scriitori, membri ai unor ONG-uri, dând elevilor oportunitatea de a cunoaște autori, de a dialoga cu aceștia. Un ONG poate susține financiar deplasarea elevilor din cadrul unui club de lectură într-o excursie cu tematică literară, de exemplu: "Pe urmele lui Ion Creangă".

Procese verbale, rapoarte, facturi, chestionare de satisfacție constituie variați indicatori de evaluare, iar media poate oferi oportunități de diseminare a rezultatelor.

2. Proiectele în parteneriat cu reprezentanți ai unor universități din comunitate pot aduce un plus de valoare într-o strategie prin care o școală luptă împotriva abandonului școlar. Profesori ai universității dar și studenți pot veni cu un plus de cunoștințe, spații de lucru, laboratoare, rezultate la cercetări, inovații în cadrul cercurilor STEAM din instituțiile de învățământ preuniversitar.. Se pot crea situații de învățare în care elevii să își descopere pasiuni și care să contribuie la orientarea lor profesională, oferindu-le motivația de a continua școala, de a deveni studenți.

Indicatori ai evaluării pot fi: acorduri de parteneriat, grafice de prezență, produse ale activității, chestionare, iar diseminarea poate fi realizată în consilii la nivelul celor două instituții, pe rețele de socializare, la ședințele cu părinții.

Un astfel de plan poate fi o soluție pentru a asigura tuturor elevilor nevoia de educație, pentru a-i motiva să continue frecventarea cursurilor, trecând peste dificultățile pe care le întâmpină.

Bibliografie:

- Moisin, Anton, (2007) *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București

Importanta metodelor activ-participative in gradinita

**Profesor invatamant prescolar Dragoi Luminita Mihaela
Gradinita Nr.236,Bucuresti**

Metodele activ-participative au un caracter solicitant, deoarece pun in actiune gandirea, imaginatia, memoria si vointa copilului. Aceste metode pot fi leaganul creativitatii, al realizarii de sine, al autocunoasterii, avand un pronuntat caracter formativ-educativ. Rolul metodelor didactice moderne este acela de a crea un context situational, astfel incat cel care invata sa fie angajat si sa participe in mod activ la realizarea obiectivelor predarii, sa asigure transformarea lui in subiect al propriei formari; aceste metode se caracterizeaza printr-o permanenta deschidere la innoire, la inovatie.

Cresterea ponderii metodelor activ-participative nu inseamna renuntarea la metodele clasice de invatamant, la cele de transmitere si asimilare a informatiei, ci alternarea si combinarea acestora. Metodologia moderna opereaza schimbari care tin de pondere, dar mai ales de valorizare, de sporirea potentialului formativ al metodelor clasice prin accentuarea caracterului lor euristic si activ-participativ. Fiecare metoda are grad diferit de activizare sau participare, precum si o serie de avantaje si dezavantaje. Imbinarea elementelor de dirijare a invatarii cu cele de munca independenta sau in echipa duc la eficientizarea actului educativ.

Optiunea pentru o metoda sau alta este in stransa relatie si cu personalitatea profesorului si gradul de pregatire, predispozitia si stilurile de invatare ale grupului de prescolari. Din aceasta perspectiva, metodele pentru o invatare activa se pot clasifica in:

a) Metodele care favorizeaza intelegerea conceptelor si ideilor valorifica experienta proprie a elevilor, dezvoltate competente de comunicare si relationare, de deliberare pe plan mental si vizeaza formarea unei atitudini active: discutia, dezbaterile, jocul de rol, brainstorming-ul, Philips 6-6, cascada, scheletul de peste, ciorchinele, etc.

b) Metodele care stimuleaza gandirea si creativitatea ii determina pe elevi sa caute si sa dezvolte solutii pentru diferite probleme, sa faca reflectii critice si judecati de valoare, sa compare si sa analizeze situatii date: conversatia euristica, studiu de caz, rezolvarea de probleme, jocul didactic, exercitiul, metoda palariilor ganditoare cvintetul, brainstorming-ul, explozia stelara, etc.

c) Metodele prin care elevii sunt invatati sa lucreze productiv cu altii si sa-si dezvolte abilitati de colaborare si ajutor reciproc: mozaicul, cafeneaua, proiectul/ portofoliul in grupuri mici, cubul, interviul de grup.

Metoda palariilor ganditoare:

Eduard de Bono, promotorul gandirii laterale, a inventat un joc de rol intitulat Cele sase palarii ganditoare (Six Thinking Hats method). Jocul strategiilor de gandire se bazeaza pe sase astfel de modele si contribuie la incurajarea unui spectru complet de gandire. De Bono ne prezinta cele sase ipostaze, sase posibilitati de procesare a datelor:

1. Palaria Alba se concentreaza pe informatii. Se refera la fapte, figuri, informatii disponibile sau necesare. Ea strange informatiile obiective.

2. Palaria Galbena se concentreaza pe beneficii si aspecte logice pozitive. Ea te ajuta sa gandesti pozitiv, abordeaza punctul de vedere optimist care te face sa constientizezi toate beneficiile si valorile implicate de decizie.
3. Palaria Rosie dezvaluie intuitiile, sentimentele si emotiile. Palaria rosie rezolva problemele din punctul de vedere al intuitiei, al reactiilor rapide si al emotiilor. De asemenea, incearca sa acopere modul in care vor reactiona emotional alte persoane.
4. Palaria Neagra este palaria problemelor, criticilor si a precautiilor. Palaria neagra contribuie la diminuarea riscurilor si a problemelor inainte de stabilirea solutiei finale. In cartea sa, De Bono ajunge la concluzia ca aceasta este cea mai naturala palarie datorita tendintei umane de a privi automat si aspectul negativ al problemei.
5. Palaria Verde este cea a creativitatii, schimbarii, a alternativelor, propunerilor, a ceea ce este interesant si provocativ. Ea sustine modalitatea de a gandi liber, ideile critice fiind mult diminuate.
6. Palaria Albastra este palaria coordonarii. Nu vizeaza un subiect in sine, ci modul in care procesul gandirii. Rolul jucat este acela al organizatorului, al moderatorului intregii activitati.

Aceasta metoda presupune perseverenta din partea cadrului didactic care trebuie sa pregatesca din timp sarcinile de lucru si sa explice foarte clar ce se urmareste concret.

Bibliografie:

1. Curriculum pentru educatie timpurie, 2019, Bucuresti;
2. Chiprian, Cristina, Ciuperca, Livia, Solutii didactice alternative, Editura Spiru Haret, Iasi, 2006;
3. Huberman, A., Cum se produce schimbarea in educatie: contributii la studiul inovatiei, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1978.

SFINȚII, PRIETENII NOȘTRI

Prof.Dragoi Luminita Mihaela

Gradinita Nr.236,Bucuresti

În calendarul creștin avem încununați o mulțime de sfinți, care și-au dat viața pentru Dumnezeu sau au trăit o viață ascetică întru Hristos. Ei alcătuiesc tezaurul sacru al caracterelor creștine, care au demonstrat că Mântuitorul Hristos este cel mai bun model de urmat. Un preot contemporan cu noi, spunea într-un interviu, că datorită lor, veacurile Bisericii sunt mai trainice, pentru că temeliile apariției creștinismului s-au pecetluit cu sufletele și trupurile lor ce au ajuns la mântuire, jertfindu-se.

Sfântul Ioan Gură de Aur spunea despre mucenicia sfinților: *„Pe scara pe care urcau și coborau îngerii în visul lui Iacob, pe aceeași scară urcă la ceruri mucenicii... Căci ei sunt egali; și îngerii și sfinții locuiesc în cer... Deși sunt îmbrăcați în trup, acesta este nemuritor; nici cerul, împodobit cu mulțimea stelelor, nu este mai strălucitor decât trupurile mucenicilor împodobite cu mulțimea rănilor. Prin aceste răni ei au murit și, murind, au câștigat mucenicia... Prin moarte, Dumnezeu poartă pe atleții evlaviei spre premiile muceniei“.*

„Mucenicii și martirii credinței și toți sfinții Bisericii, sunt îngeri în trup, sunt făclii ale desăvârșirii, sunt icoane ale dumnezeirii.”

Sfinții au fost adevărați eroi! Dorul lor pentru Hristos întrece cu mult puterea noastră de judecată. Ei au putut să facă acest lucru, căci, prin truda unei vieți întregi, ei s-au ridicat cu inima pe culmile iubirii, realizând în sufletele lor armonia și frumusețea Raiului... Frângând în sufletele lor tot ceea ce îi ținea legați de pământ, sfinții au realizat aici, între oameni, frumusețea vieții din paradis. Ei și-au deschis inima pentru Hristos. Ei au înțeles cuvântul drept și adevărat, că *„a fi fără Hristos este iad nesuferit, iar a fi cu Hristos, este rai desfătător“* (Imitatio Christi). Prin chinul unei vieți de om, ei au înfrânt și fumul slavei deșarte și onorurile și mândria. Prin sfânta frângere a inimii, ei au renunțat la lume și la ei înșiși; în viețuirea lor aspră au înflorit simplitatea, modestia și umilința. În hotărârea lor de a se jertfi, ei n-au mai fost singuri: Îl aveau cu ei pe Hristos! În suferințele lor pentru Hristos sfinții n-au mai fost singuri, ci erau ca tâlharul răstignit pe Golgota, alături de Mântuitorul lumii!

Sfinții au putut să biruie, căci sufletele lor ardeau de dragostea pentru Hristos, ceea ce le dădea forțe nelimitate ca să înfrunte pe chinuitori. Ei nu s-au rușinat, nici nu s-au sfiit să înfrunte împărați și domni, să astupe gurile clevetitorilor; ei au stat împotriva judecătorilor nedrepti, au primit chinuitoarele condamnări la moarte. Astfel, și-au legat sufletele cu cerul, cu Dumnezeu, cu veșnicia, câștigând cununa măririi și locul de cinste în împărăția cerurilor.

Ei sunt un model de urmat pentru cei care vor s-ajungă la mântuire.

Pentru că de *Ziua internațională a copilului* îl cinstim pe Sfântul Iustin Martirul și Filosoful m-am gândit să vă reamintesc în câteva fraze despre acest ales al lui Hristos, care a scris în vremea persecuțiilor împotriva creștinilor, *Apologii* în limba greacă. Născut în Flavia Neapolis, fosta cetate Sichem din Palestina a frecventat școlile filozofice ale vremii, însă niciuna nu l-a atras spre o trăire lăutrică. Sfătuit de un bătrân al vremii, a citit cu atenție despre tot ce ne-au lăsat profeții Vechiului Testament și a descoperit singur, luminat de harul divin, că „singura filosofie creștină e cea mai folositoare.” Convertirea sa la creștinism a avut loc la Efes, încredințându-și viața trăirii creștine, propovăduind ca un adevărat învățător, Evanghelia lui Hristos. Pentru curajul mărturisirii sale, Sfântul Iustin Filosoful a fost decapitat, împreună cu alți șase ucenici ai săi, în anul 165.

Moaștele lui se află în Biserica „Sf. Ioan Botezătorul”, din Sacrofano, în apropiere de Roma.

În loc de concluzie îl citez pe Sf. Iustin Popovici, care spune că „există o anumită identitate între sfințenie și luminare, luminare prin sfințenia în Duhul Sfânt, Care este purtătorul sfințeniei și al lumii și al cunoștinței. Și, întrucât sunt sfințiți și luminați de Duhul Sfânt, sfinții sunt și adevărați învățători și pedagozi”.

BIBLIOGRAFIE

1. Doxologia
2. Trinitas Tv
3. Citate ortodoxe

SAȘII, SAXONII TRANSILVANIEI.

Prof. DRĂGOIU CORINA VIORICA

COLEGIUL NAȚIONAL "DOAMNA STANCA"

La întâlnirea dintre imperii, dintre Occident și Orient, neamul românesc a împrumutat elemente caracteristice popoarelor din împrejur și le-a oferit cu generozitate călătorilor. Diversitatea cultural-istorică din România de astăzi poate fi, uneori cu greu, deslușită în limba vorbită zi de zi, în istorii și legende, în îmbrăcăminte și mâncăruri, în arhitectură și arte, în cultura populară sau cea savantă, în ocupații și unelte și, nu în ultimul rând, în felul de-a fi al oamenilor, atât de diverși de la un capăt la celălalt al țării. Din bogata diversitate etnică și culturală a spațiului românesc, din cele 18 minorități naționale recunoscute, sașii, care au înregistrat în ultimul secol un declin demografic semnificativ, reprezintă o constantă a spațiului transilvănean și nu numai.

Așezarea primilor coloniști germani în Transilvania se datorează regelui maghiar Géza al II-lea, care dorea o întărire a graniței regatului. Trimișii regelui mergeau din sat în sat și anunțau oamenii că regele Ungariei îi invită să se așeze în regatul lui. Vor avea libertate, un statut autonom, nu vor plăti taxe și vor fi respectați. Singura condiție: să apere granițele regatului¹. Ca urmare, un amalgam de populație provenită din diverse zone ale Germaniei s-a așezat în spațiul românesc. Venită în valuri colonizatoare, începând cu secolul al XII-lea, etnicii germani s-au așezat îndeosebi în regiunile din centrul și vestul României, Transilvania, Banat și Crișana, regiuni aflate în acele timpuri sub dominație ungară sau, ulterior, integrate Imperiului Habsburgic.

Cel mai cunoscut grup și primul din seria colonizărilor este cel al sașilor ardeleni, stabiliți pe "*domeniile crăiești*" (Fundus Regius sau în germană Königsboden). "*Domeniile crăiești*" este denumirea dată unui teritoriu transilvan, delimitat la nord de râul Mureș, la sud de râul Olt, la est de localitatea Drăușeni și la vest de Orăștie.

¹ Sándor Vogel: Autonomia săsească în Transilvania, in Revista Provincia, anul III, nr. 2, 2002

Prima mențiune documentară despre aceste domenii și așezarea sașilor a fost *Diploma andreană (Diploma Andreanum)* din 1224, numită de istoriografia săsească și „Hrisvul de aur” (în germană, Goldener Freibrief der Siebenbürger Sachsen), prin care regele Andrei al II-lea al Ungariei stabilește o formă de *autonomie pentru scaunele săsești* (Scaunul Sibiului, Scaunul Sighișoarei, Scaunul Sebeșului, Scaunul Cincului, Scaunul Miercurea, Scaunul Rupea, Scaunul Nocrich, Scaunul Orăștiei, Scaunul Mediașului, Scaunul Șeica). Aceasta reconfirma coloniștilor germani o serie de privilegii, care au fost menținute pe tot parcursul evului mediu, unele chiar până în anul 1876. Astfel, erau asigurate pentru populația germană, așezată pe teritoriul cuprins între Drăușeni și Orăștie, autonomia administrativ-teritorială, jurisdicțională și bisericească, fiind asigurate concomitent și obligațiile sale față de regii Ungariei.

În baza acestor privilegii, coloniștii sași puteau folosi pământul fără restricții, fiind vorba atât de bogățiile solului cât și ale subsolului. De asemenea, erau scutiți de taxe vamale pe întreg teritoriul regatului, puteau ține târguri fără să plătească vamă, aveau acces la exploatările de sare. Mai târziu, au beneficiat și de dreptul de bate monedă proprie, drept de depozit pentru comerțul cu Țara Românească, iar de la 1376 au primit dreptul de a organiza meșteșugurile în bresle. Comunitățile săsești beneficiau și de privilegii administrative, judecătorești și religioase, în schimbul obligațiilor militare și fiscale față de coroana maghiară. Mai mult, în anul 1486 Diploma a fost reconfirmată de regele Ungariei, Matia Corvin, pentru toată *Universitatea Săsească* (o unitate administrativă cu putere asupra tuturor comunităților săsești de pe domeniile crăiești, începând din 1486 - 1487). Documentul nu s-a păstrat în original, ci numai ca o parte a reconfirmării din 1317 a Diplomei andreiene de către regele Carol Robert de Anjou². Actul în limba latină, pe pergament cu pecete atârnată (unul din cele mai vechi documente istorice din Transilvania), este păstrat la Arhivele Naționale ale județului Sibiu.

Sub aspect teritorial-administrativ, teritoriile locuite de sași au fost organizate în Comitatul Sibiului sau *Provincia Sibiului*. Ulterior, în prima jumătate a secolului al XIV-lea, în perioada guvernării regelui Carol Robert de Anjou, sașii s-au organizat în cadrul unor scaune săsești care aveau dreptul să se autogverneze. Cele 10 scaune din sudul Transilvaniei, împreună cu districtele Brașov și Bistrița, au format în secolul al XV-lea *Universitatea Săsească*.

² Nagler Thomas, Așezarea sașilor în Transilvania, p. 39

Denumirea de „sași” (Saxones) dată coloniștilor este atestată documentar doar în 1206, când regele Andrei al II-lea al Ungariei (1205-1235) a conferit privilegiile sașilor (în latină *primi hospites regni*) din Cricău (Krakau), Ighiu (Krapundorf) și Romos (Rumes) și le-a asigurat un statut juridic propriu. Deoarece în cancelaria regală s-a încetățenit denumirea de „sas” germanii din Ardeal au fost denumiți în mod unitar sași³. La începuturile colonizării, denumirea de „sași” era dată minerilor săraci și persoanelor condamnate din Saxonia, limba vorbită de sași fiind numită, în dialectul săsesc *saksesch* (în germană *sächsisch*) abia relativ de curând, în timp ce țărani înșiși își desemnau modul de vorbire ca *detsch* (în germană *deutsch*), adică germană, în timp ce germana literară (în germană *hochdeutsch*) era denumită în dialectul săsesc *muëseresch*, adică „limba soldaților austrieci”, văzuți de ei ca fiind străini⁴.

Cu mult timp după încheierea procesului de colonizare, s-a constatat că locuitorii au preluat numele de „sași” dintr-o pronunție nesaxonă „Sachsen”. Această proveniență a fost stabilită prin studierea foneticii dialectului săsesc, rezultând ideea că ar trebui să sune „Sasse” dar de fapt era pronunțat „Sachse”⁵. Nu se știe cu exactitate care șapte localități săsești au stat la originea denumirii „Șapte Cetăți”, existând azi opinii diferite asupra statutului pe care l-au ocupat așezările săsești care au alcătuit inițial numele (lipsește dovezi scrise în acest sens). Deși specialiștii nu sunt unanimi în opinii, cele șapte așezări care au dat naștere denumirii au fost probabil Bistritz (Bistrița), Hermannstadt (Sibiu), Klausenburg (Cluj), Kronstadt (Brașov), Mediasch (Medias), Mühlbach (Sebeș) și Schässburg (Sighișoara)⁶. Ulterior, datorită privilegiilor, libertăților și autonomiei teritoriale, au dezvoltat o civilizație citadină înfloritoare. Astfel, sașii au întemeiat așezări urbane și în afara arcului carpatic, precum Neamțul și Baia în Moldova, respectiv Câmpulung în Muntenia. Împreună cu nobilimea din Transilvania, cu clerul și cu secuii, sașii au fost membri ai *Unio Fraterna*, cunoscută mai ales (în mod greșit) ca *Unio Trium Nationum*, încheiată în 16 septembrie 1437 în contextul Răscoalei de la Bobâlna conduse de Antal Nagy

³ Sándor Vogel: Autonomia săsească în Transilvania, in *Revista Provincia*, anul III, nr. 2, 2002

⁴ *Ibidem*

⁵ K.K.Klein- Der Völksname der Deutschen in Siebenbürgen, în: *Transylvanica. Wolfgang Mieder, The Pied Piper*

⁶ Nagler Thomas, Așezarea sașilor în Transilvania, p. 47

Budai⁷. Prin această înțelegere cele patru națiuni (în sensul medieval al termenului) și-au promis sprijin mutual împotriva primejdiilor din afară (expansiunea otomană) și dinăuntru (răscoalele țărănești), fapt care a dus la excluderea tacită a românilor, evreilor, grecilor și armenilor de la viața politică a Transilvaniei.

De-a lungul reformei protestante, majoritatea sașilor au trecut la Lutheranism. Principatul Transilvaniei fiind unul dintre cele mai tolerante state europene în privința religiei, sașii și-au putut păstra religia. Habsburgii au promovat catolicismul în țările controlate de ei, însă în rândul sașilor nu au avut loc treceri semnificative spre acea confesiune. În schimb au avut loc treceri ale unor comunități săsești la calvinism, ceea ce a condus pe termen lung la introducerea limbii de cult maghiare și asimilarea comunităților săsești respective (ex. la Cluj, Dej, Lona Săsească, Feneșu Săsesc etc).

Sașii au sprijinit cauza românească în Transilvania încă din timpul revoluției de la 1848. La 30 septembrie 1848, Adunarea sașilor din Sibiu a adoptat rezoluția Adunării de la Blaj. Pastorul Stephan Ludwig Roth, un susținător al emancipării românilor, a fost executat în aprilie 1849 de tribunalul nobililor maghiari din Cluj. Mai târziu, Ausgleich-ul (compromisul) dintre Austria și Ungaria din 1867 a avut efecte negative asupra drepturilor politice ale sașilor, îndeosebi sub presiunea politicii de maghiarizare declanșată în Transilvania. Dualismul a însemnat și desființarea Universității Națiunii Săsești (Sächsische Nationsuniversität), în sensul național și nu academic, sașii și-au pierdut baza autonomiei lor. Practic, începând cu 1867 principala instituție reprezentativă pentru sași a fost Biserica Luterană, care a preluat, printre altele, administrarea învățământului săsesc. Din acest punct de vedere, situația nu s-a schimbat în 1918, când Transilvania a devenit parte componentă a României Mari. Statul român nu recunoștea drepturi corporative minorităților, astfel că Biserica Luterană a trebuit să facă mari eforturi pentru a putea susține financiar învățământul săsesc. Această situație a durat până în 1940, când autoritatea asupra școlilor a fost preluată de Grupul Etnic German din România, recunoscut ca persoană juridică în urma unui decret-lege emis la 28 noiembrie 1940 de mareșalul Ion Antonescu⁸.

⁷ Năgler Thomas, *Români și sașii până la 1848: relații economice, sociale și politice*, p. 92

⁸ Idem, *Așezarea sașilor în Transilvania*, p. 158

Hotărârea Marii Adunări de la Alba Iulia din 1918, care a adoptat rezoluția de Unire cu România, a fost primită cu brațele deschise de sași. La 8 ianuarie 1919, Comitetul Central Săsesc împreună cu Consiliul Național Săsesc s-au întrunit la Mediaș și au adoptat o rezoluție în care și-au exprimat adeziunea: *„Poporul săsesc din Transilvania se pronunță, conform principiilor de autodeterminare, pentru unirea Transilvaniei cu România. Salută poporul român și îl felicită pentru îndeplinirea idealurilor sale naționale. Poporul săsesc ia act nu numai de un proces istoric de importanță mondială, ci și de dreptul legitim al poporului român pentru unire și formarea unui stat”*⁹.

În perioada interbelică, germanii din România au reprezentat 4,1% din populație. Trebuie precizat că, spre deosebire de maghiari, obișnuiți de secole să fie o „națiune dominantă” și având o aristocrație de sânge, sașii din Transilvania, șvabii din Banat, germanii din Basarabia și Bucovina erau obișnuiți cu situația de minoritate națională. Toate mărturiile confirmă că, datorită libertăților de care se bucurau, incomparabil mai mari decât cele din perioada anterioară, minoritatea germană a fost extrem de loială statului român. La 6 ianuarie 1940, Otto Broneske, reprezentantul minorității germane din Basarabia, menționa: *”Cetățeni loiali ai acestei Țări, care este patria noastră, ne păstrăm limba, cultura și tradițiile și înțelegem să ne îndeplinim cu hotărâre și în orice împrejurare îndatoririle pe care le avem față de această Țară. Ne vom sacrifica chiar și viața”*¹⁰.

Regimul nazist și consecințele politicii sale și ale celui de-al doilea război mondial au zguduit și existența minorității germane din România. Urmare a tratatelor dintre Germania lui Hitler și Uniunea Sovietică, începând cu 1940, mii de germani din regiunile de frontieră Bucovina de Nord și Basarabia au fost nevoiți să-și părăsească patria, fiind duși *”acasă în Imperiu”*. Capitularea României în august 1944 și intrarea Armatei Sovietice în România au însemnat pentru mii de etnici germani refugiul. Locuitorii unor sate întregi din Transilvania, Banat și regiunea Satu Mare s-au regăsit în statutul de refugiați în coloane lungi care se îndreptau spre Vest. Pentru mulți care rămăseseră în România a început, din ianuarie 1945, deportarea în Uniunea Sovietică. Au fost afectați peste 75.000 de oameni; mulți dintre ei nu s-au mai întors în patrie.

⁹ Ibidem, p.165

¹⁰ Stănescu Manuel, Sașii și rolul lor în istoria românilor, în *Historia.ro*

Astfel, și pentru etnicii germani din România începeau deceniile dificile, pline de lipsuri. Deși au profitat de măsurile generale de liberalizare din anii '60, presiunea asimilării a crescut totuși asupra minorităților. Tendințele de emigrare au devenit tot mai clare, și datorită condițiilor economice din țară. În anii '70 și '80 părăseau țara anual circa 14.000 de etnici germani.

După căderea comunismului în decembrie 1989 și a liberei circulații legate de aceasta, cifra a crescut dintr-o dată la peste 100.000. Potrivit statisticilor oficiale, la recensământul din primăvara anului 2002 peste 60.000 de locuitori ai României s-au mai declarat încă, ca fiind de naționalitate germană. Rezultatele recensământului din 2011 indică un număr de 36.000 de persoane de etnie germană, respectiv o scădere cu circa 50% a numărului etnicilor germani¹¹.

Sașii au fost deasupra istoriei, s-au eliberat de trecutul lor și au mers mai departe. Cartea "Povestea sașilor din Transilvania. Spusă chiar de ei" de Ruxandra Hurezean adună între copertile ei o colecție de povești, de oameni și destine ce poartă o amprentă plină de tragism și dramă. Toate poveștile pe care le-am citit m-au marcat și m-au făcut să reflectez la oameni și istoria lor. Îmi revine în minte o întrebare: "este omul sub vremuri sau omul face vremurile?". Cred că una și alta... într-o anumită proporție, neștiută de nimeni. Mă opresc doar asupra a două nume: Eginald Schlattner și Johann Schaas.

Eginald Schlattner a fost un scriitor, preot luteran și ambasador cultural al României; născut în anul 1933 la Roșia (Ritbärch, Rothberg) de Sibiu. Nu a plecat în Germania alături de frații săi, a rămas în România și a luptat pentru păstrarea identității culturale. Schlattner spunea că România este tolerantă, „*mi-a dat voie să fiu neamț*". Pe lângă bogata sa activitate culturală, are în spate și o intensă activitate misionară, a fost preot în penitenciarele din România. A scris opere în care descrie situația sașilor din România la începutul tragediei lor, începutul comunismului, o tragedie trăită în ansamblu de toată țara noastră. "*Dacă Dumnezeu te oprește din drum, nu este drumul tău*", spune scriitorul și preotul Eginald Schlattner¹².

Johann Schaas și soția sa *Johanna* au fost ultimi sași din satul lor, Richiș (Rechesdref, Reichersdorf) un sat despre care bătrânul Hans spunea că reprezintă totalitatea ființei poporului

¹¹ <http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Sași>

¹² Ruxandra Hurezean, *Povestea sașilor din Transilvania. Spusă chiar de ei*, p. 54

său, între acele dealuri a rezistat spiritul poporului sas de opt veacuri. Acesta descrie într-o fabulă istoria poporului său, Iezenul și Vulpea. Iezenul își face o viziună unde își duce traiul de zi cu zi, iar Vulpea temându-se de acesta, în anumite dimineți, vine și își face nevoile la gura vizuinii. Johann spune că *vulpea este Istoria care în anumite dimineți a făcut la ușa sașilor și apoi aceștia au trebuie să curețe și să-și facă noi vizuini*¹³.

Istoria poporului sas este plină de basm și metafore. Drumul parcus de la construirea unei identități până la distrugerea acestei bogate moșteniri culturale a fost unul sinuos, specific Istoriei. Sașii au fost timp de sute de ani și sunt în continuare o populație care a influențat decisiv istoria Transilvaniei. Colonizați în scopuri economice și militare, sașii au fost de-a lungul timpului o populație privilegiată, în dauna celei românești, majoritare. Au construit sate și orașe, biserici și cetăți care se păstrează și astăzi, iar în perioada comunistă cei mai mulți au ales să plece în Germania. Astăzi, urmași ai lor se reîntorc în locurile natale și continuă să aibă un rol important în societatea contemporană, din perspectivă multiculturală și nu numai. Istoria și tradițiile sașilor din Transilvania reflectă o comunitate puternic legată de rădăcinile sale germane, de mediul cultural în care s-au integrat. Mărturiile arhitecturale, tradițiile și obiceiurile sașilor reprezintă o parte valoroasă a patrimoniului cultural al regiunii și al patrimoniului național. Studiul și promovarea culturii și istoriei acestor saxoni ai Transilvaniei sunt esențiale pentru înțelegerea și aprecierea diversității culturale din această zonă.

¹³ Ididem, p.68

BIBLIOGRAFIE:

1. Hurezeanu Ruxandra, Povestea sașilor din Transilvania. Spusă chiar de ei, Cluj-Napoca, Ed. Școala Ardeleană, f.a.
2. K.K.Klein, Der Völksname der Deutschen in Siebenbürgen, în: Transylvanica. Wolfgang Mieder, The Pied Piper: A Handbook, Greenwood Press, 2007
3. Nagler Thomas, Așezarea sașilor în Transilvania, Editura Kriterion, 1981
4. Nagler Thomas, Publicații noi despre sașii din Sud-Vestul Germaniei, în Revista Transilvania, nr.3, 2016
5. Năgler Thomas, Românii și sașii până la 1848: relații economice, sociale și politice, Sibiu, Editura Thausib, 1997
6. Stănescu Manuel, Sașii și rolul lor în istoria românilor, în Historia.ro
7. Sándor Vogel: Autonomia săsească în Transilvania, in Revista Provincia, anul III, nr. 2, 2002

WEBGRAFIE:

<https://historia.ro>

www.wikipedia.org

[http://enciclopediaromaniei.ro > wiki > Sași](http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Sași)

PARTENERIATUL CU FAMILIA COPIILOR HIPOACUZICI

Amalia Dragomir, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brașov

Parteneriatul cu părinții reprezintă o strategie eficientă și el se poate realiza atunci când:

- părinții sunt priviți de personalul școlii și de specialist ca participanți activi la educarea copiilor, ei aducând o contribuție reală și valoroasă în acest demers;
- părinții iau parte realmente la luarea deciziilor referitoare la activitățile din afara școlii, la modificarea orarului, la alte aspecte ale vieții școlare;
- responsabilitatea evoluției copilului se împarte între școală, părinți și specialiști.

Formele posibile ale parteneriatului cu părinții pot fi:

a) Contactul unu la unu realizat la școală, la domiciliul copilului sau în alt context.

Acesta are următoarele avantaje:

- profesorul sau specialistul poate observa copilul acasă interacționând cu ceilalți membri ai familiei, îndeplinind anumite sarcini, ceea ce permite o evaluare mai sigură a achizițiilor sale;
- părinții își pot vedea copilul la școală în diferite situații interacționând cu alți adulți și copii, pot vedea aspecte ale conduitei copilului care nu se manifestă acasă.

b) Atelierul de lucru al părinților se poate realiza sub forma unor întâlniri săptămânale între părinți și profesori, la care copiii nu sunt prezenți. Mulți părinți simt nevoia să se întâlnească și să învețe din experiența altor părinți care urmăresc același scop, și anume perfecționarea capacității lor de educare a copiilor. În același timp, toți părinții au nevoie de informații despre copiii lor, despre progresele realizate și despre punctul de vedere al școlii referitor la calitățile și defectele acestora, despre politica educațională a școlii etc. La aceste întâlniri cu grupul de părinți, rolul profesorului este cel de mediator: încurajează părinții să răspundă la diverse întrebări, să schimbe opinii și experiențe.

c) Atunci, când părinții sunt confuzi în ceea ce trebuie să facă sau trec printr-o perioadă profundă de criză, benefic pentru ei este și introducerea într-un grup de sprijin familial, unde mentorul tuturor discuțiilor este un specialist. Astfel, sunt asigurate întâlniri la care participă părinții și copiii lor, ceea ce contribuie atât la conștientizarea deficienței de auz, dar și la socializare. Părinții află că nu mai sunt singurii care au astfel de probleme și învață din experiențele celorlalți. Se poartă discuții cu părinții și cu adulții hipoacuzici despre specificitatea acestei deficienței și se pot găsi remedii pentru situațiile „problemă” ivite. Specialistul trebuie să le implementeze părinților ideea că problema deficienței este

o problemă pentru întreaga viață, iar acolo unde este necesar, acesta poate oferi sugestii și uneori sprijin efectiv, coordonând întregul proces de integrare și socializare a copilului.

Am dorit ca prin acest program să pun în valoare toate valențele formative de care este capabil mecanismul de bază, comun oricărei terapii, și anume învățarea terapeutică, în urma căreia se modifică și se îmbunătățesc procesele, funcțiile și structurile personalității și ale comportamentului. Am fost conștientă că eficiența învățării este strict condiționată de calitatea relației terapeutice ce se instalează între principalii actori ai integrării în școală și în societate: profesorul diriginte, specialistul, familia și elevul deficient. De asemenea, am considerat important luarea în calcul în propunerea acestei terapii și a următorilor factori terapeutici:

- a) Factori de susținere: atenuarea sentimentului de singurătate, de neputință, relația pozitivă între profesor și copil, securitatea afectivă a copilului, căldura, empatia, respectul, încrederea, catharsisul;
- b) Factori de învățare: explorarea cadrului de referință intern, asimilarea experiențelor problematice, modificarea așteptărilor privind eficiența personală, învățarea cognitivă, trăirile afective;
- c) Factori de acțiune: încurajarea de a-și înfrunta temerile, de a-și asuma riscurile și a-și controla eforturile, confruntarea cu realitatea, controlul cognitiv, reglarea comportamentului, trăirea succesului, antrenamentul verbal.

Acest program de intervenție este structurat sub forma unei terapii școlare, are un grad sporit de coerență educațională și de interactivitate și poate fi eficient prin antrenarea mai multor factori educativi, cadre didactice și părinți și condus etapă cu etapă de către psihologul școlar și de către profesorul diriginte, poate duce în timp la ameliorarea situației elevului deficient și la o integrare mai profundă a copilului în mediul școlar și social.

Terapia de grup contribuie la asigurarea normalității regimului de viață a elevului deficient de auz în clasa de auzitori și, de asemenea, asigură un climat destresant și afectiv securizant, iar tehnicile pentru stimularea cultivarea trăirilor afective pozitive duc la dezvoltarea stimei de sine și a încrederii elevului hipoacuzic în forțele proprii.

Terapia cognitivă combinată cu tehnicile de ameliorare a capacității de comunicare duce la dezvoltarea unor abilități cognitive și la reglarea conduitei.

De o deosebită importanță în întreg procesul de recuperare compensare, este cultivarea relației afectiv pozitive, apropierea familiei prin realizarea unor programe de activitate echilibrate.

Bibliografie

1. Anca, Maria (2001). *Psihologia deficienților de auz*, Cluj- Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.
2. Anca, Maria. (2003). *Metode și tehnici de evaluare a copiilor cu cerințe educative speciale*. Cluj – Napoca: Presa Universitară Clujeană.
2. Bădescu, V. (2002). *Surdomutitatea între simpatie și stigmat. Reprezentări psihosociale asupra deficientului de auz*. București: Editura Elisavaros,
4. Chelemen, I. (2006). *Impactul psiho-social asupra familiei ca urmare a dizabilității copilului*. Oradea: Editura Universitatii.

“EDUCĂM CU BUCURIE ÎN SĂPTĂMÂNA VERDE”

*Prof. înv. primar: Dragomir Denisa-Elena
Colegiul "Ferdinand I" Măneciu, jud. Prahova*

Săptămâna verde se axează pe spiritul de echipă, pe înțelegerea sistemului ecologic și a relațiilor oamenilor cu natura, și pe responsabilitatea protejării pădurii.

Formarea conștiinței și a unui comportament ecologic responsabil constituie scopul educației pentru respectarea mediului care începe în familie, grădiniță și în școală. Copilul trebuie învățat să fie receptiv la nou și să vibreze în fața frumuseților naturii. Prin educația ecologică cultivăm dragostea și interesul copiilor pentru lumea înconjurătoare, pentru protejarea mediului și a societății.

Educația ecologică are semnificația deprinderii unui anumit mod de a înțelege relația dintre om și mediul de viață care nu este numai al său, ci și al plantelor și al animalelor, a tot ce există pe Pământ, iar copiii trebuie să conștientizeze și să exprime respectul pentru mediul natural de care beneficiem cu toții și pe care îl vor moșteni generațiile viitoare.

Interesul și dragostea pentru natură sunt, la majoritatea copiilor, instinctive. În plus, comportamentele și convingerile formate la o vârstă cât mai fragedă sunt cele care se păstrează cel mai bine toată viața.

La vârsta COPILĂRIEI totul este frumos și, aparent, ușor. Dacă noi, cadrele didactice, le oferim un model de urmat și ne implicăm cu pasiune și dăruire în educarea copiilor noștri, luminându-le calea spre o viață de calitate, atunci un pas de seamă spre acest ideal va fi făcut.

Antrenând copiii în timpul lor liber în diverse acțiuni: excursii, acțiuni practice de îngrijire a pomilor, de distrugere a buruienilor, plantări de pomi și flori, întreținerea spațiilor verzi, hrănirea păsărilor pe timp de iarnă, vom realiza o dezvoltare a spiritului de inițiativă, a deprinderilor de cercetare, a răspunderii pentru lucrul făcut, a curiozității.

Este de datoria noastră să facem mai mult pentru copiii noștri, să-i călăuzim în descoperirea lumii fascinante care ne înconjoară, să-i ajutăm să găsească răspunsuri la întrebări legate de tainele naturii, chiar acolo, în mijlocul ei, să-i învățăm să o iubească, să o protejeze, să o ocrotească, să înțeleagă că depind de natură, că fără ea nu pot exista ei și au datoria morală să o păstreze pentru generațiile viitoare.

O zi din Săptămâna Verde

Săptămâna Verde este o perioadă dedicată promovării și protejării mediului înconjurător, prin intermediul unor evenimente și acțiuni care urmăresc creșterea gradului de conștientizare a problemelor legate de mediu și promovarea unui comportament sustenabil în rândul comunităților.

Sădirea plantelor este o activitate care se potrivește perfect cu spiritul Săptămânii Verzi, deoarece sădirea de plante și crearea de spații verzi poate avea un impact pozitiv asupra mediului înconjurător, prin îmbunătățirea calității aerului, reducerea poluării și promovarea biodiversității.

Alegerea de a sădi plante în Săptămâna Verde este o modalitate minunată de a sărbători și de a sprijini obiectivele acestei săptămâni dedicate mediului înconjurător, prin promovarea unui comportament ecologic și prin crearea de spații verzi care să susțină biodiversitatea și să îmbunătățească calitatea mediului înconjurător.

Sădește o plantă și te vei bucura de fapta ta!

Participarea la o activitate de plantare a florilor are numeroase beneficii educaționale, sociale și de sănătate. Printre principalele rezultate ale învățării se numără:

- **Învățarea despre plante:** prin activitatea de plantare de flori, elevii învață despre diferite specii de plante, cum să le planteze și să le îngrijească. Acest proces poate crește nivelul de conștientizare a importanței plantelor și a mediului înconjurător.
- **Dezvoltarea abilităților practice:** în timpul activității de plantare, elevii dezvoltă abilități practice precum săpatul, udarea, fertilizarea și alte tehnici de îngrijire a plantelor.
- **Creșterea stimei de sine:** prin plantarea și îngrijirea propriilor plante, copiii pot dobândi un sentiment de realizare și de stăpânire asupra unei activități. Acest lucru poate îmbunătăți stima de sine și încrederea în propriile capacități.
- **Îmbunătățirea sănătății mentale:** activitățile de grădinarit și de plantare de flori au un efect calmant și relaxant asupra minții și corpului, reducând nivelul de stres și anxietate.

- **Creșterea interacțiunii sociale:** activitățile de plantare sunt și o modalitate de a socializa și de a petrece timpul cu colegii, crescând astfel nivelul de interacțiune socială și de apartenență la comunitate.

Activitățile de plantare de flori au efecte pozitive semnificative asupra sănătății fizice și mentale, dar și asupra dezvoltării sociale și educaționale a elevilor.

Bibliografie:

***Curriculum pentru educație timpurie (a copiilor de la naștere până la vârsta de 6 ani), M.E.N., București, 2019

***Revista Învățământul preșcolar în mileniul III, M.E.N, Editura Reprograph, Craiova, 2019.

***Goki.ro - Curiozități interesante despre Pământ;

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

*Prof. înv. primar Dragomir Maria Mădălina
Școala Gimnazială, Comuna Gura Vitei*

În societatea contemporană, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul . Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihologice a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip,

în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodologilor moderne, demersul didactic se centreează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I..Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

INOVAȚIE PRIN EDUCAȚIE DIGITALIZATĂ

Prof. înv. primar: Drăguț Carmen Andreea

Școala Gimnazială Nr. 167, București

În prezent, procesul de digitalizare este în creștere pe toate palierele, inclusiv în educație. Pot afirma că tehnologia digitală este parte integrantă în existența și dezvoltarea noastră. În contextul pandemic cu care s-a confruntat lumea, s-a conștientizat și mai mult nevoia digitalizării acțiunilor, mai ales în învățământ.

Digitalizarea educației a devenit un scop în sine pentru sistemul de învățământ și nu numai din pricina pandemiei, dar și din dorința evoluării. Transformarea procesului educațional și evoluția către școala digitală necesită asigurarea accesului la instrumente digitale de studiu pentru elevi și personalul didactic, într-un mediu care să permită colaborarea și comunicarea eficientă între toate părțile implicate.

În educație, digitalizarea inovează prin crearea unui set de aptitudini pe care elevii trebuie să le dețină în vederea utilizării eficiente a tehnologiei, adică să folosească funcționalitățile minime ale acesteia. Desigur, în activitatea de predare-învățare-evaluare, metodele tradiționale sunt înlocuite treptat cu cele digitale care au un caracter interactiv, participativ, motivând participarea activă și intrinsecă a educaților.

În era globalizării educației, cadrul didactic integrează în proiectarea didactică aplicațiile digitale cu scopul de a crește randamentul școlar, de a face lecțiile atractive și de a mijloci înțelegerea materialului informativ. De asemenea, valorifică potențialul tehnologic, scenariul didactic, pentru a ține pasul cu ritmul impus de societatea noastră și pentru a oferi elevilor săi șansa de a se adapta la cerințele viitoare și de a fi competitivi într-o lume a tehnologiei și informației.

Totodată, pentru a ține pasul cu elevii nativi digitali din zilele noastre, profesorul introduce în desfășurarea activităților didactice tehnologia digitală tocmai pentru a stârni interesul, interacțiunea cu și dintre elevi și pentru a obține rezultate cât mai bune. Digitalizarea actului predării-învățării devine, așadar, un instrument prioritar care influențează pozitiv actul educațional. Conținutul informațional este redat într-un mod accesibil care permite stocarea datelor în ritm propriu, într-un mod activ, angajat și implicat.

Cele trei laturi ale procesului de învățământ, predarea-învățarea-evaluarea, au potențialul de a aduce schimbări majore pozitive în dezvoltarea personalității educaților prin prisma utilizării instrumentelor digitale, ajutându-i să se conecteze mai bine cu materialele de studiu. Învățarea digitală devine o plăcere și mai ușor de reținut în detrimentul manualelor voluminoase care inhibă motivația

elevilor. Predarea, folosind metode digitale, sporește interesul și interacțiunea, deschide noi orizonturi, oferă claritate și calitate. Astfel, orele de la clasă sunt mai eficiente, punându-se accent pe dezvoltarea materiei prin discuții și angajarea în activități care au la bază comunicarea și cooperarea între elevi. Ajutând copiii să gândească în afara cadrului tradițional și rigid de învățare, prin instrumente și metode digitale, le este stimulată creativitatea și le oferă sentimentul de încredere în propriile capacități.

După cum termenul “digital” este asociat adesea cu flexibilitate, creativitate și viitor, educația digitală recomandă celor mici să îmbrățișeze schimbarea și inovarea mult mai ușor. Nu mai este o noutate deținerea competențelor digitale ca urmare a evoluției timpurilor noastre. Alfabetizarea digitală începe încă din clasele primare, când elevii dobândesc achizițiile fundamentale de citit-scris, cu limite de acces impuse de tutorii săi. Desigur, instrumentele digitale trebuie folosite mereu în scop educativ de către copii, sub atenta supraveghere a părinților.

Educația digitală prezintă o serie de avantaje pentru care este atât de necesară în școli. Acestea sunt:

- Procesul de învățare devine mai eficient în timp;
- Accesul rapid și ușor pentru oricine (inclusiv pentru copiii cu dizabilități);
- Acces la numeroase materiale și unelte digitale interesante, pentru a face cursurile mai interactive și captivante;
- Profesorii pot personaliza procesul de învățare în funcție de nevoile individuale ale elevilor;
- Cultivarea unei mentalități ce permite adaptarea constantă la noile tehnologii și implicit la viitor;
- Flexibilitatea de a reveni asupra lecțiilor, accesând înregistrările video;
- O perspectivă de ansamblu asupra progresului (studenții/elevii pot vedea o înregistrare online a muncii lor, notele obținute, dar și cerințele pe care trebuie să le îndeplinească pentru a termina cursul);
- Pregătirea și adaptarea pentru joburile viitorului și pentru cerințele de pe piața de muncă (aproximativ toate meseriile din viitor vor presupune cunoștințe digitale).

Concluzionând, educarea digitală intenționează să creeze un mod de gândire flexibil, creativ și dinamic, elevii având posibilitatea de a-și dirija propria activitate, optând pentru un anumit fel de prezentare și înțelegere a conținutului, să-și fixeze standardele de performanță pe care doresc să și le atingă.

Bibliografie:

1. Ciobanu C., Cucos C., Istrate O., Pânișoara I.O., Educația digitală, București: Polirom, 2022;

ÎMPREUNĂ SPRE EXCELENȚĂ: INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ ÎN EDUCAȚIE - TRANSFORMAREA ORELOR DE LIMBA ENGLEZĂ

În era digitală, inteligența artificială (AI) a început să transforme diverse domenii, iar educația nu face excepție. Participarea mea recentă la cursul de formare "The Classroom of the Future: Teaching with Social Media" din Helsinki, Finlanda, a subliniat potențialul revoluționar al AI în procesul educațional, în special în cadrul orelor de limba engleză. Această experiență a evidențiat nu doar beneficiile utilizării AI în predare, dar și importanța reglementării și rolul esențial al profesorilor în ghidarea și implementarea acestor tehnologii.

AI în predarea limbii engleze

Una dintre principalele lecții ale cursului a fost demistificarea utilizării instrumentelor TIC și AI pentru a sprijini procesul de predare și învățare. Instrumentele bazate pe AI pot transforma orele de limba engleză într-un mod care să stimuleze creativitatea și gândirea critică a elevilor. De la aplicații interactive care corectează gramatica și oferă sugestii de vocabular, până la soluții care personalizează învățarea în funcție de nevoile fiecărui elev, AI poate face învățarea limbii engleze mai atractivă și eficientă.

Gamificarea lecțiilor prin AI, de exemplu, poate crește angajamentul și implicarea elevilor. Crearea de quiz-uri online și elemente gamificate stimulează competiția sănătoasă și motivația intrinsecă. În plus, AI poate oferi feedback instantaneu, ceea ce este esențial pentru procesul de învățare, permițând elevilor să-și corecteze greșelile în timp real și să progreseze mai rapid.

Schimbul de experiențe și inovația didactică

Un alt aspect valoros al utilizării AI în educație este schimbul de idei și bune practici între profesori din diverse țări. Cursul de formare din Helsinki a fost o platformă excelentă pentru a învăța despre practicile și provocările din alte sisteme educaționale. Prezentările și discuțiile cu alți profesori au oferit noi perspective și soluții creative pentru integrarea AI în curriculumul școlar.

Reglementarea AI în școli: un rol esențial

Cu toate beneficiile evidente, utilizarea AI în educație necesită o reglementare adecvată pentru a asigura un mediu de învățare sigur și echitabil. Școala și profesorii

joacă un rol crucial în această reglementare. Este esențial ca școlile să stabilească politici clare privind utilizarea datelor și confidențialitatea, asigurându-se că informațiile personale ale elevilor sunt protejate. În același timp, profesorii trebuie să fie bine informați și pregătiți să integreze tehnologiile AI în mod etic și responsabil.

Educația în secolul XXI nu se limitează doar la predarea tradițională, ci include și dezvoltarea competențelor digitale și a gândirii critice. Profesorii, prin formări continue și adaptarea la noile tehnologii, devin facilitatori ai unei educații moderne și relevante. Reglementarea corectă și utilizarea responsabilă a AI în școli pot crea un mediu de învățare inovator, unde elevii sunt pregătiți pentru provocările și oportunitățile viitorului.

Participarea la cursul de formare din Helsinki a subliniat impactul pozitiv pe care AI îl poate avea asupra educației, în special în orele de limba engleză. Totuși, pentru a valorifica pe deplin aceste beneficii, este crucial ca școlile să implementeze politici de reglementare adecvate și să sprijine formarea continuă a profesorilor. Astfel, putem asigura că AI nu doar îmbunătățește procesul de predare, ci contribuie la dezvoltarea unor elevi bine pregătiți pentru viitor.

Ducu Carmen, profesoară de limba engleză,

Liceul Teoretic “Sfântu Nicolae”, Gheorgheni

EDUCAȚIA DE EXCELENȚĂ

Prof. Dudaș-Vasile Adriana, Colegiul Național „Traian Lalescu” Reșița

Provenit din lat. *excellentia*, cuvântul *exceleță* este definit în *Dicționarul explicativ al limbii române* drept *înalt grad de perfecțiune*. Cu alte cuvinte, termenul trimite spre ideea de superioritate și, dacă e raportată la educație, excelența implică ideea de performanță. Performanța nu se traduce însă doar în distincții, în premii, ci mai ales în posibilitatea de autodepășire, a fi performant e sinonim cu a face foarte bine ceva, a excela într-un domeniu. Urmare a performanței, a excelenței apare și validarea de către cei din jur. Dar drumul spre excelență nu e niciodată ușor și, în educație, el presupune cel puțin doi poli, elevul și profesorul, fără ignora rolul familiei. Un drum ce implică muncă, echilibru, comunicare și determinarea de a valorifica potențialul ce există în fiecare dintre noi. Când obiectivul e acela de a deveni mai buni pentru noi înșine, împlinirea e reală, dacă țelul e doar de a demonstra celorlalți ceva, împlinirea nu va fi niciodată deplină.

Educația de excelență este o sintagmă frecvent întâlnită, reprezentând teoriile, procedurile care sunt utilizate în educația copiilor talentați. Dacă pornim de la premisa că fiecare copil are potențial, sarcina profesorului este cu atât mai dificilă, lui revenindu-i rolul de a descoperi inițial și de a dezvolta ulterior abilitățile și harul elevului/elevilor săi. Personalizarea și chiar individualizarea demersului didactic devine obligatorie și centrarea demersului didactic pe elev se dovedește a nu mai fi doar o teorie, ci o necesitate. Cu tristețe îmi amintesc vehemența pe care o manifesta cineva, susținând că olimpiadele și concursurile nu sunt relevante, că ele se adresează doar unui număr relativ mic de elevi și că e doar vanitatea profesorului de a-și valida anumite competențe prin rezultatele acestor elevi, sacrificându-i pe ceilalți. Oare, nu tot despre a sacrifica e vorba și în sens invers? Pe cei capabili de performanță nu-i sacrificăm nerăspunzând nevoilor acestora? Ceea ce omite cu siguranță un astfel de discurs e tocmai acea personalizare a predării-învățării-evaluării. Fiecare elev își are propriile nevoi, pentru fiecare, profesorul trebuie să găsească drumul, în așa fel încât să-i stimuleze resursele creative, să-l ajute să se descopere și să-și valorifice cu adevărat potențialul.

Devine o evidență, așadar, că rolul profesorului este decisiv și că responsabilitatea acestuia este infinită. A găsi drumul înseamnă implicit a-și găsi el însuși calea spre elevi, cu atât mai mult cu cât generațiile actuale cer o abordare diferită a actului de învățare. Metode care până nu demult erau „vedete”, azi nu mai conduc la aceleași rezultate. Actul de predare trebuie să implice mult mai multă creativitate, să se bazeze pe digitalizare, informațiile pot fi accesate de cele mai multe ori de elevi, le sunt la îndemână, ca profesori, noi trebuie să-i ajutăm să înțeleagă ce pot face cu aceste informații și, cel mai important, să le formăm cu adevărat competențe. De aceea, profesorul trebuie să reușească să

depășească stereotipiile, să învețe el însuși pentru a se putea adapta prezentului. Iată, așadar, că, pe lângă responsabilitate, adaptabilitatea devine o trăsătură fundamentală în profilul profesorului. Provocările sunt de ambele părți, drumul spre excelență nu e întotdeauna lin nici pentru elev, nici pentru profesor, dar adevărata „școală a viitorului” e cea care pregătește tinerii pentru lumea reală, le creează competențe, ajutându-i să-și valorifice resursele interioare și nu doar să facă față realului, ci să se împlinească în această lume.

Olimpiadele și concursurile școlare sunt o formă de manifestare a excelenței. Mărturisesc că perioada competițiilor îmi generează în fiecare an școlar trăiri contradictorii. Pe de o parte, e pregătirea elevilor pentru olimpiade, asumarea acestei responsabilități, efortul, pe de altă parte, e tot ce generează aceste competiții: bucuria reușitei, dezamăgirea învinsului (deși cu toată puterea cred că un elev participant la asemenea competiții nu poate fi niciodată învins, chiar dacă rezultatul nu se regăsește acolo unde fusese proiectat), emoțiile copiilor și, negreșit, și ale noastre, ale profesorilor. Pentru prima dată, anul acesta, mi-am provocat elevele din clasa a XII-a să scrie despre ce a însemnat participarea la olimpiade pentru ele (multe dintre ele premiate în timpul celor patru ani de liceu chiar la etapa națională). Am așteptat cu teamă mărturisirile lor, dar m-au bucurat și m-au emoționat extrem rândurile scrise de ele. Le-am văzut crescând (la propriu și la figurat), le-am văzut reușind să facă față unor provocări pe care inițial le simțeau amenințătoare, le-am văzut muncind, dar nu cu înverșunarea obținerii unui premiu, ci cu bucuria autodepășirii. Deși de multe ori „lupta” se purta între ele, au știut să învețe împreună și să trăiască împreună împlinirea sau dezamăgirea. Au putut să se bucure pentru cea de pe locul 1, chiar dacă, în adâncul sufletului, fiecare dintre ele și-ar fi dorit acel loc. S-au bucurat de experiența învățării și nu neapărat de premiile obținute. Și de experiența de a fi împreună. Eu și ele. De a ne fi descoperit și altfel decât în cadrul orelor obișnuite.

Deși calea e dificilă, împlinirile sunt de neegalat. Ale lor, ale elevilor noștri care se descoperă fără a fi crezut vreodată că pot fi atât de buni în ceea ce fac și în ceea ce sunt, ale adulților, profesori și părinți, care îi văd excelând, trăindu-și viața la întregul lor potențial. Și, oare, nu aceasta este excelența?!

Bibliografie:

Chiosso, Giorgio, *Teorii ale educației și formării*, București, Editura Humanitas Educațional, 2007.

Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Iași, Editura Polirom, 2002.

De Botton, Alain, *O educație emoțională*, București, Editura Vellant, 2020.

INTERDISCIPLINARITATE ÎN STUDIUL FIZICII LA GIMNAZIU

Prof. DUDUIALĂ GIANINA,

C.N.M.E.-ȘCOALA GIMNAZIALĂ AVRAM STANCA PETROȘANI

Studiul fizicii în gimnaziu întâmpină o serie de dificultăți , datorate (printre altele) atât nivelului dezvoltării intelectuale al elevului cât și complexității materialului de studiu. De aceea este foarte important modul în care profesorul abordează fiecare lecție , fiecare capitol , fiecare temă, pentru ca această disciplină să fie cât mai interesantă ,atractivă ,stimulantă.

Astăzi avem la îndemână calculatorul unde elevul este „specialist” astfel că lecția de fizică poate fi prezentată într-un cadru nou , modern și anume în laboratorul de informatică. Cu ajutorul calculatorului se pot simula experiențe de fizică imposibil de realizat în laborator , se pot prelucra rapid datele experimentale , problemele de fizică se rezolvă mult mai rapid iar notarea elevilor este îmbunătățită prin eliminarea unor factori perturbatori. De asemenea ,direcția în care merge societatea impune o nouă perspectivă de formare a copilului , o nouă viziune de abordare a activității la clasă, promovarea abilităților informatice și o globalizare a cunoștințelor.

Oare este suficient ca elevul să vadă experimentul la calculator sau trebuie să fie în contact cu realitatea pe care el o studiază? Oare este suficientă introducerea datelor unei probleme așteptând rezultatul computerului sau este necesar efortul elevului pentru a rezolva problema respectivă ?Unii autori consideră că folosirea excesivă a calculatorului poate duce la formarea unei personalități unilaterale, copilul fiind lipsit de pricepere practică , comunicare afectivă și totodată ,prin accesul nelimitat la informație se poate ajunge în situația impunerii anumitor limite.

Este evident că se impune o utilizare echilibrată a calculatorului ,o îmbinare a metodelor tradiționale de predare-instruire-evaluare cu metodele moderne activ-participative , astfel încât rezultatul final să fie cel așteptat. Deoarece procesul educațional este unul continuu, este obligatorie adoptarea unei perspective noi ,cu o pedagogie modernă ținând cont de abilitățile copilului și de resursele materiale existente.

Conform curriculum-ului și programei actuale , studiul opticii în gimnaziu începe la finele clasei a VI-a când elevul face cunoștință cu noțiunile fundamentale: rază de lumină , fascicul de lumină, corpuri transparente , translucide și opace , reflexie , refracție , lentile, urmând ca abordarea reală , sistematică să se realizeze in clasa a VII-a.

Deși experiențele de optică sunt destul de spectaculoase iar unele din noțiunile prezentate sunt ușor de înțeles pentru că elevii le ”văd”(de exemplu formarea imaginilor răsturnate în lentila convergentă sau dispersia luminii cu prisma optică) totuși conceptele de bază ca de exemplu : raza de lumină, propagarea luminii și chiar lumina ca sistem fizic , impun precizarea condițiilor de studiu ,un exemplu fiind modelul celor trei raze de lumină cu care se operează în construcția imaginilor și care s-a demonstrat că întâmpină dificultăți.

De asemenea ,referitor la fenomenele de reflexie și refracție a luminii este extrem de important de semnalat elevilor inseparabilitatea fenomenului de reflexie de cel de refracție. Chiar și în cazul reflexiei totale ,deși unda incidentă se reflectă în întregime ,totuși acest lucru nu are loc decât după o refracție.

Dacă se ține cont de toate dificultățile apărute în predarea opticii reiese clar rolul major al experimentului , care, fără nici o îndoială ,nu poate fi înlocuit.

În cazul utilizării calculatorului , experimentul se poate desfășura într-un mediu virtual. Se prezintă în continuare experimentul: reflexia totală .(fig.1.)

fig.1. –experiment virtual: reflexia totală

Pentru studierea construcției razelor de lumină și a imaginilor în diferite sisteme optice este foarte utilă folosirea aplicației **Optics Lite** (1,2 MB).Acest program permite simularea diferitelor sisteme optice simple (se pot folosi lentile convergente, divergente, oglinzi plane, concave , convexe, filtru); se construiesc grafic sistemele optice dorite iar programul desenează razele de lumină și imaginea care se formează. Prezintă și limitări, una dintre acestea fiind faptul că aplicația respectivă nu lucrează cu obiecte virtuale. Totuși, elevul se poate juca cu obiectul, îl poate deplasa

pe axa optică, poate calcula diferite distanțe. În figura 2 este prezentată formarea imaginii într-o lentilă convergentă atunci când obiectul este între ∞ și dublul distanței focale (modelarea are loc în laboratorul virtual „Pintar VirtuaLab Optics”

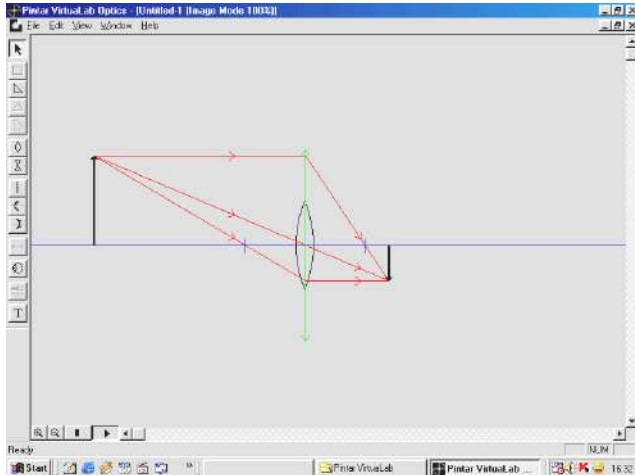

fig.2.-formarea imaginii în lentila convergentă

BIBLIOGRAFIE

Luca,E.,Zet,Ghe.,Ciubotariu,C.,Păduraru,A.,Fizică generală, Ed.Didactică și Pedagogică, București, 1981

***Compendiu de fizică, Ed. Științifică și Enciclopedică, Bucuresti,1988

***Internet:

www.e-scoala.ro

www.efizica.ro

www.fizica.com

www.fizik.ro

<http://school.discovery.com/>

www.physicslab.com

www.geocities.com

INVENȚIILE ROMÂNEȘTI CARE AU SCHIMBAT LUMEA

DUDUIALĂ GIANINA

COLEGIUL NAȚIONAL ‘MIHAI EMINESCU’ PETROȘANI

De-a lungul timpului, dar în special în perioada interbelică savanții români s-au distins prin invenții revoluționare. Unele dintre acestea sunt actuale și astăzi sau au contribuit la realizarea altor minuni ale tehnicii.

Savanții români s-au remarcat de-a lungul timpului prin descoperirile uluitoare pe care le-au făcut. În special de la sfârșitul secolului al XIX lea și pe toată perioada interbelică, în România a fost o adevărată efervescentă intelectuală și științifică. Cercetători din aproape toate domeniile și-au adus contribuția la progresul omenirii. O parte a invențiilor și descoperirilor savanților români au fost de o importanță covârșitoare, servind ca bază inclusiv pentru descoperiri ulterioare sau au fost incluse în aplicații care dăinuie până astăzi.

Nicolae Paulescu – inventatorul insulinei

Tratamentul pentru diabet, una dintre cele mai răspândite boli cronice, există datorită invenției unui român. Nicolae Paulescu a fost profesor la Facultatea de Medicină și Farmacie din București în 1921, aici unde a descoperit că nivelul glucidelor din organism este determinat de insulină, hormon secretat de pancreas. În momentul în care nivelul insulinei din organism scade ori dispare, atunci crește nivelul glucidelor și determină apariția diabetului. Nicolae Paulescu a administrat insulină bolnavilor de diabet, prin injecție, iar de atunci acesta a devenit unul dintre tratamentele uzuale pentru această boală.

Henri Coandă – inventatorul avionului cu reacție

Unul dintre cei mai cunoscuți inventatori, Henri Coandă s-a remarcat odată cu realizarea primului avion cu reacție din lume, în anul 1910. Invenția era un motor cu patru cilindri care dezvoltă 50 de cai putere și era conectat printr-o tijă la un compresor ce genera o forță de propulsie de aproximativ 220 kgf. Avionul pe care Henri Coandă l-a inventat avea o lungime de 12,5 metri și o avengură a celor două aripi de 10.3 metri. Inventatorul Coandă a locuit în Franța, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial și a lucrat pentru Germania la construirea unui sistem de propulsie pentru sâni, bazat pe motorul cu reacție din 1910.

Ion Cantacuzino – inventatorul leacului pentru holeră și tuberculoză

România s-a remarcat de multe ori și în medicină, domeniul care a oferit cei mai mari inventatori ai lumii. Milioane de vieți au fost salvate datorită tratamentelor descoperite de către cercetători. Ion Cantacuzino este omul care a inventat vaccinul antiholeric, cunoscut și ca Metodă Cantacuzino, vaccin care în timpul Primului Război Mondial a contribuit la combaterea unei epidemii mari de tifos. România a devenit, datorită lui Cantacuzino, a doua țară din lume care a introdus vaccinarea nou-născuților împotriva tuberculozei.

Anghel Saligny – Podul Anghel Saligny

Ultima stație de metrou din București poartă numele Anghel Saligny. Stația este amplasată în apropierea Autostrăzii A2 București – Constanța și nu este o alegerea întâmplătoare. În drumul

spre Constanța, șoferii traversează podul de la Cernavodă, pod ce a fost inaugurat în 1987, în apropierea podului Saligny. Anghel a proiectat podul care avea să îi poarte numele în perioada 1890-1895, pod ce traversează Dunărea dintre localitățile Fetești și Cernavodă. Are o lungime de 4087.95 metri, dintre care 1662 de metri din pod sunt pe deasupra Dunării. Podul a fost realizat la o distanță de 30 de metri deasupra nivelului apei și a devenit cel mai lung pod din Europa, dar și al treilea ca lungime din întreaga lume. Anghel Saligny nu s-a oprit aici și a construit căi ferate și rutiere din silozuri din beton armat în localitățile Brăila și Galați.

Ștefan Odobleja – întemeietorul psihociberneticii și al ciberneticii generalizate

Mai puțin cunoscut în România, Ștefan Odobleja este cel care a publicat “Metoda de tranșonantă toracică”, în care a enunțat legea reversibilității. Cercetarea lui este fundamentul pentru tot ce înseamnă cibernetică și calculatoare. În anul 1937, Odobleja a publicat și opera principală “Psihologia consonatistă”.

Nicolae Vasilescu-Karpen – Pila Karpen

Om de știință, inginer, fizician și inventator, Nicolae Vasilescu Karpen a inventat pila electrică, “pila Karpen” o producție românească pe care a pornit-o în urmă cu 60 de ani și încă funcționează. Invenția este un dispozitiv care generează energie la nesfârșit, fără să fie nevoie de alte intervenții din exterior. Nicolae Vasilescu a început să lucreze la teoria unei pile electrice care urma să genereze energie la nesfârșit înainte de Primul Război Mondial. Ulterior, “Pila” a fost brevetată în anul 1992.

Anastase Dragomir – inventatorul scaunului ejectabil

Anastase Dragomir a lucrat în Franța la mai multe uzine de avioane, acolo unde și-a perfecționat propriul sistem pentru salvarea piloților și pasagerilor în caz de accidente. Acesta și-a concentrat atenția pe siguranța aparatelor de zbor și implicit a pasagerilor de la bord. Pe 3 noiembrie 1928, Dragomir a înregistrat în Franța, cererea de brevet “Nouveau systeme de montage des parachutes dans les appareils de locomotion aerienne” și a obținut Brevetul nr. 678566 din 2 aprilie 1930 pentru “cabina catapultabilă”. Invenția era un sistem nou de parașutare din aparatele de locomotie aeriană. Fiecare pasager avea o parașută proprie care le permitea, în momentul critic, eliberarea printr-o deschizătură a podelei.

BIBLIOGRAFIE

https://ro.wikipedia.org/wiki/Istoria_%C8%99tiin%C8%9Bei_%C3%AEn_Rom%C3%A2nia

<https://adevarul.ro/stiri-locale/botosani/inventiile-romanesti-care-au-schimb-lumea-1772106.html>

<https://www.libertatea.ro/lifestyle/inventatori-romani-celebri-2799246>

<https://www.kissfm.ro/articol/18472/zece-romani-care-au-schimb-lumea-afla-acum-povestea-lor>

METODE EDUCATIONALE INOVATOARE: MODELAREA VIITORULUI EDUCATIONAL

Prof. Dumitrașcu Diana
Grădinița ” 101 Dalmațieni”, sector 4

În era contemporană, caracterizată de rapiditatea schimbărilor tehnologice și sociale, educația se confruntă cu provocări majore. În acest context, adoptarea de metode educaționale inovatoare devine esențială pentru a pregăti elevii pentru lumea din ce în ce mai complexă și interconectată. Acest referat explorează diversele metode inovatoare aplicate în educație și impactul lor asupra procesului de învățare.

Un aspect important al inovației în educație îl reprezintă utilizarea tehnologiei în predare. Utilizarea platformelor online, a instrumentelor interactive și a resurselor digitale oferă elevilor acces la informații în timp real și le dezvoltă abilitățile digitale necesare în societatea actuală. De asemenea, tehnologia facilitează personalizarea procesului de învățare, adaptându-se la ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev.

O altă metodă inovatoare este învățarea bazată pe proiecte, care pune accentul pe aplicarea practică a cunoștințelor și abilităților. Elevii sunt implicați în proiecte complexe și provocatoare, având oportunitatea de a-și dezvolta gândirea critică, abilitățile de rezolvare a problemelor și spiritul de echipă. Această abordare nu doar stimulează creativitatea, dar și pregătește elevii pentru abordarea activă a provocărilor din lumea reală.

Metodele de învățare colaborativă sunt, de asemenea, din ce în ce mai apreciate în educație. Acestea promovează interacțiunea între elevi, stimulând schimbul de idei și dezvoltarea abilităților sociale. Colaborarea în procesul de învățare pregătește elevii pentru mediul de lucru colaborativ din viitor, în care abilitățile sociale și de comunicare sunt la fel de importante ca și competențele tehnice.

Educația bazată pe joc reprezintă o altă metodă inovatoare cu impact semnificativ asupra procesului de învățare. Jocurile educaționale nu doar captează atenția elevilor, dar și îi implică activ în procesul de învățare. Acestea dezvoltă abilități precum gândirea critică, luarea deciziilor și rezolvarea problemelor într-un mod captivant și motivant.

Învățarea adaptativă este o metodă care utilizează tehnologia pentru a personaliza experiența de învățare a fiecărui elev. Prin analiza continuă a performanței elevilor, platformele de învățare adaptativă ajustează conținutul și ritmul lecțiilor în funcție de nevoile individuale ale fiecărui elev. Această abordare asigură că niciun elev nu este lăsat în urmă sau plictisit, contribuind la maximizarea progresului individual.

De asemenea, flipped classroom este o metodă inovatoare care schimbă paradigma tradițională a predării. Elevii studiază materialele de acasă, iar timpul petrecut în clasă este dedicat discuțiilor, rezolvării de probleme și aplicării practice a cunoștințelor. Acest model inversat sporește interacțiunea elev-profesor și promovează înțelegerea profundă a subiectelor.

Impactul acestor metode educaționale inovatoare este complex și profund. Pe lângă pregătirea elevilor pentru lumea reală și dezvoltarea unor competențe esențiale, aceste metode contribuie la creșterea motivației și angajamentului în procesul de învățare. Prin adaptarea continuă la nevoile schimbătoare ale elevilor și societății, metodele inovatoare reprezintă un instrument valoros în construirea unui sistem educațional mai eficient și relevant.

În concluzie, metodele educaționale inovatoare sunt cheia către un sistem educațional adaptabil și relevant în secolul XXI. Integrarea tehnologiei, promovarea învățării practice și colaborative, utilizarea jocurilor educaționale și personalizarea învățării sunt doar câteva exemple ale modurilor în care educația poate evolua pentru a răspunde cerințelor actuale și viitoare ale societății. Adoptarea acestor metode în practica educațională reprezintă un pas crucial spre modelarea viitorului educațional și pregătirea elevilor pentru provocările unei lumi în continuă schimbare.

INOVARE DIDACTICĂ ÎN CADRUL ORELOR DE INSTRUIRE PRACTICĂ - TEHNOLOGIA DE OBȚINERE A GUSTĂRILOR CALDE

prof. ing. Mihăeș Cornelia Simona

Inovarea didactică reprezintă un concept cheie în educația modernă, referindu-se la introducerea de metode, tehnologii și abordări noi în procesul de învățământ. Scopul principal al acestei inovații este de a crea un mediu de învățare mai captivant, eficient și relevant pentru nevoile elevilor din secolul XXI.

De ce este importantă inovarea didactică?

- **Personalizarea învățării:** Fiecare elev are ritmuri și stiluri de învățare diferite. Inovarea didactică permite profesorilor să adapteze conținutul și metodele de predare pentru a satisface nevoile individuale ale fiecărui elev.
- **Dezvoltarea competențelor secolului XXI:** Abilități precum gândirea critică, creativitatea, colaborarea și rezolvarea de probleme sunt esențiale în lumea de astăzi. Inovarea didactică oferă oportunități pentru elevi de a-și dezvolta aceste competențe.
- **Motivarea și angajarea elevilor:** Metodele tradiționale de predare pot fi uneori monotone. Inovarea didactică aduce diversitate și interactivitate în procesul de învățare, ceea ce îi motivează pe elevi să participe activ.
- **Pregătirea pentru viitor:** Tehnologia avansează rapid, iar piața muncii se schimbă constant. Inovarea didactică îi pregătește pe elevi pentru o lume în continuă schimbare, dotându-i cu abilitățile necesare pentru a reuși.

Exemple de inovație didactică:

- **Integrarea tehnologiei:** Utilizarea tablelor interactive, a aplicațiilor educaționale, a platformelor online de învățare, a realității virtuale și augmentate.
- **Metodele active de învățare:** Proiecte, studii de caz, dezbateri, învățare bazată pe probleme, învățare colaborativă.
- **Evaluarea formativă:** Oferirea de feedback constant elevilor pentru a-i ajuta să-și îmbunătățească performanța.
- **Învățarea experiențială:** Vizite la muzee, excursii, experimente științifice, stagii de practică.
- **Flipped classroom:** Inversarea rolurilor tradiționale în clasă, cu elevii studiind acasă materialul nou și rezolvând exerciții în clasă cu ajutorul profesorului.

Beneficiile inovării didactice:

- **Îmbunătățirea rezultatelor academice:** Elevii sunt mai motivați și mai angajați în procesul de învățare, ceea ce duce la rezultate mai bune.
- **Dezvoltarea competențelor cheie:** Elevii își dezvoltă abilități valoroase pentru viitor, precum gândirea critică, creativitatea și colaborarea.
- **Pregătirea pentru o piață a muncii în continuă schimbare:** Elevii sunt mai bine pregătiți să facă față provocărilor unei lumi în continuă evoluție.
- **Un mediu de învățare mai plăcut și mai eficient:** Atât pentru elevi, cât și pentru profesori.

FISA TEHNOLOGICĂ A PREPARATULUI

Denumirea preparatului: Conopidă cu sos de smântână

Grupa de preparate: Gustari calde

1. **Vase ustensile si utilaje:** cantar, vase gradate, mașină de gatit, blat de lem,

Cuțit, lingura, sita, legumiere, farfurii

2 **Materii prime și auxiliare:** conopida, unt, faian, lapte, smântana, sare.

Preparatul face parte din categoria preparate de baza din legume cu sos alb se serveste de obicei in meniul pt dejun.

Materii prime pt 10 porții:

-conopida 3 kg

-unt 50 g

-sare 30 g

Sos de smântana

-faină 200 g

-unt 100 g

-lapte 1,5 l

-smântana 300 g

-sare 30 g

4 Operați pregătitoare:

-Desfacerea conopidei în bucățele

-Fierbere bucaților de conopida în apă cu sare cu scurgerea

- prepararea sosului alb cu smântana: se prepară un sos alb de lapte în care se adaugă smântana.

5.Tehnica preparari:

Se montează conopida fiarta pe platou sau farfurie peste care se toarnă sosul cu smântanași se protejează la suprafață cu unt.

6.Prezentarea și servirea:

-se prezintă pe farfurie sau platou

-se serveste cald

7.Indicii de calitate

-Aspect: placut , prezentat estetic, bucățile de conopida să-și mențină forma.

-culoare: conopida sa aiba culoarea cât mai apropiat de cea naturală.

-Miros si gust: plăcute, specifice componentelor.

- Consistență: conopida bine pătruns, sosul de consistență.

CONCLUZII

Conform centrului pentru controlul și prevenița bolilor , conopida se află în topul celor mai importante 25 de fructe și legume, din punct de vedere a conținutului de nutriție raportat la numărul de calorii. De asemena conopida, este o legumă bogată în vitamine și minerale. Oricât ar suna de neobișnuit ,conopida nu se găsește doar în varianta albă, de fapt conopida se împarte în 4 grupe majore (conopida asiatică, conopida italian, conopida specifică nord-vestice a Europei și conopida care se regăsește în nordul Europei) Toate aceste grupe înseamnă peste 100 de varietăți de conopida. În ceea ce privește culoarea, conopida nu este doar albă, așa cum menționam mai devreme.

Sosurile sunt foarte importante în bucătărie, acestea dau un alt gust mâncării și schimbă aspectul preparatului servit și aduce culoare în farfurie. Sosul, nu numai că sta la baza unui anumit fel de mâncare, îl definește și deosebește de alte preparate. Ele pot fi de diferite feluri: în stare lichidă, sub forma de pasta groasă sau piure, asemănătoare cu o cremă. Clasificarea sosurilor se face și după gustul lor dulce, picat sau acru.

Multe rețete de smântână includ tratamente termice, în acest caz, produsele necesare pentru sos, este de dorit să fie rădăcină în avans , astfel încât la momentul găsit ei au temperatura camerei. Dacă compoziția sosului include grăsimi solide (de exemplu untul) , at trebuie să le topiți înainte de a le combina cu celelalte condimente. Dacă ouăle brute sunt incluse în sos Smântână puteți amesteca ingredientele numai într-o baie de apă, astfel sosul se va transforma într-o omletă.

Termenul de valabilitate maxim al celor mai multe sosuri de cremă nu depășește o săptămână, iar unde sunt chiar mai puțin. Pentru a crește durata de conservare, 2-3 ore sosul poate fi înghețat. Procesul de dezghețare este simplu. Sosul este bătut cu un mixer apoi încălzim la temperatura dorită

BIBLIOGRAFIE

- <https://jurnalderetete.md/retetele-tale/conopida-cu-sos-de-smantana-la-cuptor>
- Manualul pentru clasa XI-a Ștefan Mihai, Carmen Ionesti, Aurelia Turcescu, Florentina Costea, Valentina Capota.
- Manualul pentru clasa a X-a: Constanța Bruma, Adriana Bara, Ioana Sasu, Maria Irimia, Valentina Capota.
- Manualul pentru clasa a XI-a: Constanța Bruma, Elena Pascall, Valentina Capota , Marius Petre, Angela Șandru, Florian Lixandru.
- Manualul pentru clasa a XII-a: Constanța Bruma, Anghelina Dudan, Corina Gavrila, Valentina Capota.

ÎMPREUNĂ SPRE EXCELENȚĂ

Prof. Inv. Primar: Maria Enache

Scoala Gimnazila Nr. 96

Într-o lume în continuă schimbare, educația preuniversitară trebuie să se adapteze rapid și să anticipeze nevoile generațiilor viitoare. Excelența în educație nu este doar un ideal, ci o necesitate pentru a forma tineri capabili să răspundă provocărilor unui mediu globalizat și digitalizat.

Acest articol își propune să contureze principalele direcții și strategii care pot contribui la îmbunătățirea și transformarea sistemului educațional în următorii ani, punând accent pe colaborare, inovare și implicare colectivă.

Un prim pas spre excelență este crearea unui mediu de învățare care să răspundă nevoilor tuturor elevilor, iar acesta presupune:

- Personalizarea învățării: Adaptarea predării în funcție de stilurile de învățare și ritmul fiecărui elev. Utilizarea tehnologiei pentru a crea trasee de învățare personalizate poate asigura că niciun elev nu rămâne în urmă.
- Promovarea învățării colaborative: Încurajarea lucrului în echipă și a proiectelor comune. Elevii învață nu doar să acumuleze informații, ci și să dezvolte competențe sociale și de leadership.
- Sprijinirea elevilor cu dificultăți de învățare: Implementarea unor programe de suport pentru elevii care au nevoi educaționale speciale, asigurând astfel acces egal la educație pentru toți.

Tehnologia joacă un rol crucial în educația viitorului. Strategiile care promovează utilizarea eficientă a acesteia includ:

- Introducerea resurselor digitale interactive: Platformele educaționale și materialele multimedia trebuie integrate în procesul de predare pentru a face învățarea mai atractivă și relevantă.
- Dezvoltarea competențelor digitale: Atât profesorii, cât și elevii trebuie să fie instruiți în utilizarea tehnologiei în mod eficient și critic. Aceste competențe devin fundamentale într-o economie digitală. Alternarea între predarea clasică și cea online, oferind astfel o mai mare flexibilitate și accesibilitate în educație.

Profesorii sunt pilonii pe care se sprijină orice sistem educațional de succes. Investiția în formarea lor continuă și actualizarea permanentă a competențelor didactice este esențială:

- Programe de formare și mentoring: Crearea unor programe periodice de perfecționare care să includă aspecte pedagogice, inovații în educație și managementul clasei.
- Încurajarea schimbului de bune practici: Organizarea de conferințe, workshopuri și platforme de colaborare între profesori pentru a împărtăși metode didactice eficiente.
- Recunoașterea meritelor și stimulente pentru excelență: Introducerea unor sisteme de recunoaștere și recompensare a profesorilor care ating rezultate remarcabile în activitatea lor.

Excelența în educație nu poate fi atinsă fără o implicare activă și constantă a tuturor celor interesați – elevi, părinți, profesori, autorități și parteneri din mediul privat. Colaborarea și parteneriatul sunt esențiale pentru a crea un ecosistem educațional puternic și eficient:

- Parteneriate școală-familie: Îmbunătățirea comunicării și colaborării dintre școală și familie prin întâlniri periodice, sesiuni de informare și ateliere destinate părinților. Părinții trebuie să fie parteneri activi în procesul educațional și să susțină dezvoltarea armonioasă a copiilor.
- Implicarea comunității și a mediului privat: Dezvoltarea de parteneriate cu organizații locale și companii pentru a facilita accesul la resurse educaționale, stagii de practică și orientare profesională. Companiile pot contribui cu know-how, finanțare sau mentorat pentru a sprijini elevii să își descopere vocația și să se pregătească pentru piața muncii.
- Autoritățile ca factori de sprijin: Guvernul și autoritățile locale au responsabilitatea de a asigura finanțarea adecvată a sistemului educațional, modernizarea infrastructurii și implementarea unor politici coerente care să susțină excelența.

Strategia pentru viitor în învățământul preuniversitar se bazează pe colaborare, inovare și o viziune clară orientată spre nevoile reale ale elevilor. "Împreună spre excelență" nu este doar un slogan, ci o promisiune pentru o educație incluzivă, adaptată vremurilor și capabilă să formeze tineri pregătiți pentru viitor. Printr-o implicare activă a tuturor actorilor, investiții inteligente și deschiderea către noi metode educaționale, putem transforma sistemul de educație într-un model de excelență care să genereze prosperitate și progres social.

Atingerea excelenței în învățământul preuniversitar nu este un obiectiv realizabil individual, ci o misiune comună. Printr-o abordare integrată, orientată spre inovare și colaborare, putem transforma provocările educației în oportunități. Investind în elevi, profesori și comunități, ne asigurăm că viitorul generațiilor următoare va fi construit pe principii solide, bazate pe cunoaștere, competență și responsabilitate socială. "Împreună spre excelență" este mai mult decât un slogan - este un angajament colectiv pentru un viitor mai bun.

Bibliografie:

Pânișoară, I. O. Ghidul profesorului: Tehnici și strategii de gestionare a situațiilor de criză educațională. Editura Polirom, 2012

Drăghicescu, L. M. Inovație în educație: Tendințe și perspective în mediul preuniversitar. Editura Universitară, 2018

Stanciu, M. Inovație și calitate în educație. Editura Universitară, 2013

Communicative versus traditional activities

Prof. Ene Magdalena, Liceul Teoretic Iulia Zamfirescu, Mioveni, Argeş

In learning a foreign language, it is vital for the learner/student to develop receptive skills and learn vocabulary and linguistic structures. "Naturally, in practice, productive skills cannot be separated from receptive ones."¹ Most of the activities carried out during a class require at least two skills. An older, now virtually abandoned teaching method was based on *translation*, which naturally involved reading and speaking (or writing) skills. Anyway, in order to do it properly, the teacher must use interesting texts. The students will use their imagination, they will activate their personal knowledge and experience, and will find a proper motivation in learning a foreign language.

The so called "classical method", the *grammar-translation* method, is one of the oldest methods used by teachers. Unfortunately, some linguists use the term "grammar" to imply both *vocabulary* and *grammar*. This method requires learning vocabulary and grammar rules mainly through the use of translation.

There are some steps during a traditional grammar-translation lesson:

- the teacher reads the text (model reading);
- the students read the text (in turn);
- translation of the new words on the blackboard;
- presentation of the grammar way (deductive);
- explain the rule/give examples/practice it;
- translate the text;
- comprehension exercises (questions; fill in; true or false exercises; reorder the sentences; re-tell the story);
- translate a text/sentence into the English language containing the new vocabulary and grammar patterns;
- a literary analyses of the text: character portrayal, analyze the writer's style, etc.;
- homework (a letter; translation; a summary of the text; an essay etc..).

Though currently obsolete, translation was a passable teaching method, as it developed the students' critical spirit, mainly focusing on *reading* and *writing* skills, and considering listening and speaking of secondary importance. But *spoken* language (rapid, elliptical, idiomatic) is quite different from *written* language (structured by means of long and intricate constructs). Evidently, this method had its weak points – namely, the students focused on the text rather than on use the foreign language in the real world; the vocabulary used tended to be only the one deriving from the text, not necessarily the one required by real-life interaction; communication between students tended to be far from productive.

When speaking about communicative skills, we think of both speaking and writing skills.

a) Developing speaking/listening skills.

In my experience as a teacher I noticed that for students using a foreign language is not at all easy at the beginning. We can call this stage "breaking the barrier", because students are under the continual impression they make mistakes while speaking, and this "prevents" them from expressing their ideas in the proper English words. When they manage to overcome this moment, speaking in a foreign language seems to become much easier.

There are two main modes of oral communication:

- the conversational mode (a dialogue between two or more speakers and we have: a speaker and a listener. Its main technique is: answering, brainstorming, role play, discussion, debate, etc.);
- the expository mode, i.e. a speaker who presents his/her ideas. Its main technique is: summarizing, storytelling, describing, commenting on the speech, spontaneous speaking, prepared speech, etc.). It is very important to exactly know what and how to say. "Expositions can be *informative* (e.g.: introducing oneself, providing information about life in one's town), *descriptive* (e.g. describing a picture), *narrative* (e.g. a storyline), *persuasive* (e.g. persuade your classmates to vote for you), etc."²

No matter what stage of the lesson we are in, we can organize speaking activities: before, during or after reading a text. "Thus *before* reading a new text, the teacher has three main *aims*:

1. to introduce the new vocabulary and thus facilitate the reading;
2. to activate the students' personal experience and knowledge of the world;
3. to stir their imagination for the reading to come, to involve them emotionally and motivate them."³

All these skills involve other sub-skills: *hearing*, *understanding* and *responding*, which is similar to *listening*.

b) Teaching reading.

¹Vizental, Adriana, *Strategies of Teaching and Testing English*, 2008

² Vizental, Adriana, *Strategies of Teaching and Testing English*, 2008

³ Vizental, A. & Pacurari, O., *Learn to Read. Read to Learn*, 2000

Reading, like every other skill, has a specific purpose. When we want to find out what is going in the world, we read a newspaper or a magazine; if we want to relax, we read a novel or a story. When we read a novel or a story we usually read it word by word. If we are looking for specific information in a newspaper, we select the articles by reading the headlines.

During the class, a teacher uses different types of exercises in different moments of the lesson. “According to the specific moment in the lesson, there are three main types of activities:

1. Pre-listening/reading activities (the warm-up), i.e. those activities which precede the reading of the text;
2. While listening/reading activities, i.e. those activities which accompany it;
3. Post-listening/reading activities, i.e. those activities which follow it.”⁴

A text can be read linearly, it can be scanned, or it can be skimmed.

As pre-reading/listening activities I would recommend: *prediction* (e.g. based on a given title), *discussion* (questions, conversation, etc.): *brainstorming* (a free association of ideas/words based on a given word, image title, etc.).

While-reading/listening activities: comprehension, finding specific details, finding the main idea, supporting it. The teacher may interrupt the reading in order to make students predict or anticipate what is going to happen next.

“After-reading/listening tasks are generally targeted at:

- Assessing and enhancing the comprehension of the text;
- Practicing vocabulary and structures;
- Looking back at the text and interpreting its text;
- Expanding and personalizing the text.”⁵

All these tasks have their own importance in teaching a foreign language. If the traditional teaching meant a teacher focused on grammar and vocabulary, rather than on communication, nowadays things have changed. Everyone has understood that a foreign language can be learnt only if it is used as actively as it takes.

⁴ Vizental, Adriana, *Strategies of Teaching and Testing English*, 2008

⁵ Vizental, Adriana, *Strategies of Teaching and Testing English*, 2008

UNIFORMIZARE SAU DIVERSITATE?
-GÂNDURI PE MARGINEA UNEI DISCIPLINE OPȚIONALE-

prof. Fándly Enikő Anna

Școala Gimnazială Nr.16, Oradea

MOTTO:

Copilul râde:

"Înțelepciunea și iubirea mea e jocul!" (Lucian Blaga)

Procesul de extindere a Uniunii Europene, la care România a aderat la 1 ianuarie 2007, aduce noi provocări educației, în perspectiva dezvoltării și asumării unei "noi identități" cetățenia europeană.

Cetățenia europeană este relația oficială între un individ și UE, relație ce definește apartenența acestuia la Uniune. Introducerea unor drepturi comune pentru cetățenii europeni consolidează identitatea Uniunii și ideea de solidaritate europeană. Discriminarea pe motive de naționalitate nu este permisă în UE. A fi cetățean european oferă indivizilor anumite drepturi și privilegii în UE.

Nucleul educației îl reprezintă formarea copiilor, tinerilor și adulților pentru a deveni cetățeni activi și responsabili ai Uniunii Europene, ceea ce înseamnă promovarea unei culturi a democrației și a drepturilor omului.

"Pentru Consiliul Europei, adjectivul "democratică" subliniază faptul că este vorba despre o cetățenie bazată pe principiile și valorile pluralismului, întâietatea legii, respectarea demnității umane și a diversității culturale ca bogăție. Astfel, conceptele de participare, democrație sau cetățenie participantă par să fie tot mai mult recunoscute ca fiind vitale pentru viitorul vieții noastre împreună. Se pune problema ca fiecare să aibă un loc în societate și să contribuie la dezvoltarea ei la orice nivel, dincolo de actul politic de a vota. Cooperare, participare, dialog și respect sunt cuvinte care desemnează atitudini pe care trebuie să le aibă toți oamenii dintr-o școală, în special adulții, atitudini care trebuie să inspire activitățile în școli și atmosfera generală a vieții într-o școală (François Audigier, *Concepte de bază și competențe esențiale referitoare la educația pentru cetățenie într-o societate democratică*, Consiliul Europei, 2000).

Unul dintre obiectivele principale ale procesului instructiv-educativ românesc

contemporan este formarea unor tineri cu o educație, conduită morală și cultură demnă de un cetățean european.

A fi cetățean al Uniunii Europene nu înseamnă uniformizare. Cultura europeană este multicoloră. Fiecare nație o îmbogățește prin propria cultură, obiceiuri și tradiții. Doar acel popor va respecta cultura altor popoare, care își cunoaște rădăcinile, apreciază tradițiile străbunilor, le păstrează și le transmite generațiilor următoare. Tradițiile și creațiile populare transmise din generație în generație atestă vechimea, originea unei națiuni. Prin ele putem cunoaște idealurile și aspirațiile unui neam. Tradițiile și folclorul sunt temelia pe care s-a înălțat cultura unui popor.

Principala formă de activitate a copiilor preșcolari în procesul de cunoaștere și înțelegere a lumii înconjurătoare este jocul. Acesta este cea mai complexă și complicată activitate de-al lor. Jocul nu-și pierde din farme nici în clasele primare. Toate activitățile copiilor sunt străbătute de joc, activitatea copiilor având un caracter ludic. În timpul jocului, copilul uită de lumea înconjurătoare. Jocul este un izvor de bucurie și satisfacție pentru el. Prin joc învață: însușește noi cunoștințe, adună impresii noi despre tot ce-l înconjoară. Fiind pătrunse de emoția jocului, cunoștințele nou-însușite se fixează mai ușor. În timpul jocului se dezvoltă o serie de capacități a copiilor.

Cele expuse mai sus sunt principalele motive pentru care am ales realizarea unei programe pentru disciplina opțională intitulată „*Jocurile anotimpurilor*”, cu scopul de păstrare respectiv transmitere a cântecelor și jocurilor populare. Aceasta reprezintă curriculumul la decizia școlii la nivelul mai multor arii curriculare (Matematică și Științe ale naturii, Limbă și comunicare, Arte, Tehnologii și Educație fizică și sport) pentru elevii claselor din ciclul primar.

Această disciplină opțională reflectă concepția care stă la baza reformei sistemului românesc de învățământ, urmărind realizarea finalităților prezentate în Legea Învățământului, referitoare la dezvoltarea complexă a personalității copiilor.

Noul CDȘ permite cunoașterea, de către copiii aparținând minorităților naționale, a varietăților limbii și a valorilor spirituale naționale, oferind în același timp o punte spre multiculturalitate, către o bună cunoaștere reciprocă între populația majoritară și minoritățile naționale din spațiul geografic românesc.

Tradiția înseamnă transmiterea continuă a unui conținut cultural de-a lungul istoriei de la un eveniment generator sau un trecut imemorabil. Acest patrimoniu poate fi vectorul identității unei comunități umane. În sensul său absolut, tradiția este o memorie și o idee, într-un cuvânt o conștiință colectivă; o amintire a ceea ce a fost, alături de datoria de o transmite mai departe și de a o îmbogăți.

Prin obiectivele specifice sunt urmărite dezvoltarea capacităților psiho-motrice și educarea unor trăsături de comportament favorabile activităților desfășurate în grupuri stabile sau constituite spontan. Se realizează totodată echilibrarea solicitărilor de natură intelectuală cu cele psiho-motrice și ludice, aspect deosebit de important pentru organizarea activităților didactice cu elevii cu vârsta cuprinse între 6-11 ani.

CDS-ul „*Jocurile anotimpurilor*” accentuează aspectul de intenție în exprimarea plastică a elevilor utilizând diverse tehnici specifice exprimării plastice în scopul aprofundării cunoștințelor procedurale.

Prin această programă se urmărește dezvoltarea sensibilității estetice a elevilor, a capacităților de receptare și de exprimare muzicală, prin activități practice, accentuând importanța activităților concrete, a jocului, a mișcării pentru exprimarea prin intermediul

muzicii. Va fi valorificată inclusiv participarea elevilor la activitățile artistice prilejuite de diferite evenimente laice și / sau religioase (spectacole, serbări, etc.).

Bibliografie:

- Programe școlare în vigoare, aprobate prin ordin al ministrului nr. 5003 / 02.12.2014
 - Programa școlară pentru limba și literatura maghiară, clasele a III-a și a IV-a
 - Programa școlară pentru Limba și literatura română pentru școlile și în limba maghiară, clasele a III-a și a IV-a
 - Programa școlară pentru Științe ale naturii, clasele a III-a și a IV-a
 - Programa școlară pentru Educație fizică, clasele a III-a și a IV-a
 - Programa școlară pentru Joc și mișcare, clasele a III-a și a IV-a
 - Programa școlară pentru Arte vizuale și abilități practice, clasele a III-a și a IV-a
 - Programa școlară pentru Muzică și mișcare, clasele a III-a și a IV-a
- Balogh, Júlia, (2000), Szent Mihály havától Kisasszony haváig, Tóth Könyvkereskedés és Kiadó KFT, Debrecen
- Czárán, Eszter, (2005), Világnak Virága, Magyar műveltségünk napról napra kicsiknek és nagyoknak, Kissné Czárán Eszter Kiadó
- Csukáné Klimó, Mária, (2008), Játsszunk játékot, táncot, színházat!, Régiók Magyar Tankönyvtanácsa, Kolozsvár
- Molnár V., József, (2001), Örökség, Örökség Könyvműhely, Budapest
- Molnár V., József, (2001), Az emberélet szentségei, Főnix Könyvműhely, Debrecen
- Nagy, Erika, (2003), Néprajzi és környezetvédelmi munkafüzet kisiskolások részére, Well-Press Kiadó KFT, Miskolc
- Pap, Gábor, (2000), Nefelejts, Örökség Könyvműhely, Budapest
- Páll, Erika, (2005) Népi gyermekjátékok, jegyzetek
- XXX, (2004), Útravaló, szerkesztette: Benedek, Árpád – Pálfi Székely Noémi, Csillagocska Alapítvány, Nagyvárad

CALITATEA ÎN EDUCAȚIE

*Prof. Fănică Daniel
Școala Gimnazială Cândești
Loc. Cândești, jud. Buzău*

Conceptul de calitate a educației a generat numeroase cercetări, studii, controverse, fiind destul de instabil în ceea ce privește valabilitatea sa generală și în timp. O explicație logică a acestei instabilități de conținut este dată de progresul firesc al societății umane, de modificarea în timp a nevoilor de instrucție și educație ale indivizilor săi. Definiția calității este astfel în permanentă evoluție, transformare, în funcție de nevoile indivizilor, comunităților și societății care sunt și ele într-o continuă schimbare. Pentru a asigura calitatea în educație trebuie avut în vedere nu numai nevoile actuale ale beneficiarilor ci și pe cele viitoare. Pe parcursul dezvoltării lor, toate disciplinele serioase, cu atât mai mult cele responsabile de educația omului, ajung, la un moment dat, să se interogheze asupra finalităților și limitelor lor, își analizează din interior întregul arsenal de concepte, teorii, strategii cu scopul firesc de a atinge o maturitate teoretică și practică. Liantul acestei interogativități este însuși omul, omul modern, omul postmodern, omul contemporan. Conceptul de calitate a fost asociat cu un anumit nivel sau grad de excelență, valoare sau merit, deci cu valorile explicite și implicite ale culturii unei comunități sau unei națiuni. Un concept propriu al calității ar trebui să se fundamenteze pe: cultura, tradițiile și valorile naționale, cultura și valorile pe care dorim să le promovăm prin politicile și strategiile dezvoltării sociale și economice durabile.

Calitatea educației poate fi privită ca un ansamblu de caracteristici ale unui program de studiu și ale furnizorului acestuia prin care sunt îndeplinite așteptările beneficiarilor, precum și standardele de calitate. Beneficiarii și clienții educației de calitate (elevii, părinții, societatea) ar fi de dorit să fie consultați permanent în ceea ce privește satisfacția lor față de serviciile educaționale de care beneficiază.

Îmbunătățirea calității educației presupune evaluare, analiză și acțiune corectivă continuă din partea organizației furnizoare de educație, bazată pe selectarea și adoptarea celor mai potrivite proceduri, precum și pe alegerea și aplicarea celor mai relevante standarde de referință. Metodologia asigurării calității educației precizează că asigurarea calității

educației este centrată preponderent pe rezultatele învățării. Rezultatele învățării sunt exprimate în termeni de cunoștințe, competențe, valori, atitudini care se obțin prin parcurgerea și finalizarea unui nivel de învățământ sau program de studiu.

Calitatea în educație este asigurată prin următoarele procese: planificarea și realizarea efectivă a rezultatelor așteptate ale învățării, monitorizarea rezultatelor, evaluarea internă a rezultatelor, evaluarea externă a rezultatelor și prin îmbunătățirea continuă a rezultatelor în educație.

Calitatea este dependentă de valorile sociale în care funcționează sistemul respectiv de educație. Calitatea se realizează pe un anumit subiect, pentru un anumit beneficiar, după anumite interese.

Cadrele didactice contribuie la asigurarea calității în educație prin activitate didactică în conformitate cu documentele normative și bazate pe o metodologie centrată pe elev, prin formare continuă, prin adecvarea întregii activități la nevoile elevilor și ale comunității, prin evaluare și autoevaluare permanent.

Calitatea educației se generează la nivelul relației cadru didactic – elev atunci când se înregistrează progres școlar pentru fiecare elev, cultura calității într-o instituție de învățământ începe să prindă contur numai după ce toți membrii ei gândesc prin prisma etapelor proiectare – realizare – evaluare – îmbunătățire, autoevaluarea personală și instituțională ne confirmă faptul că suntem buni și ne arată cum putem fi mai buni și, poate ce este mai important, munca în echipă în cadrul unui colectiv, al unei comisii sau grup de lucru și comunicarea sunt fundamentale în dezvoltarea instituțională.

Calitatea trebuie înțeleasă drept măsura standardizată a excelenței pe care beneficiarii o stabilesc pentru anumite servicii educaționale: elevii, părinții, angajatorii sunt cei care stabilesc cum trebuie să fie un program educațional de calitate, iar unitatea școlară respectivă trebuie să ofere acel program așa cum a fost el definit de către beneficiari. Deci, calitatea este asigurată de școală dar este definită de beneficiari.

Bibliografie:

1. Josan, Simona, „*Lecții de management și calitatea educației*” , „Tribuna învățământului” nr.649, 2005.
2. Iosifescu, Ș, „*Calitatea în educație-concept, principii, metodologii*”, 2007
3. Cucuș, Constantin, *Pedagogie, ediția a II-a revăzută și adăugită*, Editura Polirom, Iași, 2006;
4. *Managementul și cultura calității la nivelul unității școlare*, Institutul de științe ale educației – laboratorul de management educațional, București, 2005;
5. Bontaș, Ioan, „*Pedagogie-tratat*”, Editura BIC-ALL, București,2001;
6. Orșan Florica, „*Management educațional*”, Ed. Universității din Oradea, 2003.

„EDUCAȚIILE PARALELE”

Educația formală, nonformală, informală

Învățământul apare ca o etapă importantă în pregătirea individului. Deși copilul pornește la drum cu un pachet educațional relativ „sărac”, pe parcurs el își îmbogățește cunoștințele și își dezvoltă o personalitate. „Omul nu poate deveni om decât prin educație”, spune Kant¹, ceea ce arată că educația este o dimensiune constitutivă a ființei umane. Problema educației tinde să devină o problemă prioritară și toți cei care văd limpede evoluția ființei umane, a ființei raționale și a umanității, în ansamblul ei, situează în centru educația.

Educația este procesul prin care se transmit cunoștințe, se formează deprinderi și se dezvoltă priceperi în vederea formării și dezvoltării personalității unui subiect. Educația este un proces continuu și se realizează în conformitate cu particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor. Ea poate fi de trei tipuri: formală, nonformală, informală.

În *Dicționarul internațional al educației*² întâlnim cele trei noțiuni corelate: educație formală – „1. educație în care rolurile de profesor și elev sunt bine definite și în care o latură acceptă responsabilitatea celeilalte; 2. educația primită în școală, opusă celi acumulate independent sau în cursul serviciului”;

educație informală- „, educație în care nu se pot distinge două laturi (de exemplu: profesor și student); de asemenea educația dobândită de unul singur prin citit, experiență de viață, etc.”;

¹ Bălan, Bogdan, Boncu, Ștefan, Cosmovici, Andrei, Cozma, Teodor, Crețu, Carmen, Cucuș, Constantin (coordonator), Dafinoiu, Ion, Iacob, Luminița, Moise, Constantin, Momanu, Mariana, Neculau, Adrian, Rudică, Tiberiu, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice. Curs elaborat în tehnologia învățământului deschis la distanță*, Polirom, București, 2005, p.34.

² *Ibidem*, p. 35.

educație nonformală – „1. educația primită în afara școlii sau în afara anilor afectați prin statutul școlarității, de exemplu, educația adulților; 2. educația are loc în afara școlii-de exemplu, prin influența mediului familial, a grupelor de prieteni și a mediului de viață.”

Sintetizând aceste definiții, putem afirma faptul că educația formală este educația instituționalizată, educația nonformală este educația extrașcolară, iar educația informală este educația difuză. În continuare voi încerca să evidențiez caracteristicile fiecărei forme, cât și modul lor de interacțiune pe parcursul vieții indivizilor.

EDUCAȚIA FORMALĂ

Noțiunea modernă de educație formală nu se deosebește prea mult de sensul amintit, dacă admitem că are ca obiectiv fundamental formarea persoanei educatului. Totuși sensul actual al acestei noțiuni a suferit o importantă deplasare de accent, de la semnificația de scop, la aceea de organizare, dobândind în mod ferm înțelesul de educație formalizată, în sens de instituționalizată.

Unii autori pun în evidență faptul că educația școlară (adică formală) constituie o perioadă de activitate intensivă, urmărind cu precădere formarea persoanei³. Să nu uităm însă că ea durează 15-20 de ani și nu reprezintă mai mult decât o introducere în sfera culturii și a pregătirii inițiale pentru educația permanentă, care se va extinde de-a lungul vieții. Educația formală nu poate fi de intensivă, de concentrare maximă deoarece ea se adresează, în primul rând, copilului, persoană aflată în dezvoltare, la care învățarea trebuie să alterneze cu perioade de repaus sau de vacanțe.

Realizarea educației în mod competent presupune totdeauna prezența și acțiunea unui personal anume pregătit, personalul didactic. O caracteristică nu mai puțin importantă a educației formale o constituie acțiunea de evaluare, care se realizează în forme, moduri și etape anume stabilite pentru a facilita reușita școlară, succesul formării elevilor.

Trebuie să reținem că evaluarea în cadrul educației formale revine cu deosebire fiecărui cadru didactic și instituției în ansamblu, în timp ce evaluarea practică în cadrul educației nonformale și mai ales a celei informale cade automat în sarcina celui care

³ *Ibidem*, p. 35.

învață, uneori pe calea unui contact brutal, cu dezmințirea sau confirmarea de către realitate a acțiunilor sale, a calității cunoștințelor sale sau a gesticii sale profesionale⁴.

EDUCAȚIA NONFORMALĂ

Termenul de nonformal vine cu o încărcătură predominant psihosociologică, fără a avea vreo legătură cu termenul de neformativ sau needucativ. El desemnează o realitate educațională mai puțin formalizată sau neformalizată, dar întotdeauna cu efecte formative. De exemplu liderul nonformal este lideul care nu este desemnat de autoritatea școlară (condiția instituționalizării) și este selectat peste voința acesteia direct de către membrii grupului⁵.

Educația nonformală exprimă sensul vechii sintagme de educație extrașcolară și locul pe care îl ocupă în raport cu activitatea formală în cadrul școlii europene este foarte inegal. Raportul acestei educații cu educația formală este unul de complementaritate. Instituțiile școlare tind să-și extindă competența dincolo de zidurile lor, din programe speciale elaborate în scopul de a sluji cerințele și aspirațiile la cultură ale populației care simte nevoia de a se documenta și specializa într-un domeniu anume.

Dintre caracteristicile educației nonformale amintim: marea varietate, flexibilitate sporită, diferențierea conținuturilor și a tehnicilor de lucru, caracterul opțional sau facultativ, implicarea mai profundă în actul organizării a înseși persoanelor educate. Aceste conținuturi urmăresc desfășurarea unei activități cu caracter formativ, dirijate de personalul specializat în strânsă legătură cu elevii, părinții, organizațiile social-culturale și social-politice. De regulă, activitățile se desfășoară în școală și sunt constituite din cercuri

⁴ Cucos Constantin, *Pedagogie*, Ed. POLIROM, Iași, 1996, p. 22.

⁵ Bălan, Bogdan, Boncu, Ștefan, Cosmovici, Andrei, Cozma, Teodor, Crețu, Carmen, Cucos, Constantin (coordonator), Dafinoiu, Ion, Iacob, Luminița, Moise, Constantin, Momanu, Mariana, Neculau, Adrian, Rudică, Tiberiu, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice. Curs elaborat în tehnologia învățământului deschis la distanță*, Polirom, București, 2005, p. 36.

pe discipline cu caracter tematic sau pluridisciplinar , competiții culturale sau sportive, comemorări și festivități.

EDUCAȚIA INFORMALĂ

Termenul exprimă caracterul spontan al acestei educații, adică complet liber de orice formalizare. Este vorba de activități neformalizate, în sensul celor desfășurate în cadrul instituțiilor școlare. Cu alte cuvinte, educația informală reprezintă întreaga achiziție autonomă a persoanei, achiziție dobândită într-o manieră întâmplătoare, dar în ocazii din ce în ce mai numeroase și mai variate, așa cum le determină condițiile existenței umane ca atare. Toate acestea conduc la ideea că educația informală precede și depășește ca durată, conținut și modalități educația formală. Precedența ei este explicată de natura inițierilor fiecărui individ, care au loc în afara cadrelor instituționalizate. De asemenea, extinderea peste limitele educației formale este atestată de prezența ei de-a lungul vieții.

Firește educația informală nu se definește numai prin aparatul imens de care dispune, ci și prin elementele sale de conținut, care însă comportă o comparație mai puțin avantajoasă în raport cu conținuturile educației formale, datorită mării dispersii, insuficienței corelării sau articulării, ca și discontinuității. Aceasta face ca educația informală să nu poată constitui substanța și temeiul fundamental al educației.

Educația informală apare, prin excelență, ca o rezultată a multitudinii de influențe venind din aria mediului social , dar fără a se neglija prezența acțiunii altor stimuli (biologici, fizici), care au o semnificație socială prin însuși faptul că sunt produsul societății sau al omului ca ființă socială. Considerăm că valoarea formativă a acțiunii stimulilor spontani, specifici educației informale, poate spori prin diminuarea sau anularea caracterului lor contradictoriu, prin acțiunea corelată a tuturor factorilor și instituțiilor sociale nonșcolare, care veghează la bunul mers al societății și care ar putea beneficia în toate ocaziile de competența cadrelor didactice care asigură educația formală a tineretului⁶.

INTERDEPENDENȚA ÎNTRE CELE TREI TIPURI DE EDUCAȚIE:

Frontierele dintre tipurile de educații identificate nu sunt rigide, între ele existând întrepătrundere și interdependență⁷. Educația formală va avea de câștigat dacă va reuși să

⁶ *Ibidem*, p. 37.

⁷ *Ibidem*, p. 38.

integreze creator influențele datorate modalităților de educație nonformale și informale. În același timp, acumulările educației formale pot contribui esențial la dezvoltarea și eficacitatea celorlalte două sectoare.

Ca modalități de accentuare, educațiile formală, nonformală, informală pot exista simultan uneori în acord, alteori în contradicție.

Educației formale îi revine primul loc în misiunea de a-i pregăti pe elevi pentru învățarea continuă și pentru selecționarea, ierarhizarea și prelucrarea informației acumulate în afara orelor de curs. Pentru punerea în funcțiune a unor modalități eficiente de corelare a diferitelor tipuri de conținuturi, propunem o cale dublă: una de transfer sau utilizare a elementelor educației formale în aria educației nonformale și informale și alta de preluare în cadrul activităților școlare a unor elemente dobândite, prin excelență, în cadrul educației nonformale și informale⁸. Nu este vorba de o apropiere între diversele tipuri de conținuturi, ci și de dezvoltarea în fața școlarului a unui mod de existență care să faciliteze o cât mai bună însușire a exigențelor specifice lumii contemporane.

Sistemul de învățământ continuă să reprezinte un subsistem al sistemului social⁹, alături de subsistemul cultural, economic, juridic, sanitar, etc., dar complexitatea vieții sociale privită în perspectiva viitorului lasă să se întrevadă etapa în care întreaga existență socială să apară dominată de cerințele educației¹⁰, educația devenind astfel cu adevărat modul de a fi al omului, așa cum o definesc în prezent diverși autori, ea va deveni cea mai complexă, mai importantă și mai utilă activitate a omului.

⁸ *Ibidem*, p. 38.

⁹ *Ibidem*, p. 38.

¹⁰ Cucoș Constantin, *Pedagogie*, Ed. POLIROM, Iași, 1996, p. 25.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bălan, Bogdan, Boncu, Ștefan, Cosmovici, Andrei, Cozma, Teodor, Crețu, Carmen, Cucoș, Constantin (coordonator), Dafinoiu, Ion, Iacob, Luminița, Moise, Constantin, Momanu, Mariana, Neculau, Adrian, Rudică, Tiberiu, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice. Curs elaborat în tehnologia învățământului deschis la distanță*, Polirom, București, 2005
2. Cucoș Constantin, *Pedagogie*, Ed. Polirom, Iași, 1996
3. Iosif Mărcușanu, *Psihologie*, Ed. Carminis, Pitești, 2001

Importanța lecturii în instruirea și educarea elevilor

Profesor înv. primar: Maria Floare

Școala Gimnazială “Petru Comarnescu”, Gura Humorului

Motto: „Că nu este alta mai frumoasă și mai de
folos în viața omului decât cetitul cărților”
(Miron Costin)

Rezumat

Cartea reprezintă cel mai complet depozit al inteligenței omenesti, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit. Cartea este atât de înțelegătoare, încât atunci când n-ai înțeles-o nu se supără, nu jignește, te așteaptă să revii. Prin toate compartimentele ei, lectura își aduce contribuția la dezvoltarea gândirii și la modelarea sentimentelor, asigurând școlarului suportul evoluției intelectuale, precum și posibilitatea integrării în viața socială. Cu toată amploarea pe care au luat-o mijloacele audio-vizuale în difuzarea culturii, cartea a rămas și va rămâne unul dintre cele mai frecvente mijloace de autoinstruire. Lectura are ca scop să dezvolte gustul elevilor pentru citit, să-i facă să iubească cartea, să le satisfacă interesul pentru a cunoaște viața, oamenii și faptele lor .

Cartea este o comoară fără de preț, în care unii își adună cele mai frumoase gânduri, ca alții să le poată folosi în voie. Cartea reflectă ca o oglindă lungul șir secole ale vieții omenirii, istoria luptei sale pentru existență, pentru un viitor mai luminos, suferințele, bucuriile, înfrângerile și biruințele sale toate. Cartea ne este prieten credincios de nădejde. O carte te trimite la alte cărți și toate împreună formează baza trainică a culturii noastre. Toate celelalte mijloace de răspândire a cunoștințelor rămân subordonate cărții și subordonate vor rămâne oricât de mult se vor înmulți și perfecționa procedeele lor tehnice.

În epoca exploziei informaționale, caracterizată și prin multiplicarea și extinderea mijloacelor moderne de comunicare (radio, tv și internet) cartea continuă să fie o sursă valoroasă de informare și cunoaștere, transmițând inestimabilul tezaur al valorilor culturale ale umanității. În ciuda concurenței ce i se face din partea mass-media, cartea este și va continua să fie un instrument de bază care asigură accesul la valorile culturii spirituale, iar lectura reprezintă o metodă esențială de instruire, de perfecționare profesională și autoinstruire.

Pentru ca elevii să poată folosi cartea (manualul și apoi alte surse ale cuvântului scris) este necesar să li se formeze o serie de priceperi, deprinderi și obișnuințe în acest sens.

Lucrul cu cartea (lectura) reprezintă o modalitate complexă de a învăța, de muncă și tehnică intelectuală care contribuie într-o măsură importantă la îmbogățirea și aprofundarea cunoștințelor.

Succesul muncii cu cartea(lecturii) necesită dobândirea unei tehnici adecvate și eficiente de studiu, ce dezvoltă imaginația și creativitatea, trezește în el sentimente diverse și profunde. Mai mult decât atât, prin lectură, elevul învață să gândească dobândind curajul de a hotărî ce și cum vrea să fie, să evolueze. Toate acestea însă se întâmplă gradual, pe măsură ce mintea fragedă se dezvoltă.

Datoria școlii, a îndrumătorilor ei este de a dezvolta gândirea și canaliza eforturile, de a trezi curiozitatea astfel încât elevul să fie capabil să experimenteze singur lumea cărților.

Dascălul este cel care lărgeste orizontul cultural al elevului,cel care poate dezvolta sau spori atracția spre lumea cărților,cel care îl învață să gândească singur, așa cum spune și JOHN AMOS COMENIUS: “ A instrui pe tineri așa cum se cuvine nu constă în a le vârâ în cap mulțimii de cuvinte, fraze, expresiuni și opinii din diferiți autori, ci a le deschide calea cum să priceapă lucrurile.”

Carte rămâne, totuși, o comoară fără de preț, în care își adună cele mai frumoase gânduri pentru ca alții să le poată folosi; lectura având un rol important în dezvoltarea și formarea personalității copiilor.

Lecturarea cărților, a manualelor, a însemnat întotdeauna informare, instruire și educație. Ea nu cere prea mult de la cititor decât atenție și dăruire, având rolul de a forma și educa tânăra generație, de a dezvolta gustul copiilor pentru a citi; făcându-i să iubească cartea. Ea este importantă încă din primii ani de viață; atunci când părintele își face timp pentru a le citi o poveste înainte de culcare, iar pe măsură ce cresc, copiii sunt tentați de cărțile viu colorate.

Mai târziu, când noțiunea de carte este bine definită, ei încep să „citească” imaginile verbalizând, iar dacă acest lucru este stimulat, vor ajunge ca ei să prețuiască cartea.

Prima vizită la biblioteca școlii îi familiarizează cu locația, cu prezentarea bibliotecarei, cu orarul, cu așezarea cărților și cu modul de a deveni cititor.

Vizitele la bibliotecă sunt necesare când copilul poate asimila cunoștințele pe măsură, făcându-l să-și dea seama de preferințele lui pentru cărți.

Mircea Eliade spunea: „Toți cei care au acces la o bibliotecă;la cărți,sunt niște inși mai buni decât alții, care nu o fac,mai puternici,iar durerile îi ating mai puțin și nefericirile trec mai repede.”

La început, copiii nu sunt suficient convinși de acest lucru. Ei preferă să împrumute cartea de la bibliotecă, spre a o citi acasă. “E mai comod,spun ei,deoarece acasă se citește culcat în pat,la masă sau pe banca din grădină.” Nimic mai adevărat. Dar tot adevărat este că în sala de lectură a unei biblioteci sunt întruite cele mai bune condiții pentru lectura de studiu și de informare.

Nicolae Balotă descrie voluptatea zilelor petrecute în bibliotecă „printre cărți.” Aș vrea - adaugă scriitorul - să-mi exprim toată gratitudinea față de acele instituții severe, tăcute, pline de secretă cititorilor, care sunt bibliotecile...Bibliotecile fac parte din acele locuri privilegiate în care omul s-a căutat, s-a găsit și s-a pierdut de atâtea ori pe sine, pentru a se căuta iarăși și iarăși.”

Mai există un argument, care este mai puternic decât cele aduse până acum:în biblioteci mii de cărți îți stau la dispoziție și îți oferă tot ce au în legătură cu tema care te interesează. În plus, în sala de lectură a unei biblioteci cu dotare adecvată îți stau la dispoziție tot felul de materiale ajutătoare: dicționare, enciclopedii, ziare, reviste, atlase, albume.

Atunci când o carte ne-a plăcut sau ne-a interesat mult,o putem reciti după o vreme. Este suficient însă să ni se amintească doar câteva in datele mai importante ale unei cărți citite mai demult, pentru ca memoria noastră să reactualizeze impresiile legate de prima lectură.

Funcția de a ajuta memoria o îndeplinesc notele de lectură (clasele I-IV). Un impact pozitiv l-a avut și organizarea de expoziții cu caietele de lectură bine realizate.

Un rol deosebit în învățarea artei de a citi îl are strânsa colaborare a bibliotecarului cu profesorii și învățătorii.

Prin toate compartimentele ei, lectura își aduce contribuția la dezvoltarea gândirii și la modelarea sentimentelor, asigurând copilului suportul evoluției intelectuale, precum și posibilitatea integrării în viața socială.

Cu toată amploarea pe care au luat-o mijloacele audio-vizuale, cartea a rămas și va rămâne unul dintre cele mai frecvente mijloace de autoinstruire; cititul reprezentând unul dintre cele mai de preț instrumente ale activității intelectuale

Pentru realizarea justă a organizării și îndrumării lecturii elevilor se impune o colaborare strânsă între școala și familie.

În toate demersurile pe care le întreprindem pentru îmbunătățirea competențelor de lectură, trebuie avută în vedere necesitatea nu atât cantitativă a lecturii, cât cantitatea receptării, câștigul în ce privește simțul și gustul estetic, universul intelectual, dragostea pentru lectură. Școala are menirea e a forma un lector competent, dar și un cititor care să își formeze gustul propriu pentru lectură, devenind astfel un cititor activ pe tot parcursul vieții.

Formarea și cultivarea gustului pentru lectură. Reprezintă unul dintre obiectivele fundamentale ale orelor de limba și literatura română.

Succesul în lectura particulară a elevului este asigurat, în mod deosebit, de capacitatea lor de a înțelege prin efort propriu mesajul celor citite.

Dascălul are dificila misiune de a-l întoarce pe cititor la carte, folosind diverse metode, cât mai active, mai antrenante și mai atractive. Datoria noastră rămâne promovarea unor soluții directe de stimulare a lecturii, încercând să ne optimizăm demersul educativ prin realizarea unui schimb de idei, de metode, de activități, de materiale didactice și sprijinul dezvoltării sferei motivaționale a elevului.

Fără a minimaliza importanța mijloacelor moderne de informare, învățătorul are datoria de a apropia elevii de carte încă de la vârstele mici, dar nu obligându-i să citească, ci trezindu-le interesul pentru această activitate.

Scriitorul român I.L. Caragiale afirmă acum aproape un secol: „O carte bună de citire, în vârstă fragedă, este, poate, una din împrejurările cele mai hotărâtoare ale vieții unui om. Multe cariere intelectuale nu se datoresc altei împrejurări decât unei cărți căzute la vreme bună în mâinile unui copil, tot așa precum umbrele multor stejari seculari se datoresc căderii unei ghinde pe pământ prielnic.”

„Lectura – spunea istoricul N. Iorga – joacă un rol important în viața copiilor, un rol mai mare decât în viața celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viața și influențează dezvoltarea ulterioară a copiilor. Din cărțile pe care le citesc, copiii își formează o anumită concepție asupra lumii, cărțile formează la ei anumite norme de conduită.” Lectura literară este, de asemenea, unul dintre factorii care favorizează în cel mai înalt grad cunoașterea și folosirea limbii române, îmbogățirea și activizarea vocabularului sau dezvoltarea capacității de comunicare. Acad. Iorgu Iordan consideră că „o limbă frumoasă și corectă se învață în primul rând din lecturi literare”.

Bibliografie:

1. Bărbulescu, Gabriela, Metodica predării limbii și literaturii române în învățământul primar, Ed. Corint, 2009
2. Casangiu, Larisa Ileana, Literatura română și literatura pentru copii, Ed. Nautica, ed. a II-a, 2007
3. Cerghit, Ioan, ș.a., Didactica limbii române în școala primară, Editura Teora, București, 1998
4. G.F. Morozov, Cărți prietene, Editura pentru artă și literatură, 1946
5. Nuță, Silvia, Metodica predării limbii române în clasele primare, Editura Aramis, București, 2000
6. Popescu, Ion, Lectura elevilor, Ed. Didactică și pedagogică, București, 1983
7. Revista Învățământul primar, 2002
8. Revista Învățământului primar, 2006
9. Stancu, Adriana; Aspecte metodice ale predării literaturii în învățământul primar, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, 2010
10. Șerdean, Ioan; Didactica limbii și literaturii române în învățământul primar, Editura Teora, București, 2008
11. Șerdean, Ioan; Metodica predării limbii române la clasele I-IV, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1988
12. Șincan, Eugenia; Alexandru, Gheorghe; Lecturi literare pentru ciclul primar – Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi, Vol. I – clasa I, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 1993.

DEZVOLTAREA LIMBAJULUI ȘI A IMAGINAȚIEI PRIN LECTURĂ

prof.înv.primar Focht Felicia -Ramona
Școala Gimnazială Nr.30 Timișoara

Lectura este cea mai importantă activitate pe care elevul o poate forma în perioada ciclului primar. Este un act intelectual care presupune o activitate intensă.

Lectura elevilor trebuie formată încă de la cele mai fragede vârste deoarece, dacă acest gust nu este format încă de la intrarea în școala primară, în clasele mai mari va fi mai greu și chiar imposibil.

Profesorului îi revine rolul cel mai important în acest proces îndelungat. El este cel care îndrumă pașii elevilor în lumea mirifică a cărților, încă din clasa I, citindu-le lecturi, iar mai târziu, după învățarea alfabetului, elevii înșiși citind lecturile recomandate de către profesor.¹ Totodată el este și cel care îl învață pe elev să lucreze cu cartea, să o îngrijească și să o prețuiască așa cum ar îndrăgi o ființă.

Într-o lume a comunicării on-line în care principala sursă de informare și documentare devine Internetul, mulți s-ar întreba de ce să mai citim cărți. De ce să mai mergem la biblioteci publice, când totul este la îndemâna noastră printr-un simplu click.

Totusi, în ciuda modernizării accelerate, cartea este și va rămâne în continuare un sistem complex de comunicare, fiind un element indispensabil al vieții noastre. Cărțile sunt adevărate tezaure inepuizabile de valori și informații.

Scopurile pe care le urmăresc aceste materiale cu o simbolistică semantică inepuizabilă sunt crearea unui psihic sănătos, dobândirea unor importante cunoștințe de cultură generală, impulsivarea inițiativelor creative, dezvoltarea vocabularului și promovarea comunicării interpersonale.

Citirea unor cărți ne va ajuta cu siguranță în crearea unei punți comunicaționale cu persoanele din jurul nostru, cu familia, prietenii sau cunoștințele noastre. Scrisul este arta împletirii cuvintelor într-un mod cât mai armonios și atractiv pentru cel care citește. Chiar și

¹ Gheorghe, Alexandru, Sârbu, Melania, Simionica, Elena, Năpruia, Maria Albu, Gabriela, *"Metodica predării teoriei literare la ciclul primar (clasele a III-a și a IV-a)"*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2004, p.54.

sentimentele noastre cele mai ascunse pot fi conceptualizate în paginile cărții unui scriitor talentat. Sentimentele pot fi exprimate prin cuvinte, dar nu oricare dintre ele, ci doar acelea care provin din suflet și care reflectă cel mai bine adevăratele trăiri lăuntrice ale celui care le-a așternut pe hârtie.

Lectura elevilor este un excelent suport pentru realizarea obiectivelor citirii. Iubirea pentru carte se formează în mod sistematic, cu multă răbdare și îndrumare. Este cea mai frumoasă achiziție a elevului, care se exprimă ca aleasă satisfacție, pentru întreaga viață. Cititul cărții devine o utilă formă de recuperare a timpului și un excelent prilej de fascinație.

Lectura elevului este un proces intelectual deosebit de complex.

Am ales această temă deosebit de importantă deoarece lectura cărților este și va rămâne pentru totdeauna un izvor de informație și de cultură pe care nimeni, de-a lungul secolelor, nu a putut și nici nu va putea devoloriza informațiile și sumedenia de cunoștințe care sunt depozitate între filele ei.

Cartea este cel mai la îndemână, mai comod instrument de învățare. Rodul lecturii este dorința oamenilor pentru existența unei lumi mai bune fără terorism, violență, droguri, sărăcie. Astfel de lume poate deveni realitate dacă noi, cei implicați în instrucție și educație vom avea permanent în vedere să cultivăm elevilor gustul bun al lecturii.

Toți vom avea de câștigat, dacă elevii, schimbul de mâine al generației noastre vor duce mai departe aprinsa făclie a cunoașterii prin intermediul lecturii. În această lucrare accentul cel mai mare l-am pus pe tehnicile pe care profesorul le-ar putea folosi pentru a-i forma elevului gustul pentru lectură, care este deosebit de important pentru viață. Elevul, atunci când intră în școală, imită comportamentul profesorului, iar când vede și simte faptul că profesorul vorbește despre lectură cu deosebită dragoste, că ceea ce citește, vine din suflet și că încearcă să facă lecturile cât mai atractive și mai captivante, încetul cu încetul i se sădește în suflet dragostea pentru lectură și pentru carte. Cartea este singura care ne oferă șansa de a pătrunde tainele lumii în care trăim, oferindu-ne spre analiză felii de viață reală prin iluzia scriitoricească propusă.

Fie că este vorba de subiecte tradiționale sau chiar inovatoare, cartea are darul de a ne transpune într-o lume veridică sau fantasmagorică, fascinându-ne până în cele mai mici detalii. Într-o lume tristă, plină de probleme și greutăți, lectura pare a fi singura porțiță de salvare, transpunându-ne într-o lume atipică, care ne face să uităm de propria noastră viață cotidiană.

Mihail Sadoveanu spunea că numai cartea este singura care ne poate face să trăim în afara minciunilor, nedreptăților și prejudecăților sociale prezente la tot pasul în lumea în care trăim.

„Toți cei care au acces la o bibliotecă vor fi mai puternici sufletește și psihic. Aceștia sunt cei care vor putea înfrunta mai ușor viața și vor avea vocabularul adecvat pentru a face acest lucru”. Consider că îndrumarea lecturii ar trebui să înceapă încă de la cele mai fragede vârste, mai întâi de către părinți, în cadrul familiei, continuându-se cu grădinița, urmând mai apoi cu intrarea copilului în școală, când acesta învață să scrie și să citească, având în el formată deja pasiunea de a asculta povești, dar și dorința de a le citi el însuși.

BIBLIOGRAFIE

1. Gheorghe, Alexandru, Sârbu, Melania, Simionica, Elena, Năpruia, Maria Albu, Gabriela, *"Metodica predării teoriei literare la ciclul primar (clasele a III-a și a IV-a)"*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2004.
2. Kelemen, Gabriela, *Metodica educării limbajului*, , Editura Universității Aurel Vlaicu Arad, 2012.
3. Șerdean, Ioan, *Didactica limbii romane în școala primară*, Ediția a II-a, Editura Coresi, Bucuresti, 2004

CONTRIBUȚIA INSTRUMENTELOR DIGITALE LA REALIZAREA UNUI DEMERS DIDACTIC INTERACTIV

*Prof.înv.primar Fodorean Diana Iustina
Școala Gimnazială „Andrei Șaguna”, loc.Turda, jud. Cluj*

Instrumentele digitale puse la dispoziție de tehnologia modernă, care progresează cu rapiditate, ocupă un loc la fel de important alături de metodele activ participative și cele tradiționale, dacă sunt utilizate în mod eficient și adecvat în predarea conținuturilor la clasă . Acestea sunt cele preferate de elevi, pentru a reuși să le stârnim atenția și să-i antrenăm în demersul didactic.

În actualitate, utilizarea device-urilor a devenit indispensabilă, iar elevii percep aceste tipuri de instrumente ca o necesitate zilnică , de care nu se pot despărți.

Aceste mijloace digitale pe care le putem utiliza pentru eficientizarea predării poartă numele de instrumentele Web 2.0 ,termenul fiind folosit la modul general pentru anumite aplicații ale Internetului și World Wide Web, inclusiv bloguri, wiki-uri, servicii de partajare video și site-urile de social media, care pun accentual pe schimbul interactiv și participativ. Aceste instrumente pot veni în ajutorul cadrelor didactice, întrucât aplicațiile web 2.0 sunt un mediu mult mai natural de învățare decât mediul școlar, pentru mulți elevi. Astfel că printre instrumentele des utilizate, atât în cadrul proiectelor cât și în activitatea instructiv-educativă, se numără și aceste instrumente pe care le-am utilizat la clasa mea.

E-Book (abreviere în limba engleză de la electronic book, *carte digitală*). Este un fișier electronic digital ce conține textul și imaginile unei cărți, între timp chiar și clipuri video. Cărțile electronice sunt cărți virtuale. Ele se pot citi pe mai multe tipuri de aparate cu monitor (ecran), în general portabile: calculatoarele personale, sau și pe dispozitive special construite pentru cititul cărților, numite *e-reader* sau *e-book reader*. Eficiența acestei aplicații este dată de faptul că permite realizarea în format electronic a unui e-book sau unei cărți digitale proprii, prin colectarea unor texte originale, compuneri redactate de elevi sau chiar video-uri care mai apoi vor fi centralizate sub forma unei astfel de fișier, ce poate fi vizualizat ulterior de către elevi, părinți și nu numai. Este o modalitate optimă de a stimula elevii să redacteze texte sau compuneri cu conținut bogat, respectând în același timp etapele de redactare și de așezare în pagină. Pentru început elevii vor redacta textele scriind de mână, mai apoi vor putea opta pentru redactare în format electronic. În urma colectării acestor texte, cadrul didactic va folosi o

aplicație specifică de redare a cărții în format electronic, precum *Book Creator*. De asemenea am utilizat acest instrument într-un mod ingenios, realizând astfel o serbare la propria clasa.

<https://app.bookcreator.com/books>

Wardwall: este un instrument digital ușor de utilizat, o modalitate simplă de a crea propriile resurse de predare. Tipurile de resurse ce pot fi alcătuite sunt diverse, utilizând șabloanele oferite, precum: „*Roată norocului*”, „*Se potrivesc*”, „*Anagramă*”, „*Cuvinte încrucișate*”, „*Deschide cutia!*”, „*Chestionare*”, „*Adevărat sau fals*”, ș.a. Pentru a facilita utilizarea acestor șabloane, aplicația oferă exemple concrete de resurse educaționale, exerciții-joc, intercativ pentru orele de limba română. Odată accesată, aplicația indică pașii necesari realizării resurselor educaționale, optime în predarea conținuturilor la limba română.

<https://wordwall.net/resource/70895837>

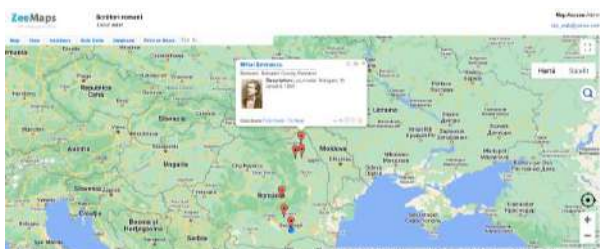
Learning Apps este o altă aplicație Web 2.0 concepută pentru a sprijini procesul de instruire prin metode interactive. Modulele/exercițiile (denumite Apps) existente pot fi integrate direct în conținuturile de învățare corespunzătoare, sau redactate/ajustate la necesitate, dar pot fi și elaborate online de utilizatori. Aplicația LearningApps are ca scop de a aduna module care pot fi reutilizate și de a le pune la dispoziția utilizatorilor. Aceste module nu conțin un scenariu concret de învățare, ci se axează exclusiv pe partea interactivă. Aplicația dispune de o variantă a site-ului în limba română. Categoriile încorporează majoritatea disciplinelor de studiu, se poate opta pentru mai multe limbi, iar tipurile de exerciții care pot fi alcătuite sunt diverse pornind de la: „*Cuvinte încrucișate*”, „*Jocul Milionarii*”, „*Marchează în text*”, „*Completează tabel*”, „*Joc-Perechi(Perechi imagini)*”, „*Joc-Perechi(Text/Image)*”, (de exemplu, identicarea semnului de punctuație potrivit cu definiția corespunzătoare utilizării lui), „*Ordonare cu hartă*”, „*Ordonare grupe*”, „*Ordonare pe imagini*”, „*Ordonează perechi*”, „*Puzzle – Grupe*”, „*Tabel ordonare*”,

„Rebus; Spânzurătoarea”, „Text spații goale” „Completează tabel”, „Quiz cu introducere”, „Audio/Video cu inserări”, „Avizier”, „Caiet”, „Calendar”, „Chat”, „Mindmap”, „Scrieți împreună”. Exercițiile (Apps) se pot alcătui destul de ușor, urmând instrucțiunile de pe site. <https://learningapps.org/> Există numeroase modele care facilitează crearea acestora într-un timp relativ scurt. LearningApps este un ajutor pentru profesori și pentru elevi. Profesorul are posibilitatea să structureze materialul pe care dorește să-l predea în cel mai bun mod, sau să se folosească de exercițiile oferite de colegi. Pentru elevi, LearningApps oferă moduri cât mai interactive și atrăgătoare de însușire a noilor informații. Prin intermediul LearningApps elevul va învăța mult mai ușor prin descoperire și mai ales prin interactivitate.

<https://learningapps.org/watch?v=pa99v816t24>

ZeeMaps - face parte din categoria instrumentelor pentru hărți interactive online. Permite vizualizarea datelor geografice și posibilitatea de a personaliza hărțile în modul în care dorim. Astfel că, spre exemplu în cadrul orele de limba și literatura română putem crea hărți cu locuri de vizitat ale orașelor sau satelor din țara noastră în care s-au născut scriitorii și poeții pe care îi studiem. Aceasta este o maniera interdisciplinara de predare care le oferă elevilor posibilitatea de a se orienta pe harta țării noastre și a identifica mai ușor regiunile țării în funcție de locul natal al scriitorilor/poeților renumiți. Zeemaps are propriile sale servere în care sunt stocate toate hărțile create. Nu este necesar să creăm un cont, de asemenea putem adăuga imagini, text sau video la markererele folosite precum acesta.

<https://www.zeemaps.com/map?group=4955255&location=Romania&add=1#>

Wordart: este un creator de artă a cuvintelor care ne permite să realizăm cu ușurința ciorchine de cuvinte, spre exemplu pentru a reaprezenta familia lexicală a unui cuvânt dat. Obținem, astfel rezultate profesionale de calitate într-un timp foarte scurt, întrucât nu sunt necesare cunoștințe prelabile de design grafic. Acest instrument este folosit în special de către elevi, realizând astfel singuri sarcinile de lucru primite la orele de limba și literatura română. (<http://wordart.com>).

E important să avem în vedere faptul că utilizarea unui instrument educațional digital optim constituie o modalitate eficientă de atingere a competențelor specifice disciplinelor predate de fiecare.

Bibliografie/ Webografie :

<https://wordwall.net/>

<http://wordart.com>

<https://learningapps.org/>

<https://www.zeemaps.com/>

<https://bookcreator.com/>

PREDAREA INTEGRATĂ

STIMULAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR PRIN ACTIVITĂȚI MATEMATICE INTERDISCIPLINARE

Pip. Gache Cerasela

Școala Gimnazială Nr. 1, sat Pușcași

Definirea conceptului de creativitate. Când vorbim de creativitate, prima dată ne gândim la domeniul artistic: literatură, pictură, muzică, dans. Avem dreptate, dar nu în totalitate, deoarece creativitatea este un termen foarte vag care de-a lungul deceniilor a fost definit în foarte multe feluri.

Dificultatea stabilirii doar a unei definiții a creativității pleacă de la asocierile acestui termen mai ales cu „artele creative”. Dar creativitatea nu ține doar de domeniul artelor, ci este deopotrivă necesară și foarte prezentă în progresele științifice, din matematică, tehnologice, sau afaceri, dar și în viața de zi cu zi.

La ora actuală există multe definiții ale creativității. După cum precizează E. Burdus „substratul psihic al creației este ireductibil la aptitudini și presupune o dispoziție generală a personalității spre nou, o organizare a proceselor psihice în sistemul de personalitate.”

„Creativitatea este o facultate superioară a omului, un proces psihic de identificare a posibilităților noi, de asigurare a unor elemente disparate, mai mult sau mai puțin depărtate, constând în cunoștințe acumulate prin studii sau experiență, combinarea realizată reprezentând o creație științifică, tehnică sau artistică ce constituie un bun material sau spiritual, util societății.”

După cum remarcă Rocco M., celebrul psihanalist Rollo May (1975) consideră creativitatea „ca fiind manifestarea fundamentală a omului care își împlinește ființa în lume”.

Necesitatea creativității

Privind dintr-un punct de vedere mai general, dezvoltarea creativității personale și colective influențează progresul științific, artistic, tehnologic și economic, precum și progresul societății în ansamblu: „Creativitatea este o formă superioară a activității umane care are adânci implicații în progresul societății și chiar în schimbarea istoriei și reformarea lumii.”

Nivelurile și stadiile creativității

Creativitatea, ca fenomen extrem de amplu, cu multe fațete, aspecte și dimensiuni, prezintă cinci nivele ierarhice prezentate de A. I. Taylor și prezentate în detaliu de Andrei Cosmovici:

- a) Creativitate expresivă caracterizată prin exprimarea liberă și spontană a individului.
- b) Creativitatea productivă, caracterizată prin dobândirea de priceperi și abilități care duc la producerea de lucruri utile.

- c) Creativitate inventivă, care presupune noi metode și conduce la noi funcționalități.
- d) Creativitate inovatoare care implică noi reprezentări sau noi structuri ale unui obiect sau proces tehnic.
- e) Creativitate emergentă, care aparține oamenilor de geniu capabili să revoluționeze domenii întregi de cunoaștere, tehnologie, artă sau planul existenței sociale.

Creativitatea în școală

Creativitatea este rezolvarea unei probleme speciale pentru că se referă la o problemă pentru care nu există un răspuns ușor, o problemă pentru care răspunsurile generale, uzuale sau convenționale nu funcționează. Creativitatea este atunci când gândirea este flexibilă și adaptabilă. Creativitatea este o sarcină dificilă dar, în același timp, necesară. De multe ori ne-am confruntat cu o problemă în viață și ne-am întrebat cum să găsim o idee creativă care să ne rezolve această situație neplăcută. În esență, creativitatea este o formă de rezolvare a problemelor.

În învățământul românesc, scopul pe termen lung este de a descoperi la fiecare elev potențialul creativ și a-l ajuta să-și dezvolte această capacitate creativă. Totodată, școala are și rolul de a crea un mediu educațional care încurajează exprimarea liberă și creativă și promovează ideile noi și inovatoare. În acest fel, dezvoltării creativității elevilor îi urmează așadar, în mod firesc stimularea funcțiilor creative la nivel social, cultural și economic. Mai presus de toate, adoptarea de strategii coerente de educare și stimulare a creativității va păstra potențialul creativ al cetățenilor acestei țări. Deoarece dezvoltarea creativității este esențială în lumea noastră modernă în continuă mișcare și schimbare, cadrele didactice trebuie să cunoască foarte bine mecanismele prin care creativitatea este declanșată și funcționează.

Dezvoltarea creativității elevilor include stimularea capacității acestora de a formula ipoteze, de a formula strategii de lucru și, bineînțeles, de a aprecia produsul rezultat. Deci creativitatea înseamnă a gândi, a explora, a descoperi și a imagina.

La nivelul școlii primare, rezolvarea de situații-problemă este și o expresie a creativității gândirii lor. Principala caracteristică a gândirii creative a școlărilor este noutatea sau originalitatea soluției găsite, ideea dată. La intrarea în școala primară, copilul are o gândire concretă și intuitivă, o gândire rigidă, lipsită de flexibilitate și mobilitate. Cu toate acestea, sub îndrumarea atentă și constantă a învățătorului, prin eforturile atât ale învățătorului, cât și ale elevului, se fac pași importanți pentru a insufla și dezvolta gândirea creativă. Crearea de situații-problemă în timpul actului educativ face ca mintea să facă o gimnastică a gândirii pentru a găsi rezolvări ale problemei. Astfel, se dezvoltă calități ale gândirii, cum sunt flexibilitatea, originalitatea.

Pentru mulți copii școala este șansa de a dobândi un alt sentiment al sinelui și o nouă perspectivă asupra vieții decât ceea ce i s-a oferit acasă. Un învățător care insuflă încredere în potențialul și capacitățile unui copil poate fi un antidot bun față de familia în care nu se găsește această încredere sau i se insufla copilului lor contrariul.

Dezvoltarea creativității la activitățile matematice interdisciplinare

La activitățile matematice interdisciplinare, ca să poată dezvolta creativitatea, învățătoarea trebuie să fie conștientă de necesitatea unui mediu școlar stimulat în vederea realizării acestui

deziderat. Acest climat poate fi creat doar de învățători care permit exprimarea liberă a ideilor, încurajează munca independentă și pot stabili relații democratice cu elevii lor. Despre frică, constrângere, cinism și ironie, nu poate fi vorba.

Învățătorul trebuie să pună accent și pe dezvoltarea creativității personale ale fiecărui elev și în aceeași măsură va pune accent și pe stimularea creativității grupului de elevi. În plus, prin utilizarea experienței de grup, elevii pot beneficia de informațiile furnizate de alți membri ai grupului, care pot dezvolta capacitatea de a asocia în mod original idei care să ducă mai ușor și mai repede la rezolvarea problemelor.

În contextul abordării temei noastre, predarea interdisciplinară a matematicii vine cu un aport important în dezvoltarea creativității. În acest caz sunt potrivite și activitățile în afara școlii, creativitatea putând fi încurajată prin desfășurarea unor acțiuni ce poate completa procesul de învățare din clasă.

Ca să poată avea rezultatul scontat cu cât mai mulți elevi, dacă nu e posibil chiar cu toți, învățătoarea trebuie să și particularizeze unele activități, pentru că, așa cum există deosebire între copii din punct de vedere intelectual, tot așa există deosebire și din punct de vedere al creativității: unii sunt mai creativi, alții sunt mai puțin creativi. Pe de altă parte, unii sunt mai creativi în anumite domenii (ale aceleiași arii curriculare), alții sunt creative în alte domenii. La fel cum există diferite tipuri de inteligență, există și tipuri diferite de creativitate (creativitate artistică, creativitate tehnică, creativitate științifică) (Gardner, 1984). Dacă, însă inteligența presupune abilitatea de a învăța lucruri noi și de a găsi relația dintre lucrurile existente, creativitatea presupune generarea unor lucruri noi, care nu au existat anterior sau nu au analogie în realitate. Realitatea este că o mare parte din oamenii creativi sunt inteligenți, însă reciproca nu este adevărată.

Pentru elevi, accentul ar trebui să fie pus pe procesele care stau la baza creativității: generarea și dezvoltarea de idei originale. Pentru a înțelege acest fenomen, este util să luăm în considerare diferența dintre gândirea convergentă și cea divergentă. Problemele legate de gândirea convergentă presupune, de obicei, o singură rezolvare corectă. În gândirea divergentă, pe de altă parte, cel care rezolvă o problemă trebuie să genereze soluții multiple, dintre care unele sunt noi, de înaltă calitate, funcționale și, într-un cuvânt, creative.

Învățătorul ajută la dezvoltarea creativității numai punând accent pe generarea și exprimarea ideilor într-un mediu fără judecăți și concentrându-se atât pe gândirea convergentă, cât și pe cea divergentă.

Pentru a reuși să determine pe fiecare elev să-și descopere și să-și dezvolte creativitatea, învățătorul trebuie să înțeleagă corect și deosebirea dintre creativitate, inteligență și talent. S-a ridicat întrebarea dacă creativitatea copiilor se distinge cu adevărat de alte abilități cognitive. Cercetările recente au arătat că anumite elemente ale creativității pot fi distinse de inteligență. Termenul „înzestrat” este folosit în mod obișnuit pentru a desemna un nivel ridicat de inteligență. Dar inteligența și creativitatea par a fi independente una de cealaltă. Copii foarte creativi nu sunt neapărat și foarte inteligenți.

Știind acest aspect foarte important, învățătorul poate porni de la premisa că orice elev are șansa să își descopere potențialul creator, mai ales la aceste acțiuni matematice interdisciplinare în cadrul cărora există un nivel ridicat de posibilități de a realiza asocieri, combinații, îmbinări de informații care

ajută la dezvoltarea creativității copiilor. Pe de altă parte, talentul este văzut mai degrabă ca „o îmbinare a aptitudinilor generale cu cele speciale, în timp ce creativitatea este un produs al întregului sistem de personalitate, nu numai al nivelului aptitudinal”. Trebuie făcută însă precizarea că, deși toți oamenii se nasc cu un potențial creator, la unii oameni este totuși mai puternic dezvoltată cum ar fi geniile, motiv pentru care activitățile lor creatoare devin pasiunea vieții lor. Acest lucru înseamnă că ei își dedică timpul lor efectiv acelui aspect al vieții lor care îi pasionează și doar așa ajung să își dezvolte talentul mai mult decât alții și să dea adevărate produse inovatoare folositoare societății.

Pe de altă parte, există și oamenii cu talent, care nu își dedică decât prea puțin din timpul și energia lor acelui talent, motiv pentru care nu au nici un produs ca rezultat a talentului lor. De aceea se spune că adevăratele realizări în viață sunt rezultatul a ”1% talent și 99% transpirație”.

Bibliografie:

A. Roșca, Creativitate, Editura Enciclopedică Română, București, 1972, pag.8

Constantin Cucos, (coord.), Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Ed. Polirom, Iași, 2005, p. 54

Feier, Creativitatea și creativitatea managerială. Edit. Expert, București 1995, p. 50

Rollo May (1975), apud. Rocco, M. „Creativitate și inteligență emoțională”, Ed. Polirom, Iași, 2001, p. 32

E. Landau, Psihologia creativității, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1979, p.70

INOVAȚIE ȘI CREATIVITATE ÎN PROCESUL DIDACTIC

Prof.înv.preșc.Gafencu Claudia

Școala Gimnazială "L.Rebreanu" -Comănești

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă. Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea. Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”. Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator. Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă. Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;

- comunicare și relaționare interpersonal;

- controlul stresului;

- dezvoltarea carierei profesionale ;

- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;

-prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente. Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale celor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere. Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum.

O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;

educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;

educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește. Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educațională și a evitării consecințelor negative ale acesteia. Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

-dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;

-dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;

- dimensiunea sociala – se referă la clasă ca și grup social ;

-dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;

-dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;

-dimensiunea normativă – se referă la norme, ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :

-de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ)

-de organizare (organizează activitățile clasei) ;

-de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare);

-de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;

-de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru);

- de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;

-de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și nonverbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive);

- de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală);

- de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță

- de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Bibliografie: 1. Ionescu M., Radu I.-" Didactica modernă", Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;

2. Alois Gherguț,- "Management general și strategic în educație", Ed. Polirom, Iași, 2007;

3. I..Cerghit – "Sisteme de instruire alternative", Aramis, Bucuresti, 2002.

Dezvoltarea proiectării didactice: de la proiectarea tradițională la proiectarea curriculară

Prof. Gal Alina Maria

Colegiul Tehnic „Ioan Ciordaș,- Beiuș

1.Importanța și cerințele proiectării didactice

Proiectarea didactică este o activitate complexă, un proces de anticipare a ceea ce dorește profesorul să realizeze împreună cu elevii în cadrul unei lecții, sistem de lecții, temă pe parcursul întregului an școlar, pentru realizarea obiectivelor programei (I. Jinga)

Proiectarea didactică reprezintă procesul de anticipare a operațiilor de planificare, organizare și desfășurare a procesului educațional, în condițiile cunoașterii și stăpânirii variabilelor implicate în desfășurarea acestei activități.

Prin proiectarea curriculară se înțelege eșalonarea pe unități de timp a conținuturilor educaționale concretizate în documente întocmite de cadrul didactic: planificarea calendaristică, proiectele de activități didactice etc.

Pedagogia modernă îmbogățește această accepțiune cu noi accente, puse de această dată nu atât pe întocmirea planurilor de activitate, cât pe gândirea și structurarea situațiilor de învățare efectivă a elevilor. Astfel se are în vedere prefigurarea experiențelor de învățare pe care le va parcurge elevul.

Comparând modelul proiectării didactice cu modelul proiectării curriculare descoperim:

Proiectarea pedagogică este axată pe conținuturi, specifice procesului de predare; obiectivele, metodologia și evaluarea didactică sunt subordonate conținuturilor încurajând “învățământul informativ”; În proiectarea curriculară punctul de plecare îl constituie obiectivele, iar acțiunile sunt specifice procesului complex de predare-învățare-evaluare (și autoevaluare)

Activitatea de proiectare pedagogică valorifică acțiunile și „operațiile de definire anticipativă a obiectivelor, conținuturilor, strategiilor învățării, probelor de evaluare și mai ales a relațiilor dintre acestea, în condițiile unui mod de organizare a procesului de învățământ” (Vlăsceanu L.)

2. Dezvoltarea proiectării: de la proiectarea tradițională la proiectarea curriculară.

Proiectarea tradițională reprezintă un model centrat asupra conținuturilor, respectiv asupra acțiunii de predare subordonând obiectivele, metodologia și evaluarea într-o logică proprie „învățământului informativ”, care suprasolicită transmiterea de cunoștințe, dirijarea exclusivă a instruirii, unilateralizarea procesului de formare a elevilor (S. Cristea)

Proiectarea curriculară este centrată asupra obiectivelor și competențelor activității de instruire/educație, urmărind, cu prioritate, optimizarea raporturilor de corespondență pedagogică

între elementele componente (obiective – conținuturi – metodologie – evaluare), între acțiunile de predare – învățare – evaluare, subordonate finalităților angajate la nivel de sistem și de proces.

Modulele de specialitate sunt centrate pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de cunoștințe, abilități, atitudini specifice necesare practicării/angajării pe piața muncii în una din ocupațiile specificate în SPP-uri corespunzătoare calificărilor profesionale.

Competențele construite în termeni de rezultate ale învățării se regăsesc în standardul de pregătire profesională pentru diverse calificări.

3. Niveluri și etape ale proiectării

Calitatea proiectării depinde de formarea, maturizarea și perfecționarea competențelor profesorului.

Astfel, proiectarea corespunde căutării/găsirii răspunsurilor la întrebări de bază:

- ce se urmărește?
- cu ce resurse?
- în ce condiții?
- ce se vehiculează?
- cum se realizează?
- cine participă?
- în cât timp?
- cum se vor cunoaște rezultatele?
- ce consecințe rezultă pentru ameliorarea și continuarea acțiunii?

Etapele proiectării didactice:

1. Ce voi face? vizează obiectivele educaționale;
2. Cu ce voi face? trimite către resursele educaționale;
3. Cum voi face? vizează abilități, competențe;
4. Cum voi măsura ce am realizat din ce mi-am propus? conturarea metodologiei de evaluare a eficienței activității desfășurate.

Proiectarea activității didactice la o disciplină impune respectarea etapelor:

1. Lectura Curriculumului disciplinar;
2. Elaborarea Proiectului calendaristic (anual)
3. Proiectarea secvențială (a unităților de învățare, a secvențelor de învățare)

Noile tipuri de programe analitice au fost reorganizate și introduse prin Curriculumul Național cu denumirea de Curriculum disciplinar.

Acestea pornesc de la premisa că aspectul cel mai important al studierii unei discipline școlare reprezintă atingerea unor obiective educative complexe, legate de formarea unor

competențe de a realiza anumite activități intelectuale sau motrice, specifice pentru un anumit domeniu, formarea unor atitudini și convingeri.

Programele pun accentual pe precizarea competențelor de atins de către elevi, prin studierea anumitor aspecte ale unui domeniu de reflexie și de activitate umană, numite conținuturi

Aceasta înseamnă că principala problemă a proiectării didactice este aceea de a anticipa, în detalii, întreg ansamblul de activități de învățare despre care presupunem ca, dacă vor fi desfășurate de elevi într-o anumită ordine, vor avea drept rezultat, în final, dezvoltarea fiecăreia dintre abilitățile cerute prin obiectivele de referință ale programei.

Curriculumul disciplinar nu specifică, și nici nu ar putea, modul de „articulare” a diverselor activități de învățare pe care elevii vor trebui să le desfășoare, pentru a-și forma abilitățile vizate de obiectivele de referință. Cel care trebuie să conceapă întregul demers didactic este profesorul, singurul care cunoaște caracteristicile elevilor săi.

4. Proiectul de lecție

Proiectarea unei lecții, concepută ca o activitate mentală de anticipare amănunțită a ceea ce urmează să realizeze profesorul în clasă, se materializează într-un document, cunoscut sub denumirea de proiect didactic.

Scopul proiectului didactic este de a pregăti trecerea fără dificultăți de la intenție (proiect) la realizare (acțiune).

Lecția eficientă este aceea care oferă elevilor prilejul:

- să formuleze întrebări și probleme;
- să emită ipoteze, să imagineze rezolvări, soluții;
- să facă asociații de idei, asociații de experiențe proprii și experiențe efectuate de cercetători;
- să elaboreze modele, planuri, fișe, sinteze, rezumate;
- să angajeze discuții pentru clarificarea unor noțiuni;
- să formuleze concluzii;
- să cultive forme pozitive de conduită etc.

Concluzii

- Eficacitatea lecției depinde de capacitatea profesorului de a prevedea, a crea și a gândi în termeni de strategii didactice acțiunile sale în diverse situații de instruire.
- Evaluarea calității proiectului didactic presupune a decide în ce măsură: sunt precizate obiectivele, se respectă corespondența obiective-continut-metodologie-evaluare; este adecvat contextului educațional; este suficient de flexibil; prevede condițiile de aplicare.
- Eficiența comportamentului profesional al cadrului didactic depinde de gradul de dezvoltare a competențelor sale psihopedagogice.
- Analiza calității activității didactice și a conduitei profesionale a cadrului didactic permit evaluarea măsurii în care profesorul își exercită rolurile sale.

Bibliografie

- Bocoș, M., (2008), Teorie curriculumului – elemente conceptuale și metodologice, Ed. C.C. de Știință, Cluj-Napoca
- Chiș, V., (2001), Activitatea profesorului între curriculum și evaluare, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
- Șchiopu, U., Verza, E., (1997), Psihologia vârstelor, E.D.P., București
- www.profesorpsihopedagog.com
- www.studocu.com

RELAȚIA BIUNIVOCĂ ÎNTRE MANAGEMENTUL EDUCAȚIONAL ȘI CAPITALUL INTELECTUAL

Ec. Gal Olimpia,
Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva” Timișoara

Managementul educațional și capitalul intelectual sunt strâns legate, având în vedere că educația joacă un rol crucial în dezvoltarea capitalului intelectual al unei organizații sau națiuni. Conceptul de capital intelectual, apărut în ultimul deceniu al secolului XX¹. Ulterior, a fost preluat și dezvoltat de numeroși specialiști, în special în domeniul managementului resurselor umane. Spre deosebire de alte concepte noi, care sunt adesea abordate din perspective variate, în cazul capitalului intelectual există un consens privind elementele sale componente. Majoritatea autorilor care au studiat acest subiect converg spre definirea capitalului intelectual ca un ansamblu de cunoștințe, abilități, inovații și relații care contribuie la crearea de valoare într-o organizație și identifică trei componente esențiale în evaluarea acestei averi intangibile: capitalul uman, capitalul relațional/social și capitalul organizațional.²

Managementul educațional se referă la procesul de administrare și coordonare a instituțiilor educaționale, având scopul de a îmbunătăți calitatea educației și de a stimula inovația și dezvoltarea personală. Prin gestionarea eficientă a resurselor educaționale, managementul educațional contribuie direct la dezvoltarea capitalului intelectual prin:

- Formarea capitalului uman, respectiv a cunoștințelor, abilităților și competențelor membrilor din organizație. Instituțiile educaționale joacă un rol central în pregătirea viitorilor cetățeni activi pentru piața muncii, asigurându-le cunoștințele și abilitățile necesare. Astfel, un management educațional eficient poate crește calitatea învățământului, ceea ce duce la o forță de muncă mai bine pregătită și mai inovatoare. Conceptul de capital uman se utilizează frecvent pentru a se face referire la resursele umane și reprezintă resursele productive concentrate în resursele de muncă, competențe și cunoaștere. De aici rezultă componentele sale, și anume:
 - capitalul biologic – abilități fizice, de cele mai multe ori înnăscute, ale indivizilor;
 - capitalul educațional – abilități dobândite de indivizi în procesul de instruire.

La rândul său, capitalul educațional îmbracă două forme - pe de o parte, abilități și competențe dobândite în școală, prin intermediul procesului instructiv – educativ, al educației și care se atestă prin diplome, iar pe de altă parte, abilități și cunoștințe dobândite pe parcursul existenței individului, prin eforturi individuale de studiu și reflecție sau prin contactul cu mediul înconjurător.

¹ A fost definit și fundamentat riguros pentru prima dată de Thomas A. Stewart, unul dintre editorii revistei americane „Fortune”

² Armstrong, M. (2003) A Handbook of Personnel Management Practice. 4th Edition, Kogan Page, London.

Dezvoltarea capitalului uman este un proces progresiv care necesită investiții continue din partea statului, angajatorilor, familiilor și adulților, interesați de formarea lor profesională și științifică, de capacitatea de a se adapta la schimbările generate de progresul tehnologic și științific și de evoluția carierei lor. Deci, se poate spune că manifestarea capitalului uman se realizează prin:

- competențe: cunoștințele dobândite prin educație, formare, perfecționare, talentele native și experiența practică acumulată;
- abilități intelectuale: capacitatea de a observa și de a asimila inovații din alte domenii, de a inova propriu-zis, de a se adapta la noile condiții ale mediului concurențial și de a transforma aceste inovații în produse, servicii sau metode noi;
- comportamentul membrilor organizației: motivația, altruismul, comunicarea și colaborarea între membri, precum și respectarea valorilor etice ale societății și organizației.

Analizând aceste elemente, devine evidentă importanța investiției în capitalul uman. În acest context, managementul educațional modern trebuie să înțeleagă faptul că, pentru a asigura succesul într-un context de globalizare și competitivitate intensă pe o piață foarte concurențială, resursele umane trebuie considerate investiții strategice.

- **Întărirea capitalului relațional/social.** Acesta se manifestă prin fluxurile și acumulările care decurg din relațiile interumane din interiorul și exteriorul organizației. Este vorba despre relațiile: dintre personalul organizației; cu acționarii; cu beneficiarii /clienții; cu furnizorii; cu autoritățile publice locale /centrale; cu băncile și societățile de asigurare; cu publicul /cetățenii. Școlile și universitățile, prin intermediul rețelelor de colaborare cu alte instituții, industrii și comunități, își pot extinde impactul și pot dezvolta relații valoroase care susțin inovația și dezvoltarea economică.

- **Capitalul organizațional:** Procesele, cultura organizațională și structurile interne care sprijină activitatea organizației. Dezvoltarea capitalului organizațional se realizează prin implementarea unor practici de management educațional inovatoare, cum ar fi dezvoltarea rețelelor de relații și conexiuni ale organizației cu partenerii externi, metode moderne de predare, tehnici de evaluare eficiente sau utilizarea tehnologiilor avansate, îmbunătățirea proceselor și structura internă, ș.a. Capitalul organizațional se constituie din:

- proprietatea intelectuală, care cuprinde între altele: brevete de invenții; mărci comerciale de produse și servicii; licențele de producție; drepturi de autor; proiecte speciale de produse /servicii protejate prin lege;
- cultura organizațională – recunoașterea istoriei și utilității activității organizației;
- capitalul de încredere în viitorul organizației: strategii; programe de instruire și perfecționare; proiecte de modernizare și reorganizare; proiecte de dezvoltare a organizației; previziuni asupra evoluției socio – economice a organizației.

Prin urmare, capitalul intelectual se formează prin fluxurile și acumulările de cunoștințe și constituie activele intangibile ale organizației.

Un management educațional de calitate nu doar că susține creșterea capitalului intelectual la nivel individual, ci și la nivel societal. O populație bine educată și capabilă de inovație contribuie la dezvoltarea economică și socială durabilă, transformând capitalul intelectual într-un avantaj competitiv pe termen lung. Managementul educațional joacă un rol esențial în cultivarea și maximizarea capitalului intelectual, având un impact direct asupra performanței și succesului organizațiilor și societăților. Organizațiile educaționale se concentrează mai mult pe îmbunătățirea managementului, ceea ce poate pune mai puțin accent pe stabilirea și atingerea obiectivelor și, în schimb, solicită anual angajaților să demonstreze îmbunătățiri constante ale performanței. Managementul performanței oferă mai multe oportunități indivizilor de a discuta despre munca lor cu managerii lor într-o atmosferă atractivă.

Dezvoltarea conceptuală a capitalului intelectual s-a făcut din două direcții diferite, dar convergente. O primă direcție a fost generată de nevoia de a crește capabilitatea de competitivitate a organizației prin valorificarea intensivă a resurselor intangibile iar cea de a doua direcție a fost generată de tendința evidentă de consolidare a succesului. Această situație a condus la ideea de a dezvolta noi instrumente pentru a putea evalua resursele intangibile ale organizației educaționale, care nu pot fi măsurate cu ajutorul instrumentelor financiare, folosite pentru resursele tangibile. Prima direcție o putem numi strategică, deoarece vine din zona managementului strategic, în timp ce a doua direcție o putem numi de evaluare, deoarece vine din zona metricilor folosite în evaluarea performanțelor manageriale ale unei companii³.

Cele două direcții sunt convergente, deoarece „ceea ce poți să măsoari poți manageria, iar ceea ce vrei să manageriezi trebuie să poți măsura. Capitalul intelectual constituie o fuziune între aceste două curente de gândire. Capitalul intelectual înseamnă în ultimă instanță cum poți să măsoari și să realizezi mai bine managementul cunoștințelor și al altor intangibile dintr-o organizație.

Astfel, putem concluziona că capitalul intelectual ar trebui să devină o resursă strategică esențială pentru orice organizație care își dorește să prospere și să se dezvolte într-un mediu concurențial fără precedent.

Bibliografie:

1. Quinn Laura, Gardner-Madras Heather (2010), Comparing Open Source CMSs: WordPress, Joomla, Drupal and Plone, disponibil la:
http://www.idealware.org/sites/idealware.org/files/idealware_os_cms_2010_1.pdf
2. Deadrick, L. și Gibson, P.A., „An Examination of the Research - Practice Gap in HR: Comparing Topics of Interest to HR Academics and HR Professionals”, 2007, Human Resource Management Review, vol. 17, nr. 2, pp. 131-139.

³ Brătianu, C., 2006,3. Un model de analiză a capitalului intelectual organizațional, în revista Management & Marketing, Editura Economică, București.

Relația dintre alegerea studiilor și motivația carierei didactice și atitudinea față de cercetare

Prof.dr. Trandafir Nicoleta, Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva” Timișoara
Ec. Gal Olimpia, Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva” Timișoara

Pentru generații de-a rândul, dascălul „de ieri” și „de azi” se asociază cu variate elemente motivationale intrinseci, cu rădăcini în autodeterminarea și orientarea cadrelor didactice spre această profesie (Slomp, Field, 2020). Profesorii reprezintă una dintre cele mai mari forțe de muncă la nivel mondial. Unele estimări indică faptul că în prezent există peste 80 de milioane de profesori în toate sectoarele (de exemplu, preșcolar până la învățământul superior și formare profesională) (Roser, 2019). În ultimii ani, problema motivării pentru cariera didactică a reliefat nevoi crescânde de analiză, inclusiv a motivației extrinseci în corelație cu schimbările accelerate din domeniul învățământului, în contextul descrierii identității profesiei didactice ca efort de a construi „profesia” spre deosebire de „meserie”, înțeleasă ca practică, cotidiană (Cadrul didactic un profesionist în sistemul de învățământ, 2013). Între cele mai răspândite prejudecăți se numără aceea care susține că pentru a fi dascăl este suficient să cunoști materia de predat, să ai talent, intuiție și cultură, să ai experiență (Gautier et al., 2007). Este evident un punct de vedere care conduce spre lipsa de sens a nevoii de profesioniști în domeniul didactic. Rezultatele unor studii recente au arătat că, comportamentul profesional al profesorilor, care se implică în cercetare, s-a schimbat, implicațiile pozitive fiind atât asupra dezvoltării profesionale a acestora cât și la cea școlară (Leuverink și Aarts, 2021). În acest context, există preocupări cu rezultate actuale publicate referitoare la dezvoltarea unui model de a sprijini cercetarea și dezvoltarea cadrelor didactice în școli, bazat pe posibile secvențe de schimbare și rețele de creștere, încă neexplorate și neexploatate (Clarke și Hollingsworth, 2021). Chiar dacă dimensiunea creativă a activității cadrului didactic rămâne esențială, se impune tranziția de la profesorul artizan și artist, la profesorul expert. Astfel, aspectele motivării pentru urmarea unei cariere didactice, alături de implicarea în cercetare, implică analiza aprofundată a creșterii atractivității pentru această profesie, pentru ca resursele umane valoroase să-și dorească o carieră didactică, dar și retenția profesională a cadrelor didactice practice, cu experiență și vocație. Există, de asemenea, o multitudine de opinii cu privire la activitatea didactică și măsura în care aceasta îndeplinește

condițiile pentru a fi considerată o profesie (Potolea și colaboratorii, 2008). Astfel, aspectele motivării pentru urmarea unei cariere didactice, alături de implicarea în cercetare, implică analiza aprofundată a creșterii atractivității pentru această profesie, pentru ca resursele umane valoroase să-și dorească o carieră didactică, dar și retenția profesională a cadrelor didactice practice, cu experiență și vocație. Sunt încă multe întrebări de investigat pentru a se înțelege că profesia didactică se deplasează spre o mai cuprinzătoare viziune a profesorilor ca socializatori educaționali ale căror personalități și experiențe joacă un rol important în eficacitatea lor (Goodson, 1994; Heinz, 2015).

Scopul prezentei lucrări este de a evidenția rezultatele parțiale ale unei cercetări privind corelația dintre atitudinea față de motivația pentru alegerea unei cariere didactice și atitudinea față de studiile urmate. De asemenea, am dorit să evidențiem și relația care apare între atitudinea față de cercetare și studiile urmate. În acest context au fost formulate următoarele ipoteze: H1. Un nivel ridicat al motivației în alegerea unei cariere didactice corelează cu un nivel ridicat al studiilor urmate. H2. Un nivel ridicat al atitudinii față de studiile urmate corelează cu un nivel ridicat al atitudinii față de cercetare. La studiul de față au fost implicați un număr de 61 de participanți (N=61), cu vârste cuprinse între 22 și 58 de ani (M= 27,85; SD= 8.76), 80,3% fiind de gen feminin. Toți respondenții au studii superioare și 47,5% provin din mediul urban.

Pentru evidențierea rezultatelor s-au utilizat un număr de 3 instrumente, care au fost completate în Questionpro on-line de către participanți în scopul măsurării nivelului atitudinii față de cercetare, de asemenea, pentru a obține rezultate în ceea ce privește nivelul atitudinii față de studiile alese și motivația pentru cariera didactică. În datele demografice s-au regăsit: vârsta, genul, specializarea, mediul de proveniență, tipul de liceu absolvit etc. ❖ (în lipsa informației cu privire la titlul instrumentelor și al autorilor acestora, nu am putut să descriem pe larg aceste chestionare) „Atitudinea față de cercetare” este un instrument care cuprinde 31 de itemi ce evaluează atitudinea față de cercetare a respondenților. Răspunsurile sunt prezentate pe o scară Likert în 5 puncte, cuprinsă între 1= dezacord total și 5= acord total, valorile mari reprezentând o atitudine ridicată față de cercetare. Pentru studiul nostru consistența internă a instrumentului este bună Alpha Cronbach fiind de .84 „Atitudinea față de studiile urmate” este un chestionar care cuprinde 14 itemi, bazat pe autoraportare, iar răspunsurile sunt înregistrate pe o scară likert cu 5 trepte (1= aproape niciodată, iar 5= aproape întotdeauna). Alpha Cronbach, în cazul acestui instrument este de .93, ceea ce arată o consistență internă excelentă. „Motivația pentru cariera

didactică” este un chestionar cu 3 subscale, respectiv 37 de itemi, 14 itemi și 10 itemi, însumând un total de 61 de itemi, care măsoară motivația pentru alegerea carierei didactice. Participanții au răspuns pe o scară Likert în 7 puncte, unde 1 reprezenta „deloc important”, iar 7 reprezenta „extrem de important”. Având în vedere că acest chestionar este divizat pe 3 subscale s-a calculat consistența internă pentru fiecare subscală: Alpha Cronbach pentru subscala 1 (37 de itemi): .92 , reprezentând o consistență internă excelentă, pentru subscala nr.2 (14 itemi): .79 , reprezentând o consistență internă bună, pentru subscala nr.3 (10 itemi): .79, tot o consistență bună, iar per total pentru toți cei 61 de itemi, consistența internă fiind una excelentă, Alpha Cronbach fiind de: .93.

Instrumentele sus menționate au fost introduse într-o aplicație (Questionpro) pentru a fi completate on-line, link-ul a fost trimis către 2 grupuri de studenți care urmau programul masteral, menționându-se rugămintea de a fi completate individual. Înainte de începerea completării, aceștia au fost instruiți despre instrumente și timpul necesar completării. De asemenea, participanții au fost asigurați cu confidențialitatea și procesarea răspunsurilor și li s-a furnizat adresa de e-mail pentru a fi informați despre studiu, în cazul în care sunt interesați de unele aspecte. De asemenea, au fost obținute avize necesare studiului de la Comisia de Etică a Universității de Vest. Ca și recompensă participanților li se acordă un punct în plus la examenul final de la disciplina „Managementul cercetării educaționale”.

Datele care au fost colectate au fost analizate și interpretate cu ajutorul programului statistic SPSS pentru Windows 10, v. 26.0. Acest studiu este unul non-experimental. Pentru a sublinia corelația dintre variabile s-a folosit coeficientul de corelație Pearson. H1. Un nivel ridicat al motivației în alegerea unei cariere didactice corelează cu un nivel ridicat al studiilor urmate. Rezultatele au arătat că, din acest punct de vedere relația dintre alegerea unei cariere didactice și studiile urmate nu sunt semnificative din punct de vedere statistic ($p > .05$). H2. Un nivel ridicat al atitudinii față de studiile urmate corelează cu un nivel ridicat al atitudinii față de cercetare. În ceea ce privește atitudinea cu privire la studiile urmate și atitudinea față de cercetare, rezultatele arată o corelație bidirecțională și sunt semnificative din punct de vedere statistic $r = .506$, $p < .05$. (Tabelul 1). Rezultatele au arătat că atitudinea generală față de studiile urmate și alegerea ulterioară a unei cariere didactice este una neutră.

Tabelul 1. Corelație între variabilele incluse în studiu

Variabile	1	2
AFC	.506**	-
AFS	-	.506**

p < .01 , AFC = atitudinea față de cercetare; AFS= atitudinea față de studiile urmate

Prin urmare, motivația pentru cariera didactică și atitudinea față de cercetare reprezintă aspecte foarte importante, atât pentru psihologi, cât și pentru educaționaliști, care încearcă să explice motivele care ar putea dezvolta aceste aspecte (Petre, 2015). În cazul organizațiilor școlare, analiza aspectelor motivaționale și a atitudinii față de studiile parcurse oferă posibilitatea de a clarifica aspectele comportamentale și atitudinale ale personalului didactic în diferite etape ale vieții lor profesionale (Friedman & Kass, 2002).

Au existat multe diferențe importante în influența variabilelor de fond între cele două eșantioane. Cu toate acestea, lipsa unei corelații între alegerea studiilor și motivația pentru cariera didactică demonstrează complexitatea acestei motivații și importanța luării în considerare a mai multor surse de date pentru a înțelege pe deplin motivațiile polivalente pentru orientarea în cariera didactică. În total, concluziile acestui studiu confirmă relevanța cercetării profesorilor pentru educație prin creșterea numărului de intervenții didactice despre metodologia cercetării.

Bibliografie

Cadrul didactic un profesionist în sistemul de învățământ - proiect POSDRU, 2013

Clarke, D., & Hollingsworth, H. (2002). Elaborating a model of teacher professional growth. *Teaching and teacher education*, 18(8), 947-967.

Friedman, I. A., & Kass, E. (2002). Teacher self-efficacy: A classroom-organization conceptualization. *Teaching and teacher education*, 18(6), 675-686.

Gautier, A., & Wauthy, X. (2007). Teaching versus research: A multi-tasking approach to multidepartment universities. *European Economic Review*, 51(2), 273-295.

Goodson, I. (1994). *Studying curriculum Cases and methods*. Heinz, M. (2015). Why choose teaching? An international review of empirical studies exploring student teachers' career motivations and levels of commitment to teaching. *Educational Research and Evaluation*, 21(3), 258-297.

Lectura- de la teorie la practică

GHEORGHE GEANINA SORINA Școala Gimnazială Nr.115

Cartea reprezintă dorință de cunoaștere, pasiune, visare, hrană pentru suflet și minte, povestea vieții. Criticul și istoricul literar francez Émile Faguet definea cartea ca fiind „o mică mobilă a minții noastre, motorul spiritului, unelta care vine în ajutorul lenei de-a gândi, a insuficienței noastre, cum și a bucuriilor sufletului”.

Cartea, ca obiect cultural, începe să-și piardă importanța și impactul asupra noii generații din cauza noilor alternative aparent mult mai atractive și, în orice caz, mult mai comode, care tind să capteze atenția celor dispuși să facă un efort mult mai redus și să ajungă mai rapid la un rezultat.

Tendința înlocuirii lecturii cu petrecerea timpului în fața televizorului sau a calculatorului este explicabilă prin noul stil de viață în care mass-media și internetul acaparează, oferind o multitudine de informații facile și persuasive, dar care nu presupun o reflecție personală, un efort intelectual sau o pregătire anterioară.

Ne îndreptăm spre o civilizație a văzului, spre o civilizație a imaginii. Secole de-a rândul, scriitorii de marcă s-au străduit să cizeze cuvântul, să-l facă să comunice o bogăție de gânduri și sentimente, iar astăzi totul se reduce mai ales la semne, la simboluri, la imagini. Abordarea lecturii unei cărți tipărite poate fi neatractivă, poate fi ceva banal, gândind din perspectiva noii generații născute în era digitală, care folosește cu dexteritate mijloacele IT. De aceea, lectura cărților în format electronic (e-books) este mai interesantă și mai potrivită pentru preocupările adolescenților.

Chiar dacă mai sunt copii și tineri care iubesc lectura, cei mai mulți adolescenți își caută informațiile pe internet, pentru a câștiga timp; în prezent doar elevii pasionați de lectură mai cumpără cărți ori merg la bibliotecă pentru a le împrumuta. Specialiștii sunt convinși că „dacă o carte nu e trendy, elevul nu o citește“. Potrivit unor statistici ce vizează rolul lecturii în viața elevilor, 20,25% dintre ei o consideră o pasiune, 12,65% - o obligație, 43,03% - un mod de a te instrui, 16,45% - un mod de a-ți petrece timpul liber și 7,59% - un mod de a uita de problemele zilnice.

Lectura de plăcere – este situația ideală și perfectă, fără recompensă materială, o poveste despre puterea cuvintelor de a crea lumi, o călătorie pe care o faci cu bucurie și pe care o împărtășești cu mare drag apropiaților. Lectura obligatorie – reprezintă modalitatea prin care, constrâns fiind, reușești să cunoști anumite texte, fără a-ți asuma vădit rolul de cititor. Termenul obligatoriu este perceput ca având o conotație negativă, restrictivă, instalând un mod de gândire dirijat și mai puțin asumat, aflat într-o oarecare antiteză cu ideea de lectură. Tocmai de aceea lecturile au devenit recomandate pentru a ști mai mult, pentru îmbogățirea orizontului cultural, pentru dezvoltare personală, dar și pentru a face față provocărilor societății actuale.

Profesorii sunt în permanență preocupați să găsească noi modalități prin care lectura să redevină o preocupare constantă a elevilor, pentru ca și lectura recomandată să se bucure de plăcerea unui cititor în curs de a deveni pasionat. Prin urmare, stimularea creativității și a talentului elevilor prin promovarea creațiilor proprii, propunerea unor proiecte tematice sau studii de caz, întâlniri cu scriitorii, dezbateri pe teme literare, vizionarea unor filme și discutarea lor în paralel cu textul literar, dramatizările unor texte, activitățile interactive de genul cercurilor de lectură, dar și concursurile pe teme literare sunt doar câteva dintre activitățile ce se pot desfășura în școală și în afara ei, care au drept scop sensibilizarea elevilor în vederea transformării lecturii obligatorii în lectură de plăcere.

Lectura obligatorie, pentru școală, este văzută ca o datorie, fără plăcerea de a citi. De cele mai multe ori lectura merge greu și cărțile rămân uneori neterminate, deoarece realitatea despre care citește adolescentul nu corespunde realității trăite de el. Deci, cititorul contemporan este mai interesat, ca lectură, de ceea ce este actual, de scriitorii și operele la modă, de ceea ce are legătură cu el, cu modul lui de a fi și de a gândi, cu ceea ce poate face el.

Nicolae Balotă afirma că „un om al cărții nu se poate împiedica să nu savureze cartea nu numai ca pe un instrument care îi permite accesul într-o lume a cuvântului, a ideilor, a ficțiunilor, a simțirii mijlocite, ci și nemijlocit, în sine.” Deci, dacă cineva încă mai citește înseamnă că lectura îl conduce spre cunoaștere și autocunoaștere în același timp. Atunci când începe o carte, orice lector are niște așteptări de la text: să aibă sens sau să fie coerent, să transmit un mesaj sau cel puțin să-l stimuleze pe cititor să reflecteze la unele teme serioase, să aibă chiar de la început o anumită transparență, să ofere mijloace interne pentru depășirea dificultăților și problemelor cu care se confruntă cititorul, să fie lecturat cu o viteză mai mult sau mai puțin constantă.

Cititorul grăbit, superficial, va găsi diverse motive pentru a nu duce lectura până la capăt: că textul nu are sens, că nu îl stimulează, că necesită prea mult timp, că nu este transparent, că e greu de citit, în vreme ce el, cititorul pasionat, se va apleca asupra lecturii de dragul ei, de plăcere, lăsând pe seama specialiștilor teoretizarea acesteia, fără modele de interpretare, cu riscul de a rămâne la nivelul de lectură inocentă. Din punct de vedere practic, cea mai simplă definiție a lecturii bune (literare) pare să fie și cea mai hedonistă. Lectura bună este aceea care produce maximum de plăcere – un maximum de plăcere care să-l mulțumească pe cititor. Este foarte important să se rețrezească interesul pentru lectură, rămânând ca mai apoi acesta să se transforme în pasiune.

Prin metode și strategii inovatoare, fiecare dascăl încearcă dezvoltarea abilităților de comunicare, a celor de calcul, dar mai ales, cele ale citirii conștiente și cursive. Odată cu învățarea scrisului de mână, în clasa I, copilul este tot mai sigur pe el și mai conștient că este suficient de mare pentru a se împrieteni cu cartea de lectură.

Alesă cu grijă la dimensiunea caracterelor, a conținutului și nu în ultimul rând, a imaginilor, cartea îl poate cuceri rapid pe micul cititor, care să devină un “devorator de cărți”. Stimularea copilului pentru lectură se face la școală, acasă, în parc, la cinematograful, oriunde literele se adună și formează cuvinte. Sensurile cuvintelor pot fi astfel ușor identificate, se îmbogățește vocabularul, se exersează despărțirea în silabe, sinonimele și antonimele sunt explicate mult mai ușor. În joacă, totul este posibil, iar copilul este adus cu ușurință pe calea exercițiului oral sau mintal, în funcție de situație.

Viciul lecturii, dependența de cuvântul scris, de cufundare în lumea ideilor prin intermediul cărții ar fi de dorit să nu mai rămână doar apanajul unora. Este de la sine înțeles că viața noastră mai cuprinde și alte lucruri, nu doar povești pe care să le citim. Nu suntem numai povești, însă fără poveste, fără posibilitatea de a scrie și citi povestea vieții, nu însemnăm nimic, sau însemnăm foarte puțin.

Se spune că Arta este o provocare pentru timpul care ne ia și ne macină, că piramidele de la Gizeh sunt chemări ale eternității, ca versurile lui Rimbaud sau ca bolta Capelei Sixtine.

Bibliografie:

1. Balotă, Nicolae, Arta lecturii, Editura Cartea Românească, București, 1978.
2. Vlad Ion, În labirintul lecturii, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1999
3. Zusak Markus, Hoțul de cărți, Editura Rao, București, 2014

CEI 3 R

*Prof. Gheorghe Petronela,
Școala Gimnazială Nr. 1 Buftea
Prof. Gheorghe Ionuț Manuel,
Liceul Tehnologic Cojasca*

Reciclarea deșeurilor este un proces vital pentru conservarea mediului înconjurător și reducerea impactului negativ al activităților umane asupra ecosistemului. În ultimele decenii, conștientizarea importanței reciclării a crescut semnificativ, iar guvernele și organizațiile non-guvernamentale din întreaga lume au implementat politici și programe pentru promovarea acestei practici.

Reciclarea deșeurilor contribuie la reducerea cantității de deșeuri care ajung la depozitele de gunoi, prevenind astfel poluarea solului, a apelor și a aerului. Prin reciclare, materialele valoroase sunt recuperate și transformate în noi produse, reducând astfel necesitatea exploatării resurselor naturale și a consumului de energie.

Procesul de reciclare începe cu colectarea selectivă a deșeurilor, adică separarea acestora în funcție de tipurile de materiale. Materialele reciclabile sunt apoi transportate la centre de reciclare, unde sunt sortate, curățate și prelucrate în materii prime pentru producerea de noi produse.

Printre cele mai comune tipuri de materiale reciclabile se numără hârtia și cartonul, sticla, plasticul și metalul. Aceste materiale pot fi refolosite în diferite industrii, cum ar fi industria ambalajelor, construcțiilor sau a electronicii.

Reciclarea deșeurilor aduce numeroase beneficii, printre care reducerea poluării, conservarea resurselor naturale, economisirea energiei și crearea locurilor de muncă în industriile de reciclare și refolosire.

Diverse țări din întreaga lume au implementat programe și politici pentru promovarea reciclării. Aceste inițiative includ campanii de conștientizare a populației, facilități de colectare selectivă a deșeurilor și stimulente fiscale pentru companiile care adoptă practici de reciclare.

Cele trei R-uri provin din engleză: **Reduce** — **Reuse** — **Recycle**, în traducere liberă Redu — Refolosește — Reciclează. Sintagma exprimă conștientizarea problemelor de mediu și un mod de a promova un comportament ecologic în rândul oamenilor. Procesul de producere al deșeurilor nu poate fi oprit în totalitate, însă fiecare dintre noi poate avea un impact pozitiv dacă aduce o schimbare individuală.

Conform ECO Report, în România, se produc anual peste 260 de milioane de tone de deșeuri, iar mare parte ajunge la gropile de gunoi. Suntem chiar pe ultimul loc în Uniunea Europeană la reciclare, pentru că doar 5% din deșeurile produse sunt mai apoi reciclate și

refolosite, iar până în 2020, primăriile trebuie să recicleze 50% din deșeurile generate, ceea ce este o adevărată provocare pentru țara noastră.

O metodă pentru a crește acest procentaj ar putea fi urmarea comportamentului ecologic prin conceptul celor 3R, de la nivel individual până la nivel comunitar.

Acesta este constituit din **trei etape**:

Prima etapă este aceea de a **reduce** numărul de deșeuri pe care fiecare din noi îl produce astfel vom crea un impact mai mic asupra mediului înconjurător.

Acest principiu se bazează pe a produce cât mai puține materiale de aruncat. Dacă vom cumpăra mai puțin, vom consuma mai puțin și automat vom produce mai puține deșeuri. Pe lângă reducerea din sectorul comercial, un alt tip de a reduce este reducerea consumului de energie și apă prin aparate mai eficiente energetic și bineînțeles prin reducerea consumului.

A doua etapă este aceea de **reutilizare** a deșeurilor pe care deja le-am produs. Materialele care la prima vedere par a fi deșeuri pot fi refolosite în infinite moduri sau pot fi reparate dacă acesta ar fi motivul pentru care ar urma să fie aruncate. Depinde doar de cât de creativ poți fi în acest caz.

Reutilizarea se face și prin donarea obiectelor vestimentare și a altor obiecte către persoane care au nevoie de acestea, în locul aruncării lor.

A treia etapă este reprezentată de procesul de **reciclare**.

Reciclarea înseamnă transformarea deșeurilor într-o materie primă nouă care va fi utilizată în fabricarea noilor produse.

Reciclarea este constituită la rândul ei din mai multe etape printre care poate cea mai importantă este colectarea selectivă a deșeurilor momentul actual, în practica eliminării deșeurilor se parcurge însă o perioadă dificilă prin creșterea continuă a cantității de deșeuri și lipsa mijloacelor tehnice (instalații, utilaje adecvate) pentru colectare, prelucrare, reciclare și valorificare. Conștientizarea acestei situații obligă la eforturi pentru unirea posibilităților interne cu sprijinul extern-material sau financiar-în scopul creării bazelor unui sistem de gestiune care, în timp, să conducă la ecologizarea, din punct de vedere al deșeurilor, a tuturor activităților.

În gestiunea deșeurilor este necesară atingerea mai multor obiective, printre care se numără:

- cunoașterea cantității și calității deșeurilor produse în România, a producătorilor și a proceselor din care acestea rezultă, a traseului și a destinației acestora;
- reducerea cantității de deșeuri la producător, prin intervenții în tehnologie sau prin valorificarea acestora printr-o verigă intermediară inclusă între producătorul și gospodarul de deșeuri;
- stabilirea, pentru deșeurile a căror apariție nu se poate evita sau care nu se pot recicla, a unor modalități de eliminare sau reintegrare în mediu, cât mai puțin dăunătoare acestuia.

Pentru punerea în practică a strategiei, este necesară specializarea în domeniul prelucrării deșeurilor a unor colective de cercetare, proiectare, execuție, în vederea adaptării pentru România a unor soluții moderne, cunoscute pe plan mondial.

În același timp este esențială asigurarea suportului financiar, care să susțină managementul deșeurilor, precum și cadrul organizatoric. Pentru realizarea acestui deziderat se propune cointeresarea în activitățile de reciclare a deșeurilor, atât a agenților economici, cât și a cetățeanului, prin instituirea unui sistem de plăți și reducere de taxe în raport cu acțiunile ce conduc la reducerea cantității de deșeuri.

Se impune o grijă deosebită care trebuie acordată educației civile și ecologice a cetățenilor. În acest scop ,dar și în unele activități practice ,se poate folosi sprijinul organizațiilor non-guvernamentale cu profil ecologic.

Producerea de deșeuri este rezultatul activităților economice și gospodărești. Cantitatea și calitatea deșeurilor urbane depinde de standardul de viață și de modul de consum al populației, iar deșeurile industriale –atât cele periculoase , cât și cele nepericuloase–depind de tehnologiile folosite pentru prelucrarea materiilor prime în cadrul proceselor de fabricație.

În prezent la noi în țară ,numărul firmelor specializate în oferirea de servicii de gestiune a deșeurilor industriale este mic , iar activitatea acestora este limitată, atât ca domeniu, cât și ca cifră de afaceri. De aceea, producătorii de deșeuri industriale contractează gestionarea acestora mai ales cu firmele de salubritate urbană.

Majoritatea deșeurilor de producție se elimină fie pe depozitele industriale ale producătorilor , fie pe depozitele reintroduse în circuitul economic în cadrul aceluiași proces tehnologic ori utilizate ca materii prime secundare sau combustibile în alte procese tehnologice ale aceleiași întreprinderi .

Anumite tipuri de deșeuri sunt vândute ca materii prime secundare altor întreprinderi, care fie le reciclează direct, fie le pregătesc în vederea reciclării (agenții economici de tip REMAT).

În cât timp se degradează natural diferitele deșeuri aruncate în natură?
o banană – o lună, o pungă de hârtie – o lună,deșeuri de hârtie – 3 luni,chibrituri – 6 luni,pânza de lână – un an,filtru de țigară – 1-2 ani,guma de mestecat – 5ani,doze de aluminiu – 200 -500 ani,sticle din plastic – 450 ani,pungi din plastic – 450 ani,cărți de credit – 1000 ani,paharele de plastic (de unică folosință) – 1 milion de ani,polistiren – NICIODATĂ,recipiente din sticlă – NICIODATĂ

Considerăm că ține de fiecare dintre noi să promovăm și să ținem cont de Cei 3 R, să promovăm în rândul copiilor, încă de la vârstă o mică, astfel încât reciclarea să devină un stil de viață .

Bibliografie

Site Mediul

https://www.google.com/search?q=poze+reciclare+deseuri&client=firefox-b-d&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwIU0uWm_evvAhVkJSoKHdgPCdEQ_AUoAXoECAEQAw&biw=1280&bih=920

<https://www.xerox.com/ro-ro/despre/mediu/reduceti-deseurile>

<https://www.eea.europa.eu/ro/semnale/semnale-de-mediu-2014/articole/deseurile-o-problema-sau-o-resursa>

<https://denkstatt.eu/managementul-deseurilor/?lang=ro>

<http://www.ecoteca.ro/managementul-deseurilor/deseuri-reciclabil>

INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ

*Prof. Gheorghe Petronela,
Școala Gimnazială Nr. 1 Buftea
Prof. Gheorghe Ionuț Manuel,
Liceul Tehnologic Cojasca*

Inteligența emoțională (EQ) este definită prin abilitatea de a percepe, evalua și controla propriile emoții. În vreme ce această conștiință de sine este importantă, la fel de valoroase se dovedesc și abilitățile de a înțelege, interpreta și răspunde la nevoile emoționale ale celor din jur.

Există specialiști care susțin că inteligența emoțională poate fi doar nativă, dar și experți care o consideră o calitate care poate fi educată, alimentată, îmbunătățită. De un lucru, putem, însă, fi siguri: sunt situații când inteligența emoțională este mai importantă decât IQ-ul.

O echipă de cercetatori finlandezi avându-l ca cercetător șef pe Lauri Nummenmaa, a demonstrat într-un studiu al Universității de Științe Aalto din Finlanda, ca emoțiile nu se petrec doar în mintea noastră ci și în corpul nostru. Acest studiu a fost realizat pe 700 de participanți din Finlanda, Taiwan și Suedia. Rezultatele studiului au fost similare la toate persoanele indiferent de naționalitate, cultura, religie, etc.

Prin urmare, orice gând ne generează în corp o emoție care poate varia de la insesizabil până la foarte puternic. Fiecare gând inițiază o reacție biologică la nivelul întregii ființe (material și spiritual).

Emoția reprezintă așadar reacția la nivel fizic a gândului. Adică ceea ce gândești și simți în corp ca stare emoțională:

- Gândește pozitiv și vei simți o stare emoțională pozitivă (gânduri dorite).
- Gândește negativ și vei simți o stare emoțională negativă (gânduri nedorite).

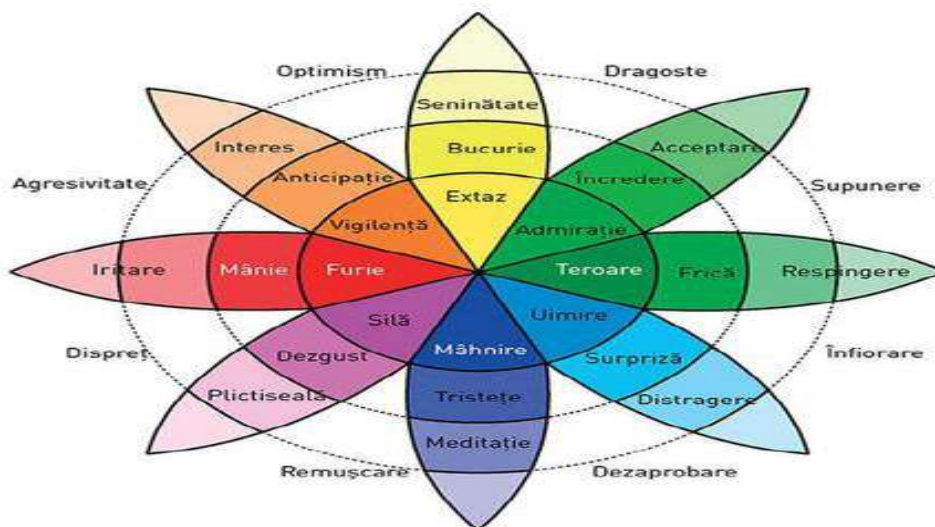
EMOȚII DE BAZĂ:

În viziunea lui Paul Ekman există 7 emoții primare: mirare, supărare, fericire, frică, dispreț, deznădăjduit și furie. Le vei mai întâlni și sub denumirea de emoții de bază.

www.MicroExpressions.co.nz, www.facebook.com/sdlmicroexpressions & www.StuDunn.com

Un alt autor de renume este Robert Plutchik, care definește 8 emoții de bază: bucurie, încredere, frică, surpriză, tristete, dezgust, mânie, anticipație. Le poți observa în cercul emoțiilor:

Cercul emoțiilor lui Plutchik

Cum să controlezi modul în care gândești

Emoțiile nu pot fi controlate în mod direct, întrucât nu poți acționa în mod direct asupra emoțiilor astfel încât să le diminuezi sau să le amplifici. Și nu poți face asta, întrucât emoția este un rezultat nu o cauză!

Așadar, există o cauză și există un efect. Cauza o reprezintă gândurile tale, iar efectul îl reprezintă emoțiile tale. Vorbim aici despre ansamblul gând-emoție. Nu le poți separa: (gânduri pozitive – emoții pozitive; gânduri negative – emoții negative).

Iar asta este important de înțeles, întrucât din momentul în care mintea ta intră într-o stare de conștientizare cu privire la modul în care funcționează relația dintre gând și emoție, îți va ține mintea ocupată în majoritatea timpului:

- cu gânduri pozitive;
- cu rezultatele la care vrei să ajungi;
- cu ceea ce contează cu adevărat pentru tine.

Așadar, emoțiile pe care le simți în corpul tău vor fi întotdeauna orientate în direcția gândurilor predominante. Tocmai de aceea, pentru o bună gestionare a emoțiilor îți recomand să-ți focalizezi gândurile pe obiective clare și lucruri pozitive.

Prin urmare, dacă vrei să transformi emoțiile negative în emoții pozitive este nevoie să îți gestionezi modul în care gândești:

- Priveste problemele, oamenii dificili, circumstanțele nefavorabile dintr-o perspectivă care să te mențină într-o stare de control emoțional.
- În același timp, păstrează-ți mintea focalizată pe lucrurile pe care ți le dorești.
- În aproape orice se manifestă în viața ta, există și lucruri pozitive și lucruri negative. Alege-le pe cele pozitive și în acel moment emoțiile vor curge în acea direcție.
- Dacă ai o problemă, nu te axa pe problemă ci axează-te pe soluții care să te ajute să rezolvi acea problemă. Încearcă pe cât posibil să îndepărtezi tot negativul și stresul pentru a te menține într-o stare creativă. În momentul în care gândești negativ, creierul tău nu va putea găsi soluții la problema pe care tu o ai. Prin urmare, nu confunda obiectivul cu problema!

În concluzie, gândurile și emoțiile întotdeauna lucrează împreună, nu le poți separa.

Iată care este partea interesantă legată de controlul emoțiilor: controlul emoțional nu depinde de ceea ce se întâmplă în viața ta, întrucât aproximativ 10% are legătură cu evenimentul în sine, iar 90% are legătura cu modul în care tu reacționezi la respectivul eveniment.

Pe de-o parte, emoțiile pozitive sunt acele emoții care îți oferă o stare de bine, de bucurie, de mulțumire, de satisfacție. Când ai emoții pozitive înseamnă că ești în armonie cu ceea ce este important pentru tine, cu ceea ce îți aduce mulțumire sufletească.

Iată care sunt cele mai puternice emoții pozitive: iubirea, recunoștința, bucuria, pasiunea, fericirea, optimismul, încrederea în sine, entuziasmul, satisfacția.

Pe de altă parte, emoțiile negative sunt acele emoții care te secatuiesc de putere. Îți aduc nefericire, tristete și te țin departe de ceea ce îți dorești, de ceea ce este important pentru tine. Cu siguranță știi la ce mă refer pentru ca ele iau forma durerilor sufletești și fizice. Cu toții am trecut prin asta.

Iată care sunt cele mai puternice emoții negative: frica, ura, griji, regrete, supărare, tristete, depresie, vinovație, furie, gelozie.

Influența acestor emoții negative se manifestă în viață pe mai multe planuri:

-în plan mental: îți poziționează mintea în stare blocată de gândire și creativitate;

-în plan fizic: îți aduc celulele din corp în stare de degradare iar asta va duce la apariția bolilor (printre cele mai grave);

-în plan emoțional: îți aduc sufletul în stare de durere profundă;

-în plan spiritual: te poziționează în dezacord cu forțele divine.

Știi care este partea interesantă legată de această conexiune gând-emoție? Indiferent dacă te gândești la trecut, prezent sau viitor, indiferent dacă acel gând are legătură cu tine sau cu altcineva, emoția este generată în mintea ta chiar în acel moment. Așadar, singurul moment în care îți poți manifesta puterea emoției este momentul prezent!

CE ÎNSEAMNĂ STIMA DE SINE / RESPECTUL DE SINE?

A avea *stima de sine* înseamnă a avea considerație față de tine însuți, înseamnă să te respecti. Cu alte cuvinte, stima personală reprezintă părerea pe care o ai despre tine, despre valorile în care crezi, despre jobul pe care îl ai, realizările la care ai ajuns până în acest moment, modul în care ești văzut de cei din jurul tău, punctele tale tari, punctele tale slabe, etc.

Acum, imaginează-ți un munte foarte înalt pe care ți-ai propus să îl urci. În vârful muntelui se află aspirațiile tale din prezent, iar undeva mai jos sunt rezultatele tale.

Iată cum stau lucrurile:

- pe de o parte, cu cât diferența dintre aspirațiile tale și rezultatele tale este mai mică, cu atât *stima de sine* pe care o ai în prezent este mai ridicată;
- pe de alta parte, cu cât diferența dintre aspirațiile tale și rezultatele tale este mai mare, cu atât *stima de sine* pe care o ai în prezent este mai mică.
- este esențial să stabilem cum este influențată stima de încrederea în sine. Pentru ca lucrurile să fie clare vreau să știi că *stima de sine* este un rezultat și acesta este motivul pentru care nu poți lucra în mod direct asupra stimei de sine. Niciodată nu poți schimba un rezultat. Ceea ce poți schimba sunt elementele care generează acel rezultat. Prin urmare, îți poți crește stima doar dacă îți crești încrederea în tine.

Daniel Goleman, autorul bestsellerului "Inteligența emoțională", divizează acest atribut în cinci componente:

- **Autocunoașterea**

Această componentă se referă la capacitatea de a identifica propriile emoții, valori și aspirații. Conform autorului, cunoașterea de sine vine la pachet cu o încredere mai mare în forțele proprii, dar și cu o capacitate de a evalua atât impactul pe care comportamentul tău îl poate avea asupra altora, cât și pe cel al comportamentului altora asupra ta.

- **Stăpânirea de sine**

Goleman asociază stăpânirea de sine cu posibilitatea controlului asupra emoțiilor negative, dar și cu responsabilitatea propriilor greșeli și abilitatea de a le recunoaște. Flexibilitatea este cheia acestei componente. Odată ce ești stăpân pe propriile emoții, beneficiile se vor reflecta în atitudinea ta optimistă, dar și în capacitatea de a te adapta unor situații noi.

- **Motivația intrinsecă**

Această abilitate ce ține de inteligența emoțională este foarte importantă. Persoanele cu un EQ mare sunt motivate de lucruri care depășesc barierele recompenselor externe precum faima, bogăția, recunoașterea sau ovațiile celorlalți. În locul acestora, motivația intrinsecă se bazează pe pasiunea de a-ți împlini propriile obiective și nevoi.

- **Empatia**

Empatia se referă la abilitatea de a recunoaște emoțiile celorlalți și este o componentă esențială a inteligenței emoționale. Însă, empatia nu se limitează la această identificare, ci include răspunsul sau reacția la acestea. Această dinamică ne determină să fim mai blânzi cu cei triști, să ne bucurăm pentru succesul celor din jur, să căutăm soluții pentru problemele lor.

- **Abilitățile sociale**

Deși în anumite contexte se pot suprapune cu empatia, abilitățile sociale includ mai degrabă capacitatea de a interacționa și de a comunica într-un mod coerent și productiv cu ceilalți. Este o calitate pe care se pune cu atât mai mult preț în mediul profesional, unde capacitatea de a asculta activ, de a comunica, de a te exprima nonverbal, dar și abilitățile de leadership sau persuasiunea - toate incluse în categoria abilităților sociale - își pot spune cuvântul asupra parcursului profesional și a reușitelor ce țin de carieră.

Fie că este vorba de afaceri sau de viața personală, relațiile interpersonale funcționează cel mai bine atunci când toți cei implicați știu că sunt pe aceeași lungime de undă. Chiar dacă discuția nu se încheie într-o notă pozitivă fii sigur că ultima idee pe care o comunică este una ce implică cooperarea. Asigură-te ca șeful, colegul de muncă sau partenerul înțeleg ca vrei să lucrezi împreună pentru a realiza același obiectiv, chiar dacă aveți opinii diferite.

Desigur, nu orice tip de interacțiune cu o altă persoană va fi un conflict. Unele abilități sociale implică să cunoști oameni noi, să socializezi cu persoane care gândesc diferit, sau să joci anumite jocuri. Însă rezolvarea unui conflict poate fi una din cele mai bune ocazii prin care să înveți cum să aplici abilitățile emoționale pe care le-ai dobândit.

Conflictele pot fi soluționate cel mai bine atunci când știi ce-ți dorești, poți să comunici acest lucru cu claritate, înțelegi ce-și dorește cealaltă persoană și puteți ajunge la un consens care să fie favorabil pentru toată lumea implicată. Aceasta este esența inteligenței emoționale.

Bibliografie

Gardner, Howard. *Multiple Intelligences : The Theory in Practice* / Howard Gardner. - New York : Basic Books, 1993

Avram, Luminița Eugenia. *Conceptul de inteligență emoțională și utilizarea acestuia în managementul instituțiilor educaționale* / Luminița-Eugenia Avram. - Iași : PIM, 2018

Caliniuc, Alina. *Stresul și inteligența emoțională în organizații* / Caliniuc Alina Mădălina; referent științific: conf. dr. Ticu Constantin. - Iași : PIM, 2015

Goleman, Daniel. *Creierul și inteligența emoțională : noi perspective* / Daniel Goleman; traducere din engleză de Gabriela-Alexandra Bănică. - București : Curtea Veche, 2018

Goleman, Daniel. *Focus : Motivația ascunsă a performanței* / Daniel Goleman; traducere din limba engleză de Iustina Cojocaru și Bogdan Georgescu. - București : Curtea Veche, 2014

Goleman, Daniel. *Focus : The Hidden Driver of Excellence* / Daniel Goleman. - London : Bloomsbury, 2013

Goleman, Daniel. *Inteligența emoțională* / Daniel Goleman; traducere din limba engleză de Irina-Margareta Nistor. - București : Curtea Veche, 2008

Goleman, Daniel. *Inteligența emoțională în leadership* / Daniel Goleman, Richard Boyatzis, Annie McKee; trad. din engleză de Sabina Dorneanu. - București : Curtea Veche, 2018

Goleman, Daniel. *Inteligența socială : noua știință a relațiilor umane* / Daniel Goleman; traducere din limba engleză de Ileana Achim. - București : Curtea Veche, 2007

Hutchison, Michael. *Superinteligența : Învăță să-ți folosești creierul ca un geniu și îmbunătățește-ți calitatea vieții* / Michael Hutchison; traducere: Emilia Ichim. - București : Vidia, 2014

Stein, Steven J. *Forța inteligenței emoționale : Inteligența emoțională și succesul vostru* / prof. dr. Steven J. Stein, dr. Howard E. Book; traducere: Monica Sibinescu. - București : ALLFA, 2003

STRATEGII DIDACTICE MODERNE

*Prof. înv. primar Gheșescu Nadia-Geanina
Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva*

În contextul actual, învățământul se confruntă cu numeroase provocări, iar profesorii sunt nevoiți să adopte metode inovative pentru a răspunde nevoilor elevilor și pentru a le stimula interesul pentru învățare. Strategiile didactice moderne se bazează pe principii pedagogice actuale, care promovează un învățământ centrat pe elev și care încurajează implicarea activă a acestuia în procesul educațional. Aceste strategii includ metode interactive, utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicarea eficientă.

Învățarea bazată pe probleme (Problem-Based Learning - PBL): Învățarea bazată pe probleme este o metodă care îi plasează pe elevi în fața unor situații problematice reale sau simulate, pe care trebuie să le rezolve prin colaborare și cercetare. Această metodă dezvoltă abilitățile de gândire critică, rezolvare de probleme și colaborare. Elevii lucrează în grupuri mici pentru a identifica soluții și pentru a aplica cunoștințele dobândite.

Învățarea prin descoperire: Învățarea prin descoperire promovează explorarea și investigarea independentă de către elevi. Profesorul joacă rolul de ghid și facilitator, încurajând elevii să-și formuleze propriile întrebări și să găsească răspunsuri prin experimentare și cercetare. Această strategie stimulează curiozitatea naturală a elevilor și îi învață să fie autonomi în procesul de învățare.

Metoda proiectelor: Această metodă implică realizarea unor proiecte de către elevi, care pot fi individuale sau de grup. Proiectele sunt complexe, interdisciplinare și necesită o planificare riguroasă și muncă de cercetare. Elevii își dezvoltă astfel abilitățile de organizare, gestionare a timpului și prezentare a rezultatelor.

Învățarea colaborativă: Învățarea colaborativă implică lucrul în echipă, unde elevii învață unii de la alții și împărtășesc responsabilitățile în cadrul unor sarcini comune. Acest tip de învățare dezvoltă abilități sociale și comunicative, precum și competențe de gestionare a conflictelor și de cooperare.

Gamificarea: Gamificarea se referă la utilizarea elementelor de joc în contexte educaționale pentru a motiva și implica elevii. Prin introducerea unor elemente de competiție, recompense și obiective de atins, gamificarea poate transforma activitățile de învățare într-un proces mai atractiv și captivant.

Învățarea bazată pe utilizarea tehnologiilor: Utilizarea tehnologiilor informaționale și a resurselor online a devenit o componentă esențială a educației moderne. Platformele de e-learning, aplicațiile educaționale și resursele digitale oferă elevilor acces la o gamă largă de informații și le permit să învețe în propriul ritm și stil.

Adoptarea strategiilor didactice moderne aduce numeroase avantaje, printre care:

- *Implicarea activă a elevilor:* Metodele interactive și colaborative îi motivează pe elevi să participe activ la procesul de învățare.
- *Dezvoltarea abilităților esențiale:* Elevii își dezvoltă competențe precum gândirea critică, rezolvarea de probleme, colaborarea și utilizarea tehnologiilor.
- *Adaptabilitate:* Metodele moderne sunt flexibile și pot fi adaptate nevoilor individuale ale elevilor, promovând un învățământ personalizat.

Cu toate acestea, implementarea acestor strategii vine și cu provocări:

- *Resurse și infrastructură:* Necesitatea unor resurse adecvate și a unei infrastructuri tehnologice poate reprezenta o barieră.
- *Formarea profesorilor:* Profesorii trebuie să fie bine pregătiți și să aibă competențele necesare pentru a utiliza eficient aceste metode.
- *Rezistența la schimbare:* Atât profesorii, cât și elevii pot manifesta rezistență la schimbările metodologice, preferând metodele tradiționale de predare.

Strategiile didactice moderne reprezintă un răspuns la cerințele actuale ale educației, orientând procesul de învățare către elev și promovând o abordare interactivă și colaborativă. Prin adoptarea acestor metode, se urmărește dezvoltarea unei generații de elevi pregătiți să facă față provocărilor viitorului, capabili să gândească critic, să rezolve probleme și să colaboreze eficient.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan, „Metode de învățământ”, Editura Polirom, Iași, 2006;
2. Iucu, Romiță, „Managementul clasei de elevi”, Editura Polirom, Iași, 2008.
3. Miclea, Mircea, „Învățare și memorare”, Editura Polirom, Iași, 1999.
4. Petrescu, Andrei, „Strategii didactice interactive”, Editura Aramis, București, 2015.
5. Solomon, Daniela, „Pedagogie generală”, Editura Universitară, București, 2012.

Parteneriat școală, familie , societate. Obstacole și provocări pentru un parteneriat eficient.

Lect. univ. dr. Ghica Elena Doina
Universitatea Tibiscus Timisoara DPPD

Parteneriatul dintre școală și familie sunt fundamentale pentru buna funcționare a sistemului educațional și a succesului școlar al elevilor, iar posibilitatea de implicare activă a părinților în viața școlii este oportun să devină o preocupare constantă. Când școala, familia și comunitatea colaborează, elevii primesc cu adevărat suportul necesar pentru a avea succes la școală dar nu numai, chiar și în viață.

1. Rolul școlii

Școala are o importanță deosebită în viața unei persoane și îi oferă posibilități nelimitate spre dezvoltarea personală, profesională, cunoaștere, informație și educație.

Aceasta oferă cunoștințe și competențe academice esențiale pentru a putea înțelege lumea din jur, a lua decizii informate și a se adapta la cerințele societății moderne.

Accesul la educație, care se realizează prin frecventarea școlii, deschide noi oportunități de dezvoltare a competențelor, abilităților și valorilor necesare pentru o viață de succes și integrare socială.

Pe lângă educația academică, școala joacă un rol crucial în dezvoltarea personală a individului, încurajându-l să-și descopere talentele și pasiunile, să-și dezvolte abilitățile sociale și emoționale și să-și stabilească obiective personale și profesionale, unde învață valorile și principiile morale, precum respectul, toleranța, onestitatea și responsabilitatea.

Prin intermediul activităților educaționale și extracurriculare, integrează individul în comunitate și societate și îl încurajează să participe activ la viața socială și să contribuie la dezvoltarea acesteia. Totodată oferă oportunități de a-și dezvolta competențe și abilități practice, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea problemelor, comunicarea eficientă, colaborarea în echipă și leadership-ul, care sunt esențiale pentru succesul în carieră și viața personală.

În concluzie, școala joacă un rol central în formarea individului, oferindu-i educație, dezvoltare personală, valori, integrare socială și formare de competențe și abilități necesare pentru a deveni un membru activ și responsabil al societății

2 Rolul familiei

„Cea dintâia școală a omului a fost și rămâne familia. Ea dă temelia pe care se clădește edificiul personalității, iar trăinicia edificiului depinde de calitatea temeliei. Familia este cea care răspunde de trebuințele elementare ale copilului și de protecția acestuia, exercitând o influență atât de adâncă, încât ei rămân, uneori, întipărite pentru toată viața în profilul moral-spiritual al acestuia.” (Niculina Ionica Vișan, 2018, p.1.)

Implicarea familiei, prin crearea unui mediu propice de învățare acasă și oferindu-le copiilor acces la resurse educaționale, cărți, materiale didactice, joacă un rol important în educația copiilor și are un impact semnificativ asupra performanței acestora în școală și în viață.

Un parteneriat sănătos între școală și familie poate consolida legăturile dintre acasă și mediul școlar, facilitând comunicarea și cooperarea între părinți și cadrele didactice în vederea sprijinirii succesului academic al copiilor.

De asemenea, familia este un model de comportament și valori pentru copii, care poate sprijini și încuraja învățarea copiilor, prin implicarea activă în activitățile școlare, prin demonstrarea

importanței educației, prin ai motiva să își depună eforturile pentru a obține rezultate bune, pentru a-și depăși limitele și pentru a-și atinge potențialul maxim în procesul de învățare. Comunicarea deschisă și pozitivă între părinți și copii contribuie la creșterea încrederii și stimei de sine a acestora. Prin transmiterea valorilor cum ar fi responsabilitatea, respectul și perseverența, părinții pot ajuta copiii să se dezvolte în adulți responsabili și integri.

Susținerea academică a copiilor este un alt aspect important al implicării familiei în educație. Părinții pot monitoriza progresul academic al copiilor lor, pot identifica eventualele dificultăți și pot oferi sprijin în rezolvarea temelor, pot încuraja lectura și pot oferi resurse suplimentare pentru învățare. De asemenea, prin implicarea în activități extracurriculare și în educația non-formală pot contribui la dezvoltarea abilităților și intereselor copiilor.

Pe lângă impactul pozitiv asupra performanței școlare, implicarea familiei în educație are și efecte benefice asupra relațiilor dintre membrii familiei. Comunicarea și colaborarea în rezolvarea problemelor educaționale pot consolida legăturile afective și întări relațiile de încredere și suport reciproc.

Comportamentele cadrelor didactice, în colaborarea cu părinții trebuie să fie deschise, transparente, empatică, reflexive și pozitive.

Este important ca părinții să fie parteneri în procesul educativ al copiilor lor și să își dedice timp și resurse pentru a-i sprijini în atingerea potențialului maxim.

3 Rolul societății

„Pentru ca relația dintre școală și comunitate să fie una de succes este nevoie de o legătura permanentă, constantă între cadrele didactice și agenții comunitari. Pornind de la contextul actual, pentru ca școala românească să acționeze ca agent al inovației, schimbării și dezvoltării, parteneriatul în domeniul educației trebuie promovată la nivelul întregii societăți și la nivelul tuturor comunităților sale”.(Eleonora Rădulescu, Anca Țircă, 2002).

În ansamblu, societatea joacă un rol important în parteneriatul școală-familie-societate, întrucât oferă sprijin și resurse, programe și servicii care să completeze eforturile școlii și familiei în educația și dezvoltarea copiilor. Aceasta contribuie la parteneriatul cu școala prin:

- furnizare de resurse financiare sau materiale pentru a sprijini activitățile școlare și educația elevilor;
- oferte de programe de internship sau voluntariat pentru elevi;
- implicarea în proiecte și activități extracurriculare pentru a oferi elevilor experiențe variate și interesante;
- furnizare de mentori sau tutori pentru elevi;
- implicare în procesul decizional al școlii;
- participarea la consiliile consultative sau comitetele de părinți și profesori

" Comunitățile au nevoie de școli pentru înnoirea lor, pentru revitalizarea economică, pentru definirea și asumarea identității, pentru menținerea continuității. Nici unul dintre aceste scopuri nu poate fi îndeplinit fără oameni. Dacă o comunitate nu e un loc cu care membrii ei se identifică, tinerii vor crește și vor pleca. Pur și simplu, dacă tinerii nu învață să recunoască locurile în care au trăit ca unice și nu consideră că merită grija și efortul lor, dacă nu se pregătesc să participe la crearea oportunităților de locuri de muncă pe plan local, ei vor pleca sau vor dori să plece. Dacă o generație pleacă sau își dorește să plece, comunitatea are puține șanse să-și continue dezvoltarea." (Mircea Agabrian, Millea Vlad, 2005, p. 13)

Prin implicarea activă a membrilor comunității în procesul educativ, societatea poate contribui la crearea unui mediu pozitiv și susținător pentru copii, care să le ofere suportul de care au nevoie

pentru a se dezvolta și a-și atinge potentialul maxim și poate facilita comunicarea și colaborarea între școală și familie, încurajând dialogul deschis și transparent între aceștia.

Dacă în trecut aceste parteneriate erau activități cu caracter opțional, în prezent acestea au un rol esențial în procesul de educație a elevilor și îi ajută să-și dezvolte competențe și abilități sociale încă din primii ani ai copilăriei, pregătindu-i să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață și în carieră.

În concluzie, societatea are un rol esențial în parteneriatul școală-familie în vederea asigurării unei educații de calitate și a unei dezvoltări armonioase a copiilor.

4. Obstacole și provocări pentru un parteneriat eficient.

În acest sens identificăm câteva probleme comune includ:

- O comunicare deficitară între părți prin lipsa de dialog între școală, familie și societate poate crea neînțelegeri și dificultăți în colaborarea pentru binele copiilor.
- Implicarea insuficientă a părinților în educația copiilor lor din diverse motive, poate afecta atât rezultatele școlare și dezvoltarea lor personală, cât și sprijinul pentru educație.
- Resurse financiare și materiale limitate sau insuficiente atât în școli, cât și în familii pot afecta calitatea educației și sprijinul oferit copiilor.
- Diferențele culturale și de valori între școală, familie și societate pot duce la conflicte sau dificultăți în procesul de susținere, de învățare și dezvoltare a copiilor.
- Participarea limitată a comunității sau a societății în general la educația și sprijinirea copiilor poate afecta resursele disponibile și sprijinul oferit acestora.
- Confuzia și lipsa de înțelegere a rolurilor și responsabilităților fiecărei părți în parteneriatul educațional, poate afecta colaborarea eficientă.

Pentru a crea parteneriate eficiente între școală, familie și societate și pentru a depăși aceste obstacole este important să se promoveze o comunicare deschisă și transparentă, să se ofere sprijin și resurse adecvate tuturor părților implicate, să se încurajeze cooperarea și colaborarea între acestea, să se creeze programe și inițiative care să încurajeze implicarea părinților.

5. Soluții și strategii de îmbunătățire

Pentru a îmbunătăți parteneriatul între școală, familie și societate, este important să se dezvolte strategii eficiente și să se implementeze soluții practice. Precizez câteva dintre acestea:

- Comunicare eficientă prin canale clare de comunicare între toate părțile implicate utilizând instrumente moderne precum mesajele text, e-mailurile sau alte aplicații de comunicare pentru a păstra toată lumea informată și implicată.
- Organizarea de ședințe periodice între cadre didactice, părinți și reprezentanții comunității pentru a discuta despre progresul elevilor și pentru a identifica problemele sau nevoile specifice.
- Implicarea comunității locale în activitățile școlare, cum ar fi organizarea de evenimente, programe de voluntariat sau colaborarea cu organizații non-guvernamentale pentru a oferi sprijin suplimentar elevilor.
- Implicarea familiei prin diverse activități desfășurate (brainstorming-ul, studiul de caz, jocul de rol, hărțile etc.), prin prezentarea unor experiențe personale referitoare la educație, ateliere creative de lucru, planuri de acțiune pentru succesul copiilor lor, consilierea în alegerea carierei, campanii de voluntariat și prin alte activități concrete la nivel de școală.
- Promovarea unei atmosfere de respect reciproc și încredere între toate părțile implicate, încurajând colaborarea și lucrul în echipă pentru a ajuta elevii să se dezvolte pe deplin.

- Monitorizarea și evaluarea eficacității parteneriatului dintre școală, familie și societate pentru a identifica punctele tari și cele slabe și pentru a face ajustări în consecință.

Prin implementarea acestor strategii și soluții, parteneriatul între școală, familie și societate poate fi îmbunătățit semnificativ și poate avea un impact pozitiv asupra succesului educational al elevilor și al comunității în ansamblu.

Bibliografie:

1. Agabrian,M.,Vlad,M., *Parteneriate școală-familie-comunitate*, Ed. Institutul European, Iași,2005.
2. Rădulescu,E.,Tîrcă,A., *Școală și comunitate.Ghid pentru profesori*, Editura Humanitas Educațional, București, 2002.
3. Vișan,N.I., *Colaborarea dintre familie și școală – potențial și limite*, 2018.

SCOALA VIITORULUI – IMPREUNA SPRE EXCELENTA

Prof. Oana Ghinea
Liceul ‘Stefan Procopiu’
Vaslui

Societatile sunt intr-o continua schimbare. Si societatea romaneasca incearca sa se desprinda de metodele traditionale de predare-invatare si sa promoveze un sistem de educatie cu valori aliniate la cele europene si la conditiile economice si sociale ale secolului nostru.

Strategiile pentru viitor trebuie sa fie bazate pe un mediu care sa permita atat elevilor cat si profesorilor sa exploreze toate aspectele vietii si sa dezvolte abilitati precum colaborarea, responsabilitatea si constientizarea de sine.

Cel mai important factor din cadrul acestor strategii este mentalitatea.

Noua generatie imbratiseaza un nou tip de predare-invatare – unul dinamic, digitalizat, creativ prin care sa aplice informatiile in situatii concrete de viata.

Impreuna spre excelenta presupune eforturi atat din partea elevilor cat si a profesorilor. Rolul profesorului in aplicarea acestor strategii de viitor este acela de mentor, un mentor care sa le fie alaturi elevilor in pregatirea pentru viata, care sa-i ajute sa deprinda si sa-si dezvolte abilitati inca din scoala, sa iasa din rutina si sa renunte la viziunea traditionala incercand sa incurajeze inovatia, digitalizarea, sa inteleaga nevoile elevilor si sa-i ajute sa se integreze, sa se perfectioneze si sa se autodepaseasca.

Scoala viitorului trebuie sa fie o scoala ‘deschisa’ noului care sa pregateasca tinerii pentru viata dezvoltandu-le abilitatile de a invata, rezolva si comunica, sa-i ajute sa-si descopere resursele interne si sa le valorifice eficient in pregatirea pentru viata.

In Scoala Viitorului strategiile presupun dezvoltarea lucrului in echipa, cooperarea intre elevi dar si intre elevi si profesori, cooperare bazata pe respect precum si crearea unui climat stimulatив unde toate eforturile trebuie puse in slujba crearii unui mediu in care profesorul sa devina un mediator intre elevi si lumea inconjuratoare, un mediator care sa-i sprijine si sa-i indrume in vederea dobandirii unor experiente proprii, oferindu-le sanse reale de success in viata.

Împreună pentru o comunitate școlară de succes

Prof. Ghintuială Tudorița

Școala gimnazială „Miron Costin” Galați

Școala și familia sunt cei doi piloni de sprijin ai educației, iar între aceștia și comunitate, mediul extrașcolar și extrafamilial, evoluează copilul, obiect și subiect al educației. Dacă aceste medii educaționale se completează și se susțin, ele asigură într-o mare măsură buna integrare a copilului în activitatea școlară și pe plan general în viața socială. Școala trebuie să aibă contacte cu toate instituțiile sociale interesate direct sau tangențial de domeniul educației copilului de vârstă școlară și să stabilească relații de cooperare și colaborare. Ea contribuie la transmiterea moștenirii culturale și facilitează învățarea individuală și colectivă. Totodată școala face posibilă participarea grupurilor și colectivităților la viața publică, elaborarea și luarea deciziilor. Schimbul de informații favorizează interacțiunea socială și permite unui număr mare de oameni să ia parte activă la soluționarea problemelor care îi privesc.

Familia este primul educator.

Părinții sunt primii profesori și au un rol cheie în modelarea personalității copiilor. Este esențial ca familia să-și iubească copiii într-un mod responsabil și să le asigure o creștere sănătoasă.

Succesul școlar al copiilor este asociat îndeaproape modului în care aceștia sunt tratați acasă. Părinții au datoria morală să inspire copiilor dorința de a învăța și încredere în rolul educației.

Un echilibru între educația acasă și educația în școală este cheia succesului învățării. Rolul părinților nu se limitează doar la educația acasă, ci presupune implicarea lor activă în viața școlii.

Familia este partenerul tradițional al școlii deoarece influențează atitudinea copilului față de învățatură, motiv pentru care școlarizarea nu se poate realiza fără participarea activă a părinților. Alături de școală, familia este unul din factorii care se preocupă de educația omului. De educația oamenilor se ocupă și alte persoane, instituții și organizații sociale, dar influențele educative exercitate de acestea sunt mai puțin organizate decât cele ale familiei și școlii.

Familia asigură sentimentul siguranței și îl ajută pe copil să depășească obstacolele inerente vieții, este punctul de sprijin, educându-i să devină persoane responsabile, adaptate timpului în care trăiesc.

Educația în familie, prin “cei șapte ani de-acasă”, influențează puternic întreaga existență a individului, indiferent dacă el recunoaște sau nu. Părinții sunt modele pe care copiii, conștient sau inconștient, le văd cu ochii minții și le urmează.

Astăzi, relația familie - școală este o prioritate. Însă este nevoie de timp și de efort, întrucât problemele comportamentale și de educație ale elevilor nu dispar după o singură intervenție. Uneori, atât familia, cât și școala vor fi nevoite să lucreze împreună ani întregi pentru soluționarea problemelor comune și pentru a-și oferi ajutor reciproc în vederea accelerării progresului școlar al copiilor. În același timp, este nevoie de acceptarea necondiționată a celuilalt. Relațiile de colaborare sunt mult mai îmbunătățite atunci când educatorii îi abordează pe părinți la nivelul la care se află aceștia, nu la nivelul la care ei (educatorii) cred că ar trebui sau ar putea să fie. Astfel, sensibilitatea la diferențele dintre părinți în ceea ce privește timpul, aptitudinile și cunoștințele lor va împiedica emiterea de judecăți nefondate. Privind parteneriatul familie-școală cu deschidere și interes, într-o manieră dinamică și flexibilă, suntem în măsură să evităm o anumită rutinizare a relaționării și să depășim modalitățile tradiționale, clasice, de lucru cu părinții. În cadrul unor coordonate definite de respect mutual, permisivitate, acceptare necondiționată, căldură, empatie și absența oricărei exploatare, parteneriatul are șansa de a fi constructiv. Numai astfel vom reuși să găsim în psihologia educațională un loc adecvat parteneriatului, astfel încât perspectiva din care sunt privite locul și rolul copilului să permită o conexiune eficientă a școlii cu viața reală, elevul învățând în cele din urmă să fie bine ancorat în realitate și, în același timp, un model pentru alții.

În consecință, unul dintre scopurile principale ale parteneriatului este crearea unui mediu educațional care să activeze potențialul de învățare al elevilor și să încurajeze implicarea activă în învățare. În acest sens, școala trebuie să asigure un climat în care atât elevii, cât și părinții să se simtă confortabil și, pe cât posibil, să fie protejați de tentația de a asocia școala cu sentimentul de eșec.

Dacă interacțiunile dintre familie și școală sunt de calitate, cei care contribuie la stabilirea acestor relații se vor simți mai puternic conectați, mai optimiști, mai respectați și mai pregătiți în ceea ce privește ajutorul pe care îl pot oferi elevilor în procesul învățării. Școala așteaptă ca

părinții să fie implicați, dar implicarea lor depinde de măsura în care sunt invitați, informați și implicați în tot ce se întâmplă.

Un parteneriat între cadrele didactice(profesiști) și familie este posibil numai dacă fiecare dintre cei implicați înțelege rolul pe care îl joacă în viața copilului. Părinții au nevoie de educație pentru a ști cum să-și crească copiii. Prezența părinților și profesorilor împreună în activități de dezvoltare și participare comunitară, influențează pozitiv rolul lor în educația incluzivă.

Dacă părinții și cadrele didactice lucrează împreună, se poate sprijini dezvoltarea copilului, iar cerințele sale pot fi îndeplinite într-o măsură mai mare.Un parteneriat între familie și școală nu se poate construi foarte repede, ci sunt necesare etape bine planificate. Această planificare duce la stabilirea unei relații de încredere și cooperare activă cu cadrele didactice și alți profesioniști, familia fiind unul dintre factorii a căror contribuție este foarte importantă în procesul de integrare școlară a copiilor.

Școala este finanțată și administrată de autoritățile locale, în limitele legii și în funcție de nevoile identificate la nivel de comunitate, astfel încât să asigure tuturor copiilor o educație echitabilă și condiții propice învățării și dezvoltării personale.

CERCUL PEDAGOGIC AL PROFESORILOR-EDUCATORI
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SPECIALĂ „SF. STELIAN” RĂDĂUȚI
24 MAI 2024

REFERATUL CU TEMA:

Modalități de aplicare a tehnicilor de lucru, în raport cu dezvoltarea abilităților motrice a fiecărei etape de vârstă școlară, în vederea realizării unui colaj.

Profesor-educator: Ghiorghita Elena Loredana

Motto: *„Acceptă copiii așa cum acceptăm copacii – cu recunoștință, fiindcă sunt o binecuvântare – dar să nu ai așteptări sau dorințe. Nu te aștepti ca un copac să se schimbe, îl iubești așa cum este”. – Isabel Allende*

Precum ochii sunt pentru a privi, iar inima pentru a iubi, așa este terapia ocupațională pentru noi, educatorii. Spiritul ludic, ochiul critic, maniera artistică și sufletul plin de bucurie sunt factorii decizionali în alegerea lui Dumnezeu de a ne afla în fața acestor copii.

Terapia ocupațională

Terapia ocupațională are la bază concepția după care activitatea voluntară sau ocupația cu componentele sale interpersonale și de mediu, poate fi utilizată eficient pentru împiedicarea apariției sau ameliorarea disfuncțiilor organismului uman, contribuind, în acest fel, la creșterea adaptării individului la societate. Terapia ocupațională se preocupă în primul rând de asigurarea sănătății și funcționării optime a individului în mediul său de existență. Mosey subliniază ideea după care terapia ocupațională este preocupată în primul rând „să ajute individul să-și dezvolte deprinderile adaptative ilustrate în comportamente învățate, care-i permit să-și satisfacă nevoile personale și să răspundă cerințelor mediului”. Definiția oferită de Asociația Americană de Terapie Ocupațională în anul 1968 evidențiază că „terapia ocupațională este arta și știința de a dirija modul de răspuns al omului față de activitatea selecționată, menită să promoveze și să mențină sănătatea, să împiedice evoluția spre infirmitate, să evalueze comportamentul și să trateze sau să antreneze pacientul cu disfuncții fizice sau sociale”. De asemenea, terapia ocupațională este arta și știința de a dirija participarea omului spre îndeplinirea anumitor sarcini, cu scopul de a restabili, susține și spori performanța, de a ușura învățarea acelor abilități și funcții esențiale pentru adaptare și productivitate, de a diminua sau corecta aspectele patologice și de a promova și menține sănătatea.

Elementul comun și general al tuturor definițiilor date terapiei ocupaționale de diverși autori, se bazează pe conceptul de activitate sau ocupație. „Orice activitate dispune de o bază individuală motivațională, de o structură și de o țintă, scop sau plan, în raport cu care se autoreglează. Activitatea presupune o înlănțuire sau un sistem ierarhizat de acțiuni, care, la rândul lor, cuprind operații. Nota definitorie a activității este transformarea obiectelor materialelor sau informațiilor și ansamblurilor informaționale”.

În cadrul terapiei ocupaționale, accentul se pune pe caracteristicile individului în relație cu societatea și cu lumea în care trăiește. Cunoștințele pe care le acumulează această disciplină se bazează pe informațiile dobândite din domeniile anatomiei, fiziologiei, pedagogiei, psihologiei, sociologiei, antropologiei și, în general, pe cunoștințele provenite de

la majoritatea științelor care studiază comportamentul omului. Rezultă, deci, că terapia ocupațională, deoarece realizează o sinteză informațională între cunoștințele provenite din diverse științe particulare, se constituie ca o știință interdisciplinară. Dezvoltarea și modificarea cunoștințelor provenite de la aceste științe determină, în final, dezvoltarea terapiei ocupaționale ca știință mereu deschisă spre înnoire și cu o bază teoretică aflată în permanentă schimbare.

Scurt istoric al terapiei ocupaționale

Istoria acestei discipline începe cu mii de ani în urmă și se confundă cu istoria diverselor forme de ocupații cu valențe terapeutice din cadrul dezvoltării omenirii. Astfel, munca, exercițiu preponderent fizic și jocul au fost folosite cu câteva mii de ani în urmă pentru calitățile lor curative. Spre exemplu, încă din anul 2600 î.e.n chinezii credeau că bolile se datorează incapacității organismului și de aceea recomandau practicarea exercițiilor fizice pentru recuperarea sănătății. Ei utilizau anumite exerciții fizice din gimnastica medicală, numită CONG-FU, care asigurau prelungirea vieții și determinau, în același timp, nemurirea sufletului. Mai târziu, în Grecia Antică, calitățile exercițiului fizic au fost exemplificate convingător datorită contribuției lui Socrate și Platon. Acești înțelepți ai antichității au pus în evidență relația strânsă dintre starea fizică și sănătatea mentală. Aristotel, la rândul său, afirma că educația corpului trebuie să-o precedă pe cea a intelectului.

Jocul, altă activitate voluntară importantă, reprezintă o altă preocupare a popoarelor primitive, fapt dovedit de desenele și sculpturile provenite de la babilonieni, chinezi și egipteni. De exemplu inscripțiile egiptene în piatră înfățișează scene de dansuri și jocuri practicate de copii și adulți, în cadrul sărbătorilor și festivităților. Atât egiptenii cât și grecii, în perioada de dinaintea erei noastre descriau petrecerea timpului liber cât și jocul ca pe mijloace de tratare a unor afecțiuni.

Cu privire la muncă și importanța sa, amintim faptul că, în Egipt, chiar și nobilii erau antrenați în activități productive, cum ar fi grădăritul, iar vechii greci recunoșteau valoarea muncii pentru dezvoltarea fizică armonioasă. Mult mai târziu, în secolele XVIII-XIX, Pinel a inaugurat tratamentul prin muncă (numit mai târziu ergoterapie), ca primă aplicație practică a terapiei ocupaționale. În Germania, Christian Reil recomanda și el tratamentul prin muncă al bolnavilor psihici, combinat cu participarea acestora la creații artistice. În secolul următor, Samuel Tuke, în Anglia, în cadrul azilului pentru bolnavi psihici din York a continuat activitatea predecesorilor săi Pinel și Reil, acordând ergoterapiei un rol esențial în tratarea

bolnavilor psihici recuperabili. În 1840 apare cartea lui F. Leuret intitulată „Despre tratamentul moral al bolilor psihice”, în care exalta virtuțile terapiei ocupaționale sub toate aspectele sale, considerând că *„exercițiul, drama, muzica și lectura sunt surori ale muncii manuale”*, ale căror efecte se cumulează la pacient. În S.U.A., Thomas Story Kirkbride a elaborat, la Spitalul din Pennsylvania, un program de tratare a pacienților pe baza unor procedee specifice terapiei ocupaționale, în care erau folosite meșteșuguri, activități de autogospodărirea spitalului, până la activități distractive. În general, în secolele XVIII-XIX, medicii, cu predilecție cei cu preocupări din domeniul psihiatriei, au fost specialiști care au aplicat în activitatea lor metode și procedee specifice terapiei ocupaționale, destinate tratării diverselor categorii de bolnavi psihici. Începând cu secolul nostru, terapia ocupațională se dezvoltă spectaculos grație progreselor substanțiale ale cunoașterii umane și se constituie, în final, într-o știință clar delimitată cu teorii, obiective, metode și procedee specifice.

S. E. Tracy, în manualul său *„Studiu asupra ocupațiilor invalizilor”* descrie metode de învățare a unor activități speciale pentru ameliorarea unor maladii diverse, practicabile într-o varietate de situații de desfășurare a procesului terapeutic.

H. J. Hall, în lucrarea sa *„Lucrul cu propriile noastre mâini”* scrie că *„îmbinarea preocupărilor mentale cu activitatea manuală reprezintă un factor puternic de menținere a sănătății fizice, mentale și morale, atât pentru individ, cât și pentru comunitate.”* El diviza ocupațiile în două categorii: ocupații pentru amuzament și distracții și ocupații de remediere, cu valoare terapeutică și economică.

G. E. Barton renunță la terminologia diversă sub care era prezentată activitatea practică de către predecesorii săi și introduce pentru prima oară, în 1914 conceptul de terapie ocupațională. El definește terapia ocupațională ca fiind *„știința instruirii și încurajării omului bolnav de a practica anumite activități, ce sunt destinate stimulării acelor energii ce produc efecte terapeutice benefice.”*

Momentul transformării terapiei ocupaționale într-o profesie este legat de perioada de sfârșit a primului război mondial. Atunci s-a constatat că răniții internați în spitalele americane, care solicitau să presteze diverse activități, erau recuperați mult mai rapid comparativ cu cei care rămâneau inactivi. Necesitatea organizării specialiștilor interesați de a oferi, ca tratament, activități practice tot mai diversificate, a determinat construirea, în 1917, a *„Societății Naționale pentru promovarea terapiei ocupaționale”*.

În anul 1923, organizația s-a transformat în „*Asociația Americană de Terapie Ocupațională*”, nume pe care îl poartă și în prezent. Organizația nou creată a elaborat un set de reguli și principii, precum și o definiție generală a terapiei ocupaționale. Conform definiției adoptate, terapia ocupațională este „*acea metodă de tratament prin mijloace de instruire și angajare a pacineților în activitățile productive.*”

Influența ocupațiilor asupra dezvoltării umane

Utilizarea jocului, ca activitate organizată de terapie educațională, a fost subliniată de cercetările a numeroși specialiști psihologi, pedagogi și terapeuți ocupaționali. Rolul important pe care îl deține jocul pentru dezvoltarea senzorială, motrică, cognitivă și socială a copilului este pus în evidență de lucrările unor psihologi străini de renume ca J. Piaget, J. Chateau și români ca Ursula Șchiopu și E. Verza. Introducerea jocului ca metodă, este cu atât mai importantă cu cât copiii cu deficiențe, în special cei instituționalizați, au mai puține posibilități de a se juca. „*Jocul solitar își aduce doar o mică contribuție la dezvoltarea acestor copii și doar prin jocul de grup ei pot obține stimularea necesară pentru o dezvoltare optimă.*”

Jocul, ca activitate, este constituit într-o gamă diversă de acțiuni și comportamente ludice specifice, care se desfășoară de la vârsta copilăriei până la bătrânețe. La vârsta copilăriei, comportamentele ludice au un caracter manipulativ, explorator și creativ. În adolescență, acestea se transformă în sporturi, competiții, ritualuri și hobby-uri. La maturitate cresc în importanță comportamentele specifice jocurilor de societate. La bătrânețe, acestea se transformă în principala modalitate de comportament ocupațional al existenței. Practic, putem spune că jocurile reprezintă principala activitate a copilului și revin în actualitate în formă schimbată în perioadele de regres ale vieții. Prin funcțiile lor, activitățile ludice dețin un rol esențial în socializarea persoanei și în vederea integrării ei optime în societate.

Terapia de expresie grafică și plastică

Acest tip de terapie cuprinde modelajul, desenul, pictura și sculptura. Prin intermediul lor se realizează asimilarea principalelor elemente de limbaj plastic care ajută copilul să se exprime, uneori mai repede și mai ușor decât prin comunicarea verbală. Prin intermediul reprezentărilor grafice și plastice, copilul își proiectează o parte dintre experiențele, trăirile și atitudinile sale, adesea inconștiente, toate acestea constituindu-se în informații utile înțelegerii unor aspecte ale conduitei sale, determinând și un efect de relaxare, de liniște pentru copil, consecutiv executării unui desen sau a unui produs de modelaj. Acest tip de

terapie are o valoare formativă, conducând la apariția de situații de învățare valoroase care vor evidenția, pe lângă încărcătura estetică, și pe cea etică și socială a conținuturilor temelor plastice. Prin selecționarea, esențializarea și concretizarea acestora, prin subiecte aplicative adecvate temelor plastice, precum și prin activizarea elevilor, cresc valoarea și eficiența terapiei și a caracterului său compensator. De asemenea, prin această terapie se întregeste personalitatea copilului, se dezvoltă simțul estetic și se conștientizează nevoia de frumos în viața și în activitatea elevului.

Dezvoltarea plenară a personalității umane este posibilă numai prin educație. „*Om nu poate deveni om decât prin educație*”. (Kant) și aceasta prin latura sa estetică îl formează în dublă ipostază: ca receptor și apoi creator al frumosului, cu alte cuvinte dezvoltă percepția, trăirea, înțelegerea, asimilarea și în ultimă instanță, crearea frumosului. Educația estetică are ca scop principal modelarea omului în spiritul idealurilor estetice, al atitudinii și comportamentului estetic, dezvoltând personalitatea prin valorile artei. Astfel, pornind de la conștientizarea emoțiilor estetice se ajunge treptat la cele mai înalte forme de trăire a frumosului, adică la sentimente estetice, la trăiri profunde, de durată, specific umane.

Un obiectiv al psihoterapiei de expresie este cel de a da individului un ideal estetic formându-i atitudini și un comportament estetic, dezvoltându-i deplin și unitar personalitatea prin valorile artei. Această terapie introduce frumosul, nevoia acestuia, conștientizarea acestei nevoi în viața și în activitatea elevului.

Prin acest mod de terapie se întregeste personalitatea copilului, se diminuează diferențele dintre elevul cu cerințe educative speciale și cel obișnuit, deziderat realizabil prin îmbinarea și dezvoltarea cât mai eficientă a celor trei mari componente ale personalității: aptitudinile, care exprimă nivelul de realizare și de eficiență într-un domeniu de activitate; temperamentul, care exprimă aspectul dinamico-energetic; și caracterul, ce definește modul de relaționare a individului cu ceilalți, profilul psiho-moral al fiecăruia.

Așadar, prin psihoterapia de expresie grafică și plastică (modelaj, desen, sculptură, pictură, etc.) se realizează asimilarea principalelor elemente de limbaj plastic, dezvoltând capacitatea de a se exprima uneori mai repede și mai ușor decât prin comunicarea verbală.

„Arta este un fenomen biologic strâns legat de dezvoltarea de sine și a inteligenței... și o activitate care sensibilizează personalitatea... însușirea elementelor de limbaj plastic prin aplicații practice vor pregăti orice individ pentru o luptă eroică împotriva

mediocrității...dacă arta moare, atunci spiritul omului devine neputincios și lumea recade în barbarie”. (Read)

Tehnici de lucru utilizate în realizarea activităților din cadrul disciplinei *Terapie Ocupațională*

Marele Brîncuși spunea: „Am fost tâmplar, dulgher, pietrar, fierar și ce n-am mai fost, o, Doamne! Am fost și foarte sărac, dar din sărăcie a plecat înclinația mea către muncă, căci altfel, dac-aș fi avut moștenire materială mai acătării, poate nu m-aș fi apucat de cioplit”.

Școala reprezintă mediul în care toți copiii au drepturi egale și este datorare a-i învăța să muncească. Această motivație oferă dreptul a a afirma că *Terapia ocupațională* reprezintă un segment al educației prin muncă, pentru viață. Prin activitățile din cadrul disciplinei *Terapie ocupațională* se dezvoltă diferite deprinderi utilizând imaginația și creativitatea ca instrumente de activizare și conștientizare a procesului muncii, având în vedere și caracterul practic-aplicativ al disciplinei. Dacă *exercițiul* reprezintă metoda principală de formare și dezvoltare a deprinderilor, bazat pe munca independentă, individuală sau în echipă, *demonstrarea*, însoțită, neapărat, de *explicație* asigură pregătirea „tehnologică” a elevilor. Și, cum orice comunicare se bazează pe dialog, *conversația* are rolul ei în demersul didactic. Acestea menționate reprezintă motoarele, metodele de aplicare a tehnicilor de lucru în vederea realizării unei lucrări în cadrul disciplinei *terapie ocupațională*.

În activitatea metodică prezentată în cadrul Cercului Pedagogic al profesorilor-educatori de la Școala Gimnazială Specială „Sf. Stelian” Rădăuți, în realizarea colajului de primăvară, s-au utilizat tehnici precum: dactilopictura, tehnica de lucru cu semințe și plante din natură, tehnica Origami, tehnica Quilling, tehnica decupării și lipirii hârtiei, dar și tehnica mototolirii hârtiei.

În plus față de aceste tehnici, cadrele didactice utilizează numeroase alte tehnici didactice în vederea realizării lucrărilor din cadrul disciplinei terapie ocupațională.

Una dintre cele mai apreciate tehnici atât de copii, cât și de cadre didactice o constituie *tehnica modelării plastilinei*.

Copiii au o înclinație firească spre nisip și apă, ca fiind cele mai naturale materiale de joacă din câte există. Apa și pământul, ca elemente fundamentale ale existenței noastre, ne oferă hrană, energie, putere, dar și relaxare și bucurie. Ușor de abordat, simple și cu beneficii în plan senzorial și afectiv, cele două materiale fascinează atât copilul, cât și adultul. De la apă și nisip sau pământ nu este decât un pas spre lut și apoi spre plastilină, aluat și alte materiale care se pretează la modelat.

În cadrul activităților de terapie ocupațională, modelajul contribuie la dezvoltarea musculaturii fine a mâinii (prin specificul procedeeelor și tehnicilor de lucru), la formarea și dezvoltarea deprinderilor creative și la dezvoltarea unei relații armonioase între gândire – îndemânare și afectivitate. În plus, modelajul poate debloca și facilita cu succes comunicarea verbală a copilului legată de experiențele și trăirile acestuia.

Plastilina este cel mai utilizat material în activitățile de modelaj cu copiii. Ea oferă o plasticitate mare în condiții de căldură și o gamă diversă de culori. Din acest motiv, frământarea plastilinei este prima operație pe care copilul o descoperă și o exersează până ce va deveni deprindere a etapei de pregătire pentru lucru.

Tehnica basoreliefului se bazează pe colorarea cu plastilină, dar și desenarea și scrierea cu plastilină.

Scrierea numelui cu ajutorul plastilinei.

Realizarea unor personaje din plastilină.

O altă tehnică a modelajului în vederea stimulării tactile în cadrul disciplinei terapie ocupațională o reprezintă tehnica nisipului kinetic.

Nisipul kinetic deschide o lume creativă, complet nouă pentru copii. Nisipul kinetic susține simțul tactil și atingerea în sine. Mai mulți receptori de atingere alcătuiesc sistemul somato-senzorial. Receptorii senzoriali pentru atingere transmit către creier, prin neuroni, privind temperatura, textura și presiunea obiectelor aplicate pe piele. Nisipul kinetic intervine în activitățile distractive din viața celui mic, dar și în activitățile de relaxare, de calm sau recuperare.

Motricitatea este capacitatea de coordonare și precizie a mișcărilor, fiind esențială în dezvoltarea optimă a copilului. Nisipul kinetic oferă acest beneficiu, de dezvoltare a motricității fine, prin faptul că cel mic execută prin joaca cu acesta, mișcări ce necesită minuțiozitate. În urma contactului cu nisipul kinetic, copilul atinge niște puncte importante precum: dezvoltarea musculaturii mâinii prin strângerea nisipului în pumn, tapotarea nisipului kinetic cu podul palmei, desenarea cu degetele în nisip, construirea diferitelor imagini, dar și transferarea dintr-o parte în alta a nisipului cu sau fără ajutorul instrumentelor destinate lucrului cu nisipul kinetic.

Prin activitățile cu nisipul kinetic, copiii își pot regăsi calmul. Ei își transferă atenția de pe problemele și stările negative pe care le au, pe joaca cu nisipul kinetic. Pe parcursul jocului cu nisipul kinetic, i se pot propune copilului diferite teme precum: realizarea unui labirint din nisip pentru mașinuța lui preferată sau construirea unui castel pentru a salva frumoasa prințesă. Copilul va intra în procesul de a-și imagina lucruri referitoare la sarcinile date cum ar fi: capetele labirintului, lungimea acestuia sau înălțimea castelului. Acestea sunt întrebările pe care le va pune, urmând să găsească răspunsuri și soluții și să își dezvolte imaginația.

În urma terapiei ce include nisipul kinetic, câteva dintre problemele ce devin mai ușor de gestionat sunt cazurile copiilor cu deficit de integrare senzorială, cu probleme în coordonarea ochi-mână sau precizie, a copiilor ce au nevoie de dezvoltarea motricității fine sau a dexterității și a fineței în execuție. Cazurile exacte de utilizare a nisipului kinetic ca metodă de recuperare sunt: autismul, Sindromul Down, malformații congenitale ale mâinilor, tulburări de sensibilitate și coordonare sau traumatisme ale mâinii și antebrațului.

Realizarea a diferite figurine, imagini și forme cu ajutorul instrumentelor speciale destinate lucrului cu nisipul kinetic.

Concluzionând, putem spune că exprimarea plastică a copiilor este extrem de bogată și nu trebuie influențată de o anumită manieră de lucru. De aceea, este nevoie să îi ajutăm să cunoască și să stăpânească bine procedeele și tehnicile de lucru specifice oricărei activitate. Totodată, trebuie ținut cont de faptul că aceste tehnici și procedee de lucru se întrepătrund și se completează reciproc. Deci, utilizarea a mai multe și diferite tehnici în crearea unei forme plastice va face să crească considerabil interesul și potențialul creator al copiilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucuș, Constantin, (2006), *Pedagogie*, Iași, Editura Polirom
2. Gherguț, Alois, (2005), *Sinteze de psihopedagogie specială*, Iași, Editura Polirom
3. Oprea, Crenguța Lăcrămioara, (2008), *Strategii didactice interactive*, București, Editura Didactică și Pedagogică
4. Păunescu, Constantin (1997), *Terapia educațională integrată*, Editura Pro Humanitate

Studiu de caz – Impactul jocului didactic în dezvoltarea limbajului copilului preșcolar

Prof. Ghiță Corina-Maria, Grădinița cu P.P. Sf. Ana Craiova

1. Ipoteza cercetării

Sistemul de învățământ preșcolar se află într-o continuă transformare. În contextul actual, accentul este pus pe activitățile integrate și pe caracterul interdisciplinar al acestora. Ca urmare a acestui fapt se poate remarca o evoluție în ceea ce privește gradul de realizare a obiectivelor cadru la finalul preșcolarității, pe de o parte, și importanța crescândă pe care societatea o acordă grădiniței, pe de altă parte. La nivelul individului care este, în cazul nostru, nimeni altul decât copilul, activitățile cu caracter interdisciplinar au o înrăurire pozitivă indiscutabilă, căci îl încurajează să descopere noi informații de știut, să interpreteze date conform unor direcții pe care reușește să și le traseze singur și, mai presus de toate, îl ajută să devină mai responsabil și independent.

Ponderea tot mai mare a interdisciplinarității subliniază, dacă mai era nevoie, necesitatea și importanța uriașă a jocului didactic pentru dezvoltarea multilaterală a personalității copilului preșcolar. Orice activitate organizată sub formă de joc devine accesibilă „micului om” care abia începe să descopere tainele cunoașterii. Gândirea, cu toate procesele ei, memoria cu cele două forme ale ei, motricitatea cu tot ceea ce cuprinde sunt foarte bine educate prin intermediul jocului didactic care nu îl pune pe copil între granițele rigide ale învățării așa cum este ea, mai târziu, descrisă de către școală. Însă, efectul jocului asupra tuturor celor enumerate anterior este umbrit de rolul colosal pe care acesta îl are asupra formării și evoluției limbajului și a capacităților de comunicare ale copilului.

Se poate afirma, fără a exagera, că marea artă a învățământului preșcolar este aceea de a-l învăța pe copil să se joace vorbind și de a-l încuraja să vorbească jucându-se. Mai mult decât atât, jocul didactic se insinuează în cele mai profunde straturi ale limbajului. Astfel, obiective precum formarea unei exprimări coerente, expresive și dezvoltarea capacității de a reda idei elevate și conduite morale devin posibil de atins. În aceste condiții este explicabilă amploarea pe care a luat-o jocul în cadrul curriculum-ului preșcolar și preocuparea pe care tot mai mulți specialiști din cele mai variate domenii i-o arată. Luând în considerare cele expuse mai sus, ipoteza de la care am pornit în cercetarea de față este următoarea: „Dacă în activitățile de educare a limbajului copiilor preșcolari - fie ele liber alese, recreative sau comune - se utilizează jocul ca principală metodă de acțiune, atunci capacitățile de comunicare ale copiilor

se dezvoltă mult mai repede și mai eficient, vocabularul se îmbogățește și se activează și întreaga exprimare a preșcolarilor cunoaște un progres rapid.”

2. Scopul cercetării

Pornind de la premisa că funcția de bază a învățământului preșcolar este aceea ce a-l pregăti pe copil pentru etapa școlară, se poate afirma că întregul proces instructiv-educativ care stă la baza acestuia este guvernat de necesitatea de a alege cele mai bune metode care să faciliteze tranziția grădiniță-școală prin înzestrarea preșcolarului cu deprinderile și priceperile necesare acestui proces. Toată această evoluție nu se poate realiza fără contribuția gândirii a cărei dezvoltare nu poate fi, însă, împlinită fără ajutorul limbajului - principalul ei instrument. Mai mult decât atât, între gândire și limbaj există o legătură atât de strânsă încât întreg potențialul primei depinde de valorificarea eficientă a disponibilităților celui de-al doilea. În cadrul cercetării de față mi-am propus explorarea acestei legături atât de indispensabile formării copilului ca individ pregătit pentru a înțelege realitatea situată în afara „lumilor” imaginare ale copilăriei, iar acest lucru nu poate fi realizat decât studiind principalul mod de acțiune cunoscut de copil: jocul. Dacă grădinița reprezintă puntea de trecere a copilului către școală, jocul didactic poate fi considerat liantul dintre ceea ce își imaginează copilul că știe despre lumea înconjurătoare și ceea ce știe cu adevărat. Așadar, *scopul acestei cercetări este de a delimita rolul și importanța jocului didactic ca metodă instructiv-educativă și ca formă de activitate, în dezvoltarea limbajului copiilor și în educarea și amplificarea capacităților de comunicare ale acestora.*

3. Variabilele cercetării

În cadrul studiului realizat se evidențiază două categorii de variabile:

- variabila independentă reprezentată de jocul didactic care deține funcția principală în dezvoltarea limbajului la preșcolari;
- variabila dependentă care constă în educarea limbajului și evoluția capacităților de comunicare ale copiilor preșcolari.

4. Obiectivele cercetării

Obiectivele pe care mi-am propus să le urmăresc în cadrul cercetării sunt următoarele:

- O1:** să identific nivelul de dezvoltare a limbajului copiilor prin intermediul unor jocuri didactice specifice;
- O2:** să introduc jocuri didactice care să le solicite intens vocabularul sub aspectul corectitudinii, coerenței și flexibilității acestuia;

- O3:** să cultiv, cu ajutorul unor jocuri didactice concrete, interesul preșcolarilor pentru a participa și iniția diverse situații de comunicare cu persoane de aceeași vârstă;
- O4:** să monitorizez și să consemnez progresele preșcolarilor pe parcursul experimentului;
- O5:** să compar rezultatele înregistrate la începutul și la sfârșitul experimentului;
- O6:** să elaborez concluzii și direcții de urmat cu privire la evoluția limbajului preșcolarilor și la îmbunătățirea capacităților de comunicare ale acestora în urma jocurilor didactice aplicate.

5. Eșantionul de subiecți

Cercetarea s-a desfășurat pe parcursul unui an școlar, eșantionul de lucru fiind alcătuit din următoarele grupuri:

- Grupul experimental – format dintr-un număr de 23 de preșcolari ai grupei mari „Greierașii” de la Grădinița cu program prelungit „Sf. Ana” Craiova, dintre care 21 au avut continuitate la grupă, iar 2 s-au înscris la începutul anului școlar;
- Grupul de control – reprezentat de un număr de 23 de preșcolari de la Grupa mare „Steluțele” de la Grădinița cu program prelungit „Sf. Ana” Craiova.

6. Eșantionul de conținut

Cercetarea este una de tip constatativ-ameliorativă, iar, în cadrul ei, mi-am propus, pe lângă observarea nivelului de dezvoltare a limbajului copiilor și ameliorarea însușirii deficitare a unor noțiuni sau completarea unor lacune. Pe parcursul cercetării am folosit o gamă largă de jocuri didactice specifice domeniului limbă și comunicare și axate pe educarea limbajului și dezvoltarea capacităților de comunicare. Astfel, am aplicat jocuri precum:

- jocuri menite să îmbunătățească vocabularul copiilor atât sub aspect cantitativ, cât și sub aspect calitativ;
- jocuri orientate spre exersarea tuturor tipurilor de acord gramatical;
- jocuri centrate pe utilizarea capacităților de comunicare;
- jocuri destinate folosirii corecte a formelor pronominale și a celor adjectivale;
- jocuri pentru însușirea corectă a formelor de plural și singular ale substantivelor.
- jocuri de verificare a folosirii formelor corecte ale numeralului ordinal, cardinal, multiplicativ și distributiv;
- jocuri destinate însușirii formelor de genitiv;
- jocuri privind folosirea corectă a timpurilor verbale, îndeosebi a timpului trecut - forma de perfect compus și de viitor;

- jocuri pentru exersarea formulelor de adresare, a formelor pronomelui de politețe, a cazului vocativ.

7. CONCLUZII

În urma folosirii unei largi varietăți de jocuri didactice cu scopul de a educa limbajul copiilor, am desprins o serie de concluzii privind modul de organizare a acestora și impactul pe care îl pot avea asupra educabililor:

- jocul didactic poate fi utilizat cu succes ca metodă de predare, însă acesta este mult mai util ca mijloc de consolidare, de aplicare și verificare a cunoștințelor dobândite;
- la grupa mare este foarte importantă diversitatea din cadrul aceluiași joc; aceasta este dată de introducerea unor variante noi în desfășurarea acestuia, de complicarea sarcinii didactice, dar și de folosirea unor elemente de joc și materiale didactice inedite, de la mijloace tehnologice și informaționale, până la obiecte din natură;
- în jocurile de educare a limbajului copiii trebuie activați continuu, iar timpii de așteptare între răspunsuri trebuie minimizați cât se poate de mult;
- preșcolarii au fost foarte încântați de jocurile didactice desfășurate pe echipe care le-au dat șansa să-și asume diverse roluri, de la lideri și organizatori de grup, până la purtători de cuvânt și supraveghetori; de asemenea, în cadrul echipelor, copiii au învățat să respecte anumite norme de comportament stabilite de comun acord și s-au deprins să asculte și să țină seama de opiniile celorlalți pentru ca o sarcină dată să fie realizată satisfăcător;
- probabil unul dintre cele mai benefice efecte ale jocului didactic constă în încurajarea spiritului de competiție, însă, vorbim despre o competiție pozitivă, copiii fiind puși în situația de a se autodepăși pentru a face față provocărilor mereu surprinzătoare ale jocului;
- cultivarea unei exprimări corecte și nuanțate se poate exersa în aproape toate jocurile din grădiniță, prin solicitarea formulării unor răspunsuri complete și detaliate;
- în multe dintre jocurile întrebuițate, factorul de mișcare a constituit un element activator, copiii fiind foarte atrași și dispuși să rezolve sarcinile didactice care le cereau să acționeze motric;
- imaginația și creativitatea pot fi exploatate eficace și cu efecte pozitive nu doar în cadrul jocurilor de creație, ci și prin intermediul celorlalte tipuri, dacă le cerem copiilor să găsească însușiri ale obiectelor și fenomenelor, să descrie imagini, să facă rime sau să compună ghicitori.

DANSUL- EXERCITIILE FIZICE ȘI ROLUL EDUCAȚIEI ESTETICE ÎN FORMAREA PERSONALITĂȚII ELEVILOR

Prof GHIȚĂ GHEORGHITA

Școala Gimnazială nr.3 Palanca

Jud . GIURGIU

Prin educație se urmărește formarea unei personalități în concordanță cu cerințele obiective ale societății, dar și ale individului. Ca orice fenomen social, educația are în mod implicit și un caracter istoric.. Ea a apărut o dată cu societatea , evoluează și se schimbă în funcție de transformările ce se produc în cadrul societății.

În educarea estitico-motrică, dansul este o artă complexă, ce se găsește la granița îmbinării altor trei forme separate de artă: muzica, artele plastice și teatrul. Practicarea sistematică și organizată a dansului are o influență deosebită asupra dezvoltării armonioase, fizice și psihice, în mod special a educației estetice.

Educația estetică reprezintă o componentă indispensabilă a formării personalității prin intermediul căreia se urmărește dezvoltarea capacității de a recepta, interpreta și crea frumosul. Arta, susține D. Salade, „ răspunde unor nevoi reale pe care le simte orice persoană , de a-și lămuri unele idei, de a-și motiva unele comportamente, de a-și fundamenta unele atitudini, sugerând , explicând, valorificând sau problematizând. Prin caracterul ei stimulatv, tonic, optimist etc., arta împinge la iubirea adevărului, a binelui, a științei și a vieții. Datorită forței de înrâurire, arta a fost folosită din timpuri străvechi ca mijloc educativ.” Încă de la Homer, de la grecii antici, preocupați de realizarea acelu kalokagathon(îmbinarea frumosului cu binele), trecând prin Renaștere preocupată de realizarea unei dezvoltări multilaterale, ajungând la neoumanismul secolului al XVII-lea, care subliniază rolul artei în procesul educației, și până în epoca modernă, oamenii au fost mereu preocupați, în diferite moduri, de a realiza educația estetică. Mutațiile intervenite în industrializarea accentuate, informatizarea au influențat fără îndoială și esteticul, care a pătruns în toate domeniile vieții și activității umane. Astăzi este unanim acceptată ideea potrivit căreia existența umană în toate determinările ei ar trebui să se conducă și după legile frumosului, ale armoniei, într-un cuvânt după legile esteticului.

Dansul este o activitate motrică, extrem de complexă, ce implică intelectul, emoțiile prin participarea efectivă a trupului și afectivă prin particularitățile personalității umane având un rol important în dezvoltarea simțului estetic.

Există discipline sportive cu un pronunțat caracter artistic ce vizează în principal, educarea expresivității corporale folosind mijloace artistice de comunicare prin expresie (gimnastică ritmică și sportive, sport aerobic, patinaj artistic, înot artistic etc).

Tehnica corporală , folosită în redarea esteticii corporale specific fiecărei discipline este extrem de variată și complexă, împrumutând din mijloacele de bază ale baletului clasic, dans modern, clasic, tematic, reprezentativ, de caracter.

Dansul, ca formă de educație folosită în programa școlară, se situează la un nivel inițial, de pornire, fără să fie pus accentul pe tehnica corporală, ci strict de comunicare, de exprimare a emoțiilor și sensurilor ce-l definesc, de construire a expresivității motrice proprii, prin participarea în procesul de creație artistică.

Dansul reprezintă sau ar trebui să întruchipeze nevoia, dorința, voința, trăirea, atitudinea, emoția individuală a unei personae sau a grupului de care aparține, în scopul provocării unei impresii asupra celor din exterior. Cu alte cuvinte, comunicarea dintre dansator și spectator (elev și profesor sau ceilalți colegi ai elevilor) trebuie să genereze legătura, raportul expresie-impresie.

Deci, această activitate presupune participarea profesorului (coregrafului), a elevului în calitate de subiect și al spectatorului, ce poate fi reprezentat prin profesor, ceilalți elevi, studenți sau a spectatorilor externi, părinți, prieteni.

Pe baza unei teme alese, este pusă în practică sub forma unei creații coregrafice, o înlănțuire de elemente exprimate fizic, dar și însoțite emoțional de ideea propusă și, bineînțeles, acompaniată de muzică.

„Din punct de vedere estetic, muzica provoacă executanților emoții plăcute, îmbogățindu-le totodată cultura generală și asigurându-le dezvoltarea expresivității în mișcare ” (V. Mociani, 1985). Muzica se constituie în mijloc de dezvoltare a creativității, imaginației.

„Concordanța muzicii cu mișcarea se manifestă sub două aspecte: unul din punct de vedere al caracterului muzicii și al doilea din punct de vedere al mijloacelor de expresivitate ale muzicii” (V. Mociani, 1985).

Competiția între participanți va crește elanul și dorința subiecților de afirmare, autodepășire sau de câștigare a întrecerii.

Spectacolul poate avea și un caracter demonstrativ.

Toate aceste forme de manifestare și prezentare ale produselor finite (dansuri, creații artistice, spectacole, serbări) vor urmări aceleași obiective:

- formarea unei ținute corecte;
- îmbunătățirea supleții și dezvoltarea mobilității articulare;
- educarea schemei corporale (plasamentul corpului în spațiu, conștientizarea și posibilitatea autocorectării pozițiilor segmentelor corpului în diferite planuri, direcții, în spațiu, lateralitatea);
- educarea simțului echilibrului (static și dinamic) ;
- orientarea spațio-temporală;
- educarea simțului ritmului;

- stimularea expresivității corporale prin formarea capacității de a reda un gest, o mișcare însoțită de emoția, trăirea, atitudinea, sentimentele, starea adecvată impusă;
- stimularea creativității și imaginației prin participarea activă la realizarea compoziției coregrafice;
- educarea ritmicității și muzicalității motrice,
- dezvoltarea capacității de autoapreciere a prestației motrice;
- încurajarea comunicării cu ceilalți- socializare- urmărindu-se astfel integrarea fiecărui individ în colectiv.

În școală, dansul va avea un rol deosebit prin dezvoltarea capacității de comunicare corporală, cu accent deosebit pe creșterea posibilităților creative, nedându-se importanță tehnicității. Subiecții vor fi sfătuiți să reproducă cât mai exact din punct de vedere tehnic mișcarea propusă și executată de profesor, bineînțeles și încurajați să dea și o interpretare proprie, să exprime ceea ce simt, ce-și imaginează, ceea ce îi inspiră sau le sugerează acompaniamentul muzical.

Combi-națiile coregrafice arătate de profesor vor antrena memoria motrică și coordonarea, vor viza capacitatea de concentrare, disponibilitatea, aprecierea reperelor și o dorință lăuntrică de autoperfecționare, de cunoaștere de sine, de conștientizare a corpului în mișcare prin intermediul imaginii modelului, dar și a propriilor imagini mentale.

În planul creației artistice, școala are sarcina de a asigura învățarea tehnicilor care să conducă la realizarea unor obiecte estetice, după ce, în prealabil, au fost depistate talentele și aptitudinile elevilor.

Educația estetică are o infinitate de efecte pozitive asupra personalității elevilor. Cele mai semnificative dintre acestea vizează calitatea procesului de socializare a copiilor, maturizarea condiției socio-morale (curaj capacitate de comunicare interumană ș.a.), formarea și rafinarea intelectului ca structură rațională și evaluativ-critică în plan mental, organizarea plăcută și eficientă a timpului liber prin recrearea unui univers propriu în sfera imaginativului, a afectivului, motivaționalului, motricului și volitivului, afirmarea și trăirea sentimentului identității culturale strâns legat de stimularea capacității copiilor de a iubi patrimoniul artistic al națiunii, stimularea inițiativelor în practicarea artelor etc. Într-o formulare sintetică educația estetică este aceea care-l reînvață pe copil „să trăiască armonia interioară și echilibrul între forțele imaginației și cele ale acțiunii, între vis și realitate, între aspirațiile eu-lui și acceptarea realității, între îndatoririle față de sine și cele față de semenii. A trăi în frumusețe presupune interes pentru măsură și armonie, deci, o moralitate superioară; o pregătire morală superioară duce la bucurie- efect și semn al armoniei interioare și echilibrului- iar pe planul acțiunii la dinamism fecund”. Stimulând într-un mod propriu expresivitatea și originalitatea, educația estetică se înscrie pe linia unei pedagogii a creativității. Ea impune să dezvoltăm la elevi aspirația lucrului bine și frumos făcut, exigența și bunul gust față de orice produs industrial, simțul echilibrului și simplitatea comportării frumoase, civilizate. Educația estetică școlară are drept esență formarea personalității elevilor prin intermediul frumosului din artă, societate și natură.

Pedagogia artistică urmărește două aspecte în procesul formării viitoarei personalități a elevului : educația pentru artă, care înseamnă educarea sensibilității artistice la copilul interesat de a descoperi, cunoaște, crea și de a instrui prin valorile artei și educația prin artă, cu valențe educative mult mai largi, care vizează dezvoltarea integrală a personalității.

Dezvoltarea aptitudinilor, intereselor și înclinațiilor elevilor reprezintă un obiectiv important al școlii. În ceea ce privește aptitudinile artistice, educația estetică urmărește atât depistarea acestora de la vârsta cea mai fragedă, cât și asigurarea condițiilor și mijloacelor necesare pentru dezvoltarea lor. Indiferent despre ce fel de aptitudini este vorba – muzicale, literare, coregrafice, plastice etc.- toți copiii, cu mici excepții, sunt capabili să asculte muzică, să recite, să deseneze, sau să danseze. Nu toți desfășoară aceste activități în același grad, între ei existând deosebiri calitative evidente. Cunoașterea acestor deosebiri este indispensabilă pentru desfășurarea educației estetice în cadrul școlii. Aptitudinile artistice, ca de altfel orice aptitudine, se dezvoltă prin exersare. De aceea sarcina școlii constă în inițierea elevilor de timpuriu cu tehnicile diferitelor arte, antrenarea lor la exercițiile de creație, studierea manifestărilor fiecărui elev și stimularea inițiativelor artistice, iar în cazul unor semne promițătoare îndrumarea elevilor spre școlile speciale de artă. La vârsta adolescenței, când elevii devin conștienți de aptitudinile lor și de rolul exercițiilor în dezvoltarea capacităților lor, ei vor fi îndrumați și stimulați treptat spre un proces de autoeducație în domeniul artistic preferat. Antrenarea elevilor în exerciții sistematice, specifice domeniului artistic pentru care ei dovedesc aptitudini și conducerea lor cu tact reprezintă o dovadă a măiestriei pedagogice.

Educația estetică ocupă, așadar, un loc important în formarea personalității copilului și adolescentului și acest proces depinde de ceea ce i se oferă copilului, mai ales în perioadele sensibile ale dezvoltării, începând cu vârsta preșcolară, urmărind o evoluție continuă a cărei finalitate este apreciată în termeni de maturizare psihoafectivă și intelectuală, care semnifică, în același timp, o adaptare suplă și posibilități sporite de autodeterminare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Crăciun, M., *Exercițiul fizic, izvor de sănătate*, București, Editura Sport Turism, 1984
2. Macovei, S.; Buțu, O., *Metodica predării gimnasticii ritmice în școală*, Editura Bren, București, 2007
3. Stoenescu, G., *Tinerețe, sănătate, frumusețe*, Editura Sport-Turism, București, 1990
4. Vișan , A., *Dansul pentru educația corporală*, Editura Cartea Universitară, București, 2005
5. Neacșu, I., *Educația estetică*, în *Curs de Pedagogie*, T.U.B., 1988

ȘCOALA TIMPULUI LIBER

Prof. Giorgi Isabela

Colegiul Economic „Virgil Madgearu” din Târgu-Jiu

Pentru că școala își propune să formeze oameni pentru societate, indiferent de formele și nivelurile lor de calificare, școala timpului liber vine ca un test dar și ca o lecție. Vernon Sanders Law spunea că „experiența este cel mai dur profesor, pentru că întâi îți dă testul și apoi îți spune care era lecția”. Astfel, școala timpului liber - o expresie care ne duce cu gândul și la „a avea școala vieții” așa cum am întâlnit-o adesea în limbajul popular și pe care o mai întâlnim în mediului școlar sub denumirea de „școala altfel”, este o sintagmă mult mai plăcută urechii și sufletului, întrucât timpul liber este asociat cu activități recreative, care ne aduc plăcere și satisfacții.

Dacă programul național „Școala altfel” urmărește să contribuie la dezvoltarea competenței de învățare și a abilităților socio-emoționale în rândul copiilor preșcolari/elevilor, prin activități inițiate și dirijate de către profesor, timpul liber și felul în care alegem să-l petrecem ne aparține. Asta nu înseamnă, că indiferent de ce alegem – plimbări, drumeții, excursii, activități sportive de orice tip, concerte, spectacole și lista este lungă, nu suntem puși în situația de a aplica în cazuri concrete multe dintre cunoștințele și abilitățile dobândite în școală, chiar dacă aceste cunoștințe au fost dobândite într-un cadru formal sau nonformal. Până la urmă, putem spune că am învățat cu adevărat atunci când în contexte reale, în care viața ne împinge, aplicăm ceea ce știm și găsim soluții la probleme atunci când le întâmpinăm.

Și pentru că spuneam anterior, că alegerile ne aparțin atunci când decidem felul în care ne petrecem timpul liber, aceste alegeri sunt însă influențate de o serie de factori precum: hobbyul sau nevoia, personalitatea fiecărui individ, setul de valori și convingeri, intervalul de timp alocat, posibilitățile materiale, etc.

În calitatea noastră de profesor (diriginte), formator de „caractere”, avem datoria de a insufla elevilor noștri dragostea pentru frumos, pentru natură, pentru oameni, organizând activități extracurriculare care să contribuie la dezvoltarea elevilor noștri a unor abilități și deprinderi cât mai variate, în concordanță cu tipul și specificul activităților propuse. Ca și concept educațional, școala timpului liber se concentrează pe dezvoltarea personală și socială a copiilor, tinerilor și, uneori, chiar a adulților, prin activități cu caracter recreativ desfășurate în afara programului obișnuit. Aceste activități extracurriculare sunt menite să stimuleze creativitatea, gândirea critică, să încurajeze învățarea prin abordări practice, în contexte reale de viață, și să dezvolte abilități dintre cele mai diverse, care nu întotdeauna sunt fundamentate în cadrul sistemului educațional formal.

Dintre principalele caracteristici ale activităților extracurriculare propuse în cadrul acestui concept, amintim:

1. **Diversitatea activităților** - activitățile pot fi extrem de variate, în tematici pluri, trans și interdisciplinare, de la ateliere de arte plastice, muzică, dans, teatru, sport, la cluburi de robotică, fizică-chimie, etc. la excursii, vizite la muzee, case memoriale, palate și castele, ș.a.
2. **Atractivitatea contextelor nonformale de învățare** - accentul se pune pe învățarea prin experiențe directe, personale și interacțiuni sociale ceea ce elimină presiunea învățării în sala de clasă favorizând astfel explorarea creativității și cunoștințelor individuale dar și colaborarea;
3. **Dezvoltarea abilităților sociale și emoționale** - participarea la astfel de activități contribuie semnificativ la dezvoltarea spiritului de echipă, a abilităților de comunicare, a empatiei și a încrederii în sine;
4. **Flexibilitate** – activitățile propuse pot fi adaptate pentru a răspunde unei palete largi de nevoi și așteptări (educație ecologică, educație rutieră, prim ajutor, voluntariat, etc.) și organizate în timp și spațiu în funcție de disponibilități;
5. **Promovarea sănătății fizice și mentale** - prin activitățile recreative (și cu precădere în cazul activităților sportive propuse), participanții își mențin sănătatea fizică, iar prin activitățile creative și sociale se asigură relaxarea și bunăstarea mentală;
6. **Comunitate și socializare** - prin aceste programe se oferă cadrul prielnic în care elevii pot interacționa, dezvolta prietenii, colabora și consolida relații, creându-se astfel un sentiment de apartenență la un grup sau o comunitate.

În ceea ce privește tematica activităților ce pot fi propuse și organizate ca activități extracurriculare în perioada școlară, aceasta, așa cum am menționat anterior, este una extrem de variată, profesorului revenindu-i sarcina de a identifica și selecta cea mai potrivită alternativă în concordanță cu nevoile și dorințele grupului său de elevi. Pot fi organizate tabere școlare pe diferite teme, ateliere de pictură, sculptură, concursuri culinare, cluburi de lectură, excursii educaționale, cursuri de dans, teatru, muzică și sport și multe alte exemple pe care le-am mai menționat deja. Toate acestea se constituie în oportunități de descoperire și dezvoltare personală deoarece elevii iau contact cu viața reală, fac conexiuni cu informațiile deja asimilate, dobândesc noi cunoștințe și, poate cel mai important, își descoperă abilități noi, pasiuni sau hobbyuri conturându-se astfel personalitatea și, de ce nu, poate chiar traseul profesional al viitorului absolvent.

Dar și după terminarea anilor de școală, organizarea timpului liber poate reprezenta un test și o provocare de care suntem conștienți sau nu, deoarece valorificarea timpului liber în mod constructiv poate fi o sursă infailibilă pentru evoluția și dezvoltarea personală a fiecăruia, indiferent de vârstă, și

totodată, prilej de combatere a sedentarismului sau burnout-ului – fenomene tot mai des întâlnite în secolul vitezei pe care îl traversăm acum.

În cele ce urmează voi exemplifica o astfel de activitate de petrecere (ghidată) a timpului liber în natură, activitate de tip drumeție, organizată în săptămâna „Școala altfel”, la Schitul Locurele, de la Lainici, în Parcul Național Defileul Jiului – arie protejată de interes național. Activitatea a fost un bun prilej de a face mișcare în aer liber, întrucât traseul a fost lung – s-au parcurs aprox. 12 km pe jos, de a identifica și recunoaște marcajele traseului montan, a admira peisajele impresionante și de a cunoaște mai în detaliu elementele de potențial turistic natural (Mții Gropul, poienița de mușețel, pădurile de fag, monumentele naturii Sfinxul Lainici și Stâncile Rafailă) dar și antropice (mănăstirea Lainici, Schitul Locurele) ale zonei. S-au prezentat informații în legătură cu importanța ocrotirii naturii și ce putem face fiecare dintre noi pentru a o proteja.

Activitatea s-a dovedit provocatoare, deoarece mulți elevi ai zilelor noastre preferă activități relativ sedentare, confortabile, unii dintre participanți dorind chiar să renunțe la traseul propus, considerând că e prea lung și obositor, dar prin motivații constante și informațiile transmise, cu încurajări permanente, am ajuns la destinația propusă și satisfacția a fost peste așteptări, toți elevii declarând în unanimitate, la final, că a fost o activitate foarte frumoasă.

În concluzie, cu implicare și dăruire, cu imaginație și curaj, putem iniția și derula activități de petrecere a timpului liber dintre cele mai atractive și captivante, cu impact asupra formării elevilor noștri sau cel puțin memorabile, bine păstrate în caseta de amintiri.

Bibliografie

- 1.Cosmovici, A. (1985) Caluschi, M., Adolescentul și timpul său liber, Editura Junimea, Iași;
- 2.Rață, G. (2007), Strategii de gestionare a timpului liber, Editura Pim, Iași.

METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE

Autor Carmen Gioroc , Școala Gimnazială Nr. 97, București

Învățământul modern pune accentul pe renunțarea la ideea unei evaluări care penalizează elevul în raport cu lipsurile sale, prin adaptarea inovativă dorind să sublinieze progresul elevului în învățare. În lucrările recente de metacogniție este încurajată abordarea unei evaluări formative, care ofera responsabilitate elevilor. Metodele moderne îmbină funcțiile formativă și informativă ale evaluării. Evaluarea cu ajutorul metodelor alternative dezvoltă capacitatea de conștientizare a elevului a funcționării sale cognitive, cercetând mijloacele ce pot regla propria învățare. Astfel, elevul conștientizează propriul progres.

Aceste metode inovative se numesc metodele interactive centrate pe elev, acele modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Învățarea-evaluarea în sistem blended-learning permite profesorilor să apeleze la o serie de resurse și activități pentru a oferi elevilor o experiență de învățare și evaluare individualizată. În acest sens, profesorii au la dispoziție o multitudine de platforme ce oferă surse bogate de informații. Materialele încărcate de profesori sau elevi pe o platformă ar trebui să contribuie la dezvoltarea și extinderea acestora.

Principalele caracteristici ale platformelor de e-learning sunt:

- autentificare;
- generarea de conținut;
- vizualizarea conținutului;
- diferite medii cu un profesor;
- efectuarea de activități, cum ar fi sarcini, grupuri de lucru;
- raportul activităților întreprinse de către elev;
- instrumentele de evaluare;

Importanța platformelor de e-learning este aceea că ele permit două tipuri de învățare:

- **Sincron** în care profesorul conduce lecția în întregime, creând, coordonând, adaptând și monitorizând mediul educațional;

-**asincron**, ceea ce implică faptul că elevul are un ritm personal de studiu, presupunând învățarea la distanță.

Așadar, platformele e-learning prezintă o serie de **avantaje**, cum ar fi:

- Accesarea cunoștințelor oricând și de oriunde;
- Flexibilitatea sporită atât pentru profesori, cât și pentru elevi;
- Activitățile sunt centrate pe elev;
- Favorizează colaborarea elevilor;
- Promovează creativitatea și descoperirea de noi interpretări;
- Permite accesul la noile competențe cerute de viața modernă;
- Informația poate fi modificată;
- Permite elevului să învețe în ritmul lui propriu;
- Oferă feedback rapid și permanent;
- Presupune costuri reduse de distribuție a materialelor;
- Are o capacitate mare de stocare;
- Permite interacțiune sincronă și asincronă între profesor și elevi;

Evaluarea didactică poate implica diverse metode și tehnici, iar selecția acestora depinde de obiectivele și conținutul învățat, precum și de nevoile și caracteristicile elevilor. În cadrul orelor de limba română pot fi utilizate următoarele metode inovative de evaluare:

- **Dezbateri** : Elevii pot fi implicați în dezbateri și discuții pe diverse teme literare sau sociale. Evaluarea se poate concentra pe capacitatea de a argumenta, de a susține puncte de vedere și de a asculta și a răspunde adecvat la ideile celorlalți.
- **Analiza și interpretarea textelor literare**: Elevii pot fi evaluați pe baza capacității de a analiza și interpreta texte literare. Pot fi propuse fragmente sau opere literare, iar elevii trebuie să identifice temele, personajele, simbolurile și să ofere interpretări argumentate.
- **Proiecte creative**: Elevii pot fi încurajați să creeze proiecte creative, cum ar fi scrierea de poezii, povestiri sau piese de teatru. Evaluarea poate fi realizată pe baza creativității, originalității și calității limbajului utilizat.

1. Oprea, Crenguța - Lăcrămioara (2008) – “ *Strategii didactice interactive*”, ed. a III-a, EDP, București,
2. Pânișoară, Ion- Ovidiu (2006) – “ *Comunicarea eficientă*”, ediția a III-a, Editura Polirom, Iași,
3. Cojocariu, Venera Mihaela (2004) – “ *Teoria și metodologia instruirii*”, EDP, București,

Les multiples visages de l'Internet

Prof. Gîrbăcea Mihaela-Emanuela

Liceul Tehnologic "Panait Istrati" Brăila

Les médias font partie de notre vie quotidienne, ils nous apportent une quantité énorme d'informations, mais pour arriver à l'information dont on a besoin, il faut savoir chercher. Et il est clair que de nos jours la voie la plus aimée d'accès à l'information est l'Internet.

Premièrement c'est très facile d'utiliser Internet et son outil de recherche Google. En se connectant à l'Internet, on est relié à un vaste réseau qui couvre le monde entier. On peut accéder au site désiré en utilisant l'ordinateur, le portable, la tablette... Ainsi on peut avoir un accès illimité aux informations les plus récentes, aux données importantes qui peuvent nous aider dans la vie pratique. Donc, l'accès y est très facile, rapide et bon marché ! En outre, on peut sauvegarder, imprimer les informations, on peut les citer dans nos ouvrages personnels. Elles sont souvent accompagnées de photos, d'une bande sonore, ce qui enrichit le contenu et facilite la rétention. Internet permet donc d'élargir son horizon éducatif et informatif.

Internet est aussi devenu la principale source de communication, très à la mode et appréciée par les jeunes d'aujourd'hui qui offre un espace de liberté et de créativité. On peut chatter avec ses amis, aller sur des réseaux sociaux tels Facebook, Twitter, lire et envoyer des courriels, jouer à des jeux en réseau.

En troisième lieu, Internet est devenu une source agréable (parfois exclusive) de passer son temps libre : on peut écouter et télécharger des films, de la musique, regarder des films, des séries en streaming, ce qui favorise d'autre part la piraterie.

Pour ceux qui sont très occupés, Internet facilite beaucoup les activités journalières - on peut payer ses factures en ligne, on peut passer des commandes sur internet, dans un mot on économise du temps.

Aujourd'hui, Internet est un membre à part entière de la famille. On peut tout faire grâce à Internet !

On entend souvent dire « l'Internet, nous connaissons tous ». Mais malheureusement tout comme dans la vie réelle, Internet est aussi un monde peuplé de dangers. N'oublions pas les réseaux de pédophilie, la violence, la pornographie que certains sites Internet favorisent. Pour les enfants les dangers sont partout sur Internet, mais surtout sur les chats. Les dialogues en direct, les courriels, messageries instantanées, partages de fichiers, et plus récemment les blogs où les enfants mettent leurs photos, les photos des amis, des parents, animaux et autres offrent des informations sur Internet accessibles à tous !

D'autre part, on assiste aujourd'hui à une dépendance à Internet, une vraie addiction qui touche de plus en plus de monde. On passe des heures entières devant l'écran, on en devient dépendant et sédentaire, isolé, replié sur soi-même, on néglige sa condition physique, sa famille..

Les "digital native" ne conçoivent pas leur vie sans Internet, ni que cela puisse être nocif. Les ados sont très accros à tout ce qui est mode, intégration de communautés virtuelles. Et Internet est le lieu idéal pour être au courant des dernières tendances. C'est le lieu où ils ont la liberté de s'exprimer sur des questions qu'un adolescent aurait du mal à poser ou à partager avec sa famille.

En conclusion, Internet est devenu un „mal moderne”, c'est clairement un outil merveilleux dans divers domaines mais il faut savoir faire un choix des sites qu'on visite et le « consommer avec modération ».

SITOGRAFIE

<https://www.edrawsoft.com/fr/internet-use.html>

<https://www.frenchtech-rennes.fr/quels-sont-les-principaux-avantages-de-linternet/>

Les plateformes interactives – un pas important vers l'innovation éducative dans l'enseignement des langues

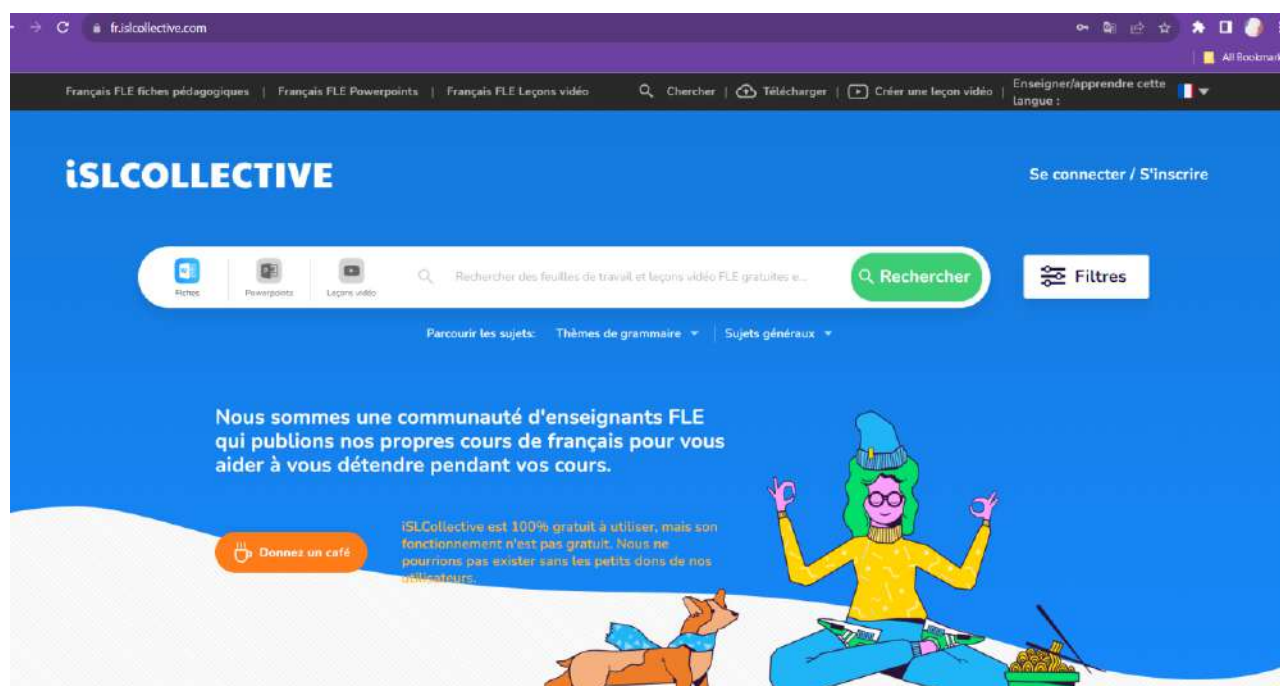
prof. Gîrbăcea Mihaela-Emanuela
Liceul Tehnologic "Panaït Istrati" Brăila

Nous assistons de nos jours à un engouement pour les plateformes interactives d'enseignement spécialement conçues pour les enseignants de langues. La technologie est déjà exploitée dans le domaine de l'enseignement des langues non seulement pour déplacer les cours de langue en ligne et mais aussi pour les rendre plus efficaces en classe. Il est indéniable que l'intégration des TICE en classe de FLE, en particulier le tableau blanc interactif, offre plus de dynamisme aux classes de français général ou spécialisé et l'intérêt des élèves accroît pour l'étude du français, surtout par l'utilisation des exercices en ligne, de la vidéo, des logiciels didactiques, du spot publicitaire et des diaporamas, l'exploitation de documents écrits et multimédia.

Au moyen des plateformes interactives, les enseignants peuvent facilement mettre en place des cours virtuels ou en présentiel et proposer du contenu assez inspirant pour leurs étudiants, en intégrant des tâches interactives et de la gamification.

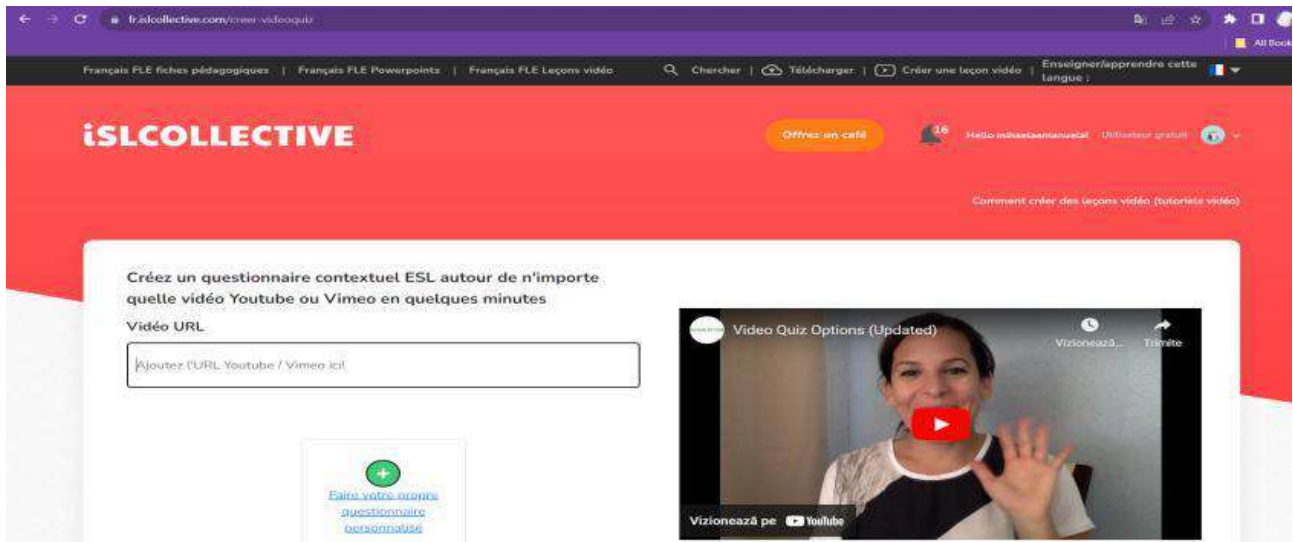
Une telle plateforme interactive assez inspirante et efficace dans l'enseignement des langues est la plateforme **fr.islcollective.com** qui est une communauté d'enseignants de langues des quatre coins du globe qui partagent leurs fiches pédagogiques gratuitement.

C'est une plateforme très utile où l'on peut créer ou télécharger gratuitement ses propres fiches pédagogiques FLE : doc, Powerpoint ou leçon vidéo.

À notre avis, le meilleur avantage de cette plateforme est que l'on peut faire des quiz personnalisés sur une vidéo à son choix.

On peut s'y inscrire avec son compte Facebook ou Google ou une adresse e-mail autre que Gmail. Après l'inscription gratuite, on peut créer sa propre leçon vidéo en ajoutant l'URL d'une vidéo à son choix.

Le meilleur avantage de cette plateforme est que l'on peut faire des *quiz personnalisés* autour de n'importe quelle vidéo Youtube ou Vimeo en quelques minutes.

On peut créer sa propre leçon en vidéo tout simplement en faisant un arrêt sur l'image et introduire les questions qui peuvent être sous la forme des QCM, de remplissage, une phrase brouillée que l'on doit mettre en ordre, trouver l'intrus, des questions ouvertes, des tâches d'appariement ou corriger le mauvais mot.

Voici l'exemple de deux leçons que nous avons créées sur cette plateforme : Les moyens de transport en France, trouvable à <https://fr.islcollective.com/francais-fle-lecons-video/les-moyens-de-transport-en-france/799967> et Le métier de mécanicien auto trouvable à : <https://fr.islcollective.com/francais-fle-lecons-video/comprehension-decoute/comprehension-de-lecoute-de-base-focus-sur-laudition/metiers/le-metier-de-mecanicien-auto-qcm/798623>.

En ce qui concerne le mode de jeu de ces exercices, on peut choisir entre plusieurs variantes : on peut *regarder sans quiz*, c'est-à-dire les élèves regardent sans interruption la vidéo avant de faire le quiz, ce qui s'avère très utile pour l'activité de pré-enseignement du vocabulaire utilisé dans la vidéo ; *le jeu de casino* où les étudiants obtiennent un capital de départ de 5 USD et placent les paris sur la bonne réponse. S'ils ont raison, ils gagnent et s'ils ont tort, ils perdent leur pari, ce qui amplifie le côté ludique de l'exercice ; *le mode non-interactif* où l'enseignant n'obtient pas les réponses des étudiants. Ceux-ci marquent leurs réponses sur les feuilles de réponses et on voit la réponse après chaque question ; et *le mode de jeu interactif* qui est le mieux adapté pour l'auto-apprentissage ou les devoirs car il permet aux étudiants de travailler par eux-mêmes, une fois connectés à la plateforme par leur propre compte.

Au fur et à mesure que les étudiants écoutent et visionnent la vidéo, ils répondent aux questions et ils voient la réponse instantanément.

On peut également attribuer comme devoir cette leçon vidéo si les élèves se connectent gratuitement à la plateforme et la tâche de correction de la part de l'enseignant est beaucoup facilitée.

Néanmoins, l'enseignant doit faire une démarche didactique qui nécessite assez de temps pour trouver la vidéo adéquate et créer des questions pertinentes adaptées aux objectifs établis et au niveau de la classe.

Les points faibles seront l'absence du téléphone portable chez certains de nos élèves ou une faible connexion à Internet en vue de se connecter sur la plateforme ou se créer un compte pour faire les exercices, mais cet empêchement peut être facilement franchi par l'utilisation du mode de jeu interactif dans la salle de classe à l'aide d'un projecteur ou du TBI, en obtenant les réponses de la part des élèves et en saisissant une, mais ce ne sera pas une activité individuelle, mais collective de leur part.

Pour remédier aux problèmes de connexion ou de portable, la plateforme nous fournit également des fiches sur papier, imprimables et pour les activités d'écoute nous pouvons tout simplement utiliser un ordinateur lié à Internet ou un fichier mp3 que nous avons téléchargé au préalable. De plus, une fois le contenu créé, l'enseignant peut facilement le copier ou le mettre à jour, en gardant ainsi le matériel pédagogique à jour.

À notre opinion, cette plateforme interactive est assez utile, car elle nous fait gagner du temps et elle peut être utilisée également comme un outil pour l'apprentissage mixte (Blended Learning) qui combine l'apprentissage en ligne en offrant aux étudiants la possibilité de travailler et apprendre à leur propre rythme et en présentiel, en classe, dans une ambiance décontractée et plus dynamique.

En guise de conclusion, l'utilisation combinée de divers médias, plutôt que de simples manuels, est plus performante et plus efficace pour transmettre et recevoir des connaissances. Grâce aux logiciels modernes d'enseignement et d'apprentissage comme la plateforme iSLCOLLECTIVE, il est possible d'augmenter la motivation des élèves à apprendre en leur proposant des outils agréables et inspirants.

PROIECT EDUCAȚIONAL

"PRIETENI DIN COPILĂRIE "

DOMENIUL ÎN CARE SE ÎNCADREAZĂ PROIECTUL:

Domeniul cultural-artistic, arte vizuale

An școlar:

1. Denumirea proiectului – *"PRIETENI DIN COPILĂRIE "*
2. Domeniul în care se încadrează proiectul: Domeniul cultural-artistic, arte vizuale
3. Tipul proiectului: Educațional
4. Durata proiectului: 9 luni
5. Perioada de desfășurare: Anul școlar

I. ARGUMENT

Parteneriatul educațional este privit nu doar strict un concept. Parteneriatul educațional este atitudinea adoptată în sprijinul dezvoltării societății prin prisma educativă și este, de asemenea, unul dintre cuvintele cheie ale pedagogiei contemporane, presupunând participare la o acțiune educativă comună, interacțiuni constructive acceptate de către toți partenerii, comunicare eficientă între participanți, acțiuni comune cu respectarea rolului fiecărui participant – interrelaționare.

Ca ființe umane toți suntem diferiți, dar în aceleași timp egali. Semnul de egalitate nu este obținut prin intermediul relațiilor pe care le împărtășim cu cei din jurul nostru, nici prin ceea ce considerăm că ceilalți așteaptă de la noi. Semnul de egalitate este dat de respectul față de cel de lângă noi și de posibilitatea de comunicare pe care avem ocazia să o valorificăm. Posibilitatea care ne este oferită necondiționat și care poate fi valorificată cu grijă pentru a identifica oportunitățile oferite de conviețuirea cu ceilalți. Diversitatea este mirodenia care ne încântă viața în relațiile pe care le stabilim cu ceilalți. Elementul exotic atrage și sperie în același timp, dar numai de noi depinde dacă vrem să depășim prejudecățile și stereotipiile pentru a cunoaște o lume nouă, o viziune asupra vieții și a valorilor acesteia. Capacitatea de a primi și de a dărua trebuie împărtășită de la cea mai fragedă vârstă pentru a putea ajunge la realizarea scopului dorit, și anume la conceptul de cultură universal în care fiecare să se regăsească și să se bucure de oportunitățile vieții fără teama de a fi judecat sau ignorat.

II.SCOPUL:

Realizarea unor contexte educaționale care să permită un schimb de experiență între cadrele didactice care își desfășoară activitatea în alt județ, iar în ceea ce îi privește pe preșcolari, formarea competențelor și atitudinilor specifice educației interculturale.

III.OBIECTIVE:

1.Pentru preșcolari:

- familiarizarea cu modul de derulare a unei corespondențe cu copiii din altă localitate;
- pregătirea copiilor în sensul dezvoltării personale și a inserției în comunitate;

2. Pentru părinți:

- să încurajeze inițiativele, implicarea elevilor și cadrului didactic îndrumător în parteneriat prin atitudine pozitivă;

- să se implice în asigurarea unui cadru favorabil desfășurării parteneriatului

3. Pentru cadrele didactice:

- să-și formeze o atitudine pozitivă față de participarea la parteneriat;
- să prezinte rezultatele muncii preșcolariilor.

IV. RESURSELE PROIECTULUI:

1. Umane:

- Copii din cadrul celor două grădinițe;
- Părinți;
- Cadrele didactice implicate în proiect;

2. Materiale:

- Portofolii, fișe, aparat foto, laptop, videoproiector, ecran;
- Fotografii, reviste
- Spații școlare și extrașcolare.

V. GRUP ȚINTĂ

- Preșcolari;
- Cadrele didactice implicate în proiect;
- Părinții.

VI. BENEFICIARI

- Grupa mică de copii de la Grădinița
- Educatoarele de la Grădinița
- Grupele de copii de la Grădinița
- Educatoarele de la Grădinița
- Directorii unităților menționate

VII. BUGET

- Personale
- Donații
- Sponsorizări

VIII. REZULTATE AȘTEPTATE

- O nouă experiență de parteneriat între două instituții preșcolare
- Prezentare Power Point cu activitățile desfășurate.

IX. MODALITĂȚI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

MONITORIZARE:

- Raportul specific fiecărei activități

- Rezultate concrete din timpul activităților desfășurate vor fi depuse în portofoliu ce va cuprinde: concluzii și direcții de acțiune;
- Realizarea unui album cu fotografii de la activitățile proiectului;

EVALUARE:

- Analiza produselor activităților realizate pe parcursul derulării proiectului.

X. IMPACTUL PROIECTULUI

- Inițierea unor relații de prietenie și colaborare între copiii și profesorii celor două unități de învățământ preșcolar
- Identificarea diferențelor în ceea ce privește stilul de viață, activitățile copiilor din marile orașe din țara noastră

XI. MODALITĂȚI DE REALIZARE SI PRODUSE ALE PROIECTULUI

- Întâlniri online
- Prezentări
- Mese rotunde
- Activități desfășurate pe ateliere de lucru (colaj, confecție)

PRODUSE ALE PROIECTULUI

- Expoziții;
- Fotografii;
- Desenele copiilor

Discuții libere între educatoare și educatoare-copii despre impresiile în urma derulării proiectului

XII.CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR PROPUSE

Nr. crt.	Denumirea activității	Perioada	Elevi/ Copii participanți	Responsabili	Locul desfășurării/ forma desfășurării
1	“Prietenii din copilărie”	Octombrie	Preșcolarii de la ambele grădinițe	Educatorele	Grădinița Grădinița..... Întocmirea proiectului și a documentației specifice
2	“Toamna în culorile ei”	Noiembrie	Preșcolarii de la ambele grădinițe	Educatorele Preșcolarii	Grădinița Grădinița..... Copiii împreună cu educatoarele vor desfășura activități artistice (pictură în aer liber,/ utilizarea materialelor din natură)
3	“Am plecat să colindăm”	Decembrie	Preșcolarii de la ambele grădinițe	Educatorele Preșcolarii	Grădinița Grădinița..... Interpretare de cântece/ colinde și poezii cu tematica Sărbătorii Nașterii Lui Isus
4	“Împreună tu și eu”	Ianuarie	Preșcolarii de la ambele	Educatorele Preșcolarii	Grădinița Grădinița.....

			grădinițe		Exemple de bune practici între cele două grădinițe
5	“Mărțișoare în dar vă oferim”	Martie	Preșcolarii de la ambele grădinițe	Educatorele Preșcolarii	Grădinița Grădinița..... Confecționarea de mărțișoare și felicitări pentru prietenii noștri; Fotografii
6	“Hristos a înviat!”	Aprilie	Preșcolarii de la ambele grădinițe	Educatorele Preșcolarii	Grădinița Grădinița..... Vopsim ouă de Paște (diferite tehnici); Fotografii
7	“Pentru că iubim natura”	Mai	Preșcolarii de la ambele grădinițe	Educatorele Preșcolarii	Grădinița Grădinița..... Acțiuni de ecologizare, curățenie în parcul grădiniței, plantare de flori; Fotografii
8	“Fii vesel, copile!”- 1 Iunie	Iunie	Preșcolarii de la ambele grădinițe	Educatorele Preșcolarii	Grădinița Grădinița..... Desene pe asfalt; concursuri și jocuri sportive; activități recreative, distractive

IMPLICAREA FAMILIEI ÎN ACTIVITATEA EDUCAȚIONALĂ A COPILULUI

Prof. înv. Preșcolar GLODEAN IULIA

Școala Gimnazială Valea Vișeuului

Grădinița cu PN Bistra, Maramureș

Părinții sunt cei mai importanți în universul copilului, ei au puterea să influențeze, să motiveze copilul și să-l conducă spre succes. Deosebit de important este ca familia să dea dovadă de respect față de învățare și de școală ca instituție. Pe lângă aceasta, părinții trebuie să se focalizeze pe aspecte esențiale privind motivația, deoarece este indispensabilă în procesul de învățare, se construiește în timp, presupune răbdare.

Părinților le revine sarcina de a se interesa zilnic de activitatea școlară a copilului comunicând în primul rând cu el. Ei pot observa dacă școlarul este motivat sau demotivat în îndeplinirea sarcinilor de învățare, respectiv efectuarea temelor pentru acasă. Prin discuții, cu mult tact și răbdare, se pot găsi acele argumente care să-l facă pe școlar să depășească stările de demotivare, să găsească resursele necesare îndeplinirii obligațiilor școlare, înțelegând importanța acestora.

Sădirea speranței în sufletul școlarului că parcursul școlar va fi plin de succese dacă el se va strădui să le obțină, încrederea în capacitățile copilului, remarcarea fiecărui progres realizat, aprecierea efortului depus cresc motivația și facilitează învățarea. Văzând că familia îi este alături și că este susținut moral, elevul va reacționa pozitiv dorind să nu dezamăgească și să evolueze. Bazându-se pe forțele proprii dânsul va demonstra că este competent și că ezitățile ori eșecurile sunt mici accidente trecătoare.

Familia trebuie să țină cont de următoarele aspecte în motivarea școlarului:

- ✚ Să îndrume copilul să-și propună obiective proprii de realizat.
- ✚ Să-l ajute să aibă un program organizat.
- ✚ Să îl încurajeze pe copil la fiecare pas.
- ✚ Să ia în considerare faptul că în timp se produc progresele.

- ✚ Să sublinieze utilitatea, caracterul aplicativ al cunoștințelor dobândite în școală pentru viața de zi cu zi.

- ✚ Să convingă copilul să se implice în construirea și alegerea traseului educațional.

Orice copil trebuie stimulat să devină implicat în propria sa formare, să i se asigure spațiul unde să își dezvolte personalitatea, să i se dea șansa să progreseze.

În familie copilul trebuie să respecte un program stabilit riguros cu activități, reguli, responsabilități.

Bineînțeles că nu toți copiii sunt la fel de dotați din punct de vedere intelectual, însă fiecare trebuie motivat după potențialul de care dispune. La fiecare se pot înregistra progrese trebuind valorificate aptitudinile, preferințele pentru un anumit gen de activitate (unii preferă sportul, alții muzica sau pictura), deoarece performanțe se pot realiza în toate domeniile.

Participarea activă a elevului în toate acțiunile ce se întreprind pentru educația lui îl determină să fie responsabil și direct implicat în propria lui formare.

Situațiile acestea afectează școlarul, așa că părintele trebuie să caute să inspire entuziasm, energie pozitivă, încredere în depășirea obstacolelor ce se ivesc.

Introducerea ideii că performanțele deosebite se obțin cu un efort susținut constant de o motivație intensă este utilă și pentru motivarea copilului. Văzând că părinții depun eforturi zi de zi și acasă și la serviciu, copilul ar trebui să înțeleagă că fără muncă nu se poate ajunge la rezultate bune.

Aș vrea să menționez câteva beneficii ale implicării părinților pentru ridicarea randamentului școlar al copiilor din clasele primare:

- ✚ Părinții pot ajuta copiii să-și gestioneze eficient timpul ca sarcinile școlare să fie efectuate
- ✚ Susțin activitățile începute la școală continuându-le și acasă cu copilul
- ✚ Școlarii obțin note mai bune și au mai puține probleme de comportament
- ✚ Copilul este orientat mai bine spre rezultate bune
- ✚ Părinții îl sfătuiesc să socializeze cu colegii care apreciază valoarea performanței

Pentru părinți e necesar să știe că laudele lor, mulțumirea sufletească, recompensele oferite copilului pentru rezultate bune la învățătură au un impact pozitiv spre deosebire de pedepse care erodează motivația, inhibă școlarul. Adoptarea unei atitudini pozitive a părinților, aprecierea școlii ca instituție de instruire și educație vor contribui la formarea și dezvoltarea personalității în ansamblu a elevului.

Bibliografie

1. Bernard, Michel E. *DA, POȚI! pentru părinți: Cum să creșteți performanțele copilului la școală*, Editura RTS. Cluj-Napoca, 2013.
2. Buzdugan, T. *Psihologia pe înțelesul tuturor*. Editura Didactică și Pedagogică. București, 2007.
3. Curriculum pentru Educație timpurie, 2019
4. Jinga I. *Educația și viața cotidiană*. București: Editura didactică și pedagogică R.A., 2008.

TĂRÂMUL MAGIC AL ÎNVĂȚĂRII
PROIECT ETWINNING, AN ȘCOLAR 2021-2022

Prof.înv.primar Adina Veronica Godja
Școala Gimnazială Dr. Ioan Mihalyi de Apșa
Sighetu Marmăției, jud. Maramureș

Jocurile educaționale de evadare oferă studenților de toate vârstele o abordare validă și captivantă a învățării. Prin joc, elevii învață mai ușor, sunt mai motivați, iar lecțiile se transformă în adevărate provocări! Din acest motiv, acest proiect s-a concentrat pe utilizarea și crearea de jocuri de evadare. Acest tip de jocuri se pretează la învățarea unei game de abilități trans-curriculare transferabile - cum ar fi colaborarea și formarea echipelor, abilitățile sociale, rezolvarea de probleme, gândirea laterală și creativitatea - datorită designului lor intrinsec care implică lucrul împreună pentru a rezolva puzzle-uri , ghicitori, mistere.

Obiectivele educaționale ale proiectului au marcat trezirea interesului pentru anumite discipline prin utilizarea gamificării și implicarea efectivă a elevilor în crearea de resurse pentru antrenarea și dezvoltarea competențelor digitale. Utilizarea unor aplicații digitale unice și crearea de jocuri de evadare conferă inovație și multă creativitate. În cadrul acestui proiect, elevii au fost încurajați să lucreze atât frontal, realizând diverse produse, cât și în echipă, pentru a realiza afișul colectiv, diverse prezentări, dar și pentru a sărbători evenimente. Repartizarea sarcinilor în funcție de potențialul fiecărui copil, utilizarea aplicațiilor digitale, crearea de contexte diverse pentru a învăța despre coordonate, siguranța pe internet sunt doar câteva elemente care au sporit valoarea proiectului. Implicarea elevilor a fost asigurată de caracterul ludic al metodelor folosite, de jocurile digitale și de organizarea activităților. Elevii si-au îmbunătățit abilitățile de comunicare cu semenii lor atât în limba română cat și limba engleză. Ei s-au bucurat de produsele de colaborare împreună, dobândind abilități legate de înțelegerea lecturii, auto-exprimare și utilizarea corectă a tehnologiei. Au fost create produse colaborative și comune pe tot parcursul procesului, în care , toate țările participante și-au dezvoltat scrierea creativă, gândirea critică, rezolvarea problemelor și încrederea în sine.

Metodele activ-participative au fost problematizarea, experimentarea, modelarea, simularea, metoda proiectului, metode de dezvoltare a gândirii critice, jocul jocul de evadare, puzzle, quiz,

iar ca evaluare s-au folosit metode alternative precum portofoliul, jurnalul reflexiv, observarea sistematică a comportamentului elevilor, investigația.

Acest proiect a fost selectat conform vârstei elevilor participanți. Elevii de 7-11 ani s-au descurcat minunat la fiecare etapă a acestui proiect. Proiectul a fost integrat în programa școlară prin diferite discipline școlare, precum limba română, științe, dezvoltare personală, educație plastică, educație tehnologică, limba engleză, educație moral-spirituală. În timpul acestor activități s-a încercat instruirea elevilor în abilități de comunicare orală și scrisă, în relații de grup, să aibă încredere în a se exprima pe un subiect dat, vorbind în engleză folosind vocabularul în sine. Elevii și-au exersat abilitățile de vorbire și ascultare în engleză atunci când au comunicat cu profesorii și elevii altor școli partenere în timpul întâlnirilor online organizat, exercitarea algoritmilor, pașii în jocurile de evadare.

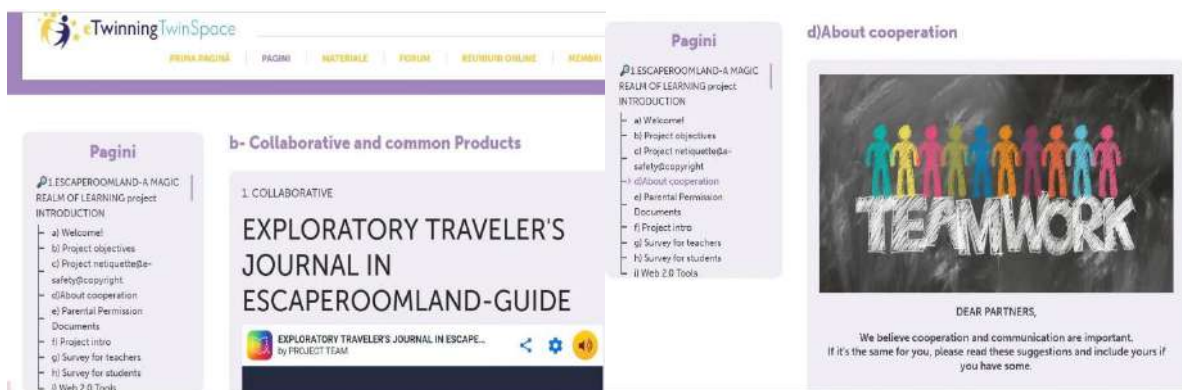
La educația plastică și tehnologică -logo, design de afiș, implicarea în jocul de culori și dimensiuni. La dezvoltarea personală și educația moral –spirituală au analizat principalele valori care trebuie împărtășite și respectate. Competențe digitale prin jocuri și aplicații utile pentru a-i învăța să se organizeze, sau să realizeze diverse produse în echipă -de exemplu Canva -crearea afișului și lucrul pentru Logo în echipă.

Folosirea tehnologiei a fost o parte importantă a proiectului nostru. Elevii și profesorii au lucrat în colaborare prin intermediul TIC, folosind TwinSpace-ul proiectului pentru încărcarea lucrărilor și în scopuri de comunicare și colaborare. Pentru prezentarea școlii și orașului s-au folosit ,youtube. Animoto pentru a realiza videoclipuri și pentru a ne prezenta lucrările, padlet,formulare google pentru prezentarea produselor obișnuite și pentru procesul de evaluare. Studenții au folosit smartphone-uri și tablete pentru a face fotografii și a înregistra întâlnirile online. Proiectul a avut o secțiune specială cu pagini create pentru a-i învăța pe copii să navigheze pe internet în siguranță. Fiind un proiect axat pe utilizarea internetului, prin crearea de jocuri, a fost necesară instruirea elevilor și profesorilor, explicându-le prin jocuri noțiunile de cyberbullying, despre utilizarea corectă a parolelor. A fost organizat evenimentul SAFE INTERNET DAY și care a avut ca probă un pașaport digital pe care elevii îl aveau dacă răspundeau corect la întrebări. A fost creat un joc despre utilizarea corectă a internetului, fiecare partener propunând împreună cu elevii o întrebare. S-a pus accentul pe însușirea noțiunilor de copyright și protecția datelor.

Proiectul este centrat pe studenți, adecvat vârstei lor, din viața pe care o pot face făcând și trăind. Cunoașterea studenților cu instrumentele tehnologice care pot fi utilizate diferit în educație la o vârstă fragedă a sporit interesul în proiect. Le-au plăcut instrumentele Web2 și s-

au distrat. Elevii au fost foarte mulțumiți de proiect, am văzut acest lucru în răspunsurile pe care le-au dat la întrebările adresate în sondaje. De asemenea, părinții au adoptat proiectul și l-au urmărit îndeaproape și au aflat despre eTwinning. Părinții au afirmat, de asemenea, că proiectul a fost benefic pentru copiii lor.

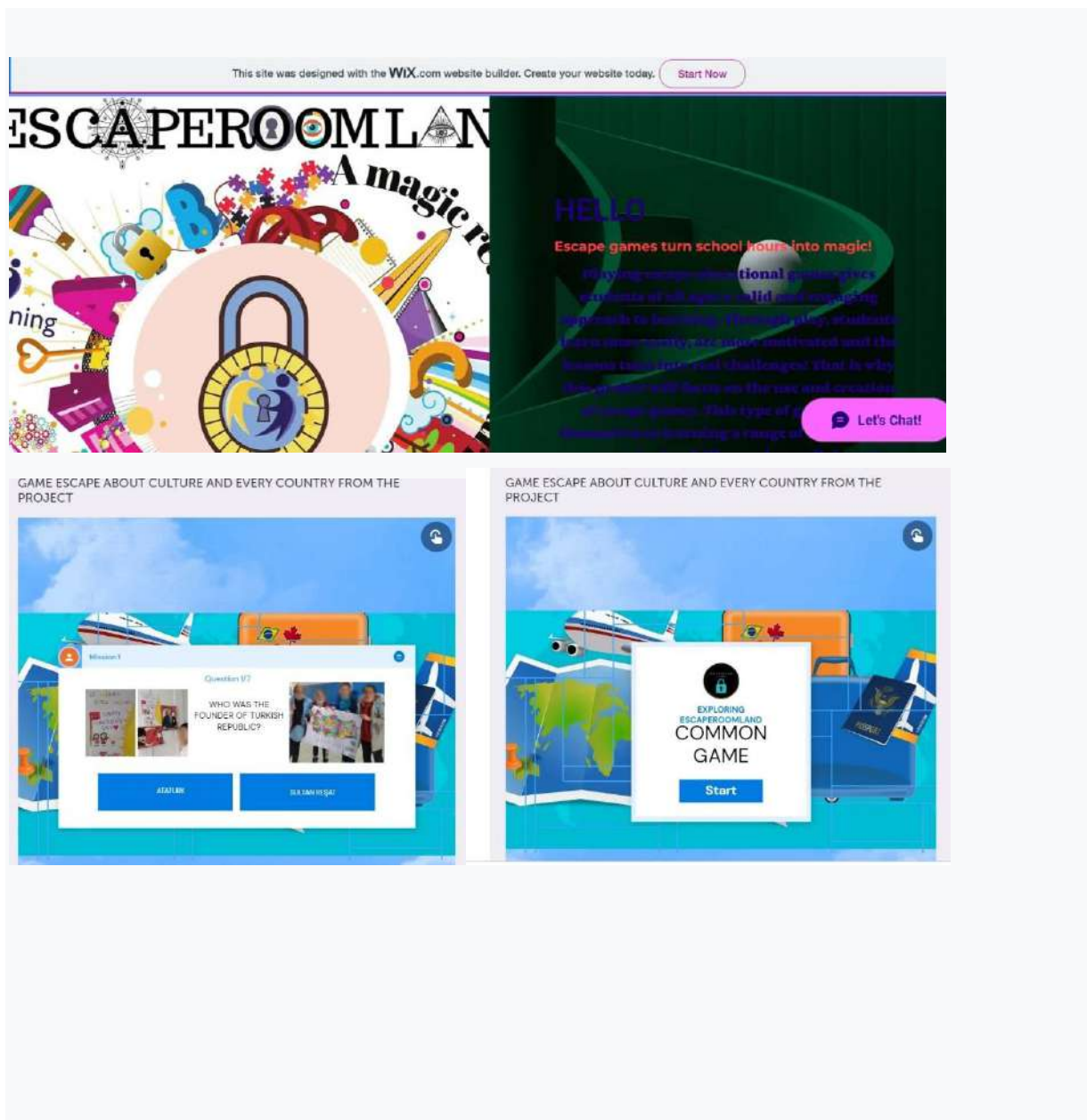
La finalul proiectului, am pregătit expoziția noastră virtuală și produsul proiectului nostru, cartea noastră digitală. Instagram, facebook, blog și site-ul web pentru a partaja și disemina activitățile pe pagina personală de Facebook a proiectului.

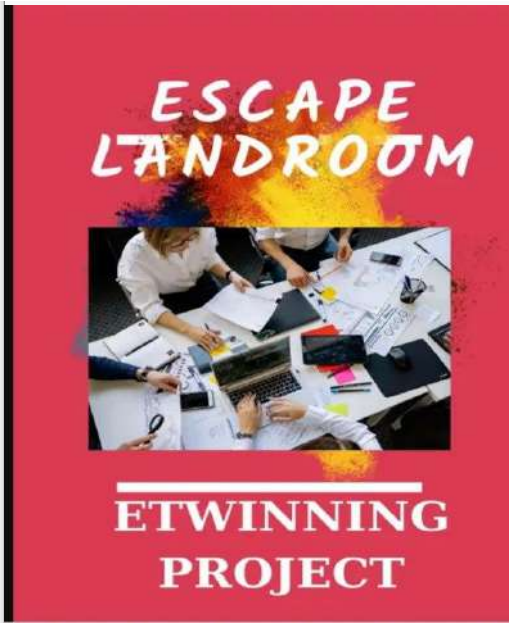

ESCAPEROOMLAND-A MAGIC REALM OF LEARNING , a fost și este un proiect eTwinning inovator, premiat în țări participante în proiect, în Portugalia, Ungaria.

eTwinning este o comunitate consacrată profesorilor și altor categorii de cadre didactice din domeniul educației și formării profesionale inițiale, începând cu educația și îngrijirea copiilor preșcolari și până la instituțiile de învățământ superioare care pregătesc viitoare cadre didactice.

eTwinning e prietenie, colaborare, muncă în echipă, susținere

Rolul metodelor interactive de grup în dezvoltarea abilităților sociale la preșcolari

GOIA BRÎNDUȘA DELIA
Profesor consilier, CJRAE Cluj

Abilitățile sociale reprezintă manifestarea unor comportamente adecvate și acceptate din punct de vedere social, care au consecințe pozitive asupra persoanelor implicate și permit atingerea unor scopuri. (Ștefan, Kallay, 2007).

Când copilul merge la școală are nevoie, mai mult decât de cunoștințe, de câteva abilități pentru a avea performanțe în acord cu potențialul precum: abilitatea de auto-control comportamental, abilitățile de cooperare, negociere și rezolvare de probleme și gestionarea emoțiilor, competența de a iniția și menține relații și capacitatea de integrare într-un grup. Pentru a învăța aceste abilități copilul trebuie sprijinit, ele se învață cu ajutorul adulților din viața lui, părinții și profesorii. Specialiștii spun că există șapte elemente cheie care stau la baza succesului pe care copiii îl vor avea în școală: încrederea, curiozitatea, intenția, controlul de sine, raportarea, comunicarea, cooperarea. (Daniel Goleman, 2001)

Metodele interactive de grup contribuie la dobândirea acestor calități iar dacă un copil vine sau nu vine în prima zi de școală cu ele depinde în mare măsură și de educatorii care au o mare responsabilitate în formarea unitară a personalității lui.

Primele sarcini de învățare în grup trebuie înțelese ca activități de dificultăți reduse al căror avantaj e că sunt realizate prin participarea celor mai mulți membri ai echipei, adică să învețe să fie și să lucreze împreună. Noțiunea de echipă e delicată în preșcolaritate deoarece presupune ca interesul grupului să primeze asupra celui individual, ceea ce nu poate fi obținut la această vârstă. Grădinița poate cel mult facilita producerea unor procese pregătitoare cu mare semnificație socială. (Păiși-Lăzărescu, Ezechil, 2011). Evident că pentru a transforma grupul, ca întreg, într-un mijloc de schimbare este necesară utilizarea „metodelor de grup” care vizează asimilarea educatorului în grup, astfel încât acesta să nu fie perceput de elevi ca străin sau exterior grupului, ci ca participant activ, interesat de problemele și destinul grupului.

Dezvoltarea abilităților sociale are implicații majore în asigurarea performanței școlare, asigurând sănătatea emoțională a persoanei și favorizând o bună integrare ulterioară a individului în societate. Competențele sociale de bază, precum *inițierea și menținerea unei relații și integrarea într-un grup* (Botiș, 2007), sunt dezvoltate în cadrul jocului, ca formă de organizare, metodă și procedeu în activitatea instructiv-educativă din grădiniță.

Utilizarea metodelor interactive de grup ca un joc cu reguli, joc de învățare, de cooperare, distractiv aduce beneficii reale pentru preșcolari, aceștia parcurgând sub formă de joc, conținuturile propuse. În cadrul lor predomină învățarea prin cooperare, valorificând potențialul fiecăruia, formând copiilor capacitatea de a relaționa și de a fi un membru activ în cadrul grupului. Valorile metodelor interactive de grup sunt: cooperarea, creativitatea, susținerea, respectul, non-discriminarea, responsabilitatea și autoresponsabilizarea.

Interacțiunea din cadrul metodelor interactive dezvoltă capacitatea de a lucra împreună, componentă importantă pentru viață și pentru activitatea profesională viitoare, dovedit fiind faptul că subiecții care lucrează în echipă sunt capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele în moduri variate și complexe, învățând mai temeinic decât în cazul lucrului individual.

Silvia Breben, (2008), vorbind despre eficiența grupurilor în cadrul metodelor interactive, subliniază importanța cunoașterii strategiilor de funcționare a grupului/ grupurilor ca fiind necesară pentru a desfășura activități eficiente în beneficiul fiecărui copil.

Implicarea activă a copiilor în grup este determinată de responsabilitatea pe care o are ca parte a grupului. Dacă într-un grup un copil este marginalizat, nu primește nici un rol, activitatea de grup nu este eficientă.

Pentru succesul interacțiunii în grup, este necesară dezvoltarea unor abilități, precum: capacitatea de a ajunge la un consens, de a trimite și a primi feed-back-uri, capacitatea de a asculta activ, de a fi receptiv și tolerant la părerile celorlalți, de a susține și de a accepta diferențele de opinie, de a reflecta asupra celor discutate, de a se concentra asupra priorităților precum și capacitatea de a oferi și de a primi ajutor din partea colegilor și de a nu prelua controlul grupului.

Un aspect important în *inițierea și menținerea unei interacțiuni* cu covârșnicii este acela că prin utilizarea metodelor interactive de grup se reduce la minim fenomenul blocajului emoțional, grupul oferind un sentiment de încredere, de siguranță, ce duce la dispariția fricii de eșec și curajul de a-și asuma riscul. Copiii timizi reacționează foarte bine la lucrul în grupuri mici, sunt stimulați să vorbească, să-și exprime ideile. Grupul le stimulează și dezvoltă curajul, încrederea în sine și în partenerul/partenerii de grup, stăpânirea de sine, declanșează buna dispoziție. Având o sarcină în grup este pus în situația de a fi frecvent în fața grupului și de a susține un punct de vedere. Constatând că stăpânește treptat situația, își va învinge timiditatea și va deveni un element activ, înclinat să lucreze colectiv cu un plus de încredere în sine.

Metodele de predare-învățare (Metoda predării/învățării reciproce, Mozaicul, tehnica Lotus, Comunicarea rotativă, Învățarea în cerc, Schimbă perechea, Puzzle, Bula dublă, Cubul, Acvariul, Mica publicitate, Partenerul de sprijin, Piramida etc) dezvoltă interrelaționarea în grup în cadrul învățării și obișnuiește copiii cu munca în grup. Astfel vor manifesta încredere și respect în comunicarea cu adulții și copiii, sporește interesul pentru tema pusă în discuție. Copiii împărtășesc și celorlalți ceea ce descoperă/știu despre o anumită temă, completează sprijiniți de educatoare, ajutând nu doar la schimbul de idei între grupuri de prieteni ci cu întreaga grupă de preșcolari incluzând astfel copiii ce în alte situații ar putea fi marginalizați. E necesar să creem condiții necesare pentru promovarea învățării interactive, să acordăm timp suficient pentru ca preșcolarii să-și exprime ideile și pentru a primi feed-back constructiv. Copiii sunt încurajați să-și exprime ideile și părerile proprii, fără teama de a fi ridiculizați, să-și dezvolte încrederea în forțele proprii și să înțeleagă valoarea propriilor idei și opinii.

Sub forma unor jocuri, metodele de fixare, consolidare și evaluare (Piramida, Diamantul, Ciorchinele, Ghicitorile, Benzi desenate, Posterul, Trierea aserțiunilor, Tehnica blazonului, Diagrama Venn, Jurnalul grafic, Turul galeriei, Harta conceptuală etc) ajută la fixarea cunoștințelor și oferă copiilor posibilitatea de a demonstra ce și cât au asimilat, departe de

contextul evaluării clasice ce poate inhiba copiii. Organizate în grupuri mici, aceste metode pot îmbrăca forma unor competiții între grupuri, stimulând comunicarea și expunerea a cât mai multe informații despre tema respectivă, în vederea câștigării atenției celorlalți. Se stimulează și autoevaluarea și evaluarea răspunsului celorlalți, prin completarea cu informații noi.

Unii copii au dificultăți de comunicare, de ascultare activă și întrerup conversația celorlalți. Prin metode precum Creioanele la mijloc, R.A.I., Explozia stelară, Cubul etc, prezentate ca jocuri cu reguli, preșcolarii sunt obligați să-și aștepte rândul pentru a vorbi, să stabilească contact vizual atunci când vorbesc, să-i asculte pe ceilalți, manifestând abilități de ascultare activă așteptând ca celălalt să termine solicitarea după care oferă răspuns, menținând contactul vizual. Preșcolarii ajung până la performanța de a pune întrebări atunci când i se povestește ceva, de a zâmbi, a da din cap în semn de aprobare sau dezaprobare.

Spre exemplu, strategia mozaicului este focalizată pe dezvoltarea capacităților de ascultare, vorbire, cooperare, reflectare, gândire creativă și rezolvare de probleme. Astfel, copiii trebuie să *asculte activ* comunicările colegilor, să fie capabili să expună ceea ce au învățat, să coopereze în realizarea sarcinilor, să găsească cea mai potrivită cale pentru a-i învăța și pe ceilalți ceea ce au studiat. Metoda R.A.I. are și ea la bază stimularea și dezvoltarea capacității copiilor de a comunica prin întrebări și răspunsuri ceea ce au învățat.

Metodele interactive de grup oferă copiilor ocazia de a *împărți obiectele și a-și împărtăși experiențe*. Metodele de fixare, consolidare și evaluare precum Blazonul, Posterul, Jurnalul grafic, Benzi desenate, Ciorchinele, pun copiii în situația de a împărți materialele comune primite pentru realizarea sarcinii, formulând în mod adecvat o cerere, utilizând formule de adresare politicoasă. În plus, învață să manifeste, cu sau fără ajutor din partea adultului, modalități adecvate de răspuns dacă nu primesc imediat obiectul. Aceste metode urmăresc activitatea preșcolarului în cadrul grupei, modul în care interacționează cu colegii, dacă împarte materialele cu alți colegi și cât este de dispus să se joace cu alți copii.

De asemenea, lucrând în echipă, li se oferă posibilitatea de a-și împărtăși părerile, ideile, experiența, strategiile personale de lucru, informațiile, capătând încredere în ei și devenind responsabili pentru ideile și acțiunile lor. Ascultând părerile celorlalți învață să privească critic mediul social în care trăiesc, să se descurce în situații reale de viață, își exersează capacitatea de autoevaluare, de a evalua alternative și a lua decizii, de a testa ipoteze. Se obișnuiesc să negocieze soluțiile, ideile, să rezolve o sarcină alături și împreună cu alți copii, comportându-se cu toleranță, afectivitate, sensibilitate și corectitudine cu cei din jur.

Pentru inițierea și menținerea unei relații, importante sunt și *oferirea și primirea de complimente*. Metodele ce pot fi folosite pentru interevaluarea produselor unei activități de grup precum Turul galeriei, Cercul complimentelor, Pânza de păianjen, pun copiii în situația de a formula și de a răspunde la complimentele primite. Copiii identifică lucrurile care le plac la persoana lor, la ceilalți copii sau la produsele activității acestora, își manifestă afecțiunea prin gesturi, descoperă activitățile, interesele comune, asemănările și deosebirile dintre ei.

De asemenea, fiind împărțiți pe grupe de către educatoare nu vor fi în grup doar copiii prieteni facilitând astfel integrarea copiilor marginalizați și crescând coeziunea grupei. Eficiența grupurilor eterogene este cunoscută, studiile demonstrând că într-un grup omogen cu

copii dotați, de același nivel cognitiv, psihic și social apare indisciplina, fiecare fiind dornic să-și prezinte cunoștințele, să rezolve sarcina, încălcând deseori regulile și manifestând nerăbdare.

Aprecierile pozitive, lauda, încurajarea, specifice metodelor interactive de stimulare a creativității, înlătură tendința de a critica sau necăji, stimulează formarea unor atitudini și capacități precum toleranța față de ceilalți, spiritul critic, curajul de a comunica ideile proprii. Utilizate pentru a-i ajuta pe copii să emită cât mai repede cât mai multe idei, fără ca, inițial, să se considere valoarea acestora, copiii învață să respecte ideile fiecărui membru al grupului, creând un climat pozitiv de lucru, și se dezvoltă abilitățile necesare muncii în grup.

Munca în grup presupune apariția conflictelor între membri, mai ales la această vârstă. Prin utilizarea metodelor interactive se stimulează *rezolvarea eficientă a conflictelor*, procesele negociative, dialogul. Preșcolarii sunt puși în situația de a utiliza strategii de rezolvare a conflictelor precum ignorarea, distragerea atenției, negocierea, compromisul cu ajutor minim din partea adultului. Copiii trebuie să negocieze pentru obținerea unui rol sau obiect, să renunțe în favoarea altui copil pentru a evita o ceartă și a realiza scopul comun al grupului, să accepte roluri, păreri și situații altfel decât ar fi vrut, crescând toleranța la frustrare, totul pentru binele grupului. În evaluare, indiferent de prestația individuală în grup, toți vor fi apreciați la nivelul rezultatelor comune. Copiii sesizează diferența dintre grupuri, conștientizează dacă au pierdut timp cu rezolvarea unor conflicte și uneori își reproșează, aduc argumente, suferă, chiar dacă grupurile nu sunt în competiție, observându-se la această vârstă dorința de perfecțiune, de succes, de câștig. Învață să-și exprime nevoile și dorințele fără a folosi un ton poruncitor, negociind în cadrul grupurilor mici mult mai bine decât ar fi făcut-o cu întreaga grupă.

Prezentate sub forma unor jocuri cu reguli, membrii grupului devin conștienți de necesitatea autoimplicării active în activitățile de grup, de necesitatea cooperării în interiorul grupului precum și de necesitatea *respectării regulilor aferente unei situații sociale* în vederea atingerii finalităților propuse. Regulile trebuie să asigure susținerea reciprocă în cadrul grupului, respectul față de fiecare persoană, față de întregul grup considerat ca grup social și față de sine. Se exclude inechitatea socială, culturală, economică și de gen asigurând șanse egale de implicare și activitate în grup, tuturor, indiferent de gen, etnie, religie.

Metodele interactive de grup educă răbdarea în respectarea regulilor impuse de joc sau de rezolvarea sarcinilor dar și așteptarea rândului într-o activitate. Vizează nivelul de răbdare al preșcolarului, dacă își poate stăpâni ideile și dorința de a vorbi, dorința de a fi mereu primul.

De exemplu, tehnica de învățare prin colaborare Creioanele la mijloc dă posibilitatea de a vorbi liber tuturor copiilor, îi încurajează să vorbească deschis, le dezvoltă gândirea critică. Înșă o dată ce un copil și-a expus punctul de vedere, nu mai are dreptul să vorbească până când toate creioanele se află jos, semn că fiecare a avut prilejul să spună ceva. Tehnica demonstrează copiilor că toți membrii sunt egali și nimeni nu are voie să domine, disciplinându-i. Le formează și consolidează deprinderea de ascultare activă și le dezvoltă capacitatea de a-și aștepta rândul să-și spună ideile. Dezvoltă totodată și competențele de relaționare și de comunicare, participarea activă, implicând toți copiii în realizarea sarcinilor propuse.

Este demonstrat faptul că în cadrul metodelor interactive de grup predomină învățarea prin cooperare, membrii grupului *cooperând cu alți copii* în scopul atingerii finalităților

commune, de a accepta ideile, sugestiile altor copii în cadrul jocului, de a corela acțiunile și interesele personale cu ale altor copii din grup, acceptând propuneri diferite. Au ocazia de a participa la activități de grup manifestând stabilitate și perseverență în joc.

Avantajele metodelor Philips 6/6, Braistorming-ul sau Tehnica 6/3/5 de a obține într-un timp scurt numeroase idei prin stimularea imaginației tuturor participanților, permit întărirea coeziunii grupului și angajează copiii în (auto)evaluare. Cooperarea din interiorul echipei se îmbină cu competiția dintre grupuri.

Împărțiți în mai multe grupe, sunt puși în situația de a demonstra compasiune față de alți copii din grupă, înțelegând că nu întotdeauna poți să ieși învingător. Sunt puși în situația de a se apropia și sprijini pe cei care au o neplăcere, de a se bucura de succesele colegilor și a-i felicita.

Prin utilizarea metodelor de cercetare în grup (Reportajul, Investigația de grup, Tema/Proiectul de cercetare în grup, Portofoliul de grup etc.) se stimulează atitudinea pozitivă față de munca în echipă sau grup descurajând negativismul și egoismul, se încurajează învățarea reciprocă, cooperarea, spiritul de echipă, competiția constructivă. Cooperarea cu alți copii se realizează prin împărțirea materialelor, disponibilitatea de a face ceea ce ți se cere, coordonarea acțiunilor pentru atingerea scopurilor, acceptarea ideilor membrilor grupului, negocierea și compromisul în cadrul grupului.

În cadrul utilizării metodelor interactive de grup copilul poate fi investit cu atribuții în grup, aceasta însemnând recunoașterea unor calități, a unei valori, dar și obligația de a-și onora statutul atribuit sau dobândit. În cadrul unor metode copiii devin „parteneri de sprijin“ atât ai colegilor dar și ai educatoarei, înlesnind activitatea de recuperare, dezvoltând încrederea în forțele proprii, cooperarea și lucrul în pereche și determinând „cunoașterea de sine “ și a colegilor.

Beneficiile unor metode precum Comunicarea rotativa, Schimbă perechea, Benzi desenate, metoda Bulgărelui de Zăpadă sunt că stimulează comunicarea, având uneori posibilitatea de a lucra cu fiecare dintre membrii colectivului. Stimulează cooperarea, ajutorul reciproc, înțelegerea și toleranța față de opinia celuilalt, copiii au posibilitatea să se bucure de finalitatea activității lor. Aceste metode pun copiii, ca membri ai aceluiași grup cu scop comun, în situația de *a oferi și a cere ajutorul* de la membrii grupului, dezvoltându-le aceste abilități. Copiii care socializează ușor sau se integrează foarte repede într-un grup îi ajută de regulă pe noii veniți și le explică regulile grupei, sau ale jocului la care urmează să participe.

În concluzie, utilizând metodele interactive de grup, copiii își dezvoltă capacitatea de a interacționa pozitiv și cu încredere cu copiii de vârstă apropiată și cu adulții cunoscuți, inițiind și menținând relații cu aceștia. Stimulându-le curiozitatea, copiii își formează deprinderea de a găsi singuri informații, de a aplica cunoștințele în diferite situații de viață, de a conștientiza stilurile de învățare pe care le preferă. Metodele interactive de grup încurajează autonomia copilului și promovarea învățământului prin cooperare. Favorizează dezvoltarea la preșcolari a abilității de a recunoaște și respecta asemănările și deosebirile dintre oameni, a capacității de a respecta regulile și de a înțelege efectele acestora, a capacității de a-și asuma responsabilități, de a negocia și participa la luarea deciziilor și de a coopera cu ceilalți favorizând integrarea preșcolariilor în grup și societate.

BIBLIOGRAFIE:

- Bocoș, M. (2013), *Instruirea interactivă*, Editura Polirom, Iași
- Botiș, A., Mihalca, L. (2007). *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până în 7 ani*, - Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar
- Breben S., Gongea E., Ruiu G., Fulga M., (2002), *Metode interactive de grup*, Editura Arves, București
- Silvia Breben, (2008), *Valoarea formativă și beneficiile metodelor interactive de grup*, în *Învățământul preșcolar în mileniul III*, MECT, Editura Reprograph, Craiova
- Dulamă, M. E., (2008), *Metodologii didactice activizante, teorie și practică*, Editura Clusium, Cluj-Napoca
- Ezechil, L.; Păiși-Lăzărescu M., (2011), *Laborator preșcolar*, Ed.V&Integral, București
- Goleman, D., (2001), *Inteligența emoțională*, Editura Curtea veche, București
- Kallay, E., Ștefan, C., (2007), *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari- Ghid practic pentru educatori*, Editura ASCR, Cluj-Napoca
- *** PRET, *Gata pentru școală*, (2008), București
- ***M.E.C.T., *Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între 3-6/7 ani*, (2009), București
- ***M.E.C.T., *Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6-7 ani*, (2008)
- Unitatea de management al proiectelor pentru Învățământul Preuniversitar
(*Pre-School Education in the European Union. Current Thinking and provision*, 1995)
- *** “*Repere fundamentale privind învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului între naștere și 7 ani*”, (2007), UNICEF

TENDINȚE ÎN PROCESUL DE MODERNIZARE A METODOLOGIEI DIDACTICE

Prof. ing. CORNELIA-IONELA GOMBOȘ
LICEUL TEHNOLOGIC „ȚARA MOTILOR” ALBAC

Metodologia de instruire se caracterizează printr-o permanentă deschidere la înnoire, la inovație. Reconsiderarea finalităților și conținuturilor învățământului este însoțită de reevaluarea și înnoirea metodelor folosite în practica instructiv-educativă.

Tendențele principale ale înnoirii și modernizării metodologiei de instruire sunt:

- *Valorificarea deplină a metodelor în direcția activizării elevilor*, a participării lor efective la dobândirea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor. Prin metodele de învățământ trebuie antrenate procesele intelectuale ale elevilor, să se imprime acțiunii de învățare un pronunțat caracter activ și formativ. Activismul, ca orientare a metodelor, presupune stimularea și dezvoltarea eforturilor elevilor, nu atât pentru a reproduce cunoștințele, cât mai ales pentru a opera cu ele.
- *Accelerarea caracterului formativ* al tuturor metodelor de instruire utilizate în activitatea de predare-învățare (clasice-renovate sau moderne), acestea asumându-și o intervenție mai activă și mai eficientă în cultivarea potențialului individual, în dezvoltarea de a opera cu informațiile asimilate, de a judeca și de a aplica cunoștințele, de a investiga și de a căuta soluții adecvate de rezolvare a problemelor sau situațiilor-problemă.
- *Aplicarea cu prioritate a metodelor activ-participative, centrate pe elev*, pe activizarea la maximum a structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea funcțiilor și potențialului psihofizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant al propriei instruirii și educații.

Creșterea ponderii metodelor activ-participative nu înseamnă renunțarea la metodele clasice de învățământ (observația, expunerea, conversația, demonstrația, exercițiul etc.), la cele de transmitere și asimilare a informației.

Metodologia modernă operează schimbări care țin de pondere, dar mai ales de valorizare, de sporire a potențialului formativ al metodelor clasice, prin accentuarea caracterului lor euristic și activ-participativ. Nu se poate spune că metodele tradiționale în sine sunt inefficiente, iar cele moderne eficiente. Totul trebuie judecat în funcție de contextul în care sunt folosite și, mai ales, dacă ele determină randament școlar sporit, economie de efort intelectual și de timp.

Selecția și combinarea metodelor la nivelul unităților de muncă independentă trebuie gândite în funcție de anumiți parametri, de anumite condiții ale învățării: obiective didactice, conținut,

particularitățile cantitative și calitative ale grupului școlar, caracteristicile psihologice, timp de învățare, experiență și factori de personalitate ai profesorului, costuri materiale.

Caracterul euristic ce se cere a fi imprimat metodelor, exprimă necesitatea creării în procesul în procesul de învățământ a unor condiții favorabile antrenării elevilor pe drumul căutărilor, al cercetării, care să favorizeze învățarea prin problematizare și descoperire.

O îmbinare și o alternanță sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (lectura, documentarea după diverse surse de informație, observația proprie, exercițiul personal, instruirea programată, experimentul și lucrul individual, tehnica muncii cu fișe etc.) cu activitățile ce solicită efortul colectiv (de echipă, de grup) de genul discuțiilor (sau dezbaterilor colective), asaltul de idei (*brainstorming*-ul), simularea, tehnici de interpretare a rolurilor, a jocurilor, studiul de caz, rezolvarea de probleme în microgrupuri etc.

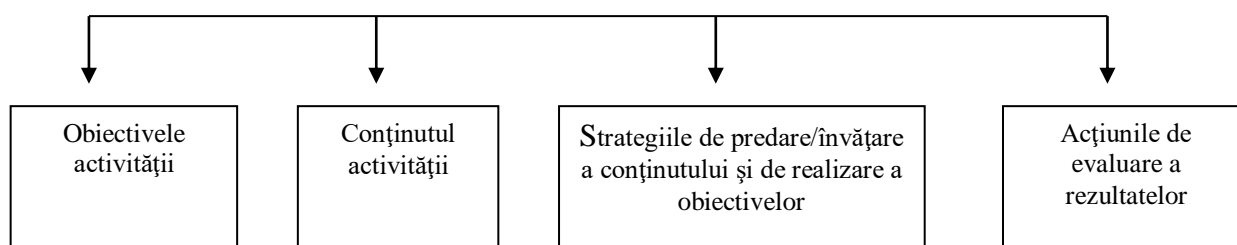

Fig. 1 Componentele actului didactic

Formarea competențelor presupune activități de învățare adecvate nivelului de dezvoltare ontogenetică a elevului și specificul disciplinei de studiu (exemple de activități de învățare specifice disciplinelor tehnice: învățarea prin descoperire, problematizarea, învățarea prin cooperare, simularea, jocul de rol). În toate cazurile, profesorul poate opta pentru folosirea unora dintre activitățile sugerate în programa școlară sau poate proiecta activități proprii, exemplele din programă fiind doar orientative; aceasta pentru că în contextul noului curriculum conceptul central al proiectării didactice este demersul didactic personalizat, iar instrumentul acestuia este unitatea de învățare.

Demersul didactic personalizat exprimă, în fapt, dreptul sau posibilitatea reală a profesorului de a decide cu privire la modalitățile optime de predare-învățare, astfel încât elevii să beneficieze de un parcurs școlar individualizat, în funcție de condiții și cerințe concrete. În consecință, proiectarea demersului didactic (anticiparea etapelor și acțiunilor concrete de realizare a predării-învățării) presupune trei acțiuni concrete: lectura avizată a programei, planificarea calendaristică orientativă, proiectarea secvențială a unităților de învățare și/sau a lecțiilor.

Noul model de proiectare didactică este centrat pe distribuirea conținutului disciplinei pe unități mari de ordinul capitolelor sau sistemelor de lecții, ordonate într-o anumită succesiune și

care urmează să fie abordate în decursul unui an școlar - denumite unități de învățare.

O unitate de învățare reprezintă o structură didactică deschisă și flexibilă, care are următoarele caracteristici:

- determină formarea la elevi a unui comportament specific, generat prin integrarea unor obiective de referință;

- este unitară din punct de vedere tematic;

- se desfășoară în mod sistematic și continuu pe o perioadă de timp;

- se finalizează prin evaluarea sumativă;

- este stabilită de către profesor.

Atingerea obiectivelor de referință/competențelor specifice se realizează cu ajutorul unităților de conținut - cadrul didactic selectând din lista cu "conținuturile învățării" acele unități de conținut care mijlocesc atingerea obiectivelor/competențelor preconizate.

În elaborarea planificării calendaristice se recomandă parcurgerea următoarelor etape:

1. Realizarea asocierilor dintre obiectivele de referință și conținuturi. Normal, asocierea ar trebui să se facă pornind de la obiective cărora li se vor aloca conținuturi special selecționate pentru a se asigura atingerea lor, dar momentan încă se parcurge decursul invers, de la conținuturi la obiective, pentru a se asigura păstrarea logicii interne a succesiunii acestora;

2. Împărțirea în unități de învățare. Se realizează pentru ca profesorul să identifice în conținuturile sugerate de programă acele module sau părți de materie (unități de învățare) care să satisfacă următoarele cerințe:

- să fie supraordonate lecțiilor;

- să aibă coerență vizibilă,

- să fie relativ ușor de denumit;

- să vizeze aceleași competențe specifice;

- să acopere minim 2 ore și maxim 7-8 ore;

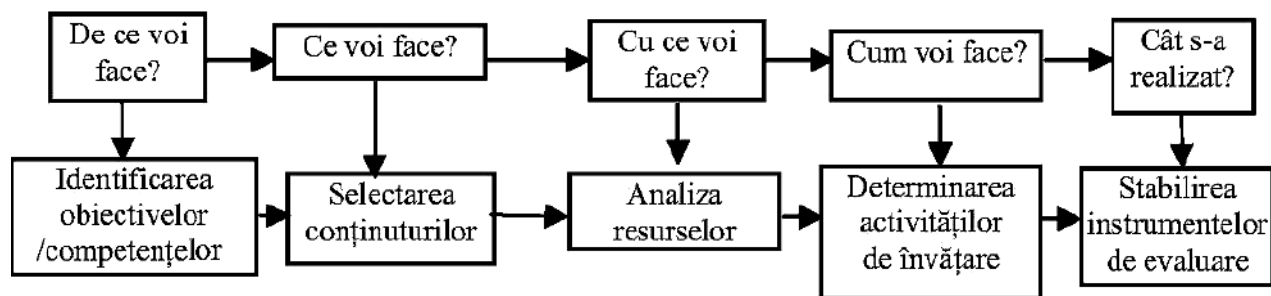
- să se finalizeze printr-o evaluare sumativă.

3. Stabilirea succesiunii de parcurgere a unităților de învățare. Se realizează în funcție de succesiunea conținuturilor sugerate de programă, **dar** în anumite situații bine argumentate de logica instruirii, unele unități de învățare (sau părți ale acestora) pot fi plasate în planificarea calendaristică și în altă ordine cu condiția să asigure atingerea obiectivelor asumate și să susțină sistematizarea și continuitatea învățării.

4. Alocarea timpului considerat necesar pentru fiecare unitate de învățare, în concordanță cu obiectivele de referință și conținuturile vizate (diferă de la un profesor la altul, în funcție de mediul educațional, structura anului școlar, alți factori).

Schema conceptuală a oricărei proiectări didactice la nivel de unitate de învățare este, în

principiu următoarea:

Evident că în parcurgerea acestor etape de operaționalizare a proiectării unității de învățare, profesorul activează propria-i competență profesională și psihopedagogică, creativitatea și inventivitatea, talentul pedagogic și inspirația. Pentru aceasta, profesorul trebuie să delimiteze corect tema unității de învățare, raportându-se la programa școlară și apelând la diverse surse științifice în scopul realizării țințelor propuse.

Viziunea personală a profesorului implică luarea în considerație a tuturor elementelor care caracterizează învățarea (interesul elevilor, achizițiile anterioare, ritmul de învățare, integrarea conținuturilor pe nivele de explicitare - abstract și concret -, învățarea prin cooperare, asigurarea interdisciplinarității etc.).

De asemenea, este importantă și stabilirea atentă a succesiunii de parcurgere a subtemelor unității de învățare, creând elevilor posibilitatea să sesizeze și să înțeleagă cauzalitatea fenomenelor, de exemplu, și să rezolve probleme cu grade diferite de complexitate apelând la observare, investigare și reflecție.

După cum am menționat, în proiectarea unităților de învățare profesorul este preocupat și de stabilirea modurilor și instrumentelor de evaluare a demersului didactic de predare-învățare, așa încât să fie posibilă evidențierea nivelului de formare a competențelor preconizate. Este importantă atât evaluarea cantității de informație de care dispune elevul, cât mai ales, evaluarea capacităților și competențelor dobândite (ce poate să facă efectiv elevul cu ceea ce știe, a învățat). În acest sens, este important ca profesorul să inițieze simultan mai multe acțiuni:

- să se raporteze la obiectivele cadru și de referință (respectiv competențele generale și specifice) ale programei;
- să stabilească performanțele (cel puțin minime) pe care le pot atinge elevii, pentru a demonstra că au atins aceste obiective (respectiv competențe);
- să stabilească când urmează să evalueze;
- să precizeze tipurile și instrumentele de evaluare.

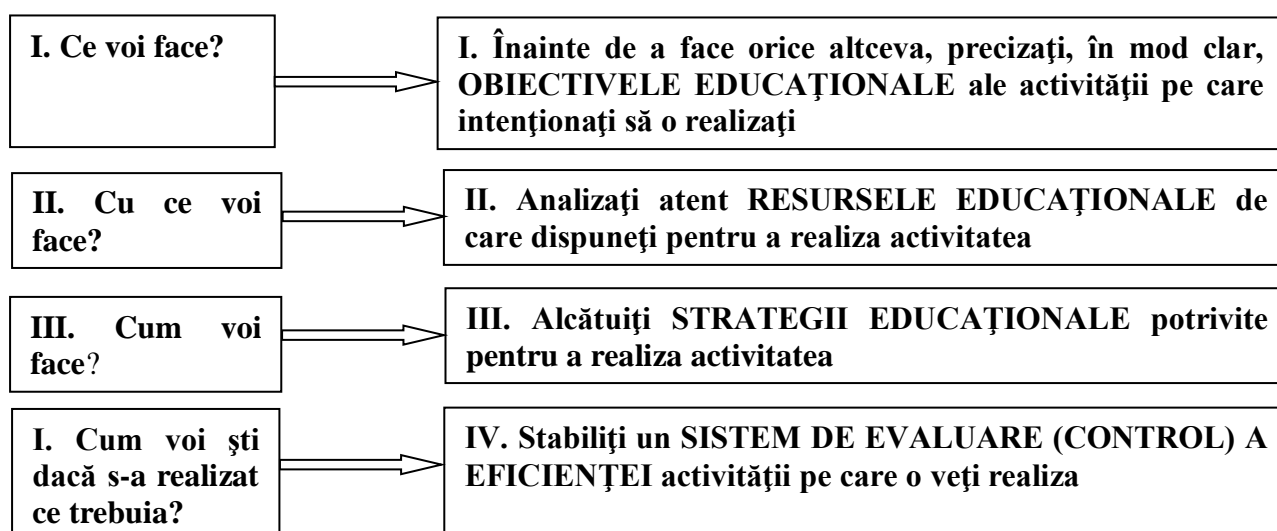
În acest sens, se recomandă realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea sumativă (care doar inventariază, selectează și ierarhizează prin notă achizițiile școlarului) și evaluarea formativă (care vizează valorificarea potențialului de care dispun elevii). În activitatea didactică este

recomandată folosirea întrebărilor care solicită elevilor să reflecteze, să speculeze, să reconstruiască, să creeze sau să integreze un răspuns.

Preocupările referitoare la folosirea întrebărilor se concretizează în diverse instrumente cu destinație didactică, cum ar fi taxonomia interogării adaptată de Sanders după Bloom (întrebări interpretative, întrebări aplicative, întrebări analitice, întrebări sintetice, întrebări de evaluare etc.). Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare va fi însoțită, sistematic, de o autoevaluare sau de evaluare prin consultare.

Schema de principiu a *etapelor proiectării didactice* sunt: ¹

- a. Ce voi face?
- b. Cu ce voi face?
- c. Cum voi face?
- d. Cum voi ști dacă ceea ce trebuie realizat s-a realizat?

Înainte de a trece practic la realizarea lecției, profesorul ia o serie de decizii privind componentele cheie ale lecției, care se concretizează în următoarea succesiune de acțiuni (Cucuș, C., 1996, p. 125):

- a) analiza generală a lecției prin consultarea programei, a manualului sau a altor materiale bibliografice;
- b) determinarea obiectivului de referință/competenței specifice și a obiectivelor operaționale prin decelarea capacităților umane ce pot fi identificate, măsurate, exprimate;
- c) selectarea și organizarea conținutului învățării în unități și teme principale, care să fie convergente și să slujească obiectivele fixate;
- d) alegerea și combinarea metodelor și procedeele didactice pentru situațiile concrete, în acord cu secvențele de conținut, particularitățile elevilor, obiectivele lecției;

¹ L Jinga și I. Negreț (1994, p.79)

- e) selectarea unor mijloace de învățământ sau proiectarea unor materiale cerute de fiecare eveniment al instruirii;
- f) stabilirea modalităților de activitate cu elevii (activitate frontală, abordare individualizată, lucrul în grupuri sau pe grupe de nivel, activitate combinată);
- g) alegerea metodelor și a instrumentelor de evaluare corespunzătoare pentru a constata nivelul realizării obiectivelor propuse.

Proiectarea lecției se finalizează cu elaborarea unui proiect de lecție. Elaborarea proiectului didactic, document de conducere a oricărei activități de învățământ, marchează trecerea de la anticiparea mentală a scenariului didactic la materializarea practică a acestuia. Evident, proiectul didactic este construit în funcție de tipul de lecție și de structura acesteia.

Se impune o precizare: nu există un model prestabilit și obligatoriu de proiect didactic al unei lecții; profesorul are posibilitatea reală de a decide ce variantă/model de proiectare secvențială adoptă, pentru aceasta consultând literatura de specialitate și activându-și creativitatea și competența pedagogică.

Inovația educațională

Educația reprezintă un sistem al vieții sociale sensibil la mesajele viitorului; viitorul fiind acțiunea actuală asupra condițiilor date, o anumită transformare, inovare și schimbare, a crea premise și nu a impune soluții unilaterale. G. Berger anticipa, cu mulți ani în urmă, că „trăim într-o lume în care, nu va mai fi loc decât de inovatori”. Societatea contemporană generează inovații numeroase și variate, pe diverse planuri (sociologic, pedagogic, economic, tehnic). Inovațiile din învățământ reprezintă un proces deosebit de complex ce presupune dezvoltare, schimbare, reformă, modernizare, perfecționare. Inovarea pedagogică este o mișcare de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan. Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional.

Procedeele tehnice de aplicare a inovațiilor sunt:

- remanierea, care vizează schimbări de structură, ca spre exemplu noua structură a învățământului liceal și superior;
- substituirea, de exemplu, înlocuirea unui manual cu altele mai moderne (manuale alternative);
- restructurarea, spre exemplu a planului de învățământ, prin introducerea unor noi discipline (informatica, ecologia);
- adăugarea, adică introducerea unor elemente noi în învățământ, a planurilor cadru, a calculatorului ș.a.;
- eliminarea unor forme învechite cum sunt relațiile autoritare și înlocuirea lor cu cele democratice în relația profesor-elev.

Inovația educațională este o schimbare cu caracter deliberat și voluntar, este o operație al cărei obiectiv este de a determina instalarea, acceptarea și utilizarea unei schimbări. După Lazăr Vlăsceanu, inovația în învățământ se poate realiza prin reforma educațională și schimbarea pedagogică. Prima desemnează un tip de inovație structurală și sistematică – sistematică și structurală, care afectează funcționarea și raporturile structurale din întregul sistem de învățământ, având totodată referință intersistemică. A doua formă de realizare urmărește „îmbunătățirea sau modernizarea practicii educaționale, conform cu obiective predeterminate.” În viziunea autorului, cele două se pot corela în cadrul unui proces de inovare planificat. Același autor mai precizează că schimbarea are anvergura reformei „fiindcă propune inovații și redimensionări la nivelul structurii, al combinării metodelor de

predare-învățare și evaluare”.Iar inovația în educație și învățământ este o necesitate stringentă și o premisă a afirmării societății educative.Inovația în educație și învățământ poate fi definită ca o îmbunătățire măsurabilă, deliberată și durabilă, produsă ca urmare a instalării, acceptării și propagării unei schimbări. Ea reprezintă o înnoire intenționată și bine fundamentată, sugerată grație desfășurării de cercetări pedagogice științifice.

O înnoire dobândește statut de inovație dacă îndeplinește următoarele cerințe:

- presupune schimbări de fond privind strategiile educaționale, modificări de atitudini și mentalități;
- presupune transformări importante și eficiente pe scară largă și de durată;
- presupune modificări substanțiale în proiectarea politicii educaționale.

Așadar, inovația în învățământ constă în acceptarea, instalarea și utilizarea unei/unor schimbări cu efecte pozitive asupra activității educaționale ulterioare. Inovațiile nu au valoare în sine și pentru sine, ci numai atunci când se pot „integra și articula în contextul general al sistemului educațional, sincronizându-se cu logica acestuia” (M. Bocoș).Dacă inovațiile presupun un factor de masă critică, reprezentând gradul de presiune care se exercită în favoarea schimbării, și un factor de prag critic, respectiv, o anumită investiție de resurse umane, temporale etc., atunci putem vorbi de următoarele tipuri de inovații în școală (adaptare după A.M. Huberman):

1. Inovații materiale, care vizează mediul educativ și echipamentul școlar: sălile de clasă, laboratoarele, cabinetele, mijloacele de învățământ, manualele, cărțile ș.a.m.d.

2. Inovații „de concepție”, referitoare la modalitățile de proiectare și organizare a procesului instructiv-educativ, la întregul curriculum școlar și la componentele acestuia: conținutul învățământului, strategiile de predare și învățare, strategiile de evaluare etc.

3. Inovații legate de conduita interpersonală, care vizează atât rolurile și relațiile dintre cei doi poli/ factori ai binomului educațional – educatori și educați, cât și relațiile stabilite între cadrele didactice (de exemplu, colaborarea pentru realizarea unor cercetări pedagogice, pentru organizarea de cercuri școlare pe arii curriculare sau cu caracter interdisciplinar, pentru creșterea randamentului școlar etc.), relațiile dintre educatori, educați și personalul administrativ ș.a.m.d.

Diferitele tipuri de inovații educaționale se bazează, în primul rând, pe schimbarea concepției și a atitudinii cadrului didactic față de problemele care

apar în realitatea educațională. De aceea, se impune ca absolut necesară educarea și autoeducarea cadrelor didactice în direcția producerii, acceptării și introducerii inovațiilor educaționale. Dacă inovațiile reprezintă orice schimbare în structura și randamentul sistemului de învățământ (de la manifestările de suprafață, până la restructurările fundamentale), reformele sunt o instituție unică pentru toate tipurile de inovații care proiectează pe o durată mai mare schimbările necesare la toate nivelurile funcționale ale structurilor. Deosebirea față de inovațiile curente constă în faptul că reformele operează o schimbare de ansamblu în cadrul de desfășurare a învățământului, intervin mai rar și, introduc în interdependența lor mai multe inovații simultane. Reformele nu pot fi confundate cu inovațiile, indiferent de intensitatea lor, deoarece ele nu sunt decât un instrument, instituție socială, cu funcții specifice. Conceptul de reformă este un concept complex, care poate fi nuanțat și analizat din perspectiva diferitelor domenii: istorie, sociologie, filozofie, politologie, economie, drept, științele educației. Prin dimensiunile și deschiderile sale multiple, de ordin istoric, sociologic, economic, juridic, reforma are un puternic impact psihologic și psiho-social. Ea poate fi definită ca acțiune de amploare, care implică modificări majore de structură și strategie, constituind o opțiune politică. Așadar, reforma învățământului reprezintă o inovare macroeducațională care acționează asupra macrosistemului, adică asupra tuturor componentelor structurale și funcționale ale învățământului, vizând restructurarea integrală sau cvasiintegrală a acestora – a obiectivelor, structurilor, conținuturilor și strategiilor educației. Astfel, logica reformatoare proiectează o dinamică proprie a inovației educaționale, pe circuitul unor valori sociale complexe, structurale și sistematice, pe baza următoarelor schimbări:

- schimbarea orientării sistemului educațional;
- schimbarea structurii sistemului educațional;
- schimbarea conținutului procesului educațional.

Între cele două forme ale inovației se stabilește o legătură strânsă, în sensul că reforma învățământului nu este posibilă în absența inovației microeducaționale relevante, sistematice și coerente, iar, pe de altă parte, acestea sunt jalonate de liniile generale ale reformei. Pentru perfecționarea instruirii și formării și pentru realizarea reformei învățământului, este necesar să se elaboreze strategii de difuziune, extindere, generalizare și implementare a inovațiilor realizate în anumite „puncte” ale sistemului de învățământ, întrucât ele nu pot apărea dintr-o dată în întreaga rețea educațională.

Ca instituție specializată, reformele asigură un regim uniform inovațiilor, legea fiind nucleul în jurul căruia întreaga reformă gravitează, sursa care conferă

autoritate și operativitate inovațiilor. Strategia reformelor cunoaște aceeași variabilitate ca și învățământul însuși în funcție de condițiile în/ și la care se aplică. Repetabilitatea reformelor educaționale este explicată de faptul că ele nu rezolvă în întregime dificultățile cu care se confruntă sistemul de învățământ. De aceea, reformele educaționale nu reprezintă totdeauna o soluție inovatoare. Pentru a avea această calitate ele trebuie să însoțească transformări adânci, restructurări și schimbări la nivelul sistemului social global. În vederea producerii, acceptării, introducerii și generalizării inovațiilor educaționale, se impune realizarea unei pregătiri adecvate, teoretice și practice, a cadrelor didactice, în cadrul celor două subsisteme de pregătire și perfecționare a lor: cel al formării inițiale și cel al formării continue.

BIBLIOGRAFIE:

- * Cazacu, Aculin: Sociologia educației, Editura Hiperion XXI , București, 1992.
- * Ionescu, Miron: Inovația în educație și în învățământ, în revista „Învățământul primar” nr.2-3/2003, Editura Miniped, București.
- * Marin, Stoica: – Pedagogie și Psihologie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2002.
- * Vlăsceanu, Lazăr: Decizie și inovație în învățământ, E.D.P., București, 1979.

Inovarea Educațională: Calea către Viitorul Învățământului

Introducere

Inovarea educațională reprezintă un subiect de maximă importanță în contextul contemporan, având în vedere transformările rapide ale societății și ale pieței muncii. Sistemele educaționale tradiționale, care se bazează adesea pe memorarea informațiilor și pe abordări standardizate, nu mai corespund nevoilor actuale ale elevilor și societății. În era digitală, este esențial să ne adaptăm metodele de predare pentru a pregăti elevii să facă față provocărilor globale și să devină cetățeni activi și competenți.

Importanța Inovării în Educație

Inovarea educațională nu este doar un lux, ci o necesitate. Tehnologia, globalizarea și schimbările sociale rapide necesită abilități și competențe noi, precum gândirea critică, colaborarea, creativitatea și adaptabilitatea. Educația tradițională, care pune accentul pe acumularea de cunoștințe, nu poate dezvolta pe deplin aceste abilități. Prin urmare, este esențial să regândim modul în care abordăm procesul educațional.

Inovarea educațională aduce numeroase beneficii:

1. **Personalizarea Învățării:** Tehnologia permite adaptarea învățării la nevoile individuale ale fiecărui elev. Fiecare student învață în propriul său ritm, având acces la resurse care să îi susțină stilul de învățare unic.
2. **Dezvoltarea Competențelor Relevante:** Inovațiile educaționale pot ajuta la dezvoltarea competențelor necesare pentru viitor, cum ar fi abilitățile digitale, gândirea critică și capacitatea de a rezolva probleme complexe.
3. **Îmbunătățirea Accesului la Educație:** Tehnologiile educaționale pot facilita accesul la educație pentru grupurile defavorizate și pentru cei din zonele rurale sau izolate.
4. **Angajamentul Elevilor:** Metodele inovatoare de predare, cum ar fi învățarea bazată pe proiecte și utilizarea jocurilor educaționale, pot crește motivația și implicarea elevilor în procesul de învățare.

Provocările Inovării Educaționale

În ciuda numeroaselor beneficii, implementarea inovațiilor educaționale se confruntă cu mai multe provocări:

1. **Rezistența la Schimbare:** Profesorii, administrația și părinții pot fi rezistenți la schimbare, preferând metodele tradiționale de predare. Este important să se creeze un mediu care să susțină experimentarea și să valorizeze eșecul ca parte a procesului de învățare.
2. **Resurse Limitate:** Multe școli se confruntă cu limitări financiare și logistice, ceea ce face dificilă implementarea noilor tehnologii și metode de predare. Accesul la resurse și formarea continuă a profesorilor sunt esențiale pentru succesul inovației educaționale.
3. **Nevoia de Formare a Cadrelor Didactice:** Profesorii trebuie să fie pregătiți să utilizeze noile tehnologii și metode pedagogice, ceea ce necesită investiții în formarea profesională continuă.

4. **Infrastructura Inadecvată:** Lipsa infrastructurii tehnologice în școli poate împiedica utilizarea eficientă a resurselor educaționale moderne.

Soluții pentru Promovarea Inovării Educaționale

Pentru a depăși aceste provocări și a promova inovarea educațională, sunt necesare mai multe acțiuni și strategii:

1. **Integrarea Tehnologiei în Educație:** Utilizarea tehnologiei în mod strategic poate transforma experiența de învățare. Platformele online, aplicațiile educaționale și instrumentele digitale pot facilita accesul la informații și pot personaliza învățarea.
2. **Învățarea Bazată pe Proiecte:** Această abordare permite elevilor să învețe prin experiențe practice, colaborând la proiecte care au relevanță în lumea reală. Aceasta dezvoltă abilități de gândire critică, creativitate și colaborare.
3. **Promovarea Învățării Socio-Emoționale:** Abilitățile socio-emoționale, cum ar fi empatia, reziliența și comunicarea eficientă, sunt esențiale pentru succesul personal și profesional. Integrarea acestor abilități în curriculum poate îmbunătăți bunăstarea elevilor și poate crea un mediu de învățare mai incluziv.
4. **Parteneriate cu Comunitatea:** Implicarea comunității locale și a sectorului privat în educație poate aduce resurse și expertiză valoroase. Parteneriatele pot sprijini dezvoltarea de programe și proiecte inovatoare.
5. **Formarea și Susținerea Profesorilor:** Investițiile în formarea continuă a profesorilor și în dezvoltarea competențelor lor digitale sunt esențiale pentru succesul inovației educaționale. Profesorii trebuie să fie sprijiniți și încurajați să experimenteze noi metode de predare.

Concluzie

Inovarea educațională este o necesitate pentru a răspunde cerințelor unei societăți în continuă schimbare și pentru a pregăti elevii pentru viitor. Deși există provocări semnificative, beneficiile potențiale sunt imense. Prin integrarea tehnologiei, promovarea metodelor de predare centrate pe elevi și susținerea formării profesorilor, putem transforma educația într-un proces mai relevant, accesibil și eficient. Prin inovare, educația devine nu doar un instrument de transmitere a cunoștințelor, ci și o forță motrice pentru schimbare socială și dezvoltare durabilă.

Educatoare: Grigore Elena

Grădinița Meri

*Exemple de bune practici
privind abordarea integrată a activităților instructiv-educative din
educația timpurie*

Argument

*" Lăsați copilul să vada, să auda, să descopere, să cada, să se ridice și să se înșele.
Nu folosiți cuvinte când acțiunea, faptul însuși, sunt posibile."*

Pestalozzi

Pornind de la acest indemn, trebuie să-i învățăm pe copii să învingă dificultățile prin intervenții reale, posibile, să-i situăm în dialog cu mediul sau să-i facem să-și exerseze capacitatea de a opta și de a decide.

Și ce alt loc mai potrivit decât GRĂDINIȚA putem găsi pentru îndeplinirea acestui scop nobil? Aici, departe de forfota și apăsare cotidianului, copilul intră într-un mediu cald, protector și stimulat, un mediu pe care îl putem asemui unei cărți cu povești în care literatura, muzica, artele plastice, natura, mișcarea, socialul sunt într-un permanent dialog între ele și, implicit, cu copilul.

Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii prefigurează două mari tendințe de schimbare în interiorul sistemului prescolar, în acord cu prevederile programului educațional care porneste de la ideea necesității îmbunătățirii calității educației la vârstele timpurii, pentru a putea răspunde exigențelor copilului preșcolar de astăzi. Tendințele vizează crearea unui mediu educațional adecvat, în vederea stimulării continue a învățării spontane a copilului și pentru introducerea acestuia în ambianța culturală a spațiului căruia îi aparține.

De asemenea, noua programă accentuează ideea de folosire a contextului ludic și a învățării active în stimularea rutei individuale a învățării, fapt pentru care a propus o abordare educațională diferită. Abordarea educațională propusă de programă preșcolară se orientează asupra folosirii metodei proiectelor tematice de grup, selectate, proiectate și elaborate cu ajutorul copilului și în care brainstorming-ul, lucrul în echipă și acțiunea directă a copilului cu mediul sunt mijloacele de bază ale procesului de predare-învățare

Valente formative si provocări ale abordării

integrate a curriculum-ului

Argumentele psihopedagogice în favoarea dezvoltării unui curriculum integrat sunt multiple. Astfel, în planul profunzimii și solidarității cunoștințelor dobândite printr-o abordare, plusul calitativ este evident: cei care identifică mai ușor relațiile dintre idei și concepte, dintre temele abordate în școală și cele din afara ei; baza integrată a cunoașterii conduce la o mai rapidă reactivare a informațiilor; timpul de parcurgere a curriculum-ului este sporit. În planul relațiilor interpersonale integrarea curriculară și, în special, metoda proiectelor încurajează comunicarea și rezolvarea sarcinilor de lucru prin cooperare; în timpul derulării proiectelor se dezvoltă un "sens al comunicării" și o perfecționare implicită a modurilor de grupare; elevii devin mai angajați și mai responsabili în procesul învățării; curriculum-ul integrat promovează atitudini pozitive. În ce privește rolul cadrului didactic, acesta devine un "facilitator", mai mult decât o sursă de informații.

Luând în considerare aceste avantaje se recomandă abordarea integrată a curriculum-ului sau a unor aspecte ale acestuia, fiind în același timp conștienți de problemele complexe pe care un atare demers le implică: abilitatea metodologică a cadrelor didactice pentru integrarea curriculară; realizarea unei coordonări corecte între temele abordate din perspectiva integrată și temele abordate clasic; stabilirea modalităților de evaluare a performanțelor individuale, mai ales în situația învățării prin cooperare, acomodarea corectă a proiectelor și abordării pe teme într-o schemă orară coerentă.

Modele de integrare curriculară

Literatura de specialitate oferă o serie de modele de organizare și monitorizare a curriculum-ului integrat.

- a) **Modelul integrării ramificate**- elementul central al acestui model este *tema studiată*, iar detalierea experiențelor de învățare se face, la un prim nivel, pe domeniile de activitate prevăzute în programa. La un al doilea nivel de proiectare sunt considerate experiențele de formare, pe diversele dimensiuni psihofizice individuale: intelectuală, afectivă, socială, fizică. Având în vedere finalitățile stabilite pentru aceste 2 nivele, cadrul didactic alege conținuturile ce se înscriu în sfera temei centrale și care pot contribui la atingerea finalităților.
- b) **Modelul integrării liniare (modelul hibridării)**; în acest nivel, integrarea curriculară se face în jurul unei finalități de transfer, de tipul "dezvoltarea comportamentului social". Prin complexitatea lor și prin specificul integrat, aceste finalități se pot constitui ca (sub)domenii independente. Acest model al proiectării este aplicabil pentru finalitățile urmărite pentru perioade mai îndelungate de timp și este foarte potrivit pentru proiectarea intervenției educaționale diferențiate și individualizate cu scopuri recuperatorii sau de dezvoltare.

- c) **Modelul integrării secvențiale:** în acest model, cunoștințele de aceeași sferă ideatică sunt predate în proximitate temporală: deși abordarea lor se face distinct, propunătorul facilitează transferul achizițiilor învățate de la un domeniu la altul, prin comentariile, trimerile, întrebările, sarcinile de lucru formulate. Proiectarea pe teme, o cerință de actualitate în învățământul preșcolar românesc, ilustrează cel mai adesea acest model de integrare curriculară.
- d) **Modelul polarizării:** implică stabilirea unui nou domeniu de cunoaștere (eventual opțional) în jurul căruia, pentru realizarea unor obiective specifice, sunt polarizate segmente din alte discipline. Un exemplu în acest sens îl poate constitui tema "Vremea poveștilor" în care dezvoltarea deprinderilor de comunicare și alte finalități se îndeplinesc prin exploatarea continuului poveștilor din perspectiva mai multor categorii de activități prevăzute în planul de învățământ.

Sugestii de planificare a activitatilor instructiv-educative

Procesul instructiv-educativ desfășurat în grădiniță permite fiecărei educatoare, sau echipe de educatoare, punerea în valoare a propriei experiențe didactice, prin activități educative cu caracter integrat și cu o abordare complexă a conținuturilor.

Se impune, așadar ca procesul educațional să fie creativ, interdisciplinar, complex, să-i stimuleze pe copii în vederea asimilării informațiilor.

Educatoarea, managerul întregului proces didactic, are libertatea de a alege - singura ori în echipă, tipul de abordare a activităților cu preșcolarii, în funcție de strategiile pe care le stăpânește.

În activitățile integrate accentul va cădea pe acțiunile de grup și nu pe cele cu întreaga clasă, în care o idee transcende granițele diferitelor discipline și organizează cunoașterea în funcție de noua perspectivă, respectând tema de interes.

Activitățile integrate vor fi cele prezente în planificarea calendaristică, proiectate conform planului de învățământ, orarului aferent nivelului de vârstă, susținute de experiența cadrului didactic. Educatoarea organizează și desfășoară activități integrate generate de subiecte stabile planificate pentru tot timpul anului. Aceste activități pot fi desfășurate integrat după scenariu elaborat de educatoare ce începe cu întâlnirea de grup, inițiată în fiecare zi și care se poate realiza sub forma unei povestiri, a întâlnirii cu un personaj, a vizitei unei persoane adulte, prezența unui animal, o întâmplare trăită sau imaginată, un eveniment social sau eveniment special petrecut în familie.

Scenariul educatoarei îi orientează pe copii să opteze pentru diverse centre care oferă posibilitatea alegerii domeniilor de învățare și a materialelor. Varietatea acestora încurajează copiii să manifeste, să observe, să gândească, să-și exprime ideile, să interpreteze date, să facă predicții.

Copiii își asumă responsabilități și roluri în microgrupul din care fac parte, participând la jocuri de rol interesante, inițiate la sugestia celor din jur sau create chiar de ei.

Ofer în continuare o exemplificare:

Tema săptămânii: *Natura*

Subtema: *Aspecte de iarnă*

Luni :

Activități alese: a) Biblioteca: " Citim imagini cu aspecte de iarnă"

b) Știință: "Sortăm și decupăm imagini pentru calendarul naturii"

c) Construcții: (cu pioane) " Omul de zăpadă"

Activități obligatorii: a) Cunoașterea mediului: lectura după imagini " A sosit iarna"

b) Activitate muzicală " Ține baba iarna sfat" de L. Comes

Activități alese: Educație rutieră " Unde ne jucăm/ ne dăm cu săniuța? "

Jocuri în aer liber: " Oameni de zăpadă"

Concluzii

Reușita predării integrate a conținuturilor în grădiniță ține în mare măsura de gradul de structurare a conținutului proiectat, într-o viziune unitară, ținând anumite finalități. Învățarea într-o manieră cât mai firească, naturală pe de-o parte și, pe de altă parte, învățarea conform unei structuri riguroase sunt extreme care trebuie să coexiste în curriculum-ul integrat.

De reținut este faptul că prescolarii trebuie să învețe într-o manieră integrată, fiecare etapă de dezvoltare fiind strâns legată de cealaltă. Activitățile integrate sunt oportune în acest sens, prin ele aducându-se un plus de lejeritate și mai multă coerență procesului de predare-învățare, punând accent deosebit pe joc ca metodă de bază a acestui proces.

Bibliografie:***Programa activitatilor instructiv-educative din gradinita;

Ministerul educatiei si cercetarii "Metoda proiectelor la varstele timpurii" ;Ed. Miniped. Buc

STRATEGII EFICIENRE ÎN PREDAREA LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE ÎN GIMNAZIU

*Prof. Mioara Grigore
Școala Gimnazială Bogdănești, Bacău*

Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiuni operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. Strategiile didactice moderne stimulează libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, a faptelor; activizarea tuturor elevilor și formarea de capacități ca: spiritul critic constructiv, independență în acțiune, găsirea unor idei creative, îndrăznețe de rezolvarea a sarcinilor de învățare, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. În contextul societății de astăzi, confruntată cu numeroase și complexe provocări, profesorii sunt chemați „să părăsească algoritmul monoton al rutinei”, să apeleze cu curaj și responsabilitate la aplicarea creativă a noilor paradigme (cognitivismul, socioconstructivismul, practicianul reflexiv) în proiectarea și realizarea activităților educative. C. Costa afirma: „Împreună, indivizii generează și discută idei, ajungând la o gândire care depășește posibilitățile unui singur individ.” Așa se explică orientarea didacticii moderne către dezvoltarea unei metodologii centrate pe elev, pe demersuri interactive ce respectă profilul psihologic de vârstă și individual al elevului, trebuințele și ritmul propriu de învățare. În acest context, transformările prin care a trecut procesul de învățare, mai ales în ultimele decenii, au pus problema elaborării și apoi utilizării unor strategii eficiente, care să îmbine noi metode de predare și învățare școlară.

În prezent a devenit o necesitate promovarea strategiilor moderne de instruire care au capacitatea de a stimula participarea activă și deplină, fizică și psihică, individuală și colectivă a elevilor în procesul învățării. Elevii trebuie să fie învățați să gândească critic, creativ, constructiv, eficient. Strategia didactică semnifică modalități de abordare a predării, învățării și evaluării printr-o combinație optimă a metodelor, mijloacelor și tehnicilor de instruire, precum și a formelor de organizare, prin care să se poată realiza obiectivele, finalitățile stabilite la parametri superiori de performanță. Cu acest scop, propunem spre analiză un scurt inventar definițional. În opinia cercetătorilor, strategia didactică reprezintă: „un ansamblu de acțiuni și

operații de predare-învățare în mod deliberat structurate sau programate, orientate în direcția atingerii, în condiții de maximă eficacitate a obiectivelor prestabilite” „ansamblul mijloacelor puse în lucru pentru a atinge scopul fixat începând de la organizarea materială și alegerea suporturilor până la determinarea sarcinii de învățare și a condițiilor de realizare. Toate acestea vor depinde de obiectivele propuse a fi atinse și de fazele formării trăite de subiect” „o acțiune decompozabilă într-o suită de decizii operații, fiecare decizie asigurând trecerea la secvența următoare pe baza valorificării informațiilor dobândite în etapa anterioară. În acest sens, strategia devine un model de acțiune, care acceptă posibilitatea schimbării tipurilor de operații și succesiunea lor” . Strategiile didactice interactive promovează o învățare activă, implică o colaborare susținută între elevi care, organizați în microgrupuri, lucrează împreună pentru realizarea unor obiective prestabilite. Cadrul didactic plasează accentul nu pe rolul de difuzor de mesaje informaționale, ci pe rolurile de organizator, facilitator și mediator al activităților de învățare. Demersul didactic este conceput astfel încât nu îl mai are în centru pe profesor, ci pe elev. Rolul profesorului rămâne unul capital, însă, renunțând la vechile practici educaționale rigide și uniforme, el devine organizator al unui mediu de învățare adaptat particularităților și nevoilor beneficiarilor, facilitând procesul învățării și dezvoltarea competențelor. Proiectând și realizând activități de predare-învățare-evaluare bazate pe strategii didactice interactive, cadrul didactic oferă elevilor multiple posibilități de a se implica în procesul propriei formări, de a-și exprima în mod liber ideile, opiniile și de a le confrunta cu cele ale colegilor, de a-și dezvolta competențele metacognitive. Pentru a asigura dezvoltarea și valorificarea resurselor lor cognitive, afective și acționale, pentru a-i „instrumenta” în vederea adaptării și inserției optime în mediul socioprofesional, este esențială construirea unor strategii didactice bazate pe acțiune, aplicare, cercetare, experimentare. Astfel, li se va crea elevilor posibilitatea de a practica o învățare de calitate, de a realiza achiziții durabile, susceptibile de a fi utilizate și transferate în diverse contexte instrucționale și nu numai. Beneficiind de o îndrumare competentă, având suportul unor profesori care îi respectă și sunt interesați continuu de ameliorarea nivelului lor de achiziții și competențe, elevii vor avea posibilitatea să realizeze obiectivele învățării și să finalizeze cu succes această activitate. În plus, și șansele lor de reușită socială vor spori considerabil.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea elevilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica

tradițională prin care era un furnizor de informații. În organizarea unui învățământ centrat pe elev, profesorul devine un coparticipant alături de discipol la activitățile desfășurate. El însoțește și orientează elevul pe drumul spre cunoaștere. Utilizarea strategiilor moderne în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, având un caracter activ-participativ și o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevului. Anume, strategiile, metodele și tehnicile utilizate în activitatea didactică, pentru dezvoltarea gândirii critice promovează învățarea prin cooperare și colaborare. Învățând să colaboreze cu alții în rezolvarea problemelor, elevii constată că scopurile personale ale fiecăruia pot fi realizate într-o muncă în echipă, că succesul grupului depinde de contribuția fiecărui membru al său. Astfel, elevii, din „singuratici care învață”, pot deveni „colegi care învață împreună”, care ating niveluri ale competenței academice în cadrul grupului și ca membri ai echipelor. Între noile orientări din domeniul practicilor educaționale se situează și cea privind dezvoltarea gândirii critice a elevilor, prin folosirea metodelor și tehnicilor interactive, strategii care să potențeze funcționalitatea minții, să stimuleze capacitatea ei de explorare și descoperire, analiză și sinteză, raționare și evaluare: tehnica ciorchinelui, metoda mozaic, cubul, cvintetul, tehnica „știu / vreau să știu / am învățat”, metoda piramidei, metoda colțurilor etc.

A gândi critic înseamnă a emite judecăți proprii, a accepta părerile altora, a fi în stare să privești cu simțul răspunderii greșelile tale și să le poți corecta, a primi ajutorul altora și a-l oferi celor care au nevoie de el. Capacitatea de a gândi critic se dobândește în timp, permițând elevilor să se manifeste spontan, ori de câte ori se creează o situație de învățare. Ei nu trebuie să se simtă stingheriți, să le fie teamă de reacția celor din jur față de părerile lor, să aibă încredere în puterea lor de analiză, de reflecție. Considerăm că o modalitate eficientă de a realiza acest lucru este utilizarea la clasă, într-o măsură mai mare, a strategiilor moderne de predare, fără a omite importanța și avantajele folosirii metodelor tradiționale. Nu pledăm pentru aplicarea excesivă și fără discernământ a acestor metode, dar, considerăm că merită subliniate valoarea și potențialul lor instructiv-educativ pentru elevi, care trebuie să primeze în activitatea la clasă. Experiența a demonstrat că aceste metode de predare reprezintă o alternativă viabilă la formulele tradiționale, pentru că ele constituie opțiuni metodologice și instrumentale, care îmbogățesc procesul de învățare, evitând rutina și monotonia, stimulând, totodată, învățarea de tip euristic. Strategiile moderne sunt suficient de variate și complexe, pentru ca profesorul să le integreze cu succes la orele de limba și literatura română. Ele generează motivația intrinsecă, diminuează presiunea

exercitată de personalitatea profesorului și îi determină chiar și pe elevii cei mai reținuți să participe la construirea propriei cunoașteri de sine. În plus, prin deprinderile pe care le dobândesc, elevii se familiarizează cu învățarea autodirijată, își formează personalitatea, manifestă o conduită civică corectă și își schimbă motivarea asupra învățării. Totodată, utilizarea lor asigură deschideri interdisciplinare. Nu în ultimul rând, folosirea acestora, atât în cadrul orelor de literatură, cât și în a celor de limbă și comunicare, încurajează crearea unui climat de învățare plăcut, relaxat, elevii fiind participanți direct la procesul de învățare. Considerăm că astfel de strategii moderne de învățare-predare, utilizate rațional și doar în măsura în care nu sunt neglijate metodele tradiționale, îmbunătățesc comunicarea dintre elevi și pe cea dintre elevi și profesori, creează atitudini pozitive, la nivelul colectivului clasei implicate în activitate.

În plus, prin intermediul acestor experiențe educaționale, elevii se pregătesc pentru viață, pentru activitatea lor din viitor, învățând lucruri utile despre munca în echipă, despre responsabilitate, dăruire, seriozitate, contribuție la efortul comun. Expunerea de către elevi a gândurilor pe hârtie, la finalul lecției, prin completarea unei fișe de reflecție, îi va face să devină reflexivi, să se întrebe de ce lucrurile s-au întâmplat într-un mod sau în altul, dacă ar fi fost posibilă abordarea lor într-un alt fel sau dacă își pot îmbunătăți rezultatele obținute. Ei constată că limba și literatura română înseamnă mai mult decât o disciplină de studii, că modalitățile de învățare a literaturii le oferă șansa de a se descoperi pe ei înșiși, de a-i descoperi pe cei de lângă ei, de a privi cu atenție realitatea și de a observa ceea ce îi înconjoară.

Bibliografie:

1. Cergăhitan I. Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii. București, Editura Aramis, 2002;
2. Cristea S. Dicționar de termeni pedagogici. București, E.D.P., 1998;
3. Manolescu M. Elementele structurale ale curriculumului școlar, semnificații și interacțiuni. Aplicații. În: Potolea D., Neacșu I., Iucu R.B., Pânișoară I.O. (coord.). Pregătirea psihopedagogică. Manual pentru definitivat și gradul didactic II. Iași, Editura Polirom, 2008;
4. Nunziati G. Pour construire un dispositif d'évaluation formatrice. In: Cahiers Pédagogiques: Apprendre, n 280 janv. 1990, p. 48-64.
5. Oprea C.L. Strategii didactice interactive. București, E.D.P., 2006;

EDUCAȚIA ECOLOGICĂ PARTE DIN EDUCAȚIA PENTRU VIAȚĂ

Prof. GRUMAJEL Gina

Școala Gimnazială "Mircea Eliade"

Educația ecologică, începută din școala, are semnificația deprinderii unui anumit mod de a înțelege relația dintre om și mediul de viață. Elevul înțelege că mediul nu este numai al său, ci și al plantelor și al animalelor.

Manifestarea unei atitudini responsabile față de mediul înconjurător apare la elev, ca urmare a desfășurării unor activități variate din punct de vedere al temei, conținutului și al strategiilor utilizate, care pun elevul în situația de a exersa numeroase acțiuni de îngrijire și ocrotire a mediului. Pentru a le forma o atitudine corectă față de ceea ce îi înconjoară, putem porni de la o idee simplă, dar destul de eficientă în planul emoțiilor și sentimentelor: transpunerea elevului în locul elementului din natura care a suferit o agresiune din partea omului. Pus în postura celui agresat și care nu se poate apăra singur, elevul va realiza că trebuie să acorde „drept la existență” tuturor elementelor mediului din jurul său.

Treptat, va înțelege că orice acțiune de distrugere sau exterminare de orice fel, este cât se poate de dăunătoare pentru că strică echilibrul naturii. Prin participarea la aceste activități, elevul înțelege rolul pe care îl are în natură, ce acțiuni este capabil să efectueze și care sunt urmările unor atitudini necorespunzătoare față de mediul înconjurător.

Orice elev poate deveni un prieten al naturii, cu condiția de a o respecta.

Natura are nevoie de prieteni. În cazul imperativelor de genul „nu distrugeți natura!” sau „ocrotiți viețuitoarele!” nu vor duce la efectul scontat, deoarece gândirea elevilor este concret-intuitivă și se bazează pe fapte.

Comportamentul celor din jur contează mult în formarea atitudinii de ocrotire și conservare a mediului. Nu e nevoie să i se spună elevului „nu rupe florile!”, ci atunci când se ivește ocazia, să i se arate cum poate fi ridicată o plantă căzută la pământ sau cum poate fi ajutat un animal bolnav. De multe ori, în timpul ieșirilor în natură, elevii au tendința să adune cât mai multe flori, să prindă cât mai multe insecte, fără să se gândească la consecințe. În aceste cazuri, este necesar să se intervină cu argumente de genul:

- florile trăiesc mai mult în mediul lor natural decât în vase și de aceea trebuie să ne mulțumim cu un buchet mic, care să ne înveselească clasa; dacă vom rupe prea multe flori, peisajul nu va mai fi la fel de frumos;

- albinele trebuie lăsate libere pentru a culege nectarul din flori, pe care îl transformă în mierea dulce și hrănitore; - buburuzele întrețin sănătatea plantelor, deoarece se hrănesc cu dăunătorii mici de pe frunze;

- rămele sunt folositoare, deoarece prin galeriile pe care le sapă în pământ, ajută la circulația aerului în sol, ușurând astfel încolțirea semințelor și creșterea plantelor.

Elevilor trebuie să li se explice rolul pe care îl are fiecare plantă, insectă, animal, ce foloase aduce naturii, omului, care-i sunt dușmanii, cu ce se hrănește fiecare, de ce trebuie ocrotită.

Pentru a le arăta care sunt consecințele comportării necorespunzătoare a oamenilor față de natură, ar trebui organizate excursii și plimbări în locuri unde degradarea mediului este mai evidentă. Elevii vor putea observa păduri defrișate, râuri poluate, flori rupte, deșeuri aruncate la întâmplare etc. Deoarece impactul asupra lor, a acestor aspecte mai puțin plăcute, o să fie destul de mare, li se prezintă câteva reguli de comportare în natură:

- să ocrotească și să protejeze mediul, oriunde s-ar afla;
- să păstreze liniștea când sunt în natură;
- să respecte indicatoarele și traseele din păduri;
- să nu facă foc în locuri nepermise, deoarece acesta poate afecta vegetația.

Pentru a reține mai ușor aceste reguli, ele vor fi afișate (însoțite de imaginile corespunzătoare) în clasa. Prin fapte, gesturi, exemple demne de urmat, putem sădi în sufletul elevului mila și respectul pentru orice ființă neajutorată, putem stârni dragostea pentru natură și dorința de a veni în sprijinul ei.

Educația ecologică se realizează nu numai în școală, ci și în familie; aceasta joacă un rol esențial în a explica elevilor ce reprezintă natura, în ce constă respectul față de tot ceea ce ne înconjoară. În colaborare cu familia, se pot organiza periodic și acțiuni de colectare a deșeurilor în vederea valorificării materialelor reciclabile. Elevii trebuie să înțeleagă că, natura și omul sunt noțiuni inseparabile, intercondiționate, că mediul cu toate componentele sale dezvoltă și întreține viața omului și că acesta trebuie să păstreze echilibrul ecologic al spațiului în care trăiește. Natura trebuie respectată și nu dominată.

Cunoscându-i tainele, elevul va ajunge să înțeleagă până la urmă că: „Dacă nu vom gospodări cu înțelepciune rezervele planetei și nu vom ocroti natura, vom rămâne singuri pe o planetă pustie”.

Bibliografie:

- Dumitrescu F., Stănculescu C., Natura pe înțelesul copiilor, Editura Carminis, Pitești, 1998.
- Coman M., Dăscălescu A., Ghid de bune practici de mediu, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2008.

Exemple de Bune Practici în Educație

Prof. Înv.primar Hamza Silvia

Școala Gimnazială Nr. 7 Galați

Educația reprezintă un pilon fundamental al dezvoltării societății, iar implementarea unor bune practici în acest domeniu poate influența semnificativ succesul elevilor și al profesorilor. În continuare, vom explora câteva exemple de bune practici care au demonstrat eficiență în îmbunătățirea calității educației.

1. Învățarea centrată pe elev

Un principiu de bază al educației moderne este plasarea elevului în centrul procesului de învățare. Aceasta presupune adaptarea materialelor didactice și a metodelor de predare în funcție de nevoile, interesele și ritmul de învățare al fiecărui elev. De exemplu, profesorii pot folosi metode variate de predare, cum ar fi proiecte de grup, discuții interactive și activități practice, pentru a stimula participarea activă și a încuraja gândirea critică.

2. Tehnologia în educație

Integrarea tehnologiei în procesul de învățare a devenit o necesitate în contextul actual. Utilizarea platformelor educaționale online, a aplicațiilor interactive și a resurselor digitale poate diversifica și îmbunătăți modalitățile de predare și de evaluare. Un exemplu de bună practică este utilizarea platformelor de tip e-learning, care oferă acces la o gamă largă de resurse educaționale, permit colaborarea între elevi și profesori și facilitează învățarea la distanță.

3. Evaluarea formativă

Evaluarea formativă este un proces continuu de monitorizare a progresului elevilor, oferind feedback imediat și constructiv. Această abordare ajută la identificarea timpurie a dificultăților de învățare și permite ajustarea strategiilor de predare. Profesorii pot folosi teste rapide, discuții individuale sau activități de autoevaluare pentru a încuraja elevii să își conștientizeze propriile progrese și să își îmbunătățească performanțele.

4. Colaborarea între profesori

Colaborarea între profesori, fie la nivel de școală, fie la nivel interinstituțional, este o altă practică ce poate contribui la îmbunătățirea calității educației. Profesorii pot împărtăși resurse, idei și experiențe, contribuind astfel la dezvoltarea unui mediu de învățare mai eficient și mai inovator. De exemplu, organizarea de workshop-uri și sesiuni de formare continuă pentru profesori poate stimula schimbul de bune practici și poate crea o comunitate profesională unită și competentă.

5. Implicarea părinților în procesul educațional

Implicarea activă a părinților în educația copiilor lor a fost asociată cu rezultate școlare mai bune și cu o dezvoltare emoțională pozitivă a elevilor. Școlile pot implementa programe de comunicare constantă și deschisă cu părinții, organizând întâlniri periodice, sesiuni de informare și activități comune. Un exemplu de succes este organizarea de ateliere tematice pentru părinți, care să îi ajute să înțeleagă mai bine nevoile și provocările copiilor lor în mediul școlar.

6. Educația incluzivă

Educația incluzivă este esențială pentru asigurarea accesului egal la învățământ pentru toți elevii, indiferent de abilitățile sau nevoile lor speciale. O bună practică în acest sens o reprezintă adaptarea curriculumului și a metodelor de predare pentru a răspunde diversității din clasă. De exemplu, școlile pot dezvolta programe de suport individualizat, cum ar fi asistența educațională specializată sau utilizarea unor resurse didactice adaptate, pentru a facilita învățarea pentru toți elevii.

Concluzie

Bunele practici în educație nu doar îmbunătățesc performanțele școlare, ci contribuie și la dezvoltarea personală și socială a elevilor. Prin implementarea unor metode centrate pe nevoile elevilor, utilizarea tehnologiei, evaluarea formativă, colaborarea între profesori, implicarea părinților și promovarea educației incluzive, școlile pot crea un mediu educațional de calitate, care să pregătească elevii pentru provocările viitorului.

Importanța integrării proiectelor educaționale și lucrului în echipă în predarea limbilor străine

În ultimii 20 de ani, interesul pentru proiecte educaționale și integrarea lor în predarea la clasă a crescut exponențial. Această abordare modernă a predării a devenit tot mai importantă deoarece particularitățile sale au condus către efecte vizibile și neașteptate, printre acestea numărându-se folosirea unui limbaj autentic, folosirea limbajului la nivel de discurs și nu doar la nivel de propoziție, propunerea unor sarcini de lucru autentice și centrarea pe elev și nu pe profesor.

Înlocuirea sarcinilor de lucru obișnuite cu proiecte se impune în primul rând pentru a stimula implicarea personală a elevilor în proiectarea și executarea sarcinii care poate deveni un incitant proiect personal sau un proiect de grup, caz în care o serie de particularități adiționale vor influența rezultatul demersului. În ambele cazuri este totuși la fel de important ca de la bun început, toate părțile implicate, profesorul și elevul sau elevii, vor decide împreună care este scopul proiectului, care sunt termenii în care acesta trebuie realizat, care este termenul limită de predare a proiectului, modalitatea de prezentare a acestuia și punctele de control stabilite până la predarea proiectului.

Proiectele individuale sau de grup presupun activități care vor stimula o paletă largă de aptitudini pentru rezolvarea unei activități care se va concentra pe o anumită temă de interes și nu pe sarcini specifice legate punctual de probleme gramaticale sau de vocabular. În predarea limbii engleze, de exemplu, în vederea pregătirii pentru diferite examene recunoscute internațional (de exemplu, examene Cambridge), elevii sunt rugați să producă mesaje scrise în forma unor rapoarte, articole de ziar sau recenzii de carte sau film. Dacă profesorul ia decizia ca o astfel de sarcină de lucru să fie rezolvată sub forma unui proiect la care vor colabora mai mulți elevi, de preferință având abilități de limbă diferite, un nivel general diferit și care vor fi îndemnați să preia roluri diferite (lideri de grup, purtător de cuvânt sau redactor cu competențe sporite în IT), atunci procesul de elaborare, redactare și prezentare a proiectului se va transforma într-un exercițiu complex de armonizare a intereselor, abilităților și competențelor acestor elevi.

Din acest punct de vedere, implementarea proiectului ca parte componentă a procesului educațional, este similar cu ceea ce este definit în metodologia modernă ca fiind “cooperative learning”, învățarea prin cooperare și este susținută de toți factorii educaționali interesați în construirea unor competențe comunicative autentice.

Să luăm, de exemplu, producerea unei broșuri turistice. Pentru rezolvarea acestei sarcini, elevii vor avea de găsit în primul rând o destinație interesantă în propria țară sau străinătate și vor avea de strâns informații pertinente pe care le vor grupa apoi în paragrafe distincte cu scopul de a oferi cititorilor broșurii șansa de a găsi cu ușurință informațiile necesare în cazul unei vacanțe. Acest lucru presupune strângerea de informații din mai multe surse, consultarea unor modele similare, integrarea unor formule sugerate de către profesor și apoi filtrarea tuturor informațiilor, selectarea acestora și exprimarea lor într-o nouă formulă agreată de către toți membri grupului de lucru.

Complexitatea interacțiunii dintre elevi, dar și dintre elevi și profesor, în special dacă aceasta se desfășoară tot în limba engleză sub stricta supraveghere a profesorului, va transforma această simplă sarcină de lucru într-o experiență de neuitat cu consecințe deosebit de favorabile și ușor detectabile la nivelul grupului și al clasei de elevi.

DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII PROFESORULUI DIN PERSPECTIVA UNEI ABORDĂRI CREATIVE A PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Prof. Hondrilă Lăcrămioara

Grădinița Nr. 56

Localitate – oraș Galați , România

În contextul vieții sociale actuale când **creativitatea** poate să cunoască forme specifice și diverse nivele, s-a lărgit și sfera de constelații psihice implicate.

Activitățile educative care merg în direcția **creativității**, vizează în primul rând gândirea, prin factorul ei general, inteligența. Ea poate deveni mai eficientă dacă este ajutată să-și însușească tehnicile de gândire, instrumentele intelectuale flexibile și operaționale specifice gândirii divergente.

Chiar și memoria înțeleasă ca depozitarul cunoștințelor, emoțiilor, este doar la prima vedere antagonică **creativității**. Implicată în acțiuni creative, ea poate să confere fluxuri de cunoștințe ca materie primă, dar și stocuri de priceperi și aptitudini.

Devenit un obiectiv prioritar al învățământului, dezvoltarea *creativității* la copii, începând cu perioada prescolară presupune o restructurare a procesului de învățământ la toate nivelele sale.

Acest deziderat poate fi urmărit prin încurajarea inițiativelor proprii, a manifestărilor spontane, prin formarea unei atitudini pozitive față de tot ce este nou, prin formarea și dezvoltarea aptitudinilor creative. Noul obiectiv al școlii ar trebui urmat de activități extrașcolare în care poate chiar familia ar putea să sprijine eforturile educatorilor.

În funcție de specificul diferitelor discipline de studiu, acest obiectiv cu caracter general poate fi nuanțat și particularizat, dar educația artistică este, prin specificul său, un mijloc important de stimulare a creativității. Fiecare materie de învățământ și fiecare domeniu de

activitate oferă condiții generale, dar mai ales, condiții specifice de aplicare a principiilor ce vizează dezvoltarea gândirii creatoare.

Conținutul acestor discipline trebuie să prevadă activități educaționale și sarcini pe care elevii trebuie să le rezolve pentru a-și forma în cadrul lor deprinderi în direcția amintită.

Odată ce s-a stabilit ideea transferului creativității de la nivelul unui domeniu specific la nivelul potențialului creativ general sub formă de abilități cognitive și atitudini și trăsături de caracter, înseamnă că în urmărirea acestui obiectiv pot fi implicați toți educatorii, inițiați ei înșiși și formați în această direcție.

Pentru majoritatea disciplinelor, calea principală o constituie metodele de lucru activ-participative cu copiii, problematizarea, învățarea prin descoperire, experimentul, studiul de caz, brainstorming-ul, dialogul dirijat, jocul didactic. Toate se bazează pe interacțiunea colectivă între cei ce învață, pe discuții, schimburi spontane de idei, impresii, păreri în cadrul clasei și observații independente.

Ceea ce se urmărește în principal prin aceste metode este ca profesorul să propună o problemă pe care tinerii să o rezolve singuri sau în activități pe grupe. Dacă problema este dificil de rezolvat profesorul poate interveni cu întrebări ajutătoare apelând la metoda descoperirii dirijate sau a dialogului dirijat.

Și metodele tradiționale dacă sunt folosite cu pricepere pot direcționa și stimula potențialul creativ al copiilor. Observația, exercițiul, conversația, studiul individual se pot converti prin înnoire, astfel încât să corespundă noilor cerințe ale pedagogiei creativității. Ele pot fi folosite cu succes acolo unde metodele moderne sunt mai greu de aplicat, sau chiar în completarea acestora.

Nu trebuie subestimat rolul educatorului în stimularea potențialului creativ. El trebuie să încurajeze curiozitatea, deschiderea și spontaneitatea tinerilor prin crearea unei atmosfere destinate, de apropiere, care să înlăture blocajele afective, folosind în același timp metode de lucru adecvate.

Poate că aici ar fi necesară o mai mare insistență în dezbaterile problemelor, deoarece educatorii nu au încă pregătirea necesară în direcția realizării noilor obiective. Se constată lipsa unor îndrumări metodologice care să precizeze modele de lucru cu copiii, eventuale probleme, modalități de intervenție și rezolvare care să poată să orienteze activitățile didactice. Lucrurile nu pot fi lăsate pe seama inspirației profesorului sau elevului. "Influențele exercitate de profesor

asupra tinerilor sunt hotărâtoare...iar între creativitatea elevului și cea a educatorului există o strânsă corelație,...ceea ce înseamnă că în primul rând profesorul trebuie să adopte o atitudine creativă în activitatea sa educativă” (E.Landau, **Psihologia creativității**).

Este cunoscut faptul că succesul în predarea unei discipline de învățământ nu este condiționat numai de stăpânirea specialității. Cunoașterea temeinică a conținutului materiei de studiu este o condiție necesară dar nu suficientă, mai ales dacă ținem seama de cerințele pedagogiei moderne.

Calitățile personale, experiența didactică și folosirea cu pricepere și inteligență a metodelor de predare pot să asigure aceste cerințe ale învățământului actual. „O metodă atestată ca fiind bună se poate transforma în contrariul ei, poate deveni chiar o caricatură în mâinile unui profesor nepriceput” (I. Radu, M. Ionescu, **Experiență didactică și creativitate**.)

O primă regulă ar fi ca educatorii să fie preocupați să învețe de la predecesorii săi. Aceasta pentru a se evita superficialitatea și lipsa de coeziune în transmiterea cunoștințelor, din dorința de a urmări cu orice preț „creativitatea”.

Sarcina educatorului constă apoi în transmiterea conținutului de cunoștințe și standarde tânărului într-un mod care să-l facă să fie receptiv la acestea. Nu trebuie uitat nici un moment că modul de gândire al copilului nu trebuie să fie limitat și inhibat de ceea ce învață. El trebuie să devină capabil să depășească limitele cunoștințelor sale și să poată să le abordeze și să înțeleagă la nevoie și într-un nou mod. Educatorul trebuie să creeze provocări și ocazii pentru copilul său în care el să dovedească că poate să folosească liber și creativ cele învățate.

Un educator de viziune tradițională ar putea considera că termenii creativitate și creație sunt destinați să definească personalitățile sau realizările remarcabile și poate sunt folosiți și aplicați cu prea mare ușurință în diverse situații de pedagogia modernă, pierzându-și astfel din valoare.

Chiar dacă improvizațiile și creațiile copiilor i-ar impresiona prin ușurința exprimării, prin farmecul și sinceritatea lor, probabil că ar folosi cu mai multă prudență acești termeni, iar lecțiile, în forma lor.

Un educator de viziune tradițională ar putea considera că termenii creativitate și creație sunt destinați să definească personalitățile sau realizările remarcabile și poate sunt folosiți și aplicați cu prea mare ușurință în diverse situații de pedagogia modernă, pierzându-și astfel din valoare.

Chiar dacă improvizațiile și creațiile copiilor i-ar impresiona prin ușurința exprimării, prin farmecul și sinceritatea lor, probabil că ar folosi cu mai multă prudență acești termeni, iar activitățile, în forma lor actuală li s-ar părea fără valoare, fiind lipsite de ordine și disciplină.

La polul opus, educatorul cu o gândire deschisă caută să pună în valoare diferențele de personalitate, să stimuleze și să cultive interesele și talentele fiecărui copil.

El va căuta să-i ajute să se bucure de experiențele care le permit să se dovedească creativi și să-i învețe să aprecieze aceste experiențe și realizările lor, fie că este vorba de cele personale sau ale celorlalți.

Un învățământ orientat în direcția **creativității** presupune o serie de probleme, iar găsirea de soluții adecvate ridică mai multe întrebări:

- ◆ cum se poate promova spontaneitatea și inițiativa tinerilor păstrând în același timp controlul și disciplina asupra acestora?
- ◆ ce atitudine să adopte profesorul în cazul unor răspunsuri neașteptate, surprinzătoare?
- ◆ încurajarea copiilor să găsească singuri răspunsuri și rezolvări ale problemelor presupune mai mult timp decât cel alocat prin programele de învățământ
- ◆ încurajarea copiilor să caute diverse răspunsuri poate da un caracter ludic activităților educative, este oare bine?
- ◆ societatea așteaptă de la educator să formeze tinerii în spiritul conformismului, cum răspunde educatorul cu o gândire nouă și modernă în fața acestor așteptări?

Pentru a putea face față acestor probleme pedagogia modernă dă educatorilor următoarele îndrumări:

- ☀ să respecte ideile, întrebările neobișnuite ale copiilor
- ☀ să le ofere oportunități pentru a crea din proprie inițiativă
- ☀ să le dezvolte încrederea în propriile capacități
- ☀ să încurajeze tinerii să se manifeste spontan și creativ, să aibă curajul să-și exprime ideile și părerile evitând soluțiile stereotipe și uniformizarea
- ☀ să le dezvolte încrederea în propriile capacități și aptitudini, să-i ajute să-și descopere aceste aptitudini pe care ei le manifestă pentru a deveni conștienți de ele
- ☀ să-i încurajeze să dobândească o gândire independentă, nedeterminată de grupul clasei

- ☀ să încurajeze atitudinea tolerantă față de ceea ce este nou
- ☀ să caute să crească interesul și curiozitatea tinerilor folosind metode didactice diverse
- ☀ să promoveze modalități variate de abordare a problemelor, de manipulare a ideilor, obiectelor
- ☀ să creeze o atmosferă de lucru favorabilă
- ☀ tinerii trebuie să știe că se așteaptă de la ei să fie creative.

Toate strategiile didactice folosite de pedagogia actuală prezentate mai sus, sunt gândite ca niște sisteme deschise care:

- promovează inițiativa, inventivitatea, originalitatea, spontaneitatea (sistemele închise sunt orientate către acumularea de cunoștințe, memorarea acestora, promovează conformismul)
- caută să pună în acțiune forțele intelectuale ale tinerilor, gândirea, imaginația, voința (metodele pedagogiei tradiționale urmăresc să îndrume pas cu pas demersul educativ)
- mențin propriile sisteme motivaționale, pun accentul pe mobilurile interioare, pe activitatea din proprie inițiativă
- caută să stimuleze și să mobilizeze energiile tânărului, să-i capteze interesul, atenția, curiozitatea, să-i stimuleze creativitatea punând accentul pe procesul de creație, nu pe produse
- pun problema păstrării individualității într-un mod care să permită armonizarea ei cu normele grupului
- încurajează tânărul să-și formeze un stil de lucru propriu și original.

S-a pus de către specialiști întrebarea, oare gândirea în grup este mai eficientă sub aspectul creativității decât gândirea individuală? Cei ce au studiat această problemă au ajuns la următoarele concluzii:

- ✓ individul tinde să-și exprime cu mai multă ușurință părerea și se exprimă mai nestânjenit în mijlocul grupului
- ✓ grupul produce mai multe idei, dar calitatea acestora nu este neapărat superioară celor produse de indivizii care au lucrat singuri și au comunicat apoi rezultatele grupului

- ✓ pe unii indivizi grupul poate să-i scape de blocajele interioare, pe alții din contră, îi frânează
- ✓ ritmul colectivului poate să ajute la accelerarea ritmului elevilor mai lenți, dar nu poate să-i încetinească pe cei impulsivi.

În concluzie, putem spune că elevii răspund cu entuziasm și bucurie la noile forme și metode de învățare, dar aceasta nu înseamnă că trebuie să se demoleze și să se uite virtuțile formelor de educare tradiționale.

De fapt, ce este mai important, să se dea copiilor libertatea de a-și pune în valoare înclinațiile și inițiativele personale, sau să se urmărească însușirea sistematică, prin metode riguroase a conținutului fiecărei discipline de studiu?

Asemenea întrebări ce vin din ambele direcții ale pedagogiei ne conduc la concluzia că ar fi mai de folos realizarea unei sinteze între cele două modalități de abordare, ce par doar la prima vedere ireconciliabile.

În acord cu această idee privind integrarea celor două viziuni pedagogice, putem afirma că înțelegerea și apropierea lor ne poate conduce la cele mai bune soluții. Metaforic, se poate spune că școala de azi este obligată de noile realități să readucă magia pe care omul contemporan o caută în diverse forme de manifestare.

BIBLIOGRAFIE

Amabile, T., (1997), **Creativitatea ca mod de viață**, Ed. Știință&Tehnică, București.

Bârlogeanu, L., (2001), **Psihopedagogia artei**, Ed. Polirom, Iași.

Ionescu, M., (1970), **Demersuri creative în predare și învățare**, Ed. Presa Univ. Clujeană.

Ionescu, M., Radu I., (1987), **Experiență didactică și creativitate**, Ed. Dacia, Cluj.

Landau, E., (1979), **Psihologia creativității**, Ed. Did. si Ped., Bucuresti.

Popenici, Șt., (2001), **Pedagogia alternativă. Imaginarul educațional**, Ed. Polirom, Iași.

Roco, M., (1979), **Creativitatea individuală și de grup**, Editura Academiei Române, București.

Proiectul de investigație, modalitate inovativă ce contribuie la dezvoltarea personalității copilului

Prof. învă. preșcolar Horga Maria-Liana
Grădinița cu Program Prelungit „Căsuța cu povești” Bistrița

Încă de la naștere, copiii sunt înzestrați cu instinctul curiozității, cu dorința de a căuta, de a descoperi, de a cerceta. Dacă la început acest instinct are o formă simplă și anume de a întoarce capul după sunet, lumină sau alți stimuli, de a băga obiecte în gură, de a întinde mâna după diferite obiecte etc., odată cu creșterea aceste instinct devin tot mai complexe, contribuind la dezvoltarea copilului, la satisfacerea nevoilor sale fizice, dar mai ales intelectuale.

Astfel, odată cu intrarea copilului în grădiniță, această dorință de explorare a copilului trebuie satisfăcută și exploatată prin activități accesibile și de impact asupra personalității acestuia. O modalitate eficientă de satisfacere a curiozității copilului prin explorarea mediului înconjurător este proiectul de investigație. Acesta presupune proiectarea de activități în clasă, dar mai ales în afara instituției de învățământ. De asemenea, îndrumarea este din partea educatoarei, dar cu sprijinul părinților sau al altor persoane implicate în educație.

Un astfel de proiect de investigație am derulat împreună cu grupa mare, în cadrul preiectului tematic „În lumea meseriilor”.

Denumirea proiectului de investigație: „Meseria părinților mei”

Scop: Însușirea unor cunoștințe despre diferite profesii și meserii.

Formarea deprinderilor de a investiga, de a pune întrebări, de a observa spontan anumite aspecte ale lumii înconjurătoare.

Obiective:

- Să observe spontan locul de muncă al cel puțin unuia dintre părinți;
- Să descrie modul în care se desfășoară meseria/profesia observată;
- Să prezinte materiale și unelte cu care acesta lucrează;
- Să prezinte produsele/ rezultatele muncii;
- Să argumenteze de ce le-ar plăcea sau nu le-ar plăcea să aibă și ei aceeași profesie când vor crește.

Organizare:

Pasul 1: pentru început, am realizat un inventar de probleme pentru a afla ce știu copiii despre diferite profesii și meserii și ce ar dori să afle în cadrul proiectului de investigație;

Inventar de probleme:

Ce știm?	Ce nu știm și am vrea să aflăm?
Mobila se face din lemn.	Cum se face mobila?
La bucatarie lucreaza bucatarul.	De unde se ia faina si cum se face painea?
Painea se face din faina si se coace in cuptor.	Ce fac doctorii in spitale si de unde iau medicamentele?
Tablourile sunt pictate cu diverse culori frumoase.	Cum se fac tablourile?
Medicul ingrijeste copii bolnavi.	Cum se fac jucariile?
Prizele sunt reparate de electrician.	De ce se intrerupe uneori lumina in apartament?
Padurarul merge zilnic prin padure.	Cum se fac hainele?

Politistul merge la locul accidentului. Profesorul invata copiii. Croitorul coase haine pentru diferite ocazii.	Ce face padurarul in padure? Care este rolul politistului? De unde știu atât de multe lucruri profesorii?
---	---

Pasul 2: Am discutat cu părinții pentru a le solicita sprijinul în realizarea investigației.

Pasul 3: Desfășurarea investigației/ Activități de învățare:

Fiecare copil a vizitat locul de muncă al părinților. Aici, copiii au fost îndrumați de către părinți spre a observa anumite aspecte ale meseriei/profesiei lor: locația unde se desfășoară, materiale și unelte de lucru, colegi/echipa de muncă, produse/rezultate ale activității. Copiii au fost sprijiniți de către părinți să realizeze fotografiile cu aspecte care l-au impresionat cel mai mult.

Pasul 4: La întoarcerea la grădiniță, fiecare copil a prezentat meseria/profesia pe care a observat-o, arătând colegilor și imagini sugestive. Le-am adresat întrebări de genul:

- Ce meserie/profesie ai observat?
 - Care dintre părinții tăi are această meserie?
 - Unde se desfășoară?
 - Ce unelte/ materiale folosește tata/mama la locul de muncă?
 - Ce obține mama/tata atunci când lucrează? La ce folosește munca lui/ei?
 - Cu cine te-ai mai întâlnit acolo?
 - Câți colegi are?
 - Ce ți-a plăcut cel mai mult la serviciul părinților tăi?
 - Ce nu ți-a plăcut?
 - Ai vrea să ai aceeași meserie când vei fi mare?
- Dacă doi copii au prezentat aceeași meserie/profesie i-am sprijinit în a face comparații între cele două prezentări pentru a scoate în evidență cât mai multe aspecte ale aceași meserii. S-a pus accentul pe opinia personală a fiecărui copil și pe felul în care a privit meseria părinților.
- Toate fotografiile prezentate au fost expuse pentru a fi văzute de toți copiii.
- La final, copiii au fost întrebați cum s-au simțit în timpul investigației realizate.

Prin intermediul proiectului de investigație copiii:

- își îmbogățesc prin forțe proprii cunoștințele referitoare la diferite aspecte ale mediului înconjurător;
- își formează aptitudini și abilități de observare și investigare a mediului înconjurător;
- își dezvoltă capacitatea de analiză și sinteză;
- învață să comunice și să descrie propriile experiențe și observații, prezentându-și propriile idei și opinii;
- realizează un schimb de informații, experiențe și opinii cu colegii din grupă;
- îmbină în mod eficient activitatea de explorare și observare cu desenul, pictura, artele vizuale;
- petrec timp de calitate alături de părinți, care au rolul de parteneri în învățare.

În concluzie, astfel de proiecte sunt binevenite atât pentru copii, cât și pentru educatoare deoarece pot fi abordate teme diverse și de interes pentru copii, dar aduc un plus de prospețime și diversitate activității din grădiniță.

Bibliografie:

<https://revistaprofesorului.ro/aspecte-metodologice-de-implicare-a-prescolarilor-in-activitati-de-explorare-investigare-a-naturii/>

Articol propus de: prof. Hoza Iuliana Mihaela
Școala Gimnazială "Matei Basarab" Turnu Roșu
Județul Sibiu

COMUNICAREA, RELAȚIILE DE COMUNICARE PEDAGOGICĂ ȘI SPECIFICUL DIMENSIUNILOR EDUCAȚIEI ÎN PREȘCOLARITATE: EDUCAȚIA MORAL-CIVICĂ ȘI RELIGIOASĂ

1.1. Comunicare - concept, structură, funcții și condiții de eficiență

Cu 2500 de ani în urmă, în Grecia antică, mai întâi în Siracuză și apoi în Atena, cetățenii liberi răsturnau regimurile tiranice și stabileau primele reguli de conviețuire democratică. Legile acelor vremuri prevedeau ca fiecare cetățean să fie propriul său avocat și să-și pledeze singur cauza în procese, indiferent dacă era acuzat sau acuzator. Nu puteau fi angajați avocați profesioniști, iar pledoariile trebuiau susținute în fața a zeci sau sute de jurați.

Cetățenii care stăpâneau arta comunicării convingătoare se afirmău mai ușor în societate și își apărau mai bine interesele. În plus, ei puteau deveni și chiar deveneau lideri militari, politici sau religioși, dobândind noi privilegii pe această cale. Artă de a comunica convingător s-a numit atunci **retorică**. Interesul pentru însușirea acestei arte și, în consecință, studiul **comunicării umane** au devenit predominante în epocă, alături de artă și știința războiului.

Prima accepțiune a noțiunii de retorică, cuvânt de origine greacă, a fost aceea de "știința și artă de a convinge". Retorica viza cu precădere, comunicarea în sfera juridică și politică (IACOB, L. (1999). *Comunicarea didactică. Psihologia școlară*. Iași: Editura Polirom, pag 54).

Un secol mai târziu, Platon (427-347 î. H) a introdus retorica în viața academică greacă, așezând-o alături de filosofie. Ea nu era considerată neapărat o știință, pentru că nu urmărea cunoașterea a ceea ce este corect sau incorect, rațional sau irațional, ci cunoașterea slăbiciunilor umane pentru a le putea controla și folosi în atingerea scopurilor propuse.

Aristotel (384-322 î.H.),studentul lui Platon, scrie celebra sa lucrare "*Rethorike*" care deschide noi drumuri în studiul sistemelor de comunicare umană. Totodată, Aristotel elaborează primul tratat de logică(*Organon*) în care descoperă silogismul și construiește tipul de raționament și argumentație bazate pe silogism.

Urmează progresele înregistrate de filosofii romani și distincția dintre teoria și practica comunicării umane: teoria este **retorica**, practica este **oratoria**. Unul dintre teoreticienii și marii practicieni ai timpului rămâne Cicero(106-43 î.H.).

După epoca greco-romană, teoria comunicării umane nu a mai cunoscut progrese considerabile timp de mai multe secole, până la Renaștere. Începând cu anul 1600, în epoca modernă, studiul comunicării umane a fost readus în centrul preocupărilor mai multor categorii de gânditori: filosofi, lingviști, psihologi, sociologi, epistemologi, stilști și, în cele din urmă, oameni de marketing, comunicatorii, animatorii, creatorii de publicitate, agenții publicitari, moderatorii și, în general, agenții de relații publice și negociatorii contemporani cu noi.

În ultimele decenii, științele comunicării umane cunosc o dezvoltare explozivă. Apare și se dezvoltă “Analiza tranzacțională”(Eric Berne, anii '60), ”Programarea neuro-lingvistică” (Richard Bandler și John Grinder, anii'70) și tehnicile școlii de psihologie și comunicare de la Palo Alto.

Ce este comunicarea?

În toate timpurile și, cu atât mai mult în lumea de azi, educația și învățarea nu pot exista în afara comunicării umane. A comunica înseamnă a pune ceva în comun. Între oameni, a comunica înseamnă a pune în comun idei, fapte, opinii, emoții și sentimente. Acestea circulă de la un partener la altul, sub formă de mesaje.

În consecință, a comunica înseamnă a emite, transmite și recepționa mesaje. Odată emis și recepționat, mesajul aparține, **în comun**, atât celui care a “dat” cât și celui care a “luat”. Omul emite mesaje atunci când vorbește, când scrie, când indică un obiect sau o imagine ca și atunci când zâmbește, se încruntă sau răspândește un anumit miros Când ascultă, citește, privește sau pipăie, el recepționează mesaje(ADLER, Alfred. (1995). *Psihologia școlarului greu educabil*. București: Editura Iri, pag 34).

Comunicarea umană este un proces de predare-primire, adică unul de tip tranzacțional, prin care oamenii schimbă și transferă semnificații de la un individ la altul, către un grup uman mai restrâns sau către publicul larg.

Comunicarea există atunci când se emit și se recepționează semnale care poartă și cărora li se conferă semnificație. Întotdeauna, comunicarea umană este deformată(distorsionată) de paraziți(zgomote), se produce într-un anumit context, generează anumite efecte și comportă o anumită retroacțiune.

Studiul comunicării vizează trei **obiective** importante:

- explicarea teoriilor și conceptelor proprii diverselor forme de comunicare;
- dezvoltarea abilităților și competențelor de comunicator, moderator, negociator, orator și auditor;
- dezvoltarea spiritului critic și crearea de norme etice în materie de comunicare pentru a proteja individul și comunicațiile umane de manipulare și de spălarea creierelor, posibile prin comunicare subliminală, hipnoză, analiză tranzacțională, hipermediatizare, falsă publicitate sau diverse alte forme de comunicare abuzivă.

Niveluri de comunicare umană

În principiu, pentru a ști în care aspecte ale vieții personale, profesionale și sociale trebuie să intervenim pentru a crește eficacitatea mesajelor noastre, este necesar să clarificăm nivelul(sau câmpul) de comunicare în care ne situăm.

Practic, comunicarea umană se poate desfășura pe patru niveluri distincte:

- comunicarea intrapersonală;
- comunicarea interpersonală;
- comunicarea în grup;
- comunicarea publică.

Comunicarea intrapersonală este comunicarea individului uman cu sine însuși, atunci când își ascultă “vocea interioară”. Astfel, el cunoaște și se judecă pe sine. Se întreabă și își răspunde. Gândește, analizează și reflectează. Evaluează decizii sau repetă mesaje destinate altora.

Comunicarea interpersonală este cea care permite dialogul cu celălalt. Ea ne ajută să-i cunoaștem pe ceilalți și să ne cunoaștem mai bine pe noi înșine prin imaginea lor despre noi. Grație comunicării interpersonale, se stabilesc, se întrețin și, uneori, se distrug relațiile umane, fie că este vorba de cunoștințe noi, de vechi prieteni, de iubite sau de membrii familiei (BARNĂ, Andrei. (1995). *Autoeducația*. București: Editura Didactică și Pedagogică, pag 98.)

Comunicarea în grup este cea care asigură schimburile în interiorul micilor grupuri umane. În cadrul acestora, individul își petrece o mare parte din viața socială și profesională. Aici, se împărtășesc cunoștințe și experiențe, se rezolvă probleme și se dezvoltă idei noi, fie că este vorba de un consiliu de administrație, fie de cercul de prieteni în care ne bem cafeaua.

Comunicarea de masă este aceea prin care informăm pe alții sau suntem informați, persuadați, panicați, amuzați sau stresați de alții prin intermediul comunicațiilor de masă și în afara unei relații interpersonale.

Modelul general al comunicării umane

Întotdeauna, comunicarea are loc în interiorul unui anumit cadru sau mediu concret și specific. Privit în ansamblul său, acesta reprezintă contextul comunicării.

Contextul influențează atât ceea ce se comunică cât și maniera în care se comunică. Contextul comunicării comportă cel puțin patru **aspecte și domenii** relativ distincte:

- **contextul fizic**, care se referă la mediul fizic concret și imediat tangibil, adică incinta sau spațiul deschis, microclimatul, ambianța sonoră, lumina, culoarea, etc. O discuție în amfiteatru, de exemplu, se va desfășura într-o manieră diferită decât exact aceeași discuție purtată într-un cavou sau pe un stadion.

- **contextul cultural**, care privește credințele, tradițiile, tabuurile, stilurile de viață, valorile împărtășite de grup sau comunitate, normele morale, legale și regulile după care se stabilește ce este bine și ce este rău, ce este permis și ce este interzis, etc.

- **contextul sociopsihologic**, care se referă la poziția și statutul social al partenerilor și la caracterul oficial sau informal al relațiilor dintre partenerii de comunicare, la situația concretă și ipostaza specifică în care are loc comunicarea. O discuție cu șeful, purtată la restaurant, de exemplu, va fi altceva decât aceeași discuție purtată în sala de consiliu.

- **contextul temporal**, care privește momentul și ordinea cronologică în care este plasat mesajul într-o secvență de alte mesaje succesive. În acest sens, de exemplu, după anunțul decesului mamei, nu vom putea comunica în aceeași manieră ca după anunțul unui mare câștig la loto. Elementele cheie care intervin în orice proces de comunicare pot fi ansamblate împreună și plasate într-o configurație care simbolizează modelul general al comunicării umane. Elementele sale sunt conectate într-o manieră care sugerează dinamica procesului de comunicare umană și traiectoriile mesajelor.

Expeditor-destinatar

Acest element, întâlnit și sub denumirea emițător-auditor, semnifică dubla ipostază a comunicatorului, chiar și atunci când comunică cu sine însuși. Ori de câte ori comunicăm, ne aflăm simultan atât în ipostaza de expeditor (sursa informației nu se identifică întotdeauna cu expeditorul sau emițătorul ei) cât și în cea de destinatar (receptor) al mesajului. Este și motivul pentru care se folosesc ambii termeni legați printr-o liniuță de unire (DORON, Roland și PAROT Françoise. [1991](1999). *Dicționar de psihologie*. București: Editura Humanitas, pag 76)

Atunci când vorbim, scriem, gesticulăm sau zâmbim, etc. ne aflăm în ipostaza de emitenți. Când ascultăm, citim, pipăim, mirosim, etc. ne aflăm în ipostaza de destinatari ai unor mesaje. Adesea, recepționăm unele mesaje chiar în același timp în care emitem altele. În plus, recepționăm propriile noastre mesaje, în sensul că luăm act de mișcările sau gesturile noastre, ne auzim vorbind, ne strâmbăm în oglindă, etc. De regulă, în timp ce vorbim, urmărim reacțiile interlocutorului, încercând să descifrăm mesajele sale nonverbale în care căutăm aprobarea, simpatia, înțelegerea, etc.

Codificarea-decodificarea

Codificarea reprezintă actul de a produce mesaje, adică de a vorbi, a scrie, a gesticula, a desena, etc. A codifica înseamnă a traduce gândurile și sentimentele în sunete și imagini, în cuvinte, în caractere scrise, în desene, în gesturi, în mirosuri, etc.

Decodificarea înseamnă actul de a recepționa și interpreta mesaje, ascultând, citind, privind, gustând, etc. A decodifica înseamnă a transpune cuvintele vorbite sau scrise, gesturile, mirosurile, imaginile sau oricare alte semnale, în idei și sentimente umane.

Informațiile nu pot fi recepționate decât într-un limbaj recunoscut de receptor. Cheia oricărui proces de comunicare este tocmai aceea de a face să se regăsească o concordanță între ceea ce a vrut să transmită expeditorul și ceea ce a recepționat destinatarul (BULGĂREA, M. (1966). *Organizarea vieții copiilor în familie*. București: Editura Științifică, pag 128).

Acțiunea de a codifica este complementară și simultană cu aceea de a decodifica. În timp ce vorbim, de exemplu, noi încercăm să descifrăm reacțiile pe care mesajul nostru le provoacă interlocutorului. Este și motivul pentru care tratăm împreună aceste două fenomene.

Competența de comunicare

A comunica competent înseamnă a te face înțeles și a convinge. Aptitudinea de a comunica eficace este numită competență de comunicare.

În primul rând, competența privește evaluarea influențelor contextului asupra conținutului și formei comunicării. De exemplu, competența ta de comunicare este cea care îți spune că, într-un anumit context și cu un anumit interlocutor, un subiect convinge, iar altul nu. Un anumit limbaj poate fi adecvat, iar altul poate fi impropriu.

Capacitatea de a observa și descifra mesajele nonverbale (limbajul trupului, limbajul feței, atingerea, volumul vocal, ritmul și inflexiunile vorbirii, îmbrăcămintea, etc.) este o altă dimensiune importantă a competenței de comunicare.

Mesajul

Mesajul este ansamblul de semne și semnale care poartă ideea, sentimentul sau emoția pe care emitentul le transmite către destinatar. El se constituie sub forma unui anumit set de simboluri. Mesajul poate fi purtat de sunete, imagini, mirosuri, atingeri, cuvinte, gesturi, postură, mimică și diverse alte semne și semnale care simbolizează o anumită semnificație.

Când semnificația este codificată în cuvinte, spunem că mesajul este verbal și comunicarea verbală. Când semnificația este purtată prin alte semne decât cuvintele, spunem că mesajul și comunicarea sunt nonverbale.

Canalul sau media

Media sau canalul este mijlocul și calea pe care este transportat și distribuit sau transmis și redat mesajul. Canalul este atât vehiculul cât și suportul fizic (mediumul) al mesajului.

În comunicarea interumană, se folosește rareori un singur canal. Chiar și în cadrul celei mai simple conversații intervin două, trei sau mai multe canale. Vorbim și ascultăm cuvinte (canal vocal și verbal), aruncăm anumite priviri și facem diverse gesturi care au semnificație (canal vizual), emitem anumite mirosuri (canal olfactiv), atingem mâinile sau alte părți ale trupului (canal tactil), etc.

Paraziții sau zgomotul

Paraziții, perturbațiile sau zgomotul de fond reprezintă orice formă de alterare a comunicației, de natură să distorsioneze mesajul sau să-l împiedice să ajungă la destinatar în forma în care a fost expedit de emițător (sursă).

În toate cazurile paraziții sunt constituiți din semnale care interferează cu mesajul transmis. În raport cu natura lor, paraziții pot fi clasificați în trei categorii principale:

- **paraziți de natură fizică**, care interferează și se alătură sau se suprapun transmisiei fizice a semnalului sau mesajului. Exemple de astfel de paraziți sunt peste tot: zgomotul străzii, un geam trântit, defectarea telefonului, ochelarii murdari, etc.

- **paraziți de natură psihologică**, care interferează și se amestecă cu mesajul numai în plan mental. Astfel de paraziți conduc la erori de percepție care țin exclusiv de îngustimea minții, de prejudecățile și de experiențele anterioare ale emițătorului și ale destinatarului mesajului (MITU, Florica).

(2005). *Metodica activităților de educare a limbajului în învățământul preșcolar*. București: Editura Humanitas, pag 88). De exemplu, dacă cineva nutrește convingerea sinceră că profesorii universitari sunt deștepți, întotdeauna va găsi în mesajul acestora ceva care să îi sprijine această idee preconcepută, chiar și atunci când adevărul este altul. În termeni de specialitate, fenomenul se numește percepție tendențioasă și este un bun exemplu pentru ideea de parazit psihologic.

- **paraziți de natură semantică**, care intervin datorită diferențelor de limbaj existente între vorbitor și ascultător. Distorsiunea mesajului vine din faptul că “nu este același lucru când doi oameni spun aceleași cuvinte”, fiecare dintre ei putând să atribuie cuvintelor un sens diferit de sensul atribuit de interlocutor. În plus, intervine confuzia posibilă între sensul denotativ și sensul conotativ al cuvintelor, precum și interpretările aproximative ale jargonului, argoului, ca și ale limbajului prea tehnic.

Paraziții sunt inevitabili. Ei intervin în orice proces de comunicare. Pot fi cel mult diminuați sau atenuați, dar niciodată eliminați în totalitate.

1.2. Aspecte specifice ale comunicării didactice în învățământul preșcolar

Acum când sub această denumire se „ascunde” o nouă disciplină de învățământ în școlaritatea mică și în grădiniță, când se acordă o importanță sporită dezvoltării capacităților de comunicare, abordarea acesteia, pentru a-i reliefa câteva aspecte particulare la vârsta preșcolară, devine o necesitate pentru ulterioara construcție a fundamentului pedagogic al perioadei ontogenetice de referință.

Ne interesează comunicarea în sensul definit de Paul Popescu Neveanu sub denumirea de comunicație; *comunicația interumană* „se bazează pe un ansamblu de procese psihomotorii specifice umane, limbajul, în care un rol deosebit de important revine componentei conștiente, gândirii. Această formă de comunicație se poate realiza și prin utilizarea unor mijloace neverbale cu funcție de semnalizare, atitudini posturale, mimico-gesticulație, sunete neverbale etc, care însoțesc și completează comunicația verbală” (Popescu-Neveanu, P., *Dicționar de psihologie*, Editura Albatros, București, 1978, pag 153)

Dacă analizăm această definiție constatăm că pentru fiecare dintre „modalitățile” de comunicație: verbală, paraverbală, non-verbală, vârsta preșcolară își are nuanțele ei. În plan verbal copilul apelează doar la formulele orale pe care abia învață să le stăpânească, să le utilizeze nuanțat și corect; comunicarea non-verbală își păstrează cu pregnanță importanța; ochii, fața întregă, mânuțele, postura, mersul comunică celorlalți o serie de aspecte legate de evoluția preșcolarului însuși și îl ajută să se exprime mai bine pe sine în relațiile cu ceilalți. Paraverbalul este preluat pe calea imitației și exersat, în genere tot pe canalele imitației, în jocurile de creație, dramatizări etc.

Funcțiile limbajului (acest instrument de relaționare cu alții și cu sine pe care doar omul îl stăpânește în mod complex) se conturează, se exersează și își dezvoltă potențialitățile la această vârstă: funcția cognitivă câștigă tot mai mult teren și mai sigur, la intersecția sa cu funcția de comunicare; cea expresivă se conjugă într-un mod absolut specific cu cea ludică; cea simbolic-reprezentativă se instituie

și face progrese rapide; funcția persuasivă apare mai mult prin imitație dar câștigă teren spre finele preșcolarității; funcția reglatorie și autoreglatorie se manifestă interesant de urmărit și, mai ales de fructificat în plan educațional.

Pentru că preșcolarul oferă câmp larg de evoluție, stimularea capacităților de comunicare se constituie ca finalitate majoră a ei și condiție importantă pentru ceea ce s-ar putea numi „nivel de maturizare” optimă pentru debutul școlarității. De aceea pe parcursul capitolelor următoare referirile la acest aspect, la modul în care pe diferite coordonate se urmărește finalitatea menționată, vor fi prezente aducând completări punctuale la acest subcapitol ce se dorește doar o punere de problemă.

La intrarea în școală, copilul dispune de un vocabular relativ bogat (aproximativ, 2500 cuvinte) și stăpânește la modul practic regulile de folosire corectă a cuvintelor în vorbire. În cursul miciei școlarității se dezvoltă atât limbajul oral, cât și cel scris. În ceea ce privește limbajul oral una din laturile lui importante este conduita de ascultare.

Școlarul mic învață treptat să asculte explicațiile învățătorului și să meargă pe „urmele” îndrumărilor și raționamentelor sale. Se formează capacitatea de citit-scris și aceasta impulsionează progresele limbajului. Lecturile pe care școlarul mic le realizează fac să crească posibilitățile de exprimare corectă ale acestuia. Se însușește fondul principal de cuvinte al limbii materne, care ajunge să numere spre sfârșitul miciei școlarității aproape 5000 de cuvinte, dintre care tot mai multe pătrund în limbajul activ al copilului (CLAPAREDE, E. (1975). *Psihologia copilului și pedagogie experimentală*. București: Editura Didactică și Pedagogică, pag 92).

Copilul se familiarizează cu structura morfosemantică a cuvintelor, cu rolul pe care îl joacă în exprimare: rădăcina, terminația, sufixele și prefixele. Ulterior, însușirea categoriilor gramaticale propriu zise (substantiv, verb, adjectiv, pronume) îi dezvoltă copilului bogăția posibilităților de exprimare ale limbii materne.

Propunător: prof. Hoza Iuliana Mihaela

Școala Gimnazială "Matei Basarab" Turnu Roșu

Județul Sibiu

ADAPTABILITATEA ȘI FLEXIBILITATEA ÎN CARIERĂ PREMIZĂ SPRE SUCCES

1. Adaptabilitatea și Teoria Construcției Carierei

Teoria construcției carierei (Savickas, 2005) definește adaptabilitatea în carieră fiind pregătirea de a face față sarcinilor previzibile de pregătire și participare la rolul de muncă și ajustărilor imprevizibile determinate de schimbările și condițiile de la locul de muncă. De asemenea, adaptabilității i s-a atribuit un rol central în corelarea indicatorilor adaptivității în carieră (de exemplu, personalitatea proactivă și cele cinci mari trăsături de personalitate) cu comportamentele adaptative (de exemplu, explorarea carierei) și rezultatele adaptative (de exemplu, succesul în carieră) (Pan, Guan, Wu, Han, Zhu, Fu & Yu, 2018). Conform dicționarului APA (n.d.), adaptabilitatea este capacitatea de a modifica sau ajusta comportamentul cuiva în întâlnirea cu diferite circumstanțe sau în preajma unor oameni diferiți.

În plus, Teoria construcției carierei (Savickas, 2005) susține că indivizii trebuie să dezvolte resurse de autoreglare pentru a atinge obiectivul integrării persoană-mediul în diferite tranziții de carieră. Conceptul de adaptabilitate în carieră a fost propus pentru a reprezenta

resursele psihologice care permit indivizilor să facă față provocărilor previzibile și imprevizibile în dezvoltarea carierei lor. Adaptabilitatea în carieră are patru dimensiuni: 1) preocuparea în carieră (conștientizarea posibilităților viitoare și pregătirea pentru aceste posibilități), 2) controlul carierei (abilitatea de a lua decizii asertive), 3) curiozitatea în carieră (abilitatea de a explora informații noi și oportunități) și 4) încrederea în carieră (convingerile eficiente care susțin eforturile indivizilor în atingerea obiectivelor) (Pan *et al.*, 2018).

Adaptabilitatea în carieră (AC) este un construct de bază în teoria construcției carierei, care presupune că indivizii diferă în ceea ce privește dorința (adaptabilitatea) și capacitatea (adaptabilitatea) de a se angaja în comportamente pozitive legate de carieră (adaptare). Aceste comportamente de adaptare, la rândul lor, duc la o adaptare de succes, trăită ca succes în carieră. Cu toate acestea, puține studii au examinat AC în contextul altor resurse esențiale ale carierei sau au încercat să evalueze utilitatea creșterii a AC într-un context mai larg de resurse de carieră (Haenggli & Hirschi, 2020).

Acest lucru pare important deoarece cele patru resurse specifice care constituie CA în termeni de îngrijorare, control, curiozitate și încredere sunt doar câteva dintre multele resurse de carieră care permit oamenilor să-și gestioneze cu succes cariera. De fapt, într-o prezentare generală a literaturii relevante, Hirschi, Nagy, Baumeler, Johnston și Spurk (2017) au identificat zece resurse importante pentru carieră care cuprind cunoștințe și abilități, precum și resurse motivaționale și de mediu, toate acestea s-au dovedit a fi critice. Numărul mare de resurse potențial importante pentru dezvoltarea de succes a carierei ridică întrebarea cum sunt legate diferitele tipuri de resurse între ele și care este efectul lor combinat și unic asupra rezultatelor esențiale ale carierei, cum ar fi succesul subiectiv și obiectiv în carieră. Cu toate acestea, puține studii au folosit un cadru de resurse pentru a investiga predictorii succesului subiectiv și obiectiv în carieră.

Adaptabilitatea în carieră este asociată în mod pozitiv cu satisfacția în carieră și cu autoevaluarea performanței în carieră, dincolo de efectele caracteristicilor demografice, ale trăsăturilor de personalitate Big Five și ale autoevaluărilor de bază. S-a susținut că, curiozitatea în carieră promovează motivația studenților de a explora lumea muncii, precum și propriile caracteristici în procesul de căutare a unui loc de muncă, ceea ce, la rândul său, crește posibilitatea de potrivire persoană-post. Încrederea în carieră le permite studenților să fie autoeficienți în luarea deciziilor și rezolvarea problemelor în timpul procesului de căutare a unui loc de muncă. Controlul carierei poate stimula autoreglementarea și autodisciplina în rândul studenților, care sunt benefice pentru stabilirea unui obiectiv clar de carieră și luarea de

acțiuni asertive în procesul de căutare a unui loc de muncă Studenții cu un nivel ridicat de preocupare pentru carieră ar fi dispuși să aloce cantități mari de timp și energie explorării carierei în general și căutării de locuri de muncă în special. În plus, cercetările anterioare au descoperit că adaptabilitatea în carieră a prezis în mod semnificativ autoeficacitatea în căutarea unui loc de muncă a studenților chinezi și statutul de angajare în momentul absolvirii (Guan, Deng, Sun, Wang, Cai, Ye, Fu, Wang, Zhang & Li, 2013).

Majoritatea studiilor privind teoria construcției carierei s-au concentrat pe modelul secvențial al „adaptabilității și, adaptarea” și au neglijat importanța stimulilor externi. De fapt, cele patru componente ale adaptabilității în carieră sunt privite ca resurse sau competențe psihologice care nu sunt doar prezise de caracteristicile personale (adică, adaptabilitatea), ci și dezvoltate prin utilizarea intervențiilor umane (Pan *et al.*, 2018).

2. Factorii externi - influențe ale adaptabilității și flexibilității

Acum, mai mult ca niciodată, indivizii se confruntă cu un mediu de lucru în continuă schimbare, care este rezultatul restructurării locurilor de muncă, al progreselor tehnologice și al globalizării. Aceste schimbări au făcut carierele mai puțin previzibile, iar oamenii trebuie să își asume o responsabilitate tot mai mare pentru propria lor dezvoltare a carierei. În consecință, căile de carieră autodirijate și personalizate individual au câștigat importanță, iar resursele personale (de exemplu, resursele de adaptabilitate la carieră) devin din ce în ce mai relevante pentru dezvoltarea carierei cu succes (Haenggli & Hirschi, 2020).

Factorii contextuali în general și calitatea locului de muncă, în special, sunt mai esențiali persoanele care nu sunt proactive. Un studiu recent a extins acest model prin luarea în considerare a rolurilor importante ale factorilor contextuali, cum ar fi intervenția externă, comportamentul parental și sprijinul organizațional în modelarea adaptabilității în carieră a indivizilor și a rezultatelor ulterioare în carieră. Cu toate acestea, cercetătorii au considerat rareori experiența de carieră sau de muncă ca un predictor al adaptării în carieră și, mai ales, puține studii au examinat efectul comun al trăsăturii personale (adaptabilitate la carieră) și al experienței la locul de muncă (factorul contextual) asupra adaptării în carieră (Pan *et al.*, 2018).

Pentru a face față cu succes provocărilor în carieră și pentru a obține succesul în carieră, o serie de resurse diferite sunt importante. S-au identificat trei categorii principale de resurse, care sunt confirmate de cercetările internaționale a fi critice pentru obținerea

succesului în carieră. Resurse de cunoștințe și abilități, resurse motivaționale și resursele de mediu. Fiecare dintre cele trei domenii de resurse constă din trei până la patru resurse specifice (de exemplu, expertiză ocupațională, claritate, provocare la locul de muncă). Studiile au demonstrat că toți factorii postulați s-au corelat semnificativ și pozitiv cu satisfacția în carieră, satisfacția în muncă, salariul și promovările (Haenggli & Hirschi, 2020).

Astfel, modelul resurselor de carieră sugerează un set larg de resurse care sunt importante pentru obținerea succesului în carieră. În ceea ce privește cunoștințele și aptitudinile au fost confirmate resursele, asocierile pozitive între abilitățile de rezolvare a problemelor și de luare a deciziilor, abilitățile interactive (de echipă), abilitățile de comunicare și AC au fost confirmate. În ceea ce privește resursele motivaționale ale carierei, adaptabilitatea în carieră a fost legată pozitiv de satisfacția în carieră și, în plus, mai puternică pentru angajații cu niveluri ridicate de identitate în carieră. În ceea ce privește resursele de mediu, angajații cu niveluri ridicate de AC pot menține relații bune cu supervizorii și colegii lor și, prin urmare, au șanse mai mari să rămână în organizații cu relații și rețele sociale confortabile. În conformitate cu aceasta, mai multe studii au confirmat relația dintre resursele de adaptare la carieră și anumite caracteristici de mediu, cum ar fi sprijinul social. Rezultatele au demonstrat, de asemenea, că AC ar trebui conceptualizată folosind o rețea mai mare de resurse relevante pentru obținerea succesului în carieră (Haenggli & Hirschi, 2020).

După cum indică studiul lui Haenggli și Hirschi (2020), AC este semnificativ legată de alte tipuri de resurse de carieră, dar resursele, cunoștințele și abilitățile AC și resursele de carieră motivaționale și de mediu explică fiecare variație unică în diferite fațete ale succesului în carieră. În mod specific, analizele ponderii relative sugerează că, în special, resursele motivaționale și de mediu ale carierei pot fi mai importante pentru obținerea succesului subiectiv în carieră, comparativ cu resursele AC. În plus, resursele de carieră de cunoștințe și abilități par să fie cele mai importante pentru a obține un succes obiectiv în carieră în ceea ce privește salariul (Haenggli & Hirschi, 2020).

3. Factorii interni (de personalitate) - influențe ale adaptabilității și flexibilității

Un indicator important al adaptivității în carieră, personalitatea proactivă poate ajuta la dezvoltarea adaptabilității în carieră. Personalitatea proactivă reflectă dispoziția cuiva de a iniția schimbarea, de a identifica oportunitățile și de a modela mediul extern. Astfel, indivizii proactivi nu vor mai fi considerați destinatari pasivi ai presei de mediu, ci sunt întotdeauna înclinați să ia inițiativa de a depăși constrângerile situaționale. Urmând această logică,

studentii cu personalitate proactivă au mai multe șanse să se angajeze în activități care le-ar putea îmbunătăți abilitățile și abilitățile de adaptare. Dovezile empirice au demonstrat că personalitatea proactivă este asociată pozitiv cu explorarea în carieră, adaptabilitatea în carieră și succesul în căutarea unui loc de muncă. S-a constatat că adaptabilitatea în carieră oferă resurse psihologice importante pentru indivizi pentru a depăși dificultățile în astfel de tranziții în carieră (Pan *et al.*, 2018).

În afară de resursele AC, un tip important de resursă relevant pentru dezvoltarea de succes a carierei sunt resursele cheie. Resursele cheie (cum ar fi stima de sine și optimismul) descriu un subtip specific de resurse personale conform Teoriei Conservării Resurselor, dezvoltată de Hobfoll în 1989. În esență, resursele cheie sunt de obicei considerate trăsături stabile, care permit selectarea, utilizarea și modificarea altor resurse personale. Conceptul de resurse cheie ne ajută să înțelegem cum sunt utilizate alte resurse. Astfel, oamenii folosesc resurse cheie nu numai pentru a face față factorilor de stres, ci și pentru a construi sau susține un rezervor de resurse pentru perioadele de nevoie viitoare. Un astfel de rezervor de resurse de susținere ar putea consta din Adaptabilitatea în carieră sau alte resurse de carieră relevante pentru dezvoltarea de succes a carierei (Haenggli & Hirschi, 2020).

Stima de sine este importantă deoarece are consecințe substanțiale în diferite domenii ale vieții. Mai precis, o meta-analiză recentă a arătat că stima de sine este un factor important pentru a fi mulțumit și de succes la locul de muncă. Există, de asemenea, dovezi din studii longitudinale care sugerează că stima de sine este legată pozitiv de succesul în muncă (Haenggli & Hirschi, 2020).

În mod similar, multe studii au investigat relația dintre optimism și a fi de succes și mulțumit. O cantitate substanțială de literatură confirmă faptul că oamenii care sunt au un nivel mai ridicat al optimismului dispozițional au niveluri mai ridicate de bunăstare subiectivă și un număr mai mare și o calitate mai mare a relațiilor sociale. Mai multe studii au sugerat că optimismul creează o orientare de abordare astfel încât oamenii să se simtă împuterniciți să lucreze spre obiective, mai degrabă decât să simtă nevoia de a se retrage sau de a evita răul, ceea ce face ca rezultatele dorite să fie mai puțin probabile. Mai exact, oamenii care sunt mai optimiști vor îmbunătăți performanța, ceea ce apoi crește șansele de succes. Cercetările au confirmat, de asemenea, în mod specific că optimismul este legat pozitiv de succesul în carieră subiectiv și obiectiv. În plus, studiile anterioare au găsit o relație pozitivă între stima de sine și optimism și resursele CA (Haenggli & Hirschi, 2020).

În concluzie, corelarea stimei de sine și a optimismului sunt două resurse cheie esențiale conform TCR pentru dezvoltarea de succes a carierei. Mai mult, în TCC, aceste resurse cheie pot fi conceptualizate ca reprezentând adaptabilitatea, care este trăsătura de personalitate a flexibilității dorinței de adaptare (Savickas, 2013 citat în Haenggli & Hirschi, 2020).

4. Importanța internship-ului în adaptabilitatea și flexibilitatea în carieră

Internship-ul este definit ca fiind o experiență de muncă structurată și relevantă pentru cariera individului, obținut de către student înainte de absolvirea unui program de studiu academic. Este larg acceptat faptul că stagiile și alte experiențe la locul de muncă pot promova succesul în căutarea unui loc de muncă al studenților și, prin urmare, le facilitează tranziția de la școală la locul de muncă. De exemplu, numărul de stagii absolvenți de universități s-a dovedit a fi un predictor semnificativ pentru eficiența în căutarea unui loc de muncă în viitor. O serie de studii anterioare s-au concentrat pe aspectele cantitative ale stagiilor de practică (de exemplu, numărul de stagii), dar acestea au examinat rareori rolul aspectelor calitative (de exemplu, caracteristicile locului de muncă) ale stagiilor în succesul persoanelor în căutarea unui loc de muncă (Pan *et al.*, 2018)

Pe lângă efectele principale ale stagiilor, calitatea stagiului poate interacționa cu personalitatea proactivă pentru a fi asociată cu adaptabilitatea în carieră și succesul în căutarea unui loc de muncă. Experiența de stagiu poate, ca tip de stimul extern, să cultive în studenți capacitatea de a se adapta la schimbări neașteptate și de a răspunde la dezechilibru și, astfel, poate compensa lipsa unei flexibilități dispoziționale pentru schimbare (Pan *et al.*, 2018)

Pan *et al.* (2018) spun că studenții cu un nivel ridicat de proactivitate au mai multe șanse să inițieze activ schimbări în mediul lor decât să se adapteze pasiv la circumstanțe nedorite, bazându-se astfel mai puțin pe stagii în sine pentru a-și dezvolta abilitățile. Aceste descoperiri răspund solicitărilor de a explora interacțiunea persoană-situație în domeniile psihologiei și dezvoltării carierei. Un nivel ridicat de calitate a stagiului poate ușura foarte mult procesul de căutare a unui loc de muncă prin promovarea adaptabilității în carieră. De exemplu, stagiile de înaltă calitate pot îmbunătăți autoeficacitatea sau claritatea minții ale indivizilor în timpul căutării lor de muncă, promovând astfel succesul lor la angajare.

5. Bibliografie:

1. American Psychological Association, (n.d.). *adaptability*. APA
<https://dictionary.apa.org/adaptability>
2. Guan, Y., Deng, H., Sun, J., Wang, Y., Cai, Z., Ye, L., et al. (2013). Career adaptability, job search self-efficacy and outcomes: A three-wave investigation among Chinese university graduates. *Journal of Vocational Behavior*, 83(3), 561–570.
<https://doi.org/10.1016/j.jvb.2013.09.003>.
3. Haenggli, M. & Hirschi, A. (2020). Career adaptability and career success in the context of a broader career resources framework. *Journal of Vocational Behavior*. 119. 103414. 10.1016/j.jvb.2020.103414.
4. Hirschi, A., Nagy, N., Baumeler, F., Johnston, C. S., & Spurk, D. (2017). *Assessing Key Predictors of Career Success*. *Journal of Career Assessment*, 26(2), 338–358.
doi:10.1177/1069072717695584
5. Pan, J., Guan, Y., Wu, J., Han, L., Zhu, F., Fu, X., & Yu, J. (2018). The interplay of proactive personality and internship quality in Chinese university graduates' job search success: The role of career adaptability. *Journal of Vocational Behavior*, 109, 14–26.
<https://doi.org/10.1016/j.jvb.2018.09.003>
6. Savickas, ML. (2005). The theory and practice of career construction. In S.D. Brown & R.W. Lent (Eds). *Career development and counselling: Putting theory and research to work* (pp 42-70). Hoboken, NJ: Wiley

Inovarea în educație

Educația STEM în grădiniță

Prof. Huci Diana, Șc. Gimn. „Ioan Cîmpineanu” Câmpineanca /
Grădinița P.N. Câmpineanca

STEM, acronimul din limba engleză pentru Știință (Science), Tehnologie (Technology), Inginerie (Engineering) și Matematică (Mathematics), este o abordare educațională a învățării, care permite copiilor să descopere cele 4 discipline într-un mod unitar (competențe transversale).

Integrarea STEM în educație începe de la cele mai fragede vârste, chiar de la grădiniță, prin activități care implică descoperirea, experimentarea și soluționarea problemelor.

Educația STEM este importantă deoarece știința este peste tot în jurul nostru, tehnologia evoluează mereu și joacă un rol-cheie în viața de zi cu zi, iar ingineria oferă principii directe care stau la baza structurilor, mașinilor și altor invenții, iar matematica dezvoltă gândirea analitică și ajută la rezolvarea problemelor complexe. Împreună, aceste domenii ajută copiii să înțeleagă mai bine lumea înconjurătoare și cum anume funcționează ea.

STEM ne conduce un pas mai departe către STEAM, încorporând și Artele în cadrul celor patru discipline. Integrarea artelor în învățarea STEM a permis educatorilor să extindă beneficiile educației artistice și ale colaborării într-o varietate de moduri, promovând creativitatea și curiozitatea.

Educația STEM în învățământul preșcolar se realizează prin activități care implică explorarea și experimentarea, dar și prin jocuri și activități practice care urmăresc dezvoltarea unor abilități de bază din aceste domenii în rândul copiilor. Prin intermediul activităților practice, care le permit să exploreze și să înțeleagă mai bine lumea din jurul lor, copiii sunt încurajați să pună întrebări și să găsească răspunsuri la acestea. Copiii sunt curioși și dornici să învețe, iar prin experimentare și descoperire, pot dobândi o înțelegere profundă a conceptelor. Este important ca activitățile STEM să fie concepute astfel încât să încurajeze și să dezvolte această curiozitate firească a copiilor și să le ofere oportunități de a experimenta și de a descoperi. Pornind de la un concept științific, copiii sunt încurajați să exploreze și să cerceteze, să ia decizii, să creeze și să inoveze prin tehnologie și inginerie, iar apoi să își analizeze și să își evalueze munca prin gândire critică și calcule logice și matematice.

Educația STEM este practică, accesibilă și captivantă. Ea poate fi inclusă în orice domeniu experiențial, în orice sală de clasă pentru că este mai mult decât un domeniu, este un mod de gândire. Abordarea învățării din perspectiva STEM stimulează curiozitatea, creativitatea, rezolvarea problemelor și gândirea critică, care pot fi aplicate în orice domeniu și la orice temă, făcând conexiuni inter-curriculare nesfârșite. Nu este necesar să se urmărească integrarea tuturor celor patru discipline STEM la un moment dat. Accentul se pune pe creșterea gradului de conștientizare a importanței integrării cunoștințelor și realizarea utilității diferitelor subiecte legate de STEM. Integrarea ar trebui să îmbunătățească învățarea și să obțină rezultate pozitive ale învățării în rândul copiilor.

În funcție de temă sau de comportamentele urmărite, o activitate STEM poate implica uneori doar un domeniu de învățare, iar alteori va include aspecte din toate cele patru domenii. Cele mai bune activități STEM sunt deschise și pornesc de la o provocare pe care copiii o investighează sau o problemă pe care o rezolvă.

Bibliografie: Jenny Jacoby „Enciclopedia STEM. 100 de cuvinte pentru copii”, Editura Niculescu, 2022

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

PROF.ÎNV.PRIMAR HUȚANU MIRELA -PETRONELA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.2 DRACȘANI

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare

intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;

- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;

- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia,

în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educatională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I..Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

IMPORTANȚA JOCULUI DIDACTIC ÎN ÎNVĂȚAREA MATEMATICII LA COPIII CU C. E. S

p. î. p Iancu Olimpia,

Școala Gimnazială,, General Grigore Baștan” Buzău

Jocul, ca învățare și terapie, se înscrie în tendințele de evoluție a strategiilor de predare - învățare-evaluare și care dezvoltă copilului capacitatea de observare, de analiză și de exersare a operatorilor logici. Predarea - învățarea prin joc pornește de la contextul școlar până la conceptul social - integrator, în scopul compensării personalității deficientului mintal și abilității acestuia cu modalități de acțiune în situații cotidiene.

Copilul cu cerințe educative speciale prezintă o serie de caracteristici, de natură psihică și educațională, aflate într-o continuă schimbare, trecând printr-o multitudine de faze: progres, regres, stagnare, nu neapărat în această ordine. În literatura de specialitate se remarcă anumite aspecte legate de această sintagmă: un copil poate avea cerințe educative speciale doar la anumite materii, pe o anumită perioadă de timp sau, dimpotrivă, nevoile speciale sunt generalizate, pe perioade mari de timp. În cazul copiilor cu dizabilități intelectuale acestea pot fi prezente pe tot parcursul școlar. O etapă importantă în stabilirea cerințelor educative speciale este cea de evaluare. Importanța acestei etape ține atât de corectitudinea diagnosticării, dar și de faptul că încă din această etapă se pot stabili aspecte importante pentru viitorul plan de intervenție. Precedată de etapa de depistare/ identificare a cazurilor, evaluarea este acțiunea combinată a mai multor specialiști care evaluează copilul sub toate aspectele dezvoltării sale: social, psihologic, educațional și medical. Există o diversitate de metode și instrumente

Jocul este o „realitate permanentă”, cu mare răspândire și mobilitate pe scara vârstelor. La vârsta preșcolară, jocul este activitatea fundamentală a copilului care impregnează, colorează întreaga sa conduită și prefigurează personalitatea în plină formare și dezvoltare. Intrarea copilului în școală devine o etapă nouă în formarea personalității sale și care influențează fundamental relațiile ocupaționale. La această vârstă, jocul nu mai constituie activitate fundamentală ca în etapa preșcolară, ci învățarea este aceea căreia copilul îi dedică mai mult timp. Astfel copilul își schimbă atitudinea față de joc și de distracție, le apreciază la alte valori, dar adoptă și comportamente complexe și variate în activitatea ludică. Unele din activitățile școlare sunt desfășurate de copil sub formă de joc și astfel capătă un caracter spontan și distractiv. Perioada școlară mică se caracterizează printr-o intensă dezvoltare a

personalității, ceea ce imprimă noi caracteristici și dimensiuni sociabilității și își vor pune amprenta asupra activității de învățare, asupra jocului și întregii activități ocupaționale a copilului.

Jocul este, o asimilare a realului la activitatea proprie, oferindu-i acestei activități alimentația necesară și transformând realul în funcție de multiplele trebuințe ale copilului. E. Erikson considera jocul ca un instrument prin care copiii acționează și scot la lumină sentimente și idei interiorizate. Jocul poate fi definit drept un comportament motivat intrinsec, liber ales, plăcut pentru copil și orientat către proces. Acționând asupra obiectelor și ființelor din jur, copilul cunoaște treptat lumea, își satisface nevoia de mișcare și înțelegere, dobândește încrederea în forțele proprii. După împlinirea vârstei de 6 ani, în viața copilului începe procesul de integrare în viața școlară, ca o necesitate obiectivă determinată de cerințele dezvoltării sale. De la această vârstă o bună parte din timp este rezervată școlii, activității de învățare, care devine o preocupare majoră. În programul zilnic intervin schimbări impuse de ponderea pe care o are acum școala, schimbări ce nu diminuează dorința de joc a copilului, deoarece așa cum preciza A. Gesell, jocul rămâne o problemă majoră în timpul copilăriei.

Jocul didactic, ca activitate se poate organiza cu succes la toate disciplinele de învățământ, iar ca metodă, adică,, o cale de organizare și desfășurare a procesului instructiv-educativ” în orice moment al lecției. Conceperea jocului ca metodă de învățare scoate mai mult în evidență contribuția lui în educarea copilului școlar. Eficiența lui depinde de cele mai multe ori de felul în care cadrul didactic știe să asigure o concordanță între tematică, sarcina jocului și resurse materiale disponibile, de felul cum știe să folosească cuvântul ca mijloc de îndrumare a elevilor prin joc, prin întrebări, răspunsuri, indicații, explicații, aprecieri, etc. Pentru elevii din clasele primare un joc didactic bine pregătit și organizat constituie un mijloc de cunoaștere și familiarizare a elevilor cu viața înconjurătoare deoarece în desfășurarea lui cuprinde sarcini didactice care contribuie la exersarea anumitor deprinderi, la consolidarea cunoștințelor și la valorificarea lor creatoare.

Acceptarea și respectarea regulilor jocului, așa cum aprecia J. Piaget, îl determină pe elev să participe la efortul comun al grupului din care face parte. Subordonarea intereselor personale celor ale colectivului, lupta pentru învingerea dificultăților, respectarea exemplară a regulilor jocului și în final succesul, vor pregăti copilul pentru vremurile de mâine, în care un accent deosebit se pune pe problematica integrării și inserției sociale.

Folosirea jocului didactic ca activitate de completare cu întreaga clasă aduce variație în procesul de instruire a copiilor cu C.E.S, făcându-l mai atractiv. Integrarea școlară exprimă atitudinea favorabilă a elevului față de școala pe care o urmează; condiția psihică în care acțiunile instructive-educative

devin accesibile copilului; consolidarea unei motivații puternice care susține efortul copilului în munca de învățare; situație în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acțiunile desfășurate pentru educația sa; corespondența totală între solicitările formulate de școală și posibilitățile copilului de a le rezolva; existența unor randamente la învățatură și în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilitățile copilului sau la cerințele școlare.

Prin joc, copii cu C.E.S pot ajunge la descoperiri de adevăruri, își pot antrena capacitatea lor de a acționa creativ, pentru că strategiile jocului sunt în fond strategii euristice, în care se manifestă istețimea, spontaneitatea, inventivitatea, răbdarea, îndrăzneala.

Jocul presupune un plan, fixarea unui scop și fixarea anumitor reguli, ca în final să se poată realiza o anumită acțiune ce produce satisfacție. Prin joc se afirmă eul copilului, personalitatea sa. Terapia prin joc are la bază efectul armonios. Din această cauză, jocul terapeutic a fost numit o „pace încheiată cu sine și cu ceilalți”. Datorită acesteia, copilul găsește în joc un răspuns pozitiv la încercările sale mascate de a fi înțeles și o confirmare a sentimentului propriei valori. Jocul constituie un sprijin necesar în organizarea evaluării, având în vedere faptul că monotonia produsă de formele stereotipe ale exercițiilor introduce rapid plictiseala. Jocul oferă copiilor o sumă de impresii care contribuie la îmbogățirea cunoștințelor despre lume și viață, totodată mărește capacitatea de înțelegere a unor situații complexe, creează capacități de reținere stimulând memoria, capacități de concentrare, de supunere la anumite reguli, capacități de a lua decizii rapide, de a rezolva situații- problemă, într-un cuvânt dezvoltă creativitatea. Fiecare joc are reguli. Atunci când copilul vrea să se joace cu un alt grup de copii, el acceptă regulile în mod deliberat, voit. Cu alte cuvinte, el va accepta normele stabilite, adoptate și respectate de grupul respectiv înainte ca el să intre în joc.

Elevul cu deficiențe mintale ușoare și/sau moderate (în suficiente cazuri și cu deficiențe asociate) dispune de o gândire concret - situativă, bazată pe învățare mecanică a acțiunilor și a limbajului celor din jur. Raționamentele lui sunt incomplete, fără semnificație, parțiale, cu asociații automate, superficiale. Acest elev are dificultăți, uneori majore, în realizarea conexiunilor, similitudinilor, reversibilității sau ireversibilității. Deloc neglijabil este fenomenul de regresare la stadii inferioare de dezvoltare cognitivă.

Prin trecerea situației de joc în situație de învățare, elevul cu CES din ciclul primar are acces la modele de tip cognitiv. Astfel, plecând de la forma de joc, învățarea de tip explorator, manipulativ, deficientul mintal ajunge să cunoască obiectele care-l înconjoară și-ii organizează stimulii prin antrenament de tip matematic. Prin joc se poate obține întărirea comportamentelor și raționamentelor

corecte și, poate cel mai important aspect didactico-formativ, motivarea copilului deficient spre explorare și cunoaștere. Jocul didactic este o activitate instructiv - educativă care are o structură specifică îmbinând în mod organizatoric partea distractivă cu cea instructivă, menținând însă specificul de activitate didactică prin structura sa. Elementele componente acestuia sunt: *scopul jocului, conținutul matematic al jocului, sarcina didactică, regulile jocului, elementele de joc, materialul didactic.*

Scopul jocului reprezintă o finalitate generală spre care tinde jocul respectiv și se formulează pe baza obiectivelor de referință din programa disciplinei pentru clasa respectivă, reflectate în finalitățile jocului. Formularea trebuie să fie clară și să oglindească problemele specifice impuse de realizarea jocului respectiv. Conținutul matematic al jocului include totalitatea cunoștințelor, priceperilor, deprinderilor cu care copiii operează în joc. Acestea au fost însușite în activități anterioare. Conținutul jocului trebuie să fie bine dozat, conform particularităților de vârstă ale copiilor, să fie accesibil și atractiv, recreativ prin forma în care se desfășoară, prin mijloacele de învățământ utilizate, prin volumul de cunoștințe la care se apelează.

Sarcina didactică indică problema pe care copiii trebuie să o rezolve concret în timpul jocului (recunoaștere, denumire, scriere, comparare, ordonare, reconstituire) pentru a realiza scopul propus. Este recomandat ca sarcina didactică să fie formulată sub forma unui obiectiv operațional, ajutându-l pe copil să conștientizeze ce anume operații trebuie să efectueze. De asemenea este recomandat ca sarcina didactică să nu solicite doar procese numerice, ci să implice în rezolvarea operațiilor gândirii - analiza, sinteza, comparația, dar și imaginația și creativitatea școlărilor.

Regulile jocului pentru realizarea sarcinii didactice și pentru stabilirea rezultatelor întrecerii se folosesc reguli de joc propuse de cadru didactic sau cunoscute în general de elevi. Aceste reguli concretizează sarcina didactică și realizează în același timp sudura dintre aceasta și acțiunea jocului. Precizează care sunt căile pe care trebuie să le urmeze copiii în desfășurarea activității ludice pentru realizarea sarcinii didactice. Sunt prestabilite și obligatorii pentru toți participanții la joc și reglementează conduita și acțiunile acestora în funcție de structura particulară a jocului didactic. Regulile jocului prezintă o mare varietate:

- precizează acțiunile de joc;
- indică ordinea, succesiunea acestora;
- reglementează acțiunile dintre participanții la joc;
- stimulează sau inhibă anumite manifestări comportamentale.

Cu cât regulile sunt mai precise și mai bine însușite, cu atât sarcinile didactice ușor de realizat, iar jocul este mai interesat și mai distractiv. Regulile trebuie să fie simple, ușor de reținut prin formularea clară și accesibilă și posibil de respectat de către toți copiii și, în funcție de etapele jocului, se stabilesc și punctajele corespunzătoare.

Elementele de joc trebuie să îndeplinească strâns cu sarcina didactică și să mijlocească realizarea ei în cele mai bune condiții, constituindu-se în elemente de susținere ale situației de învățare, ele pot fi dintre cele mai variate: întrecere individuală sau pe echipe, cooperarea între participanți, recompensarea rezultatelor bune, penalizarea greșelilor comise de către cei antrenați în jocurile de rezolvare a exercițiilor sau problemelor, surpriza, așteptarea, aplauzele, încurajarea. Conceperea lor depinde de originalitatea, creativitatea și ingeniozitatea cadrului didactic. Sarcina cadrului didactic este de a găsi pentru fiecare joc elemente de joc cât mai variate, deosebite de cele folosite în activitățile anterioare, în caz contrar există riscul ca acestea să nu mai prezinte atractivitate pentru copii, esența jocului fiind astfel compromisă.

Materialul didactic- reușita jocului didactic depinde în mare măsură de materialul didactic folosit, de alegerea corespunzătoare și de calitatea acestuia. Materialul didactic trebuie să fie cât mai variat, cât mai adecvat conținutului jocului, să slujească cât mai bine scopului urmărit. Astfel se pot folosi: planșe, jucării, jetoane, cartonașe, fișe individuale, jucării, truse de figuri geometrice.

La matematică, jocul are un rol bine definit. Jucându-se cu cifrele copilul cu C.E.S reacționează și participă vioi la cerințele spuse. Activitățile de învățare prin joc a matematicii de către deficientul mintal, presupune alegerea corectă a tipului de joc care vizează aceea sarcină didactică ce-i poate dezvolta subiectului învățării gândirea matematică. Am specificat activități de învățare precum: jocuri de manipulare, jocuri de culori și forme, jocuri grafice, jocuri de dezvoltare și stimulare a atenției și memoriei, jocuri pentru formarea reprezentărilor mintale, asociațiilor, raționamentelor, combinațiilor, jocuri pentru formarea operatorilor prelogici la nivelul operațiilor concrete (comparare, asociere, ordonare, clasificare, scriere). În predarea matematicii la ciclul primar, jocurile au o mare valoare formativă și sunt necesare în studiul diferitelor noțiuni matematice pentru accesibilizarea acestora, dar mai ales în consolidarea deprinderilor de calcul oral și scris. În procesul de predare - învățare a matematicii se pornește cu operații concrete cu obiecte, care se structurează și se interiorizează devenind progresiv operații logice. Formarea noțiunilor matematice se realizează prin ridicarea treptată către general și abstract, unde relația dintre concret și logic se modifică către esențializarea realității, astfel vor fi valorificate resurse intuitive: experiența empirică a copiilor, matematizarea realității

înconjurătoare, operații cu mulțimi, limbajul grafic. Învățătorul trebuie să asocieze informația accesibilă copiilor, cu antrenarea sistemică a capacităților mentale, pentru înțelegerea conceptelor, cunoașterea tehnicilor ce calcul și rezolvarea problemelor, analiza și transformarea problemelor, conștientizarea erorilor..

Școlarul cu CES poate înțelege mai greu cerințele jocului, din cauza particularităților sale comportamentale, are tendința de a nu respecta regulile impuse de joc. Copilul cu CES poate necesita ajutor pe parcursul desfășurării jocului (acesta îi poate fi oferit de multe ori de un coleg), are nevoie de simplificarea sau adaptarea prin material concret a unor jocuri didactice. Odată ce sunt îndeplinite aceste condiții, valențele formative ale jocului vor fi constatate cu mai mare ușurință, jocul devenind o metodă de lucru fundamentală. În cadrul activităților didactice, jocul trebuie să ducă atât la asimilarea unor noi cunoștințe, la fundamentarea altora, dar el poate fi folosit cu succes și în activitățile de evaluare. Un aspect important în ceea ce privește utilizarea jocului în activitățile instructiv - educative cu copilul cu cerințe speciale este reprezentat de stimularea cognitivă a acestuia în scopul obținerii unui randament maxim al potențialului său de dezvoltare.

Exemple de jocuri didactice matematice folosite în activitățile cu un copil cu CES integrat în clasa a IV-a:

Joc: „Puzzle matematic”

Scopul:- exersarea capacității de a reconstitui o imagine;

- dezvoltarea capacităților și abilităților cognitive, de relaționare, autoapreciere și autoevaluare;

- stimularea curiozității epistemice;

- consolidarea cunoștințelor despre înmulțirea și împărțirea numerelor naturale.

Sarcina didactică:- reconstituirea unei imagini din piese și efectuarea operațiilor de înmulțire și împărțire ce sunt scrise pe piesele puzzle-lui.

Desfășurarea jocului: Elevii sunt împărțiți pe echipe. Fiecare grupă primește un plic ce conține piesele puzzle-lui și planșa pe care se vor lipi piesele pentru a forma imaginea inițială. Ei vor trebui să calculeze exerciții de înmulțire/ împărțire, să suprapună și să lipească piesele pe planșa pe care sunt scrise rezultatele pentru a reconstitui imaginea inițială. Imaginea reconstituită conține tematici cunoscute copiilor, preferate de ei: povești, personaje din cărți, filme, desene animate sau tematică

necunoscută pentru a stârni curiozitatea copiilor și ritmul de reconstituire a imaginii să fie mai rapid. Câștigătorii jocului sunt grupele care termină puzzle-ul corect în timpul cel mai scurt. Ei vor fi recompensați cu diplome.

Mijloace didactice: piese puzzle , planșă, lipici

Jocul: „*Ghicește cine sunt eu?*”

Scopul jocului:- dezvoltarea deprinderii de a recunoaște terminologia specific matematică;

- dezvoltarea spiritului competitiv;

- activizarea elevilor;

Sarcina didactică: - recunoașterea operațiilor matematice

- recunoașterea figurilor geometrice;

- recunoașterea unităților de măsură;

Material didactic: foi matematice;

Desfășurarea jocului: Cadrul didactic le spune elevilor ghicitorile matematice, cerându-le să noteze pe foi răspunsul corect. Câștigă copiii care au scris corect toate soluțiile ghicitorilor.

Recompensă: baloane colorate

BIBLIOGRAFIE:

1. Gherguț, A..- Psihopedagogie specială, Editura Polirom, Iași ,2007
2. Leonte, M. E- Valențele formativ- educative ale jocului didactic matematic în învățământul primar, Editura Vladimed- Rovimed, Bacău, 2009
- 3.Păunescu C, Musu I. Metodologia învățării matematicii la deficienții mintal, E.D.P., București,1981
4. Piaget, J.-Psihologie și pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976
5. Răduț- Taci, R.- Pedagogia jocului de la teorie la aplicații, Editura Casa Cărții de Știință Cluj-Napoca, 2004

IN VITRO EDUCATUM: AVANTAJELE ȘI DEFICIENȚELE INSTRUIRII ONLINE

Autor: Iliescu Mara-Corina, absolventă a programului masteral de Studii literare din cadrul Facultății de Litere, Universitatea din București

„Școala” – în termeni metaforici – este un ecosistem pentru participarea la semnificații sociale. Forma de participare la școala modernă, în primele sale încarnări încă dominante, ar putea fi caracterizată ca transmitere de cunoștințe. Elevul experimentează participarea la un proces de comunicare analog modelului propus de Aristotel ca *mimesis*. Întrucât „darul înăscut al imitației – notează el – [este] sădit în om din vremea copilărie (lucru care-l și deosebește de restul viețuitoarelor, dintre toate el fiind cel mai priceput să imite și cele dintâi cunoștințe venindu-i pe calea imaginației).”¹ Pentru elev, în sfera cunoașterii, cea mai evidentă manifestare a mimesisului este imperativa memorării. Din perspectiva profesorului, procesul ar putea fi caracterizat ca didactic, pentru a transmite elevilor cunoștințe pe care le vor putea (re)produce în mintea lor. În școala modernă, apar mai multe artefacte cheie ale comunicării. Avem sala de clasă sau sala de lectură, unde profesorul-locutor se poziționează în fața sălii, iar elevii sunt aranjați, nu pentru a comunica între ei, ci cu ochii și atenția orientate înspre acesta. Prelegerea profesorului este, așadar, calea clasică de transmitere a cunoștințelor, unde, după regula benedictină, autoritatea cuvântului și instruirii aparține maestrului; ce s-ar fi convenit pentru ucenic era tăcerea și ascultarea.² Odată cu apariția tiparului, manualul impune un *alt* fel de tăcere: una în care un autor îndepărtat a aranjat și a rezumat un subiect în ordine sistematică pentru a permite elevilor lectura și evocarea. Această formulă textuală novatoare în cronologia ei, ar fi apărut pentru prima oară în secolul al XVI-lea.³ Or, secolul al XIX-lea inventează un alt spațiu de tăcere pentru elev – testul, unde în răspunsul lor scris la întrebări, elevii evocă din memorie ceea ce au învățat.

¹ Aristotel, *Poetica* IV 1449 a 14 – VI 1449 b 26, studiu introductiv , traducere și comentarii de D. M. Pippidi, ediția a III-a îngrijită de Stella Petecel, Editura IRI, București, 1998, p. 68.

² B. Cope & M. Kalantzis, *Making Sense: Reference, Agency and Structure in a Grammar of Multimodal Meaning*. Cambridge University Press, Cambridge, UK, 2019, §4.2.2a.

³ *Idem*, *Adding Sense: Context and Interest in a Grammar of Multimodal Meaning*, Cambridge University Press Cambridge, UK, 2020, §1.4.7. c.

Spațiile în care elevii pot vorbi în pedagogii didactico-mimetice sunt reduse și limitate de sfera lor discursivă. Unul este discursul din clasă⁴, discursul standard în care profesorul inițiază o întrebare, un elev răspunde ca un *proxy* pentru alții, în timp ce restul ascultă în tăcere, iar profesorul evaluează binar – „da, așa este” sau „nu, încearcă din nou.” Cu un unic elev care răspunde la un moment dat, există puține oportunități pentru a deveni un creator activ de sens și, chiar și în acele instanțe favorabile, în genere, cei grandilocvenți și pedanți tind să vorbească.⁵ Dezideratul acestei arhitecturi baroce a participării este de a aduce *orice* din lumea cognoscibilă în spațiul demarcațional al sălii de clasă – forme de relief sau poezie, geometrie sau anatomie și, în eventualitatea posibilelor restructurări curriculare, orice altceva; este, în discuție, în fapt, o arhitectură de comunicare pentru referenți „exoforici” (i.e. situați în afara frazei), prin intermediul căreia lucrurile care pot fi învățate în afara sălii de clasă pot fi apropiate în interiorul ei. De regulă, canalele sale sunt alocuțiunea profesorilor, manualele și discursul din clasă. Mai multe particularități caracterizează, însă, această arhitectură de comunicații: și anume, faptul primordial că în cea mai mare parte a duratei unui astfel de proces, una dintre părți rămâne tăcută; elevii sunt poziționați ca destinatari pasivi, o rețetă *par excellence* pentru dezangajare și plictiseală. La fel, este, deopotrivă, extrem de individualizat și izolat: elevul stingher din sala de curs sau din sala de clasă, neautorizat să vorbească cu vecinii, cititorul retras al manualului, singuraticul bun la teste – toate acestea sunt formule stranii de singurătate cultivată, în vreme ce cunoașterea este socială prin natură (atât prin proveniență, cât și prin metoda creării ei). O altă particularitate este că, în ipoteza în care comunicarea implică în mod necesar interpretare, există puțin spațiu valoros pentru interpretarea aprobată oficial: predarea didactică anticipează învățarea mimetică. Și, în sfârșit, rămâne aceea că pedagogia didactico-mimetică anticipează și impune o arhitectură epistemică a uniformității – narațiunile singulare, monovocale ale profesorului și autorului de manuale și răspunsurile corecte non-negociabile cerute de test.

De la începutul secolului al XX-lea, odată cu apariția unor noi metode de comunicare, atât private, cât și în masă, s-a dezvoltat o nouă formă de învățare: învățarea la distanță, învățarea care are loc în momente flexibile și în locații geografice și fizice deopotrivă proximale și distanțe una de cealaltă. În secolul curent, de la izbucnirea globală a COVID19, actul învățării la distanță a devenit una dintre metodele princeps de predare utilizate de sistemele educaționale

⁴ C. B. Cazden, *Classroom Discourse: The Language of Teaching and Learning*, Heinemann Portsmouth, NH, 2001.

⁵ B. Cope & M. Kalantzis, „Conceptualizing E-Learning” în B. Cope & M. Kalantzis (eds.), *E-Learning Ecologies*, Routledge, New York, NY, 2017, pp. 16-21.

la nivel mondial. La bază, învățarea online sau educația online nu este decât un tip de *e-learning* care utilizează internetul; este o opțiune pentru implementarea învățării asistate de calculator și poate fi, de altminteri, realizată utilizând orice dispozitiv electronic care permite accesul la rețea (de la computer, tabletă, telefoane mobile și până la *smartphone*-uri). Or, utilizarea învățării online necesită alfabetizare digitală. Actul învățării se realizează online; *mutatis mutandis*, cineva (de regulă, un profesor sau lector) creează conținut doar pentru a-l împărtăși în mod subsecvent cu un grup de discipoli, care pot accesa conținutul printr-un dispozitiv conectat la internet. Analog, examenele și testele pot fi, de asemenea, date și susținute folosind software pentru evaluare online. Materialul de învățare poate fi, *in nuce*, accesat oricând și din orice loc – imperativa „spațiului comun”, în detrimentul accesibilității educaționale pică; elevii nu trebuie să se afle în același loc fizic pentru a li se preda. În învățământul la distanță, învățarea are loc chiar și atunci când profesorul și elevul se află în două locații diferite, distanțați fizic și separați, adesea și în două (sau mai multe) fusuri orare diferite. Ora la care profesorul ține cursul nu este și nu trebuie să fie neapărat aceeași oră la care elevul participă la el.

Astăzi, elevii și profesorii care se angajează în învățare în timp real fac acest lucru folosind un computer. Cursul se transmite în direct către computerele elevilor – un tip de „învățare sincronă” care permite unui singur elev să aibă o lecție privată cu un profesor. Ambii se văd pe ecran, folosesc o „tablă virtuală” și își scriu reciproc printr-o funcție de „chat” sau discută verbal folosind videoconferința. Alternativ, sunt posibile și cursuri de grup: elevii sunt grupați într-o „clasă virtuală”, în care învață exact ca și cum ar fi localizați într-o sală fizică de clasă. Ei nu doar că audiază ora predată de profesor, însă pot și răspunde la remarcile lui, pot pune întrebări, purta discuții, iniția dezbateri. Pe de altă parte, o altă metodă de învățare la distanță, „învățarea asincronă”, oferă elevilor cursuri preînregistrate făcute oricând disponibile: profesorii realizează înregistrări video și le încarcă pe un *site*, ca pe un conținut care cuprinde lecțiile predate, pe care le pot accesa și învăța în propriul ritm și atunci când le este lor convenabil. La fel, acest tip de învățare poate fi, concomitent, realizat folosind programe *software* care complinesc predarea frontală și care permit elevilor să practice ceea ce au învățat în sala reală de curs (există, nota bene, până și *software*-uri care oferă studenților teste și evaluări, calificative și note).

În era digitală, așadar, apar prelegeri video înregistrate, manuale electronice și chestionare computerizate sau teste pentru verificarea memoriei. Din punct de vedere pedagogic, nu se schimbă nimic. Însă nu e mai puțin adevărat că învățarea transmisă prin intermediaritatea sterilă a unui ecran este mai alienantă ca niciodată. Pasivitatea epistemică și comunicarea care suprascrive inter-prelegerea rămân la ordinea zilei. Chestionarea neobosită

împinge mimesisul și conformitatea epistemică la o extremă, fără a lăsa loc diferențelor care ar putea deveni vizibile dacă spațiul ar fi lăsat pentru interpretare. Ceea ce animă astăzi dinamica învățării la distanță este o confluență de forțe puternice: internetul și alte inovații tehnice autentice în informatică, accesul sporit la computerele personale, o „tehnofilie” larg răspândită care perforează cultura, însă, mai presus de toate, „corporatizarea” universității care pune presiune asupra școlilor pentru a-și reduce costurile în creștere, majorând, simultan, locurile de înscriere. Or, această tendință are implicații de rău augur nu doar pentru viitorul libertății academice, crearea și proprietatea cursurilor, ci și pentru caracterul și rolul universității moderne și natura a ceea ce înseamnă să fii *profesor* și *student*. Deși toate acestea sunt probleme extrem de importante, accentul meu principal în această lucrare va fi pe relația mediată de calculator dintre profesor și elev în contextul erei digitale. Filosofii educației au comentat adesea natura relației dintre elev și profesor și par să se încadreze într-una din cele două tabere. Pe de o parte sunt cei care doresc ca elevul să fie activ și angajat în procesul de învățare și pe de altă parte, sunt cei care văd elevul ca fiind pasiv și inert, așteptând să primească gratuit cunoștințe distribuite de profesor. Deși eu însămi nu mă încadrez în postura unui filosof al educației, s-ar părea că există un consens larg cu privire la un fapt: cu cât elevul este mai activ și mai implicat, cu atât educația este mai bună.

Printre teoriile clasice, Platon subliniază co-ancheta dialectică, Rousseau promovează un angajament activ cu *Natura* ca profesor, iar viziunea progresivă a lui Dewey asupra educației subliniază activitatea liberă și vitală în dialog cu experiența copilului a unei lumi în schimbare. Teoreticienii de mai târziu urmează această linie, inclusiv inovatorul britanic A. S. Neill care contrastează în mod operativ un „concept bancar pasiv al educației” cu un model activ și eliberator de educație bazat pe ființa noastră în lume.⁶ Din păcate, toate teoriile la care tocmai s-a făcut aluzie nu sunt neapărat congruente abordării directe a fenomenului învățării la distanță mediate de calculator din cauza noutății relative a acestei tehnologii. Prin urmare, voi căuta sprijin dintr-o sursă puțin probabilă – fenomenologul german Martin Heidegger. Deși Heidegger nu poate fi considerat în niciun caz un filosof al educației, el este, totuși, extrem de preocupat de întrebările ontologice din jurul tehnologiei, în special de tehnologiile care pretind că diminuează distanța. Există, așadar, rudimentele unei pedagogii încorporate în gândirea heideggeriană, ai cărei termeni se pretează la o analiză a posibilităților pedagogice ale învățământului la distanță mediat de calculator.

⁶ vezi Steven M. Cahn, *Classic and Contemporary Readings in the Philosophy of Education*, McGraw-Hill Companies, Inc, New York, NY, 1997.

Acestea fiind spuse, încep cu o întrebare: Ce se întâmplă într-o clasă de succes? Cred că am găsit un răspuns într-unul dintre cei mai „fecunzi” termeni ai lui Heidegger – *locuirea* [*Wohnen*]. Este demn de remarcat faptul că Heidegger folosește aproape întotdeauna termenul ca verb, deci locuirea înseamnă mai mult decât un loc. Nu orice loc este o locuire, dar toate locurile sunt în domeniul locuirii noastre. Locuirea înseamnă a locui, a fi obișnuit, a fi familiarizat, a fi „acasă”; înseamnă a prețui locul în care te afli. Suntem preocupați [*besorgen*] în locuirea noastră – preocupare care vorbește despre un angajament activ, pentru că ea înseamnă, prin excelență, să ai de-a face cu ceva, să participi. *Locuirea*, deci, înseamnă a face, a construi [*bauen*], a cultiva, a avea grijă [*Sorge*], care în sine este deja *a locui*. Locuirea într-o activitate de preocupare este modul în care suntem în lume; iar această dinamică mărturisește o atare intimitate față de munca în care locuim.⁷ Activitatea care ne preocupă a locuirii începe într-un mediu cotidian. Iar, în acest mediu, întâlnim entități ca aparținând anumitor locații. Aceste entități sunt întâlnite fie ca echipamente, fie ca semne care aduc totalitatea echipamentelor în circumspecția noastră. Or, Heidegger înțelege echipamentul în termeni de unelte, lucruri pe care le utilizăm în locuirea noastră. Circumspecția [*Umsicht*] este un fel de priveliște care ne ghidează în folosirea acestor instrumente. Noi nu ne ocupăm primordial de echipamentul pe care îl folosim, ci de munca în sine: ciocanul, spre exemplu, are un loc special la îndemâna tâmplarului, care a trebuit să se supună unui întreg proces de familiarizare cu actul ciocănitului în prealabilul posibilității locuirii lui în muncă și nu în ciocan – ciocanul aici este „gata de manevrat”, transparent pentru tâmplar, care locuiește în munca lui.

În mod cert, predarea este una dintre multele activități care ne preocupă, care în mod tradițional și tipic are loc în „mediul cotidian” al unei săli de clasă. În clasa de succes locuim exact așa cum descrie Heidegger – în angajament cu elevii noștri; ne ocupăm de nevoile lor; suntem preocupați de viitorul lor și avem grijă de ei; le cultivăm intelectul și le construim caracterul. Într-adevăr, elevii înșiși sunt munca noastră, iar instrumentele pe care le folosim în această muncă sunt variate: programe și fișe, cretă și tablă, consumabile generice, videoclipuri etc. Însă cel mai valoros instrument de predare se găsește mai aproape. Așa cum o articulează fenomenologul francez Maurice Merleau-Ponty, corpul nostru este o putere de exprimare. În calitate de pedagogi, privim „afară” pentru a citi fețele cursanților noștri, căutând gesturi de înțelegere, confuzie sau indiferență. Tonul vocilor, expresiile, propriile gesturi corporale – toate

⁷ Martin Heidegger, *Sein und Zeit*, Max Nemeyer Verlag, Tübingen, 1993, pp. 54, 57-58. Voi urmări traducerea lui Gabriel Liiceanu și Cătălin Cioabă (*Ființă și timp*, prima ediție a Editurii Humanitas, București, 2002) de dragul familiarității, dar voi cita în continuare, în mod parentetic, paginația germană ca *SZ* în note.

acestea sunt antrenate activ în munca noastră⁸; și când munca noastră se desfășoară în mod optim, suntem, cu totul și în mod minunat, „acasă” în clasa noastră. *Noi* stăruim în munca, în activitatea noastră preocupătoare, și nu în instrumentarul practic al travaliului nostru de pedagogi.

Și totuși, există momente când familiaritatea noastră, acel „acasă” al muncii noastre, este bulversat sau sistat – lucru care se întâmplă atunci când instrumentele noastre ne dezamăgesc – în termeni heideggerieni, când instrumentele devin vizibile în inutilizabilitatea lor. Unelte corupte sau defecte nu mai sunt transparente pentru noi. Atunci când ciocanul tâmplarului se rupe, tâmplarul nu mai poate locui în propria muncă; ciocanul se află inert în mâna lui, inutilizabil. În mod analog, atunci când creta pentru tablă este absentă sau când proiectorul nu luminează ecranul, locuirea noastră familiară în munca noastră ca pedagogi este perturbată de aceste instrumente inerte. Și în mod egal, importante instrumente de predare atașate intim trupurilor noastre ne pot dezamăgi – nepregătiți pentru lecție, propriile note de curs ni se par străine; bolnavă și răgușită, vocea noastră ne trădează; distrași sau obosiți, devenim neatenți la indiciile expresive ale elevilor noștri. Or, chiar și în astfel de instanțe, propriile instrumente par, pentru noi, străine, prezente „la îndemână” și inutilizabile. Nu ne mai simțim acasă în sala noastră de clasă, pentru că munca noastră acolo se clatină în mod fațios.

Să revenim, totuși, și să supunem învățarea la distanță mediată de calculator aceleiași analize. Susținătorii învățământului la distanță văd internetul ca pe o oportunitate de a crea o sală de clasă non-delimitată de timp material sau spațiu fizic – o sală de clasă existentă în „spațiul cibernetic”; spațiu căruia îi este de regulă atribuită o atare intangibilitate. Admis adesea ca fiind de natură „virtuală” și fără legături nodale cu spațiul fizic, spațiul cibernetic are totuși o înrădăcinare organică în „fizicitate” în măsura în care este supus legilor fizice. Internetul pare să circule fără probleme pe tot globul; însă în acest mod nu este mult diferit de alte tehnologii de comunicare (i.e. telefonul mobil sau televizorul). Este adevărat că infrastructura radical descentralizată a internetului îi conferă o flexibilitate extraordinară; însă în cele din urmă nu este un „nou” tip de spațiu, ci mai curând un mediu de comunicare mai încăpător și complex.⁹

Permiteți-mi să vă reamintesc că, în sensul acestei lucrări, învățarea la distanță trebuie înțeleasă în termeni de cursuri online în care relațiile dintre profesor și membrii clasei sunt în întregime mediate de tehnologia informatică a internetului. Toate temele și lucrările sunt trimise și returnate prin e-mail, toate examenele sunt susținute online, toate notele și materialele

⁸ Maurice Merleau-Ponty, *Phénoménologie de la perception*, Gallimard, Paris, 1945

⁹ vezi David R. Koepsell, *The Ontology of Cyberspace*, Open Court Press, Chicago, IL, 2000, pp. 1-2.

de curs sunt postate electronic, toate orele și întâlnirile de clasă sunt virtuale și toate discursurile și schimburile au loc prin e-mail sau camere de *chat* în timp real. Ceea ce trebuie admis *ex abrupto* este, cum am menționat, că această clasă virtuală îi face pe membrii clasei liberi să participe și lucreze asincron din locuri fizice dispersate pe scară largă. Și deși s-ar părea că nu putem fi niciodată pe deplin „acasă” pe Internet datorită prezentării sale amorfe ca un loc „afizic” sau „virtual”, se pare totuși că putem locui într-o anumită măsură într-o clasă virtuală în măsura în care angajarea în activități care ne preocupă acolo este posibilă.

Ca profesori de la distanță, renunțăm la instrumentele noastre tradiționale – tablele cu cretă sau marker, tonul vocii noastre, gesturile noastre corporale, intuițiile noastre tradiționale din clasă ș.a.m.d. Toate acestea sunt subrogate cu desăvârșire de computerul personal și Internetul, concatenate într-un unic instrument. Iar în ceea ce îi privește pe elevii noștri, și ei trebuie să aducă același instrument în sala noastră de clasă virtuală – fapt care e totuna cu a presupune că *toți* membrii ei au acces egal la tehnologiile necesare și suficientă familiaritate pentru a le folosi în mod competent (o supoziție destul de recurentă la acest moment). Or, de dragul argumentației, voi acorda tuturor cursanților noștri tehnologia necesară în casele lor și suficiente competențe pentru a le folosi. În măsura în care PC-urile aparțin de regulă unui anumit loc într-un mediu cotidian și presupunând că suntem cu toții adepți în utilizarea lor, PC-urile noastre vor părea la fel de gata de manevrat și transparente ca ciocanul tâmplarului. Vederea noastră circumspectă ne va dirija utilizarea acestui instrument și pare-se că toți ne vom putea îngriji cu preocupare de munca noastră – nu de instrument. La acest nivel de bază al preocupării circumspecte de zi cu zi, se pare că am putea locui în sala noastră de clasă virtuală.

Or, însăși complexitatea acestei scule o împiedică să fie pe deplin gata de manevră în același mod în care poate fi ciocanul tâmplarului. Ciocanul poate fi acolo în întregime în mâna lui, proxim și gata pentru munca în care locuiește. Prin contrast, tastatura și *mouse*-ul de sub falangele noastre nu sunt întregul nostru instrument; ele sunt, în mod necesar, conectate la un procesor (care la rândul lui procesează comanda) și la un monitor al cărui mandat e să exhibe, punând la dispoziție abstractă pictogramele pe care facem clic, textul pe care îl tastăm, imaginile pe care le vedem. Analog, în aceste „cutii” se află procesoare cu microcipuri, memorie, circuite electronice, fire și un întreg sistem *software*, toate acestea interacționând în moduri sofisticate. Odată conectat la Internet, această complexitate enclavizată crește exponențial: un cablu rulează de la fiecare dintre computerele noastre la o rețea elaborată de mai multe cabluri, *modem*-uri, noduri de comunicare și alte *PC*-uri, fiecare dintre acestea fiind complex în felul său. Or, toate acestea fac parte, deopotrivă, din instrumentul nostru și fiecare element al acestei matrice tehnologice este la fel de vital pentru munca în care locuim ca și

tastatura și *mouse*-ul de sub propriile degete. Și totuși, toate acestea sunt inaccesibile și, într-o oarecare măsură, prolixе. În ciuda proximității *PC*-ului care apare ca gata de manevră în fața noastră într-un mediu familiar, există și o distanță în el, din cauza lui și a complexității echipamentelor internetului. Ceva ne scapă întotdeauna și astfel instrumentul ca întreg nu ne poate deveni niciodată pe deplin familiar. Iar, această calitate persistentă străină ne bântuie mijloacele și întârzie apropierea care favorizează locuirea.

Mai mult, la fel cum instrumentele noastre din sala de clasă tradițională ne pot trăda, la fel poate și instrumentul pe care îl folosim în sala noastră de clasă virtuală. În fapt, astfel de întreruperi evidente ale vederii circumspecte care ne ghidează în utilizarea acestui instrument sunt atât de comune încât suntem tentați să inferăm că nu suntem niciodată pe deplin circumspecți față de ea: conexiuni lente, întârzieri de timp, pene de curent, căderi de disc, servere defecte, erori de software, legături proaste, perioade de nefuncționare a întreținerii – toate aceste sincope apar atât de frecvent încât adesea ne găsim mai mult în instrument decât în munca în sine. Într-adevăr, nici chiar informaticienii, care sunt producătorii acestui instrument și astfel ar putea fi considerați cei mai competenți în utilizarea lui, nu sunt scutiți de aceleași întreruperi evidente. Dacă aceste întreruperi le întârzie capacitatea de a se simți pe deplin „acasă” în munca lor, atunci cum putem noi cei care învățăm la distanță, ca niște novici relativi, să devenim vreodată pe deplin implicați sau atenți la munca noastră de curs? Capacitatea noastră de a locui cu preocupare în sala noastră de clasă virtuală este grav compromisă de întreruperile cronice în utilizarea instrumentului care ne va permite să locuim acolo. Eșecul instrumentelor noastre relativ simple în clasa tradițională rareori sistează munca, întrucât profesorul are la dispoziție mai multe instrumente cu care să inoveze. Or, dacă eșecul instrumentului nostru infinit mai complex din clasa noastră virtuală este suficient de grav, munca amorțește cu desăvârșire; munca în sala noastră virtuală de clasă este mult prea dependentă de acest instrument deosebit de plural și, de multe ori, acest instrument ajunge, în mod tragic, să domine munca.

Internetul este, fără îndoială, un mediu de comunicare puternic, cu posibilități impresionante interactive, ilustrative și informaționale, dar rămâne faptul că în sala de clasă virtuală fiecare dintre noi apare unul altuia doar indirect și apoi în primul rând ca text. Expresivitatea noastră este astfel sever circumscriasă, deoarece este limitată la caractere alfanumerice. Este adevărat că cuvintele scrise cu pricepere au mișcat inimile și mințile de-a lungul a nenumărate generații. Dar putem spune cu adevărat că proza suficient de elevatoare este probabil să fie produsă într-o clasă virtuală, unde un profesor încearcă să solicite implicarea preocupătoare a 30, 50, 100 sau chiar mai mulți elevi? (pentru că, să ne amintim,

nota bene, că una dintre forțele motrice din spatele învățării la distanță este reducerea costurilor educației, augmentând deopotrivă numărul înscrierilor).

Există un consens relativ cu privire la faptul că formarea online constă în esență în resurse, activități pedagogice (sau sarcini) și îndrumare, precum și cu privire la centralitatea sarcinilor („nu obiectele cunoașterii sunt centrale, ci activitățile asociate acestora”¹⁰). Cu toate acestea, mulți autori insistă asupra complexității interrelației dintre aceste componente. O serie de modele au fost propuse în domeniul practicii pedagogice cu privire la modul în care sarcinile și schimburile (cu tutorele și între cursanți) sunt articulate într-o instruire online. Or, într-un ghid pentru proiectarea cursurilor online, Oliver și Herrington plasează sarcinile în partea superioară a unui set de trei cercuri intersectate numite „sarcini de învățare”, „resurse de învățare” și „suporturi de învățare”¹¹. Ce e de reținut aici, însă, sunt intersecțiile dintre aceste cercuri: la intersecția sarcinilor și a sprijinului („suporturi”), de exemplu, se regăsește munca în echipă, colaborarea, tutorialele, discuțiile și ajutorul colegilor sau profesorilor. Acești autori specifică interesul de a distinge între sarcini și resurse, această delimitare autorizând o mai bună reutilizare a celor din urmă. Pentru alți cercetători¹², o abordare ergonomică a proiectării unui sistem de învățământ la distanță constă în punerea unei serii de întrebări despre contextul învățării, cunoștințele care urmează să fie dobândite, scenariul didactic, scenariul de utilizare, reprezentarea cunoștințelor și funcționalităților (interfața), scenariul de comunicare și evaluarea dispozitivului. Pentru ei, ce interesează în mod special sunt procesele de învățare avute în vedere¹³, diferitele tipuri de sarcini în corelație cu obiectivele învățării¹⁴ și, în sfârșit, problema dificilă a reglementării activității elevului.¹⁵ Deși menționează schimburile online, Tricot și Plégat-Soutjis nu le interconectează cu sarcinile. Încercarea de a dezvolta alternative la predarea frontală, în timpul căreia profesorul și discipolii/auditorii sunt prezenți fizic în același spațiu, nu este ceva nou. Formatul clasic al învățământului la distanță se bazează pe citirea independentă a materialului de învățare, pe îndeplinirea diferitelor sarcini al căror scop este de a consolida comanda și înțelegerea materialului și de a permite sistemului să testeze aceste aptitudini. Or, în paralel cu dezvoltarea diverselor tehnologii (începând cu casetele audio

¹⁰ J.-P. Pernin & L. Trouche, « Mutualiser les ressources numériques pour la formation : quels modèles ? » în *TICE : l'usage en travaux*, Scéren – CNDP, 2007, p. 117.

¹¹ R. Oliver & J. Herrington, *Teaching and Learning Online*, Edith Cowan University, 2001, p. 20.

¹² A. Tricot & F. Plégat-Soutjis, « Pour une approche ergonomique de la conception d'un dispositif de formation à distance utilisant les TIC », *revue STICEF*, Vol. 10, 2003.

¹³ *Idem*, p. 9.

¹⁴ *Ibidem*, p. 10-11.

¹⁵ *Ibid.*, p. 11-12.

și video și până la capacitatea de a transmite conținut audiovizual prin internet) au început să apară modele suplimentare de învățare la distanță și de învățare online.¹⁶

Trei situații cu care se confruntă școlile contemporane fac ca sarcinile schimbării educaționale să fie simultan fascinante și problematice. Există, în primul rând, importanța crescândă a succesului educațional pentru indivizii și societățile din întreaga lume, ceea ce declanșează o nevoie corespunzătoare de a crea rapid școli mult mai productive. În al doilea rând, explozia de cunoștințe și ritmul rapid al schimbărilor tehnologice sugerează că ceea ce elevii vor trebui să învețe și ceea ce școlile ar putea fi de așteptat să transmită este atât mai complex, cât și mai dificil de codificat în instrumente ușor de gestionat, i.e. ghidurile curriculare, manualele și testele. Cunoștințele și capacitățile educatorilor din prima linie, precum și responsabilitatea devin mult mai importante în aceste condiții. În al treilea rând, o mare parte din sarcina de a pregăti mult mai mulți cetățeni pentru tipuri mai complexe de învățare depinde de tratarea bună a diversității, o sarcină pe care birocratiile secolului al XX-lea sunt prost echipate să o gestioneze. Pe măsură ce societățile necesită din ce în ce mai mult întreaga gamă de abilități umane potențial disponibile, strategiile de dezvoltare care construiesc capacitățile indivizilor și ale instituțiilor sunt din ce în ce mai necesare.¹⁷

Această stare de lucruri complexă și în continuă schimbare în educație și așa a determinat educatorii și cadrele universitare să încerce să formuleze și să stabilească standarde profesionale pentru domeniul predării și educației. Impulsul pentru stabilirea unor astfel de standarde în domeniul predării și educației și al politicii educaționale sa intensificat în a doua jumătate a anilor 1990. Noțiunea de standarde educaționale a fost ridicată ca parte a inițiativelor propuse de diferite guverne din Australia, SUA, Marea Britanie etc. Obiectivul acestor inițiative guvernamentale ar fi fost acela de a perfecționa starea sistemelor educaționale și de a îmbunătăți acțiunile profesorilor în sălile de clasă. În unele cazuri, standardele profesionale au fost impuse de guverne profesorilor ca o modalitate birocratică de a-i supraveghea și ca mijloc de a asigura acreditarea profesională completă.¹⁸ În alte instanțe, inițiativa de a formula standarde a fost menită să sporească supravegherea profesională a calității muncii profesorilor, așa cum a conștientizat Darling-Hammond.¹⁹ Standardele profesionale sunt concepute pentru a

¹⁶ R. Goldschmidt, *Online Academic Learning and Recognition of It*, The Knesset, Center for Research and Information, Jerusalem, 2013.

¹⁷ L. Darling-Hammond, „Policy and Change: Getting Beyond Bureaucracy” în A. Hargreaves, A. Lieberman, M. Full, & D. Hopkins (eds.), *International Handbook of Educational Change*, Springer, Dordrecht, 1998, URL: https://doi.org/10.1007/978-94-011-4944-0_32

¹⁸ J. Sachs, „Teacher Professional Standards: Controlling or Developing Teaching?” în *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, vol. 9, 2010, pp. 175-186, URL: <https://doi.org/10.1080/13540600309373>

¹⁹ L. Darling-Hammond, *Reshaping Teaching Policy, Preparation and Practice: Influences on the National Board for Teaching Professional Standards*, AACTE Publications Washington, DC, 1999

asigura reforme în dezvoltarea și promovarea cadrelor didactice și pentru a structura activitatea complexă de predare. Tot Darling-Hammond²⁰ susține această inițiativă, deoarece premisa fundamentală este că standardele educaționale cristalizează fundamentele cunoașterii în predare și, mai presus de toate, îi ajută pe elevi să învețe.

Recent, ministerele educației din multe țări au condus un program inovator numit „Adaptarea sistemului educațional la secolul 21”. În centrul său, programul urmărește să asimileze tehnologii inovatoare în școli. Acest obiectiv urmează să fie realizat prin adaptarea curriculei și formarea cadrelor didactice care vor oferi studenților abilitățile de învățare cerute de cetățenii erei tehnologice moderne. Oamenii care lucrează la dezvoltarea programului au internalizat lecțiile din programele timpurii de tehnologie a informației și comunicațiilor și au construit un sistem sofisticat de asimilare, despre care susțin că va iniția schimbarea dorită în sistemul educațional. În mintea lor, asimilarea tehnologiilor inovatoare în sistemul educațional este de neevitat întrucât, astăzi, un sistem educațional modern nu poate exista fără integrarea masivă a tehnologiilor de învățare și predare. Cu toate acestea, această integrare necesită ca factorii de decizie să operaționalizeze un sistem larg de deliberare profundă, fără de care asimilarea este probabil să eșueze.

Unii pedagogi și cadre universitare definesc standardele ca o consecință a integrării tehnologiei în procesele de învățare. Ei caută modalitatea corectă de a integra tehnologia și de a exploata oportunitățile pe care le oferă în mediul de învățare; văd că succesul învățării online depinde de integrarea optimă a tehnologiei cu pedagogia. Ambele caracteristici, însă, necesită instruire. În ceea ce privește tehnologia, practicienii trebuie să aibă cunoștințe profunde despre sistemul în care sunt încorporate cursurile online; în ceea ce privește pedagogia, este esențială expunerea profesorilor/lectorilor la modalități de integrare a tehnologiei și pedagogiei, pentru a promova noi paradigme de predare. Avansarea colectivității și a învățării reciproce, învățarea autentică și axată pe probleme și atelierul și învățarea modulară – toate constituie o provocare pentru profesorul unui curs online și un mijloc de a împuternici învățarea. Iar, ceea ce cercetările²¹ au dovedit e că asocierea pedagogică dintre învățarea experiențială și mediile de *e-learning* intensifică plăcerea cursanților de a învăța și implicarea pozitivă în procesul de învățare și le sporește semnificativ curiozitatea. Un model bine-cunoscut se referă la utilizarea pedagogică făcută de un site web de curs dezvoltat de Turoff, Harasim, Hiltz și Teles.²² Or,

²⁰ *Idem, loc. cit.*, 1998.

²¹ vezi, de exemplu, J. Henrickson & A. Doering, „Adventure Learning and Learner-Engagement: Frameworks for Designers and Educators” în *Journal of Interactive Learning Research*, vol. 24, 2013, pp. 397-424.

²² M. Turoff, L. Harasim, S.R. Hiltz & L. Teles, *Learning Net-works: A Field Guide to Teaching and Learning Online*, MIT Press, Cambridge, MA, 1995.

conform acestui model, interfața de învățare online poate fi utilizată într-unul din cele trei moduri:

- i. Modul adjunct: Utilizarea internetului pentru a împuternici predarea tradițională față în față cursuri și îmbogățirea acestora, și nu ca o componentă necesară, care este clasificată. Utilizarea site-ului web poate fi o cerință formală făcută de lector sau una opțională încurajată de profesor, pentru a exploata sursele existente – indiferent dacă acestea sunt unidirecționale (lucrări, materiale profesionale), interactive (mesaje instantanee, *chat*-uri, forumuri de grupuri de discuții) sau manageriale (anunțuri, teste, trimiterea de sarcini la căsuțele de depunere etc.). Aceste tipuri de utilizare sunt cele mai frecvente în instituțiile de învățământ superior, în general, inclusiv în colegiile de formare a profesorilor.
- ii. Modul mixt: Caracteristica principală aici este că utilizarea site-ului web al cursului cuprinde o parte semnificativă a procesului de predare și învățare. În unele cazuri, profesorul convertește unele dintre întâlnirile față în față în întâlniri online. Prin urmare, prezența lectorului și a studenților pe site este foarte mare, la fel ca și participarea lor activă la învățare.
- iii. Modul online: *Site*-ul cursului și internetul sunt singurele medii de predare și învățare din curs, atât ca resurse, cât și ca zone pentru activități sincrone și asincrone. Shana Kirk²³ a încercat să formuleze standarde profesionale pentru învățarea online. Ea consideră că, cu cât educația la distanță devine mai răspândită, cu atât mai mulți profesori trebuie să încerce să găsească modalități suplimentare de a crea un mediu eficient de învățare pentru elevi. Prin urmare, este imperativ să se asigure că practicile de predare online îndeplinesc aceleași standarde ca și întâlnirile din clasă și permit elevilor să se concentreze în cel mai bun mod posibil. În acest scop, ca etapă preparatoare chiar în prealabilul începerii orei, ea recomandă profesorilor să aibă în vedere următoarele:
 - a. Evitarea dezordinii sau decorării excesive în fundalul zonei de predare.
 - b. Asigurarea că iluminarea este bună.
 - c. Păstrarea animalelor de companie și a copiilor în afara cadrului.
 - d. Dezactivarea zgomotelor de fundal.

Mai mult, ce nuanțează Kirk e că și calitatea tehnică a computerului și a microfonului are un impact critic asupra nivelului de atenție al părții instruite. Prin urmare, profesorii trebuie

²³ Shana Kirk, „Excellence Online.” în *American Music Teacher* 68.5, 2019, pp. 14-17.

să se asigure că sunt conectați la internet rapid, că nu sunt deschise prea multe file în browserul lor, că utilizează o platformă de chat video convenabilă și adecvată (e.g. Skype, Zoom, FaceTime) și că elevii le văd cât mai clar posibil, chiar și prin intermediul a două camere, dacă opțiunea există. Ea observă, de asemenea, că organizarea timpului este inseparabilă de predarea online de calitate. Pentru a se asigura că tot materialul didactic este revizuit, pentru a se conecta cu ascultătorii lor, pentru a-i implica și a-și menține energia, profesorii trebuie să realizeze următoarele:

- a. Pregătirea, în avans, a planurilor de lecție limitate în timp.
- b. Luarea în considerare a faptului că primele cinci minute vor fi irosite de probleme tehnice, cum ar fi probleme de conectare, probleme de auz, probleme cu camera.
- c. Pregătirea unui plan B: dacă, de exemplu, internetul eșuează sau unii participanți se deconectează brusc, prezentați un exercițiu pregătit din timp, efectuați o scurtă trecere în revistă a materialului sau folosiți timpul pentru a răspunde întrebărilor elevilor.

Așteptările de la elevi: în mod onest, plauzibilitatea așteptări ca sălile/încăperile în care învață elevii să fie îngrijite, nu se susține în mod obiectiv. Cu toate acestea, este responsabilitatea profesorilor să se asigure că elevii vin la clasă pregătiți, realizând următoarele:

- a. Transmiterea către elevi a unei liste cu lucrurile imperative pe care se responsabilizează să le aducă la lecție.
- b. Clarificarea faptului că există norme de etichetă în clasele online: elevii trebuie să vadă să mănânce, să bea, să folosească toaleta sau să scoată câinele la plimbare înainte sau după curs.
- c. Solicitarea ca încăperea elevului să nu conțină distrageri, i.e. jocuri de fundal, videoclipuri, un televizor și membrii familiei care invadează intempestiv spațiul destinat învățării.

Alți cercetători și academicieni²⁴ subliniază importanța de a nu vedea dezvoltarea calității ca un supliment la învățarea online, de exemplu, ca o abordare izolată de evaluare la sfârșitul unui curs; ci ca un aspect cheie al învățării, care apare în fiecare proces de dezvoltare și livrare a cursurilor și programelor de *e-learning*. Din analiza literaturii de specialitate²⁵,

²⁴ U. Ehlers, „Towards Greater Quality Literacy in an eLearning Europe” în *eLearning Papers*, 2006, URL: <https://pdfs.semanticscholar.org/5865/4e263d859a8aa487a42a3169c762aa69a75e.pdf>

²⁵ vezi *supra*.

putem vedea că trei concepte principale care apar pot fi asortate și comasate pentru a forma o nouă percepție cuprinzătoare a dezvoltării calitative: într-o primă instanță, ea duce la o perfecționare a procesului învățării, subliniind faptul că dezvoltarea calitativă trebuie să țină cont de situația elevilor – preferințele cursanților sunt analizate pentru a arăta că acoperă o multitudine de factori și profiluri de preferințe și mandatează flexibilitate; în al doilea rând, ea se cere orientată dincolo de nevoile cursanților și materializată în instanța unui proces în care interesele și cerințele părților interesate de *e-learning* trebuie considerate ca un întreg și comasate pentru a antrena un concept exhaustiv (i.e. calitatea ca o relație între cerințele și nevoile unui grup de părți interesate și furnizarea efectivă a educației online unde pentru a modela această relație în cel mai bun mod posibil, este necesar un proces de negociere, care să implice toate părțile interesate și să integreze preferințele și situațiile acestora în contextul situației economice și organizaționale date); și, în sfârșit, a treia parte a conceptului se referă la problema modului în care conceptele, abordările și strategiile existente pot fi utilizate pentru dezvoltarea calității. Ehlers a propus un ciclu decizional care face posibilă identificarea unei abordări adecvate a calității pentru un anumit context. Însă, pentru a decide ce abordare calitativă este oportună, pentru a alege dintr-un set de strategii posibile și pentru a adapta aceste strategii la contextul situațional specific, sunt necesare anumite competențe. Iar, pentru a dobândi aceste competențe, Ehlers a dezvoltat conceptul de alfabetizare calitativă – un întreg proces care acoperă, în mod sistematic, competențe precum cunoașterea dezvoltării calității, experiențe în utilizarea anumitor instrumente, abilități de modificare și capacitatea de a analiza temeinic propriile situații și nevoi.

Alți cercetători²⁶ se extind pe cele patru niveluri originale de evaluare a instruirii, încercând să cartografieze și să măsoare eficacitatea diferitelor niveluri și aspecte ale învățării online:

- i. Eficacitate la nivel de reacție: Care sunt reacțiile elevilor în ceea ce privește satisfacția față de învățare, locația în care învață, gradul de participare, nivelul de plăcere din învățare și utilizarea eficientă a timpului? Aici se măsoară și satisfacția profesorilor față de elevii lor, a părinților, a directorilor și a supraveghetorilor responsabili de învățarea efectuată. Auto-raportarea satisfacției („Le place elevilor?”) este o măsură semnificativă a gradului de eficacitate.

²⁶ J. D. Kirkpatrick & W. K. Kirkpatrick, *Kirkpatrick's Four Levels of Training Evaluation*, ATD Press, Alexandria, VA, 2016.

- ii. Eficacitatea la nivelul învățării: Dobândirea de cunoștințe sau abilități, domeniul de avansare în performanță sau a elevilor în urma învățării sunt dovezi ale rezultatelor învățării elevilor. Cercetătorii includ, de asemenea, în acest nivel populații specifice de organizații și instituții de învățământ superior ale căror realizări sunt clasificate prin teste comparative, cum ar fi PISA (Program for International Student Assessment).
- iii. Eficacitatea la nivel comportamental: Îmbunătățirea capacității de a performa/implementa. Aici s-a schimbat gradul în care nivelul comportamentului elevului în timpul îndeplinirii unei sarcini, în urma învățării. Elevul a validat învățarea? Demonstrează abilități și cunoștințe relevante pe măsură ce îndeplinește sarcina? Și este capabil să extrapoleze de la ceea ce a învățat la alte situații sau să transfere aceste cunoștințe colegilor săi? Cu alte cuvinte, „transferul de cunoștințe” este măsurat aici.
- iv. Eficacitatea la nivel de rezultate: A existat un impact asupra performanței mediului sau asupra nivelului de performanță în termeni măsurabili? Cercetătorii au inclus în nivelul rezultatelor dobândirea deprinderilor de viață, gradul de continuitate și utilizarea deprinderilor de viață pentru intrarea pe piața muncii, nivelul de comandă a abilităților de comunicare eficientă pentru învățarea online și învățarea pe tot parcursul vieții, precum și viteza de aplicare a cunoștințelor sau abilităților necesare.²⁷
- v. Cost-eficacitatea tehnologiei *e-learning*: Nivelul de fezabilitate economică investiției în software, educare și mentenanță la nivel național, instituțional, organizațional și chiar specific cursului.²⁸
- vi. Rata abandonului în cursurile online: Aceste cursuri au câștigat într-adevăr o reputație de succes în rândul cadrelor universitare datorită numerelor de înregistrare impresionante; cu toate acestea, ratele ridicate de abandon și ratele reduse de finalizare mărturisesc eșecul lor.²⁹
- vii. Evaluarea calității: Evaluarea se face în conformitate cu evaluarea orientată spre obiective a problemelor de calitate, care presupune că fiecare persoană are o experiență

²⁷ J. Bowyer & L. Chambers, „Evaluating Blended Learning: Bringing the Elements Together” în *Cambridge Assessment: Research Matters*, vol. 23, 2017, pp. 17-26.

²⁸ Roxana Mitu, „Why It’s Important to Calculate the ROI of Training in Order to Ensure the L&D Budget” în *Matrix Blog*, 2017, URL: <https://blog.matrixlms.com/author/roxana-mitu/page/2/>

²⁹ M. Downey, „Online Courses Explode, But 90 Percent of Enrollees Drop Out Within Two Weeks. Why?” în *AJC*, 2016, URL: <https://www.ajc.com/blog/get-schooled/online-courses-explode-but-percent-enrollees-drop-out-within-two-weeks-why/wEGL45m6fM2SQnvQS5g6XN/>

unică de învățare și că fiecare public țintă are o interpretare diferită a semnificației cuvintelor „calitate”, „sens” și „valoare”.³⁰

- viii. Relevanța conținutului: cea mai mare parte a conținutului predat la nivel primar, liceal și postliceal s-a schimbat foarte puțin. Multe instituții care ar trebui să fie legătura dintre inovație și revoluție sunt încă împotmolite în trecut.³¹

Instrumentele de comunicare prin Internet se înmulțesc: e-mail, mesagerie instantanee, forumuri, bloguri, *wiki*-uri, *site*-uri de partajare video, *site*-uri de auto-prezentare și socializare ș.a.m.d. Se poate argumenta că fiecare dintre aceste instrumente constrânge într-o anumită măsură discursurile pe care le transmite și promovează apariția unor noi genuri. Dar este important să evităm tehnocentrismul și să fim conștienți de faptul că și alți factori situaționali, pragmatici, cognitivi și socio-afectivi constrâng tipurile de discurs. În ceea ce privește comunicarea pedagogică, aceasta se bazează de cele mai multe ori pe uzanțe (genuri?) deja stabilite în alte domenii. Nu a fost cazul forumului și al vorbirii asincrone folosite de studenții japonezi: a fost necesar să se inventeze un nou mod de comunicare, dar unul care să se bazeze încă pe anumite genuri conversaționale, cum ar fi discuțiile, explicațiile sau *vox populi*-urile. În cele din urmă, definirea unui scenariu de comunicare este parțial o chestiune de luare în considerare a genului (sau genurilor) la care vor fi atașate producțiile vizate. Este apoi un set de parametri care trebuie luați în considerare: caracteristicile pragmatice ale instrumentelor, desigur, dar și problema comunicării (în special legătura cu viața reală), relația dintre elevi și profesori, valoarea cognitivă, culturală și afectivă a conținutului schimbat, care ar trebui, în mod ideal, să umple un gol informațional între participanți.

Educația online se fundamentează pe integrarea tehnologiei digitale în procesul de predare și învățare și rezidă într-un potențial de schimbare substanțială în domeniu. Astăzi, este încă în curs de dezvoltare și există șansa ca, în viitor, să înglobeze o alternativă la educația tradițională. Elevii care nu sunt capabili să se integreze în spațiul digital-tehnologic complex, *ipso facto*, nu vor putea participa pe deplin la mediul de învățare, academic, social și cultural care îi circumscrie – iar pedagogia online vine ca o rezoluție pentru ei. Și totuși, există încă un fenomen în rândul profesorilor și lectorilor pe scară largă care încearcă să servească cultura tradițională de învățare. Mulți profesori și lectori continuă să predea așa cum au predat întotdeauna, fără a încerca și a folosi modalități alternative de a învăța, având o atare

³⁰ R. E. Youger, & T. C. Ahern, „Is a Quality Course a Worthy Course? Designing for Value and Worth in Online Courses” în *Online Journal of Distance Learning Administration*, vol. 18, 2015, pp. 1-9, URL: https://www.westga.edu/~distance/ojdl/spring181/youger_ahern181.html

³¹ L. Elliott, „Heretics Welcome! Economics Needs a New Reformation” în *The Guardian*, 2017, URL: <https://www.theguardian.com/business/2017/dec/17/heretics-welcome-economics-needs-a-new-reformation>

convingere că și cultura și valorile lor educaționale sunt periclitare, iar paza lor barează dezagregarea sistemului de educație și învățare existent, precum și a sistemului național de învățământ.

Până în prezent, multe studii au indicat că, în pofida asimilării tehnologiilor noi și variate în școli și instituții academice, cultura predării și învățării, într-un număr semnificativ dintre aceste instituții, nu s-a schimbat și rămâne tradițională – ceea ce este un rod direct al fobiei fricative de învățare online. Obstacolul vital în calea dezvoltării sale își trage originea din integrarea *in continuum* a tehnologiilor non-umane, de la dispozitive de inteligență artificială la profesorii roboți, care sporesc experiența post-umanistă și atrofiază sentimentul umanității; ceea ce nu face, în mod esențial, decât ca profesorii să afișeze o atitudine personală, sensibilitate și deschidere, să exprime umorul și să relaționeze cu cursanții individual prin furnizarea *feedback*-ului personal. Între timp, sistemul de educație și învățare se află la o răscruce: fie învățarea online declanșează o schimbare în sistem, fie devine o alternativă la acesta.

Or, în România, învățământul poartă marca unor principii fundamentale, printre care și cel al gratuității, care, în ciuda a numeroase vociferări lipsite de tragism autentic, a asigurat întotdeauna condițiile de bază pentru derularea firească a procesului instructiv-educativ. Ordinul de adecvare la sistemul predării online a deschis însă o rană adâncă a școlii românești: inexistența sau existența insuficientă a mijloacelor de tehnologie modernă. Putem afirma că acesta ar putea fi considerat unul dintre avantajele introducerii învățământului online, anume conștientizarea acută a stării neadecvate de dotare a instituțiilor educative. Îndepărtarea de practicile clasice ale școlii, din rațiuni de aliniere la imperativele europene, ar trebui să aibă în vedere mișcarea generală spre care este dirijată ființa umană, odată cu procesul digitalizării. Tranziția treptată prin întreaga tematică a omului modern: umanism spre neoumanism și, într-un final, spre transumanism accentuează limitele contradicțiilor cu aspirația de triumf al civilizației umane. Tot mecanismul ideologic al tehnologizării învățământului dezvăluie o intenție programatică de europeanizare, iar nu o înclinație firească a spiritului uman de depășire a limitelor. Prin urmare, discuția despre îmbunătățirea actului instructiv-educativ online trebuie trecută prin filtrul nevoilor reale ale culturii școlare românești.

Ce ne dorim să îmbunătățim? Condiția elevului (căzut prada tehnologizării de la vârste extrem de mici)? Condiția profesorului (amenințat de concurența nelocală a lecțiilor virtuale)? Sau modalitatea de implementare a cursurilor online (derivată a conformismului social și politic)? Indiferent de răspuns, structura psihologică a ființei umane are nevoie de comunicarea directă, de la suflet la suflet, prin privire și prezență, pentru a se întregi moral, spiritual și

intelectual. Elevii nu învață de dragul informației; transmis pe tonul neutru al emițătorului, mesajul golit de expresivitate nu are capacitatea transfigurării. Iar învățarea înseamnă transformare. Dacă lecția se adresează exclusiv intelectului, dacă nu este un mijloc de a crea punți între oameni, învățarea rămâne damnată eșecului. Tributară unor modele învechite, legătura dintre oameni se configurează în sfera iubirii. Informația pură are nevoie de crearea unor căi afective de comunicare, pentru a fi însușită. Mediul virtual al școlii online poate aduce sufletele mai aproape? Dacă da, atunci acele căi prin care va reuși constituie modalitățile de îmbunătățire a acestui proces.

Bibliografie

- Aristotel, *Poetica IV 1449 a 14 – VI 1449 b 26*, studiu introductiv , traducere și comentarii de D. M. Pippidi, ediția a III-a îngrijită de Stella Petecel, Editura IRI, București, 1998, p. 68.
- Bowyer, J. & Chambers, L. 2017. „Evaluating Blended Learning: Bringing the Elements Together” *Cambridge Assessment: Research Matters* (23): 17–26.
- Cahn, Steven M. 1997. *Classic and Contemporary Readings in the Philosophy of Education*, New York, NY: McGraw-Hill Companies, Inc.
- Cazden, C. B.. 2001. *Classroom Discourse: The Language of Teaching and Learning*, Portsmouth, NH: Heinemann.
- Cope, B. & Kalantzis, M. 2017. „Conceptualizing E-Learning” *E- Learning Ecologies*. B. Cope & M. Kalantzis (eds.). New York, NY: Routledge.
- Cope, B. & Kalantzis, M. 2019. *Making Sense: Reference, Agency and Structure in a Grammar of Multimodal Meaning*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Cope, B. & Kalantzis, M. 2020. *Adding Sense: Context and Interest in a Grammar of Multimodal Meaning*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Darling-Hammond, L. 1998. „Policy and Change: Getting Beyond Bureaucracy” *International Handbook of Educational Change*. A. Hargreaves, A. Lieberman, M. Full, & D. Hopkins (eds.). Dordrecht: Springer. URL: https://doi.org/10.1007/978-94-011-4944-0_32
- Darling-Hammond, L. 1999. *Reshaping Teaching Policy, Preparation and Practice: Influences on the National Board for Teaching Professional Standards*. Washington, DC: AACTE Publications.
- Downey, M. 2016. „Online Courses Explode, But 90 Percent of Enrollees Drop Out Within Two Weeks. Why?” *AJC*. URL: <https://www.ajc.com/blog/get-schooled/online-courses-explode-but-percent-enrollees-drop-out-within-two-weeks-why/wEGL45m6fM2SQnvQS5g6XN/>.
- Ehlers, U. 2006. „Towards Greater Quality Literacy in an eLearning Europe” *eLearning Papers*. URL: <https://pdfs.semanticscholar.org/5865/4e263d859a8aa487a42a3169c762aa69a75e.pdf>
- Elliott, L. 2017. „Heretics Welcome! Economics Needs a New Reformation” *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/business/2017/dec/17/heretics-welcome-economics-needs-a-new-reformation>.
- Goldschmidt, R. 2013. *Online Academic Learning and Recognition of It*. Jerusalem: The Knesset Center for Research and Information.
- Heidegger, Martin. 1993. *Sein und Zeit*. Tübingen: Max Nemeyer Verlag
- Heidegger, Martin. 2002. *Ființă și timp*, traducere de Gabriel Liiceanu și Cătălin Cioabă, ediția I. București: Editura Humanitas.
- Henrickson, J. & Doering, A. 2013, „Adventure Learning and Learner-Engagement: Frameworks for Designers and Educators” *Journal of Interactive Learning Research* (24): 397–424.
- Kirk, Shana. 2019. „Excellence Online.” *American Music Teacher* 68(5): 14–17.
- Kirkpatrick, J. D. & Kirkpatrick, W. K. 2016. *Kirkpatrick’s Four Levels of Training Evaluation*. Alexandria, VA: ATD Press.
- Koepsell, David R. 2000. *The Ontology of Cyberspace*. Chicago, IL: Open Court Press.
- Merleau-Ponty, Maurice. 1945. *Phénoménologie de la perception*. Paris: Gallimard.

- Mitu, Roxana. 2017. „Why It’s Important to Calculate the ROI of Training in Order to Ensure the L&D Budget” *Matrix Blog*. URL: <https://blog.matrixlms.com/author/roxana-mitu/page/2/>.
- Oliver, R. & Herrington, J. 2001. *Teaching and Learning Online*. Edith Cowan University.
- Pernin, J.-P. & Trouche, L. 2007. « Mutualiser les ressources numériques pour la formation : quels modèles ? ». *TICE : l’usage en travaux, Scéren – CNDP*.
- Sachs, J. 2010. „Teacher Professional Standards: Controlling or Developing Teaching?” *Teachers and Teaching: Theory and Practice* (9): 175–186. URL: <https://doi.org/10.1080/13540600309373>.
- Tricot A. & Plégat-Soutjis, F. 2003. « Pour une approche ergonomique de la conception d’un dispositif de formation à distance utilisant les TIC » *revue STICEF* (10).
- Turoff, M., Harasim, L., Hiltz, S.R. & Teles, L. 1995. *Learning Net-works: A Field Guide to Teaching and Learning Online*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Youger, R. E., & Ahern, T. C. 2015. „Is a Quality Course a Worthy Course? Designing for Value and Worth in Online Courses” *Online Journal of Distance Learning Administration* (18): 1-9, URL: https://www.westga.edu/~distance/ojdla/spring181/youger_ahern181.html.

EVALUAREA COMPORTAMENTELOR ÎN RAPORT CU ANXIETATEA DE PERFORMANȚĂ

Autor: OANA ILIESCU, psiholog

Motto: „Îl săruți seara la culcare
Și îi urezi vise plăcute,
Dar lui i-e teamă și nu-ți spune
C-a dat test zilele trecute,
Căci știe c-a mai și greșit
Și că nu merită iubit.”

Anxietatea de performanță este o problemă generalizată în rândul elevilor și, în timp ce în anumite situații aceasta poate facilita de fapt performanța, în altele este perturbatoare și duce la scăderi ale acesteia. Așadar, literatura de specialitate constată o preocupare deosebită în ultimele decenii asupra efectelor anxietății de testare, dar și asupra reacțiilor emoționale intense la care sunt supuse persoanele aflate în contextul evaluării performanțelor lor.

De la vârste fragede, tinerii școlari se confruntă cu teste, evaluări și examinări ale cunoștințelor asimilate, iar pentru mulți dintre aceștia, teama de a nu se ridica la așteptările părinților și ale profesorilor reprezintă o reală problemă ce poate avea consecințe serioase asupra sănătății, atât fizice, cât și psihice a acestora. De asemenea, anxietatea, prin definiție, provoacă profunde stări de îngrijorare și tensiune, și deși acestea se pot încadra în limite firești, benefice pentru adoptarea unei atitudini de prevenție în fața potențialelor pericole, ele pot determina, totodată, blocaje cognitive, probleme de atenție, dar și plângeri somatice și stări depresive. Conform perspectivei lui Popa & Voicu (2015), succesul fiecărui individ depinde în mare măsură de capacitatea de adaptare a elevilor la condițiile de mediu, respectiv la fluctuațiile societății contemporane. Cu cât elevul este mai motivat să învețe, cu atât acesta se dezvoltă mai flexibil, fiind deschis în ceea ce privește oportunitățile ce îi apar în cale. Aceiași autori notează că elevii sunt în mod direct responsabili pentru performanțele obținute în cadrul școlii, întrucât aceștia necesită să se adapteze în permanență la mediul academic din care fac parte, care se află în continuă schimbare.

Referitor la felul în care influențează alegerea obiectivelor, activitatea de învățare, s-a constatat că obiectivele pe termen scurt funcționează mai bine pentru activitățile neinteresante, întrucât stimulează angajamentul prin furnizarea de feedback cu privire la progresele înregistrate mai des, ceea ce consolidează și mai mult efortul de a persista (Reeve, 2015). De asemenea, mediul școlar poate susține sau, dimpotrivă, împiedica menținerea motivației prin distragerea focusului de la obiectivele anterior setate.

Performanța școlară este un factor semnificativ și determinant al motivației, dar, de asemenea, aceasta este și un rezultat al motivației, astfel că un individ motivat tinde să utilizeze corespunzător strategiile de învățare, să dedice mai mult timp studiului, în vederea obținerii de rezultate bune și foarte bune și, deci, să performeze în mediul școlar la un nivel superior colegilor ce acordă mai puțină atenție acestor aspecte (Sălvăstru, 2004).

Conform perspectivei lui Sălvăstru (2004), motivația specifică obținerii performanțelor în cadrul școlii prezintă trei componente, după cum urmează: **impulsul cognitiv**, ce se axează în principal pe nevoia elevului de a înțelege ceea ce învață, în scopul de a fi capabil, ulterior, să rezolve probleme, **trebuința afirmării puternice a eului**, ce este direcționată către randamentul școlar și performanță, întrucât aceasta este cea care asigură prestigiul și poziția în colectivul clasei de elevi și **trebuința de afiliere**, prin faptul că un copil își dorește să obțină rezultate cât mai bune pentru a fi aprobat de către persoanele pe care le consideră competente (părinții sau profesorii).

Cooperarea, sau lucrul în echipă, și competiția, sau rivalitatea dintre elevi, reprezintă fenomene ce iau naștere firesc în mediul școlar. În acest sens, studiile realizate în domeniul psihologiei educației au constatat diverse aspecte cu privire la utilitatea stimulării acestor comportamente în rândul preadolescenților, dar și cu privire la efectele negative pe care competiția le poate avea în cazul acestora.

Richard *et al.* (2002) a remarcat că, în ciuda accentului pus pe comportamentul competitiv în mediul școlar, există unele incertitudini cu privire la beneficiile acestuia în ceea ce privește dezvoltarea sănătoasă a elevilor. Studiul acestora a identificat faptul că, negestionată corespunzător, competiția dintre elevi poate conduce la dezvoltarea unor comportamente agresive, de manipulare, de intimidare a adversarului sau de înșelare a rezultatelor (copiatul), provocate întocmai de exagerata dorință de a câștiga, indiferent prin ce mijloace. Cu toate acestea, competiția este un fenomen obișnuit la vârsta preadolescenței și prezintă avantaje în ceea ce privește stimularea, determinarea și motivarea elevilor de a obține performanțe școlare.

Într-un studiu recent (Ryzin, Roseth & Biglan, 2020), au fost testate efectele învățării prin cooperare asupra comportamentului prosocial al elevilor. În acest sens, cercetarea acestora a constatat faptul că lucrul în echipă este benefic pentru dezvoltarea comportamentelor prosoziale ale elevilor, contribuind, totodată, la îmbunătățirea abilităților sociale ale preadolescenților.

Anxietatea este o emoție caracterizată prin sentimente de tensiune, gânduri de îngrijorare și modificări fizice, cum ar fi creșterea tensiunii arteriale (American Psychiatric Association, 2013). Așadar, persoanele cu tulburări de anxietate prezintă, de obicei, gânduri sau preocupări intruzive recurente și au tendința de a evita anumite situații cu potențial periculos. Totodată, este necesar să menționăm faptul că anxietatea se poate manifesta și prin prezența de simptome fizice precum transpirația, tremurăturile, amețelile sau bătăile rapide ale inimii (tahicardia). Având în vedere că prezenta lucrare se ocupă de analiza comportamentelor preadolescenților, ne punem întrebarea: Sunt copiii lipsiți de griji? În mod evident, nu. Un studiu naturalist realizat cu aproape trei decenii în urmă de către Keller et al. (1992), a constatat faptul că, evaluând istoricul psihiatric de viață al celor 275 de copii participanți la cercetare 38 dintre copii, respectiv 14%, au prezentat antecedente de tulburare de anxietate.

Conform APA (2013), anxietatea de performanță constă în teama individului de consecințele imposibilității de a îndeplini o sarcină sau de a o îndeplini la un nivel corespunzător așteptărilor sau standardelor la care se raportează. Un exemplu specific în acest sens îl reprezintă anxietatea față de teste și examene, asupra căreia prezenta lucrare își concentrează atenția.

Anxietatea de performanță este o problemă generalizată în rândul elevilor și, în timp ce în anumite situații aceasta poate facilita de fapt performanța, în altele este perturbatoare și duce la scăderi ale acesteia. Așadar, literatura de specialitate constată o preocupare deosebită în ultimele decenii asupra efectelor anxietății de testare, dar și asupra reacțiilor emoționale intense la care sunt supuse persoanele aflate în contextul evaluării performanțelor lor.

Arana & Furlan (2015) notează că sentimentele extreme de anxietate și stres dinainte și/sau din timpul unui examen, pot avea rezultate nesănătoase asupra organismului uman. În acest sens, anxietatea poate fi problematică atunci când aceasta ajunge să împiedice individul să ia decizii sau să facă tot ce îi stă în putință la un examen. În acest sens, anxietatea de performanță în cazul testării sau examinării cunoștințelor se manifestă ca o combinație de

simptome fizice și reacții emoționale care interferează cu capacitatea de a performa la potențial maxim în timpul desfășurării unei testări.

Anxietatea de testare a fost studiată ca o tipologie de anxietate și a fost definită stare emoțională a unui organism generată în urma expunerii la o anumită situație sau stimul, în acest caz vorbind despre situația de testare. În acest sens, autorii Zhang, Su, Peng, Yang & Cheng (2011) notează că anxietatea de testare reprezintă doar o formă distinctă, specifică de anxietate, caracterizată, prin prezența simptomatologiei somatice, cognitive și motorii.

De-a lungul timpului, s-a constatat faptul că persoanele care suferă de anxietate de testare, întâmpină dificultăți semnificative în ceea ce privește realizarea testelor și/sau a tezelor în ciuda faptului că aceștia dovedesc capacitatea de a își face temele corect singuri și în ciuda faptului că au învățat și cunosc materialul de studiu.

Conform lui Stănculescu (2003), stările de anxietate afectează viața psihică a persoanei, însă, în anumite situații, persoanele îngrijorate anticipat de contextul testării, pot manifesta un grad al motivației mai ridicat și o pregătire mai atentă, mai riguroasă, acest fapt determinând elevii să acorde mai mult timp activității de învățare. Cu toate acestea, în cazul în care starea de anxietate este accentuată în momentul specific al testării, individul, deși bine pregătit, poate obține rezultate slabe, cauzate de fenomenul de „freezing”, ce îl împiedică să se adune și să își mobilizeze forțele în scopul de a da randamentul dorit.

În concluzie, în ceea ce privește anxietatea de performanță, analizată în prezenta cercetare sub forma anxietății de testare, au fost identificate cinci variabile ce corelează semnificativ pozitiv cu aceasta, după cum urmează:

Variabila *performanță școlară* a fost identificată ca aflându-se într-o relație pozitivă cu anxietatea de performanță, astfel că, deși anxietatea are puternice valențe negative ce se răsfrâng asupra comportamentului individului, în anumite situații, îndeosebi în cazul copiilor, lipsa acesteia poate reprezenta un indicator al nepăsării, ci nu al încrederii în sine. De asemenea, Lang (2010) susține că anxietatea de testare este o trăsătură relativ stabilă și asociată cu o mare varietate de situații de testare, precum examene școlare, teste de realizare școlastică și testele de inteligență, iar relația dintre anxietatea de testare și performanță rezultă, în primul rând, din reacția persoanei evaluate în contextul examinării, însă intensitatea efectelor negative pe care emotivitatea dusă la extrem o poate avea, poate fi diminuată de competența școlarului în ceea ce privește disciplina la care este evaluat.

Variabila *motivație pentru învățare* a fost identificată ca aflându-se într-o relație pozitivă cu anxietatea de performanță, astfel că, Pouratashi, et. al (2013), notează că anxietatea

de testare a avut un efect pozitiv asupra motivației, explicând acest aspect prin prisma intensificării procesului de învățare din nevoia elevului de a evita eșecul. Altfel spus, deși nu reprezintă o modalitate benefică de stimulare a învățării copilului, este cunoscut faptul că teama de a nu greși susține dezvoltarea și mobilizarea resurselor în direcția obținerii rezultatelor dorite. Astfel, preadolescentul se confruntă, în multe situații, cu motivația negativă întâlnită în cazurile în care elevul este pedepsit sau privat de anumite chestiuni atunci când obține o notă ce nu satisface dorințele părintelui, fapt ce subliniază, cu atât mai mult, explicația existenței unei asocieri pozitive între cele două variabile.

Variabila *probleme de atenție* a fost identificată ca aflându-se într-o relație pozitivă cu anxietatea de performanță, astfel că, atunci când nivelurile de anxietatea de stat sunt ridicate, se activează, în mod automat, funcțiile de alertare, motiv pentru care, un grad de anxietate de testare crescut corelează cu reduse capacități ale controlului atenției în momentele considerate limită, cum este, spre exemplu, situația evaluativă (Pacheco-Unguetti, *et. al*, 2012).

Variabila *somatizare* a fost identificată ca aflându-se într-o relație pozitivă cu anxietatea de performanță, astfel că, perioadele de examene au un impact semnificativ asupra somatizării, manifestările somatice crescând în mod deosebit în ceea ce privește durerea, simptomele gastro-intestinale și cele autonome (Šimić & Manenica, 2012).

Variabila *probleme de atenție* a fost identificată ca aflându-se într-o relație pozitivă cu anxietatea de performanță, astfel că, un elev care se teme în mod constant de potențialitatea obținerii unui rezultat slab, resimte mai intens stările de tristețe profundă și prezintă dificultăți în a își menține starea de bine, precum și o persoană care se află frecvent într-o dispoziție nefavorabilă, prezintă riscul de a fi mai predispus experimentării fricii intense în situația specifică testării.

În concluzie, studiile susțin și demonstrează ideea că anxietatea de performanță, deși prezintă efecte pozitive asupra anumitor comportamente utile elevului, precum este obținerea performanțelor și motivația pentru învățare, aceasta nu reprezintă calea optimă cu ajutorul căreia preadolescentul să dezvolte aceste atitudini, întrucât, se constată că anxietatea de testare prezintă efecte negative asupra procesului atențional și asupra stării generale de bine, întrucât corelează pozitiv cu dezvoltarea tulburărilor de depresie și somatizare.

BIBLIOGRAFIE

- Arana, F. G., & Furlan, L. (2016). Groups of perfectionists, test anxiety, and pre-exam coping in Argentine students. *Personality and Individual Differences*, 90, 169–173.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.11.001>
- Keller, M. B., Lavori, P. W., Wunder, J., Beradslee, W. R., Schwartz, C. E. & Roth, J. (1992). Chronic Course of Anxiety Disorders in Children and Adolescents. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 31(4), 595–599.
<https://doi.org/10.1097/00004583-199207000-00003>
- Lang, J. W. B., & Lang, J. (2010). Priming Competence Diminishes the Link Between Cognitive Test Anxiety and Test Performance. *Psychological Science*, 21(6), 811–819
- Popescu-Neveanu P. (1978). *Dictionar de psihologie*, București: Editura Albatros
- Pouratashi, M., Zhub, C., Mohammadi, H. M., Rezvanfara, A., & Hosseinia, S. M. (2013). Effects of agricultural students' self-efficacy beliefs and test anxiety on their achievement motivation and academic performance. *New Educational Review*, 34(4), 85-98.
- Pacheco-Unguetti, A. P., Acosta, A., Lupianez, J., Roman, N., & Derakshan, N. (2012) Response inhibition and attentional control in anxiety. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 65, 646–660.
<https://doi.org/10.1080/17470218.2011.63711>
- Popa, D., & Voicu, B. C. (2015). Motivational Aspects Engaged in Performance of Preadolescent Students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 203, 186–191.
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.08.280>
- Reeve, J. (2015). *Understanding motivation and emotion* (6th ed.). Hoboken, NJ: Wiley.
- Reitz, E., Deković, M., & Meijer, A. M. (2005). The Structure and Stability of Externalizing and Internalizing Problem Behavior During Early Adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 34(6), 577–588. <https://doi.org/10.1007/s10964-005-8947-z>
- Richard, J. F., Fonzi, A., Tani, F., Tassi, F., Tomada, G., & Schneider, B. H. (2002). Cooperation and competition. In P. K. Smith, & C. H. Hart (Eds.), *Blackwell handbook of childhood social development*, p. 515–532, Oxford: Blackwell Publishers Ltd.
- Ryzin M. J. V., Roseth C. J. & Biglan A. (2020). Mediators of Effects of Cooperative Learning on Prosocial Behavior in Middle School, *Journal of Applied Positive Psychology*, p. 527-552, <https://doi.org/10.1007 / s41042-020-00026-8>

Sălvăstru, D. (2004). *Psihologia educației*, Iași: Polirom.

Stănculescu, E. (2003). Anxietatea. În Chelcea S. & Iluț P. (coordonatori) (2003). *Enciclopedie de psihologie*. București: Editura Economică

Verza E. & Verza F. E. (2000), *Psihologia vârstelor*, București: Editura Pro Humanitate

Zhang, Z., Su, H., Peng, Q., Yang, Q., & Cheng, X. (2011). Exam anxiety induces significant blood pressure and heart rate increase in college students. *Clinical and Experimental Hypertension*, 33, 281–286. <https://doi.org/10.3109/10641963.2010.531850>

ROLUL ABILITĂȚILOR SOCIALE ÎN DEZVOLTAREA AUTONOMIEI ȘI STABILITĂȚII EMOȚIONALE A MICULUI ȘCOLAR

Autor: ILIESCU SIMONA profesor Școala Gimnazială nr. 28 DAN BARBILIAN

1. INTRODUCERE

Nivelul de sociabilitate pus în relație cu autonomia și stabilitatea emoțională a școlarului mic este un subiect de mare importanță în ceea ce înseamnă înțelegerea factorilor ce contribuie la performanța școlară a acestora, dar și în înțelegerea contribuției pe care o au factorii de personalitate în raport cu abilitățile sociale și integrarea școlarului în colectivul reprezentat de clasa de elevi din care face parte. În acest sens, prezenta lucrare abordează problema existenței unei contribuții semnificative a sociabilității elevului și a capacității acestuia de a socializa în buna dezvoltare a autonomiei și a stabilității emoționale, ca factori de personalitate indispensabili integrării copilului în societate, ca factori adjuvanți procesului de școlarizare și ca factori determinanți ai performanței școlare.

În ceea ce privește motivația alegerii subiectului, am pornit în realizarea lucrării de la ideea că o cunoaștere corectă a relațiilor ce se stabilesc între nivelul de sociabilitate și stabilitatea emoțională, respectiv autonomie este relevantă, în primul rând în procesul de dezvoltare personală și autocunoaștere al fiecăruia dintre noi, și totodată, poate contribui semnificativ la explicarea diferențelor referitoare la performanța școlară a elevilor din ciclul primar. Considerăm, în acest sens, că cele trei dimensiuni pe care le propune spre analiză prezentul studiu, reprezintă trăsături esențiale elevului și deosebit de importante în dezvoltarea acestuia, ca proces premergător obținerii independenței la vârsta adolescenței.

2. ASPECTE TEORETICE

2.1.SOCIABILITATEA

În vederea definirii conceptului de sociabilitate, ca trăsătură integrată în complexitatea noțiunii de abilități sociale, am extras o serie de definiții din literatura de specialitate, ce se regăsesc ulterior în analiza conceptului, mai amănunțite:

- Sociabilitatea este o însușire înăscută a ființei umane (Aristotel).
- Sociabilitatea este o trăsătură dobândită, consecință a acceptării tacite între oameni în scop social (Hobbes, 1651).
- Sociabilitatea este o caracteristică pe care omul o dobândește pe parcursul vieții, în urma interacțiunii sociale (Rousseau, 1762).
- Sociabilitatea se referă, în principal, la relațiile sociale și capacitatea oamenilor de a stabili și a menține aceste relații, fapt ce duce la formarea grupurilor sociale (Gurvitch, 1970).
- Sociabilitatea se referă la abilitatea persoanei sau a unui grup de persoane de a se integra în societate (Ungureanu, 1990).
- Sociabilitate este capacitatea de a coopera, de a lucra împreună cu ceilalți într-o direcție productivă și benefică întregului grup (Argyle, 1991).
- Sociabilitatea este capacitatea ființei umane de a stabili cu ușurință relații cu semenii. În ceea ce privește stilul de a comunica, sociabilitatea apare ca fiind tendința omului de a căuta să stabilească relații sociale (Șchiopu, 1997).
- Sociabilitatea reprezintă calitatea personalității omului, ce apreciază, caută și stabilește cu ușurință contacte și relații sociale (Larousse, 2000).
- Sociabilitatea, văzută ca nevoia de ceilalți, face parte din trebuințele fundamentale ale ființei umane, indiferent de contextul în care aceasta este plasată. (Sintion, 2018, p.13)

Conceptul de sociabilitate este un concept disputat încă din cele mai vechi timpuri, una dintre primele viziuni asupra acestuia aparținând filosofului grec al secolului al IV-lea î.Hr. , Aristotel. Teoria naturalistă a acestuia susține faptul că instinctul de a comunica este o trăsătură înscrisă în natura omului, sociabilitatea fiind o însușire înăscută a ființei umane. *”(...) omul este din natură o ființă socială, pe când antisocialul din natură, nu din împrejurări ocazionale, este ori un supraom ori o fiară... totodată, este clar că omul este o ființă mai socială decât orice albină și orice ființă gregară; căci natura nu creează nimic fără scop. Însă grai are numai omul dintre toate vietățile”* (Aristotel, 1924).

Tot din perspectivă filosofică, în lucrarea ”Teoria contractului social”, Jean-Jacques Rousseau, personalitate marcantă a secolului al XVIII-lea, se opune teoriei lui Aristotel, sociabilitatea fiind, în concepția sa, o caracteristică pe care omul o dobândește pe parcursul vieții în urma interacțiunii sociale. Această percepție asupra sociabilității și omului, ca ființă socială, o împărtășesc și Thomas Hobbes și John Locke, însă în maniere diferite. Așadar, teoria contractualistă a lui Thomas Hobbes, surprinsă în lucrarea ”Leviatanul” (1651), susține faptul că sociabilitatea este o trăsătură dobândită, consecință a acceptării tacite între oameni în scop social.

Din perspectiva psihologiei, sociabilitatea reprezintă calitatea personalității omului, ce apreciază, caută și stabilește cu ușurință contacte și relații sociale. (Larousse, 2000) De asemenea, conceptul de sociabilitate desemnează un ansamblu de capacități native de interacțiune și comunicare interpersonală, ce contribuie semnificativ la adaptarea omului la mediul social în care trăiește. Societatea impune ajustări, rafinări continue ale conduitei omului în raport cu cerințele mediului. Ungureanu, în lucrarea sa ”Paradigme ale cunoașterii societății”

(1990) afirmă faptul că termenul de socialitate, diferit de cel de sociabilitate, cuprinde ”calitatea omului de a fi ființă socială și proprietatea societății de a se constitui ca formă a interexistenței oamenilor”. În timp ce socialitatea este considerată a fi premisa constitutivă a societății, sociabilitatea se referă la abilitatea persoanei sau a unui grup de persoane de a se integra în societate. Prin urmare, G. Simmel observă faptul că termenul de sociabilitate cuprinde exclusiv manifestările pozitive ale socialității, precum cooperarea, întrajutorarea, altruismul, etc. pentru a cunoaște și a realiza o imagine de ansamblu asupra societății, Simmel consideră necesară corelarea celor două concepte.

Termenul de *sociabilitate* a născut numeroase controverse în comunitatea sociologică, întrucât acesta poate avea mai multe sensuri.

În viziunea marelui sociolog francez, Georges Gurvitch, specialist în sociologia cunoașterii, sociabilitatea se referă, în principal, la relațiile sociale și capacitatea oamenilor de a stabili și a menține aceste relații, fapt ce duce la formarea grupurilor sociale.

Skinner (1953) este de părere că sociabilitatea primară, elementară și bazală, ce se creionează încă din primii ani de viață, rămâne suport pentru restul vieții. Tot acesta consideră faptul că există și o sociabilitate secundară, complexă și rafinată, strâns legată de adaptarea omului la mediul înconjurător.

Șchiopu (1997) precizează faptul că sociabilitatea cunoaște numeroase forme de manifestare, dar și o extinsă flexibilitate de interrelaționare. Sociabilitatea este capacitatea ființei umane de a stabili cu ușurința relații cu semenii. În ceea ce privește stilul de a comunica, sociabilitatea apare ca fiind tendința omului de a căuta să stabilească relații sociale. Astfel, sociabilitatea se manifestă în principal prin intermediul socializării, ca proces interactiv de comunicare, fapt ce susține teoria lui Rousseau, din perspectiva căruia socializarea este un act voluntar, ci nu înnăscut, ce presupune consimțirea celor două părți aflate în interacțiune.

Osborn (1971) argumentează că în sociabilitate se implică percepția lumii interioare cu o foarte mare solicitare a imaginației de implicație, ca proces cognitiv de selectare și combinare a informațiilor acumulate din experiențe anterioare. Aceasta este prezentă în toate formele de interrelaționare, sub forma imaginației de “a te pune în locul celui cu care stai de vorbă”.

Studiul lui Gifford (1981) subliniază faptul că, o definiție operațională a sociabilității are la bază definiția din dicționar a termenului utilizat, făcând trimitere la etimologia cuvântului. El amintește o definiție a dicționarului Websters New World, al limbii americane, ce sugerează faptul că termenul de „sociabil” este asociat cu termeni precum „prietenos” sau „caracterizat prin comunicare informal”

Sociabilitatea are o puternică influență asupra percepției interpersonale prin tipul și multitudinea relațiilor interpersonale stabilite între cel care percepe și ceilalți. Un individ cu un nivel de sociabilitate foarte scăzut este, cel mai probabil, și un slab cunoscător al celor din jur, din moment ce va avea dificultăți în a comunica cu aceștia și nu va dori să participe la activități comune. În acest sens, putem afirma că un izolat nu va putea să îi observe pe ceilalți în procesul activității lor, și deci, nici să îi cunoască, întrucât observația reprezintă sursa fundamentală generatoare de informații referitoare la personalitatea celui pe care dorim să îl cunoaștem. Observația este, de asemenea, și un criteriu de verificare a validității cunoașterii (Sîntion, 2018, p. 63).

În sociabilitate se utilizează, totodată, și o amplă cantitate de stări afective nuanțate, dar și forme de tendințe ascensionale spre progres și bunăstare socială, a căror contribuție este necesară procesului de a socializa. Conotațiile sociabilității pot fi pozitive și constructive, uneori dominate de dorința de a depinde de ceva, alteori de aceea de a domina, ori de dorința de acaparare, de aroganță, susceptibilitate și sensibilitate extrem de pronunțată. Cu toate acestea, sociabilitatea are, la baza componentei sale, instinctele de securizare și apărare, care se remarcă în nevoia a se conforma regulilor, legilor și valorilor vieții sociale. Sociabilitatea, văzută ca nevoia de ceilalți, face parte din trebuințele fundamentale ale ființei umane, indiferent de

contextul în care aceasta este plasată (Sîntion, 2018, p.13). Ca atare, Maslow vorbește în modelul său, „Ierarhia nevoilor”, despre nevoia omului de apartenență, nevoia de a intra în contact cu alți indivizi, nevoia de a fi parte componentă a unui grup, nevoia de a interacționa cu membrii grupului din care face parte, etc.

Sociabilitatea s-a modificat foarte mult în decursul anilor prin mecanismele de derulare și aspecte de conținut. Acestea, pe de o parte, au avut loc datorită progresului în organizarea vieții sociale. Pe de altă parte, aceste momente au fost posibile datorită progreselor culturale, științifice, tehnologice, dezvoltării de școli și a necesității în școli ca instituții de difuzare organizată a cunoștințelor și informațiilor importante pentru viață. Toate acestea sunt foarte necesare pentru progresul societății în general, dar și pentru fiecare persoană în parte.

J. Piaget (1972) delimitează o serie de stadii de constituire a conștiinței morale, pe care, ulterior, L. Kohlberg (1978) a preluat-o și schematizat-o. În ceea ce privește sociabilitatea, aceștia au în vedere valorile și regulile morale de coexistență în societate.

În viziunea lui P. Mureșan, învățarea socială este un proces neîntrerupt, ce se consolidează specific după perioada adolescenței, cu praguri de moralitate, cultură, toleranță, dar și sociabilitate. În acest sens, actele sociale sunt alimentate de sociabilitatea omului.

Psihologia diferențială susține faptul că sociabilitatea se află în strânsă legătură cu structurile tipologice de fond. În acest sens, tipul introvertit nu simte nevoia interacțiunii cu ceilalți și evită să ia parte la reuniuni, acesta fiind mai puțin sociabil decât tipul extrovertit, care caută să se implice în diverse activități publice și sociale. Multe dintre testele de personalitate au în componența sa, ca indicator al tipului de personalitate, factorul *sobciabilitate*. C.G. Jung (M.B.T.I, 1921) descrie extrovertitul ca fiind o persoană sociabilă, non-inhibată, cu o puternică dorință de a resimți emoții puternice, iar introvertitul ca fiind rezervat, liniștit, controlat, ordonat și chiar șters. De asemenea, Eysenck (E.P.I, 1964) păstrează aceste coordonate, adăugând axei lui Jung, o axă a nevrotismului și a instabilității emoționale. Pornind de la această idee, ulterior, majoritatea testelor de personalitate au implicat sociabilitatea în realizarea profilului psihologic din punct de vedere al personalității.

Fiecare dintre comportamentele manifestate de om prezintă un impact mai mult sau mai puțin direct asupra celorlalți. Dacă impactul este unul pozitiv, numim acele comportamente ca fiind prosoziale, iar dacă impactul este unul negativ, comportamentele se numesc antisociale.

Inițial, sociabilitatea se formează și se dezvoltă în cadrul familiei, ulterior fiind influențat de mediul social la care este expus copilul (mediul preșcolar, școlar, etc). Progresiv, copilul se desprinde de grupul de apartenență și învață să conviețuiască și să interacționeze cu membrii grupului în care este introdus. H. Wallon (1961) descrie două faze ale sociabilității în perioada antepreșcolarității copilului: sociabilitatea sincretică, ce are loc până la 1 an, și sociabilitatea diferențiată, determinată de primele sentimente de simpatie și gelozie ale copilului. Această etapă conduce la criza de la 3 ani, moment în care copilul conștientizează și percepe propriul eu, diferențiat de eul celorlalți.

Savanții psihologi H.Wallon, A.Gesell, L.S.Vîgotski au insistat, în mare măsură asupra sociabilității precoce a copilului, ca fiind un cadru funcțional de dezvoltare progresivă a proceselor de individualizare. (*apud* Trofila, 2015)

Perioada verbală a copilului se caracterizează prin dezvoltarea capacității sale de a înțelege și de a folosi comunicarea simbolurilor. Abilitatea cognitivă se dezvoltă tot mai mult prin interacțiunea socială. Joaca este principala formă a acestei interacțiuni la vârsta copilăriei. Prin joc, acesta învață să ia rolul altuia, învață să distingă diverse roluri sociale, să conștientizeze faptul că acestea sunt numeroase, fiecare având o perspectivă diferită. Ulterior, prin intermediul jocului organizat, se dezvoltă facultatea de a înțelege conexiunile între roluri multiple și de a-și considera propriile roluri ca parte a unui sistem. (ex. : familia, echipa de

fotbal, grupul școlar din care face parte) Copiii învață să preia rolurile altora și să își analizeze la propriile acțiuni din perspectiva acestui rol.

Sociabilitatea, în cazul copiilor, reprezintă o trăsătură fundamentală necesară în procesul de adaptare al acestora la mediul preșcolar și școlar. În acest sens, putem afirma faptul că un copil sociabil se va adapta și conforma mai repede la noul mediu decât un copil cu un nivel scăzut de sociabilitate.

Deși este o trăsătură ce se manifestă încă de la cele mai fragede vârste, fapt ce poate sugera că aceasta se regăsește în natura omului, sociabilitatea este o caracteristică ce poate fi stimulată progresiv. Copiii își dezvoltă capacitatea de a comunica încă dinainte să învețe să vorbească. (Sălceanu, 2016) Așadar, spunem că, nou-născuții sunt și ei ființe sociale, dar nu *sociabile*. Încă din primele zile de viață, copilul își comunică nevoile prin intermediul plânsului, ca dovadă a naturii sale sociale și a nevoi de interacțiune cu semenii, fără ca, însă, acest plâns să poată sugera un anumit nivel de sociabilitate. În ceea ce privește această caracteristică, despre ea se poate pune problema odată ce acțiunea de socializare a copilului este una voluntară, nedeterminată de nevoile fiziologice ale acestuia.

Perioada copilăriei mici este definită de 4 funcții cu rol esențial (*apud* Sălceanu, 2016, p.130):

- căutarea contactului cu mama
- evitarea persoanelor sau a evenimentelor potențial periculoase
- interacțiunea socială prin joc
- explorarea mediului nonsocial.

Astfel, putem spune, că dezvoltarea corespunzătoare a copilului, necesită, încă de la începuturile vieții o stimulare a sociabilității acestuia prin intermediul interacțiunilor sociale.

Un elev sociabil prezintă, printre altele, următoarele caracteristici:

- îi face plăcere să interacționeze cu cei din jur și nu se sperie de oameni
- își face repede prieteni
- își exprimă cu ușurință gândurile și sentimentele
- interacționează fără probleme cu alți copii, chiar și necunoscuți
- îi place să vorbească și toate jocurile sale presupun această acțiune

Așadar, este de remarcat faptul că, în funcție de apropierea psihologică, emoțională față de o anumită persoană, oamenii tind să fie mai deschiși, mai transparenți, mai sociabili. În acest sens, altfel ne raportăm la conversația cu un prieten și altfel la o discuție oficială cu șeful companiei la care lucrăm. Astfel, putem fi percepuți de unele persoane ca fiind o persoană sociabilă, expansivă, în timp ce alții ne pot vedea ca fiind, dimpotrivă, o persoană timidă și puțin sociabilă. Oamenii dispun de diverse caracteristici psihologice și mecanisme de autoapărare, care îi determină pe aceștia să analizeze situația în care se află și riscurile expunerii juste a trăsăturilor lor. Așadar, găsim justificate diferențele de percepție a celorlalți despre o aceeași persoană și, totodată, putem considera sociabilitatea o trăsătură flexibilă a omului, manifestată diferit în funcție de contextul la care este expus. (*apud* Trofaia, 2015)

Atunci când vorbim despre caracteristica de a fi sociabil, este absolut necesar să aducem în vedere faptul că această trăsătură rezultă ca și consecință a socializării și este puternic influențată de agenții acesteia. În continuare, amintim sumar câteva definiții ale conceptului de **SOCIALIZARE**:

1. „Socializarea reprezintă procesul psiho-social, specific omului, de transmitere și însușire, asimilare a atitudinilor, valorilor, concepțiilor sau modelelor de comportare specifică unui grup sau unei comunități, cu scopul de a se forma, adapta și integra social.” (Zamfir, Vlăsceanu, 1998, p. 546)

2. „A socializa înseamnă a transforma un individ dintr-o ființă asocială într-o ființă socială, imunându-i moduri de gândire, acțiune și simțire, având ca rezultat, consecință stabilizarea normelor de comportament.” (Boudon, Besnard, Cherkaoui, Lecuyer, 1996; Larousse, 2000)
3. „Socializarea este un proces complex de formare și dezvoltare a omului ca ființă socială, de adaptare și de integrare a individului în societate prin asimilarea valorilor sociale și morale și a normelor impuse de aceasta.” (Turcu, Turcu, 2000, p. 463)
4. „Socializarea constituie un mecanism prin intermediul căruia societatea se reproduce în configurația atitudinală și comportamentală a membrilor acesteia.” (Mihăilescu, 2003, p.84)
5. „Socializarea reprezintă procesul fundamental de transmitere a culturii și organizării sociale la generațiile următoare, asigurându-se, în acest fel, continuitatea, stabilitatea și perpetuarea societății.” (Schifirneț, 2004, p. 67)

În lucrarea autorilor Radu, Iluț & Matei, (1994), intitulată *Psihologie socială*, dar și în *Fundamentele psihologiei sociale* (2000) a lui P. Golu, factori ce pot determina, influența sau modifica sociabilitatea omului sub forma ei de manifestare, coexistă o multitudine de alți factori dintre care amintim aici, o parte din **agenții socializării**:

1. **FAMILIA** – ea este prima lume socială de care dispune nou-născutul și copilul până la vârsta preșcolară și are un impact semnificativ asupra evoluției copilului, dar și asupra personalității acestuia și modului de a socializa; Carmen Ciofu (1998) sugerează faptul că interacțiunea dintre părinte și copil poate fi diferită de la o clasă socială la alta, din cauza valorilor distincte pe care le însușește părinții care aparțin unor păături sociale diferite. De asemenea, dacă un copil crește într-o familie în care părinții sunt firi sociabile, este foarte probabil ca și acesta să capete o deschidere spre interacțiunile sociale, în timp ce un copil ce crește într-o familie cu părinți introvertiți, poate manifesta reticență în a socializa cu semenii. Cu toate acestea, cercetările recente în domeniul sociologiei, au arătat că funcția socializatoare a familiei se exercită din ce în ce mai puțin și mai sumar, aceasta fiind preluată preponderent de mediul școlar în care se dezvoltă copilul.
2. **MEDIUL ȘCOLAR** - Școala reprezintă un spațiu, o instituție cu semnificanță importantă și responsabilitate în realizarea socializării, deoarece aceasta face o punte între micro-socializare și macro-socializare, respective între socializarea din mediul familial, restrâns, și socializarea din macro-spațiul social. „Școala reprezintă un spațiu al învățării, al experimentării, al dreptului la încercare și eroare, al dezvoltării indivizilor, al posibilităților multiple oferite elevilor în condițiile unui confort social și psihologic. (Rîșnoveanu, 2010)
3. **GRUPUL DE PRIETENI/COLEGI** - Grupul de referință reprezintă „*punctele de comparație la care se referă o proporție suficient de importantă de indivizi care aparțin unei categorii sociale, cu scopul de a defini situația care caracterizează respectiva categorie socială*” (Merton, 1965, p. 240) ;în ceea ce privește grupul de referință al unui elev, acesta devine, în raport cu rolul pe care și-l însușește, grupul membrilor clasei din care face parte, ce poate avea influențe atât pozitive, cât și negative asupra socializării copilului. De asemenea, grupul de prieteni formați în afara mediului școlar (grupul de prieteni), poate reprezenta pentru copil, adolescent, și chiar pentru viitorul adult, grupul la care își raportează valorile, credințele și comportamentele.

4. MIJLOACELE DE COMUNICARE MASS-MEDIA - În această situație, mesajul transmis este indirect și mediat, punându-și amprenta în mod semnificativ asupra dezvoltării și socializării copiilor, dar și tinerilor. Este cert faptul că televiziunea are cea mai mare influență asupra acestora, prin intermediul opiniilor pro și contra pe care le aduce în discuții legate de diverse probleme. Aceasta este considerată ca fiind cea mai atractivă sursă de informare, divertisment, culturalizare, formare de opinii etc. În zilele noastre, se încearcă a se lua măsuri cu privire la ceea ce este dăunător în media, se încearcă a se marca discursurile și emisiunile potențial dăunătoare pentru procesul de socializare al copiilor și al tinerilor. Tot aici, amintim faptul că tinerii zilelor noastre, interacționează între ei, în mare măsură prin intermediul rețelelor de socializare de tipul: Facebook, Instagram, WhatsApp, Snapchat, LinkedIn, etc.

2.2.AUTONOMIA

În ceea ce privește autonomia, amintim o serie de definiții, ce se regăsesc în literatura de specialitate, perspective a mai multor autori amintite în lucrarea „Personalitate și interese” aparținând lui Albu și Porumb (2009, p. 5-8), după cum urmează:

- Autonomia se referă la independența unui individ referitor la reglarea propriilor comportamente și la luarea deciziilor (Good, 1959). Altfel spus, un individ autonom este un individ capabil să se descurce fără sprijin, să hotărască pentru sine fără a avea nevoie de opiniile sau confirmările altor persoane.
- Autonomia înseamnă a nu fi influențat de ideile, perspectivele, judecățile sau credințele altor indivizi (Reber, 1985).
- Autonomia personală reprezintă capacitatea unei persoane competente de a avea control asupra propriilor decizii, în baza informațiilor de care dispune (Caldwell, 2003).
- Autonomia este o caracteristică, trăsătură a personalității omului, ce are ca scop distingerea unei persoane de o altă persoană, în ceea ce privește direcția pe care acestea aleg să o adopte în relația cu realitatea înconjurătoare (Ryan, Deci, 2000, *apud* Faiciuc, 2004).

În continuare, Popescu-Neveanu (1978) definește autonomia ca fiind modalitatea prin care o persoană sau un sistem funcționează independent și se fundamentează pe propria sa structură, a propriilor valori și norme interne. În viziunea lui Șchiopu (1997), autonomia se referă la libertatea individului de a acționa în conformitate cu valorile și credințele personale, fără să fie influențat de factori externi sinelui.

În ceea ce privește dezvoltarea acestei trăsături de personalitate, autonomia capătă contur încă de la vârsta adolescenței, aceasta fiind sesizabilă în condițiile detașării individului de opiniile și regulile impuse de părinți, dar și în condițiile dezvoltării capacității de a lua propriile decizii, de a rezista la presiunile grupului și de a se autoguverna în conformitate cu credințele personale (Steinberg & Silverberg, 1986, *apud* Sălceanu, 2016, p. 296).

De asemenea, Sălceanu (2016, p. 298) face o trecere în revistă a definițiilor referitoare la autonomie, dintre care amintim:

- „Autonomia reprezintă libertatea omului de a întreprinde acțiuni în nume propriu, menținând, totodată, relațiile cu persoanele importante din viața acestuia” (Hill & Holmbeck, 1986).
- Autonomia este abilitatea individului de a se afla în controlul acțiunilor pe care le realizează (Bandura, 1989).
- Autonomia este capacitatea de asumare a responsabilității comportamentelor și luării deciziilor (Crittenden, 1990).

- Autonomia se definește prin „nevoia omului de a își exprima eul autentic și de a îl considera pe acesta o sursă de acțiune” (Skinner & Edge, 2000).

Referitor la importanța acestei trăsături de personalitate, așa cum se poate observa și în definițiile formulate pentru noțiunea de autonomie, aceasta se descrie ca fiind o nevoie a omului de a deține controlul asupra gândurilor, sentimentelor, ideilor sau emoțiilor sale, dar și de a acționa în conformitate cu propriile valori și credințe, cu propriile sale interese.

Conform DECAS, autonomia este o trăsătură ce se regăsește în factorul de personalitate deschidere, acesta din urmă presupunând independență, rupere de conformismul clasic, de opiniile conservatoare și de valorile tradiționale, deci adoptarea unui stil propriu și capacitatea de a lua decizii în conformitate cu ideile personale (Sava, 2010). În acest sens, deschiderea reprezintă trăsătura de personalitate care caracterizează indivizii dispuși să se confrunte cu o varietate de idei, sentimente și activități. Conform lui Lonky, Kaus & Roodin (1984, *apud.* McCrae & Greenberg, 2014), persoanele cu o deschidere ridicată au limite mai reduse și mai puțin rigide, acest lucru ducând la convingeri politice și morale mai complexe și mai diferențiate.

2.3.STABILITATEA EMOȚIONALĂ

În ceea ce privește stabilitatea emoțională, amintim o serie de definiții, ce se regăsesc în literatura de specialitate, perspective a mai multor autori amintite în lucrarea lui Cerlat (2018, p. 17-19):

- „Stabilitatea emoțională este un important contribuabil la menținerea unui comportament organizat, la o concentrare conjuncturală, atât în situațiile obișnuite, cât și în cele ce prezintă un grad de emotivitate ridicat.” Eysenck folosește termenul „neuroticism”, explicând stabilitatea emoțională cu ajutorul indicatorilor de labilitate ai sistemului nervos. De asemenea, Eysenck descrie instabilul emoțional (nevroticul) tipic ca fiind „sub medie ca inteligență, voință, control emoțional, acuitate senzorială și capacitate de a se afirma.” (Eysenck, 1959, 1975)
- „Stabilitatea emoțională se referă la un puternic echilibru emoțional, o dispoziție a individului preponderent optimistă și la capacitate de autocontrol a acestuia” (Guilford, 1967).
- „Stabilitatea emoțională reprezintă caracteristica cea mai importantă a sferei emoționale, normă a sensibilizării subiectului în situații ce prezintă un grad crescut de emotivitate, capacitate de autoapreciere și autocontrol în asemenea contexte” (Fraisee, 1975).
- „Stabilitatea emoțională reprezintă abilitatea omului de a își menține echilibrul emoțional în situații ce presupun un nivel ridicat de stres. Ea este opusă instabilității emoționale sau neuroticismului, iar persoanele stabile emoțional se caracterizează prin constanță în starea lor inițială, de bază și/sau au capacitatea de a se reîntoarce rapid la ea după interacțiunea cu stimuli axiogeni” (Frye, 2001).

Stabilitatea emoțională reprezintă trecerea pragului maturității afective. Oamenii simt nevoia unei astfel de stabilități, pentru a asigura armonizarea personalității și adaptării sale eficiente și oportune la ambianța socială. Conform concepției lui Aristotel: „emoțiile trebuie să fie prezente în doze potrivite, proporționale cu evenimentul declanșator, trebuie să fie exprimate la timpul convenit, să fie în acord cu declanșatorul emoțional și circumstanțele în care acesta a apărut. În fine, trebuie să fie exprimate într-o manieră potrivită, care să nu producă daune și să nu împiedice realizarea activității individului” (Aristotel, *apud.* Goldie, 2000). Cu alte cuvinte, stabilitatea emoțională are ecou dincolo de noi, ea făcându-și simțită prezența nu doar în trăirile și stările resimțite într-o realitate interioară, ci și în acțiunile pe care le

desfășurăm, în modul în care interacționăm cu ceilalți, dar și în munca și rezultatele obținute în urma aceste.

Factorul stabilitate emoțională se referă cu precădere la caracteristicile cunoscute sub numele de „afectivitate pozitivă” și se manifestă prin controlul corespunzător al impulsurilor și al emoțiilor (McCrae & Costa, 1987).

În acest sens, stabilitatea emoțională este o trăsătură dinamică și funcțională a personalității omului, ce participă activ la realizarea eficientă a scopurilor propuse, permițându-ne să răspundem flexibil stimulilor, fără a ne pierde cu firea și continuând a ne menține echilibrul inițial din punct de vedere emoțional. Astfel, stabilitatea emoțională contribuie la menținerea echilibrului dinamic între starea emoțională resimțită la nivelul realității interioare și cea care caracterizează realitatea externă, lumea înconjurătoare, și atingerea unui nivel maxim de eficiență în răspunsurile emoționale și comportamentale în situații considerate stresante (Cerlat, 2018).

Ca factor de personalitate, stabilitatea emoțională este adesea fuzionată cu maturitatea afectivă, persoanele ce prezintă un nivel crescut al acestei caracteristici fiind, de cele mai multe ori, persoane calme, încrezătoare în forțele proprii, ce rămân echilibrate atunci când se confruntă cu situații stresante. Dimpotrivă, cei cu un nivel scăzut al acestei trăsături, sunt persoane nesigure, vulnerabile, labile din punct de vedere emoțional, ce se descurajează rapid atunci când sunt puși în fața unor situații dificile (Sava, 2010).

Echilibrul emoțional, deci stabilitatea emoțională, reprezintă o condiție esențială celor ce, în activitatea profesională, se confruntă extrem de des cu situații imprevizibile și greu de gestionat, sau chiar cu prea multă informație ce necesită procesare într-un timp scurt (Dragu, 1996). În ceea ce privește studenții Facultății de Psihologie și Științe ale Educației, stabilitatea emoțională este o caracteristică fundamentală acestora, întrucât aceasta presupune, în primul rând, capacitatea omului de a-și păstra calmul în situații stresante sau dificil de gestionat, abilitatea sa de a avea reacții adecvate în contexte critice și de a-și adapta emoțiile corespunzător în funcție de mediul în care se află, dar mai ales în funcție de context.

La vârsta de 6-8 ani, atunci când este în primii ani ai ciclului primar, ei își pot identifica emoțiile și le pot numi, își dezvoltă empatia și înțeleg emoțiile celorlalți, sunt capabili să își autoregleze emoțiile în anumite situații de joc sau interacțiuni sociale, apreciază copiii de aceeași vârstă, dar continuă să apeleze la adulți în rezolvarea de probleme,

Pentru a-i ajuta să își explice propriile emoții, cadrele didactice stabilesc o conexiune, se apropie de fiecare elev în parte și poartă discuții sau realizează prezentări despre situații în care o persoană are o anumită reacție emoțională. Pentru a întări comportamentele pozitive se apelează la recompense verbale, elevii înțelegând astfel faptul că acel comportament este bun și astfel, simțindu-se încurajați, ei îl vor repeta.

În concluzie, activitatea cadrului didactic de a dezvolta abilitățile socio-emoționale ale elevilor din ciclul primar este o activitate laborioasă, individualizată ce necesită multă creativitate și răbdare, însă, odată conturate trăsăturile pozitive de caracter, se pun bazele unei dezvoltări sănătoase și armonioase ale viitorului adult.

BIBLIOGRAFIE:

- Albu, M. & Porumb, M. (2009). *Personalitate și interese*. Cluj-Napoca: Cognitrom
- Argyle, M., 1991, 2013, *The basis of sociability*, Routledge, London and New York
- Aristotel, 1924, *Politica*, Cultural Națională, Oradea
- Cerlat, R. (2018). *Stabilitatea emoțională a cadrelor didactice: modalități de optimizare*. Chișinău: Lyceum
- Ciofu, C., 1998, *Interacțiunea părinți-copii*, Medicala, București
- Crețu, C., 1997, *Psihopedagogia succesului*, Polirom, Iași
- Dicționar de psihologie, 1997, coord.: U.Șchiopu, Babel, București.
- Dragu, A. (1996). *Structura personalității profesorului*, București: EDP.
- Flangan, C., 1999, *Early socialisation. Sociability and attachment*, Routledge, London
- Gifford, R., 1981, Sociability: Traits, settings and interactions, in: [Journal of Personality and Social Psychology](#) 41(2):340-347 · August 1981
- Golu, P., 2000, *Fundamentele psihologiei sociale*, Ponto, Constanța.
- Jung, C.G., 2004, *Tipuri Psihologice*, Vol. 6, editura TREI, București (traducere: Viorica Nișcov)
- Larousse, 2000, Dicționar de psihologie, Univers enciclopedic, București.
- Leary, T., 1957, *Interpersonal Diagnosis of personality*, Ronald Press, New York
- McCrae, R. R., & Costa, P. T., Jr. (1997). Personality trait structure as a human universal. *American Psychologist*, 52(5), 509-516. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.52.5.509>
- Merton, R. , 1965 *Elements de theorie et de methode sociologique*, Plan, Paris
- Neveanu-Popescu, P. (1978). *Dicționar de Psihologie*, București: Editura Albastros.
- Pareto, V., 1917, *Traite de sociologie generale*, Vol. 1, Libraire Payot, Paris, Laussane
- Radu, I., Iluț, P., Matei, L., 1994, *Psihologie socială*, Exe, Cluj-Napoca.
- Rousseau, J. J., 2017, *Contractul social sau principiile dreptului politic*, Cartex, București (traducere: Lucian Pricop)
- Sava, F. A. (2010). DECAS: Profilul de personalitate în versiunea Big-Five.
- Sălceanu, C. (2016). *Psihologia dezvoltării umane*, Craiova: SITECH.
- Sălceanu, C., 2016, *Psihologia dezvoltării umane*, SITECH, Craiova
- Sîntion, F., 2018, *Psihologia relațiilor interpersonale*, EX PONTO, Constanța
- Trofaila L., 2015, Sociabilitatea studenților viitori pedagogi în condițiile economiei de piață, In: *Psihologie. Pedagogie Specială. Asistență Socială* . 2015, nr. 1(38), pp. 84-97. ISSN 1857-0224.
- https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/10.%20SOCIABILITATEA%20STUDENTILOR%20VIITORI%20PEDAGOGI%20%20C3%8EN%20CONDITIILE%20ECONOMIEI%20DE%20PIA%C5%A2C4%82.pdf
- Ungureanu, I., 1990, *Paradigme ale cunoașterii societății*, Humanitas, București

INTEGRAREA ARTEI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL

*Prof. înv. primar Ionaș Rodica
Școala Gimnazială " General Grigore Baștan", Buzău*

Educația este ea însăși artă și arta este inseparabilă de procesul educațional. Artă cultivă latura sensibilă a individului, dar pentru ca aceasta să își atingă obiectivele, este important să asigurăm climatul propice în care să fie corect receptată.

Dacă îi dăm dreptate lui Picasso, care afirma că " Fiecare copil este un artist. Problema este cum să rămână artist și după ce crește.", atunci ar trebui să folosim cu mai mare încredere arta în educație și în școală, în avantajul copilului. Pe parcursul anilor, odată cu dezvoltarea, copiii își caută identitatea, raportându-se la sentimentul de competență și putere și este demonstrat că pot exista consecințe negative în dezvoltarea lor dacă le lipsește calea pozitivă și accesibilă. Andris precizează că arta este o forță ce oferă elevilor un echilibru și o cale sănătoasă de a se simți capabili, de a-și exprima opinii, de a emite judecăți sau de a manipula informația și materialele, cu scopul de a da naștere viziunii și ideilor lor.

Educația prin artă permite elevilor să-și manifeste creativitatea înăscută și să-și dezvolte abilități și competențe necesare în diferite arii ale vieții: aceea de a fi creatori și consumatori de artă. În învățământul special, integrarea artei este un element terapeutic definitoriu. Există elevi cu cerințe speciale care își pierd controlul și se retrag, ajungând în situația de "învățare neajutorată". Această situație este o consecință a faptului că cei din jur subestimează potențialul acestor elevi, privind achizițiile, și nu reușesc să ofere experiențele susceptibile să dezvolte stima de sine acestora. Viziunea și atitudinea sunt cele care crează cadrul de desfășurare a tuturor acțiunilor educative. Modul în care îi percepem pe elevi stabilește măsura în care aceștia vor fi sau nu mobilizați pe termen lung. Asemenea efectului Pygmalion, această abordare este o artă – arta de a vedea ce este mai bun în oameni. În învățământul special această abordare este și mai delicată, întrucât diferite deficiențe ale elevilor impun de la început bariere greu de depășit. Diagnosticarea unor deficiențe de ordin motor, psihic sau de altă natură predispune la stabilirea unor limite în strategiile educaționale ,incapabile să dezvolte totalitatea predispozițiilor existente în elev. Dacă așteptările noastre de la o persoană sunt reduse sau negative, este foarte posibil să obținem exact ceea ce așteptăm.

De aceea efortul susținut prin artă și pentru artă conduce la realizări remarcabile în ciuda tuturor barierelor, iar viața unor personalități marcante în diferite domenii rămâne dovada permanentă a acestora.

Educația prin artă contribuie semnificativ la reconcilierea conflictelor emoționale, crește conștiința de sine, îi ajută pe elevi să se exprime fără să fie nevoiți să folosească limbajul verbal, dar și să depășească bariere impuse de problemele lor mentale, motorii sau de altă natură.

Arta nu are limite! Arta este pentru toți!

Bibliografie:

- * Cannatella, Howard, ” *Education through Art*”, 1992;
- * ”Transition to Community Life for Students with Disabilities”, in *The intersection of Arts, Education and Special Education: Exemplary Programmes and Approaches*”, VSA *The International Organization on Arts and Disability*, 2012.

MANAGEMENTUL TIMPULUI

*P.Î.P. Rodica Ionașc
Școala Gimnazială "General Grigore Baștan", Buzău*

Timpul este cea mai de preț resursă atunci când îndeplinim atribuțiile de zi cu zi. Atât la modul general, cât și specific, gestionarea corectă a timpului sau managementul timpului este o practică ce s-a modificat constant de-a lungul deceniilor, adaptându-se la nevoile individuale, la cerințele societății și la dezvoltarea resurselor tehnologice. În activitatea ce implică lucrul cu sau alături de resurse umane, cu precădere în învățământ, managementul timpului este un proces meticulos ce presupune să ținem cont de dimensiunea afectivă și de individualitățile grupului cu care lucrăm.

Există studii care atestă că un profesor trebuie să decidă asupra a sute de detalii în fiecare zi de activitate. Dacă una din zile nu ar fi planificată corespunzător, aceste decizii ce nu suportă amânare (pentru că așa se întâmplă mereu în lucrul cu copiii) ar copleși cadrul didactic. În cazul în care, în plus față de aceste decizii cerute de situații minore produse spontan, cadrul didactic este "presat" cu termene limită și probleme ce necesită rezolvare imediată, acesta va irosi timp, va trăi într-o supraaglomerare constantă și va ajunge să își petreacă timpul rezolvând situații de criză (dintre care unele poate nu au fost atât de urgente de la bun început) în detrimentul altora care vor fi lăsate la o parte și vor deveni la un moment dat, la rândul lor, urgente. Acest mod de a gestiona situațiile prin care trecem duce, inevitabil la o demotivare generală și probleme cu anxietatea. Așadar, trebuie să organizăm timpul de care dispundem astfel încât să nu ne creem o stare de stres continuu.

Desprindem că cele mai importante aspecte ale Managementului Timpului sunt organizarea și eficiența, aspecte interconectate și interdependente. Organizarea este pe cât de importantă, pe atât de eficientă atunci când aspectele luate în considerare sunt relevante și reflectă nevoile personale și profesionale. Notele definitorii în procesul de organizare a timpului nostru cuprind:

- Setarea obiectivelor;
- Stabilirea priorităților;
- Planificarea în avans, realizând tabele, notițe, liste, scheme;
- Păstrarea evidenței celor de mai sus într-o agendă;

Reluând aspectele enumerate, trebuie precizat faptul că planificarea în avans ridică o greutate enormă de pe umerii profesorului, pentru că se pot lua în tihnă, cu mintea limpede, o parte bună din sutele de decizii despre care aminteam mai sus. La fel de important de menționat este

faptul că termenele-limită pot fi reamintite constant cu ajutorul unui calendar personalizat, astfel încât sarcinile ce le implică să fie realizate treptat, cu simț de răspundere și nu pe grabă, în ultimul moment. Totuși, metodele tradiționale nu funcționează pentru toată lumea, datorită faptului că suntem diferiți și avem nevoi și așteptări diferite. Important este să ținem cont de principiile evidențiate și să ne creem propriul plan de Managementul Timpului, plan cu care suntem mulțumiți și care funcționează.

Alan Lakein spunea că *Timp = Viață, prin urmare, dacă irosești timp, îți irosești viața*. Iar cum timpul nu poate fi extins, conservat sau cumpărat, trebuie să avem grijă de el, cum îl folosim în avantajul nostru și cum îl petrecem astfel încât să nu ne irosim viața.

Bibliografie:

- Covey, S.R., Merrill, A.R. și Merrill, R.R. - *Managementul timpului sau Cum ne stabilim prioritățile*, Editura Alfa, București, 2000;
- Brian Tracy - *Schimbând gândirea, îți schimbi viața*. - Editura Curtea Veche, 2011;
- Baban A - *Consiliere educațională-Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere*, Cluj-Napoca, 2003.

ABILITĂȚILE SOCIALE ÎN REUȘITA PERSONALĂ ȘI PROFESIONALĂ

*P.Î.P. Rodica Ionaș
Școala Gimnazială "General Grigore Baștan", Buzau*

Ce este reușita? La modul general, reprezintă atingerea unui scop, însă cele două dimensiuni către care aspirăm, reușita personală și cea profesională, sunt relative, având în vedere că nevoile oamenilor sunt diferite și se schimbă în funcție de context, poate chiar evoluează pe măsură ce ating noi praguri. Abilitățile sociale sunt reprezentate de capacitatea de a iniția și menține relații personale sau profesionale. Aceste abilități folosesc unelte de comunicare și relaționare cu ceilalți, verbal sau non-verbal, prin gesturi, mimică și limbajul corpului. Comunicarea este foarte importantă în relațiile interumane, iar felul în care ne prezentăm în fața interlocutorului, mesajul pe care reușim să îl transmitem și atitudinea noastră contribuie la gradul de succes al actului de comunicare.

Totuși, rețeta de atingere a acestor obiective este, la bază, aceeași pentru toate ființele sociale. Reușita personală sau profesională este condiționată, în mare parte, de următoarele aspecte:

- *Inteligența emoțională* – este reprezentată în primul rând prin autocunoaștere și apoi prin empatie, capacitatea de a-l înțelege pe cel de lângă tine, de a fi atent la nevoile sale;
- *Educația* – reprezintă setul de valori transmis în familie, școală, în grupul de prieteni sau absorbite prin intermediul inteligenței emoționale, individul autoevaluându-se și identificând lipsurile pe care le are și schimbările pe care trebuie să le facă; acest set de valori are un impact puternic asupra comportamentului și implicit asupra celorlalți și a modului în care suntem văzuți;
- *Umanitatea* – atunci când luăm în considerare nevoile și sentimentele celuilalt, suntem mai apreciați;
- *Personalitatea și caracterul* – două dimensiuni diferite, care însă conlucrează atunci când scot la iveală abilități sociale; în funcție de calități/defecte și felul în care le manifestăm suntem mai mult sau mai puțin apreciați de către ceilalți;
- *Felul în care comunicăm* - pentru a putea ajunge să comunicăm eficient, avem nevoie de un set de aptitudini care includ comunicarea verbală și nonverbală, ascultarea atentă, capacitatea de a ne stăpâni stresul de moment și de a înțelege emoțiile proprii și ale celui cu care comunicăm;

Abilitățile sociale bine dezvoltate au avantajele lor și contribuie la creșterea stimei de sine, a încrederii în sine și la o stare generală de bine. Cunoașterea acestor avantaje motivează individul pentru a aspira la dobândirea lor. Câteva dintre acestea sunt:

- *Relații sociale îmbunătățite calitativ și cantitativ* - atitudinea pozitivă și carisma duc la bune relații sociale, ce se pot transforma în prietenii;
- *Comunicare mai ușoară* - cu cât ne transpunem mai des în situații diverse de comunicare, cu atât aptitudinile noastre de relaționare se dezvoltă mai frumos;
- *Eficiență* – creșterea stimei de sine duce la o mai bună rezolvare a sarcinilor, la motivație și reușită;
- *Posibilitatea de a avansa în carieră* – o persoană deschisă ce comunică eficient, lucrează bine în echipă și reușește să influențeze pozitiv colegii va avea prospecte bune de avansare;

Nu în ultimul rând, marele avantaj al reușitei personale și profesionale este starea generală de bine, fericire și împlinire. În concluzie, abilitățile sociale au o pondere foarte mare în reușita pe orice plan, având în vedere că suntem ființe sociale și interacționăm între noi, verbal sau nonverbal, în orice context ne-am afla.

Bibliografie:

- ✓ Doron, R., & Parot, F., *Dicționar de psihologie*, București, Editura Humanitas, 1991;
- ✓ Henrik Fexeus, *Manualul abilităților sociale superioare*, Editura Trei;
- ✓ Șchiopu, U., *Dicționar de psihologie*, București, Editura Babel, 1997.

PARTENERIAT EDUCAȚIONAL INTERȘCOLAR

PRIETENIA ȘI VALENȚELE EI FORMATIVE **PENTRU SOCIETATEA ACTUALĂ**

Prof. lb.romana Ionescu Alina Elena-
Liceul Tehnologic Agromontan „Romeo Constantinescu” Valenii de Munte, Prahova

1. MOTIVAREA PROIECTULUI

Democratizarea este o stare de spirit și o stare de fapt care se instituie atât în interiorul instituției școlare cât și în afara ei, în societate, în general. În măsura în care societatea înaintea spre democrație, *școala trebuie să se afle în dialog autentic și permanent cu societatea*, străduindu-se să realizeze punți de legătură între nevoile educaționale, resursele/disponibilitățile intelectuale ale copiilor / tinerilor și perspectivele de dezvoltare economică a societății.

În acest sens, colaborarea dintre elevii diferitelor școli nu este un proces spontan, ci este *o activitate organizată, susținută, conștientă, direcționată spre problemele educative* ale tinerei generații. Aceste activități întregesc activitatea educativă a școlii, aducând un surplus informațional elevilor și completând condițiile concrete ale educației acestora. Astfel *experiența de învățare non-formală și informală întregeste, completează și lărgeste experiența de învățare formală*.

Elevii devin capabili să înțeleagă lumea în care trăiesc și să o transforme, să se cunoască pe sine și să se transforme, să recepteze și să transmită mesaje, exprimându-și gândurile și sentimentele fie prin comunicare verbală, utilizând un limbaj bogat și nuanțat, fie prin creație plastică. Ilustrând realitățile vieții lor cotidiene, activitățile specifice școlii, familiei și comunității din care fac parte, variatele forme de exprimare ale copiilor dobândesc atât rol formator cât și informator. *Rezultatul actului lor creator devine astfel cartea lor de vizită, dar și a școlii în care învață, respectiv pașaportul către Europa.*

Să gândim și să lucrăm împreună, pentru actualele și viitoarele generații, ca parteneri!

2. PARTENERI ÎN PROIECT:

- LICEUL TEHNOLOGIC AGROMONTAN „ROMEO CONSTANTINESCU” VALENII DE MUNTE, PRAHOVA, reprezentată prin directorul unității, d-na Prof. Ing. POPESCU RALUCA;
- SCOALA GIMNAZIALA „ING. GH. PANCULESCU” VALENII DE MUNTE, PRAHOVA, reprezentată prin directorul unității, d-na prof. MICU VERONICA

• COORDONATORII PROIECTULUI:

- **Prof. lb.romana Ionescu Alina Elena-** Liceul Tehnologic Agromontan „Romeo Constantinescu” Valenii de Munte, Prahova
- **Prof. Inv.primar Micu Veronica** -Scoala Gimnaziala „Ing. Gh. Panculescu” Valenii de Munte,Prahova

3. GRUP ȚINTĂ:

- Elevii clasei a V-a de la Liceul Tehnologic Agromontan „Romeo Constantinescu” Valenii de Munte, Prahova
- Elevii clasei a IV-a de la Scoala Gimnaziala „Ing. Gh. Panculescu” Valenii de Munte,Prahova

4. OBIECTIVE GENERALE:

- lărgirea cercului de prieteni, în vederea unei mai bune adaptări sociale a copiilor;
- cultivarea spiritului de colaborare, întraajutorare și întrecere;
- promovarea dialogului și a comunicării între elevii celor două instituții implicate în proiect;
- dezvoltarea colaborării și cooperării între cadrele didactice din cele două unități de învățământ;
- exersarea deprinderilor elementare de comportament social;
- exersarea aptitudinilor estetice, sportive și creative;
- obținerea de fonduri financiare pentru susținerea proiectului.

5. OBIECTIVE SPECIFICE:

- Să se realizeze o intercunoaștere a elevilor prin intermediul produselor activităților desfășurate de fiecare clasă de elevi în parte;
- Atragerea efectivă a elevilor în organizarea unor activități cu caracter extracurricular, conducând la creșterea calitativă și cantitativă a acestor activități;
- Să se găsească modalități variate de exprimare a gândurilor și sentimentelor privitoare la anumite teme de interes comun (creații literare sau cele picturale/plastice și de abilitare manuală);
- Să se desfășoare activități educative în comun (în parteneriat), la fiecare din cele două școli;
- Să fie atrași și implicați și alți factori educativi, pentru buna desfășurare a activităților;
- Să se motiveze elevii celor două clase, prin stimulente atractive și imediate, pentru a participa la concursuri/întreceri cu tematică variată.

6. RESURSE UMANE:

- Elevi;
- Învățători;
- Părinți.

7. LOCUL DE DESFĂȘURARE:

- Liceul Tehnologic Agromontan „Romeo Constantinescu” Valenii de Munte, Prahova
- Școala Gimnazială „Ing. Gh. Panulescu” Valenii de Munte, Prahova

8. ACȚIUNI:

- Intercunoaștere indirectă și directă;
- Prezentarea localității;
- Expoziții comune cu lucrările elevilor;
- Întreceri sportive între elevii celor două clase;
- Vizite la muzeele din Valenii de Munte;
- Activități în domeniul ecologiei;
- Concursuri de creație plastică, de reviste școlare sau tematică stabilită de comun acord.

10. PĂRȚILE SEMNATARE ALE CONTRACTULUI SE OBLIGĂ, ca în timpul acțiunilor comune, să asigure:

- o bună colaborare între personalul celor două instituții;
- suportul material necesar desfășurării acțiunilor instructiv-educative;
- supravegherea copiilor în timpul desfășurării activităților;
- supervizarea interacțiunilor între elevi în plan socio-educational și afectiv.

11. DURATA CONTRACTULUI

Prezentul contract de parteneriat se încheie *pe perioada anului școlar 2016-2017*. Fiecare dintre părți își poate rezerva dreptul de reziliere, în condițiile producerii unor modificări ce provoacă dezacord în idei și acțiuni comune. Preavizul, în cazul revocării contractului, este de 15 zile.

12. MEDIATIZAREA PROIECTULUI:

- în școli;
- în revistele claselor și ale școlilor participante la proiectul de parteneriat.

13. EVALUAREA IMPACTULUI: (cadre didactice, elevi, părinți)

- schimburi de impresii, prin corespondență sau direct;
- chestionare;
- realizarea unei prezentări în PowerPoint cu acțiunile desfășurate.

ROLUL INTELIGENȚEI ARTIFICIALE ÎN EFICIENTIZAREA STRATEGIILOR DE ÎNVĂȚARE A DISCIPLINELOR STEM

Ionescu Maria, Colegiul Economic „Nicolae Kretzulescu”

În contextul actual al unei lumi din ce în ce mai tehnologizate și interconectate, disciplinele STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică) au devenit fundamentale pentru dezvoltarea economică și socială. Învățarea eficientă și durabilă a acestor discipline este deosebit de importantă pentru formarea unei generații capabile să inoveze și să abordeze provocările complexe ale viitorului.

Unul dintre cei mai importanți factori în educația durabilă este personalizarea învățării. Elevii au stiluri de învățare diferite, iar ritmul de asimilare a cunoștințelor poate varia semnificativ de la o persoană la alta. Prin utilizarea unor instrumente de evaluare continuă și a unor tehnologii educaționale adaptative, educatorii pot oferi experiențe de învățare personalizate, care să răspundă nevoilor individuale ale fiecărui elev. Platformele de învățare online Khan Academy sau Coursera utilizează algoritmi pentru a ajusta dificultatea și tipul de conținut în funcție de progresul fiecărui utilizator, ceea ce contribuie la o învățare mai eficientă și mai motivantă.

Algoritmii de învățare automată pot analiza datele privind performanța și stilurile de învățare ale elevilor pentru a crea trasee educaționale personalizate. Acestea pot include adaptarea conținutului în funcție de nivelul de cunoștințe al fiecărui elev, identificarea lacunelor de învățare și propunerea unor exerciții suplimentare pentru a le remedia. Platformele educaționale bazate pe inteligența artificială (IA), cum ar fi tutorii virtuali, pot oferi suport individualizat în timp real, crescând astfel eficiența și motivația elevilor.

Inteligența artificială poate îmbunătăți semnificativ modul în care tehnologia este integrată în procesul de învățare STEM. De exemplu, IA poate fi utilizată pentru a crea simulări complexe care permit elevilor să experimenteze și să înțeleagă concepte științifice avansate. Aceste simulări pot adapta scenariile în funcție de acțiunile elevilor, oferindu-le o experiență de învățare interactivă și dinamică. De asemenea, IA poate facilita utilizarea realității augmentate și a realității virtuale în educație, permițând elevilor să exploreze medii tridimensionale care îmbunătățesc înțelegerea materialului didactic.

Tehnologia joacă un rol important și în modernizarea educației STEM. Laboratoarele virtuale, simulările interactive și realitatea augmentată permit elevilor să experimenteze și să înțeleagă concepte complexe într-un mod accesibil și captivant. Utilizarea simulărilor pentru experimentele de fizică sau chimie poate reduce barierele legate de resursele materiale și poate oferi o experiență de învățare mai sigură și mai flexibilă. În plus, inteligența artificială poate fi folosită pentru a analiza progresul elevilor și pentru a oferi feedback imediat, permițând astfel un proces de învățare mai eficient și mai bine direcționat.

Într-o lume în care problemele sunt din ce în ce mai complexe, se impune o abordare interdisciplinară a educației STEM. Colaborarea între diferite discipline nu doar că încurajează o înțelegere mai holistică a cunoștințelor, dar și stimulează creativitatea și inovarea. De exemplu, combinarea matematicii cu arta sau a ingineriei cu biologia poate genera soluții inovatoare și poate determina orientarea către studiul domeniilor STEM. Proiectele de grup, care implică abordarea unor probleme reale dintr-o perspectivă interdisciplinară, pot fi deosebit de eficiente în dezvoltarea competențelor necesare în secolul XXI.

IA poate sprijini colaborarea interdisciplinară prin crearea de platforme care facilitează interacțiunea între studenți și profesori din diferite domenii STEM. De exemplu, IA poate analiza date din diverse discipline pentru a identifica conexiuni și tendințe care ar putea fi neobservate de către oameni, sugerând astfel noi direcții de cercetare și colaborare. De asemenea, IA poate facilita gestionarea proiectelor de echipă, distribuind sarcini în funcție de competențele individuale ale membrilor echipei și asigurând un flux de comunicare eficient.

Gândirea critică și abilitatea de a soluționa probleme complexe sunt competențe esențiale pentru succesul în domeniile STEM. Pentru a cultiva aceste abilități, este esențial ca educația să se concentreze mai puțin pe memorarea faptelor și mai mult pe înțelegerea profundă a conceptelor și pe aplicarea lor practică. Metodele de predare bazate pe *problem-solving* (învățarea prin rezolvarea de probleme) și *inquiry-based learning* (învățarea bazată pe investigație) sunt extrem de eficiente în acest sens. Aceste metode nu doar că stimulează curiozitatea naturală a elevilor, dar și le dezvoltă capacitatea de a gândi logic, de a analiza informațiile și de a lua decizii informate.

IA poate genera scenarii de *problem-solving* personalizate, care se ajustează dinamic în funcție de deciziile elevilor. Aceste scenarii pot include probleme reale, complexe, care necesită aplicarea cunoștințelor din mai multe discipline STEM. De asemenea, IA poate oferi feedback instantaneu și sugestii de îmbunătățire, ajutând elevii să își dezvolte abilitățile de analiză și de luare a deciziilor.

Un exemplu de temă interdisciplinară care, prin utilizarea strategiilor educaționale moderne și a inteligenței artificiale, poate forma și dezvolta competențele viitorului la elevi este proiectarea unei comunități sustenabile. Această temă poate integra cunoștințe din mai multe discipline STEM, precum știința mediului, tehnologie, inginerie, matematică, dar și din domenii umaniste precum științele sociale și educația civică.

Elevii vor lucra în echipe interdisciplinare pentru a proiecta un plan pentru o comunitate urbană care să fie sustenabilă din punct de vedere ecologic, economic și social. Proiectul final va include planuri pentru utilizarea eficientă a resurselor, infrastructură verde, energie regenerabilă, transport durabil și sisteme de gestionare a deșeurilor, toate acestea integrate într-o societate echitabilă și funcțională.

În cadrul acestui proiect vor fi utilizate următoarele strategii:

- personalizarea învățării - Fiecare echipă de elevi poate fi formată în funcție de interesele și punctele forte ale membrilor săi. Algoritmii de inteligență artificială pot analiza profilurile elevilor pentru a recomanda sarcini specifice fiecărui elev, contribuind astfel la un proces de învățare mai eficient și mai motivațional.

- integrarea tehnologiei - Elevii pot utiliza software de simulare urbană și instrumente de modelare 3D pentru a crea prototipuri virtuale ale comunității. Ei pot utiliza date reale, cum ar fi date meteorologice sau de poluare, pentru a testa și optimiza proiectele lor. Inteligența artificială poate simula scenarii de viitor, cum ar fi impactul schimbărilor climatice sau creșterea populației, și poate oferi feedback asupra planurilor create.

- colaborarea interdisciplinară - Echipele vor include elevi cu abilități și cunoștințe diferite, care vor trebui să colaboreze pentru a integra concepte din biologie (ecologie și biodiversitate), inginerie (infrastructură și construcții sustenabile), tehnologie (utilizarea IA și a energiei regenerabile) și matematică (optimizarea resurselor). Această colaborare va stimula gândirea critică și creativă, dezvoltând competențe de lucru în echipă și comunicare.

- dezvoltarea gândirii critice - Elevii vor analiza și vor rezolva probleme complexe, cum ar fi echilibrul între dezvoltarea urbană și conservarea mediului, sau impactul tehnologiei asupra societății. IA poate ajuta la generarea unor scenarii de problem-solving personalizate, care să provoace elevii să își aplice cunoștințele și să găsească soluții inovatoare.

Prin realizarea acestui proiect vor fi dezvoltate următoarele competențe:

- gândirea critică și rezolvarea problemelor - elevii învață să abordeze probleme complexe din perspective multiple și să găsească soluții inovatoare și sustenabile;

- abilități tehnologice - prin utilizarea unor instrumente avansate de modelare și simulare, elevii își dezvoltă competențele digitale și înțelegerea tehnologiilor emergente;

- colaborare și comunicare - lucrul în echipe interdisciplinare îi ajută pe elevi să își dezvolte abilitățile de lucru în echipă și să comunice eficient idei complexe;

- creativitate - integrarea disciplinelor diverse și utilizarea tehnologiei pentru a crea soluții unice stimulează gândirea creativă;

- conștiință ecologică și responsabilitate civică - proiectul îi sensibilizează pe elevi cu privire la problemele de mediu și îi responsabilizează să contribuie la construirea unui viitor sustenabil.

O altă abordare atractivă în care inteligența artificială poate ghida elevii este proiectarea unor comunități sustenabile pe Lună sau pe Marte, oferindu-le instrumentele și resursele necesare pentru a aborda provocările unice ale unui astfel de proiect. Aceste provocări includ condițiile extreme de mediu, gestionarea resurselor limitate și necesitatea de a asigura sustenabilitatea pe termen lung într-un mediu extraterestru. Etapele în care IA poate contribui la realizarea proiectului sunt:

1. simularea condițiilor extraterestre

IA poate fi utilizată pentru a simula condițiile de pe Lună sau Marte, cum ar fi gravitația redusă, radiațiile solare intense, temperaturile extreme și lipsa atmosferei respirabile. Prin aceste simulări, elevii pot înțelege mai bine provocările specifice legate de locuirea pe alte planete. Un sistem de IA ar putea simula modul în care diferite materiale de construcție ar rezista la radiații sau la fluctuațiile mari de temperatură, ajutând elevii să selecteze cele mai potrivite materiale pentru construcția habitatelor.

2. optimizarea resurselor

Pe Lună sau pe Marte, resursele sunt extrem de limitate, ceea ce face esențială gestionarea lor eficientă. IA poate ajuta elevii să proiecteze sisteme care optimizează utilizarea resurselor disponibile, cum ar fi apă, oxigen, energie și hrană, să modeleze cicluri de reutilizare a apei sau a aerului, optimizând procesele de reciclare pentru a minimiza pierderile sau să proiecteze sisteme de energie regenerabilă, cum ar fi panourile solare și să le adapteze pentru a funcționa eficient în condițiile de pe Lună sau Marte.

3. planificarea infrastructurii și a habitatelor

IA poate ghida elevii în proiectarea infrastructurii și a habitatelor necesare pentru supraviețuirea pe alte planete. Utilizând algoritmi de optimizare și simulare, IA poate genera modele pentru a maximiza eficiența spațială și energetică, precum și pentru a asigura siguranța locuitorilor. IA ar putea sugera configurații optime pentru modulele de locuit, fermele de alge pentru producția de oxigen și hrană și sistemele de transport interne. Elevii pot explora diferite scenarii și configurații prin simulări ghidate de IA, ajutându-i să înțeleagă impactul deciziilor lor asupra funcționării întregii comunități.

4. gestionarea sistemelor autonome

Într-o colonie extraterestră, multe sisteme ar trebui să fie autonome sau semiautonome din cauza distanței și a dificultății de a interveni de pe Pământ. IA poate fi folosită pentru a proiecta și gestiona aceste sisteme autonome, cum ar fi drone pentru explorarea mediului înconjurător, roboți pentru construcția infrastructurii sau pentru întreținerea echipamentelor. Elevii ar putea programa aceste sisteme să răspundă la diferite scenarii, cum ar fi furtuni de praf pe Marte sau impacturi ale meteoriților, învățând astfel despre automatizarea și adaptabilitatea tehnologică.

5. analiza impactului ecologic și sustenabilitatea pe termen lung

IA poate ajuta elevii să evalueze impactul ecologic al comunității lor și să identifice soluții pentru a minimiza acest impact. IA poate analiza emisiile de gaze rezultate din procesele industriale și poate sugera metode de captare și reutilizare a acestor gaze. IA poate evalua și sustenabilitatea pe termen lung a resurselor utilizate, sugerând alternative mai eficiente sau regenerabile, cum ar fi producția de alimente prin hidroponie sau cultivarea în solurile marțiene modificate.

6. colaborare și integrare interdisciplinară

IA poate facilita colaborarea între elevi din diferite discipline, ajutându-i să integreze cunoștințele din fizică, biologie, inginerie și chiar științe sociale. IA poate coordona fluxul de informații între echipele care lucrează la diferite aspecte ale proiectului, asigurând că toate elementele comunității sunt compatibile și că soluțiile propuse sunt interconectate și eficiente. Această abordare interdisciplinară este esențială pentru a crea o comunitate funcțională și sustenabilă pe termen lung.

Inteligența artificială are potențialul de a transforma un proiect educațional de proiectare a unor comunități sustenabile pe Lună sau Marte într-o experiență de învățare complexă și integrativă. Prin simularea condițiilor extraterestre, optimizarea resurselor, planificarea infrastructurii, gestionarea sistemelor autonome și evaluarea impactului ecologic, IA poate ghida elevii să dezvolte soluții inovatoare și sustenabile. Acest tip de proiect dezvoltă nu doar competențele tehnice și științifice ale elevilor, dar și abilitățile lor de gândire critică, colaborare interdisciplinară și inovație, competențe esențiale pentru provocările viitorului.

R. Bologa consideră că „elevii de azi au nevoie de competențe STEM pentru a se descurca când vor fi adulți, pentru că abordează probleme globale și reduce disparitățile socio-economice, oferind oportunități egale de învățare”. Inteligența artificială reprezintă un instrument puternic pentru eficientizarea și modernizarea procesului educațional în domeniile STEM. Prin personalizarea învățării, integrarea tehnologiei de avangardă, facilitarea colaborării interdisciplinare și stimularea gândirii critice, IA poate transforma modul în care elevii dobândesc cunoștințe și competențe, pregătindu-i astfel pentru provocările viitorului.

Bibliografie:

Triplett, W.J. (2023). *Artificial Intelligence in STEM Education*. *Cybersecurity and Innovation Technology Journal*, 1(1), 23-29.

Ouyang, F., Pengcheng, J., McLaren, B.M., Alavi, A.H. (2022). *Artificial Intelligence in STEM Education: The Paradigmatic Shifts in Research, Education and Technology*. CRC Press.

<https://doi.org/10.1201/9781003181187>

[Fan Ouyang](#), [Pengcheng Jiao](#), [Bruce M. McLaren](#), [Amir H. Alavi](#)

<https://www.edupedu.ro/interviu-profesorul-razvan-bologa-o-proba-stem-la-evaluarea-nationala-ar-corespunde-tendintelor-actuale-din-societate-in-educatie-ai-ceea-ce-testezi/>

<https://www.nasa.gov/directorates/space-operations/>

<https://www.spacex.com/vehicles/starship/>

<https://www.stem.org.uk/resources/community/collection/523644/artificial-intelligence-ai>

<https://www.science-on-stage.eu/ai-stem-education>

Predarea integrată a conținutului și limbii străine (CLIL) în cadrul orelor de opțional transcurricular

Prof. Simona-Ionela Iordache

Școala Gimnazială "Ion Simionescu" Iași

Cursul opțional transcurricular reprezintă o abordare educațională care transcede limitele disciplinelor tradiționale, integrând diverse arii de cunoștințe într-un mod care facilitează dezvoltarea competențelor elevilor de aplicare în practică a cunoștințelor dobândite, fiind conectat cu problema curentă a depășirii nepotrivirilor dintre aptitudinile de bază și aptitudinile transversale. Integrarea curriculară presupune ancorarea învățării în contexte reale de viață, probleme cotidiene, teme de actualitate, preocupări specifice vârstei și articularea armonioasă a diferitelor aspecte ale cunoașterii și formării abilităților fundamentale disciplinare sau interdisciplinare și de transfer.

Conținutul opționalului transcurricular se pliază pe nevoile tuturor elevilor indiferent de nivel lingvistic și reușite școlare. Varietatea de sarcini și obiectivele cursului oferă participanților șansa de a-și dezvolta aptitudini care să-i ajute să răspundă la cerințele școlii și vieții cotidiene, prin cultivarea perseverenței, încrederii în sine, voinței de a duce la bun sfârșit un lucru început.

În cadrul activităților, elevii au ocazia să își dezvolte abilitățile de comunicare în limba engleză, de colaborare în cadrul unei echipe, creativitatea, gândirea critică, competențe digitale.

Învățarea integrată a conținutului și a limbii străine (CLIL) este un concept ideal pentru predarea în cadrul opționalului transcurricular. Limba străină nu este studiată izolat, ci este utilizată ca un mijloc de accesare și învățare a conținutului din diverse discipline. Prin îmbinarea învățării limbii străine cu achiziția de cunoștințe disciplinare, CLIL contribuie la dezvoltarea competențelor lingvistice, interculturale și cognitive ale elevilor, pregătindu-i pentru provocările viitorului. Această abordare permite elevilor să folosească limba străină într-un context real, variat și semnificativ, într-un mediu de învățare dinamic și atractiv, ceea ce duce la o motivație

crescută, o învățare mai profundă, și care favorizează integrarea dimensiunii culturale în procesul de predare. Învățarea conținuturilor prin intermediul unei limbi străine oferă oportunitatea de a expune elevii la culturi diferite, promovând astfel competențele interculturale. Elevii folosesc limba în contexte autentice, ceea ce le permite să o asocieze direct cu conținutul și să înțeleagă mai bine nu doar limbajul, ci și materialul academic.

Limbajul folosit în cadrul învățării integrate a conținutului și a limbii străine (CLIL) este unul funcțional, determinat de conținut. Spre deosebire de abordările tradiționale, care pun accent pe acuratețea gramaticală, CLIL prioritizează fluența și capacitatea de comunicare. Materialele didactice utilizate trebuie să fie atent selecționate și adaptate pentru a susține învățarea atât a conținutului, cât și a limbii străine. Acestea trebuie să fie relevante, dar și accesibile din punct de vedere lingvistic pentru elevi. Poate fi folosită o gamă variată de resurse autentice, inclusiv texte, materiale multimedia și activități interactive, care să stimuleze interesul și implicarea elevilor. Elevii sunt încurajați să facă legături între diferite domenii de studiu, să analizeze informații din perspective multiple și să dezvolte soluții inovatoare la probleme complexe.

Evaluarea în cadrul învățării integrate a conținutului și a limbii străine (CLIL) trebuie să reflecte această dublă focalizare, oferind feedback atât asupra competențelor lingvistice, cât și asupra achiziției de cunoștințe din diferite discipline. Metodele de evaluare pot include evaluarea sumativă și formativă, autoevaluarea și evaluarea colegială, toate contribuind la un proces de învățare echilibrat, orientat nu doar spre atingerea obiectivelor educaționale, dar și spre dezvoltarea creativității și a gândirii critice a elevilor.

Predarea integrată a conținutului și limbii străine în cadrul orelor de opțional transcurricular oferă o oportunitate valoroasă de a dezvolta competențe complexe la elevi, într-un mod relevant și motivant. Prin planificarea atentă și pregătirea unor material variate și interesante, această abordare poate transforma experiența de învățare, pregătindu-i pe elevi nu doar pentru examene, ci și pentru viața reală. Beneficiile oferite de învățarea integrată a conținutului și a limbii străine (CLIL), cum ar fi dezvoltarea unor competențe lingvistice avansate, creșterea motivației elevilor și pregătirea acestora pentru o lume globalizată, sugerează că această abordare poate juca un rol cheie în viitorul educației.

PROFESORII ȘI PĂRINȚII - „MENTORI” AI ELEVILOR

Profesor pentru învățământ primar, IORGA ANCA-MIRABELA
Școla Gimnazială Nr.3 - Piatra Neamț, Județul Neamț

MOTTO: „*Cine ridică munca la rang de iubire, acela aduce Raiul pe pământ.*”
(Simion Mehedinți)

Etimologia cuvântului „mentor” ne duce cu gândul în Grecia antică, la numele de MENTOR, celebrul personaj din Odiseea lui Homer, cel care a fost desemnat de Regele Ulise să aibă grijă de averea sa de la Ithaca și de fiul său Thelemachus pe perioada în care el era plecat în război. Termenul a fost folosit ulterior în limba latină cu înțelesul „cel ce născoceste lucruri bune”. Aceasta, deși este cea mai veche accepțiune a termenului „mentor”, s-a păstrat în mare până în prezent.

Dicționarul explicativ al limbii române precizează semnificația cuvântului „mentor” ca având două sensuri „conducător spiritual, povățuitor, îndrumător; preceptor, educator” și „altoi dintr-o plantă bătrână grefat pe o plantă tânără pentru a-i transmite acesteia însușirile sale”. Prin extindere, mentorul este cel care îi transmite celui mai tânăr caracteristicile sale, pentru a perpetua bunele practici către generațiile viitoare.

Mentoratul este un proces în care sunt implicate direct două persoane cu scopul ca stagiarul să culeagă informații, cunoștințe, deprinderi, capacități, abilități de la mentorul care posedă o experiență bogată din care poate împărtăși. Este un proces activ și interactiv care are drept condiție sinequanon implicarea ambelor părți.

Activitatea de mentorat aplicată în sistemul de învățământ prezintă câteva particularități față de aceeași activitate de mentoring în cadrul unei companii, de exemplu.

Din punct de vedere socio-uman, mentorul este acea persoană care încurajează, sfătuiește și acordă sprijin unei alte persoane în vederea evoluției carierei celei din urmă. În același timp, el este cel care oferă și asistență practică pentru a asigura posibilitatea de atingere a obiectivelor de dezvoltare profesională și personală. Mentorul este cel ce deschide calea și ghidează drumul debutantului sau cadrului didactic nou-venit într-o unitate școlară, căci și el la rândul său a trecut prin aceeași experiență pe care o poate împărtăși. Astfel, mentorul deține cunoștințele profesionale și aptitudinile necesare pentru îndeplinirea cu succes a sarcinilor acestei poziții.

Din punct de vedere psiho-emoțional este persoana care ajută un inițiat să-și descopere potențialul prin facilitarea dezvoltării personalității, creșterea standardului de performanță și a capacității de schimbare a modelelor de comportament și gândire. Este un „profesionist” în cadrul unității, care își desfășoară activitatea impecabil și astfel poate acționa prin puterea exemplului personal pentru a atinge obiectivul fundamental al activității de mentorat: dezvoltarea acelor trăsături de personalitate și profesionalism care aduc doar beneficii atât beneficiarului direct-stagiarul, cât și beneficiarului indirect - unității școlare. Ca activitate socio-umană, mentoratul a apărut în Statele Unite ale Americii, la început în sfera economică și industrială în prima jumătate a secolului XX-lea. Apoi metoda a fost aplicată și în alte domenii: afaceri, management și educație.

Rolul mentorului este deosebit de important și încărcat de responsabilitate. El poate fi asemănat cu rolul grădinarului ce-și îngrijește florile, cu cel al scriitorului ce-și creează cărțile, al artistului ce-și zămislește opera, cu rolul de părinte care își revarsă grija și dragostea asupra copilului său și își dorește să-i ofere o educație aleasă pentru a-i deschide calea dreaptă în viață.

În acest rol de mentor se erijează orice cadru didactic, căci el este exemplul pe care elevul îl urmează toată viața și acel formator și modelator de suflete și spirite.

Părinții au rol de mentori pentru copiii lor, rol primit chiar de la nașterea acestora și exercitat pe tot parcursul vieții.

Copilul este o ființă cu însușiri calitativ diferite de cele ale adultului și are în mod legitim

dreptul de a ocupa o poziție privilegiată și de a se bucura de un „tratament” specific. Sănătatea, dezvoltarea și educația copilului sunt în centrul preocupărilor părinților.

Deși copiii n-au fost niciodată adulți, privindu-ne pe noi, părinții, își doresc s-ajungă. Ne investesc cu calitate, puteri și aură de eroi.

Adulții au fost cu toții, cândva, copii. Fiecare adult mai păstrează încă în suflet, în memoria lui afectivă nu atât ceea ce a auzit, a văzut, ceea ce i s-a întâmplat, cât felul în care s-a simțit în anumite situații și cum a văzut lumea de la „înălțimea” vârstelor copilăriei. Maria Montessori aprecia în secolul al XIX-lea că, de fapt, „copilul este părintele adultului de mâine.”

Undeva în subconștient rămân sedimentate amintirile despre familia noastră - leagănul copilăriei, izvorul din care sufletul s-a adăpat și din care și-a luat mereu puterea de a trece peste obstacolele fiecărei vârste. Conștientizând importanța noastră, a părinților, în viața copiilor noștri, de ce n-am insista pe rolul acesta de „antrenori principali”, de mentori, de călăuze și ghizi ai lor printre provocările vieții?

De ce acest rol în serios nu ne-am lua și în „meseria de părinte” nu ne-am școlariza?

De ce n-am coborî „în teren” alături de jucători, pentru ca împreună, de mână, în echipă, să fim mai puternici, mai pasionați, mai harnici și determinați, mai dăruitori și mai iubitori?!?

De ce n-am recunoaște în mama pe cea dintâi „învățătoare”? Primele cuvinte, nu ni le predă ea, oare?

Cine povești și basme ne-mbie să ascultăm și poezii și cântece în limba strămoșească să-nvățăm?

Și cine altul decât tata, cu-nțelepciune, sfaturi ne ajută noi singuri să ne dăm și viața pe pisc, cu-ncredere, să o-nălțăm?

Pe bună dreptate părinții pot fi ridicați la rangul de „mentori” pentru copiii lor, căci nu există-n lume mai dăruți „antrenori”!

Părinții și dascălii sunt cei care le aprind copiilor lumina în întuneric, le deschid uși către înțelepciune și le arată Calea spre adevărata Cunoaștere în lume, pe care de cele mai multe ori, ei înșiși au străbătut-o anume.

Să ții în palmă un suflet, să-l formezi, să-l înveți să zboare și să-i oferi șansa de a zbura, este un MIRACOL!

Bibliografie:

* Iorga, A., *Părintele perfect există. Părintele perfect ești tu!*, Editura „SF. Ierarh Nicolae”, 2023

MODELAREA CARACTERULUI COPIILOR ÎN FUNCȚIE DE TEMPERAMENT-STUDIU

Profesor pentru învățământ primar, IORGA ANCA-MIRABELA
Școla Gimnazială Nr.3 - Piatra Neamț, Județul Neamț

Personalitatea reprezintă tot ceea ce o caracterizează și o diferențiază pe o persoană de alta; toate particularitățile intelectuale, afective, fizice, sociale, adaptative, prospective ale unei persoane; imaginea unică, originală și complexă a fiecărui individ; modul unic de A FI, A GÂNDI, A SIMȚI, A ACȚIONA. Ea cuprinde trei mari laturi componente: *temperament, caracter și aptitudini*.

***Temperamentul** reprezintă „*latura dinamico-energetică a personalității umane*”, care nu poate fi schimbată. Este moștenită de la generația anterioară și determină comportamentul uman și social.

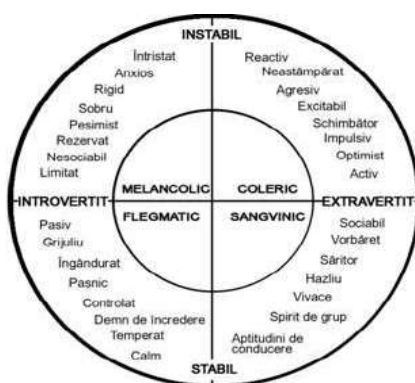
Paul Popescu-Neveanu, în *Dicționar de psihologie*, definește astfel *temperamentul* (lat. temperamentum, de la temperare – a amesteca pentru a dilua, a modera): „*acea caracteristică dinamică a organismului, a comportamentului și a vieții psihice.*”

Din cele mai vechi timpuri și până astăzi, au fost definite și clasificate tipurile de temperament. Toate au plecat din secolul al V-lea î.Hr., de la „părintele medicinei”, medicul grec Hippocrates din Kos, care conform „Teoriei umorilor” susținea ideea că temperamentele sunt date de cele patru umori (fluide), secrețiile endocrine ale corpului uman (sângele, limfa, bila neagră și bila galbenă) și de concentrația fiecăreia în organism, rezultând temperamentele: *melancolic, flegmatic, coleric, sangvinic*.

Temperamentul copilului se referă la cantitatea de energie de care dispune acesta, la stilul rapid sau lent cu care acționează și reacționează, la dispoziția afectivă generală (optimist/pesimist, binedispus/ indispus). El este înnăscut, moștenit, precum culoarea ochilor sau oricare altă caracteristică fizică.

TEMPERAMENTE

(P. Popescu - Neveanu, M. Zlate, T. Crețu - Psihologie)

Fiecare temperament are trăsăturile sale definitorii, chiar dacă unele caracteristici uneori fuzionează sau migrează, în funcție de factori externi, în anumite situații extreme:

- **copilul cu temperament SANGVINIC:** este stabil, extravertit, energetic, curajos puternic, echilibrat și adaptabil - se adaptează ușor la situațiile noi; este stăpânit, are capacitate de efort susținută și de acțiune rapidă - putere mare de decizie; este sociabil, comunicativ, echilibrat din punct de vedere afectiv; manifestă spirit de echipă și are aptitudini de lider;

- **copilul cu temperament FLEGMATIC:** este stabil, introvertit, calm, echilibrat, lent în luarea deciziilor, temperat în conduită, cu rezistență crescută la stres și mare stabilitate la nivelul deprinderilor; cu self-control, pasiv din punct de vedere al inițiativelor, preferă să execute, nu să fie la pupitrul de comandă;

- **copilul cu temperament COLERIC:** este instabil, extrovertit, puternic, ușor iritabil – se supără și se agită foarte repede; manifestă rapiditate în mișcări, cu ritmul verbal alert; este instabil în manifestările afective și în comportamente; impulsiv, uneori chiar agresiv, foarte activ, comunicativ și optimist;

- **copilul cu temperament MELANCOLIC:** este instabil, introvertit, cu o sensibilitate deosebită, cu lipsă de energie și rezistență scăzută la stres; deseori leneș, rigid, încăpățânat, rezervat și întristat, pesimist; este cel mai puțin sociabil dintre toate tipurile temperamentale, leagă puține prietenii, foarte greu se deschide în fața celorlalți.

Părinții au rolul de a-și identifica propriile temperamentele și de a face legătura cu ceea ce copiii au moștenit de la ei. Adică a recunoaște ce tip de temperament are copilul, care este „firea” lui, ca un prim pas în a înțelege cum este acesta construit din naștere, cât se poate schimba și cât nu, cum poate fi el ajutat să se dezvolte în raport cu potențialul său.

Felul copilului de a fi este vizibil încă din primele luni de viață, de aceea se spune că unii copii sunt ușor de crescut, iar alții duc părinții la epuizare. Din prima categorie fac parte copiii liniștiți care ajung să-și stabilească o rutină legată de somn, hrănire, joacă, pe care nu-i perturbă schimbările din mediu și sunt mereu bine dispuși.

Copiii mai neliniștiți, energici, care plâng mult, sunt greu de mulțumit și au nevoie de mai multă atenție din partea părinților. Acest fel de a fi, în linii mari se păstrează și pe parcursul vârstei copilăriei, cu mici „șlefuiuri” impuse de factorii de mediu, sociali, morali, educaționali.

În literatura psihologică de specialitate temperamentul copiilor se mai clasifică și în funcție de tipul inhibat/dezinhibat și în funcție de reactivitatea scăzută/ridicată - intensitatea cu care răspund emoțional la ceea ce vine din mediu.

Astfel, un copil cu **temperament inhibat:**

* este introvertit, nu își exprimă emoțiile, dorințele, pasiunile;

*este hipervigilent (în permanentă stare de agitație, ca și cum ar presimți un pericol) în contexte noi, manifestând emoții negative, comportamente de evitare/retragere din situație;

* își face mai greu prieteni - nu are inițiative de relaționare în situații noi de socializare;

* este perceput de către familie ca fiind „retras”sau „timid”;

* nu se implică în activitățile de echipă, preferând să se joace sau să lucreze singur; *preferă sarcinile individuale și evaluările în scris, în detrimentul probelor orale; *nu-i place să fie în centrul atenției; *are nevoie de semne de validare și dovezi de iubire pentru a se convinge că este acceptat și se află pe drumul cel bun în tot ceea ce face, la fiecare pas al evoluției sale.

Copilul cu temperament dezinhibat:*are un spirit liber, expansiv și independent; * explorează mediul și își exprimă mereu emoțiile pozitive;

* este sociabil, are inteligența socio-relațională foarte bine dezvoltată, își face cu ușurință prieteni; * este impulsiv-răspunde repede la impulsurile externe; *este nerăbdător, nu își poate concentra atenția pentru o perioadă foarte lungă de timp; * are inițiativă, manifestă dorință de conducător, lider al grupului; *preferă activitățile de grup, sarcinile pe echipe, având dezvoltat spiritul competitiv.

Cunoscând particularitățile fiecărui tip de temperament, părinții vor putea evita din start conflictele cele mai frecvente în educație, ce apar datorită acestor diferențe individuale care nu sunt acceptate ca și comportamente nemodificabile, ba mai mult, sunt interpretate într-un mod personal negativ. Unii părinți interpretează eronat aceste comportamente ca lipsă de voință sau motivație: „Nu vrea să se schimbe!”, sau ca fiind cu intenție. Spre exemplu, copiii cu temperament inhibat reacționează negativ la comportamentul ferm și autoritar. Ei obțin rezultate pozitive cu stilul mai puțin autoritar, adică cel permisiv sau democratic, spre deosebire de copiii cu temperament dezinhibat, care au nevoie de un stil autoritar, bazat pe reguli stricte și precise.

A doua latură importantă a personalității copilului o constituie **caracterul**, la formarea căruia părinții pot contribui în mod direct și activ.

***Caracterul** constituie latura relațional-valorică a personalității, un ansamblu de însușiri individuale, valori, credințe, convingeri morale, pe care un individ le reflectă în comportamentul social predominant și în atitudinile sale față de sine, de ceilalți și de tot ceea ce îl înconjoară.

În *Dicționar de psihologie*, Paul Popescu-Neveanu îl definește astfel: „*ansamblul însușirilor psihice individuale, raportate la sine și la morală socială; individualitatea psihică a fiecăruia, ce se imprimă în comportament.*”

Intervenția părinților în formarea caracterului copiilor este definitorie, căci, spre deosebire de temperament, ce este imuabil, nu poate fi schimbat, caracterul poate fi modelat, încă din primii ani ai copilăriei. Acesta se formează și se șlefuește ulterior, pe parcursul vieții, în cadrul relațiilor sociale, prin intermediul activităților, experiențelor trăite și a valorilor morale și socio-umane aplicate.

Este cert că un părinte cu un caracter „sănătos”, bine conturat, va transmite copilului valori, convingeri morale înalte, clasificate în: atitudinea față de ceilalți oameni (ce se exprimă în trăsături de caracter cum ar fi: cooperarea, concilierea, altruismul, întrajutorarea, etc.), atitudinea față de sine (sentimentul propriei valori, demnitate, modestie, încredere în forțele proprii, autoprețuire, etc.), atitudinea față de muncă (hărnicie, strădanie, interes pentru muncă, motivație, etc.), atitudinea față de cultură, față de natură, atitudinea față de societate.

O concluzie constructivă referitoare la misiunea noastră, a părinților, este de a le transmite tot ceea ce-i mai bun și ce-i mai frumos din noi, acea **numinozitate** cu care am fost înzestrați și de Divinitate binecuvântați. Acea stea călăuzitoare din noi, ce le transformă copiilor ca prin magie, Nebucuria în Bucurie, Întunericul în Lumină, Răutatea-n Bunătate, Nedreptatea în Dreptate, Neadevărul în Adevăr, Necinstea în Cinste, Răul tot în Bine... Nefrumosul în Frumos și Nefolosul în Folos.

Nu ne rămâne decât temperamentul celor mici a le identifica și caracterul a le modela, pentru a putea împreună conjuga, la prezentul etern, verbele *A FI* și *A EVOLUA*.

**„Sangvinicul VORBESTE.
Melancolicul GÂNDEȘTE.
Colericul ACTIONEAZĂ.
Flegmaticul PRIVESTE.”**
(F. Littauer)

Bibliografie:

- *Bruner, J. S., *Procesul educației intelectuale*, EDP, București, 1970;
- *Harwood R., Miller A.S. și Vasta R., *Psihologia copilului*, Ed.Polirom, Iași, 2010;
- *Popescu-Neveanu, P., *Dicționar de psihologie*, Editura Albatros, București, 1978.

STUDIU PRIVIND ADAPTAREA ELEVILOR LA CLASA PREGĂTITOARE

Profesor pentru învățământ primar, IORGA ANCA-MIRABELA
Școla Gimnazială Nr.3 - Piatra Neamț, Județul Neamț

Învățământul românesc este structurat pe două niveluri, respectiv: învățământul *preuniversitar* și învățământul *universitar* sau de nivel superior.

Clasa pregătitoare face parte din învățământul primar, ce cuprinde 5 ani din segmentul de educație preuniversitară, anterior această fiind inclusă în segmentul preprimar. Începând cu anul 2012, conform Legii educației, au fost înscriși în fiecare an, în clasa pregătitoare copiii ce au avut împliniți 6 ani până la 31 august sau, în cazuri speciale, până la finalul anului respectiv.

În prezent, la interval de peste un deceniu de la introducerea acestei modificări în sistemul de educație, la a treia generație preluată de la nivelul clasei pregătitoare, am realizat un studiu asupra adaptabilității copiilor la statutul de școlar.

Am aplicat o analiză de tip SWOT, considerând-o a fi cât mai aproape de obiectivism în enumerarea punctelor tari, a punctelor slabe, a amenințărilor și a oportunităților descoperite în plan concret, prin munca la clasă.

1. PUNCTE FORTE :

- * inserția copiilor în mediul academic cu un an mai devreme oferă timpul necesar acomodării cu programul școlar, cu regulile de comportare în cadrul colectivului de elevi denumit „clasă”, cu respectarea regulamentului școlar;

- * acoperirea lacunelor cu care copiii pleacă din grădinițe, atât în plan academic, cât și în plan comportamental;

- * adaptarea elevilor la cerințele programei școlare specifice învățământului primar;

- * omogenizarea colectivului de elevi proveniți din mai multe unități preșcolare;

- * fixarea cunoștințelor de bază necesare trecerii la clasa I;

- * acomodarea elevilor din punct de vedere emoțional la statutul de școlar;

- * transferul de încredere mai ușor al elevului de clasă pregătitoare către învățătorul clasei.

2. PUNCTE SLABE:

- * colectiv eterogen;

- * copii care nu au frecventat îndeajuns grădinița;

- * lacune în pregătirea copiilor inserați în segmentul de învățământ primar;

- * deprinderi academice de bază lipsă la anumiți copii sau deprinderi greșite, ce necesită mai mult timp investit de către învățător, în scopul remedierii/ corectării;

- * deficiențe în limbaj și comunicare, mulți copii cu deficiențe de exprimare în limba română, ce necesită dincolo de ajutorul la clasă al învățătorului, intervenția specializată a profesorului logoped;

- * deprinderile logico-matematice cardinale neexersate în procesul educativ din grădinițe sau exersate insuficient.

3. OPORTUNITĂȚI:

- * un an de pregătire de bază pentru asimilarea corectă și facilă a conținuturilor de predare din clasa I;

- * învățarea prin joc și activități practice liber alese;

- * posibilitatea de a desfășura programul școlar intercalat cu activitățile ludice și cele de recreere;

- * inexistența calificativelor și a temelor;

- * modelarea comportamentului în context școlar și inserția în segmentul claselor primare lentă și în condiții de securitate emoțională pentru copii.

4. AMENINȚĂRI:

* adaptarea greoaie la programul școlar început la ora 8:00, a unor copii cu vârsta mai mică de 6 ani, care au nevoia fiziologică de somn prelungit și dau semen de oboseală fizică pe parcursul primei ore de curs;

* inexistența regulilor în mediul familial, fapt care îi împiedică pe unii copii să accepte și să respecte regulile și regulamentele școlare;

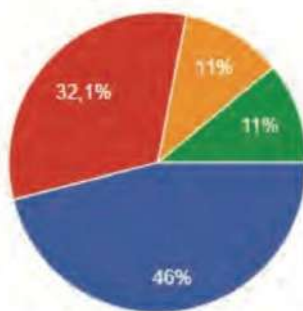
* lipsa atenției unor elevi în timpul activităților din procesul instructiv-educativ-deficit de atenție;

* imposibilitatea focusării pe sarcina concretă de lucru cu cartea/ caietul/ instrumentul de scris;

* agitație fizică pentru copiii care sunt deprinși cu utilizarea excesivă a tehnologiei (laptop/ tabletă/ telefon) ;

* stiluri de parenting nepotrivite și dorința exagerată a unor părinți de asimilare de către copii a cât mai multor noțiuni, peste nivelul celor elementare, cuprinse în programele școlare specifice clasei pregătitoare, la disciplinele Comunicare în limba română sau Matematică și explorarea mediului.

Concluziile studiului desfășurat pe 3 generații de clasă pregătitoare, în perioada 2013-2024, pe un eșantion de 90 de elevi, bazat pe Rapoartele de evaluare elaborate la finalul absolvirii claselor pregătitoare, sunt acestea:

- 46% dintre elevii absolvenți ai clasei pregătitoare au realizat toate competențele, la toate disciplinele;

- 32,1 % dintre elevii absolvenți ai clasei pregătitoare au realizat toate competențele, la toate disciplinele, excepție făcând maxim 3 competențe - *în curs de realizare*, la disciplina Comunicare în limba română și maxim 3 competențe - *în curs de realizare*, la disciplina Matematică și explorarea mediului;

- 11% dintre elevii absolvenți ai clasei pregătitoare nu au realizat toate competențele, la toate disciplinele, peste 3 competențe - *în curs de realizare*, la disciplina Comunicare în limba română și peste 3 competențe - *în curs de realizare*, la disciplina Matematică și explorarea mediului;

-11% dintre elevii absolvenți ai clasei pregătitoare au primit recomandări cu privire la aspectul comportamental, la respectarea regulilor colectivului de elevi, a Regulamentului școlar și a indicațiilor cadrelor didactice, pentru desfășurarea optimă a procesului instructiv-educativ, pe parcursul claselor primare.

Procentul de aproape 50% al elevilor care au realizat toate competențele prevăzute la toate disciplinele școlare din Planul-cadru, scoate în evidență importanța clasei pregătitoare ca punct de plecare în dezvoltarea școlarului atât din punct de vedere cognitiv, cât și din punct de vedere emoțional, comportamental și socio-adaptativ.

SUCCESUL ȘCOLAR – REZULTAT AL UTILIZĂRII NOILOR TEHNOLOGII ÎN PROCESUL INSTRUCTIV - EDUCATIV

*PROF. MĂDĂLINA-MARIA IOSIFESCU
COLEGIUL TEHNIC CÂMPULUNG
CÂMPULUNG, JUD. ARGEȘ*

Rezumat:

Deși succesul școlar se măsoară de cele mai multe ori în rezultatele (notele, calificativele) obținute de elevi pe parcursul anilor de studii, el este rezultatul unui cumul de factori ce implică nu numai elevul și străduința sa, ci și eforturile cadrelor didactice de a transmite informații cât mai valoroase și care să se regăsească mai târziu în pregătirea elevilor pentru viață și societate (loc de muncă, comunitate). Alături de informații și cunoștințe, cadrele didactice caută permanent să perfecționeze mijloacele și metodele de transmitere a acestor informații, deoarece un continuu upgrade în domeniul didacticii este parte a asigurării succesului școlar. În consecință, utilizarea noilor tehnologii în procesul instructiv-educativ nu mai este doar o dorință, ci și o necesitate. Îmbinarea factorului uman cu cel tehnologic (artificial) are ca rezultat un succes școlar amplificat.

Cuvinte cheie:

Succes școlar, elev, profesor/cadre didactice, noi tehnologii, proces instructiv-educativ

Abstract:

Although school success is most often measured in the results (grades, qualifications) obtained by students during the years of study, it is the result of a combination of factors that involve not only the student and his effort, but also the efforts of the teaching staff to convey information that is as valuable as possible and that can be found later in preparing students for life and society (workplace, community). Along with information and knowledge, teachers constantly seek to improve the means and methods of transmitting this information, because a continuous upgrade in the field of didactics is part of ensuring school success. Consequently, the use of new technologies in the instructional-educational process is no longer just a desire, but also a necessity. Combining the human factor with the technological (artificial) one results in enhanced school success.

Key words:

School success, teacher/teaching staff, new technologies, instructional-educational process

Introducere

O educație bazată pe încredere este o educație îndreptată spre succes. Succesul școlar este o noțiune cu puternice implicații în conștiința elevilor, dar și a cadrului didactic, deoarece efortul, răbdarea și abilitățile acestuia din urmă sunt reflectate, indiscutabil, în succesul școlar al elevilor. Încrederea trebuie să vină din ambele direcții deoarece, fără încredere reciprocă procesul educațional nu are eficiență. Iar atunci când cadrul didactic inovează procesul de predare-învățare, elevii trebuie să aibă încredere că metodele și mijloacele propuse de cadrul didactic vor avea impact asupra lor, iar cadrul didactic trebuie să aibă încredere că elevii vor asimila cunoștințele și vor forma competențe cu ajutorul acestora. Cu alte cuvinte, modernizarea procesului instructiv-educativ, o tendință în continuă creștere la nivel global, implică, dincolo de efortul tehnologic, efortul uman și încrederea că trecerea de la vechi la nou va fi parte importantă din asigurarea succesului școlar.

Rolul noilor tehnologii în asigurarea succesului școlar

Instrumentele tehnologice de predare-învățare cuprind un ansamblu variat de resurse digitale, astfel construite încât să amplifice experiențele educaționale. Utilizarea platformelor multimedia și a software-urilor interactive ajută elevii să se dezvolte în toate privințele, contribuind la creșterea interesului pentru cercetare, pentru dezvoltarea unor anumite abilități, pentru participarea la proiectele de grup. Cadrul didactic are astfel posibilitatea să creeze lecții dinamice și interactive.

Elevii secolului XXI au acum posibilitatea de a explora nenumăratele fețe ale instrumentelor tehnologice noi, instrumente ce contribuie la transformarea procesului de predare-învățare. În mare parte, instrumentele tehnologice noi contribuie la creșterea succesului școlar deoarece, elevii, motivați fiind de a învăța cum să utilizeze noile instrumente, încep să își amplifice dorința de a excela, bazându-se pe noile abilități dobândite. Dispozitivele digitale, alături de instrumentele de învățare anterior menționate, ajută elevii să devină mai creativi, mai ancorați în realitate și, implicit, conduc la crearea unui mediu de învățare mai dinamic și mai productiv.

Impactul instrumentelor noi, tehnologizate, asupra procesului de predare-învățare este amplu, deoarece revoluționează metodele educaționale tradiționale și îmbunătățește experiența dată de educație în ansamblu. Printre metodele noi și eficiente de învățare se numără învățarea personalizată, care permite o evoluție individuală a învățării; colaborarea și comunicarea – prin intermediul unor platforme de învățare se ușurează interacțiunea profesor-elev și elev-elev; evaluarea în timp real – ce permite trimiterea de feedback imediat etc. Însă

de mare ajutor în dezvoltarea creativității și a curiozității, factori importanți în asigurarea succesului școlar, o reprezintă utilizarea tehnologiei de realitate virtuală și a inteligenței artificiale.

Tehnologia de realitate virtuală creează un mediu în care utilizatorii interacționează atât între ei, cât și cu mediul simulat. În procesul de predare-învățare, realitatea virtuală poate fi folosită pentru a “transporta” elevii într-o lume virtuală care simulează evenimente istorice, fenomene științifice sau concepte complexe. De exemplu, în cadrul orelor de istorie, prin intermediul realității virtuale, elevii pot explora civilizațiile antice, având posibilitatea să înțeleagă mai bine maniera în care au apărut, s-au dezvoltat și s-au stins acestea. Totodată, realitatea virtuală ajută elevii să desfășoare activități practice în cadrul disciplinelor unde experimentele practice nu pot fi efectuate într-o sală de clasă tradițională. Utilizarea acestei metode este, însă, destul de costisitoare și cu siguranță va mai trece timp până când școlile românești vor putea asigura suportul tehnic necesar folosirii tehnologiei de realitate virtuală în mod curent.

Pe de altă parte, utilizarea Inteligenței Artificiale (IA) în educație contribuie la îmbunătățirea experienței de învățare în cazul elevilor și de susținere a procesului de predare în cazul cadrului didactic. Utilizarea IA este oarecum controversată, dat fiind numărul mare de utilizatori care încearcă să o folosească în scopuri ce urmăresc să păcălească originalitatea, dar folosită în scopuri educaționale, poate fi un instrument valoros. De exemplu, folosirea unei platforme de învățare ce folosește IA în cadrul orelor de științe exacte (matematică, fizică, informatică etc) poate evalua punctele forte și punctele slabe ale elevilor, conducând la o ajustare a lecțiilor în funcție de capacitatea de asimilare a acestora. În acest fel, elevii nu ar mai fi nevoiți să parcurgă conținuturile în același ritm și, succesul școlar individual ar fi oarecum susținut din această perspectivă.

Concluzii

Instrumentele tehnologice de învățare enumerate în prezentul material – alături de multe altele – contribuie la îmbunătățirea succesului școlar și la creșterea încrederii și a stimei de sine a elevilor. În fond, succesul școlar este doar un element în procesul de definire și formare a elevilor ca viitori specialiști. Școala, cu tot ce presupune ea, urmărește să formeze și să șlefuiască suflete și caractere și să pregătească pentru viață și societate viitoarele generații.

Așadar, să folosim la maximă capacitate oportunitățile de predare-învățare tehnologizate, din dorința de a contribui la atingerea succesului școlar al elevilor nu doar din

dorința de a atinge niște indicatori, ci din dorința de a avea elevi împliniți școlar și profesional.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cristea, Sorin, „Sociologia Educației”, Editura Hardiscom, Pitești, 1998.
2. Oprea L., Crenguța, „Metoda activ-participative de stimulare și dezvoltare a creativității în educația adulților”, în revista „Paideia”, nr. 1-2/2000.
3. Pânișoară, Ion-Ovidiu, „Comunicarea eficientă-metode de interacțiuni educaționale”, Editura Polirom, Iași, 2003.
4. <https://www.eschoolnews.com/digital-learning/2024/01/03/technology-tools-used-in-teaching-and-learning/>
5. <https://www.classcardapp.com/blog/6-innovative-teaching-methods-that-will-transform-your-class>

PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE PRIN INOVAȚIE DIDACTICĂ

*Prof. Stela-Diana Irava
Școala Gimnazială "George Bacovia"
București*

În școala modernă, cadrul didactic își regândește demersul instructiv-educativ, folosind un sistem de metode și mijloace de învățare moderne printre care și instruirea asistată de calculator (IAC).

Elevii folosesc de la vârste foarte fragede calculatorul, găsind doar informațiile pe care le caută; în schimb, în momentul în care utilizarea acestuia se face sub îndrumarea unui cadru didactic, elevul dobândește cunoștințe temeinice, fiind corect ghidat în formarea deprinderilor și priceperilor. Tehnologia înseamnă și alte surse de informare în afară de hardware și software, de exemplu profesorul ca furnizor de cunoștințe, alți specialiști, bibliotecile virtuale, articole de specialitate etc. Sistemul IAC (Instruire Asistată de Calculator) este destinat interacțiunii dintre posesorii unui sistem de cunoștințe și destinatarii acestuia, în vederea asimilării active de informație, însoțită de achiziționarea de noi priceperi și deprinderi. Școala contemporană aduce împreună metodele clasice, tradiționale, de predare cu sistemele moderne de învățare. Programele informatice sunt utilizate deliberat de către profesori și vin în ajutorul acestora pentru a organiza un demers didactic eficient, creativ astfel că ele se mai numesc și programe educaționale sau software educațional. Calculatorul este utilizat în lecție atunci când se urmărește o creștere a calității actului de predare-învățare, deoarece există posibilitatea vizualizării unor procese și fenomene, ilustrarea animată a unor mecanisme din lumea vie, ilustrarea grafică a unor concepte abstracte, calcule laborioase, grafice, etc. Dintre cele mai des utilizate sisteme de grafică sunt cele ale WINDOWS-ului de exemplu: PAINT, PHOTO PAINT-UL, Sistemul CORELL DRAW, AUTOCAD etc. Utilitatea folosirii calculatorului este evidentă, în primul rând prin cantitatea de informație care poate fi stocată, cantitatea mare de informație care poate fi transferată rapid și ieftin, în timp real, devenind astfel sistemele informatice o completare foarte eficientă a bibliotecilor clasice sau chiar să le înlocuiască uneori. În sistemul de învățământ au luat amploare aceste sisteme informatice, acoperind un domeniu vast de autoinstruire dar nu trebuie să desconsiderăm nici interacțiunea umană necesară învățării, care devine indispensabilă acestor manifestări ale pedagogiei.

Dintre formele de învățare asistată de calculator cele mai folosite sunt: conceptele de E-learning, Blended learning și Distance learning. Conceptul de Blended learning –o alternativă de învățare

Conceptul de blended learning este un concept de educare modern, flexibil, care are ca scop dobândirea de către fiecare cursant a unor cunoștințe de nivel tehnic ridicat. Sistemul este bazat pe concepte și metode de studiu inovative care cuprind studiul în sală de clasă asistat de trainer, studiu individual și studiul online. Învățarea bazată pe metode tradiționale rămâne una dintre cele mai apreciate căi de învățare a noțiunilor teoretice. Dar interacțiunea dintre profesor și educabil s-a dovedit a fi cea mai eficientă și consolidarea conținuturilor învățării mai bună, prin învățarea asociată. Învățarea asociată este un program educațional formal sau non-formal, care combină mediile digitale cu metodele tradiționale folosite la clasă. Uneori termenul de învățare asociată este înlocuit cu cel de ”învățare personalizată” sau cel de ”instruire personalizată”, astfel învățarea mixtă este și o revenire la învățarea centrată pe profesori, singurii responsabili pentru conceperea scenariului didactic, pentru structurarea și prezentarea conținutului învățării. „Tehnologiile sunt doar niște unelte care pot fi folosite în mai multe domenii, cu precădere în educație, dar cel mai important este modul cum se aplică.

Blended learning-ul este interacțiunea dintre profesor și elev prin intermediul tehnologiei. Elevii se pot bucura de o învățare personalizată folosind instrumente de învățare mixte, iar profesorii pot interacționa cu elevii mai eficient prin monitorizarea creșterii calității actului instructiv-educativ și prin oferirea feedback-ului instantaneu. Acest tip de învățare permite elevilor să-și personalizeze experiențele de învățare utilizând instrumente suplimentare, moderne și dincolo de sala de clasă. Acest tip de învățare pregătește elevii să lucreze în locuri de muncă bazate pe tehnologie iar profesorii își pot îmbunătăți lecțiile. Acesta este un mod modernizat de predare care are un impact pozitiv asupra experienței de formare a unui elev, prin această învățare mixtă se creează un echilibru între educația online și educația față în față, fapt care încurajează elevii să urmeze cursuri online de formare profesională. Învățarea bazată pe tehnologie s-a dovedit a fi eficientă atunci când se dorește păstrarea elevilor în sala de clasă sau în educația online. Această metodă nu este monotonă, îmbunătățește întotdeauna formarea, permite elevilor să se concentreze perioade mai lungi de timp ceea ce duce la obținerea de progrese. Metodele de formare combinate includ instrumente de predare care permit creativitatea în lecții și în subiectele propuse. Un alt avantaj al învățării mixte este acela că elevii pot lucra individual iar profesorul identifică mai ușor pe aceia care au nevoie de ajutor individualizat, ceea ce îmbunătățește atitudinea elevilor față de învățare. Fiecare elev are posibilitatea de a lucra într-un ritm propriu. Învățarea mixtă include și software-ul care înregistrează automat datele elevilor și le măsoară progresul, oferind cadrelor didactice, elevilor, părinților informații detaliate despre elevi. Testele sunt marcate automat, iar feedback-ul se realizează instantaneu. Dacă nu este planificată și executată corect, învățarea mixtă poate avea și unele dezavantaje mai ales în ceea ce privește resursele tehnice sau instrumentele folosite. Un inconvenient este generat de

evoluția tehnologică explozivă care ne oferă o oportunitate, dar ne și obligă la actualizarea permanentă a informației oferite sau utilizate în predare sau evaluare.

Utilizarea aplicațiilor în activitatea didactică este deosebit de utilă, nu doar în cazul învățării limbilor străine (poate cele mai multe aplicații educaționale sunt platforme sau softuri pentru învățarea și exersarea limbilor străine), dar poate fi o variantă mult mai creativă de a realiza proiecte, de a evalua cunoștințe și competențe, de a antrena anumite deprinderi de lucru, de a exersa algoritmi, de a sintetiza și schematiza conținuturi pentru predare/recapitulare.

În concluzie, utilizarea platformelor educaționale în școli aduce un beneficiu real pentru toate profilurile și toate nivelele de învățământ.

BIBLIOGRAFIE

1. Oprea, Crenguța - Lăcrămioara – “ Strategii didactice interactive”, ed. a III-a, EDP, București, 2008
2. Pânișoară, Ion- Ovidiu – “Comunicarea eficientă”, ediția a III-a, Editura Polirom, Iași, 2006
3. Cojocariu, Venera Mihaela – “ Teoria și metodologia instruirii”, EDP, București, 2004
4. Cerghit., I. – Metode de învățământ. Ediția a IV-a revizuită și adăugită. Ed. Polirom. București, 2006.

INOVAȚIE ȘI CREATIVITATE ÎN ERA DIGITALĂ

PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ISTRATE RODICA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „SFÂNTA MARIA” BOTOȘANI

Cu siguranță, studiul din online vine în completarea învățării clasice. În primii ani de școală, copiii continuă dezvoltarea abilităților sociale (începută la grădiniță) și încep un proces complex de învățare. Descoperă științe structurate pe materii, învață să citească, să scrie, să socotească, deprind noțiuni între care stabilesc legături, își pun întrebări noi, vor răspunsuri complexe și provoacă atât cadrul didactic, cât și părinții la dezbateri cu final neașteptat. Studiului clasic din băncile școlii i se alătură acasă metoda inedită a învățării online, ce completează perfect îndrumările primite din partea dascălilor și încurajează un tip benefic de relație între copii și educație. Există beneficii, se dezvoltă autonomia și curiozitatea atunci când accesează un produs educațional online propus de către cadrul didactic, de pildă, copiii pot alege singuri între diferitele secțiuni ale unei platforme, prin jocuri ce completează perfect manualul digital, copiii pornesc într-o călătorie virtuală prin lume, uimindu-vă de câte lucruri minunate află. Pe lângă implicarea mai mare a elevilor, instrumentele și tehnologia digitală dezvoltă abilități de gândire critică, care stau la baza dezvoltării raționamentului analitic. Copiii care explorează întrebări deschise folosindu-se de propria imaginație și logică, învață să ia decizii mai coerente, spre deosebire de memorarea temporară a lecțiilor din manual. Spre exemplu, jocurile interactive și de îndemănare sunt instrumente excelente care îi învață pe copiii să se disciplineze, pentru că în astfel de jocuri e nevoie să se respecte regulile și îndrumările pentru a participa. De ce copiii preferă să învețe prin joc? Pentru că jocul în sine le oferă satisfacții. Iar acest lucru îi ajută să-și dezvolte răbdarea, o altă abilitate și o caracteristică a inteligenței emoționale, extrem de necesară la adaptarea vieții de adult. De asemenea, copiii își dezvoltă sentimente pozitive de realizare și stăpânire de sine atunci când dobândesc noi deprinderi de a utiliza tehnologia digitală. Devin mai încrezători și dornici să exploreze și să descopere lucruri noi. De fiecare dată se dorește o transformare de data aceasta a tehnologiei într-un aliat pe termen lung. Cadrul didactic transformă dorința insistentă a copiilor de a se juca pe tabletă, pe calculator sau pe telefon, dintr-o problemă într-un avantaj! Astfel, prin joc și aproape fără să-și dea seama, copiii își vor antrena abilități importante precum memoria, atenția, gândirea logică, comunicarea și inteligența emoțională. Și nu numai! Vor exersa ce învață la școală, vor învăța lucruri noi și vor descoperi lumea înconjurătoare!

Lecțiile din online permit copiilor să învețe în ritmul propriu, informațiile pot fi accesate ori de câte ori este nevoie, fără ajutorul părinților sau al unui profesor meditator. Astfel, elevii lucrează în ritmul lor, vizionează ori de câte ori au nevoie un anumit filmuleț explicativ și își pot urmări îndeaproape evoluția. Învățământul asistat de calculator – marea „minune” a tehnicii actuale care zdruncină din temelii învățământul tradițional fundamentat de Comenius în celebra sa lucrare Didactica Magna, acum mai bine de trei secole – își propune obiective ambițioase, cum sunt: „dezvoltarea raționamentului, imaginației și creativității, precum și a capacității de a emite o apreciere critică asupra rezultatului

dialogului om - mașină” . Experții remarcă, pe bună dreptate, că „Informatica are un potențial educativ foarte mare față de ceea ce ar putea oferi alte tehnologii”.

Informatica permite adaptarea învățământului la cerințele fiecărui elev, la ritmul de muncă, la aptitudinile intelectuale și la nivelul său de cunoștințe, deci, diversificarea modalităților pedagogice și personalizarea învățământului”. Utilizat în evaluare, calculatorul le oferă, atât profesorilor cât și elevilor, o mare diversitate de modalități. Spre deosebire de metodele de evaluare tradiționale, evaluarea cu ajutorul calculatorului este debarasată de orice elemente de subiectivism, ca și de emoțiile care-i însoțesc pe cei mai mulți dintre elevi la verificările curente și la examene. Ea economisește timpul și efortul evaluatorilor care, astfel, pot fi utilizați în alte domenii. Se schimbă, deci, însuși raportul profesor-elev, prin creșterea încrederii elevilor în obiectivitatea profesorilor.

Învățământul modern, prin digitalizare solicită conceperea unui nou cadru de evaluare, a unui nou sistem de referință care să aibă la bază formarea competențelor elevilor. Multe sisteme de învățământ, inclusiv cel românesc din ultimii ani, își propun să dezvolte activitatea instructiv-educativă având ca referențial competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finalul unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc.

Centrarea pe competențe digitale este o preocupare majoră a ultimilor ani. În zilele noastre, se tinde spre o evaluare complexă, realizată prin intermediul unei metodologii complexe și a unui instrumentar diversificat care presupune:

- Extinderea gamei metodelor de evaluare folosite de cadrele didactice la clasă, vorbindu-se tot mai mult despre complementaritatea metodelor tradiționale (evaluări orale, scrise, probe practice etc.) cu altele noi, moderne (portofoliul, proiectul, investigația, autoevaluarea etc.), ce reprezintă de fapt alternative în contextual educațional actual, când se cere cu insistență deplasarea accentului de la evaluarea produselor învățării la evaluarea proceselor cognitive ale elevului în timpul activității de învățare.

– Îmbogățirea sistemul tehnicilor și instrumentelor de evaluare. În practica evaluativă curentă, dar și în lucrări de specialitate de referință se solicită integrarea în probele de evaluare a itemilor obiectivi, semiobiectivi și subiectivi, în deplină corespondență cu complexitatea competențelor și performanțelor vizate prin programele și manualele școlare digitale.

Bibliografie

1. Integrarea tehnologiei informației și a comunicațiilor (TIC) în curriculumul național, Proiect național, București, 2010
2. GRIGORAȘ, Ioan, (coord. T. Cozma, A. Neculau), Normativitatea activității școlare în Psihopedagogie, Iași, Ed. Spiru Haret, , 1994
3. AMOS COMENIUS, Jan, Didactica Magna, București ,Editura Didactică și Pedagogică,1970
4. Ghid de evaluare pentru educația tehnologică, București ,Editura ProGnosis, 2001

„BALTAGUL”

Mihail Sadoveanu

Profesor, Andina-Elena Jercan

Colegiul „Ferdinand I” Măneciu, județul Prahova

Apreciat ca „Miorița cultă”, romanul pastoral al lui Mihail Sadoveanu se deschide cu două versuri ale baladei populare pe aceeași temă :

„Stăpâne, stăpâne,

Mai cheamă și-un câne.”

Subiectele celor două mari creații epice merg paralel, fiind vorba tot de un oier ”ortoman”, care atrage invidia altora doi, mai săraci și dușmănoși. Sadoveanu află întâmplări care duc la dreapta răzbunare și pedepsire a ucigașilor, în timp ce autorul anonim al tuturor variantelor „Mioriței” ne-a lăsat ecoul trist al unui deznodământ tragic, dar deschis, misterios, numai bănuț.

Noutate aduce romancierul încă din titlul care numește acea unealtă a muntenilor care este și armă de apărare și „Cruce-ajută” - dată fiind simetria față de coada lustruită, a celor două tășuri laterale.

Expozițiunea, stabilind coordonatele spațială, temporală și umană, precizează că faptele încep să prindă contur într-un timp vag stabilit, pe când turmele coboară la iernatic, când altele iau drumul târgurilor tradiționale din Țara Dornelor. În centrul întâmplărilor este bogata familie de oieri din Măgura Tarcăului a lui Nechifor Lipan, care are nevastă frumoasă și devotată, pe Vitoria, dar și doi copii mari, de horă, pe Minodora și Gheorghită.

Intriga survine curând, arătând marea îngrijorare a Vitoriei, pentru că bărbatul ei nu se întoarce repede, ca în toți ceilalți ani, de la târgul de oi din Dorna.

Dezvoltarea subiectului devine cinematografică. **Devotată familiei întregi, credincioasă, energică, inteligentă și responsabilă, Vitoria nu se încrede în spusa bobăreselor, caută sfat la părintele Dănilă și în inima ei mare găsește bunele hotărâri. Grăbește întoarcerea de la stâni a lui Gheorghită, îi comandă baltag, la făurar, și părintele i-l sfințește. Face bani buni de drum și de rămas pentru treburile primăverii, vânzând domnului David brânzeturi, piei de oi și de miei. //...**

Postește nouă vineri, se roagă sfintei Ana care-i „dă semn”, din icoana făcătoare de minuni, că ea este cea care va putea afla adevărul. Pe Minodora, cea iubită de băiatul dascăliței, o lasă în seama călugărițelor până la întoarcerea ei, iar gospodăria o lasă în seama bătrânului și credinciosului argat, Mitrea.

Chibzuită și cu o fructuoasă experiență de viață, ea are deja făcut planul descoperirii urmelor lui Lipan : poposind, la orice făuriște (fierărie), cârciumă sau han, ea întreabă de oierul voinic, cu căciulă „brumarie”, cu un cal negru-tintat în frunte și cu un câine devotat, Lupu.

Începând de la covălia (fierăria) lui Moș Pricop și până în ultimul sat, de la poalele Stânișoarei, Sabasa, i se confirmă trecerea pe acolo a oierului cu turme mari și frumoase. De la un loc, era tovarăș de drum cu alți doi ciobani, dar cu turme mici ; unul – mătăhălos, cu buză de iepure și cu mare plăcere pentru vinul bun, ca și Nechifor, altul – negricios și închis în sine.

Urcușul muntelui Stânișoara o pune pe gânduri pe Vitoria, pe când Gheorghită zburdă ca un mânz, cât timp mama se reculege la „Crucea Talienilor” și-și șterge lacrimile pe furiș, simțind că aripile sufletului neîmpăcat al bărbatului ei bat în jurul tâmpelilor sale...

Ultima parte a urcușului era vecină cu mari prăpăstii.

Ajunși în satul de deasupra, Suha, cei doi se bucură să afle că domnul Iorgu Vasiliu și doamna sa, Maria, înregistrează într-o condică mare numele oricărui călător și numărul de turme. Gheorghită știa carte și Vitoria abia așteaptă să-l audă citind în registru numele de Nechifor Lipan. Erau în acea condică numai numele tovarășilor de drum : Calistrat Bogza și Ilie Cuțui, cunoscuți de doamna Maria, căci locuiau în sat vecin : Doi Meri.

Domnii Vasiliu văd că străina se simte pierdută când își dă seama că bărbatul ei n-a ajuns până aici. Acțiunea devine tensionată și marcată de mai multe momente de suspans.

Întrevederea cu cei de la Doi Meri, ostilitatea celor doi ciobani, laudele soțiilor acestora o conving pe Vitoria să caute probe, chiar ea, pentru că nici poliția anunțată, nici vornicul și nici subprefectul Atanasie Balmez nu-i inspiră încredere.

Aflat și plătit domnului Toma, câinele Lupu își ajută stăpânii regăsiți, pentru că și Vitoria știe cum să-l folosească. Se zbate în lanțug în creptul celei mai mari prăpăstii. Eliberat, se duce glonț în râpă, iar acolo urlă sfâșietor.

În acest punct culminant, mama cere și feciorului să coboare după Lupu, în timp ce ea căuta în desagi chibrit și lumânări. Aude țipătul de durere al băiatului, ajunge și ea și vede lângă osemintele albite de ploi și ninsori, ale calului și ale bărbatului,

căciula brumarie, tașca și botforii de piele. Încă de aici, plângând, strigând, Vitoria începe împlinirea datinei, aprinzând zeci de lumânări. Privind atent, descoperă că țeasta mortului ei era despăcată de baltag. Autoritară și hotărâtă să îplinească datoria morală față de soțul ei, îi cere lui Gheorghiu să rămână în răpă cu câinele, până la întoarcerea ei, chiar dacă se înnoptase demult.

Va aduce preot pentru rugăciunea de dezlegare și căruța cu care transportă osemintele pentru priveghere și înmormântare.

„Ca o Antigonă a noastră”, ea va depune toate eforturile să respecte întocmai datina.

Trei nopți la rând, nu se desparte de mortul său, parcă stând de vorbă cu el. Ziua, aleargă cu doamna Maria la oraș să cumpere bunătați de post, pentru că parastasul se petrecea în Păresimi (postul cel mare al Paștelui). Cumpără vinul cel bun de Odobești, care-i plăcea lui Nechifor. Tocmește bocitoare și lăutari, mai mulți preoți. Nu uită să poftască la masa de pomenire toate autoritățile și, mai ales, pe ”prietinii” de la Doi Meri.

Într-un nou punct culminant, „ca un Hamlet românesc”, ea va vorbi atât de înțelept și cumpănit celor aflați la parastas, încât ucigașii se văd față-n față cu propria lor faptă, deci determinați să-și mărturisească singuri crima. Lui Calistrat Bogza îi cere și baltagul, demonstrându-i cu vorbe inteligente că pe el „scrie sânge”, pe când baltagul fiului ei rămânea nepătat, chiar dacă va atinge pe ucigaș în frunte, ca să-și apere câinele.

Fără studii de criminalistică, Vitoria este călăuzită de intuiția ei spre smulgerea adevărului. Cu bogată experiență de oier, știe, încă o dată, să-l arate pe Lupu cum nu greșește în alegerea și ”sugusarea” ucigașului stăpânului său.

Toate aceste întâmplări se cumulează în punctul culminant, după cum crește bulgărele de zăpadă, al răzbnării și pedepsirii morții cu moarte.

Bogza cere preot să se confeseze. Cuțui va mărturisi că au săvârșit omorul pentru a-i lua lui Nechifor turmele întinerite, pe care le-au dus la Jijia.

Deznodământul o arată pe eroină împlinind și parastasul de trei zile, apoi plecând alături de Gheorghiu pe caii lor mărunți și rezistenți, spre Măgura, „ca să ia de coadă câte au lăsat.”

Maturizat, prin labirintul atâtor întâmplări, Gheorghiu devine sprijinul bărbătesc al familiei. Pe Minodora, nicidecum n-o vor căsători un descendent de intelectual, ci tot cu un oier înstărit, cum s-a petrecut și cu Vitoria, și cu strămoașele ei.

La parastasul de patruzeci de zile, tot aici vor veni cu carne de miel de la turma cea nouă, când și Minodora va cunoaște mormântul părintelui ei.

PROFESORUL - CREATOR DE EDUCATIE

Jujea Luminița -secretar
Școala Gimnazială „Petre Sergescu”

Mulți cred că a fi profesor înseamnă doar a prezenta informațiile în fața elevului, a evalua nivelul acestora și a-i ierarhiza prin note. Profesia de cadru didactic este însă mult mai profundă, solicită calități speciale, care se pot forma și dezvolta doar dacă persoana respectivă dorește, cu adevărat, să fie profesor.

Școala- până acum, a avut drept scop să formeze competențe. „Competențe care la finalul liceului te făcea să fii capabil să te adaptezi la viața de adult, să ai cunoștințele de bază ca să te poți integra atât în viața socială, cât și în viața profesională. Premisa acestei formări era următoarea: viitorul e predictibil, iar noi în școală știm suficient de bine cum va arăta viitorul și formam din acest moment competențele care vor fi utile în acel viitor pe care noi îl putem prezice cu suficientă acuratețe.

Din păcate, experiența pe care am trăit-o cu toții în ultimii ani au arătat că nu mai putem prezice viitorul, că viitorul a devenit mult mai volatil decât ne putem închipui noi.

Sistemul de educație se mișcă încet. Inevitabil, îți trebuie mulți ani până când formezi un om. Invățarea e un proces mai lent. Sistemele educaționale, nu numai la noi, sunt sisteme mai lente. Multă vreme și realitatea era mai lentă. Era o lume în care schimbările erau mai lente. Și atunci, în acel tip de lume, Educația putea să țină pasul cu realitatea. Cele două roți dințate se împingeau una pe alta într-un ritm relativ compatibil.

Întrucât sistemul educațional s-a bazat întotdeauna pe un sistem ierarhic, transmiterea informațiilor și formarea competențelor presupunând și exercitarea puterii, criticii la adresa prestației profesorilor îi este intrinsecă o critică a autorității acestora.

Această constatare nu presupune îmbrățișarea extremei care consideră că profesorul le știe pe toate, că, odată ajuns la catedră, nimeni nu îl mai poate învăța ceva și nimic nu îl mai poate schimba. Adaptând o formulă celebră a lui Gabriel Liiceanu, putem afirma că niciun profesor nu trebuie să rămână „încremenit în proiect”. Dimpotrivă, fiecare profesor descoperă împreună cu elevii săi, venind în întâmpinarea curiozităților acestora perspectiva acestuia asupra lumii devine constant mai vastă. Iar principala modalitate de formare continuă a profesorilor este aceea a interacțiunii

cotidiene cu elevii săi. Aceasta reprezintă o normalitate a parteneriatului educațional.

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'C' followed by several loops and a final vertical stroke.

ÎNVĂȚAREA INTERCULTURALĂ

Prof. Manuela Elena Lazăr

Liceul cu Program Sportiv Botoșani

Cultura este un mod de viață, un set de norme sociale, un sistem de credințe, o istorie sau un set de experiențe. Ea se poate identifica cu o țară, o regiune, o națiune sau mai multe.

Formarea unei competențe interculturale este scopul educației interculturale, care constă în cultivarea receptivității față de diferențe, privilegiind dialogul și interacțiunea.

În cadrul învățării limbilor străine, competența interculturală este la același nivel cu celelalte patru competențe: de literație (citit, scris), comprehensiune, conversație.

Învățarea interculturală urmărește să crească nivelul de înțelegere, de toleranță internațională și între culturi. Acest proces implică o mai bună pătrundere a culturii altora. Învățarea interculturală este prin esență parte componentă a învățării unei limbi străine, dar ea prezintă conexiuni în toate domeniile de educație. De multe ori însușirea noțiunilor de gramatică, îmbogățirea vocabularului sau perfecționarea pronunției nu ajută elevii să atingă un nivel mult mai complex - acela de a fi capabil să comunice cu adevărat și să înțeleagă lumea din afara sălii de clasă.

Însăși limba este definită de o cultură. Nu se poate îmbunătăți o competență lingvistică dacă nu există un nivel ridicat de înțelegere a culturii, care se impune a fi modelat. Elevii trebuie susținuți în a-și înțelege propria cultură, dar și în a interpreta și înțelege alte culturi. Iar acest lucru se realizează prin formarea competenței, nefiind suficient doar un set de cunoștințe. Printre acestea se numără observarea și identificarea, compararea și gândirea critică, abilități de negociere, acceptarea diferențelor, toleranța.

Profesorii care predau limbi străine au experiențe diferite și au avut diverse contacte cu alte culturi, de aceea ei pot aduce un mare plus activității pe care o desfășoară, fiind mediatori culturali și bazându-se pe experiențele lor culturale. Creșterea gradului de conștientizare a diversității culturale nu poate fi rezervată doar la nivelul elevilor mai avansați; creșterea gradului de conștientizare interculturală este o parte integrantă a studiului limbilor străine, o caracteristică fundamentală acestuia și este importantă la toate nivelele.

Învățarea interculturală se poate include în orice activitate desfășurată la nivelul școlii. Progresul, rezultatele vor fi vizibile nu doar în urma unei activități, ci ca urmare a unui număr mai mare de experiențe, care vor fi urmate de procese de reflecție. În acest mod ele vor putea contribui efectiv la formarea de atitudini și competențe, la însușirea de cunoștințe, care vor ajuta elevii să interacționeze într-un mediu intercultural.

Formarea de competențe interculturale este un proces care se desfășoară de-a lungul vieții. La derularea acestui proces contribuie atât educația formală, cât și cea nonformală. Învățarea interculturală este rezultatul implicit al interacțiunii dintre oameni. Dincolo de informațiile pe care le putem obține din diverse surse, competența interculturală se formează prin activități și este dezvoltată prin interacțiunea dintre participanți. Obiectivele urmărite în cadrul învățării interculturale în cadrul derulării unor activități la clasă sunt încurajarea personalului școlii în a acorda o dimensiune interculturală educației, promovarea resurselor educaționale existente, care sunt conectate la învățarea interculturală.

Printre principiile pedagogice care stau la baza derulării activităților la clasă se numără promovarea cetățeniei active și a voluntariatului, care presupune cooperarea cu organizații educaționale din afara școlii, integrarea activităților în lecții și în programa școlară, promovarea abilității de a mobiliza atitudini, competențe și cunoștințe relevante, orientate spre interacțiune eficientă în diferite situații interculturale.

Competențele care se pot dezvolta și în cadrul activităților la clasă sunt cele necesare într-o societate din ce în ce mai complexă, mai diversă, în care este necesar să se acorde mai multă atenție empatiei, adaptabilității, respectului pentru alte culturi.

Interculturalitatea nu este o materie școlară. Cu toate acestea, competențele dezvoltate în cadrul ei sunt utile oricărui elev, stimulând procesul de învățare.

Unele activități se pot organiza la începutul anului școlar, de exemplu, ca tehnici de facilitare a interacțiunii. Alte activități sunt legate de anumite teme care se pot discuta în cadrul orelor de limbi străine, științe sociale, filosofie, istorie, artă, geografie. Durata și complexitatea acestor activități diferă: unele pot fi scurte, având rolul de sparge gheața, iar altele pot fi proiecte de lungă durată, care pot să se desfășoare pe parcursul întregului an școlar.

„*Schimbă-ți ochelarii*” este numele unei activități bazate pe învățarea interculturală, care se poate desfășura cu elevi care au vârsta cuprinsă 14 și 18 ani. Competențele interculturale vizate sunt respectul pentru alte ființe umane, respectul pentru diversitate, toleranța, empatia și adaptabilitatea, gândirea critică.

Printre obiective se pot stabili: creșterea gradului de conștientizare în legătură cu inegalitățile din societate, dezvoltarea abilităților de observare, a imaginației și a gândirii critice, dezvoltarea solidarității și a respectului pentru alte ființe umane.

Materialele necesare: ochelari sau rame de ochelari, creioane și coli mari de hârtie, reviste vechi, lipici, telefoane sau aparate foto, computer și imprimanta. Marea parte a activității se desfășoară în exterior.

Prima etapă este desfășurarea unui brainstorming care are ca temă persoane dezavantajate sau care au o cultură diferită de a elevilor. Se pot da exemple ca: mame tinere, care își cresc singure copiii,

sau un pensionar, un imigrant, o persoană în scaun cu rotile, un om fără adăpost, o persoană ce nu știe să citească sau persoane cu afecțiuni psihice. Acestea sunt exemple de grupuri de oameni care nu au aceleași oportunități ca marea majoritate a persoanelor. Fiind dezavantajate sau marginalizate suferă din cauza prejudecăților, a stereotipurilor, și sunt adesea discriminate într-un mod sau altul, de exemplu, nu au un job sau o locuință corespunzătoare. Elevii se pot referi și la persoane care au situații / culturi diferite de a lor, cum ar fi un imigrant sau cineva care are o altă religie.

Fiecărui elev i se cere să aleagă un exemplu de asemenea persoană, despre care ar vrea să afle detalii. Și li se explică faptul că vor merge în exterior și vor explora mediul prin ochii acelei persoane-elevii trebuie să își imagineze cum ar fi în pielea aceluia personaj, să stabilească dacă s-ar mai putea bucura de aceleași avantaje, dacă și-ar putea permite să cumpere anumite articole și din ce magazine, unde ar locui.

Elevilor li se dau ochelarii sau ramele pregătite. Ei sunt instruiți să meargă în localitate și să ia instantanee în timpul documentării. La întoarcere fiecare participant va transfera fotografiile pe un computer, apoi va selecta două sau trei pe care le va imprima pe o coală mare de hârtie și le va prezenta pe un perete. Fotografiile nu vor avea un titlu.

Când toate instantaneele vor fi expuse, elevilor li se cere să ghicească ce grup este reprezentat în imagini. Apoi fiecare participant, pe rând, va prezenta fotografiile și va explica de ce a vrut „să vadă” acel grup în particular.

Elevilor li se vor adresa întrebări cum ar fi: Ce s-a întâmplat? Ți-a plăcut? De ce? De ce nu? Ce lucru te-a surprins cel mai tare? De ce ai ales acest exemplu? Ce idei preconcepute ai avut în legătură cu persoana pe care ai ales-o? Cum te-au influențat aceste stereotipuri în desfășurarea activității tale? Ai empatizat în vreun fel în timpul acestui exercițiu cu persoana aleasă? Motivează. Ce ai învățat despre tine însuși?

Apoi se poate discuta pe marginea întrebărilor de genul:

Ce efect au unele păreri asupra modului în care vedem lumea din jurul nostru?

De unde obținem de obicei informații despre grupurile dezavantajate sau marginalizate?

Cât de riscant este să facem presupuneri în legătură cu o persoană, bazate pe generalizarea despre un anumit grup?

Cât de riscant este să generalizăm atunci când avem la dispoziție doar unul sau două exemple?

Care sunt modalitățile prin care se încalcă cel mai des drepturile acestor oameni?

Cât de ușor le este să-și ceară drepturile?

Cine ar trebui să fie responsabil pentru a-i asigura că drepturile lor nu sunt încălcate?

Această activitate se poate derula ca un exercițiu de introducere sau ca o activitate în sine. Se poate lucra individual sau în grupuri mici.

Inovare în Educație

Prof. Lőrincz Enikő
Colegiul Tehnic “Iuliu Maniu” Șimleu Silvaniei

Educația este piatra de temelie a societății, iar inovarea în acest domeniu este esențială pentru a pregăti generațiile viitoare pentru provocările unui viitor din ce în ce mai complex și interconectat. Într-o eră marcată de avansuri tehnologice rapide și de schimbări socio-economice semnificative, sistemele educaționale trebuie să evolueze pentru a rămâne relevante și eficiente. Inovarea în educație nu înseamnă doar integrarea noilor tehnologii, ci și reimaginarea modului în care predăm, învățăm și evaluăm succesul academic și personal.

Tehnologia în Sala de Clasă

Tehnologia joacă un rol central în procesul de inovare educațională. Utilizarea dispozitivelor digitale, a platformelor online și a resurselor multimedia poate transforma modul în care elevii învață și interacționează cu materialul didactic. De exemplu, tabletele și laptopurile permit accesul rapid la o multitudine de informații și resurse educaționale, iar platformele de învățare online, cum ar fi Khan Academy sau Coursera, oferă cursuri de calitate din diverse domenii, accesibile oricând și oriunde.

Realitatea augmentată (AR) și realitatea virtuală (VR) sunt alte tehnologii emergente care pot revoluționa educația. Acestea oferă experiențe immersive care pot îmbogăți procesul de învățare, permițând elevilor să exploreze medii virtuale și să învețe prin experiență directă. De exemplu, în lecțiile de istorie, elevii pot vizita virtual situri arheologice sau pot asista la evenimente istorice recreate digital, oferindu-le o înțelegere mai profundă și mai interactivă a subiectului.

Metode de Predare Inovatoare

Inovarea în educație nu se limitează la utilizarea tehnologiei, ci include și adoptarea unor metode de predare inovatoare. Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL) este una dintre aceste metode care pune accentul pe învățarea activă și colaborativă. În cadrul PBL, elevii lucrează în echipe pentru a rezolva probleme reale, dezvoltând astfel competențe esențiale, cum ar fi gândirea critică, creativitatea și abilitățile de colaborare.

Un alt exemplu de metodă inovatoare este învățarea personalizată. Aceasta se bazează pe adaptarea procesului de învățare la nevoile, interesele și ritmul fiecărui elev. Utilizând tehnologia și datele despre progresul elevilor, profesorii pot crea planuri de învățare personalizate care să optimizeze experiența educațională pentru fiecare individ în parte. Astfel, elevii pot învăța în ritmul lor propriu și pot explora subiectele care îi pasionează cel mai mult.

Evaluarea și Feedback-ul

Evaluarea tradițională, bazată pe teste standardizate, este adesea limitată în capacitatea sa de a măsura în mod holistic progresul și competențele elevilor. Inovația în acest domeniu propune metode alternative de evaluare, care să reflecte mai bine abilitățile și cunoștințele dobândite.

Evaluarea formativă, de exemplu, implică feedback continuu și evaluări pe parcursul procesului de învățare, nu doar la final. Aceasta ajută elevii să-și identifice punctele forte și slabe și să-și ajusteze strategiile de învățare în consecință.

Portofoliile digitale sunt o altă metodă inovatoare de evaluare. Acestea permit elevilor să-și prezinte munca și progresul într-un mod organizat și accesibil, oferindu-le o imagine de ansamblu asupra dezvoltării lor academice și personale. Profesorii pot utiliza aceste portofolii pentru a oferi feedback detaliat și pentru a evalua competențele elevilor într-un mod mai comprehensiv.

Învățarea pe Tot Parcursul Vieții

În contextul unei economii globale și al unei piețe a muncii în continuă schimbare, conceptul de învățare pe tot parcursul vieții devine din ce în ce mai relevant. Educația nu mai este văzută ca o etapă limitată la primii ani de viață, ci ca un proces continuu, care durează toată viața. Universitățile și instituțiile de învățământ trebuie să se adapteze pentru a oferi programe flexibile și accesibile pentru adulți, care să răspundă nevoilor de reconversie profesională și dezvoltare continuă.

Cursurile online, seminariile web și programele de formare la distanță sunt exemple de inițiative care facilitează învățarea continuă. Acestea permit profesioniștilor să-și actualizeze cunoștințele și să dobândească noi competențe, fără a-și întrerupe carierele. De asemenea, parteneriatele între universități și industrie pot asigura relevanța programelor educaționale, conectând învățarea academică cu cerințele practice ale pieței muncii.

Concluzie

Inovarea în educație este esențială pentru a pregăti elevii și studenții pentru provocările viitorului. Tehnologia, metodele de predare inovatoare, evaluarea alternativă și promovarea învățării pe tot parcursul vieții sunt doar câteva dintre strategiile care pot transforma educația. Prin adoptarea acestor inovații, putem crea un sistem educațional mai eficient, mai inclusiv și mai adaptat nevoilor individuale și societale. Investind în educație și inovare, investim în viitorul nostru comun.

EXCELENȚĂ EDUCAȚIONALĂ- PRACTICI ȘI PERSPECTIVE ACTUALE

Prof. Lőrincz Enikő
Colegiul Tehnic “Iuliu Maniu” Șimleu Silvaniei

Ținând cont de cele considerate de J.B. Tylor despre inovație, respectiv ”*un nou mod de a face lucrurile*”, toți profesorii din România, dar putem afirma cu curaj că toți profesorii de pe pământ au devenit de pe o zi pe alta inovatori, în urmă cu aproximativ un an, când lumea părea că se oprea din circuitul său normal.

Cât privește profesionalismul, cred că putem afirma într-un mod hotărât că cei care s-au putut adapta acelor cerințe, dictate ale vremurilor respective, într-un timp atât de scurt, nu pot fi considerați niște amatori, cu toată critica adusă acestor persoane de către toate sursele media sau dacă nu chiar de întreaga societate, ci niște profesioniști care cu mijloacele (la început) cele mai modeste au reușit să facă față celei mai mari provocări ale acestor vremuri și anume de a continua educarea elevilor.

Nu trebuie să pierdem din vedere că la începutul pandemiei platformele educaționale de pe internet erau atât de puține și de limitate, încât profesorii pur și simplu căutau soluții la provocarea timpului, în rețelele sociale de tipul facebook, whatsapp sau messenger.

Trebuie să admitem că nu putem vorbi despre inovație în învățământ fără a lua în considerare tehnologiile (mijloacele) moderne, respectiv inovațiile din domeniul tehnic, care sunt actualmente ”*atât la îndemâna profesorilor cât și a elevilor*”. Din acest considerent trebuie să avem în fața noastră și inegalitate de șanse pentru educație atât al unor elevi dar de multe ori și al unor profesori.

Această inegalitate trebuie privită din mai multe puncte de vedere. Aici nu fac referire la inegalitatea dată de problemele materiale sau sociale ale elevilor și ale profesorului, ci mai degrabă de inegalitatea dată de dezinteresul atât al elevului cât și al profesorilor. Insuccesul trebuie de multe ori asociat dezinteresului din partea tuturor celor implicați în procesul instructiv-educativ, fie elev, profesor, societate.

Chiar din titlul lucrării ne putem da seama cu ușurință că în continuare nu vom vorbi despre inovație de natură *conceptuală*, nu vom căuta să descriem inovațiile care introduc *schimbări interpersonale*, cu toate că vom ține cont și de acestea și vom căuta să le integrăm în această lucrare, în schimb vom face câteva referiri la inovații care introduc schimbări tehnice în procesul instructiv-educativ online.

Inovație și profesionalism în învățământul online poate fi considerată un proces de transformare a practicilor prin introducerea unei noutăți tehnologice (camera, microfonul, calculatorul, tableta, telefonul și internetul) care face

obiectul unei diseminări și care vizează ameliorarea durabilă a reușitei educative a elevilor.

Mulți consideră că inovația apare, de obicei, ca răspuns la o criză generată de o situație dată și cred că putem și noi considera criza sanitară apărută ca urmare a pandemiei de COVID-19, a generat de la sine un răspuns inovativ educațional prin aplicarea educației online, uneori cu profesionalism, alteori cu mai puțin succes.

Dintre factorii care pot acționa în învățământul online, considerăm că trebuie luată în vedere *climatul de muncă*, aceasta schimbându-se radical. Dacă în cazul învățământului "față în față" climatul de muncă este dominat de relațiile intercolegiale (care practic au dispărut în această formă de învățământ) și cele interrelaționale elev-profesor, profesor-elev. În predarea online aceste relații sunt cu totul neglijate de multe ori relațiile reducându-se la relația profesor – majuscule de pe ecranul calculatorului, și totuși profesionalismul face diferența și esența păstrării la un nivel cât mai real al acestor relații elev-profesor, profesor-elev și de ce nu intercolegiale.

Acel profesor care reușește să relaționeze și să capteze atenția elevului, în predarea online, stimulând elevul în rezolvarea unor probleme, aducând acel elev în centrul atenției clasei prin soluțiile găsite la rezolvarea problemelor și modalitatea de a ține clasa sub tensiunea interesului online, poate fi considerat cu adevărat un *profesionist* în domeniul educației în sensul strict al înțeleșului.

Un alt factor foarte important am putea considera *activitatea profesorului*, în fața clasei dar nu în spatele ecranului. În noul context dat, în care profesorul nu este un actor într-o piesă de teatru ci mai degrabă regizorul piesei în care actorii sunt toți elevii clasei, această activitate care nu se rezumă la aplicarea unor mijloace tehnice noi și moderne dar și la folosirea unor metode moderne de predare-învățare, prin care profesorul își asumă reușita, ca până la sfârșitul orei piesa să fie gata de premieră.

Factorul, cel mai important considerat de toți actorii implicate în procesul educațional este considerat cel, *ce acționează la nivelul clasei*. O importanță deosebită trebuie acordată atitudinii favorabile schimbării atât a profesorului cât și a elevului. Această atitudine spre schimbare trebuie totdeauna să fie pozitivă, iar participanții amintiți nu trebuie să opună nicio formă de rezistență în acest proces, deoarece orice scânteie a rezistenței din partea oricărei verigi al lanțului poate duce la nerealizarea problemelor ivite pe parcurs.

Profesorul și elevul trebuie să fie motivat de aplicarea tehnologiilor moderne și nu trebuie să privească aceste mijloace ca niște obstacole sau surse de complicare a procesului educațional. Doar cu ajutorul acestora poate diversifica predarea online, prin prezentări animate, utilizarea graficelor, textelor, imaginilor, exemplelor, punând în evidență și revigorând memoria vizuală a elevilor, contribuind astfel mai activ la succes.

Dezinteresul, arătat de unii profesori, chiar și elevi, față de tehnologiile moderne asigurate prin utilizarea: internetului, calculatorului, tabletei și de ce nu

a telefonului, cu efecte constructive în scop didactic, sunt de cele mai multe ori cauzate de lipsa experienței în acest domeniu. Dacă un elev reușește cu rezeziune să însușească tainele utilizării și „mânuiii” acestor mijloace moderne, constatăm de multe ori în rândul colegilor mai în vârstă o reticență în utilizarea lor, mai precis spus, în încercarea de a utiliza aceste mijloace, considerate de a dreptul pentru ei împovărătoare.

Utilizarea internetului în scop didactic nu poate fi considerat un dezavantaj, ci din contră un avantaj imens. Multitudinea informațiilor de pe internet poate fi comparată cu o imensă bibliotecă multidisciplinară cu avantajele și dezavantajele, cu bunele și relele acesteia.

Informația de pe internet trebuie considerată o informație brută, de masă care trebuie aleasă și prelucrată prin selecția informației și extragerea din acest volum imens de informații pe cea cu valoare didactică. Am putea compara acest fenomen cu alegerea și extragerea unui diamant neșlefuit dintr-un vas cu cioburi de sticlă, aparent ambele pentru un ochi neformat, pot fi la fel de frumoase dar numai diamantul prin prelucrare devine și prețioasă.

Utilizarea telefonului (interzisă prin lege), tabletei, calculatorului, și implicit a internetului în timpul orelor a fost considerată de unii un adevărat „păcat”, „pierdere de vreme”, tratând sau mai de grabă netratând problema considerată „taboo”, fiind multă vreme lăsată în suspans, iar azi a devenit de o extremă actualitate.

Folosirea acestor mijloace și integrarea lor în procesul de predare-învățare ca surse de informare, iarăși considerăm că sunt benefice atât pentru valorificarea unor informații, care de altfel pot fi de neatinș și de neînțeles prin simple exemplificări tehnice, tehnologice și practice. Exemplificând prin vizionarea unui filmuleț, descrierea unei scheme, explicarea și crearea unor grafice, textul teoretic de multe ori abstract pentru elevi devine de înțeles și mult mai practic. În acest fel informația teoretică este convertită într-o activitate practică, prin integrarea conținutului teoretic (deloc neglijabile) în activități practice, teoria este transformată în abilități și competențe prin care elevul de azi devine „meseriașul” pe piața muncii de mâine.

Introducerea tabletelor grafice ca un nou instrument inovativ în procesul de explicare, de exemplu în timpul orelor de matematică, dar nu numai, a prescurtat timpul necesar expunerii, înșiruirii pe ecran al unor formule simple de scris grafic dar foarte complicate și migăloase de realizat în timp cu ajutorul simbolurilor matematice din programele unui calculator.

În concluzie, putem afirma că, predarea online este o oportunitate, o noutate, o soluție deci și o inovație, la cea mai mare provocare a vremii, dar cu siguranță nu este cea mai perfectă din niciuna dintre cele anterior amintite, iar cu descoperirea și integrarea unor mijloace și metode noi în predarea online, acestea pot să constituie noi elemente inovative care vor perpetua și perfecționa acest fenomen al predării online.

ÎMPREUNĂ SPRE EXCELENȚĂ ÎN EDUCAȚIE

Prof. Lőrincz Enikő

Colegiul Tehnic "Iuliu Maniu" Șimleu Silvaniei

Împreună spre excelență în educație

Într-o lume din ce în ce mai interconectată și competitivă, educația joacă un rol fundamental în dezvoltarea indivizilor și a societății. Conceptul "Împreună spre excelență în educație" subliniază importanța colaborării și a efortului comun pentru a atinge performanțe superioare în acest domeniu crucial. Acest principiu nu se referă doar la relația dintre profesori și studenți, ci și la implicarea întregii comunități educaționale, inclusiv părinți, administrație și parteneri din mediul privat și public. Vom explora în acest eseu diferitele aspecte ale colaborării în educație și modul în care aceasta poate conduce la excelență.

Colaborarea între Profesori și Elevi

Relația dintre profesori și elevi este esențială pentru succesul educațional. Profesorii nu sunt doar furnizori de cunoștințe, ci și mentori și ghizi pentru elevi. O colaborare strânsă și deschisă între aceștia poate crea un mediu de învățare stimulant și suportiv. Prin dialog constant și feedback constructiv, profesorii pot identifica nevoile individuale ale elevilor și pot adapta metodele de predare pentru a le satisface.

De asemenea, învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL) și metodele de predare interactive, cum ar fi discuțiile de grup și studiile de caz, pot facilita o colaborare mai profundă între elevi și profesori. Aceste abordări nu numai că stimulează gândirea critică și creativitatea, dar și încurajează elevii să lucreze împreună, să își împărtășească ideile și să învețe unul de la altul.

Implicarea Părinților și a Comunității

Pentru a atinge excelența în educație, implicarea părinților și a comunității este esențială. Părinții joacă un rol crucial în susținerea educației copiilor lor. O comunicare constantă și eficientă între școală și familie poate îmbunătăți performanțele academice ale elevilor și poate crea un mediu de învățare mai stabil și mai suportiv. Evenimentele școlare, cum ar fi serile de informare pentru părinți, atelierile și conferințele, pot facilita această colaborare și pot crea o comunitate educațională unită.

Parteneriatele cu organizațiile locale, instituțiile culturale și companiile private pot, de asemenea, să îmbogățească experiența educațională a elevilor. Aceste parteneriate pot oferi resurse suplimentare, oportunități de învățare practică și stagii, conectând educația academică cu lumea reală. Prin astfel de colaborări, elevii pot dezvolta competențe valoroase și pot înțelege mai bine cum să aplice cunoștințele dobândite în contexte practice.

Colaborarea între Instituțiile Educaționale

Împreună spre excelență în educație presupune și o colaborare strânsă între diferite instituții educaționale. Universitățile, colegiile și școlile trebuie să colaboreze pentru a asigura o tranziție lină și coerentă între diferitele niveluri de educație. Programele de parteneriat între școli și universități pot facilita transferul de cunoștințe și resurse, oferind elevilor acces la cursuri avansate și la laboratoare moderne.

De asemenea, rețelele de colaborare între profesori și cercetători din diverse instituții pot contribui la dezvoltarea și implementarea de noi metodologii de predare și de noi tehnologii educaționale. Împărtășirea bunelor practici și a rezultatelor cercetărilor poate stimula inovația și poate îmbunătăți calitatea educației la nivel general.

Tehnologia joacă un rol esențial în facilitarea colaborării în educație. Platformele online de învățare, resursele educaționale digitale și instrumentele de comunicare pot conecta profesori, elevi și părinți într-un mod eficient și accesibil. Tehnologia permite, de asemenea, accesul la o gamă largă de resurse educaționale și la oportunități de învățare personalizată, adaptate nevoilor fiecărui elev.

De exemplu, platformele de învățare online, cum ar fi Google Classroom sau Moodle, permit profesorilor să partajeze materiale educaționale, să creeze teste și să ofere feedback în timp real. Elevii pot colabora la proiecte comune, pot participa la forumuri de discuții și pot accesa resurse suplimentare pentru a-și îmbunătăți cunoștințele. În plus, tehnologia poate facilita și colaborarea între instituțiile educaționale prin partajarea de resurse și de bune practici.

Promovarea Culturii de Excelență

Pentru a atinge excelența în educație, este important să promovăm o cultură de excelență în cadrul instituțiilor educaționale. Aceasta presupune stabilirea unor standarde înalte și încurajarea tuturor membrilor comunității educaționale să aspire la performanțe superioare. Profesorii trebuie să fie modele de excelență, demonstrând pasiune pentru predare și angajament față de dezvoltarea continuă.

Elevii, la rândul lor, trebuie motivați să își atingă potențialul maxim prin recunoașterea și recompensarea realizărilor lor. Programele de mentorat, concursurile academice și bursele de excelență sunt doar câteva exemple de inițiative care pot stimula dorința de performanță și de auto-depășire. O cultură de excelență în educație creează un mediu în care toți membrii comunității se simt valorizați și încurajați să contribuie la succesul colectiv.

Împreună spre excelență în educație este un principiu care subliniază importanța colaborării și a efortului comun pentru atingerea performanțelor superioare. Prin colaborarea între profesori și elevi, implicarea părinților și a comunității, parteneriatele între instituții educaționale și utilizarea tehnologiei, putem crea un sistem educațional mai eficient și mai inclusiv. Promovarea unei culturi de excelență în educație asigură că toți membrii comunității educaționale sunt motivați să contribuie la succesul colectiv. Numai împreună putem atinge excelența și putem pregăti generațiile viitoare pentru provocările unui viitor din ce în ce mai complex.

ȘCOALA INCLUZIVĂ-ȘCOALA PENTRU TOȚI

Lucan Simona Anișoara

Centrul școlar pentru Educație Incluzivă „Paul Popescu Neveanu” Timișoara

Într-o lume tot mai diversificată, conceptul de „școală pozitivă” capătă o importanță majoră în promovarea incluziunii sociale. O școală pozitivă nu este doar un loc unde se transmit cunoștințe, ci un mediu care susține dezvoltarea integrală a fiecărui elev, indiferent de diferențele sociale, culturale, economice sau de capacitățile individuale. Incluziunea socială este un pilon fundamental al școlii pozitive, unde se promovează acceptarea, respectul și colaborarea între toți membrii comunității școlare.

Ce Este Școala Pozitivă?

Școala pozitivă este un concept educațional care pune accentul pe bunăstarea elevilor, dezvoltarea emoțională, relațiile interpersonale sănătoase și un climat școlar pozitiv. Aceasta își propune să creeze un mediu de învățare sigur, motivant și sprijinitor, în care fiecare elev să se simtă valorizat și integrat. Într-o școală pozitivă, accentul se pune pe formarea unor competențe socio-emoționale, care să ajute elevii să facă față provocărilor și să devină cetățeni activi și responsabili.

Incluziunea Socială în Școala Pozitivă

Incluziunea socială este esențială pentru realizarea unei școli pozitive. Aceasta presupune crearea unui mediu în care toți elevii, indiferent de originea lor sau de particularitățile personale, sunt acceptați, respectați și sprijiniți să participe activ la viața școlară. Incluziunea socială nu înseamnă doar integrarea fizică a elevilor în clasă, ci și asigurarea unui sentiment de apartenență și egalitate de șanse pentru toți.

Principii ale Incluziunii Sociale în Școala Pozitivă

1. *Respectul pentru Diversitate:* Într-o școală pozitivă, diversitatea este văzută ca o resursă și nu ca o problemă. Se promovează respectul pentru diferențele culturale, de limbă, religie, gen și capacitate. Elevii învață să aprecieze și să valorizeze unicitatea fiecăruia, dezvoltând astfel empatie și toleranță.

2. *Egalitatea de Șanse:* Toți elevii au acces la aceleași oportunități de învățare și dezvoltare. O școală pozitivă elimină barierele care ar putea împiedica participarea deplină a unor elevi, oferind resurse și sprijin suplimentar acolo unde este necesar. Aceasta include adaptarea curriculumului, accesul la tehnologii asistive sau suportul personalizat pentru elevii cu cerințe educaționale speciale (CES).

3. *Participare Activă:* Incluziunea socială înseamnă și încurajarea tuturor elevilor să participe activ la viața școlară, atât la nivel academic, cât și în activitățile extracurriculare. Elevii sunt încurajați să își exprime opiniile, să se implice în proiecte de grup și să colaboreze între ei, contribuind astfel la dezvoltarea sentimentului de comunitate.

4. *Climat Școlar Pozitiv:* O școală pozitivă se concentrează pe crearea unui climat școlar sigur și prietenos, în care toți elevii să se simtă protejați de orice formă de discriminare, bullying sau excluziune. Se pune accent pe relații pozitive între profesori și elevi, între elevi și colegii lor, și pe dezvoltarea unui sentiment de solidaritate.

Rolul Cadrelor Didactice

Cadrelor didactice au un rol esențial în promovarea incluziunii sociale în școala pozitivă. Profesorii trebuie să fie modele de comportament incluziv și să promoveze valori precum respectul, empatia și cooperarea. Aceștia au responsabilitatea de a crea un mediu de învățare

adaptat nevoilor diverse ale elevilor, de a folosi metode de predare diferențiate și de a încuraja participarea activă a tuturor elevilor.

Implicarea Comunității

Școala pozitivă implică nu doar elevii și profesorii, ci și întreaga comunitate. Părinții, organizațiile non-guvernamentale și alte instituții locale sunt parteneri esențiali în promovarea incluziunii sociale. Colaborarea cu comunitatea ajută la extinderea conceptului de incluziune dincolo de zidurile școlii, contribuind la dezvoltarea unui mediu social mai echitabil și mai empatic.

Beneficiile Incluziunii Sociale

Incluziunea socială în școala pozitivă aduce beneficii semnificative atât pentru elevi, cât și pentru comunitate. Elevii învață să trăiască și să lucreze într-o societate diversă, dezvoltând competențe esențiale pentru viața de adult. De asemenea, un mediu școlar incluziv și pozitiv contribuie la reducerea abandonului școlar, la îmbunătățirea rezultatelor academice și la dezvoltarea unui sentiment de apartenență și de responsabilitate civică.

Școala pozitivă, din perspectiva incluziunii sociale, reprezintă un model educațional care pune în centrul său bunăstarea și dezvoltarea fiecărui elev. Prin promovarea respectului pentru diversitate, asigurarea egalității de șanse și încurajarea participării active, școala pozitivă devine un loc unde toți elevii pot învăța, crește și contribui la comunitate. Incluziunea socială nu este doar un obiectiv, ci o necesitate pentru construirea unei societăți echitabile și armonioase.

Bibliografie:

- Bădescu, T., & Rădulescu, A. (2019). *Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale: Teorie și practică*. Editura Universitară.
- Elias, M. J., & Arnold, H. (2006). *The Educator's Guide to Emotional Intelligence and Academic Achievement: Social-Emotional Learning in the Classroom*. Corwin Press.
- Stan, E., & Miclea, M. (2010). *Educația incluzivă: De la teorie la practică*. Editura ASCR.

METODE INTERACTIVE DE PREDARE ÎN ȘCOALĂ:

CALEA CĂTRE EDUCAȚIE MODERNĂ

Sorina Lucan-Blaga

Centrul școlar pentru Educație Incluzivă „Paul Popescu Neveanu” Timișoara

Într-o lume în continuă schimbare, educația trebuie să țină pasul cu nevoile și așteptările noii generații de elevi. Metodele tradiționale de predare, centrate pe profesor și caracterizate prin prelegeri unidirecționale, sunt tot mai des completate sau înlocuite cu metode interactive de predare. Aceste metode, axate pe implicarea activă a elevilor, nu doar că sporesc interesul pentru învățare, dar și îmbunătățesc semnificativ rezultatele academice. În acest articol, vom explora câteva dintre cele mai eficiente metode interactive de predare folosite în școli.

1. Învățarea prin Descoperire

Învățarea prin descoperire este o metodă care pune elevii în situații de explorare și experimentare. În loc să li se ofere direct cunoștințele, elevii sunt ghidați să le descopere singuri prin activități practice, investigații și experimente. De exemplu, în loc să li se explice o teorie fizică, elevii pot fi provocați să realizeze experimente care să le permită să înțeleagă principiul respectiv. Această abordare stimulează gândirea critică și creativitatea, încurajând elevii să devină participanți activi în procesul de învățare.

2. Învățarea prin Proiecte (Project-Based Learning)

Învățarea prin proiecte presupune ca elevii să lucreze pe termen lung la un proiect care combină mai multe discipline sau cunoștințe. Aceasta nu doar că le permite să aplice ceea ce au învățat într-un context real, dar le și dezvoltă abilități esențiale, cum ar fi lucrul în echipă, gestionarea timpului și rezolvarea problemelor. De exemplu, un proiect de creare a unui mini-

parc în curtea școlii poate implica matematica (măsurători, buget), biologia (alegerea plantelor potrivite) și educația civică (obținerea aprobărilor necesare).

3. Învățarea Colaborativă

Învățarea colaborativă se bazează pe ideea că elevii învață cel mai bine atunci când lucrează împreună. În loc ca fiecare elev să își desfășoare activitatea individual, aceștia sunt grupați și încurajați să rezolve probleme, să discute idei și să își împărtășească cunoștințele. Acest tip de învățare dezvoltă abilități sociale importante și încurajează respectul pentru ideile și opiniile celorlalți.

4. Utilizarea Tehnologiei în Educație

Tehnologia joacă un rol tot mai important în educație, oferind multiple modalități de a face învățarea mai interactivă și captivantă. De la table inteligente, care permit prezentări dinamice și interactive, până la aplicații și platforme online care permit simulări sau exerciții personalizate, tehnologia transformă sala de clasă într-un mediu de învățare adaptat nevoilor fiecărui elev. Un exemplu eficient este utilizarea platformelor de e-learning, care oferă elevilor posibilitatea de a învăța în ritmul lor și de a aprofunda cunoștințele într-un mod interactiv.

5. Jocuri Educaționale

Jocurile educaționale sunt o metodă eficientă de a îmbina distracția cu învățarea. Acestea pot fi utilizate pentru a consolida cunoștințele într-un mod plăcut și captivant. De exemplu, jocurile de tip quiz sau trivia pot fi folosite pentru a revizui lecțiile, iar jocurile de rol pot ajuta elevii să înțeleagă concepte complexe, punându-i în situații ipotetice care necesită aplicarea cunoștințelor dobândite.

6. Învățarea Bazată pe Probleme (Problem-Based Learning)

Această metodă presupune ca elevii să fie puși în fața unor probleme reale sau ipotetice pe care trebuie să le rezolve. Procesul de rezolvare a problemei îi ajută să își dezvolte abilități analitice și de gândire critică, iar soluțiile găsite de elevi sunt apoi discutate și analizate în clasă. De exemplu, într-o lecție de geografie, elevii ar putea fi provocați să găsească soluții pentru reducerea poluării într-un oraș fictiv, aplicând cunoștințele despre mediu și urbanism.

7. Discuții și Debateri

Discuțiile și dezbaterile sunt metode excelente pentru a dezvolta abilitățile de comunicare ale elevilor și pentru a le încuraja gândirea critică. Profesorul poate introduce un subiect sau o problemă controversată, iar elevii sunt încurajați să își exprime punctele de vedere, să își susțină argumentele și să răspundă contraargumentelor. Această metodă nu doar că îi ajută să își dezvolte abilitățile oratorice, dar îi și învață să respecte opiniile celorlalți și să își structureze gândirea într-un mod logic.

Metodele interactive de predare reprezintă un pas important spre modernizarea educației și adaptarea acesteia la nevoile și așteptările generațiilor actuale. Prin implicarea activă a elevilor în procesul de învățare, aceste metode contribuie la dezvoltarea unei game largi de abilități esențiale pentru viitorul lor profesional și personal. În plus, ele fac învățarea mai captivantă și mai plăcută, stimulând curiozitatea și dorința de a explora și de a învăța continuu.

Bibliografie:

Brookfield, S. D., & Preskill, S. (2005). *Discussion as a Way of Teaching: Tools and Techniques for Democratic Classrooms*. San Francisco: Jossey-Bass.

Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. București: Editura Polirom

Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*. London: Routledge.

Stănculescu, E. (2002). *Pedagogia modernă: Abordări teoretice și practice*. București: Editura ALL.

ȘCOALA VIITORULUI: EVOLUȚIA STRATEGIILOR DE PREDARE

Sorina Lucan-Blaga

Centrul școlar pentru Educație Incluzivă „Paul Popescu Neveanu” Timișoara

În era digitală, educația nu mai este limitată la un set tradițional de metode și practici. Pe măsură ce tehnologia avansează, școala viitorului își redefinește strategiile de predare pentru a pregăti elevii pentru un mediu dinamic și globalizat. Această schimbare nu este doar despre integrarea de noi tehnologii, ci și despre adoptarea unei noi mentalități pedagogice care pune accentul pe individualizare, colaborare și învățare activă.

Personalizarea Învățării

Învățarea va deveni din ce în ce mai personalizată. Acest lucru va fi posibil prin utilizarea inteligenței artificiale (AI) și a analizei datelor pentru a crea trasee de învățare adaptate nevoilor și ritmului fiecărui elev. Profesorii vor folosi platforme digitale care pot evalua punctele forte și punctele slabe ale elevilor, oferindu-le materiale de studiu și activități personalizate.

Învățarea Colaborativă și Globală

Tehnologia facilitează conectarea cu elevi și experți din întreaga lume. În școala viitorului, învățarea colaborativă va deveni norma, elevii lucrând în echipe virtuale pe proiecte interdisciplinare, rezolvând probleme reale. Acest tip de învățare dezvoltă nu doar cunoștințe academice, ci și abilități de colaborare interculturală, comunicare și gândire critică.

Învățarea Experiențială și Proiectele Practice

Școala viitorului va pune un accent mai mare pe învățarea experiențială, unde elevii vor fi implicați în proiecte practice care simulează probleme din viața reală. Această abordare încurajează gândirea creativă și aplicarea cunoștințelor teoretice în contexte concrete. De

exemplu, în loc să învețe doar teorie economică, elevii ar putea dezvolta un plan de afaceri pentru o companie virtuală sau să gestioneze un buget simulat.

Învățarea Integrată în Tehnologie și Realitate Virtuală

Realitatea virtuală (VR) și augmentată (AR) vor transforma modul în care se predau și se învață materiile. Aceste tehnologii vor permite elevilor să exploreze medii virtuale care simulează experiențe imposibil de trăit în clasă, cum ar fi vizitarea unor locații istorice sau explorarea spațiului cosmic. Această imersiune nu doar că face învățarea mai captivantă, dar și mai eficientă, oferind o înțelegere mai profundă a conceptelor complexe.

Gamificarea Învățării

Utilizarea elementelor de joc în educație (gamificare) este o altă strategie care va deveni omniprezentă în școala viitorului. Jocurile educative și platformele de învățare gamificate vor motiva elevii să participe activ la procesul educațional. Prin obținerea de puncte, insigne sau avansarea prin niveluri, elevii vor fi stimulați să își îmbunătățească performanțele academice într-un mod plăcut și antrenant.

Rolul Profesorului ca Facilitator

În viitor, rolul profesorului se va schimba de la acela de „transmițător de cunoștințe” la cel de „facilitator al învățării”. Profesorii vor ghida elevii în explorarea resurselor, le vor oferi sprijin personalizat și vor încuraja discuțiile și reflecția critică. În loc să se concentreze pe predarea strictă a unui curriculum, profesorii vor deveni mentori, care îi ajută pe elevi să își dezvolte abilitățile necesare pentru a învăța pe tot parcursul vieții.

Evaluare Continuă și Adaptativă

Evaluările standardizate vor fi înlocuite treptat cu evaluări continue și adaptative, care să ofere o imagine mai precisă a progresului și învățării elevilor. Acestea vor putea fi realizate prin

platforme digitale care monitorizează constant evoluția fiecărui elev și ajustează dificultatea exercițiilor și testelor în funcție de performanțele anterioare. Această abordare nu doar că reduce stresul asociat examenelor tradiționale, dar permite și o învățare mai flexibilă și adaptată nevoilor individuale.

Așadar, școala viitorului se conturează ca un mediu de învățare dinamic, interactiv și profund personalizat. Strategiile de predare vor fi centrate pe elevi, folosind tehnologia pentru a oferi experiențe de învățare adaptate fiecărui individ. Pe măsură ce aceste schimbări se materializează, rolul educației va evolua dintr-o simplă transmitere de cunoștințe către dezvoltarea abilităților necesare pentru succesul într-o lume în continuă schimbare. Educația nu va mai fi doar o pregătire pentru viață, ci o parte integrantă și continuă a acesteia.

Bibliografie:

Albulescu, I., & Albulescu, M. (2014). *Tehnologia educației. Concept, istorie, evoluție*. Editura Eikon

Horga, V. (2019). *Educația Viitorului. Provocări și Perspective*. Editura Universitară

Stan, C. (2017). *Educația pentru viitor. Competențe pentru societatea cunoașterii*. Editura Paralela 45

Jenkins, H., Clinton, K., Purushotma, R., Robison, A. J., & Weigel, M. (2006). *Confronting the Challenges of Participatory Culture: Media Education for the 21st Century*. MIT Press

Activitatea fizică și jocurile în aer liber

LUNCAN PETRONELA

Liceul Tehnologic Energetic "Dragomir Hurmuzescu" Deva

Activitatea fizică și jocurile care se practică în aer liber au un impact puternic și asupra dezvoltării lui emoționale și sociale, dar și asupra comportamentului lui. Jocul în aer liber ajută copilul să își facă prieteni noi și să-și dezvolte viața socială. Este un instrument puternic de socializare.

De asemenea, are un rol crucial în dezvoltarea armonioasă și sănătoasă a copilului. Într-o epocă în care televizorul și calculatorul domină din ce în ce mai mult viața copilului și îl atrag în plasa sedentarismului, activitățile în aer liber sunt o fărâșă de speranță la care merită să apelăm pentru a crește un prichindel falnic și sănătos, atât din punct de vedere fizic, cât și mental! Joaca în aer liber dezvoltă copilului o mulțime de abilități noi, complet diferite de cele pe care le dobândește din joaca în spații închise.

Beneficii în dezvoltarea fizică a copilului:

Beneficiile fizice ale jocului în aer liber sunt cele mai numeroase pentru dezvoltarea copilului. Petrecerea timpului în aer liber încurajează, înainte de orice, practicarea multor tipuri de sport: fotbal, baschet, handbal, volei etc., care se dovedesc esențiale pentru creșterea lui armonioasă.

Jocul în aer liber oferă copilului oportunitatea de a alerga, de a se plimba sau de a merge cu rolele, bicicleta, trotineta etc. Există o mulțime de jocuri pe care le pot practica copiii în aer liber și care au un rol esențial în a-l menține activ și sănătos. Țopăiala și alergatul de colo până colo sunt exerciții fizice importante, care ajută la dezvoltarea grupelor de mușchi, la întărirea oaselor și la buna funcționare a tuturor organelor.

În mare, copiii care se joacă frecvent în mijlocul naturii se dezvoltă mai armonios din punct de vedere fizic decât cei care petrec majoritatea timpului în scaun la calculator sau pe canapea, cu ochii în televizor.

Beneficii emoționale și de ordin social și comportamental:

Activitatea fizică și jocurile care se practică în aer liber au un impact puternic și asupra dezvoltării lui emoționale și sociale, dar și asupra comportamentului lui. Jocul în aer liber ajută copilul să își facă prieteni noi și să-și dezvolte viața socială. Este un instrument puternic de socializare.

Atunci când iese în parc sau într-un spațiu de joacă amenajat în aer liber, cel mic intră în contact cu o mulțime de copii cu care are ocazia să interacționeze și să lege prietenii. O viață socială bogată a copilului contribuie la creșterea stimei și încrederii de sine, esențiale pentru dezvoltarea lui emoțională.

În plus, învață cel mai bine să coopereze cu alți copii și să înțeleagă ce este spiritul de echipă din jocurile de grup care au adesea loc în aer liber.

Atunci când copilul construiește castele, se joacă frunza, șotronul sau elasticul cu ceilalți prichindei sau explorează diverse spații și locuri din natură, își dezvoltă gândirea logică și capacitatea de a raționa.

Joaca afară, în aer liber, încurajează copilul să își dezvolte imaginația și creativitatea, să își asume riscuri și responsabilități, să găsească singur soluții sau strategii și să descopere plăcerea de a face anumite lucruri.

Activitățile făcute de copii în mijlocul naturii se dovedesc a fi cel mai puternic remediu antistres. Alergarea și petrecerea timpului în aer liber contribuie la redarea unei stări de relaxare și destindere, esențiale pentru sănătatea lui emoțională.

Beneficii pentru copiii bolnavi de ADHD:

Se pare ca micuții bolnavi de ADHD au foarte multe de beneficiat de pe urma jocului în aer liber. Specialiștii au constatat că aceștia funcționează mai bine și manifestă mai puține simptome atunci când au activități în aer liber.

Sigur că jocul în aer liber nu poate fi considerat o terapie care vindecă complet afecțiunea, dar poate fi folosit pe post de tratament simptomatic. Ajută la reducerea severității simptomelor și la îmbunătățirea abilităților de cooperare și relaționare, acolo unde cei bolnavi de ADHD au mari deficite.

Contactul cu natura sprijină sau favorizează funcționarea mai bună a copiilor cu ADHD și îi ajută să își controleze mai bine pornirile și simptomele bolii.

Jocul în aer liber are un efect terapeutic și în alte afecțiuni. Se pare că activitățile din mijlocul naturii și respirarea aerului curat contribuie la recuperarea mai rapidă din convalescență, după anumite boli sau accidente.

Beneficii intelectuale și cognitive

Specialiștii au demonstrat, în nenumărate rânduri, că jocul constant al copilului în natură are un impact puternic asupra performanțelor lui școlare. Copiii care fac mișcare și se joacă în aer liber au rezultate mai bune la școală și o putere de concentrare mai mare la ore.

De asemenea, și memoria are de beneficiat de pe urma relaxării copilului în mijlocul naturii. Expunerea copilului în natură îi oferă o experiență multi senzorială care are un rol esențial în dezvoltarea creierului în copilăria timpurie. Ajută la îmbunătățirea și dezvoltarea simțurilor.

Contactul cu natura îi oferă copilului oportunitatea de a învăța și de a înțelege mai bine mediul înconjurător. Este un izvor nesecat de cunoștințe și informații pentru cel mic. Îl ajută nu doar să își dezvolte cultura generală, dar și să se integreze mai bine în comunitate și să înțeleagă care sunt regulile ei.

Rolul educativ al jocului în aer liber este nelimitat. De când iese micuțul pe ușa casei, are șansa să învețe lucruri esențiale pentru educația și siguranța lui. Îmbinarea jocului în natură cu regulile de siguranță pe care le presupun anumite medii de joacă, cu conduita potrivită pe care trebuie să o aibă în public și învățarea locurilor pe unde și cum să traverseze corect ajută copilul să se descurce mai ușor în spațiile exterioare, din afara casei.

În mod ideal, ar trebui să încurajăm copiii să fie cât mai activi. Iar în acest sens, diferite sisteme de joacă sunt variante perfecte pentru a-i determina să facă mișcare.

Jocul în aer liber oferă copiilor mici oportunitatea de a experimenta lumea cu toate simțurile, iar acest lucru nu trebuie să fie, în mod obligatoriu, într-o pădure sau în zona cu iarbă verde. Câteva ore petrecute afară, în curtea casei, vor contribui la fel de bine dezvoltarea abilităților copiilor.

Există multe aspecte prin care copilăria acestei generații este diferită de cea a ultimei generații, dar unul dintre cele mai semnificative contraste cu această cantitate de timp petrecută în interior. Fie că este vorba de timpul petrecut în fața ecranelor, de accentul pus pe activitățile și realizările școlare sau extrașcolare, tendința generală este de a petrece tot mai mult timp în casă.

Este cazul marcării beneficiilor petrecerii de timp în aer liber, astfel că le vom expune pe scurt în cele ce urmează:

1. Lumina solară

Lumina soarelui – chiar și cea din zilele cu nori – este esențială pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor. Creierul să regleze „ceasul interior” în aplicarea indicii ușoare, astfel că ieșirea aerului poate ajuta copiii să mențină un ritm sănătos de somn.

În plus, expunerea la lumina soarelui contribuie la aportul de vitamina D, vitamină importantă pentru sistemul osos, imunitar și pentru funcțiile musculare. Mai mult decât atât, cercetările au

dovedit că lumina naturală îi ajută pe copii să se concentreze și poate crea formarea sinapselor la nivelul creierului.

De asemenea, există studii care sugerează o legătură directă între timpul petrecut în aer liber și diminuarea riscului de dezvoltare a miopiei. Copiii care petrec mai mult timp afară au mai puține șanse să devină miopi. Diversele experimente confirmă faptul că putem preveni sau întârzia miopia printr-un tratament destul de simplu și plăcut: petrecerea de timp afară.

2. Exercițiu fizic

Copiii ar trebui să fie activi o oră în fiecare zi, indiferent de tipul de sport pe care îl are în practică. Cu siguranță interior pot face mișcare, dar activitățile sări în trambulină sau coborârile pe tobogan sunt mult mai solicitante din punct de vedere al efortului.

Jocul în aer liber poate crește nivelul de activitate, ceea ce este, evident, un lucru bun. Copiii au nevoie de exerciții aerobe pentru o sănătate bună. Există, de, dovezi că exercițiile fizice influențează în mod direct performanța cognitivă a copilului.

3. Dezvoltarea funcțiilor executive

Funcțiile executive sunt un set de abilități mentale care ne ajută să facem diverse activități. Acestea sunt abilități care ne ajută să planificăm, să stabilească prioritățile, să memorăm informații, să negociem și să facem mai multe care sunt cruciale pentru succesul nostru. Creativitatea are un rol important, ir de regulă nu folosim imaginația pentru a rezolva probleme. Acestea sunt abilități care trebuie să vă învățați și să practice, iar pentru a face acest lucru, copiii au nevoie de timp nestructurat. Au nevoie de timp singur și cu alți copii, timp în care să li se permită să-și alcătuiască propriile jocuri, să descopere lucrurile și să se distreze.

4. Asumarea riscurilor

Copiii trebuie să-și presupună unele riscuri. Sună ciudat? Nu este! Mai exact, este util ca cei mici să învețe să asume riscuri. Fie că vorbim de coborâre pe un tobogan sau de escaladarea unui sistem de joacă, cei mici învață, prin joc, să-și înfrângă temerile. Sigur, părinții sunt de multe ori anxioși în astfel de momente, însă dorința de a ține copilul într-un glob de cristal lipsit de riscuri poate fi dăunătoare atunci când copilul crește.

În Norvegia, mulți preșcolari frecventează școli în aer liber, în natură, unde adulții le permit copiilor să urce, să sără și să riște. Când copiii stăpânesc aceste provocări, se simt exaltați, iar unii cercetători cred că experiențe ar putea funcționa ca un fel de terapie comportamentală anti-fobie. Copiii învață că pot face față situațiilor înspăimântătoare.

Acest lucru nu înseamnă că adulții ar trebui să renunțe la toate eforturile de aplicare a regulilor de siguranță. Dar cercetătorii nu sugerează să nu schimbăm mentalitatea de a face viața copiilor „cât mai sigură posibil” la „cât mai sigură cât este necesar”.

5. Dezvoltarea abilităților de socializare

Copiii trebuie să învețe cum să lucreze în echipă. Ei trebuie să învețe să-și facă prieteni, cum să împărtășească și să coopereze, cum să trateze alte persoane. Dacă interacționează numai în setări foarte structurate, cum ar fi școlile sau echipele sportive, nu vor putea dobândi capacitatea de a socializa spontan.

Copiii care petrec mult timp jucând afară sunt mai puțin stresați, mai concentrați și mai veseli. Iar acest tonus mental bun îi face să le fie mai ușor să întrețină relații de prieteni și să-și perfecționeze abilitățile de comunicare.

6. Prevenirea obezității

În sine, de unul singur, timpul în aer liber probabil nu previne obezitatea, dar este un prim pas spre un stil de viață mai activ și mai sănătos!

Pe acest studiu amplu, cercetătorii au urmărit modificările IMC (indicele de masă corporală) pentru mai mult de 2800 de copii (3 și 4 ani) din diverse instituții preșcolare din Statele Unite. În unele centre, educatorii le-au oferit copiilor mai mult timp pentru a se juca în aer liber (60 de minute sau mai mult), în timp ce în altele copiii au petrecut 20 de minute sau mai puțin jucându-se afară.

Observațiile studiului sunt destul de relevante: pentru fiecare minut suplimentar de joacă în aer liber, un copil era cu 1% mai puțin riscului de a deveni obez.

Însă toate cercetările nu spun că tipul de activitate desfășurat în aer liber este foarte important. În mod ideal, ar trebui să nu încurajăm copiii să fie cât mai activi. Iar în acest sens, diferite sisteme de joacă sunt variante perfecte pentru ai determina pe copii să facă mișcare.

BIBLIOGRAFIE:

- Cojocariu, Venera Mihaela, „Teoria și metodologia instruirii”, E.D.P.,2004
- ***,„Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani”, București, 2009
- Curriculum ET 2019
- ** Preda, V., „Abordare în manieră integrată a activităților din grădiniță”, Editura Humanitas Educational, București, 2005;
- *Ghid de bune practici privind educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani”, București, 2008

Inovarea educațională - o necesitate a secolului XXI

Prof. Lungu Ionica

Liceul de Turism și Alimentație "Dumitru Moțoc" Galați

Educația, în mod tradițional, a fost un sistem rigid, bazat pe memorare și repetiție. Totuși, în era digitală, această abordare clasică se dovedește a fi din ce în ce mai depășită. Societatea se schimbă rapid, iar copiii de astăzi trebuie pregătiți pentru un viitor incert, caracterizat de tehnologie avansată, globalizare și schimbări constante. Pentru a face față acestor provocări, inovarea educațională este crucială.

Inovarea nu este doar un cuvânt la modă în domeniul educației, ci un motor esențial al progresului. Este forța care conduce transformări profunde, adaptând sistemul educațional la nevoile actuale și pregătindu-l pentru viitorul dinamic și imprevizibil.

De ce este inovarea esențială în educație?

În primul rând datorită nevoilor aflate în continuă schimbare, deoarece societatea se schimbă rapid, iar piața muncii evoluează la fel de dinamic. Educația trebuie să se adapteze, oferind elevilor abilități și competențe relevante pentru viitor.

În al doilea rând, inovația poate ajuta la crearea de sisteme educaționale mai accesibile, incluzând tehnologii digitale și metode de predare adaptate nevoilor specifice ale fiecărui elev. De asemenea, metodele inovative de predare, utilizarea tehnologiei și proiectele bazate pe colaborare pot menține elevii implicați, motivați și pasionați de învățare.

Un alt aspect deosebit de important este dezvoltarea gândirii critice - inovația încurajează creativitatea, gândirea critică, rezolvarea de probleme și colaborarea - abilități esențiale pentru succesul în secolul XXI.

Un alt argument care susține faptul că inovarea este esențială pentru educație este adaptarea elevilor la noul context: tehnologiile digitale, învățarea online, realitatea virtuală și alte instrumente inovative oferă noi oportunități de învățare personalizată, adaptată nevoilor individuale ale elevilor.

Trebuie, totuși, să avem în vedere că inovarea educațională nu se referă doar la implementarea tehnologiilor noi, ci la o transformare profundă a sistemului de învățământ, cu scopul de a-l face mai relevant, mai angajant și mai adaptabil nevoilor individuale și sociale. Această transformare presupune:

Adaptarea la noile cerințe ale pieței muncii - inovația educațională se concentrează pe dezvoltarea abilităților esențiale pentru succesul profesional în secolul XXI, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea de probleme, creativitatea, comunicarea și colaborarea. Educația nu

se încheie în școală, ci continuă de-a lungul vieții. Inovația încurajează dezvoltarea competențelor de învățare autonomă și adaptabilitatea la noile tehnologii și profesii.

Personalizarea experienței de învățare: tehnologiile digitale permit personalizarea curriculumelor și a metodelor de predare în funcție de nevoile individuale ale fiecărui elev, oferind feedback personalizat și o experiență de învățare mai captivantă (**învățarea adaptativă**). De asemenea, elevii pot învăța în ritmul propriu, prin intermediul unor metode adaptate stilului lor de învățare și intereselor lor (învățare individualizată).

Folosirea tehnologiei pentru o experiență mai interactivă: realitatea virtuală și augmentată oferă elevilor o experiență de învățare mai interactivă și captivantă, permițând explorarea unor lumi și contexte diferite. Educația online oferă flexibilitate și accesibilitate, dând astfel posibilitatea elevilor să învețe la distanță, de la experți din diverse domenii, și să colaboreze cu alți elevi din întreaga lume.

Un alt aspect foarte important este **promovarea colaborării și a gândirii critice** folosind învățarea bazată pe proiecte în cadrul căreia elevii lucrează în echipă pentru a rezolva probleme reale, dezvoltând competențe de colaborare, comunicare și gândire critică sau învățarea prin joc - prin intermediul jocurilor, elevii învață noțiuni complexe într-un mod distractiv și interactiv, stimulând curiozitatea și creativitatea.

Câteva dintre cele mai semnificative **exemple de inovație educațională în practică** sunt **școlile STEM** care accentuează știința, tehnologia, ingineria și matematica, pregătindu-i pe elevi pentru profesiile viitorului; **platformele de învățare online** (de exemplu Khan Academy, Coursera, edX care oferă cursuri online gratuite și accesibile tuturor); **proiectele de robotică și programare** care încurajează creativitatea, gândirea logică și rezolvarea problemelor.

Dacă inovarea în educație aduce atât de multe beneficii, ce ne împiedică să o aplicăm pe scară largă?

Câteva din **obstacolele inovării educaționale** sunt: **lipsa de resurse financiare**, implementarea unor programe inovatoare necesitând investiții semnificative în infrastructură, tehnologie și formarea cadrelor didactice; **reticența la schimbare deoarece unele cadre didactice se opun schimbărilor și preferă metodele tradiționale de predare**; **lipsa accesului la tehnologie având în vedere că nu toți elevii au acces la tehnologie și la internet**, ceea ce creează o inegalitate în accesul la educație.

Având în vedere toate cele de mai sus, ne punem întrebarea care este **viitorul inovării educaționale**?

Un rol important în personalizarea experienței de învățare, oferind feedback personalizat și adaptând curriculele la nevoile individuale îl va juca, fără îndoială, **inteligenta artificială**. **Realitatea virtuală și augmentată** vor deveni din ce în ce mai accesibile și mai integrate în sistemul de învățământ, oferind experiențe de învățare immersive (metode inovative care folosesc tehnologia pentru a crea medii interactive și captivante, menite să îmbunătățească procesul educațional). De asemenea, **educația bazată pe jocuri** va fi din ce în ce mai populară, stimulând creativitatea și învățarea interactivă.

În concluzie, putem spune fără doar și poate că inovația educațională nu este o opțiune, ci o necesitate. Prin adaptarea sistemului de învățământ la provocările secolului XXI, putem asigura o educație de calitate pentru toate generațiile viitoare.

Inovația este un factor crucial pentru un sistem educațional modern, eficient și relevant. Este esențial să continuăm să explorăm noi metode de predare, instrumente și tehnologii, adaptându-ne constant la nevoile dinamicii societății și ale viitorului. Inovația este cheia pentru a pregăti o generație de indivizi competenți, creativi și pregătiți să contribuie la o societate prosperă și sustenabilă.

Bibliografie:

- Clayton M. Christensen, Michael B. Horn, and Henry J. Eyring(2011) **The Future of Learning: How technology is transforming education**
- <https://www.edutopia.org/>

PROVOCĂRILE INTEGRĂRII COPIILOR CU AUTISM ÎN MEDIUL EDUCAȚIONAL

Roxana Monica Lupușor

*Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Galați
(Liceul Tehnologic "Anghel Saligny"/Grădinița cu P.P. nr. 9)*

Integrarea copiilor cu tulburare de spectru autist (TSA) în sistemul educațional obișnuit este esențială pentru a le oferi șanse egale de dezvoltare și pentru a promova diversitatea și incluziunea. În ultimii ani, au fost dezvoltate numeroase politici și programe menite să sprijine acest proces.

Integrarea copiilor cu autism în școlile obișnuite este considerată esențială pentru a îmbunătăți abilitățile sociale ale acestora și pentru a le oferi oportunități educaționale echitabile. Participarea la activități de grup și interacțiunea cu colegii neurotipici pot ajuta copiii cu TSA să dezvolte competențe sociale și de comunicare mai avansate.

Una dintre cele mai mari provocări este adaptarea curriculei și a mediului educațional pentru a satisface nevoile individuale ale copiilor cu autism. Profesorii pot întâmpina dificultăți în gestionarea comportamentelor problematice și în asigurarea unui mediu de învățare inclusiv. De asemenea, lipsa de formare adecvată a personalului educațional poate reprezenta un obstacol semnificativ (Horrocks, White, & Roberts, 2008).

Strategiile care au demonstrat succes în integrarea copiilor cu autism includ utilizarea tehnicilor de predare diferențiată, implementarea planurilor educaționale individualizate (PEI) și colaborarea strânsă cu părinții și specialiștii (Odom et al., 2010). De asemenea, formarea continuă a profesorilor și implicarea unui personal de sprijin specializat sunt esențiale pentru a facilita integrarea (Koegel, Matos-Freden, Lang, & Koegel, 2012).

Integrarea copiilor cu autism în școli obișnuite poate aduce beneficii nu doar pentru elevii cu TSA, ci și pentru colegii lor neurotipici. Aceasta promovează toleranța, empatia și înțelegerea diversității umane (Guralnick, 2001). Studiile arată că elevii neurotipici care interacționează cu colegii lor cu dizabilități pot dezvolta abilități sociale și de comunicare îmbunătățite (Chamberlain, Kasari, & Rotheram-Fuller, 2007).

Integrarea în clasă și socializarea copiilor cu autism sunt subiecte esențiale pentru asigurarea incluziunii acestora în mediul educațional obișnuit. Această integrare nu numai că îmbunătățește rezultatele academice ale copiilor cu autism, dar poate contribui și la dezvoltarea socială și emoțională, atât a copiilor cu nevoi speciale, cât și a colegilor lor neurotipici. Integrarea copiilor cu autism în clasele

obișnuite poate avea numeroase beneficii. Studiile sugerează că acești copii au mai multe oportunități de a-și dezvolta abilitățile de comunicare și socializare atunci când sunt incluși în activități de grup, comparativ cu situația în care sunt educați în medii segregate (Odom et al., 2012).

Strategii de integrare

Strategiile eficiente pentru integrarea copiilor cu autism includ utilizarea asistenților educaționali, adaptarea materialelor didactice și implementarea intervențiilor comportamentale pozitive. De asemenea, pregătirea și formarea profesorilor în tehnici de gestionare a claselor diverse sunt esențiale pentru succesul acestor inițiative.

Socializarea în cadrul școlar

Socializarea copiilor cu autism în mediul școlar poate fi îmbunătățită prin organizarea de activități structurate care încurajează interacțiunea socială, cum ar fi jocurile de rol și grupurile de suport (Locke et al., 2015). Participarea la astfel de activități poate ajuta la reducerea anxietății sociale și la dezvoltarea abilităților de relaționare.

Rolul colegilor neurotipici

Colegii neurotipici joacă un rol important în integrarea socială a copiilor cu autism. Studiile arată că atunci când colegii sunt educați și implicați activ în sprijinirea interacțiunilor sociale, copiii cu autism beneficiază de o experiență școlară mai pozitivă (Sperry et al., 2010).

Provocările integrării

În ciuda beneficiilor, integrarea copiilor cu autism în mediile educaționale obișnuite poate întâmpina diverse provocări, cum ar fi lipsa resurselor, atitudinile negative ale colegilor și profesorilor și dificultăți în adaptarea curriculumului (Lindsay et al., 2014). Este esențial ca școlile să colaboreze cu părinții și specialiștii pentru a depăși aceste obstacole.

Integrarea copiilor cu autism în învățământul obișnuit este un proces complex care necesită colaborare și adaptare din partea tuturor celor implicați. Cu toate acestea, beneficiile potențiale pentru toți elevii și pentru societate în general justifică eforturile depuse pentru a face educația mai incluzivă. Acest proces necesită eforturi concertate din partea profesorilor, părinților și colegilor. Implementarea strategiilor adecvate poate crea un mediu incluziv care sprijină dezvoltarea academică și socială a tuturor copiilor. Este esențial să se continue cercetarea și dezvoltarea de programe educaționale care să răspundă nevoilor diverse ale elevilor cu autism.

Bibliografie:

- Chamberlain, B., Kasari, C., & Rotheram-Fuller, E. (2007). Involvement or isolation? The social networks of children with autism in regular classrooms. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 37(2), 230-242.
- Guralnick, M. J. (2001). A framework for change in early childhood inclusion. *In Young Exceptional Children Monograph Series*, 3, 66-78.
- Horrocks, J. L., White, G., & Roberts, L. (2008). Principals' attitudes regarding inclusion of children with autism in Pennsylvania public schools. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 38(8), 1462-1473.
- Koegel, L. K., Matos-Freden, R., Lang, R., & Koegel, R. L. (2012). Interventions for children with autism spectrum disorders in inclusive school settings. *Cognitive and Behavioral Practice*, 19(3), 401-412.
- Lindsay, S., Proulx, M., Scott, H., & Thomson, N. (2014). Exploring teachers' strategies for including children with autism spectrum disorder in mainstream classrooms. *International Journal of Inclusive Education*, 18(2), 101-122. doi:10.1080/13603116.2012.758320
- Locke, J., Williams, J., Shih, W., & Kasari, C. (2015). Characteristics of socially successful elementary school-aged children with autism. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 56(2), 153-162. doi:10.1111/jcpp.12291
- Odom, S. L., Buysse, V., & Soukakou, E. (2011). Inclusion for young children with disabilities: A quarter-century of research perspectives. *Journal of Early Intervention*, 33(4), 344-356.
- Odom, S. L., Buysse, V., & Soukakou, E. (2012). Inclusion for young children with disabilities: A quarter-century of research perspectives. *Journal of Early Intervention*, 33(4), 344-356. doi:10.1177/1053815111430094
- Sperry, L. A., Neitzel, J. C., & Engelhardt-Wells, K. (2010). Peer-mediated instruction and intervention strategies for students with autism spectrum disorders. *Intervention in School and Clinic*, 46(1), 22-30. doi:10.1177/1053451210369515

Rolul de facilitator al profesorului în procesul învățării în sistem online sau față în față

prof. Cristian Macrai
Colegiul Național Militar „Mihai Viteazul „Alba Iulia

„ Un elev nu este un vas pe care trebuie sa-l umpli, ci o flacără pe care trebuie sa o aprinzi...”

Matematica este disciplina care provoacă cel mai frecvent eșecul școlar în rândul elevilor. Din acest motiv, profesorul de matematică trebuie să creeze un mediu educațional favorabil, utilizând metode moderne care să încurajeze participarea activă a elevilor în procesul de învățare.

Școala nu ar trebui să fie văzută doar ca un loc unde profesorul predă și elevii ascultă. Învățarea devine eficientă atunci când elevii se implică activ în procesul educativ, discutând, argumentând și investigând. Pentru a asigura un proces de învățare activ, profesorul trebuie să își adapteze abordarea, păstrând rolul tradițional de transmițător de informații, dar concentrându-se mai mult pe competențe. În acest context, profesorul trebuie să asume activ cinci roluri: Trainer, Facilitator, Explorator, Evaluator și Coach, adaptându-se la nevoile elevilor.

Este clar că fiecare dintre aceste roluri implică o serie de sarcini pe care cadrul didactic trebuie să le îndeplinească. Pentru a face acest lucru, profesorul trebuie să mobilizeze întregul său set de atitudini, aptitudini, competențe și capacități, lucrând continuu la propria dezvoltare personală și profesională.

➤ Profesorul-Trainer creează oportunități de învățare prin facilitarea diverselor activități experiențiale care inițiază procesul de învățare. Pentru a selecta cele mai adecvate activități experiențiale, profesorul-Trainer folosește mai multe criterii:

- Activitățile se desfășoară într-un mediu sigur, care permite elevilor să își exploreze propriul proces de auto-descoperire.
- Acestea sunt personale și relevante pentru elevi.
- Permit elevilor să facă legături între activități și lumea reală.
- Oferă oportunitatea de a re-examina propriile valori.
- Îi încurajează pe elevi să iasă din zona lor de confort.
- Conduc la reflecții profunde asupra comportamentului sau gândurilor experimentate în timpul activității.

➤ Profesorul-Facilitator sprijină elevii în a înțelege în profunzime experiențele trăite în cadrul diverselor activități, printr-un proces de reflecție. El îi ajută să se concentreze pe experiențele avute, extrăgând reacții, comportamente și gânduri care i-au ajutat sau i-au

împiedicat în timpul activităților. Prin întrebări, feedback și mediere, profesorul-facilitator îi ghidează pe elevi spre o analiză profundă, care va fundamenta concluziile și teoriile viitoare.

➤ Profesorul-Explorator ajută elevii să organizeze și să conecteze reflecțiile personale cu informațiile relevante din domeniul de studiu. În loc să se prezinte ca un expert absolut, profesorul joacă rolul de "catalizator". Elevii pot observa că, în ciuda anilor de experiență și studiu în acel domeniu, profesorul continuă să exploreze, să întrebe și să caute răspunsuri, arătând astfel că procesul de învățare este continuu și că profesorul este pasionat de subiect. Profesorul-Explorator încurajează elevii să formuleze idei inovatoare și ipoteze interesante, pe care aceștia să le poată testa ulterior, promovând în mod constant modalități noi prin care elevii să intre în contact cu idei sau informații esențiale pentru învățarea lor.

➤ Profesorul-Evaluator: Evaluarea corectă este un proces esențial, dar dificil de realizat. În acest rol, profesorul poartă o mare responsabilitate, fiind necesar să utilizeze o combinație de metode de evaluare tradiționale și moderne, adaptându-le la nevoile și nivelul fiecărui elev. Întrebările la care profesorul trebuie să răspundă constant includ: Unde vrem să ajungem? Cum vrem să ajungem acolo? Care este progresul? Trebuie să ajustăm abordarea? Am atins obiectivele propuse? Acestea sunt întrebările cu care profesorul se confruntă în mod regulat.

➤ Profesorul-Coach. Acest rol nou implică ghidarea elevilor în a vedea utilitatea cunoștințelor dobândite în școală și cum acestea se aplică în viața reală, punând accent pe transferul teoriei în practică. După ce elevii au acces la informațiile necesare, profesorul îi ajută să își elaboreze un plan de acțiune pentru a-și ghida experiențele viitoare.

Adesea, preluăm aceste roluri instinctiv, ghidând și stimulând curiozitatea naturală și interesul spontan al elevilor pentru descoperire. Le oferim libertate în activități și îi responsabilizăm pentru ceea ce fac.

Rolul de facilitator al profesorului în procesul învățării

Facilitatorul educațional este persoana care face posibil accesul la cunoaștere și la rezultatele ei. Acesta este profesorul facilitator și educatorul facilitator. Deși cei doi termeni par a fi identici, literatura de specialitate face distincție între aceștia: profesorul facilitator își desfășoară activitatea în educația formală, în timp ce educatorul facilitator în educația non-formală.

➤ Profesorul facilitator este considerat de Gibbs (1992) că "oferă elevilor o mai mare autonomie și un control sporit cu privire la disciplinele de studiu, la metodele de învățare și la ritmul de studiu". Această perspectivă subliniază caracteristicile fundamentale ale învățării centrate pe elev, promovând ideea că elevilor trebuie să li se ofere un control sporit asupra învățării prin asumarea responsabilității cu privire la: ceea ce se învață, modul cum se învață și de ce, momentul când se învață.

➤ Educatorul facilitator este mai deschis spre a-i asculta pe elevi și a cunoaște sentimentele lor, acordând o atenție deosebită atât relației cu aceștia, cât și conținuturilor predate, este mai puțin axat pe propriile cunoștințe și credințe decât alți profesori, acordând aceeași atenție relației cu elevii, cât și conținuturilor predate.

Facilitatorul educațional este cel care, ținând seama de logica învățării, orientează ceea ce elevii au de făcut, devine ghid al demersului lor euristic, canalizându-i în direcția obținerii rezultatelor așteptate, altfel spus «*Cei mai buni profesori sunt cei care te învață încotro să te uiți, dar nu îți spun și ce să vezi, lăsând libertatea fiecărui copil de a descoperi și cunoaște în stilul său propriu*».

În conturarea profilului facilitatorului se are în vedere lista de calități ale unui bun formator:

- personalitate caldă, energie și vitalitate;
- dorința reală de a-i ajuta pe alții să se dezvolte și de a se (auto)forma continuu;
- competențele și abilitățile interpersonale (trebuie să fie capabil să motiveze formabilii, să încurajeze mai degrabă decât să învinuiască, să identifice potențialul de învățare în orice situație,

Rolurile pe care profesorul facilitator și le asumă pe parcursul procesului educațional sunt:

- *rolul de educator* - predă prin exemple, prin prezentarea unor informații relevante și pline de sens;
- *rolul de ghid* - oferă sfaturi generale, dar și particulare, sprijinind procesul de autocunoaștere și de responsabilizare personală a educabilului;
- *rolul de lider* - este un model de partener în echipă, promovează un mediu propice muncii în echipă;
- *rolul de manager* - fiind capabil de a organiza situații de facilitare, de a gestiona probleme și conflicte posibile;
- *rolul de coleg* - relaționează permanent cu alți facilitatori, în scopul optimizării procesului de predare.

Cum adaptăm rolul de facilitator în predarea online

Predarea online nu face parte din învățământul tradițional, în ultimii ani realizându-se cursuri prin Casele Corpurilor Didactice, asociații profesionale sau chiar proiectul CRED în care profesorii erau inițiați în tainele acestui tip de predare. Bazată pe competențe digitale, școala online utilizează toate competențele transversale pe care profesorii le dețin și le au formate până în acest moment.

Învățământul on-line deschide posibilitatea unei pregătiri structurate, coordonate și corect etapizate, reprezintă o formă de învățare la distanță, facilă, destinată celor care nu au posibilitatea de a accesa sistemul de învățământ clasic, tradițional, "față în față" sau adecvată unor contexte speciale, așa cum se întâmplă în perioada actuală de pandemie, când întregul sistem de învățământ, public și privat, indiferent de nivel sau ciclu curricular este închis

Trecerea la unele instrumente online ar putea, de asemenea, schimba rolul profesorului, acesta având posibilitatea să adopte un rol de facilitator pentru a ghida elevii către unele platforme educaționale unde pot urmări anumite tutoriale pe teme stabilite anterior, pentru ca mai apoi să poată oferi îndrumări și feedback în vederea realizării de conexiuni între subiecte.

Avantaje :

- elevii pot studia oricând, în orice moment al zilei (au libertatea de a alege orele cele mai propice pentru studiu din perspectiva propriei persoane);
- nu trebuie să se deplaseze de acasă, ci realizează lecția în confortul propriului cămin.
- promovează învățarea independentă;
- fiecare elev învață în ritmul propriu; în cazul în care termină mai repede temele, el alocă mai mult timp pentru interacțiunea cu ceilalți membri ai familiei, activitățile în aer liber și pentru hobby-urile pe care le are;
- materialele distribuite de profesor pentru studiu pot fi văzute de n ori de către elevi până când acestea sunt înțelese, reținute, posibil a fi aplicate;

Limite :

- prea mult timp în fața calculatorului duce inevitabil la probleme ale vederii și ale coloanei vertebrale;
- e nevoie de multă disciplină și responsabilitate pentru a învăța de unul singur, ceea ce nu se poate spune despre elevii din primele clase primare (ei nu și-au format deprinderea de a învăța singuri);
- profesorul nu are control asupra participării elevului la oră, nu are garanția că el este atent la ceea ce se explică (elevii pot participa la oră doar privind, fără a fi atenți);
- temele pot fi rezolvate foarte ușor preluând de la alții, fără efort;
- unii dintre elevi pot rămâne în urmă, dar nu mărturisesc că nu au înțeles;
- este foarte dificil să predai online atunci când este nevoie de mult exercițiu (spre exemplu, învățarea literelor la clasa I);

Poate cel mai important lucru pentru predarea online este acesta - profesorul joacă în continuare rolul principal în procesul de învățare. Tehnologia nu poate înlocui meseria profesorului, dar se pretează ca un instrument foarte util pentru îmbunătățirea experienței atât pentru profesor, cât și pentru elev.

Surse bibliografice:

1. Gardner, H., Mentea disciplinată, Ed. Sigma, 2004
2. Singer, M., Voica, C. Învățarea matematicii. Elemente de didactică aplicată. Ghidul Profesorului, Ed. Sigma, 2002.
3. Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de matematică primar-gimnazial, Ed. SC Aramis print, 2001.
4. Teaching for Experiential Learning: Five Approaches That Work – De Scott D. Wurdinger, Julie A. Carlson

JOCURILE DE COOPERARE

Prof. învă. preșcolar Maja Anamaria

Grădinița cu P.P. „Mica Sirenă” Cluj-Napoca, Cluj

„Dacă vrem să creștem o generație în care copiii să poată învăța să lucreze împreună într-o echipă și nu unul împotriva celuilalt, atunci este recomandat să-i introducem în jocurile de cooperare – moduri agreabile și provocatoare de a se juca, ce nu implică triumful doar al unuia asupra tuturor celor cu care se joacă.” -Alfie Kohn, declarație în exclusivitate pentru Sunny Games România.

Jocurile de cooperare sunt cele în care copiii lucrează împreună, în echipă, pentru a își atinge scopul, astfel încât toată echipa câștigă, fără a fi încurajat spiritul de competiție. Scopul acestor jocuri este de a accentua spiritul de echipă, de a îi învăța pe copii să comunice mai bine, să colaboreze și să învețe să câștige în echipă, nu pe cont propriu. Învățarea prin cooperare este o strategie de instruire structurată și sistematizată, în cadrul căreia grupe mici lucrează împreună pentru a atinge un țel comun. Premisa învățării prin cooperare este aceea conform căreia, subiecții care lucrează în echipă sunt capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele în moduri variate și complexe, învățând în același timp mai temeinic decât în cazul lucrului individual. Activitatea

de ansamblu a copilului în grădiniță trebuie să îl ajute să se dezvolte armonios. Componentele procesului de învățământ în grădiniță au fiecare o mare diversitate de manifestare. Procesul de învățământ acționează în determinarea formei de organizare prin: particularitățile de vârstă, particularitățile individuale, numărul de copii care participă la o anumită activitate educativă.

Educatoarele propun copiilor activități în scopul sporirii gradului de implicare activă și creativă în grădiniță. Activitățile trebuie să asigure: stimularea gândirii productive, stimularea gândirii critice, stimularea gândirii divergente, stimularea libertății de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, și a faptelor, de aceea trebuie proiectate activități care cer spontaneitate și contribuie la independența în gândire și acțiune. Majoritatea cercetătorilor susțin că nivelul atins de grup depășește pe cel al celui mai inteligent dintre indivizii grupului care utilizează exclusiv mijloace proprii. Așadar, învățarea prin cooperare la nivel copil-copil este mai eficientă decât învățarea individuală. Aceasta îi ajută pe copii să învețe să fie mai prietenoși, mai sociabili, mai comunicativi și mai toleranți față de ceilalți.

Grădinița modernă susține învățarea cooperativă ca formă superioară de interacțiune psihosocială, bazată pe sprijin reciproc, pe toleranță, pe efort susținut din partea tuturor. Astfel, educatoarei îi revine sarcina să participe alături de copii la elaborarea cunoștințelor, să devină model în legăturile interpersonale și să încurajeze interacțiunile cooperante dintre copii. Folosind învățarea prin cooperare educatoarea îi sprijină pe copii să descopere natura, știința, viața. Demersul de realizare a sarcinilor se realizează prin cooperare. Învățarea prin cooperare ajută copiii să învețe mai profund cultivând relații bazate pe

respect reciproc și colaborare constructivă. Învățarea prin cooperare este o metodă de predare și învățare în care copiii muncesc împreună, pentru a rezolva aceeași problemă, pentru a identifica o temă nouă sau a descoperi combinații noi. În cadrul programului din grădiniță, Întâlnirea de dimineață pe care o organizăm în fiecare zi, permite schimburi de impresii. Copiii își prezintă propriile gânduri, experiențe, idei, astfel ajungând să se cunoască mai bine. Această etapă a zilei contribuie la o bună socializare între preșcolari. Crearea unei ambianțe bine organizate încurajează copiii să exploreze, să aibă inițiative și să creeze.

În organizarea activităților din grădiniță jocul reprezintă cea mai importantă formă de realizare. Jocul este tot atât de necesar dezvoltării multilaterale a copilului ca și lumina soarelui. Jocul ca activitate didactică specifică, îndeplinește multiple funcții: de distracție, de creativitate în conformitate cu vârsta, în final de modelare și formare a personalității copiilor. Introduse în activitățile didactice, elementele de joc imprimă un caracter mai viu și mai atrăgător, aduc varietate și o stare de bună dispoziție, de veselie, de destindere

În procesele de interacțiune din cadrul jocului au loc procese de învățare, importante pentru dezvoltarea socială, cognitivă și psihomotorie. Jocul pleacă de la ideea că are un scop, dar este deschis modificărilor. Nivelul jocului exprimă nivelul dezvoltării psihice a copilului, dar jocul este și un stimulator principal al dezvoltării psihice, confirmând și prin aceasta locul lui fundamental în viața preșcolarului. Colaborarea a fost și este utilizată în jocurile de rol, jocurile de creație, jocurile didactice, jocurile de mișcare. În joc copiii își asumă sarcini, roluri, fiecare cooperând în felul său cu colegii pentru realizarea obiectivului propus.

Învățarea cooperativă poate fi la îndemâna fiecărei educatoare, condiția de bază este ca, încă din etapa de proiectare a activităților, să stabilească tematici adecvate și să pună la dispoziția copiilor materiale adaptate nivelului lor de dezvoltare.

A învăța să cooperezi reprezintă o competență socială indispensabilă în lumea actuală și care trebuie inițiată de la cele mai fragede vârste. Indiferent de sintagma preferată – fie învățarea prin cooperare, colaborare, învățare colaborativă – avem în vedere aceeași realitate, adică o situație de învățare în care copiii lucrează împreună, învață unii de la alții și se ajută unii pe alții. În acest fel, prin interacțiunile din interiorul grupului își îmbunătățesc atât performanțele proprii, cât și ale celorlalți membri ai grupului.

Rezultatele cercetărilor arată că acei copii care au avut ocazia să învețe prin cooperare, învață mai repede și mai bine, rețin mai ușor și privesc cu mai multă plăcere învățarea școlară. Prin accentul pus deopotrivă pe competențe academice și competențe sociale, metodele de învățare prin cooperare îi ajută pe copii să relaționeze și să-și dezvolte abilitățile de a lucra în echipă. Copiii se familiarizează cu diferite roluri. În grupurile cooperative, fiecare copil are o responsabilitate specifică, fiecare copil trebuie să fie antrenat în realizarea proiectului comun și nici unul nu are voie să stea deoparte. Succesul grupului depinde de succesul în muncă al fiecăruia.

Caracteristicile învățării prin cooperare:

1.Scopul învățării prin cooperare este de a face din fiecare membru al grupului o individualitate mai puternică, prin valorificarea potențialului fiecărui individ și de a întări acest potențial prin crearea de contexte interactive reale.

2. Învățarea prin cooperare ar trebui să funcționeze continuu, ca și matrice a modului de învățare.

3. Deviza învățării prin cooperare: *învățați împreună, aplicați singuri!*

4.Învățarea prin cooperare cere ca educatoarea să structureze grupul cu mare atenție astfel încât copiii să conștientizeze că:

a)reușesc împreună;

b)îi ajută și încurajează și pe alții să reușească;

c) sunt responsabili pentru îndeplinirea muncii ce le revine;

d) trebuie și sunt capabili să-și formeze capacitatea de a relaționa și de a fi un membru util în cadrul grupului

e) pot îmbunătăți performanța grupului, discutând despre modul de funcționare a grupului.

Numeroase cercetări arată că învățarea prin cooperare sporește randamentul procesului de învățare, îmbunătățește memorarea și creația, generează relații pozitive între copii, dezvoltă sănătatea psihică și respectul față de sine. De asemenea, este un act de descoperire și reflecție pentru copii și educator, precum și o resursă importantă pentru acesta în proiectarea și derularea procesului didactic. Cu toate acestea, este nevoie să pregătim cu atenție activitățile de învățare și să analizăm realist caracteristicile copiilor.

Bibliografie:

E. Cretu, 1999 *Psihopedagogia școlară pentru învățământul primar*, edit. Aramis, Bucuresti

- Flueraș Vasile 2005 *Teoria și practica învățării prin cooperare*, Editura Casa Cărții de Știință Cluj-Napoca
- Neacșu I. 1990 *Metode și tehnici de învățare eficientă*, Editura Militară, București
- I. Nicola, 2000 *Tratat de pedagogie scolara*, edit. Aramis, Bucuresti
- Pintilie Mariana, 2002 *Metode moderne de învățare-evaluare*, Editura Eurodidact, Cluj-Napoca,
- P. Osterrieth, 1976 *Introducere in psihologia copilului*, E.D.P., Bucuresti
- U. Schiopu, E. Verzea, 1995 *Psihologia varstelor*, E.D.P., Bucuresti
- T. Cretu, 2001 *Psihologia varstelor*, edit. Credis, Bucuresti

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN EDUCAȚIA COPILOR

Prof. inv. preșcolar Maja Anamaria
Grădinița cu P.P. „Mica Sirenă” Cluj-Napoca

„Aud și apoi uit.Privesc și apoi îmi amintesc.Fac și apoi înțeleg”

Confucius

Educația extrașcolară își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizată, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Trebuința de se juca, de a fi mereu în mișcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm grădinița cu viața.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea copiilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează pozitiv.

Se știe că începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Activitățile de acest gen au o deosebită influență formativă, au la bază toate formele de acțiuni turistice: *plimbări, excursii, tabere*. . În cadrul activităților organizate în mijlocul naturii, al vieții sociale, copiii se confruntă cu realitatea și percep activ, prin acțiuni directe cu obiectele, fenomenele, anumite locuri istorice. Fiind axate în

principal pe viața în aer liber, în cadrul acțiunilor turistice, elevii își pot forma sentimentul de respect și dragoste față de natură, față de om și realizările sale.

Grija față de timpul liber al copilului, atitudinea de cunoaștere a dorințelor copiilor și de respectare a acestora trebuie să fie dominantele acestui tip de activități. Acestea le oferă destindere, încredere, recreere, voie bună, iar unora dintre ei posibilitatea unei afirmări și recunoaștere a aptitudinilor.

Activitatea extrașcolară dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea tinerei generații în actul decizional în contextul respectării drepturilor omului și al asumării responsabilităților sociale, realizându-se, astfel, o simbioză lucrativă între componenta cognitivă și cea comportamentală.

În urma plimbărilor, a excursiilor în natură, copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate, imaginea realității, în cadrul activităților de desen și modelaj, iar materialele pe care le culeg, sunt folosite în activitățile practice, în jocurile de creație. La vârsta preșcolară, copiii sunt foarte receptivi la tot ce li se arată sau li se spune în legătură cu mediul, fiind dispuși să acționeze în acest sens.

Excursia ajută la dezvoltarea intelectuală și fizică a copilului, la educarea lui cetățenească și patriotică. Ea este cea care îl reconfortează pe copil, îi prilejuiește însușirea unei experiențe sociale importante, dar și îmbogățirea orizontului cultural științific. Prin excursii elevii își suplimentează și consolidează activitatea de învățare dobândind însușirea a noi cunoștințe. Excursia reprezintă finalitatea unei activități îndelungate de pregătire a copiilor, îi ajută să înțeleagă excursiile nu numai din perspectiva evadării din atmosfera de muncă de zi cu zi, ci și ca un act de ridicare a nivelului cultural.

Bibliografie:

- Țiru C. Maria, „*Pedagogia activităților extracurriculare*” – Suport de curs, Cluj-Napoca 2007
- Ionescu M.; Chiș V. – *Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
- Lazăr V., Cărășel A., *Psihopedagogia activităților extracurriculare*, Ed. Arves, Craiova, 2007.
- E. Cretu, 1999 *Psihopedagogia școlară pentru învățământul primar*, edit. Aramis, București
- Flueraș Vasile 2005 *Teoria și practica învățării prin cooperare*, Editura Casa Cărții de Știință Cluj-Napoca
- Neacșu I. 1990 *Metode și tehnici de învățare eficientă*, Editura Militară, București
- I. Nicola, 2000 *Tratat de pedagogie școlară*, edit. Aramis, București
- Pintilie Mariana, 2002 *Metode moderne de învățare-evaluare*, Editura Eurodidact, Cluj-Napoca,
- P. Osterrieth, 1976 *Introducere în psihologia copilului*, E.D.P., București
- U. Schiopu, E. Verzea, 1995 *Psihologia vârstelor*, E.D.P., București
- T. Cretu, 2001 *Psihologia vârstelor*, edit. Credis, București

Simpozionul Internațional „Educație deschisă – Metode, procedee și tehnici de predare inovative”

Exemple de bune practici în cadrul lecțiilor de arte vizuale și abilități practice

În calitate de învățător la clasa a III-a, sunt de părere că activitățile de arte vizuale și abilități practice oferă o oportunitate minunată de a explora imaginația și creativitatea copiilor. Aceste activități nu doar că dezvoltă aptitudinile artistice ale elevilor, dar și îi ajută să-și exprime emoțiile, să înțeleagă mai bine lumea din jurul lor și să își dezvolte abilitățile motorii fine. Un exemplu de proiect captivant este integrarea temei vacanței în activitățile artistice, reflectând culorile și sunetele acestora în desene și picturi. În acest eseu, voi descrie o serie de bune practici și exemple concrete din activitatea didactică, care pot fi implementate în clasele de arte vizuale și abilități practice.

Prima etapă este introducerea temei vacanței. Aceasta poate fi realizată printr-o discuție deschisă cu elevii despre experiențele lor de vacanță. Îi putem încuraja să vorbească despre locurile pe care le-au vizitat, activitățile preferate și amintirile speciale. O astfel de discuție nu doar că le captează atenția, dar le oferă și inspirație pentru creațiile lor artistice.

Un prim proiect poate fi realizarea unui peisaj de vacanță. Elevii pot alege să deseneze sau să picteze un loc pe care l-au vizitat sau pe care și-l imaginează ca fiind destinația perfectă de vacanță. Îi putem încuraja să se gândească la culorile specifice aceluia loc – albastrul mării, verdele pădurilor, galbenul nisipului sau nuanțele apusului de soare. Un alt aspect important este sunetul vacanței, pe care elevii îl pot exprima prin reprezentarea grafică a valurilor, păsărilor sau vântului.

O altă activitate creativă poate fi realizarea unui colaj care să ilustreze „O zi din vacanță”. Elevii pot decupa imagini din reviste sau folosi hârtie colorată pentru a crea scene din vacanță, cum ar fi un picnic în parc, o zi la plajă sau o drumeție pe munte. Această activitate îi ajută să înțeleagă mai bine compoziția și să-și dezvolte abilitățile de lucru în echipă, dacă proiectul este realizat în grupuri.

Sunetele vacanței pot fi o sursă de inspirație minunată pentru desene. Elevii pot crea imagini abstracte care să reflecte sunetele pe care le-au auzit în vacanță. De exemplu, pot folosi

linii ondulate pentru a reprezenta sunetul valurilor, puncte mici pentru ciripitul păsărilor sau forme spirale pentru vânt. Acest tip de activitate le dezvoltă sensibilitatea față de sunet și îi ajută să-și exprime emoțiile prin artă.

Tehnologia poate fi un instrument valoros în activitățile de arte vizuale și abilități practice. De exemplu, elevii pot folosi tablete pentru a căuta imagini de referință sau pentru a explora tehnici artistice noi. Aplicațiile de desen digital le permit să experimenteze cu culori și forme fără teama de a greși, ceea ce le poate crește încrederea în abilitățile lor artistice.

Evaluarea lucrărilor artistice este o parte importantă a procesului educativ. Învățătorul poate organiza o expoziție în clasă unde fiecare elev își prezintă lucrarea și povestea din spatele acesteia. Acest lucru nu doar că îi motivează pe copii, dar le oferă și oportunitatea de a primi feedback constructiv. De asemenea, reflecția asupra propriei lucrări îi ajută să înțeleagă ce au reușit să transmită și cum pot îmbunătăți pe viitor.

Activitățile de arte vizuale și abilități practice care reflectă culorile și sunetele vacanței nu doar că dezvoltă creativitatea copiilor, dar și le oferă o modalitate de a-și exprima emoțiile și de a-și împărtăși experiențele. Prin utilizarea unor materiale diverse și tehnici variate, precum și prin integrarea tehnologiei, elevii sunt încurajați să exploreze și să experimenteze. Evaluarea și reflectarea asupra lucrărilor contribuie la dezvoltarea unei înțelegeri mai profunde a artei și a propriilor capacități. Aceste bune practici nu doar că fac procesul de învățare mai plăcut și captivant, dar și îmbogățesc experiența educativă a fiecărui copil.

Bibliografie

- Smith, Nancy. „Teaching Art to Young Children: A Handbook.” Routledge, 2016.
- Eisner, Elliot. „The Arts and the Creation of Mind.” Yale University Press, 2002.
- National Art Education Association. „Elementary Art Education Resources.” Accesat la data de 20 august 2024, de pe <https://www.arteducators.org/>

EDUCAȚIA PENTRU SĂNĂTATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*Prof.înv.preșcolar, Manoloaia Simona-Ionela
Școala Gimnazială Bălilești-G.P.P. Bălilești*

Procesul de alimentație este unul voluntar și conștient, având principala caracteristică de a fi educabil. Educabilitatea acestui proces se realizează inițial prin formarea la copiii mici a unor obiceiuri alimentare corecte și mai apoi prin cultivarea unor principii ce se doresc a fi respectate de-a lungul întregii vieți (Vrășmaș, 2014, p. 57). Pentru a schimba unele obiceiuri alimentare nesănătoase ale populației nu este suficient doar informarea cu privire la o serie de cunoștințe nutriționale; chiar și intervențiile dietetice sunt greu acceptate, dacă contravin obiceiurilor alimentare ale individului, spune prof. univ. dr. Iulian Mincu, doctor și fost ministru al sănătății (1993, p. 49). Astfel, pentru a avea efect, educația nutrițională trebuie să fie mai mult decât diseminare de informații; ea trebuie să se adreseze preferințelor pentru alimente și factorilor senzorio-afectivi, factorilor personali cum ar fi percepțiile, credințele, atitudinile, normele morale, factori de mediu.

O alimentație sănătoasă a preșcolarilor presupune și organizarea unor activități în grădiniță, în cadrul unor proiecte educaționale sau activități extracurriculare, activități ce promovează un stil de viață sănătos și urmăresc ***obiective*** precum:

- Promovarea comportamentului alimentar sănătos;
- Prevenirea consumului de substanțe toxice;
- Încurajarea practicării exercițiului fizic în scopul dezvoltării armonioase a organismului;
- Educarea copiilor în spiritul interesului pentru sănătate

Este important atât pentru părinți cât și pentru noi, ca educatori, să educăm preșcolarii în ***spiritul prevenției necesare*** prin:

- Furnizarea de alimente sănătoase copiilor;
- Încurajarea copiilor în dezvoltarea unor obiceiuri și preferințe alimentare sănătoase, ținând cont că obiceiurile deprinse în perioada copilăriei se păstrează și la vârsta adultă;
- Supravegherea mărimii porțiilor și asigurarea că sunt în concordanță cu piramida alimentară;
- Asigurarea a cel puțin cinci porții de fructe și legume zilnic;
- Implicarea în activități sportive;
- Efectuarea schimbărilor spre o alimentație sănătoasă pentru întreaga familie/colectivitate.

Importanța educației nutriționale în perioada preșcolarității reprezintă o perspectivă preponderent pedagogică, prezentând caracteristicile generale ale conținuturilor de educație

nutrițională adresate vârstei preșcolare, dar și repere privind capacitatea de comprehensiune a copiilor preșcolari cu privire la alimente și nutriție.

Alimentul este un factor esențial al stării de sănătate sau de boală, iar de calitatea acestuia depinde direct calitatea vieții indivizilor, dar am vizat și perspectivele din care este privit alimentul. Educația nutrițională are un rol deosebit de important pentru sănătatea și dezvoltarea armonioasă a copilului cât și pentru stilul de viață sănătos al adultului de mai târziu.

Copiii se iau după părinți! Cei mari trebuie să fie modele, deci să mănânce și ei sănătos, dacă vor ca fiii și fiicele să deprindă obiceiuri alimentare bune. Și e foarte important ca părinții să se asigure că cei mici îi văd atunci când mănâncă alimente sănătoase, nu să mănânce la alte ore sau prea des în oraș. Copiii nu trebuie să fie păcăliți! Atunci când părinții știu că un anumit aliment (legumă, fruct) e foarte potrivit pentru nevoile copiilor, dar le e teamă că ei îl vor respinge, nu trebuie strecurat pe ascuns în mâncare. Copiii trebuie să învețe despre mâncăruri noi, să guste diverse arome, să nu se obișnuiască cu un număr redus de preparate.

Comportamentul alimentar desemnează atitudinea omului în fața hranei, fiind o componentă importantă a alimentației. Este foarte important ce mâncăm, dar aceasta nu înseamnă că putem neglija modalitatea în care mâncăm, dacă dorim să trăim sănătos. Contează în mare măsură nu numai ce mâncăm ci și cum mâncăm. Nu toate dezechilibrele care provin dintr-o alimentație nesănătoasă au o cauză directă cu cantitatea sau calitatea hranei. Unele perturbări resimțite de organism își au originea într-un comportament alimentar greșit.

Există ceea ce numim o... sănătate a alimentației. Suntem ceea ce mâncăm! Corpul nostru are nevoie, pentru a crește și căpăta energia necesară muncii, învățaturii, de alimente diverse, de substanțe nutritive, dar în cantități potrivite. Importanța alimentației ca factor de menținere a stării de sănătate și ca factor terapeutic este recunoscută în toată lumea, fără rezerve. Asigurarea unui bun nivel nutrițional presupune o cunoaștere aprofundată a comportamentului alimentar, a tipului și structurii acestuia, ținând cont totodată de obiceiurile alimentare și de evitarea dezechilibrelor legate de alimentație.

Alimentația preșcolarului este oarecum asemănătoare cu a adultului sau se aseamănă tot mai mult. Continuă să se modifice și să se perfecționeze „stilul alimentar” al copilului, unele modificări evidente la preșcolar fiind observate încă de la vârsta de 1-2 ani. Aportul de alimente pe unitatea de greutate, pe kilogram de greutate corporală, se menține scăzut în comparație cu ceea ce se administrează sugarului pe aceeași unitate. Continuă de asemenea un oarecare dezinteres al copilului pentru alimente, pentru plăcerea de a mânca. Din această cauză nu se ajunge însă la subalimentație, cu condiția ca dieta să fie echilibrată. Copilul preșcolar este adesea capricios în alegerea alimentelor sau preferința pentru unele alimente. El poate să

mănânce o bună perioadă de timp aceleași câteva alimente și să refuze altele. Copilul preșcolar are nevoie de o atenție deosebită în ceea ce privește nutriția și alimentația.

Copilul trebuie învățat cum să aleagă și să se hranească cu produse naturale pentru ca simțul gustului și mirosului să funcționeze natural, deoarece sunt deja atât de alterate din cauza coloranților existenți în alimente. În plan psihic, o buna funcționare a simțurilor aduce în ființa copilului un surplus de vitalitate. El trebuie obișnuit, cu un regim alimentar sănătos care să cuprindă tot necesarul unei creșteri și dezvoltări psiho-fizice armonioase. Nu este bine să se interzică în totalitate dulciurile, pentru că știm că tot ceea ce este interzis este dorit, ci doar trebuie să fie administrate într-un mod rațional și moderat.

Alimentația rațională a copilului include nu numai ce mănâncă el, sub aspect calitativ și cantitativ, ci și modul în care sunt pregătite alimentele pe care le consumă la masă și care trebuie pregătite cât mai simplu și cât mai dietetic posibil. De modul de pregătire și de prezentare a alimentelor depind, în mare măsură, atât apetitul copilului, cât și sănătatea aparatului său digestiv; o alimentație ușor dietetică și alcătuită rațional protejează organismul de unele îmbolnăviri. Cumpătarea trebuie să fie o deviză permanentă, pe care părinții să nu uite să o însuflească copiilor în atitudinea lor comportamentală față de problemele vieții și cu deosebire față de această necesitate fiziologică vitală-alimentația.

„Hrana voastră să fie medicamente, iar medicamentele voastre să fie hrană!”

(Hipocrate)

Un copil are nevoie de o alimentație completă și variată, pentru că este în creștere și consumă multă energie în activitatea sa. Alimentația sănătoasă este esențială în creșterea și dezvoltarea unui copil.

Activitățile de cunoaștere a unui „***strop***” din educația pentru sănătate, din stilul de viață sănătos și armonios al omului presupun convingere, preocupare, interes, documentare, o concepție, o metodologie, o îmbinare și valorificare armonioasă a tuturor mijloacelor de care dispune educatoarea. Considerăm că este de datoria noastră, a dascălilor, să punem în lumină, pe înțelesul celor mici, principalele caracteristici ale unui stil de viață sănătos, dar și consecințele negative.

Realizarea acestor obiective s-a dovedit posibilă în condițiile în care am reușit să cunoșc și să înțeleg preșcolarii cu care lucrez la grupă, sub aspectul dezvoltării fizice și psihice, pentru a putea lucra atât cu întreaga grupă, cât și diferențiat. O dată cu realizarea acestor obiective, consider că studiul și cunoașterea stilului de viață sănătos poate fi abordat corespunzător nivelului de înțelegere al preșcolarii și sunt asigurate premisele trecerii la o treaptă superioară de studiu și de însușire temeinică a acestora.

Educația pentru sănătate reprezintă o carte despre viață, despre viața noastră, despre alegerile noastre, despre deciziile noastre; tot ce trebuie să facem este să fim atenți, să cunoaștem, să aplicăm, să ne menținem...

Stilul de viață reprezintă o carte despre viață; tot ce trebuie să facem este să o parcurgem cu răbdare, curiozitate și cu dragoste, abia apoi putem să o îndrăgim...

Sănătatea reprezintă o carte despre viață, despre treceri, despre mine, despre tine, pentru tine, pentru sănătatea ta, pentru viața ta...

BIBLIOGRAFIE:

- Breben, S., Gongea, E., Matei, E., Ruiu, G., (2001), *Cunoașterea mediului înconjurător-Ghid pentru învățământul preșcolar*, Editura Radical
- Cenușă, C., și colaboratorii, (2001), *A.B.C.-UL Sănătății*, Editura Coresi S.A., București
- Ionescu, M., Dobre, A., Teodorescu, N., Neașu, C., (2002), *Educația pentru sănătate în învățământul preșcolar-Ghid metodic*
- Păiși, Lăzărescu, M., Ezechil L., (2011), *Laborator preșcolar*, Editura V & I Integral, București

ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN DEZVOLTAREA COPIILOR-CUM SĂ CREEZI UN MEDIU INTERESANT PENTRU EDUCAȚIE ȘI JOACĂ?

*Prof.înv.preșcolar, Manoloaia Simona-Ionela
Școala Gimnazială Bălilești-G.P.P. Bălilești*

Pe parcursul dezvoltării lor, copiii au nevoi diferite. În primii doi ani de viață, aceste nevoi sunt legate în mod special de reținerea și reglarea emoțională pe care mama, tatăl sau adultul care se ocupă de îngrijirea sa, le pot transmite în acțiunile lor zilnice, completând interesul pentru explorare într-un mediu sigur. După vârsta de 2-3 ani, copilul este pregătit pentru o educație formală, în afara mediului său familiar, această etapă poate fi provocatoare, dar cu o colaborare bună între părinte și educator, aceasta poate fi un succes în scurt timp.

Educația timpurie formală oferă copiilor experiențe de creștere și dezvoltare prin joacă și interacțiune cu alți copii. Le permite să devină încrezători într-un mediu sigur și susținut, oferind un cadru de apartenență. Mersul la grădiniță oferă copiilor abilități de viață și oportunități de a avea succes în toate domeniile de dezvoltare, punând o bază solidă pentru călătoria lor educațională. Grădinița este locul în care se extind cunoștințele copiilor despre ei înșiși, familie, cultură, mediul lor și comunitate. Există numeroase beneficii, cum ar fi:

Dezvoltarea limbajul și abilităților cognitive. Datorită tipurilor de activități de la grădiniță, copiii mici sunt expuși unui mediu interesant prin care își îmbunătățesc vocabularul și deprinderile de conversație. Educatorii sunt cei care contribuie la dezvoltarea abilităților prin joacă și activități. Pe lângă abilitățile lingvistice, grădinița este mediul ideal pentru dezvoltarea abilităților cognitive ale unui copil prin activitățile practice care le stimulează mintea.

Contribuie la dezvoltarea socială și emoțională. La fel de importantă ca dezvoltarea cognitivă, copiii sunt învățați să-și dezvolte abilitățile sociale și emoționale. Acestea oferă copiilor oportunități de a construi prieteni și de a avea interacțiuni sănătoase cu ceilalți oameni din jurul lor. Copiii învață să-și gestioneze emoțiile și să rezolve singuri conflictele.

Un mediu sigur pentru explorare. Educația timpurie oferă copiilor un cadru sănătos pentru încurajarea curiozității și a explorării. Grădinița oferă cadrul pentru folosirea jocului și a creativității. Cu atât mai mult, existența unui mediu nou, departe de casă, îi poate ajuta pe copii să-și dezvolte încrederea și să-ți descopere identitatea. Ca parte a independenței în creșterea copilului, aceștia dezvoltă abilități cheie de autoreglare între vârsta de trei și cinci ani.

Sprrijină tranziția de la grădiniță la școală. Educația timpurie sprijină tranziția copilului către următoarea etapă prin activități specifice, integrându-l în comunitate. Tocmai

de aceea, este de subliniată importanța activităților de grup la grădiniță, fiind un element esențial în trecerea de la educația timpurie, la mediul școlar.

Importanța jocului la grădiniță. Jocul nu implică doar distracție și divertisment, ci este o nevoie de bază pentru dezvoltarea copilului. Specialiștii în educație au vorbit despre joc ca fiind un instrument valoros pentru a antrena mintea copilului și pentru a-l pregăti pentru viața de adult. Prin joc, copiii descoperă lumea din jurul lor și își dezvoltă abilitățile și pasiunile, își formează o imagine asupra lumii. Pe măsură ce copiii se joacă, ei explorează proprietățile obiectelor și fenomenelor, extrăgând informații valoroase despre mediul lor. Aceste experiențe le permit să descopere tipare și scheme, să rezolve probleme și să își planifice următorii pași, ceea ce contribuie la dezvoltarea gândirii, atenției și memoriei lor. Jocul interactiv, fie cu colegii sau cu adulții, încurajează dezvoltarea abilităților sociale. Prin activități ludice, copiii își extind vocabularul și își perfecționează abilitățile de comunicare non-verbală. Își fac prieteni noi și învață să împărtășească și să coopereze, punând în practică primele lor strategii de rezolvare a conflictelor. Încep să înțeleagă cum funcționează lumea adulților imitându-le atitudinile și comportamentele, ceea ce îi ajută să-și însușească normele sociale. Nu în ultimul rând, jocul în educația timpurie este un pilon esențial pentru dezvoltarea emoțională. Datorită activităților ludice, copiii învață să exprime și să gestioneze stări precum frustrarea, anxietatea sau furia. În plus, jocul este o sursă de emoții pozitive care îi face să se simtă bine cu ei înșiși, punând bazele unei stime de sine puternice. Tocmai de aceea, mediul de joacă la grădiniță este extrem de important pentru dezvoltarea copiilor.

Copilaria este o etapă extrem de delicată, în care are loc dezvoltarea personalității celui mic. Este cu atât mai important cu cât s-a demonstrat că cele mai multe dintre problemele adulților își au originea în aceasă etapă a vieții. Dezvoltarea personalității este rezultatul atributelor cognitive, emoționale, motivaționale și temperamentale care determină viziunea copilului despre sine, despre lumea sa și despre viitor. În cadrul acestui mediu de educație timpurie, cel mic va continua să dezvolte o gamă largă de abilități, de la cele fizice, sociale, emoționale, de limbaj și alfabetizare, până la abilitățile de gândire-cognitive. Rolul educatorilor devine tot mai important pentru dezvoltarea elementelor care țin de personalitatea copilului. Un bun educator va fi empatic și va încuraja copilul să exploreze și să descopere lumea din jurul său, păstrând limite sănătoase și învățându-l ce înseamnă apartenența la un grup.

După prima parte a educației timpurii (doi-paru ani), urmează o perioadă foarte intensă și utilă pentru dezvoltarea copilului și pentru pregătirea acestuia pentru școală. Etapa grupelor

mijlocii și mari este perioada în care preșcolarul învață abilitățile sociale necesare pentru a se juca și a lucra cu alți copii. Pe măsură ce crește, capacitatea lui de a coopera cu un număr mai mare de colegi, crește. Rolul pe care educația timpurie îl joacă în pregătirea copilului pentru școală este extrem de important. Interacțiunile din primii ani de copilărie vor stimula creșterea și dezvoltarea creierului, îndrumându-i pe copii să învețe în ritmul lor și să fie cât mai bine pregătiți pentru următorul pas de a merge la școală.

Mediul dintr-o clasă de grădiniță oferă oportunități stimulatoare pentru a le susține învățarea și jocul. În spațiile de joacă, copiii învață să coopereze, să comunice, să descopere literele și cifrele, în timp ce imită experiențe din viața reală. Copii au nevoie de spații interesante, atât în interior, cât și în aer liber, pentru a învăța să-și controleze și să-și provoace abilitățile în curs de dezvoltare ale corpului. Mediile de clasă de grădiniță îi ajută pe copii să exploreze și să învețe în propriul ritm, de aceea joacă un rol important în stimularea pasiunii copiilor pentru învățare și explorare, cum ar fi:

Desemnează un loc dedicat pentru fiecare activitate. Chiar dacă sala de curs nu este neapărat cea mai spațioasă, este important ca fiecare educator să încerce să dedice un loc pentru fiecare activitate. Acest lucru se poate realiza prin reorganizarea mobilierului de grădiniță în funcție de preocupare, pentru activitățile creative este indicat să existe un dulap de grădiniță pentru toate materialele necesare, pentru întâlnirile de dimineață și momentele de lectură, educatorii pot amenaja un spațiu creativ, cu scaune de grădiniță sau pernuțe colorate. Chiar dacă este un simplu colț din sala de clasă, cu articole de prezentare precum un flipchart sau un panou de plută, delimitarea scopului îi va ajuta pe copii să înțeleagă ideea de program.

Încurajează independența și creativitatea copiilor. Grădinița este mediul ideal pentru ca cei mici să învețe să se descurce singuri. Cel mai bun mod de a realiza acest lucru este depozitarea materialelor pe rafturi joase, deschise. Acest lucru le permite copiilor să vadă materialele disponibile, să facă o alegere și să returneze articolul fără sprijinul unui adult. Fie că este vorba de jucării sau materiale creative pentru culori și fișe pentru colorat, este important că existe un spațiu în care copilul poate avea acces la aceste elemente.

Integrarea în comunitate. Sala de clasă își are rolul său în integrarea copilului în noua comunitate din care face parte. Copilul se va obișnui să aibă locul său la masa de la grădiniță, să primească propriul pat de grădiniță și accesoriile aferente, precum și să învețe să împartă cu ceilalți jucăriile comune și să învețe să colaboreze în diverse activități de echipă. Decorarea sălii de clasă poate fi o provocare, dar cu puțină inspirație și grijă pentru toate aspectele

dezvoltării copilului, poate fi mediul perfect pentru cei mici. Rolul grădiniței în dezvoltarea copiilor este complex și esențial. Crearea unui mediu interesant pentru educația timpurie bazată pe empatie și explorare, pe joacă și curiozitate, presupune nu numai un educator pregătit și dedicat, ci și un mediu adaptat celor mici. Tocmai de aceea, amenajarea acestui spațiu trebuie să fie o prioritate pentru educatori și manageri, precum și un criteriu de selecție a grădiniței pentru părinți. În acest fel, copilul va putea beneficia de cel mai bun loc pentru dezvoltarea sa armonioasă.

BIBLIOGRAFIE:

- Ezechil, Liliana, Păși Lăzărescu, Mihaela, *Laborator preșcolar*, Ed. V&I INTEGRAL, București, 2002;
- Niculescu, Rodica, *Pedagogie preșcolară*, Ed. Pro Humanitate, București, 1999;
- Tomșa, Ghe., *Psihopedagogie preșcolară și școlară*, M.E.C, București, 2005;
- Vrășmaș, Ecaterina Adina, *Educația copilului preșcolar*, București, Ed. Pro Humanitate, 1999;

Curriculum-ul și abordările lui

Prof. Marcoșanu Iuliana- Școala Gimnazială nr.37 Constanța

1. Provocări în implementarea noului curriculum

Implementarea curriculumului bazat pe componente ridică o serie de provocări managerilor unităților de învățământ. Directorul fiind coordonatorul procesului de implementare a politicilor educaționale elaborate la nivel național.

Printre aspectele care au solicitat o implicare și atenție sporită pot enumera:

- Durata extinsă de formare a cadrelor didactice
- Nu toate cadrele didactice au parcurs stagiile de formare din perspectiva abordării curriculare centrate pe competențe sau au fost reticente să participe la astfel de cursuri, aici directorul a trebuit să intervină pentru a găsi soluții.
- Manualele școlare au fost tipărite cu întârziere. Dar la nivelul școlii din care fac parte prezenta video-proiectorilor și PC în toate sălile de clasă au fost suport pentru profesori.
- Formarea și dezvoltarea competențelor generale presupun lucrul în echipă, uneori implică dezvoltarea unor activități transcurriculare, astfel profesorii din cancelarie trebuie să colaboreze pentru a avea rezultate optime, iar colaborarea este impulsionată de activitatea managerului.
- Provocarea prezentă o reprezintă pentru noi dezvoltarea unor abilități practice fără a avea la îndemână o dotare corespunzătoare din perspectiva unor laboratoare de științe. Astfel, echipa managerială trebuie să găsească soluții pentru a pune la dispoziția cadrelor didactice materialele didactice necesare.
- O provocare importantă este și echilibrarea ofertei CDS între dorințele elevilor, părinților și resursele umane de care dispune unitatea de învățământ

2. Coordonarea procesului de elaborare a strategiei curriculare a școlii

Planul managerial al directorului a trasat patru obiective principale din perspectiva curriculumului:

1. Implementarea curriculumului național pe principii de calitate.
2. Individualizarea ofertei educaționale a școlii.

3. Centrarea demersurilor asupra calității actului educational.
4. Îndeplinirea standardelor privind monitorizarea finalităților prin examene naționale și evaluări periodice.

Aceste obiective au fost urmărite și de planul managerial al Comisiei pentru curriculum și dezvoltate cu următoarele acțiuni:

- a) Coordonarea între diferite discipline, rezolvarea „conflictelor de prioritate” între reprezentanții ariilor curriculare privind curriculum-ul la decizia școlii.
- b) Se asigură elaborarea corectă a schemelor orare, în spiritul programului cadru și relaționat cu elementele C.D.Ș.
- c) Se asigură aplicarea Planului-cadru de învățământ într-o ofertă educațională individualizată, prin integrarea schemelor orare aprobate.
- d) Se face cunoscută elevilor și părinților oferta de teme/discipline opționale și extinderi pentru anul școlar 2022-2023.
- e) Se aprobă oferta de curriculum la decizia școlii pentru anul școlar 2022-2023.
- f) Se asigură abilitare și consultanță cadrelor didactice în probleme de curriculum.
- g) Se procură documentele curriculare oficiale, manualele și auxiliarele curriculare.
- h) Se acordă sprijin pentru cunoașterea prevederilor Planului-cadru de învățământ pentru clasele CP și I-VIII, a documentelor curriculare oficiale, a Regulamentului de organizare și funcționare a unităților din învățământul preuniversitar
- i) Se aduce la cunoștință cu elevii și părinții acestora conținutul legislației școlare de interes imediat și de perspectivă.
- j) Se urmărește cunoașterea metodologiei organizării evaluării naționale și a admiterii în licee a standardelor și criteriilor de evaluare.
- k) Se va actualiza colecția de documente privind legislația școlară – legi, ordonanțe ME, precizări ISJ.
- l) Se vor elabora și aproba documentele de planificare/proiectare didactică.
- m) Se asigură respectarea de către toate cadrele didactice în demersurile de proiectare și evaluare a cerințelor programelor, a obiectivelor stabilite la activitățile metodic-științifice pe discipline.

- n) Orientează activitatea comisiilor metodice și a colectivelor de catedră spre utilizarea cu eficiență sporită a strategiilor didactice activ-participative, a materialului didactic, a timpului lecției pentru tratarea diferențiată a elevilor și a metodelor alternative de evaluare.
- o) Se acordă sprijin pentru realizarea planificării/proiectării conținuturilor și a unor lecții de calitate profesorilor stagiați, se va monitoriza parcurgerea ritmică și de calitate a conținuturilor, se vor desemna profesorii mentori pentru debutanți. Se va efectua controlul parcurgerii materiei și al ritmicității notării/evaluării, al completării cataloagelor.
- p) Se va urmări practicarea acelor forme de organizare a clasei care să permită învățarea spontană, în clasă.
- q) Se urmărește modul de derulare a programelor de pregătire suplimentară și recuperatorie, în mod deosebit la clasele de început și sfârșit de ciclu.
- r) Se acordă sprijin și consiliere în vederea conlucrării optime a membrilor consiliilor claselor în scopul îmbunătățirii prestației didactice.
- s) Se vor valoriza inițiativele valoroase, inovațiile cadrelor didactice în scopul motivării pentru studiu a elevilor și asigurării progresului școlar.

3. Organizarea procesului de implementare a curriculumului la nivelul școlii

În învățământul gimnazial putem identifica un număr în creștere a elevilor din categoria CES. O primă provocare este identificarea corectă a tulburărilor cu care se confruntă acești elevi și conștientizarea părinților despre necesitatea intervenției timpurii pentru a putea corecta și recupera rămănerile în urmă în ceea ce privește dezvoltarea copiilor. Astfel la nivelul unității noastre încercăm să urmăm următoarele etape:

- Cadrul didactic coordonator al clasei (învățător, diriginte) observă elevul și identifică pe baza rezultatelor testelor, atitudinilor și comportamentului în spațiul școlar eventuale dificultăți de adaptare la cerințele nivelului de studiu. Solicită sprijinul consilierului școlar;
- Consilierul școlar observă elevul în cadrul unor activități derulate cu întreg colectivul de elevi și invită părinții la cabinetul de consiliere pentru o evaluare individuală;
- Au fost situații când părinții au avut rețineri să dea curs invitației, dar au răspuns pozitiv în momentul în care invitația a fost formulată în scris și validată de conducerea școlii;

- Dacă dificultățile de învățare depășesc cadrul de responsabilitate al consilierului școlar se recomandă o anamneză realizată de un specialist și apoi orientarea către comisia de evaluare în vederea obținerii certificatului de orientare școlară.
- În baza certificatului de orientare școlară echipa cadrelor didactice elaborează planul de intervenție personalizat. Pentru putea realiza planificări adaptate în conformitate cu cerințele elevilor noștri toate cadrele didactice titulare au parcurs, la inițiativa și cu finanțarea din bugetul de bază, un stagiu de formare privind adaptarea curriculara furnizat de CJRAE Cța.
- În funcție de PIP se realizează fișele de lucru și sarcinile de învățare adaptate elevului cu CES
- Pentru a veni în sprijinul integrării acestor elevi în școală se realizează numeroase activități extrașcolare sub titulatura „O zi pentru fiecare” .
- Un aspect important este implicarea familiei elevului în activitatea derulată în spațiul școlar și consilierea permanentă a acestora. De multe ori părinții având o mare nevoie de dialog și înțelegere.
- Întreg demersul necesită răbdare, implicare, muncă în echipă și atunci când este deschidere și comunicare corectă din partea tuturor (părinți-cadre didactice-comunitate școlară) rezultatele sunt vizibile și ne bucurăm când reușim să orientăm corect elevii către o treaptă superioară .

4. Valorificarea datelor colectate în procesul de monitorizare și de evaluare a procesului de implementare a curriculumului.

Promovarea bunelor practici

Având în vedere necesitate dezvoltării competenței de „Comunicare în limba maternă” prin care absolventul de gimnaziu se angajează într-un dialog proactiv , își exprimă opiniile, ideile sau sentimentele prin mesaje verbale sau scrise, adaptate situațiilor de comunicare în care este implicat, pe baza propriilor experiențe sau pornind de la ceea ce a ascultat/citit la nivelul unității școlare din care fac parte am stabilit în echipă profesorii de limba română și profesorul de geografie să utilizeze la nivelul clasei a VII-a textul romanului „ Copiii căpitanului Grant” de Jules Verne.

Elevii primesc această lectură suplimentară având la dispoziție o unitate de timp. Apoi la clasă în timpul orelor de limba română sunt realizate exerciții care vizează dezvoltarea următoarelor competențe specifice:

- Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse

- citirea unei varietăți de texte literare sau nonliterare, demonstrând înțelegerea sensului acestora

· Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse

· Exprimarea, în scris, a propriilor opinii și atitudini

- utilizarea corectă și nuanțată a categoriilor semantice învățate

- organizarea secvențelor textuale în funcție de o cerință specifică

În aceeași perioadă de timp în cadrul orelor de geografie sunt realizate activități de învățare care pornind de la aceeași lectură sunt urmărite a fi dezvoltate competențele specifice disciplinei:

· Prezentarea realității geografice utilizând mijloace și limbaje specifice

- Precizarea, în cuvinte proprii, a sensului termenilor geografici identificați în contexte diferite

· Raportarea realității geografice spațiale și temporale la reprezentări cartografice

· Studiarea spațiului geografic realizând conexiuni cu informații dobândite la alte discipline școlare

Elevii percep astfel mai ușor utilitatea activităților derulate în cadrul școlar, și parcurg lecturile suplimentare fără să mai acuze o supraîncărcare a timpului pentru că fiecare cadru didactic ar solicita un număr mai mare de lecturi.

Rolul profesorului-lider în atingerea performanței școlare

Prof. Marcoșanu Iuliana- Școala Gimnazială nr.37 Constanța

Profesorul, în rolul său de lider, este unul dintre elementele cheie în școală, rolul său fiind de primă importanță în creșterea standardelor și promovarea imaginii de școală eficientă. Liderii educaționali joacă un rol esențial în influențarea climatului, a atitudinii și a reputației școlii în care își desfășoară activitatea. Școlile bune sunt conduse de lideri de succes.

În mediul educațional, liderul deține cheia succesului. Se discută tot mai mult despre schimbările majore care se impun în sistemul educațional, începând cu organizarea și conducerea școlilor. Nu este ușor să fii profesor eficient într-o școală prost condusă. În schimb, o bună cooperare între profesori și liderul educațional ajută la construirea imaginii unei școli bune. De calitățile liderului depinde, în cea mai mare parte, eficiența organizației. Liderul trebuie să conducă manifestând înțelegere și considerație pentru profesori, școală, elevi și părinți. El este cel care stabilește scopuri, ia decizii și propune planuri de remediere. El este cel care implică toate resursele necesare pentru un viitor mai bun al școlii. El este cel care poate motiva atunci când din punct de vedere material profesorii nu mai sunt motivați. El este cel care stinge conflicte și găsește soluții pentru problemele școlii. Este sprijin și călăuză pentru oamenii școlii, personal, elevi, părinți. Stilul său de a conduce este hotărâtor pentru bunul mers al unității conduse. Cel care conduce trebuie să aibă abilitatea de a inspira încredere, suport moral și material oamenilor care au nevoie de acesta în vederea realizării scopurilor majore ale unității în care își desfășoară activitatea.

„*Arta de a conduce se învață zilnic, nu într-o singură zi*”. Este necesar ca un bun lider să aibă perseverență, să fie determinat, cooperant și să aibă o strategie de a-și construi, în timp, o personalitate de conducător.

O caracteristică definitorie a liderului educațional, necesară pentru a conduce, o constituie empatia, dezvoltarea unei bune comunicări cu ceilalți, puterea de a influența. Acesta trebuie să fie înțelegător cu cei din jurul său, să asculte întotdeauna ce au ceilalți de spus, să încurajeze libera exprimare, să recunoască anumite performanțe și să le stimuleze, să ofere răspunsurile la timp, să pună întrebări atunci când este cazul și să fie mereu echidistant. Echilibrul în activitatea de management este garanția succesului. Liderul are atât dreptul, puterea, autoritatea, cât și abilitatea de a impune și de a influența. Capacitatea sa de a influența este determinată de trăsături precum inteligența, temperamentul, caracterul și cunoștințele liderului. Un lider este persoana centrală, cea mai influentă, adaptabilă, realistă, care își asumă riscuri, are o gândire logică și clară, fiind capabil să îi motiveze pe cei lângă

care lucrează. Dealtfel, liderul eficient manifestă responsabilitate pentru trei domenii de interes: sarcină, echipă și individualitate. El are o atitudine smerită, nu este nici mândru, nici autoritar, atrage loialitatea și entuziasmul celorlalți prin carisma și curajul său, oferă încredere și exemplu personal. Motto-ul liderului eficient poate fi: „A ști să conduci nu înseamnă a ști să domini, ci a ști să convingi oamenii să muncească pentru un scop comun.” Conducerea eficientă implică în primul rând abilitatea liderului de a transmite echipei, entuziasmul, viziunea și intențiile sale, și o bună comunicare și relaționare a acestuia cu membrii organizației.

Liderul modern nu este un lider autoritar, care se bazează pe puterea și autoritatea de care dispune, ci este un lider care respectă oamenii, care îi încurajează, îi ajută să se dezvolte și să progreseze. Liderul educațional scoate la lumină calități pe care ceilalți (elevi, colegi) nu le cunosc.

Om, specialist și educator, liderul educațional este persoana cea mai influentă dintr-un colectiv, este „polul” în jurul căruia gravitează întreaga colectivitate. El este cel care reușește să însuflească și celorlalți entuziasmul de a munci pentru a obține cele mai bune rezultate, de a face lucrurile bine, dând dovadă de principii morale solide și comportament etic pe măsură. Liderii veritabili sunt cei care înțeleg ce înseamnă munca din greu, sacrificiul pentru îndeplinirea unui obiectiv, integritatea și dedicarea totală. Dacă vorbim despre educație la standarde înalte, atunci fiecare profesor trebuie să devină un lider veritabil, atât în cadrul colectivului didactic, cât și în fața grupului de elevi.

Profesorul ca manager și lider al clasei se bazează pe valori

Aceasta deoarece valorile stau la baza profesiei didactice, ele ghidând profesorii în luarea deciziilor privind o bună gestionare a clasei de elevi în timpul desfășurării activităților didactice. Prin atitudinea și comportamentul lor, profesorii, apelând la valori, îi influențează pe elevi în reușita școlară și în reușita în viață. Ei constituie adevărate modele pentru elevii pe care îi îndrumă și îi coordonează. Valorile pe care trebuie să le transmitem elevilor noștri se bazează pe multe calități ale personalității umane. Dintre acestea amintim: bunăvoință, echitate, învățare bazată pe cooperare, colaborare, empatie, respect, autonomie, integritate, punctualitate, stimă de sine, autenticitate.

Profesorul ca manager și lider al clasei se bazează pe comunicare și relaționare

Astfel, învățarea și practicarea unei comunicări eficiente constituie cheia succesului și a reușitei. Foarte mulți manageri (declarați doar!) au impresia că atunci când transmit anumite informații au comunicat ceva. În educație, un bun profesor verifică prin feedback dacă a comunicat cu elevii săi. Trebuie să ne asigurăm tot timpul că mesajul nostru a ajuns la inima și mintea elevului, că acesta l-a înțeles și poate, la rândul lui să îl explice și să îl folosească în alte împrejurări în care soluționează anumite probleme. Comunicarea și relaționarea duc la instaurarea unui climat de siguranță în clasă și la raporturi educaționale de calitate, care influențează pozitiv procesul de învățare și dezvoltare a personalității elevilor.

Profesorul ca manager și lider al clasei se bazează pe organizare

Profesorul ca bun manager al clasei trebuie să își organizeze colectivul de elevi folosind strategii specifice care să instaureze un climat propice învățării eficiente. Profesorul ca bun organizator al procesului de învățare stabilește reguli împreună cu elevii săi și le comunică. Dacă elevii află ce se așteaptă de la ei, vor acționa ținând cont de aceste așteptări privind conduita, disciplina, respectul celorlalți etc. Pentru a folosi timpul în favoarea elevilor care trebuie să învețe și să își ducă la bun sfârșit sarcinile date, profesorul trebuie să transmită clar ceea ce elevii au de făcut, trebuie să le acorde timpul necesar, anunțând planul activității, tipul de rezolvare a sarcinilor și ceea ce urmează să se întâmple pentru a dobândi anumite comportamente sau capacități. O bună organizare se referă și la: amenajarea sălii de clasă, a spațiului de învățare, a materialelor didactice, a mijloacelor de învățământ pe care le folosim, toate încadrate într-un ambient plăcut și flexibil. Elevii trebuie să se simtă în siguranță, să își poată folosi libertatea de acțiune, să își dezvolte autonomia în acțiunile lor.

Profesorul ca manager și lider al clasei se bazează pe observarea sistematică a grupului clasă

Fie că predăm folosind metode clasice de predare ca prelegerea, explicația sau conversația, fie că abordăm metode moderne de predare-învățare prin cooperare, lucru în echipă, problematizare, metoda de învățare prin proiecte, studiu de caz, joc de rol, portofoliul didactic, învățare prin utilizarea instruirii asistate de calculator, în cadrul sistemului educațional informatizat, respectiv utilizarea aplicațiilor Web, pentru a dezvolta eficacitatea acțiunilor, trebuie să ne adaptăm nevoilor elevilor. Elevii vor fi atenți și se vor angaja în rezolvarea sarcinilor dacă profesorul va ști să le asigure condițiile necesare unei implicări și participări bine organizate. Observarea sistematică a grupului și a fiecărui elev va fi practică pentru a lua cele mai bune decizii și a menține cu ajutorul lor un climat propice învățării. Un profesor eficient derulează activitățile în evoluția lor și are viziunea grupului, chiar dacă va lucra cu fiecare elev în parte, frontal sau pe echipe.

Profesorul ca manager și lider al clasei se bazează pe motivație

Componenta motivațională este foarte importantă, în condițiile actuale de mare diversitate a clasei de elevi. Un bun profesor trebuie să fie și un bun manager-lider al clasei, care să-i motiveze pe elevi pentru învățare și pentru formarea competențelor necesare formării personalității. Cu alte cuvinte, un bun profesor este acela care deține competențe profesionale în domeniul de specialitate, în domeniul psihopedagogic, dar și al calităților umane și al managementului clasei de elevi.

Un exemplu elocvent al rolului profesorului în organizarea și asigurarea unui climat propice învățării îl reprezintă impunerea unor REGULI la nivelul clasei care descriu comportamentele așteptate, recompensele și repercusiunile negative datorate încălcării acestora. În acest caz avem de a face cu învățătorul sau dirigintele clasei.

Individual sau în echipă, elevilor li se atribuie responsabilități, sarcini, care sunt, de obicei „responsabilități ferme și pe termene precise”. Acestea vizează organizarea colectivului de elevi, menținerea disciplinei, verificarea îndeplinirii responsabilităților împărțite elevilor, evaluarea curentă a activității de învățare.

Din descrierea responsabilităților ce revin elevilor dintr-o clasă de gimnaziu din școala noastră rezultă complexitatea gestionării clasei de elevi: „Fiecare elev are o responsabilitate încă din prima zi când se semnează procesul-verbal de protecție a muncii. Lunar, rolurile sunt schimbate, așa încât fiecare să se simtă important și să cunoască pe propria piele ce înseamnă să ... Ca responsabilități: închiderea-deschiderea ferestrelor, udatul florilor, aprinderea-închiderea luminii; afișarea noutăților la avizierul clasei; curățenia; aprovizionarea, de la administrație, cu material didactic pentru fiecare disciplină, marker și burete; aprinderea computer-ului și a retroproiectorului; serviciul la nivel de palier și în cadrul clasei; secretarul și șeful clasei; președintele Consiliului elevilor la nivel de clasă; responsabilul cu disciplina; responsabili (2 elevi) cu corn-lapte; responsabil- oglinda clasei etc.”

De asemenea, actele de indisciplină sunt analizate împreună cu toată clasa, care, prin această metodă, se dezice de astfel de comportamente.

La începutul anului școlar se discută cerințele în ce privește obiectul de predare, exigențele și modalitățile de evaluare. Celelalte aspecte se evaluează pe parcurs, în funcție de nivelul, nevoile și cerințele clasei. Dacă se constată un nivel mai înalt al capacităților elevilor, cerințele vor fi mai ridicate. Pe parcursul activității, se desfășoară un dialog permanent profesor-elevi, se revine cu explicații în ce privește regulile stabilite și conținutul lecției. Explicațiile sunt oferite atât clasei ca grup, cât și individual, în funcție de situație. Regulile din acest exemplu, centrate pe comunicare, sunt parte a unui stil pedagogic empatic, cu rol pronunțat de modelare.

Comunicarea cu elevii se poate desfășura și dincolo de disciplină, în funcție de disponibilitatea elevilor (totuși, nefiind dirigintă, este mai redusă). Se discută cu elevii și despre faptul că profesorul poate greși uneori sau nu poate fi total disponibil pentru ei, fiind supus, ca oricine, și altor influențe, iar copiii nu sunt responsabili de acest fapt.

Iată câteva enunțuri referitoare la regulile clasei: • Respectă-i pe cei din jurul tău! • Să fim întotdeauna zâmbitori și prietenoși! • Să ne ajutăm colegii! • Să păstrăm clasa curată! Să avem grijă de bunurile clasei! • Nu vă bateți în pauză! • Nu mâncați gumă în timpul orelor! (ultimele două exemple apelează la formulări negative, nu întotdeauna recomandabile).

Un alt aspect al asigurării cadrului propice desfășurării orelor de curs se referă la recompensele și sancțiunile administrate elevilor. Recompense: comunicarea verbală/scrisă adresată părinților; evidențierea în fața Consiliului profesoral etc. Sancțiuni: muștrare verbală sau scrisă; scăderea notei; rămânerea în clasă la pauză ș.a. Sancțiunea poate îmbrăca o formă apropiată de cea a suportării de către elev a consecințelor logice ale propriilor fapte. Dacă, de exemplu, regula este „Eu păstrez curățenia!”, sancțiunea se poate prezenta în două variante: curățenia în clasă timp de câteva zile; strângerea hârtiilor din curtea școlii pe parcursul a câteva zile.

Orice experiență școlară, orice interacțiune profesor-elevi în cadrul clasei are și efecte de natură morală asupra elevilor, încât am putea spune că educația în spiritul regulilor și educația morală merg împreună. Dar trebuie să știm la ce fac referire regulile școlare, ca să știm ce și cum formăm sau sancționăm. E vorba mai mult de codificarea unor convenții sociale în perimetrul vieții școlare, de limitele de permisivitate necesare bunei desfășurări a procesului instructiv-educativ.

În concluzie, se impune o schimbare de mentalitate și e nevoie de lideri veritabili, lideri angajați față de școală, față de organizație. Cunoașterea și reprezentarea unui profil deziderabil al liderului educațional devine un imperativ în școală, azi. Profesorii trebuie să fie percepuți ca lideri ai propriei activități, lideri ai clasei de elevi, lideri ai procesului de dezvoltare personală și organizațională, fără axare pe o ierarhie de poziții. Orice profesor interesat de schimbare și dezvoltare poate fi lider, fără deosebire dacă are sau nu o funcție ierarhică.

ÎMPĂRTĂȘIREA PRACTICILOR MULTICULTURALE ȘI DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR CHEIE EUROPENE

Silvia Mareș, Colegiul Național Pedagogic „Constantin Cantacuzino” Târgoviște

Acreditat să implementeze proiecte Erasmus+, în domeniul VET și educație școlară, Colegiul Național Pedagogic „Constantin Cantacuzino” Târgoviște oferă beneficiarilor experiențe autentice de educație și formare pentru un spirit liber, independent, proactiv și creează contextul transferului și al recunoașterii rezultatelor învățării.

Colegiul Național Pedagogic "Constantin Cantacuzino" se remarcă printr-o misiune clară și ambițioasă: împărtășirea practicilor de succes, multiculturale, centrate pe cultivarea creativității și atingerea întregului potențial. Această viziune se aliniază perfect cu una dintre țintele strategice de dezvoltare a instituției de a corela competențele educaționale cu competențele-cheie europene prin transferul experiențelor din proiectele europene și internaționale implementate în școala noastră. În acest context, proiectul Erasmus+ „CDȘ 2020+”, numărul 2023-1-RO01-KA121-VET-000148133, finanțat de Uniunea Europeană și implementat în perioada 01.06.2023 – 31.08.2024, devine un exemplu concret al modului în care aceste obiective sunt atinse.

Proiectul „CDȘ 2020+” a avut ca scop principal dezvoltarea competențelor de proiectare a cursurilor opționale bazate pe problematica geopolitică actuală, la cel puțin 50% dintre elevii și profesorii VET, până în septembrie 2024. Acest obiectiv ambițios a fost realizat prin implicarea unui grup țintă divers, format din 173 de elevi de la profilul pedagogic, specializarea învățător-educatoare, 94 de elevi de la specializarea educator-puericultor, 109 elevi de la profilul real, specializarea matematică-informatică și 58 de profesori VET. Beneficiarii direcți ai proiectului au fost 27 de elevi din clasele a IX-a, a X-a și a XI-a, care au participat la stagii de practică cu durata de două săptămâni în Turcia, Spania și Malta, 2 profesori metodiști, care au participat la job shadowing la o școală din Malta, respectiv 52 de profesori prezenți la atelierile de formare susținute de 2 experți invitați din Bulgaria.

Stagiile de practică au fost esențiale în atingerea obiectivelor proiectului. De exemplu, primul obiectiv a vizat dezvoltarea gândirii algoritmice în contexte variate de programare a roboților reali sau virtuali la minimum 50% dintre elevii de la specializarea matematică-informatică, până la sfârșitul anului școlar 2023 – 2024. Elevii au reușit să dezvolte 9 aplicații practice care valorifică conexiunea dintre roboți, viață și societate. Aceste rezultate demonstrează nu doar îmbunătățirea abilităților tehnice ale elevilor, ci și capacitatea lor de a integra tehnologia într-un context social și educațional relevant sau chiar în câmpul muncii.

Al doilea obiectiv al proiectului a urmărit dezvoltarea la minimum 50% dintre elevii de la profilul pedagogic și profesorii VET a competențelor de elaborare a unei oferte educaționale racordate la realitatea geopolitică actuală, până la sfârșitul anului școlar 2023 – 2024. În acest sens, profesorii VET, în colaborare cu elevii de la specializarea învățător-educatoare, au elaborat un ghid metodologic pentru implementarea a șase opționale care vizează tematici precum: incluziune și diversitate, schimbări climatice, valori UE, cetățenie democratică, robotică și smart house. Această realizare evidențiază capacitatea școlii de a răspunde provocărilor educaționale moderne printr-o ofertă curriculară relevantă și actualizată.

Pe termen mediu și scurt, rezultatele proiectului au fost notabile. Oferta CDS 2024-2025 a fost actualizată, fiind acum mai bine aliniată cu nevoile de învățare ale elevilor. De asemenea, ghidul metodologic elaborat reprezintă un instrument valoros pentru implementarea programelor de curs opțional care abordează problematica geopolitică actuale. Prin organizarea a minimum trei ateliere de formare și webinarii pentru diseminarea experiențelor de succes, școala a reușit să împărtășească bunele practici și să contribuie la dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și a elevilor.

Impactul proiectului la nivel organizațional a fost semnificativ. În primul rând, proiectul a promovat o viziune inovativă care a accentuat caracterul formativ al activităților specifice, precum practica pedagogică a elevilor care devin învățători sau educatoare sau pregătirea profesională a celor care se califică în programare. În al doilea rând, interacțiunea dintre grupul țintă și ceilalți elevi și profesori s-a intensificat, contribuind la crearea unui climat motivant de relaționare interpersonală și profesională.

La nivelul comunității, rezultatele proiectului au consolidat poziția colegiului ca o instituție valoroasă, recunoscută pentru bunele practici în domeniul didacticii și psiho-pedagogiei. Prestigiul școlii în comunitatea locală și în rândul liceelor pedagogice din țară a crescut, deschizând calea pentru noi parteneriate și proiecte comune cu instituții similare din țară și din Europa. De asemenea, proiectul a contribuit la o mai bună cunoaștere a valorilor europene și a importanței implicării în proiecte internaționale. Nu în ultimul rând, parteneriatele internaționale dezvoltate în cadrul proiectului au fost valorificate în activitățile de practică pedagogică, oferind oportunități de transfer de bune practici și inovare în educație. Diferențele dintre sistemele educaționale ale partenerilor au fost transformate în oportunități de învățare și adaptare, contribuind la dezvoltarea unui cadru educațional mai divers, incluziv.

În concluzie, valorificarea experiențelor din proiectele Erasmus+ la Colegiul Național Pedagogic "Constantin Cantacuzino" a avut un impact profund asupra întregii comunități școlare. Proiectul „CDS 2020+” a demonstrat cum experiențele internaționale și colaborarea multiculturală pot fi integrate în curriculumul național pentru a dezvolta competențele cheie europene, contribuind astfel la formarea unei generații de profesori și elevi pregătiți să facă față provocărilor globale.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cuciureanu, C., **Proiectele Erasmus+: Impact și valori educaționale**, Editura Universitară, București, 2022.
2. Dumitrescu, M., **Dezvoltarea competențelor în context european: Ghid metodologic pentru cadre didactice**, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2021.

IMPACTUL BULLIYNG-ULUI ASUPRA PSIHICULUI COPILULUI

Prof. Marin Ionica, Grădinișă nr. 72, sector 5, București

Bullying-ul are un impact profund și de lungă durată asupra psihicului copilului, afectându-i dezvoltarea emoțională, socială și chiar cognitivă. Efectele pot varia de la simptome emoționale și comportamentale temporare până la probleme psihologice pe termen lung. Iată o analiză detaliată a modului în care bullying-ul influențează psihicul copilului:

1. Stres emoțional și anxietate

Copiii care sunt victime ale bullying-ului pot dezvolta un stres emoțional sever, manifestat prin simptome de anxietate, frică constantă și nesiguranță. Acești copii se pot teme să meargă la școală, să interacționeze cu colegii sau să participe la activități sociale. Anxietatea poate deveni cronică și poate duce la dezvoltarea tulburărilor de anxietate generalizată sau a tulburărilor de panică.

2. Depresie și stima de sine scăzută

Bullying-ul constant poate eroda stima de sine a copilului, determinându-l să-și piardă încrederea în sine și să dezvolte o imagine de sine negativă. Acest sentiment de nevalorizare poate duce la depresie, care se manifestă prin tristețe persistentă, lipsă de interes pentru activități, izolare socială și, în cazuri severe, gânduri suicidare. Studiile arată că depresia legată de bullying poate persista și în viața adultă.

3. Probleme de comportament

Bullying-ul poate determina copiii să adopte comportamente distructive, fie ca o formă de apărare, fie ca o modalitate de a face față stresului. Aceștia pot deveni mai agresivi, atât față de colegi, cât și față de membri ai familiei, sau pot începe să evite interacțiunile sociale. În alte cazuri, copilul poate adopta comportamente pasive, devenind extrem de retras și evitând complet conflictele.

4. Probleme de somn și sănătate fizică

Copiii afectați de bullying pot experimenta probleme de somn, inclusiv insomnie sau coșmaruri frecvente. De asemenea, bullying-ul poate declanșa simptome fizice, cum ar fi dureri de cap, dureri de stomac sau alte afecțiuni somatice care nu au o cauză medicală evidentă, dar care sunt legate de stresul psihologic.

5. Performanță academică scăzută

Un copil care este victima bullying-ului își poate pierde concentrarea la școală, ceea ce duce la o scădere a performanțelor academice. Frica de a merge la școală și preocuparea constantă față de hărțuirea suferită pot împiedica copilul să se concentreze asupra învățării și să participe activ la ore.

6. Tulburări de alimentație

Bullying-ul poate fi un factor declanșator pentru tulburări de alimentație, în special atunci când hărțuirea se concentrează pe aspectul fizic al copilului. Copiii pot dezvolta comportamente alimentare nesănătoase, cum ar fi restricționarea severă a alimentelor (anorexie) sau consumul excesiv de alimente (bulimie), ca răspuns la presiunile sociale și la bullying-ul legat de greutate sau aspect.

7. Izolare socială și dificultăți de relaționare

Victimele bullying-ului pot începe să evite situațiile sociale pentru a se proteja de hărțuire, ceea ce duce la izolare. Pe termen lung, acest comportament poate afecta capacitatea copilului de a-și dezvolta relații sănătoase și de încredere cu ceilalți, atât în perioada adolescenței, cât și la maturitate.

8. Riscul de auto-vătămare și comportament suicidal

În cazurile severe, bullying-ul poate duce la auto-vătămare sau chiar la suicid. Copiii care nu văd o cale de ieșire din situația de hărțuire pot recurge la gesturi extreme. Este esențial ca adulții să fie atenți la semnele de distress emoțional și să intervină prompt pentru a preveni aceste tragedii.

9. Trauma și tulburarea de stres post-traumatic (PTSD)

Experiențele intense și prelungite de bullying pot lăsa copilul traumatizat. Aceștia pot dezvolta simptome similare cu cele ale tulburării de stres post-traumatic (PTSD), cum ar fi flashback-uri, anxietate severă, iritabilitate și dificultăți de concentrare. Trauma poate persista ani de zile și poate necesita intervenție psihologică specializată.

Intervenție și suport

Pentru a contracara efectele bullying-ului asupra psihicului copilului, este esențială intervenția promptă din partea adulților: părinți, profesori și consilieri școlari. Copiii au nevoie de un mediu sigur în care să se simtă protejați și sprijiniți. Intervențiile psihologice, cum ar fi consilierea individuală, terapia cognitiv-comportamentală și dezvoltarea abilităților sociale, pot ajuta copilul să depășească traumele și să-și reconstruiască stima de sine.

Este important ca bullying-ul să fie recunoscut și tratat ca o problemă serioasă, cu potențial de a afecta profund dezvoltarea psihică și emoțională a copiilor, având implicații de lungă durată asupra vieții lor.

1. Educația și conștientizarea

Campanii de informare: Organizarea de campanii de conștientizare în școli pentru a educa elevii, profesorii și părinții cu privire la bullying, formele sale și efectele negative asupra copiilor.

Programe de educație emoțională și socială: Introducerea unor programe care să ajute copiii să înțeleagă și să gestioneze emoțiile, să dezvolte empatia și abilitățile de comunicare. Educația în domeniul inteligenței emoționale poate reduce tendințele de bullying și poate îmbunătăți relațiile dintre colegi.

2. Politici și reguli anti-bullying

✚ **Regulamente clare:** Școlile trebuie să adopte și să implementeze politici anti-bullying clare, cu reguli și consecințe bine definite pentru comportamentele de hărțuire. Aceste politici trebuie comunicate tuturor părților implicate, inclusiv elevilor, părinților și personalului școlii.

✚ **Zero toleranță pentru bullying:** Implementarea unei politici de toleranță zero față de bullying în școli, care să includă sancțiuni corespunzătoare pentru cei care încalcă regulile. Totuși, aceste sancțiuni trebuie însoțite de programe de reabilitare și educație pentru agresori.

3. Implicarea profesorilor și a personalului școlii

- ✦ **Formarea personalului:** Profesorii și personalul școlii trebuie să fie instruiți în recunoașterea semnelor de bullying și în modul de intervenție eficient. Acest lucru poate include cursuri de formare în managementul conflictelor și strategii de prevenire a bullyingului.
- ✦ **Monitorizarea constantă:** Este esențial ca profesorii și personalul să fie vigilenți și să monitorizeze comportamentele elevilor, în special în locurile unde bullying-ul este mai probabil să apară, cum ar fi curtea școlii, coridoarele sau în timpul pauzelor.

4. Suport psihologic pentru victime și agresori

- ✦ **Consiliere psihologică:** Victimele bullyingului au nevoie de consiliere psihologică pentru a face față stresului emoțional și pentru a-și reconstrui stima de sine. Este important ca aceste servicii să fie disponibile și accesibile în cadrul școlii.
- ✦ **Programe de reabilitare pentru agresori:** Agresorii nu ar trebui doar pedepsiți, ci și educați și sprijiniți în schimbarea comportamentului lor. Programele de reabilitare, care includ consiliere și educație privind empatia și relațiile sănătoase, pot ajuta la prevenirea recidivei.

5. Implicarea părinților

- ✦ **Comunicare între școală și familie:** Este esențial ca școlile să mențină o comunicare deschisă și constantă cu părinții, informându-i despre comportamentele copiilor lor, atât pozitive, cât și negative. Părinții trebuie să fie parteneri activi în prevenirea și combaterea bullyingului.
- ✦ **Educația parentală:** Părinții trebuie să fie educați în recunoașterea semnelor de bullying și în modalitățile de a sprijini copiii care fie sunt victime, fie sunt agresori. Programul de formare pentru părinți poate include instruirii privind comunicarea eficientă cu copiii și metode de disciplină pozitivă.

6. Promovarea unui mediu școlar pozitiv

- ✦ **Cultura de respect și incluziune:** Crearea unei culturi școlare bazate pe respect reciproc și incluziune poate descuraja bullying-ul. Școlile pot organiza activități care să promoveze colaborarea între elevi, cum ar fi proiecte de grup, cluburi școlare și competiții sportive.
- ✦ **Mediatori între colegi:** Programul de mediere între colegi poate fi o soluție eficientă. Elevii antrenați să acționeze ca mediatorii pot ajuta la rezolvarea conflictelor minore înainte ca acestea să escaladeze în bullying.

7. Intervenții rapide și eficiente

- ✦ **Răspunsuri imediate:** Atunci când bullying-ul este identificat, trebuie să existe un răspuns imediat și ferm. Este important ca toți elevii să înțeleagă că astfel de comportamente nu vor fi tolerate și că vor exista consecințe.
- ✦ **Sisteme de raportare anonime:** Elevii trebuie să aibă acces la mecanisme sigure și anonime prin care pot raporta incidente de bullying fără teama de represalii. Aceste sisteme pot include cutii de sugestii anonime sau aplicații online.

8. Implicarea comunității

- ✚ **Parteneriate comunitare:** Colaborarea cu organizațiile locale, asociațiile de părinți, poliția și alți parteneri din comunitate poate ajuta la prevenirea și combaterea bullyingului. Programele comunitare care promovează siguranța și bunăstarea copiilor pot completa eforturile școlii.

9. Intervenții legislative și politici publice

- ✚ **Legislație anti-bullying:** Guvernul poate juca un rol important prin implementarea unor legi clare anti-bullying care să impună școlilor să ia măsuri concrete în prevenirea și combaterea acestor comportamente.
- ✚ **Finanțare pentru programe anti-bullying:** Este esențial ca guvernele și autoritățile educaționale să aloce resurse financiare pentru programele anti-bullying, inclusiv pentru formarea personalului, consilierea elevilor și crearea unor campanii de conștientizare la nivel național.

10. Evaluare și monitorizare continuă

- ✚ **Evaluarea periodică a programelor anti-bullying:** Este necesar ca școlile să evalueze periodic eficacitatea programelor anti-bullying și să facă ajustările necesare. Aceasta poate include colectarea de feedback de la elevi, părinți și profesori, precum și monitorizarea incidentelor de bullying pentru a evalua progresul.

Concluzie

Eliminarea bullyingului necesită o abordare integrată, care să implice toți factorii din viața copilului: școala, familia și comunitatea. Prin implementarea unor strategii preventive și intervenții adecvate, bullying-ul poate fi redus semnificativ, creând un mediu sigur și sănătos pentru dezvoltarea copiilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. **Baban, A. (2013).** *Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere psihologică.* Editura ASCR.
2. **Chelcea, S. (2016).** *Psihologia mulțimilor și a grupurilor sociale.* Editura Polirom.
3. **Ioniță, I. (2014).** *Intervenția psihologică în școală: Strategii și tehnici.* Editura Trei.

PREDAREA STEAM VERSUS PREDAREA INTEGRATĂ

Prof. Ionica Marin, Grădinița nr 72, sector 5, București

Predarea STEAM și predarea integrată sunt două abordări educaționale care pun accentul pe interdisciplinaritate și pe dezvoltarea abilităților necesare pentru a face față provocărilor complexe din lumea reală. Totuși, există diferențe semnificative între ele în ceea ce privește focalizarea și metodele de implementare.

1. Predarea STEAM

STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) se concentrează pe integrarea disciplinelor științifice și artistice pentru a crea un cadru educațional care să sprijine gândirea critică, creativitatea și inovarea.

Caracteristici principale:

1. **Focus pe discipline specifice:** STEAM combină știința, tehnologia, ingineria, artele și matematica. Această abordare urmărește să dezvolte competențe în domenii cheie pentru carierele viitorului, în special în științele exacte și tehnologie.
2. **Aplicabilitate practică:** Predarea STEAM se axează pe aplicarea practică a cunoștințelor prin proiecte, experimente și activități care reflectă situații din lumea reală. Elevii lucrează adesea la proiecte interdisciplinare care le permit să exploreze probleme complexe printr-o abordare practică și creativă.
3. **Creativitate și inovație:** O componentă esențială a STEAM este integrarea artei, care încurajează creativitatea și gândirea divergentă. Astfel, elevii nu sunt doar pregătiți pentru domeniile tehnice, ci și pentru a gândi "outside the box".
4. **Pregătire pentru viitor:** Predarea STEAM este gândită pentru a pregăti elevii pentru locurile de muncă emergente care necesită competențe în tehnologie și știință, dar și abilități creative și de rezolvare a problemelor.

Avantaje:

- Pregătește elevii pentru cariere în domenii emergente.
- Încurajează creativitatea și inovația prin artele incluse în curriculum.
- Dezvoltă abilități practice și de rezolvare a problemelor.

Dezavantaje:

- Este resursă intensivă (necesită tehnologie avansată, laboratoare și materiale).
- Poate neglija alte domenii de cunoaștere, cum ar fi studiile umaniste, dacă nu este bine echilibrată.

1. Predarea Integrată

Predarea integrată este o abordare care reunește conținuturi din diferite domenii de studiu în cadrul aceleiași lecții sau unități, dar fără a se concentra exclusiv pe disciplinele STEAM. Scopul acestei abordări este să creeze o experiență de învățare mai coerentă și relevantă, în care elevii să înțeleagă cum se interconectează diferite domenii de cunoaștere.

Caracteristici principale:

1. **Interdisciplinaritate generală:** Predarea integrată nu este limitată la disciplinele STEAM. Ea poate include orice combinație de domenii, cum ar fi istoria, literatura, geografia și științele sociale, alături de știință și matematică.
2. **Abordare holistică:** Această metodă urmărește să creeze o imagine de ansamblu pentru elevi, ajutându-i să vadă cum diferite concepte și cunoștințe se leagă între ele. Elevii sunt încurajați să facă conexiuni între discipline și să aplice cunoștințele într-un mod global.
3. **Relevanță pentru viața reală:** Predarea integrată se axează pe relevanța învățării pentru viața de zi cu zi a elevilor. Elevii sunt adesea implicați în proiecte și activități care reflectă probleme reale, dar nu sunt neapărat legate de tehnologie sau știință.
4. **Flexibilitate curriculară:** Această abordare permite profesorilor să personalizeze învățarea, să creeze lecții care răspund intereselor și nevoilor elevilor, și să integreze subiecte diverse într-un mod flexibil.

Avantaje:

- Încurajează o viziune globală și holistică asupra învățării.
- Creează conexiuni între multiple discipline, nu doar cele tehnice.
- Este mai accesibilă pentru școlile cu resurse limitate.

Dezavantaje:

- Poate fi mai dificil de implementat în mod structurat, deoarece necesită o planificare complexă pentru a integra mai multe domenii într-o singură lecție.
- Nu are un focus specific pe discipline tehnice sau științifice, ceea ce poate să nu pregătească la fel de bine elevii pentru carierele tehnologice.

Comparativ: Predarea STEAM versus Predarea Integrată

1. **Focalizare:** Predarea STEAM este specifică, concentrându-se pe integrarea științei, tehnologiei, ingineriei, artelor și matematicii. Predarea integrată este mai generală, putând combina orice domeniu de studiu în funcție de subiectul lecției.
2. **Scop:** STEAM are un scop clar de a pregăti elevii pentru viitorul tehnologic și științific, în timp ce predarea integrată își propune să dezvolte o înțelegere holistică și conectată a lumii, fără să fie limitată la un anumit domeniu.
3. **Resurse:** Predarea STEAM necesită mai multe resurse tehnice și echipamente specializate. Predarea integrată poate fi implementată cu mai puține resurse, deoarece accentul este pus pe conexiuni între discipline, nu neapărat pe tehnologie.
4. **Complexitate:** STEAM implică o integrare profundă între știință și artă, ceea ce poate fi provocator din punct de vedere logistic. Predarea integrată necesită, de asemenea, o planificare atentă, dar este mai flexibilă și poate fi adaptată mai ușor la diferite contexte educaționale.

Concluzie

Atât predarea STEAM, cât și predarea integrată oferă oportunități valoroase pentru învățare. Alegerea între ele depinde de obiectivele educaționale, resursele disponibile și nevoile elevilor. Predarea STEAM este ideală pentru dezvoltarea abilităților tehnice și de inovație, în timp ce predarea integrată oferă o viziune mai largă asupra conexiunilor dintre discipline, contribuind la o înțelegere globală și aplicată a cunoștințelor.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. **Mălureanu, F. (2019).** *Abordarea integrată a conținuturilor în învățământul primar.* Editura Universitară.
2. **Ciolan, L. (2008).** *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar.* Editura Polirom.
3. **Joița, E. (2006).** *Instruirea constructivistă - O alternativă. Fundamente. Strategii.* Editura Polirom
4. **Yakman, G. (2010).** *STEAM Education: An Overview of Creating a Model of Integrated Education for the 21st Century.* ProQuest Dissertations Publishing.

În perioada 18-23.03.2024 am participat la cursul de formare „Traditional Arts and ICT Art Tools for Teaching your Subjects and Promoting Life Skills” susținut de Teacher Academy prin Erasmus + în Roma, Italia.

Obiectivele cursului au fost următoarele :

- ✓ Utilizarea tehnicilor tradiționale de artă și instrumente de artă TIC pentru a preda subiectele într-un mod interactiv;
- ✓ 2. Menținerea în mod activ a atenției și motivației elevilor pe parcursul unei ore;
- ✓ 3. Utilizarea mâzgălierii și a imaginilor ghidate pentru a stimula gândirea creativă și critică, ca punct de plecare util în procesul de învățare;
- ✓ 4. Sporirea încrederii în propriul proces creativ;
- ✓ 5. Combinarea tehnicilor dobândite cu materia predată;

Desenul, pictura, teatrul și scrisul sunt discipline care au fost legate de ființele umane din cele mai vechi timpuri. Fotografia, video-ul și instrumentele TIC fac parte din viața noastră de zi cu zi în zilele noastre. Limbajul artei este universal și conectează partea stângă și cea dreaptă a creierului nostru, completând o experiență care ne implică simțurile, emoțiile, gândirea noastră creativă și critică și îmbunătățește dezvoltarea tuturor abilităților de viață . În cadrul cursului, am învățat cum să integrez utilizarea **tehnicilor tradiționale de artă și a instrumentelor de artă TIC** în predarea lor. În mod special, am exersat desenul și pictura (mâzgălit, desen tradițional, desen intuitiv, desen și pictură cu aplicație specifică pentru iPad și Android), fotografia (fotografie tradițională și creativă și tehnica Stop motion). Imaginile ghidate și tehnicile scurte de meditație au fost integrate și completate cu **experiențe creative**. De asemenea, am fost familiarizați cu următoarele metode : MILANOTE , GOOSECHASE, BOOK CREATOR, CLASSROOMSCREEN, utilizarea lor pentru a facilita partajarea socială a activităților propuse în clasă.

Totodată, toți participanții am fost implicați într-un proces activ de învățare, concentrându-ne, de asemenea, pe experiența personală și pe autoexprimare, combinând elemente cognitive și emoționale pentru a ușura procesul de învățare și pentru a asigura reținerea pe termen lung a noilor cunoștințe. În cadrul acestui curs am învățat diverse exerciții de spargere a gheții, care să mențină concentrarea pe tot parcursul activității.

Milanote este un instrument excelent de luare a notelor pentru cercetare, colaborare creativă în proiecte , organizare, hărți mentale și diagrame. Fanilor le place versiunea gratuită și interfața simplă a Milanote, dar nu este potrivită pentru toată lumea. Milanote este o aplicație digitală populară pentru luarea de note și un instrument de colaborare care permite să se organizeze ideile folosind panouri vizuale mari. Mulți utilizatori Milanote îi laudă funcționalitatea avansată și personalizarea. Este favorizat de designeri, scriitori și alți profesioniști creativi care trebuie să-și surprindă ideile, inspirațiile și planurile într-un spațiu de lucru vizual.

Book Creator este singurul instrument de portofoliu digital care se adaptează fiecărui cursant și surprinde permanent fiecare tip de muncă al elevului . Acesta este un instrument digital care le permite elevilor să creeze și să citească cărți digitale multimodale. Este un instrument ideal pentru a spori implicarea studenților.

Classroomscreen este o platformă online inovatoare și ușor de utilizat, concepută pentru profesorii din întreaga lume, pentru a-și îmbunătăți experiența de predare. Ca instrument educațional, Classroomscreen oferă o serie de funcții interactive și widget-uri personalizabile care îi ajută pe educatori să creeze un mediu de clasă dinamic și captivant. Cu Classroomscreen.com, profesorii pot gestiona și organiza fără efort diverse elemente ale lecțiilor lor, cum ar fi cronometre, calendare și ajutoare vizuale, toate într-un singur loc. Platforma oferă o tablă virtuală care le permite profesorilor să scrie, să deseneze și să adnoteze, încurajând colaborarea și participarea activă în rândul studenților.”

Goosechase este o platformă online care te ajută să crezi experiențe interactive, în afara sălii de clasă. Aceasta aplicație te ajută să crezi experiențe încântătoare pentru echipe / grupuri de elevi, inspirată din vânătoarea de fantome sau altfel spus vânătoarea de găște sălbatice. **Învățarea bazată pe competențe – Lecții în afara sălii de clasă** care se bazează pe interacțiunea cu comunitatea locală pentru rezolvarea unor probleme ale comunității. Lecțiile sunt planificate, predate și apoi urmărite prin teste sau întrebări în clasă și elevii sunt implicați în situații concrete . Beneficiile acestei metode sunt : ajută elevii să își sporească abilitățile și cunoștințele dobândite, venind în completarea informațiilor achiziționate în sala de clasă; elevii socializează mai bine și înțeleg mai ușor informațiile; sunt îmbogățite abilitățile fizice și lingvistice, se dezvoltă încrederea în sine și crește interesul față de învățare.

Toate aceste metode învățate la acest curs m-au ajutat să utilizez tehnici tradiționale de artă și instrumente de artă TIC pentru a preda într-un mod interactiv și să mențin în mod activ atenția și motivația elevilor pe parcursul orelor printr-un proces de stimulare a gândirii creative.

Împărtășirea experiențelor de mobilitate și a noilor metode educative, sunt benefice în scopul creșterii interesului pentru perfecționare și al motivării pentru inițierea și implementarea de proiecte Erasmus+, precum și conștientizarea oportunităților pe care le oferă programul Erasmus+ pentru dezvoltarea profesională și personală a participanților și creșterea interesului față de acesta.

TEHNOLOGIE ȘI CHIMIE

Profesor Monica-Adriana Mariș, Școala Gimnazială Satulung, jud. Maramureș

Utilizarea calculatorului în predarea chimiei dezvoltă capacitatea copiilor de astăzi de a trata cu seriozitate și maxim interes probleme actuale ale chimiei sub o altă formă decât cea prezentată la clasă. Aproximativ 80% dintre cadrele didactice susțin că atunci când folosesc calculatorul la clasă, elevii sunt mai atenți și mai motivați la ore, învățarea devenind activă. În plus, predarea este mai ușoară pentru că noțiunile abstracte sunt predate mai ușor datorită suportului vizual. Elevii sunt mai atrași de lecție datorită animațiilor și conținutului multimedia, iar exemplele din viața reală și simulările virtuale le captează atenția și îi ajută să rețină mai ușor informațiile din materia școlară. Peste 70% dintre cadrele didactice care au folosit materiale educaționale în format electronic în procesul de predare au observat că lecția devine interactivă. Cercetarea a evidențiat faptul că, prin folosirea calculatorului la clasă, pot fi diminuate anumite probleme identificate în sistemul tradițional de abordare a lecției, cum ar fi, interesul scăzut al elevilor și caracterul prea teoretic al informațiilor.

În laborator, calculatorul este folosit pentru achiziția, reprezentarea și analiza datelor experimentale. Aceasta duce la creșterea interesului elevilor pentru chimie și favorizează înțelegerea mai profundă a ei.

Modelele computerizate ale lucrărilor de laborator imită lucrările experimentale efectuate de elevi. Ele prezintă tabele electronice pentru notarea rezultatelor obținute în urma efectuării experimentului, subprograme pentru construcția graficelor, pentru prelucrarea rezultatelor, registru electronic în care se trec automat notele elevilor pentru lucrările efectuate. Elevii pot modifica valorile unor parametrii, observa influențele acestor modificări asupra desfășurării procesului sau fenomenului. În unele cazuri, modelul interactiv poate înlocui experimentul real, în special când acest experiment este periculos sau necesită aparatură scumpă. Modelele interactive asigură o economie de timp în pregătirea lecțiilor și în timpul lecțiilor. Cu ajutorul lor, profesorul poate prezenta fenomenele, procesele mult mai intuitive și poate demonstra unele particularități ale proceselor și fenomenelor.

Modelarea, metodă frecvent utilizată în ora de chimie, oferă prin intermediul calculatorului, înțelegerea noțiunilor teoretice. Elevii urmăresc cu uimire mișcarea electronilor pe straturi în comparație cu mișcarea planetelor în jurul Soarelui sau formarea eclipselor de Lună și de Soare. Chiar dacă părerea generală este că experimentele la chimie sunt mai interesante atunci când sunt realizate practic, în laborator, totuși calculatorul poate suplini în anumite situații determinate de lipsa de substanțe sau a condițiilor de lucru, efectuarea practică a experimentelor. Pe calculator fiecare elev poate efectua cel puțin un experiment, acestea fiind vizualizate pe un ecran, pot fi urmărite de toți elevii. Astfel, reacțiile de combinare, descompunere, substituție și schimb devin

fenomene mai interesante, mai accesibile odată cu schimbarea de culoare, degajare de gaz, obținere de precipitate sau pur și simplu mânuirea ustensilelor de laborator. Calculatorul permite o mai bună intuire a fenomenului studiat, pe baza repetării acestuia până la învățarea deplină. Profesorul poate mai întâi experimenta în modelul clasic, simulând-o apoi pe calculator prin varietatea parametrilor în limitele fenomenului studiat până la înțelegerea și asimilarea deplină.

Activitățile școlare care pot fi realizate cu ajutorul calculatorului la ora de chimie, ca **instrument de lucru**, sunt următoarele:

1. realizarea unor modele spațiale a particulelor studiate (atomi, ioni, molecule, rețele atomice, ionice, moleculare);
2. studiul sistemului periodic al elementelor și egalarea ecuațiilor reacțiilor chimice;
3. simularea unor procese, fenomene naturale sau situații;
4. realizarea de prezentări power - point cu imagini, text și sunet, despre subiectele aflate în discuție;
5. efectuarea unor calcule numerice în scopul formării deprinderilor de calcul, de prelucrare a unor date;
6. prezentarea informației sub formă grafică sau realizarea unor desene;
7. realizarea sau analiza unui document scris, de orice natură (referat sau portofoliu), cu ajutorul unui editor de text;
8. realizarea și utilizarea unor baze de date;
9. învățarea unui limbaj de programare;
10. realizarea unui laborator de chimie asistat de calculator.

În concluzie, învățarea chimiei cu ajutorul calculatorului este o provocare și totodată “altceva”, iar îmbinarea ei cu alte metode de predare-învățare este o necesitate. Trebuie menționat caracterul interdisciplinar pronunțat pe care îl presupune studiul acestui tandem calculator – chimie, fiind asociat în mod natural cu matematica, limba engleză, fizica, etc. Se urmărește astfel formarea unui bagaj de cunoștințe și abilități care să-i ajute pe elevi în ciclul următor al vieții. Calculatorul folosit în predarea lecțiilor stimulează motivația învățării și acumulării de cunoștințe de către elev.

Este necesar ca elevul – din “obiect” care asimilează știința - să devină “subiect” care redescoperă știința, iar metodele folosite de el, pentru asimilarea cunoștințelor, să devină metode de cercetare. Astfel, utilizarea calculatorului va conduce la deplasarea accentului de la un mediu de învățare centrat pe profesor la unul centrat pe elev, în care profesorii nu mai reprezintă sursa de informație și de transmitere a cunoștințelor, ci colaboratori ai elevilor, aceștia transformându-se din receptori pasivi de informație în factori activi în propria lor educație.

Crearea unei posibile dependențe, comunicarea doar cu ajutorul internetului, realizarea temelor fără o contribuție prea mare din partea elevilor, ar putea reprezenta dezavantaje ale folosirii calculatorului.

Cu toate acestea, chimia și noile tehnologii își propun să pregătească elevii pentru a face față condițiilor actuale. Chimia, ca și celelalte discipline de studiu, a cunoscut și s-a bucurat de noile perspective pe care le deschide calculatorul și Internetul în procesul de instruire.

„Tehnologia este un dar de la Dumnezeu. După darul vieții, este poate cel mai mare dintre darurile lui Dumnezeu. Este mama civilizațiilor, a artelor și a științelor”. (Freeman Dyson)

BIBLIOGRAFIE:

1. Ioan Cerghit, Metode de învățământ, Editura Polirom, București, 2006
2. Ionescu Miron, Instrucție și educație, paradigme, strategii, orientări și modele, Cluj Napoca, 2003
3. Ionescu Miron, Ioan Radu, Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj Napoca, 2001
4. Ionescu Miron, Chiș Vasile, Strategii de predare și învățare, Editura Științifică, București, 1992
5. Jinga Ioan, Educația și viața cotidiană, Editura didactică și pedagogică, R.A. București, 2005
6. Marcu Vasile, Marinescu Mariana, Educația omului de azi pentru lumea de mâine, Editura Universității din Oradea, 2003
7. Oprea Lăcrimioara Crenguța, Strategii didactice interactive, Editura didactică și pedagogică, București, 2006

Gestionarea situațiilor problematice de bullying prin inteligența emoțională

Prof. Crina Martinescu

Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” din Constanța, județul Constanța

Bullyingul este o problemă persistentă în școli, afectând sănătatea mentală și emoțională a elevilor. Gestionarea eficientă a situațiilor de bullying necesită o abordare holistică, în care inteligența emoțională joacă un rol crucial. Înțelegerea și aplicarea conceptelor de inteligență emoțională poate ajuta la crearea unui mediu școlar sigur și empatic. Bullyingul se manifestă sub diverse forme: fizic, verbal, sexual și cibernetic. Indiferent de tip, bullyingul implică un dezechilibru de putere, în care agresorul domină și controlează victima. Acest comportament poate avea consecințe pe termen lung, afectând stima de sine, performanțele școlare și sănătatea mentală a celor implicați.

Inteligența emoțională (IE) se referă la abilitatea de a recunoaște, înțelege și gestiona propriile emoții și pe ale altora. Daniel Goleman, unul dintre teoreticieni, identifică cinci componente esențiale ale IE: autocunoașterea emoțională, autocontrolul, motivația, empatia și abilitățile sociale.

1. Primul pas în gestionarea bullyingului este dezvoltarea **autocunoașterii emoționale**, pentru ca elevii să fie capabili să identifice și să înțeleagă propriile emoții. Profesorii și consilierii școlari pot organiza activități care să încurajeze reflecția asupra propriilor emoții și comportamente. De exemplu, jurnalele emoționale sau discuțiile de grup pot fi instrumente valoroase. Elevii pot ține un jurnal în care să își noteze emoțiile și experiențele zilnice pentru a deveni mai conștienți de trăirile lor. Organizarea de cercuri restaurative unde elevii să reflecteze asupra emoțiilor lor este, de asemenea, o soluție eficientă.

2. **Autocontrolul** implică gestionarea emoțiilor într-un mod sănătos și constructiv. În contextul bullyingului, atât agresorii, cât și victimele este nevoie să învețe tehnici de autocontrol. Agresorii pot fi învățați să-și gestioneze furia și frustrarea, în timp ce victimele pot învăța să iasă din acest rol, pentru a face față situațiilor dificile. Foarte utile în reglarea emoțiilor sunt tehnicile de respirație și mindfulness.

3. **Motivația** intrinsecă este esențială pentru schimbarea comportamentului. Elevii vor fi învățați să înțeleagă beneficiile unui comportament pozitiv și consecințele negative ale bullyingului.

Programele de mentorat și recompensele pentru comportamentele prosociale pot încuraja elevii să adopte un comportament empatic și responsabil.

4. **Empatia** este abilitatea de a înțelege și a simți emoțiile altora. Promovarea empatiei în școli poate reduce comportamentele de bullying. Activități precum role-playingul sau discuțiile despre povești emoționante pot ajuta elevii să-și dezvolte empatia. În plus, elevii pot fi încurajați să participe la proiecte de voluntariat, care îi pot ajuta să vadă lumea din perspective diferite.

5. **Abilitățile sociale** sunt esențiale pentru crearea și menținerea relațiilor pozitive. Elevii trebuie să învețe cum să comunice eficient, să rezolve conflictele și să colaboreze cu alții. Programele de dezvoltare a abilităților sociale pot include activități de team-building, jocuri de rol și ateliere de comunicare.

Școala joacă un rol fundamental în gestionarea bullyingului. Este important ca unitățile de învățământ să aibă politici clare împotriva bullyingului și să ofere suport constant atât pentru victime, cât și pentru agresori. Profesorii au nevoie de programe de formare pentru recunoașterea și intervenția în cazurile de bullying și pentru promovarea unui mediu de învățare incluziv și sigur.

În plus, colaborarea cu părinții și comunitatea este esențială. Părinții vor fi informați despre semnele bullyingului și vor fi încurajați să comunice deschis cu copiii lor. Atât profesorii, cât și părinții este nevoie să învețe să recunoască semnele emoționale, fizice și comportamentale pentru a interveni prompt și eficient. Copiii care devin retrași, sensibili sau evitanti și care plâng ușor pot fi victime ale bullyingului. Este adesea dificil să identificăm aceste semne, deoarece tindem să empatizăm profund cu victimele și să încercăm să le protejăm. Este important de reținut că bullyingul poate fi o consecință a abuzului suferit din partea adulților. Un copil care nu trăiește într-un mediu abuziv, fie acasă, fie la școală, este mai puțin probabil să devină agresor. Atât agresorii, cât și victimele sunt adesea influențați de comportamentele adulților din jurul lor, sunt produse ale mediului în care trăiesc.

Uneori copiii pot avea semne vizibile pe corp, pe care încearcă să le ascundă. Totuși, comportamentul corporal poate fi un indicator mai precis. E necesar să observăm rigiditatea sau postura aplecată a corpului, contactul vizual și tonul vocii. Copiii agresori pot avea o voce sfidătoare, în timp ce victimele vorbesc foarte încet, temător.

În plus, unii copii care sunt victime ale bullyingului au simptome fizice: se îmbolnăvesc frecvent, vomită, evită să meargă la școală sau fac febră.

Un aspect esențial în gestionarea cazurilor de bullying îl constituie faptul că, în multe situații, adulții comit abuzuri fără să-și dea seama. De exemplu, dacă un elev își agrează colegii prin comportamente precum țipatul, lovitul, luatul mâncării sau distrugerea obiectelor personale, reacția profesorului este crucială. Dacă profesorul țipă la copil pentru a-l corecta, atunci devine un abuzator. Astfel de reacții nu educă, ci amplifică problema.

Ca adulți, este esențial să ne controlăm emoțiile și să folosim instrumente potrivite pentru a gestiona conflictele. Altfel, riscăm să devenim „abuzatorii abuzatorilor”. Întrebarea care se pune este: care este diferența între reacția noastră și comportamentul abuziv al elevului? Dacă un profesor umilește un elev cu mai puțină experiență de viață și inteligență emoțională, prin critici în fața clasei sau apeluri la părinți pentru probleme ce ar trebui gestionate la școală, acel profesor devine abuzatorul copilului.

Este important să facem o distincție clară între educație și abuz. Ca profesori, este necesar să reflectăm asupra rolurilor în care intrăm în clasă: abuzator, salvator, victimă. Această autorefecție ne ajută să ne corectăm comportamentul și să evităm repetarea unor practici abuzive.

Abuzul nu se limitează la violența fizică. Există și alte forme de abuz pe care le comitem în școli, iar acestea pot avea un impact emoțional profund asupra elevilor. De exemplu:

- Amenințările cu teste;
- Ascultarea și notarea elevilor pentru a menține disciplina în clasă;
- Compararea elevilor între ei;
- Critici privind aspectul lor, comportamentul, îmbrăcămintea, caietele sau temele;
- Țipatul la elevi.

Legea privind drepturile copilului (Legea 272 din 2004) stipulează clar că abuzul emoțional este la fel de grav ca cel fizic. Deși legea există de aproape două decenii, aplicarea ei este adesea limitată doar la cazurile de violență fizică. Este esențial să conștientizăm și să abordăm toate formele de abuz pentru a proteja drepturile și bunăstarea copiilor.

Este nevoie să înțelegem că suntem influențați de educația pe care am primit-o și de experiențele noastre personale, care, în cazul unora, includ momente de bătaie, umilire sau rușinare. Deși evităm violența fizică, cuvintele și atitudinile noastre pot lăsa urme adânci.

Așadar, gestionarea emoțiilor și recunoașterea diferenței dintre bullying și abuz sunt esențiale pentru crearea unui mediu educațional sănătos. Gestionarea bullyingului între elevi prin prisma inteligenței emoționale nu este doar o abordare eficientă, ci și una esențială pentru

dezvoltarea sănătoasă a tinerilor. Prin promovarea autocunoașterii emoționale, a autocontrolului, a motivației, a empatiei și a abilităților sociale, putem crea un mediu școlar sigur, în care toți elevii să se simtă respectați și apreciați. Inteligența emoțională joacă un rol central în această ecuație, ajutându-ne să abordăm problemele cu empatie și respect, evitând astfel transformarea noastră în abuzatori. Prin promovarea acestor valori, putem contribui la dezvoltarea unei culturi a respectului și a compasiunii în școli și în societate.

INTELIGENTA ARTIFICIALA IN VIATA COPIILOR

Viața copiilor noștri se afla deja sub influența tehnologiei – și acesta este doar începutul. Stiinta computerului a devenit o disciplină obligatorie în școli. Astăzi, găsim calculatoare peste tot, dacă vom merge până să rezervăm un bilet de tren sau la o bancă. Acest lucru se datorează faptului că este mai rapid și ne ajută să finalizăm munca fără greșeli. Deci, părinții au înțeles necesitatea de a ajuta copiii să dezvolte abilități puternice de calculator. Copiii învață să citească și să scrie cu jocuri de calculator. Ei citesc povestile de culcare on-line în loc să le citească în pat cu părinții lor. Încet, tradițiile se rup și calculatorul devine instrument de învățare al copiilor. Mulți părinți le cumpără jocuri de calculator în loc de jocuri logice și cărți.

Cel mai important mod de învățare pentru copii este interacțiunea cu ceilalți. În cazul în care stau în fața ecranului toată ziua, ei nu învață să împărtășească experiențele cu ceilalți sau ceva simplu ca bunele maniere. Copiii au nevoie să fie în contact cu alți copii, adulți, și animale. Ei au nevoie să experimenteze lucruri în afara, nu de pe un ecran de computer.

Ce înseamnă jocuri online? Aproape că nimănui nu îi mai este străin termenul de jocuri online. Pe scurt, acum, jocurile funcționează prin intermediul internetului și se joacă într-o rețea formată din mai mulți jucători. Însă, jocurile nu au apărut de puțin timp. S-au putut juca din totdeauna, în ciuda tehnologiei avansate de acum. Bineînțeles, înainte de internet aveam acces la jocuri prin modem-uri sau terminale fără fir. Începând cu anul 1990, jocurile online au devenit tot mai vizibile, iar începând de aici s-au creat noi forme de joc.

În prezent, există tot mai multe site-uri românești care pun la dispoziție în mod facil accesul la o gamă variată de jocuri online. De aici și ușurința cu care mulți copii ajung să acceseze jocurile, de multe ori fără să știe ce fac cu adevărat. La ce sunt bune jocurile online în viața copiilor? Dacă în primii ani de viață, cei mici modelează diverse figurine în joacă, începând de la vârsta de trei ani, copiii încep să își inventeze propriile scenarii și reguli de joc în minte. De acum înainte, majoritatea copiilor încep să interacționeze cu situații reale din viață, pe care ulterior le transferă în joc. Acum este vârsta optimă la care orice copil se dezvoltă, își face prieteni și trece printr-o reală transformare. Cu siguranță orice părinte își pune întrebarea, sunt bune jocurile online pentru copilul meu? Ei bine, având în vedere era digitală în care ne aflăm cu toții, dar și timpul pe care toți copiii îl petrec în fața calculatorului, jocurile online sunt bune dacă analizăm câteva aspecte. Jocurile din fața calculatorului îi pot dezvolta copilului gândirea matematică, având în vedere situațiile în care este pus în fața unui joc, îi pot dezvolta limbajul, creativitatea, imaginația dar și cititul. Pentru că se află în plin joc, copilul își dorește să învețe cât mai repede regulile jocului pentru a ajunge la victorie.

Dacă ar fi lasați în pace, copiii și-ar petrece o zi întreaga în fața calculatorului, fie pe Internet, fie pe jocuri cu mașini, împușcături sau papuși. În zilele noastre, calculatorul a devenit o adevărată problemă într-o familie cu copii.

Studiile arată că atât calculatorul, cât și televizorul, indiferent de utilizarea lor, constituie un important factor de stres pentru creierul uman. Pe parcursul folosirii computerului, ecranul acestuia inhibă activitatea emisferei stângi și slăbește comunicarea interemisferică. Nu e totul pierdut însă.

Se pare că ecranul calculatorului favorizează deschiderea porților subconstientului și înscrierea cu putere a imaginilor transmise în adâncurile acestuia.

Situațiile pot fi diferite însă. Nu este același lucru dacă un copil citește un text pe ecranul calculatorului sau dacă se lasă absorbit în spațiul virtual al jocurilor video. În mod obișnuit, un adolescent stă în fața calculatorului între una și trei ore pe zi, fiind ocupat cu diverse activități: teme pentru școală, discuții online cu prietenii sau jocuri.

Problema este însă cu cei mai mici dintre copii, care uneori sunt chiar și încurajați de părinți să își piardă vremea pe calculator. În urma unor experimente, a reieșit faptul că fiecare ora petrecută zilnic în fața calculatorului în perioada de vârstă 1-3 ani crește cu 28% probabilitatea apariției problemelor de atenție în perioada de vârstă 1-7 ani. Și de parcă asta nu ar fi suficient, majoritatea

copiilor au obiceiul de a rontai chipsuri, alune sau dulciuri atunci cand stau in fata ecranului, fapt ce le dauneaza asupra sanatatii.

Cercetatorii din domeniul educatiei au constatat ca acei elevi care dedica cel mai mult timp calculatorului si televizorului, au cele mai slabe rezultate scolare, dar si cel mai redus interes fata de scoala.

Psihologii considera si ca Internetul poate fi folosit in scopuri utile si educative, prin simpla folosire a unor programe speciale.

Unii specialisti sunt de parere ca utilizarea calculatorului de copii influenteaza negativ si starea de sanatate a acestora, ducand la dureri de cap, migrene, oboseala la nivelul ochilor si agravarea unor afectiuni oculare existente. Alti specialisti sunt insa de parere ca utilizat cu masura, calculatorul poate avea o influenta pozitiva asupra copilului, fiind un mod placut pentru copil de a-si petrece timpul liber, dar si o metoda eficienta in educatia acestuia.

Platformele de inteligenta artificiala au atras atentia in ultimele luni, cu milioane de utilizatori in toata lumea. Dintre ele, ChatGPT pare sa fie programul care poate genera cele mai multe schimbări in diferite arii, inclusiv in invatamant.

Platforma a fost antrenata cu miliarde de date de pe Internet. Are capacitatea sa genereze povești, linii de cod și chiar să facă temele elevilor.

ChatGPT poate scrie eseuri și răspunde la numeroase întrebări care apar în lecțiile elevilor. Departamentul de educație din New York deja a interzis ChatGPT pe rețelele sale. Decizia a fost luată din cauza „îngrijorărilor despre impactul negativ pe care îl poate avea asupra procesului de învățare”.

ChatGPT e programul care poate face temele elevilor, bazat pe inteligenta artificiala (AI). Programul e capabil să redacteze texte cu răspunsuri la întrebări simple. ChatGPT s-a răspândit foarte repede în universul educațional. Acest ritm i-a determinat pe profesori să își pună întrebări despre oportunitatea interzicerii sau utilizării acestuia.

De la jumătatea lunii decembrie, la doar câteva săptămâni după lansarea noului software de un start-up californian, OpenAI, opt universități australiene au anunțat că își vor modifica examenele. Acestea vor considera folosirea inteligenței artificiale de către studenți drept o tentativă de fraudă.

Mai multe companii mass-media au relatat despre utilizarea tot mai frecventă a acestui program AI de către elevi din lumea întreagă. Aceștia au fost încurajați mai ales prin intermediul unor videoclipuri publicate pe TikTok.

ChatGPT este un robot conversațional care a fost „antrenat” grație unor cantități fenomenale de date publicate pe Internet. Acesta poate „să prezică” urmarea probabilă a unui text. Dar, în absența capacității de raționament, el produce un amestec uimitor de răspunsuri corecte și de erori factuale sau de logică. Unele dintre ele sunt mai greu de detectat.

În universul educațional, anumite voci se pronunță totuși pentru integrarea acestei inovații în metodele de predare, deși programul poate face și temele elevilor.

În general, copiii pot beneficia de computere, dacă sunt folosite cu înțelepciune. Părinții care supraveghează copiii atunci când sunt pe computer se pot asigura că totul se desfășoară în condiții de siguranță.

Computerele sunt de viitor, dar vechile tehnici de învățare nu trebuie să fie uitate. Un copil are nevoie de a interacționa fizic cu alți oameni și nu să învețe totul de la computere.

Bibliografie: “Efectele micului ecran asupra mintii copilului”, Asociația pentru apararea familiei si copilului, Ed. Prodromos, 2007; <https://www.tcts.ro/copiii-si-calculatorul/>.

STRATEGII ALE MARKETINGULUI EDUCAȚIONAL (M.E.) LA NIVELUL UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR (M.E.I.P.)

Prof.dr. MATEI GEORGETA,
director – Grădinița nr.268,
București

Abstract

Marketingul educational implică proiectarea și managementul instituției educaționale-gradinița, astfel încât să întâmpine nevoile și așteptările grupului țintă (parinti, comunitate) precum și utilizarea unor modalități eficiente de valorizare, comunicare și distribuție de produse și servicii educaționale, pentru a deservi, motiva și informa comunitatea.

Educational marketing involves the design and management of the educational institution-kindergarten, so as to meet the needs and expectations of the target group (parents, community) as well as the use of effective methods of valorization, communication and distribution of educational products and services, in order to serve, motivate and inform the community.

Cuvinte cheie: calitate, cerere, educație timpurie, marketing educational, oferta.

Keywords: quality, demand, early education, educational marketing, offer.

Educația timpurie, ca primă treaptă de pregătire pentru educația formală, asigură **intrarea copilului în sistemul de învățământ obligatoriu** (în jurul vârstei de 6 ani). Esențială devine aici formarea sensibilității și capacității de a învăța. **Investiția în educația timpurie este cea mai rentabilă investiție în educație**, după cum arată un studiu elaborat de **R.Cuhna** (2005), unul dintre laureații Premiului Nobel pentru economie.

Învățarea timpurie favorizează în mod cert oportunitățile de învățare de mai târziu. Abilitățile și cunoștințele dobândite mai devreme favorizează dezvoltarea altora ulterior, iar deficitul de cunoștințe și deprinderi, abilități, produc, în timp, deficiențe mai mari, oportunități de învățare ratate sau slab valorificate.

Grădinița, ca **serviciu public de educație relativ formală** asigură mediul care garantează siguranța și sănătatea copiilor și care, ținând cont de caracteristicile psihologice ale dezvoltării copilului, **implică** atât familia, cât și comunitatea în procesul de învățare socială și școlară deopotrivă.

Economist și laureat al premiului Nobel, Heckman (Heckman, 2006) a susținut că, cel puțin în cazul Statelor Unite, educația de calitate și asistență acordată de timpuriu copiilor reprezintă *una dintre puținele politici* capabile să sporească oportunitățile sociale și economice ale comunităților și, prin urmare, pentru societate.

Pentru asigurarea calității în educație, inclusiv în instituția **grădiniță**, nu este suficient să deții instrumente bune, trebuie să știi să te servești de ele, de aceea se impune pregătire și formare în domeniul instrumentelor calității.

Dacă luăm în considerare evoluția problematicii calității la nivel internațional, și potrivit Legii Învățământului preuniversitar 198/2023, cu modificările ulterioare, devine evident faptul că actualul sistem românesc de învățământ nu excelează în privința asigurării calității educației, dar este preocupat de aceasta. Implicit, nici practicile curriculare nu par să fie suficient de adaptate la noile realități internaționale. Însă practicile curriculare nu pot evolua în mod singular, ci depind, la rândul lor, de îmbunătățirea următoarelor componente ale sistemului educațional:

- a) *creșterea calității corpului profesoral*: este vorba de dezvoltarea competențelor generale (utilizarea noilor tehnologii, cunoașterea limbilor străine, cultură pedagogică etc.) și de dezvoltarea performanțelor și competențelor profesionale ale educatoarelor (stil didactic, manieră de predare, strategii de învățare utilizate etc.);
- b) *creșterea calității activității preșcolarelor*: îndeplinirea rezultatelor așteptate ale învățării, introducerea unor noi experiențe de învățare în acord cu particularitățile individuale și de vârstă ale copiilor, starea de bine etc.;
- c) *creșterea calității curriculumului*: intervenții asupra scopurilor și obiectivelor curriculare, asupra auxiliarelor curriculare etc.;
- d) *creșterea calității evaluării*: observarea sistematică, evaluarea performanțelor preșcolarelor, înregistrarea comportamentelor, portofolii ale copiilor etc.;
- e) *creșterea calității mediului educațional*: mărimea clasei, numărul copiilor înscriși la grupă, climatul social, echipamente și condiții materiale, facilități pentru predare și învățare etc.;
- f) *creșterea calității managementului școlar*: proiectarea dezvoltării instituționale, dezvoltarea personalului, managementul curriculumului, relațiile umane, cultura organizațională etc.;
- g) *creșterea calității inspecției școlare*: îndrumare, control și evaluare în mod constructiv, pregătire academică a inspectorilor etc.;
- h) *creșterea calității pregătirii profesionale*: gradul de calificare academică, experiența didactică, stilurile cognitive, predarea în echipe, formarea internă și externă a educatoarelor.

Toate aceste componente ale sistemului educațional fac posibilă implementarea unui program de marketing care ajută la valorizarea instituției școlare.

În învățământ metodologia marketingului a început să se aplice cu succes sub influența numeroșilor factori strategici, lucru care duce la îmbunătățirea activității instituției preșcolare. Politica de promovare a acesteia constă în desfășurarea unei activități de marketing moderne.

„Marketingul implică proiectarea și managementul instituției educaționale astfel încât să întâmpine nevoile și așteptările grupului țintă precum și utilizarea unor modalități eficiente de valorizare, comunicare și distribuție de produse și servicii educaționale, pentru a deservi, motiva și informa comunitatea.” Kotler și Fox (1985)

Marketingul eficient presupune:

1. Schimbare/inovare educațională (în termeni de marketing): creare de produse și servicii în acord cu cerințele consumatorilor de educație, cerințe aflate într-o continuă schimbare.
2. Oferta educațională a grădiniței (instituției educaționale):
 - produse educaționale (programe de studii, specializări, curricule, programe de formare...)

- servicii educaționale (consiliere și consultanță educațională, proiecte în parteneriat etc.)

Strategia M.E.I.P. este tradițional definită ca poziția pe care Grădinița, ca unitate școlară specifică învățământului preșcolar alege/decide să o ocupe pe termen lung pe piața ofertei instituționale a serviciilor de educație pentru vârsta 3 - 6 ani, mai nou de la 0 – 6 ani.

Raportată la axa definitorie pentru M.E.I.P., ofertă – cerere, strategia M.E. cuprinde natural două componente:

- a) o componentă numită CERERE, prin care părinții copiilor dintr-o unitate administrativ-teritorială, așezare geografică, zonă populată/cartier se decid să solicite înscrierea copiilor la o anumită unitate școlară; de aici, și prima sarcină: analiza structurii cererilor, adică ce segment de piață socio- profesională i se adresează cu solicitare;
- b) o componentă numită OFERTĂ, definind ce anume propune Grădinița să ofere pentru copii, diferențiindu-se de concurenți și poziționându-se mai mult sau mai puțin eficient.

Intre cele două componente pot exista trei tipuri de relații:

- de cauzalitate (liniară) = obligativitate
- de dependență = odată înscris urmează drumul ales
- de interdependență = se sprijină reciproc

Criterii pentru evaluarea segmentului de piață – CERERE/părinți:

- sociodemografice = grup de apartenență
- psihologice = stil de implicare, stil de viață, personalitate, valori
- educaționale = conduita de răspuns, de participare la educație

Criterii pentru evaluarea OFERTEI: concurența (percepută, preferată); alegerile părinților; fidelitatea părinților; satisfacția; decizii de continuare a școlarizării fraților, surorilor; plângeri/cereri de modificare/schimbare/renunțare.

Strategie pentru îmbunătățirea programelor de marketing educațional în grădinița de copii:

1. Analizarea nevoilor de educație și formare a copiilor.
2. Construirea finalităților de dorit în vederea îndeplinirii acestor nevoi.
3. Identificarea grupului-țintă și orientarea către acestia.
4. Analizarea eventualilor competitori.
5. Poziționarea programului de marketing: implementarea acestuia.
6. Stabilirea strategiei de marketing: ce mesaje, ce informații se vor transmite, cui și mai ales cum vor fi transmise.
7. Lansarea programului de marketing.
8. Evaluarea impactului și rezultatele programului.
9. Diseminarea și publicarea rezultatelor programului către grupul-țintă, către instanțele decizionale locale sau centrale, către mass-media.

Modalități de a convinge părinții (grupul țintă), potențialii clienți, prin demersuri de marketing:

1. Claritatea informațiilor transmise, altfel publicul-țintă nu va avea răbdare să asculte informații prezentate confuz.
2. Calitatea informațiilor transmise la nivelul de calitate expectat de potențialii clienți, altfel există riscul eludării lor.
3. Calitatea designului și a materialelor tipărite. Părinții/publicul este pretențios și va selecta pliantele, posterele sau afișele atractive din acest punct de vedere.

4. Recunoaștere. Prezentarea reușitelor făcând apel la parintii (clienții) mulțumiți de serviciile și programele educaționale din gradinita.
5. Imagine publică puternică. Crearea unei imagini publice puternice, de instituție de succes, de lider în domeniu. Oamenilor le place să se alieze cu cei puternici.

Produse de marketing educațional: Pliante; Fluturași; Afișe publicitare; Pagini Web; Mesaje în presă; Zilele porților deschise

Cocluzii

De ce este necesar marketingul educațional?

- Pentru că autonomia gradinitelor sporește;
- Pentru că numărul copiilor scade;
- Deoarece crește concurența nu doar între privat - public, ci și chiar între grădinițele publice;
- Pentru că se diversifică așteptările beneficiarilor.

Bibliografie:

1. BARNETT, W.S. (2008). *Preschool education and its lasting effects: Research and policy implications* în „Boulder and Tempe: EPIC (Education and the Public Interest Center) & EPRU (Education Policy Research Unit)”. (<http://epicpolicy.org/publication/preschool-education>) (on-line)
2. BÎRZEA, C. și colaboratorii (2005). *Manual pentru asigurarea calității educației pentru cetățenie democratică în școală*. UNESCO, Consiliul Europei, CESP.
3. DALAIS, C., LANDERS, C., FUERTES, P. (1995). *Early Childhood Development Revisited : From Policy Formulation to Programme Implementation*. Florence: UNICEF.
4. DAUBARIENE, R., TAMOSIUNAS, T. (2008). *Pre – Primary Education School Professional and Systemic Management Self – Evaluation* în “Socialiniai tyrimai/Social Research”, 2008. Nr.2 (12), pag 32 – 39. <http://www.google.ro/search> - research of management in pre-primary education (on – line).
5. KOTLER, P. & FOX, K. (1985), *Strategic Marketing for Educational Institution*. Prentice-Hall
6. IMAI, MASAOKI. (2006). *Gemba Kaizen – o abordare practică cu costuri reduse, a managementului*, ediția a-III-a. București: BRACOFORUM, Editura FINMEDIA.
7. LIVINGSTONE, T. (2009). *Copilul vremurilor noastre: învățarea timpurie*. București: Editura Didactica Publishing House.
8. MATEI, G. (2012). *Managementul calitatii totale in invatamantul prescolar. Valori, competente, practici*. Bucuresti: Editura Universitara
9. NEACȘU, I. (2010). „*Introducere în psihologia educației și a dezvoltării*”. Iași: Editura Polirom.
10. VORZSAK, A. (coordonator), NEDELEA, Al. (2001). *Marketingul serviciilor*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitara

METODE DE CONSTRUIRE A UNEI CULTURI ORGANIZAȚIONALE POZITIVE

Prof.dr. MATEI GEORGETA

Director, Grădinița nr.268

București

Abstract

Creating a positive organizational culture is no easy task, but it is one of the most valuable investments an organization can make. This involves inspiring leaders who model desired behaviors, well-thought-out strategies for improving interpersonal relationships, and an inclusive and diverse approach to the work environment.

Exelența nu este un act, ci un obicei, spunea Aristotel, subliniind importanța perseverenței în atingerea excelenței, prin îmbunătățirea continuă și inovarea în practicile educaționale și manageriale. Este crucial să se identifice metode eficiente pentru măsurarea și îmbunătățirea performanței organizaționale, precum și să se înțeleagă provocările și soluțiile specifice organizației instituției - grădiniță.

Atunci când, ca manager al instituției, ești întâmpinat de un val de energie pozitivă și zâmbete largi, aceasta nu era doar o coincidență fericită, ci rezultatul eforturilor constante de a construi o cultură organizațională care pune accent pe valori comune, comunicare eficientă și recunoaștere. În lumea accelerată de astăzi, atmosfera la locul de muncă joacă un rol crucial în succesul și sustenabilitatea unei organizații. Prin urmare, este esențial să înțelegem cum să cultivăm un mediu care favorizează nu doar performanța, dar și bunăstarea angajaților.

Crearea unei culturi organizaționale pozitive nu este o sarcină ușoară, dar este una dintre cele mai valoroase investiții pe care o organizație le poate face. Aceasta implică lideri inspirați care modelează comportamentele dorite, strategii bine gândite pentru îmbunătățirea relațiilor interpersonale și o abordare inclusivă și diversificată a mediului de lucru. De asemenea, este vital să se acorde atenție echilibrului dintre viața profesională și cea personală a angajaților, precum și să se implementeze un sistem de feedback constructiv și continuu. Prin evaluarea și ajustarea periodică a abordărilor, organizațiile pot asigura o atmosferă la locul de muncă care nu doar că atrage talente, dar le și păstrează motivat și angajat pe termen lung.

Identificarea Valorilor Comune în Cadrul Echipei

Pentru a construi o cultură organizațională pozitivă, este esențial să se pună accent pe **identificarea valorilor comune** care unesc membrii echipei. Aceasta nu doar că facilitează o mai bună înțelegere și respect reciproc, dar și creează un sentiment de apartenență și angajament față de obiectivele comune. Prin organizarea de workshop-uri interactive și sesiuni de brainstorming, cadrele didactice pot descoperi acele valori care reflectă cel mai bine spiritul și aspirațiile lor. Este important ca aceste valori să fie integrate în toate aspectele vieții organizaționale, de la procesele de recrutare și până la evaluările de performanță. Concluzionând, identificarea și promovarea valorilor comune reprezintă piatra de temelie în construirea unei culturi organizaționale pozitive, care stimulează inovația, colaborarea și satisfacția profesională.

Comunicarea Eficientă: Cheia unei Culturi Organizaționale Pozitive

Crearea unei culturi organizaționale pozitive începe cu **promovarea unei comunicări deschise și transparente** între toți membrii echipei. Este esențial ca fiecare angajat să se simtă valorizat și ascultat, ceea ce poate fi realizat prin încurajarea feedback-ului

bidirecțional. Astfel, se creează un mediu de lucru bazat pe încredere și respect mutual, unde ideile și preocupările pot fi exprimate liber, fără teama de judecată sau represalii.

Implementarea unor canale de comunicare eficiente este un alt pas crucial în construirea unei culturi organizaționale pozitive. Fie că este vorba despre întâlniri regulate, buletine informative sau platforme online dedicate, aceste canale trebuie să fie accesibile tuturor membrilor echipei și să faciliteze schimbul de informații în timp real. Prin asigurarea că toți angajații sunt la curent cu ultimele noutăți și inițiative, se elimină bariera incertitudinii și se promovează un sentiment de apartenență.

La baza oricărei culturi organizaționale pozitive stă **recunoașterea și aprecierea contribuției fiecărui angajat**. Celebrarea succeselor, fie ele mari sau mici, și recunoașterea eforturilor individuale sau de echipă, contribuie la creșterea moralului și la consolidarea unui mediu de lucru pozitiv. Este important ca aprecierea să fie exprimată în mod autentic și regulat, pentru a întări valoarea muncii fiecărui membru al echipei și pentru a stimula continuarea performanței.

Rolul Leadership-ului în Modelarea Culturii la Locul de Muncă

Leadership-ul joacă un rol crucial în **modelarea și susținerea culturii organizaționale**. Liderii nu doar că stabilesc direcția și valorile organizației, dar prin comportamentul și acțiunile lor zilnice, ei sunt modele de urmat pentru angajați. Un lider care comunică deschis, respectă și valorizează contribuțiile fiecărui membru al echipei, va inspira o cultură bazată pe respect, încredere și colaborare. Pe de altă parte, un stil de leadership autoritar sau distant poate contribui la o atmosferă de muncă tensionată și la scăderea moralului angajaților.

Studiile arată că **angajamentul și satisfacția angajaților sunt direct influențate** de calitatea leadership-ului. De exemplu, un studiu realizat de Gallup – companie care oferă consultanță de analiză și management organizațiilor la nivel global și consultanță educațională (*Gallup Press, a publicat aproximativ 30 de cărți despre afaceri și teme legate de bunăstarea personală. Cele mai recente titluri ale sale includ It's the Manager, Wellbeing at Work*) a descoperit că angajații care se simt valorizați și respectați de liderii lor sunt mai angajați și produc rezultate superioare. Acest lucru subliniază importanța adoptării unui stil de leadership care promovează deschiderea, inovația și implicarea angajaților și evidențiază impactul profund pe care leadership-ul îl poate avea asupra culturii organizaționale și succesului pe termen lung.

Importanța Recunoașterii și Aprecierii Angajaților

Recunoașterea și aprecierea angajaților sunt elemente fundamentale în construirea unei culturi organizaționale pozitive. Aceste practici nu doar că **sporesc satisfacția și loialitatea angajaților**, dar contribuie și la îmbunătățirea performanței generale a companiei. Prin recunoaștere, angajații se simt valorizați și înțeleg că munca lor are un impact semnificativ asupra succesului organizației. Implementarea unui sistem eficient de recunoaștere poate lua diverse forme, însă există câteva strategii cheie care s-au dovedit a fi deosebit de eficace:

- **Feedback pozitiv regulat:** Asigurați-vă că angajații primesc feedback constructiv și recunoaștere pentru eforturile lor în mod constant.
- **Programe de recompense personalizate:** Recompensele care sunt personalizate pentru a se potrivi intereselor și nevoilor angajaților pot avea un impact mai mare decât recompensele standardizate.
- **Recunoaștere publică:** Celebrarea realizărilor într-un cadru public, cum ar fi întâlnirile de echipă, poate amplifica sentimentul de apreciere.

Pe lângă aceste strategii, este crucial să se cultive o **mentalitate de recunoaștere** la toate nivelurile organizației. Liderii și managerii ar trebui să fie modele de urmat în acest sens,

demonstrând prin propriul exemplu importanța aprecierii muncii fiecărui angajat. O cultură organizațională care pune accent pe recunoaștere și apreciere nu doar că atrage talente, dar ajută și la retenția acestora, creând un mediu de lucru în care toți se simt valorizați și motivați să contribuie la succesul comun.

Strategii de Îmbunătățire a Relațiilor Interpersonale în Echipă

Stabilirea unui mediu de lucru armonios necesită o abordare strategică și consecventă.

Comunicarea eficientă este piatra de temelie în construirea și îmbunătățirea relațiilor interpersonale. Aceasta presupune nu doar transmiterea clară a mesajelor, ci și ascultarea activă și empatia față de colegi. Prin încurajarea unui dialog deschis, se pot identifica și rezolva problemele într-un mod constructiv, contribuind astfel la crearea unei atmosfere pozitive la locul de muncă.

Dezvoltarea unei culturi organizaționale care promovează respectul mutual și aprecierea diversității poate avea un impact semnificativ asupra relațiilor interpersonale. Pentru a atinge acest obiectiv, este esențial să se implementeze **programe de formare** și workshop-uri care să accentueze importanța incluziunii și a respectului în cadrul echipei. Aceste inițiative nu doar că îmbunătățesc relațiile dintre colegi, dar contribuie și la dezvoltarea personală și profesională a fiecărui membru al echipei.

În final, recunoașterea eforturilor și realizărilor individuale și de echipă joacă un rol crucial în îmbunătățirea moralului și a coeziunii de grup. Implementarea unui sistem de **recompense și recunoaștere** poate motiva angajații și îi poate face să se simtă valorizați pentru contribuția lor. Un astfel de sistem poate include:

1. Feedback regulat și constructiv.
2. Recompense bazate pe performanță și atingerea obiectivelor.
3. Evenimente de team-building care să celebreze succesul organizației.

Crearea unui Mediu de Lucru Inclusiv și Diversificat

Angajarea unei game largi de talente, cu diferite perspective și experiențe, este esențială pentru inovare și dezvoltare în orice organizație. **Valorificarea diversității** nu doar că îmbunătățește creativitatea și satisfacția în rândul angajaților, dar contribuie și la crearea unei atmosfere de lucru în care fiecare se simte valorizat și respectat. Este crucial să se implementeze politici și practici care promovează egalitatea și includerea, asigurându-se că toți membrii echipei au oportunități egale de a se dezvolta profesional. Pentru a cultiva un mediu de lucru cu adevărat inclusiv și diversificat, organizațiile trebuie să se angajeze într-un proces continuu de învățare și adaptare. **Implementarea de programe de formare** care să educe angajații despre importanța diversității poate ajuta la deschiderea minților și la încurajarea unui dialog constructiv. De asemenea, crearea de grupuri de resurse care să sprijine diferite minorități poate oferi o voce celor adesea marginalizați și poate contribui la construirea unei culturi organizaționale în care toată lumea se simte inclusă și apreciată.

Implementarea Feedback-ului Constructiv și Continuu

Implementarea **feedback-ului constructiv și continuu** este esențială pentru dezvoltarea unei atmosfere pozitive la locul de muncă. Aceasta nu numai că încurajează dezvoltarea profesională individuală, dar și consolidează relațiile dintre colegi, creând un mediu de lucru bazat pe respect și încredere reciprocă. Prin adoptarea unei abordări deschise și transparente în comunicarea feedback-ului, organizațiile pot identifica și aborda rapid problemele, contribuind astfel la îmbunătățirea continuă a proceselor și la creșterea satisfacției angajaților. Este crucial ca feedback-ul să fie specific, obiectiv și să se concentreze pe comportamente și rezultate observabile, evitându-se criticile personale. Astfel, **crearea unei**

culturi a feedback-ului pozitiv și constructiv devine un pilon central în construirea și menținerea unei atmosfere de lucru sănătoase și productive.

Promovarea Echilibrului între Viața Profesională și Cea Personală

Un aspect esențial în construirea unei culturi organizaționale pozitive îl reprezintă promovarea unui echilibru sănătos între viața profesională și cea personală a angajaților. **Avantajele** acestei abordări sunt multiple, incluzând creșterea satisfacției și a fidelității angajaților, reducerea stresului și a epuizării profesionale, ceea ce duce la o productivitate sporită. Pe de altă parte, **dezavantajele** pot apărea atunci când companiile nu implementează această strategie în mod efectiv, rezultând în confuzie între limitele profesionale și cele personale, ceea ce poate duce la scăderea eficienței muncii. Prin urmare, este crucial ca organizațiile să ofere flexibilitate, să încurajeze pauzele și să respecte timpul liber al angajaților, fără a sacrifica obiectivele și performanța companiei.

Evaluarea și Ajustarea Periodică a Culturii Organizaționale

Realizarea unei evaluări periodice a culturii organizaționale este **crucială pentru identificarea punctelor forte și a celor care necesită îmbunătățire**. Prin intermediul sondajelor de opinie, interviurilor și sesiunilor de feedback, organizațiile pot obține o imagine clară asupra percepției angajaților. Avantajul principal al acestui proces este că permite liderilor să ajusteze strategiile organizaționale în funcție de nevoile reale ale echipei, contribuind astfel la creșterea satisfacției și a angajamentului. Pe de altă parte, un dezavantaj poate fi rezistența la schimbare din partea angajaților, care poate încetini procesul de implementare a noilor direcții. Implementarea unor mecanisme de feedback continuu este o altă metodă eficientă de a menține cultura organizațională pe un trend ascendent. **Feedback-ul regulat ajută la crearea unui mediu de lucru deschis și transparent**, unde fiecare membru al echipei se simte valorizat și ascultat. Acesta favorizează inovația și adaptabilitatea, esențiale pentru succesul pe termen lung. Totuși, este important ca feedback-ul să fie gestionat cu tact și profesionalism, pentru a evita posibilele tensiuni sau demotivarea angajaților.

În final, ajustarea periodică a culturii organizaționale trebuie să includă și **dezvoltarea continuă a competențelor angajaților**. Programele de training și workshop-urile nu doar că îmbunătățesc abilitățile personalului, dar demonstrează și angajamentul organizației față de dezvoltarea personală și profesională a angajaților săi. Această abordare contribuie la crearea unei culturi organizaționale bazate pe învățare și excelență. Cu toate acestea, provocarea constă în alocarea resurselor necesare pentru implementarea acestor programe, ceea ce poate fi o barieră, mai ales pentru organizațiile cu bugete limitate.

Surse bibliografice:

1. Adams, Susan (Gallup, 2009). *"The Test That Measures A Leader's Strengths"*. *Forbes*. Retrieved June 12, 2018
2. Matei, G. (2012). *Managementul calității totale în învățământul preșcolar. Valori, competențe, practici*. București : Editura Universitară
3. Maxwell, J. (2005). *Totul despre lideri, atitudine, echipă, relații*. București: Editura Almatea
4. Neacșu, I. Beșcu, M.M. (2022). *Management calitativ și leadership în învățământul preșcolar : strategii investigative și valori inovativ-motivaționale*. București : Editura Universitară
5. Provenzo, Eugene F. Jr. (Gallup, 2008). *Encyclopedia of the Social and Cultural Foundations of Education*. SAGE Publications. Retrieved April 24, 2018.

CROITORIE MINIMALĂ

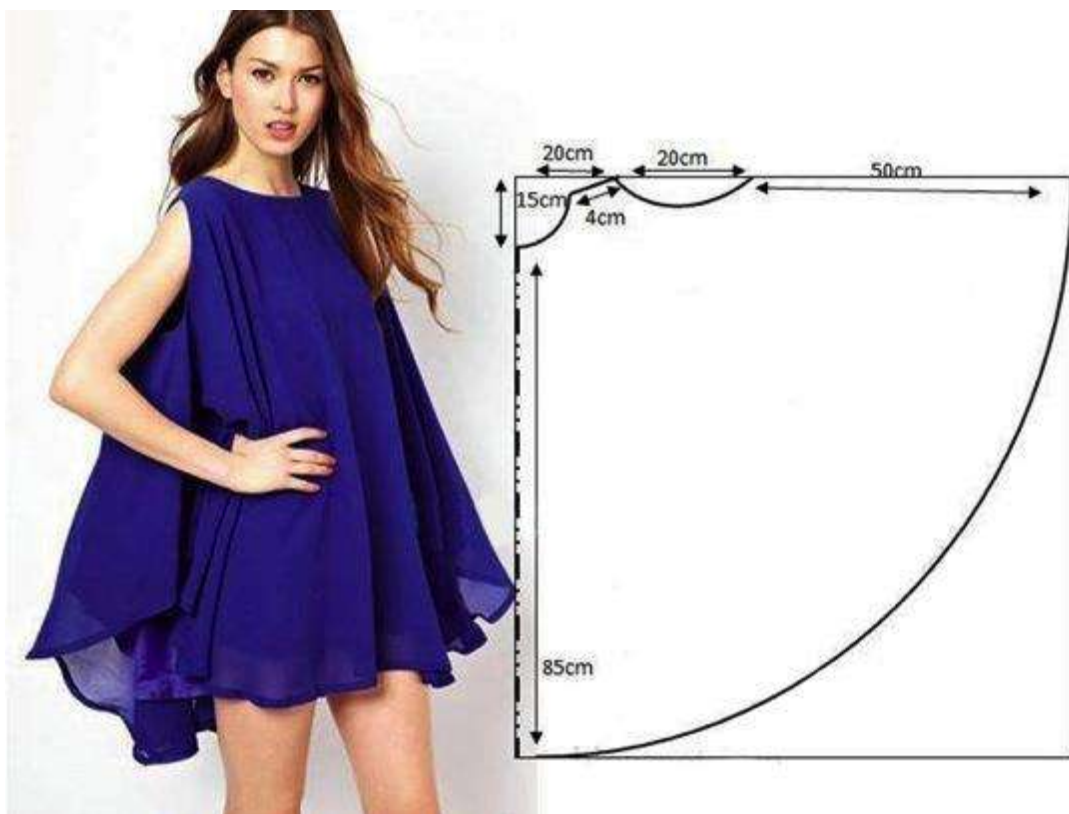
Femeile adoră nu pur și simplu hainele frumoase, ci mai ales pe cele în care probabil nu va mai fi îmbrăcat nimeni. Dar în magazine întotdeauna o haină se vinde în mai multe exemplare, iar o comandă unică la croitor este foarte costisitoare. Iată de ce să-ți faci singură hainele este pur și simplu minunat!

Tipare de croitorie pentru rochii de vară. Ele sunt foarte ușor de realizat, de aceea vor putea fi create chiar și de niște nocivi în ale croitoriei.

Iar dacă nu ați mai ținut niciodată acul în mână, puteți arăta pozele și tiparele croitorului dvs. Aceste modele sunt foarte simplu de realizat, de aceea chiar dacă le veți face la comandă, prețul nu va fi foarte mare. Dimensiunile indicate sunt pentru mărimile 44-46, de aceea adaptați-le dacă este nevoie.

O rochie foarte drăguță și foarte ușor de realizat. În schimb pentru a o procura din magazin trebuie să-ți iei rămas bun de la o sumă impunătoare. Acest model vă permite să faceți diverse experimente, adăugând curelușă sau alte accesorii.

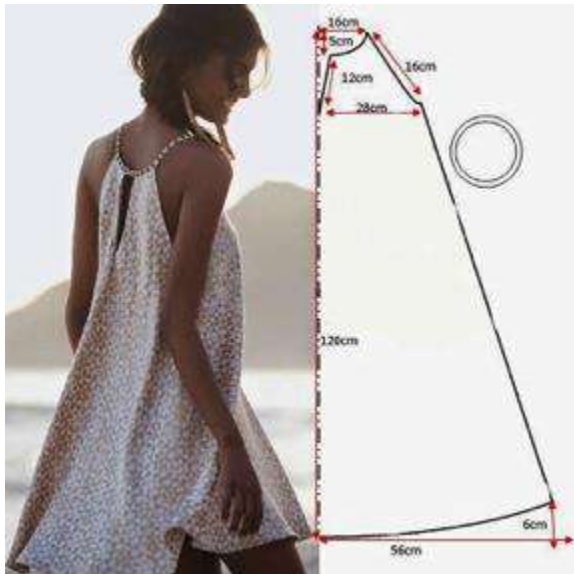
Ea poate arăta simplu și modest sau bogat și elegant în funcție de finetea matasii pe care o veți alege.

O rochie vaporoasă pentru plimbările de vară prin parc sau pe malul iazului. Dacă mai luați și o pălărie împletită, veți arăta super stilat.

O altă variantă de rochie ușoară de vară. Modelele de tip oversize sunt foarte populare.

Un model perfect pentru doamnele și domnișoarele care preferă umerii goi.

Bibliografie:

https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere//2017/inv%20prof%202017/CRR_cl%20X_inv%20prof_Industrie%20textila%20si%20pielarie.pdf

CSEI Baia Mare,

Matei Rozica, Prof. IP Textile Pielarie

Puncte si cusături ornamentale pentru broderie...

***"Atunci li s-au deschis ochii la amandoi si au cunoscut ca erau goi si au cusut frunze de smochin si si-au facut acoperaminte"
FACEREA 3:7.***

Broderia este o artă foarte frumoasă. Ea necesită multă răbdare și îndemânare. Pentru a obține o broderie de excepție trebuie să cunoașteți cât mai multe tehnici de realizare a acesteia, cum ar fi punctele și cusăturile ornamentale.

Avem aici o colecție de puncte și cusături pentru broderie, în special modalități de realizare a cruciuliței.

Anterior cruciulița se considera protectoare de puterile negative, acum se folosește în aceleași scopuri.

Cruciulița este frumoasă și elegantă. Cu ajutorul ei puteți realiza niște lucrări foarte drăguțe. Foarte mult contează numărul și mărimea acestora. Cruciuța este la fel ca pixelii, cu cât sunt mai mulți, cu atât imaginea este mai clară și mai reală.

Cusatura cruciulita este des folosita la executarea modelelor artistice de pe costumele noastre populare si la zestrea domnisoarelor de pe vremuri (batiste, camasi de noapte, lenjerie, fete de masa, cearcefuri). acest tip de

cusatura se lucreaza cu fire de tesatura numarate (pas constant), in linii oblice in ambele directii care se intersecteaza la mijloc. Cu toate ca se incadreaza in grupa cusaturilor simple, se deosebeste ca structura de celelalte cusaturi.

Punctul de cruciulita se executa pe tesaturi suficient de rare (etamina, matador), prin luarea unui numar de fire de tesatura pe ac repetand aceeasi miscare la distanta dorita, dedesubtul miscarii anterioare de la acelasi nivel, folosind acelasi volum de tesatura luata pe ac.

Spre deosebire de celelalte genuri de cusaturi manuale, punctul in cruce se executa de la stanga spre dreapta realizand doua impunsaturi (luarea tesaturii pe ac) suprapuse.

Dupa realizarea unei cruciulite, operatia se repeta prin deplasarea la dreapta cu valoarea egala a tesaturii luata pe ac. Pasul cusaturii la acest gen reprezinta in linie oblica, distanta dintre cele doua impunsaturi suprapuse.

Ia romaneasca rezista oricaror tendinte in fashion, nu poate fi detronata de nicio noutate vestimentara avand caracter peren din timpuri stravechi. Simplitatea si eleganta implicita datorata acesui atribut face ca ia romaneasca sa ramana in topul preferintelor de vestimentatie..

Care sa fie secretul? Materialul natural diafan dar rezistent, dragostea ancestrala de frumos a mesterilor artizani romani, maiestria si eleganta simpla a broderiei manuale, sa mentionam doar cateva dintre

calitatile acestui articol vestimentar autohton recunoscut pe plan global

Articol vestimentar desuet, ia românească revine oricând la moda; și ne-ntoarcem "la rădăcini", avem chef să mâncăm la iarbă verde, să mergem la vreun târg popular asortat cu de toate: de la delicii culinare, obiecte decorative și utile pentru exercițiul de a fi gospodar, căci e nevoie de antrenament pentru așa încercare extremă.

Ne amintește unora și de curentul "flower power" când tinerimea protesta împotriva războiului cu nimic altceva decât cu dragoste și flori...

Asadar am prezentat o ie incinsă la mijloc cu un ștergar de borangic, cu motive populare la inspirația artistului. Ingenios este faptul că mărimea acesteia este universală fără să fim constrânși de canoane antropometrice să ne "ajustăm" cu vreo cură minune.

Bibliografie:

<https://ro.wikipedia.org/wiki/Cus%C4%83tur%C4%83>

INOVAȚIE ÎN PREDAREA UNEI LIMBI STRĂINE

**MEDREA ALINA
LICEUL CU PROGRAM SPORTIV, ALBA IULIA**

Într-o lume globalizată, cunoașterea a cel puțin unei limbi străine este un avantaj indiferent de vârsta la care învățăm. Limba engleză este demult un must have în școli și este predată deja la o vârstă foarte devreme.

Învățarea unei limbi străine este asemenea unei călătorii, mai ales la clasele primare și gimnaziale. Această călătorie poate fi plăcută și interesantă, sau obositoare și dificilă datorită societății contemporane și schimbărilor rapide. Mulțumită acestor schimbări și efecte imediate, educația trebuie reînnoită, adaptată și îmbunătățită continuu, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în educație.

Ultimul secol a schimbat în întregime modul în care trăim și gândim, în care predăm și învățăm, astfel obiectivul principal în școala viitorului este folosirea a mai multor metode inovative cum ar fi informatizarea, utilizarea softurilor educaționale și platforme de e-learning.

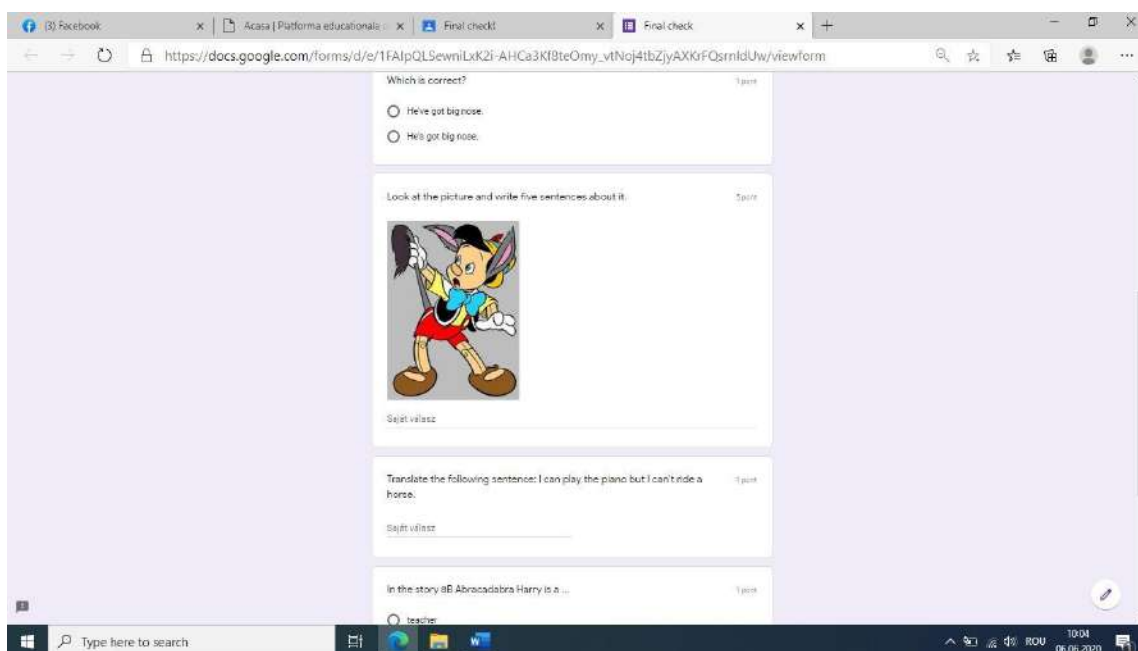
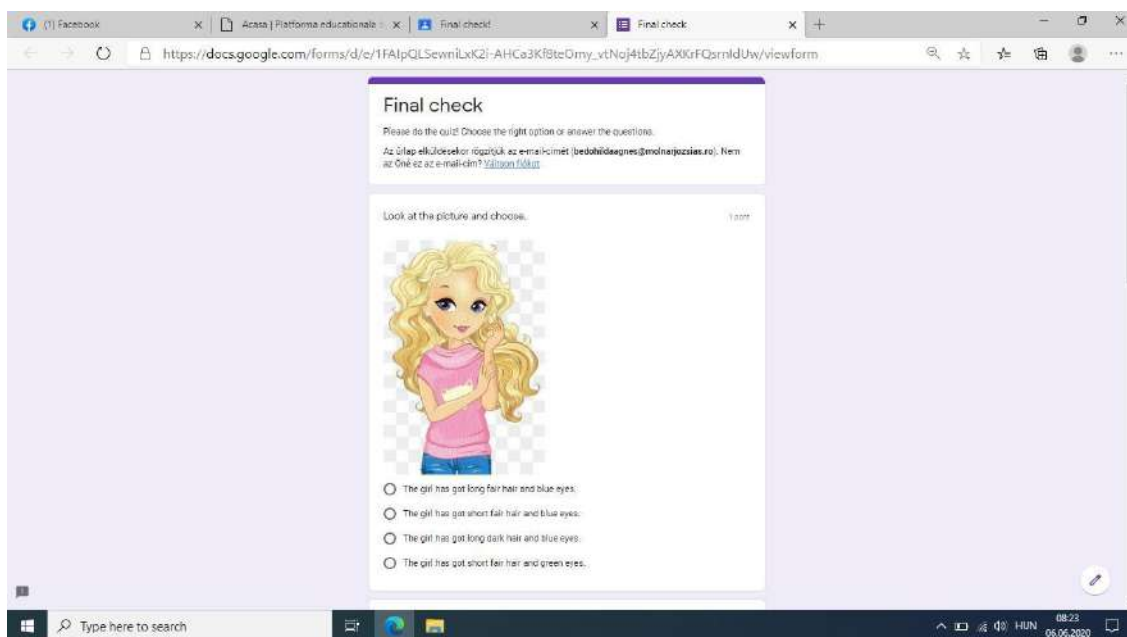
Utilizarea calculatorului în procesul predare-învățare facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Calculatorul poate fi utilizat ca un sprijin al predării, ajutându-l astfel pe cadrul didactic să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programele de calculator, manualele digitale, softurile educaționale și aplicațiile pot deveni un suport important pentru o predare eficientă a limbii engleze.

O astfel de aplicație folosită des la orele de limba engleză este Google Classroom și Google Meet. În cadrul platformei Google Classroom putem face diferite lucruri inovative cum ar fi :

- introducerea și trimiterea sarcinilor de lucru;
- comunicarea orarului (Google Calendar);
- atașarea linkurilor cu filmări și încărcarea materialelor de lucru în formate video, audio, text.
- crearea diferitelor teste cu ajutorul Google Docs, corectarea acestora
- putem păstra resursele într-un singur loc.

Pe parcursul anilor am folosit cu drag aceasta platformă cu diferite clase și niveluri de studii. Digitalizarea orelor de limba engleză a trezit curiozitatea și interesul elevilor pentru învățarea unei limbi străine.

Exemplul de mai jos este un test de evaluare încărcată pe platforma Google Classroom pentru clasa a III-a la disciplina limba engleză.

Următorul test este pentru clasa a V-a și este un test de recapitulare. Testul a fost rezolvat și punctat cu ajutorul aplicației Google Classroom.

Test yourself

Choose the right answer and answer the questions.

Ac újrap elküldésükön rögzítjük az e-mail-címét (bedobildasagnes@molnarejzozias.ro). Nem az Önre ez az e-mail-cím? [Válasszon másikat](#)

*Kötelező

... are green pencils. 1 pont

These

This

... computer is expensive. 1 pont

These

That

Those

... potatoes aren't cooked. 1 pont

These

This

That

Test yourself

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc306OOI3EoQpL_KZHEHy0-6HwJePQIraRe2EyHS0I4xbDMdw/viewform

Video "The Palo" How many people go to the Palo? 1 pont

sixty thousand

sixteen thousand

six thousand

The Palo

What can you see in the picture? More answers are correct. 1 pont

horses

buildings

cars

people

Test yourself

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc306OOI3EoQpL_KZHEHy0-6HwJePQIraRe2EyHS0I4xbDMdw/viewform

We both jumped ... the swimming pool at the same time. 1 pont

into

up

down

past

We walked ... to the top of the mountain and then we cycled ... to the bottom again. 1 pont

down; up

up; down

up; past

over; down

Get ... the car now! I have to take you to school. 1 pont

past

up

along

out of

Our class walked ... a beautiful forest during our last school trip. 1 pont

ROLUL MARKETINGUL EDUCAȚIONAL ÎN PROMOVAREA OFERTEI INSTITUȚIILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROESIONAL ȘI TEHNIC

Alina MELNIC, Miriana IANCOVICI WOLF, Liceul Tehnologic Transporturi Auto Timișoara

Fenomenele de globalizare, digitalizarea, evoluțiile socio-culturale și tehnologice rapide, modificările demografice cauzate de îmbătrânirea populației sau de fluxurile migratorii au generat schimbări semnificative la nivelul sistemelor de educație, creând oportunități dar și așteptări diferite. Apar noi industrii și profesii, pentru care trebuie pregătită o forță de muncă tot mai diversificată și conștientă de sine. Educația face tranziția de la învățarea standardizată la cea personalizată, de la birocrație la circumscrierea procesului de învățare în jurul elevilor, de la randament la calitate și inovare, de la inegalitate la șanse egale, de la învățare formală, în școală, la învățare informală, pe tot parcursul vieții. Elevii nu mai sunt doar disciplinați, ci stimulați. Educația le permite să experimenteze și să eșueze, îi impulsionează să producă viitorul în loc să reproducă trecutul.

Aceasta înseamnă că școala începe să semene tot mai mult cu un centru de inovare, un loc în care se formează noi competențe, în care învățarea are un caracter multidisciplinar și interdisciplinar, un loc care ține cont de întrebările și nevoile personale ale elevilor și în care tehnologia joacă un rol de sprijin fundamental.

Cu toate aceste schimbări, școala continuă să fie spațiul în care se făuresc destine și rămâne esențial ca ea să răspundă cât mai corect următoarei întrebări: *În ce măsură aceste destine se vor construi pe aspirațiile celor educați și ale societății în general?* În contextul asumării acestei realități, școala contemporană va trebui să construiască punțile necesare între societate și individul pe care îl formează, iar proiectarea demersurilor sale în funcție de nevoile acestora poate fi instrumentul cel mai eficient. În orice economie, performanțele pieței forței de muncă depind în mare măsură de capacitatea furnizorilor de formarea profesională inițială și continuă de a anticipa atât așteptările educabililor, cât și nevoile de competențe ale angajatorilor, respectiv de a armoniza cele două categorii de cerințe și de a-și corela oferta cu ele. Acest demers nu este unul facil, în contextul unor fenomene sociale care au accentuat discrepanțele între ceea ce îți dorește educabilul sau familia acestuia și ceea ce se cere pe piața muncii, motiv pentru care ofertarea unui program de educație și formare profesională care să răspundă nevoilor pieței va necesita o strategie de promovare care să stimuleze interesul, să câștige încrederea și să motiveze potențialii candidați.

Un program care asigură o bună angajabilitate a absolvenților nu este întotdeauna cel care adună cele mai multe opțiuni în ceea ce privește înscrierea, iar această situație este din ce în ce mai prezentă la nivelul învățământului profesional și tehnic.

Relevanța ofertei de formare și dezvoltare profesională față de cerințele pieței muncii trebuie abordată din două puncte de vedere:

- cantitativ, din perspectiva deficitului de competențe și calificări de pe piața muncii;
- calitativ, din perspectiva concordanței dintre competențele care descriu o calificare / specializare, pe de o parte, respectiv calitatea rezultatelor învățării, pe de altă parte.

În acest context, conectarea anticipativă a sistemului educațional la piața muncii trebuie realizată astfel încât să rezolve câteva probleme esențiale ale relației prezente dintre instituțiile de învățământ profesional și tehnic cu mediul de afaceri:

- deși piața muncii are o dinamică influențată tot mai mult de evoluția cerințelor de selecție și de dezvoltare a personalului din organizațiile economice, ea interacționează prea puțin cu școlile de unde recrutează absolvenți cu calificări de nivel 3, 4 și 5;
- oferta de programe a unităților de învățământ profesional și tehnic este, în prezent, mai mult centrată pe cererea de educație a candidaților sau pe calificările personalului didactic de specialitate, fiind mai puțin corelată cu cerințele pieței muncii înalt calificate;
- calitatea programelor de studii preuniversitare este definită și urmărită în special prin indicatori și criterii stabilite la nivel național pentru toate tipurile de unități școlare, care vizează într-o măsură insuficientă așteptările beneficiarilor formării profesionale.

Anticiparea timpurie a nevoilor de formare și de dezvoltare profesională trebuie să fundamenteze planificarea strategică a ofertei unităților de învățământ profesional și tehnic, ceea ce presupune ca acestea să-și dezvolte mecanisme de dialog social, respectiv să utilizeze metodologii și instrumente eficiente pentru identificarea nevoilor de formare ale mediului de afaceri și urmărirea în timp real a evoluției pieței muncii.

O planificare strategică a ofertei de programe, care să aibă în vedere anticiparea timpurie a nevoilor de formare profesională și corelarea ofertei școlilor cu cerințele mediului de afaceri, trebuie să țină cont atât de tendințele pieței muncii pe termen scurt, mediu și lung, cât și de riscurile implicate de opțiunile realizate. Aceste trebuie minimalizate printr-o abordare sistemică, care să plece de la diagnoza organizației și a contextului social, să anticipeze schimbarea, să propună strategii și tactici de acțiune, să implice adoptarea deciziilor privind acțiunile concrete, monitorizarea și evaluarea periodică a impactului acestora și să intervină în proces ori de câte ori este nevoie, prin mecanisme de optimizare. Din această perspectivă, marketingul educațional devine un proces esențial. Școlile trebuie să se adapteze cerințelor și nevoilor în schimbare ale pieței, să-și promoveze serviciile, să câștige încrederea tuturor beneficiarilor serviciilor educaționale pe care le oferă – elevi, părinți, angajatori și comunitatea locală în general.

Definirea conceptului de „marketing educațional” nu poate fi separată de semnificația conceptului de bază – „marketing”. Pentru mulți dintre noi, marketingul a devenit sinonim cu metodele utilizate de firme pentru a atrage clienții și a-i convinge să le cumpere produsele și / sau serviciile.

De altfel, chiar etimologia termenului (engl. „marketing” – comercializare, târguială, vânzare / cumpărare) conduce la ideea el se referă exclusiv la tranzacții de piață.

Prin urmare, evoluția conceptului de marketing educațional este indisolubil legată de existența și dinamica unei piețe de produse și servicii educaționale.

Abordarea conceptului de către **Philip Kotler**, considerat părintele marketingului modern, reconfirmă orientarea spre consumator și spre public, în general, subliniind și suportul oferit de marketing unei organizații pentru a-și asuma responsabilități și a-și atinge obiectivele: „*Marketingul contemporan reprezintă un mecanism economic și social prin care indivizii și grupurile își satisfac nevoile și dorințele lor prin intermediul creării și schimbului de bunuri, servicii și idei între semenii*”¹. Autor a numeroase lucrări și unul dintre cei mai respectați consultanți de marketing strategic din lume, **Philip Kotler** ne-a oferit următoarele **postulate**² care-i ilustrează viziunea:

- „*Companiile bune vor satisface nevoi, companiile extraordinare vor crea piețe noi*”.
- „*Este mai important să faci ce este corect din punct de vedere strategic, decât ce este imediat profitabil*”.
- „*Compania ta nu își are locul în piețe unde nu poate fi cea mai bună*”.
- „*Cea mai bună reclamă este reclama pe care o fac clienții mulțumiți*”.
- „*În prezent, marketerii deștepți nu vând produse, ci pachete de beneficii*”.
- „*Nu mai este îndeajuns să îți satisfaci clienții, acum trebuie să îi încânți*”.
- „*Cel mai important lucru pe care trebuie să-l faci este să îți dai seama încotro se îndreaptă clienții tăi și cum poți tu să fii în fața lor*”.
- „*Foarte multe afaceri își transformă cu înțelepciune furnizorii și distribuitorii în parteneri valoroși*”

În ceea ce privește **marketingul educațional**, în 1969, **Philip Kotler** a sugerat că marketingul ar trebui extins la organizațiile non-profit din domenii diverse. În 1971, **Philip Kotler** și **Gerald Zaltman** introduc conceptul de **marketing social**³. Marketingul social are o sferă eterogenă, deoarece vizează domenii foarte diferite: educația, cultura și arta, sănătatea, religia, sportul, politica, ecologia etc, reprezentate de instituții publice sau private, respectiv de organizații caritabile care implică dezvoltarea unor programe destinate susținerii și impunerii unor cauze sau idei sociale, cum ar fi donațiile pentru persoane vulnerabile, prevenirea comportamentelor adictive, a violenței, a discriminării, apărarea drepturilor omului ș.a.

Importanța acestor domenii ale activității umane pentru societatea modernă, a condus la diversificarea și specializarea marketingului în funcție de condițiile specifice ale fiecărui domeniu, de experiența acumulată și de propriile probleme ce trebuie rezolvate pentru o dezvoltare firească.

¹ Ph. Kotler, B. Dubois – *Marketing – Management*, 7-e édition Publi-Union, Éditions, Paris, pag. 6

² Ph. Kotler, K. L. Keller – *Managementul marketingului*, a 5-a ediție, Editura Teora 2008, pag. 6

³ P. Kotler și G. Zaltman – *Social Marketing: An Approach To Planned Social Change*, Journal of Marketing 35(3):3-12

O analiză detaliată a literaturii de specialitate din ultimele decenii ale secolului XX care abordează problematica marketingului social, relevă un grad de relativ mai scăzut al cercetărilor privind marketingul educațional, în special în ceea ce privește învățământul preșcolar și preuniversitar. De altfel, marketingul educațional a apărut ca un derivat al marketingului pentru sănătate la mijlocul anilor 1980. Cu toate acestea, subiectul a captat și interesul unor cercetători din România, cum ar fi M. C. Demetrescu, care a publicat în 1976 un articol intitulat „Marketing social pentru educație”.

Astăzi marketingul educațional reprezintă o componentă esențială în domeniul educației, în special în contextul actual al pieței educaționale competitive și al cerințelor în schimbare ale beneficiarilor direcți și indirecti ai programelor de studiu oferite de școli. Marketingul educațional se referă la aplicarea principiilor și tehnicilor de marketing în sectorul educației, având ca scop atragerea și menținerea elevilor, promovarea și vânzarea serviciilor și produselor educaționale și dezvoltarea unui brand puternic în cadrul instituțiilor de învățământ.

Marketingul educațional are în vedere nu doar aspectele comerciale ale educației, ci și nevoile și cerințele educaționale ale clienților, adică elevii, familiile acestora, angajatorii și societatea în general. Prin urmare, marketingul educațional se concentrează pe dezvoltarea și furnizarea de programe educaționale relevante și de calitate, adaptate nevoilor și așteptărilor publicului țintă.

Practicile de marketing educațional includ o gamă largă de strategii și tactici, precum cercetarea de piață, segmentarea și poziționarea pieței, dezvoltarea produsului educațional, stabilirea resurselor necesare, promovarea prin intermediul diferitelor canale de comunicare, relații publice și gestionarea relațiilor cu clienții.⁴

Marketingul educațional este o abordare strategică și integrată care se concentrează pe satisfacerea nevoilor și cerințelor clienților din domeniul educației. Acesta implică dezvoltarea și implementarea de strategii de marketing personalizate, adaptate la specificul instituțiilor de învățământ și la piața țintă. Prin aplicarea principiilor și tehnicilor de marketing, instituțiile educaționale pot câștiga încrederea și loialitatea „clienților”, crescându-și astfel impactul și succesul în comunitate.

În ultimele două decenii, învățământul profesional și tehnic s-a confruntat cu două tendințe divergente în ceea ce privește gradul de interes pentru programele de studiu oferite. Pe de-o parte, se constată o tendință de diminuare a interesului elevilor și părinților acestora pentru filiera tehnologică a liceului, respectiv pentru învățământul profesional, chiar dacă au fost implementate acțiuni de stimulare la nivel european, național și local.

⁴ Chiriac, Marinela, *Marketingul în învățământul superior*, Editura ASE, București, 2009, pp. 25-27

Pe de altă parte, a crescut interesul comunităților de afaceri pentru implicarea directă în proiectarea și derularea programelor de formare profesională oferite de unitățile de învățământ preuniversitar, inclusiv prin sistemul dual. A crescut și disponibilitatea mediului de afaceri de a participa la procesele de promovare a ofertelor școlilor, de selectare a candidaților, respectiv de evaluare și recrutare a absolvenților. În acest context, orice strategie de marketing va trebui atenueze și chiar să inverseze tendința de scădere în ceea ce privește interesul elevilor, fără a afecta capacitatea școlilor de a răspunde așteptărilor mediului de afaceri.

Din această perspectivă, marketingul educațional pentru învățământul profesional și tehnic se caracterizează prin anumite trăsături și aspecte specifice care reflectă natura colegiilor tehnice sau liceelor tehnice.

Astfel, în ceea ce privește *orientare către piață*, instituțiile din învățământul profesional și tehnic pun un accent puternic atât pe identificarea și înțelegerea nevoilor și preferințelor elevilor de gimnaziu, cât și pe adaptarea continuă la dinamica pieței muncii. Pentru a avea succes, strategia lor de dezvoltare instituțională trebuie fundamentată pe cercetări de piață care evaluează deopotrivă cerințele și așteptările elevilor, părinților și comunității de afaceri.

Pentru instituțiile din învățământul profesional și tehnic, *flexibilitatea și adaptabilitatea* lor în oferirea serviciilor educaționale este esențială. Ele trebuie să-și creeze și să-și optimizeze mecanisme de adaptare dinamică a ofertei educaționale, chiar și în condițiile în care cerințele elevilor și cele ale angajatorilor nu converg spre aceeași opțiune ce poate fi oferită de școală. Reacționarea rapidă atât la fenomenele sociale, culturale și politice, cât și la evoluțiile tehnologice, respectiv la schimbările din piața muncii, implică o ajustare permanentă a programelor de studii la nivel curricular, inclusiv prin componenta curriculară în dezvoltare locală, dar și îmbunătățiri continue în ceea ce privește furnizarea acestor programe. Utilizarea unor strategii didactice fundamentate pe caracteristicile noilor generații de elevi, integrarea unor resurse deschise care să compenseze decalajul tehnologic dintre dotările laboratoarelor / atelierelor școală și echipamentele cu care absolvenții vor lucra după angajare, transferarea unei părți semnificative din procesul de formare într-un context profesional real oferit de partenerii economici din comunitatea locală, pot fi soluții care să faciliteze adaptarea programelor de studiu oferite prin învățământul profesional și tehnic

Marketingul educațional se concentrează pe dezvoltarea și consolidarea unei *imagini de brand* puternice. În general, rezultatele la examenele naționale sau la concursurile școlare au fost cele care au consolidat imaginea de brand a unor instituții de învățământ. Dar aceste rezultate sunt fundamentate și pe calitatea pregătirii inițiale a elevilor care au optat pentru școlile respective. Este însă cunoscut faptul că mulți dintre elevii admiși în învățământul profesional și tehnic au avut rezultate școlare mediocre în gimnaziu sau la examenul de evaluare națională.

În acest context, strategiile de construire și consolidare a unei imagini de brand a colegiilor tehnice sau a liceelor tehnologice trebuie să se concentreze pe crearea unei identități distinctive care să le diferențieze de concurență, pe performanțele profesionale ale elevilor, pe buna angajabilitate a absolvenților, pe implicarea directă în procesele de formare profesională a unor firme care au, la rândul lor, o bună imagine de brand.

Beneficiind, mai degrabă de suportul comunității de afaceri decât de cel al părinților, instituțiile din învățământul profesional și tehnic dedică resurse semnificative pentru activitățile de *marketing și promovare*. Ele utilizează atât canale tradiționale de comunicare și instrumente de promovare, cum ar fi publicitatea plătită, marketingul online, relațiile publice, participarea la târguri și evenimente educaționale, cât și modalități specifice, cum ar fi, de exemplu, organizarea unor concursuri de îndemânare pentru elevii de gimnaziu, patronate de parteneri economici locali. Astfel de evenimente facilitează, pe lângă promovarea ofertei școlilor, stimularea interesului pentru formarea profesională într-un anumit domeniu și consolidarea încrederii în ceea ce privește oportunitățile de angajare după absolvire.

Marketingul educațional în din învățământul profesional și tehnic se concentrează adesea pe oferirea unor servicii educaționale *personalizate* și a unor facilități suplimentare. Școlile își adaptează oferta educațională în funcție de nevoile și preferințele individuale ale elevilor, la cerințele pieței muncii și oferă servicii suplimentare, cum ar fi burse, facilități de transport și cazare, programe de dezvoltare personală, mobilități VET, activități extracurriculare care să faciliteze tranziția de la școală la viața activă.

Bibliografie:

- [1] Ph. Kotler, B. Dubois – *Marketing – Management*, 7-e édition Publi-Union, Éditions, Paris
- [2] Ph. Kotler, K. L. Keller – *Managementul marketingului*, a 5-a ediție, Editura Teora 2008
- [3] P. Kotler și G. Zaltman – *Social Marketing: An Approach To Planned Social Change*, Journal of Marketing.
- [4] Chiriac, Marinela, *Marketingul în învățământul superior*, Editura ASE, București, 2009

Conceptul de „exelență pentru educație” se referă la atingerea celor mai înalte standarde de calitate în procesul de predare și învățare. Aceasta poate include mai multe aspecte, cum ar fi:

1. Profesori de calitate prin instruirea și dezvoltarea profesională a profesorilor pentru a le oferi abilitățile și cunoștințele necesare pentru a preda eficient și pentru a inspira elevii.
2. Curriculum relevant și actualizat prin asigurarea că programa școlară este actualizată și relevantă, reflectând cele mai recente descoperiri și tendințe din domeniile de studiu.
3. Resurse educaționale prin disponibilitatea materialelor didactice adecvate și a tehnologiei care să sprijine procesul de învățare.
4. Existența unui mediu de învățare stimulând crearea unui mediu sigur, inclusiv și stimulator pentru elevi, care să promoveze învățarea creativă și dezvoltarea personală.
5. Evaluare și feedback prin implementarea unor metode eficiente de evaluare care să ofere feedback constructiv elevilor și profesorilor pentru îmbunătățirea continuă a performanțelor.
6. Implicarea comunității locale prin colaborarea cu părinții și comunitatea locală pentru a sprijini educația și pentru a crea o rețea de suport pentru elevi.
7. Accesibilitate și incluziune prin asigurarea că toți elevii, indiferent de contextul lor socio-economic, au acces la o educație de calitate.
8. Inovație și adaptabilitate ce presupune promovarea inovației în metodele de predare și învățare prin adaptarea la schimbările rapide ale societății și ale pieței muncii.

Depunând eforturi concertate din partea tuturor actorilor implicați – guverne, instituții de învățământ, profesori, părinți și comunitatea largă se pot atinge țintele excelenței în educație.

Inovarea educațională reprezintă introducerea și implementarea de metode, tehnici și tehnologii noi în domeniul educației, având ca scop îmbunătățirea procesului de învățare și a rezultatelor educaționale. Iată câteva aspecte și tendințe relevante în inovarea educațională:

1. Tehnologia în educație:

- E-learning și platforme online: Utilizarea platformelor de învățare online precum Coursera, edX sau Khan Academy oferă acces la cursuri de la universități și instituții de prestigiu din întreaga lume.
- Instrumente de colaborare digitală: Utilizarea aplicațiilor precum Google Classroom, Microsoft Teams sau Slack pentru a facilita colaborarea între elevi și profesori.
- Realitate virtuală și augmentată: Aceste tehnologii sunt folosite pentru a crea experiențe educaționale imersive, ajutând elevii să înțeleagă mai bine concepte complexe.

2. Personalizarea învățării:

- Adaptive learning: Platformele care utilizează inteligența artificială pentru a adapta materialele de învățare la nevoile individuale ale fiecărui elev.
- Învățarea bazată pe competențe: Se concentrează pe dezvoltarea competențelor și abilităților specifice, în loc de acumularea de cunoștințe teoretice.

3. Metode pedagogice inovative:

- Învățarea prin proiecte: Elevii învață prin intermediul proiectelor practice care necesită aplicarea cunoștințelor în situații reale.
- Flipped Classroom: Modelul în care elevii studiază materialele noi acasă și folosesc timpul de clasă pentru activități interactive și aplicarea cunoștințelor.
- Gamificarea: Utilizarea elementelor de joc (de exemplu, puncte, niveluri, recompense) pentru a face învățarea mai atractivă și mai motivantă.

4. Educația incluzivă și accesibilă:

- Suport pentru nevoi educaționale speciale: Dezvoltarea de instrumente și tehnologii care să sprijine elevii cu dizabilități sau alte nevoi speciale.
- Accesibilitate globală: Inițiative pentru a asigura accesul la educație de calitate în zonele defavorizate și pentru grupurile vulnerabile.

5. Colaborarea globală:

- Proiecte și parteneriate internaționale: Elevii și profesorii colaborează la proiecte comune cu colegi din alte țări, promovând schimbul cultural și învățarea globală.

6. Evaluarea și feedback-ul continuu:

- Evaluarea formativă: Utilizarea evaluărilor periodice pentru a monitoriza progresul elevilor și a ajusta strategiile de învățare în timp real.

- Feedback personalizat: Furnizarea de feedback detaliat și specific pentru a ajuta elevii să înțeleagă punctele forte și zonele de îmbunătățire.

Aceste inovații au potențialul de a transforma radical modul în care se desfășoară educația, creând medii de învățare mai eficiente, mai accesibile și mai relevante pentru nevoile și interesele elevilor din secolul XXI.

Inovarea educațională se referă la implementarea de noi idei, practici, tehnologii și metodologii în domeniul educației pentru a îmbunătăți procesul de învățare și predare. Aceasta include o gamă largă de inițiative, de la integrarea tehnologiei în sălile de clasă, la dezvoltarea unor noi modele pedagogice, reforme curriculare și strategii care să răspundă mai bine nevoilor elevilor și studenților din secolul XXI.

Câteva exemple de inovații educaționale includ:

1. Tehnologii digitale în educație: Utilizarea tabletelor, laptopurilor, aplicațiilor educaționale și platformelor de învățare online pentru a face educația mai accesibilă și interactivă. De asemenea, realitatea augmentată și virtuală sunt tot mai folosite pentru a crea experiențe de învățare imersive.

2. Învățarea personalizată: Dezvoltarea de strategii care să permită adaptarea procesului educațional la nevoile individuale ale fiecărui elev, oferindu-le resurse și metode de învățare care se potrivesc cel mai bine stilului lor de învățare și ritmului propriu.

3. Metode active de învățare: Învățarea bazată pe proiecte, învățarea prin colaborare, flipped classroom (clasa inversată) și alte metode care implică elevii în mod activ în procesul de învățare, încurajând gândirea critică și rezolvarea de probleme.

4. Educația STEAM: Integrarea disciplinelor științifice, tehnologice, inginerie, arte și matematică într-o abordare interdisciplinară, pentru a dezvolta competențe complexe și a stimula creativitatea.

5. Reformele curriculare: Ajustarea conținutului și a structurii curriculare pentru a reflecta mai bine cerințele pieței muncii și ale societății contemporane, incluzând, de exemplu, educația pentru mediu, competențele digitale, și abilitățile de viață.

6. Evaluarea inovativă: Implementarea unor metode de evaluare care să depășească testele tradiționale, precum portofolii de lucrări, evaluarea prin proiecte, autoevaluarea și feedback-ul colegial.

Inovarea educațională este esențială pentru a asigura că sistemele de învățământ pot răspunde provocărilor globale și pot pregăti elevii pentru viitor, într-o lume în continuă schimbare. Aceasta necesită atât implicarea profesorilor, cât și sprijinul comunității.

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ: TRANSFORMAREA VIITORULUI ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

Mihai Sanda Andreea

Liceul Tehnologic „Costache Conachi”, Pechea

Într-o lume în continuă schimbare, educația nu poate rămâne stagnantă. Inovarea educațională este esențială pentru a pregăti generațiile viitoare să facă față provocărilor globale, să inoveze și să contribuie la dezvoltarea societății. În acest articol, vom explora conceptul de inovare educațională, exemple de practici inovatoare și impactul acesteia asupra viitorului învățământului.

Ce este inovarea educațională?

Inovarea educațională se referă la implementarea de noi metode, tehnologii, abordări și practici care îmbunătățesc procesul de învățare și predare. Aceasta poate include totul, de la utilizarea tehnologiei în clasă până la schimbarea modului în care curriculumul este conceput și livrat. Scopul inovării educaționale este de a crea un mediu de învățare mai eficient, accesibil și relevant pentru nevoile elevilor din secolul 21.

Exemple de inovare educațională

1. Tehnologia în educație:

- **Învățarea online:** Platformele de învățare online, precum Coursera, Khan Academy sau Udemy, au revoluționat accesul la educație. Aceste platforme permit studenților să acceseze cursuri de la universități de top din întreaga lume, indiferent de locația lor geografică.
- **Realitatea augmentată (AR) și realitatea virtuală (VR):** Aceste tehnologii sunt utilizate pentru a crea experiențe educaționale interactive și imersive. De exemplu, elevii pot explora structura moleculară a unei substanțe sau pot vizita locuri istorice fără a părăsi sala de clasă.

2. Abordări pedagogice inovatoare:

- **Învățarea bazată pe proiecte (PBL):** Această metodă implică elevii în proiecte complexe care necesită cercetare, colaborare și gândire critică. Prin

PBL, elevii își dezvoltă abilități practice și își aplică cunoștințele în contexte reale.

- **Educația centrată pe elev:** În acest model, elevii devin parteneri activi în procesul de învățare, având un rol mai mare în alegerea subiectelor de studiu și a modului în care învață. Profesorii devin ghizi care facilitează procesul de învățare, mai degrabă decât surse principale de informație.

3. Evaluare inovatoare:

- **Evaluarea formativă:** În loc de a se baza exclusiv pe examene finale, multe școli adoptă evaluarea continuă și formativă, care urmărește progresul elevilor în timp real. Acest tip de evaluare ajută profesorii să ajusteze predarea în funcție de nevoile individuale ale elevilor.
- **Portofolii digitale:** Elevii își pot crea portofolii digitale care să reflecte evoluția și realizările lor de-a lungul anilor de școală. Aceste portofolii pot include proiecte, lucrări de artă, eseuri și alte exemple ale muncii lor.

Impactul inovării educaționale

Inovarea educațională are potențialul de a transforma fundamental modul în care educația este livrată și percepută. Printre beneficiile acesteia se numără:

- **Personalizarea învățării:** Tehnologia permite personalizarea procesului de învățare, adaptând materialele și metodele la stilul și ritmul fiecărui elev. Aceasta poate duce la o învățare mai eficientă și la creșterea motivației elevilor.
- **Accesibilitate și incluziune:** Inovarea educațională poate reduce barierele de acces la educație, oferind oportunități egale pentru toți elevii, inclusiv pentru cei din medii defavorizate sau cu dizabilități.
- **Dezvoltarea abilităților relevante:** Prin utilizarea de metode inovatoare, elevii își dezvoltă abilități esențiale pentru viitor, cum ar fi gândirea critică, creativitatea, colaborarea și competențele digitale.

Provocări și considerații

Deși inovarea educațională oferă multe avantaje, implementarea sa nu este lipsită de provocări. Resursele financiare, formarea profesorilor și infrastructura tehnologică sunt factori

critici care pot influența succesul acestor inițiative. De asemenea, este esențial să se asigure că inovarea educațională nu creează inegalități suplimentare, ci contribuie la reducerea acestora.

Concluzie

Inovarea educațională este cheia pentru a pregăti tinerii pentru un viitor incert și dinamic. Prin adoptarea de noi tehnologii și abordări pedagogice, educația poate deveni mai relevantă, accesibilă și eficientă. Pentru a realiza acest potențial, este necesar un angajament constant din partea educatorilor, instituțiilor și guvernelor de a susține și promova schimbarea pozitivă în sistemele educaționale.

Bibliografie

1. Anderson, T., & Dron, J. (2011). **Three Generations of Distance Education Pedagogy**. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 12(3), 80-97. <https://doi.org/10.19173/irrodl.v12i3.890>
2. Fullan, M., & Langworthy, M. (2014). **A Rich Seam: How New Pedagogies Find Deep Learning**. Pearson. https://www.michaelfullan.ca/wp-content/uploads/2014/01/3897.Rich_Seam_web.pdf
3. Robinson, K. (2015). **Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education**. Viking.
4. Siemens, G. (2005). **Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age**. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, 2(1), 3-10.
5. Weller, M. (2020). **25 Years of Ed Tech**. Athabasca University Press. <https://doi.org/10.15215/aupress/9781771993050.01>
6. Zhao, Y. (2012). **World Class Learners: Educating Creative and Entrepreneurial Students**. Corwin Press.
7. Redecker, C., & Punie, Y. (2017). **European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu**. *Publications Office of the European Union*. <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC107466>
8. Christensen, C. M., Horn, M. B., & Johnson, C. W. (2011). **Disrupting Class: How Disruptive Innovation Will Change the Way the World Learns**. McGraw-Hill Education.
9. Laurillard, D. (2013). **Rethinking University Teaching: A Conversational Framework for the Effective Use of Learning Technologies** (2nd ed.). Routledge.
10. Bates, A. W. (2019). **Teaching in a Digital Age: Guidelines for Designing Teaching and Learning**. <https://opentextbc.ca/teachinginadigitalage/>

SIMPOZION INTERNAȚIONAL

"ÎMPREUNĂ SPRE EXCELENȚĂ: Strategii pentru Viitor"

TEMA: Exemple de bune practici în educație

Sectiunea 1-Studii (articole, eseuri etc.)

INOVAȚIA UN SINE QUA NON AL EDUCAȚIEI CONTEMPORANE

Prof. Mihai Steluța

Școala Gimnazială „Dimitrie Cantemir”, Fetești

„Nu există artă mai frumoasă decât arta educației. Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără viață, dar educatorul creează un chip viu; uitându-se la el, se bucură și oamenii, Se bucură și Dumnezeu.”

Sf. Ioan Gură de Aur

Educația reprezintă un palier al vieții cu efecte determinante asupra viitorului, fiind acțiunea actuală asupra condițiilor date, o transformare, inovare și schimbare, a copilului de azi în adultul de mâine. Societatea contemporană ne provoacă permanent la inovații numeroase și variate, pe diverse planuri. Inovațiile din învățământ reprezintă un proces deosebit de complex ce presupune dezvoltare, schimbare, reformă, modernizare, perfecționare sau altfel spus, o abordare de la tradițional la modern, prin introducerea unor strategii noi, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan. Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării. Noțiunea de *bună practică* în educație, face referire la o strategie, un cumul de metode ce dau randament sporit și cresc eficiența atingerii obiectivelor propuse. Inovația educațională este o îmbunătățire măsurabilă și durabilă, o schimbare cu caracter voluntar, o operație al cărei obiectiv este de a determina instalarea, acceptarea și utilizarea unei schimbări. Așadar, inovația în învățământ constă în acceptarea, instalarea și utilizarea unor schimbări cu efecte pozitive asupra activității educaționale ulterioare. Inovațiile nu au valoare în sine și pentru sine, ci numai atunci

când se pot „integra și articula în contextul general al sistemului educațional, sincronizându-se cu logica acestuia” (M. Bocoș). Diferitele tipuri de inovații educaționale se bazează, în primul rând, pe schimbarea concepției și a atitudinii cadrului didactic față de problemele care apar în realitatea educațională. De aceea, e nevoie de educarea și autoeducarea cadrelor didactice în direcția producerii, acceptării și introducerii inovațiilor educaționale. De asemenea sunt necesare schimbări reale și aplicabile în ceea ce privește orientarea și structura sistemului educațional, dar și de conținut al procesului educațional, întrucât există o legătură strânsă între inovație și politicile educaționale de la vârf, în sensul că reforma învățământului nu este posibilă în absența inovațiilor educaționale relevante și coerente, iar pe de altă parte, acestea sunt determinate și condiționate de liniile generale ale reformei. Bunele practici în educație pot fi abordate din multiple perspective și reprezintă un subiect de actualitate cu o greutate deosebită în succesul actului didactic. Există o paletă largă de strategii și resurse propuse de specialiști, iar cadrele didactice pot alege dintre cele mai eficiente, în funcție de nivelul clasei, conținuturi, obiectivele și competențele propuse, disciplina predată, experiența la catedră, inspirație, pregătirea profesională ș.a.m.d. În contextul legislativ, social, moral și de valori ce primează în societate astăzi, una din principalele provocări ale profesorilor este să-i „țină pe elevi la ore,,. Iată de ce se impune încă o dată, o abordare orientată către atragerea acestora spre școală, formare, educație, prin metode inovative și bune practici. Astfel pentru o implicare activă a elevilor, trebuie integrate mai multe paliere: cognitiv, emoțional, comportamental. Interesul scăzut pentru școală are numeroase cauze și poate fi legat de unele dificultăți de învățare sau înțelegere, metode didactice neatractive pentru aceștia, maniera impersonală de tratare a colectivului, stilul profesional al cadrului didactic etc. În acest sens, acesta din urmă trebuie să-și aleagă și pregătească minuțios strategia, să cultive relații de comunicare, colaborare, reziliență și empatie în raport cu elevii săi, să utilizeze resurse educaționale atractive, de exemplu cele digitale, folosind abilități preexistente ale acestora. S-a demonstrat deja că pentru elevi, aceste lecții sunt mai atractive și crește interesul și motivația pentru învățare și cunoaștere, dezvoltându-și implicit competențele digitale etc. Pentru a spori eficiența actului educațional, poate integra metode ce vizează *competiția* (organizarea clasei în perechi sau echipe și aplicarea unor itemi de evaluare sub această formă), *autoevaluarea* unui referat sau proiect, *interevaluarea* (turul galeriei), aplicarea de chestionare sau *discuții libere* despre modul de desfășurare al orelor, *implicarea* elevilor în diferite activități curriculare sau extracurriculare. Ca metode

complementare, adaug câteva exemple de bune practici, aplicate personal în urma studiului, ce s-au dovedit eficiente:

- implicarea părinților ca parteneri reali în diverse activități, poate conduce la o consolidare a parteneriatului școală-elevi-familie cu efecte benefice în timp;

- derularea de work-shopuri, piese de teatru, cercuri cu diferite abordări tematice etc, ce au valențe în dezvoltarea abilităților de exprimare și relaționare și de consolidare a relațiilor:

- organizarea de activități interdisciplinare, promovate în învățământul actual, prin utilizarea informațiilor din cadrul mai multor discipline, facilitând înțelegerea acestora și perceperea lor ca un întreg; promovarea interdisciplinarității decurge și „dintr-o funcție mai nouă a școlii, care dobândește o semnificație tot mai mare în societatea contemporană: valorificarea informațiilor dobândite de elevi și prin alte filiere decât cea școlară, îndeosebi prin mass- media, asigurând înțelegerea, selectarea, prelucrarea și integrarea lor în structuri cognitive complexe”. Tratatul interdisciplinar este o cerință modernă și necesară învățământului din zilele noastre, a cărui schimbare fundamentală constă în trecerea de pe lista informațională pe cea formațională;

- jocul sub toate formele sale și la orice vârstă este o metodă imbatabilă de a crea un climat optim și eficient în actul de educație; specialitatea mea, Geografia, permite aplicarea a numeroase jocuri, derivate din metode studiate (lanțul geografic, Țoșapant , câștigi în 60 de secunde, brainstorming etc) sau inițiate spontan funcție de momentul lectiei și particularitățile clasei ,

- promovarea reusitelor, a eforturilor elevilor, prin realizarea de expozitii, publicări pe site-ul școlii sau în mass media, despre lucrări, evenimente deosebite (voluntariat, de protecția mediului), proiecte, trofee sau diplome obținute în diferite competiții etc. Această evidențiere a reusitei, crește încrederea și stima de sine, satisfacția evoluției, popularitatea iar în paralel, servește ca model de buna practică și sursă de inspirație pentru colegi. În concluzie stă în puterea noastră să inovăm procesul educațional printr-o atitudine, orientată către nevoile elevilor, în echilibru cu schimbările intervenite în mediul extern și nu în ultimul rând printr-o radiografie obiectivă și onestă a propriilor reusite profesionale sau mai puțin, dar și o conexiune permanentă cu cele mai eficiente abordări inovative în didactica și pedagogia de specialitate.

Bibliografie:

- Dulamă, E., Elemente de didactica geografiei, Editura Clusium, Cluj- Napoca, 2001
- Cristea, S., Curriculum pedagogic I, Editura Didactică și Pedagogică R.A., București. 2006
- Ionescu, M., Radu, I. (coordonator), Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 1995
- Macavei, Elena, Teoria educației, vol. I, Editura Aramis, București, 2001
- Nicola, I., Pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992
- https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/53_56_Inovatia%20in%20educatie.pdf
- https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/26-45.pdf
- https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/p-242-248.pdf
- <https://tribunainvatamantului.ro/lectia-care-imi-place-exemple-de-bune-practici-pedagogice/>
- https://www.edu.ro/sites/default/files/Exemple_bune_practici_PNRAS_MATE.pdf
- <https://www.inedu.ro/2019/01/20/cum-implicam-elevii-la-clasa-cateva-sfaturi-un-ghid-de-indrumare/>
- https://www.isjdb.ro/static/files/proiecte_europene/CreativeArts_IO4_Ghid_de_bune_practici_Romania.pdf
- <https://www.studocu.com/ro/document/universitatea-tehnica-de-constructii-din-bucuresti/instalatii/inovarea-educatiei-inovatii-in-educatie/27895943>
- https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/3-10_6.pdf
- <https://edict.ro/inovatia-educationala/>

MODALITĂȚI INOVATOARE DE ORGANIZARE A CONȚINUTURILOR

Prof.înv.primar MIHAI TUDORIȚA
Școala Gimnazială „Dr.Emanuiel Rigler,,
Ștefan cel Mare

În general, selecția și organizarea conținuturilor curriculare presupune o reflectare „în mic” a organizării cunoașterii realității pe domenii distincte, dar și pe grupe de norme integrate, corelate și întrepătrunse la nivel de graniță. În acest fel, conținuturile sunt organizate sub forma disciplinelor școlare pentru domenii de sinestătătoare, pluridisciplinare, interdisciplinare sau pe probleme integrate și de sinteză pe teme generale.

1. Intradisciplinaritatea

Forma tradițională de organizare a conținuturilor învățării, pe discipline predate relativ independent unele de altele. Ea prezintă unele avantaje, dar și limite. Principalul avantaj este acela că oferă elevului siguranța avansării lineare, gradual ascendente pe un traseu cognitiv bine delimitat. Acest traseu poate conduce însă la „paradoxul enciclopedismului specializat, care închide profesorul și elevul într-o tranșee pe care și-o sapă ei înșiși și care îi izolează din ce în ce mai mult de realitate, pe măsură ce o adâncesc. În devotamentul lui pentru disciplină, profesorul tinde să treacă pe al doilea plan obiectul prioritar al educației: elevul în cauză.

Integrarea intradisciplinară este operația de conjugare a două sau mai multe conținuturi interdependente ale învățării, aparținând aceluiași domeniu de studiu, pentru a rezolva o problemă, a studia o temă sau a dezvolta deprinderi.

2. Intradisciplinaritatea e posibil a se realiza:

- Pe orizontală, între conținuturi și competențe ale disciplinei la același nivel de studiu
- Pe verticală, între conținuturi și competențe de la niveluri diferite de studiu.

Avantajele intradisciplinarității:

- Crește coerența internă a disciplinei
- Cresc semnificațiile și relevanța predării prin realizări de legături între conținuturi.
- Crește eficiența învățării, prin elemente “ externe” - inserție - și prin armonizări interne.
- Se formează o percepție integratoare a disciplinei pentru realizarea competențelor, valorilor, atitudinilor.

3. Multidisciplinaritatea

Apare ca cea mai mică ofertă de întrepătrundere a domeniilor cunoașterii și a metodelor de cercetare; ea constă în juxtapunerea unor elemente de conținut a mai multor discipline, pentru a evidenția unele aspecte comune ale acestora.

Juxtapunerea elementelor de conținut nu este urmată de o analiză-sinteză interdisciplinară a acestora; această perspectivă arată mai mult diversitatea posibilităților de abordare a realității din punct de vedere al științelor naturii și se manifestă ca un surplus de informație transmisă față de strictul necesar. De asemenea, multidisciplinaritatea aduce cu sine o abundență inutilă de cuvinte sau expresii.

4. Pluridisciplinaritatea

O altă modalitate de structurare a conținuturilor este cea pluridisciplinară sau tematică și se caracterizează prin faptul că, mai întâi, se delimitează tema sau domeniul care urmează a fi studiate, iar după aceea se derivă în jurul acestor cunoștințe furnizate de diferite discipline de învățământ, care oferă perspective particulare, specifice asupra temei care face obiectul activității de instruire. Punctul de plecare în structurarea în manieră pluridisciplinară a conținuturilor îl reprezintă o temă, o situație, o problemă abordată de mai multe discipline, cu metodologii specifice.

Prezintă avantajul abordării unui fenomen din diferite perspective, reliefând multiplele sale relații cu alte fenomene din realitate. Pentru nivelurile de școlarizare care presupun un grad de specializare mai înalt, această formă de organizare a conținuturilor nu este recomandată .

5. Transdisciplinaritatea

Este descrisă ca o formă de întrepătrundere a mai multor discipline și de coordonare a cercetătorilor, astfel încât să poată conduce, în timp, prin specializare, la apariția unui nou areal de cunoaștere. Într-o altă interpretare, conceptul de transdisciplinaritate desemnează o nouă abordare a învățării școlare centrată nu pe materii, teme sau subiecte, ci “dincolo”(trans) de acestea. Transcenderea disciplinelor nu înseamnă ignorarea sau eludarea conținutului informațional. Se propune însă o transfocare inedită a structuranților conținuturilor educaționale de pe materiile de învățat pe nevoile și interesele cognitive ale elevilor. Disciplinele nu mai sunt valorificate ca scop în sine, ci ca furnizoare de situații și de experiențe de învățare/formare. Transdisciplinaritatea fundamentează învățarea pe realitate, favorizează viziunea globală, transferul cunoștințelor în contexte diverse, dar, introdusă excesiv, prezintă pericolul acumulării de lacune, al lipsei de rigoare și de profunzime în cunoaștere.

6. Interdisciplinaritatea

Termenul “interdisciplinaritate” se regăsește pentru prima dată în “ Dicționarul de neologisme” de F. Marcusi C. Manea, ed. a III a București, și în “ Le petite Larousse en couleurs” . ed. 1995, definit ca fiind stabilirea unor relații între mai multe științe sau discipline.

La noi în țară, inițierea pluridisciplinară și interdisciplinară este abordată în literatura prin Dimitrie Cantemir și Bogdan Petriceicu Hașdeu, care, în lucrările lor, au privit problemele din toate perspectivele disciplinare necesare.

Disciplinele nu ne dau imaginea completă a lucrurilor, dacă le privim izolat.

Articulându-se între ele, integrându-se, ele își îndeplinesc rolul în mod eficace.

Creșterea tehnicității practicii sociale nu poate să sporească nevoia socială de a stăpâni demersuri intelectuale totalizatoare. Preocupările pentru promovarea unei viziuni interdisciplinare în investigarea realității nu sunt noi. Ele au fost impuse permanent de necesitatea firească a cuprinderii integrale a fenomenelor, prin corelarea informațiilor dobândite din domenii diferite și prin metode de cercetare specifice. Ca modalitate de organizare a conținuturilor în planuri, programe și manuale de învățământ, interdisciplinaritatea a fost aplicată la începuturile istoriei școlii și a universității, dar ulterior a fost limitată pe măsură ce societatea a evoluat către specializările și supraspecializările pe domenii de cunoaștere și investigație. Astfel, în deceniile șase și șapte ale secolului nostru, se trăia în școlii paradoxul de a conferi interdisciplinarității statutul de descoperire în pedagogie. Deși se pot identifica experiențe interdisciplinare valoroase în trecut, teoretizarea organizării interdisciplinare a conținuturilor și revitalizarea acestei teme în contextul concepției curriculare asupra proiectării didactice reprezintă contribuții incontestabile ale pedagogiei contemporane.

Interdisciplinaritatea reprezintă o modalitate de organizare a conținuturilor învățării, cu implicații asupra întregii strategii de proiectare a curriculum-ului, care oferă o imagine unitară asupra fenomenelor și proceselor studiate în cadrul diferitelor discipline de învățământ și care facilitează contextualizarea și aplicarea cunoștințelor școlare în diferite situații de viață.

7. Funcțiile interdisciplinarității

Derivă din faptul că oferă educabilului « formarea unei imagini unitare asupra realității și dezvoltarea unei gândiri integratoare » (C.Cucos – Pedagogie pg.77-79)

- ✓ funcția de selecție – constă în selectarea din mediul natural și social a unui domeniu de cunoaștere și gruparea cunoștințelor derivate din diferite discipline științifice în funcție de relevanța lor pentru cunoașterea integrală și acțiunea umană asupra domeniului respectiv ;
- ✓ funcția integratoare / integrare interdisciplinară implică deschiderea obiectului predat spre domenii vecine, prin conexiunile stabilite între ele, integrând cunoștințe din sfera formalului, informalului și nonformalului, oferind copiilor posibilitatea valorificării propriei experiențe

Corelațiile interdisciplinare sunt legături logice între discipline în sensul că explicarea unui fenomen solicită informații și metode studiate la diferite materii.

Acestea pot fi spontane sau planificate și pot fi legate de - definirea unor noțiuni

- utilizarea unor metode / instrumente
- transferul unor valori
- formarea unor atitudini

BIBLIOGRAFIE

1. Cucos, Constantin, "*Educația religioasă. Repere teoretice și metodice*", Editura Polirom, Iași, 1999
2. Cucos, Constantin „*Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*”, Ed. Polirom, Iasi,1998
3. Joita, E., "*Probleme teoretice si practice ale curriculumului*", Editura Arves, Craiova, 2003.
4. Hainaut, L., "*Probleme de invatamant si educatie permanenta*" Editura didactica si pedagogica Bucuresti,1981.
5. <http://airinei.omad.ro/interdisciplinaritate.pdf>.

"ÎMPREUNĂ SPRE EXCELENȚĂ: STRATEGII PENTRU VIITOR"

MIHAILOVICI BIANCA VALERIA

PROFESOR LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

LICEUL TEHNOLOGIC PUCIOASA

Liceele tehnologice reprezintă un pilon esențial în sistemul educațional, contribuind la formarea unei generații de tineri care să răspundă nevoilor specifice ale pieței muncii. Într-o lume caracterizată de schimbări rapide și de o evoluție tehnologică accelerată, este imperativ ca aceste instituții să dezvolte strategii inovatoare și adaptate pentru a pregăti elevii pentru viitor. În acest context, este necesară o reflecție profundă asupra modului în care liceele tehnologice pot evolua și prospera în fața provocărilor și oportunităților viitoare. Iată câteva strategii pentru viitor în liceele tehnologice:

1. Curriculum Actualizat și Relevant O strategie fundamentală pentru viitorul liceelor tehnologice este adaptarea curriculei la cerințele pieței muncii. Într-o economie globalizată, în care tehnologiile emergente transformă rapid sectoarele industriale, programele educaționale trebuie să fie flexibile și orientate spre viitor. Colaborarea strânsă cu companiile din industrie poate oferi o perspectivă reală asupra abilităților și cunoștințelor necesare în diverse domenii tehnice. Astfel, parteneriatele cu firmele locale și internaționale pot facilita actualizarea constantă a curriculei, asigurând relevanța acesteia și pregătind elevii pentru cariere competitive. Implicarea activă a companiilor în dezvoltarea curriculei poate asigura relevanța cunoștințelor și abilităților predate. Prin parteneriate cu firme din domeniile tehnice, liceele pot crea programe de învățământ bazate pe nevoile actuale ale pieței muncii. Un curriculum actualizat și relevant pentru liceele tehnologice presupune mai multe aspecte esențiale care contribuie la pregătirea elevilor pentru cerințele actuale și viitoare ale pieței muncii și ale societății. Tehnologiile evoluează rapid, așa că este esențial ca programa școlară să fie revizuită și actualizată periodic pentru a include noile tehnologii și tendințe.

Iată ce implică acesta:

a) Alinierea cu Cerințele Pieței Muncii

Consultare cu industria, colaborarea cu companii, organizații profesionale și experți din diverse domenii tehnologice au ca scop identificarea abilităților și cunoștințelor necesare elevilor.

Analiza tendințelor, monitorizarea acestora și a inovațiilor tehnologice pentru a anticipa cerințele viitoare ale pieței muncii reprezintă o componentă importantă a modalității prin care o școală se poate alinia la cerințele pieței muncii.

b) Includerea Tehnologiilor Emergente

Noi discipline și module ar trebui introduse, astfel încât să se acopere tehnologii emergente precum inteligența artificială, machine learning, robotică, internetul lucrurilor (IoT), realitatea virtuală și augmentată, blockchain și securitatea cibernetică.

c) Abordare Multidisciplinară

În era digitalizării, competențele în domeniile științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STEM) sunt esențiale. Liceele tehnologice trebuie să își axeze educația pe dezvoltarea acestor competențe, oferind cursuri specializate în programare, robotică, inteligență artificială și alte domenii emergente. Învățarea practică, prin intermediul proiectelor și experimentelor, poate spori interesul elevilor și le poate oferi oportunitatea de a aplica cunoștințele teoretice în situații reale. Investițiile în laboratoare moderne, dotate cu echipamente de ultimă generație, sunt, de asemenea, vitale pentru a oferi o educație de calitate.

d) Flexibilitate și Adaptabilitate

Curriculum Modular: Structurarea curriculumului în module care permit actualizarea periodică și adaptarea rapidă la noile cerințe și descoperiri tehnologice.

f) Evaluare și Feedback Continu

Sisteme de Evaluare Dinamice: Implementarea unor sisteme de evaluare care să măsoare nu doar cunoștințele teoretice, ci și competențele practice și abilitățile transversale.

Feedback de la Elevi și Angajatori: Colectarea feedback-ului constant de la elevi și angajatori pentru a îmbunătăți și adapta curriculumul.

2. Infrastructură Modernizată

Investiția în infrastructura școlară este necesară pentru a crea laboratoare bine echipate, unde elevii pot experimenta direct cu echipamente și software de ultimă generație, asigurându-se astfel accesul la echipamente și laboratoare moderne pentru toți elevii.

3. Profesori Calificați și Instruire Continuă

Calitatea educației depinde în mare măsură de competențele și dedicarea profesorilor. Într-un domeniu tehnologic în continuă schimbare, este crucial ca profesorii să beneficieze de formare continuă și de oportunități de dezvoltare profesională. Organizarea de training-uri, workshop-uri și cursuri de perfecționare în colaborare cu universități și centre de cercetare poate contribui la actualizarea cunoștințelor acestora și la adoptarea unor metode de predare inovatoare. De asemenea, crearea unor rețele profesionale la nivel național și internațional poate facilita schimbul de bune practici și poate îmbunătăți calitatea educației.

4. Orientarea și consilierea în carieră

Pentru a sprijini elevii în alegerea unui traseu educațional și profesional adecvat, liceele tehnologice trebuie să ofere servicii de consiliere și orientare în carieră. Consilierii trebuie să ajute elevii să își identifice interesele și punctele forte, ghidându-i către domenii care li se potrivesc. Organizarea de vizite la companii și întâlniri cu profesioniști din diverse industrii poate oferi elevilor o înțelegere mai profundă a opțiunilor de carieră disponibile, facilitându-le astfel tranziția de la școală la piața muncii.

5. Orientarea și consilierea în carieră

Pentru a sprijini elevii în alegerea unui traseu educațional și profesional adecvat, liceele tehnologice trebuie să ofere servicii de consiliere și orientare în carieră. Consilierii trebuie să ajute elevii să își identifice interesele și punctele forte, ghidându-i către domenii care li se potrivesc. Organizarea de vizite la companii și întâlniri cu profesioniști din diverse industrii poate oferi elevilor o înțelegere mai profundă a opțiunilor de carieră disponibile, facilitându-le astfel tranziția de la școală la piața muncii.

6. Promovarea antreprenoriatului

Educația antreprenorială este o componentă cheie în pregătirea elevilor pentru viitor. Liceele tehnologice trebuie să integreze cursuri de antreprenoriat în curriculum, pentru a dezvolta abilități precum managementul proiectelor, marketingul și planificarea afacerii. Aceste competențe nu doar că îi pregătesc pe elevi pentru o eventuală carieră de succes, ci îi și încurajează să devină inovatori și să își deschidă propriile afaceri. Crearea unor incubatoare de afaceri în cadrul liceelor, unde elevii pot dezvolta idei de afaceri sub îndrumarea mentorilor din industrie, reprezintă o inițiativă valoroasă în acest sens.

7. Promovarea învățării pe tot parcursul vieții

Într-o lume în continuă schimbare, învățarea nu se oprește odată cu finalizarea studiilor formale. Liceele tehnologice trebuie să încurajeze elevii să vadă educația ca pe un proces continuu, oferindu-le resurse pentru dezvoltare profesională pe termen lung. Promovarea accesului la platforme online care oferă cursuri specializate și certificări recunoscute la nivel internațional este o modalitate eficientă de a sprijini învățarea continuă. Astfel, elevii pot continua să își dezvolte competențele și să se adapteze la noile cerințe ale pieței muncii pe parcursul întregii lor cariere.

Liceele tehnologice au un rol esențial în pregătirea tinerilor pentru provocările și oportunitățile viitorului. Prin adaptarea curriculei la cerințele pieței muncii, dezvoltarea competențelor digitale și STEM, formarea continuă a profesorilor, parteneriatele strategice, promovarea antreprenoriatului, orientarea în carieră și încurajarea învățării pe tot parcursul vieții, aceste instituții pot deveni catalizatori ai succesului profesional pentru tinerii de azi. Numai prin implementarea unor strategii bine gândite și orientate spre viitor, liceele tehnologice vor putea să își îndeplinească misiunea de a forma o forță de muncă calificată și adaptată cerințelor unei lumi în continuă schimbare.

DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE A ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR

Prof.înv.primar- Mihalache Andreia

Școala Gimnazială Comișani

Loc. Comișani, Jud. Dâmbovița

Motto: „Îi poți da unui elev câte o lecție în fiecare zi, dar dacă îl poți îndruma să învețe stârnindu-i curiozitatea, el își va dedica întreaga viață învățării.” (Clay P. Bedford)

Învățarea este un concept de bază în psihologie, pedagogie și nu numai, existând diverse definiții cu sensuri relativ diferite, în funcție de teoriile din perspectiva cărora este analizat. Behavioriștii definesc învățarea ca fiind o schimbare în comportament, ca rezultat al experienței și exercițiului, teoria cognitiștilor o definesc ca fiind un proces mental, intern (procesare, înțelegere, memorare), din punct de vedere neurologic învățarea presupune comunicarea dintre doi neuroni, iar teoriile sociale o definesc ca interacțiune și observare în contexte sociale. „Un alt set de definiții accentuează perspectiva procesuală a învățării, evidențiindu-se caracteristica de proces evolutiv, de esență informativ-formativă, constând în dobândirea (recepționarea, stocarea, valorizarea internă) de către persoană, într-o manieră activă, explorativă a experienței de viață (cu componentele sale cognitive, afective, volitive, motrice și atitudinale). Pe această bază, determină modificarea selectivă și permanentă a conduitei, ameliorarea și perfecționarea ei controlată și continuă, sub influența variabilă a mediului ”(Cerghit, I., 2011)

Având în vedere complexitatea și importanța deosebită pe care învățarea o are în evoluția societății, este necesară căutarea unor răspunsuri pertinente la o serie de întrebări, cum ar fi: ce este învățarea, ce se învață, cum se învață, care sunt mecanismele învățării? Ceea ce este comun diverselor În sens psihopedagogic, raportat de data aceasta doar la ființa umană, învățarea este o activitate (pe care o desfășoară elevul în școală și orice om în situație similară) care presupune însușirea de cunoștințe și dobândirea de deprinderi, abilități și capacități în toate sectoarele vieții psihice: cognitiv, emoțional și motivațional. Raportat la aceasta, învățarea este o activitate de importanță fundamentală pentru adaptarea individului la mediu și dezvoltarea sa psihocomportamentală. Rezultatul învățării trebuie analizat pe două aspecte: unul informativ, care presupune extragerea și stocarea unui conținut informațional util, însușirea procedurilor, normelor și metodelor de gândire fixate în cunoștințe: reguli, teoreme, definiții, legi, principii etc., și un altul formativ, care constă în formarea și transformarea permanentă, continuă a aparatului cognitiv (operațional-acțional) al individului. Datorită caracterului ei formativ, învățarea presupune dezvoltare și reprezintă sursa formării și dezvoltării priceperilor, deprinderilor, aptitudinilor, atitudinilor, intereselor de cunoaștere etc. Dacă analizăm din punct de vedere funcțional, atunci importantă este valoarea adaptativă a modificărilor de

comportament - schimbările de performanță care rezultă din repetare, aprofundare și exercițiu. De aceea trebuie făcută precizarea că nu orice achiziție, nu orice modificare poate fi considerată a fi învățare. Ca un exemplu, oboseala este o modificare în comportamentul individului, achiziționată prin acumularea acidului lactic în sânge, dar ea este o stare temporară a organismului și nu presupune învățare. Pe de altă parte, schimbările care țin de maturizare sau de tendințele reacționale înnăscute, nu intră în categoria învățării. Dacă învățarea în sens larg se referă la dobândirea experienței individuale de manifestare/comportare, învățarea școlară este un proces care se conduce după un model, adică după un plan sau program concret de instruire și verificare, folosit de profesor, plan care are la bază o programă stabilită la nivel național și în urma unor studii și analize ample, care au ca finalitate formarea personalității umane complete și multilateral dezvoltate, pregătirea ei pe toate ariile de dezvoltare, astfel încât integrarea în viața socio-profesională să fie una de calitate și să asigure individului cele mai bune condiții de viață. Acest tip de învățare presupune dirijarea și controlul acțiunilor elevului. Din acest punct de vedere, se poate spune că învățarea, această activitate de însușire a cunoștințelor și de dobândire a deprinderilor, este un fenomen psihologic a cărui dezvoltare se depinde într-o mare măsură de profesor, reproducând atât structural, cât și funcțional, parametrii obiectivi ai acțiunii pedagogice. Sub acest aspect, învățarea, ca și instruirea acțiunea de care depinde, pot fi considerate ca modele clasice de comunicație, comandă și control, ca un proces care se desfășoară pe bază de feedback. Elaborarea strategiilor de învățare, clasice sau moderne, a 8 depins și depinde în continuare de ceea ce se cunoaște, legat de funcțiile implicate în procesul de învățare, funcții care trebuie să fie în permanență luate în considerare. Dacă privim din punct de vedere al curentului asocianist, planul intelectual, mental al copilului reprezintă o oglindire directă și fidelă a lucrurilor din afară, copilul vede învățarea ca un fapt natural, spontan, care se desfășoară pe baza înlănțuirilor externe a stimulilor ce formează materialul de învățat, situând într-o poziție importantă exercițiul. Behaviorismul, care vine ca o completare a asocianismului, așează la baza conduitei mecanismul condiționării instrumentale. Materialul de învățat, considerat doar un ansamblu de stimuli vizuali, acustici și verbali, este asimilat prin învățarea ca antrenare discriminatorie în sistemul acestor stimuli. Astfel, învățarea constă în dobândirea de noi comportamente în urma acțiunii repetate a unor stimuli asupra organismului și a fixării unor reacții, aceasta presupunând o asimilare activă de informație însoțită de achiziționarea de noi operații și deprinderi. Jean Piaget este cel care a considerat că operațiile intelectuale rezultă din interiorizarea acțiunilor fizice și verbale astfel că, prin centrarea pe acte sau operații intelectuale, accentul trece pe latura formativă a învățării, deci pe structurarea gândirii în raport cu cunoștințele iar nu doar pe volumul de cunoștințe memorate, învățarea ca asimilare informațională succedată de acomodare sau restructurare operațională, ducând la un act de echilibrare - adaptare la mediu. În sensul cel mai general, ca însușire de informații și formare de operații, învățarea se prezintă sub mai multe forme: perceptivă, senzoriomotorie, motorie, verbală, cognitivă, afectivă etc. Analizată în raport cu procesele psihice, învățarea este atât premisă cât și produs. Mergem mai departe și, în ceea ce privește întrebarea: ce se învață?, răspunsul este: schemele de acțiune (tehnica efectuării unor acțiuni), abilitățile,

relațiile dintre stimuli, codurile de semnale (verbale și nonverbale), tiparele afective, atitudinile, diferite modalități decizionale, operațiile și structurile cognitive (pe baza cărora se dobândesc cunoștințele), sistemele de informații, algoritmi intelectuali, interesele și motivațiile, sistemele de valori și multe altele. Incluziv capacitățile creative se pot învăța prin antrenarea de timpuriu a indivizilor în producerea noului. La întrebarea: cum se învață ?, putem face referire la modurile, formele și tipurile de învățare umană care sunt foarte variate, clasificarea lor presupunând stabilirea, în primul rând, a unor criterii clare. În literatura de specialitate, ca modalități de învățare, cel mai des menționate sunt: învățarea prin repetiție (*repetitio est mater studiorum*), descoperire inteligentă, învățarea prin încercare și eroare, consolidarea reacției dobândite. Abilitatea și capacitatea sunt două procese preconstituite la nivel de funcționare complexă a personalității umane, abilitățile reprezentând moduri de a face, generate și susținute de cunoștințele bazale. Capacitățile pot fi definite ca “expresii ale sintagmei a ști să faci ceva cu un grad mediu de complexitate, a ști să acționezi (*savoir agir*), integrând abilități bazate pe cunoștințe cu un grad mediu de complexitate și funcționalitate” (Niculescu, R. M., 2010, p. 125). Atitudinea reprezintă poziția pe care individul o adoptă și o manifestă față de obiecte, persoane, evenimente, ea fiind fundamentată pe valorile internalizate, cu scopul determinat de a-l sprijini pe cel care învață să se adapteze în situațiile de învățare. Dacă vorbim despre învățare în sensul larg, privind-o ca fenomen universal în viața organismelor, atunci învățarea este procesul de dobândire de către ființa vie a experienței individuale de comportare, mecanismul învățării fiind de fapt mecanismul adaptării individuale, bazat pe formarea legăturii condiționate, pe baza căreia un stimul indiferent dobândește, prin repetare și întărire, o valoare de semnal, căpătând semnificație. Se acumulează astfel, în experiența organismului, determinând organizarea unei anumite reacții. Astfel ființa "învață", adică dobândește o nouă experiență în raport cu stimulul și își modifică conduita în funcție de acesta. În sens psihopedagogic, raportat de data aceasta doar la ființa umană, învățarea este o 7 activitate (pe care o desfășoară elevul în școală și orice om în situație similară) care presupune însușirea de cunoștințe și dobândirea de deprinderi, abilități și capacități în toate sectoarele vieții psihice: cognitiv, emoțional și motivațional. Raportat la aceasta, învățarea este o activitate de importanță fundamentală pentru adaptarea individului la mediu și dezvoltarea sa psihocomportamentală. Rezultatul învățării trebuie analizat pe două aspecte: unul informativ, care presupune extragerea și stocarea unui conținut informațional util, însușirea procedurilor, normelor și metodelor de gândire fixate în cunoștințe: reguli, teoreme, definiții, legi, principii etc., și un altul formativ, care constă în formarea și transformarea permanentă, continuă a aparatului cognitiv (operațional-acțional) al individului. Datorită caracterului ei formativ, învățarea presupune dezvoltare și reprezintă sursa formării și dezvoltării priceperilor, deprinderilor, aptitudinilor, atitudinilor, intereselor de cunoaștere etc. Dacă analizăm din punct de vedere funcțional, atunci importanță este valoarea adaptativă a modificărilor de comportament - schimbările de performanță care rezultă din repetare, aprofundare și exercițiu. De aceea trebuie făcută precizarea că nu orice achiziție, nu orice modificare poate fi considerată a fi învățare. Analizată în raport cu procesele psihice, învățarea este atât premisă cât și produs. Toate

procesele sunt formate prin învățare și totodată în activitatea de învățare sunt implicate fiecare din procese (percepție, gândire, memorie, voință) antrenate fiind ca mijloace de învățare. Altfel spus, „învățarea este responsabilă pentru asimilarea de către subiect a experienței sociale și pentru constituirea personalității” (G. Allport). Dacă încercăm să răspundem la întrebarea: ce este învățarea? - am putea spune că învățarea este, în același timp, o formă fundamentală de activitate umană (întâlnită însă și la animale sub forma dresajului), o relație a individului cu mediul, un consum de energie fizică și nervoasă (psihică), o funcție transformatoare la nivelul mediului, individului și a relațiilor individului cu mediul, un conținut complex (existența unor componente subordonate, dar cu 9 specific propriu- intelectuale, motivaționale, afective etc.), reprezintă prezența (la om) a factorului conștient (scop, motivație proprie). Mergem mai departe și, în ceea ce privește întrebarea: ce se învață?, răspunsul este: schemele de acțiune (tehnica efectuării unor acțiuni), abilitățile, relațiile dintre stimuli, codurile de semnale (verbale și nonverbale), tiparele afective, atitudinile, diferite modalități decizionale, operațiile și structurile cognitive (pe baza cărora se dobândesc cunoștințele), sistemele de informații, algoritmi intelectuali, interesele și motivațiile, sistemele de valori și multe altele. Inclusiv capacitățile creative se pot învăța prin antrenarea de timpuriu a indivizilor în producerea stabilirea clară și precisă a scopurilor de învățare, delimitarea și planificarea efortului și a timpului necesar, asigurarea cu resursele materiale potrivite, folosirea operațiilor, procedurilor, algoritmi și integrarea acestora în strategii cognitive, utilizarea strategiilor metacognitive, motivaționale și volitive adecvate sarcinii de învățare. Elevii cu dificultăți de învățare utilizează un număr redus de strategii de învățare. Chiar și în situația în care aceștia dețin un ansamblu mai larg de strategii, pot să apară probleme în activitatea de învățare, din cauza neadecvării strategiilor de învățare la specificul situației de învățare. Când vorbim despre strategiile de predare, elementul evident al acestora este metodologia folosită de cadrul didactic pentru a sprijini procesul de înțelegere al elevului, însă conceptul cuprinde mai multe elemente structurale. Strategia de predare este un demers proiectiv pe termen lung, care își fixează finalități clare, își trasează direcții de acțiune, își selectează conținuturi pe care le utilizează în baza unor construcții tactice, ce țin de momente definite ale parcursului, pe care le evaluează pe măsura implementării lor. În structura strategiei de predare cuprindem, inclusiv maniera de evaluare finală a - corespondenței dintre realizările prezumate (finalități) și cele obținute. Demersul strategic al profesorului presupune mai multe planuri de proiectare, de la cel mai general la cel mai concret, al fiecărei situații de învățare. Este cunoscut faptul că, atât strategiile de învățare, cât și cele de predare, sunt dependente de contextul specific al situațiilor de automatizarea, menținerea, generalizarea, adaptarea ”(Westwood, P., 2004, p. 12): Focalizarea atenției asupra sarcinii: la baza tuturor etapelor de învățare se află atenția. Atenția reprezintă o formă superioară de activare psihologică, prin care se asigură desfășurarea optimă a tuturor proceselor cognitive precum și a tuturor activităților care implică atingerea unui scop și iar lipsa sau o disfuncție a acesteia duce la o calitate slabă a învățării, la dificultăți sau imposibilitate de învățare. „La elevii cu dizabilități, atenția involuntară este cea care poate fi captată și menținută relativ ușor, însă capacitatea de concentrare a atenției este fluctuantă” (Gherguț, A., 2006, p. 99). Unii copii cu dificultăți

de învățare nu se pot concentra suficient asupra desfășurării principalelor etape ale lecțiilor, fiind distrași adesea de diverși factori distractori, alții rămân fixați pe o anumită secvență sau obosec mai repede decât restul colegilor. Volumul atenției la acești elevi este redus, în majoritatea cazurilor, capacitatea de concentrare a atenției este extrem de scăzută, rezultatele învățării slabe, nesatisfăcătoare. În scopul facilitării învățării, se recomandă folosirea predării directe care combină demonstrația cu modelarea, promptarea și corectarea erorilor. Se pot dobândi astfel cunoștințe, deprinderi și abilități prin metode de predare centrate pe elev. Menținerea presupune punerea constantă în practica a achizițiilor, repetarea acestora regulată pentru a se asigura menținerea abilității de a lungul timpului, evitând astfel apariția fenomenului de uitare. Generalizarea este nivelul cel mai dificil în procesul de învățare. Elevii cu dificultăți de învățare întâmpină frecvent obstacole mari în generalizarea unor noi cunoștințe și abilități. De aceea cadrele didactice trebuie să aloce mai mult timp pentru a-i ajuta pe elevi să facă conexiuni între noile cunoștințe, abilități, strategii și diferite contexte, deoarece acest transfer nu se produce spontan. Adaptarea se produce atunci când un concept este pe deplin stăpânit de către elev și îl poate folosi în diferite contexte și situații.

IMPORTANȚA UTILIZĂRII SOFT-URILOR EDUCAȚIONALE ÎN ACTIVITATEA DE CITIRE-SCRIERE- COMUNICARE

Prof. Psihopedagog Milea Alexandra, Școala Gimnazială Specială nr.1 Giurgiu

Utilizarea softurilor educaționale în activitatea cu elevii cu cerințe educative speciale (CES) aduce numeroase beneficii și contribuie semnificativ la îmbunătățirea procesului de învățare și dezvoltare a acestora.

Softurile educaționale permit personalizarea și adaptarea conținutului și a metodologiei de predare în funcție de nevoile individuale ale fiecărui elev. Acest lucru este esențial pentru elevii cu CES, care pot avea nevoie de ajustări specifice pentru a-și atinge potențialul maxim.

Utilizarea tehnologiei și a softurilor interactive poate crește motivarea și implicarea elevilor în activitățile educaționale. Aceste resurse pot transforma învățarea într-o activitate mai atractivă și mai distractivă.

Softurile educaționale pot fi create pentru a fi accesibile tuturor elevilor, inclusiv celor cu dizabilități fizice, senzoriale sau cognitive. De exemplu, pot include funcții de text-to-speech, interfețe simplificate, comenzi vocale sau alte instrumente de accesibilitate.

Softurile educaționale pot oferi feedback imediat elevilor, ajutându-i să înțeleagă rapid unde au greșit și cum să îmbunătățească. Acest feedback instantaneu este crucial pentru învățarea eficientă și pentru consolidarea cunoștințelor.

Cadrele didactice pot utiliza softuri educaționale pentru a monitoriza progresul elevilor în timp real. Acest lucru le permite să identifice rapid zonele în care elevii întâmpină dificultăți și să intervină prompt pentru a oferi suport suplimentar.

Într-o lume din ce în ce mai digitalizată, este esențial ca toți elevii, inclusiv cei cu CES, să dezvolte competențe digitale. Utilizarea softurilor educaționale îi ajută pe elevi să devină mai familiarizați cu tehnologia și să își dezvolte abilități care le vor fi utile pe termen lung.

Elevii cu CES pot avea stiluri de învățare foarte diferite. Softurile educaționale pot include diverse metode și resurse (vizuale, auditive, kinestezice etc.) pentru a se potrivi diferitelor moduri în care elevii învață cel mai bine.

Softurile educaționale pot încuraja independența și autonomia elevilor, oferindu-le posibilitatea de a învăța și de a exersa în propriul ritm, fără a depinde constant de supravegherea directă a profesorilor sau părinților.

Un soft educațional este proiectat fie conținând propria strategie didactică, fie ca un moment precis într-un set de strategii posibile, din care cadrul didactic poate alege. Este deosebit de important să se evidențieze tipul de soft educațional, din punct de vedere a conținutului tema-tic și a

strategiei, pentru a putea fi corect folosit.

Softuri educative - în care sub forma unui joc se atinge un scop didactic, prin aplicarea inteligentă a unui set de reguli copilul este implicat într-un proces de rezolvare de probleme/ situații;

Formarea competențelor descrise prin programa școlară nu este posibilă doar prin utilizarea unor strategii clasice de predare-învățare-evaluare. Instruirea diferențiată individuală, pe grupe de nivel, cu ajutorul softului educațional realizat de către cadru didactic, poate fi o alternativă de succes.

Lecțiile în format electronic sunt proiectate pentru a susține procesul didactic desfășurat în clasă. Acestea corespund curriculum-ului formal pentru elevii/tinerii cu deficiențe grave, profunde sau asociate contribuind semnificativ atât la o mai bună abordare a conținuturilor și a procesului de instruire de către profesor, cât și la dezvoltarea unor abilități și comportamente cheie care contribuie semnificativ la independența motorie și intelectuală a acestor elevi și implicit la o mai bună integrare în comunități și societate.

Conținutul unei lecții în format electronic poate îmbina diverse resurse de învățare cum ar fi: texte, diagrame și hărți interactive, simulări, experimente interactive, exerciții, teste cât și jocuri educaționale. Toate momentele de lecție realizate presupun activitatea nemijlocită a elevilor, iar interactivitatea consta în cea mai mare parte în feedback gradual oferit utilizatorului pe tot parcursul lecției.

Materialul elaborat are ca scop general o prezentare a părților de vorbire: substantiv, adjectiv, pronume, numeral și verb. Exemplificarea se face cu instrumente și situații concrete preluate din activitățile specifice vârstei, prezentate în mod interactiv.

Lecția este însoțită de o serie de aplicații la fiecare capitol în parte, rezolvări de probleme pas cu pas și jocuri educaționale. Prin interacțiunea la fiecare moment dintre elev și propria-i învățare se pune un mare accent pe:

- acoperirea dificultăților de învățare precise care apar atunci când materia este predată în mod tradițional;
- facilitarea înțelegerii sensurilor și terminologiilor;
- cunoașterea și utilizarea conceptelor în relație cu dezvoltarea capacităților de explorare, investigare și rezolvare de probleme;
- favorizarea relației nemijlocite a elevului cu obiectele cunoașterii și învățarea prin efort propriu dirijat
- suscitarea și menținerea interesului elevilor
- favorizarea relației nemijlocite a elevului cu obiectele cunoașterii și învățarea prin efort

propriu dirijat;

- suscitarea și menținerea interesul elevilor;

Elevul descoperă și învață prin interacțiune. Secvențele instructiv-educative au fost stabilite, în funcție de nivelul de înțelegere al copiilor, urmărind, pe cât posibil, înlăturarea barierelor în formarea și dezvoltarea deprinderilor de citire – scriere – comunicare prin folosirea materialelor audiovizuale ca: imagini, animații, simulări, etc.

- ◆ **Momentul M1** debutează cu o animație menită să capteze atenția elevilor asupra subiectului lecției. Animația prezentată are rolul de a favoriza concentrarea involuntară a atenției, comunicând totodată și tema lecției.
- ◆ **Momentul M2** prezintă definiția substantivului și propune interactivități de potrivire a substantivului cu imaginea corespunzătoare. Elevul ascultă și citește, pe rând, substantive care denumesc ființe, lucruri sau fenomene ale naturii, apoi le atașază imaginii potrivite.
- ◆ **Momentul M3** prezintă definiția adjectivului. De asemenea, elevul trebuie să aleagă, pentru fiecare substantiv dat, câte un adjectiv potrivit.
- ◆ **Momentul M4** prezintă definiția pronumelui și propune interactivități de înlocuire a substantivelor date cu pronume potrivite. Pentru fiecare dintre substantive, elevul trebuie să găsească un pronume care îl poate înlocui, ținând cont de persoana, număr și gen.
- ◆ **Momentul M5** prezintă definiția numeralului și propune interactivități de numărare a obiectelor din imagini și de potrivire a imaginii cu numeralul corect.
- ◆ **Momentul M6** prezintă definiția verbului și propune interactivități de identificare a verbului în propoziții. Elevul urmărește un film de animație, citește propoziția corespunzătoare și identifică verbul.
- ◆ **Momentul M7**, HAI SĂ NE JUCĂM! este un moment de evaluare. Elevul trebuie să stabilească ce este ca parte de vorbire fiecare dintre cuvintele date și să apese pe eticheta potrivită.
- ◆ **Momentul M8** - Diploma reprezintă răsplata pentru rezolvarea cu succes a tuturor sarcinilor de lucru. Elevul este premiat cu o diplomă, pe care își va scrie numele și o poate printa.

Lecțiile multimedia interactive sunt dezvoltate pentru a sprijini procesul didactic în clase fiind proiectate să cuprindă conținutul științific cerut de programa specială în vigoare, prezentat într-o forma atractivă, moderna care epuizează complet tema abordată, ofera noi metode de învățare

care îmbunătățesc performanța copiilor cu cerințe educative speciale, contribuie, prin atingerea obiectivelor operationale propuse, la formarea de aptitudini, abilități și comportamente cerute de nivelul programei dar și de necesitățile de inserare socială ale elevilor.

Prin integrarea softurilor educaționale în activitatea didactică, cadrele didactice pot crea un mediu de învățare mai incluziv și mai eficient pentru elevii cu cerințe educative speciale, contribuind astfel la dezvoltarea și succesul lor educațional și personal.

Bibliografie:

Alois, Gherguț, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale – strategii diferențiate și inclusive în educație, Editura Polirom, București, 2006

Vrășmaș, Traian (coord.), Incluziunea școlară a copiilor cu cerințe educative speciale, București, Editura Vanemonde, 2010.

*SOFT-URI EDUCAȚIONALE — Proiect “*Sprrijinirea sistemului educațional special prin portal educațional dedicat*” - Cod SMIS 4422

ÎNVĂȚAREA ONLINE LA ELEVII CU CES- EXEMPLE DE METODE

Milea Rodica Melania,
Școala Profesională Specială, Codlea, jud.Brașov

Noțiunea de cerințe educative speciale desemnează necesitățile educaționale complementare obiectivelor generale ale educației școlare, necesități care solicită o școlarizare adaptată particularităților individuale și/sau caracteristice unei deficiente. Cerințele educative speciale solicita abordarea actului educațional de pe poziția capacității elevului deficient sau aflat în dificultate de a înțelege și valorifica conținutul învățării, și nu de pe poziția profesorului sau educatorului care desfășoară activitatea instructiv-educativă în condițiile unei clase omogene sau pseudo-omogene de elevi.

Învățarea la copiii cu CES, ca proces de achiziție de noi cunoștințe și de formare de capacități cognitive este mult mai eficientă dacă se realizează în grupuri mici, dacă este activ-participantă, cooperativă, partenerială și implicată la maximum posibil.

Pentru exemplificare, voi prezenta câteva metode utilizate în educația online a elevilor cu CES:

1. CADRANELE

"Cadranele" reprezintă o modalitate de esențializare, de rezumare a informațiilor prin implicarea activă a elevilor în scopul înțelegerii nuanțate și profunde.

Metoda presupune realizarea a patru cadrane prin împărțirea colii de hârtie.

Sugestii metodice:

- ✓ Extindeți numărul cadranelor, dacă este necesar;
- ✓ Dați elevilor prilejul de a prezenta ceea ce au scris;
- ✓ Cei care nu au avut prilejul de a prezenta pot să-și afișeze cadranele;
- ✓ Folosirea culorilor la clasele mici este benefică pentru învățare;
- ✓ Puteți să integrați "cadranele" în proiectarea de la orice disciplină.

Metoda cadranelor este o modalitate de rezumare și sintetizare a unui conținut informațional solicitând participarea și implicarea elevilor în înțelegerea acestuia. Cum se procedează? Se trasează două axe perpendiculare în așa fel încât să apară patru cadrane:

I. CONCEPTUL	II. ENUNȚ
III. PROVERB	IV. ILUSTRARE GRAFICĂ

Elevii citesc/ ascultă un text. Sunt apoi solicitați să noteze în cadranul I- sunetele auzite, în cadranul II- sentimentele pe care le- au simțit, în cadranul III- să stabilească o legătură între conținutul textului și experiența lor de viață, iar în cadranul IV- , învățatură ce se desprinde din text. Activitatea se poate desfășura atât frontal, cât și pe grupe sau individual. Conținutul cadranelor poate suferi modificări în funcție de obiectivele lecției. Această tehnică urmărește o cât

mai bună receptare a mesajului scris, precum și exprimarea unor puncte de vedere personale referitoare la subiectul pus în discuție.

2. HARTA POVESTIRII

"Harta povestirii" este o formă de organizare și sintetizare a conținutului informațional al unui text. Aceasta include:

- ✓ Localizarea evenimentului (spațiul fizico- geografic, social,cultural);
- ✓ Problema, motivul, aspectul generativ;
- ✓ Evenimentele, etapele, fragmentele;
- ✓ Personajele ;
- ✓ Soluția;
- ✓ Concluziile;

O altă hartă a povestirii/ poveștii poate compara din anumite perspective, două sau mai multe povestiri/ povești. Ea poate să fie realizată sub formă unui tabel de felul următor:

TITLUL POVESTIRII ȘI AUTORUL	PERSONAJE POZITIVE	PERSONAJE NEGATIVE	ASPECTE IMPORTANTE	ÎNVĂȚĂTURĂ DESPRINSĂ

Sugestii metodice: Dacă este necesar, modificați itemii de mai sus în funcție de textul pus în discuție.

3. CIORCHINELE

"Ciorchinele" este o tehnică de predare- învățare menită să încurajeze elevii să gândească liber, să stimuleze conexiunile de idei sau să ofere noi sensuri ideilor însușite anterior.

Fiecare elev are câte o foaie pe care va construi propriul "ciorchine". Se dă un cuvânt sau o propoziție nucleu iar elevii sunt invitați să scrie cuvinte sau sintagme care vin în minte în legătură cu tema propusă. Cuvintele sau ideile vor fi legate prin linii de noțiunea centrală sau, dacă este cazul, de una din cele propuse de elevi. La finalul exercițiului se va comenta întreaga structură cu explicațiile de rigoare. "Ciorchinele" se încheie în momentul în care s-au epuizat toate ideile. Acestea se pot reorganiza în etapă finală a lecției, elevii reușind să definească persoana ca fiind omul care gândește, comunica, are sentimente, voință și muncește. Se realizează în acest fel o implicare activă a elevilor în procesul de învățare, este stimulat interesul și dorința de participare, iar informațiile noi se raportează la scheme mintale preexistente care, în acest fel, se reorganizează prin restructurare.

Participarea întregii clase la realizarea "ciorchinului" este lansată ca o provocare și determină o întrecere de a descoperii noi conexiuni legate de termenul propus.

Ciorchinele se poate utiliza mai ales în etapa de reactualizare a structurilor învățate anterior, elevii fiind puși în situația de a stabili conexiuni între elementele studiate, de a realiza câmpuri semantice, de a stabili familii de cuvinte etc.

4. CUBUL

"Cubul" permite studierea unei teme din perspective diferite și presupune utilizarea unui cub pe ale cărui fețe se notează următoarele instrucțiuni:

- ✓ Descrie - li se cere elevilor ca, în timp de 2-4 minute să scrie ceea ce ei își imaginează în legătură cu o anumită temă, descriind culori, forme, semne, mărimi, etc.
- ✓ Compară - stabilirea de asemănări și de deosebiri dintre subiectul în discuție și altele familiare;
- ✓ Asociază - elevii vor scrie ce fel de amintiri le provoacă subiectul pus în discuție și altele familiare;
- ✓ Analizează - să scrie părțile componente;
- ✓ Aplică - precizarea utilității ideii puse în discuție sau a fenomenului descris;
- ✓ Argumentează - pro sau contra.

Se realizează în acest fel o învățare autentică și durabilă prin asimilarea unor cunoștințe noi și restructurarea activă a unor scheme mentale, se dezvoltă capacitatea de exprimare orală, elevii fiind puși în situația de a reformula cu propriile lor cuvinte cele învățate și, nu în ultimul rând, se realizează o eficientă receptare a mesajului scris.

Cubul este o strategie de predare utilizată pentru studierea unei teme, a unui subiect, a unei situații, din mai multe perspective. Această metodă poate fi folosită în orice moment al lecției și oferă elevilor posibilitate de a-și dezvoltă competențele necesare unor abordări complexe.

Exemplu: *descrie* culori, forme, mărimi; *compară*- asemănări, deosebiri; *analizează*- din ce se compune, din ce este făcut; *asociază*- la ce te gândești? *aplică*- ce poți face cu acestea; *argumentează*- pro sau contra și *enumeră* o serie de motive care vin în sprijinul afirmației respective.

Cubul este o strategie care stimulează creativitatea și gândirea.

5. BRAINSTORMING

Etimologic cuvântul "brainstorming" provine din limba engleză: "brain" ,ce înseamnă creier și "storm" ce înseamnă furtună.

Brainstorming este o tehnică de consfătuire prin care un grup de oameni încearcă să găsească o soluție pentru o problema specifică prin adunarea spontană a tuturor ideilor de la membrii grupului; este un proces creat pentru a obține numărul maxim de idei dintr-o anumită arie de interes; este o tehnică care mărește capacitatea de a genera noi idei; este partea dintr-o problema rezolvată care implică crearea de noi idei fără a fi judecate sau respinse.

Metodă creativă care se bazează pe generarea spontană de idei la o temă dată. De regulă, la o sesiune de brainstorming participa până la 10 persoane, timp de mai multe zeci de minute. Principiul fundamental al brainstorming-ului este suspendarea criticii, astfel încât participanții să fie liberi să exprime orice idee care le trece prin minte, inclusiv idei hazlii sau inaplicabile, deoarece acestea îi pot stimula pe ceilalți participanți să vină cu idei valoroase.

Bibliografie:

1. Gherguț, A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Strategii de educație integrată, Editura Polirom, Iași 2001
2. Gherguț, A., *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, Iași 2005
3. Gherguț, A, Neamțu, C., *Psihopedagogie specială*, Editura Polirom , Iași 2000

Rolul auxiliarelor școlare în procesul de predare-învățare la disciplina limba și literatura română

Prof. Mircea Cosmina Maria
Colegiul Național Militar “Mihai Viteazul “ Alba Iulia

Auxiliarele școlare joacă un rol important în completarea și îmbogățirea procesului de predare-învățare, oferind o serie de beneficii atât elevilor, cât și profesorilor. Deși auxiliarele școlare nu pot înlocui complet manualul școlar, ele pot fi instrumente esențiale pentru a sprijini învățarea și a le oferi elevilor o experiență educațională mai bogată și mai completă; elevul este invitat să-și educe spiritul exploratoriu, să se angreneze în contexte noi de explorare, abstractizare și stabilire de conexiuni între cunoștințe și competențe. Auxiliarul utilizează o varietate de metode interactive pentru a stimula implicarea activă a elevilor în procesul de învățare, cum ar fi fișe de lucru, jocuri de rol, dezbateri, proiecte creative și analize comparative.

La disciplina limba și literatura română, o selecție atentă de texte literare reprezentative din opera marilor scriitori români și străini, însoțite de comentarii critice detaliate, analize aprofundate fac învățarea mai plăcută și mai memorabilă, contribuind la o mai bună înțelegere a contextului istoric și cultural al epocii. Auxiliarul include teste de evaluare și simulări ale examenului de bacalaureat, concepute pentru a-i ajuta pe elevi să se pregătească eficient și să își consolideze cunoștințele dobândite. Totodată, oferă o gamă largă de materiale didactice, de la caiete de exerciții și fișe de lucru la jocuri educaționale și programe software. Această diversitate permite profesorilor să adapteze predarea la stilurile individuale de învățare ale elevilor și să facă lecțiile mai interactive și mai atractive. Exercițiile și problemele suplimentare din auxiliare pot ajuta elevii să își consolideze cunoștințele dobândite în clasă și să își îmbunătățească abilitățile de rezolvare a problemelor. De asemenea, auxiliarele pot oferi feedback suplimentar elevilor, ajutându-i să identifice domeniile în care au nevoie de mai multă practică. Unele auxiliare sunt concepute special pentru a dezvolta abilități cognitive specifice, cum ar fi gândirea critică, creativitatea sau rezolvarea problemelor. De exemplu, jocurile educaționale pot ajuta elevii să își dezvolte abilitățile de colaborare și de comunicare, în timp ce programele software pot oferi elevilor o experiență de învățare interactivă și personalizată. Auxiliarele pot fi utilizate pentru a oferi elevilor un suport individualizat, în funcție de nevoile lor specifice. De exemplu, elevii care au dificultăți cu un anumit concept pot beneficia de exerciții suplimentare pe tema respectivă, în timp ce elevii care excelează pot fi provocați cu materiale mai avansate.

Auxiliarele pot ajuta profesorii să economisească timp și efort prin oferirea de materiale didactice pre-făcute, pot oferi profesorilor o varietate de resurse pe care le pot folosi pentru a-și planifica lecțiile și a le face mai interactive, să diferențieze predarea, oferind materiale adecvate elevilor cu diferite stiluri de învățare și niveluri de abilitate.

Iată câteva exemple de auxiliare didactice pentru limba și literatura română, utile atât profesorilor, cât și elevilor:

- **„Antologie de texte literare românești”** de **Ion Popa**, Editura Didactică și Pedagogică, București. Această culegere cuprinde o selecție de texte literare reprezentative din toate epocile literaturii române, de la literatura veche la literatura contemporană.
- **„Istoria literaturii române în texte și comentarii”** de **Nicolae Manolescu**, Editura Minerva, București. Această culegere oferă o prezentare cuprinzătoare a istoriei literaturii române, însoțită de texte literare reprezentative și de comentarii critice.
- **„Literatura română pentru elevii de liceu”** de **Gheorghe Grigurcu**, Editura Corint, București. Această culegere este concepută special pentru elevii de liceu și oferă o prezentare sintetică a operelor literare din programa școlară.

- **„Analiza operelor literare. Ghid metodologic de Nina Stănescu”**, Editura Didactică și Pedagogică, București. Acest ghid oferă o metodologie clară pentru analiza operelor literare, incluzând aspecte precum tema, personajele, structura, limbajul și stilul.
- **„Modele de analiză a operelor literare românești”** de **Vasile Florea**, Editura Universitară, București. Această carte oferă modele de analiză a operelor literare din programa școlară, care pot fi utile elevilor pentru a-și pregăti propriile analize.
- **„Dicționar de termeni literari”** de **Ion Popescu**, Editura Academiei Române, București. Acest dicționar oferă definiții ale principalelor termeni literari, precum genuri literare, specii literare, figuri de stil și procedee artistice.
- **„Simulări pentru examenul de bacalaureat la limba și literatura română”** de **Ioan Drăghicescu**, Editura Corint, București. Această carte conține simulări ale examenului de bacalaureat la limba și literatura română, care pot fi utile elevilor pentru a se pregăti pentru examen.
- **„Teste grilă la limba și literatura română pentru elevii de liceu”** de **Elena Nițescu**, Editura Didactică și Pedagogică, București. Această carte conține teste grilă la limba și literatura română pentru elevii de liceu, care pot fi folosite de elevi pentru a se autoevalua sau de profesori pentru a evalua rapid cunoștințele elevilor.

Dintre resursele online, se pot desprinde următoarele:

- **Platforma educațională a Ministerului Educației:** <https://www.edu.ro/>
- **Biblioteca Digitală a României:** <https://www.biblioteca-digitala.ro/>
- **Proiectul Guttenberg:** <https://gutenberg.org/>

Propunere detaliată pentru un auxiliar dedicat realismului în literatura română

Titlu: Oglinda realității: O incursiune în universul obiectiv și critic al literaturii române din secolul al XIX-lea și XX-lea

Clasa: a XI-a

Materie: Limba și literatura română

Descriere:

Auxiliarul **Oglinda realității: O incursiune în universul obiectiv și critic al literaturii române din secolul al XIX-lea și XX-lea** este conceput special pentru elevii de clasa a X-a, în concordanță cu programa școlară în vigoare. Scopul principal al auxiliarului este de a oferi o perspectivă cuprinzătoare și obiectivă asupra literaturii realiste românești, familiarizând elevii cu ideile fundamentale, trăsăturile stilistice și reprezentanții de marcă ai acestei mișcări literare.

Caracteristici principale:

- **Abordare științifică și critică:** Auxiliarul prezintă o analiză detaliată a operelor literare realiste din perspectiva teoriei literare și a contextului istoric și social al epocii. Se pune accent pe identificarea elementelor specifice realismului, pe analiza personajelor și a conflictelor, precum și pe interpretarea mesajului transmis de autor.
- **Conținut bogat și divers:** Auxiliarul cuprinde o selecție atentă de texte literare reprezentative din opera marilor scriitori români ai secolelor al XIX-lea și XX-lea, însoțite de comentarii critice detaliate, analize aprofundate și interpretări originale.
- **Materiale vizuale atractive:** Auxiliarul este ilustrat cu o serie de imagini, fotografii, reproduceri de artă și cronologii, care fac învățarea mai plăcută și mai memorabilă, contribuind la o mai bună înțelegere a contextului istoric și cultural al epocii.
- **Suport pentru pregătirea examenelor:** Auxiliarul include teste de evaluare și simulări ale examenului de bacalaureat, concepute pentru a-i ajuta pe elevi să se pregătească eficient și să își consolideze cunoștințele dobândite.

Structura auxiliarului:

Auxiliarul este structurat pe mai multe capitole tematice, corespunzând principalelor caracteristici ale realismului în literatura românească:

- **Capitolul 1: Introducere în Realism**
 - Prezentarea contextului istoric și cultural al epocii realiste
 - Definierea realismului ca mișcare literară
 - Caracteristicile fundamentale ale realismului în literatura românească
- **Capitolul 2: Tema socială**
 - Critica societății românești din secolul al XIX-lea și XX-lea
 - Prezentarea diverselor aspecte ale vieții sociale reflectate în operele realiste (ex: sărăcia, inegalitatea socială, corupția, etc.)
 - Analiza unor opere literare semnificative care ilustrează tema socială (ex: proză de Ion Luca Caragiale, Liviu Rebreanu, etc.)
- **Capitolul 3: Tema psihologică**
 - Analiza complexității psihologice a personajelor realiste
 - Prezentarea diverselor stări sufletești și conflicte interioare expuse în operele literare
 - Analiza unor opere literare semnificative care ilustrează tema psihologică (ex: proză de George Călinescu, Marin Preda, etc.)
- **Capitolul 4: Realismul satiric**
 - Utilizarea satirei ca instrument de critică socială
 - Prezentarea principalelor modalități satirice utilizate de scriitorii români (ex: ironie, sarcasm,

FIȘĂ DE LUCRU:

Ilustrează aspecte ale esteticii realiste în fragmentele următoare, extrase din operele prozatorilor realiști:

<p>„Din șoseaua ce vine de la Cârlibaba, întovărășind Someșul când în dreapta, când în stânga, până la Cluj și chiar mai departe, se desprinde un drum alb mai sus de Armadia, trece râul peste podul bătrân de lemn, acoperit cu șindrilă mușcăită, spintecă satul Jidovița și aleargă spre Bistrița, unde se pierde în cealaltă șosea națională care coboară din Bucovina prin trecătoarea Bârladului” L. Rebreanu, <i>Ion</i></p>
<p>„Casa avea un singur cat, așezat pe un parter scund, ale cărui geamuri pătrate erau acoperite cu hârtie translucidă, imitând un vitraliu de catedrală. Partea de sus privea spre stradă, cu patru ferestre de o înălțime absurdă, formând în vârful lor câte-o rozetă gotică[...]totul în cel mai antic stil, dar mensole, frontoane și casetoane erau vopsite cu un ulei cafeniu. Zidăria era crăpată și scorjită în foarte multe locuri, și din crăpăturile din fațada casei și trotuar ieșeau îndrăzneț buruienile[...]Nici o perdea nu acoperea ochiurile de geam, pline de un praf străvechi, pe care se vedeau bine urmele picăturilor de ploaie și ale melcilor fără casă.” G. Călinescu, <i>Enigma Otiliei</i></p>
<p>„...într-una din zilele dogoritoare de la începutul lunii iulie, un tânăr ieși pe înserate din cămăruța în care sta cu chirie la niște locatari din ulicioara S. Și, ajuns în stradă, se îndreptă încet și oarecum nehotărât spre podul K.” F. M. Dostoievski, <i>Crimă și pedeapsă</i></p>
<p>„Verrieres poate fi socotit drept unul dintre cele mai frumoase orașele din Franche-Comté. Casele lui albe cu acoperișurile țuguiate, din olane roșii, se întind pe povârnișul unei coline căreia pilcurile de castani viguroși îi scot la iveală cele mai mici ridicături. Râul Doubs curge la câteva sute de pași mai jos de fortificațiile înălțate odinioară de spanioli, și acum ruinate.</p>

Spre nord, Verrieres e adăpostit de o creastă înaltă, una din ramurile munților Jura. Culmile retezate ale piscului Verra se acoperă de zăpadă din primele zile reci ale lui octombrie. Un torent care se prăvălește din munte străbate orașelul înainte de a se arunca în Doubs și pune în mișcare numeroase joagăre; îndeletnicirea aceasta foarte simplă aduce o oarecare viață tihnită majorității localnicilor, care sânt mai mult țărani decât orașeni. Și, totuși, nu joagărele îmbogățesc orașelul. Fabricii de stămburi colorate, zise de Mulhouse, i se datorează bunăstarea generală care, de la căderea lui Napoleon, a făcut să fie reclădite fațadele mai tuturor caselor din Verrieres.” **Stendhal, *Roșu și negru***

„Într-o seară pe la sfârșitul lui mai, un om între două vârste se întorcea de la Shaston, acasă în satul Marlott, din valea vecină Blakemore sau Blackmoor. Avea picioarele slăbănoage și un mers puțin aplecat spre stânga. Din când în când clătina din cap cu înțeleș, ca și cum și-ar fi dat singur dreptate, deși nu se gândea la nimic deosebit. Ținea în mână un coș gol — coșul în care ducea de obicei ouăle la piață. Pălăria pe care o purta avea borul boțit și marginea soioasă, uzată mai ales în locul de unde o apuca, atunci când și-o scotea din cap. Cum mergea așa, îi ieși în cale un pastor mai în vârstă, călare pe o iapă sură ; pastorul îngâna o melodie. — **Thomas Hardy, *Tess d'Urberville***

„Într-o seară de la începutul lui iulie 1909, cu puțin înainte de orele zece, un tânăr de vreo optsprezece ani, îmbrăcat în uniformă de licean, intra în strada Antim venind dinspre strada Sfinții Apostoli cu un soi de valiză în mână...Vântul scutura, după popasuri egale, coamele pomilor, făcând un tumult nevăzut, și numai întunecarea și reaprinderea unui lan de stele dădea trecătorului bănuiala că mari vârfuri de arbori se mișcau pe cer. Tânărul mergea atent de-a lungul zidurilor, scrutând, acolo unde lumina slabă a felinarelor îngăduia, numerele caselor...Strada era pustie și întunecată și, în ciuda verii în urma unor ploii generale, răcoroasă și foșnitoare ca o pădure..”(**G. Călinescu, *Enigma Otiliei***)

„Moromeții mâncau afară în tindă la o masă joasă și rotundă, așezați în jurul ei pe niște scăunele cât palma....Cei trei frați vitregi, Paraschiv, Nilă și Achim, stăteau spre parte dinafară a tindei, ca și când ar fi fost gata în orice clipă să se scoale de la masă și să plece afară. De cealaltă parte a mesei, lângă vatră, jumătate întoarsă spre străchinile și oalele cu mâncare de pe foc, stătea totdeauna Catrina Moromete, mama vitregă a celor trei frați, iar lângă ea îi avea pe Niculae, Ilinca și Tita, copiii făcuți cu Moromete.... numai Moromete stătea parcă deasupra tuturor...” (**M. Preda, *Moromeții***)

Așadar, auxiliarele școlare devin instrumente valoroase, care pot contribui semnificativ la îmbunătățirea procesului de predare-învățare. Atât elevii, cât și profesorii pot beneficia de diversitatea de materiale și abordări pe care le oferă auxiliarele. Utilizarea eficientă a materialelor auxiliare poate duce la o învățare mai profundă, la o mai bună retenție a informațiilor și la o creștere a performanțelor școlare. Acestea sunt esențiale pentru îmbunătățirea procesului de învățare, contribuind, în egală măsură, la crearea unui mediu educațional mai dinamic, interactiv și adaptat nevoilor individuale.

EDUCAȚIA ÎNTRE MĂiestrie ȘI TALENT

*Prof. Înv. primar Miron Silvica
Școala Gimnazială Râșca*

Educația este un mod de organizare a influențelor mediului socio-uman asupra individului. Se realizează spontan și în mod organizat și sistematic în instituții specializate dintre care cea mai importantă este școala.

Educația desemnează mai ales fenomene și procese exterioare ale creșterii și dezvoltării individuale. Este posibilă numai la om datorită conștiinței de sine ca ființă unică, irepetabilă și perisabilă, conștientă de certitudinea morții. Este un suport în lupta pentru supraviețuire, o condiție a integrării sociale. În absența educației nu poate lua parte la conviețuirea socială. Viața în comunitate capătă sens. Prin educație se asumă valori, ce se îmbogățesc și se transmit. Valorile transcend condiției individului și, prin ele, acesta accede la o natură axiologică grație căreia devine personalitate.

Personalitatea este individualitatea confirmată de comunitatea în care se dezvoltă, însușindu-și și îmbogățindu-i valorile.

„Dacă o lumină de înțelepciune universală poate fi aprinsă, ea va fi în măsură să-și răspândească razele în cuprinsul întregii lumi a intelectului omenesc... cât și să trezească bucurie în inimile oamenilor și să le transforme voințele. Pentru că dacă ei văd propriul lor destin și pe cel al luminii pus înaintea privirilor lor, în această supremă lumină și învață cum să se folosească de mijloacele care îi vor duce fără greș, spre scopuri bune, de ce n-ar trece la fapte și nu le-ar folosi?„, I. A. Comenius, „Via lucis„, 1642, întrevedea astfel posibilitatea acționării convergente, prin educație, în scopul optimizării condiției umane la nivel planetar.

Acum, peste 360 de ani, în „Societatea cunoașterii„, omul tindea să realizeze visul comenian prin transformări la nivelul sistemului educațional, și astăzi putem spune că acest vis este aproape îndeplinit în generalizarea utilizării tehnologiei informaționale și de comunicație, învățarea de-a lungul întregii vieți, conferirea statutului de sector înalt productiv cercetării științifice. Și astfel așa cum se anticipa societatea viitorului devine una informatizată eliberându-i prin automatizare pe om de activitățile de rutină, activități ce sunt preluate de computere, microprocesoare și chiar de roboți.

În formarea personalității creative și inovatoare, terenul didactic trebuie aspectat motivațional pentru elev și asigurat aptitudinal- vocațional pentru educator. Acesta trebuie să emane o autoritate de ordin intern, moral dobândită, ca urmare a prestigiului său, tactului pedagogic și a măiestriei pedagogice. Tactul pedagogic se referă la simțul măsurii și echilibrului în reacțiile la solicitări educative concrete, adecvat scopurilor educației.

Măiestria pedagogică reprezintă o sinteză a tuturor însușirilor psihopedagogice ale personalității profesorului. Cadrul didactic caracterizat de măiestrie pedagogică acționează diferențiat în funcție de situația ce comportă un caracter inedit și imprevizibil, în mod inovator, creativ. Măiestria pedagogică presupune: cunoașterea de sine și elevilor, iubirea profesiei și a copilului, stimularea copilului pentru obținerea energiei în crearea de valori culturale, materiale, spirituale, modestie, echilibru moral și simțul umorului. Exemplul său personal reprezintă o valoare educativă. Influența cadrului didactic nu poate fi înlocuită de nici un fel de mijloace de educație. Trebuie să fie un om al timpului său, apt de autoformare, călăuzitor în dirijarea acesteia, competent în pregătirea sa profesională și având o personalitate puternică.

În procesul didactic, învățătorul etalează un evantai de priceperi și deprinderi la toate disciplinele școlare. Când însușirile psihopedagogice certe se aștern peste aptitudini manifeste în domeniul acestor discipline, putem vorbi de vocație în profesie, de măiestrie și talent. Sunt puțini oameni caracterizați de măiestrie și talent în educație întrucât munca educativă e cea mai nobilă dintre toate, orientată spre viitor, cu rădăcini în trecut, făcând față prezentului ambiguu.

Învățătorul este permanent supus ochilor cercetători ai elevilor pentru care reprezintă un model de viață- cel puțin pentru o perioadă. O incursiune în universul motivelor pentru care elevii se atașează afectiv de învățător și-și doresc să-l copieze, demonstrează că școlarul de clasa I apreciază la învățător aspectele exterioare deci accentul cade pe motivația extrinsecă, iar pe măsură ce avansează în vârstă exprimă constelații motivaționale ce țin de caracteristicile profesiei de dascăl(predă bine pe înțelesul tuturor, explică în detaliu, , apreciază caracterul, bunătatea frumusețea sufletească, cum se comport și cum vorbește, seriozitatea, inteligența, înțelepciunea). Elevul păstrează legătura cu învățătorul și în etapele următoare, ceea ce consfințește locul important pe care-l deține în sufletul copilului.

Pe lângă activitatea didactică , educatorul trebuie să desfășoare o multitudine de activități extrașcolare și cultural -educative. Participă activ la viața comunității acționând în direcția progresului social.

Bibliografie

1. Cerghit, I., Perfecționarea lecției în școala modern, E. D.P., Buc., 19 83
2. Neacșu, I., Metode și tehnici modern de învățare eficientă, ED. Militară, Buc. 1990

ȘCOALA PĂRINȚILOR

Mariana Mitea
Școala Gimnazială „Lucian Blaga”, Satu Mare

Munca pedagogică cu părinții este necesară pentru a crea elevului condiții cât mai bune de studiu, îndrumarea acestora pentru a stabili elevului un regim de muncă și a-i supraveghea timpul liber.

Părinților le revine rolul esențial în creșterea copiilor, asigurându-le acestora nu numai existența materială, ci și un climat familial afectiv și moral. Sunt situații când părinții consideră ca este suficient să se ocupe doar de satisfacerea nevoilor primare – hrană, îmbrăcăminte, locuință, cheltuieli zilnice, etc – ignorând importanța unei comunicări afective, a nevoii de-a fi iubiți.

Cu cât ajutorul este acordat mai curând, când lacunele sunt mici, cu atât el este mai eficace, oferind perspectiva aducerii elevului la nivelul celor buni din clasă. Educând părinții, se va realiza și o schimbare în mentalitatea părinților despre copil. Părinții trebuie să accepte că orice copil:

- este o persoană cu anumite caracteristici speciale, diferite, în concordanță cu gradul de dezvoltare;
- are drepturi egale care trebuie recunoscute de către societate și în special de către părinți;
- părintele poate să-l ajute să se insereze în contexte sociale mai bune pentru el,
- să-i atragă atenția asupra faptului că orice situație poate fi controlată, să îi împărtășească strategii adecvate pentru a face față situațiilor dificile, în care apare teama de eșec sau de respingere socială;
- copilul are o personalitate individualizată;

Toți părinții își iubesc copiii, dar nu toți își exprimă afecțiunea astfel încât să se facă înțeleși. Unii părinți își educă copiii prin metoda reacției care are la bază un sistem de pedepse, alții prin metoda proactivă, prin care se anticipează și se încearcă satisfacerea nevoilor copiilor. Ceea ce contează cu adevărat este ca părinții să satisfacă necesitățile și copiii să se simtă iubiți cu adevărat.

Motivele care m-au determinat să organizez întâlniri de tip ”Școala părinților”:

- Sensibilizarea comunității față de nevoia copilului de a fi asistat în formarea deprinderilor de a petrece timpul liber, de a învăța, de a se comporta, de a socializa, de a accepta diversitatea;
- Furnizarea de servicii educaționale specializate informale și nonformale care să amelioreze comportamentul de adaptare școlară.

Acțiuni:

- Mediatizarea serviciilor oferite în cadrul școlii prin elaborarea și distribuirea unor materiale vizuale atractive (pliante, afișe, broșuri descriptive), reuniuni cu părinții;
- Mediarea relației părinți-școală în cazul familiilor prea ocupate sau dezinteresate pentru educarea copiilor lor.

Program de educație remedială care s-a adresat copiilor cu dificultăți de învățare pentru achiziționarea cel puțin a cunoștințelor minime

Ce teme au fost abordate în cadrul Școlii de Părinți?

„Rolul familiei în dezvoltarea armonioasă și educarea copilului”

“Înțelege diferența, respect!”

“Drepturi și responsabilități ale familiei”

“Norme morale de viață”.

Activitățile derulate cu grupurile de părinți au urmărit:

- realizarea unei bune relații părinte-copil;
- prevenirea unor probleme grave de educație;
- prevenirea unor atitudini și reacții negative în comportamentul părinților față de copil;
- însușirea unor abilități de bază de care părinții au nevoie pentru a influența pozitiv comportamentul copiilor.

Impactul acestui program asupra cadrelor didactice din unitatea de învățământ și asupra părinților

Parcursul programului a condus la concluzia că întâlnirile au fost eficiente și bine venite, părinții participanți le-au recunoscut importanța în schimbarea comportamentului propriu față de copii și contribuția în îmbunătățirea atmosferei familiale în perioada participării la cursuri.

În topul activităților alese de copii pentru a-și petrece timpul liber când sunt singuri se află jocurile pe calculator, și rețele sociale online, privitul la televizor, urmate de puținul timp petrecut cu prietenii, colegii și de joacă în aer liber.

Am propus părinților să realizeze activități zilnice cu copiii lor, să îi stimuleze, să îi întrebe, să se joace cu ei, să le afle bucuriile și tristețile, să participe la activitățile de la școală, să-i cunoască evoluția sa școlară.

Bariere

Cei mai mulți părinți au slujbe care se prelungesc cu mult peste programul de școală al copilului, posibilitățile de a avea grijă ca acesta să-și petreacă timpul liber într-un mod adecvat vârstei lui sunt limitate. Dacă includem zilele libere și vacanțele elevului avem deja o problemă.

În condițiile social-economice actuale se manifestă două condiții contradictorii: părinții sunt îngrijorați de viitorul copiilor lor dar nu mai au timp și răbdare să acorde atenție problemelor acestora.

În loc de concluzie

Este necesară continuarea programului „Școala părinților” cu scopul de a-i învăța să-și înțeleagă copiii, nevoile lor, petrecându-și în mod constructiv timpul împreună. Cheia rezolvării multor probleme cu care se confruntă copiii stă în familie.

Părinții trebuie să înțeleagă că școala nu-i poate substitui în rolul pe care îl au în raport cu propriii copii.

Profesorul nu poate suplini lipsa de autoritate a unor părinți și nici înlocui afectivitatea de care au nevoie copiii atunci când se află în sânul familiei.

Nu a fost deloc ușor! Dar nu e imposibil! Trebuie să luăm atitudine și să ne asumăm responsabilități.....Și, totuși, cum rămâne cu toți ceilalți părinți, care nu au școala părinților?

Bibliografie:

1. Balan, D. Petrovai, S. Tinica, E. Raduly, „Ghid pentru parinți”, Editura C.C.D. Cluj 2000;
2. Larousse – „Dictionar de sociologie”, Editura Univers Enciclopedic, Bucuresti, 1996;
3. I. Bontas, „Pedagogie”, Editura All, Bucuresti 1996.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

Mocan Corina Elena

Școala Gimnazială „Mircea Sântimbreanu” Brad

Fiecare copil este unic, cu necesități diferite. Cadrele didactice și părinți deopotrivă, încercăm să-i educăm, astfel încât să devină, la rândul lor, adulți fericiți și eficienți. Însă există copii marginalizați, defavorizați și/sau excluși de la educație. Aceștia sunt cei pentru care educația incluzivă a devenit o șansă pentru o dezvoltare armonioasă.

Fiecare copil este diferit și special, și are propriile nevoi, fie că este sau nu, un copil cu CES. Din cauza stereotipurilor și ideilor preconcepute, cei mai mulți oameni nu își dau seama că diferențele dintre copiii cu CES sunt la fel de mari ca și diferențele dintre copiii obișnuiți.

Principiul școlii incluzive, susținut atât de legislația națională, cât și internațională, conferă dreptul tuturor copiilor la învățătura împreună oriunde este posibil, indiferent de starea lor fizică, intelectuală, emoțională sau de diferențele de origine etnică, religioasă, culturală. Trebuie eliminate principiul de discriminare și izolare a copiilor cu nevoi speciale.

Educația pentru toți poate să fie un mijloc de îmbunătățire a educației în general prin reconsiderarea sprijinului care se acordă anumitor copii. Maniera în care o serie de particularități de dezvoltare și învățare determină împărțirea copiilor în categorii determinate tinde să fie înlocuită de o manieră noncategorială, care consideră că orice copil este o persoană care învață, într-un anumit ritm și stil și deci poate avea nevoie de un sprijin diferit.

Realizarea educației incluzive presupune: existența și aplicarea principiilor incluziunii: principiul drepturilor egale, principiul nondiscriminării, principiul egalizării șanselor în educație, principiul centrării pe copil, principiul intervenției timpurii, principiul educației de bază pentru toți copiii, principiul asigurării serviciilor de sprijin, principiul cooperării și parteneriatului. Integrarea ca fenomen este fundamentată pe ideea că relațiile dintre indivizi sunt bazate pe o recunoaștere a integrității. Caracterul integrat al învățământului ne pune în fața problematică situației în care un copil cu handicap este integrat într-o clasă obișnuită. În fapt este vorba pe de o parte de situația copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situația clasei în care este integrat.

Sub ambele aspecte, ceea ce urmărim este o bună înțelegere reciprocă, o existență socială normală a copiilor, în ciuda diferențelor existente. Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înțeles și acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieții de grup. Această normalizare a relațiilor este benefică și pentru ceilalți elevi, care învață să respecte dreptul la diferență, să fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăți în viață.

Procesul de integrare educațională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenție individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalități eficiente de adaptare curriculară joacă rolul esențial. Incluziunea presupune efortul de a asigura tuturor elevilor - de limbă și cultură diferite, din familie diferite, cu orice probleme de sănătate, cu interese și moduri de învățare diferite - strategii de predare-învățare adecvate și individualizate, fără a stigmatiza sau a separa. Incluziunea îmbunătățește procesul de învățare pentru toți elevii, cu și fără nevoi speciale. A asigura șanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilități maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcție de aptitudinile și interesele sale.

Printre avantajele școlii incluzive se numără faptul că elevii cu CES sunt tratați ca parte integrantă a societății, au ca model restul colegilor care nu au probleme, atât copiii cu CES, cât și colegii lor își dezvoltă abilitățile comunicative, devin mai creativi, acceptă diversitatea, etc. Profesorii adoptă metode diverse de predare-învățare, de care beneficiază toți elevii, nu numai cei cu CES. Socializarea între elevii și dezvoltarea prietenilor între colegi este destul de importantă în dezvoltarea procesului de învățare, datorită schimbului de informații permanent.

S-a dovedit că metodele utilizate în cadrul claselor incluzive pot îmbunătăți semnificativ performanța tuturor elevilor. În comparație cu educația în centre sau școli speciale, care are riscul de a-i menține pe copii și adolescenți în afara societății, școala incluzivă constituie un teren de pregătire ideal pentru viitoarea lor integrare în societate. În loc să-i izolăm și să spunem că sunt „dificili”, „turbulenți” sau chiar „handicapați”, am putea să admitem faptul că acești copii ar putea progresa mai mult într-o clasă obișnuită, dacă noi, profesorii, am accepta că educația este pentru toți.

Strategiile didactice sunt demersuri operaționale flexibile (ce se pot modifica, reforma, schimba), coordonate și racordate la obiective și situații prin care se creează condițiile predării și generării învățării, ale schimbărilor de atitudini și de conduite în contexte didactice diverse. În proiectarea și organizarea procesului educațional în general

și, pentru copiii cu CES, în particular, este valoroasă strategia învățării centrate pe elev – activitatea de construire individuală a cunoașterii; subiectul se informează, selectează, analizează, compară, clasifică, rezolvă, concluzionează etc. Cu alte cuvinte, elevul construiește traiectoria/traseul propriu de învățare în raport cu potențialul individual și cadrul interacțional.

Incluziunea în învățământul general a copiilor cu CES a necesitat și a atras după sine reconsiderarea, în esență, a procesului de predare-învățare-evaluare, cu accent pe satisfacerea cerințelor diversificate ale copiilor. În special, este vorba despre identificarea și aplicarea celor mai adecvate tehnici care să faciliteze învățarea. În ultimii ani, în rândul acestora se evidențiază tehnicile de învățare multisenzorială ca fiind cele mai eficiente metode/strategii în asigurarea performanțelor școlare ale copiilor cu dificultăți de învățare.

Aplicarea tehnicilor de învățare multisenzorială presupune valorificarea în procesul de învățare a cât mai multe simțuri. Este cunoscut faptul că în pedagogia tradițională predarea-învățarea se face, de regulă, utilizând auzul și văzul: pentru citirea informațiilor, analiza textelor, imaginilor etc. și pentru audierea informațiilor. Dificultățile de învățare ale copiilor pot fi în unul sau mai multe domenii: citit, scris, ortografie, matematică, înțelegere etc., variind de la simplu la complex, în funcție de nevoile copilului și de sarcina de învățare care urmează a fi rezolvată. Soluția pentru atare dificultăți sunt tehnicile multisenzoriale, care permit copiilor să își folosească punctele personale forte, care îi vor ajuta să învețe. Implicarea mai multor simțuri ale copilului, în special utilizarea atingerii(tactile) și a mișcării (cinetice) stimulează creierul copilului să dezvolte competențe tactile și cinetice pe care, ulterior, să le exploreze în procesul cunoașterii/învățării. Eforturile pentru incluziunea copiilor cu dizabilități în școlile obișnuite în încercarea de a-i primi pe toți elevii, pune accentul pe schimbarea politicii educaționale care presupune eliminarea formelor de discriminare în ceea ce privește școlarizarea copiilor cu dizabilități; dobândirea unor valori ca deschidere în fața diferențelor, a toleranței și respectul față de celălalt.

Referințe bibliografice:

1. VRASMAS, Ecaterina, VRASMAS, Traian. *Educația incluzivă în grădiniță : dimensiuni, provocări și soluții*, Ed. Alpha MDN, Buzău, 2012.
2. CERGHIT, Ioan, *Sisteme de instruire alternative și complementare : structuri, stiluri și strategii*, Editura Aramis, București, 2002.
3. VRASMAS, Ecaterina, *Introducere în educația cerințelor speciale*, Editura Credis, București, 2004.

Inovare educațională prin incluziunea copiilor romi

Prof. Moldoveanu Anca-Valentina - Școala Gimnazială nr. 28 „Dan Barbilian” Constanța

Problema excluziunii sociale este diferită de problema sărăciei. Ea ține mai degrabă de o discuție complexă despre stratificarea socială. A fi exclus din societate poate avea diverse înțelesuri relative, dar excluziunea socială este de obicei definită ca fiind mai mult decât un simplu fenomen economic. Excluziunea socială nu duce în mod necesar la sărăcie – deși, în societățile stratificate, sărăcia duce aproape întotdeauna la excluziune socială. Există contexte în care a fi țigan sau rom, potrivit identificării făcute de populația majoritară, înseamnă a fi exclus. Folosind afilierea etnică autoidentificată a populației, care indică un total de 2,5% populație romă în România, în „Raportul de evaluare a sărăciei” întocmit de Banca Mondială în 2003 se estimează că „până în 2002, populația de etnie romă a avut de 2,7 ori mai multe șanse de a fi săracă decât restul populației și de 5 ori mai multe șanse de a trăi în sărăcie extremă”.

Identitatea etnică țigan/rom încă mai poartă povara stigmatizării sociale, atât în România, cât și, în variante locale, în toată Europa. Romii sunt percepuți prin prisma stereotipurilor negative, iar distanța socială dintre ei și persoanele ne-rome este semnificativ mai mare decât în cazul altor grupuri etnice. În aceste condiții, romii aleg câteodată să se identifice ca ne-romi în contexte publice sau oficiale, tocmai în încercarea de a scăpa de posibilele reacții de aversiune. În același timp, introducerea de acțiuni pozitive sau de programe speciale pentru romi a făcut posibilă, deși la o scară mult mai redusă, reacția opusă: ne-romii aleg să se identifice drept romi în contexte oficiale pentru a avea acces la anumite beneficii – cum ar fi, de exemplu, locuri rezervate în licee sau universități.

Educația și munca sunt domenii larg dezbătute, având în vedere discrepanțele existente între populația romă și cea ne-romă. În ceea ce privește nivelul educațional, doar 9% din tinerii romi adulți din România (18- 30 de ani) sunt absolvenți de studii medii (în comparație cu 41% din populația ne-romă) și 2 % sunt absolvenți de studii superioare (în comparație cu 27% din populația ne-romă) (Raportul Strategic Național referitor la protecția și includerea socială 2008-2010). Participarea activă a elevilor romi la educație este determinată de o serie de motive, printre care menționăm caracteristicile școlii, resursele financiare și investițiile care se fac în școli, caracteristicile profesorilor sau statutul socio-economic al elevilor. Cu toate acestea, segregarea și discriminarea etnică trebuie avute în vedere atunci când se vorbește despre rezultatele educaționale ale copiilor și adolescenților romi.

În ceea ce privește situația educației în rândul romilor din România, cercetările recente arată că participarea școlară a copiilor romi este alarmantă: copiii romi renunță mult mai repede la școală decât colegii lor de etnie diferită, 4 din 5 copii neșcolarizați sunt romi.

Abandonul se datorează în principal motivelor financiare (41,8%). Unii părinți (12,5%) au plasat responsabilitatea pentru părăsirea școlii de către copii pe seama sistemului de învățământ. Interviuurile de grup au relevat mai multe manifestări ale părinților privind un tratament inechitabil și părtinitor copiilor lor care au fost supuși la școală de către profesori, și copiii majoritari și părinți.

Conform strategiei naționale pentru incluziunea cetățenilor români de etnie romă aprobată pentru perioada 2012-2020, obiectivele specifice în domeniul educației sunt următoarele:

- Asigurarea accesului egal, gratuit și universal al cetățenilor români de etnie romă la educația de calitate în sistemul public de educație, cu scopul de a sprijini progresul economic și dezvoltarea unei societăți bazate pe cunoaștere;
 - Promovarea educației incluzive în sistemul de învățământ, inclusiv prevenirea și eliminarea segregării și combaterea discriminării bazate pe etnie, statut social, dizabilități sau alte criterii care pot afecta copiii și tinerii proveniți din grupuri dezavantajate, inclusiv a romilor.
- Măsurile specifice ce au fost luate pentru creșterea accesului la educație a populației rome

sunt:

- Organizarea de cursuri în limba romani pentru elevii romi care vorbesc limba romani;

- Încurajarea școlilor să includă personal care să predea limba romani;
- Elaborarea programelor, manualelor și materialelor auxiliare pentru predarea limbii romani;
- Asigurarea în fiecare Inspectorat Școlar Județean unei poziții de inspector pentru minorități, care are rolul de a monitoriza participarea la educație a copiilor și tinerilor romi;
- Programe "a doua șansă" pentru persoanele care doresc să finalizeze studiile lor;
- Măsuri afirmative pentru copiii care doresc să acceseze cursuri de liceu;
- Introducerea, începând cu anul 1990 a conceptului de "mediator școlar" în programele de învățământ din România.

Mediatorul școlar în România este interfața dintre două sisteme, rolul de mediator școlar este de a conecta școala și comunitatea, de a lucra pentru dezvoltarea unei atitudini pozitive pentru copiii romi față de educație și de prevenire a cazurilor de discriminare și comportamente discriminatorii în cadrul instituțiilor de învățământ.

Deși s-au înregistrat progrese, rezultatele în acest domeniu sunt foarte reduse și reflectă lipsa coordonării între politicile educaționale și politicile de pe piața muncii, împreună cu diferențele de oportunități pentru romi față de ne-romi. Oricât de mult am fi de acord cu faptul că nivelul educațional scăzut sau nivelul redus de calificări profesionale influențează în mod negativ integrarea pe piața muncii a adolescenților romi din România, atragem atenția asupra factorilor structurali care subminează acest proces. În acest sens, studiile ilustrează faptul că în România angajatorii nu doresc să angajeze romi, iar majoritatea companiilor române nu au introdus reguli interne în domeniul practicilor non-discriminatorii

Bibliografie

- Stănciulescu, E. Teorii sociologice ale educației, Ed. Polirom, Iași, 1996
- Rusu, D. Concepte și teorii privind integrarea școlară și socială, Ed. Universitatea Dunarea de Jos, Galați, 2000
- Mezei, S. Dicționar de sociologie, Ed. Babel, 1993
- Landecker, W. Les types d'integration et leur mesure, Ed. Boudon et Lazarsfeld, 1965
- Daunt, P. Integrarea în comunitate a copiilor cu cerințe educative speciale, Ministerul Învățământului & Reprezentanța UNICEF în România, 1996
- Gotu, C. Integrarea socio-educatională a copiilor romi din mediul rural, Ed. Universitatea Dunarea de Jos, Galați, 2017

Profesionalizarea carierei didactice prin activități de mentorat

Mentoratul de practică pedagogică este o problemă actuală la nivel național și în context european, existând principii și valori comune referitoare la formarea și calificarea profesorilor, elaborate de Comisia Europeană începând cu anul 2005: pregătire științifică; plasarea profesiei în contextul educației pe tot parcursul vieții; mobilitate profesională; profesie bazată pe parteneriat.

Începând cu anul 2007, anul aderării la Uniunea Europeană, România a adoptat și respectat legislația care promovează principiile comune europene, fiind realizate standarde privind profesionalizarea carierei didactice. În pregătirea metodică-științifică se pornește de la principiul conform căruia formarea cadrelor didactice este o prioritate națională. Formarea inițială susține „pregătirea teoretică și practică pentru profesia didactică, care se desfășoară pe parcursul studiilor preuniversitare și/sau universitare” conform **Lexiconului Pedagogic** din anul 2006, fiind organizată pe două dimensiuni: teoretică și practic-aplicativă. Componenta teoretică este realizată simultan cu cea practică sau se predau consecutiv, studenții fiind implicați în formarea profesională specifică pentru cadrele didactice de la începutul programului sau ulterior, aproape de finalul programului universitar. În majoritatea țărilor europene, cadrele didactice sunt formate prin modelul simultan, Franța și Portugalia (din 2011) fiind excepțiile care aplică modelul consecutiv. În Bulgaria, Estonia, Irlanda, Polonia, Slovenia și Marea Britanie sunt disponibile ambele modele, simultan și consecutiv. În România, pregătirea didactică a cadrelor didactice este realizată de către Departamentele pentru Pregătirea Personalului Didactic (DPPD) din cadrul universităților, prin programe de studii care vizează formarea inițială pentru profesia didactică a studenților, un rol decisiv avându-l mentorii, prin modelul oferit de aceștia studenților practicanți sau profesorilor debutanți.

Cuvântul mentor provine din Grecia antică, de la numele lui Mentor care era fiul lui Hercule, cunoscut personaj din *Odiseea* lui Homer. Mentor era tovarășul lui Ulise, căruia acesta din urmă i-l lăsase în grijă pe Telemac (fiul lui Hercule) și averea lui din Itaca, în vreme ce era plecat în război. În concluzie, mentorul este un prieten de încredere, înțelept și bun sfătuitor. Un mentor, o persoană care sprijină alte persoane și le ajută să evolueze, să învețe mai repede. Mentorul este o resursă de formare, un model de profesionist care creează condiții de învățare. Mentorul coordonează practica pedagogică, îndrumă profesorii debutanți, organizează lecții demonstrative și ore de predare pentru debutanți și studenți, încadrând practica pedagogică desfășurarea procesului de învățământ și oferă practicanților ocazia de a deprinde tehnici, metode și procedee didactice variate. Mentorul are rolul de a oferi studenților practicanți o imagine obiectivă a procesului predării și de a fixa obiective realiste ale activității didactice a studenților, care are ca scop dezvoltarea calitativă a acestora. El întocmește fișele de evaluare, acordă note studenților pentru practica pedagogică, atrage studenții în alte activități desfășurate în instituția de învățământ. Studenții practicanți și debutanți primesc feedback rapid și eficient pentru evoluția lor. Mentorul trebuie să aibă solide cunoștințe în domeniul științific, competențe profesionale, capacitatea de a relaționa bine dezvoltată și aptitudini care să ajute la atingerea obiectivelor de dezvoltare profesională și personală a studenților sau debutanților, a celor care se află în faza inițială de formare sau la debutul carierei profesionale.

Mentoratul este o relație care susține învățarea între un maestru care împărtășește din cunoștințele lui, din experiența și înțelepciunea lui cu studentul sau debutantul pregătit, dispus și capabil să beneficieze de pe urma acestei interacțiuni. Activitatea de mentorat nu se rezumă doar la transmiterea experienței profesionale a mentorului acumulată în timpul carierei sale didactice, ci înseamnă și identificarea abilităților care să asigure evoluția. Există mai multe tipuri de mentoring, precum: clonarea (studentul este o copie a mentorului), hrănirea (mentorul este ca un

părinte, asigurând mediul propice în care studentul învață, dar poate avea și inițiative și este lăsat să învețe prin descoperire), modelul de prietenie (se dezvoltă o relație de la egal la egal, fiind accentual pus pe încurajare) și modelul profesional (accentual e pus pe componenta profesională).

În România, în învățământul preuniversitar, se desfășoară mai multe tipuri de activități de mentorat: mentorat pentru inserția profesională a cadrelor didactice debutante, care este realizat de profesori mentori/ metodiști, membri ai Corpului profesorilor mentori; mentorat pentru pregătirea practică din cadrul masteratului didactic/pentru practica pedagogică a elevilor din liceele pedagogice care se realizează de cadrele didactice desemnate la nivelul unității școlare pentru acest tip de mentorat; mentorat pentru formarea continuă desfășurat la nivelul unității de învățământ; mentorat pentru dezvoltare profesională desfășurat în Casele corpului didactic; mentorat pentru derularea programelor educative pentru elevi capabili de performanță.

Relația stabilită între mentor și studentul practicant trebuie să se bazeze pe asistență practică și pe îndrumare, pe consiliere și sprijin, pe ghidare spre dezvoltare și focalizare pe soluții.

Dacă mentorul de practică pedagogică oferă studenților/elevilor exemple/modele de proiectare didactică potrivite fiecărui tip de activitate, materiale didactice diverse, potrivite cu activitățile curente de practică pedagogică și exemple de corelare a conținuturilor instruirii cu obiectivele generale și operaționale. În foarte mare măsură, respectiv 73.6% și 36,4 % în mare măsură sunt de părere că mentorul de practică pedagogică oferă studenților/elevilor practicanți exemple de proiecte care corelează conținuturile cu obiectivele instruirii și diverse materiale didactice. În ce măsură mentorul de practică pedagogică solicită studenții/elevii practicanți să participe la activitățile extrașcolare și extracurriculare, oferind acestora exemple de aplicații și activități care să stimuleze creativitatea și interactivitatea. Răspunsurile ne sugerează că mentorul de practică pedagogică, implică studenții/elevii practicanți în activități nonformale centrate pe stimularea creativității în foarte mare măsură, respectiv 72,7%.

S-ar impune formarea unui corp al mentorilor de practică pedagogică pe baza unor standarde naționale, prin parcurgerea unor programe academice, în condițiile existenței unor sisteme de evaluare naționale standardizate și generalizate, cu roluri explicite, oferind coerență, continuitate și consistență sistemului de mentoring din învățământul românesc. Răspunsurile date la chestionare, dialogurile profesionale confirmă faptul că mentorul de practică pedagogică reprezintă un factor foarte important în atingerea unui grad înalt de profesionalizare în cariera didactică.

INCLUZIUNEA DIGITALĂ A ELEVILOR CU CES ÎN CADRUL ORELOR DE LIMBA ENGLEZĂ

CADRU DIDACTIC MUNTEANU NICOLETA DANA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „SFÂNTUL IERARH NICOLAE”, VLĂDEȘTI, JUDEȚUL GALAȚI

În contextul unei clase de elevi, profesorul de limbi moderne de astăzi, este pus în fața unei dileme majore, poate mai mult decât alte cadre didactice. El trebuie să se gândească în prealabil ce poate asimila un elev cu CES în altă limbă decât cea maternă, el având dificultăți majore, câteodată, în a înțelege și a-și însuși noțiuni de bază în limba maternă. Singura opțiune în acest caz este diferențierea și/ sau personalizarea, iar profesorii au posibilitatea de a concepe planuri educaționale individualizate care ar trebui să conțină un număr de activități și strategii de învățare adecvate pentru fiecare elev cu nevoi educaționale speciale.

În întâmpinarea profesorilor, pedagogii dau ca exemplu un tip de demers diferențiat pe tipul de deficiență avut de copilul în cauză, care vizează pași anumiți incluși în PEI (Plan educațional de intervenție). În întocmirea PEI, profesorul de limbi străine trebuie să plece atât de la cunoașterea concluziilor comisiei de profesioniști ce a stabilit diagnosticul de CES pentru a vedea în ce domeniu se desfășoară dizabilitatea copilului cât și de la analiza primelor rezultate ale copilului în contact cu limba străină (testul inițial, verificările orale, etc). Pornind din acest punct, profesorul trebuie să știe de la bun început: „CE trebuie predat copilului, CUM, CÂND sau la ce interval trebuie introduse cunoștințe particulare, elemente de înțelegere și deprinderi, prin activități suplimentare sau diferențiate pentru toți copiii, printr-o programă diferențiată.” (Pedagogia diversității și dificultățile de învățare, pag.235, coord. Elena Hussar și Gabriel Stan).

Profesorii de limba engleză au nevoie de oportunități pentru a spori calitatea educației și a pune la curent abilitățile lor de predare a limbii, cu noile tendințe, cercetările recente referitoare la metodele de predare a limbii dovedind că profesorii informați despre cele mai noi tehnici de predare sunt mai eficienți.

Tehnologia poate ajuta cu siguranță sistemul educațional să fie mai incluziv deoarece , după cum am menționat, învățarea nu este aceeași pentru toți. Un mediu digital de învățare împreună cu metoda adecvată și/ sau un spațiu de învățare flexibil ne permite să lucrăm cu un grup de persoane care nu sunt la același nivel al limbii engleze, nu fac același lucru sau în același timp, implicându-le în activități de învățare activă. Evoluția aplicațiilor și a platformelor digitale a făcut posibilă utilizarea de către profesorii care predau limba engleză a activităților diferențiate pentru elevii cu nevoi educaționale speciale. Resursele tehnologice disponibile online drept resursă educațională deschisă astăzi pot fi utilizate cu/ de către elevii cu cerințe educaționale speciale deoarece acestea nu sunt concepute în mod specific pentru un anumit nivel de clasă, ci mai degrabă de cunoaștere a limbii engleze, în efortul de a fi utile pentru profesorii de toate nivelurile de clasă și pentru elevii cu intelect diferit.

Elevii trebuie, folosind puterea internetului, să-și dezvolte abilități de maximizare a eficienței. De asemenea, trebuie să li se asigure accesul la acest instrument, care nu este întotdeauna un dat. Eforturile în direcția îmbunătățirii incluziunii digitale s-au intensificat în contextul epidemiologic din ultimii ani, atât prin abordarea problemelor de alfabetizare digitală, cât și a lipsei accesului la instrumentele TIC. În mod concret, incluziunea digitală este menită să răspundă nevoilor de învățare ale indivizilor și abilităților de rezolvare a problemelor comunităților în ansamblu. Pentru elevii cu nevoi și cerințe speciale de învățare, tehnologiile mobile permit o individualizare mai largă a materialelor de învățare și adaptarea la stilurile personale de învățare. Gama largă de aplicații pentru învățare, comunicare și auto-exprimare, mobilitate și auto-gestiune transformă dispozitivele mobile, în special tabletele, într-un instrument puternic pentru educația incluzivă.

În ceea ce privește în mod specific incluziunea digitală a copiilor cu CES, acest lucru înseamnă, pe de o parte, a sprijini facilitarea comunicării prin intermediul unor aplicații digitale, iar pe de altă parte, a sprijini includerea acestora în societatea digitală utilizând funcții de accesibilizare a unor dispozitive deja existente sau a unor tehnologii asistive noi (de exemplu, funcția de transcriere vocală a textelor permite persoanelor cu deficiențe de vedere și persoanelor cu dificultăți de citire să acceseze informații și texte). Astfel, participarea tuturor copiilor în procesul de educație devine posibilă, creând în același timp noi oportunități de incluziune.

Pentru elevii cu deficiențe de vedere: astăzi, multe dispozitive și sisteme de operare, cum ar fi Chrome, vin cu asistență audiovizuală, având un cititor de ecran încorporat numit ChromeVox, care citește conținutul cu voce tare pentru utilizatorii browserului Google Chrome. Dispozitivele

cu sisteme de operare Chrome au, de asemenea, funcții care facilitează citirea conținutului de pe ecran, cum ar fi lupele de ecran și modul cu contrast ridicat. Profesorii pot, de asemenea, conecta sau asocia o tastatură Braille cu conexiune bluetooth dacă elevii au nevoie de asistență Braille. Aplicațiile populare bazate pe cloud, cum ar fi Pachetul G Suite for Education și Microsoft Office 365, includ, de asemenea, funcția de dictare, permițând elevilor să scrie cu ajutorul vocii lor.

Pentru copiii cu deficiențe de auz: Există în prezent dispozitive fără fir care transmit în mod direct sunetele către un aparat auditiv - pentru a comunica clar cu elevii care au hipoacuzie, chiar și într-o sală de clasă zgomotoasă. Pentru profesorii care folosesc tehnologia video în clasă, există aplicații educaționale precum Flipgrid, cu funcții de subtitrare, precum și instrumente de videoconferință de tipul Microsoft Teams, care vin cu subtitrări în timp real.

Pentru elevii cu deficiențe de vorbire: software-ul vorbire-text și instrumentele de predicție a cuvintelor pot ajuta elevii cu deficiențe de vorbire să comunice cu profesorii și colegii lor. De exemplu, aplicațiile Office 365 includ funcții de tipul Dictare, cu inteligență artificială încorporată, care le permit elevilor să vorbească într-un microfon și să-și transforme vorbirea în text pe computer.

Pentru elevii cu deficiențe de învățare, cognitive și de dezvoltare: pe lângă crearea experiențelor de realitate virtuală (VR) pentru elevii cu autism, instrumente precum ajutoarele de memorie, cărțile audio și sistemele text-vorbire sunt utile în special elevilor care au nevoie de asistență pentru învățare, atenție și organizare. Un instrument special este Microsoft Immersive Reader, care a fost conceput special pentru a sprijini studenții cu dislexie și disgrafie. Cu Microsoft Immersive Reader, elevii pot opta pentru un text citit cu voce tare și împărțit în silabe - chiar și în alte limbi. Funcția Tell me de la Microsoft le permite elevilor să acceseze comenzi în cadrul aplicațiilor Office 365 fără să fie nevoiți să și le amintească. Există, de asemenea, fonturi descărcabile, cum ar fi OpenDyslexic, care pot îmbunătăți lizibilitatea și viteza de citire pentru studenții cu dislexie. În plus, există instrumente inteligente la îndemână, cum ar fi Livescribe Echo Smartpen, care acționează ca un dispozitiv all-in-one, cu microfon, difuzor și dispozitiv de stocare incluse la un loc.

Lista metodelor și tehnicilor este foarte vastă și poate fi folosită și îmbogățită în funcție de imaginația și creativitatea noastră în calitate de profesori de limbă engleză și în funcție de nivelul clasei la care predă. În concluzie, putem afirma că progresul școlar se obține treptat prin muncă și efort uriaș depus atât de cadrul didactic, cât și de elev. Capacitatea de învățare a elevilor cu CES,

ambianța și sprijinul familiei și a societății în general, influențează foarte mult obținerea unui progres școlar real.

BIBLIOGRAFIE

1. Deng, L. J., & Hu, H. P. , Vocabulary acquisition in multimedia environment. *US-China Foreign Language*, 5(8), 55-59,2007
2. Dunn RS, Dunn KJ., *Teaching secondary students through their individual learning styles: practical approaches for grades 7–12*, New Jersey: Prentice Hall,1993
3. Hoogeveen, M. , Toward a new multimedia paradigm: Is multimedia assisted instruction really effective? *System*, 28, pdf, 113-115,1995
4. Hussar, Elena, Stan, Gabriel, *Pedagogia diversității și dificultățile de învățare*, Ed. Casa Corpului Didactic, Bacău, 2011

MATEMATICA IN SPATIUL ARTISTIC

PROF. Muraru Marlana-Antoaneta

Scoala Gimnaziala "MIHAI DRAGAN"

Localitatea: Bacau

In desene-picturi,sculpturi,edificii,opere de arta,in arhitectura,in viata cotidiana in conceperea hartilor,in constructia drumurilor,caselor,a cladirilor gigantice,hidrocentrale sau baraje colosale ,etc.,**matematica** ,folosind in mod special **metode geometrice** si anumite proprietati,poate reda spatiul vizual in care traim ,armonia,frumosul,echilibrul si proportia vietii!

“Pictorului ii este necesara matematica,apartinand artei sale.Studiaza mai intai stiinta,apoi va veni practica acestei stiinte.*Perspectiva* este ghidul si usa,fara de ea nu se poate face nimic in
pictura.”

LEONARDO da VINCI

Primele notiuni despre *perspectiva*,au fost utilizate acum doua milenii i.e.n.Cea mai veche lucrare”Optica” lui Euclid prezinta *principiile perspectivei*:

- *Perspectiva paralela*- foloseste un fascicol de raze paralele cu o directie data(exemplu: desenarea unui cub pe o foaie);

- *Perspectiva centrala*-proiectia unui obiect din spatiu cu un fascicol de raze ce pornesc dintr-un punct considerat a fi ochiul observatorului.

Folosind metode geometrice si aplicand proprietati optice – pictorul poate reda spatiul vizual din jurul lui – spatial tridimensional.

Fotografia(alb-negru sau color) transforma opera artistica intr-o executie mecanica,obtinandu-se un tablou in culori si cu o perspectiva desavarsita in fractiune de timp.Elementele vizuale cu care opereaza fotocompozitia sunt ,suprafetele , tonalitatile si liniile:

-drepte ce aduc vigoare,

-curbe ce inspira gratie,echilibru,

-frante-dinamism,dezordine,iritare,

-orizontale –produc o atmosfera de calm,

-verticale-stabilitate,monumentalitate,

-oblice-miscare,dinamism;

MATEMATICA isi gaseste aplicatii si in cercetarea si prezentarea desenelor ornamentale pe baza de simetrie si ecuatiile curbelor ce sunt functii explicite($f(x)=y$).Exemple:

- Frunza lui DESCARTES: $x^3+y^3-3ax=0$;
- Lemniscata lui BERNOULLI: $(x^2 + y^2)^2-2a^2(x^2 - a^2)=0$;
- Parabola cubica a lui WILLIAM NEIL: $y^3+ax^3=0$;
- Cisoida: $y^2(2a-x)-x^3=0$;
- Curba de gradul patru: $x^4-2ay^3-3a^2y^2-2a^2x^2+a^4=0$;
- Parabola de ecuatie: $y^2=2px$ si desfasurata ei-parabola semicubica a lui NEIL.

Simetria este un element geometric cu o larga aplicatie in arta.Ea se defineste astfel:o figura plana sau din spatiu F este simetrica fata de o axa sau de un plan,daca se suprapune peste ea insasi.Axa sau planul se numesc axa,plan de simetrie.Axa sau planul pot fi inlocuite si de o oglinda,in acest caz spunem ca figura este o reflectare a sa fata de oglinda.Simetria poate fi privita si ca rotatia unei figure in jurul unui punct sau a unei axe care trece prin punct,perpendicular pe planul de rotatie,de un unghi dat,astfel ca prin aceasta rotatie figura se suprapune peste ea insasi.Aceasta este o rotatie de un unghi dat.

Elementele de simetrie sunt utilizate in desene,sculptura,moda-vestimentara,olarit, costume nationale,covoare tesute,ornamentele de pe cladiri -ca element al frumosului,al armoniei,echilibrului.

Elementele de simetrie au fost grupate intr-un numar de 17 grupuri de simetrie,numite si grupurile plane ale lui FEDEROV-cristalograf si geometru rus.Cristalele minerale-una dintre cele mai frumoase descoperiri asupra naturii ,realizata de FEDOROV-prezinta cele mai uimitoare forme de simetrie anorganica (admirate inca din antichitate)!

Pavarea,pardosirea,mozaicarea,parchetarea-acopera o suprafata plana cu placi,de obicei de forma poligonala,fara a ramane locuri libere.Folosind notiunile de geometrie,proiectantii au stabilit ca se poate realiza o pavare regulata(poligoane regulate si de acelasi fel)folosind doar trei poligoane regulate:triunghiul echilateral,patratul si hexagonal regulat si ca in jurul unui punct luat ca varf comun nu putem grupa decat 3,4,5 sau 6 pavele de forma poligoanelor regulate.

Piramida lui KHEOPS,una dintre cele 7 minuni ale lumii-ce ne uimeste prin masivitate,armonie si maretie-a fost construita astfel incat,aria triunghiului isoscel(fata laterala) sa fie egala cu aria patratului de latura egala cu lungimea inaltimii piramidei.Asa s-a ajuns la impartirea unui segment in medie si extrema ratie,cunoscuta astazi ca "taietura de aur"

Celebrul arhitect francez Le Corbussier

spunea:”Cuburile,conurile,sferele,cilindrii,piamidele sunt marele forme primare pe care lumina le scoate in evidenta,imaginea lor este precisa,fara neclaritate.De aceea sunt forme frumoase,cele mai frumoase forme...Axele,cercurile,unghiurile drepte sunt adevarurile geometriei;altfel ar fi hazard,anomalie,arbitrar.Geometria este limbajul omului.Marile probleme ale constructiei moderne vor fi realizate prin geometrie”

Exemple de curbe și figuri prezentând centre sau axe de simetrie, care au stabilite ecuații carteziane sau ecuații în coordonate polare :

1. Frunza lui Descartes (folium Cartesii) - figura 1:
are ca ecuație $x^3 + y^3 - 3ax = 0$

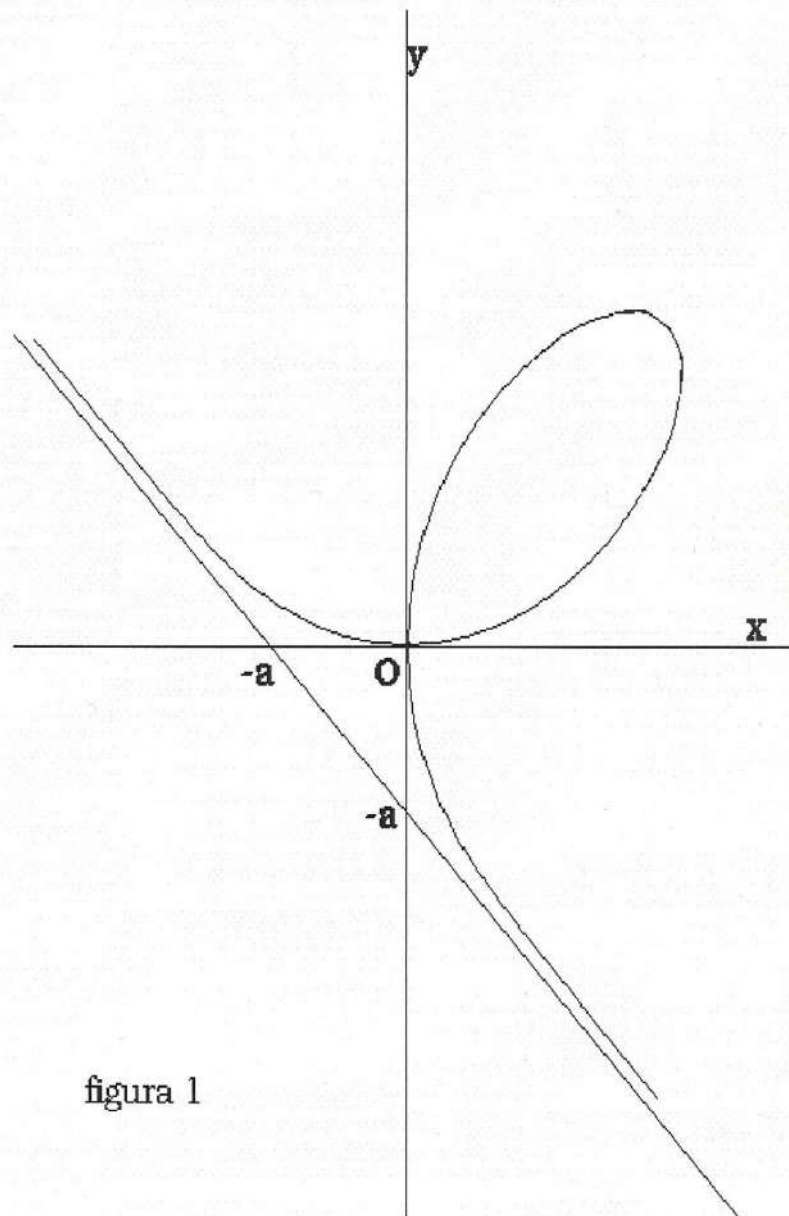
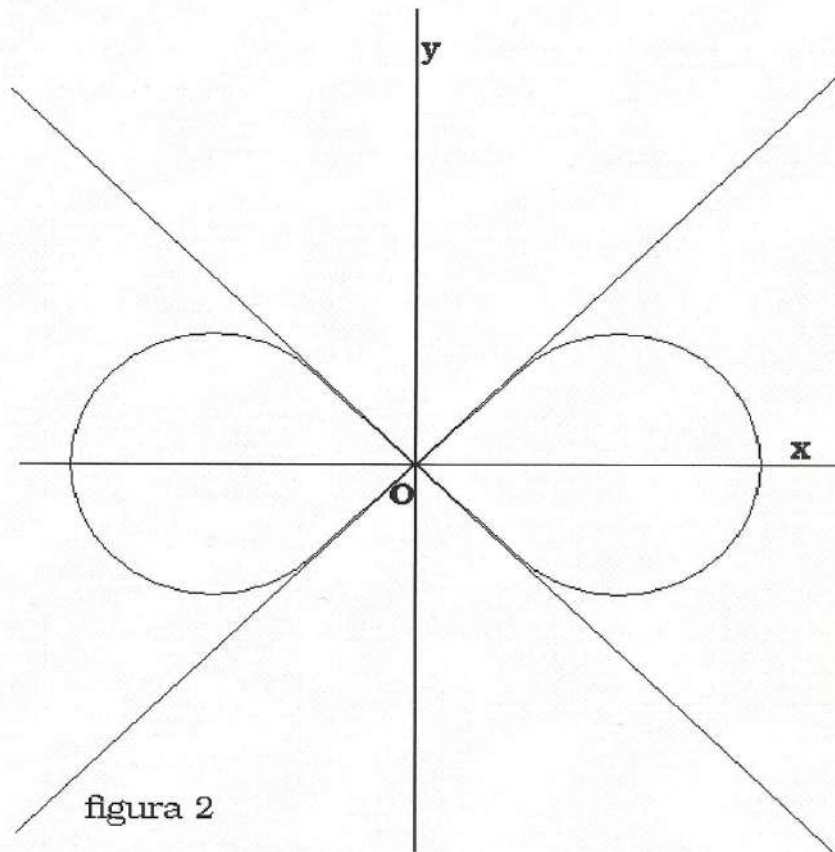

figura 1

2. *Lemniscata lui Bernoulli* - figura 2:

are ca ecuație $(x^2 + y^2)^2 - 2a^2(x^2 - a^2) = 0$

3. Parabola cubică a lui William Neil - figura 3:
are ca ecuație $y^3 + ax^3 = 0$

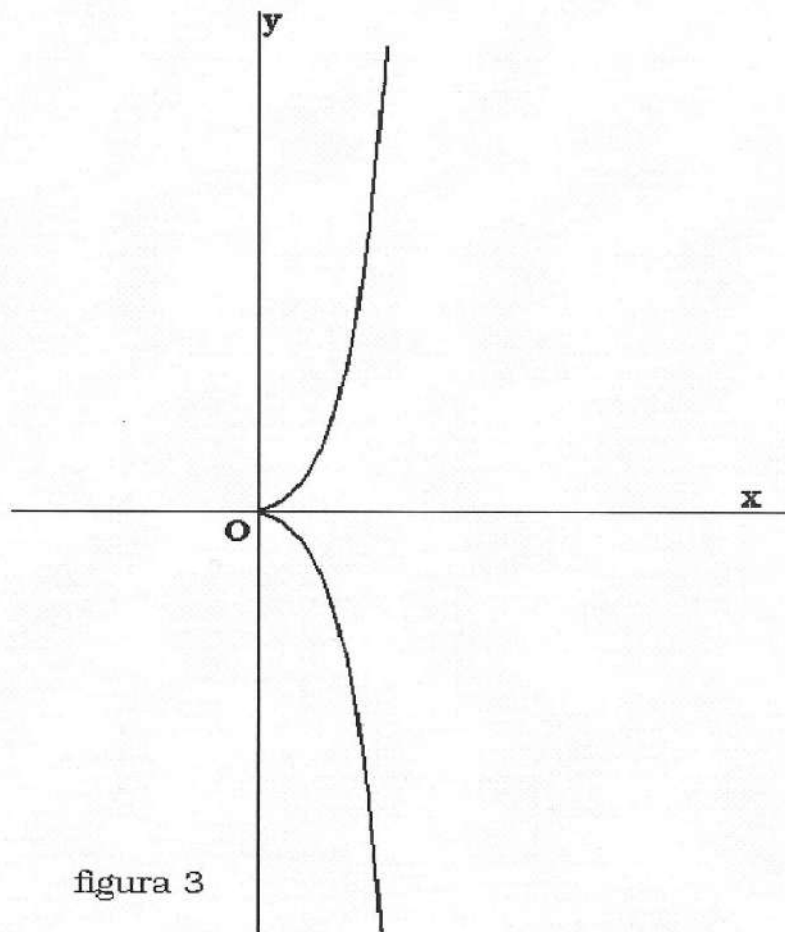

figura 3

4. Cisoida - figura 4:

are ca ecuație $y^2(2a - x) - x^3 = 0$

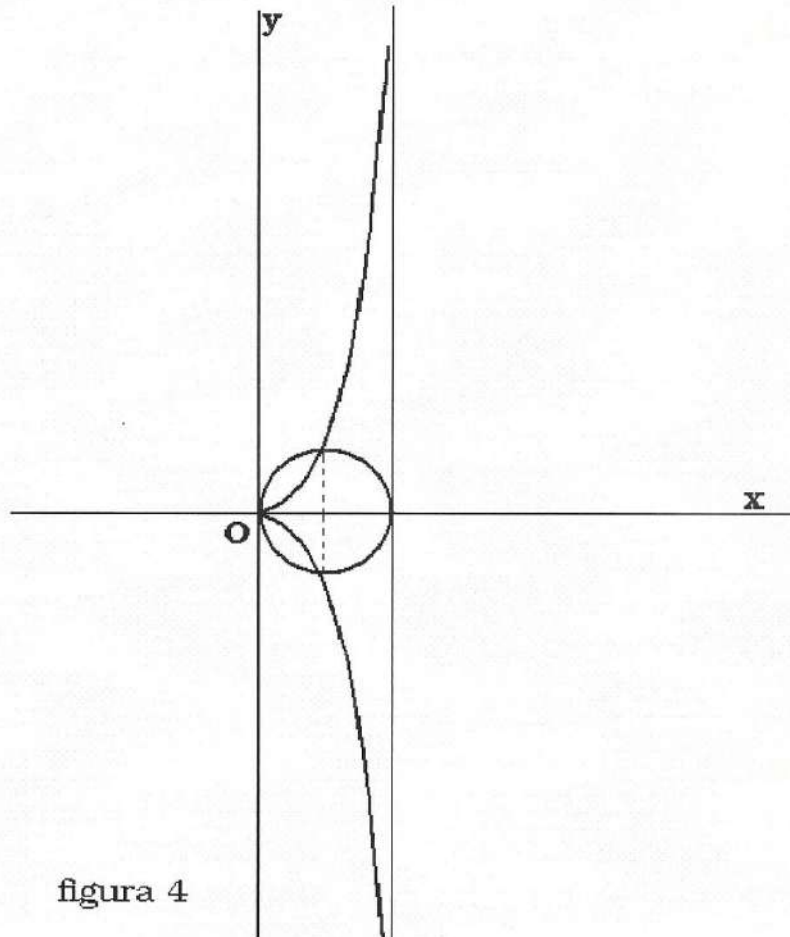
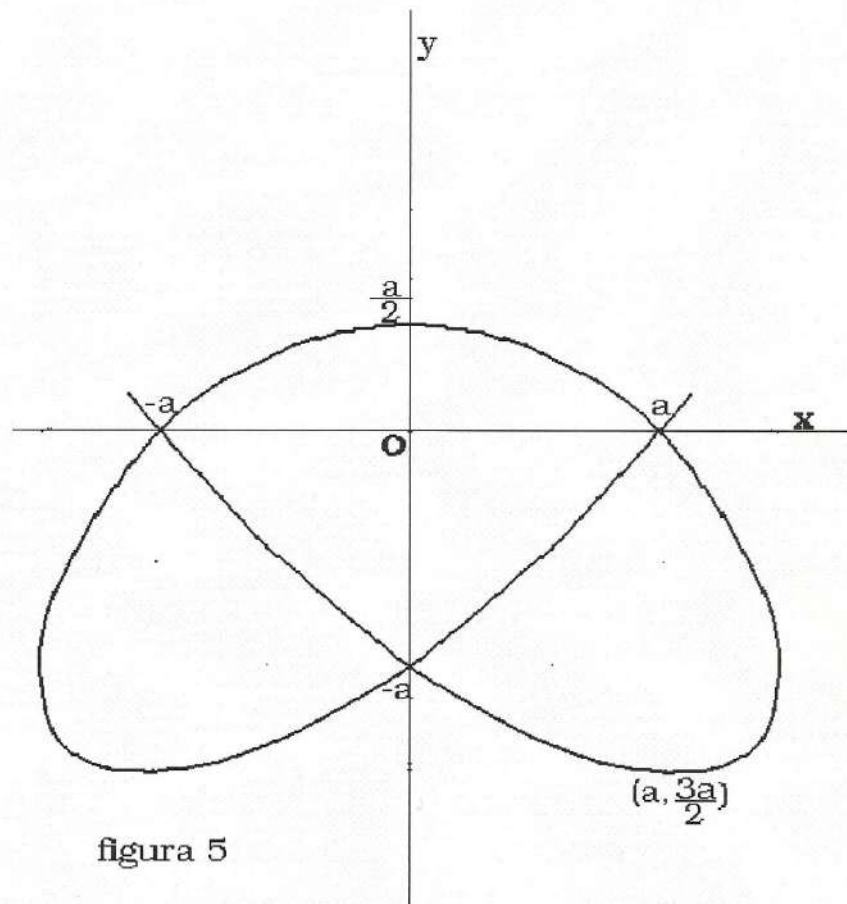

figura 4

5. Curba de gradul al patrulea - figura 5:
are ecuația $x^4 - 2ay^3 - 3a^2y^2 - 2a^2x^2 + a^4 = 0$

6. Parabola de ecuație $y^2 = 2px$ și desfășurata ei
- parabola semicubică a lui Neil

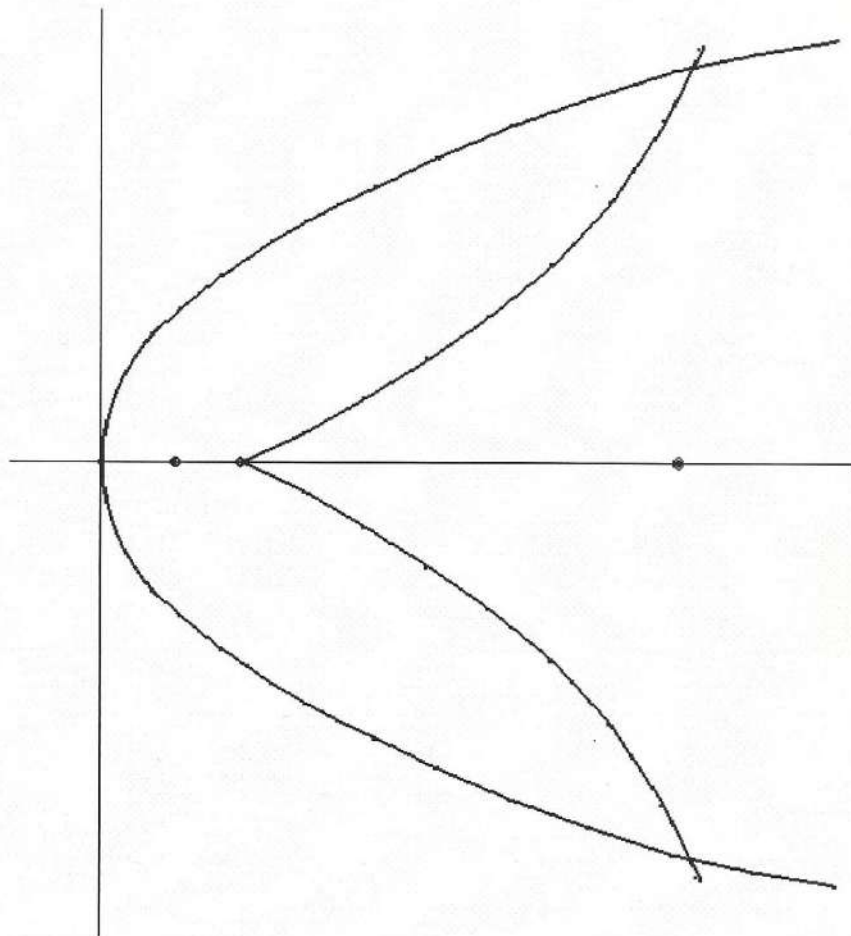
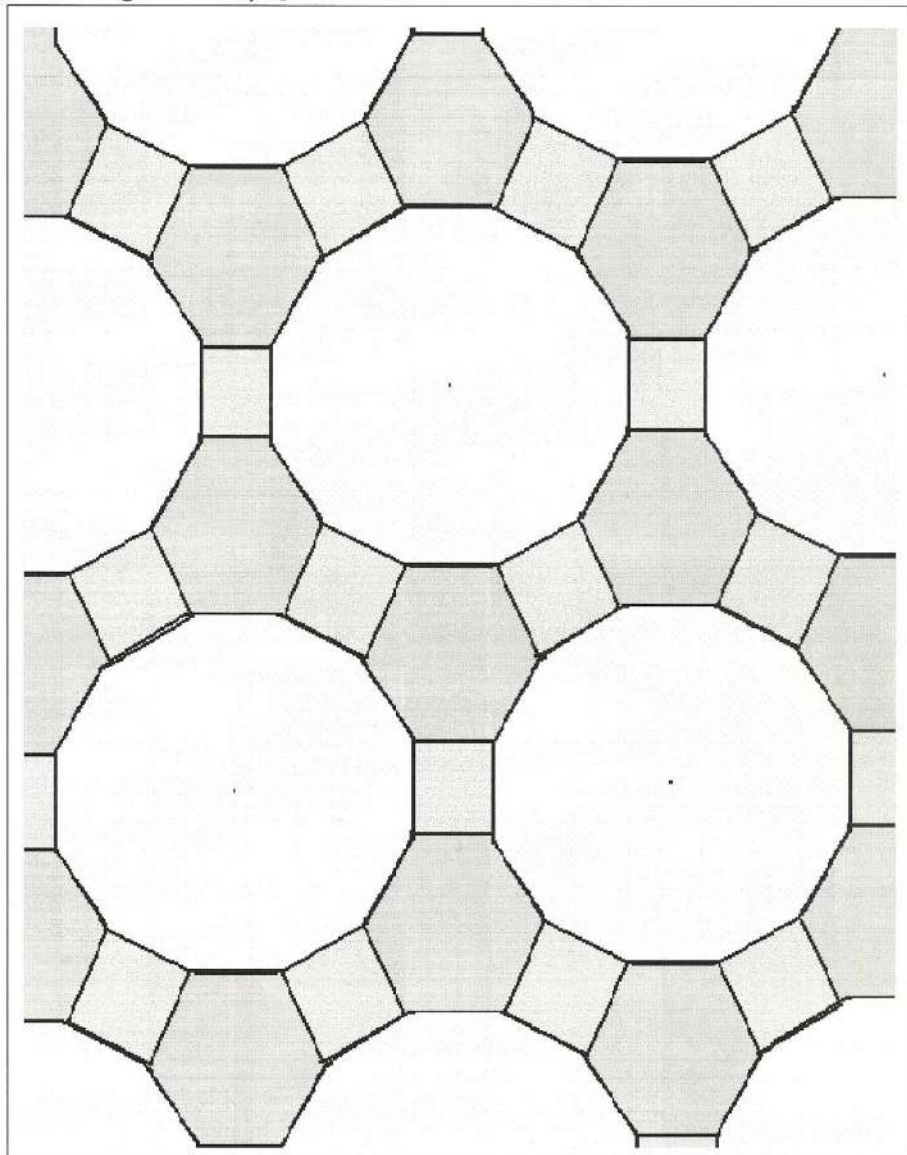
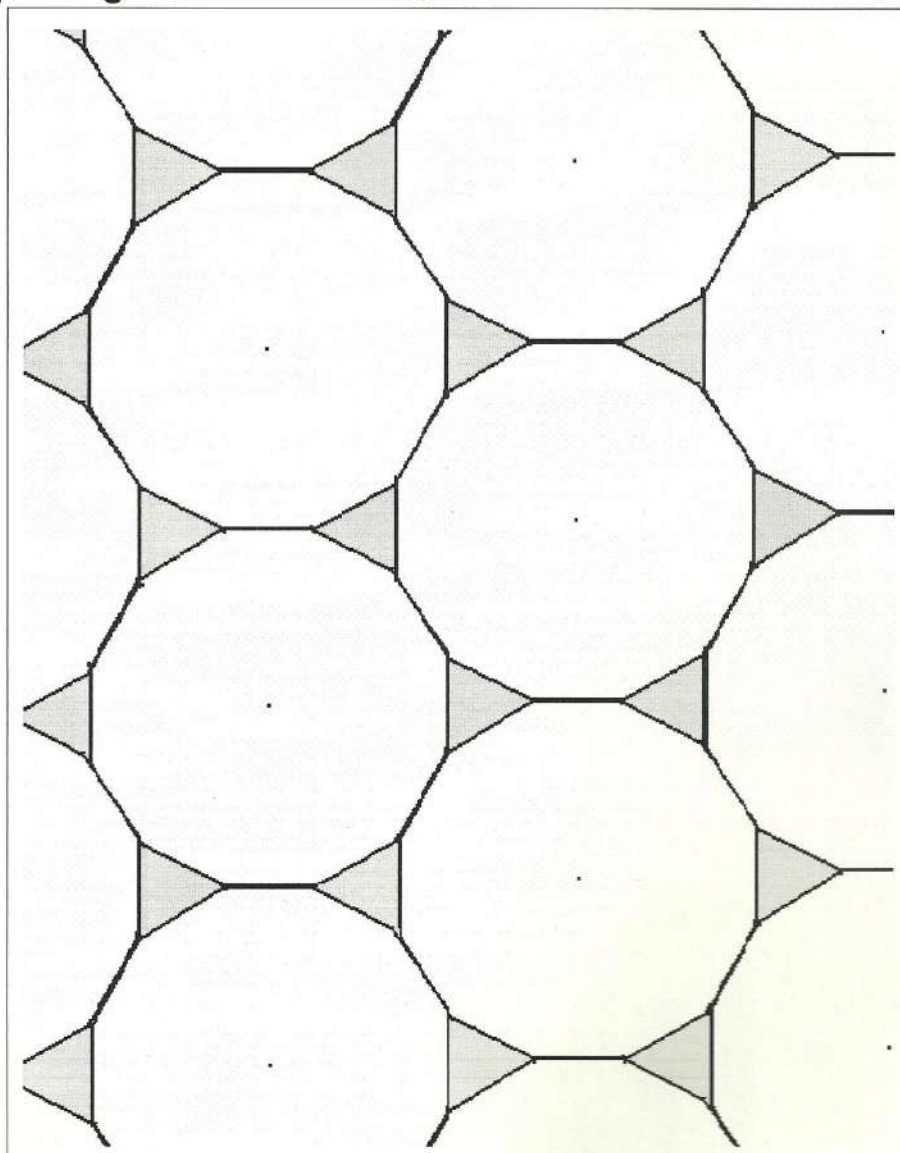

figura 6

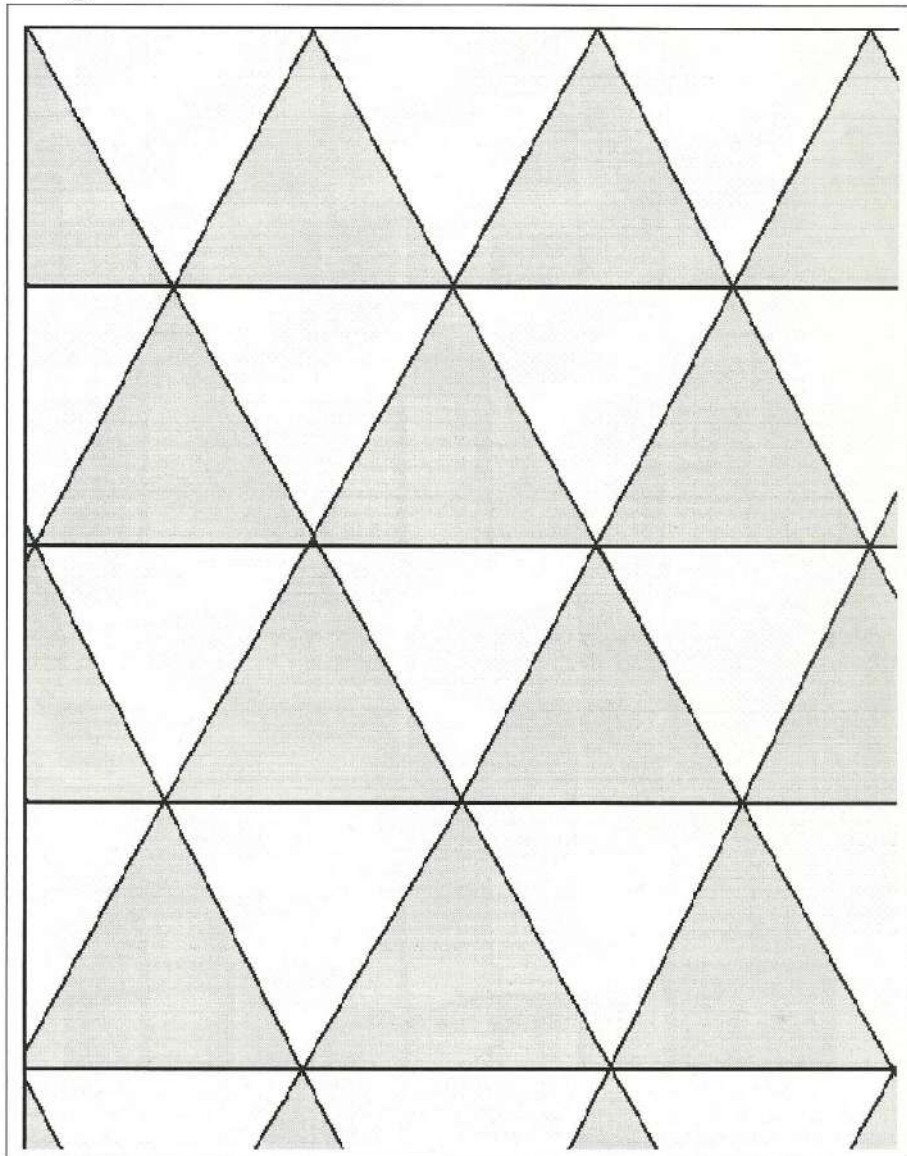
Pavaj cu 3 pavele în jurul unui vârf (dodecagoane și hexagoane și pătrate) :

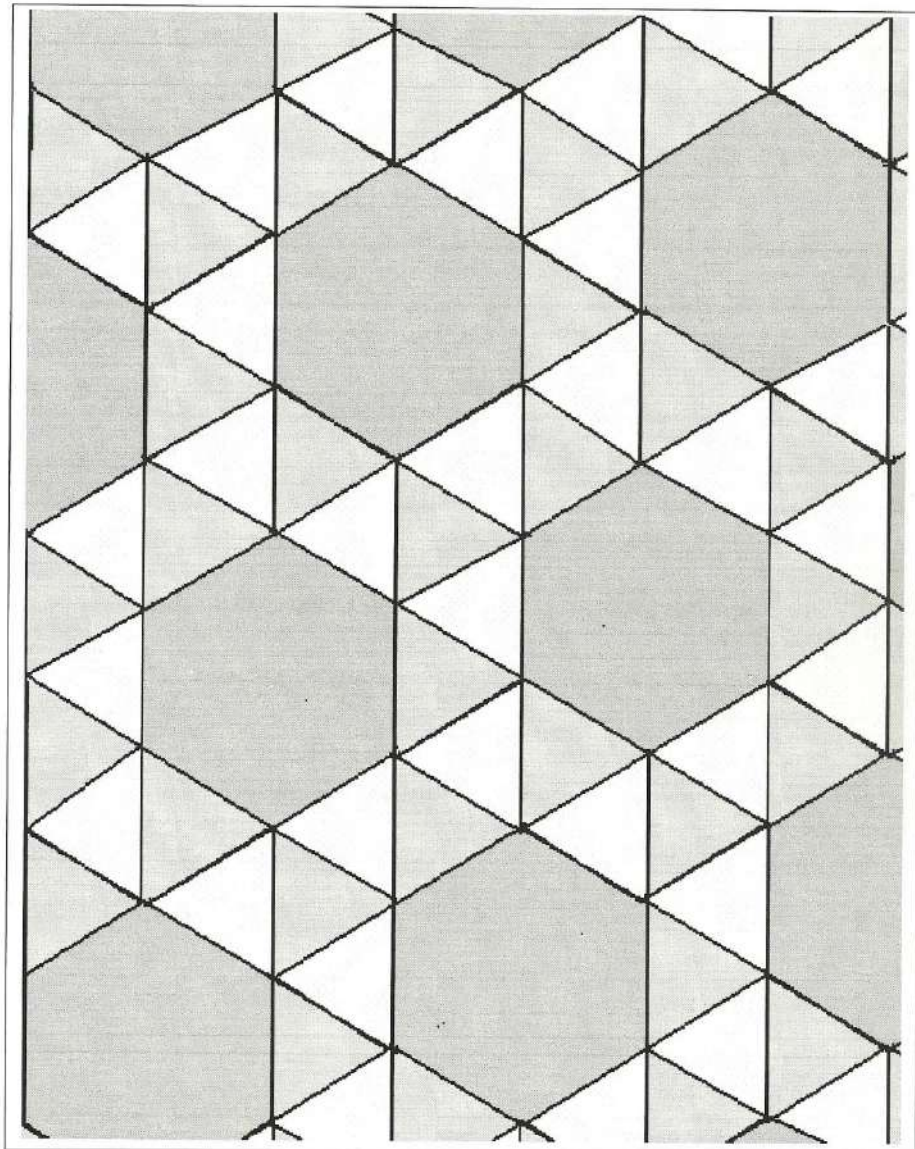
Pavaj cu 3 pavele în jurul unui vârf (dodecagoane și triunghiuri echilaterale) :

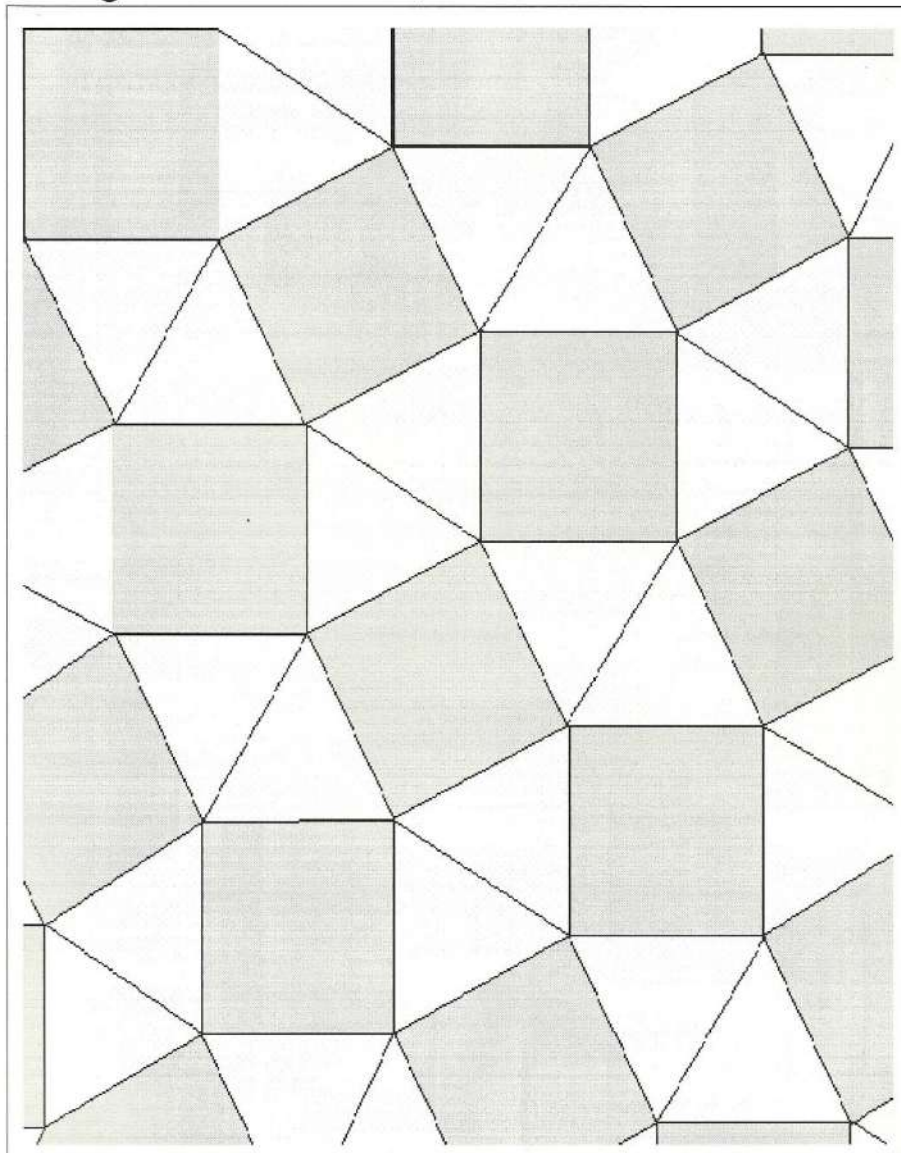
**Pavaj cu 6 pavele în jurul unui vârf (toate
triunghiuri echilaterale) :**

Pavaj cu 5 pavele în jurul unui vârf (hexagoane și triunghiuri echilaterale) :

**Pavaj cu 5 pavele în jurul unui vârf (pătrate și
triunghiuri echilaterale) :**

Medierea în actul de predare

„Copiii trebuie să fie învățați cum să gândească, nu ce să gândească” spunea Margaret Mead. Artă de a predă s-a schimbat mult în ultimii 30 de ani și profesorul ca „artist” a trebuit să învețe și să se adapteze la o societate în continuă schimbare.

Urmărind profesori de învățământ preuniversitar, din diverse țări și continente, concluzia pare să fie unitară: niciodată această profesie nu a fost atât de provocatoare și greu de realizat ca în societatea contemporană. Și prin greu fac referire la efortul fizic și psihic la care este supus profesorul în timpul procesului de predare-învățare dar și ca un creator de conținut. Ținând cont de aspectele globalizării, a vitezei de schimbare a trendurilor societății, a conjuncturilor politice și culturale, profesorul este nevoit să adapteze materialele de lucru și resursele utilizate, de la un an la altul, nu de la o generație la alta. Acest lucru poate constitui premisele unor aspecte pozitive sau negative în actul de predare, în funcție de mediul de lucru și capacitatea de înțelegere a datelor a fiecărui cadru didactic.

Generațiile de profesori care au fost formați acum 20- 30 de ani au putut experimenta toate aceste schimbări la cote destul de înalte și profunde și au capacitatea să emită ipoteze vis-a-vis de efectele actualei direcții a sistemului de învățământ, bazându-și opiniile pe o experiență destul de vastă. Drept pentru care în prezent a apărut necesitatea medierii informației din manuale spre capacitatea de înțelegere și utilizarea ei de către elev. Tehnologizarea actuală a întrerupt în unele zone experiențele reale, trăite în fapt ale copiilor, și i-au mutat în mediul virtual. În consecință, anumite experiențe pot fi foarte necunoscute copiilor, iar aici intervine medierea. Scopul ei este să facă ca un text, citit sau auzit, să fie mai bine înțeles prin vorbit sau scris. Pentru asta e necesar să se bazeze pe informații specifice, să explice datele problemei, să proceseze textul în mod corect și să identifice moduri de utilizare a informației în realitate, în mod diferit pentru fiecare personaj. În cazul medierii conceptelor, trebuie facilitată colaborarea în grupuri, a elevilor de același nivel sau vârstă, unde să își exprime ce cred ei că este acel concept, să emită păreri, să dezvolte idei despre acel aspect și să dezvolte comunicarea între ei pentru a fi capabili să construiască un discurs logic despre concept, în sine.

„Traducerea” unui text, pentru o bună înțelegere a sa de către elev, este tot rezultatul medierii. De asemenea, o traducere faptică a unui fragment sau paragraf dintr-o limbă străină în limba maternă, necesită o mediere a traducerii sensului original. Înțelegerea importanței cunoașterii conținutului este legată de dezvoltarea unui resurse lexicale specifice. Terminologia specifică folosită de profesor trebuie transpusă la nivelul de înțelegere al elevului. Cadrul didactic care utilizează cu ușurință și măiestrie acest lucru este un profesionist și o persoană pasionată de acest domeniu. Abilitățile de mediere cresc valoric o dată cu experiența și gradul de perfecționare al pedagogului.

Beneficiile medierii sunt multiple. Mare parte din practicarea medierii implică conștientizarea diferențelor și a diversității, atât în plan cultural cât și al abilităților fizice și/sau de învățare. Ea ne permite să gândim dincolo de text, nu doar ca participant în procesul educațional. Dezvoltă strategii de conectare la text plecând de la nivelul discursului, propoziției până la cuvânt, facilitând o amplă conectare cu el. Creează oportunități de dezvoltare a unor activități cu sens și autentice în scopul comunicării, având ca rezultat ulterior activități

complexe și conectare la viața reală, în cadrul orelor de curs, ce dau un nou sens lecțiilor în sine.

Medierea nu trebuie atribuită unui nou set de abilități pentru profesori. Ei au folosit-o mereu, inconștient, ca parte integrantă a strategiilor și planurilor de predare-învățare. Provocarea este să îmbrățișăm resursele oferite de noile manuale sau resurse educaționale și să le exploatăm în timpul orelor de predare pentru a forma abilități de comunicare reală și de succes pentru elevii noștri.

Profesor limba engleză: Loredana Mureșan

Școala Gimnazială Nr.3 Suceava.

Delia Mustacă,

Școala Gimnazială nr. 17 „Ion Minulescu” Constanța

Conform studiilor sociologice recente, familia reprezintă o parte importantă a societății contemporane, o lume supusă continuu la transformări sociale și economice, o lume aflată în continuă schimbare. Familia, ca parte a societății, trebuie să suporte anumite transformări pentru a se pune în acord cu societatea. Schimbările sociale și liberalizarea vieții cotidiene le-a conferit membrilor familiei mai multe opțiuni în privința comportamentului în general, iar în cazul tinerilor, în cazul comportamentului școlar și social ¹.

Sultana Craia definește comunicarea drept mecanism esențial în dezvoltarea relațiilor interumane. Ea este un fenomen social, un ansamblu de coduri și reguli care fac posibilă o înțelegere². Comunicarea umană are mai multe funcții: politică (deliberativă), forensică (judiciară), epideictică (demonstrativă), după Aristotel, și emotivă, poetică, conativă, referențială, metalingvistică și fatică după Roman Jakobson³.

Indiferent de forma pe care o îmbracă, orice proces de comunicare are câteva elemente structurale caracteristice :

- existența a cel puțin doi parteneri (Emițător și Receptor) între care se stabilește o anumită relație;
- capacitatea partenerilor de a emite și recepta semnale într-un anumit cod, cunoscut de ambii parteneri (de menționat faptul că, în general, în orice proces de comunicare partenerii „joacă” pe rând rolul de emițător și receptor);
- existența unui canal de transmitere a mesajului, a feed-back-ului, a acțiunii de codificare și de decodificare a mesajului.

Prin comunicarea interpersonală, actorii sociali își împartășesc reciproc gândurile, ideile, emoțiile, convingerile sau trăirile cele mai intime, interacționând, cunoscându-se și dezvoltând raporturi afective și relații care constituie condiția sine-qua-non a vieții sociale în ansamblu.

¹ Petru Iluț, *Sociologia și antropologia familiei*, Editura Polirom, Iași, 2005, p. 64.

² Sultana Craia, *Dicționar de comunicare, mass-media și știința informării*, Editura Meronia, București, 2008, p. 53.

³ Mihai Dinu, *Comunicarea. Repere fundamentale*, Editura Orizonturi, București, 2007, pp. 116-117.

Există și dezavantaje în comunicare, ele sunt resimțite în mod asemănător de către femei și bărbați, care arată că au acum mai puțin timp sau chiar deloc pentru discuțiile intime în doi în cadrul cărora se practica dezvăluirea de sine, în care partenerii își vorbeau despre cele mai profunde sentimente, emoții, trăiri. Se pare că prezența copiilor stimulează intercunoașterea, înțelegerea și consolidarea echilibrului în comunicarea în cuplu, orientând-o preponderent spre funcții pragmatice⁴.

Au fost identificate și strategii de soluționare a conflictelor comunicaționale în familie⁵, cu aplicabilitatea și în cazul raporturilor dintre școală și familie. Ele constau în:

- abordarea rațională - unde partenerii de cuplu valorizează medierea înțeleasă ca dorință împartășită de atingere a consensului și toleranță reciprocă. Etapele principale sunt abordarea imediată a problemei și discutarea ei până la epuizare.

- abordarea emoțională – unde partenerii manifestă comportamentul de abandonare și retragere, rezultatul fiind amânarea discuției. Soluționarea se realizează tardiv, fie prin reluarea discutării problemelor, fie prin trecerea lor definitivă într-o sferă tabu.

Concluzionând, putem afirma că familia, și societatea în ansamblul ei, este supusă presiunilor sociale din ce în ce mai mari. Dacă în interiorul cuplului nu există o comunicare eficientă familia va merge aproape cu certitudine spre destrămare. Destrămarea unei familii trebuie evitată cu orice preț mai ales dacă acel cuplu are și copii. Soluția pare să fie familia în care cei doi parteneri sunt egali Membrii cuplului pot fi o echipă, pot lua decizii împreună datorită comunicării optime în cadrul cuplului. Experiența de zi cu zi ne determină să afirmăm că, prin comunicare, se poate realiza și păstra o relație de familie armonioasă.

Cu atât mai mult, comunicarea dintre școală, familie și societate ca actori educaționali condiționează decisiv succesul procesului instructiv-educativ al cărui principal beneficiar este elevul pentru a cărui bunăstare și success conlucrează armonios toți cei implicați.

Bibliografie

Abric, Jean-Claude, *Psihologia comunicării*, Editura Polirom, Iași, 2002

Chelcea, Septimiu, Ivan, Loredana, Chelcea, Adina, *Comunicarea non-verbală: gesturile și postura*, Editura Comunicare.ro, București, 2005

⁴Septimiu Chelcea, Loredana Ivan, Adina Chelcea, *Comunicarea non-verbală: gesturile și postura*, Editura Comunicare.ro, București, 2005 p. 85.

⁵ *Ibidem*, p. 115.

Craia, Sultana, *Dicționar de comunicare, mass-media și știința informării*, Editura Meronia, București, 2008

Dinu, Mihai, *Comunicarea. Repere fundamentale*, Editura Orizonturi, București, 2007

Iluț, Petru, *Sociologia și antropologia familiei*, Editura Polirom, Iași, 2005

Inovația Educațională: Schimbarea Paradigmei în Învățământ

Introducere

Educația reprezintă una dintre cele mai fundamentale componente ale societății, având rolul de a pregăti tinerii pentru viață și de a stimula dezvoltarea personală și profesională. În contextul actual, caracterizat de o evoluție tehnologică rapidă și de schimbări sociale majore, inovația educațională devine esențială pentru a răspunde noilor cerințe și provocări. Acest articol explorează diferitele aspecte ale inovației educaționale și impactul lor asupra sistemului de învățământ.

Tehnologii Moderne în Educație

1. Învățarea Online și Resursele Digitale

Unul dintre cele mai vizibile aspecte ale inovației educaționale este utilizarea tehnologiilor digitale. Platformele de învățare online, cum ar fi Coursera, Khan Academy și edX, oferă acces la o gamă largă de cursuri din diverse domenii. Aceste resurse permit studenților să învețe în propriul ritm, oferind flexibilitate și acces la informații de calitate, indiferent de locație.

2. Realitatea Virtuală (VR) și Realitatea Augmentată (AR)

Tehnologiile VR și AR revoluționează modul în care studenții interacționează cu materialul didactic. Prin simulări virtuale, studenții pot experimenta scenarii practice într-un mediu controlat, ceea ce este deosebit de util în domenii precum medicina, ingineria și științele naturale.

Metode Pedagogice Inovatoare

1. Învățarea Bazată pe Proiecte (PBL)

Învățarea bazată pe proiecte pune accentul pe colaborare și aplicarea practică a cunoștințelor. Studenții lucrează în echipe pentru a rezolva probleme reale, ceea ce le dezvoltă abilități de gândire critică, creativitate și lucru în echipă.

2. Flipped Classroom

Metoda Flipped Classroom inversează modelul tradițional de predare. Lecțiile teoretice sunt studiate acasă prin intermediul materialelor video, iar timpul de clasă este dedicat activităților practice și discuțiilor interactive. Această abordare încurajează implicarea activă a studenților și facilitează o înțelegere mai profundă a conceptelor.

Personalizarea Învățării

Tehnologiile de inteligență artificială și analiza datelor permit personalizarea experienței educaționale. Prin intermediul platformelor adaptative de învățare, precum DreamBox sau Knewton, se pot oferi recomandări specifice fiecărui student, adaptând materialele și ritmul de studiu la nevoile și abilitățile individuale.

Educația pentru Abilități Viitoare

Inovația educațională nu se limitează doar la utilizarea tehnologiilor moderne. Este esențial să pregătim studenții pentru viitor, dezvoltându-le abilități precum gândirea critică, rezolvarea problemelor, colaborarea și adaptabilitatea. Cursurile de educație antreprenorială și programele STEM (știință, tehnologie, inginerie și matematică) sunt cruciale în acest sens.

Concluzie

Inovația educațională reprezintă o necesitate într-o lume în continuă schimbare. Integrarea tehnologiilor moderne, adoptarea metodelor pedagogice inovatoare și personalizarea experienței de învățare sunt doar câteva dintre modalitățile prin care putem îmbunătăți sistemul educațional. Este esențial să continuăm să explorăm și să implementăm noi strategii pentru a asigura o educație de calitate, relevantă și accesibilă tuturor.

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ ÎN ROMÂNIA ȘI ÎN LUME: O ANALIZĂ CRITICĂ ȘI PROPUNERI DE ÎMBUNĂTĂȚIRE

Luminița Neacșu, Școala Gimnazială nr.1/Grădinița nr. 1, Tunari

În contextul dinamic al secolului XXI, educația este considerată un factor fundamental în dezvoltarea socio-economică și culturală a unei națiuni. România, ca parte integrantă a Uniunii Europene, se confruntă cu provocări semnificative în adaptarea sistemului său educațional la cerințele contemporane, necesitând astfel o inovare profundă și continuă. Acest eseu analizează cerințele actuale ale educației din România, propune soluții concrete care pot fi implementate și explorează un model educațional de succes la nivel mondial, pentru a oferi exemple de bune practici.

Educația în România, deși ancorată în tradiție, trebuie să se adapteze unei societăți aflate într-o transformare rapidă, caracterizată de globalizare, digitalizare și schimbări socio-economice profunde. Printre principalele cerințe identificate se numără necesitatea de a asigura o calitate superioară a procesului educațional, modernizarea infrastructurii școlare, pregătirea cadrelor didactice pentru a face față noilor realități educaționale și integrarea tehnologiilor digitale în procesul de predare și învățare.

Un alt aspect crucial este nevoia de a crea un sistem educațional inclusiv, capabil să răspundă diversității elevilor și să reducă inegalitățile de șanse. Sistemul educațional actual din România este marcat de o serie de disfuncționalități, printre care se numără rata ridicată a abandonului școlar, discrepanțele semnificative între mediul urban și cel rural și o insuficientă pregătire practică a absolvenților, care nu răspunde cerințelor pieței muncii.

Pentru a răspunde cerințelor educaționale actuale, se impun o serie de măsuri inovatoare care să vizeze atât dimensiunea instituțională, cât și pe cea curriculară. Printre acestea se numără:

Reforma curriculară centrată pe competențe: Implementarea unui curriculum care să promoveze competențele transversale, cum ar fi gândirea critică, colaborarea, comunicarea și abilitățile digitale, este esențială. O astfel de abordare poate pregăti elevii pentru provocările viitorului, asigurându-le nu doar cunoștințe teoretice, ci și abilități practice necesare integrării pe piața muncii. Efectul pozitiv al acestei măsuri este creșterea relevanței educației pentru elevi, ceea ce poate reduce rata abandonului școlar. Pe de altă parte, riscul constă în posibila rezistență a cadrelor didactice la schimbare, ceea ce necesită o formare continuă și adecvată a acestora.

Dezvoltarea infrastructurii educaționale și a resurselor digitale: Investițiile în infrastructură și în dotarea școlilor cu echipamente tehnologice moderne sunt fundamentale pentru a facilita învățarea digitală. Școlile trebuie să fie dotate cu laboratoare de informatică bine echipate, conexiuni rapide la internet și platforme educaționale online. Efectele pozitive includ accesul egal la resurse educaționale de calitate pentru toți elevii, indiferent de mediul din care provin. Riscul principal al acestei inițiative îl reprezintă costurile ridicate de implementare și întreținere, care necesită o gestionare eficientă a resurselor financiare.

Formarea continuă și motivația cadrelor didactice: Calitatea educației este direct legată de competența și motivația profesorilor. În acest sens, se impune organizarea de programe de formare continuă pentru cadrele didactice, care să includă atât actualizarea cunoștințelor de specialitate, cât și dezvoltarea competențelor pedagogice și digitale. Efectele pozitive sunt evidente în creșterea calității predării și a satisfacției elevilor, însă riscul este ca aceste programe să nu fie suficient de accesibile sau atractive pentru toți profesorii, mai ales în zonele rurale.

Pentru a ilustra modul în care inovarea poate transforma un sistem educațional, este relevant să analizăm modelul educațional finlandez, recunoscut la nivel mondial pentru performanțele sale. În Finlanda, educația este centrată pe elev, accentuând învățarea prin colaborare, implicarea activă în procesul educațional și dezvoltarea abilităților pentru viață. Sistemul finlandez se bazează pe câteva principii fundamentale care pot servi drept exemplu pentru România:

Autonomia școlilor și a profesorilor: În Finlanda, profesorii au libertatea de a adapta curriculumul la nevoile specifice ale elevilor, ceea ce le permite să fie creativi și inovativi în predare. Această autonomie este asociată cu un nivel ridicat de responsabilitate și profesionalism al cadrelor didactice, care sunt selectate riguros și beneficiază de o formare solidă.

Evaluarea formativă: În locul examenelor standardizate, care pun presiune pe elevi și limitează creativitatea, sistemul finlandez folosește evaluarea formativă, care oferă feedback continuu și constructiv. Acest tip de evaluare sprijină dezvoltarea personală a elevilor și îi motivează să învețe pentru înțelegere, nu doar pentru a obține note bune.

Învățarea prin joc și experiență: Finlanda acordă o importanță deosebită învățării prin joc și activități practice, mai ales în primii ani de școală. Acest lucru nu doar că stimulează curiozitatea și creativitatea copiilor, dar le și dezvoltă abilitățile sociale și emoționale, esențiale pentru succesul în viață.

Inovarea educațională este nu doar necesară, ci imperativă pentru a asigura că sistemul educațional din România poate face față provocărilor viitorului. Prin adoptarea unor soluții care să răspundă cerințelor actuale ale societății și prin integrarea unor bune practici internaționale, cum ar fi cele din Finlanda, România poate transforma educația într-un motor al dezvoltării durabile. Implementarea acestor măsuri necesită însă angajament politic, resurse financiare adecvate și o schimbare de mentalitate la nivelul întregului sistem educațional. Numai astfel vom putea asigura o educație de calitate, accesibilă și relevantă pentru toți elevii.

Bibliografie:

- 1) Iosifescu, Stefan, (2005) *Asigurarea calitatii, ghid pentru unitatile scolare, ISE, Bucuresti;*
- 2) *Sprijinul acordat de UE pentru digitalizarea școlilor, 2023, Curtea de conturi Europeană;*
- 3) Studiu de caz, *Digitalizarea procesului educațional prin intermediul parteneriatului Telekom cu Adservio: Studiu de caz Liceul Teoretic ‘Vasile Alecsandri’, Iași*
- 2) Țoca I., (2008), *Management educational*, Bucuresti, Ed, Didactica si Pedagogica.

Bibliografie electronică:

- 1) <https://www.edupedu.ro/invatamantul-romanesc-vazut-prin-ochi-internationali-o-descriere-nemiloasa-de-la-seful-educatiei-oecd-ce-fac-sistemele-cele-mai-performante-ale-lumii-iar-in-romania-se-face-cel-mult-pe-hartie/>
- 2) <https://elearning.unitbv.ro/mod/resource/view.php?id=50627>
- 3) <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/educatie/reforma-finlanda-scoate-matematica-si-istoria-ca-materii-scolare-de-sine-statatoare-se-poate-aplica-modelul-in-romania-374305>
- 4) <https://www.new-edu.ro/modelul-finlandez-de-educatie/>
- 5) <https://www.scribd.com/document/372155245/Sistem-de-Invatamant-Finlanda>

FLEXIBILIZAREA ÎNVĂȚĂRII PRIN MODELUL CLASEI INVERSATE

Viviana Neagu

Școala Gimnazială Nr. 1 comuna Slobozia-Conachi

Folosirea tehnologiei, mai ales în ultimii ani, a adus modificări de substanță în modul în care învățăm și predăm. Diversificarea numărului de platforme și aplicații online ne oferă o multitudine de posibilități pentru a crea și distribui conținuturi educaționale. Învățarea hibridă (blended learning/mixtă), care combină învățarea clasică, față în față, cu cea online, s-a dovedit eficientă și atractivă pentru elevi.

O formă a învățării mixte este clasa inversată (flipped classroom), în care se inversează parțial rolurile profesorului și al elevului. Dacă în procesul clasic de predare-învățare profesorul este activ, transmițând cunoștințe, în cazul clasei inversate, elevilor le revine rolul activ, iar profesorul îi îndrumă. În cadrul acestei metode, profesorul se documentează temeinic în prealabil pe o anumită temă, selectează sau creează materiale care vor contribui la transmiterea informațiilor. O parte a acestui conținut este transmisă online, înainte de predarea lecției la clasă. Specialiștii consideră că acest tip de învățare favorizează flexibilizarea predării și crește autonomia învățării.

Înainte de predarea efectivă a lecției, elevii sunt îndrumați în vederea învățării, de preferință online, tehnologia favorizând interacțiunea. Metoda este eficientă, întrucât rezolvă unele probleme cum ar fi lipsa interacțiunii dintre elevi și profesor și motivația scăzută a elevilor. Prima etapă a metodei constă în faptul că elevul studiază acasă teoria, în ritm propriu, studiind lecția din manual, lecția sau din fișe/materiale puse la dispoziție de profesor. Elevii pot viziona în acest sens și materiale PPT sau videoclipuri. Când se predă lecția în clasă, elevul încearcă să aplice ceea ce a învățat acasă prin rezolvarea exercițiilor propuse de profesor. În acest fel, profesorul nu mai este centrul atenției, elevii având astfel posibilitatea să interacționeze și să se ajute între ei. Astfel, profesorul are timpul necesar pentru a se concentra asupra lucrului cu elevii care întâmpină dificultăți.

La baza conceptului de clasă inversată stau patru elemente. Primul element este flexibilitatea în timp și spațiu, modalitatea de transmitere și termenul pentru învățare. Elevii aleg locul și momentul învățării, iar materialul de studiu îmbracă cele mai variate forme. Al doilea element este învățarea activă, centrată pe elev, acesta având posibilitatea de a explora, de a formula întrebări și de a primi lămuriri. Al treilea element important este conținutul accesibil și organizat pentru a răspunde nevoilor de învățare ale fiecărui elev. Al patrulea element este profesorul, al cărui rol este schimbat, el devenind

partener în învățare pentru elev, îndrumător al elevului în descoperirile pe care le face. Fără a mai fi sursa principală de informații, profesorul are un rol esențial, deoarece el alege materialele pe care elevii trebuie să le studieze pe cont propriu, înaintea orei, și hotărăște care sunt conținuturile pe care le va aborda în activitatea la clasă. Alegând materialele relevante pentru temă, organizând conținuturile și propunând activități pentru a facilita înțelegerea, profesorul dirijează procesul de învățare și controlează haosul din clasă. Pe tot parcursul desfășurării activității, profesorul observă elevii, oferind feedback pentru fiecare moment al lecției.

La limba și literatura română se poate folosi această metodă, atât la lecțiile de literatură, cât și la cele de limbă și comunicare. Un astfel de exemplu este lecția *Elemente de interculturalitate*, la clasa a VI-a. Lecția urmărește familiarizarea elevilor cu obiceiurile și tradițiile românești și ale unor comunități etnice de pe teritoriul României și identificarea unor elemente comune culturii proprii și culturii altor popoare. Înainte de predarea lecției la clasă, profesorul le poate pune elevilor la dispoziție câteva linkuri, pentru ca aceștia să vizioneze, în ritm propriu, câteva materiale (un colind interpretat în ajun de An Nou, în comuna Hoghiz, de un grup de fete în gospodăria unui sătean, un material despre tradițiile și obiceiurile românilor, un material video în care este prezentată o familie de olari lucrând, *Versuri populare*, în interpretarea actorului Octavian Cotescu, din volumul „Flori alese din poezia populară“, *Versuri* de Ioana Diaconescu, în lectura autoarei, o fotografie numită *Româncă în port popular de sărbătoare*). La începutul orei au loc discuții pornind de la materialele vizionate. Elevii, organizați în grupe, primesc câte o fișă de lucru cu câte zece cerințe/întrebări legate de ceea ce au studiat în prealabil. La finalul perioadei de reflecție, elevii își prezintă răspunsurile. Tema pentru acasă poate consta într-un proiect cu titlul: *Comunitățile etnice din țara noastră*.

Clasa inversată poate fi adaptată nevoilor fiecărui grup de elevi, oferind posibilitatea lucrului diferențiat. Metoda prezintă atât avantaje, cât și dezavantaje. Se crede că învățarea tradițională rămâne esențială în învățarea mixtă, iar învățarea online vine doar în ajutorul ei cu anumite instrumente. Dincolo de neajunsurile ivite din accesul inegal al elevilor la tehnologie sau din dificultatea proiectării unei lecții inversate, este important de reținut că avantajele pe care le prezintă trebuie avute în vedere atunci când se simte nevoia diversificării metodelor de lucru.

Bibliografie:

Pânișoară, Ion-Ovidiu (coord.), *Enciclopedia metodelor de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2022.

UTILIZAREA METODELOR ACTIVE ÎN PREDAREA CHIMIEI: ÎNVĂȚAREA BAZATĂ PE PROIECT CA INSTRUMENT PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ELEVILOR

Profesor NECULA MONICA
Școala Gimnazială Nr. 29 Galați

1. Introducere

Contextul educațional actual: Într-o lume caracterizată de evoluții rapide ale cunoștințelor științifice și tehnologice, educația trebuie să se adapteze pentru a pregăti elevii să facă față provocărilor viitorului. În predarea chimiei, există o necesitate crescândă de a depăși metodele tradiționale de predare și de a adopta strategii didactice inovatoare care să stimuleze gândirea critică, creativitatea și colaborarea.

Importanța inovării educaționale: Metodele tradiționale de predare, bazate pe predare frontală și memorare, nu mai sunt suficiente pentru a dezvolta competențele necesare în secolul XXI. Învățarea bazată pe proiecte (PBL) reprezintă o alternativă eficientă, permițând elevilor să înțeleagă și să aplice conceptele chimice prin explorarea activă a problemelor reale.

Scopul lucrării:

Această lucrare își propune să prezinte un exemplu de bună practică în utilizarea PBL în predarea chimiei, demonstrând cum această metodă poate contribui la dezvoltarea unor competențe esențiale pentru elevi, precum gândirea critică, capacitatea de colaborare și abilitatea de a aplica cunoștințele teoretice în situații practice.

2. Fundamentare teoretică

Învățarea bazată pe proiecte (PBL): PBL este o metodă de predare centrată pe elev, în care acesta învață prin rezolvarea unor probleme complexe sau realizarea unor proiecte. PBL promovează implicarea activă a elevilor, dezvoltarea autonomiei în învățare și aplicarea cunoștințelor în contexte practice. Conform studiilor, PBL îmbunătățește atât reținerea cunoștințelor, cât și motivația elevilor (Blumenfeld et al., 1991).

Metode active în predarea chimiei: Alături de PBL, metodele active precum învățarea prin descoperire, studiul de caz și învățarea colaborativă contribuie la o mai bună înțelegere a conceptelor chimice și la dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor. Aceste metode creează un mediu de învățare dinamic și interactiv, în care elevii pot experimenta și explora în mod direct fenomenele chimice.

3. Implementarea practicii inovatoare

Descrierea proiectului didactic: Proiectul "**Explorarea impactului substanțelor chimice asupra mediului**" a fost implementat într-o clasă de a VIII-a la disciplina chimie. Elevii au fost împărțiți în grupuri și au avut ca sarcină să investigheze impactul substanțelor chimice utilizate în agricultură asupra mediului înconjurător. Fiecare grup a ales un subiect specific, precum poluarea apelor cu pesticide, poluarea aerului cu produși rezultați în urma arderilor, sau efectele îngrășămintelor chimice asupra solului și a realizat o cercetare pe parcursul a patru săptămâni.

Etapele proiectului:

Planificare: În prima săptămână, elevii au ales subiectul proiectului și au stabilit un plan de lucru detaliat, incluzând etapele cercetării, resursele necesare și rolurile fiecărui membru al echipei.

Cercetare: În săptămânile 2 și 3, elevii au colectat informații din surse variate (manuale, articole științifice, interviuri cu experți) și au realizat experimente pentru a testa ipotezele lor.

Prezentare: În ultima săptămână, fiecare grup și-a prezentat concluziile într-o formă creativă (poster științific, videoclip, prezentare digitală) și a propus soluții pentru reducerea impactului negativ al chimicalelor asupra mediului.

Instrumente și resurse: Tehnologii utilizate: Platforma Google Classroom pentru gestionarea și comunicarea proiectului, software de editare video pentru realizarea prezentărilor.

Materiale didactice: Foaie de lucru pentru planificarea proiectului (Anexa 1), rubrică de evaluare a prezentării (Anexa 2).

Surse de informare: Manuale de chimie, articole științifice din baze de date online, interviuri cu specialiști din domeniul mediului.

4. Rezultate și impact

Analiza rezultatelor: Evaluarea a fost realizată pe baza rubricii de evaluare (Anexa 2), care a inclus criterii precum calitatea cercetării, creativitatea prezentării și capacitatea de a lucra în echipă. Elevii au obținut rezultate bune, demonstrând o înțelegere profundă a conceptelor chimice și capacitatea de a aplica aceste cunoștințe în contexte practice.

Impactul asupra elevilor: Prin participarea la acest proiect, elevii și-au dezvoltat competențe esențiale, precum gândirea critică, capacitatea de rezolvare a problemelor și

abilitatea de a lucra în echipă. De asemenea, PBL a contribuit la creșterea motivației și implicării elevilor în procesul de învățare, aceștia exprimând un interes sporit pentru chimie.

Provocări întâlnite: Printre provocările întâlnite s-au numărat dificultatea gestionării timpului și asigurarea unei implicări echitabile a tuturor membrilor echipei. Aceste provocări au fost depășite prin discuții periodice cu grupurile și adaptarea planului de lucru.

5. Concluzii și recomandări

Sumar al impactului pozitiv: Învățarea bazată pe proiecte s-a dovedit a fi o metodă eficientă pentru dezvoltarea competențelor necesare în educația chimică. Elevii nu doar că au înțeles mai bine conceptele chimice, dar au și dezvoltat abilități esențiale pentru viitor, cum ar fi colaborarea și gândirea critică.

Recomandări pentru alți profesori: Se recomandă integrarea PBL în curriculum-ul de chimie și în alte discipline pentru a crea o experiență de învățare mai dinamică și relevantă. Este important ca profesorii să ofere ghidare și suport continuu pentru a asigura succesul fiecărui grup.

Perspective de viitor: Extinderea utilizării PBL la nivelul întregii școli și colaborarea cu alte discipline pentru dezvoltarea unor proiecte interdisciplinare care să abordeze probleme complexe din viața reală.

6. Bibliografie

1. Blumenfeld, P. C., Soloway, E., Marx, R. W., Krajcik, J. S., Guzdial, M., & Palincsar, A. (1991). Motivating project-based learning: Sustaining the doing, supporting the learning. *Educational Psychologist*, 26(3-4), 369-398.
2. Barron, B. J. S., Schwartz, D. L., Vye, N. J., Moore, A., Petrosino, A., Zech, L., & Bransford, J. D. (1998). Doing with understanding: Lessons from research on problem- and project-based learning. *Journal of the Learning Sciences*, 7(3-4), 271-311.
3. Krajcik, J. S., & Blumenfeld, P. C. (2006). Project-based learning. In *The Cambridge Handbook of the Learning Sciences* (pp. 317-333). Cambridge University Press.

7. Anexe

Anexa 1: Foaie de lucru pentru planificarea proiectului

Etapă	Descriere	Resurse necesare	Responsabil	Termen de realizare
Cercetare	Colectarea de informații	Articole științifice	Toți membrii grupului	Săptămâna 1-2
Experiment	Realizarea experimentelor	Rechizite, reactivi	Laboratorul școlii	Săptămâna 3
Prezentare	Pregătirea prezentării finale	Laptop, software editare	Designerul grupului	Săptămâna 4

Anexa 2: Rubrică de evaluare a proiectului

Criteriu	Excelent (5)	Bun (4)	Satisfăcător (3)	Nesatisfăcător (2-1)
Calitatea cercetării	Informații complete și corecte, surse variate	Informații bune, surse adecvate	Informații suficiente, dar puține surse	Informații incomplete, surse neadecvate
Creativitatea prezentării	Prezentare inovatoare și atractivă	Prezentare bună, dar convențională	Prezentare satisfăcătoare, dar simplă	Prezentare slabă, neatractivă
Colaborarea în echipă	Implicare egală a tuturor membrilor	Implicare majoritară, dar nu a tuturor	Unii membri nu s-au implicat	Colaborare slabă, implicare minimă

Feedback de la elevi:

"Mi-a plăcut foarte mult să lucrăm în echipă și să investigăm o problemă reală. Am învățat nu doar despre chimie, dar și cum să lucrăm eficient împreună."

"Proiectul m-a ajutat să înțeleg mai bine cum afectează chimicalele mediul. A fost mult mai interesant decât orele normale de curs."

Feedback de la părinți:

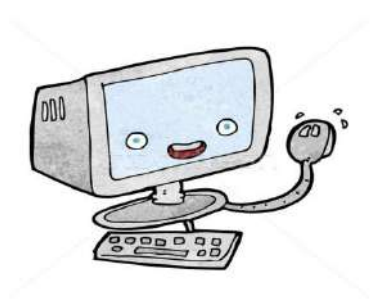
„Am observat că fiul meu a fost foarte motivat să lucreze la acest proiect. A discutat acasă despre chimie mai mult decât despre alte discipline."

Feedback de la colegi:

"Implementarea PBL în chimie a fost un adevărat succes. Elevii au fost foarte implicați și am observat o îmbunătățire clară a înțelegerii conceptelor științifice."

Aceasta lucrare oferă un exemplu practic de activitate în care învățarea bazată pe proiecte poate transforma predarea chimiei, contribuind la dezvoltarea competențelor elevilor și la creșterea interesului acestora pentru științele exacte.

AVANTAJE ȘI LIMITE ALE UTILIZĂRII CALCULATORULUI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

*PROF. ÎNV. PRIMAR NEGREAN MONICA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GHEORGHE LAZĂR” ZALĂU*

Calculatorul este foarte util atât elevului cât și profesorului însă folosirea acestuia trebuie realizată astfel încât să îmbunătățească calitativ procesul instructiv-educativ, nu să îl îngreuneze. Calculatorul trebuie folosit astfel încât să urmărească achiziționarea unor cunoștințe și formarea unor deprinderi care să permită elevului să se adapteze cerințelor unei societăți aflată într-o permanentă evoluție. Acesta trebuie să fie pregătit pentru schimbări, să le întâmpine cu entuziasm nu cu frică și rezistență. Dacă elevii sunt orientați cu încredere spre schimbare, ei vor simți nevoia de a fi instruiți cât mai bine pentru a face față noilor tipuri de profesii. Eșecul în dezvoltarea capacității de a reacționa la schimbare poate atrage după sine pasivitatea și alienarea. Profesorul trăiește el însuși într-o societate în schimbare, și din fericire, în prima linie a schimbării, astfel încât va trebui să se adapteze, să se acomodeze, să se perfecționeze continuu.

Deci, introducerea în școală primară a Internetului și a tehnologiilor moderne duce la schimbări importante. Astfel actul învățării nu mai este considerat a fi efectul demersurilor și muncii profesorului, ci rodul interacțiunii elevilor cu calculatorul și al colaborării cu profesorul.

Utilizarea la întâmplare, fără un scop precis, la un moment nepotrivit a calculatorului în timpul lecției duce la plictiseală, monotonie, ineficiența învățării prin neparticiparea unor elevi la lecție, nerealizarea obiectivelor lecției și poate produce repulsie față de acest mijloc modern de predare-învățare-evaluare. Folosirea în exces a calculatorului poate duce la pierderea abilităților practice, de calcul și de investigare a realității, la deteriorarea relațiilor umane. De asemenea individualizarea excesivă a învățării duce la negarea dialogului elev-profesor și la izolarea actului de învățare în contextul său psihosocial. Materia se segmentează și se atomizează prea mult, iar activitatea mentală a elevilor este diminuată, ea fiind dirijată pas cu pas.

Utilizarea calculatorului are numeroase **avantaje** :

1. Stimularea capacității de învățare inovatoare, adaptabilă la condiții de schimbare socială rapidă.
2. Consolidarea abilităților de investigare științifică.
3. Conștientizarea faptului că noțiunile învățate își vor găsi ulterior utilitatea.
4. Creșterea randamentului însușirii coerente a cunoștințelor prin aprecierea imediată a răspunsurilor elevilor.

5. Întărirea motivației elevilor în procesul de învățare.
6. Stimularea gândirii logice și a imaginației.
7. Introducerea unui stil cognitiv, eficient, a unui stil de muncă independentă.
8. Instalarea climatului de autodepășire, competitivitate.
9. Mobilizarea funcțiilor psihomotorii în utilizarea calculatorului.
10. Dezvoltarea culturii vizuale.
11. Formarea deprinderilor practice utile.
12. Asigurarea unui feed-back permanent, profesorul având posibilitatea de a reproiecta activitatea în funcție de secvența anterioară.
13. Facilități de prelucrare rapidă a datelor, de efectuare a calculelor, de afișare a rezultatelor, de realizare de grafice, de tabele.
14. Asigură alegerea și folosirea strategiilor adecvate pentru rezolvarea diverselor aplicații.
15. Dezvoltă gândirea astfel încât pornind de la o modalitate generală de rezolvare a unei probleme elevul își găsește singur răspunsul pentru o problemă concretă.
16. Asigură pregătirea elevilor pentru o societate bazată pe conceptul de educație permanentă (educația de-a lungul întregii vieți).
17. Determină o atitudine pozitivă a elevilor față de disciplina de învățământ la care este utilizat calculatorul și față de valorile morale, culturale și spirituale ale societății.
18. Ajută elevii cu deficiențe să se integreze în societate și în procesul educațional.

De asemenea calculatorul este extrem de util deoarece simulează procese și fenomene complexe pe care nici un alt mijloc didactic nu le poate pune atât de bine în evidență. Astfel, prin intermediul lui se oferă elevilor, modelări, justificări și ilustrări ale conceptelor abstracte, ilustrări ale proceselor și fenomenelor neobservabile sau greu observabile din diferite motive. Permite realizarea unor experimente imposibil de realizat practic datorită lipsei materialului didactic, a dotării necorespunzătoare a laboratoarelor școlare sau a pericolului la care erau expuși elevii și profesorul. Elevii au posibilitatea să modifice foarte ușor condițiile în care se desfășoară experimental virtual, îl pot repeta de un număr suficient de ori astfel încât să poată urmări modul în care se desfășoară fenomenele studiate, pot extrage singuri concluziile, pot enunța legi. Deși efectuarea experimentelor reale este extrem de utilă deoarece așa cum spunea un proverb chinez: ”o imagine înlocuiește 1000 de cuvinte”, pregătirea și realizare acestora consumă timp și material didactic.

În același timp, calculatorul, construiește contexte pentru aplicații ale conceptelor studiate, permite verificarea soluțiilor unor probleme sau identificarea condițiilor optime de desfășurare a unui nou experiment.

De asemenea, calculatorul este folosit pentru dezvoltarea capacităților de comunicare, pentru colectarea, selectarea, sintetizarea și prezentarea informațiilor, pentru tehnoredactarea unor referate. Astfel elevii își dezvoltă capacitatea de a aprecia critic acuratețea și corectitudinea informațiilor dobândite din diverse surse.

Calculatorul permite crearea de situații problemă cu valoare stimulativă și motivațională pentru elevi, sau cu statut de instrument de testare a nivelului cunoștințelor și abilităților însușite de către elevi, îmbunătățirea procesului de conexiune inversă, grație posibilităților de menținere sub control a activității elevilor.

Tehnica modernă și învățământul centrat pe nevoile, dorințele și posibilitățile elevului impune desfășurarea de activități diferențiate pe grupe de nivel.

Elevul poate parcurge materialul avut la dispoziție în ritmul propriu și numai este nevoit să rețină cantități urișe de informație. Trebuie să știe doar să gândească logic și să localizeze informația de care are nevoie.

Prezentarea materialelor pe module cu grade diferite de dificultate permite elevului să cunoască exact la ce nivel este situat, să își recunoască limitele și posibilitățile.

Astfel se dezvoltă conștiința de sine și dorința de a reuși. Va cerceta, va învăța motivate devenind astfel o ființă capabilă de autoinstruire.

Utilizarea calculatorului și a Internetului permit o înțelegere mai bună a materiei într-un timp mai scurt. Se reduce timpul necesar prelucrării datelor experimentale în favoarea unor activități de învățare care să implice procese cognitive de rang superior:

elaborarea de către elevi a unor software-uri și materiale didactice necesare studiului. Se dezvoltă astfel creativitatea elevilor. Aceștia învață să pună întrebări, să cerceteze și să discute probleme științifice care le pot afecta propria viață. Ei devin persoane responsabile capabile să se integreze social.

În cazul evaluării se elimină subiectivitatea umană, elevul fiind protejat de capriciile profesorului. Poate chiar să se autoevalueze singur. Este redusă starea de stres și emotivitatea elevilor. Există posibilitatea evaluării simultane a mai multor elevi cu nivele de pregătire diferite, deoarece testele de evaluare sunt realizate de asemenea pe nivele de dificultate diferite.

Se pot realiza recapitulări, sinteze, scheme atractive, animate care să ducă la reținerea mai rapidă a informației esențiale. Se pot realiza jocuri didactice în scopul aprofundării cunoștințelor și dezvoltării abilităților practice sau în scopul îmbogățirii acestora, proiecte, portofolii.

Introducerea calculatorului în procesul de învățământ, mărește calitatea învățării și permite includerea noțiunilor într-un corp coerent de informații. Algoritmizarea, modelarea, simularea sunt metode de învățare programată ce permit realizarea lecțiilor asistate de calculator.

Calculatorul poate fi folosit în procesul de predare integral sau numai în anumite secvențe ale lecției. El nu înlocuiește învățătorul, ci preia funcții din activitatea de instruire precum și momente din munca elevului.

De exemplu:

a) la o lecție de geografie, clasa a IV-a, la lecția " *Forme de relief* ", calculatorul poate fi utilizat la rezolvarea unor sarcini de lucru în etapa de fixare a noțiunilor (diferențierea grupelor de munți, elemente de floră, faună etc);

b) la o lecție de matematică, " *Figuri geometrice* " se pot oferi ca sarcini de lucru:

1. recunoașterea figurilor și corpurilor geometrice;
2. stabilirea legăturii între cuvinte cheie și figurile respective;
3. desenarea a două pătrate în interiorul unui cerc;
4. calculul ariilor unor figuri geometrice folosind caroaie pătrate cu latura de 10 mm;
5. colorarea diferită a interiorului și exteriorului unor figuri geometrice;

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, software-ul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă presupusă de această prioritate.

Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

De ceva vreme, învățământul românesc a venit în întâmpinarea dorinței elevilor de a ști să utilizeze calculatorul. În acest sens și în școala noastră sunt oferite condiții pentru ca elevii să cunoască activitatea cu calculatorul în cadrul orelor speciale pentru această disciplină.

Bibliografie

1. Berinde, Aurel, - *Instruirea programată*, Editura Facla, Timișoara, 1979;
2. Bocoș, Mușata, - *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002;

INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ ÎN PREDAREA MATEMATICII

Nica Ionuț Bogdan – Liceul Teoretic Petru Cercel Târgoviște

În ultimii ani, inteligența artificială (IA) a devenit o parte integrantă a multor domenii, inclusiv a educației. Predarea și învățarea matematicii, un subiect fundamental și esențial în formarea academică, au beneficiat semnificativ de progresele tehnologice aduse de IA. Aceasta nu doar că facilitează accesul la resurse educaționale și personalizarea învățării, dar contribuie și la îmbunătățirea metodelor de predare, a evaluării și a colaborării dintre elevi și profesori.

În general, AI își propune să creeze mașini capabile să rezolve probleme care par dificile și complexe pentru societatea umană. Astfel de probleme pot fi legate doar de procesele de gândire și de abilitățile de raționament sau se pot referi la apariția unui anumit comportament care pare inteligent (Russell & Norvig., 2009). Asistentul vocal Siri de la Apple, recomandările de cumpărături Amazon, partajarea călătoriilor pe Uber și Google Translate sunt exemple ale modului în care AI a intrat în viața noastră de zi cu zi. Acest lucru are deja un impact asupra educației. Deoarece toate domeniile cognitive ale educației sunt foarte strâns legate de conceptul de inteligență artificială, aceasta oferă numeroase oportunități de implicare a elevilor care nu pot fi găsite în prelegerile extracurriculare din mediul clasei. Scopul inteligenței artificiale este de a reprezenta inteligența umană, de a sprijini comunicarea dintre utilizator și sistem în timpul rezolvării problemelor. Scopul sistemelor inteligente este de a crea conținut care se adaptează eficient la cunoștințele și abilitățile de învățare ale cursantului pentru a optimiza învățarea. Este universal cunoscut faptul că AI ar fi sursa și cauza îmbunătățirii metodologiei de predare la clasă (Intel, 2020). Toate acestea sunt vești bune pentru profesori, deoarece AI poate fi un mare aliat pentru un profesor. Cu toate acestea, unii profesori se tem de progresul AI și că aceasta ar putea înlocui complet rolul de profesor. Munca profesorilor nu este în pericol de a fi înlocuită de roboți, în timp ce programele de inteligență artificială pot preda citirea și scrierea sau matematica, dar împărțirea mai complexă a abilităților sociale și emoționale va rămâne întotdeauna în domeniul oamenilor. Așteptările cu privire la utilitatea și eficacitatea inteligenței se referă la modul de predare și învățare care acoperă multe aspecte printre care cele cheie sunt: dezvoltarea cunoștințelor mai accesibile, permițând mai multă autonomie elevilor, asistarea sau eventual înlocuirea profesorilor într-un anumit birou.

Matematica este o parte importantă a educației și predării în țara noastră. Cu toate acestea, odată cu trecerea timpului, este posibil ca metodele tradiționale de predare a matematicii să nu stimuleze interesul elevilor pentru matematică. Prin urmare, scopul acestui articol este de a oferi un rezumat al cunoștințelor de inteligență artificială (AI) care sunt utilizate în metodologia de predare

contemporană în disciplina matematică, dar și investigarea aplicațiilor principalelor programe care oferă servicii folosind inteligența artificială în educația matematică.

Una dintre cele mai importante contribuții ale IA în educație este posibilitatea de a oferi o învățare personalizată și adaptativă. Platformele de e-learning bazate pe IA, cum ar fi DreamBox, Khan Academy și ALEKS, folosesc algoritmi de învățare automată pentru a monitoriza progresul elevilor. Aceste sisteme analizează performanțele anterioare ale elevilor, identifică punctele forte și slabe, și ajustează conținutul de învățare în timp real. Astfel, fiecare elev primește un traseu de învățare personalizat, cu exerciții și probleme care se potrivesc nivelului său de cunoștințe și stilului său de învățare. Această abordare reduce frustrarea și sporește motivația, deoarece elevii lucrează la un nivel optim de dificultate.

Sistemele de IA sunt capabile să ofere feedback instantaneu elevilor în timp ce aceștia rezolvă probleme matematice. Această caracteristică este crucială pentru învățarea eficientă, deoarece elevii pot înțelege și corecta greșelile pe loc. De exemplu, platformele educaționale pot utiliza IA pentru a detecta erori comune în răspunsurile elevilor și pentru a oferi explicații suplimentare sau sugestii pentru abordări alternative. Evaluarea automatizată nu numai că economisește timp pentru profesori, dar asigură și o evaluare consistentă și obiectivă a performanțelor elevilor.

IA permite dezvoltarea de tutori virtuali care pot oferi asistență suplimentară elevilor, similar cu un profesor uman. Acești tutori inteligenți sunt disponibili non-stop și pot răspunde la întrebări, explica concepte matematice și ghida elevii prin probleme complexe. De exemplu, MyTutor și Squirrel AI sunt platforme care utilizează tutori virtuali pentru a sprijini învățarea individuală. Acești tutori nu doar că răspund la întrebări, dar și monitorizează progresul elevilor, oferind sugestii pentru îmbunătățirea învățării.

O altă aplicație importantă a IA în predarea matematicii este identificarea dificultăților de învățare, cum ar fi discalculia (dificultate în a învăța matematica). Algoritmii de IA pot analiza comportamentul și performanțele elevilor pentru a detecta modele care sugerează prezența unor astfel de dificultăți. Prin identificarea timpurie a problemelor, se pot implementa intervenții personalizate pentru a sprijini elevii și a preveni acumularea de lacune în cunoștințe.

Tehnologiile de IA pot genera automat probleme și exerciții matematice adaptate nivelului de dificultate și intereselor elevilor. Această capacitate de a crea conținut personalizat contribuie la menținerea interesului elevilor și la îmbunătățirea învățării. De exemplu, platforme precum Knewton folosesc IA pentru a genera întrebări și exerciții care se adaptează în timp real la progresul elevilor.

IA poate fi combinată cu realitatea virtuală (VR) și realitatea augmentată (AR) pentru a crea medii interactive de învățare a matematicii. Aceste tehnologii permit elevilor să vizualizeze

concepte matematice complexe într-un mod tridimensional, făcând astfel învățarea mai atractivă și mai ușor de înțeles. De exemplu, un elev poate explora grafice tridimensionale, poate vedea transformări geometrice sau poate înțelege relațiile dintre diferite obiecte matematice într-un mod interactiv.

IA poate analiza datele colectate de la elevi pentru a identifica tipare de învățare și pentru a prevedea performanțele viitoare. Această analiză poate ajuta profesorii să identifice elevii care au nevoie de suport suplimentar înainte ca aceștia să întâmpine probleme majore. Evaluarea predictivă bazată pe IA poate informa deciziile educaționale și poate ajuta la dezvoltarea unor strategii de predare mai eficiente.

IA poate automatiza multe dintre sarcinile administrative care consumă timp pentru profesori, cum ar fi evaluarea testelor, monitorizarea progresului elevilor și organizarea materialelor didactice. Aceasta permite profesorilor să se concentreze mai mult pe interacțiunea directă cu elevii, pe crearea de lecții inovatoare și pe îmbunătățirea experienței de învățare.

Diverse aplicații de IA au fost dezvoltate pentru a ajuta atât elevii, cât și profesorii, oferind soluții personalizate, feedback instantaneu, și resurse de învățare interactive. Iată câteva dintre cele mai notabile aplicații de IA pentru studiul matematicii:

1. DreamBox Learning

- **Descriere:** DreamBox Learning este o platformă de învățare adaptativă care folosește IA pentru a oferi lecții de matematică personalizate pentru elevii din clasele primare și gimnaziale.
- **Funcționalități:** DreamBox monitorizează modul în care elevii interacționează cu conținutul și ajustează dificultatea exercițiilor în timp real. Platforma oferă feedback imediat și recomandă exerciții suplimentare pentru a consolida conceptele care necesită îmbunătățire.
- **Beneficii:** Elevii învață în propriul ritm, iar profesorii primesc rapoarte detaliate despre progresul și dificultățile fiecărui elev.

2. ALEKS (Assessment and Learning in Knowledge Spaces)

- **Descriere:** ALEKS este un sistem de învățare adaptativă bazat pe IA, dezvoltat de McGraw-Hill Education, care acoperă o gamă largă de cursuri de matematică de la nivel de școală primară până la nivel universitar.
- **Funcționalități:** ALEKS folosește algoritmi pentru a evalua cunoștințele elevilor și pentru a crea un plan de învățare personalizat. Sistemul identifică zonele în care elevii au nevoie de îmbunătățire și le oferă exerciții specifice pentru a le aborda.
- **Beneficii:** Permite elevilor să învețe la propriul ritm și să își îmbunătățească abilitățile matematice într-un mod structurat și personalizat.

3. Khan Academy

- **Descriere:** Khan Academy este o platformă de învățare online gratuită care folosește IA pentru a oferi cursuri și exerciții personalizate în diverse domenii, inclusiv matematica.
- **Funcționalități:** IA urmărește progresul elevilor, recomandând lecții și exerciții bazate pe performanțele lor anterioare. Platforma oferă video-uri educaționale, exerciții interactive și quiz-uri.
- **Beneficii:** Oferă acces gratuit la resurse educaționale de înaltă calitate, făcând învățarea matematicii accesibilă pentru toți elevii, indiferent de locul unde se află.

4. Photomath

- **Descriere:** Photomath este o aplicație mobilă care utilizează tehnologia de recunoaștere a imaginii pentru a rezolva probleme matematice.
- **Funcționalități:** Elevii pot scana o problemă de matematică folosind camera telefonului, iar Photomath va afișa soluția pas cu pas. Aplicația include, de asemenea, explicații detaliate pentru fiecare pas al rezolvării problemei.
- **Beneficii:** Ajută elevii să înțeleagă cum să rezolve probleme matematice prin demonstrarea metodelor de rezolvare pas cu pas.

5. Mathway

- **Descriere:** Mathway este o aplicație online și mobilă care folosește IA pentru a rezolva o gamă largă de probleme matematice, de la algebră la calcul integral.
- **Funcționalități:** Utilizatorii pot introduce probleme matematice sub formă de text sau prin captarea unei imagini. Mathway oferă soluția completă, inclusiv explicațiile pas cu pas pentru a ajuta utilizatorii să înțeleagă procesul de rezolvare.
- **Beneficii:** Oferă o gamă largă de funcționalități și poate fi utilizată ca instrument de studiu pentru a învăța diverse tehnici de rezolvare a problemelor matematice.

6. Wolfram Alpha

- **Descriere:** Wolfram Alpha este un motor de calcul bazat pe cunoștințe, care poate rezolva probleme complexe de matematică, fizică, chimie și alte discipline.
- **Funcționalități:** Utilizatorii pot introduce formule, ecuații sau expresii matematice pentru a obține soluții detaliate, grafice și explicații.
- **Beneficii:** Este un instrument valoros pentru studenții care învață matematică avansată, oferind acces la o bază de date vastă de cunoștințe și instrumente de calcul.

7. Squirrel AI

- **Descriere:** Squirrel AI este o platformă de tutelă personalizată bazată pe IA, dezvoltată în China, care folosește tehnici avansate de IA pentru a oferi instruire adaptativă în matematică și alte subiecte.
- **Funcționalități:** Sistemul folosește IA pentru a analiza stilul de învățare al elevilor și pentru a adapta cursurile și exercițiile pentru a se potrivi nevoilor individuale.
- **Beneficii:** Oferă o experiență de învățare personalizată care poate îmbunătăți performanțele academice și poate reduce timpul necesar pentru a învăța concepte noi.

8. Querium

- **Descriere:** Querium folosește IA pentru a oferi sesiuni de tutelă personalizate, axate pe pregătirea pentru examene și îmbunătățirea abilităților matematice.
- **Funcționalități:** Sistemul de tutelă Querium analizează răspunsurile elevilor și oferă feedback specific pentru a-i ajuta să înțeleagă conceptele mai bine și să își corecteze greșelile.
- **Beneficii:** Ajută elevii să își îmbunătățească performanțele academice prin practică orientată și feedback personalizat.

9. Third Space Learning

- **Descriere:** Third Space Learning este o platformă de tutelă online care folosește IA pentru a sprijini învățarea matematicii, în special în școlile primare.
- **Funcționalități:** Profesorii pot urmări progresul elevilor și pot adapta lecțiile în funcție de nevoile fiecăruia. Platforma folosește IA pentru a analiza datele de învățare și pentru a recomanda intervenții personalizate.
- **Beneficii:** Oferă suport educațional suplimentar pentru elevi, ajutându-i să își îmbunătățească abilitățile matematice și să obțină rezultate mai bune la examene.

10. SmartyReader

- **Descriere:** SmartyReader este o platformă care combină IA cu analiza de date pentru a crea experiențe de învățare personalizate în matematică.
- **Funcționalități:** Utilizatorii primesc recomandări de conținut educațional bazate pe performanțele și interesele lor. SmartyReader utilizează IA pentru a monitoriza progresul și pentru a oferi sugestii de îmbunătățire.
- **Beneficii:** Oferă un mediu de învățare adaptativ, ajutând elevii să își îmbunătățească în mod continuu abilitățile prin conținut relevant și personalizat.

În urma studiului, inteligența artificială la disciplina matematică susține în mare măsură învățarea personalizată a elevilor, definindu-l ca un rol auxiliar de susținere a profesorilor de matematică, precum și susținerea procesului de învățare nu numai a aspectelor cognitive, ci chiar a aspectelor afective. Deși există o serie de întrebări fără răspuns cu privire la rolul AI și la modul în

care va fi gestionată, nu există nicio îndoială că tehnologia este inevitabil legată de viitorul educației. Aplicațiile inovatoare vor continua să fie dezvoltate și cercetate, mai multe programe și cursuri vor include AI pe subiecte similare, iar programele existente vor fi adaptate pentru a oferi elevilor abilitățile de care au nevoie într-o lume în care multă muncă va fi realizată de mașini. Putem spune că este destul de dificil pentru calculatoare și alte mașini AI „inteligente” să ajungă în punctul în care în viitor vor înlocui profesorii în educarea elevilor. Cu toate acestea, este mai mult ca sigur că pot apărea schimbări în clasele viitoare, întrucât noile tehnologii par să aibă potențialul de a oferi beneficii semnificative predării și învățării matematicii. Prin urmare, se sugerează ca profesorii de matematică să ia în considerare utilizarea aplicațiilor AI pentru a oferi elevilor îndrumări sau sprijin personalizat și pentru a investiga impactul abordărilor de învățare bazate pe AI.

Bibliografie

1. Anderson, J. R., Corbett, A. T., Koedinger, K. R., & Pelletier, R. (1995). Cognitive tutors: Lessons learned. *Journal of the Learning Sciences*, 4(2), 167-207.
2. Woolf, B. P. (2009). *Building Intelligent Interactive Tutors: Student-centered strategies for revolutionizing e-learning*. Morgan Kaufmann.
3. Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). *Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning*. Center for Curriculum Redesign.
4. Luckin, R., Holmes, W., Griffiths, M., & Forcier, L. B. (2016). *Intelligence Unleashed: An argument for AI in education*. Pearson.

STRATEGII INOVATIVE ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Profesor pentru învățământ primar: Nicola Elena Roxana

Metodele activ – participative sunt proceduri care pornesc de la ideea că învățarea este o activitate personală, care nu poate fi înlocuită cu nimic, iar cel care învață este considerat managerul propriei învățări, al întregului proces de învățare. Aceasta devine o activitate unică și diferită de la o persoană la alta, fiind determinată de istoria personală a subiectului, de mediul din care provine, dar și de relațiile sociale pe care acesta le dezvoltă. Ele presupun activism, curiozitate intrinsecă, dorința de a observa, a explica, a descoperi. Sunt considerate activ – participative acele metode care mobilizează energiile elevului, care îl ajută să își concentreze atenția, să-i stârnească curiozitatea. Metodele activ – participative pun accent pe cunoașterea operațională, pe învățarea prin acțiune, aduc elevii în contact nemijlocit cu situațiile de viață reală. Aceste metode au caracter educativ, exemplu: lectura independentă, dialogul euristic, învățarea prin descoperire.

Opțiunea pentru o metodă sau alta este în strânsă relație cu personalitatea învățătorului și gradul de pregătire, predispoziție și stilurile de învățare ale grupului cu care lucrează. Între noile orientări din domeniul practicilor educaționale, se situează și cea privind dezvoltarea gândirii critice a elevilor, prin folosirea metodelor și tehnicilor activ – participative noi: brainstorming, tehnica ciorchinelui, metoda mozaic, jurnalul cu dublă intrare, cubul, cvintetul, pălăriile gânditoare etc.

M. Zalte consideră gândirea critică un tip de gândire diferențiată după finalitate. Ea presupune verificarea, evaluarea și alegerea răspunsului potrivit pentru o sarcină dată și respingerea argumentată a celorlalte variante de soluții.

„A gândi critic” înseamnă a emite judecăți proprii, a accepta părerile altora, a fi în stare să privești cu simțul răspunderii greșelile tale și să le poți corecta, a primi ajutorul altora și a-l oferi celor care au nevoie de el. Gândirea critică îi învață pe elevi să emită și să-și susțină propriile idei. Satisfacția noastră, a oamenilor de la catedră, nu constă în a vedea că elevul a reprodus lecția citită, compunerea sau comentariul dictat „cuvânt cu cuvânt”, ci în a-i pune în evidență „talentul” de a își realiza propriul rezumat, propria compunere. Soluțiile problemelor supuse rezolvării presupun colaborare și cooperare. Este necesar să se înțeleagă că în cadrul dezbaterilor, al schimbului de opinii, nu se critică omul, ci ideea. Trebuie să se expună acordul sau dezacordul, indiferent de relațiile existente între participanții la situația de învățare. Pentru aceasta este nevoie de un demers didactic adecvat, care constă în parcurgerea a trei etape, aflate în interdependență: evocarea, realizarea sensului, reflecția. Evocarea face apel la cunoștințele însușite de către elevi despre o temă sau un anumit subiect. Astfel, se va putea face legătura între ceea ce se știe și ce se va preda. Corelarea informațiilor știute cu cele noi asigură trăinicia celor din urmă. Realizarea sensului asigură înțelegerea sensului noilor informații și a semnificației acestora. Elevii pot citi un text, pot schimba păreri în grup, pentru a participa activ la învățare. Este etapa întrebărilor profesor-elev, elev-profesor, elev-elev. Reflecția integrează noile cunoștințe în sistemul celor vechi, asigurând legătura între ele și dând posibilitatea expunerii libere a „noului” aflat. Această etapă îi ajută pe elevi să pătrundă în esența faptelor și ne dă o imagine clară asupra reușitei totale, parțiale sau a

eșecului activității desfășurate la clasă. Noua modalitate de desfășurare a activității didactice asigură o mai bună corelare gândire-învățare, iar pe noi ne pune în situația de a reflecta asupra răspunsului la întrebarea „Cum predăm?”. Lucrul pe grupe sau perechi ar putea presupune activizarea nu doar a unor elevi, ci a tuturor competențelor grupului.

Metodele de predare-învățare-evaluare oferă o ocazie benefică de organizare pedagogică a unei învățări temeinice, ușoare și plăcute, și în același timp și cu un pronunțat caracter activ – participativ din partea elevilor, cu posibilități de cooperare și de comunicare eficientă. Folosirea sistematică a metodelor moderne, presupune desfășurarea unor relații de comunicare eficientă și constructivă în cadrul cărora, toți cei care i-au parte la discuții, să obțină beneficii în planurile cognitiv, afectiv-motivațional, atitudinal, social și practic aplicativ. Folosirea metodelor moderne de predare-învățare-evaluare nu înseamnă a renunța la metodele tradiționale ci a le actualiza pe acestea cu mijloace moderne.

Metoda brainstorming înseamnă formularea a cât mai multor idei – oricât de fantastice ar părea – ca răspuns la o situație enunțată, după principiul cantitatea generează calitatea. Obiectivul fundamental constă în exprimarea liberă a opiniilor elevilor așa cum vin ele în mintea lor, indiferent dacă acestea conduc sau nu la rezolvarea problemei. Alegerea sarcinii de lucru. Solicitarea exprimării într-un mod cât mai rapid a tuturor ideilor legate de rezolvarea problemei. Înregistrarea pe tablă și regruparea lor pe categorii, simboluri, cuvinte cheie, etc. Selectarea și ordonarea ideilor care conduc la rezolvarea problemei.

Are o serie de avantaje:

- Participarea activă a tuturor participanților;
- Dezvoltarea capacității de a trăi anumite situații, de a le analiza, de a lua decizii privind alegerea soluției optime;
- Exprimarea personalității;
- Exersarea creativității și a unor atitudini deschise la nivelul grupului;
- Dezvoltarea relațiilor interpersonale, prin valorizarea ideilor fiecăruia.

Metoda pălăriilor gânditoare este un joc în sine. Copiii se împart în șase grupe – pentru șase pălării. Ei pot juca și câte șase într-o singură grupă. Împărțirea elevilor depinde de materialul studiat. Pentru succesul acestei metode este important însă ca materialul didactic să fie bogat, iar pălăriile să fie frumos colorate, să-i atragă pe elevi. Ca material vor fi folosite 6 pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru și un anumit rol. Bineînțeles, că rolurile se pot inversa, participanții fiind liberi să spună ce gândesc, dar să fie în acord cu rolul pe care îl joacă.

Pălăria albastră este liderul, conduce activitatea. Este pălăria responsabilă de controlul discuțiilor, supraveghează și dirijează bunul mers al activității. Albastrul este rece, culoarea cerului care e deasupra tuturor, atotvăzător și atotcunoscător.

Pălăria albă este povestitorul, cel care redă pe scurt conținutul textului, exact cum s-a întâmplat acțiunea, este neutru, informează.

Pălăria roșie își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea, nu se justifică – spune ce simte. Lasă frâu liber imaginației și sentimentelor; este impulsivă; poate exprima și supărare sau furie; reprezintă o bogată paletă a stărilor afective.

Pălăria neagră este criticul, reprezintă aspectele negative ale întâmplărilor, emite doar judecăți negative, identifică greșeli, exprimă prudența, grija, avertismentul, judecata. Oferă o perspectivă întunecoasă, tristă, sumbră asupra situației în discuție. Reprezintă perspectiva gândirii negative, pesimiste.

Pălăria verde este gânditorul, care oferă soluții alternative, idei noi, stimulând gândirea critică; este simbolul fertilității, al producției de idei inovatoare.

Pălăria galbenă este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, pe un fundament logic, explorează optimist posibilitățile. Oferă o perspectivă pozitivă și constructivă asupra situației; culoarea galbenă simbolizează lumina soarelui, strălucirea, optimismul. Participanții trebuie să cunoască foarte bine semnificația fiecărei culori și să-și reprezinte fiecare pălărie, gândind din perspectiva ei.

Cele 6 pălării gânditoare pot fi privite în perechi: pălăria albă – pălăria roșie; pălăria neagră – pălăria galbenă; pălăria verde – pălăria albastră.

Folosirea acestor metode de predare-învățare-evaluare pentru dezvoltarea gândirii critice a elevilor conduce la formarea unei motivații intrinseci, ce rămâne dezideratul tuturor dascălilor. Folosirea competiției, în acest sens, nu mai este metoda de elecție, în multe situații generând efectul invers și asigură un climat afectiv – pozitiv, care induce majorității elevilor rezultate mai bune. În momentul în care decidem să devenim cadre didactice, suntem direct responsabili de educarea și dezvoltarea elevilor, cărora le vom fi educatori.

În acest proces, avem un rol important deoarece de noi, de comportamentul nostru, dar mai ales de metodele pe care le aplicăm depinde dezvoltarea și implicarea elevilor în procesul instructiv – educativ. Consider această temă foarte importantă atât pentru cariera didactică, cât și pentru realizarea idealului educațional al școlii românești, de a forma oameni liberi, personalități autonome, creative și tolerante.

BIBLIOGRAFIE

1. Barna Andrei - „, Curs de pedagogie ”, Ed. Logos, Galați, 2001
2. Nicola Ioan - „, Tratat de pedagogie școlară “ , E.D.P. , București, 1996

CREAREA UNUI MEDIU INCLUZIV ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

Nicolescu Marilena, Liceul de Arte „Margareta Sterian”, Buzău

Într-o societate în continuă schimbare și diversificare, conceptul de incluziune socială devine tot mai relevant, iar rolul școlii în promovarea acestui ideal nu poate fi subestimat. Educația pozitivă, un curent pedagogic ce pune accent pe dezvoltarea potențialului individual și pe cultivarea unui mediu educațional favorabil, se conturează ca un element cheie în acest proces. În contextul școlii românești, crearea unui mediu incluziv este o provocare majoră, dar și o necesitate, având în vedere diversitatea elevilor și nevoia de a oferi oportunități egale pentru toți. Acest eseu va analiza importanța mediului incluziv, provocările specifice din sistemul educațional românesc și soluțiile posibile pentru a îmbunătăți incluziunea în școli.

Mediul incluziv în școală reprezintă un concept esențial în educația modernă, având drept scop integrarea și sprijinirea tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor sociale, culturale, economice sau de abilități. *Un mediu incluziv în școală este unul în care toți elevii sunt valorizați, acceptați și sprijiniți, indiferent de caracteristicile lor personale. Acest mediu promovează egalitatea de șanse, respectul reciproc și colaborarea, asigurându-se că fiecare elev are acces la o educație de calitate și la resurse adecvate. Mediul incluziv nu înseamnă doar integrarea fizică a elevilor cu nevoi speciale sau din medii defavorizate, ci și crearea unui climat în care diversitatea este apreciată și încurajată.** (* Ciolan, L. – *Educația incluzivă: Provocări și perspective*, Editura Polirom, Iași, 2017).

În contextul școlar, acest lucru înseamnă că fiecare elev, indiferent de situația sa, are acces egal la educație de calitate, la resurse și la oportunități de dezvoltare. Școala devine astfel un microcosmos al societății, un loc în care diversitatea este nu doar acceptată, ci și valorificată.

Crearea unui mediu incluziv în școală se poate realiza doar prin educația pozitivă, întrucât principalele obiective ale acesteia sunt crearea unei culturi a respectului reciproc, sprijinirea dezvoltării personale și cultivarea unui sentiment de apartenență. Educația pozitivă joacă un rol crucial în crearea unui mediu școlar incluziv, încurajând dezvoltarea competențelor socio-emoționale, cum ar fi **empatia**, **cooperarea** și **reziliența**. Acestea pot fi promovate în școli prin punerea în practică a unor strategii precum:

- ✓ Dezvoltarea competențelor socio-emoționale
- ✓ Crearea unui climat școlar pozitiv
- ✓ Adaptarea metodelor de predare

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR SOCIO-EMOȚIONALE

Educația pozitivă încurajează programele de dezvoltare a competențelor socio-emoționale care îi ajută pe elevi să-și gestioneze mai bine emoțiile, să colaboreze cu ceilalți și să ia decizii responsabile.

Esențiale pentru facilitarea incluziunii sociale, aceste competențe îi sprijină pe elevi să depășească barierele de comunicare și să creeze relații armonioase. Putem contribui la formarea unor indivizi mai echilibrați și mai bine pregătiți pentru viață prin implementarea următoarelor strategii de dezvoltare a competențelor socio-emoționale a elevilor:

Strategii pentru dezvoltarea competențelor socio-emoționale		
1. Introducerea educației socio-emoționale în curriculum	Lecții structurate	Integrare în discipline
2. Crearea unui mediu de învățare sigur și incluziv	Climat pozitiv în clasă	Respect și incluziune
3. Tehnici de gestionare a stresului și emoțiilor	Exerciții de mindfulness	Exerciții de recunoaștere a emoțiilor
4. Dezvoltarea abilităților de comunicare și rezolvare a conflictelor	Jocuri de rol	Discursuri și dezbateri
5. Implicarea familiei și comunității	Colaborare cu părinții	Proiecte comunitare
6. Feedback constructiv și suport emoțional	Feedback regulat	Sprijin emoțional
7. Modelarea comportamentului	Profesorii ca modele	

CREAREA UNUI CLIMAT ȘCOLAR POZITIV

Prin adoptarea unei culturi pozitive în școală, în care respectul reciproc și sprijinul sunt valorile centrale, educația pozitivă contribuie la reducerea fenomenelor de bullying și discriminare. Un astfel de climat favorizează incluziunea întrucât permite tuturor elevilor să se simtă în siguranță și acceptați. Școlile pot crea un climat pozitiv și incluziv prin implementarea unor strategii menite nu doar să susțină drepturile fiecărui elev, ci și să promoveze o comunitate unită și respectuoasă.

Strategii pentru dezvoltarea unui climat școlar pozitiv		
1. Promovarea valorilor de respect și diversitate	Educația pentru diversitate	Reguli clare de comportament
2. Formarea și sensibilizarea personalului	Training-uri pentru profesori	Sensibilizarea cu privire la nevoile speciale
3. Crearea unui mediu fizic accesibil și primitor	Accesibilitate	Decorare și amenajare
4. Implicarea elevilor în procesul de incluziune	Grupuri de lucru și comitete	Mentorat între elevi

5. Colaborarea cu părinții și comunitatea	Parteneriate cu părinții	Implicarea comunității locale
6. Suport emoțional și consiliere	Servicii de consiliere	Grupuri de suport
7. Evaluare și îmbunătățire continuă	Feedback regulat	Evaluarea impactului

ADAPTAREA METODELOR DE PREDARE

Educația pozitivă promovează utilizarea unor metode de predare care iau în considerare diversitatea nevoilor și stilurilor de învățare ale elevilor. Aceasta include implementarea învățării diferențiate și personalizate, care asigură faptul că fiecare elev beneficiază de o educație adecvată și relevantă pentru nevoile sale. Adaptarea metodelor de predare este esențială pentru a asigura incluziunea școlară, astfel încât toți elevii să poată participa activ și să se dezvolte în funcție de propriile abilități și nevoi. Cadrele didactice pot crea un mediu de învățare în care toți elevii pot participa activ și se pot dezvolta la potențialul lor maxim, indiferent de abilitățile sau de nevoile lor, prin aplicarea unor strategii necesare metodelor de predare.

Strategii pentru adaptarea metodelor de predare			
1. Diferențierea instruirii	Materiale adaptate		Sarcini personalizate
2. Predare multisenzorială	Metode vizuale	Metode auditive	Metode kinestezice
3. Învățarea colaborativă	Grupuri de lucru diverse		Proiecte comune
4. Tehnologiile asistive	Utilizarea de software și aplicații		Dispozitive adaptative
5. Suport individualizat	Planuri de învățare personalizate		Tutoriat și mentorat
6. Evaluări flexibile	Diversificarea metodelor de evaluare		Evaluări formative
7. Promovarea unei culturi a incluziunii în clasă	Crearea unui climat de acceptare		Discuții deschise
8. Formarea continuă a cadrelor didactice	Cursuri și workshop-uri		Împărtășirea de bune practici

Deși beneficiile educației pozitive sunt evidente, implementarea acestora în școli poate întâmpina diverse provocări, cum ar fi rezistența la schimbare, lipsa resurselor sau a formării adecvate a cadrelor didactice. Una dintre principalele provocări în crearea unui mediu incluziv în școlile românești este lipsa resurselor, fie că este vorba de materiale didactice, infrastructură sau personal specializat. Școlile din mediul rural sunt adesea cele mai afectate, având acces limitat la aceste resurse. Progresul spre incluziune poate fi împiedicat și de persistența mentalităților tradiționale care stigmatizează diferențele și promovează segregarea. Atât profesorii, cât și părinții pot manifesta reticență față de

integrarea elevilor cu nevoi speciale sau din grupuri marginalizate. În egală măsură, curriculumul și evaluările standardizate neadaptate nevoilor diverse ale elevilor poate duce la excluderea indirectă a celor care nu se încadrează în tiparele convenționale de învățare. Pentru a depăși aceste obstacole în promovarea mediului incluziv în școala românească este esențială o abordare sistemică, care să includă:

- Dezvoltarea resurselor și infrastructurii
- Formarea continuă a cadrelor didactice
- Promovarea unei culturi a incluziunii
- Adaptarea curriculumului și a metodelor de evaluare
- Implicarea comunității

Exemple de bune practici în școlile românești

Există deja în România exemple de școli care au implementat cu succes strategii de incluziune. Aceste școli au reușit să creeze medii educaționale incluzive prin programe de mentorat, proiecte comunitare, parteneriate cu organizații non-guvernamentale. Astfel, unele școli au introdus programe de mentorat în care elevii mai mari sau cei cu performanțe academice bune oferă sprijin colegilor cu dificultăți, aceste programe contribuind la dezvoltarea unui sentiment de apartenență și sprijin reciproc. De asemenea, implicarea elevilor în proiecte comunitare care promovează incluziunea și diversitatea a fost o altă strategie de succes în unele școli din România. Aceste proiecte îi ajută pe elevi să înțeleagă și să aprecieze diferențele dintre ei și colegii lor. Desigur și colaborarea cu ONG-uri care se ocupă de incluziunea socială și educațională a adus resurse suplimentare și expertiză în școli, facilitând implementarea unor programe educaționale incluzive.

Educația pozitivă are un impact semnificativ asupra relațiilor interpersonale dintre elevi. Într-un mediu educațional care valorizează respectul, empatia și cooperarea, elevii sunt mai predispuși să sprijine incluziunea socială și să dezvolte relații sănătoase precum: promovarea colaborării în locul competiției, reducerea comportamentelor negative, încurajarea diversității și a acceptării.

Crearea unui mediu incluziv în școlile din România reprezintă un proces complex și continuu, care necesită eforturi coordonate din partea autorităților, profesorilor, părinților și comunității. Deși provocările sunt semnificative, soluțiile sunt la îndemână, iar implementarea lor poate transforma școala românească într-un spațiu în care toți elevii au șansa de a învăța și de a se dezvolta într-un mod care să le valorizeze unicitatea. Prin promovarea unui mediu educațional incluziv, putem contribui la construirea unei societăți mai echitabile și mai unite, în care fiecare individ este respectat și valorizat.

În concluzie, pentru ca școala românească să devină un motor al incluziunii sociale, este esențial să adoptăm și să implementăm principiile educației pozitive în toate aspectele procesului educațional. Numai astfel putem asigura că fiecare elev, indiferent de contextul său, are oportunitatea de a-și atinge potențialul maxim și de a contribui la binele comun al societății.

Bibliografie

- Bocoș, M. – *Metodica predării. Teoria și practica învățării*, Editura Paralela 45, București, 2018
- Ciolan, L. – *Educația incluzivă: Provocări și perspective*, Editura Polirom, Iași, 2017
- Crăciun, D., & Vlad, I. – *Incluziunea socială și educațională a elevilor cu cerințe educative speciale*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2016
- Dafinoiu, I., & Negru-Subțirică, O. – *Psihologia pozitivă: Aplicații în educație și sănătate*, Editura Trei, București, 2014
- Ionescu, M., & Bocoș, M. – *Didactica modernă. Abordări teoretice și practice*, Editura Paralela 45, București, 2013
- Ionescu, M. – *Educație și incluziune socială: Practici și politici educaționale*, Editura Institutul European, Iași, 2014
- Miclea, M., & Rusu, C. – *Psihologia educației: Teorie și aplicații*, Editura Trei, București, 2015
- Ministerul Educației Naționale – *Strategia națională pentru promovarea incluziunii sociale prin educație*, București, 2016
- Petrescu, M. – *Psihologia pozitivă în educație: Teorie și practică*, Editura Universitară, București, 2015
- Popovici, D. – *Educația incluzivă: Fundamente și strategii*, Editura Polirom, Iași, 2019
- Trifan, D. – *Relații pozitive în școală: Teorii și practici pentru un mediu educațional sănătos*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2018
- Sandu, A. – *Incluziunea socială: Concepte și strategii*, Editura Lumen, Iași, 2012
- Zamfir, C., & Stănescu, S. – *Incluziunea socială: Politici și strategii europene și naționale*, Editura Expert, București, 2010

STRATEGII INSTRUCTIV-EDUCATIVE EFICIENTE

Prof. Nistor Carmen Școala Gimnaziașă Nr.113 București

Orice strategie didactică este eficientă numai în măsura în care transmițând cantitatea de informații reușește să-i antreneze pe elevi în asimilarea ei activă și creatoare. Conlucrarea dintre profesor și elev conferă strategiei o dimensiune psihosocială, datorită multiplelor relații interpersonale.

Proiectarea procesului de învățământ în funcție de aptitudinile elevilor, de ritmul lor de lucru, axarea învățării pe așteptările și interesul lor pentru activitate, legarea școlii de practica vieții creștine presupune în primul rând o activizare a proceselor mentale care se obiectivează în competențe, comportamente și conduite.

În activitatea didactică trebuie să avem în atenție nu numai pregătirea de specialitate, ci și perfecționarea pregătirii metodice, pentru a realiza o proiectare optimă a activității instructiv-educative, care vizează idealul disciplinei Religie, formarea personalității religios-morale a elevului.

Se dorește astăzi în școală, punerea în practică a unor strategii activ-participative, care au un caracter dinamic, prin care procesul de predare și învățare se realizează prin cooperare, interdependență și independență.

Jocul didactic este metoda bazată pe acțiune, prin care profesorul folosește în scop didactic disponibilitatea elevilor pentru joc.

Contribuțiile instructiv-educative ale jocului didactic sunt importante pentru că, în reușita jocului, elevul se antrenează cu toate disponibilitățile fizice, intelectuale și afective pe care le are.

Jocul didactic îi dezvoltă capacitatea de a se adapta la situațiile noi care apar și de a acționa independent pe parcursul jocului. Propus și condus de către profesor, jocul didactic urmărește realizarea unor obiective religios-morale, prin antrenarea elevilor într-o activitate în care se exersează un conținut conform cu obiectivele propuse.

Atractivitatea și eficiența jocului didactic depind de ingeniozitatea profesorului în alegerea și organizarea acestuia, ținând cont de particularitățile elevilor.

Jocul didactic trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) să fie ales în funcție de posibilitățile și aptitudinile elevilor;
- b) regulile jocului să fie bine înțelese de către toți elevii participanți;
- c) să nu fie de lungă durată și să includă pauze scurte;
- d) să se modifice timpul total de joc în funcție de gradul de atenție al elevilor;
- e) în cazul în care se formează echipe, unii membri pot fi înlocuiți pe parcurs de elevi care nu erau incluși inițial în joc.

La ora de religie pot fi propuse diverse tipuri de jocuri didactice:

1. *Jocul de decizie*. Elevii sunt puși în situația de a lua decizii sau de a da pe loc un răspuns corect la întrebările și situațiile pe care le ridică profesorul sau colegii.

2. *Jocul de arbitraj*. Un elev este desemnat de către profesor să soluționeze anumite probleme conflictuale, reale sau imaginare.

3. *Jocul de competiție*. Se urmărește stimularea obținerii unor performanțe. Se pot organiza două echipe sau se pot antrena individual toți elevii, în funcție de natura jocului didactic. La religie se poate adopta jocul didactic sub forma unor jocuri orale cu întrebări, de exemplu: „Cine știe, câștigă”, jocuri-ghicitori, jocuri cu cuvinte încrucișate sau sub forma unor rebusuri.

Exemplul 1

Jocuri de competiție (cu întreaga clasă sau pe grupe de elevi) intitulat „*Cine scrie mai repede și mai corect, câștigă*”.

Completați căsuțele libere:

La „*Cina cea de Taină*”, Mântuitorul a instituit una din cele șapte Sfinte Taine. Care este aceea?

S	F	Â	N	T	A
---	---	---	---	---	---

Î	M	P	Ă	R	T	Ă	Ș	A	N	I	E
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Spuneți ce Sfântă Taină reiese din citatul următor: „*Și zicând aceasta, a suflat asupra lor și Le-a zis: Luați Duh Sfânt, cărora veți ierta păcatele, iertate vor fi și cărora le veți ține, ținute vor fi*” (Ioan 20; 22-23).

S	F	Â	N	T	A
---	---	---	---	---	---

S	P	O	V	E	D	A	N	I	E
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Exemplul 2

Profesorul le propune elevilor un joc didactic intitulat: „*Ghicatori creștine*”, unde trebuie să asculte fiecare ghicitoare și să identifice numele Sfintei Taine.

Unește prin săgeți ceea ce se potrivește, pentru a forma propoziții adevărate.

1. Sfintele Taine au fost întemeiate de
2. Sluiba Sfintelor Taine are două părți:
3. Săvârșitorul văzut al Tainelor este
4. Săvârșitorul nevăzut al Tainelor este
5. Primitorii Sfintelor Tainelor sunt
6. Sfintele Taine se sluiesc în
7. Efectele Sfintelor Taine asupra primitorilor sunt

- Domnul Iisus Hristos
- biserică, spital, casa omului bolnav
- Dumnezeu
- preotul
- copilul mic necreștinat, creștinii, mirii, bolnavii
- o parte văzută și una nevăzută
- ștergerea păcatului strămoșesc, dobândirea harului dumnezeiesc, întărirea în credință, iertarea păcatelor...

Exemplul 3

Completând corect rebusul, pe coloana A-B, veți descoperi Sfânta Taină prezentată în lecția de astăzi: *Cununia*.

A

			¹ C	O	R	O	A	N	E
		² D	U	M	N	E	Z	E	U
		³ I	N	E	L	E			
		⁴ I	U	B	I	R	E		
			⁵ N	A	Ș	I	I		
⁶ C	O	P	I	I					
		⁷ F	A	M	I	L	I	E	

B

1. Se pun pe capetele mirilor în timpul Cununiei.
2. A înfăințat Taina Căsătoriei.
3. Se poartă toată viața pe degete.

4. Sentimentul ce stă la baza căsătoriei.
5. Ca și la Botez, îi conduc la biserică pe fini.
6. Se întemeiază prin Cununie.

Exemplul 4

Să se completeze următorul rebus (cu întreaga clasă), orizontal și vertical la fel.

1. Totalitatea actelor și rânduielilor prin care cinstim pe Dumnezeu.
2. Prin cele împăratești intră și iese preotul în și din altar.
3. Începe Litia! – Capete de fir!
4. Calitatea Mântuitorului față de Dumnezeu Tatăl.
5. Pâinea se prefăce în cel al Mântuitorului, în timpul Sfintei Liturghii.

În diagonală: Taina prin care omul devine membru al Bisericii lui Hristos.

¹ C	U	L	T	Z
² U	S	I	E	T
³ L	I	T	F	R
⁴ T	O	F	I	U
⁵ B	T	R	U	P

BIBLIOGRAFIE:

- Cucuș Constantin: „Educație religioasă: repere teoretice și metodice”, Ed. Polirom, Iași, 1999
- Dorin Opreș; Monica Opreș: „*Metode active de predare-învățare*”, Editura Sfântul Mina, Iași 2008;

IMPREUNA SPRE EXCELENTA

PROF.INV.PRIMAR: OBRET MIRELA

Succesul scolar reprezinta alternativa pozitiva, favorabila a randamentului scolar, fiind denumita si reusita scolara.

Insuccesul scolar reprezinta alternativa negativa a randamentului, numindu-se si nereusita sau esec scolar.

Se face necesara aici definirea randamentului scolar, acesta exprimand nivelul, performantele si eficienta procesului de predare-invatare la un moment dat si la sfarsitul perioadei de scolarizare a unui ciclu, grad, profil sau forma de invatamant, fiind evidentiat de estimarea raportului dintre rezultatul didactic ideal proiectat in documentele scolare si rezultatul didactic obtinut de elevi.

Randamentul scolar se stabileste prin actul didactic al evaluarii activitatii scolare si al personalitatii elevilor in interactiune. El e evidentiat, in primul rand, de evaluarea pregatirii teoretice si practice a elevilor, ca urmare a aprecierii raportului dintre continutul invatamantului (curriculum), oglindit in documentele scolare oficiale si cunostintele teoretice si practice dobandite de elevi.

La ciclul primar, randamentul se oglindeste in calificative (modalitatea de notare).

Succesul scolar se exprima prin calificativele *Bine* si *Foarte bine*, precum si in activitatile practice, tehnico-stiintifice, culturale, artistice de calitate etc., prin premii obtinute la concursurile scolare interne si internationale. In al doilea rand, succesul scolar este evidentiat prin calitatile superioare ale personalitatii elevilor: capacitati intelectuale elevate, aptitudini si inclinatii deosebite, spirit de independenta, initiativa si competitie loiala, capacitate de adaptare scolara si sociala, capacitate de autoinstrucie, autodepasire si autoevaluare, motivatii si aspiratii superioare fata de invatatura si viata, trasaturi etice si sociale valoroase, comportament demn, civilizatat etc.

Facand analiza pe coordonate asemanatoare succesului scolar, insuccesul evidentiaza rezultatele slabe ale manifestarii dimensiunilor personalitatii elevilor.

Trebuie avut in vedere faptul ca randamentul scolar mediocru este in fond un rezultat slab, desi ofera promovabilitate. Specialistii in domeniul educatiei apreciaza ca astfel de rezultate reprezinta, in ultima instanta, semiesec scolar.

Exista si o serie de *strategii si conditii de promovare a succesului scolar*. Acestea sunt in principal de tripla natura, in interactiune: familiala, psihosociofiziologica si pedagogica.

Strategii si conditii de promovare a succesului scolar, de natura familiala: prezenta activa a unui grup familial inchegat; relatii familiale democratice, bazate pe indrumare si exigente instructiv-educative, pe cooperare, intelegere, respect si

ajutor reciproc; preocuparea constanta a parintilor pentru educatia elevata a copiilor, pentru o comportare demna, civilizata in familie si in afara ei; antrenarea copiilor la indeplinirea anumitor activitati gospodaresti care sa nu duca la diminuarea preocuparilor pentru invatatura; conditii favorabile de viata, de hrana, imbracaminte etc.; conditii favorabile de invatatura si cultura (loc de studiu, carti etc.).

Strategii si conditii de promovare a succesului scolar de natura psihosociofiziologica: asigurarea unui organism bine dezvoltat, sanatos si echilibrat; asigurarea unui psihic normal, echilibrat, capabil sa dezvolte o activitate intelectuala, afectiva, volitiva etc.; asigurarea unor relatii interumane si sociale valoroase.

Strategii si conditii de natura pedagogica care promoveaza succesul scolar: calitatea organizarii scolare la toate nivelurile; calitatea si modernitatea continutului invatamantului si al documentelor scolare in care se obiectiveaza; calitatea profesorilor, in sensul posedarii de catre acestia a unei inalte si eficiente pregatiri de specialitate, generale, pedagogice, metodice etc.; o moderna si completa baza tehnico-materiala; folosirea de strategii didactice moderne, care sa determine imbinarea principiilor pedagogice; tratarea in cat mai mare masura a elevilor ca subiecti ai educatiei; asigurarea feed-back-ului; evitarea supraincercarii elevilor; relatii democratice intre elevi, profesori si elevi; dezvoltarea unor grupuri scolare incheiate; asigurarea unei valoroase si reale orientari scolare si profesionale a elevilor; realizarea unei evaluari obiective si coerente; organizarea de competitii scolare interne si internationale, cu antrenarea a cat mai multi elevi; formarea in timpul scolii a capacitatilor necesare integrarii socioprofesionale eficiente si creative; contributia mass media si a altor factori educativi in constientizarea rolului invatamantului, a necesitatii sporirii eforturilor pentru obtinerea unei pregatiri de calitate; aprecierea favorabila a societatii fata de invatamant.

Cauzele insuccesului scolar sunt in mare masura situatiile opuse strategiilor si conditiilor care favorizeaza succesul scolar. Cauzele insuccesului scolar sunt de tripla natura: familiala, psihosociofiziologica, pedagogica.

Cauze de natura familiala ale insuccesului scolar: familiile dezorganizate; lipsa conditiilor necesare vietii decente; lipsa conditiilor de invatatura; comportarea autoritara a unor parinti fata de copiii lor; lipsa controlului unor parinti asupra activitatii scolare si a celei extrascolare; lipsa legaturii unor parinti cu scoala, cu profesorii; lipsa preocuparii unor parinti fata de orientarea scolara si profesionala a copiilor lor.

Cauzele de natura psihosociofiziologica ale insuccesului scolar: tulburarile fiziologice; tulburari psihice si de comportament; tulburari psihosociale.

Cauzele de natura pedagogica ale insuccesului scolar: calitatea necorespunzatoare a organizarii scolare la anumite niveluri; continutul invatamantului necorespunzator cu exigentele contemporane; pregatirea necorespunzatoare a cadrelor didactice; baza tehnico-materiala si didactica necorespunzatoare; metodologie didactica pasiva; tratarea globala si doar ca obiect al educatiei a elevilor; lipsa de cooperare dintre profesori; relatii nedemocratice fata de elevi; orientarea scolară si profesionala necorespunzatoare; existenta uni grup scolar neunitar; evaluarea subiectiva a rezultatelor scolare; insuficienta contributie a factorilor educativi; lipsa preocuparii socioeducative.

Strategiile si conditiile favorabile prevenirii insuccesului scolar se stabilesc, in mare masura, in functie de cauzele nereusitei scolare, ele reiterand caracteristicile strategiilor si conditiilor obtinerii succesului scolar. Ele se stabilesc in stransa legatura cu cele trei naturi ale cauzelor: familiala, psihosociofiziologica.

**Prezentarea lucrării metodică – științifică pentru obținerea gradului didactic I. cu titlul:
DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR DE COMUNICARE PRIN PRELUCRAREA
BASMELOR ÎN CICLUL PRIMAR**

Oláh Annamária

profesor pentru învățământul primar

Școala Gimnazială „Fráter György” din Remetea

județul Harghita

Basmul este o formă de comunicare foarte veche și este foarte important pentru fiecare membru a societății, pentru că ei din povești se acceptă standardele morale ale societății, pe care le prezintă personajele. Oamenii din timpuri imemorabile spun povești. Basmele și povestirile au apărut, când oamenii au început să se comunice printre ei cu ajutorul vorbirii. Dealungul timpului nu doar tema și modurile dar și grupurile de țintă. au suferit multe schimbări. Demult se povestea a fost prezent mai ales între adulți, când se adunau, ca să termine cât mai repede niște treburi, sau activități mai îndelungate și grele, (cum ar fi tăierea porcului, aratul pământului, secerișul și treierișul etc.), de fiecare dată aveau dintre ei câte un povestitor, care îi distra pe muncitori cu povești interesante. În zilele noastre poveștile sunt spuse sau citite numai pentru copii. Lumea basmelor e lumea minunii, o lume construită de noi înșine în imaginația noastră.

Basmul este foarte variat. Are început, are o complexitate, sfârșitul este norocos. În povești se pot întâmpla evenimente necrezute, cu ființe supranaturale, nici acțiunile, nici fanteziile n-au hotare. Simbolurile ei ajută pe cititori/ascultători să cunoască cât mai bine bucuria, întristarea, fobia, frica și marile întrebări despre viață și moarte. Basmele sunt modele pentru evenimentele de viață, și ne ajută la înțelegerea lumii. Îi ajută și pe copii, îi îndrumă, îi dă sfaturi și pentru ei, într-un limbaj simbolic. Este singura operă literară, care le dezvăluie identitatea și modul cum să-și găsească locul în viață.

În timpul carierei mele didactice am experimentat, că copiii au foarte multă nevoie de povești, fiindcă sunt odihnitoare, distractive, hrănesc puterea de imaginație, ajută la prelucrarea trăirilor, impresiilor, și dau o explicație totală a concepției despre lume, îndeamnă la o profundă activitate interioară. La școală, au mare nevoie de această activitate interioară,

în timpul procesului de învățare. Importanța rolului ei se prezintă și în bogăția vocabularului și vorbirii. Formele basmelor aproape nedectabil fac parte în vocabularul copilului.

Din păcate, în zilele noastre familiile petrec foarte puțin timp împreună, copiii devin singuratici și stau mai mult în fața televizorului sau a calculatorului. Astfel și povestirea e preluată de aceste „mașini”, care nu pot înlocui pe părinți sau pe bunici, care ar putea spune poveștile cu mai multă viață, și cu mai multă empatie. Cred că cu ajutorul basmelor elevii vor fi cititori buni și adulți valoroși, care îi place și apreciază literatura.

Pentru acest motiv pot ofer basmele lui Benedek Elek, pentru că minunile acestor basme sunt aproape de copii și au sfaturi pentru adulți. Viața și activitatea ei este de pildă, pentru că și în oral și în scris a dat basmul ca o lectură importantă.

Din acest motiv, eram curioasă să știu, în ce relații sunt elevii noștrii cu poveștile. Astfel am ales ca poveștile să alcătuiască baza lucrării, cu titlul: „Dezvoltarea capacităților de comunicare prin prelucrarea basmelor în ciclul primar”.

Lucrarea are patru părți, din care iese la iveală importanța basmelor în procesul de educare al elevilor. În prima parte sunt prezentate basmele, în general, caracteristicile, simbolurile, structura, stilul și limba ei. La sfârșitul acestei părți este vorba și despre marele povestitor Benedek Elek. Din partea a doua vom afla semnificația basmului în viața elevilor, care sunt comorile, valorile basmului în moralitatea elevilor. Tot în această parte caut răspunsul la întrebarea: să citim/să ascultăm sau să vedem povestea, prezint importanța că copii ascult/citesc multe basme vor deveni cititori de basme. Partea a treia conține rolul basmului în dezvoltarea abilităților de comunicare, care este relația dintre basmul și comunicarea, cum apare în programa școlară și care este semnificația în dezvoltarea competențelor de comunicare. Ultima parte conține cercetarea și analizarea rezultatelor cu ajutorul graficilor și a diagramelor, sunt prezentate rezultatele cercetării legată de dezvoltarea abilităților de comunicare la elevii din clasa I. – a, și are loc procesul de dezvoltare, unde prezint niște metode și procedee folosite în timpul predării basmelor. La sfârșitul lucrării se află concluzia și niște propuneri pentru părinți și pedagogi, rezumatul, bibliografia și anexa.

ABORDAREA INTEGRATĂ A ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE DIN EDUCAȚIA TIMPURIE

Oneț Delia Liliana

Bibliotecar

Liceul Teoretic "Liviu Rebreanu" Turda

Preșcolăritatea este "minutul de aur" al vieții în care se pot forma copiilor abilități importante, de bază, pentru: educație civică, istorie, cultură europeană, muzică, sport, limbi moderne, dar și capacități de gândire și comunicare necesare învățării școlare de mai târziu. Procesul formativ – educativ pe care îl desfășoară în activitatea cu preșcolarii permite fiecărei educatoare să-și valorifice propria experiență didactică, originalitatea și creativitatea prin realizarea activităților cu caracter integrat și cu o abordare complexă a conținuturilor.

Învățarea reprezintă un ansamblu de acțiuni cu caracter planificat, sistematic, metodic, intensiv, organizate și conduse de cadrul didactic, în scopul atingerii finalităților prevăzute în curriculum. În educația timpurie, învățarea integrată semnifică modul în care cadrul didactic integrează conținuturile mai multor domenii experiențiale, exploatând resursele din mai multe centre de activitate cu scopul atingerii mai multor obiective de referință. O abordare integrată permite copiilor să se angajeze în scop de învățare, relevantă. Învățarea integrată încurajează copiii să vadă interconectarea și interdependențele dintre ariile curriculare. Orice activitate din grădiniță trebuie să fie o experiență de învățare și pornind de la acest fapt să se acorde o importanță egală tuturor tipurilor de activități desfășurate. Toate tipurile de activități reprezintă diferite momente ale programului zilnic al copilului în grădiniță și toate reprezintă oportunități de învățare în modul cel mai natural al copilului.

Pornind de la principiile de disciplină inteligentă: „Toți elevii sunt diferiți”. "Toți elevii urmează aceeași secvență în dezvoltarea sa, dar fiecare într-un ritm diferit. "Elevii sunt în mod natural curioși și dornici de a explora mediul lor.": "Elevii știu să învețe unii de la alții "Învățarea este posibilă atunci când ai interes și când poți participa activ". "Utilizarea mai multor modalități senzoriale facilitează învățarea." și nu în ultimul rând acela că "Jocul este unul dintre cele mai bune moduri de a învăța." Predarea integrată a conținuturilor se manifestă atât la nivelul proiectării globale, cât și în proiectarea activităților zilnice. Procesul formativ–educativ pe care îl desfășoară în

activitatea cu preșcolarii permite fiecărei educatoare să-și valorifice propria experiență didactică, originalitatea și creativitatea prin realizarea activităților cu caracter integrat.

Experiențele de învățare la care copilul participă pot fi comune tuturor copiilor din grupă sau pot fi diferențiate, în funcție de gradul de interes manifestat de aceștia, de particularitățile individuale ale fiecărui copil. Astfel, activitățile integrate se pot organiza prin alternarea tuturor formelor de învățare, individual, în perechi, în microgrup sau cu întreaga grupă. Prin intermediul jocului, considerat element dominant al vârstei preșcolare, copilul poate dobândi noi cunoștințe, își formează anumite priceperi și deprinderi, dar are și ocazia să aplice în situații concrete cunoștințele învățate, să interrelaționeze cu colegii, să-și formeze și dezvolte abilități socio-afective, prin asumarea responsabilității și rolurilor diferite în cadrul microgrupului din care face parte.

Obiectivele cadru și de referință propuse de programă pentru învățământul preșcolar se pot realiza atât prin activități pe domenii experiențiale, cât și prin activități cu caracter integrat, acestea din urmă permițând educatoarei o abordare complexă a temelor enunțate în conținuturi. Activitățile realizate în manieră integrată oferă copiilor posibilitatea de a se exprima liber, de a fi plasați în mijlocul acțiunii, de a realiza diverse construcții în plan mental, de a investiga, de a crea, de a transpune în practică cele învățate, de a găsi mijloace pentru o finalitate reală, astfel că viitorul elev de mai târziu se va deprinde încă de timpuriu cu strategia cercetării, își va însuși metodele de muncă științifice, va învăța să creeze situații problemă, va emite ipoteze asupra cauzelor și relațiilor în curs de investigație, va face prognosticuri asupra rezultatelor posibile, va formula idei și va exprima puncte de vedere diferite. Aceste activități lasă mai multă libertate de exprimare și acțiune atât pentru preșcolari, cât și pentru educatoare, care poate să-și construiască un program zilnic în funcție de temele propuse de programă, de perioada de semestru, de particularitățile colectivului de copii.

Jocul este cea mai eficientă formă de învățare integrată datorită naturaleții cu care copilul învață! Desfășoară o activitate specifică în sensul identității personale, urmează cerințele și determinările de bază ale copilului; Realizează mișcări de motricitate grosieră și fină, de coordonare oculo-motorie; Comunică, își îmbogățesc și exersează vocabularul, își dezvoltă limbajul; Rezolvă probleme de viață din mediul lor fizic și social; Experimentează posibilități de adaptare, rezolvă probleme, creează soluții; Prin joc preșcolarul exprimă sentimentele lor în simboluri, își dezvoltă astfel gândirea abstractă, comunică cu sine, cu ceilalți, își exprimă sentimente, reacționează afectiv, recepționează și învață să recunoască sentimentele celorlalți, folosește obiectele din jurul lui în scopuri în care au fost create, dar și în alte scopuri (își dezvoltă creativitatea), își dezvoltă atenția, motivația, interesul. Pentru copil în grădiniță aproape orice activitate este joc, prin joc el anticipează conduitele superioare Pentru copil "jocul este munca, este binele, este datoria, este idealul vieții.: Sărim coarda , Ne jucăm cu cifre si litere Jocul este sintagma, atmosfera în care ființa

sa psihologică poate să respire și în consecință, poate să acționeze”, fotbal Dramatizare Jocul, în contextul atașamentului securizant oferit de adulți, oferă copiilor bogăția, stimularea și activitatea fizică de care au nevoie pentru dezvoltarea creierului pentru învățarea viitoare. Am învățat că JOCUL este o experiență naturală, universală jocul liber Jocul de rol/dramatizarea Jocul cu reguli Jocul de construcții Jocurile dinamice/de mișcare jocul didactic Jocuri senzoriale Jocuri de analiză perceptivă vizuală, de reconstituire de imagini din bucățele Jocuri logice de comparare a obiectelor după criterii date și de analiză, descriere, clasificare Jocuri gramaticale Cel mai interesant lucru pentru copii la această vârstă este să se joace. Așadar, dacă vrei să îi trezești copilului interesul pentru cunoaștere, putem face acest lucru propunându-i jocuri din care va învăța lucruri noi. Jocul este un proces interdisciplinar, el încurajează toate tipurile de inteligență, conform teoriei inteligențelor multiple a lui H. Gardner (1983): lingvistică, muzicală, logico-matematică, spațială, corporal- kinestezică, personală și socială. Copilul are nevoie de timp zilnic pentru joc, de spațiu corespunzător și de obiecte (jucării, materiale, truse) absolut necesare inițierii și desfășurării jocului. Educatoarea trebuie să urmărească: ce se joacă, cu ce se joacă, cu cine se joacă. Copilul alege centrul în funcție de stimulul pe care-l reprezintă obiectele ce se află acolo și care-i satisfac lui nevoia de exprimare a experienței trăite. Jocul ne permite să urmărim copilul sub toate aspectele dezvoltării sale, în întreaga sa complexitate: cognitiv, motor, afectiv, social, moral. Trei tipuri de activități sunt fundamentale în grădiniță: EXPLORAREA, EXPERIMENTAREA și JOCUL. Copiii acumulează prin aceste trei tipuri de activități experiențe cu semnificație pentru dezvoltarea lor și le satisfac nevoile specifice vârstei. Ei încearcă să cucerească lumea din jur acționând pe cele trei căi.

EXPLORAREA Domeniul științe include atât abordarea domeniului matematic prin intermediul experiențelor practice cât și înțelegerea naturii, ca fiind modificabilă de ființele umane cu care se află în interacțiune. Mediul înconjurător reprezintă totalitatea factorilor externi din natură și societate care acționează asupra omului și condiționează existența lui. Încă de la naștere copilul crește și se dezvoltă biopsihosocial sub influența directă a mediului, acesta constituind principala sursă de informații ce vor sta la baza procesului de cunoaștere a realității. Cunoașterea mediului înconjurător contribuie la dezvoltarea unor percepții și reprezentări legate de frumosul din artă, din natură, din societate, la formarea unor capacități de a aprecia și evalua frumosul, la cultivarea gustului estetic, la formarea unor deprinderi și îndemnări tehnice de artă, stimularea capacităților creatoare, a unor aptitudini estetice Abilități și competențe asociate demersurilor de investigație științifică, cum ar fi observarea, selectarea elementelor semnificative din masa elementelor irelevante, generarea de ipoteze, generarea de alternative, conceperea și realizarea de experimente, organizarea datelor rezultate din observații pot fi dobândite de copiii preșcolari atunci când sunt puși în contact cu domeniul cunoașterii naturii, prin activități simple cum ar fi: observarea unor ființe/plante/animale/obiecte din mediul imediat apropiat, modelarea plastilinei (putând face

constatări privind efectul temperaturii asupra materialului), confecționarea sau jocul cu instrumente muzicale simple, aplicarea unor principii științifice în economia domestică (ex. producerea iaurtului) sau prin comparareaproprietăților diferitelor materiale. Cunoașterea mediului înconjurător este o sarcină de bază a procesului instructiv educativ în grădiniță și contribuie la realizarea laturilor educației: intelectuală, morală, estetică, profesională, fizică, subliniate de pedagogul francez, René Hubert.

Concluzii:

Activitățile integrate aduc un plus de lejeritate și mai multă coerență procesului de predare-învățare, punând accent deosebit pe joc ca metodă de bază. Activitatea integrată se dovedește de a fi o soluție pentru o mai bună corelare a activităților de învățare cu viața societății, cultura și tehnologia didactică. Pentru copiii mici, adaptarea la regimul grădiniței se face adesea cu greutate. Cea mai ușoară cale de a-l face pe copil să nu simtă absența mamei, a jucăriilor și lucrurilor personale de acasă este aceea a "scenarizării" activităților din grădiniță. Marea artă a educatoarei este aceea de a fi o artistă deosebită și de a da, în fiecare clipă, "marea reprezentație" în fața micilor spectatori și de a-i implica și pe ei.

Reușita predării integrate a conținuturilor în grădiniță ține în mare măsură de gradul de structurare a conținutului proiectat, într-o viziune unitară, ținând anumite finalități. Învățarea într-o manieră cât mai firească, naturală pe de-o parte și pe de altă parte, învățarea conform unei structuri riguroase sunt extreme care trebuie să coexiste în curriculum-ul integrat. De reținut este faptul că preșcolarii trebuie să învețe într-o manieră integrată, fiecare etapă de dezvoltare fiind strâns legată de cealaltă. Activitățile integrate sunt oportune în acest sens, prin ele aducându-se un plus de lejeritate și mai multă coerență procesului de predare-învățare, punând accent deosebit pe joc ca metodă de bază a acestui proces. Contextul actual ne cere să formăm micile personalități ale copiilor pentru a fi capabile să-și exprime gânduri, emoții, sentimente, opțiuni. Altfel spus, în fața acumulării de cunoștințe primează aplicarea informațiilor, capacitatea de socializare a copilului, dobândirea autonomiei și spiritul critic.

Trebuie să umplem rezervorul emoțional al copiilor cu timp acordat, cu încurajări, cu recompense și cuvinte de iubire. Fericirea este cea mai mare sursă de putere, de cunoștință și de bucurie. Fericirea dată de munca cu, și alături de copii, este cea mai mare sursă de lumină, căldură și armonie.

BIBLIOGRAFIE :

1. Activitatea integrată din Grădiniță-Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar. Didactica Publishing House 2008;
2. Aplicarea noului curriculum pentru educație timpurie—o provocare?, coordonator—Laurenția Ciulea, Editura Diana, 2009;
3. Curriculum pentru învățământul preșcolar (3-6/7 ani) 2008;
4. Educația timpurie – ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preșcolar, Adina Glava, Maria Pocol, Lolica-Lenuța Tătaru, Editura Paralela 45, 2009;
5. Tradițional și modern în învățământul preșcolar- O metodică a activităților instructiv-educative , Monica Lespezeanu, 2007;
6. Scrisoare metodică 2015-2016.

Dezvoltarea creativității

Alexandra Oprea

Cultivarea creativității la elevi reprezintă un aspect fundamental al educației, transcendent granițele lingvistice și paradigmele pedagogice. În domeniul predării limbilor străine, interacțiunea dintre metodologiile tradiționale și cele moderne oferă un cadru propice pentru dezvoltarea acestor abilități esențiale. Metodologiile tradiționale, caracterizate prin structuri riguroase și accent pe precizia gramaticală, furnizează o bază solidă pe care elevii pot construi. Acestea insuflă disciplină și o înțelegere detaliată a mecanicii limbajului, elemente esențiale pentru exprimarea creativă. În contrast, pedagogiile moderne, adesea caracterizate prin practici interactive și bazate pe tehnologie, încurajează elevii să se implice activ în procesul de învățare, stimulând inovația și gândirea originală.

Legătura dintre aceste metode creează o experiență de învățare holistică. De exemplu, învățarea tradițională prin memorare poate fi complementată cu activități moderne bazate pe proiecte, în cadrul cărora elevii își aplică cunoștințele în moduri noi și imaginative. Acest lucru nu doar că le consolidează competențele lingvistice, dar le și stimulează gândirea creativă. În mod similar, integrarea studiilor culturale în predarea limbilor străine poate amplifica abilitățile creative ale elevilor. Explorând literatura, arta și istoria asociate cu o limbă, elevii dobândesc o apreciere mai profundă și o perspectivă mai nuanțată, care poate inspira idei originale și soluții creative la probleme.

Dezvoltarea creativității prin învățarea limbilor străine nu se limitează la domeniul artelor. Aceasta se extinde la gândirea critică și capacitatea de a aborda problemele din multiple perspective. Într-o lume globalizată, astfel de abilități sunt de neprețuit. Capacitatea de a gândi creativ și de a comunica eficient între culturi reprezintă un avantaj semnificativ în orice domeniu. Prin urmare, educatorii trebuie să se străduiască să implementeze strategii de predare care nu doar că transmit competențe lingvistice, ci și promovează un mediu în care creativitatea poate înflori.

În concluzie, importanța dezvoltării creativității elevilor prin metode tradiționale și moderne de predare a limbilor străine nu poate fi subestimată. Este un proces complex care îmbogățește competențele lingvistice ale elevilor, înțelegerea culturală și flexibilitatea cognitivă. Pe măsură ce educatorii navighează peisajul evolutiv al predării limbilor străine, aceștia trebuie să rămână conștienți de puterea creativității în modelarea minților generațiilor viitoare. Printr-o abordare educațională echilibrată, elevii vor fi cel mai bine pregătiți pentru a face față provocărilor unei lumi din ce în ce mai complexe și interconectate.

Bibliografie:

1. Buzan, Tony. The Mind Map Book : Unlock Your Creativity, Boost Your Memory, Change Your Life / Tony Buzan, Barry Buzan. - Harlow : Pearson Education

(Alte surse):

2. <https://www.teach-this.com/esl-games>
3. <https://courses.premiertefl.com/mod/book/view.php?id=490&chapterid=1642>

COAȘ - BISERICA „SFINȚII ARHANGHELI MIHAIL ȘI GAVRIL”

Evoluția denumirii localității

1405 ~ KOMAS

1424 ~ KOWAS

1475 ~ KOWAZ

1560 ~ KOVAS

1566 ~ KOAȘ

1669 ~ KOUAȘ

1773 ~ KOVASS

1893 ~ COASIU

1903 ~ KOVACS

1924 ~ COAȘ

La 17 februarie 1614 , principele Gabriel Bethlen a dat un edict prin care , pentru a fi atrași să facă propagandă planurilor princiare, preoții români din mai multe comitate , inclusiv din Chioar , au primit drepturi egale cu cele ale preoților maghiari calvini. Gabriel Bethlen credea că prin calvinizare și adoptarea unor ritualuri practicate în limba neamului , românii se vor putea împărtăși mai bine din lumina cărții și învățaturii creștine. Bineînțeles că această acțiune religioasă corespundea uneia politice , și anume , mobilizarea în ofensiva antihabsburgică. După moartea lui Gabriel Bethlen Gheorghe Rakoczi I (1630-1648) i-a continuat planurile.

Cei care aspirau la titlul de „nobil” erau obligați și interesați să împărtășească ideologia și religia noii stări sociale. Statul și principele erau calvini , iar aceasta era religia garantată

de constituțiile principatului. La 12 iunie 1631, un preot și conducător al comunității **Coașului** , sat în care se mai păstra instituția voievoziei, în virtutea autonomiei ce decurgea din privilegiile de care se bucura, a primit un „nobilitațional” , blazon și toate scutirile aferente. „Starea” nouă a preotului voievod **Costea Vaida** alias **Pap** a fost făcută publică în Sedria Comitetului Regal Alba și înregistrată fără contestări, în ultima zi a aceleiași luni. El a fost urmat în preoție de către fiul Ioan Costea.¹

În registrul din 1669 , Pop Ioan, „preot român din Coaș , avea dare doi taleri și a promis și un jder.”

În 1684 și 1685 este menționat popa

¹ Valer Hossu, *Nobilimea Chioarului*, Baia Mare , 2003,p.92

Grigore Pop din **Coaş** ca asesor în cadrul unor procese, de unde deducem starea nobiliară a acestuia.

La 9 mai **1688** principele Transilvaniei este obligat să accepte protecția împăratului și să-i cedeze cetățile Brașov, Chioar, Gurghiu și Hust. Astfel, în cursul lunii mai este instalată în cetate o garnizoană imperială.

Revenirea Districtului Chioar la Transilvania, petrecută de facto la începutul anului 1697, i-a găsit pe credincioșii români de aici fii ai Bisericii Romei. Episcopul Athanasie Anghel a preluat apostolatul lui Teofil continuând derularea procesului de reformă. La soborul din 7 octombrie **1698**, între semnatarii confirmării unirii cu Biserica Romei s-au aflat toți trei protopopii Chioarului – Toader din Lemniu, **Ștefan din Coaş** și Ionuț din Coruia. În concluzie, la **1698**, **Coaşul** era sediul unui protopopiat. Prin Diploma Leopoldină de la 16 februarie **1699** se recunoaște clerului unit aceleași privilegii ca și celui catolic și se confirmă statutul de libertate personală a preoților iobagi greco-catolici, ceea ce în opinia publică românească era similar cu înnobilarea.²

Singura biserică a cărei construcție durează și în prezent este Biserica Sf. Arhangheli care succede, se pare, unei alte biserici, cu mult mai vechi, o construcție din lemn, amplasată la 300m sud, al cărei hram și an al construcției nu se cunosc. Aceasta, numită și „biserică ortodoxă” sau „a susănașilor”, a fost demolată în anul 1924 datorită stării de degradare în care se afla.

Anul ridicării bisericii „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” este **1730**³. La vremea aceea a fost prima biserică de piatră din Chioar, și era și normal să fie așa, locuitorii satului fiind furnizorii de piatră și var pentru Cetatea Chioarului secole de-a rândul. Biserica poartă hramul Sf. Arhangheli, fiind construită pentru credincioșii greco-catolici și este amplasată în centrul localității, lângă drumul ce leagă satul de Copalnic Mănăstur, fiind construită din materiale autohtone, piatră și lemn. Pereții sunt masivi, zidiți din piatră calcaroasă, extrasă din carierele satului și impresionează prin grosimea lor de cca 1 m. Șarpanta este în totalitate construită din lemn – inclusiv bolta centrală, este acoperită cu șindrilă, caracteristica principală fiind înălțimea turlei, cca 30 m. Naosul este despărțit de pronaos printr-un perete gros de piatră, într-o parte și alta a ușii

² Valer Hossu, op.cit., p.190

³ Șematism, 1914, p.154

de intrare în pronaos fiind amplasate două ferestre mari. Pardoseala este făcută din dale mari de piatră cioplită. Interesant este pentru acea dată a construcției îmbinarea lemnului cu zidul de piatră, precum și dimensiunea, având în vedere că era a doua biserică în sat. Pentru vechimea ei, biserica a fost declarată monument istoric și a fost renovată în 1956 și în 1977-1978. În 1980 s-au strămutat clopotele din clopotnița bisericii vechi în turla bisericii nou construite. Ultima renovare a fost făcută în 1995. În anul 2011 s-a finalizat împrejmuirea bisericii și a cimitirului din curtea bisericii.

Biserica păstra icoane și cărți vechi, acestea fiind preluate de către Muzeul de Artă din București care are în Colecția de artă medievală românească două icoane pe lemn aparținând bisericii din Coaș, una datată 1770 și reprezentându-l pe preotul Ștefan din Coaș iar cealaltă datată 1781, anul morții preotului reprezentat, și anume popa Matei din Coaș.

Cărțile vechi păstrate au fost : Apostol, Blaj, 1767 (aparținând bisericii ortodoxe); Catavasieriu, Blaj, 1777; Cazanii, sec. XVIII; Ceaslov, sec. XIX; Euhologhion, Blaj, 1757; Euhologhion, Sibiu, 1833; Evangheliar, Blaj, 1760; Evangheliar, București, 1760; Liturghier, Blaj, 1775; Liturghier, Sibiu, 1835; Liturghier, sec. XIX; Minologhion, Blaj, 1781; Molitvelnic, sec. XIX; Noul testament, Bălgrad, 1648; Octoih, Blaj, 1760; Octoih, Blaj, 1770; Pentecostarion, Râmnic, 1743; Triodion, Blaj, 1771; Triod, Râmnic, 1731.⁴

În ceea ce privește viața confesională a localității, așa cum este ea descrisă în cercetările statistice ale vremii, în Conscripția lui Inochentie Micu Klein (1733) satul era sediul unui arhidiaconat, având doi preoți uniți, popa Vasile (arhidiacon) și popa Nicolae iar la 1750 Coașul era sediul unui protopopiat, având o biserică, doi preoți și doi cantori.⁵

Statistica lui Bukow (1760-1762) menționează existența unei singure biserici, cea unită dar consemnează existența preoților ortodocși, doi la număr, alături de preoții uniți. Unul dintre preoții uniți era nobilul Ștefan Brătan din Coaș.

Conscripția episcopului ortodox Dionisie Novacovici din 1767 include Coașul ca parohie în cadrul protopopiatului ortodox al Cărbunarilor, având ca preot pe **Ioan Creștin**, de loc din Apafaia.

⁴ Aurel Socolan, *Circulația cărții românești până la 1850 în Maramureș*, Baia Mare, 2005, p.63.

⁵ Petru Pavel Aron. Statistica românilor 1750, în *Revista Transilvania*, nr. 9/1901

În Șematismul din 1914 se menționează și o a doua biserică de zid, ridicată în 1828 și, de asemenea, existența unei case parohiale de lemn.⁶

Matricolele bisericești s-au introdus în Coaș la 1845.

Biserica ortodoxă, numită „a susănașilor”, a fost demolată de către săteni în anul 1924 deoarece nu exista preot ortodox și clădirea se afla într-o stare avansată de degradare. Credincioșii bisericii ortodoxe au început să meargă la slujbele oficiate în biserica „Ogărănașilor”. Multe obiecte religioase și cărți de cult, aparținând bisericii ortodoxe au fost duse la biserica greco-catolică, unele dintre ele existând și astăzi în biserică: chivotul de pe masa sfântului altar, o cruce, o icoană cu Maica Domnului.

Studiind însemnările de pe cărțile bisericești așa cum au fost ele reproduse de către Aurel Socolan în lucrarea „Circulația cărții românești până la 1850 în județul Maramureș”, am mai identificat următoarele referiri la preoții și cantorii care au slujit bisericilor din Coaș :

1788 –Bretan popa Ion din Covaș (Liturghier, sec.XIX)

1803 - Ioan Popovici, preot ortodox (Apostolul, Blaj, 1767)

1818 – Văsălica popii Ion neunit (Triodion, Blaj, 1771)

1833 - popa Alexa Brătan (Evangheliarul de Blaj, 1776)

⁶ Șematism, 1914, p.154

1842 – Ungur Petre , cantor (Triodion , Râmnic, 1731)

1844 - Eremia Avram, preot greco-catolic (Apostolul, Blaj, 1767)

1875 –Teodor Ungur, „cantorul sfintei beserici din Covașu” (Triodion, Blaj, 1771)

În **1893** Ioan Șimonu era preot greco-catolic. La 19 decembrie **1893** , 42 de poporeni din Coasiu (Coaș) adresează o „căință” episcopiei , aducând acuze preotului Ioanu Șimonu , reproșându-i acestuia faptul că numai arareori le predica în biserică, nu le dă binecuvântare și anaforă, la înmormântări merge târziu, și cerând înlocuirea acestuia cu alt preot. Episcopul răspunde acestei căințe solicitând lui Ioanu Popu, notarul tractului să se informeze asupra situației și să relateze detaliat episcopiei toate cele aflate. Semnatarii căinței au fost : Bredanu

Dumitru, Czincze Ursuka, Ungur Gavrilă a lui Onuțiu, Voivodu Giorgia, Morosan Alexa, Balasz Nicolae, Buzdugan Petre, Dărăbanu Filipu, Cimpoianu Filipu, Balasz Pave, Czincze Dumitru, Ioanu Vasilica, Balasz Iuanasu, Jurzs Pinte, Szav Pavel, Szav Vasilica, Popovici Dumitru, Cimpoiasu Vasilica, Bretan Grigore, Bretan Pavelu, Mureșan Ursu, Balasz Gavrilă, Verban Timoftiu, Kadar Giorgie, Tarba Iakob, Cimpoieș Ursuc, Cimpoieș Iuanu, Cimpoieș Pavel, Atim Pricobu, Voivodu Todor , Czincze Stefan (scriitoriu de nume) , Ungur Simeon, Buzdugan Alexa, Popu Iuan, Atim Iuan, Popoviciu Dumitru, Atim Nicolae, Voievod Ioan, Popu Pricobu, Coltian Todor și Coșanu Indrey – birău. ⁷ Menționăm că am reprodus numele din listă așa cum apar ele în documentul original.

În 1898 era preot Ioan Hossu , greco-catolic⁸ iar în 1903 Ioan Anca și Teodor Ungur cantor⁹. În anul 1914 Ioan Anca era și preot paroh și notar districtual iar Daniil

⁷ D.J.A.N. Fondul Protopopiatului greco-catolic Copalnic Mănăstur, dosar 9, fila 1

⁸ ⁸D.J.A.N. Fondul Protopopiatului greco-catolic Copalnic Mănăstur, dosar 27, p 6

Giurgiu cantor¹⁰ iar în 1930 Romul Lemeni este amintit ca fiind administrator parohial.¹¹ Din 1936 până în 1941 Sabin Târnaveanu este preot greco-catolic, Grigore Bretan curator, Dănilă Giurgiu cantor.¹²

Din 1941 până în 1967 a slujit ca preot Pop Vasile, iar din 1962 a fost numit ca „prim cântăreț” Țânță Vasile, urmându-i în acest post tatălui său, până prezent.

În 1948 s-a trecut la ortodoxism.

În perioada 1967-1972 preot a fost Corodan Cornel , în 1972-1991- Hotea Vasile iar din 1991 până în prezent – Fărcaș Dumitru.

Având mereu în preocupare conservarea patrimoniului material și imaterial, implicarea elevilor în activități ce privesc aceste aspecte am observat cu bucurie dorința lor de cunoaștere a trecutului, a îndelencirilor și poveștilor ce au legat oamenii locului. Opționalul ”Istorie și tradiții locale” a fost un cadru care a permis desfășurarea unor astfel de activități care au îmbinat aspectele amintite cu tehnologia modernă, elevii realizând fotografii și filmulețe pentru valorizarea și difuzarea informațiilor.

Prof. Opreș Maria Elena
Școala Gimnazială ”Ion Popescu de Coaș” Coaș

⁹ Șematism, 1903,p.9

¹⁰ Șematism,1914, p.154

¹¹ Șematism, 1930

¹² Șematism, 1936

Inovare educațională

Surse de inspirație și învățare durabilă în cadrul învățământului preșcolar *prof. Orban Andreea Krisztina, GPP Arlechino, Galați*

Inovarea educațională implică implementarea de noi metode, strategii și tehnologii pentru a îmbunătăți procesul de învățare și pentru a răspunde nevoilor dinamice ale copiilor. La nivel de grădiniță, aceasta poate include metode de predare adaptate, utilizarea tehnologiei moderne și abordări pedagogice care să promoveze învățarea activă și participativă.

Sursele de inspirație pentru inovare sunt :

Metodologii alternative de predare. Montessori, Waldorf, și Reggio Emilia sunt exemple de abordări alternative care pun accent pe dezvoltarea holistică a copilului, pe învățarea prin experiență și pe autonomia copilului.

Educația prin proiecte (PBL-Project-Based Learning). Această metodă încurajează copiii să exploreze și să învețe prin realizarea unor proiecte practice care implică cercetare, colaborare și rezolvare de probleme. De exemplu, un proiect de grădinarit la grădiniță poate ajuta copiii să înțeleagă procesele naturale, responsabilitatea și lucrul în echipă.

Tehnologia educațională. Utilizarea tabletelor, tablelor și aplicațiilor interactive și a resurselor online poate facilita învățarea personalizată și poate face procesul educațional mai atractiv și accesibil pentru copii. Exercițiile interactive, poveștile digitale și jocurile educative pot stimula învățarea prin joacă.

Învățarea durabilă în contextul grădiniței se referă la dezvoltarea abilităților și cunoștințelor care vor rămâne relevante și utile pe termen lung. Acest concept poate include:

Educația pentru mediu: Copiii sunt învățați despre importanța protejării mediului, despre reciclare și despre resursele naturale. Grădinițele pot implementa practici ecologice, cum ar fi colectarea selectivă a deșeurilor, utilizarea materialelor reciclate în activitățile de artă sau amenajarea unei grădini de legume.

Dezvoltarea abilităților socio-emoționale: Învățarea durabilă include și formarea abilităților socio-emoționale, cum ar fi empatia, cooperarea și rezolvarea conflictelor. Aceste abilități sunt esențiale pentru viața de adult și contribuie la formarea unor indivizi echilibrați și responsabili.

Educația pentru sănătate: Promovarea unui stil de viață sănătos prin alimentație echilibrată, activitate fizică regulată și igienă personală. Acestea sunt elemente fundamentale pentru o dezvoltare durabilă și sănătoasă.

Câteva exemple de practici inovative ar fi :

Laboratoarele de explorare senzorială: Spații dedicate în care copiii pot explora diferite materiale și texturi, dezvoltându-și simțurile și abilitățile motorii fine.

Bibliotecile vii: În grădinițe, acest concept poate fi aplicat prin organizarea de întâlniri cu persoane din comunitate (părinți, bunici, specialiști) care le povestesc copiilor despre meseriile sau experiențele lor de viață. Acest lucru poate stimula curiozitatea și interesul copiilor pentru lumea din jur.

Ateliere de makerspace pentru copii: Crearea unor ateliere de lucru unde copiii pot construi obiecte din materiale simple, dezvoltându-și creativitatea și abilitățile tehnice de bază.

Integrarea educației pentru dezvoltare durabilă se poate face prin :

Proiecte ecologice: Grădinițele pot implementa proiecte ecologice care încurajează copiii să fie responsabili față de mediu. De exemplu, copiii pot participa la plantarea de copaci, la crearea unui colț verde în curtea grădiniței sau la organizarea unor zile speciale de reciclare. Aceste activități îi învață pe copii despre importanța conservării mediului și despre cum pot contribui activ la protejarea planetei.

Lecții despre energie și resurse: Copiii pot învăța despre sursele de energie și importanța economisirii resurselor prin jocuri interactive și activități practice. De exemplu, pot experimenta cum funcționează energia solară prin utilizarea unor jucării solare sau pot învăța despre reciclare prin crearea de jucării sau obiecte de artizanat din materiale reciclate.

Învățarea prin experiență directă poate fi valorificată prin:

Ateliere practice: Organizarea de ateliere în care copiii pot participa activ la activități practice, cum ar fi gătitul, grădinaritul sau construcțiile simple. Aceste ateliere le oferă copiilor ocazia de a învăța prin acțiune și de a vedea rezultatele muncii lor.

Vizite educaționale: Excursiile la ferme, muzee de știință sau centre de reciclare pot fi extrem de valoroase pentru copii. Aceste vizite le permit să vadă și să înțeleagă direct concepte precum ciclul vieții plantelor, procesele de reciclare sau funcționarea tehnologiilor ecologice.

Dezvoltarea creativității și a gândirii critice se poate realiza astfel:

Prin probleme deschise: Oferirea de probleme deschise care nu au un singur răspuns corect, stimulează gândirea critică și creativitatea copiilor. De exemplu, educatorii pot provoca copiii să găsească mai multe soluții pentru o situație dată, cum ar fi construirea unui adăpost pentru un animal din materiale naturale.

Prin proiecte colaborative: Învățarea colaborativă poate fi promovată prin proiecte în care copiii trebuie să lucreze împreună pentru a atinge un obiectiv comun, cum ar fi crearea unei hărți a comunității lor sau organizarea unei expoziții de artă realizată de copii.

Rolul educatorului în inovarea educațională este de *facilitator*: În loc să fie doar o sursă de informație, educatorul devine un facilitator al învățării, ghidând copiii în explorările lor și încurajându-i să își urmeze propriile interese și curiozități. Acest rol include organizarea activităților care stimulează explorarea și descoperirea autonomă.

Pentru a implementa inovarea educațională, educatorii trebuie să fie la curent cu cele mai noi tendințe și metode pedagogice. Participarea la cursuri de formare, conferințe sau seminarii pe teme de educație inovativă este esențială pentru dezvoltarea continuă a educatorilor.

Crearea unui mediu de învățare inovator se poate face prin:

Spații flexibile: Amenajarea sălilor de clasă astfel încât să permită flexibilitate în activități, cu zone dedicate pentru citit, artă, știință, joc liber etc. Spațiile de învățare care pot fi adaptate pentru diferite tipuri de activități încurajează creativitatea și explorarea.

Materiale didactice inovatoare: Utilizarea materialelor didactice neconvenționale, cum ar fi blocurile de construcție de mari dimensiuni, elementele naturale (pietre, ramuri) sau jocurile digitale, poate stimula interesul copiilor și le poate oferi noi perspective asupra învățării.

Evaluarea și reflexia în inovare cuprinde:

Evaluarea formativă: În locul evaluărilor tradiționale, grădinițele pot adopta evaluări formative, care sunt continue și se concentrează pe progresul individual al copilului. Acest tip de evaluare permite educatorilor să adapteze activitățile și metodele în funcție de nevoile fiecărui copil.

Reflexia și adaptarea: Inovarea educațională necesită o reflexie constantă asupra practicilor existente și o deschidere pentru schimbare. Educatorii trebuie să fie dispuși să adapteze și să îmbunătățească metodele pe baza feedback-ului și a observațiilor din clasă.

Inovarea educațională nu doar că îmbunătățește calitatea învățării, dar și pregătește copiii pentru provocările viitorului. Prin metode inovative, copiii învață să fie adaptabili, să gândească critic și să fie creativi, abilități esențiale pentru succesul lor pe termen lung.

Inovarea educațională la grădiniță nu este doar un trend, ci o necesitate în contextul unei lumi în continuă schimbare. Prin adoptarea unor metode moderne și a unei pedagogii centrate pe copil, grădinițele pot crea medii de învățare care nu doar pregătesc copiii pentru viitor, ci le dezvoltă abilități esențiale de gândire critică, creativitate și responsabilitate socială.

Fie că vorbim despre utilizarea tehnologiei, integrarea educației pentru dezvoltare durabilă sau despre cultivarea abilităților socio-emoționale, fiecare aspect al inovării contribuie la formarea unor indivizi echilibrați, capabili să se adapteze și să contribuie pozitiv la societate.

Prin promovarea unor astfel de practici inovative, educatorii nu doar îmbunătățesc experiența de învățare, ci și își asumă un rol crucial în modelarea viitoarelor generații. Educația la grădiniță, în acest sens, devine mai mult decât o pregătire academică – devine un fundament solid pentru o viață întregă de învățare și dezvoltare durabilă.

Bibliografie :

1. Gavrilovici, O., Nanu, M., 2010, *Învățarea prin joc în grădiniță*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
2. Manea, M., 2015, *Abordări inovative în educația preșcolară*, Editura ASE, București.
3. Stroe, M., 2012, *Educația timpurie și impactul acesteia asupra dezvoltării copilului*, Editura Universității din București.

Exemple de bune practici la grădiniță

prof. Orban Andreea Krisztina, GPP Arlechino, Galați

Educația timpurie joacă un rol esențial în dezvoltarea copiilor, iar grădinița este un spațiu unde copiii învață să socializeze, să exploreze și să-și dezvolte abilitățile cognitive și emoționale. În acest context, implementarea unor bune practici este esențială pentru a asigura un mediu de învățare optim.

Câteva exemple de bune practici care ar putea fi aplicate în grădiniță sunt:

1. Metode interactive de predare

Storytelling (Povestirea): Povestirile sunt un instrument puternic în educația preșcolară, deoarece ajută copiii să dezvolte vocabularul, să înțeleagă structura narativă și să își îmbunătățească abilitățile de ascultare și atenție.

Învățarea prin joc: Aceasta este o metodă fundamentală pentru dezvoltarea cognitivă și socială a copiilor. De exemplu, jocurile de construcție sau de echipă ajută la dezvoltarea gândirii logice și a abilităților de cooperare.

2. Focus pe dezvoltarea limbajului

Cercul de discuții: În fiecare zi, copiii pot fi încurajați să participe la o discuție de grup în care să povestească experiențe personale, să descrie imagini sau să comenteze despre un subiect dat. Acest lucru ajută la dezvoltarea competențelor de comunicare și la învățarea ascultării active.

Lectură partajată: Educatorii pot citi împreună cu copiii, oprindu-se la anumite puncte pentru a pune întrebări sau pentru a face predicții despre poveste. Aceasta încurajează implicarea activă și gândirea critică.

3. Utilizarea tehnologiei în educația preșcolară

Tablete educaționale: Anumite aplicații sunt concepute special pentru a ajuta copiii să învețe noțiuni de bază, cum ar fi literele, numerele sau formele, prin jocuri interactive.

Videoproiectoare pentru povești animate: Utilizarea animațiilor sau videoclipurilor educative poate face procesul de învățare mai atractiv și mai ușor de înțeles pentru copii.

4. Abordarea centrată pe copil

Autonomie ghidată: Copiii sunt încurajați să ia decizii simple, cum ar fi alegerea unei activități sau a materialelor de lucru. Acest lucru le dezvoltă încrederea în sine și abilitățile de rezolvare a problemelor.

Zone de interes personalizate: În cadrul sălilor de clasă, pot fi create colțuri de învățare care să reflecte interesele copiilor, cum ar fi un colț de citit, un colț pentru jocuri de construcție sau un colț pentru activități artistice.

5. Promovarea incluziunii și diversității

Activități multiculturale: Introducerea copiilor în diferite culturi prin povești, muzică, jocuri sau artă din diverse colțuri ale lumii contribuie la dezvoltarea respectului pentru diversitate.

Incluziune pentru copii cu nevoi speciale: Crearea unui mediu de sprijin în care fiecare copil, indiferent de abilități, să se simtă acceptat și valorizat. Acest lucru poate include adaptarea materialelor didactice și a activităților pentru a fi accesibile tuturor copiilor.

6. Monitorizarea și evaluarea progresului copiilor

Portofolii de lucru: Păstrarea unui portofoliu pentru fiecare copil, care să conțină lucrările sale, observații ale educatorilor și autoevaluări. Acest portofoliu poate fi folosit pentru a discuta progresul copilului cu părinții și pentru a adapta planul educațional în funcție de nevoile individuale.

Observații sistematice: Educatorii pot nota observațiile lor asupra comportamentului, interacțiunilor sociale și progresului cognitiv al fiecărui copil, utilizând aceste date pentru a ajusta strategiile de predare.

7. Crearea unui mediu de învățare stimulat

Un mediu de învățare stimulat este esențial pentru dezvoltarea copiilor. Acesta trebuie să fie organizat astfel încât să permită explorarea și descoperirea prin joc. Utilizarea materialelor didactice diverse și atractive, cum ar fi jucăriile educative, puzzle-urile și materialele senzoriale, ajută la stimularea curiozității și creativității copiilor.

Exemplu: Într-o grădiniță, un colț special pentru activități de artă și meșteșuguri poate fi amenajat cu materiale variate precum creioane colorate, hârtie, lipici, argilă și obiecte reciclabile. Acest spațiu permite copiilor să își exprime creativitatea și să învețe prin experiență directă.

8. Promovarea jocului liber

Jocul liber este o componentă crucială în dezvoltarea copiilor, permițându-le să își dezvolte abilități sociale, motorii și cognitive. Educatorii ar trebui să asigure un echilibru între activitățile structurate și timpul de joc liber, în care copiii să fie încurajați să își exploreze ideile și să își dezvolte imaginația.

Exemplu: În timpul pauzelor, copiii pot avea acces la o varietate de jucării și jocuri, atât în interior cât și în exterior, care să le permită să își dezvolte abilitățile de colaborare, rezolvare de probleme și negociere.

9. Colaborarea strânsă cu părinții

Implicarea părinților în educația copiilor este esențială. Comunicarea deschisă și frecventă între educatori și părinți contribuie la crearea unui mediu educațional coeziv și consistent, în care copiii să se simtă în siguranță și sprijiniți.

Exemplu: Organizarea unor întâlniri periodice cu părinții pentru a discuta despre progresul copiilor și despre eventualele dificultăți întâmpinate. De asemenea, implicarea părinților în activități de voluntariat la grădiniță poate întări legătura dintre familie și educatori.

10. Dezvoltarea abilităților emoționale și sociale

Educația emoțională este la fel de importantă ca și cea academică. În grădiniță, copiii trebuie să fie învățați să își recunoască și să își gestioneze emoțiile, să fie empatici și să colaboreze eficient cu ceilalți.

Exemplu: Implementarea unui program de educație emoțională care să includă activități zilnice de recunoaștere a emoțiilor, discuții despre cum să facă față conflictelor și exerciții de empatie. Un astfel de program poate include povești, jocuri de rol și discuții ghidate.

11. Personalizarea procesului de învățare

Fiecare copil este unic și are propriul ritm de dezvoltare. Este important ca educatorii să recunoască aceste diferențe și să adapteze metodele de predare în funcție de nevoile individuale ale copiilor.

Exemplu: Realizarea unor planuri educaționale personalizate pentru fiecare copil, care să țină cont de punctele forte și de domeniile în care acesta are nevoie de sprijin suplimentar. Activitățile pot fi adaptate astfel încât fiecare copil să progreseze în ritmul său.

12. Promovarea educației pentru sănătate și stil de viață activ

Grădinița este locul ideal pentru a încuraja dezvoltarea unor obiceiuri sănătoase și a unui stil de viață active, de aceea includerea în program a activităților fizice zilnice și să învețe copiii despre importanța unei alimentații echilibrate și a igienei personale sunt binevenite.

Exemplu: Organizarea de activități fizice zilnice, cum ar fi jocuri în aer liber, dans sau exerciții de gimnastică, și includerea unor lecții simple despre nutriție și igienă în programul zilnic.

13. Integrarea activităților STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică)

Experimente simple și proiecte de știință: Implicarea copiilor în experimente de știință adecvate vârstei lor, cum ar fi observarea creșterii plantelor sau explorarea proprietăților apei, poate stârni curiozitatea și dorința de a explora lumea din jur.

Construirea cu materiale reciclabile: Activitățile de construcție cu blocuri sau materiale reciclabile dezvoltă gândirea spațială și abilitățile de rezolvare a problemelor.

14. Implicarea comunității

Colaborare cu instituții locale: Organizarea de vizite la biblioteci, muzee, ferme sau alte locuri de interes local poate oferi copiilor experiențe educaționale practice. De asemenea, invitarea unor specialiști din comunitate (cum ar fi pompieri, medici, artiști) să vorbească cu copiii poate diversifica și îmbogăți curriculumul grădiniței.

Proiecte comunitare: Implicarea grădiniței în activități comunitare, cum ar fi plantarea de copaci sau participarea la evenimente locale, poate învăța copiii despre responsabilitatea socială și importanța de a contribui la bunăstarea comunității.

15. Promovarea sănătății mentale și a bunăstării

Tehnici de mindfulness: Introducerea unor exerciții simple de mindfulness și respirație poate ajuta copiii să își gestioneze emoțiile și să dezvolte abilități de concentrare și autocontrol.

Rutine de relaxare: Crearea unor momente zilnice de relaxare, cum ar fi „ora de liniște”, unde copiii pot asculta muzică calmantă sau povești liniștitoare, poate contribui la reducerea stresului și la îmbunătățirea stării de bine.

Aceste bune practici pot contribui semnificativ la crearea unui mediu de învățare pozitiv și eficient în grădinițe, asigurând o dezvoltare armonioasă și holistică a copiilor, asigurându-se că fiecare copil beneficiază de o experiență de învățare echilibrată și adaptată nevoilor sale individuale. Adaptarea și aplicarea acestor principii în funcție de contextul specific al fiecărei grădinițe pot duce la rezultate remarcabile în educația timpurie.

Bibliografie:

1. Cucos, C., 2014, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Polirom, Iași.
2. Dumitru, I. Al., Cerghit, I., 2008, *Educația preșcolară: Probleme, soluții și direcții de dezvoltare*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
3. Jinga, I., Istrate, E., 2006, *Manual de pedagogie*, Editura All, București
4. Neamțu, C., 2003, *Didactica activităților instructiv-educative în grădinița de copii*. Editura Polirom, Iași.

Jocul didactic - metodă și formă de organizare în procesul de învățământ

prof. înv. primar Orban Iuliu
Liceul Teoretic „Nicolae Jiga” Tinca, Bihor

Didactic games are a set of actions and operations that, parallel to the relaxation, good mood and joy, pursues objectives of intellectual, moral and physical training of the child.

Most teachers consider that didactic games are very important in education of children, especially at young school age. Didactic games are a combination of intellectual and emotional components.

From a pedagogical point of view, didactic plays have a supportive element in education, especially when they are invested with the development of the psycho-motric and socio-emotional potential of the personality.

Teaching or didactic games are active methods that require the child's personality.

The didactic games bring variety and good mood, cheerfulness, joy, entertainment and relaxation, which prevents the appearance of monotony and boredom, of fatigue.

Conceptul de joc

Jocul este un ansamblu de acțiuni și operații care paralel cu destinderea, buna dispoziție și bucuria, urmărește obiective de pregătire intelectuală, morală și fizică a copilului.

În literatura pedagogică sunt cunoscute numeroase teorii care încearcă să explice natura jocului punând accentul în mod unilateral, fie pe factorii biologici, fie pe cei psihologici.

În explicarea jocului, St. Hall a pornit de la legea bio-genetică a lui Haeckel (“ontogeneza repetă filogeneza”) și a susținut că jocul copiilor nu ar fi altceva decât o recapitulare a instinctelor și a formelor primitive de viață.

Edouard Claparède spunea că individul este obligat să recurgă la joc din două motive: pentru că este incapabil să presteze o activitate serioasă din cauza dezvoltării insuficiente și din pricina unor împrejurări care se opun îndeplinirii unei activități serioase care să satisfacă dorința respectivă. Deși practicat adesea cu mai multă intensitate decât munca, jocul obosește mai puțin, pentru că răspunde tendințelor de afirmare, refulate de necesitățile muncii și de aceea lasă impresia că nu obosește, ci chiar relaxează. “Jocul este cea mai buna introducere în arta de a munci.”¹

Nu există frontiere între joc și muncă. Școala trebuie să aibă ca funcție generală prelungirea copilăriei sau cel puțin, ocrotirea caracteristicilor ei, nepermisă fiind tendința de a scurta, fixând prea timpuriu copilul într-un tipar făcut pe măsura adultului.

J. Chateau apreciază că la vârsta foarte mică, jocul constituie motorul de declanșare a comportamentului ludic și anunță trezirea personalității prin implicațiile determinate de organizarea grupului: regula, ordinea și disciplina în grup. “Copilul își arată în joc deasemenea, inteligența, voința, caracterul dominator, într-un cuvânt personalitatea”.²

J. Piaget definește jocul ca pol al exercițiilor funcționale în cursul dezvoltării individului, celălalt pol fiind “exercițiul neludic, când subiectul învață să învețe într-un context de adaptare cognitivă și nu numai de joc”. Jocul “este o asimilare a realului la activitatea proprie, oferindu-i acestei activități alimentația necesară și transformând realul în funcție de multiplele trebuințe ale copilului.”³

Majoritatea pedagogilor au considerat jocul ca un mijloc de instruire și educare a copiilor, mai ales la vârsta școlară mică. Jocul constituie o îmbinare a componentelor intelectuale cu cele afectiv motivaționale. Prin joc copilul își angajează întreg potențialul psihic, își ascute observația, își dezvoltă spiritul de cooperare, de echipă. Jocul este un mijloc de dobândire și precizare a cunoștințelor prin acțiune, este o activitate de gândire orientată spre rezolvarea unor probleme, spre găsirea căilor în vederea depășirii unor obstacole.

¹ Edouard Claparède, *Psihologia copilului și pedagogia experimentală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975: 143

² Jean Chateau, *Copilul și jocul*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970: 153

³ Andrei Barna, Georgeta Antohe, *Cercetarea pedagogică*, Editura Istru, Galați, 2003: 51

Din punct de vedere pedagogic, jocul este un element de sprijin în educație, mai cu seamă atunci când este investit cu finalități programate de dezvoltarea potențialului psiho-motric și socio-afectiv al personalității.

În cadrul jocului copilul îmbină în mod specific planul imaginar cu cel real, însă el își dă seama mereu de existența celor două planuri și în mintea lui nu se produce sub acest aspect nici o confuzie.

Jocul copiilor poate constitui un teren important de descifrare a capacităților psihologice, inclusiv a celor intelectuale și a trăsăturilor de personalitate, a aspectelor mai importante ale sociabilității copilului. Prin joc elevul se găsește într-o situație de actor, de protagonist și nu un simplu spectator ceea ce corespunde foarte bine dinamismului gândirii, imaginației și vieții lui afective, unei trebuințe interioare de acțiune și afirmare. Prin intermediul jocului se stabilește o relație între gândirea abstractă și jocul concret.

Funcțiile formative ale jocului

Rolul jocului este complex pentru formarea și comportamentul omului. Astfel jocul înseamnă, vorbind la modul general, o varietate de semnificații : a juca șah, joc didactic dar și a se juca “de-a școala”, a se juca cu viața etc. Jocul poate desemna fie o activitate cu caracter constructiv, distractivă, plăcută sau dimpotrivă joc de hazard, de cărți etc.

De la o vârstă la altă funcțiile jocului se schimbă. Așa de pilda, funcția de reflectare și funcția distractivă prezintă grade diferite la copil și adult; funcția motrică se schimbă o dată cu înaintarea în vârstă, iar funcția formativă scade în pondere o dată cu depășirea copilăriei.

După I. Cerghit principalele funcții ale jocului sunt:

- funcția de explorare a realității;
- funcția de valorificare a avantajelor dinamicii în grup, a spiritului de cooperare, de participare afectivă și totală la joc angajând atât elevii timizi cât și cei mai slabi;
- funcția de întărire a unor calități morale (răbdare, tenacitate, respect pentru alții, stăpânirea de sine, cinstea, autocontrolul)⁴

J. Piaget considera că jocul, în special cel cu reguli, îndeplinește următoarele funcții:

- funcția de asimilare pe plan cognitiv și afectiv; copilul învață din ceea ce vede în jurul său și apoi folosește în cadrul jocului,
- funcția de adaptare ce se realizează prin asimilarea realului și acomodarea, mai ales prin imitație; adaptarea prin joc este un proces creativ care se realizează prin inteligență;
- funcția formativă dar și informativă, jocul fiind acela ce angajează plenar copilul în activități psihice;
- funcția de descărcare energetică și de rezolvare a conflictelor efective de compensare și trăire intensă;
- funcția de socializare a copilului ceea ce se explică prin tendința mereu accentuată a copiilor de a se acomoda la ceilalți, dar și de a se asimila relațiile cu cei din jur la eul său.

Jocul devine activitatea care implică activitatea celui alt și favorizează apariția unor variate raporturi între copii. Relațiile ce apar între ei depind de: subiectul jocului, rolurile jocului, poziția copilului în joc (conducător sau subordonat).

Clasificarea jocurilor

În literatura de specialitate se găsesc mai multe încercări de clasificare a jocurilor.

După conținutul și obiectivele urmărite jocurile se pot clasifica astfel:

- jocuri senzoriale (vizual motorii, tactile, auditive);
- jocuri de observare a naturii (a mediului înconjurător);
- jocuri de dezvoltare a vorbirii;
- jocuri de asociere de idei și raționament;
- jocuri matematice;

⁴ Ioan Cerghit, Ioan Neacșu, Ion Negreț-Dobridor, Ion Ovidiu Pânișoară, *Prelegeri pedagogice*, Editura Polirom, Iași, 2001: 222

- jocuri de construcții tehnice;
- jocuri de orientare;
- jocuri de sensibilizare (de deschidere) pregătitoare pentru înțelegerea unor noi noțiuni;
- jocuri aplicative (de extindere a cunoștințelor asupra unor noi situații);
- jocuri demonstrative;
- jocuri de fantezie, de memorie;
- jocuri simbolice;
- jocuri de îndemânare (de exerciții simple, de mișcare).

Cunoscând varietatea și diversitatea formelor de joc în uniunea lor, se pot găsi modalități nuanțate de implicare a acestuia în activitatea instructiv-educativă ce se desfășoară cu școlarii mici.

Din perspectivă didactică, jocul reprezintă o modalitate de efectuare conștientă și repetată a unor acțiuni mintale sau motrice în vederea realizării precise a scopurilor.⁵

După obiectul de învățământ căruia i se adresează, jocurile didactice sunt:

- jocuri didactice pentru limba și literatura română;
- jocuri didactice pentru matematică (jocuri matematice);
- jocuri didactice pentru geografia României și cunoașterea mediului înconjurător;
- jocuri didactice pentru educație plastică;
- jocuri didactice pentru educație muzicală (jocuri muzicale);

După materialul folosit sunt:

- jocuri cu materiale;
- jocuri fără materiale;
- jocuri orale;
- jocuri cu întrebări (“cine știe câștigă”);
- jocuri-ghicitori (în care trebuie să identifice o persoană, un obiect);
- jocuri de cuvinte încrucișate (careuri).

Utilizarea jocului didactic în ciclul primar.

La nivelul claselor I-IV, în structura metodelor active își găsesc cu maximă eficiență locul jocurile didactice, constituind o punte de legătură între joc ca tip de activitate dominantă în care este integrat copilul în perioada preșcolară și activitatea specifică școlii – învățarea.

Jocurile didactice sunt metode active care solicită integral personalitatea copilului. Sub raport structural psihologic orice tip de joc constituie o îmbinare a componentelor intelectuale cu cele afectiv-motivaționale.

Jocul didactic are un conținut și o structură bine organizată, subordonate particularităților de vârstă, sarcini didactice, se desfășoară după anumite reguli și la momentul ales de învățător, sub directă lui supraveghere. Rol important capătă latura instructivă, elementele de distracție nefiind decât mediator al stimulării capacității creatoare.⁶

Jocul didactic imprimă activității didactice un caracter mai viu și mai atrăgător, aduce varietate și o stare bună de dispoziție, de veselie, de bucurie, de divertisment și de destindere, ceea ce previne apariția monotoniei și plictiselii, a oboselii.

Bibliografie:

- Barna, Andrei, Antohe, Georgeta, Cercetarea pedagogică, Editura Istru, Galați, 2003
- Cerghit, Ioan, Neacșu, Ioan, Negreț-Dobridor, Ion, Ovidiu Pânișoară, Ion, Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iași, 2001
- Chateau, Jean, Copilul și jocul, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970
- Claparede, Edouard, Psihologia copilului și pedagogia experimentală, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975
- Ilica, Anton, Herlo, Dorin, *O pedagogie pentru învățământul primar*, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2005
- Munteanu, Maria, *Jocuri didactice*, Editura Porto-Franco, Galați, 1998

⁵ Maria Munteanu, *Jocuri didactice*, Editura Porto-Franco, Galați, 1998: 26,27

⁶ Anton Ilica, Dorin Herlo, *O pedagogie pentru învățământul primar*, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2005: 46

ȘCOALA PĂRINȚILOR

Prof.înv.primar Ormenișan Irina

Școala Gimnazială "Andrei Șaguna", Turda, jud. Cluj

Școala nu mai este unicul decident în ceea ce privește organizarea și desfășurarea procesului de învățământ, familia dobândind un rol tot mai important. Printre eforturile educaționale întreprinse de școală în scopul funcționării, reglării și oprimizării activității se numără și încheierea de parteneriate educaționale între școală și familie, care îi transformă în doi poli de rezistență a educației care concluează în favoarea copilului.

Una dintre cele mai importante condiții ale creșterii eficienței activității educative desfășurate cu elevii o constituie asigurarea unei depline unități de acțiune a tuturor factorilor educativi: școală, familie, comunitate. Dacă este adevărat că școala este factorul de care depinde în mod covârșitor devenirea personalității umane, tot atât de adevărat este că educația coerentă nu poate face abstracție de rosturile familiei în această comuniune. Școala și familia sunt două instituții care au nevoie una de alta. Școala și familia trebuie să găsească făgașul colaborării autentice bazată pe încredere și respect reciproc, pe iubirea față de copil, să facă loc unei relații deschise, permeabile, favorizante schimbului și comunicării de idei.

Este necesar ca părinții să își schimbe optica pe care o au asupra întâlnirilor din mediul școlar, acestea putând deveni un sprijin real în îmbunătățirea relației dintre părinte și copil, părinte și cadru didactic. Cercetările arată că elevii ai căror părinți sunt implicați în programele/proiectele școlii, au performanțe mai mari. Gradul de implicare al părinților în viața școlară a copiilor lor influențează și rezultatele acestora, în sens pozitiv: cu cât părinții colaborează mai bine cu școala, cu atât notele copiilor sunt mai mari. Educația nu este un proces de care este responsabilă în mod exclusiv școala, dar nici părinții; este un proces al cărui succes depinde de colaborarea dintre cele două părți implicate.

Colaborarea dintre școală și familie presupune nu numai o informare reciprocă cu privire la tot ceea ce ține de orientarea copilului ci și înarmarea părinților cu toate problemele pe care le comportă această acțiune. În ceea ce privește relația școala-familie se impun deschideri oferite părinților privind aspectele școlare, psihopedagogice, pe lângă aspectele medicale, juridice etc. O bună colaborare între familie și școală se poate realiza prin parteneriate. Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se

crează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt de mult considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natura relațiilor publice.

Beneficii obținute de copii:

- ✓ se simt în siguranță datorită faptului că își văd părinții participând la viața școlară (de exemplu activitățile extracurriculare în care aceștia se pot implica inclusiv în organizare);
- ✓ pot fi sprijiniți când întâmpină dificultăți la școală, părintele informând cadrul didactic despre eventualele probleme familiale;
- ✓ sunt motivați pentru învățare datorită interesului pe care îl acordă și părinții pregătirii lor informale;
- ✓ participă relaxați și cu încredere și cooperează la eventualele ședințe cu psihologul școlar deoarece simte că este susținut de școală și familie;
- ✓ beneficiază de "contracte" între părinți-copii-profesori în urma cărora află că părerea lor contează.

Beneficii obținute de părinți:

- ✓ cunosc dificultățile de natură cognitivă, socioafectivă și psihomotorie a copiilor și astfel pot interveni în ameliorarea lor;
- ✓ află detalii despre viața școlară a copiilor lor, despre modul în care aceștia relaționează cu cadrele didactice și cu colegii în care sunt suficiente situații exemplare sau amuzante care merită împărtășite; copiii participă la multe activități extracurriculare (proiecte, excursii, vizite), iar prin vizionarea pozelor sau discuții cu cadrul didactic află informații care îl ajută să-și contureze opinia despre propriul copil;
- ✓ sunt informați prin lectorate despre eventualele probleme pe care copiii lor le pot întâmpina și în urma cărora pot identifica la un moment dat semnale care sunt manifestate propriul copil în urma cărora se pot autosesiza (exemplu teme pentru lectorate: "De la grădiniță la școală", „Ce este bullying-ul?", "Organizarea timpului liber al copilului", "Teoria inteligențelor multiple" etc);
- ✓ împărtășesc din experiența lor altor părinți;
- ✓ au încredere să apeleze la psihologul școlar;
- ✓ temerile legate de un eventual eșec pot fi înlăturate;
- ✓ pot contribui prin activități de voluntariat (amenajarea sălii de clasă, a curții, supraveghere în pauze, sponsorizări, promovarea școlii în comunitate) în scopul eficientizării actului educațional.

Beneficii obținute de cadrele didactice:

- ✓ cunoașterea profilului psihopedagogic al elevilor, părinții fiind o sursă excelentă de informații reale;
- ✓ identifică probleme (informații puține) care se pot corecta prin participarea la cursuri de perfecționare;
- ✓ au un suport real în rezolvarea unor probleme organizatorice ale clasei;
- ✓ valorifică experiența părinților oferind modele elevilor;
- ✓ îmbunătățesc programele de lucru și climatul școlar
- ✓ formă de conectare cu membrii comunității din care fac parte.

Adevărații beneficiari ai acestui parteneriat sunt copiii deoarece ei se vor dezvolta într-un mediu calm, fără conflicte între cadru didactic și părinte, bazat pe respect reciproc, încredere și comunicare bilaterală.

Bibliografie:

Bocoș, M., Răduț, R., Chiș, O., (2015), *Tratat de management educațional pentru învățământul primar și preșcolar*, editura Paralela 45, Pitești

DEZVOLTAREA VOCABULARULUI PREȘCOLARILOR PRIN VALORIFICAREA POVEȘTILOR

*Prof. învă. preșcolar Pădurariu Ancuța
Grădinița cu program prelungit Pinocchio, Câmpia Turzii*

Perioada preșcolară este vârsta unor achiziții fundamentale a căror calitate va influența în mare măsură nivelul de adaptare și de integrare a copilului în etapele următoare ale dezvoltării lui, această perioadă fiind caracterizată de progrese în formarea capacităților cognitive, lingvistice, sociale și educaționale ale copiilor.

Limbajul reprezintă un sistem de comunicare alcătuit din sunete articulate, specific oamenilor, prin care aceștia își exprimă gândurile, sentimentele și dorințele; limbă, grai. (DEX s. v.)

Copiii încep să vorbească încă de mici, însă, dacă nu se continuă acest proces, iar ei nu exersează continuu, progresul lor încetinește sau chiar se poate opri. Astfel, educatoarea are datoria să le ofere preșcolarii diverse ocazii de exersare a vorbirii, deoarece aceștia trebuie să câștige experiență în vorbire, înainte de a se angaja în forme de limbaj mai complicate, precum cititul și scrisul, limbajul incluzând ascultarea, vorbirea, citirea și scrierea. Copilul trebuie să audă pronunțarea cuvintelor, pentru a le putea rosti și el, la rândul lui. Preocuparea majoră în ceea ce privește dezvoltarea limbajului în cadrul procesului instructiv-educativ din grădiniță este justificată de importanța deosebită a acesteia pentru evoluția armonioasă a personalității copilului și pentru o bună adaptare școlară. Astfel, în grădiniță, se creează multe contexte care oferă preșcolarii modalități diversificate de dezvoltare a limbajului.

Una dintre cele mai îndrăgite activități de către copii este cea de povestire, pentru că, ascultând povești, preșcolarii „deschid o ușă” spre o lume plină de bucurie, de iubire, de culoare, de relaxare, de armonie etc., în care, odată ajunși, învață și se dezvoltă într-o manieră atractivă, plăcută și relaxantă. Prin activitățile de povestire, se realizează îmbogățirea vocabularului prin stocare de cuvinte și utilizarea lor în diferite contexte.

Prin intermediul poveștilor, noi, educatoarele, îi putem determina pe copii să învețe să asculte, să se relaxeze și, treptat, să „simtă” cuvintele, frumusețea și expresivitatea lor. Procesul de formare a deprinderilor de exprimare corectă, de influențare

a vorbirii copiilor și a îmbogățirii vocabularului începe încă de la grupa mică, la intrarea în grădiniță, observând caracterul concret al limbajului, dificultățile de pronunție, vocabularul redus, gândirea concretă, atenția instabilă etc. ale unora dintre preșcolari. Acest „bagaj” cu care cei mici vin în grădiniță diferă de la un copil la altul și depinde într-o mare măsură de stimulările de ordin verbal la care familia îi supune. De aceea, educatoarea proiectează diverse activități prin care observă nivelul de dezvoltare lingvistică al fiecărui copil, pentru ca apoi să elaboreze măsuri ameliorative pentru copiii care au nevoie. Astfel, putem îndruma preșcolarii spre o dezvoltare armonioasă, încât aceștia să fie familiarizați cu structura limbii, să își însușească cuvinte și expresii noi, construcții rimate și ritmate, proverbe și zicători, structuri gramaticale corecte, dezvoltându-și astfel vocabularul și limbajul, toate acestea prin intermediul minunatelor povești, atât de îndrăgite de ei.

În curriculumul pentru educație timpurie, se pune tot mai mult accentul pe astfel de activități. „Lectura rămâne una dintre cele mai intense, mai educative și mai răspândite activități. Cu cât apropierea copilului de carte se face mai devreme, cu atât mai importante și mai durabile sunt efectele ei în domeniul limbajului, al comunicării, precum și în cel al comportamentului și al socializării.” (CET 2019: 12). Astfel a fost introdus *Momentul poveștilor*, ca moment obligatoriu, de 10-15 minute pe zi, zilnic.

Am observat că preșcolarii au manifestat o plăcere deosebită pentru povești, atât cele clasice precum: *Scufița roșie*, *Capra cu trei iezi*, *Punguța cu doi bani* etc., pe care unii dintre copii le cunosc din familie, încă de la intrarea în grădiniță, dar mai ales cele moderne, de exemplu: *Omida cea flămândă*, *Micul nor*, de Eric Carle, seria cărților *Pete, motanul*, de Eric Litwin, *Elefantul Elmer*, de David McKee și multe altele. Am descoperit aceste cărți datorită Asociației OvidiuRo, o organizație caritabilă care promovează lectura și încurajează copiii defavorizați pentru a reduce absenteismul din grădinițe și școli. Odată prezentate celor mici, aceștia le-au îndrăgit atât de mult, încât le-au învățat, iar, pe parcurs, au ajuns chiar să le citească și colegilor.

În urma utilizării diverselor povești, majoritatea preșcolarilor au demonstrat, încă din grupa mică, că pot formula corect propoziții simple cu un cuvânt dat, cunoscând semnificația și utilizând cuvintele noi în diverse contexte proprii. Vocabularul copiilor s-a îmbogățit cu substantive comune și proprii, cu adjective, cu pronume, cu verbe și cu adverbe. De asemenea, copiii au dat dovadă de o exprimare mai corectă, logică și clară a ideilor.

Foarte important de subliniat este faptul că, pentru reușita activităților ce vizează dezvoltarea vocabularului preșcolarilor din grupa mică, este necesar să ținem cont de nivelul dezvoltării fizice, intelectuale și socioafective a copilului, dar și de bagajul de cunoștințe cu care copilul vine din familie, în special în ceea ce privește limbajul.

În concluzie, citind zilnic povești cu copiii, mai ales dacă sunt acestea sunt valorificate, cei mici își formează interacțiunea cu cartea, limbajul le este dezvoltat, iar vocabularul îmbogățit, totul într-o manieră captivantă, atractivă și relaxantă.

BIBLIOGRAFIE

1. Andrei, Mariana, *Introducere în literatura pentru copii*, Editura Eminescu, București, 2006
 2. Dumitrana, Magdalena, *Educarea limbajului în învățământul preșcolar*, Volumul I., Comunicarea orală, Editura Compania, București, 1999
 3. Dumitrana, Magdalena, *Copilul, familia și grădinița*, Editura Compania, București, 2000
 4. Glava, Adina, Glava, Cătălin, *Introducere în pedagogia preșcolară*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002
 5. Preda, Viorica, Dumitrana, Magdalena, *Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii și Regulamentul învățământului preșcolar*, Editura V&I Integral, București, 2000
- *** *Dicționar explicativ al limbii române*, ediția a doua, revăzută și adăugită, Editura Univers Enciclopedic, București, 2016 (DEX).
- *** *Curriculum pentru educația timpurie*, Ministerul Educației Naționale, București, 2019 (CET).

Surse Web:

- Gabriela Nenciu, Cristina Pîrvu (cofondatoare), *Asociația Cu Alte Cuvinte-Proiect Povești pentru diversitate, 2022, Ghid pedagogic cu anexe*, disponibil la adresa <https://www.cualtecuvinte.com/ro/resurse>

IMPORTANȚA JOCULUI DIDACTIC MATEMATIC ÎN GRĂDINIȚA DE COPII

Prof. inv. preșc. Pagu Roxana Nicoleta

Grădinița cu PP Codruța, Galați

Jocul este ocupația preferată a copilului. Orice copil manifestă nevoia de a se juca. Ea se explică prin tendința copilului de a cunoaște ceea ce îl înconjoară, de a-i imita pe adulți, de a se manifesta activ, de a dobândi încredere în forțele proprii. Prin joc, copiii își îmbogățesc experiențele cognitive, învață să manifeste o anumită atitudine, pozitivă sau negativă, față de ceea ce întâlnesc, își educă voința. Această bază formativă contribuie la conturarea profilului personalității copilului.

În viața copilului, grădinița este lăcașul menit să favorizeze socializarea, cunoașterea altora, dar mai ales cunoașterea de sine în raport cu alții. În grădiniță se realizează și primul contact cu un adult autorizat să-i îndrume copilului pașii, să-i trezească interesul de cunoaștere, să-i formeze priceperi și deprinderi.

În grădiniță, prin activitatea desfășurată, se urmărește educația timpurie a copilului. Aceasta se realizează potrivit ritmului individual de dezvoltare a intereselor și dorințelor copilului, sprijinindu-l astfel pentru o integrare mai ușoară și cu mai puține riscuri în viața școlară. Pregătirea multilaterală a copilului pentru munca din școală se realizează în grădiniță prin intermediul a doua forme: jocul și învățarea. Jocul reprezintă cea mai importantă cale, prin care copilul primește informații, iar învățarea este un impuls principal al dezvoltării inteligenței, servind la formarea, sistematizarea cunoștințelor pe care copiii le pot dobândi.

Jocul satisface cel mai direct nevoia de activitate a copilului. Din acest motiv cadrulul didactic îi revine sarcina de a organiza astfel jocul încât să fie cât mai eficient, conținutul și formele de organizare ale acestuia să fie cât mai bogate și variate. Astfel, este necesar ca în jocul copiilor să se introducă teme noi, care să-i pregătească în vederea adaptării la condițiile noi de învățatură.

Integrarea armonioasă a copilului în activitatea de tip școlar este condiționată de anumiți factori, printre care și jocul didactic, care ocupă un loc important în activitățile din grădiniță. Jocul didactic este o activitate cu reguli, roluri, mișcări și sarcini ce trebuie respectate. Jocul didactic

contribuie în cea mai mare măsură la verificarea, precizarea, sistematizarea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor de activitate intelectuală, la educarea memoriei, la dezvoltarea creativității, la dezvoltarea trăsăturilor pozitive de voință și caracter.

Jocul didactic este organizat și propus de educatoare cu scopul realizării unei sarcini didactice; prin acceptarea de către copil a jocului se exersează un anumit conținut, corespunzător sarcinii alese.

Activitățile matematice pot fi accesibilizate și îndrăgite de copii dacă se desfășoară în spiritul jocului, indiferent de forma de activitate pe care o îmbracă. Chiar dacă ponderea elementului de joc diferă de la o formă de activitate matematică la alta, aceasta nu trebuie să lipsească în niciun caz. Diferența dintre exercițiile matematice și jocurile cu reguli constă în principal în conceperea modului lor de desfășurare: sub forma exercițiului-joc sau a jocului-exercițiu. Jocul didactic matematic se utilizează în alte scopuri decât cele care vizează învățarea propriu-zisă. Unele servesc la consolidarea, sistematizare sau evaluarea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor copiilor, iar altele la formarea în mod special a gândirii logice.

Asimilarea cunoștințelor matematice de la cea mai fragedă vârstă are o importanță deosebită, stimulând dezvoltarea intelectuală generală a copilului și influențând pozitiv dinamica vieții sale spirituale.

Prin jocul didactic se facilitează asimilarea cunoștințelor matematice, formarea unor deprinderi de calcul matematic, realizând imbinarea armonioasă între învățare și joc.

Folosirea jocului didactic în predarea matematicii oferă numeroase avantaje pedagogice, dintre care amintim:

- constituie o tehnică atractivă de exploatare a realității, de explicare a unor noțiuni abstracte, dificil de predat pe alte căi;
- constituie o admirabilă modalitate de a-i determina pe copii să participe activ la activitate;
- dezvoltă la elevi iscusința, spiritul de observație, ingeniozitatea, inventivitatea;
- jocul didactic asigură însușirea mai rapidă, mai accesibilă și mai plăcută a unor cunoștințe cum ar fi numerația, operațiile aritmetice;

- angajează la activitate atât copiii timizi, cât și pe cei slabi și dezvoltă spiritul de cooperare, ceea ce conduce la creșterea gradului de coeziune a clasei;
- permite urmărirea progresului înregistrat de copil, permite observații prognostice privind ritmurile individuale de maturizare intelectuală și afectivă;
- observarea modului de manifestare a copilului în cadrul activităților de joc didactic matematic permite aprecierea individualizată a momentului optim de intrare la școală.

Jocul didactic matematic are un rol deosebit în amplificarea acțiunii formative a grădiniței, în primul rând prin faptul că poate fi inclus în structura activității comune, realizând astfel o continuitate între activitatea de învățare și cea de joc.

Jocul didactic matematic are o eficiență formativă crescută în situația consolidării și verificării cunoștințelor, în etapa predării procesului de învățare a unui joc nou, constituind o sarcină complexă pentru copii.

Jocul didactic matematic este un mijloc eficient de evaluare. El arată în ce măsură copiii și-au însușit cunoștințele necesare, gradul de formare a reprezentărilor matematice, a priceperilor și deprinderilor de a realiza sarcinile în succesiunea dată de educatoare, de a se integra în ritmul cerut, de a da răspunsuri corecte și prompte.

Jocul didactic matematic exercită o influență deosebită asupra dezvoltării intelectuale a copiilor, dar și asupra formării priceperilor (de grupare, comparare, ordonare a mulțimilor). El ajută la educarea spiritului de observație, la exersarea operațiilor gândirii (analiza, sinteza, comparația, clasificarea) și contribuie la dezvoltarea limbajului în general, a celui matematic în special, a imaginației și atenției voluntare. Activitățile matematice utilizează termeni dificili încă de la vârsta preșcolară; se impune abordarea acestora într-un mod cât mai simplu și mai plăcut, iar jocul didactic răspunde acestei necesități.

Având în vedere importanța jocului în această perioadă și ținând cont de opiniile specialiștilor din domeniul științelor educației, care au sesizat valențele lui informativ-formative, utilizarea acestei forme de organizare a activităților matematice reprezintă o metodă eficace de instruire a preșcolarilor, întrucât reușește să îmbine elementele distractive cu cele instructive. Prin îmbinarea dintre învățare și joc educatoarea facilitează asimilarea cunoștințelor matematice de la

cea mai fragedă vârstă, stimulează dezvoltarea intelectuală a preșcolarilor, asigură formarea unor deprinderi de calcul matematic și mai ales realizează toate aceste obiective într-un mod antrenant pentru cei mici, asigurând astfel o retenție și un feed-back mai bun.

Jocul didactic matematic este una dintre formele de organizare a activităților din grădiniță care răspund solicitării educației contemporane, de formare a unei personalități active, creatoare, îndrăznețe, de dezvoltare a tuturor proceselor psihice prin acțiunea directă, prin stimularea subiecților de a participa la propria formare.

Jocul didactic matematic este una dintre formele de joc didactic din grădiniță, care facilitează transferul cunoștințelor (termenilor, noțiunilor) matematice din planul extern în planul intern și oferă astfel educatoarei oportunitatea de a atinge mai ușor, prin implicarea activă a copiilor, obiectivele stabilite de program. Prin jocul didactic matematic, gândirea copilului este stimulată în mod sistematic să facă un efort gradat, copilul simte că ființa lui adaugă ceva în urma fiecărei activități. Astfel, copilului îi va crește interesul pentru studiul acestei discipline.

Jocurile didactice matematice previn oboseala și contribuie la însușirea noțiunilor matematice. Ele trezesc curiozitatea și dorința de a obține rezultate bune prin efort individual în rezolvarea sarcinilor. Prin jocul didactic matematic se dezvoltă o serie de calități precum: voința, spiritul de inițiativă, perspicacitatea, independența în activitate, deoarece copilul trebuie să înfrunte cu propriile forțe dificultățile întâlnite.

Jocurile didactice matematice utilizate la grupă sunt forme de învățare accesibilă, plăcută și atractivă ce corespund particularităților psihice ale acestei vârste. Ele angajează întreaga personalitate a copilului, constituind adevărate mijloace și metode de stimulare a potențialului creativ al copilului.

Matematica trebuie înfrumusețată prin diferite activități pe care le facem în sala de grupă, mereu altele, astfel încât copiii să o privească ca pe o activitate culturală, să o aprecieze pentru structura ei, indiferent de utilizările ce i se pot da.

Jocul didactic matematic contribuie la însușirea mai rapidă, mai temeinică, mai accesibilă și mai plăcută a unor cunoștințe relativ abstracte pentru această vârstă fragedă. Jocul didactic traduce conceptele matematice în relații concrete la îndemâna copilului. Jocul le trezește interesul

și îi stimulează să lucreze repede și concret, le consolidează cunoștințele matematice și mai ales deprinderile de lucru corecte și rapide.

Bibliografie:

Petrovici Constantin, Didactica activităților matematice în grădinița, Editura Polirom, București, 2014.

Antohe Georgeta, Barna Iuliana, Psihopedagogia jocului, Ediția a- II-a, Editura Fundației Universitare „Dunarea De Jos”, Galați, 2006.

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ PRIN PROIECTE EUROPENE

Prof. dr. PAHONȚU Alina Marilena

Școala Gimnazială „Ion Pillat”

În cadrul strategic al spațiului european al educației funcționează grupuri de lucru care se concentrează pe diferite teme de interes comun, printre care și școli, cu două subgrupuri referitoare la inițiativa „Căi către succesul școlar” și educația pentru durabilitatea mediului.

Din grupurile de lucru fac parte funcționari guvernamentali numiți de țările participante/state membre UE, reprezentanți ai partenerilor sociali, care sunt coordonați de Comisia Europeană. Scopul acestor grupuri este de a contribui la realizarea obiectivelor UE în domeniul educației și al formării, de a încuraja implementarea reformelor la nivel național și de a facilita schimbul de experiență și de bune practici între parteneri.

Grupul de lucru privind școlile vizează promovarea însușirii și dezvoltării competențelor de bază, încurajarea cursanților să finalizeze cursurile educaționale, implementarea educației pentru tranziția verde, creșterea motivării profesia educațională.

„Căi către succesul școlar” este o inițiativă ale căror acțiuni sunt menite să asigure succesul școlar prin promovarea învățării reciproce și a schimbului de bune practici.

La nivelul Școlii Gimnaziale „Ion Pillat” au fost implementate mai multe proiecte ce vizează astfel de schimburi de bune practici, inclusiv cu privire la aspecte legate de starea de bine din școală. Astfel, în proiectele e-Twinning și Erasmus+ de mobilitate a elevilor, care s-au derulat în ultimii ani în această unitate școlară, au fost implicați aproximativ 100 de elevi și cadre didactice.

În anul școlar 2019-2020, proiectul „Ambasadorii culturii” a implementat un program de schimb de bune practici între elevii școlii noastre și elevii din IPES Pere Fontdevila Spania. Scopul proiectului a fost de a oferi un schimb bilateral între cele două instituții, acțiune ce a contribuit la dezvoltarea competențelor cheie ale secolului XXI: creativity and innovation, critical thinking and problem solving, communication and collaboration, life and career competences, flexibility and adaptability, social and intercultural competences, design thinking. Acest proiect se va continua și în anul școlar 2024-2025, când un grup de elevi de la Școala Gimnazială „Ion Pillat” și Școala Gimnazială „Alexandru Davila” vor colabora cu elevii din Spania.

Fig. 1 Elevii Școlii Gimnaziale „Ion Pillat” în tabăra din Olanda

Un alt proiect școlar european EuropeShire – Olanda s-a bucurat de participarea elevilor din Școala Gimnazială „Ion Pillat” timp de 3 ani. Elevii români au lucrat în echipă și au legat prietenii cu copiii din Spania, Franța, Italia, Belgia, Bulgaria și Turcia, iar activitățile au fost coordonate de traineri din Slovenia, UK, Brazilia, Franța, Belgia, Portugalia, Malta, Noua Zeelandă, Republica Moldova.

Fig. 2. Elevii din Belgia, Italia, Franța, România, Turcia în EuropeShire Camp

Proiectul „Smart Student” implementat timp de 8 ani de Școala Gimnazială „Ion Pillat” și o unitate de învățământ din Turcia a contribuit la consolidarea prieteniei și colaborării dintre cele două unități școlare, pentru elevii participanți la proiect neexistând bariere de comunicare. Aceștia au desfășurat în ambele țări acțiuni în aer liber, cursuri pe diferite teme, jocuri sportive, excursii și drumeții.

Toate aceste activități au fost posibile prin implicarea comunității de părinți, ceea ce dovedește buna colaborare școală-familie-elev și confirmă faptul că Școala Gimnazială „Ion Pillat” este o școală deschisă tuturor oportunităților pentru elevii săi.

Această unitate de învățământ, prin proiectele pe care le-a desfășurat și pe care le derulează și în prezent își asigură evoluția și se adaptează pentru a-și îndeplini misiunea de a pregăti elevi pentru o lume interconectată, cu schimbări rapide la nivel economic, cultural și tehnologic.

Bibliografie:

<https://education.ec.europa.eu/ro/education-levels/higher-education/innovation-in-education> acces

25.08.2024 ora 9.54

SURSE DE INSPIRAȚIE ȘI ÎNVĂȚAREA DURABILĂ LA GRĂDINIȚĂ

Prof. învă, preșcolar Panait Petronela

Grădinița cu program normal nr. 2

Valu lui Traian, Constanța

Introducere

Educația timpurie joacă un rol esențial în dezvoltarea copiilor, stabilind fundamentele pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Grădinița nu este doar un loc unde copiii învață litere și numere, ci și un spațiu în care sunt cultivate abilități socio-emoționale și atitudini pozitive față de învățare. În acest context, sursele de inspirație și abordările de învățare durabilă sunt cruciale pentru a stimula interesul și curiozitatea copiilor.

Surse de inspirație

Sursele de inspirație pentru activitățile din grădiniță sunt diverse și pot fi adaptate pentru a corespunde nevoilor și intereselor copiilor.

1. Natura și Mediul Înconjurător:

- Observarea schimbărilor sezoniere, studierea plantelor și animalelor.
- Activități de grădinarit și reciclare pentru a învăța despre responsabilitatea ecologică.

2. Literatura pentru Copii:

- Poveștile și cărțile ilustrate pot stimula imaginația și creativitatea.
- Lectura interactivă și dramatizarea poveștilor.

3. Arte și Meșteșuguri:

- Activități de desen, pictură, modelare cu lut sau plasticină.
- Proiecte de artă inspirate de opere de artă cunoscute sau de creații proprii.

4. Jocuri și Activități Ludice:

- Jocuri educative care dezvoltă abilități cognitive, motorii și sociale.
- Jocuri de rol și activități dramatice care permit copiilor să exploreze diferite scenarii și perspective.

5. Tehnologia:

- Utilizarea aplicațiilor educative și a resurselor digitale pentru a susține învățarea.
- Activități interactive pe tablete sau calculatoare care completează învățarea tradițională.

Învățarea durabilă

Învățarea durabilă la grădiniță se referă la adoptarea unor practici educative care nu doar că facilitează învățarea imediată, ci și contribuie la dezvoltarea unor competențe care vor fi utile pe tot parcursul vieții.

1. Dezvoltarea Gândirii Critice și a Rezolvării Problemelor:

- Încurajarea copiilor să-și pună întrebări și să găsească soluții la probleme simple.
- Activități care implică explorare și descoperire.

2. Promovarea Colaborării și Comunicării:

- Jocuri de echipă și proiecte comune care dezvoltă abilități de cooperare.
- Învățarea prin dialog și schimb de idei.

3. Educația pentru Sustenabilitate:

- Activități care încurajează respectul pentru mediu și utilizarea responsabilă a resurselor.
- Proiecte de reciclare și reutilizare a materialelor.

4. Dezvoltarea Abilităților Socio-Emoționale:

- Exerciții de recunoaștere și gestionare a emoțiilor.
- Activități care promovează empatia și respectul față de ceilalți.

5. Abordarea Holistică a Învățării:

- Integrarea diferitelor domenii de învățare (cognitive, fizice, emoționale) într-o manieră echilibrată.
- Crearea unui mediu de învățare stimulatив și sigur.

Concluzie

Implementarea unor surse de inspirație diverse și a unor metode de învățare durabilă în grădiniță contribuie la dezvoltarea integrală a copiilor. Prin explorare, creativitate și colaborare, copiii își formează abilități și atitudini care vor fi esențiale pentru succesul lor viitor. Educația timpurie de calitate, bazată pe principii de sustenabilitate și inovație, este fundamentul unei societăți educate și responsabile.

Bibliografie

1. Literatură despre educația timpurie și dezvoltarea copilului:

- Berk, L. E. (2012). *Development Through the Lifespan* (6th ed.). Pearson Education.
 - Papalia, D. E., & Feldman, R. D. (2011). *A Child's World: Infancy Through Adolescence* (12th ed.). McGraw-Hill Education.
- 2. Surse de inspirație pentru activitățile din grădiniță:**
- Edwards, C. P., Gandini, L., & Forman, G. (1998). *The Hundred Languages of Children: The Reggio Emilia Approach--Advanced Reflections*. Ablex Publishing.
 - NAEYC. (2009). *Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs Serving Children from Birth through Age 8*. National Association for the Education of Young Children.
- 3. Învățarea durabilă și educația pentru sustenabilitate:**
- Davis, J. M. (2010). *Young Children and the Environment: Early Education for Sustainability*. Cambridge University Press.
 - Siraj-Blatchford, J., Smith, K. C., & Pramling Samuelsson, I. (2010). *Education for Sustainable Development in the Early Years*. OMEP.
- 4. Utilizarea tehnologiei în educația timpurie:**
- Donohue, C. (Ed.). (2015). *Technology and Digital Media in the Early Years: Tools for Teaching and Learning*. Routledge.
 - Plowman, L., & McPake, J. (2013). *Improving Pre-school Education with Digital Technologies*. Teaching, Learning & Computing.
- 5. Dezvoltarea abilităților socio-emoționale:**
- Denham, S. A., & Burton, R. (2003). *Social and Emotional Prevention and Intervention Programming for Preschoolers*. Kluwer Academic/Plenum Publishers.
 - Webster-Stratton, C. (1999). *How to Promote Children's Social and Emotional Competence*. Paul Chapman Publishing.
- 6. Articole și resurse online:**
- NAEYC (National Association for the Education of Young Children). (n.d.). Various articles on early childhood education practices. Retrieved from www.naeyc.org
 - UNESCO. (2017). *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org>

EDUCAȚIA S. T. E. A. M ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. învăț. preșcolar Panait Petronela

Grădinița cu program normal nr. 2

Valu lui Traian, Constanța

Introducere

Educația STEAM, care integrează Știința, Tehnologia, Ingineria, Artele și Matematica, reprezintă o abordare interdisciplinară a învățării, menită să dezvolte abilități esențiale pentru secolul XXI. Implementarea educației STEAM în grădiniță oferă copiilor oportunitatea de a explora și de a înțelege lumea înconjurătoare într-un mod holistic și interactiv.

Importanța educației STEAM la vârsta preșcolară

1. Dezvoltarea Gândirii Critice și a Rezolvării Problemelor:

- Copiii sunt încurajați să își pună întrebări, să experimenteze și să găsească soluții la probleme reale, ceea ce contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor.

2. Stimularea Creativității și a Imaginației:

- Activitățile STEAM încurajează copiii să gândească creativ și să-și folosească imaginația pentru a crea și a inova.

3. Promovarea Colaborării și a Muncii în Echipa:

- Proiectele STEAM necesită adesea colaborare, încurajând copiii să lucreze împreună, să comunice eficient și să își împărtășească ideile.

4. Învățarea Prin Explorare și Experimentare:

- Educația STEAM se bazează pe învățarea practică, hands-on, care este extrem de eficientă la vârsta preșcolară.

Implementarea Educației STEAM în Grădiniță

1. Activități Științifice:

- Experimente simple, cum ar fi observarea creșterii plantelor, studiul diferitelor materiale și proprietățile acestora sau explorarea fenomenelor naturale (ploaia, vântul).
- Învățarea despre corpul uman prin activități care implică simțurile și mișcarea.

2. Tehnologie și Inginerie:

- Utilizarea jucăriilor de construcție și a blocurilor pentru a crea structuri și a înțelege concepte de bază în inginerie.
- Activități cu roboți și jucării programabile care introduc concepte de bază în codificare și tehnologie.

3. Artă:

- Integrarea artei în proiectele STEAM pentru a stimula creativitatea și a încuraja expresia artistică.
- Activități care combină știința și arta, cum ar fi pictura cu magneți sau crearea de modele din materiale naturale.

4. Matematică:

- Jocuri și activități care încurajează recunoașterea formelor, numărarea, sortarea și clasificarea.
- Proiecte care implică măsurători, compararea dimensiunilor și explorarea tiparelor.

Exemple de Proiecte STEAM

1. Construcția unui Pod:

- Copiii folosesc materiale variate (paie, scobitori, plastilină) pentru a construi un pod, învățând despre stabilitate și structuri.
- Discutarea diferitelor tipuri de poduri și a modului în care sunt construite.

2. Grădina Verticală:

- Crearea unei grădini verticale folosind sticle de plastic reciclate.
- Observarea și documentarea creșterii plantelor, discutarea despre importanța apei și a luminii solare.

3. Jocuri cu Lumini și Umbre:

- Utilizarea lanternelor și a obiectelor pentru a crea umbre și a explora cum se schimbă formele și dimensiunile.
- Înțelegerea conceptelor de lumină și întuneric.

Beneficiile pe Termen Lung ale Educației STEAM

1. Dezvoltarea unei Mentalități de Explorare:

- Copiii care sunt expuși la educația STEAM dezvoltă o curiozitate naturală și dorința de a explora și de a înțelege lumea din jurul lor.
- 2. Abilități Transferabile:**
- Abilitățile dezvoltate prin educația STEAM, cum ar fi gândirea critică, colaborarea și creativitatea, sunt transferabile și valoroase pe tot parcursul vieții.
- 3. Îmbunătățirea Performanțelor Academice:**
- Studiile au arătat că copiii care participă la programe STEAM performează mai bine în matematică și științe pe termen lung.

Concluzie

Implementarea educației STEAM în grădiniță nu doar că îmbogățește experiențele de învățare ale copiilor, dar le oferă și abilități esențiale pentru succesul viitor. Prin promovarea unei abordări integrative și interactive a învățării, educația STEAM contribuie la formarea unor indivizi creativi, critici și colaborativi.

Bibliografie

- 1. Literatură despre educația STEAM și dezvoltarea copilului:**
- Yakman, G. (2008). *STEAM Education: An Overview of Creating a Model of Integrative Education*. Pupiluri Press.
 - Bequette, J. W., & Bequette, M. B. (2012). *A Place for Art and Design Education in the STEM Conversation*. Art Education.
- 2. Resurse pentru activități STEAM în grădiniță:**
- Simon, R. (2014). *The Everything STEM Handbook: Help Your Child Learn and Succeed in the Fields of Science, Technology, Engineering, and Math*. Adams Media.
 - Moomaw, S. (2013). *Teaching STEM in the Early Years: Activities for Integrating Science, Technology, Engineering, and Mathematics*. Redleaf Press.
- 3. Articole și resurse online:**
- NAEYC (National Association for the Education of Young Children). (n.d.). *Integrating STEM into the Early Childhood Classroom*. Retrieved from www.naeyc.org
 - STEAM Education. (n.d.). *Resources and Activities for Early Childhood STEAM*. Retrieved from www.steamedu.com

STIMULAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR ÎN CADRUL ORELOR DE LITERATURĂ PRIN METODE ȘI TEHNICI DE GRUP

Camelia-Luoana Păr

Școala Gimnazială Nr. 3 Suceava

Creativitatea este un fenomen complex, cu multiple fațete, ale cărui trăsături definitorii sunt productivitatea, utilitatea, eficiența, valoarea, ingeniozitatea, noutatea, originalitatea (M. Roco, 2004). Ana Stoica–Constantin definește creativitatea ca fiind „un fenomen complex, unitar și dinamic care angajează întreaga personalitate umană, implicând structura bio-psiho-socială și culturală a personalității (recunoscută ca potențial creativ) și anumiți factori externi pentru a realiza cea mai înaltă formă de manifestare a comportamentului uman (creativitatea actualizată, manifestă) finalizată prin producerea noului cu valoare socială, fie el concret sau abstract” (Ana Stoica–Constantin, 2004, p. 18).

În procesul de valorificare a potențialului creator al elevilor, rolul principal revine profesorului. El este cel care oferă stimuli, ocazii favorabile, sugestii, creează o atmosferă dinamică, favorabilă căutărilor. Profesorul creativ aplică strategii menite să cultive flexibilitatea intelectuală a elevilor (schimbarea perspectivelor, stabilirea de noi conexiuni, identificarea utilizărilor neobișnuite ale obiectelor, descoperirea ineditului în familiar, folosirea semnificațiilor vechi în contexte noi), le oferă acestora posibilitatea desprinderii de datul existent, le dezvoltă o conștiință a alternativelor, plauzibile și acceptabile.

Metodele interactive de grup au un rol important în educarea creativității elevilor, contribuind la crearea unui climat stimulat, de încredere și siguranță, la depășirea blocajelor emoționale, dezvoltând empatia și stimulând relațiile interpersonale de comunicare. Au un rol formativ deosebit, creând contexte favorabile dezvoltării capacității de a investiga, de a căuta și a descoperi soluții adecvate de rezolvare a problemelor. Facilitează formarea abilităților și deprinderilor specifice gândirii divergente, laterale și analogice.

Brainstormingul

Etimologic, termenul provine din cuvintele englezești *brain* = creier și *storm* = furtună. Tradus astfel, *brainstorming* înseamnă *furtună în creier*, *efervescenta creierului*, *asalt de idei*, *stare de intensă activitate imaginativă*. Cu un rol important în dezvoltarea creativității, această metodă constă în emiterea spontană de idei în vederea soluționării unei probleme într-o atmosferă dinamică, stimulat, lipsită de critică.

Reguli:

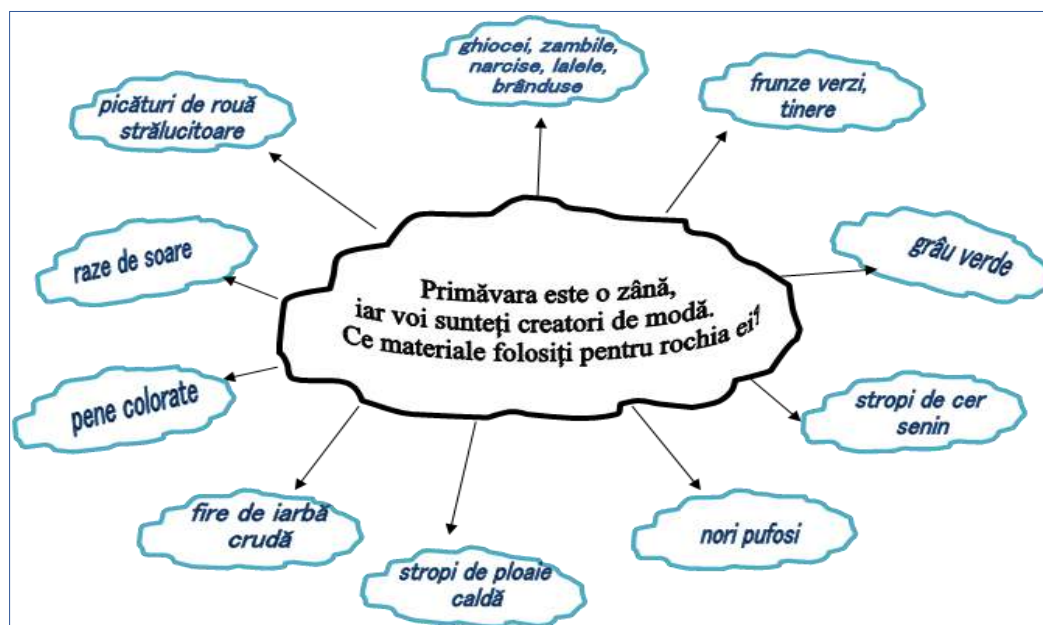
- interzicerea aprecierilor critice (în timpul ședinței sunt interzise observațiile negative, exprimarea mirării, a îndoielii, toate acestea îngrădind libera manifestare a imaginației creatoare);

- spontaneitate, libertate deplină a imaginației (sunt admise idei extravagante, neverosimile, imposibile);
- cantitatea contează (este un principiu al *brainstormingului* – *cantitatea generează calitate* – Osborne, 1959);
- admiterea construcțiilor de idei pe idei, încurajarea analogiilor, combinațiilor, asociațiilor neobișnuite.

Avantaje:

- stimulează creativitatea de grup;
- crește productivitatea creativității individuale;
- contribuie la înlăturarea blocajelor emoționale;
- stimulează dezvoltarea abilităților sociale;
- contribuie la crearea unui climat educativ provocativ, favorabil căutărilor.

Aplicație - clasa a III- a – „Oaspeții primăverii”, Vasile Alecsandri– brainstorming colectiv

Tehnica 6 / 3 / 5 (Brainwriting)

Este o altă metodă ce stimulează creativitatea de grup, bazată pe construcția de „idei pe idei”. Se deosebește de brainstorming prin faptul că se realizează în scris.

Metoda presupune:

- ⇒ 6 membri în grupul de lucru;
- ⇒ 3 soluții propuse de fiecare membru al grupului;
- ⇒ 5 minute de rezolvare a sarcinilor pentru fiecare participant la activitate.

Etapele metodei:

- ⇒ formarea grupurilor de câte 6 membri;
- ⇒ formularea problemei și a sarcinii de lucru;

- ⇒ desfășurarea propriu – zisă a activității, îmbinându-se lucrul individual cu cel de grup;
- ⇒ analiza rezultatelor.

Avantaje:

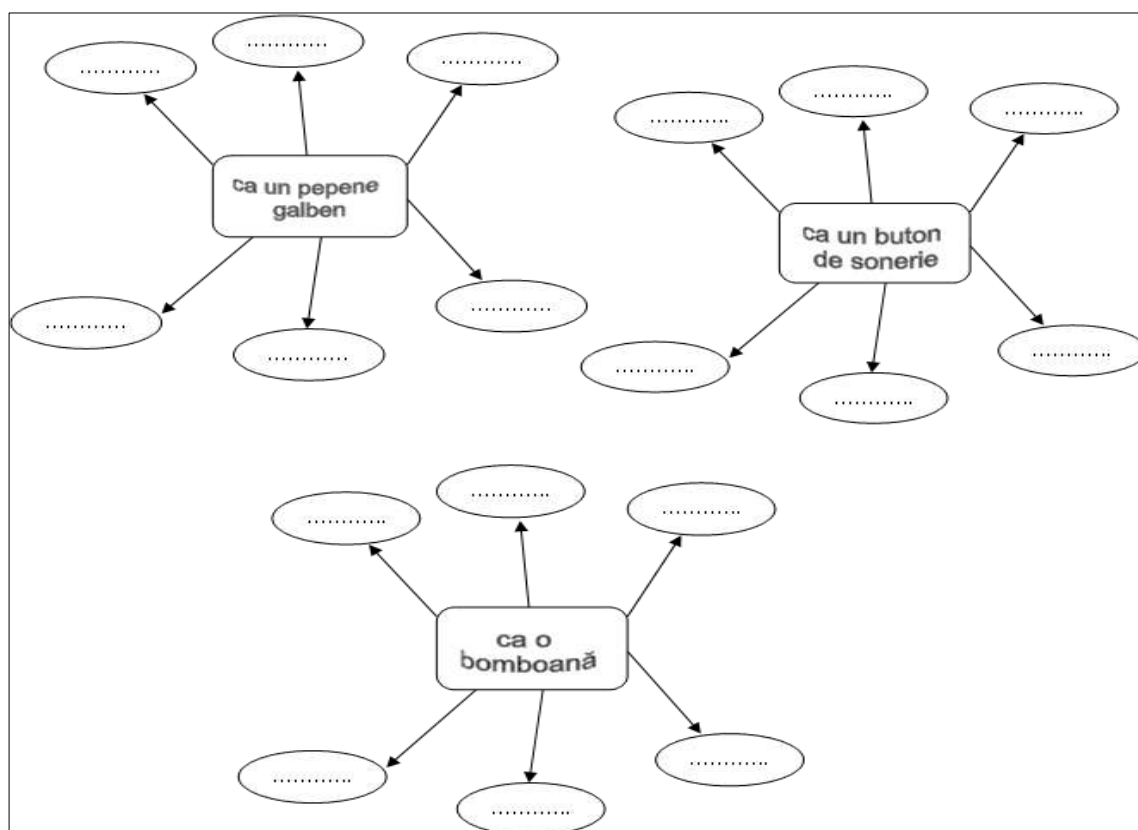
- ⇒ creează un climat favorabil exprimării, depășirii blocajelor emoționale;
- ⇒ realizează o îmbinare armonioasă între competiție și colaborare: încurajează solidaritatea în cadrul grupului, dar și competiția între grupuri;
- ⇒ are un accentuat caracter formativ: dezvoltă independența, flexibilitatea, abilitățile transformatoriale, formează deprinderea de a valorifica într-o manieră creativă soluțiile celorlalți.

Limite:

- ⇒ pentru unii membri ai grupului pot apărea „timpuri morți” atunci când fișa se află la unul dintre participanți;
- ⇒ există riscul apariției unui blocaj al ideilor;
- ⇒ nu se respectă principiul tratării diferențiate, unii elevi având nevoie de un timp de gândire mai îndelungat pentru rezolvarea creativă a sarcinilor.

Aplicație: „Vine, vine primăvara!” de Octav Pancu Iași - Jocul comparațiilor hazlii

Se formează grupuri de câte 6 elevi. Fiecare elev trebuie să completeze primul termen pentru fiecare dintre comparațiile propuse (în total 3 comparații în maxim 5 minute). Fișa este primită de primul copil din grup care, după completare, o transmite colegului din dreapta. Acesta o completează și o transmite următorului coleg până când fișa ajunge la copilul de la care a pornit.

Explozia stelară

Explozia stelară (engl. *starbursting* ⇒ *star* = stea, *burst* = a exploda) este una dintre cele mai eficiente metode de stimulare a creativității individuale și de grup. Prin efectul său formativ, prin atmosfera stimulativă, incitantă, favorabilă căutărilor pe care o creează, *explozia stelară* se aseamănă cu *brainstormingul*, putând fi folosită cu maximă eficiență la orice disciplină de învățământ.

Etape:

- stabilirea temei, problemei de rezolvat;
- scrierea / desenarea ideii centrale pe steaua mare;
- scrierea pe cele cinci stelute a unor întrebări stimulative de tipul: *Cine?*, *Ce?*, *Unde?*”, „*Când?*, *Cum?*, *De ce?* etc.;
- alegerea de către cinci elevi din clasă a unei stelute;
- formarea celor 5 grupuri (elevul care a ales întrebarea își alege alți 3 / 4 / 5 colegi care să facă parte din echipa sa);
- lucrul în cadrul grupului (elevii din grup cooperează în formularea întrebărilor); perioada de timp destinată formulării întrebărilor este stabilită de la început în funcție de complexitatea temei de rezolvat și de specificul grupului;
- comunicarea, în fața clasei (lângă steaua mare), a întrebărilor formulate după expirarea timpului de lucru; comunicarea se poate realiza fie de către un reprezentant (purtător de cuvânt) al fiecărui grup, fie individual, de fiecare membru al grupului;
- formularea altor întrebări de către elevii care aparțin celorlalte grupuri;
- concluziile finale ale învățătorului.

Metodele interactive de grup imprimă activității de învățare un pronunțat caracter formativ. Contribuie la crearea unui climat educativ provocativ, favorabil căutărilor, exprimării de sine, depășirii blocajelor emoționale. Permite întărirea coeziunii grupului, stimulează dezvoltarea abilităților sociale, înlesnesc comunicarea, interacțiunea, confruntarea de idei. Valorifică potențialul creativ, originalitatea și dezvoltă flexibilitatea gândirii. Oferă posibilitatea evitării șablonismului, a rutinei didactice.

Bibliografie

- Breaz, Mircea, „Literatura pentru copii. Repere teoretice și metodologice”, Ed. ASCR, Cluj–Napoca, 2011
- Stoica, Ana, „Creativitatea elevilor: posibilități de cunoaștere și educare”, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1983
- Stoica–Constantin, Ana, „Creativitatea pentru studenți și profesori”, Ed. Institutul European, Iași, 2004
- Roco, Mihaela, „Creativitate și inteligență emoțională”, Ed. Polirom, Iași, 2004

OPTIMIZAREA PREGĂTIRII FIZICE A ELEVILOR DIN CLASELE GIMNAZIALE PRIN TRX

Ioan Pascu, Școala Gimnazială Secusigiu, jud. Arad

În educația fizică și sport, îmbunătățirea calităților motrice, cum ar fi forța și rezistența, este esențială pentru dezvoltarea unor sportivi competitivi. Acest studiu își propune să investigheze impactul antrenamentelor cu TRX asupra acestor calități la elevii din clasele VI-VIII. În cadrul cercetării, am folosit metode diverse pentru a evalua eficiența antrenamentului și a demonstra legătura dintre variabilele independente (exercițiile TRX) și variabilele dependente (rezultatele probelor de control).

Variabilele experimentale pe care le-am utilizat în acest studiu sunt:

- a. *Variabile independente:* vor fi reprezentate de: mijloacele și metodele utilizate pentru îmbunătățirea anumitor calități și/ sau deprinderi motrice, în speță la noi vor fi reprezentate de exercițiile de antrenament aplicate în experiment utilizând sistemul TRX;
- b. *Variabile dependente:* vor consta în: rezultatele obținute la cele cinci probe de control în urma efectuării măsurătorilor pentru evaluarea forței diferitelor segmente.

În vederea realizării acestei cercetări am organizat și desfășurat unele investigații științifice-experimentale, parcurgând următoarele etape:

- *metoda studiului bibliografiei de specialitate* (Galea, Ardelean, Istvan, 2010)

Studiul bibliografiei de specialitate sau documentarea este activitatea de căutare, culegere, sortare și verificare a informațiilor dintr-o carte, dintr-un mediu sau dintr-o bază de date, în domeniul educației fizice și sportului pe care am utilizat-o.

Scopul documentării este de a ne reda imaginea cât mai veridică a realității, stării sau nivelului unui proces, unui fenomen sau unui domeniu la un moment dat, considerând o anumită perioadă de timp, iar instrumentul prin care am realizat documentarea este **cercetarea bibliografică**.

- *metoda observației;*

Observarea sistemică a sprijinit permanent cunoașterea rezultatelor în fiecare etapă, și am folosit-o în întreaga cercetare. Ea constă în urmărirea intenționată și înregistrarea exactă, sistemică a diferitelor manifestări la grupa experimentală și cea de control, în scopul comparării comportamentului și a reacțiilor elevilor precum și a condițiilor psihopedagogice în care s-au aplicat metodele de verificare și evaluare.

- *metoda conversației;*

Conversația constă într-o discuție între cercetător și subiectul investigat, care presupune o relație directă între dascăl și elev, sinceritatea deplină a elevului și evitarea răspunsurilor incomplete precum și abilitatea dascălului de a obține motivarea subiecților.

- *metoda testelor/ măsurătorilor*

Testele/măsurătorile le-am folosit pentru a măsura cât mai exact volumul și calitatea, priceperilor și deprinderilor elevilor. Testul reprezintă un instrument de cercetare alcătuit dintr-un ansamblu de itemi, care vizează cunoașterea fondului informativ și formativ dobândit de subiecții investigați.

- *metoda experimentală;*

Experimentul psihopedagogic este metoda de investigație cea mai sigură și precisă, în care, spre deosebire de observație, dascălul, cercetând, poate interveni efectiv, provocând intenționat anumite fenomene educaționale, sesizând mai bine relațiile dintre variabilele experimentale.

Scopul experimentului este de a confirma sau infirma ipoteza cercetării și de a sugera alte întrebări sau ipoteze.

- *metoda statistico -matematică;*

Statistica este un instrument de cunoaștere științifică, un mod de gândire complex și dificil de asimilat, deoarece cere experiență, fler, o cunoaștere aprofundată a multor subdomenii – cele mai multe aparținând matematicii – precum și o anumită etică profesională, având ca scop studiul unei mulțimi de observații efectuate asupra unei mulțimi de obiecte de aceeași natură, denumite unități statistice și care prezintă caracteristici variabile (numite simplu variabile) susceptibile de a fi clasate, ordonate sau măsurate

- *metoda reprezentării grafice.*

Utilizarea **graficelor statistice** s-a poziționat ferm în rândul mijloacelor de generalizare și metodelor de cercetare științifică, astfel încât știința modernă nu poate fi imaginată fără utilizarea acestora. Este deosebit de important rolul acestei metode în studiile statistice, în care se studiază interrelații complexe, tendințe, modele și legități ale fenomenelor social economice în timp și spațiu. Graficele precum și cu tabele statistice, reprezintă unul din mijloacele de o importanță majoră în vederea prezentării și analizei datelor statistice, deoarece reprezentarea vizuală asigură o asimilare și înțelegere rapidă a informației.

Parametrii statistici calculați în această lucrare au fost:

- Media aritmedica (M)
- Abaterea standard (S)
- Coeficientul de variabilitate (CV%)

În realizarea studiului au fost cuprinși un număr de 15 copii din clasele VI-VIII, elevi care alcătuiesc echipa școlii, în perioada martie - mai 2024.

Descrierea eșantionului de lucru în funcție de clase, sex, în tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1. Reprezintă distribuția elevilor pe clase, sex și vârstă

Clasa	Total elevi pe clasă	Băieți	11 Ani	12 Ani	13 Ani	14 Ani	15 Ani
VI	4	4	2	2	—	—	—
VII	6	6	—	2	4	—	—
VIII	5	5	—	—	1	3	1
TOTAL	15	15	2	4	5	3	1

Pentru a putea obține câteva date semnificative asupra fenomenului studiat am utilizat un sistem de metode a căror rezultate au fost analizate calitativ.

Metoda de bază utilizată alături de demonstrație are în vedere în principal exercițiul fizic care utilizează sistemul TRX adaptat în activități specifice realizate individual, frontal sau în grup, activități împărțite în funcție de obiectivele urmărite în lucrarea noastră.

Pentru asigurarea condițiilor în vederea studierii nivelului de îmbunătățire a motricității elevilor din echipa școlii prin metoda TRX, li s-a oferit acestora o motivație. Li s-a explicat faptul că în cadrul unor activități școlare și nu numai, desfășurate în echipă au loc unele acțiuni, probe sub forma de joc, de încercare sau competiții școlare pentru a vedea în ce măsură reușește fiecare elev să contribuie la succesul acestora. În funcție de rezultate, activitatea se va continua cu exerciții specifice care folosesc aceeași metodă în sprijinul celor cu performanțe mai slabe.

În scopul cunoașterii nivelului de dezvoltare a calității motrice forța a elevilor din echipa de fotbal a școlii au fost utilizate probe cu scop diagnostic.

Probele de control au avut ca perioadă de aplicare lunile martie- aprilie - mai 2024.

Examinarea lotului de studiu a constat în aplicarea a trei probe dintre care una conține 18 itemi și au vizat diferite aspecte ale dezvoltării principalelor grupe musculare.

În cadrul experimentului am aplicat un sistem de pregătire a elevilor folosind echipamentul TRX, în timpul orelor de educație fizică și sport dar și în cadrul orelor alocate în curicullă orelor de ansamblu sportiv, pentru a spori efectul și eficiența programului. Prezint mai jos o parte dintre exercițiile folosite în procesul de pregătire al elevilor cu sistemul TRX.

Cele cinci exerciții prezentate mai jos au reprezentat și probele de control a grupului de subiecți la cele două testări: inițială și finală, pentru a vedea care sunt diferențele și eficiența programului de pregătire aplicat.

Flotări

Brațele ținute la distanță egală de corp, se îndoaie coatele până se ajunge în unghi drept. Se menține câteva secunde și se revine în poziție inițială. Acest exercițiu este foarte bun pentru dezvoltarea mușchilor pectorali, biceps și triceps.

Tracțiuni la TRX

Se lasă corpul puțin pe spate, brațele întinse înainte, se trage de TRX până când se ajunge cu coatele îndoite la 90 de grade. Acest exercițiu este indicat pentru dezvoltarea mușchilor spatelui și a deltoizilor.

Abdomen

În poziție de flotare, palmele sunt la nivelul umerilor și picioarele prinse în TRX, se trag ambii genunchi la piept și se revine în poziția inițială. Acest exercițiu vizează dezvoltarea forței și a rezistenței zonei lombare și a mușchilor abdominali.

Genuflexiune pe un picior

Brațele se țin drepte, toată greutatea se lasă pe un picior, se stă puțin lăsat pe spate și se execută o genuflexiune ducând piciorul din aer spre înainte. Acest exercițiu este indicat pentru dezvoltarea forței și masei musculare a coapsei.

Fandare pe un picior

Toată greutatea se lasă pe un picior, brațele sunt întinse către înainte. Se execută o fandare, lăsând piciorul din aer să plece încrucișat în spate, brațele rămânând întinse. Acest exercițiu este indicat pentru dezvoltarea forței și a masei musculare a întregii coapse.

Fig. 6. Exemplificarea unor exerciții folosind sistemul TRX, cu o parte din subiecții studiului.

Așa cum am precizat, la începutul studiului am efectuat o testare inițială (TI), după care am început perioada de pregătire cu subiecții studiului, în timpul orelor de educație fizică și sport sau la orele de ansamblu sportiv, astfel încât să existe un minim de două intervenții pe

săptămână. La finalul programului de pregătire propus, am efectuat testarea finală (TF), pe aceeași subiecți cu aceleași probe de control.

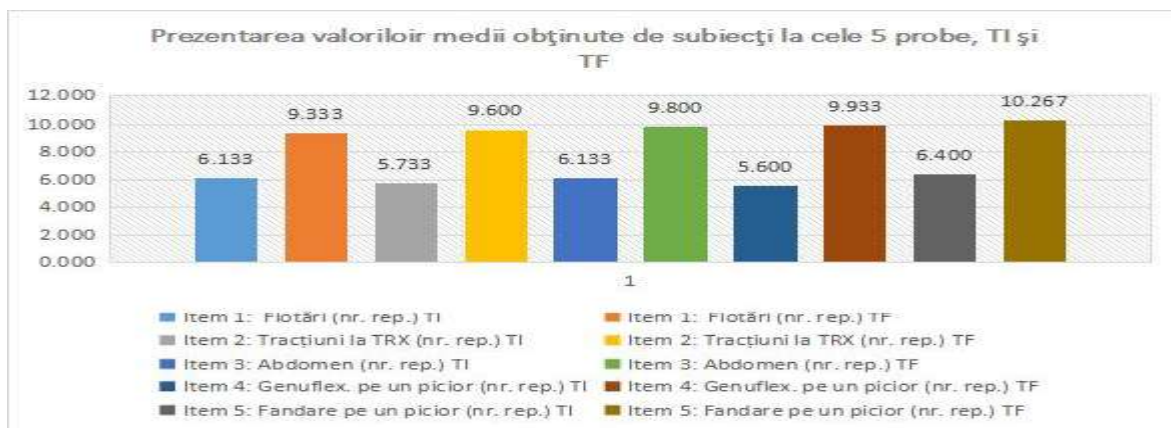
Nr.crt	Subiecții	Item 1: Flotări (nr. rep.)		Item 2: Tracțiuni la TRX (nr. rep.)		Item 3: Abdomen (nr. rep.)		Item 4: Genuflex. pe un picior (nr. rep.)		Item 5: Fandare pe un picior (nr. rep.)	
		TI	TF	TI	TF	TI	TF	TI	TF	TI	TF
1	K.D.	7	11	6	12	6	11	6	12	6	12
2	K.M.	8	12	8	12	8	12	6	12	8	12
3	M.M.	6	9	4	9	7	10	5	10	5	10
4	M.I.	5	8	5	9	5	9	6	10	5	10
5	A.M.	8	11	6	11	6	12	7	13	8	13
6	D.F.	4	7	5	8	5	8	5	9	5	8
7	N.F.	4	8	4	7	4	7	4	7	5	9
8	S.M.	10	12	9	11	10	13	10	12	10	12
9	R.C.	4	7	3	8	4	9	3	6	3	7
10	S.A.	4	8	5	8	4	8	3	8	5	8
11	G.V.	10	12	8	13	10	13	8	13	10	13
12	K.C.	7	11	8	11	8	11	6	10	8	12
13	L.M.	6	8	7	10	6	9	6	10	8	11
14	C.I.	5	9	5	8	5	8	5	9	6	9
15	M.E.	4	7	3	7	4	7	4	8	4	8
	M	6,133	9,333	5,733	9,600	6,133	9,800	5,600	9,933	6,400	10,267
	S	2,134	1,952	1,907	1,957	2,066	2,077	1,844	2,154	2,131	2,017
	CV%	34,787	20,912	33,268	20,382	33,678	21,195	32,927	21,681	33,303	19,642

După numărul de repetări efectuate de subiecții din lotul de studiu, situația inițială și cea finală se prezintă conform datelor din tabelul nr. 2:

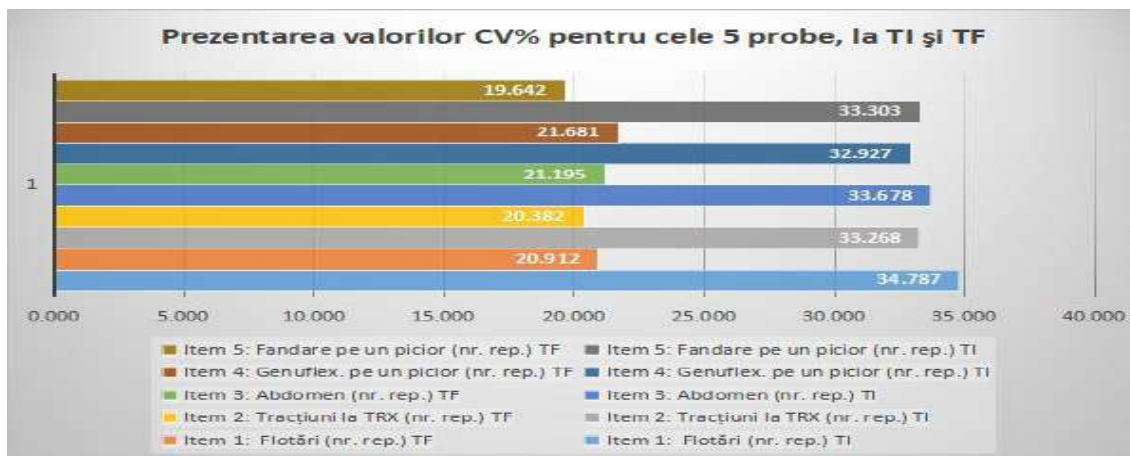
Tabel nr.2. Prezentarea rezultatelor obținute de subiecți la probele de control pentru TI și TF.

Raportându-ne la datele cuprinse în *tabelul nr.2* observăm că la testarea inițială rezultatele obținute de toți cei 15 subiecți din lotul de studiu, indiferent de categoria lor de vârstă, sunt destul de slabe, aspect datorat în principal faptului că niciunul dintre ei nu a fost familiarizat și nu a folosit niciodată acest sistem de acționare TRX în antrenamente și totodată trebuie luat în seamă și faptul că lotul de studio este profund neomogen, atât datorită vârstei cât și datorită calităților fizice, factorilor psihopedagogici care le influențează parcursul școlar. În urma aplicării cercetării experimentale se observă din variabilele obținute o îmbunătățire a parametrilor urmăriți, doar doi subiecți (din cei 15 elevi, 13 se afla în progres și doar 2 subiecți, M.E și R.C se afla în stagnare) prezintă încă o slabă evoluție aproape la toate probele evaluării finale. Aceasta se datorează faptului că faptului unul dintre ei R.C a suferit o accidentare și este în perioada de recuperare, iar celălalt subiect își concentrează greu atenția, de cele mai multe ori participând superficial la desfășurarea antrenamentelor.

După numărul de repetări efectuate de către subiecții din lotul de studiu în urma aplicării exercițiilor practice, rezultatele finale sunt comparate cu cele inițiale la fiecare item al probei de testare și consemnate în graficele următoare:

Graficul nr.1. Mediile rezultatelor TI și TF obținute de către subiecți la cele 5 probe.

Graficul nr.2. Valorile CV% la TI și TF, obținute de către subiecți la cele 5 probe.

Din graficul de mai sus se poate observa cum valorile coeficientului de variabilitate, deși sunt destul de mari la testarea inițială (având valori cuprinse între 34,78% și 32,92) ceea ce indică o omogenitate foarte slabă a grupului, poate și datorită faptului că sportivii lucrează pentru prima dată cu acest sistem de antrenament, totuși după perioada de pregătire, acest coeficient se reduce considerabil (obținând valori de 19,64% - 21,68%), fapt ce indică aspectul că grupul se omogenizează simțitor în urma programului de antrenament aplicat.

Pregătirea elevilor din echipa școlii, pentru atingerea unor performanță constituie mereu o provocare pentru profesorii antrenori. Principala preocupare se referă la asigurarea unui nivel optim de dezvoltare a calităților motrice, care ulterior vor constitui un substrat fizic necesar însușirii tehnicii procedeeleor de fotbal și în consecință studiul nostru oferind puncte de referință pentru planificarea obiectivă a dezvoltării forței și puterii musculare.

Rezultatele bune obținute la antrenamentul fizic au fost cu succes transferate pe teren. Se observă o relație de interdependență între forță, rezistență și lucrul mecanic, acestea influențându-se reciproc.

La analiza comparativă a următorilor parametri: forță, rezistență, lucrul mecanic, există diferențe intens semnificative pe parcursul celor trei luni de studiu (martie-aprilie-mai), demonstrând eficacitatea antrenamentului cu acest aparat-sistem TRX; - exercițiile cu TRX, stimulează efectul de recrutare și duce la creșterea masei musculare. Recomandăm folosirea acesteia la începutul perioadei de pregătire pentru efectuarea antrenamentului specific de forță, având în vedere creșterea masei musculare, a forței și rezistenței, iar spre finalul perioadei să se efectueze un număr mai mare de repetări, cu opunerea greutății propriului corp, pentru a angrena un număr cât mai mare din fibrele musculare dezvoltate anterior. Doar în cazul a doi elevi li s-a recomandat să se concentreze mai mult asupra exercițiilor de simulare a rezistenței, și să facă mai puțin antrenament nespecific, pentru îmbunătățirea forței, pentru a nu crește masa musculară în mod exagerat, mai ales că sportivii puternici sunt și rapizi, cele două componente ale puterii fiind forța musculară și viteza de mișcare. Ambele având roluri la fel de importante; - sportivii mai puternici nu vor fi în mod obligatoriu și mai rapizi, doar dacă vor aplica forța lor la o frecvență mare.

Aceste rezultate pot fi folosite ca și recomandări practice în procesul de pregătire a elevilor din echipa școlii.

Rezultatele studiului meu confirmă că îmbunătățirea programelor operaționale de dezvoltare a forței și rezistenței elevilor-fotbaliști dinamizează pregătirea sportivă, în concordanță cu tendințele actuale ale fotbalului, în care forța și rezistența sunt factori determinanți. Optimizarea antrenamentelor de îmbunătățire a forței și rezistenței constituie o

condiție necesară oricărui elev al echipei școlii care dorește să-și îmbunătățească performanțelor sportive.

Pregătirea fizică are pondere diferită de la o ramură de sport la alta și, de asemenea, un caracter diferențiat. De pildă, pregătirea fizică a fotbaliștilor este net superioară, sub anumite aspecte, celor necesare gimnaștilor sau sprinterilor pe 100 m și 200 m plat. Importanța pregătirii fizice a elevilor componenți ai echipei școlii se reflectă în influența pe care o exercită asupra tehnicii și tacticii, pregătirea fizică constituind baza pe care trebuie să se sprijine acești doi factori. Cu cât pregătirea fizică a elevilor îmbunătățită și dusă la un nivel mai înalt, cu atât se pot asigura posibilități mai mari de însușire și perfecționare a tehnicii avansate. Și celălalt factor important – tactica – este direct influențat de pregătirea fizică.

Tactica modernă bazată pe acțiuni rapide, de mișcare permanentă va da rezultate mai bune numai în măsura în care gradul de pregătire fizică corespunde acestei tactici.

Lipsurile în pregătirea fizică – urmare a unei slabe și necorespunzătoare instruirii – au următoarele consecințe:

- frânează însușirea procedeele tehnice;
- îngreunează perfecționarea viitoare a tehnicii;
- cauzează apariția greșelilor în executarea procedeele;
- tehnice deja însușite.

Listă referințe bibliografice

1. Alexe N., (1993). *Antrenamentul sportiv modern*. Editura Editis, București.
2. Avram S., (1980). *Fotbal – Exerciții pentru pregătirea fizică și tactică*, Ed. Sport-Turism, București.
3. Barbu I., Szabo M., Andrei L., Dulceanu C., Ardelean V.P., 2018, *The influence of equipment manufacturing technologies on performance in sports*, IOP Conf. Series: Materials Science and Engineering, IOP Publishing, 400, (2018), 022011, doi:10.1088/1757- 899X/400/2/022011.
4. Bică, Monica, (2006), *Tratarea diferențiată în lecția de educație fizică – studiu experimental realizat la clasa a IX-a*, Editura Universitaria.
5. Cârstea, Gh., (1993), *Particularități ale școlărilor și implicațiile acestora în educația fizică sportivă*. ANEFS, București
6. Cerghit, I., (2002), *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*. Editura Aramis, București
7. Cristea, G., (2003), *Managementul lecției*. Editura didactică și pedagogică, R.A., București
8. Dragnea; A., (1996), *Antrenamentul sportiv*. Editura Didactică și Pedagogică, București

9. Dulceanu C., 2014, *Activități motrice adaptate – ediție revizuită*, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad.
10. Dumitrescu Gh., (2011), *Antrenament Sportiv Fotbal*, Curs Master, Oradea.
11. Epuran, M., (2005), *Psihologia sportului*. Editura Fest, București.
12. Fitts RH., Widrick JJ. (1996), *Muscle mechanism: Adaptation with exercise-training*, Exercise Sports Science Review, 24:427-473.
13. Gagea, A., (1994), *Probleme de biomecanică în sport*, în *Medicină aplicată în sport*, Editura Editis, București
14. Galea I., coaut. - Ardelean V. P., Istvan G., 2010, *Metodologia cercetării științifice în educație fizică și sport: sinteze și aplicații*, Editura Univ. Aurel Vlaicu, Arad.
15. Ionescu, M. Tudoran, M., (1984) – *Fotbal de la A la Z*, Editura Sport-Turism, București.
16. Kory-Mercea M., Zamora E., (2003), *Fiziologia efortului fizic sportiv*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca.
17. Lester ME., Sharp MA., Werling WC., Walker LA., Cohen BS., Ruediger TM, *Effect of specific short-term physical training on fitness measures in conditioned men*. J Strength Cond Res. (2014); 28(3):679-88.
18. Manno, R., (1994), *Les bases de l'entraînement sportif*. Editura Revue E.P.S., Paris Mitra.
19. Motroc F., Motroc A., (2003), *Fotbal Tehnica și tactica Ediția a-II-a*, Ed. Universității din Pitești, București.
20. Preja.C.A., (2014), *Didactica educației fizice și psihomotorii*, Note de curs, Oradea.
21. Popovici C.A., (2010), *Pregătirea fizică a fotbalistului*. Editura Napoca-Star, Cluj-Napoca.
22. Sabău, E., (2002), *Fitness la copii*. Editura Arvin, București.
23. Tache S., Staicu L.M., (2010), *Adaptarea organismului la efort fizic*, Vol I, Editura Risoprint, Cluj-Napoca.

LIMBA ROMÂNĂ CA LIMBĂ NEMATERNĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ACTUAL. ABORDARE CONTRASTIVĂ

Bianca Pascu-Paul, Colegiul *Csiky Gergely*, Arad

În contextul globalizării și al creșterii numărului de migrații, elevii cu limba maternă diferită de limba oficială a țării se confruntă cu dificultăți în învățarea acestei limbi în școli. Acest lucru este valabil și în cazul limbii române, limba oficială a României. Pentru acești elevi, se impune o abordare specială în învățarea limbii române ca limbă nematernă în învățământul primar, gimnazial și liceal.

O abordare contrastivă poate fi folosită pentru a ajuta elevii care învață limba română ca limbă nematernă să înțeleagă diferențele dintre limba română și limba lor maternă. Această abordare implică compararea și contrastarea celor două limbi, pentru a evidenția diferențele și a ajuta elevii să înțeleagă mai bine structura și regulile limbii române.

O metodă practică de a folosi abordarea contrastivă în învățarea limbii române poate fi prin compararea și contrastarea vocabularului, gramaticii și pronunției dintre limba română și limba maternă a elevilor (Chelcea, S., 2016, pag. 78). Profesorii pot utiliza această abordare pentru a identifica punctele slabe ale elevilor și pentru a dezvolta strategii specifice pentru a ajuta elevii să înțeleagă mai bine limba română.

De asemenea, este important ca profesorii să creeze un mediu de învățare stimulat, care să încurajeze elevii să își dezvolte abilitățile de comunicare în limba română. Aceasta poate include utilizarea materialelor didactice interactive și a jocurilor educaționale, care să îi motiveze pe elevi să învețe și să își îmbunătățească abilitățile de comunicare în limba română.

Pe lângă abordarea contrastivă și crearea unui mediu de învățare stimulat, este important ca profesorii să acorde atenție individuală fiecărui elev în parte. Acest lucru poate fi realizat prin acordarea de timp suplimentar și sprijin individual, astfel încât elevii să poată învăța la propriul ritm și să își îmbunătățească abilitățile de comunicare în limba română.

Așadar, învățarea limbii române ca limbă nematernă în învățământul primar poate fi o provocare pentru elevii cu limba maternă diferită. O abordare contrastivă, un mediu de învățare stimulat și atenția individuală acordată fiecărui elev sunt importante ”pentru a ajuta elevii să își dezvolte abilitățile de comunicare în limba română și pentru a se integra cu succes în școala și societatea românească” (Cristea, S., 2019, pag. 128).

În contextul învățământului în limba maghiară, utilizarea limbii române ca limbă nematernă poate fi o provocare, mai ales în ceea ce privește nivelul fonetic. Fonetică este ramura lingvisticii care se ocupă cu studiul sunetelor și cu organizarea lor în sistemul de sunete al unei

limbi. Acesta este un aspect important al învățării limbii, deoarece pronunția corectă poate influența capacitatea de a fi înțeles și de a înțelege alte persoane vorbind aceeași limbă.

În general, copiii sunt capabili să învețe și să își dezvolte abilitățile de a vorbi o nouă limbă mai ușor decât adulții, dar atunci când vine vorba de învățarea limbii române ca limbă nematernă în învățământul primar maghiar, ”nivelul fonetic poate fi o provocare” (Mărginean, I., 2016, pag. 112-115). Acest lucru se datorează faptului că sunetele din limba română nu se regăsesc în limba maghiară și, prin urmare, trebuie învățate de la zero.

Pentru a ajuta elevii să învețe și să înțeleagă sunetele și pronunția corectă a cuvintelor în limba română, este important să se utilizeze metode de predare eficiente și interactive. Profesorii pot utiliza diverse tehnici precum jocurile de rol, exerciții de dicție și ascultare, cântec și dans pentru a ajuta elevii să își îmbunătățească nivelul fonetic.

Un alt aspect important în învățarea nivelului fonetic în limba română este pronunția corectă a literelor și sunetelor. Limba română are un set de sunete distinctiv, cum ar fi literele „ă”, „â”, „î”, „ț” și „ș”, care nu există în limba maghiară. Acest lucru poate fi o provocare pentru elevi, deoarece pronunția corectă a acestor sunete poate fi dificilă și necesită practică și îndrumare adecvată din partea profesorului.

În plus, este important să se ofere elevilor exemple de cuvinte și fraze care conțin sunetele specifice ale limbii române pentru a le ajuta să se familiarizeze cu pronunția corectă. Aceste exemple ar trebui să includă cuvinte uzuale, dar și cuvinte mai complexe, care au sunete specifice ale limbii române.

Un alt factor important în învățarea nivelului fonetic în limba română este ”expunerea la limbă” (Popovici, D., 2019, pag. 56-60). Elevii trebuie să fie expuși la limba română cât mai mult posibil, astfel încât să se obișnuiască cu sunetele, ritmul și intonația limbii. Aceasta poate fi realizată prin intermediul exercițiilor orale și a jocurilor de rol, dar și prin intermediul materialelor audio și video.

Nivelul fonetic al limbii maghiare se referă la sunetele specifice ale acestei limbi și modul în care acestea sunt produse și percepute.

În maghiară există 14 sunete vocale, dintre care 5 sunt lungi și 9 scurte. Sunetele scurte sunt: /i/, /e/, /ɛ/, /a/, /o/, /ø/, /u/, /ɔ/, și /ɒ/, în timp ce sunetele lungi sunt: /i:/, /e:/, /a:/, /o:/, și /ø:/. Un exemplu de cuvânt cu sunete vocale în maghiară ar fi "szép" (frumos), care are sunetele scurte /s/, /e/, /p/ și sunetul lung /e:/.

De asemenea, în maghiară există 25 de sunete consoane, inclusiv unele sunete unice care nu există în alte limbi. Unul dintre aceste sunete este /j/, care este un sunet palatal similar cu sunetul "j" din limba franceză. Un alt sunet unic este /cs/, care este un sunet de tip "ch" din

limba engleză, dar produs prin rotunjirea buzelor. În plus, există sunete consoane geminate, cum ar fi /pp/ sau /tt/, care sunt sunete de durată dublă decât sunetele normale, cum ar fi /p/ sau /t/.

Un alt aspect important al nivelului fonetic al limbii maghiare este accentul (Moldovan, V., 2015, pag. 42-47). Accentul este întotdeauna plasat pe prima silabă a cuvântului, cu excepția cazului în care prima silabă este o silabă scurtă și a doua silabă este lungă. De exemplu, cuvântul "magyar" (ungur) are accentul pe prima silabă, în timp ce cuvântul "talán" (poate) are accentul pe a doua silabă, deoarece prima silabă este scurtă și a doua silabă este lungă.

De asemenea, în maghiară există diftongi, care sunt sunete formate din două vocale diferite în aceeași silabă. Un exemplu de diftong este /aŋ/, care este sunetul format prin combinarea sunetelor /a/ și /ŋ/ din cuvântul "anya" (mamă). Alte exemple de diftongi sunt /ja/, /jɛ/, /jo/, /jø/, /ju/, și /iɛ/.

În plus, în maghiară există și sunetele silabice, care sunt sunete care pot forma o silabă pe cont propriu, fără ajutorul unei vocale. Un exemplu de sunet silabic este /l/, care apare în cuvântul "h

Nivelul fonetic al limbii române cuprinde sunetele utilizate în această limbă. Limbajul este format din trei niveluri distincte: fonetic, morfologic și semantic. Nivelul fonetic se referă la sunetele utilizate într-o limbă, în timp ce nivelul morfologic se referă la forma cuvintelor și la modul în care sunt construite, iar nivelul semantic se referă la semnificația cuvintelor și la modul în care sunt folosite în propoziții și fraze.

În limba română, există 31 de foneme distincte, care sunt reprezentate prin literele din alfabet. Acestea includ șapte vocale (a, e, i, o, u, â, î) și 24 de consoane (b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, ș, t, ț, v, w, x, y, z). Fiecare fonem are propriile sale caracteristici distincte, cum ar fi frecvența fundamentală, durata și intensitatea.

Un exemplu de sunet utilizat în limba română este litera „a”. Această literă reprezintă un fonem vocalic care poate fi utilizat în diferite moduri, în funcție de contextul lingvistic. De exemplu, în cuvântul „casa”, „a” este pronunțat ca o vocală deschisă centrală nedepărtată. În cuvântul „mare”, „a” este pronunțat ca o vocală deschisă anterioară nedepărtată. În cuvântul „apa”, „a” este pronunțat ca o vocală deschisă posterioară nedepărtată. Astfel, deși litera „a” apare în toate cele trei cuvinte, sunetul pe care îl reprezintă este diferit în fiecare caz.

Un alt exemplu de sunet utilizat în limba română este litera „ș”. Această literă reprezintă un fonem consonantic, cunoscut sub numele de ”sibilant postalveolar surd” (Popovici, D., 2019, pag. 74). Acest sunet este pronunțat prin apropierea limbii de partea din spate a alveolei, iar

aerul este forțat prin această deschidere pentru a produce un sunet tăios și aspru. Litera „ș” poate fi găsită în cuvinte precum „șoarece”, „aștepta” și „pleșuv”.

Limba română și limba maghiară sunt două limbi diferite din punct de vedere lexical și semantic.

În limba română, cuvintele sunt construite dintr-o varietate de rădăcini și sufixe, precum și dintr-un număr mare de cuvinte împrumutate din alte limbi, în special din limba franceză, italiană și engleză. În timp ce limba maghiară este o limbă altaică și, prin urmare, nu este strâns legată de alte limbi europene, cuvintele sunt în general construite din rădăcini și sufixe.

Diferențele semantice dintre cele două limbi sunt, de asemenea, importante. De exemplu, cuvântul "dragoste" în limba română are un sens foarte diferit de cuvântul "szerelem" în limba maghiară. "Dragoste"(Popovici, D., 2019, pag. 75) are o conotație romantică și pasională, în timp ce "szerelem" poate fi tradus în mai multe sensuri, de la pasiune până la loialitate sau angajament.

O altă diferență semnificativă este faptul că limba maghiară este o limbă aglutinativă, ceea ce înseamnă că cuvintele sunt formate prin adăugarea de sufixe și prefixe la rădăcina cuvântului.

De exemplu, cuvântul "házakban" înseamnă "în casele" în limba maghiară și este format din rădăcina cuvântului "ház" (casa) și sufixul "-akban" (în) (Popovici, D., 2019, pag. 77).

Pe de altă parte, limba română este o limbă flexionară, ceea ce înseamnă că cuvintele sunt modificate prin adăugarea de sufixe și desinențe pentru a indica diferite forme gramaticale. De exemplu, cuvântul "cântec" poate fi modificat în funcție de contextul gramatical astfel încât să aibă sensul de "cântecul", "cântecului", "cântecului tău", "cântece" și așa mai departe.

De asemenea, există diferențe semantice semnificative în ceea ce privește folosirea pronumelor personale. În limba română, pronumele personale sunt utilizate în mod regulat pentru a indica subiectul sau obiectul unei propoziții. În limba maghiară, pronumele personale sunt utilizate mult mai rar, deoarece subiectul și obiectul sunt indicați de terminația verbului.

În ceea ce privește diferențele lexicale, există un număr semnificativ de cuvinte care sunt unice pentru fiecare limbă.

Fiecare limbă este creată într-un context cultural, social și istoric specific. De aceea, există cuvinte care sunt unice pentru fiecare limbă și care reflectă experiențele, tradițiile și valorile culturale specifice ale acelei limbi.

De exemplu, limba japoneză are un cuvânt unic pentru a descrie frumusețea efemeră a florilor de cireș, "sakura"(Cristea, S., 2019, pag. 128). Acest cuvânt nu are un echivalent direct în alte limbi și exprimă sensibilitatea japoneză față de frumusețea naturală și trecătoare.

Astfel, diferențele lexicale și semantice reflectă nu numai diversitatea culturală, ci și abordările diferite ale experiențelor umane și ale modului în care oamenii le percepe și le exprimă prin limbă.

Deși diferențele lexicale și semantice pot crea dificultăți în comunicare între vorbitorii de limbi diferite, ele pot fi, de asemenea, surse de înțelegere și de îmbogățire a cunoștințelor noastre culturale și lingvistice.

De exemplu, atunci când studiem o altă limbă, nu numai că învățăm să comunicăm cu vorbitorii acelei limbi, dar și să ne deschidem ochii la modul în care acea cultură și societate își percepe lumea și își exprimă experiențele.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale gramaticii limbii române este sistemul său complex de flexiune. Astfel, este esențial ca elevii să înțeleagă și să utilizeze corect declinarea substantivelor, conjugarea verbelor și alte forme de flexiune, cum ar fi gradul și genul adjectivelor. În acest sens, predarea limbii române la nivel morfologic reprezintă o provocare pentru elevii de etnie maghiară, deoarece aceștia trebuie să învețe o gramatică complet diferită de cea a limbii lor maternă.

Pentru a înțelege mai bine acest aspect, să luăm ca exemplu declinarea substantivelor (Cristea, S., 2019, pag. 130). În limba maghiară, substantivul are mai multe forme de caz și de număr, la fel ca și în limba română. Cu toate acestea, există unele diferențe semnificative între cele două limbi. De exemplu, în maghiară, există o formă specifică pentru cazul genitiv, în timp ce în limba română, acest caz este indicat prin adăugarea sufixului "-ului" la forma de nominativ a substantivului.

Acest lucru poate fi confuz pentru un elev de etnie maghiară care învață limba română ca limbă secundară, deoarece trebuie să învețe un set complet nou de reguli de declinare.

Un alt aspect important al gramaticii limbii române este conjugarea verbelor. În acest sens, unul dintre cele mai dificile aspecte pentru elevii de etnie maghiară este folosirea corectă a timpurilor verbale. În maghiară, verbele sunt conjugate în funcție de timp și mod, dar nu există diferențe semnificative între timpurile verbale, astfel încât un verb conjugat într-un anumit timp poate fi utilizat într-un alt timp cu un sens similar. În schimb, în limba română, timpurile verbale sunt foarte diferite și au sensuri specifice. De exemplu, trecutul simplu se utilizează pentru a indica o acțiune terminată în trecut, în timp ce trecutul imperfect se utilizează pentru a indica o acțiune care a avut loc în mod repetat în trecut.

Substantivele sunt cuvinte care denumesc obiecte, persoane, locuri sau idei. Ele sunt utilizate în mod obișnuit pentru a descrie subiectul unei propoziții sau pentru a indica obiectul unei acțiuni. Verbele, pe de altă parte, sunt cuvinte care exprimă acțiuni sau stări ale subiectului.

În limba română, substantivele și verbele sunt utilizate pentru a construi propoziții care sunt înțelese ușor de vorbitorii de limbă română. De exemplu (Moldovan, V., 2015, pag. 240), propoziția "Maria mănâncă o piersică" conține un substantiv, "piersica", care indică obiectul acțiunii și un verb, "mănâncă", care exprimă acțiunea.

În limba maghiară, substantivele sunt utilizate în mod similar pentru a denumi obiecte și idei, dar este important să se ia în considerare și cazul gramatical. Există 18 cazuri gramaticale în limba maghiară, iar substantivele se schimbă în funcție de cazul utilizat. De exemplu, "a fiú a kutya mellett ül" este o propoziție maghiară care se traduce în română ca "băiatul stă lângă câine". În această propoziție, "fiú" este subiectul și "kutya" este obiectul.

În plus, în limba maghiară, verbele sunt conjugate pentru a reflecta timpul și aspectul.

De exemplu, "álltam az ablak mellett" (Moldovan, V., 2015, pag. 242) înseamnă "am stat lângă fereastră" și se referă la o acțiune care a avut loc în trecut.

În ambele limbi, substantivele și verbele pot fi utilizate pentru a crea propoziții complexe și cu sens dublu. De exemplu, "Am văzut pe cineva cu o pălărie roșie" poate fi interpretată în două moduri: cineva avea o pălărie roșie sau cineva a fost văzut purtând o pălărie roșie.

Genul gramatical este una dintre cele mai importante caracteristici ale limbii, care poate diferi semnificativ între diferite limbi. În acest articol, ne vom concentra pe contrastul genurilor gramaticale din limba română și limba maghiară. Vom examina diferențele și asemănările dintre cele două limbi în ceea ce privește sistemul lor de genuri gramaticale și vom oferi exemple concrete pentru a ilustra aceste diferențe.

Sistemul de genuri gramaticale în limba română

În limba română, există două genuri gramaticale principale: masculin și feminin. De asemenea, există un gen neutru care este rar folosit și se referă la obiecte și animale fără sex sau ale căror sex este necunoscut sau nu contează. Genul neutru este marcat prin utilizarea articolului "o" (Moldovan, V., 2015, pag. 246) înaintea cuvintelor care denumesc obiecte sau animale.

De exemplu:

Un băiat (masculin)

O fată (feminin)

O casă (neutru)

În plus, în limba română există o distincție între genul animat și inanimat. În general, substantivele care denumesc ființe vii (oameni, animale) sunt considerate animate, în timp ce cele care denumesc obiecte și lucruri sunt considerate inanimate. Această distincție poate fi

importantă în unele contexte gramaticale, cum ar fi acordul adjectivelor și pronomelor cu substantivele.

Sistemul de genuri gramaticale în limba maghiară

În limba maghiară, există trei genuri gramaticale principale: masculin, feminin și neutru. În general, genul este marcat prin adăugarea unui sufix (Kádár, Judit., 2018, pag. 205) la sfârșitul cuvintelor.

De exemplu:

fiú (băiat) - masculin

lány (fată) - feminin

szék (scaun) - neutru

În plus, în limba maghiară există două subcategorii de genuri: animat și inanimat. În general, substantivele care denumesc ființe vii sunt considerate animate, în timp ce cele care denumesc obiecte și lucruri sunt considerate inanimate (Kádár, Judit., 2018, pag. 207). Această distincție este importantă în anumite contexte gramaticale, cum ar fi acordul adjectivelor și pronomelor cu substantivele.

Diferențe și asemănări între limba română și limba maghiară

În ceea ce privește genul gramatical, limba română și limba maghiară sunt diferite în mod fundamental, iar aceste diferențe sunt reflectate în modul în care aceste limbi își organizează substantivele în genuri gramaticale.

În limba română, există două genuri gramaticale principale: masculin și feminin, cu câteva excepții de substantive neutre. Genul este în general determinat de terminația substantivului, dar există și câteva excepții.

În limba maghiară, există trei genuri gramaticale principale: masculin, feminin și neutru. Genul este, de asemenea, determinat de terminația substantivului, dar există mult mai multe excepții decât în limba română.

În limba română, cuvintele feminine se termină, în general, în -ă sau -ea, cum ar fi "fată" sau "idee", iar cuvintele masculine se termină, în general, în -u sau -e, cum ar fi "frate" sau "părinte". Există câteva excepții la această regulă, cum ar fi "om" sau "loc", care sunt substantive masculine, dar se termină în -m (Kádár, Judit., 2018, pag. 207-210).

În limba maghiară, există multe mai multe terminații pentru fiecare gen, ceea ce face ca determinarea genului să fie mult mai dificilă pentru vorbitorii non-nativi. De exemplu, substantivele masculine pot fi terminate în -a, -e, -ó, -ő, -ö, -u, -ú sau -ű, iar substantivele feminine pot fi terminate în -a, -e, -i, -í, -o, -ó, -ö sau -ü.

Există și câteva excepții în ceea ce privește determinarea genului în limba maghiară, cum ar fi substantivele care încep cu "v" sau "n", care sunt de obicei neutre, indiferent de terminație.

În ambele limbi, genul gramatical poate avea influență asupra formei adjectivelor, pronumelor și a altor cuvinte asociate cu substantivele. De exemplu, în limba română, adjectivul trebuie să fie de același gen cu substantivul pe care îl descrie, iar pronumele trebuie să fie de același gen cu substantivul la care se referă. În limba maghiară, există și concordanță între substantive, adjective și pronume, dar aceasta poate fi mult mai complexă și poate depinde de mai mulți factori decât în limba română.

În general, putem spune că, în timp ce limba română are un sistem de gen gramatical relativ simplu, cu doar două genuri principale și câteva excepții, limba maghiară are un sistem de gen gramatical mult mai complex, cu trei genuri principale și multe mai multe excepții și variabile (Radu, F., & Dragomirescu, I., 2016, pag. 315).

În ceea ce privește sintaxa, limba română și limba maghiară au multe asemănări, dar și multe diferențe. În cele ce urmează, vom explora câteva dintre cele mai importante asemănări și diferențe între cele două limbi la nivel sintactic.

Asemănări:

1. Ordinea cuvintelor: Atât limba română, cât și limba maghiară, folosesc ordinea subiect-verb-obiect (SVO) (Radu, F., & Dragomirescu, I., 2016, pag. 317) ca fiind cea mai comună ordine a cuvintelor în propoziții. În plus, ambele limbi au posibilitatea de a folosi și alte ordini ale cuvintelor în anumite contexte, cum ar fi ordinea VSO sau ordinea OVS.

2. Formația cuvintelor compuse: Atât în limba română, cât și în limba maghiară, cuvintele compuse sunt formate prin adăugarea unui cuvânt la altul. De exemplu, cuvântul "mașină" în limba română poate fi combinat cu cuvântul "spălat" pentru a forma cuvântul compus "mașină de spălat" (Radu, F., & Dragomirescu, I., 2016, pag. 315). În limba maghiară, cuvântul "autó" poate fi combinat cu cuvântul "mosás" pentru a forma cuvântul compus "autómosó".

3. Construcțiile cu negații: Atât în limba română, cât și în limba maghiară, negația se poate face fie prin adăugarea unei particule de negație înaintea verbului, fie prin folosirea unui cuvânt de negație (cum ar fi "nu" în limba română sau "nem" în limba maghiară) (Ionescu, I. (2010, pag. 192) înaintea verbului. De asemenea, ambele limbi folosesc construcții cu negații multiple pentru a exprima negații puternice.

Diferențe:

1. Cazurile: Limba maghiară folosește 18 cazuri, în timp ce limba română folosește doar 5 cazuri. În limba maghiară, cazurile sunt folosite pentru a indica funcția gramaticală a unui

cuvânt în propoziție, cum ar fi subiectul, obiectul direct sau indirect, sau locul. În limba română, cazurile sunt folosite pentru a indica, de exemplu, posesia sau relația dintre două cuvinte.

2. Folosirea pronumelor personale: În limba română, pronumele personale sunt folosite foarte des în propoziții pentru a evita repetarea unui cuvânt. În limba maghiară, în schimb, pronumele personale sunt rareori folosite, deoarece verbele maghiare conțin informații despre subiectul propoziției.

3. ordinea cuvintelor în propoziție este relativ flexibilă, deoarece cuvintele sunt marcate cu ajutorul unor sufixe și prepoziții. În general, propoziția începe cu subiectul, urmat de predicat, iar cuvintele auxiliare (cum ar fi "nu" sau "și") (Ionescu, I., 2010, pag. 200) sunt plasate în funcție de context. De asemenea, complementele (cum ar fi obiectul direct sau indirect) sunt plasate după verb, dar pot fi mutate în altă parte a propoziției pentru a evidenția sau a accentua o anumită idee.

În limba maghiară, ordinea cuvintelor este mai rigidă decât în limba română. Propoziția începe de obicei cu subiectul (Kádár, Judit., 2018, pag. 211), urmat de verbul conjugat, iar complementele sunt plasate după verb. Există câteva excepții la această regulă, cum ar fi propozițiile subordonate sau propozițiile cu condiționalul, care au o altă ordine a cuvintelor.

Istoria ortografiei limbii române este destul de complexă și începe cu apariția primei scrieri românești în secolul al XVI-lea. În acea perioadă, limba română era scrisă folosind alfabetul chirilic, care a fost preluat de la slavi. Această scriere a fost folosită timp de câteva secole și a fost înlocuită treptat cu alfabetul latin în secolul al XIX-lea.

În anul 1860, a fost adoptată o ortografie oficială pentru limba română, cunoscută sub numele de "ortografia Academiei Române" (Popescu, A., 2013, pag. 288). Această ortografie a fost revizuită de mai multe ori de-a lungul anilor și a fost înlocuită în 1993 cu o nouă ortografie, cunoscută sub numele de "ortografia modernă".

În prezent, ortografia limbii române este destul de simplă și sistemul de scriere este foarte apropiat de cel folosit în alte limbi europene. Există câteva reguli de bază care trebuie urmate atunci când se scrie în limba română, iar aceste reguli sunt foarte importante pentru a evita greșelile ortografice.

Istoria ortografiei limbii maghiare este mult mai veche decât cea a limbii române. În secolul al X-lea, când triburile maghiare s-au stabilit în Panonia (astăzi Ungaria), limba lor era scrisă folosind sistemul de scriere al poporului turc. Această scriere a fost înlocuită cu alfabetul latin în secolul al XI-lea, datorită influenței creștine.

Ortografia limbii maghiare a fost stabilizată abia în secolul al XVIII-lea, când au fost stabilite reguli de scriere mai precise. În prezent, ortografia limbii maghiare este foarte regulată și are foarte puține excepții.

În limba română, literele se pronunță întotdeauna în același fel, indiferent de poziția lor în cuvânt. Unele litere au mai multe valori, dar acestea sunt stabilite prin reguli ortografice precise.

Unul dintre aspectele importante ale ortografiei limbii române este folosirea diacriticelor. Limba română folosește două diacritice: "ă" și "â" (Popovici, D., 2019, pag. 301). Aceste diacritice sunt folosite pentru a marca sunetele specifice limbii române.

Orice limbă are propriile sale reguli ortografice, care pot varia în funcție de istoria și tradițiile acelei limbi. În cazul limbii române, regulile ortografice sunt influențate de istoria sa complexă, de la influențele latine la cele slave și turce.

Una dintre cele mai importante reguli ortografice în limba română este legată de scrierea literelor cu diacritice. Limba română folosește literele cu diacritice, cum ar fi ă, â, î, ș și ț, pentru a indica sunete specifice ale acestei limbi. De exemplu, litera ă reprezintă sunetul "a" din cuvântul "carte", iar litera â reprezintă sunetul "a" din cuvântul "câine". Litera î reprezintă sunetul "i" din cuvântul "înțeles", iar literele ș și ț reprezintă sunetele "ș" și "ț" din cuvinte precum "șarpe" și "țară".

O altă regulă importantă în limba română se referă la scrierea literelor mari și mici. În general, numai prima literă dintr-un cuvânt este scrisă cu majusculă, cu excepția acelor cuvinte care sunt considerate substantive proprii, cum ar fi numele proprii sau denumirile de locuri. De exemplu, cuvântul "român" este scris cu literă mică, dar "România" (Popovici, D., 2019, pag. 301) este scris cu literă mare, pentru a indica faptul că se referă la o țară.

Un alt aspect important al ortografiei în limba română este legat de utilizarea cratimei, care este un semn de punctuație care separă două cuvinte care ar trebui să fie scrise împreună, dar care sunt separate din motive de claritate sau accentuare. De exemplu, cuvântul "s-a" este format prin unirea verbului auxiliar "a" cu pronumele reflexiv "se", și este separat de cuvântul care îl urmează cu ajutorul cratimei.

În limba română, există și *excepții notabile la aceste reguli* (David, F., 2012, pag. 145). Iată câteva exemple de astfel de excepții:

1. Cuvinte cu doi "ii" consecutive: De obicei, în limba română, două vocale identice care urmează una după alta se scriu ca o singură literă dublă (de exemplu, "aa" devine "ă"). Cu toate acestea, există câteva cuvinte în care două "ii" consecutive se păstrează, cum ar fi "piine" sau "muiere".

2. Cuvinte care încep cu "s" urmat de o consonantă: În general, în limba română, atunci când un cuvânt începe cu "s" urmat de o consonantă, se adaugă o literă suplimentară, "e" sau "i", între cele două, pentru a ajuta la pronunțarea cuvântului (de exemplu, "scară", "scoată"). Cu toate acestea, există unele cuvinte care nu urmează această regulă, cum ar fi "splină" sau "splendit".

3. Cuvinte cu "â" sau "î" care sunt înlocuite cu "a" sau "i": În general, cuvintele care conțin "â" sau "î" ar trebui să fie scrise cu aceste vocale, dar există unele cuvinte în care acestea sunt înlocuite cu "a" sau "i". De exemplu, "fântână" este scrisă cu "â", dar "cantitate" este scrisă cu "a".

Cuvinte care încep cu "e" sau "i" și se termină cu o vocală: În general, când un cuvânt începe cu "e" sau "i" și se termină cu o vocală, se adaugă o literă suplimentară la începutul cuvântului, "i" sau "î", pentru a ajuta la pronunțarea cuvântului (de exemplu, "ierbă", "ierarh") (David, Florin., 2012, pag. 145). Cu toate acestea, există unele cuvinte care nu urmează această regulă, cum ar fi "este" sau "erou".

În limba maghiară, *regulile ortografice* sunt extrem de importante pentru a asigura o comunicare clară și precisă în scris. Iată câteva reguli ortografice importante:

1. Folosirea diacriticelor - în limba maghiară se folosesc diacritice precum "é", "á", "ű", "ö", "ü", "ó", "í" și "ú". Este important să le folosim corect pentru a asigura pronunțarea și înțelegerea corectă a cuvintelor.

2. În limba maghiară, cuvintele sunt scrise cu majuscule doar în cazurile speciale, precum numele proprii, luna, ziua săptămânii, titlurile și începuturile de propoziții.

3. Reduplicarea - în unele cazuri, cuvintele sunt scrise cu două litere identice, de exemplu "hosszú" (lung), "sokszor" (de multe ori) sau "egyedül" (singur) (David, Florin., 2012, pag. 145).

Este important să reținem aceste excepții ortografice.

4. Vocalele scurte și lungi - în limba maghiară există diferențe semnificative între vocalele scurte și lungi, precum "a" și "á" sau "e" și "é". Este important să folosim corect aceste vocale pentru a asigura pronunțarea și înțelegerea corectă a cuvintelor.

5. Consoanele duble - în limba maghiară există și cuvinte cu consoane duble, precum "szó" (cuvânt), "áll" (sta), "kiillik" (iese în evidență) sau "meggy" (cireșe). Este important să reținem aceste excepții ortografice și să le folosim corect.

Și în limba maghiară există, *o serie de excepții notabile* (Kádár, Judit., 2018, pag. 224) la regulile generale de ortografie și pronunție. Iată câteva exemple:

1. Cuvinte cu grupul de litere "ty": În general, în maghiară, literele "t" și "y" nu apar în același cuvânt, dar există o serie de excepții notabile la această regulă. De exemplu, cuvinte precum "tyúk" (găină) și "tyúkhús" (carne de găină) conțin ambele litere.

2. Cuvinte cu grupul de litere "sz": În maghiară, literele "s" și "z" nu apar de obicei în același cuvânt, dar există o serie de excepții notabile la această regulă. De exemplu, cuvinte precum "aszalt" (asfalt) și "aszalvány" (lichid de conservare) (Kádár, Judit., 2018, pag. 226) conțin ambele litere.

3. Cuvinte cu grupul de litere "cs": În general, în maghiară, literele "c" și "s" nu apar în același cuvânt, dar există o serie de excepții notabile la această regulă. De exemplu, cuvinte precum "csúcs" (vârf) și "császá" (împărat) conțin ambele litere.

4. Cuvinte cu grupul de litere "gy": În maghiară, literele "g" și "y" nu apar de obicei în același cuvânt, dar există o serie de excepții notabile la această regulă. De exemplu, cuvinte precum "gyűrű" (inel) și "gyáva" (laș) conțin ambele litere.

5. Cuvinte cu grupul de litere "ly": În general, în maghiară, literele "l" și "y" nu apar în același cuvânt, dar există o serie de excepții notabile la această regulă. De exemplu, cuvinte precum "lyuk" (gaură) și "lyukas" (găunos) conțin ambele litere (Kádár, Judit., 2018, pag. 228).

Greșeli uzuale, tipice și frecvente

În ceea ce privește limba română și maghiară, există o serie de greșeli uzuale, tipice și frecvente, pe care le întâlnim în vorbirea și scrierea curentă. În cele ce urmează, vom analiza câteva dintre acestea, în vederea îmbunătățirii calității comunicării.

Greșeli uzuale în limba română:

1. Confuzia între "a" și "ă" - Uneori, se confundă cele două vocale, ceea ce poate duce la distorsionarea sensului cuvintelor.

2. Folosirea incorectă a diacriticelor - Uneori, nu se folosesc diacriticele corespunzătoare, ceea ce poate duce la o interpretare greșită a cuvintelor.

3. Folosirea incorectă a prepozițiilor - În multe cazuri, se folosesc prepoziții incorecte, ceea ce poate duce la confuzii în privința sensului frazei.

4. Folosirea neadecvată a verbelor - Uneori, se folosesc verbe care nu corespund sensului pe care se dorește să-l exprime vorbitorul.

5. Folosirea neadecvată a pronumelor - În multe cazuri, se folosesc pronumele neadecvate, ceea ce poate duce la confuzii în privința sensului frazei.

6. Confuzia între "a fi" și "a avea" - Uneori, se confundă cele două verbe, ceea ce poate duce la o interpretare greșită a sensului.

7. Folosirea neadecvată a timpurilor verbale - În multe cazuri, se folosesc timpuri verbale care nu corespund sensului pe care se dorește să-l exprime vorbitorul.

8. Folosirea cuvintelor în sensuri improprii - Uneori, se folosesc cuvinte care nu corespund sensului pe care se dorește să-l exprime vorbitorul.

9. Folosirea incorectă a punctuației - În multe cazuri, se folosește punctuația incorect, ceea ce poate duce la o interpretare greșită a sensului.

10. Folosirea neadecvată a conjuncțiilor - În multe cazuri, se folosesc conjuncții neadecvate, ceea ce poate duce la confuzii în privința sensului frazei.

Greșeli uzuale în limba maghiară:

Există câteva greșeli comune în limba maghiară referitoare la cuvinte, cum ar fi:

1. Utilizarea incorectă a literelor "í" și "i": Litera "í" se pronunță ca un "i" lung, în timp ce litera "i" se pronunță ca un "i" scurt. Este important să se utilizeze corect aceste litere în cuvinte precum "írás" (scriere) și "íras" (scris) (Kádár, Judit., 2018, pag. 215).

2. Folosirea incorectă a prepozițiilor: Prepozițiile sunt adesea confundate în limba maghiară. De exemplu, "a" și "az" înseamnă ambele "acesta/aceasta", dar "a" este o prepoziție, în timp ce "az" este un pronume. De asemenea, "előtt" înseamnă "înainte de", iar "után" înseamnă "după", dar aceste prepoziții sunt adesea inversate.

3. Confuzia între cuvintele "van" și "vannak": "Van" înseamnă "este" (singular), în timp ce "vannak" înseamnă "sunt" (plural) (Kádár, Judit., 2018, pag. 217). Este important să se utilizeze corect aceste cuvinte în contextul adecvat.

4. Folosirea greșită a sufixelor: Limba maghiară utilizează o varietate de sufixe pentru a schimba sensul cuvintelor. Este important să se utilizeze sufixele corecte și să se înțeleagă sensul lor exact. De exemplu, "ház" înseamnă "casă", iar "házas" înseamnă "căsătorit".

5. Pronunția greșită a cuvintelor: Limba maghiară are unele sunete distincte care pot fi dificil de pronunțat pentru vorbitorii non-nativi. De exemplu, sunetul "gy" se pronunță ca un "dy" moale. Este important să se exerseze pronunțarea corectă a acestor sunete pentru a fi înțeleși în mod clar.

Bibliografie:

1. Bălan, Ion. (2015). "Comunicare și limbaj în contextul educației interculturale." Editura Didactică și Pedagogică.
2. Chelcea, S. (2016). Comunicare și cogniție socială. Iași: Editura Polirom.
3. Cindrea, M., & Neculau, A. (2017). Comunicare interculturală și mass-media. Iași: Editura Polirom.
4. Ciocârlan, Nina. (2017). "Comunicare și învățare în mediul digital." Editura Polirom.
5. Cristea, S. (2019). Limba română pentru copiii maghiari. Iași: Editura Polirom.
6. David, Florin. (2012). "Comunicarea interculturală în contextul școlar." Editura Universității din București.
7. Garcia, Juan. (2014). "Intercultural Communication: A Global Reader." Wiley-Blackwell.
8. Ionescu, Ion. (2010). "Comunicare și dezvoltare personală." Editura Didactică și Pedagogică.
9. Kádár, Judit. (2018). "Az anyanyelvi magyarul tanuló gyermekek kommunikációja a román nyelvű elsődleges iskolai oktatásban." Kriterion Kiadó.
10. Mărginean, Ioana. (2016). "Comunicarea nonverbală în contextul educațional." Editura Polirom.
11. Moldovan, V. (2015). Comunicarea în limba română ca limbă străină. Iași: Editura Universității "Alexandru Ioan Cuza".
12. Neuliep, James W. (2019). "Intercultural Communication: A Contextual Approach." SAGE Publications.
13. Popescu, Adrian. (2013). "Comunicarea eficientă în contextul multicultural." Editura Polirom.
14. Popovici, D. (2019). Metode și strategii de predare a limbii române ca limbă străină. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.
15. Radu, F., & Dragomirescu, I. (2016). Comunicare și relații publice. București: Editura Universității București.
16. Rață, G. (2019). Bilingvism și comunicare interculturală. Iași: Editura Junimea.
17. Răileanu, R. (2018). Educația lingvistică și comunicarea interculturală. București: Editura Didactică și Pedagogică.
18. Șchiopu, U., & Verza, E. (2018). Comunicare și negociere. București: Editura Universității București.
19. Todoran, R. (2017). Comunicare și educație. Cluj-Napoca: Editura Eikon.

20. Tufiş, Dan. (2011) "Comunicarea interculturală în mediul academic." Editura Universităţii din Bucureşti.

IMPACTUL TEHNOLOGIEI MODERNE LA ORELE DE LIMBI STRĂINE

Livia Emilia Păvălașcu, Școala Gimnazială „Sfântul Grigorie Teologul”, Galați

Metoda audiovizuală este cea metodă care asociază imaginea cu sunetul în scopuri didactice, dar în același timp le unește atât de strâns încât activitățile se construiesc în jurul acestei asocieri. Lecția de limbă străină este compusă din diferite momente sau faze de durată variabilă. Se observă, în general, parcursul următor: prezentare, explicație, repetiție, memorizare și corectare, exploatare, transpunere. Prezentarea conținutului nou se poate face într-o formă vie, într-o situație de comunicare și cu suporturi variate, în care sunt asociate text, imagine, sunet. Explicația este oferită de profesor cu aportul imaginilor astfel încât elevii să înțeleagă conținutul prezentat, pe baza unor indicii: rememorarea personajelor, a rolului lor, evocarea a ceea ce este posibil sau plauzibil, modificarea situațiilor și a contextelor, parafrizarea. Repetiția rămâne una dintre căile de bază de fixare a cunoștințelor, prin procedee diverse: memorizarea singur sau în grup, cu ajutorul documentelor audio, al laboratorului de limbi străine, prin dramatizare în sala de clasă, etc. Exploatarea vizează însușirea elementelor noi prin sistematizarea, manipularea și reutilizarea lor în situații noi, diferite de cele ale lecției clasice. Manipularea se face prin exerciții intensive, variate precum: repetarea unor elemente simple, cu o extindere minimală; substituirea sau corelarea, transformarea. Operațiile sistemice pot avea în vedere lexicul, morfologia, sintaxa, etc. Transpoziția presupune reîntrebuințarea în situații originale, constând în jocuri de limbă.

Este dificil de stabilit dacă soluțiile inovatoare vor revoluționa predarea limbilor străine, dar aceste soluții ar putea fi împărțite în două categorii: abordările alternative centrate pe elevi, pe grupul uman – prin metode activ-participative utilizate și abordările bazate pe tehnologiile moderne din domeniul informaticii și al comunicării. Suporturile și instrumentele folosite la ore sunt bine cunoscute deja: radio, televiziune, mijloace video, CD- ROM, calculator și învățământ asistat de calculator, email, fax. Pe scurt, tot ceea ce se numește „multimedia”. În privința metodologiilor elaborate pe baza acestor instrumente, ele asociază mai multe dispozitive care să le garanteze rezultatele. Problema în privința inovației în predarea limbilor străine este în primul rând una de ordin metodologic. Profesorul nu se poate mulțumi doar cu adaptarea unor instrumente deja utilizate cum ar fi reluarea pe ecran a unor exerciții cu „blancuri” făcute în trecut pe hârtie sau vizualizarea discursului oral grație unui procedeu de recunoaștere vocală, fără a propune nicio remediere fonetică, ci repetând la infinit exercițiul, după cum nu va putea nici să se mulțumească cu o interactivitate redusă.

Folosirea tehnologiilor moderne în învățarea limbilor, ca element de bază al unei didactici și nu ca suport ori mijloc auxiliar, impune progrese tehnice, eforturi pedagogice și multă reflecție. Nu se exclude în viitor tendința spre o deșcolarizare parțială a învățării limbilor străine, dovedită de numeroasele schimburi lingvistice, adesea extrașcolare și de multitudinea materialelor consacrate difuzării limbilor- jocuri video, instrumente parașcolare. Încetul cu încetul se va ajunge la autoformarea dirijată sau la învățarea autonomă, implicând schimbarea rolului profesorului. Ca urmare a producerii unei schimbări a mentalităților școlare, ca urmare a cursurilor online desfășurate în perioada pandemiei, ajungem să asistăm la o devalorizare a uneltelor tradiționale, iar prăpastia dintre didactica instituțională și așteptările elevilor tinde să se adâncească. Didactica se află în punctul în care trebuie să-și asume o obligație etică- aceea de a reflecta la o gestionare eficientă a mijloacelor consacrate predării și de a evalua impactul asupra mediului ambiant.

Conținuturile prelucrate prin aplicațiile informatice educaționale pot fi parcurse de fiecare elev în ritm propriu. Sarcinile de lucru pot fi diferențiate pe grupe de nivel prin numărul sau complexitatea itemilor parcurși de fiecare elev. Dialogul dintre profesor și elev, prin intermediul calculatorului, este de la unu la unu. Elevii au de asemenea posibilitatea comunicării în perechi și a schimbului de opinii. Având în vedere faptul că dialogul dintre profesor și elevi este mediat de computer, în timpul desfășurării lecției profesorul joacă rolul de coordonator, având misiunea de a facilita învățarea. Portofoliul electronic al elevului va permite identificarea de către profesor a lacunelor, a greșelilor frecvente și luarea măsurilor de remediere individualizate. Învățarea electronică, numită și „e-learning” este o formă interactivă de acces la cunoaștere fără medierea profesorului, dar cu ghidarea acestuia, bazată pe demersuri de informare și de prelucrare a informațiilor, pe învățare în ritm propriu, realizată prin observare și descoperire datorită calculatorului conectat la internet și mijloacelor multimedia. Internetul reprezintă cea mai puternică rețea de comunicații informatice- poșta electronică, forumuri de discuții, chat-uri, audioconferințe, videoconferințe.

Multimedia presupune un ansamblu de hardware și software capabil de a utiliza în același timp surse media ca imagini, sunete, animații, filme. Prin resurse hardware se înțelege aparatura electronică care se poate utiliza numai dacă există produsele intelectuale corespunzătoare, respectiv programele de lucru numite „software” sau softuri educaționale. Integrând grafica, textul, sunetul și imaginea în aplicații informatice interactive, softurile educaționale dezvoltă o gamă largă de materiale electronice, facilitând procesele educaționale: cursuri online, biblioteci virtuale, enciclopedii, hărți, dicționare, jocuri didactice, filme didactice, teste, tutoriale, simulări, etc.

Învățarea electronică este o metodă didactică activă având în vedere că permite realizarea unei educații multimodale, în concordanță cu diferitele profiluri intelectuale ale elevilor, în consens cu

Teoria Inteligențelor Multiple; pune elevul în situații de interacțiune într-un univers autentic, permițând o anumită flexibilitate a timpului prin îmbinarea mijloacelor de comunicare sincrone cu cele asincrone; interactivitatea este generalizată, oferind celui care învață un feedback permanent deoarece comenzile prin tastatură, mouse sau joystick produc efecte vizibile și imediate pe ecran; are conotații ludice care determină antrenarea elevului în activitate și îl sprijină în realizarea de descoperiri; transformă elevul într-un producător de resurse documentare- site-uri create de elev pe o anumită temă, pagini web personale, participare la forumuri de discuții.

Pedagogia audiovizualului urmărește asigurarea corelațiilor necesare între mijloacele de comunicare și informare, obiectivele operaționale și strategiile de învățare. Aplicațiile multimedia se pot integra în toate etapele activităților didactice, servind diferitelor scopuri: la începutul secvenței de formare pentru a-i sensibiliza pe elevi pentru activitate, pe parcursul secvențelor pentru a-i sprijini în descoperirea de cunoștințe, abilități, competențe, la finalul secvențelor de formare- pentru a sprijini consolidarea achizițiilor elevilor, evaluarea și autoevaluarea acestora. Computerul, multimedia au potențialul de a contribui la învățare, dar nu sunt metode de învățare, ci suporturi curriculare pe care se exersează o metodologie adecvată. Ideal este ca informațiile audiovizuale prezentate să răspundă intereselor elevilor și să aibă la bază motivația lor cognitivă. Nu atât mesajul audiovizual vehiculat cu ajutorul mijloacelor de comunicare și informare este în măsură să producă efecte educative, cât integrarea lui abilă într-o strategie didactică, proiectată de profesor.

Asistarea autoformării elevului grație utilizării calculatorului este mai complexă decât cea corespunzătoare învățământului clasic întrucât ea face necesare ipostaze multiple ale profesorului care rămâne o persoană- resursă- ipostaza de formator, de tehnician, de manager, de comunicator, de consilier. Obiectivele operaționale urmărite trebuie concepute clar, precum și întreaga strategie didactică utilizată- prezentarea interactivă de cuvinte, sunete, imagini, animație, alegerea de către elev a surselor de informații și construirea propriului program de învățare, sistemul de metode și procedee didactice, sistemul resurselor curriculare necesare, strategia de evaluare și autoevaluare. Învățarea limbilor străine cu ajutorul multimedia și al internetului are numeroase avantaje datorită expunerii directe și rapide a cunoștințelor urmărite și datorită faptului că elevul este în contact cu limba și cultura în autenticitatea lor. Elevii pot fi puși în situații veritabile de interacțiune, de schimburi lingvistice și de comunicare cu indivizi vorbitori nativi de limbi diferite, aflați în diferite colțuri ale lumii.

Un accent particular la orele de limbi străine se pune pe exploatarea textelor autentice, cum ar fi : înregistrări pe robotul telefonic, conversații în cafenele, anunțuri în marile magazine, în gară, în aeroport, ceea ce constituie un instrument necesar în dezvoltarea competenței de înțelegere orală și un punct de plecare indispensabil pentru o bună pronunție și pentru abilități de conversație. Programul

„Apprendre avec TV 5” pentru exploatarea resurselor autentice la orele de limba franceză regrupează materiale pe teme variate și se poate alege nivelul de dificultate al exercițiilor de înțelegere orală. Acest program include documente audio și video, însoțite de exploatarea lor didactică. Astfel, avem la dispoziție resursa web care oferă nu doar documente autentice pentru a fi exploatare, dar și o gamă largă de tipuri de exerciții interactive, de jocuri, cântece, videoclipuri vizând probleme de cultură și de civilizație, sugestii didactice și metodologice pentru profesori.

Un document audio-video corect ales spre a fi exploatat la clasă trebuie să aibă o unitate de sens, cu un început și un final ; să fie scurt de unu-două minute pentru nivelul A1-A2, iar pentru nivelurile B1-B2 nu trebuie să depășească trei-patru minute ; un număr limitat de locutori- doi sau trei pentru nivelurile A1-A2, iar pentru nivelurile B1-B2 trei- patru locutori ; o situație, persoane, obiecte clar definite, relații spațiale simple ; un document structurat, cu ordine cronologică, părți distincte, legături logice între enunțuri ; un subiect și elemente de vocabular utilizate în extrasul respectiv- care să fie deja cunoscute de elevi, imagini care comportă elemente scrise sau vizuale.

În exploatarea unui document audio-vizual în cadrul orelor de limbi străine pot fi avute în vedere șase aspecte, conform kitului pedagogic elaborat de RFI, TV5MONDE, ministerul francez al Afacerilor străine și europene și de Centre de liaison de l’enseignement et des médias d’information (CLEMI) : tematica și genul, indicii vizuali, indicii sonori, înțelegerea mesajului, rolul și funcția imaginilor și a sunetelor, conținutul lingvistic. În ceea ce privește tematica și genul, elevii trebuie să stabilească despre ce tip de document autentic este vorba dintr-o listă dată: jurnal, documentar, publicitate, reportaj, scurt- metraj, cronică, lung-metraj de ficțiune, dezbateri, clip, eveniment sportiv, emisiune muzicală, de divertisment, portret, animație, analiză. Pentru a constata indicii vizuali este important să se vizioneze documentul fără sunet pentru ca elevii să se concentreze doar pe tipul imaginilor, respectiv pe informațiile pe care le aduc imaginile despre loc, timp, persoane, obiecte, context. Pentru a treia etapă – etapă vizând indicii sonori, este importantă concentrarea pe muzică, sunete, voci, făcând abstracție de cuvintele rostite.

Pentru înțelegerea mesajului este nevoie să se urmărească din nou documentul audio-vizual, elevii concentrându-se pe replici pentru a putea completa grila dată, grilă ce presupune răspunsuri la întrebări precum: „ Cine?, Ce?, Unde?, Când?, Cum?, De ce?”. A cincea etapă a exploatării documentului audiovizual urmărește identificarea rolului imaginilor și a sunetelor, răspunzând la câteva întrebări adresate. În ultima etapă a exploatării se urmărește analiza conținutului lingvistic, putând fi folosită și transcrierea documentului. Este necesar să se identifice tipul de discurs din lista dată: narativ, descriptiv, explicativ, dialogat, argumentativ, injonctiv, poetic.

Videoclipurile oferă elevilor posibilitatea de a exploata o imagine autentică, ca suport de învățare a limbii și a culturii. Emisiunile televizate și documentele autentice pot fi de o mare diversitate (publicitate, foileton, jurnal televizat) și au ca principal obiectiv acela de a distra pe baza unor întâmplări reale sau a unor povești. Demersul pedagogic presupune abordarea documentului autentic atât denotativ, cât și conotativ. Iată un exemplu de abordare a unui document video pentru a analiza expresia non-verbală, având obiectivul de a descoperi și de a interpreta gesturile și mimica vorbitorilor de limba străină din videoclipul ales cu o durată de două-trei minute la nivel debutant. Sarcina de lucru dată elevilor înainte de vizionare ar putea fi aceea de a evidenția toate manifestările non-verbale care par traductibile în enunțuri verbale. Elevii vor lucra pe grupe astfel: vor viziona inițial secvența fără sunet; vor defini situațiile de comunicare (rolul și statutul personajelor), vor stabili oral un inventar de manifestări non-verbale interesante; vor viziona din nou documentul, tot fără sunet, cu oprire asupra imaginilor pentru a verifica descrierile făcute; vor nota pe tablă manifestările reținute și propunerile de traducere lingvistică ; vor viziona documentul, cu sunet, pentru a confirma sau infirma ipotezele.

Exploatarea pedagogică pornind de la documente autentice este variată deoarece se pornește de la înțelegerea globală, se trece apoi la înțelegerea detaliată, aprofundarea unei structuri, la îmbogățirea lexicului, la evaluare, ceea ce determină realizarea tranziției de la noțiunea de „progresie” la cea de „progres”. Robert Galisson propune ca aceste documente să fie numite „materiale sociale”, în opoziție cu „materialele școlare”. Sunt favorizate în egală măsură interacțiunile în ora de limbă străină.

Scrisoarea video reprezintă o activitate colectivă care presupune realizarea unui proiect comun în limba străină, cu durata de zece-douăzeci de minute care prezintă în imagini realitatea pe care elevii doresc să o facă cunoscută corespondenților lor. Avantajele pe care le prezintă scrisoarea video sunt multiple- creează legături naționale/ internaționale între elevi, răspunde unei dorințe de comunicare autentică, favorizează dezvoltarea competenței de exprimare orală, creează posibilitatea unor schimburi școlare, favorizează lucrul interdisciplinar, implicând cunoștințe și noțiuni de vocabular în limba străină vizată- din domeniul geografiei, istoriei, artei, muzicii, sportului, etc.

Există variate modalități de exersare a vocabularului vizat, modalități care fac apel nu numai la documente autentice, ci și la cântece, poezii, povești, ghicitori, desene, etc. Siturile <http://chansonfle.blogg.org>, <https://www.ortholud.com/index.html>, <https://www.lepointdufle.net/p/chansons.htm> prezintă o vastă gamă de cântece care pot fi selecționate în funcție de cântăreț, de vocabularul vizat sau de nivelul de franceză, adăugând și moduri de exploatare. Exploatarea cântecului la orele de limbi străine poate lua forma reconstituirii, a rescrierii într-un alt registru de limbă, a unei dictări cu spații libere de completat pe baza audiției. Utilizarea dialogurilor dintr-o poveste poate avea ca scop

înțelegerea globală, rezumatul, imaginarea continuării, descrierea gesturilor, dramatizarea. Un mare avantaj al suporturilor multimedia este acela că ele constituie puncte de plecare pentru conversație.

În ultimii ani, utilizarea Inteligenței Artificiale a ajuns să dețină un rol important în domeniul învățării limbilor străine. Profesorul trebuie să propună o structură de învățare și un suport adaptativ în cadrul exercițiilor, cu un feedback de calitate, deci un suport adaptat și individualizat în procesul de învățare. Avantajul Inteligenței Artificiale este acela că permite analizarea miilor de elevi la toate nivelurile de învățare și în toate școlile. Grație tehnologiei, un profesor poate nu numai să găsească texte, dar să le și simplifice sau chiar să le creeze integral în manieră autonomă, pentru a propune elevilor un fel de meniu cu texte adaptate nivelului de limbă și favorizând astfel învățarea. De asemenea, profesorul poate crea pe baza Inteligenței Artificiale povești audio-video tip anime folosind Canva, poate crea videoclipuri animate captivante folosind My Simple Show, prezentări interactive audio-video, încorporând și exerciții cu autocorectare în Gamma, Genially, poate adapta exerciții interactive tip Kahoot, Quizlet, Quizizz, Wordwall deja existente, economisind timp și reușind să obțină un feedback favorabil de la elevi- nativi digitali, poate primi sugestii de proiectare a unor activități la clasă apelând la Chat GPT, la Gemini sau la Microsoft Copilot.

Viitorul în învățarea limbilor străine rezidă în învățarea mixtă- un amestec de cursuri adaptate, folosind calculatorul, cu conținuturi captivante și contemporane, cu etape de exerciții digitale, cu materiale adaptative și personalizate și utilizarea tuturor programelor de instrumente inteligente.

Bibliografie:

- Bocoș, Mușata-Dacia, Instruirea interactivă, editura Polirom, Iași, 2013.
- Dragomir, Mariana- Puncte de vedere privind predarea- învățarea limbii franceze ca limbă străină, editura Dacia, Cluj-Napoca, 2008.
- Martinez, Pierre. Didactica limbilor străine, editura Grafoart, București, 2008.
- Tagliante, Christine, La classe de langue, Ed. Clé International/ SEJER, Paris, 2006.

Sitografie:

<https://www.goethe.de/ins/be/fr/spr/mgs/24515785.html>

<https://faculty.chass.ncsu.edu/marchi/FLF401/MultimediaandTeaching.pdf>

<https://www.verbotonale-phonetique.com/elaboration-exploitation-dun-document-audio-visuel-guide/>

<https://enseigner.tv5monde.com/fiches-pedagogiques-fle/embed/analyser-un-document-audiovisuel>

METODE ACTIV-PARTICIPATIVE
FOLOSITE ÎN PREDAREA MATEMATICII

Prof. FLORIN PAVEN

Liceul Tehn. „Dr. Florian Ulmeanu” ,Ulmeni, Maramureș

Matematica este obiectul care generează la marea majoritate a elevilor eșecul școlar. De aceea profesorul de matematică trebuie să creeze un climat instituțional favorabil folosind diverse metode moderne care să-l determine pe elev să se implice activ în procesul instructiv educativ.

Școala nu trebuie înțeleasă ca fiind locul unde profesorul predă și elevii ascultă. Învățarea devine eficientă doar atunci când elevii participă în mod activ la procesul de învățare: discuția, argumentul, investigația, experimentul, devin metode indispensabile pentru învățarea eficientă și de durată.

Toate situațiile și nu numai metodele active propriu-zise în care elevii sunt puși și care îi scot pe aceștia din ipostaza de obiect al formării și-i transformă în subiecți activi, coparticipanți la propria formare, reprezintă forme de învățare activă.

Metodele active necesită o pregătire atentă: ele nu sunt eficiente decât în condițiile respectării regulilor jocului. Avantajul major al folosirii acestor metode provine din faptul că ele pot motiva și elevii care au rămăneri în urmă la matematică.

Exemple de activități desfășurate cu elevii pe baza aplicării metodelor de învățare activ-participative:

METODA „SCHIMBĂ PERECHEA”

Este o metodă interactivă de lucru în perechi. Elevii au posibilitatea de a lucra cu fiecare dintre membrii colectivului. Stimulează cooperarea în echipă, ajutorul reciproc, înțelegerea și toleranța față de opinia celuilalt.

ETAPE:

Se împarte clasa în două grupe egale ca număr de participanți. Se formează două cercuri concentrice, copiii fiind față în față pe perechi. Învățătorul dă o sarcină de lucru. Fiecare pereche discută și apoi comunică ideile. Cercul din exterior se rotește în sensul acelor de ceasornic, realizându-se astfel schimbarea partenerilor în pereche.

Copiii au posibilitatea de a lucra cu fiecare membru al grupei. Fiecare se implică în activitate și își aduce contribuția la rezolvarea sarcinii.

EXEMPLU DE ACTIVITATE:

Tema: „ Proportionalitate directă/proportionalitate inversă”

Etapele activității:

1. Se organizează colectivul în două grupe egale. Fiecare copil ocupă un scaun, fie în cercul din interior, fie în cercul exterior. Stând față în față, fiecare copil are un partener.

2. Profesorul comunică cerința: „ Verifică dacă numerele următoare sunt direct/invers proporționale cu următoarele numere!”.

3. Lucrul în perechi. Copiii lucrează doi câte doi pentru câteva minute.

Copilul aflat în cercul interior spune soluția de rezolvare iar celălalt aduce completări încercând să rezolve cerința. Apoi copiii din cercul exterior se mută un loc mai la dreapta pentru a schimba partenerii, realizând astfel o nouă pereche. Jocul se continuă până când se ajunge la partenerii inițiali sau se termină.

4. Analiza ideilor și a elaborării concluziilor. În acest moment, copiii se regroupează și se vor analiza pe rând rezolvările problemelor.

METODA RAI

Metoda R. A. I. are la bază stimularea și dezvoltarea capacităților elevilor de a comunica (prin întrebări și răspunsuri) ceea ce tocmai au învățat. Denumirea provine de la inițialele cuvintelor *Răspunde – Aruncă – Interoghează* și se desfășoară astfel: la sfârșitul unei lecții sau a unei secvențe de lecție, profesorul, împreună cu elevii săi, investighează rezultatele obținute în urma predării-învățării, printr-un joc de aruncare a unui obiect mic și ușor (minge) de la un elev la altul. Cel care aruncă mingea trebuie să pună o întrebare din lecția predată celui care o prinde. Cel care prinde mingea răspunde la întrebare și apoi aruncă mai departe altui coleg, punând o nouă întrebare. Evident interogatorul trebuie să cunoască și răspunsul întrebării adresate. Elevul care nu cunoaște răspunsul iese din joc, iar răspunsul va veni din partea celui care a pus întrebarea. Acesta are ocazia de a mai arunca încă o dată mingea, și, deci, de a mai pune o întrebare. În cazul în care, cel care interoghează este descoperit că nu cunoaște răspunsul la propria întrebare, este scos din joc, în favoarea celui căruia i-a adresat întrebarea. Eliminarea celor care nu au răspuns corect sau a celor care nu au dat nici un răspuns, conduce treptat la rămânerea în grup a celor mai bine pregătiți. Metoda R.A.I. poate fi folosită la sfârșitul lecției, pe parcursul ei sau la începutul activității, când se verifică lecția anterioară, înaintea începerii noului demers didactic, în scopul descoperirii, de către profesorul ce asistă la joc, a eventualelor lacune în cunoștințele elevilor și a reactualizării ideilor- ancoră.

Puncte forte	Puncte slabe
-completează eventualele lacune în cunoștințele elevilor ; -are rol de fixare și consolidare a cunoștințelor predate.	-elevii sunt tentați să-i scoată din „joc” pe unii colegi sau să se răzbune pe alții, adresându-le întrebări prea dificile pentru ei.

Metoda R.A.I. poate fi folosită la sfârșitul lecției, pe parcursul ei sau la începutul activității, când se verifică lecția anterioară, înaintea începerii noului demers didactic, în scopul descoperirii, de către dascălul ce asistă la joc, a eventualelor lacune în cunoștințele elevilor și a reactualizării ideilor-ancoră.

Eu le-am sugerat elevilor următoarele întrebări:

- Ce știi despre.....?
- Despre ce ai învățat în lecția.....?
- Cum justifici faptul că.....?
- Care crezi că sunt consecințele faptului.....?
- Ce ți s-a părut mai dificil din.....?
- De ce alte experiențe sau cunoștințe poți lega ceea ce tocmai ai învățat?

METODA CUBULUI

Este o metodă folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective.

ETAPE:

1. Se realizează un cub pe ale cărei fețe se notează: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează;
2. Se anunță tema / subiectul pus în discuție;
3. Se împarte grupul în șase subgrupuri, fiecare subgrup rezolvând una dintre cerințele înscrise pe fețele cubului;

4. Se comunică forma finală a scrierii, întregului grup (se pot afișa/ nota pe caiet).

EXEMPLU DE ACTIVITATE:

Tema: Prisma regulată dreaptă : triunghiulară , patrulateră , hexagonală ; cubul, paralelipipedul dreptunghic

Descrierea activității elevilor:

Elevii care primesc fișa cu verbul **descrie** vor avea

- de definit prisma regulată și prisma dreaptă , cubul și paralelipipedul dreptunghic ,
- de enumerat prismele studiate,
- de realizat reprezentarea plană a corpurilor studiate și desfășurările lor plane;
- de identificat elementele acestora;

Elevii care primesc fișa cu verbul **compară** vor stabili asemănări și deosebiri între prisma oblică și prisma dreaptă , paralelipiped și paralelipiped drept , paralelipiped drept si paralelipiped dreptunghic , paralelipiped dreptunghic si cub .

Elevii care vor avea fișa cu verbul **asociază** vor asocia fiecărei prisme studiate formulele de calcul pentru volum și arie (laterală, totală), aria bazei , perimetrul bazei , apoi vor identifica obiecte cunoscute care au forma obiectului respectiv.Elevii pot primi un obiect practic/desen pe care să-l „descompună” în corpuri geometrice cunoscute.

Pentru grupa care va avea **de analizat**, sarcina de lucru va cere ca elevii să analizeze diferite secțiuni în corpurile studiate.(diagonale, secțiuni cu un plan paralel cu baza).Se vor realiza desene corespunzătoare în care se vor pune în evidență toate planele de secțiune și forma secțiunii rezultate,prin markere sau carioci colorate.

Elevii ce vor primi o fișă cu verbul **argumentează** vor avea de analizat și justificat în scris valoarea de adevăr a unor propoziții , ce vor conține și chestiuni „capcană”.Li se poate cere să realizeze și scurte demonstrații sau să descopere greșeala dintr-o redactare a unei rezolvări.

Elevii din grupa verbului „**aplică**” vor avea un set de întrebări grilă în care vor aplica formulele pentru calculul ariei sau volumului prisme regulate drepte in contexte variate.

Evaluare:

După expirarea timpului de lucru (20-25 min) se va aplica

METODA CADRANELOR

Este o modalitate de rezumare și sintetizare a unui conținut informațional prin participarea și implicarea elevilor în înțelegerea lui adecvată. Această metodă poate fi folosită în etapa de reflecție.

Metoda cadranelor presupune trasarea a două axe perpendiculare, operațiune în urma căreia rezultă patru cadrane.

Elevii audiază o prelegere , o povestire sau citesc un text , apoi sunt solicitați să noteze anumite aspecte , de exemplu :

- în cadranul I :sunete auzite în prezentarea povestiri sau descise de iedile textului;
- în cadranul II : sentimente generate de povestire / text
- în cadranul III : stabilirea unei legături între conținutul povestirii / textului pe de o parte și cunoștințele și experiența lor de viață pe de altă parte;
- în cadranul IV :morala, învățătura, mesajul transmis de conținutul de idei prezentat

Elevii pot găsi un titlu potrivit pentru ceea ce au de audiat sau de citit.

Sugestii metodice :

- numărul cadranelor se poate extinde dacă este necesar
- completarea cadranelor poate viza și alte aspecte, decât cele menționate
- elevii trebuie să prezinte ceea ce au scris
- cei care n-au putut prezenta pot să-și afișeze cadranele
- este benefică dezbaterea , lămurirea aspectelor notate

Prin această tehnică se urmărește implicarea elevilor în realizarea unei înțelegeri cât mai adecvate a unui conținut informațional și pentru exprimarea unor puncte de vedere, personajele referitoare la tema , subiectul puse în discuție.

METODA „TURUL GALERIEI” .

Materialele realizate, posterele, vor fi expuse în clasă în 6 locuri vizibile.Elevii din fiecare grup își vor prezenta mai întâi sarcina de lucru și modul de realizare a ei, apoi, la semnalul dat de profesor, vor trece, pe rând pe la fiecare poster al colegilor de la altă grupă și vor acorda acestora o notă.După ce fiecare grup a vizitat „galeria” și a notat corespunzător productiile colegilor,se vor discuta notele primite și obiectivitatea acestora, se vor face aprecieri și se vor corecta eventualele erori.

METODA „ȘTIU / VREAU SĂ ȘTIU / AM ÎNVĂȚAT”

Metoda se bazează pe cunoaștere și experiențele anterioare ale elevilor, pe care le vor lega de noile informații ce trebuie învățate.

ETAPE:

- Listarea cunoștințelor anterioare despre tema propusă;
- Construirea tabelului (Profesor);

Ceea ce știm / credem că știm	Ceea ce vrem să știm	Ceea ce am învățat

- Completarea primei coloane;
- Elaborarea întrebărilor și completarea coloanei a doua;
- Citirea textului;
- Completarea ultimei coloane cu răspunsuri la întrebările din a doua coloană, la care se adaugă noile informații;
- Compararea informațiilor noi cu cele anterioare;
- Reflecții în perechi / cu întreaga clasă.

METODA MOZAICUL

Metoda mozaicului presupune învățarea prin cooperare la nivelul unui grup și predarea achizițiilor dobândite de către fiecare membru al grupului unui alt grup. Are avantajul că implică toți elevii în activitate și că fiecare dintre ei devine responsabil atât pentru propria învățare, cât și pentru învățarea celorlalți. De aceea, metoda este foarte utilă în motivarea elevilor cu rămânere în urmă: faptul că se transformă pentru scurt timp, în „profesori” le conferă un ascendent moral asupra colegilor.

ETAPE:

Se împarte clasa în grupe eterogene de 4 elevi, fiecare primind câte o fișă numerotată de la 1 la 4, ce conține părți ale unui material ce urmează să fie înțeles și discutat de către elevi. Elevii sunt regrupați în funcție de numărul fișei primite și încearcă să înțeleagă conținutul informativ de pe fișe și stabilesc modul în care pot preda ceea ce au înțeles colegilor din grupul lor original. Se revine în gruparea inițială și are loc predarea secțiunii pregătite celorlalți membri.

Și în final are loc trecerea în revistă a materialului dat prin predarea orală cu toată clasa/ cu toți participanții.

METODA BRAINSTORMING

Metoda Brainstorming înseamnă formularea a cât mai multe idei – oricât de fanteziste ar părea – ca răspuns la o situație enunțată, după principiul cantitatea generează calitate. Obiectivul

fundamental constă în exprimarea liberă a opiniilor elevilor așa cum vin ele în mintea lor, indiferent dacă acestea conduc sau nu la rezolvarea problemei.

ETAPE:

Alegerea sarcinii de lucru. Solicitarea exprimării într-un mod cât mai rapid a tuturor ideilor legate de rezolvarea problemei. Inregistrarea pe tablă și regruparea lor pe categorii, simboluri, cuvinte cheie, etc. Selectarea și ordonarea ideilor care conduc la rezolvarea problemei.

POVESTIRI CU SUBIECT DAT

ETAPE:

Se alege un concept matematic: triunghiul dreptunghic și se cere elevilor să creeze o povestire în care personajul principal este conceptul ales, iar alte personaje sunt „rudele” acestuia - cum ar fi triunghiul oarecare și dreptunghiul. În acest fel elevii ajung în mod natural la caracterizarea unei noțiuni sesizând asemănările și deosebirile dintre noțiunea nouă și alte noțiuni studiate anterior.

JOC DE ROL

ETAPE:

Jocul de rol se realizează prin simularea unei situații, care pune participanții în ipostaze care nu le sunt familiare, pentru a-i ajuta să înțeleagă situația respectivă și să înțeleagă alte persoane care au puncte de vedere, responsabilități, interese, preocupări și motivații diferite.

EXEMPLU:

Un joc de rol poate fi: liniile importante din triunghi discută între ele - ce își spun?

Se împart rolurile, se stabilește modul de desfășurare al jocului, se pregătesc fișele cu descrierile de rol și sunt instruiți elevii cu desfășurarea propriu-zisă. Fișele pot puncta câteva dintre proprietățile pe care „actorii” le pot invoca: „noi, înălțimile suntem mai importante, pentru că ajutăm la calcularea ariilor” și să ajungă la asemănări: „de fapt în triunghiul isoscel suntem surori gemene”, etc.

După desfășurarea jocului sunt utile următoarele întrebări:

A fost o interpretare conformă cu realitatea?

Ce ar fi putut fi diferit în interpretare?

Ce alt final ar fi fost posibil?

Ce ați învățat din această experiență?

JOCUL MATEMATIC

Jocul matematic poate fi sub formă de rebus, probleme cu conținut haios, dezlegarea unor puzzle, etc.

- Cunoscând locul pe care jocul îl ocupă în viața copilului – unul preferat – se înțelege eficiența folosirii lui în procesul instructiv-educativ.
- Folosind jocul:
 - Elevul învață de plăcere cu un minim de efort
 - Elevul devine interesat de activitatea pe care o desfășoară
 - Îi facem pe elevii timizi să devină mai volubili
 - Copilul nu este constrâns, ci este motivat intrinsec
 - Elevul își reglementează comportamentul
 - Elevul iese din egocentrismul său și învață să colaboreze

Metodele active acordă valoare activismului subiectului:

- valorifică gândirea critică / creativitatea;
- presupun complementaritate – relații;
- sistematizează experiențe subiective;
- presupun colaborare – cercetare comună

Surse bibliografice:

1. Gardner, H., Mentea disciplinată, Ed. Sigma 2004
2. Singer M., Voica, C. Invățarea matematicii. Elemente de didactică aplicată. Ghidul Profesorului, Ed. Sigma, 2002.
3. Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de matematică primar-gimnazial, Ed. SC Aramis print, 2001.

ROLUL FAMILIEI ÎN PROCESUL DIDACTIC

Prof. Luminița Petrea, Școala Gimnazială Nr. 10 Galați

Când vine vorba despre educație, tendința este de a privi înspre școală și cadrele didactice ca factori principali de influență. Cu toate acestea, specialiștii în educație pun accent pe rolul părinților de a-i forma și influența pe copii încă din primele luni de viață, de când încep să învețe respectul față de sine. Ulterior, valori precum onestitate, curaj, toleranță, cinste, bunătate sau spirit civic sunt cultivate întâi în familie și abia apoi în școală.

Pentru ca o societate să funcționeze la parametri normali, e nevoie ca fiecare individ în parte să se ghideze după un set de valori care implică respectul față de propria persoană, față de ceilalți, față de mediu și față de comunitate.

Deși când vine vorba despre educație tendința este de a privi înspre școală și cadre didactice ca factori principali de influență, specialiștii Intuitext în educație sunt de părere că rolul părinților de a-i forma și influența pe copii este la fel de important precum cel al instituțiilor de învățământ.

În acest context, apare o întrebare legitimă: care sunt valorile pe care părinții trebuie să le transmită copiilor și pe care și-ar dori ca școala să continue să le dezvolte?

Încercând să-și imagineze viitorul copiilor lor, părinții ar trebui să conștientizeze cât de important este rolul lor în prezent.

Vorbindu-le celor mici, folosind cuvinte și expresii adaptate vârstei, oferindu-le exemple din viața lor de zi cu zi pentru a-i ajuta să înțeleagă anumite probleme din mediul înconjurător, citindu-le în fiecare zi sau citind ei înșiși pentru a induce pofta pentru lectură, ascultând muzică clasică acasă, mergând la piese de teatru pentru copii sau chiar la expoziții de artă, discutând cu copii, ascultându-le problemele, explicându-le și, nu în ultimul rând, asigurându-i prin tot ceea ce fac de iubire necondiționată - părinții asigură un climat propice dezvoltării armonioase a copiilor, dar și o relație solidă cu cei mici.

În acest fel, investind, în primul rând, timp în aceasta relație, părinții îi pot învăța încă din primii ani valori ce le vor servi copiilor pe durata întregii vieți: respectul față de propria persoană și pentru cei din jur, onestitatea, corectitudinea, generozitatea, cultura muncii bine facute și a efortului susținut, curajul sau spiritul civic – toate îi vor ajuta să devină adulții ce vor putea pune bazele unei societăți cu adevărat funcționale.

În ceea ce-i privește pe copii, „*spiritul civic înseamnă reguli și comportamente moral-civice pe care le respecti în acțiuni mici de zi cu zi (ca de exemplu: arunci gunoiul în cosul de*

gunoi, nu pe strada) si mai ales in actiuni mari (cand actionezi si sustii, prin ceea ce spui si faci, valorile in care crezi)“, declara Cristina Honcioiu, specialist Intuitext in educatie.

Dar cum cultivam spiritul civic al copiilor si care ar fi varsta potrivita cand ei ar putea incepe sa inteleaga chestiuni ce tin de societate si grup in sens larg?

„Valorile, regulile si comportamentele celor din jur modeleaza spiritul civic al copilului (comportamentul in familie, comportamentul in scoala, comportamentul in grupul de prieteni, comportamentul in locuri publice, ajutorare, cooperare, competitie, toleranta, sprijin, voluntariat). De exemplu, inveti copilul despre cooperare si ajutorare, nu fortandu-l sa coopereze sau sa ofere ajutor (astfel il inveti ca unii isi impun vointa asupra altora), ci ajutandu-l si sprijinindu-l, cooperand cu el“, este de parere specialistul Intuitext in educatie.

În acest context social, familia ar trebui să fie punctul de pornire, prima școală a fiecărui copil, părinții având un rol fundamental în viața copilului care are nevoie de modele. Psihologii au constatat în unanimitate că familia este cea care pune bazele educației. Ei afirmă: „În familie și pe genunchii mamei se formează ceea ce este mai valoros pe lume – omul de caracter”.

Educația primită în familia naturală sau în cea adoptivă are o influență covârșitoare în selectarea și ierarhizarea valorilor ce definesc sistemul personal de valori al copilului. Căci „adevărata mamă nu este cea care-i dă viața copilului, ci bună creștere” spunea Sfântul Ioan Gură de Aur, care compară familia cu o biserică mai mică în care copilul se dezvoltă armonios și echilibrat datorită valorilor fundamentale pe care aceasta i le transmite sau ar trebui să le transmită. Astfel, familia devine prima școală în care copilul, aflat în creștere și dezvoltare, cunoaște și experimentează emoțiile. Este important ca acestea să fie din categoria celor pozitive, căci așa cum spunea Henry Ward Beecher „inima mamei este sala de clasă a copilului.”

Biserica creștină are, de asemenea, un rol fundamental în educația morală, sănătoasă a copiilor. Cei care cresc aproape de Biserică, fiind aduși de părinți, învață să iubească, să fie blânzi, generoși, sinceri, să nu judece, să se implice în activități de voluntariat fără să ceară nimic în schimb. Important este ca părintele să înțeleagă aceste lucruri și să i le insufle copilului, căci „născându-și copilul, mama dă mai întâi un om, iar pe urmă tot în el trebuie să dea cerului un înger” (Richard Wurmbrand).

Nu toate familiile sunt orientate de aceleași valori și atitudini în creșterea și educarea copiilor. Părinții aparținând unor categorii socio-economice diferite transmit copiilor lor valori diferite. Copilul știe încă de la o vârstă fragedă, din familie, care sunt lucrurile bune și care sunt lucrurile rele, mama și tata sunt primii educatori, părinții îl învață și le servesc drept model. Familia rămâne și în zilele noastre leagănul unde se conturează personalitatea umană, cu calitățile, virtuțile, dar și cu defectele ei. Copiii învață foarte repede atitudinile,

comportamentele, credințele și convingerile părinților, însă ei sunt expuși zilnic multor atitudini și comportamente, care nu sunt întotdeauna cele transmise de părinți.

Prin urmare, părinții trebuie să fie foarte atenți la mesajele pe care le transmit copiilor și la anturajul în care aceștia se învârt, deoarece acesta ar putea influența negativ distorsionând adesea ceea ce ei au învățat în familie. De asemenea, copiii pot să își însușească aspirații și convingeri promovate de diverse emisiuni de divertisment sau vedete TV. Mass-media promovează modele de viață care au un impact foarte puternic asupra copilului și pot contribui mult la formarea sistemului său de valori. Tot părinții sunt cei care trebuie să supravegheze copiii și să evite vizionarea unor desene animate care nu sunt educative sau vizionarea unor filme sau emisiuni cu o influență negativă asupra dezvoltării copilului.

Chiar dacă experiența părinților nu a fost una exemplară în familia din care au făcut parte, în momentul în care devin părinți se pot autoeduca și conștientizează responsabilitatea de a oferi urmașilor lor lecții de viață bazate pe virtuți și valori autentice, care fac din copii oameni adevărați, pe care te poți baza. Uneori, este dificil să transmiți și să susții veridicitatea valorilor în fața copiilor într-o societate în care ne confruntăm adesea cu non-valori, cărora trebuie să le facem față, iar virtuți precum: bunătatea, cinstea, adevărul, sinceritatea, dreptatea, corectitudinea, generozitatea sunt considerate perimate și inutile.

„O mamă prețuiește cât o sută de profesori” afirma Johann Friederich Herbart. Copiii au nevoie de modele, însă dacă în familie nu le găsesc, este important să le fie oferite în cadrul școlii prin puterea exemplului care îi determină să îndrăgească un profesor și să îl imite. Există familii monoparentale, dezbinat care nu pot oferi copilului o bază în ceea ce privește formarea și dezvoltarea atitudinilor și transmiterea valorilor moral-civice și religioase. În aceste cazuri mai puțin fericite și, din păcate, tot mai frecvente, în care frustrarea, neîmplinirea, neajunsurile vieții și problemele familiale își pun amprenta pe copii, un rol fundamental îl are școala, educația oferită de educatori, învățători, profesori.

Copiii trebuie să simtă că există un loc unde sunt primiți cu căldură, sunt apreciați, sunt sprijiniți, iubiți și ascultați. De asemenea, este necesar ca ei să fie convinși că viața lor are valoare, să fie conștienți de potențialul și talentul lor nativ și să înțeleagă că responsabilitatea de a le valorifica le aparține. Bineînțeles că le putem fi alături ajutându-i să se cunoască foarte bine și să își pună în valoare calitățile.

La început, copiii cred în anumite lucruri doar pentru că sunt spuse de părinți sau de dascăli, învață să le facă pentru că sunt modelate de ei la nivelul comportamentului, iar ulterior ajung să le testeze valoarea de adevăr pentru a vedea dacă funcționează. Unele vor funcționa, altele nu. Astfel, ajung să creadă în ele și să transmită mai departe aceste convingeri.

Există o perioadă în care copiii pun mai mult accent pe partea exterioară, de exemplu în preadolescență au tendința de a vedea doar frumusețea exterioară și nu reușesc să-și dea seama de adevăratele valori ale unei persoane sau dacă le văd, le minimalizează. Aceste manifestări apar și la copiii care au primit lecții bune de viață și modele sănătoase de comportament și cu atât mai mult la copiii în familiile cărora au primat indicatorii de ordin material.

Familia are o responsabilitate uriașă și menirea de a oferi copilului exemple practice, de a crea un mediu în care acesta să învețe, să cunoască, să simtă și să înțeleagă, să experimenteze și să tragă concluzii. Familia este și va rămâne prima școală a fiecărui copil. Cei șapte ani de acasă reprezintă bagajul cu care copilul pornește la drum în școală în care va învăța. Fiecare familie alege să acționeze așa cum consideră că este mai bine pentru cei apropiați, însă alegerile făcute nu sunt întotdeauna cele corecte.

Locul părintelui nu poate fi ținut în copilărie de bunici, prieteni, alte rude sau psihologi. Aparent, copilului nu-i lipsește nimic, dar părinții trebuie să înțeleagă că cei mici au nevoie de ei în preajma lor pentru a se dezvolta armonios din punct de vedere emoțional, moral și intelectual. Cele materiale sunt necesare trupului, însă cele spirituale sunt mult mai de preț și sunt necesare sufletului care va rămâne mereu cu acel gol neumplut, cu acea suferință nealiniată, lipsa părinților și dorul de aceștia.

Este o binecuvântare să fii părinte, dar și o misiune dificilă uneori, pentru că știi că de tine depinde în mare măsură formarea omului ce va să devină copilul pe care îl ții de mână pe drumul vieții.

Bibliografie:

1. Voinea, Mihaela, *Sociologia familiei*, Editura Universitatii, Bucuresti, 1993;
2. Sorescu, Maria Emilia, Berila, Ioan, *Asistența socială – sistem și profesie*, Editura Universitaria, Craiova, 2005.

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

Prof. inv.primar PIELE ELENA-ROXANA

Scoala Gimnaziala „Gabriel Marinescu” Tigveni

Definind *dezvoltarea durabilă* drept totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică axate pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice, ecologice și elementele capitalului natural, considerăm că o societate durabilă satisface nevoile generației contemporane, dar nu compromite abilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Durabilitatea pornește de la ideea că activitățile omului sunt dependente de resurse (umane, materiale, pecuniare, de timp etc.) și de mediul înconjurător.

În contextul actual, educația pentru dezvoltare durabilă (EDD) ar trebui să fie prioritară atât la nivel local și național, cât și mondial, să vizeze o reformă în cadrul fiecărui nivel, încât să asigure un viitor sustenabil pentru generațiile prezente și viitoare, să realizeze o dezvoltare pe mai multe direcții, fără a necesita un mare consum de resurse.

Cetățenii trebuie să-și formeze comportamente responsabile, care să conducă la eficiență energetică, consum responsabil al utilităților, gestionarea deșeurilor, evitarea risipei, reducerea poluării, protejarea mediului înconjurător, responsabilitatea civică și morală etc. Toate aceste probleme se reflectă în calitatea factorilor de mediu și asupra sănătății populației.

Multe persoane și organizații din întreaga lume au aplicat deja, sub diverse forme, educația pentru dezvoltare durabilă.

Agenda 2030 adoptată de către 193 de state membre ONU, inclusiv țara noastră, în anul 2015, vizează implementarea principiilor pentru dezvoltarea durabilă.

În România, la nivel național, sunt asumate cele șase priorități ale Declarației de la Batumi din anul 2016: *stabilirea unui program de dezvoltare durabilă în fiecare școală și asumarea dezvoltării durabile în Planul de acțiune al fiecărei școli; formarea pentru EDD a profesorilor dar și a altor persoane cu rol de educator în societate; dezvoltarea învățământului tehnic și profesional care contribuie la economia verde; întărirea încorporării EDD în diverse politici naționale relevante; întărirea sinergiilor dintre educația formală, informală și nonformală în vederea EDD; recunoașterea rolului rețelelor pentru promovarea EDD.*

În urma unui parteneriat încheiat între rețeaua ONG21 (care cuprinde un număr de 98 de organizații non-profit din țară) și Ministerul Educației Naționale se dorește implementarea acestora, începând de la completarea legislației în vigoare și introducerea conceptului de educație pentru dezvoltare durabilă la nivelul fiecărei unități de învățământ. În acest sens, până în prezent, membrii ONG21 au lucrat în perioada 2018-2019 la un set de propuneri în vederea implementării concrete a celor șase priorități menționate.

Propunerea de politică publică realizată în cadrul Rețelei ONG21 urmărește să ofere un plan național privind educația pentru dezvoltare durabilă, care lipsește în acest moment și care este necesar atât pentru atingerea dezideratelor Declarației de la Batumi, cât și pentru Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă. Astfel, în perioada imediat

următoare, într-un număr reprezentativ de școli din țară, se va pilota un program privind introducerea EDD în Planul de dezvoltare instituțională, respectiv Planul de acțiune al școlii, după care se va trece la formarea cadrelor didactice, directorilor și inspectorilor școlari privind EDD.

Educația pentru dezvoltarea durabilă poate fi implementată în sistemul de învățământ românesc fie prin introducerea în planurile cadru a unei discipline distincte EDD sau prin introducerea în programele analitice ale disciplinelor de învățământ a unor capitole, teme, competențe de EDD, ceea ce se poate realiza în cadrul fiecărui obiect de studiu. Toate acestea depind de modul în care fiecare dintre noi conștientizează și se responsabilizează pentru a oferi ceva sustenabil generațiilor actuale și viitoare.

Educația pentru o dezvoltare durabilă oferă o abordare critică, grad sporit de conștientizare și puterea de a explora și dezvolta noi idei, concepte, viziuni, metode și instrumente de lucru. Astfel se impune o reorientare a sistemului curent, bazat exclusiv pe oferirea de informații, către unul bazat pe rezolvarea de probleme și identificarea soluțiilor posibile.

https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategia%20UNECE%20pentru%20EDD_versiunea%20in%20lb.%20romana.pdf.

În acest scop, Organizația ONG21 (sub coordonarea Asociației REPER21 și FDSC), în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale definește o politică publică privind modalitățile de implementare a EDD în școli.

La nivelul școlii, implementarea educației pentru dezvoltarea durabilă trebuie să vizeze următoarele domenii: îmbunătățirea educației de bază, reorientarea educației către dezvoltarea durabilă, sporirea gradului de conștientizare publică și promovarea trainingului. Indiferent de nivelul de studiu, elevii vor fi încurajați să folosească gândirea și reflecția sistemică, critică și creativă, deopotrivă în contextul local și global. Nu poate fi neglijat faptul că EDD reprezintă un proces care se desfășoară de-a lungul întregii vieți, începând din copilărie până la formarea profesională a adulților, trecând dincolo de educația formală.

Temele cheie privind dezvoltarea durabilă abordate includ, printre altele, reducerea sărăciei, îndatoririle cetățenești, pacea, etica, responsabilitatea, în contextul local și global, democrația și guvernarea, justiția, securitatea, drepturile omului, sănătatea, egalitatea de gen, diversitatea culturală, dezvoltarea rurală și urbană, economia, modelele de producție și de consum, responsabilitatea civică, protecția mediului, managementul resurselor naturale și diversitatea biologică și a naturii. <https://www.edu.ro/educa%C8%9Bie-pentru-dezvoltare-durabil%C4%83>.

Educația pentru dezvoltarea durabilă cere activități practice și luarea unor decizii. Nu este suficient ca în școală să se vorbească despre viitor, ci trebuie întreprins ceva pentru acesta.

Dezvoltarea durabilă reprezintă o paradigmă bazată pe etică și educație pentru dezvoltare durabilă și are drept scop dezvoltarea competențelor care ajută indivizii să reflecteze la propriile lor acțiuni, ținând seama de impacturile lor actuale și viitoare, sociale, culturale, economice și de mediu. Această educație trebuie să devină parte integrantă a calității educației, inerentă conceptului învățării continue.

O modalitate de recunoaștere a contribuției aduse pentru dezvoltarea durabilă o reprezintă acordarea distincției „Școală durabilă” acelor unități de învățământ care fac dovada îndeplinirii a cât mai multe din cele 17 obiective ale dezvoltării durabile: *educație de calitate, sănătate și stare de bine, egalitate de gen, apă curată și igienă, consum și*

producție responsabilă, inegalități reduse, pace, justiție și instituții puternice etc., respectiv a dezvoltării competențelor specifice transversale.

([https://www.edu.ro/sites/default/files/Criterii de calitate ale scolilor dezvoltarii durabile.pdf](https://www.edu.ro/sites/default/files/Criterii_de_calitate_ale_scolilor_dezvoltarii_durabile.pdf)). Aceasta se poate obține în urma implementării pe o perioadă de 2 ani a ceea ce înseamnă ciclul PDCA: Plan (Zicem ceea ce facem), Do (Facem ceea ce zicem), Check (Verificăm ceea ce am făcut), Act (Consolidăm progresul). Astfel, implementarea acestui ciclu seamănă foarte mult cu spirala calității în educație sau cercul lui Deming.

Așa cum există diverse distincții precum: *Școală Europeană, Eco-Școală, Școala Verde* etc., o asemenea „etichetă” obținută va conta mult în evaluările externe ale unităților școlare.

O abordare sistematică a principiilor dezvoltării durabile în școli va duce la existența mai multor cadre didactice bine pregătite în domeniul managementului responsabil.

Bibliografie:

1. https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategia%20UNECE%20pentru%20EDD_versiunea%20in%20lb.%20romana.pdf.
2. [https://www.edu.ro/sites/default/files/Criterii de calitate ale scolilor dezvoltarii durabile.pdf](https://www.edu.ro/sites/default/files/Criterii_de_calitate_ale_scolilor_dezvoltarii_durabile.pdf).
3. <https://www.edu.ro/educa%C8%9Bie-pentru-dezvoltare-durabil%C4%83>.
4. <https://reper21.ro/proiect/ong21-participarea-ong-urilor-la-politica-de-educatie-pentru-dezvoltarea-durabila/>.
5. <https://reper21.ro/2018/05/30/vino-in-prima-retea-nationala-de-ong-uri-preocupare-de-educatia-pentru-dezvoltarea-durabila/>.

MODALITĂȚI DE INTEGRARE A COPIILOR CU RISC DE ABANDON ȘCOLAR ȘI CEI CU CES

Prof.înv.primar,PÎRVULESCU CORNELIA
LICEUL TEHNOLOGIC BÂLTENI,GORJ

Abandonul școlar și a copiilor cu Ces

este una dintre problemele mari cu care se confruntă învățământul în momentul de față și este nevoie ca școala să întindă o mână de ajutor celorlalte instituții implicate în monitorizarea acestui fenomen. Pentru punerea în aplicarea a unor astfel de strategii este nevoie de o bună cunoaștere a particularităților psihologice ale elevilor , pentru a putea fi identificate acele dimensiuni psihologice care permit realizarea unor dezvoltări ulterioare ale elevilor cu dificultăți școlare.Variații mari de ritm intelectual și stil de lucru ,de rezistență la efortul de durată, de abilități comunicaționaleși nevoi cognitive, existente în general între elevi, impun acțiuni de organizare diferențiată a procesului de predare-învățare , pe grupe de elevi, în care să primeze însă sarcinile individuale de învățare.n:- familii dezorganizate , cu domiciliul instabil;- familii dezinteresate de școală sau care au concepția că copiii le sunt suficiente doar patru clase;- familii cu situație financiară precară;- familii monoparentale prin divorț, separare, deces;
- părinți alcoolici sau consumatori de stupefiante;- navetă grea- copiii care trebuie să meargă kilometri întregi pe jos la școală.

Un alt aspect important al activității de înlăturare a abandonului școlar îl reprezintă crearea unor situații speciale de succes pentru elevii cu dificultăți școlare, deoarece succesele și recompense le dezvoltă inițiativa elevului și sporesc încrederea acestuia în propriile forțe și posibilități.Organizația olandeză Quarter Meditation, cu expertiză în domeniul educațional și de formare profesională propune un proiect numit Feight , care are ca scop identificarea principalilor factori care declanșează părăsirea timpurie a școlii . Proiectul se adresează tuturor cadrelor didactice , cu scopul de a sprijini, înțelege și a motiva elevii să își continue educația , în vederea obținerii unei diplome și a unei calificări pe piața muncii.Cele șapte soluții contra abandonului școlar se concentrează asupra

importanței necesității de formare continuă a cadrelor didactice, atât de necesară pentru a putea reduce rata abandonului școlar.

Metodele se bazează pe cele șapte inteligențe multiple , iar aceste metode ar fi:

1. Implicarea elevilor în situații de viață concrete;
2. Realizarea de activități în aer liber(outdoor activities);
3. Activități extracurriculare;
4. Peer training(peer education)- formarea unor competențe /abilități în cadrul unor grupuri de elevi de aceeași vârstă, clasă, sex , orientare religioasă etc.;
5. E- learning;
6. Folosirea muzicii, artei, desenului, jocului, teatrului ca metode de învățare;
7. Dobândirea unor abilități de interacțiune între persoane-Team Building(construirea unei echipe eficiente este un proces de dezvoltare și motivare a unui grup, astfel încât acesta să își atingă scopul și să devină o echipă eficientă);

Bibliografie:

1. Cosmivici,A. ,Jacob,L. (1999)- Psihologie școlară, Iași, Ed, Polirom;
2. Cristea, C.G.(2003)- Psihologia educației, Ed. București

SPECIFICUL RECEPTĂRII TEXTULUI EPIC ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Profesor învățământ
primar, Pîrvulescu Cornelia
Liceul tehnologic Bîlteni, Gorj

Literatura ca ramură a artei reprezintă obiectul investigării didactico-metodice, o viziune modernă pentru procesul restructurării însușirii de către elev a specificului literaturii. În acest context problematic, apare firesc întrebarea: cu ce trebuie să se ocupe metodică literaturii în școală: cu **predarea** sau cu **receptarea** literaturii?

Sușținând ideea introducerii elevilor din ciclul primar în analiza textelor de citire în funcție de diversitatea lor, de apartenența lor la un anumit gen sau specie literară, nu se are în vedere renunțarea la metodele specifice lecțiilor de citire în ciclul primar. Lectura explicativă rămâne metoda care poate asigura atât dezvăluirea mesajului unui text, cât și familiarizarea elevilor cu instrumentele ale muncii cu cartea. Componentele lecturii explicative oferă resurse multiple de valorificare deplină a conținutului unui text de citire, indiferent de genul sau specia din care face parte. Ceea ce apare deosebit va fi ponderea pe care o va avea, în efectuarea analizei textului, fiecare din elementele componente ale lecturii explicative.

Încheată și unitară, fiind rezultatul unui proces unic de creație, opera literară în general, și cea epică în special are elementele componente într-o legătură indestructibilă, detaliul și părțile fiind armonizate, esențiale, de neînlocuit. Receptarea textului epic cere evidențierea unor caracteristici ale operelor literare în funcție de specie, dar și realizarea, în același timp, a unora dintre obiectivele **cognitive** (*a cunoaște, a aplica, a analiza, a sintetiza*) și **afective** (*a reacționa, a recepta, a valorifica, a interioriza valorile*) ale educării și instruirii în literatura română. Textul trebuie adus în universul sensibil al elevilor, să se folosească criteriile de investigare și valorificare a operelor, de descoperire și apreciere a gândurilor și sentimentelor încorporate creației. Metodologia modernă a receptării optime a unui text epic trebuie să țină seama de principiul tratării diferențiate a textelor, de principiul analizei simultane a relației dintre conținut și expresie, de principiul participării active, conștiente și creatoare a elevului, toate acestea ducând la o viziune analitică și sintetică a operei literare.

Pornind de la aceste considerente teoretice și metodice în același timp, în cercetarea întreprinsă am pornit de la următoarea **ipoteză**: *dacă în cadrul orei de Limba și literatura română se vor lucra intensiv texte narative, aplicând oră de oră teste formative și utilizând*

în mod creator lectura explicativă, se va îmbunătăți în mod real capacitatea de receptare activă a textelor epice.

Faptul că elevii mici pot descoperi diferite semnificații ale situațiilor prezentate impune să organizăm , pornind de la alcătuirea planului de idei, momente de adâncire a analizei textului, de interpretare a faptelor, de cunoaștere a personajelor prin acțiunile lor, de reliefare a plusului pe care îl aduc mijloacele artistice pe linia realizării și transmiterii mesajului.

Pentru realizarea cercetării am folosit următoarele metode: observația, conversația, metoda analizei produselor activității și cercetării documentelor, metoda testelor.

Pentru a verifica eficacitatea demersului metodic folosit în munca instructiv-educativă cu scopul de a recepta optim textul epic la vârsta școlară mică s-a procedat la o comparație a rezultatelor obținute de eșantionul experimental cu cele obținute de eșantionul de control. Clasa experimentală este formată din 17 elevi, iar clasa de control este formată din 18 de elevi, cele două colective fiind alcătuite din copii cu o dezvoltare intelectuală eterogenă.

Experimentul s-a desfășurat în trei etape: etapa inițială, constatativă; etapa formativ-ameliorativă și etapa finală. Eșantionul de control (clasa de control) s-a ales din aceeași unitate de învățământ, cu elevi având aproximativ același nivel de pregătire intelectuală ca cel al elevilor din clasa experimentală. Din acest motiv, aplicarea testelor la cele două eșantioane s-a desfășurat în aceeași etapă a perioadei de studiu, au cuprins probe gradate ca dificultate prin care s-au verificat cunoștințele și competențele elevilor în ceea ce privește receptarea cu succes a unui text epic și au fost evaluate după aceiași descriptori de performanță și de către același cadru didactic.

Etapa inițială, constatativă

În această etapă am aplicat un test de evaluare inițială, elaborat în concordanță cu obiectivele de referință ale clasei a III-a, pentru a se stabili nivelul de pregătire al elevilor.

Elevii de la cele două clase au fost puși în aceleași condiții de lucru: au fost testați în aceeași zi, la aceeași oră, li s-a acordat același timp necesar rezolvării sarcinilor de lucru, nu li s-au dat indicații.

În etapa inițială, constatativă a nivelului de cunoștințe literare ale elevilor și aplicare a lor în situații practice, de evaluare, rezultatele au indicat că elevii ambelor clase au nivele asemănătoare de pregătire, fiind omogene din acest punct de vedere – condiție esențială pentru dezvoltarea investigației propuse. Rezultatele inițiale evidențiază faptul că doar un procent de 72,72% dintre elevi - pentru clasa experimentală și 74,48% dintre elevi - pentru clasa de control demonstau un nivel ridicat al cunoștințelor în ceea ce privește textul epic și receptarea lui .

Etapa formativ-ameliorativă

În această etapă, la clasa de control lecțiile ce aveau ca subiect un text epic s-au desfășurat în mod obișnuit, iar la clasa experimentală s-a lucrat intens textul epic, s-a folosit în mod creator lectura explicativă și alte metode activ-participative, jocuri didactice, metode moderne, interactive care să asigure o învățare eficientă și un progres real al nivelului cunoștințelor.

La lecțiile de literatură în care se studia un text epic, indiferent de specia căreia îi aparținea, am aplicat teste de evaluare formativă în mod periodic, la majoritatea textelor studiate și la alte texte epice, din afara manualului, pe care le studiasem anterior cu elevii, folosind în mod creator lectura explicativă și alte metode activ-participative. Aceste teste și rezultatele lor mi-au permis cunoașterea imediată a greșelilor, a dificultăților de învățare ale elevilor, îndreptarea și eliminarea lor din mers prin îmbunătățirea demersului metodic și a calității metodologiei aplicate.

Etapa finală

În această etapă am propus celor două eșantioane (clasa de control și clasa experimentală) același test de evaluare sumativă aplicat în condiții similare; am înregistrat și prelucrat rezultatele obținute în vederea confirmării sau infirmării progresului prin raportarea la testul inițial și la obiectivele stabilite în desfășurarea cercetării.

Concluzii:

Comparând rezultatele la probele date, se constată că performanțele elevilor clasei experimentale sunt superioare celor ale elevilor clasei de control, care la începutul perioadei aveau aproximativ același nivel de pregătire în ceea ce privește receptarea textului epic. Lucrul acesta dovedește faptul că aplicând în activitatea instructiv-educativă un demers metodic bazat pe folosirea în mod creator a lecturii explicative în ceea ce privește receptarea textului epic în școala primară, folosirea unui complex de metode activ-participative și interactive precum și aplicarea intensivă a unui set de teste formative specifice fiecărei specii a genului epic, se vor obține progrese reale în ceea ce privește capacitatea micilor școlari de a recepta eficient și corect mesajul fiecărui text în parte și le va fi un real ajutor în munca viitoare cu textul, la ciclul gimnazial și liceal.

Bibliografie:

- 1.Alexandru Gheorghe, *Metodica predării teoriei literare la ciclul primar*, clasele a III-a și a IV-a, Craiova, Ed. Gh. Alexandru, 2004;
- 2.Nicolescu Estera, *Didactica limbii și literaturii române pentru învățământul primar*, Bacău, Ed. Egal, . 2003, pag. 108-132;

Absenteismul școlar

LACATIȘ PLATON IOANA CARMEN, profesor
Școala Gimnazială Nr.4, Bistrița

“Educația este cea mai puternică armă pe care voi o puteți folosi pentru a schimba lumea”

Nelson Mandela

Școala este instituția care are un rol important pentru viitorul tinerilor dar și pentru viitorul societății. Absenteismul școlar are consecințe negative atât asupra tânărului care poate ajunge la abandon școlar, cât și asupra societății.

Prin activitatea noastră de zi cu zi, a cadrelor didactice, identificăm aceste situații și luăm măsuri de prevenire și reducere a absenteismului. Această preocupare este permanent prezentă în activitatea noastră și a unităților de învățământ, deoarece părăsirea timpurie a școlii are consecințe negative care duc la o mai mare sărăcie și excluziune socială a copiilor.

Absenteismul este principalul factor asociat cu abandonul școlar, având o înaltă valoare predictivă în raport cu acesta; numeroși autori care au studiat conduitele elevilor ce se corelează cu decizia lor de a abandona școala au fost de acord că cea mai mare probabilitate de abandon școlar se înregistrează la cei care lipsesc excesiv de la școală și au probleme de disciplină. O variabilă cheie în etiologia inadaptării școlare este atitudinea părinților față de școală, iar prin consiliere individuală, atât a elevilor, cât și a părinților, se poate ajunge la o mai bună adaptare școlară.

Absenteismul școlar - inițial, elevul care trăiește sentimente de respingere cu privire la școală lipsește de la câteva ore, apoi lipsește câteva zile, zile în care întâlnește alți elevi care absentează și ei, se pot implica în diferite alte activități plăcute sau profitabile, se ajunge la abandon. Cauzele respingerii față de școală, a fricii, a urii sau a dezinteresului față de școală stau atât în factori școlari, cât și în factori familiali. Prin acțiuni susținute, cadrele didactice pot obține rezultate, se poate reduce și rata abandonului școlar.

Factorii de natură școlară, unde unii elevi care au dificultăți de învățare, motiv pentru care eșecul școlar este iminent, duc la corigență și chiar la repetenție, deoarece motivația școlară este redusă. Dificultățile de adaptare ale elevilor la cerințele școlii, dificultățile de adaptare ale școlii la nevoile elevilor precum și nivelul scăzut de atractivitate al școlii sunt aspecte care pot duce la reducerea prezenței școlare.

Factorii familiali și cei socio-economici - contribuie și ei la producerea absenteismului, atât în mediul urban cât și în mediul rural, cum ar fi apartenența la o familie dezorganizată, lipsa de educație a părinților, neglijența părinților, lipsa unui loc de muncă sau consumul excesiv de alcool, toate acestea fiind dificultăți din familie care au un impact important asupra parcursului școlar al unui elev. Elevii proveniți din astfel de medii tind să urmeze modelele oferite de părinți și concepțiile acestora, conform cărora educația nu prea este o prioritate, iar frecventarea școlii nu asigură șansele unui viitor mai bun.

O altă cauză care provoacă absenteismul este plecarea *părinților în străinătate* și plasarea copiilor în grija unor bunici, unchi, mătuși sau vecini - persoane cu mai puțină autoritate asupra elevilor, iar aceștia sunt influențați negativ de diferite anturaje.

Copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se menține în sistemul educativ, făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea

părinților, cadrelor didactice, cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar.

Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în orice clasă fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar. Evaluarea pe care o poate face cadrul didactic se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el și de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

Vom prezenta câteva exemple de activități de prevenție și activități de intervenție utilizate pentru diminuarea absenteismului școlar.

1. *O atitudine pozitivă a cadrului didactic*, în orice activitate pentru a se asigura reușita se impune crearea unui mediu de învățare care să asigure condiții optime în care elevii să lucreze împreună, să învețe cum să învețe, să-și acorde sprijin atunci când este nevoie, să-și dezvolte respectul de sine și față de ceilalți, să se creeze un mediu în care ei să se simtă confortabil. Starea de bine a elevului trebuie creată înainte de începerea procesului de predare-învățare, iar atitudinea cadrului didactic și energia acestuia, care se transmite elevilor, ar fi de dorit să fie una optimă confortului psihic al elevilor. Foarte mult contează și relațiile dintre profesor și elev, dacă acestea sunt bazate pe afectivitate, colaborare și aprecieri încurajatoare se creează starea de bine, spontaneitate, care au efecte pozitive asupra randamentului școlar.

2. *Tratarea diferențiată a elevilor*, diferențierea activității, cunoașterea și folosirea particularităților individuale, cu scopul de a-l ajuta pe elev să se dezvolte la nivelul la care îi permit posibilitățile sale, prin eforturi progresive.

Elaborarea planurilor de intervenție personalizată, ceea ce duce la atingerea unui progres susținut, elevii reacționează cu interes, căpătă încredere în forțele proprii, fiind motivați, chiar recompensați ajungând chiar să-și dorească să aibă cât mai multe succese.

Lipsa diferențierii poate avea ca rezultat insuccesul sau eșecul școlar, se poate ajunge la abandon școlar.

3. *Școala de vară (perioade de 1-2 săptămâni)* - organizarea diferitelor activități de recuperare gândite în interesul elevilor cu dificultăți de învățare; programe atractive care îi determină și îi motivează pe elevi să frecventeze școala, deoarece sunt ajutați să-și depășească aceste dificultăți, să obțină mai multă încredere în ei observând progresul și reușita lor.

4. *Activitățile de timp liber sau after-school* - sunt activități eficiente, (1-2 ore după terminarea programului școlar) elevii fiind antrenați în activități de sprijinire a lor, în efectuarea temelor, în susținerea formării și dezvoltării deprinderii de citit / scris sau calculul matematic, activități propuse prin jocuri didactice și exerciții practice aplicative. Elevilor li se acordă suport, educația fiind susținută prin diverse metode, formale și informale.

5. *Implicarea elevilor în activități extracurriculare* - Creșterea atractivității școlii prin introducerea de programe extracurriculare (vizite tematice, excursii, concursuri, cercuri, activități sportive, artistice etc.) este, la fel, una din metodele care dau rezultate, elevii simțindu-se complet integrați, iar dacă provin din medii dezavantajate, efortul suplimentar al cadrelor didactice, de a căuta mici sponsori este satisfăcut de cele mai multe ori.

6. *Acțiuni specifice de consiliere părinților* - Consilierea și formarea părinților pentru conștientizarea rolului de beneficiari indirecti ai educației precum și extinderea proiectelor educaționale de tip *parteneriate Școală-familie* sau *Școala părinților* sunt acțiuni care responsabilizează părinții și-i fac conștienți de rolul important pe care îl au în asigurarea dreptului la educație al copilului.

Astfel este necesară restructurarea convingerilor și atitudinilor negative față de școală ale părinților, conștientizarea importanței școlarizării copiilor și discutarea aspectelor referitoare la programul copiilor la școală, precum și a importanței educației și a motivației elevilor, oferindu-li-se instruire și îndrumare în procesul de educație al propriilor copii.

Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea actuală și este o temă foarte mult abordată în mediul școlar. Abandonul școlar reprezintă un motiv de îngrijorare și pentru aceasta școala trebuie să aibă o relație foarte strânsă cu membrii familiei.

Sesizare la timp a primelor semne de manifestare ale fenomenului, urmate de o foarte bună colaborare între cadrele didactice care predau la clasă și părinții elevilor este prima condiție a prevenirii absenteismului școlar. Dar fără o bună colaborare cu familia, eforturile școlii sunt zadarnice.

În acest proces continuu și consecvent de prevenire și combatere a abandonului școlar, ȘCOALA – FAMILIA – COMUNITATEA sunt cei trei poli care trebuie să-și unească forțele pentru binele, dezvoltarea și bunăstarea generațiilor prezente și viitoare de elevi.

Bibliografie:

1. <https://eduform.sns.ro/campanie-online/abandonul-scolar>
2. Moisin, Anton, 2007, *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București;
3. Lemeni, G. Miclea, M. 2004 *Consiliere și orientare – ghid de educație pentru carieră*, Editura ASCR, Cluj – Napoca

DEZVOLTAREA AUTONOMIEI ELEVILOR

Liliana Pleșa, Școala Gimnazială Poplaca

Dezvoltarea autonomiei elevilor, deși este o temă din ce în ce mai actuală, și societatea dorește formarea unor adulți autonomi și responsabili, nu este încă suficient dezbătută; în acest sens, există doar abordări generale. Astfel, în cele ce urmează, am încercat să găesc răspunsuri la două întrebări care se pun frecvent: Cum identifici un elev autonom? și Cum se construiește/dezvoltă autonomia?

Cum identifici un elev autonom?

Elevul autonom descris de psihologul și profesorul R. Kegan, în *Teorii contemporane ale învățării*, este capabil „să se autoexamineze; să-și analizeze cultura și mediul cu scopul de a înțelege ceea ce simte de ceea ce ar trebui să simtă, ceea ce prețuiește de ceea ce ar trebui să prețuiască și ceea ce își dorește de ceea ce ar trebui să își dorească. Își dezvoltă gândirea critică, inițiativa individuală și conștiința de sine ca fiind co-creator al culturii care îl modelează.”

E. Baumeier, în lucrarea *Autonomie*, enumeră câteva caracteristici ale elevului autonom:

Elevul autonom, înseamnă, să fie capabil...

- ✓ *Să lucreze în absența cadrului didactic;*
- ✓ *Să se orienteze în spațiul școlar, să caute un document sau o informație fără să ceară acordul profesorului și fără să deranjeze munca celorlalți;*
- ✓ *Să vorbească în așa fel încât, să fie înțeles și convingător;*
- ✓ *Să-și aleagă partenerii de muncă, să organizeze munca în echipă în funcție de obiectivele vizate;*
- ✓ *Să citească și să înțeleagă cerințele, instrucțiunile;*
- ✓ *Să stabilească obiectivele, să-și aleagă instrumentele de lucru;*
- ✓ *Să-și organizeze munca folosind instrumentele necesare;*
- ✓ *Să depășească dificultățile întâlnite, fără sprijinul profesorului;*
- ✓ *Să evalueze rezultatul muncii sale;*
- ✓ *Să își analizeze eșecul, să stabilească de ce metoda aleasă nu a fost eficientă și să găsească soluții mai bune.*

Cum se construiește/dezvoltă autonomia?

E. Baumeier, consideră autonomia „rezultatul unui proces de evoluție care presupune: conștientizarea sinelui și conștientizarea propriei poziționări.”

Conform aceleași autoare, autonomia este o axă care permite:

- Dezvoltarea ființei umane;
- Actualizarea sinelui;
- Realizarea sinelui.

Persoana își asumă astfel, relația cu celălalt, evoluează spre o oarecare independență, pe care o manifestă în comportamentul de comunicare și colaborare. Autonomia nu se exercită decât în interdependență.

Pe aceeași axă a construirii autonomiei, pe măsură ce elevul parcurge drumul de la supunere la cooperare, este sprijinit de cadrul didactic:

1. Supunere:

- Te asiguri că elevul are suficiente cunoștințe pentru a efectua sarcina;
- Îi trasezi responsabilități;
- Faci în așa fel încât să nu depindă de profesor.

2. Oponere:

- Te asiguri că obiectivul sarcinii este realizabil la nivelul de cunoștințe pe care le are;
- Acordă încredere: *Știu că vei reuși!*

3. Individualism:

- Acceptă propunerile elevilor (dacă sunt bune);
- Acceptarea propunerilor celorlalți pentru a permite o deschidere către ceilalți:

Tu reușești, dar reușesc și ceilalți!

4. Cooperare:

- Multiplică situațiile de interdependență;
- Veghează recunoașterea competențelor fiecăruia;
- *Tu reușești împreună cu ceilalți!*

În lucrarea, *L'autonomie*, E. Baumeier, menționează drumul parcurs de elevi, de la abilități de bază în ceea ce privește autonomia, la o autonomie dobândită:

Abilități de bază ale autonomiei

- Face alegeri
- Găsește răspunsuri
- Utilizează resurse

Autonomie structurată

- Alege pornind de la un subiect
- Pune întrebări și răspunde la acestea
- Respectă un calendar prestabilit

- Își planifică timpul
- Stabilește obiective
- Discută despre atingerea obiectivelor
- Deține elementele de bază ale spiritului critic
- Se autoevaluează pe baza unor criterii clare
- Rezolvă probleme
- Ia notițe

În aceste două etape, se observă puțină determinare din partea elevului, multă implicare din partea profesorului, și multă muncă în clasă.

Autonomie comună

- Elevul enunță și profesorul analizează minuțios: problema, planificarea, evaluarea;
- Profesorul supervizează procesul.

Autonomie dobândită

- Elevul planifică, execută, evaluează;
- Profesorul se pune la dispoziția elevului, care îl poate solicita.

În aceste ultime două etape, se observă multă determinare din partea elevului, puțină implicare din partea profesorului și muncă în afara clasei.

Tot acest parcurs al elevului spre autonomie, se poate realiza în spațiile educaționale ale școlii (săli de clasă, laboratoare, bibliotecă, CDI), în cadrul activităților de curs la diferite discipline, proiecte, activități culturale, prin utilizarea unor strategii didactice interactive care să stimuleze gândirea critică a elevilor, punându-i în situația de a lua decizii, de a lucra în echipă, de a coopera, comunica, evalua.

Pe baza celor spuse până acum, putem sublinia câteva aspecte importante, și anume:

- Unul din scopurile educației, este de forma adulți autonomi și responsabili;
- Autonomia se construiește în paralel cu dezvoltarea ființei umane;
- În drumul său spre autonomie, elevul are dreptul să greșescă și să găsească alte căi pentru a-și atinge scopul;
- Profesorul are un rol esențial, el este cel care folosește diferite metode de formare a autonomiei, în diferitele situații de învățare.

Bibliografie

Baumeier, E. (2024, Mai 07). *L'autonomie*. Preluat de pe https://www.ac-strasbourg.fr/fileadmin/pedagogie/stss/DEPOT_DOCUMENTS/BAUMEIER_Elisabeth/Bilan_autonomie_14_10_2015.pdf

Învățarea transformatoare - o astfel de învățare. Cum identifici un elev autonom? (2024, Mai 07). Preluat de pe <https://edituratrei.wordpress.com/tag/invatate-transformatoare/>

Autonomie et initiative: comment le professeur documentaliste peut-il accompagner les élèves/. (2024, Mai 08). Preluat de pe <https://www.reseau-canope.fr/savoirscdi/la-liste-cdidoc-fr/les-actes-des-rencontres-de-la-liste-cdidoc-fr/autonomie-et-initiative-comment-le-professeur-documentaliste-peut-il-accompagner-les-eleves.html>

ROLUL PROFESORULUI DOCUMENTARIST ÎN FORMAREA AUTONOMIEI ELEVILOR

Liliana Pleșa, Școala Gimnazială Poplaca

În lucrarea *Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II*, D. Crețu și A. Nicu, surprind o definiție sintetică și simbolică a meseriei de profesor, scrisă de Dumitru Salade (1995): „*Meseria de profesor este o mare și frumoasă profesiune, care nu seamănă cu nici o alta, o meserie care nu se părăsește seara odată cu hainele de lucru. O meserie aspră și plăcută, umilă și mândră, exigentă și liberă, o meserie în care mediocritatea nu este permisă, unde pregătirea excepțională este abia satisfăcătoare, o meserie care epuizează și înviorează, care te dispersează și exaltă, o meserie în care a ști nu înseamnă nimic fără emoție, în care dragostea e sterilă fără forță spirituală, o meserie când apăsătoare, când implacabilă, ingrată și plină de farmec.*”

În aceeași lucrare, este menționat faptul că, profesorul nu este doar persoana care transmite informații, propune conținuturi, solicită sarcini, cere conduite. Profesorul stimulează și întreține curiozitatea copiilor pentru lucruri noi, le modelează comportamentele sociale, le întărește încrederea în forțele proprii, îi ajută să-și desăvârșească identitatea.

„*Profesorul îi învață pe alții să învețe, conștientizând că aceasta înseamnă altceva decât transmiterea de cunoștințe gata structurate, complete și bine organizate. Înseamnă mai degrabă crearea condițiilor necesare realizării unor achiziții personale pragmatice corespunzătoare câmpului epistemologic al unei discipline sau al mai multor discipline. Mai înseamnă a contribui la formarea la elevi a unei autonomii în gestionarea propriei munci și, în general, în valorificarea propriului profil de inteligență în dobândirea cunoașterii, în propria informare și formare.*”

Profesorul, datorită competențelor sale pedagogice, are un rol important în formarea autonomiei elevilor.

Autonomia profesorului sau a echipei de profesori și autonomia care va fi dezvoltată la elevi se află în interacțiune.

Profesorul documentarist este persoana resursă din spațiul CDI, care trebuie să dețină anumite aptitudini (comunicare eficientă, lucru în echipă, capacitate de analiză și sinteză, tact pedagogic, spirit organizatoric), abilități (operare PC, utilizarea unor programe de gestionarea a resurselor CDI), atitudini și comportamente (creativitate, dinamism, echilibru, amabilitate, disponibilitate, inițiativă, perseverență, punctualitate, interrelaționare).

Conform statutului profesorului documentarist, acesta îndeplinește roluri diverse:

- Propune și planifică activități;

- Organizează și coordonează activitățile CDI;
- Formează elevii în domeniul cercetării documentare și în educația pentru informație;
- Formează elevii în vederea dezvoltării autonomiei în căutarea, selectarea, tratarea și comunicarea informațiilor;
- Monitorizează și evaluează activitățile CDI și rezultatele elevilor;
- Colaborează cu cadrele didactice în vederea dezvoltării autonomiei;
- Comunică și gestionează spațiul CDI.

Profesorul documentarist are ca obiectiv principal, acela de a conduce utilizatorul, cu prioritate elevul, să cunoască resursele spațiului CDI cu scopul de a-l conduce spre un demers autonom în utilizarea documentelor și a informațiilor. În acest sens, profesorul documentarist, realizează în anumite situații un model relativ de expunere, urmat de exerciții aplicative; de alte ori, profesorul documentarist organizează situații de învățare cu alți profesori, privilegiind învățarea prin descoperire, prin explorare sau prin problematizare. Această abordare presupune o cunoaștere didactică și pedagogică solidă.

În aceeași lucrare, profesorul documentarist este numit vizionar al lumii de azi și de mâine, care sprijină elevii în a-și construi o gândire autonomă. Gândirea autonomă se referă la capacitatea de gândi el însuși, conștientizând ceea ce îl ajută să își construiască propriul mod de a gândi: mass-media, imagini, sondaje, comunicarea, tehnica și manipularea opiniei, centrele de resurse, diferitele baze de date și internetul.

Profesorul documentarist poate contribui într-o mai mare măsură la formarea autonomiei elevului, deși, este și el un agent educativ ca ceilalți profesori, el dispune de un spațiu propice formării autonomiei, instrumente de lucru și metode pedagogice.

Profesorul documentarist ajută elevii să își dezvolte spiritul critic, să își construiască autonomia; se preocupă în egală măsură de a-i face pe elevi să înțeleagă sensul unor valori, ce stau la baza formării lor dar și să îi pregătească pentru viața socială.

În cadrul activităților desfășurate în spațiul CDI, profesorul documentarist creează anumite situații de învățare, în cadrul cărora, se dezvoltă competențe infodocumentare prin care formează elevi autonomi în căutarea, selectarea, prelucrarea și comunicarea.

Profesorul documentarist este direct responsabil de conducerea elevului pe calea dobândirii autonomiei.

Bibliografie:

Bocoș, M. D. (2013). *Instruirea interactivă. Repere axiologice și metodologice*. Iași: Polirom.

Crețu, D., & Nicu, A. (2009). *Pedagogie pentru definitivat și gradul II*. Sibiu: Editura Universității Lucian Blaga din Sibiu.

Les professeurs documentalistes et les apprentissages info-documentaires. (2024, Iunie 25). Preluat de pe https://doc.dis.ac-guyane.fr/.../les_professeurs_documentalist...

Statutul profesorului documentarist. (2024, Iunie 25). Preluat de pe http://www.ccdgorj.ro/wp-content/uploads/2012/11/fisa_post_prof_doc.pdf

Regulament de organizare și funcționare a bibliotecilor școlareși a centrelor de documentare și informare.

(2024, Iunie 26). Preluat de pe

https://www.edu.ro/sites/default/files/ fi%C8%99iere/Invatamant-Superior/2016/biblioteci/OM_5556_2011_Reg%20org_funct_biblioteci%20%C5%9Fcolare%20%C5%9Fi%20centre%20de%20documentare.pdf

Studiu de specialitate

INOVAREA ÎN EDUCAȚIE PRIN APLICAȚII DIGITALE

Prof. POPA ADRIANA
Liceul Teoretic „Anghel Saligny” Cernavoda, Constanța

1. Introducere

Inovația în educație este esențială pentru a asigura adaptabilitatea la noile cerințe ale societății moderne. În ultimele două decenii, dezvoltarea rapidă a tehnologiei a permis crearea unor aplicații educaționale care au schimbat radical modul în care se desfășoară procesul de învățare. Aceste aplicații facilitează accesul la informație, personalizează experiența educațională și cresc implicarea elevilor.

Acest studiu își propune să analizeze rolul aplicațiilor educaționale în inovarea procesului de învățare, să identifice principalele tipuri de aplicații folosite în educație și să exploreze impactul acestora asupra performanței elevilor.

2. Tendințe actuale în educație

Inovațiile în educație sunt alimentate de mai mulți factori, printre care globalizarea, dezvoltarea tehnologică și schimbările în nevoile pieței muncii. Printre tendințele majore se numără:

- **Educația digitală și online:** Tehnologiile digitale au transformat educația, permițând accesul la resurse educaționale online și facilitând învățarea la distanță. Platformele de e-learning, precum Coursera sau Khan Academy, sunt exemple notabile.
- **Învățarea personalizată:** Folosirea datelor și algoritmilor inteligenți pentru adaptarea conținutului educațional la nevoile și ritmul fiecărui elev.
- **Gamificarea:** Integrarea elementelor de joc în educație pentru a crește motivația și implicarea elevilor.
- **Învățarea bazată pe competențe:** Accentul este pus pe dezvoltarea abilităților practice și a competențelor transferabile, mai degrabă decât pe acumularea de cunoștințe teoretice.

3. Impactul tehnologiilor digitale

Tehnologia digitală joacă un rol central în inovarea educațională. Printre principalele tehnologii emergente care influențează educația se numără:

- **Inteligența artificială (IA):** Sistemele de învățare asistată de IA pot oferi feedback personalizat, pot evalua automat lucrările și pot sugera resurse suplimentare.
- **Realitatea augmentată (AR) și realitatea virtuală (VR):** Aceste tehnologii oferă experiențe de învățare imersive, permițând elevilor să exploreze concepte abstracte sau să "viziteze" locații istorice și geografice îndepărtate.
- **Internet of Things (IoT):** Dispozitivele conectate oferă oportunități de monitorizare a progresului elevilor și de ajustare a mediului de învățare.

4. Metode și abordări pedagogice inovative

- **Învățarea bazată pe proiecte:** Elevii învață prin implicarea în proiecte complexe, multidisciplinare, care le dezvoltă competențe reale.
- **Învățarea colaborativă:** Promovarea lucrului în echipă și a rezolvării problemelor în mod colaborativ, dezvoltând abilități sociale și cognitive.
- **Metoda flipped classroom (clasa inversată):** Elevii studiază conținutul acasă, iar timpul de clasă este dedicat activităților practice și discuțiilor aprofundate.

5. Studii de caz și bune practici în lume

- **Finlanda:** Este cunoscută pentru sistemul său educațional inovator, care se concentrează pe învățarea personalizată, reducerea testelor standardizate și crearea unui mediu educațional relaxat și suportiv.
- **Estonia:** Un lider în educația digitală, cu o integrare extinsă a tehnologiilor în școli și acces universal la resurse digitale.
- **Singapore:** Pionier în abordarea centrată pe competențe, cu un accent pe gândirea critică, rezolvarea problemelor și adaptabilitate.

6. Tipuri de aplicații educaționale

Aplicațiile educaționale pot fi clasificate în mai multe categorii, în funcție de scopul și utilizarea lor:

1. **Aplicații de management al învățării (LMS - Learning Management Systems):** Platforme precum Google Classroom, Moodle sau Blackboard sunt utilizate pentru organizarea și livrarea cursurilor, gestionarea sarcinilor și oferirea de feedback.
2. **Aplicații de învățare personalizată:** Aceste aplicații folosesc inteligența artificială pentru a adapta conținutul la nevoile și ritmul de învățare ale fiecărui elev. Un exemplu notabil este *Khan Academy*, care oferă lecții și teste adaptative.
3. **Aplicații pentru colaborare și proiecte:** Instrumente precum Microsoft Teams, Slack sau Trello sunt folosite pentru a facilita lucrul în echipă și managementul proiectelor educaționale.
4. **Aplicații pentru dezvoltarea competențelor de bază:** Există numeroase aplicații dedicate dezvoltării abilităților fundamentale, cum ar fi Duolingo pentru învățarea limbilor străine sau Photomath pentru rezolvarea problemelor de matematică.
5. **Aplicații de realitate augmentată (AR) și realitate virtuală (VR):** Aplicații precum Google Expeditions sau CoSpaces permit explorarea unor medii virtuale, oferind elevilor o experiență de învățare imersivă.

7. Avantajele inovației prin aplicații în educație

1. **Personalizarea învățării:** Aplicațiile educaționale permit adaptarea materialelor didactice la stilurile și ritmurile de învățare ale fiecărui elev, crescând astfel eficiența procesului educațional.

2. **Accesibilitate și flexibilitate:** Aplicațiile permit accesul la resurse educaționale oricând și oriunde, eliminând barierele geografice și economice.
3. **Învățarea prin gamificare:** Multe aplicații integrează elemente de joc pentru a motiva elevii și a le stimula curiozitatea. Aceasta este o metodă eficientă pentru creșterea implicării și a dorinței de a învăța.
4. **Feedback instantaneu:** Aplicațiile educaționale oferă feedback imediat, ceea ce ajută elevii să își corecteze greșelile pe loc și să învețe mai eficient.
5. **Învățare colaborativă:** Platformele digitale facilitează colaborarea între elevi, chiar și în contexte internaționale, permițând schimbul de idei și perspective diverse.

8. Provocări în utilizarea aplicațiilor educaționale

1. **Accesul la tehnologie:** Deși aplicațiile educaționale oferă multe beneficii, accesul inegal la tehnologie (dispozitive și internet) poate crea diferențe de oportunități între elevi.
2. **Dependența de tehnologie:** Utilizarea excesivă a aplicațiilor poate duce la o dependență de tehnologie și la scăderea abilităților de interacțiune față în față.
3. **Calitatea conținutului:** Nu toate aplicațiile educaționale oferă conținut validat științific sau adaptat nevoilor curriculare locale, ceea ce poate crea confuzie sau informații incorecte.
4. **Formarea cadrelor didactice:** Succesul implementării aplicațiilor educaționale depinde de pregătirea și disponibilitatea cadrelor didactice de a adopta noi tehnologii.

9. Studii de caz și bune practici

1. **ClassDojo:** O platformă utilizată în multe școli pentru a crea o comunitate educațională interactivă, în care elevii sunt recompensați pentru comportamentele pozitive, iar părinții sunt informați în timp real despre progresul copiilor.
2. **Duolingo:** Considerată una dintre cele mai eficiente aplicații de învățare a limbilor străine, Duolingo folosește un sistem de recompense, teste adaptative și conținut diversificat pentru a sprijini învățarea în mod distractiv.
3. **Google Classroom:** Platforma a devenit esențială pentru gestionarea cursurilor online, mai ales în perioada pandemiei. Flexibilitatea și integrarea cu alte instrumente Google au făcut-o una dintre cele mai populare soluții educaționale.

10. Concluzii și recomandări

Aplicațiile educaționale joacă un rol central în inovația educațională, contribuind la personalizarea învățării, creșterea accesibilității și îmbunătățirea experienței educaționale. Pentru a maximiza impactul pozitiv al acestor instrumente, este esențial ca instituțiile de învățământ să investească în formarea cadrelor didactice, să asigure acces egal la tehnologie și să adopte soluții validate științific și adaptate specificului local. De asemenea, este importantă menținerea unui echilibru între învățarea tradițională și cea digitală, pentru a dezvolta competențe complete, atât academice, cât și sociale.

Implementarea corectă și utilizarea eficientă a aplicațiilor educaționale pot transforma fundamental modul în care educația este percepută și livrată, pregătind mai bine elevii pentru provocările viitorului

Bibliografie

1. Anderson, T. & Dron, J. (2012). *Learning Technology through Three Generations of Technology Enhanced Distance Education Pedagogy*. European Journal of Open, Distance and E-Learning. Link: <https://www.eurodl.org/?p=archives&year=2012&halfyear=1&article=494>
2. Bower, M. (2016). *Deriving a Typology of Web 2.0 Learning Technologies*. International Journal of Educational Technology in Higher Education. Link: <https://educationaltechnologyjournal.springeropen.com/articles/10.1186/s41239-016-0009-y>
3. Johnson, L., Adams Becker, S., Estrada, V., & Freeman, A. (2014). *NMC Horizon Report: 2014 Higher Education Edition*. Austin, Texas: The New Media Consortium. Link: <https://library.educause.edu/resources/2014/2/2014-horizon-report>

UTILIZAREA MATERIALELOR AUTENTICE ÎN PREDAREA LIMBII ENGLEZE

Prof. Popa Mirela Geta

Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Galați

Manualul de limba engleză este un bun instrument de predare care oferă informații și exemple despre modul în care este folosită limba engleză, dar mulți susțin că manualele ridică probleme care țin de autenticitatea limbii pe care o conțin și de prezentarea conținutului pe care îl oferă. Limbajul folosit este considerat nenatural sau artificial. Recent, însă, manualele au început să includă materiale mai autentice, iar profesorii folosesc din ce în ce mai multe materiale autentice pentru a veni în completarea manualului.

Majoritatea specialiștilor definesc materialele autentice ca materiale care au fost concepute inițial în alt scop decât cel al învățării limbilor străine. Acestea sunt materiale utilizate în cultura-țintă pentru a satisface nevoi reale de comunicare. Atunci când sunt folosite în clasă, ele ar trebui să permită elevului să audă, să citească și folosească limba străină așa cum este folosită în cultura-țintă.

Pentru predarea limbilor străine putem folosi diferite tipuri de materiale autentice: cărți poștale, cataloage, meniuri, hărți, afișe, pliante, cărți, ziare, cântece, pagini web, emisiuni radio și TV, filme. Internetul reprezintă un mare avantaj pentru profesori, permițându-le să aducă materiale "reale" (nu făcute pentru predare) în clasa lor, ușor și convenabil.

Principalele **avantaje** ale utilizării materialelor autentice în clasă sunt:

- Consolidează credibilitatea și veridicitatea materialului didactic;
- Facilitează o abordare mai creativă a predării;
- Furnizează informații culturale autentice, fiind un instrument indispensabil pentru formarea unei competențe culturale străine;
- Oferă expunere la limbajul real;
- Ajută la evitarea stereotipurilor prezente de multe ori în manuale;
- Dezvoltă curiozitatea și interesul elevilor;
- Au un efect pozitiv asupra motivației elevilor;
- Răspund mai mult intereselor elevilor.

Dezavantajele utilizării materialelor autentice:

- Vocabularul ar putea să nu fie mereu relevant pentru nevoile imediate ale elevului;
- Uneori conțin prea multe structuri lingvistice, astfel încât începătorii întâmpină dificultăți de înțelegere;
- Expunerea la accente diferite poate provoca confuzie în rândul elevilor;

- Există multe materialele autentice care necesită o bună cunoaștere a contextului cultural pentru a putea fi înțelese;
- Nu toți profesorii sau elevii, în special din mediul rural, au dispozitivele necesare pentru a naviga pe internet sau a vizualiza materiale audio-video în bune condiții.

Având în vedere avantajele și dezavantajele prezentate, s-a ajuns la concluzia că utilizarea materialelor autentice este mai indicată la clase de nivel post-intermediar, pentru că la acest nivel elevii stăpânesc mai bine vocabularul și structurile din limba engleză. Putem folosi astfel de materiale și la clase de nivel inferior, dar e indicat să le selectăm cu mai multă grijă și să oferim sprijin pedagogic suplimentar atunci când cerem elevilor să rezolve sarcini de lucru pornind de la aceste materiale.

Atunci când folosim texte ca materiale autentice, acestea ar trebui să fie însoțite de un set de întrebări cu privire la conținut. Întrebările folosite trebuie să:

- ❖ ofere elevilor posibilitatea de a exersa limba engleză;
- ❖ ajute elevii să capete încredere în abilitatea lor de a folosi limba engleză;
- ❖ faciliteze înțelegerea diferențelor de cultură și tradiții;
- ❖ ajute elevii să-și dezvolte capacitatea de a găsi rapid informații pertinente.

David Deubelbeiss oferă profesorilor câteva sugestii de activități distractive și interesante care implică utilizarea de materiale autentice:

- ✓ Utilizați o hartă pentru a planifica o călătorie. Oferiți elevilor un buget în care să se încadreze. Utilizați hărți reale ale orașului și cereți elevilor să ofere indicații pentru a se ajunge la diferite obiective turistice.
- ✓ Adunați copii gratuite ale ghidurilor turistice din hoteluri și pregătiți activități pentru elevi pornind de la ele.
- ✓ Aduceți ingrediente reale și cereți elevilor să prepare băuturi sau sendvișuri. Aduceți o carte de bucate și discutați rețetele. Urmăriți videoclipuri "how-to" pentru a obține instrucțiuni de realizare a unor decorațiuni sau de preparare a unor rețete populare. Încercați-le și pe cele despre trucuri de magie!
- ✓ Aduceți un catalog publicitar și cereți elevilor să găsească cadouri pentru fiecare coleg de clasă, apoi să le ofere sub formă de imagini decupate.
- ✓ Ieșiți cu elevii afară! Jucați fotbal, grădinăriți, faceți o scurtă excursie, toate în limba engleză.
- ✓ Folosiți manualele de utilizare a unor dispozitive simple, ușor de adus la școală. Elevii oferă/urmează instrucțiunile.
- ✓ Aduceți meniuri reale. Oferiți elevilor un buget și ei decid ce vor comanda. Implicați-i într-un joc de rol: *At the restaurant*.
- ✓ Elevii aduc obiectele preferate și le prezintă clasei în limba engleză.

- ✓ Ascultați împreună câteva povești reale, știri, interviuri și cereți elevilor să le repovestească.
- ✓ Completați împreună cu elevii diferite formulare și cereri în limba engleză.

Utilizarea materialelor autentice în predarea limbii engleze trebuie să aibă ca scop principal reproducerea unor situații de comunicare cât mai asemănătoare cu cele reale. Rolul materialelor autentice este de a construi punți între sala de clasă și lumea exterioară și de a facilita integrarea elevilor în acea lume. Trebuie să-i ajutăm să câștige încredere în capacitatea lor de a funcționa într-o societate vorbitoare de limbă engleză.

Bibliografie

1. Deubelbeiss, D., *REALize it! Use Authentic Materials*. 2010, <https://ddeubel.edublogs.org/2010/06/02/realize-it-use-authentic-materials/>
2. Kelly, C., Kelly, L., Offner, M. and Vorland, B., *Effective Ways to Use Authentic Materials with ESL/EFL Students*, în *The Internet TESL Journal*, Vol. VIII, No. 11, 2002, <http://iteslj.org/Techniques/Kelly-Authentic.html>
3. Richard, J.C., *Curriculum development in language teaching*. Cambridge University Press, Cambridge, 2001

Relația dintre integrare și incluziune -STUDIU

Prof.Orieta Popa

-integrarea elevilor cu cerințe speciale are în vedere acceptarea acestora în clasele obișnuite și se concentrează pe transferul copiilor din școli separate (așa – numitele școli speciale) în școlile obișnuite și în cadrul comunității; dacă nu se constată o creștere a interacțiunilor între elevii cu și fără dizabilități, sau cu diferențe în învățare, putem considera că nu este un proces de integrare școlară reală, ci numai o etapă în integrare: integrare fizică;

-educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop valorificarea optimă a resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități (aceasta înseamnă că și o școală specială poate fi incluzivă, sau poate dezvolta practici incluzive în abordarea copiilor).

După Walker (1995), diferența dintre integrare și incluziune poate fi sintetizată astfel (apud. Gherguț, 2006, p.20):

integrarea	incluziunea
-este modalitatea de realizare / atingere a normalizării	-reprezintă esența unui sistem educațional comprehensiv, real; -este opusă excluderii; -reprezintă orientarea și concentrarea acțiunilor pe școală, ca instituție deschisă pentru toți.
Presupune: -focalizarea pe elev / tânăr; -examinarea elevului, de către specialiști;	Presupune: -focalizarea pe clasă; -examinarea elevului de către factorii
-diagnosticul rezultatelor; -programe pentru elevi; -plasarea unor programe adecvate.	implicați în desfășurarea procesului instructiv – educativ; -colaborare în rezolvarea problemelor; -strategii pentru profesori; -crearea unui mediu adaptativ și a condițiilor de sprijinire a elevilor în clasă.
Pune accentul pe: -nevoile „copiilor speciali”; -recuperarea subiecților; -beneficiile pentru elevul cu nevoi speciale; -expertiză specializată și suportul formal; -intervenția specială.	Pune accentul pe: -drepturile tuturor persoanelor; -schimbarea școlii; -beneficii pentru toți elevii; -suportul informal și expertiza cadrelor didactice specializate; -predare – instruire pentru toți.

Incluziunea în educație implică:

-valorizarea egală a tuturor elevilor și a întregului personal didactic;

-creșterea gradului de participare a elevilor la activitățile școlare, culturale și comunitare, precum și reducerea gradului de excludere a elevilor de la acestea;

-restructurarea culturilor, politicilor și practicilor din școli, astfel încât să răspundă diversității elevilor din comunitatea respectivă;

- reducerea barierelor privind învățarea și participarea tuturor elevilor, nu doar a celor cu dizabilități (cu cerințe educaționale speciale);
- perceperea diferențelor, dintre elevi, mai degrabă ca o sursă de sprijin a învățării, decât ca o problemă care trebuie depășită;
- recunoașterea dreptului fiecărui elev, la educație;
- îmbunătățirea școlilor, atât pentru personalul didactic, cât și pentru elevi;
- întărirea rolului pe care îl are școala în dezvoltarea comunității și a valorilor, cât și în creșterea performanțelor școlare;
- promovarea unor relații de ajutor între școli și comunități;
- recunoașterea faptului că incluziunea în educație este doar un aspect al incluziunii în societate.

Având în vedere aceste aspecte, putem spune că incluziunea înseamnă a personaliza activitățile, în funcție de nevoile fiecărui individ în parte, astfel încât oricine, indiferent de deficiența sau de dificultățile pe care le întâmpină în învățare, să poată fi tratat ca un membru al comunității din care face parte, iar diversele forme de sprijin de care are nevoie să fie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaționale, medicale sau al altor servicii puse la dispoziția tuturor membrilor societății. Altfel spus, incluziunea este un concept mai larg, care se referă la integrarea persoanei cu cerințe educaționale speciale, atât în sistemul educațional, cât și în cel comunitar, în ansamblul său; între conceptele de incluziune și integrare există o diferență de nuanță, primul subsumându-l pe cel de-al doilea.

Argumentele care justifică educația incluzivă pot fi sintetizate astfel:

- din perspectiva educațională – în școlile incluzive toți elevii învață împreună, fiind dezvoltate modalități de predare care să corespundă diferențelor individuale, pentru ca toți elevii să aibă de câștigat;
- din perspectiva socială – școlile incluzive pot schimba atitudinea față de diversitate, prin faptul că permit tuturor elevilor să învețe împreună, punând astfel bazele unei societăți deschise, democratice și nondiscriminatorii, care îi încurajează pe oameni să trăiască împreună și să se respecte reciproc;
- din perspectiva economică – înființarea și menținerea unor școli în care toți elevii să învețe împreună ar costa, probabil, mai puțin decât susținerea unui sistem complex de diverse tipuri de școli, specializate în educarea unor grupuri specifice de elevi.

Necunoașterea diferențelor existente între cele două concepte – integrare și incluziune, însoțită și de aplicarea incorectă a ideii de „școală pentru toții”, având la bază alte motive decât interesul copilului, pot duce la un proces de falsă integrare școlară (pseudointegrare școlară).

Pentru a clarifica unele aspecte esențiale cu privire la educația integrată, putem efectua următoarea sinteză (Gherguț, 2005):

Ce este integrarea?

Ce nu este integrarea?

<p>-a educa acei elevi cu cerințe speciale în școli obișnuite, alături de ceilalți elevi;</p> <p>-a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educațională, consiliere școlară, asistență medicală și socială etc.) în școala respectivă;</p> <p>-a acorda sprijin personalului didactic și managerilor școlii în procesul de proiectare și aplicare a programelor de integrare;</p>	<p>-a cuprinde elevii cu cerințe educative speciale în programul școlilor obișnuite, fără pregătirea și suportul necesar;</p> <p>-a izola elevii cu cerințe speciale în școlile obișnuite, sau a plasa clasele speciale în extremitatea clădirii, ori în spații separate de clădirea principală a școlii;</p> <p>-a grupa elevii cu cerințe speciale, foarte</p>
<p>-a permite accesul efectiv al elevilor cu cerințe speciale la programul și la resursele școlii obișnuite (săli de clasă, cabinete, laboratoare, bibliotecă, terenuri de sport etc.);</p> <p>-a încuraja relațiile de prietenie și comunicarea între toți elevii pentru înțelegerea și acceptarea diferențelor dintre ei;</p> <p>-a ține cont de problemele și opiniile părinților, încurajându-i să se implice în viața școlii;</p> <p>-a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerințe speciale;</p> <p>-a accepta schimbări radicale în organizarea și dezvoltarea activităților instructiv – educative din școală.</p>	<p>diferite, în același program;</p> <p>-a ignora cerințele strict individuale ale elevului;</p> <p>-a expune elevul unor riscuri nejustificate;</p> <p>-a solicita personalului didactic și managerilor școlilor sarcini nerealizabile, în aplicarea programului de integrare și incluziune educațională;</p> <p>-a plasa elevii cu cerințe speciale în instituții școlare obișnuite, alături de copiii mai mici ca vârstă;</p> <p>-a structura un orar separat, pentru elevii cu cerințe speciale, aflați în școli obișnuite.</p>

Un argument în plus în favoarea educației incluzive și a integrării elevilor cu cerințe speciale în școlile obișnuite, este oferit de rezultatele experiențelor practice care confirmă faptul că absolvenții școlilor speciale manifestă o mai mare lipsă de încredere în forțele proprii, o diminuare a nivelului motivațional, dezorientare, absența intereselor și a expectanțelor pozitive în activitățile cotidiene, obișnuința de a fi ajutați în permanență, dificultatea de a identifica alternative, de a opta și de a lua decizii, toate acestea conducând la ideea unei pseudoalienări, în plan social, acțional și relațional (în raport cu posibilitățile reale), pe fondul unei resemnări, sau a unei răzvrățiri văzute ca o constantă a conduitei și a personalității acestora.

Studiu- Strategii de eficientizare a învățării la elevii cu CES

Prof.Orieta Popa

Se presupune că există o corelație semnificativă statistic între nivelul general de inteligență și factorii strategiilor motivaționale de învățare la elevii cu cerințe educaționale speciale integrați în școala de masă.

Ipoteza nulă care se impune a fi formulată în acest caz este următoarea: între nivelul general de inteligență și factorii strategiilor motivaționale de învățare nu există o corelație semnificativă statistic la elevii cu cerințe educaționale speciale integrați în școala de masă.

Pentru testarea veridicității ipotezei experimentale propuse, datele contabilizate au fost prelucrate statistic prin calcularea coeficientului de corelație r Bravis-Pearson.

Variabila „factorii strategiilor motivaționale de învățare” a fost analizată și detaliată în cadrul analizei statistice realizată pentru testarea celei de a doua ipoteze a prezentului studiu.

În această ordine de idei, vom detalia în cele ce urmează, analiza descriptivă a variabilei „nivel general de inteligență”.

Indicii de statistică descriptivă obținuți pentru această variabilă la subiecții cuprinși în cadrul acestei cercetări, sunt următorii: media scorurilor obținute este de 68,55, abaterea standard de 18,09, valoarea minimă înregistrată este 30, iar cea maximă este 90.

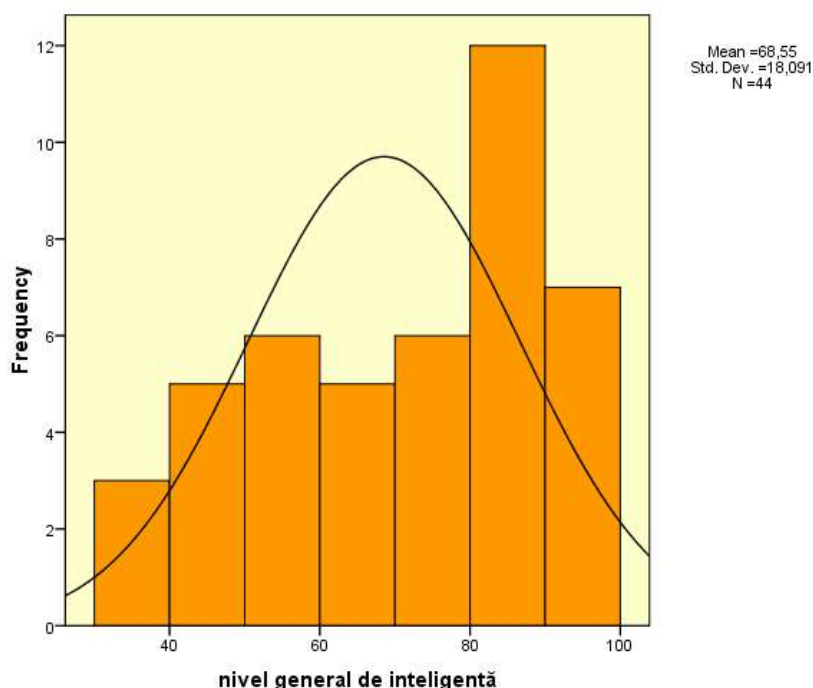

Figura nr.1- Distribuția eșantionului în funcție de variabila „nivel general de inteligență”

Am testat normalitatea distribuției datelor pentru această variabilă, prin calcularea coeficientului Shapiro-Wilk (potrivit în cazul eșantioanele care au sub 50 de subiecți), iar asocierea dintre perechile de variabile corelate am reprezentat-o prin intermediul figurilor de tip „nor de punctel”.

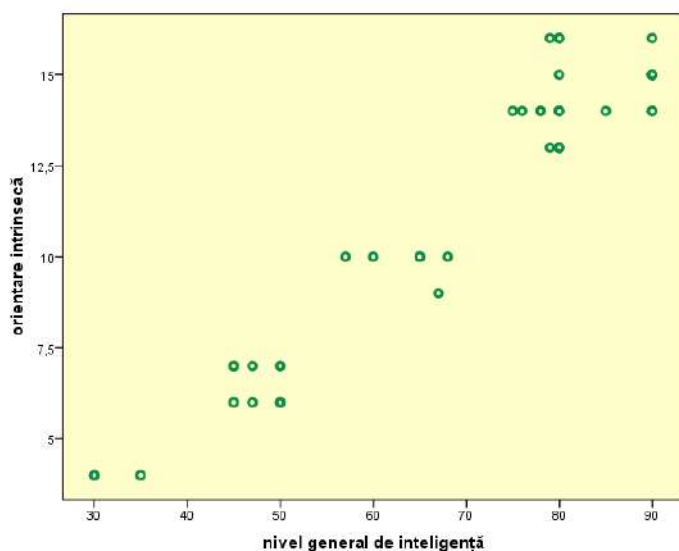

Figura nr. 2– Distribuția datelor („orientare intrinsecă” versus „nivel general de inteligență”)

Valoare coeficientului Shapiro-Wilk pentru testarea normalității distribuției datelor pentru variabila „nivel general de inteligență” este semnificativă statistic, pragul de probabilitate obținut depășind valoarea maximă admisă de 0,05. Acest rezultat indică faptul că datele înregistrate în acest caz nu sunt normal distribuite, indicii Skewness și Kurtosis discutați mai sus arătând o asimetrie negativă a distribuției datelor pentru variabila analizată.

Prezentăm, în cele ce urmează, graficele de asociere dintre factorii motivaționali ai strategiilor de învățare și variabila „nivel general de inteligență”.

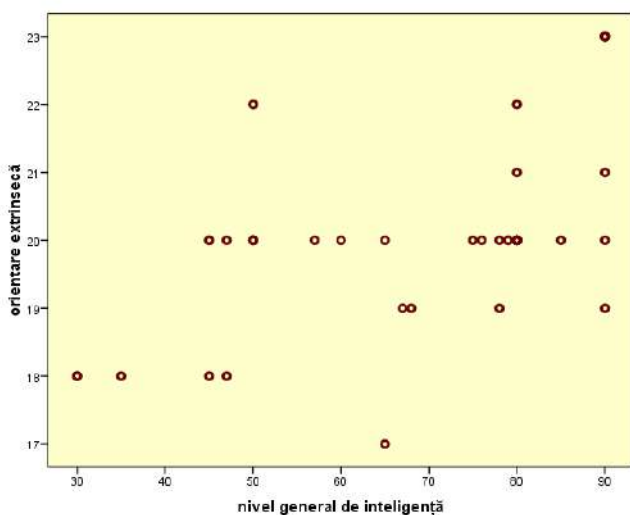

Figura nr. 3– Distribuția datelor („orientare extrinsecă” versus „nivel general de inteligență”)

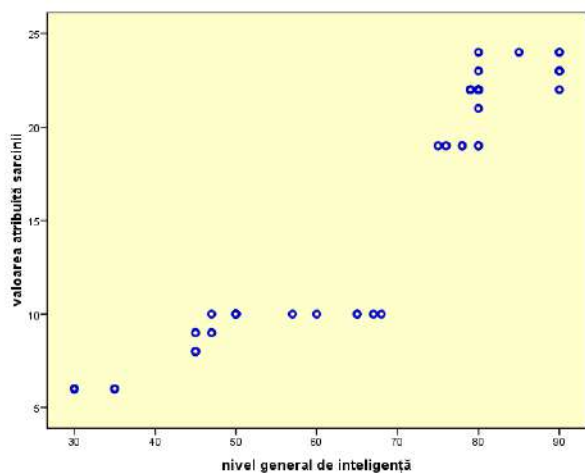

Figura nr. 4 – Distribuția datelor („valoarea atribuită sarcinii” versus „nivel general de inteligență”)

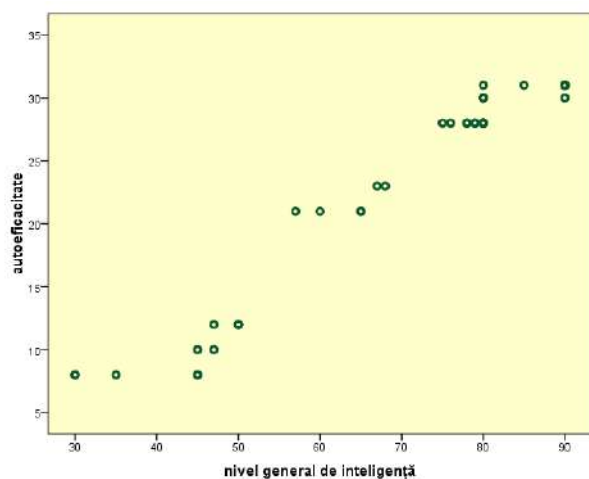

Figura nr. 5– Distribuția datelor („autoeficacitatea” versus „nivel general de inteligență”)

Figurile de tip scatter-plot indică o relație de asociere între factorii motivaționali măsurați și nivelul general de inteligență al subiecților, singura situație diferită fiind în cazul asocierii dintre variabila „anxietate la testare” și „nivelul general de inteligență”, unde norul de puncte este foarte dispersat, indicând lipsa relației dintre cele două variabile.

Astfel, în urma prelucrării statistice a datelor, am obținut următoarele valori pentru asocierea dintre perechile de variabile testate:

- orientare intrinsecă versus nivel general de inteligență: $r=0,957$, valoare semnificativă statistic ($\text{sig}=0,000$; $p<0,01$)
- orientare extrinsecă versus nivel general de inteligență: $r=0,540$, valoare semnificativă statistic ($\text{sig}=0,000$; $p<0,01$)
- valoarea atribuită sarcinii versus nivel general de inteligență: $r=0,938$, valoare semnificativă statistic ($\text{sig}=0,000$; $p<0,01$)
- autoeficacitatea versus nivel general de inteligență: $r=0,975$, valoare semnificativă statistic ($\text{sig}=0,000$; $p<0,01$)

ABORDAREA TEORETICĂ A MODELULUI „ERR”

Liceul „ Radu Petrescu” Prundu Bîrgăului

Profesor de istorie: Popeiu Minodora

A gândi critic înseamnă a fi curios, a pune întrebări, a căuta răspunsuri și a argumenta logic argumentele celorlalți. În acest sens, metodele gândirii critice oferă o gamă largă de posibilități de organizare a activităților instructiv-educative pentru o învățare activă și eficientă. Acestea se integrează într-un cadru specific de predare - învățare, structurat pe trei etape:

1. **evocarea** – elevii sunt solicitați să-și amintească ceea ce știu sau ceea ce cred că știu în legătură cu tema ce urmează să fie studiată;
2. **realizarea sensului** – elevii iau contact cu noile noțiuni;
3. **reflecția** – marchează momentul în care elevii își însușesc cu adevărat noile cunoștințe, exprimându-le cu propriile cuvinte.

În etapă de evocare se realizează mai multe activități, prin care elevii sunt solicitați să-și amintească ceea ce știu despre un anumit subiect. Prin această activitate inițială, elevul stabilește un punct de plecare bazat pe cunoștințele proprii, la care urmează să se adauge altele noi. Aceasta este esențială, deoarece înțelegerea lucrurilor noi se fundamentează pe cunoștințele și convingerile anterioare. Un alt element important al acestei etape constă în activarea celui care învață, astăzi învățarea reprezintă un proces activ, elevii fiind implicați în procesul de învățare. Un al treilea aspect esențial al etapei de evocare constă în stabilirea interesului și a scopului pentru tema studiată. Când există scop, învățarea devine mult mai eficientă.

Există, însă, cel puțin două feluri de scopuri: cel stabilit de profesor sau de text și cel stabilit de elev pentru sine. Cele din a doua categorie sunt mult mai puternice decât cele impuse de surse externe, iar interesul este adesea cel care susține și determină scopul. Fără interes susținut, motivația pentru însușirea anumitor cunoștințe nu există.

În etapă de evocare se folosesc metode ca: brainstorming-ul, ciorchinele, gândiți/lucrați în perechi/comunicați, harta conceptuală, știu/vreau să știu/am învățat.

A doua etapă a cadrului de predare-învățare pentru dezvoltarea gândirii critice este cea de realizare a sensului, prin care elevii iau contact cu noile conținuturi. Sarcinile esențiale ale acestei etape constă în menținerea implicării și interesului stabilite în faza de evocare și susținerea eforturilor elevilor în monitorizarea propriei înțelegeri. Elevii care ascultă explicațiile profesorului își iau notițe, pun întrebări sau notează ceea ce nu înțeleg pentru a cere lămuriri ulterior. Similar, în timpul lecturii se poate reveni asupra pasajelor neînțelese. În

plus când elevii își monitorizează propria înțelegere, ei pot introduce noile informații în schemele de cunoaștere pe care deja le dețin. Această este faza în care elevii fac legături între ceea ce știu și noile cunoștințe.

Strategiile specifice acestei etape sunt: metoda florii de nufăr, metoda Jigsaw (mozaicului), jurnalul dublu, organizarea grafică (diagramă Venn, Tabelul T.), tehnică SINELG, turul galeriei, pălăriile gânditoare și cadranele.

A treia etapă a reflecției, în care elevii își consolidează noile cunoștințe. Această este faza în care elevii își însușesc cu adevărat noile cunoștințe, deoarece învățarea înseamnă schimbare, transformare, iar această schimbare se poate manifesta sub formă unui nou mod de a înțelege sau de a privi lucrurile. Un alt aspect vizat în această etapă este generarea unui schimb de idei între elevi, ce presupune confruntarea cu o varietate de modele de gândire. Este un moment al schimbării și reconceptualizării în procesul de învățare.

În această fază se aplică strategii cum ar fi discuția în perechi, tabelul SINELG, harta conceptuală, ciorchinele, metoda cubului, turul galeriei, jurnalul cu dublă intrare, cadranele, RAI.

Metodele interactive centrate pe elev sau metodele gândirii critice reprezintă o etapă superioară de învățare, elevii dobândind informațiile noi prin cooperare, cu ajutorul discuțiilor și dezbaterilor, prin studiu individual, prin cercetarea izvoarelor istorice, prin realizarea unor produse concrete ale activității, altfel spus, „învață făcând” ceva concret. În aceste situații de învățare, elevul percepe problema de rezolvat ca fiind personală sau aparținând grupului cu care el se identifică.

Astfel, calitatea învățării este determinată de gradul de implicare afectivă a celor care învață, responsabilitatea acestora în privința rolurilor asumate sau distribuite în cadrul grupului, autocunoașterea personală, buna colaborare cu ceilalți membri ai grupului în privința alegerii soluțiilor optime pentru atingerea scopului.

Bibliografie:

1. Crețu, Daniela , *Dezvoltarea motivației învățării*, Editura Psihomedica, Sibiu, 2003
2. Steele, J. L., Meredith, K. S., Temple, Ch., *Un cadru pentru dezvoltarea gândirii critice la diverse materii de studiu*, Ghidul I, (1998),
3. G. Vintilă, *Gândirea critică- o capacitate esențială a educației pentru valori*, Editura Școala Gălățeană, 2007

Studiu de Specialitate: „Învățarea prin Joacă Digitală: Implementarea unui Proiect Inovator în Grădinița „Exploratorii”

Prof. Popescu Elena Carmen
Școala Gimnazială „Theodor Aman”,
Câmpulung Muscel

1. Introducere

Context: Grădinița din cadrul Școlii Gimnaziale „Theodor Aman”, din orașul Câmpulung a lansat un proiect inovator numit „Învățarea prin Joacă Digitală” cu scopul de a integra tehnologia digitală în activitățile educaționale pentru copii preșcolari. Proiectul se axează pe utilizarea tabletelor educaționale și a aplicațiilor interactive pentru a sprijini dezvoltarea abilităților cognitive, motivația și interacțiunea socială a copiilor.

Obiective:

- Dezvoltarea abilităților digitale: Familiarizarea copiilor cu utilizarea tehnologiei într-un mod constructiv.
- Stimularea curiozității și creativității: Utilizarea aplicațiilor interactive pentru a încuraja explorarea și gândirea critică.
- Îmbunătățirea abilităților sociale: Facilitarea colaborării și comunicării între copii prin activități de grup.

2. Metodologie

Implementare:

- Formarea Educatorilor: Educatoarele au participat la sesiuni de formare pentru a învăța cum să integreze tehnologia în activitățile lor educaționale.
- Resurse Utilizate: Tabletele educaționale au fost echipate cu aplicații interactive pentru matematică, limbaj, și creativitate. Aplicarea tehnologiei a fost adaptată pentru vârsta preșcolară, asigurându-se că este sigură și adecvată.
- Activități: Activitățile au inclus jocuri educaționale interactive, aplicații de desen și povestiri interactive, toate menite să sprijine învățarea prin explorare și joacă.

Grup Țintă:

- Copii: 23 de copii preșcolari cu vârste între 4 și 6 ani.
- Educatoare: 2 educatoare implicate în implementarea și monitorizarea proiectului.

3. Rezultate și Analiză

Performanța și Abilități:

- Dezvoltarea Abilităților Digitale: Copiii au dobândit abilități de bază în utilizarea tabletelor și aplicațiilor educaționale, inclusiv manipularea ecranului tactil și navigarea prin aplicații.
- Stimularea Curiozității: Activitățile interactive au crescut nivelul de curiozitate și explorare, cu copii întrebând mai multe și participând activ la discuții.
- Îmbunătățirea Abilităților Sociale: Activitățile de grup au încurajat colaborarea și comunicarea între copii, îmbunătățind abilitățile lor sociale.

Feedback-ul Participanților:

- Copii: Au raportat o experiență pozitivă, exprimând entuziasm pentru activitățile interactive și tehnologia utilizată.
- Educatoare: Au observat o creștere a angajamentului și motivației copiilor, precum și o mai bună colaborare între aceștia.

4. Concluzii și Recomandări

Concluzii:

- Beneficii: Proiectul „Învățarea prin Joacă Digitală” a avut un impact pozitiv asupra dezvoltării abilităților digitale, curiozității și abilităților sociale ale copiilor preșcolari.
- Provocări: Unele dificultăți în gestionarea timpului alocat activităților tehnologice și asigurarea unei utilizări echilibrate a tehnologiei au fost identificate.

Recomandări:

- Extinderea Proiectului: Continuarea și extinderea utilizării tehnologiei în alte domenii ale curriculumului preșcolar.
- Formare Continuă: Oferirea de formare continuă pentru educatori pentru a se adapta la noile tehnologii și metode educaționale.
- Monitorizare și Evaluare: Implementarea unor mecanisme de monitorizare continuă pentru a evalua impactul tehnologiei asupra dezvoltării copiilor și a ajusta proiectul în funcție de rezultate.

UNIVERSITATEA „DUNĂREA DE JOS” DIN GALAȚI
FACULTATEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT
DEPARTAMENTUL PENTRU PREGĂTIREA
PERSONALULUI DIDACTIC

LUCRARE METODICO-ȘTIINȚIFICĂ PENTRU ACORDAREA GRADULUI DIDACTIC I

***VALORIFICAREA JOCULUI DIDACTIC ÎN FORMAREA CONDUITEI
MORAL CIVICE A ȘCOLARULUI MIC***

COORDONATOR :

Conf. univ. dr. Mihai Androne

CANDIDAT:

**Prof.înv.primar: Popescu Oana-Raluca
Școala Gimnazială Dudești
Structura Școala Gimnazială Tătaru
Județul Brăila**

Galați, 2024

CUPRINS

Argument

CAPITOLUL I. ASPECTE TEORETICE PRIVIND UTILIZAREA JOCULUI DIDACTIC ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

- I.1. Profilul psihologic al vârstei școlare mici
- I.2. Natura jocului didactic în învățământul primar
- I.3. Tipologia jocurilor didactice
- I.4. Necesitatea folosirii jocului didactic în învățare la școlarul mic

CAPITOLUL II. FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA MORALĂ A ȘCOLARULUI MIC

- II.1. Importanța educației moral-civice la vârsta școlară mică – esență, principii, finalități, conținut, metode și procedee de educare morală
- II.2. Rolul educației moral-civice în formarea trăsăturilor de personalitate a școlarului mic
- II.3. Rolul jocului didactic în formarea educației moral-civice la vârsta școlară mică

CAPITOLUL III. STUDIU EXPERIMENTAL PRIVIND VALORIFICAREA JOCULUI DIDACTIC ÎN FORMAREA CONDUITEI MORAL-CIVICE A ȘCOLARULUI MIC

III.1. Scopul, ipoteza și obiectivele cercetării

III.2. Metodologia cercetării

III.2.1. Lotul de subiecți

III. 2.2. Metode și tehnici

III.2.3. Măsurarea

III.2.3.1. Variabile

III.2.3.2. Instrumente

III.3. Procedura

III.4. Etapele cercetării

III.4.1. Etapa inițială (pretest)

III.4.2. Etapa formativă (cvasiexperimentală)

III.4.3. Etapa finală (posttest)

III.5. Analiza și interpretarea rezultatelor

III.6. Concluzii

CONSIDERAȚII FINALE. PROPUNERI PRIVIND VALORIFICAREA JOCULUI DIDACTIC ÎN FORMAREA CONDUITEI MORAL-CIVICE A ȘCOLARULUI MIC

Bibliografia

Anexe

ARGUMENT

Învățământul primar românesc se numără printre sistemele de învățământ cu tradiție, aliniindu-se transformărilor marcante din domeniul educației și promovând încă de la începuturi valorile reale ale societății democratice. Perspectiva actuală în ceea ce privește învățământul primar vizează abordarea interdisciplinară, conturarea și consolidarea profilului moral al școlarului mic, deschisă inovațiilor în învățare, prin și în cadrul jocului.

Lucrarea propune o analiză atentă a procesului didactic desfășurat în școală, din perspectiva rolului aparte pe care-l are jocul didactic în formarea și dezvoltarea conduitei civice a școlarului mic. Acest studiu reprezintă o deschidere spre noi obiective, care să conducă la formarea unui comportament civic, capabil de respect și toleranță, responsabil față de sine și de ceilalți, conștient de drepturi și îndatoriri, urmărind modelarea viitoarei personalități a școlarului mic.

Am ales această temă deoarece consider că, la vârsta școlară mică, contribuția activă a jocului didactic, cadru propice de realizare a unui învățământ activ, contribuie la formarea și perfecționarea trăsăturilor de personalitate, el reprezentând astfel o cale de acces pentru cunoașterea comportamentelor umane, implicit și a personalității școlarului mic. Acum se pun bazele conduitei morale ce se realizează în cadrul unui proces amplu, susținut în primul rând printr-o planificare adecvată a activităților didactice, prin resurse materiale și informaționale care să conducă la atingerea obiectivelor educaționale, dar și prin strategii active care să-i stimuleze la actul învățării.

Preocupările intense ale învățătorului pentru a forma un comportament moral școlarului mic sunt determinate și de cerințele sociale moderne, caracterizate printr-un intens proces de schimbare științifică, tehnologică, socio-politică. Integrarea copilului și adaptarea acestuia la cerințele societății moderne, reprezintă o cerință socială pentru a stimula progresul societății.

Mi-am propus să demonstrez valoarea pe care o capătă lecțiile de educație civică prin introducerea jocului didactic în formarea conduitei moral civice la școlarul mic. Este cunoscut faptul că jocul este binecuvântarea copilăriei și studiul de față ilustrează încă o dată că acest aspect este posibil.

CAPITOLUL III. STUDIU EXPERIMENTAL PRIVIND VALORIFICAREA JOCULUI DIDACTIC ÎN FORMAREA CONDUITEI MORAL-CIVICE A ȘCOLARULUI MIC

Scopul prezentei cercetări este reprezentat de reliefarea (evidențierea) eficienței jocului didactic în dezvoltarea morală a școlarului mic.

Obiectivele cercetării au fost:

O1: Identificarea nivelului inițial de competențe morale ale copiilor de clasa întâi;

O2: Proiectarea unui program educațional intitulat „*Ne jucăm și-nvățăm să ne comportăm!*”, bazat pe jocuri didactice ce vizează formarea și dezvoltarea conduitei morale a copiilor;

O3: Implementarea programului educațional în activitățile instructiv-educative, dar și în activitățile extracurriculare desfășurate la clasă;

O4: Evaluarea nivelului final de dezvoltare a conduitei morale în rândul copiilor din clasa întâi, în urma desfășurării programului educațional implementat;

O5: Elaborarea și interpretarea rezultatelor, extragerea concluziilor și sublinierea valențelor pozitive ale metodelor folosite.

Pornind de la obiectivele anterior prezentate, am realizat o cercetare de tip experimental, cu rol formativ, ce a fost declanșată de următoarea **ipoteză de lucru**: *Utilizarea constantă și sistematică a strategiilor de instruire prin jocuri didactice specifice educației moral-civice conduce la dezvoltarea conduitei morale a școlărilor mici.*

Precizez faptul că s-a lucrat cu o singură grupă de subiecți, a cărei evoluție a fost constant urmărită.

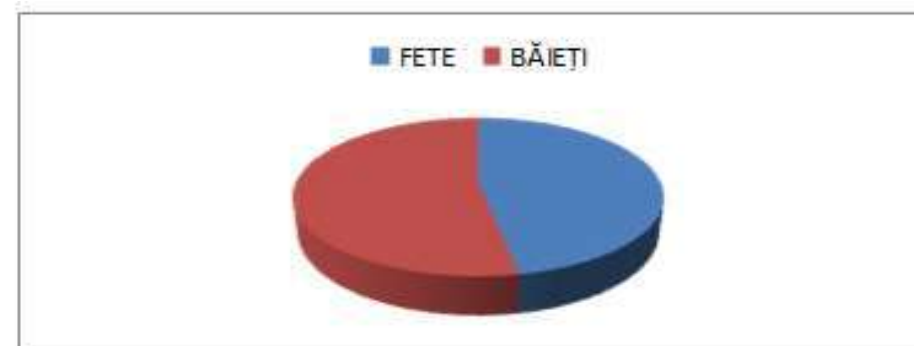
III.2. Metodologia cercetării

III.2.1. Lotul de subiecți

Cercetarea s-a desfășurat în anul școlar 2022-2023 pe un eșantion 17 de subiecți, elevi în clasa I, cu vârste cuprinse între 7 și 8 ani, de la Școala Gimnazială Dudești, Structura Școala Gimnazială Tătaru, jud. Brăila, din mediu rural.

Structura eșantionului după variabila gen:

FETE		BĂIEȚI	
Nr. elevi	Procent	Nr. elevi	Procent
8	47,05%	9	52,95%

Subiecții au fost reprezentați în funcție de nivelul instructiv-educativ al familiei:

Familie cu pregătire gimnazială		Familie cu pregătire liceală		Familie cu pregătire postliceală		Familie cu pregătire universitară	
Nr.	Procent	Nr.	Procent	Nr.	Procent	Nr.	Procent
3	17,64%	11	64,70%	2	11,78%	1	5,88%

Reprezentarea grafică a tipului de familie din care fac parte elevii supuși cercetării:

III.2.2. Metode și tehnici

Metode acționale sau de intervenție

- Experimentul pedagogic

Metode nonexperimentale de colectare a datelor

- Metoda observației sistematice;
- Metoda analizei produselor activității și a cercetării documentelor;
- Metode de colectare, prelucrare și interpretare a datelor

III.2.3.1. Variabile

În experiment am utilizat două tipuri de variabile:

Variabila independentă

- reprezintă ansamblul de modificări introduse de către cercetător pentru a influența desfășurarea faptelor pedagogice în vederea studierii efectelor acestora. Este măsurabilă și este reprezentată de programul de activități intitulat simbolic „*Ne jucăm și-nvățăm să ne comportăm!*”

Variabila dependentă

- cuprinde efectele, rezultatele obținute ca urmare a modificărilor introduse de variabila independentă. Această variabilă a fost operaționalizată prin rezultate obținute de elevi în cadrul activităților instructiv-educative extracurriculare, activităților remediale, activităților educative desfășurate împreună cu familia, și prin nivelul de dezvoltare a atitudinii față de sine, a atitudinii față de ceilalți și a atitudinii față de activitatea desfășurată.

III.3. Procedura

a) *Etapa inițială (pretest)* s-a desfășurat în luna septembrie – octombrie 2022, prin administrarea unei probe de evaluare inițială în vederea stabilirii nivelului comportamental al elevilor, precum și măsurile de acțiune necesare a fi luate în etapa următoare. Această probă presupune evaluare orală și practică pentru a identifica competențele urmărite la activitatea de Dezvoltare personală specifice clasei I. Copiii au fost solicitați să recunoască comportamente pozitive și comportamente negative într-o situație prezentată/concretă; să-și manifeste dezacordul/aprobarea față de comportamente și atitudini negative/pozitive.

b) *Etapa formativă (experimentală)* s-a desfășurat în perioada noiembrie 2022 – iunie 2023 și a constat în aplicarea unui program de strategii didactice de dezvoltare a comportamentului moral-civic.

c) *Etapa finală (posttest)* s-a desfășurat în luna iunie 2023, când am testat nivelul comportamental la care au ajuns copiii. Am reluat aceleași probe ca în etapa inițială pentru a putea compara rezultatele obținute. Scopul acestei probe a fost de a stabili modificările apărute la nivelul intelectual-cognitiv, comportamental (atitudinea față de sine, față de ceilalți și față de activități) și mai ales la nivelul conduitei morale, în urma implementării factorului experimental.

-Am comparat datele finale cu cele inițiale.

-Am stabilit diferențele relevante obținute în fișele de observație din cele trei etape ale experimentului.

-Am stabilit eficiența noii modalități de dezvoltare morală a școlarului prin jocuri didactice.

-Am formulat concluziile experimentului.

III.2.3.2. Instrumente de cercetare

Pentru a testa ipoteza, pe parcursul cercetării noastre am utilizat următoarele instrumente de lucru: proba de evaluare inițială, proba de evaluare finală, fișe de observație, produsele activității copiilor.

a) *Proba de evaluare inițială* a avut ca scop verificarea nivelului de pregătire a copiilor la începutul perioadei de cercetare. Am aplicat o probă de evaluare la disciplina *Dezvoltare personală*. Conținutul probei a fost prezentat într-o formă plăcută și accesibilă copiilor, astfel încât aceștia să fie cooperanți și să rezolve cu cât mai mult interes sarcinile propuse.

b) *Proba de evaluare finală* a avut ca scop constatarea progreselor în comportamentul copiilor. Aceasta s-a realizat prin aplicarea unei probe asemănătoare celei din etapa inițială, dar cu grad de complexitate mai ridicat.

Produsele activității elevilor. S-au folosit pentru analiza produselor activității elevilor produsele pe care copiii le-au realizat. Scopul nostru a fost identificarea măsurii în care elevii au aplicat în lucrările lor ceea ce am aplicat prin intermediul programului experimental, și anume: grija pentru produsele activității, răbdarea, spiritul de cooperare, grija față de ceilalți, curajul, onestitatea, etc. Am folosit în acest sens compoziții literare, fișe de lucru individual, desene, creații de grup ale elevilor.

Fișele de observație. Reprezintă instrumentul cu ajutorul căruia am înregistrat date referitoare la conduita morală a elevilor.

Indicatori comportamentali urmăriți în cele 3 etape ale cercetării

Atitudinea față de sine	Atitudinea față de ceilalți	Atitudinea pentru activitatea desfășurată
I1: curajul	I6: sinceritatea	I11: hărmicia
I2: respectul față de sine	I7: grija față de ceilalți	I12: disciplina
I3: încrederea în sine	I8: sociabilitatea	I13: spiritul de inițiativă
I4: responsabilitatea	I9: spiritul de întraajutorare	I14: grija pentru produsele activității
I5: autocontrolul	I10: respectul față de ceilalți	I15: autonomia

III.4.1. Etapa inițială (pretest)

Probă de evaluare inițială 1

Disciplina: Dezvoltare personală

Scopul: recunoșterea comportamentelor prin care se pot educa atitudini și trăsături pozitive de caracter.

Obiective operaționale:

- O1: să indentifice comportamentele pozitive/negative de pe imagini;
O2:să asocieze emoticonul (față veselă / față tristă) de pe paletă cu comportamentele prezentate;
O3:să coopereze stabilind relații de prietenie cu cei din jur, având un comportament adecvat;
O4:să transforme comportamentele negative în comportamente pozitive.

Itemi:

- I1. Recunoaște comportamentele pozitive/negative de pe imagini.
I2. Asociază corect emoticoanele (față veselă/față tristă)
I3. Participă activ în desfășurarea jocului.
I4. Găsesc comportamente pentru a transforma stări triste în stări vesele.

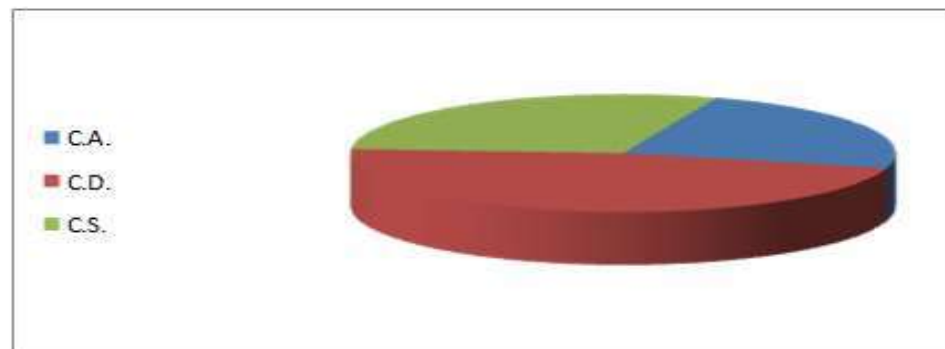
Descriptori de performanță:

Itemi	Comportament atins (CA)	Comportament în dezvoltare (CD)	Comportament ce necesită sprijin (CNS)
1.	Recunoaște comportamentele pozitive/negative de pe imagini. 3 puncte	Recunoaște comportamentele pozitive/negative de pe imagini într-o măsură mică. 2 puncte	Recunoaște comportamentele pozitive/negative de pe imagini doar cu sprijin. 1 punct
2.	Asociază corect emoticoanele (față veselă/față tristă). 3 puncte	Asociază corect emoticoanele (față veselă/față tristă) într-o măsură mai mică. 2 puncte	Asociază emoticoanele (față veselă/față tristă) doar când este solicitat. 1 punct
3.	Participă activ în desfășurarea jocului. 3 puncte	Participă în desfășurarea jocului. 2 puncte	Participă în desfășurarea jocului doar când este solicitat. 1 punct
4.	Găsesc comportamente pentru a transforma stări triste în stări vesele. 3 puncte	Găsesc comportamente pentru a transforma stări triste în stări vesele, într-o măsură mai mică. 2 puncte	Găsesc comportamente pentru a transforma stări triste în stări vesele, doar cu sprijin. 1 punct

III.4.1. Etapa inițială (pretest)

Rezultate obținute la proba de evaluare inițială la disciplina Dezvoltare personală

Număr elevi	Descriptori de performanță					
	C.A		C.D		C.S	
	Nr. copii	%	Nr. copii	%	Nr. copii	%
17	4	23,5	8	47,05	5	29,45

Rezultatele obținute la proba de evaluare inițială descrisă anterior au fost completate cu informații pe care le-am colectat folosind metoda observației directe, în cadrul procesului instructiv-educativ, în pauze și în cadrul activităților extrașcolare. Constatările au fost consemnate în fișe de observație. Observațiile s-au desfășurat fără ca subiecții să devină conștienți de acest lucru, fără a le influența cumva comportamentele urmărite.

Analizând fișa de observație, realizată pe baza unor indicatori comportamentali bine stabiliți, putem concluziona că cel mai des au fost manifestate comportamente corespunzătoare itemilor I6 respectiv I7 care descriu sinceritatea și grija față de celălalt. Cel mai rar a fost observat comportamentul subiecților care denotă autocontrolul, la itemul I5. În desfășurarea programului nostru experimental am observat că nu toți elevii sunt sociabili, alții nu colaborează în cadrul grupului pentru îndeplinirea sarcinii iar o mică parte sunt autonomi.

III.4.2. Etapa formativă (experimentală)

Prezentarea programului

Ne jucăm și-nvățăm să ne comportăm!

Nr.crt.	Data	Activitatea	Scop
1)	noiembrie	Sunt important!	Manifestarea interesului pentru autocunoaștere și a atitudinii pozitive față de sine și față de ceilalți.
2)	decembrie	Așa DA ! Așa NU!	Recunoașterea și diferențierea faptelor pozitive și negative; Cunoașterea și respectarea normelor de comportare în societate.
3)	martie	Personajul îndrăgit	Cunoașterea și dezvoltarea unor comportamente de prietenie, toleranță și armonie în relațiile cu cei din jur;
4)	martie	Expresii faciale (plan de lecție-anexa 2)	Conștientizarea importanței autocunoașterii (Trăire și manifestare emoțională- starea de bine)
5)	aprilie	Prietenia - Ce este un bun prieten? (plan de lecție-anexa 3)	Cunoașterea și dezvoltarea unor comportamente de prietenie, toleranță și armonie în relațiile cu cei din jur;
6)	aprilie	Plecăm cu....(tramvaiul, autobuzul, trenul)	Formarea unor deprinderi privind folosirea diferitelor mijloace de transport și respectarea unor norme de comportare civilizată;
7)	mai	Roșu și verde	Recunoașterea și diferențierea faptelor pozitive și negative;
8)	mai	Gazde bune	Reactualizarea regulilor de comportare în timpul primirii unor musafiri;

III.4.2. Etapa formativă (experimentală)

•**Titlul activității: Sunt important – joc distractiv** (în cadrul orei de DP)

Durata activității: 45 de minute

Locul desfășurării: sala de clasă

Grup țintă: 17 elevi ai clasei I

Obiective propuse:

- Să identifice caracteristicile propriei persoane, inclusiv plusuri și minusuri;
- Să învețe să se accepte pe sine cu aptitudini și însușiri, cu puncte tari și puncte slabe;
- Să prezinte calitățile și defectele sale în fața altor copii de aceeași vârstă;
- Să dovedească spirit de colegialitate în timpul jocului.

Resurse materiale: cartonașe de dimensiuni mici, prevăzute cu șnur pentru a putea fi agățate, o sticlă plină cu apă, cutia cu valori.

Desfășurarea activităților propriu-zise: Fiecare elev a primit câte un cartonaș pe care l-a agățat la gât după care ne-am așezat în cerc pe covor. În urma unei numărări un copil a pornit jocul învârtind sticla în centrul cercului. Direcția în care se oprea indica un copil ce purta o sarcină. Jucătorul trebuie să rezolve sarcina, după care cel care poartă cartonașul urmează la rând. Jocul continuă până când toate sarcinile sunt rezolvate.

La finalul jocului am discutat cu ajutorul întrebărilor de conținut:

Ce ați învățat nou despre ceilalți și despre voi în timpul jocului?

A fost dificil să vă gândiți ce să spuneți atunci când v-a venit rândul la joc?

Rezultate obținute/concluzii: Chiar dacă există lucruri pe care ne-am dori să le facem mai bine sau anumite aspecte pe care le-am schimba la noi, nu înseamnă că suntem mai puțin buni sau mai puțin competenți, ori inteligenți, etc. Trebuie să înțelegem faptul că fiecare persoană este unică, specială, valoroasă prin calitățile pe care le are. Important este să nu uităm că nimeni nu este perfect și că trebuie să fim mândri de noi, să acceptăm că avem atât puncte tari cât și puncte slabe. Devenind conștienți de punctele noastre slabe, în timp le putem corecta.

Cutia cu valori - la finalul activității am rugat toți elevii să scrie câte două calități ale lor pe un bilețel și să îl introducă în *cutia cu valori (urnă)* care va rămâne în clasă până la finalul programului de cercetare. Pe tot parcursul programului educativ am invitat elevii să introducă valori, calități ale lor în această cutie de câte ori simt nevoia. Toți copiii au fost laudați și au primit întăriri sociale și simbolice.

III.4.3. ETAPA FINALĂ (POSTTEST)

Proba de evaluare finală

Disciplina: Dezvoltare personală

Conținutul probei: Joc didactic „În lumea personajelor”

OBIECTIVE:

O1. Să recunoască personajele prezentate și poveștile din care fac parte;

O2. Să identifice comportamentele pozitive/negative ale personajelor;

O3. Să dea exemple de „fapte bune”, „fapte rele” întâlnite în poveștile cunoscute, motivând alegerea făcută;

O4. Să-și manifeste dezacordul/aprobarea față de comportamente și atitudini negative/pozitive;

O5. Să recunoască personajele dintr-o poveste după replica audiată la calculator.

ITEMI:

I1. Recunoaște personajele din povești, exprimându-și părerea față de acestea;

I2. Identifică faptele bune/rele ale personajelor prezentate;

I3. Recunoaște personajul după replica audio prezentată;

I4. Exprimă empatie față de persoanele din jur, personajele din poveste, etc;

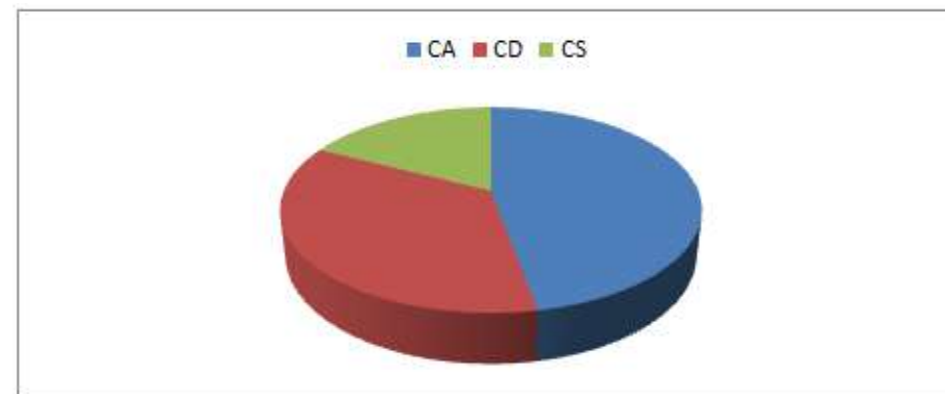
I5. Participă cu interes la activitate.

<i>Itemi</i>	<i>Comportament atins (CA)</i>	<i>Comportament în dezvoltare (CD)</i>	<i>Comportament ce necesită sprijin (CNS)</i>
1.	Recunoaște personajele din povești exprimându-și părerea față de acestea; 3 puncte	Recunoaște personajele, dar nu și poveștile din care fac parte, își exprimă într-o măsură mai mică propria părere față de acestea; 2 puncte	Recunoaște personajele/poveștile din care fac parte cu ajutor, nu-și exprimă părerea despre acestea; 1 punct
2.	Identifică faptele bune/rele ale personajelor prezentate; 3 puncte	Identifică faptele bune/rele ale personajelor prezentate într-o măsură mai mică; 2 puncte	Identifică faptele bune/rele ale personajelor într-o măsură foarte mică; 1 punct
3.	Recunoaște personajul după replica audio prezentată; 3 puncte	Recunoaște personajul după replica audio prezentată într-o măsură mai mică; 2 puncte	Recunoaște personajul după replica audio prezentată numai cu ajutor; 1 punct
4.	Exprimă empatie față de persoanele din jur, personajele din poveste, etc.; 3 puncte	Exprimă empatie față de persoanele din jur, personajele din poveste într-o măsură mai mică; 2 puncte	Manifestă empatie față de persoanele din jur doar în anumite situații; 1 punct
5.	Participă cu interes la activitate; 3 puncte	Participă cu interes la activitate, într-o măsură mai mică; 2 puncte	Participă la activitate doar când este solicitat. 1 punct

III.4.3. ETAPA FINALĂ (POSTTEST)

Rezultatele obținute la proba de evaluare finală la Dezvoltare personală

Număr copii	Descriptori de performanță					
	C.A		C.D		C.S	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
17	8	47,05%	6	35,29%	3	17,66%

Rezultatele obținute la proba de evaluare finală descrisă anterior au fost completate cu informații pe care le-am colectat folosind metoda observației directe, în cadrul procesului instructiv-educativ, în pauze și în cadrul activităților extrașcolare. Analizând fișa de observație, realizată pe baza unor indicatori comportamentali bine stabiliți, putem concluziona că cel mai des au fost manifestate comportamente corespunzătoare itemilor I6 respectiv I7 care descriu sinceritatea și grija față de celălalt. Cel mai rar a fost observat comportamentul subiecților care denotă autocontrolul, la itemul I5. Se observă că există itemi comportamentali unde dominantă este frecvența foarte mare a comportamentelor.

III.5. ANALIZA ȘI INTERPRETAREA REZULTATELOR

Situația comparativă a rezultatelor celor două faze ale experimentului: perioada de *pretest* și *posttest*

Rezultate obținute în etapa inițială și finală la disciplina Dezvoltare personală

Etapa	C.A		C.D		C.S	
	Nr.copii	Procente	Nr.copii	Procente	Nr.copii	Procente
Inițială	4	23,5%	8	47,05%	5	29,45%
Finală	8	47,05%	6	35,29%	3	17,66%

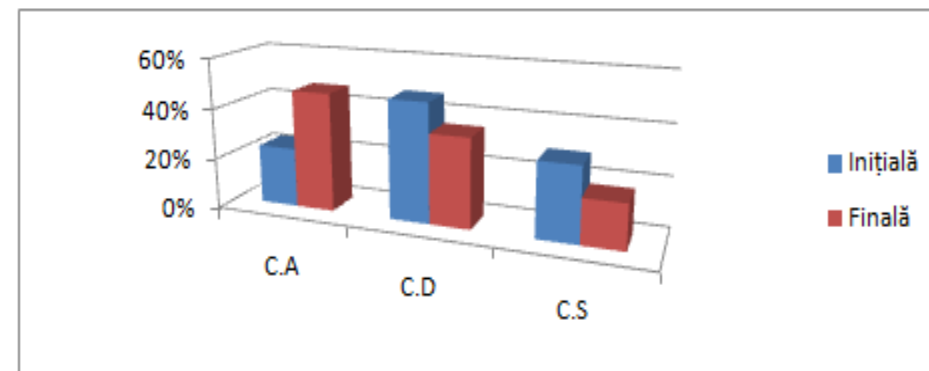

Fig.6- Reprezentarea grafică a rezultatelor obținute în etapa inițială și finală la disciplina Dezvoltare personală

Reprezentarea grafică a rezultatelor comparative obținute în *etapa inițială* și *finală* arată progrese clare în ceea ce privește numărul de elevi cu comportamente atinse. Se observă o diminuare la jumătate a numărului de elevi care necesită sprijinul adultului în realizarea sarcinilor. Aceste constatări evidențiază succesul programului formativ propus.

Evaluare inițială etapa pretest, clasa I

Itemii		EA	FM	G	MG	MA	M	N.R.	O.	O.R	P.	P.	P.	P.	S.	S.	S.	Ț.	frecvență	
		.F.	D	M	A	.M	A	C	A	A	A.	M	V.	B.	IA	M	L.	D.I		
Atitudinea față de	I ₁	x	xx	x	x	x	0	0	0	x	x	xx	xx	xx	x	x	xx	0	8x	8xx
	I ₂	x	xx	xx	xx	x	xx	0	x	x	x	xx	xx	xx	x	x	xx	0	7x	8xx
	I ₃	x	xx	xx	xx	x	0	0	x	x	x	xx	xx	xx	x	x	xx	0	7x	7xx
	I ₄	x	xx	x	xx	x	x	0	x	x	x	xx	x	x	0	0	xx	0	9x	4xx
	I ₅	xx	x	xx	x	0	xx	Xx	x	x	x	xx	xx	x	x	xx	xx	xx	xx	7x
Atitudine a față de ceilalți	I ₆	xx	x	x	xx	0	x	Xx	xx	x	x	x	x	x	x	x	xx	x	11x	5xx
	I ₇	xx	xx	x	xx	0	xx	Xx	x	x	xx	x	x	xx	x	xx	xx	x	7x	9xx
	I ₈	xx	xx	0	x	x	xx	0	x	0	x	x	xx	x	x	xx	xx	x	8x	6xx
	I ₉	xx	xx	0	x	0	x	X	x	x	x	x	x	xx	x	xx	xx	x	11x	5xx
	I ₁₀	xx	xx	x	x	x	x	X	x	x	x	x	x	xx	0	xx	xx	0	10x	5xx
Atitudinea față de activitate	I ₁₁	x	x	x	xx	x	x	X	x	x	x	xx	x	xx	x	x	xx	x	11x	4xx
	I ₁₂	xx	0	xx	x	x	x	Xx	0	x	x	xx	xx	xx	x	x	xx	0	7x	7xx
	I ₁₃	x	x	0	0	x	0	0	0	0	0	xx	x	x	0	x	xx	xx	6x	3xx
	I ₁₄	x	xx	xx	x	x	0	x	0	0	x	xx	x	x	0	x	xx	0	8x	4xx
Frecvență	I ₁₅	x	x	xx	xx	xx	x	0	0	x	x	xx	xx	xx	x	x	xx	x	8x	7xx
		8X	5X	6X	7X	10X	7X	4X	9X	12X	13X	5X	8X	6X	11X	9X		6X		
		7XX	9XX	6XX	7XX	1XX	4XX	4XX	1X	-	1X	10XX	7X	9X	-	5X	15XX	2X		

Evaluare finală, etapa posttest, clasa I

Itemii		E	F	G	MG	MA	M	NR	O	OR	P	P	P	P	S	S	S	Ț	frecvență	
		AF	MD	MN	A	M	A	C	A	A	A	M	V	B	I	M	L	DI		
Atitudine față de	I ₁	xx	xx	x	Xx	xx	x	x	xx	xx	x	xx	xx	xx	x	x	xx	x	7x	10xx
	I ₂	x	xx	xx	Xx	x	xx	x	xx	xx	x	xx	xx	xx	xx	x	xx	x	6x	11xx
	I ₃	x	xx	xx	Xx	x	x	x	x	x	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	x	7x	10xx
	I ₄	x	xx	x	Xx	xx	x	x	xx	xx	x	xx	x	x	x	x	xx	0	9x	6xx
	I ₅	xx	xx	xx	X	x	xx	Xx	xx	xx	xx	xx	xx	x	x	xx	xx	xx	4x	13xx
Atitudine față de ceilalți	I ₆	xx	x	xx	Xx	0	xx	Xx	xx	xx	xx	xx	x	x	x	xx	xx	xx	4x	12xx
	I ₇	xx	xx	x	Xx	x	xx	Xx	xx	x	xx	xx	xx	xx	x	xx	xx	x	5x	11xX
	I ₈	xx	xx	0	X	x	xx	x	x	x	x	x	xx	x	x	xx	xx	x	10x	6xx
	I ₉	xx	xx	0	X	x	x	X	xx	xx	x	x	x	xx	x	xx	xx	x	9x	7xx
	I ₁₀	xx	xx	x	X	xx	x	Xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	x	4x	13xx
Atitudinea față de activitate	I ₁₁	x	x	xx	Xx	x	xx	X	x	xx	x	xx	xx	xx	x	x	xx	x	9x	8xx
	I ₁₂	xx	x	xx	X	x	x	Xx	xx	xx	x	xx	xx	xx	x	xx	xx	0	6x	10xx
	I ₁₃	x	x	0	x	x	0	x	0	0	x	xx	x	x	0	x	xx	xx	9x	3xx
	I ₁₄	xx	xx	xx	X	xx	x	x	0	x	xx	xx	x	x	x	x	xx	0	7x	7xx
Frecvență	I ₁₅	x	x	xx	Xx	xx	x	x	xx	xx	xx	xx	xx	xx	x	x	xx	x	7x	10xx
		6X	5X	4X	8X	9X	9X	9X	3X	4X	8X	2X	5x	6X	11 X	7X		9X		
		9XX	10X X	8X X	7XX	5 XX	6 XX	5XX	9x X	-10xx	7X X	13X X	10 X X	9X X	3x x	8X X	15 XX	4X X		

În etapa inițială, am observat subiecții în diverse momente, iar datele consemnate indică o frecvență ridicată a comportamentelor ce descriu respectul și încrederea față de sine, autocontrolul, sinceritatea, grija față de ceilalți. La polul opus s-a aflat autonomia.

În etapa finală se observă o creștere a frecvenței comportamentelor urmărite astfel: curajul, respectul față de sine și încrederea în sine. Cu o ușoară frecvență față de etapa inițială, elevii manifestă comportamente precum grija pentru produsele activității sau autonomia. În etapa finală datele înregistrate indică o creștere semnificativă a frecvenței comportamentelor de curaj, respect față de sine, încrederea în sine, disciplină, autocontrol. Cu frecvențe ce au apărut uneori, au mai fost consemnate sinceritatea, grija față de ceilalți, sociabilitatea și spiritul de înțajutorare. Rar au fost observate comportamente în rândul elevilor care să indice spiritul de inițiativă, grija față de produsele activității sau autonomia.

III.6. CONCLUZIILE CERCETĂRII

În cadrul programului educațional am îmbinat tradiționalul cu modernul, urmărind să formăm și să dezvoltăm în rândul elevilor comportamente moral-civice prin intermediul jocurilor didactice.

Progresele înregistrate de subiecții supuși experimentului nu sunt spectaculoase, dar sunt vizibile și reprezintă o creștere care poate fi o cărămidă în plus la construcția bazei unei personalități armonioase. Pe de altă parte, durata experimentului nostru relativ scurtă pentru formarea conduitei morale, a dus la înregistrarea unor ușoare creșteri ale nivelului atitudinilor morale, conștiinței morale.

Prin urmare, ipoteza de la care am pornit programul de cercetare *utilizarea constantă și sistematică a strategiilor de instruire prin jocuri didactice specifice educației moral-civice conduce la dezvoltarea conduitei morale a școlărilor mici* este validă.

CONSIDERAȚII FINALE. PROPUNERI PRIVIND VALORIFICAREA JOCULUI DIDACTIC ÎN FORMAREA CONDUITEI MORAL-CIVICE A ȘCOLARULUI MIC

Din dorința de a afla strategiile cele mai eficiente de formare a comportamentelor morale, cu importanță vitală pentru reușita elevilor pe toate planurile, am ales această temă de cercetare. Prin intermediul programului educațional „*Ne jucăm și-nvățăm să ne comportăm!*” am dorit să formăm și să dezvoltăm în rândul elevilor de clasa I comportamente și conduite morale.

În derularea programului nostru de cercetare am parcurs etapele:

- însușirea unor reprezentări și noțiuni morale clare prin activitățile instructiv-educative, organizate pe baza jocului didactic;
- transformarea noțiunilor morale în convingeri morale, sentimente și atitudini morale, în vederea formării și dezvoltării trăsăturilor pozitive de caracter. Doar prin exercițiu acestea se transformă în deprinderi și obișnuințe morale fixate în trăsături pozitive de caracter.

Deoarece caracterul joacă un rol destul de important pe scena evoluției elevilor, am considerat că este necesar ca în perioada miciei școlarității elevii să fie ajutați, îndrumați și încurajați să își dezvolte o personalitate armonioasă. În acest sens am elaborat un program educațional în cadrul căruia am îmbinat metodele didactice cu cele morale, strategiile activ participative cu activitățile instructiv-educative bazate pe jocuri didactice. Modelarea alături de întăririle folosite: simbolice (emoticoane), sociale (laude, aprecieri, încurajări) au avut un rol esențial în desfășurarea programului nostru.

Pe tot parcursul derulării programului nostru am avut în vedere un aspect foarte important, nu doar în ceea ce privește formarea conștiinței și a conduitei morale, ci în general în tot decursul procesului instructiv-educativ. Este vorba de starea afectivă a elevilor la începutul fiecărei activități. Ne-am convins pe parcursul programului că nimic nu se clădește cum ne-am dori dacă nu am asigurat un fond afectiv corespunzător.

RECOMANDĂRI

Așadar, recomandăm în primul rând cadrelor didactice diverse modalități de apreciere și treptat să se renunțe la critică sau etichetare. În al doilea rând, recomandările noastre vizează modul de abordare a problemeticii educației morale în cadrul școlii. Așa cum un profesor se ocupă de rigurozitatea noțiunilor științifice, este necesar să se ocupe și de felul cum școlarii își însușesc noțiunile morale.

Influența unui profesor reprezintă o forță esențială în viața elevilor. Una dintre cele mai bune modalități de a motiva și influența copiii este lauda pentru că, folosită frecvent, progresiv, corect, cu sinceritate, aceasta făurește virtutea. Lauda pe care copiii o primesc atunci când dau dovadă de caracter frumos îi va motiva și îi va întări să ducă o viață productivă, corectă și hotărâtă.

Programul de cercetare pe care l-am derulat în această perioadă constituie un plus calitativ pentru activitatea didactică pe care o voi desfășura în viitor deoarece informațiile de natură psihopedagogică sau metodică însușite mă vor ajuta să desfășor activități instructiv-educative eficiente, pliate atât pe caracteristicile individuale și colective ale elevilor cât și pe nevoile lor.

BIBLIOGRAFIE:

- Alecu, S., (2005), *Metodologia Cercetării educaționale*, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos” din Galați
- Allport, G., (1991), *Structura și dezvoltarea personalității*, Editura Didactică și Pedagogică, București
- Aniței, M., et al, (2016), *Tratat de psihologia personalității*, Editura Trei, București
- Anghelache, V.,(2017), *Metodica activităților instructiv-educative din grădiniță*, Editura Didactică și Pedagogică, București
- Cerghit, I., (2006), *Metode de învățământ*, Editura Polirom, București
- Chateau, J., (1972), *Copilul și jocul*, Editura Didactică și Pedagogică, București
- Cosmovici, A., Iacob, L., (2008), *Psihologie școlară*, Editura Polirom, Iași
- Crețu, R., Z., (2005), *Evaluarea personalității*, Editura Polirom, Iași
- Crețu, T., (2009), *Psihologia vârstelor*, Editura Polirom, Iași
- Crețu, E., (1999), *Psihopedagogia școlară pentru învățământul primar*, Editura Aramis, București
- Cristea, S., Dragu, A., (2003), *Psihologie și pedagogie școlară*, Editura Ovidius University Press, Constanța
- Neagu, M.R., (2011), *Jocul didactic-cale de acces spre sufletul copilului*, Editura Rovimed Publishers, Bacău
- Neveanu, P.P., (1970), *Probleme ale dezvoltării psihice a copiilor între 3-7 ani*
- Nicola, I., (2001), *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Didactică și Pedagogică, București
- Păiși-Lăzărescu, M., Ezechil, L., (2011), *Laborator preșcolar – ghid metodologic- ediția aIV-a revizuită*, Editura V&I Integral, București
- Peneș, M., Molan, V., (1997), *Educație civică*, Editura Aramis
- Piaget, J., (2006), *Judecata morală la copil*, Editura Cartier, Chișinău
- Popescu, E., (1978), *Curs de Pedagogia și Metodica Învățământului Preșcolar*, București
- Verza, E., Verza, F., E., (2000), *Psihologia Vârstelor*, Editura Pro Humanitate, București
- Verza, E., Verza, F., E., (2017), *Psihologia Copilului*, Editura Trei, București
- Vrabie, D. (1999), *Psihologie școlară*, Editura Evrika, Brăila
- Vrabie, D., Știr, C., (2004), *Psihologia educației*, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos” , Galați
- Vrabie, D. Știr, C., Mindu, S., (2004), *Îndrumar pentru activitățile de seminar*, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos”, Galați
- Zlate, M., (1994), *Eul și personalitatea*, Editura Trei, București

VĂ MULȚUMESC!

INOVAȚIA ÎN EDUCAȚIE

Prof. înv. primar. Postelnicu Elena Marilena

Școala Gimnazială "Alexandru Ioan Cuza", Sat Potigrafu, Comuna Gorgota, Județul Prahova

Inovația în învățământ s-a manifestat încă de la începuturi atât ca un răspuns la nevoile, problemele cu care se confrunta învățământul – restricții financiare, inegalități de șanse în fața educației, devalorizarea diplomelor școlare etc. – cât și ca răspuns la aspirațiile, idealurile populației. Cu toate lacunele sale, educația rămâne mijlocul privilegiat prin care indivizii pot accede din punct de vedere socioprofesional.

L. Huberman, susține în 1973 că „o inovație este o ameliorare măsurabilă, deliberată, durabilă și puțin probabil să se producă frecvent”. Huberman diferențiază inovații care introduc schimbări tehnice (TIC); inovații de natură conceptuală (noi cursuri, noi programe educaționale, metode de învățământ); inovații care introduc schimbări în relațiile interpersonale. Pentru alți autori, inovația în educație este o activitate deliberată, care urmărește introducerea unei noutăți într-un context dat și este pedagogică pentru că își propune ameliorarea substanțială a pregătirii elevilor/studentilor printr-o situație de interacțiune și interactivitate .

Procesele de transformare a societății înregistrate în ultimii ani, tranziția către post industrialism și societatea bazată pe cunoaștere reprezintă tot atâtea provocări pentru sistemul de educație și formare profesională. Alături de asigurarea accesului la educație, de dobândirea unui nivel ridicat de calificare, relevanța și calitatea pregătirii celor care învață devine semnificativă.

Beneficiarii și clienții educației de calitate (elevii, părinții, societatea) ar fi de dorit să fie consultați permanent în ceea ce privește satisfacția lor față de serviciile educaționale de care beneficiază.

Îmbunătățirea calității educației presupune evaluare, analiză și acțiune corectivă continuă din partea organizației furnizoare de educație, bazată pe selectarea și adoptarea celor mai potrivite proceduri , precum și pe alegerea și aplicarea celor mai relevante standarde de referință. Metodologia asigurării calității educației precizează că asigurarea calității educației este centrată preponderent pe rezultatele învățării. Rezultatele învățării sun exprimate în termeni de cunoștințe, competențe, valori,

atitudini care se obțin prin parcurgerea și finalizarea unui nivel de învățământ sau program de studiu.

Inovația și calitatea în educație este asigurată prin următoarele procese: planificarea și realizarea efectivă a rezultatelor așteptate ale învățării, monitorizarea rezultatelor, evaluarea internă a rezultatelor, evaluarea externă a rezultatelor și prin îmbunătățirea continuă a rezultatelor în educație.

Calitatea este dependentă de valorile sociale în care funcționează sistemul respectiv de educație. Se realizează pe un anumit subiect, pentru un anumit beneficiar, după anumite interese. Valorile calității în educație: democrația, umanismul, echitatea, autonomia intelectuală și morală, calitatea relațiilor interpersonale, comunicarea, îmbogățirea comunității, inserția optimă socială și profesională, educarea individului ca membru critic și responsabil al grupului. Forța de muncă să fie competitivă, cu noi competențe în soluționarea problemelor și cu abilități cognitive. Încă persistă discrepanțe între nivelul de pregătire al elevilor din școlile rurale și cei din școlile urbane, între elevii majoritari și cei aparținând grupurilor minoritare defavorizate.

Aceste diferențe privind performanța pot fi puse și pe seama unor distribuții inechitabile și ineficiente a resurselor, ceea ce duce la o mare variație în ceea ce privește calitatea educației oferite. Îmbunătățirea managementului resurselor umane în învățământ printr-o planificare strategică și oferirea de stimulente pentru performanță pot contribui semnificativ la îmbunătățirea rezultatelor în educație. Sunt necesare eforturi suplimentare ale tuturor actorilor implicați în proces pentru a spori calitatea, accesibilitatea, relevanța, eficiența, echitatea educației.

Pentru a fi realizabilă, inovația solicită un considerabil număr de actori diverși, deoarece procesul de inovare implică achiziționarea de noi cunoștințe, noi puncte de vedere, perspective diferite asupra aceluiași aspect, negociere, conciliere etc.

Factori declanșatori/inhibatori ai inovației în învățământ:

1. Factori care acționează la nivelul mediului: schimbare în general – reeditarea conținuturilor universitare într-o societate aflată în proces de transformare; tehnologică și pedagogică emergentă; actorii schimbării – organizații profesionale, private, publice, civile etc., care urmăresc schimbarea conținutului; învățământului; strategiile schimbării – strategii legislative, de cooperare, colaborare, competiție.
2. Factori care acționează la nivelul instituției: percepția actorilor schimbării – dominate de percepții negative asupra resurselor financiare alocate învățământului superior și necesitatea schimbării programelor de studii; formularea strategiilor – analiza puterii și fiabilității instituțiilor de învățământ în ceea ce privește identificarea soluțiilor, ocaziilor, pistelor de atingere a obiectivelor pe care și le-au propus; implementarea – transpunerea practică a soluțiilor, strategiilor identificate.

3. Factorii care acționează la nivelul departamentului: climatul de muncă – climat de colaborare între cadrele didactice sau de necolaborare; rolul șefului de departament – șeful de departament poate iniția, incita la colaborare, cooperare sau poate avea o atitudine indiferentă; activitățile profesorilor – asumarea riscului, tehnici inovative de predare–învățare–evaluare etc.

4. Factori care acționează la nivelul clasei (profesori și elevi/ studenți): atitudine favorabilă schimbării sau rezistență la schimbare, la nivelul colectivului didactic; motivație și satisfacție în muncă sau dezinteres; cultură organizațională școlară.

Pentru ca inovațiile la nivel de conținut și cele de la nivel de structură și organizare a învățământului să poată fi transpuse în practică și să conducă la rezultate durabile – necesară este susținerea din partea cadrelor didactice. Un aspect frecvent uzitat în lucrările ce vizează inovația în educație este acela că – mai mult decât structura și organizarea învățământului sau conținutul acestuia – ceea ce trebuie inovat este mentalitatea cadrelor didactice.

Principalele caracteristici ale unui cadru didactic inovator sunt cooperarea, colaborarea, încrederea în ceilalți, dorința și voința de a inova. Aceasta probează că inovația în educație ține prea puțin sau deloc de vechimea în activitate a cadrelor didactice fie de disciplina predată, de treapta de învățământ la care predau etc.

Dezvoltarea unei culturi școlare care să fie și o cultură a inovației apare ca o soluție optimă pentru școală, în general și pentru personalul didactic, în special, pentru a face față exigențelor crescânde ale societății și economiei, schimbărilor accelerate în domeniul științei și tehnologiei.

Educația de calitate este orientată pe rezultate. Rezultatele, înțelese în termeni de “valoare adăugată” și de “valoare creată” sunt cele care definesc, cel mai bine, calitatea și excelența.

Educația de calitate este promovată de lideri educaționali. Liderii sunt cei care asigură unitatea și continuitatea scopurilor și a direcțiilor de dezvoltare a organizației, ei creând și menținând mediul propice pentru participarea tuturor celor interesați la decizie și pentru realizarea obiectivelor organizaționale.

Educația de calitate asigură participarea actorilor educaționali și valorizarea resursei umane. Oamenii sunt esența oricărei organizații. De implicarea lor și de dezvoltarea lor profesională depinde modul în care își folosesc competențele în beneficiul organizației.

Bibliografie:

1. Ciolan Lucian- „Proiectarea temelor integrate în cadrul curriculum-ului la decizia școlii”, în revista „Învățământul primar” nr. 1-2, 1999
2. „Tribuna învățământului” nr. 884, 2007

3. Josan, Simona, „Leții de management și calitatea educației” , „Tribuna învățământului” nr.649, 2005
4. „Perspective interdisciplinare în învățământul românesc” (studii de specialitate), Botoșani, 2004
5. www.edu.ro/index.php/articles/c356

**ROMANUL MODERNIST (REALIST SUBIECTIV) DE ANALIZĂ PSIHOLAGICĂ
(ROMANUL EXPERIENTEI) : „ULTIMA NOAPTE DE DRAGOSTE, ÎNTÂIA NOAPTE
DE RĂZBOI ” (ROMAN INTERBELIC)**

Profesor, Alina-Magdalena Preda

Colegiul „Ferdinand I” Măneciu, județul Prahova

Încercând sincronizarea cu literatura Occidentului, Camil Petrescu deschide drum romanului autentic, subiectiv, al exprimării la persoana I – credibilă : „nu pot să cred decât ce mi se întâmplă mie...” Personajul central își deschide sufletul, ne lasă posibilitatea de a cunoaște microcosmosul trăirilor sale interioare și, astfel, centrul de greutate trece din planul exterior în cel sensibil, al psihicului. Prins în fluxul memoriei involuntare – ca la Marcel Proust – eroul rupe firul cronologic și ne întoarce în intimitatea trecutului său. Acest realism delicat, al mișcărilor sufletești, face ca să se inverseze chiar ordinea momentelor principale care punctează desfășurarea epică.

Stilul corespunzător este unul deschis, simplu, frust, firesc – fără podoabe migălite – numit de Camil Petrescu „stilul anticalofil”.

Titlul aparent simplu anunță cele două teme atât de distincte : iubirea și războiul, sugerând metaforic neașteptata lor identitate : războiul iubirii – din inima înșelată – fiind mai acut decât cel real.

Structura este dictată de titlul bivalent și, la prima sa ediție, cartea a apărut în două volume. Incipitul nu este, însă, al expozițiunii, ci este chiar un punct culminant din cele mai multe ale romanului.

Sublocotenentul Ștefan Gheorghidiu, naratorul și purtătorul de cuvânt al lui Camil Petrescu, care are experiența războiului, se află la graniță, la Piatra Craiului. Conflagrația mondială era declarată și mai mulți ofițeri supravegheau ultimele pregătiri pentru front.

La popotă, într-un scurt răstimp, se discută faptul divers din presă : soțul înșelat își surprinde soția în act de infidelitate și o împușcă. Glasul celor mulți este reprezentat de căpitanul Corabu care îl condamnă pe soțul răzbunător. Atunci, iese din mușenia lui sublocotenentul Gheorghidiu. Ca și în alte discuții, filosoful răstoarnă afirmațiile celorlalți ofițeri, acum subliniind apăsător: „Doi care se iubesc au drept de viață și de moarte unul asupra celuilalt.”

Retrăgându-se la locul său din cazarmă, Ștefan se lasă fluxului involuntar al amintirilor. Acum aflăm și noi coordonatele expozițiunii : el era din București și aparținea bogatei familii Gheorghidiu, numai că tatăl său, spre deosebire de toți Gheorghidiii, se căsătorise din dragoste, nu pentru avere. Tatăl, murind în floarea vârstei, mamei îi rămăsese grija de a crește și a întreține la facultate pe Ștefan și pe surorile lui.

La Facultatea de Filosofie, Gheorghidiu era studentul cel mai bun și îi urma o colegă distinsă, cu ochi negri adânci. Se prețuiau reciproc, dar nu și-au găsit clipa când să-și spună sentimentele frumoase care îi uneau.

De la un prieten află că este invidiat de toți admiratorii celei mai frumoase studente din Universitate. Această studentă – cu ochi mari albaștri, cu gene lungi și arcuite – de la Filologie, spunea deschis tuturor că privirile ei nu sunt decât pentru cel mai lăudat student de la Filosofie.

Cunoscând-o pe Ela, se convinge de frumusețea ei, pe care o socotește izvorând din interior, din devotamentul și uitarea de sine cu care îl însoțea la toate cursurile lui de filosofie, chiar dacă nu înțelegea nimic din acestea.

Îi unește și sărăcia. Pentru iubitul ei, Ela făcea din orice prilej o sărbătoare și el va socoti că a găsit dragostea absolută – singurul său ideal de viață.

Sunt deja logodiți când cel mai bogat dintre unchi, octogenarul Tache Gheorghidiu – celibatar convins – își invită toate rudele la onomastica sa din 26 Octombrie (Sfântul Dumitru).

Cel mai veninos dintre unchi, avocatul veros, Nae Gheorghidiu, amintește malițios, în plină petrecere, că tatăl lui Ștefan a comis marea greșeală de a se căsători din dragoste. Acuzat că face aceeași nesăbuiță, Ștefan nu se sfiește să devină acuzator: condamnă pe toți din marea familie care au înăbușit cel mai omenesc dintre sentimente pentru avere, pentru moșteniri fabuloase.

Unchiul sărbătorit tace, dar după onomastică, cere avocatului său să anuleze testamentul care împărțea egal averea, tuturor rudelor. Capitolul „Diagonalele unui testament” ne face cunoscută răsturnarea de situație : noul codicil stabilea pentru Ștefan jumătate din moștenire și, în plus, casele din București și Constanța și chiar casele din Paris, dotate cu o mare bibliotecă.

Pentru că unchiul Tache moare, Nae Gheorghidiu desfășoară toate mașinațiile sale avocațești pentru anularea acestui testament definitiv care hotăra jumătatea rămasă tuturor celorlalte rude, dar fără succes.

În timp ce Ștefan – acum profesor universitar la Facultatea de Filosofie – rămânea indiferent la zbuciumul rudelor, Ela este fericită și grăbește intrarea în drepturi. Deschide bogatele case bucureștene lumii mondene, ea strălucind în cele mai elegante ținute vestimentare, de sub borurile celor mai extravagante pălării.

Când se întorcea extenuat de la Universitate, Ștefan era surprins s-o găsească pe Ela complet preocupată de invitații ei snobi, precum dansatorul Gregoriade. În locul intimității și liniștei calde, filosoful însetat de iubirea absolută, găsea preocupările ieftine de salon. Încep noaptele lui albe de autoanaliză și analiză : „câtă luciditate, atâta dramă...”

Pagini multe de fină analiză psihologică par desprinse din jurnalul intim al celui care vrea iubirea totală, nu se mulțumește cu jumătăți de măsură, pentru că nu oferă jumătăți de măsură.

Un asemenea jurnal personal va face loc – în partea a doua a cărții – jurnalului de front, pentru că Ștefan se înscrie voluntar în război, deși era scutit, ca singurul întreținător al mamei văduve. El simțea nevoia să fie departe de Ela, pentru a evalua cât mai obiectiv situația din familia sa, despre care avea o altă viziune.

Mai durau pregătirile frontului românesc. Gheorghidiu o aduce pe Ela la Câmpulung și obține repetate permisiile pentru a se mai revedea. Constată că tânăra soție adusese în casa de la

Câmpulung o bună parte din protipendada bucureșteană, inclusiv pe dansatorul G. Într-o noapte, Ela lipsește de acasă și Ștefan o așteaptă iritat până în zori. Ea va avea grijă să strecoare printre cărțile tânărului soț un bilet al Anișoarei, care o ruga să doarmă cu ea în acea noapte.

Războiul ajungea pe frontul românesc și Gheorghidiu pleacă hotărât să se dedice tunarilor din bateria sa, mai toți flăcăi de la țară, cu multe necazuri în familiile rămase fără ajutor.

Capitolele, unul după altul, ne dau imaginea realistă a războiului, fără aura gloriilor și vitejiei. Războiul e vărsare de sânge, întuneric, frig, dezorientare, coșmar.

Tocmai înalții funcționari militari, chiar Supremul Comandament Militar proiectează din birou marile confruntări, cheltuiesc sume enorme pentru săparea tranșeelor, dar nu controlează cum s-au efectuat lucrările.

Sub un bombardament inamic, tunarii, inclusiv cei din bateria sublocotenentului Gheorghidiu, după ce au răspuns atacului cu tunurile lor, sunt nevoiți să se salveze în tranșee, dar nu găsesc decât niște zgârieturi ale solului. Puțini reușesc să-și sape o groapă cu lopata Linneman. Unul este despicat de-o explozie și sângele gălgâie, intestinele altuia sunt aruncate pe un măceș ca o panglică sângerie, un altul, cu capul retezat, mai aleargă o sută de metri.

Tragică este lupta de noapte înfățișată în capitolul „Ne-a acoperit pământul lui Dumnezeu”. Românii escaladează greu versantul prin întuneric și ploaie, noroi, sub neîncetate rafale. Cad cu sutele, dar fac și sute de victime în rândurile inamicului de pe versantul opus. Abia în zorii zilei ajung față în față, peste sute de morți și, abia atunci, descoperă, cu ochi arși de întuneric și explozii, că românii se luptaseră cu... românii!

Cu multe răni grave, căzut în leșin, printre sute de morți, este și sublocotenentul Ștefan Gheorghidiu. Transferat într-un spital din București, el se va trezi, din lunga „noapte” a pierderii de sânge, înfășurat în întregime în pansament. Revenindu-și, percepe vocea, prezența Elei și – sub primul impuls – i-ar fi cerut iertare, dar cel dintâi cuvânt al ei este „testamentul”. Atunci pleoapele îi cad grele peste privirea încă încețoșată. Gânduri de condamnare sunt tot atât de chinuitoare ca și rănila trupului secătuit. Alte pagini de jural, de radiografiere a sufletului – pe cât de însetat de iubirea absolută, pe atât de deșert și neîmplinit – prevestesc deznodământul.

Ela era convinsă de durabilitatea sentimentelor lui Ștefan, îi aștepta iertarea, concesiile, dragostea. Luptând cu sine, fiind mult mai puternic idealul de absolut, Gheorghidiu îi pune în brațe dosarul de divorț. Îi lasă casele de la Constanța și avere. Subliniază cu demnitate că îi lasă „tot trecutul”.

Ca într-un epilog, el va mărturisi că iubirea nu murea : trăia redusă la tăcere în străfundurile inimii, iar prezența femeii iubite îl urmărea oriunde – ca și când se întâlneau cu ea înainte de începuturile lumii : de aceea o numise „Ela”, adăugând lui „El” doar desinența feminină „-a” : „El – Ela”, ca un semn că iubirea adevărată duce până la identificare...

Înfrânt în dragoste, în idealul său de absolut, rămâne demn, dincolo de suferința morală.

Camil Petrescu se declară chiar mai convins decât George Călinescu și însuși Mihai Eminescu, sceptic, deci neîncrezător în capacitatea femeii de a se autoepăși ca să-și merite pe

deplin partenerul de viață. Au trăit într-un context uman când exponentul masculin – prin versuri ale celui mai delicat suflet – spunea adevărul, motivând misoginismul :

„...poate nici este loc

Pe-o lume de mizerii,

Pentr-un atât de sfânt noroc,

Străbătător durerii.”

La țară, mai ales – și, astăzi, pretutindeni – femeia cu dorul de absolut neîmplinit, suferă, păstrându-și verticalitatea, ducând senină drama singurătății.

Inovație în activitatea didactică

Prof.înv.primar Pui Corina-Gabriela
Școala Gimnazială „Sf.Ilie”-Toplița

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare

intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

-educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;

-educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;

-educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își

exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educățională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

-dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;

-dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;

-dimensiunea socială – se referă la clasă ca și grup social ;

-dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;

- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;

-dimensiunea normativă – se referă la norme,. ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se concentrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I.Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

MÉTHODES INNOVANTES DANS L'ENSEIGNEMENT DE LA LANGUE FRANÇAISE

PROF. PURCARESCU OANA-ANGELA, COLEGIUL NATIONAL PEDAGOGIC
"STEFAN VELOVAN"

L'enseignement de la langue française a évolué de manière significative au fil des décennies, s'adaptant aux besoins changeants des apprenants et aux progrès technologiques. Cet article explore les méthodes innovantes utilisées aujourd'hui pour enseigner le français, en mettant l'accent sur l'intégration des nouvelles technologies, l'apprentissage basé sur des projets, l'approche communicative, et l'utilisation de la ludification.

1. L'intégration des technologies numériques

L'avènement des technologies numériques a révolutionné l'enseignement des langues, et le français ne fait pas exception. Les outils numériques permettent aux enseignants de créer des environnements d'apprentissage immersifs et interactifs. Les plateformes d'apprentissage en ligne, comme **Duolingo** et **Babbel**, offrent des exercices interactifs qui aident les apprenants à pratiquer la grammaire et le vocabulaire dans un cadre ludique. De plus, les applications comme **Quizlet** permettent la création de cartes mémoire numériques, facilitant ainsi la révision.

L'utilisation de la vidéo est également devenue un outil essentiel. Les enseignants peuvent utiliser des plateformes comme **YouTube** pour montrer des vidéos authentiques en français, offrant ainsi aux étudiants une exposition à la langue telle qu'elle est parlée dans des contextes réels. Les cours en ligne, comme ceux proposés par **Coursera** et **EdX**, offrent également des modules complets pour les étudiants de tous niveaux, permettant un apprentissage autonome et flexible.

Exemple pratique :

Un exemple concret de l'intégration des technologies numériques est l'utilisation des **Tableaux Blancs Interactifs (TBI)**. Ces outils permettent aux enseignants d'interagir avec des contenus multimédias en classe, comme des textes, des images et des vidéos, rendant ainsi les leçons plus dynamiques et engageantes pour les étudiants.

2. L'apprentissage basé sur des projets (ABP)

L'apprentissage basé sur des projets (ABP) est une méthode pédagogique qui encourage les étudiants à apprendre la langue à travers la réalisation de projets pratiques. Cette méthode met l'accent sur l'utilisation du français dans des contextes authentiques, favorisant ainsi une acquisition plus naturelle de la langue. Par exemple, les étudiants peuvent être amenés à créer un blog en français, à réaliser un documentaire ou à organiser un événement en utilisant uniquement le français.

Avantages :

Cette approche favorise non seulement l'apprentissage linguistique mais aussi le développement de compétences transversales comme la collaboration, la créativité, et la résolution de problèmes. En travaillant sur des projets, les étudiants sont motivés par l'atteinte d'un objectif concret, ce qui augmente leur engagement et leur rétention de la langue.

3. L'approche communicative

L'approche communicative, qui est devenue populaire dans les années 1970, met l'accent sur la communication réelle plutôt que sur la simple maîtrise des règles grammaticales. L'idée est de permettre aux apprenants de communiquer efficacement dans des situations réelles, même avec un vocabulaire limité ou des erreurs grammaticales. Cette méthode repose sur des activités interactives comme les jeux de rôles, les discussions en groupe, et les simulations.

Exemple pratique :

Un exemple de mise en œuvre de cette approche est l'utilisation de jeux de rôle en classe, où les étudiants jouent différents personnages dans des scénarios variés comme aller au restaurant, demander des directions, ou passer un entretien d'embauche. Cela permet aux étudiants de pratiquer le français de manière spontanée et contextuelle, ce qui est essentiel pour le développement de leurs compétences orales.

4. La ludification

La ludification, ou **gamification**, consiste à utiliser des éléments de jeu dans un contexte éducatif pour augmenter l'engagement des apprenants. Cette méthode a gagné en popularité ces dernières années, notamment avec l'essor des applications et des plateformes en ligne qui intègrent des mécanismes de jeu, tels que des niveaux, des badges, et des classements.

Exemple pratique :

Dans l'enseignement du français, la ludification peut se manifester par des jeux éducatifs, des quiz interactifs, ou des compétitions amicales en classe. Par exemple, les enseignants peuvent organiser un **concours de vocabulaire** où les étudiants gagnent des points pour chaque mot correctement utilisé en contexte. Des applications comme **Kahoot!** permettent également aux enseignants de créer des quiz en ligne qui transforment l'apprentissage en une expérience ludique et compétitive.

Conclusion

Les méthodes innovantes dans l'enseignement du français offrent une gamme d'approches adaptées aux besoins variés des apprenants modernes. L'intégration des technologies numériques, l'apprentissage basé sur des projets, l'approche communicative, et la ludification sont autant de stratégies qui enrichissent l'expérience d'apprentissage et favorisent une meilleure maîtrise de la langue. Ces méthodes permettent non seulement d'améliorer les compétences linguistiques des

étudiants mais aussi de les préparer à utiliser le français de manière efficace et confiante dans des situations réelles.

Ces références fournissent un cadre théorique et pratique pour les méthodes abordées dans cet article, en offrant des perspectives approfondies sur l'enseignement des langues et l'utilisation des nouvelles technologies dans le domaine éducatif.

Bibliographie

- **Benson, P.** (2011). *Teaching and Researching Autonomy in Language Learning*. London: Routledge.
- **Dörnyei, Z.** (2009). *The Psychology of Second Language Acquisition*. Oxford: Oxford University Press.
- **Hedge, T.** (2000). *Teaching and Learning in the Language Classroom*. Oxford: Oxford University Press.
- **Léonard, P.** (2018). *L'enseignement du français en milieu plurilingue: perspectives et défis*. Paris: Hachette.
- **Richards, J. C., & Rodgers, T. S.** (2001). *Approaches and Methods in Language Teaching* (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- **Vandergrift, L., & Goh, C. C. M.** (2012). *Teaching and Learning Second Language Listening: Metacognition in Action*. New York: Routledge.

Violența școlară: O problemă globală în creștere

Prof.dr. Purcarescu Oana-Angela, Colegiul National Pedagogic “Stefan Velovan”, Craiova

Violența școlară reprezintă o problemă gravă și complexă care afectează comunitățile educaționale din întreaga lume. Aceasta include o gamă largă de comportamente agresive, de la agresiune verbală și bullying, până la violență fizică și emoțională. Consecințele acestor acte sunt devastatoare atât pentru victime, cât și pentru agresori și pentru comunitatea școlară în ansamblu.

Natura și cauzele violenței școlare

Violența școlară poate fi clasificată în mai multe tipuri: fizică, verbală, emoțională și sexuală. Agresiunea fizică implică lovituri, împingeri sau orice formă de violență corporală. Violența verbală include insulte, amenințări și hărțuiri verbale. Violența emoțională se manifestă prin intimidare, excludere socială și alte forme de abuz psihologic, în timp ce violența sexuală implică hărțuire sau agresiune sexuală.

Cauzele violenței școlare sunt multiple și interconectate. Factorii individuali, cum ar fi temperamentul agresiv, problemele de sănătate mintală sau influențele negative din mediul familial, pot contribui la comportamente violente. De asemenea, mediul școlar joacă un rol crucial. Școlile cu o atmosferă de nesiguranță, lipsa unui management adecvat al disciplinei și relațiile tensionate între elevi și profesori pot favoriza apariția violenței. Societatea largă, prin valorile și normele pe care le promovează, inclusiv toleranța față de violență în mass-media, poate amplifica această problemă.

Consecințele violenței școlare

Consecințele violenței școlare sunt profunde și de durată. Pentru victime, efectele includ traume psihologice, scăderea stimei de sine, depresie și anxietate. Acestea pot duce la absenteism școlar, performanțe academice slabe și, în cazuri extreme, la abandon școlar. Agresorii, de asemenea, suferă consecințe negative, inclusiv dezvoltarea unor comportamente antisociale și probleme de sănătate mintală. În plus, climatul general al școlii este afectat, cu un impact negativ asupra învățării și relațiilor interpersonale.

Strategii de prevenire și intervenție

Abordarea eficientă a violenței școlare necesită o strategie multifacetică, implicând intervenții la nivel individual, școlar și societal. La nivel individual, consilierea și suportul psihologic pentru victime și agresori sunt esențiale. Programele de dezvoltare a competențelor socio-emoționale pot ajuta elevii să gestioneze conflictele și să dezvolte comportamente prosociale.

La nivel școlar, este crucială implementarea unor politici clare anti-violență și a unui management eficient al disciplinei. Școlile ar trebui să promoveze un mediu sigur și incluziv, unde

respectul și empatia sunt valori fundamentale. Formarea continuă a profesorilor în tehnici de gestionare a comportamentului și intervenție în cazurile de violență este, de asemenea, vitală.

La nivel societal, trebuie promovate campanii de conștientizare privind impactul violenței și importanța intervenției timpurii. Colaborarea între școli, familii și comunități poate crea o rețea de suport pentru elevi și poate contribui la prevenirea comportamentelor violente.

Rolul tehnologiei și al inovației în prevenirea violenței școlare

Tehnologia și inovația au un rol tot mai important în prevenirea violenței școlare. Aplicațiile mobile și platformele online permit raportarea anonimă a incidentelor de violență, facilitând intervenția rapidă. Programele de educație digitală pot instrui elevii și profesorii despre cum să recunoască și să reacționeze în fața comportamentelor violente. De asemenea, tehnologiile de monitorizare video și acces controlat pot spori securitatea în școli.

Concluzie

Violența școlară este o problemă complexă care necesită atenție și acțiune concertată din partea tuturor părților implicate. Printr-o combinație de prevenire, intervenție și suport continuu, este posibilă crearea unui mediu școlar sigur și pozitiv, unde fiecare elev poate învăța și se poate dezvolta armonios.

Prin înțelegerea cauzelor și consecințelor violenței școlare și prin implementarea unor strategii cuprinzătoare de prevenire și intervenție, putem face pași importanți spre eliminarea acestei probleme și asigurarea unui mediu educațional sigur și sprijinitor pentru toți elevii.

Bibliografie

1. Espelage, D. L., & Swearer, S. M. (2010). "A Social-Ecological Model for Bullying Prevention and Intervention: Understanding the Impact of Adults in the Social Ecology of Youngsters." In S. R. Jimerson, S. M. Swearer, & D. L. Espelage (Eds.), *Handbook of Bullying in Schools: An International Perspective* (pp. 61-72). Routledge.
2. Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Wiley-Blackwell.
3. Smith, P. K., & Sharp, S. (1994). *School Bullying: Insights and Perspectives*. Routledge.
4. Ttofi, M. M., & Farrington, D. P. (2011). "Effectiveness of School-Based Programs to Reduce Bullying: A Systematic and Meta-Analytic Review." *Journal of Experimental Criminology*, 7(1), 27-56.
5. UNESCO. (2017). *School Violence and Bullying: Global Status Report*. Paris: UNESCO.

ÉTUDE DES STRATÉGIES COMMUNIC'ACTIONNELLES, POUR DÉVELOPPER LES COMPÉTENCES DE COMMUNICATION

PROF. PURCARESCU OANA-ANGELA, COLEGIUL NATIONAL PEDAGOGIC “STEFAN
VELOVAN”

Les stratégies didactiques représentent la composante dynamique des situations d'apprentissage. Cette composante est caractérisée par une grande flexibilité. Ainsi, la démarche didactique peut être adaptée aux situations d'apprentissage et aux conditions d'enseignement existantes. Les stratégies didactiques gardent l'empreinte du style didactique et créatif de l'enseignant. On identifie deux types de stratégies: d'enseignement et d'apprentissage.

La stratégie d'enseignement constitue un ensemble organisé des méthodes (techniques) et de ressources employées par l'enseignant pour aider ses élèves à devenir des apprenants indépendants en développant leurs propres stratégies. Ces techniques deviennent des stratégies d'apprentissage lorsque les élèves en choisissent certaines de manière indépendante et les utilisent efficacement pour accomplir des tâches ou atteindre des objectifs. Les stratégies d'apprentissage sont „le moyen utilisé par l'utilisateur d'une langue pour mobiliser et équilibrer ses ressources et pour mettre en oeuvre des aptitudes et des opérations afin de répondre aux exigences de la communication en situation et d'exécuter la tâche avec succès et de la façon la plus complète et la plus économique possible – en fonction de son but précis” (CECRL, 16).

L'association de ces deux termes – stratégies d'enseignement/d'apprentissage - tente de faire exister deux logiques complémentaires, celle qui pense la question de la méthodologie et de la méthode d'enseignement, et celle qui envisage l'activité et la démarche de l'apprenant.

Mon recherche part de l'hypothèse qu'appliquer des stratégies d'enseignement adéquates a comme résultat le développement des compétences de communication (compréhension et expression), mais aussi la découverte et le développement des propres stratégies d'apprentissage dont nos élèves vont se servir après leur cursus scolaire.

Le *Cadre Européen Commun de Référence pour les Langues* accorde une importance particulière aux stratégies que l'apprenant doit mettre en oeuvre pour réaliser les tâches. Pour réaliser des tâches les apprenants doivent s'impliquer dans des activités langagières. Le *Cadre* propose de différentes stratégies pour que la communication soit réussie. Pour observer le progrès dans l'apprentissage de la langue de l'apprenant, il faut aussi observer sa capacité d'utiliser des stratégies.

Le choix de mon recherche, concernant le communic'actionnel et l'exploitation du document authentique virtuel, a été fait par la nécessité de trouver les meilleures stratégies d'acquisition de la compétence de la communication écrite, en classe de FLE.

L'objectif de mon travail est de clarifier et renseigner quelques pistes techniques, stratégiques ou plutôt des savoir-faire d'apprentissage en vision d'en rendre plus conscients les apprenants de leur capacité et pour les impliquer, activement, dans ce processus, en valorisant et en combinant de manière optimale les ressources matérielles et pédagogiques.

Le document authentique virtuel est très motivant dans la classe de FLE. Les élèves s'adaptent, rapidement, à différentes situations de communication qui développent leur imagination, leur curiosité et leur spontanéité. Cet excellent outil pédagogique développe les quatre compétences: la compréhension orale, la compréhension écrite, la production orale et la production écrite.

Le travail sur le document authentique virtuel suscite un grand intérêt chez la plupart des élèves. Il faut savoir saisir cette opportunité, sans en abuser. La diversité des documents authentiques que le cyberspace met à notre disposition aide l'enseignant à construire des activités qui peuvent être utilisées dans la classe de langue étrangère. Parmi ces activités, les documents virtuels peuvent devenir de beaux supports pédagogiques. Ce type de document authentique peut être exploité, tout en offrant l'accessibilité, la richesse, des multiples possibilités pour l'exploitation, adaptabilité aux différents niveaux de connaissances, en présentant un atout spécial, celui de rester à la disposition de l'apprenant qui peut étudier, exercer et améliorer ses compétences, en dehors de la classe de LE.

L'unité, *La solidarité fait bouger les choses*, est abordé de la perspective communic'actionnelle. L'apprenant reçoit une mission au début de l'unité et pendant le déroulement de l'unité il se prépare, en cherchant toutes les informations nécessaires dont il a besoin. Pour ce type de tâche complexe l'apprenant doit connaître l'objectif dès le début, pour pouvoir réaliser et comprendre toutes les activités.

Unité : La solidarité fait bouger les choses

Niveau: A2

Compétences visées: CE, PE

Outils: ordinateur, vidéoprojecteur

Mission:

Tu es journaliste et tu travailles pour le magazine francophone „Chronic'art”. Tu te prépares pour réaliser une brochure ayant le thème „La solidarité fait bouger les choses”.

Pour accomplir ta mission:

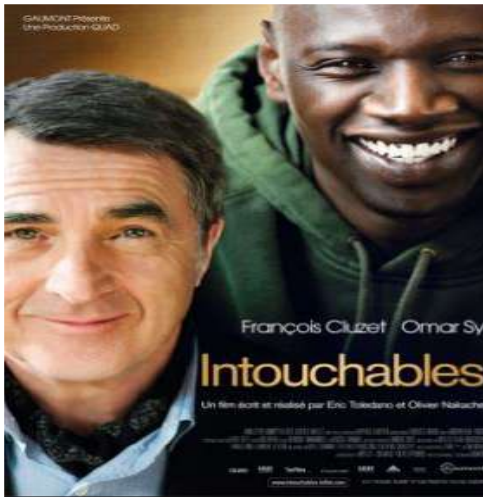
➤ *Tu vas étudier la bande annonce du film*

Tu rendras compte de ta mission(PE):

Tu vas écrire une lettre ouverte à Philippe Pozzo Di Borgo, le vrai héros du film Intouchables, en exprimant l'admiration pour l'amitié qu'il a liée avec son aide à domicile et pour sa soif de vivre.

Activité 1(travail autour de l'affiche)

Regarde l'affiche du film et réponds aux questions suivantes:

(<http://www.allocine.fr/film/fichefilm-182745/photos/>)

- *Quelle pourrait-être la musique qu'ils écoutent? Justifie ta réponse.*
- *Observe le titre, Intouchables. Que pourrait-il signifier? Qu'est-ce qu'il suggère?*

Activité 2 (découvrir la bande-annonce, sans le son)

Support: <https://www.youtube.com/watch?v=cXu2MhWYUuE>

- *Qui sont les deux personnages qui apparaissent dans la bande-annonce? Décris-les.*

(<http://www.kinomachtschule.at/data/intouchables.pdf>)

- *À ton avis, quel est le genre du film? Justifie ton choix, en donnant comme exemple des scènes de la bande-annonce.*
- *Quelle pourrait-être l'intrigue du film?*

Activité3 (découvrir la bande-annonce, avec le son)

- *Associe les thèmes abordés dans le film aux actions de la colonne de droite (choisis 2 actions pour chaque thème)*

Thèmes	Actions
Les riches et les pauvres	Exclure les gens
Le handicap	Respecter tous
L'amitié et la solidarité	Faire du trafic des stupéfiants
Les banlieues parisiennes	Gagner de l'argent
Avoir des problèmes sociaux	
Aider quelqu'un	
Discriminer quelqu'un	
Chômer	

- *Quelles sont les choses (lieux, gens, actions) que tu as découvertes dans la bande-annonce?*

➤ *Identifie toutes les informations pertinentes pour ta mission et inscris-les dans la liste ci-dessous:*

Activités Conduite

Activité 4 (étudier les personnages)

➤ *Choisis l'un des Intouchables et raconte, dans un petit fragment de journal intime, tes sentiments. Continue les phrases, en rédigeant le texte au passé.*

Mardi, le 5 juillet, 20 heures.

Aujourd'hui, un vieil ami est passé chez moi...

Activité 5 (consulter le reportage)

Support: <https://vimeo.com/33039945>

➤ *À ton avis, quels sont les points faibles et les points forts du film (thèmes abordés, personnages, sujet, musique, action)? Complète-les dans le tableau ci-dessous:*

Points forts Points faibles

Bibliographie et sitographie:

Cicurel F, « Lectures interactives en langue étrangère », Paris, Hachette, 1991.

UN CADRE EUROPÉEN COMMUN DE RÉFÉRENCE POUR LES LANGUES – APPRENDRE, ENSEIGNER, ÉVALUER- Unité des Politiques linguistiques, Strasbourg www.coe.int/lang-CECR,

Didier, Unité des Politiques linguistiques, Strasbourg www.coe.int/lang-CECR

<https://vimeo.com/33039945>

<http://www.allocine.fr/film/fichefilm-182745/photos/>

<http://www.kinomachtschule.at/data/intouchables.pdf>

IMPERATIVUL INTELIGENȚEI ARTIFICIALE

Francisca Agnes Purice, Liceul Pedagogic “Ioan Popescu”, Bârlad

Cu siguranță știți că Inteligența Artificială este unealta cea mai apreciată la ora actuală, iar sistemul educațional trebuie o integreze pentru a profita de ea în depășirea decalajelor de învățare a elevilor noștri și ușurarea procesului educațional.

Dar nevoile noastre sunt diferite, așa ca cea mai cunoscută unealtă de IA, ChatGPT-ul nu are cum să răspundă tuturor necesităților noastre. Așa că recomand căutarea în diverse cataloage de unelte de IA pentru a o găsi pe cea mai potrivită. Tot ce trebuie să faceți este să introduceți sarcina pe care aveți nevoie să o execute și catalogul respective va selecționa unealta IA cea mai bună pentru dvs.

Cele mai bune cataloage pentru mii de unelte de Inteligența Artificială sunt:

<https://www.futurepedia.io/>

<https://topai.tools/>

<https://library.phygital.plus/>

<https://www.futuretools.io/>

<https://theresanaiforthat.com/>

<https://aitoolsdirectory.com/>

Inteligența Artificială poate să vă ajute și în cadrul întâlnirilor și apelurilor online. De exemplu, <https://fathom.video/> înregistrează, transcrie, subliniază și rezumă întâlnirile dvs așa încât dvs vă puteți concentra asupra conversației, fără să vă faceți problemă că veți uita ceva din cele spus. Nu neglijați importanța solicitării permisiunii de a înregistra întâlnirea sau convorbirea. Anunțați interlocutorul/interlocutorii că veți folosi IA ca să faceți minuta întâlnirii, de exemplu. Unealta respectivă IA va cere permisiunea de a se alătura conversației și va apărea ca vizitator în acea întâlnire online. Ulterior veți primi transcrierea pe email, cu evidențierea punctelor principale ale conversației. IA se poate sincroniza cu orice platformă.

Foarte util este și <https://krisp.ai/>. Care maximizează productivitatea întâlnirilor online anulând zgomotul de fond, oferind transcrierea, notițe și înregistrări ale întâlnirii.

Dacă aveți nevoie să faceți un logo, puteți apela la binecunoscutul Canva (<https://www.canva.com/>), dar puteți apela și la:

<https://namelix.com/>

<https://looka.com/>

<https://www.renderforest.com/>

<https://smashinglogo.com/en/>

Ca să creați imagini, e util <https://www.midjourney.com/home> și

<https://leonardo.ai/>

Dacă aveți nevoie să faceți o prezentare, puteți folosi:

<https://gamma.app/>

<https://wepik.com/>

<https://tome.app/>

<https://www.gptforslides.app/>

<https://prezo.ai/>

Dacă vreți să faceți un website, puteți:

- Crea prototipuri pentru website-uri complexe cu

<https://www.relume.io/>

- Crea website-uri, inclusiv unele cu o singură pagină cu

<https://durable.co/>

- Crea website-uri și apoi imediat să le publicați cu adresa web cu ajutorul <https://www.mixo.io/>

Puteți beneficia de Copywriting automat cu ajutorul ChatGPT (<https://openai.com/chatgpt/>), Jasper (<https://www.jasper.ai/>) sau CLaude.AI (<https://claude.ai/>). Pentru text, eu folosesc și Gemini (<https://gemini.google.com/>). CoPilot e bun pentru codare (dar trebuie cumpărat IP-ul, merge cu Windows).

Dacă ați folosit Inteligența Artificială, ați văzut cât de important este ce prompts îi dați, de acestea depinzând ce soluții va da. Dar puteți întreba IA ce prompts să îi dați ca să vă dea cel mai bun răspuns. Cel mai bine e să îi vorbiți ca unui om, cât mai

specifică. Puteți să îi dați contextual, descrie stilul pe care îl doriți, cum vreți răspunsul și puteți inclusive să atașați fișiere suport.

Am aflat despre toate aceste resurse de la Aleksandrs Posts, care a fost trainer la un curs de formare finanțat de UE prin programul Erasmus+Tineret din Velbert, Germania, între 15-22.07.2024. Cursul a fost “Leaders for young entrepreneurs” și s-a concentrat pe pregătirea lucrătorilor de tineret și celor care lucrează în educație pentru promovarea antreprenoriatului în rândul tinerilor cu care lucrează (pentru a îi pregăti pentru asemenea oportunități profesionale).

Acest trainer are experiență în a pregăti companiile pentru integrarea Inteligenței Artificiale. De exemplu, ne-a arătat cum AgentGPT (<https://www.agentgpt.io/>) poate fi folosit chiar la transcrierea conversațiilor dintre diferite unelte de Inteligență Artificială atunci când încerci să construiești o companie folosind IA Agents în Google (fiind important să fie bine definite sarcinile fiecărui agent de la început).

Concluzia mea este că noi, cei care lucrăm în educație, trebuie să integrăm cât mai mult uneltele Inteligenței Artificiale în activitățile noastre educaționale (formale și non-formale) pentru a-i pregăti pe tinerii cu care lucrăm pentru o societate care va folosi IA în toate domeniile vieții. Dacă nu îi pregătim, vor pleca în viață cu un handicap și vor avea dificultăți de integrare pe piața muncii, de exemplu. Trebuie să îi pregătim să își aleagă calea în viața astfel

încât aceasta să aibă perspective complementare utilizării IA (care poate face deja multe dintre sarcinile aferente meseriilor pentru care specializează în prezent sistemul nostru educațional).

MOTIVAȚIA, PREMIZĂ PENTRU O ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ

***Prof. Pușcă Balan Ioana Mihaela, Colegiul Național „
Mihai Eminescu, Buzău, jud. Buzău***

Motivația este unul dintre cele mai importante aspecte ale învățării școlare. În acest context se pune problema următoare: Ce anume îl face pe un elev să dorească să învețe, iar pe un altul să nu dorească acest lucru? Dorința unui elev de a depune un efort cognitiv în scopul achiziționării de noi cunoștințe este produsul mai multor factori cu acțiune conjugată; pornind de la personalitatea și abilitățile elevului implicate în sarcini specifice de învățare până la mobilizarea generală pentru învățare. Motivația are nu numai un caracter energizator ori activator asupra comportamentului, ci totodată și unul de direcționare al comportamentelor.

Problema motivației umane nu trebuie înțeleasă într-un mod simplu, mecanicist, ci în termenii mai complecși. Altfel spus, nu există un comutator magic al motivației, care să determine oamenii să dorească să învețe, să lucreze mai mult, să acționeze într-o manieră mai responsabilă. Facilitarea și nu controlul ar trebui să ne ghideze ideile, când încercăm să schimbăm anumite comportamente în școală. Dacă relația profesor – elev este considerată una de colaborare între persoane ce pot, sau nu să împărtășească aceleași sentimente, expectanțe și scopuri. Astfel intervențiile motivaționale ce nu respectă scopurile, emoțiile și convingerile unei persoane legate de o anumită situație pot produce efecte pe termen scurt, dar pe o perioadă mai mare de timp aceste intervenții pot să eșueze.

Generațiile trecute ne-au lăsat proverbul „ Ai carte, ai parte!”, un îndemn direct pentru tineri de a-și canaliza energiile și efortul spre școală, spre a investi în propria dezvoltare și ne întrebăm în ce măsură mai este astăzi un astfel de îndemn capabil să concentreze și să stimuleze efortul elevilor? Răspunsul se poate regăsi în regândirea unei relații vechi dar extrem de actuale: motivația pentru învățare – performanța școlară.

Este necesar ca motivația elevilor să fie stimulată, orientată, întreținută, iar cadrul didactic joacă, alături de părinți, un rol de prim rang în această întreprindere. Astfel, este esențial ca educatorii să fie convinși că este nevoie de intervenția lor pedagogică și că deficitul de motivație poate să fie influențat pozitiv în spațiul școlar.

Foarte frecvent, conceptului de motivație i se conferă o accepțiune prea generală. Problema motivației este totuși una specifică, adică te întrebi dacă “ ești motivat să faci ceva anume”. De aceea se impune să legăm acest concept de o sarcină care să aibă o țintă. Nu există o motivație universală și generală, ci una orientată mai mult sau mai puțin precis spre rezolvarea sau nerezolvarea unor probleme specifice. Astfel în situația în care un profesor emite o judecată

generală de genul: “clasa nu este motivată”, el comite o eroare. Clasa respectivă nu este motivată să rezolve un anumit tip de sarcini (de exemplu, să învețe la o anumită materie). Membrii aceleiași clase sunt motivați însă să facă multe alte lucruri.

Există câteva motive care duc ca motivația să nu mai fie o premiză a unei învățări eficiente: **plictiseala , tensiune psihică negativă , monotonia informației , irelevanța sau neaplicabilitatea informației primite și lipsa unui traseu de carieră identificabil.**

Un alt concept introdus de Maslow este **autorealizarea**, definit ca “dorința unei persoane de a deveni tot ceea ce e capabilă să devină”. Această nevoie se caracterizează prin o multitudine de dimensiuni, cum ar fi: acceptarea de sine și acceptarea altora, manifestarea curiozității și spontaneității în interacțiunea cu mediul, exprimarea deschiderii și creativității, umor și independență; în esență se referă la sănătatea psihică a individului.

Dacă subscriem ierarhiei motivației lui Maslow se impune să luăm în calcul și implicațiile ei. Nu ne putem aștepta să vedem trebuințele intelectuale (sau dezvoltarea celor estetice) ale elevilor manifeste, atâta vreme cât trebuințele fizice și sociale sunt nesatisfăcute, iar unele niveluri înalte ale potențialului uman nu vor putea fi valorificate atâta vreme cât multe din problemele sociale și medicale ale elevilor nu sunt soluționate.

În multe cazuri o întărire tangibilă nu este atât de eficace ca și aprecierea verbală a profesorului. Lauda este cea mai naturală și cel mai mai facil de administrat dintre tehnicile motivaționale de care dispune un profesor. Subliniem faptul că, mai importantă decât cantitatea acestei laude pe care o poate utiliza profesorul este calitatea ei, adică modul în care este ea oferită. Ne referim în acest caz la gradul de relaționare al laudei cu un comportament dezirabil bine definit, la specificitatea și la credibilitatea ei. De asemenea, acest demers este cu atât mai relevant în fața unor provocări fără precedent în activitatea didactică, reflectate în imperativul asistării elevilor de a deveni persoane autonome, capabile să învețe pe parcursul întregii vieți, de schimbările structurate în plan curricular, introducerea noilor tehnologii de informare și comunicație în procesul de predare-învățare, o nouă relație a școlii cu comunitatea pe care o deservește.

Tactul pedagogic- capacitatea de a găsi, la momentul oportun, forma cea mai adecvată de atitudine și tratare a elevilor ; se poate aprecia că tactul este capacitatea profesorului de a-și menține și consolida stările psihice pozitive și de a le domina și inhiba pe cele negative, oferind astfel răspunsuri și soluții prompte tuturor solicitărilor procesului instructiv-educativ.

Profesorul ar putea să influențeze, în mod satisfăcător, învățarea și rezultatele ei, atitudinile și interesele, aspirațiile și orientările profesionale ale celor care învață prin comportamentele și atitudinile sale, prin empatia și relațiile sale cu aceștia.

Profesorul este cel care orientează și stimulează curiozitatea naturală și interesul spontan al elevilor pentru descoperire, cel care îndrumă și încurajează activitatea de organizare și integrare a

datelor culese, a cunoștințelor reactualizate în vederea aplicării lor la soluționarea problemelor date, lăsându-le:

- libertatea de examinare a faptului real ori de analiza critică a conținutului unui text,
- independență în activitate;
- operativitate și rapiditate în reacții (cognitive, afective, motrice);
- deplina responsabilitate pentru ceea ce întreprind.

BIBLIOGRAFIE

1. Negovan, V., - *Introducere în psihologia educației*. Editura Universitară, București, 2006;
2. Golu, P., - *Psihologia învățării și dezvoltării*. Editura Fundației Humanitas, București, 2001;
3. Ausubel, D.P., Robinson, F.G., - *Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică*, E.D.P., București, 1981;
4. Băban, A., - *Consiliere școlară*. Ed. Psinet, Cluj-Napoca, 2001;
5. Schaffer, H. R. , - *Introducere în psihologia copilului*. Ed ASCR, Cluj-Napoca, 2005;
6. Slavin, R. E. și colab, - *Educational Psychology*. Prentice Hall, New Jersey 2002;
7. Ionescu, M. și colab., - *Educația și dinamica ei*. Ed. Tribuna Învățământului. Cluj-Napoca, 1998.

ROLUL PROCEDURII PRIVIND COMUNICAREA INTRA ȘI INTERINSTITUȚIONALĂ

*Dănuța-Elena Pușcaș,
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Zalău*

La nivelul oricărei instituții de învățământ, comunicarea are un rol fundamental, cu atât mai mult cu cât există categorii diferite de persoane: de la personal didactic, didactic auxiliar și nedidactic la elevi, părinți, autorități locale. Acesta este motivul pentru care se poate afirma cu tărie că o procedură bine pusă la punct are un rol esențial în orice școală modernă.

Procedura privind comunicarea inter și intra instituțională stabilește modalitățile de participare a personalului din cadrul unității la stabilirea bunelor practici din punct al sistemului de control managerial, pentru activitățile desfășurate în cadrul tuturor proceselor unității și modalitățile de comunicare internă (între diversele compartimente) și externă (cu alte părți interesate și cu alți participanți la desfășurarea activităților, conform domeniului de activitate). Prin aceasta se descrie modul de identificare a necesităților de comunicare și se prezintă atitudinea personalului din cadrul unității față de furnizori, parteneri. De asemenea, procedura în sine prezintă mijloacele de comunicare utilizate de către unitate în relația cu furnizorii, beneficiarii, partenerii pentru a asigura cunoașterea și înțelegerea așteptărilor beneficiarilor și informarea corespunzătoare a acestora. Procedura se aplică în cadrul unității pentru activitățile ce vizează comunicarea, în relațiile de serviciu, în cadrul tuturor compartimentelor.

În cadrul unității de învățământ, procesul de comunicare asigură transmiterea eficace a datelor, informațiilor și deciziilor necesare desfășurării proceselor unității, prevenirii poluării și accidentelor, cunoașterii aspectelor de mediu ale pericolelor de SSM și intervenției în caz de incident sau accident. Prin deciziile emise de director, regulamentele unității și fișele de post, este delegată autoritatea de reprezentare, sunt stabilite responsabilitățile pentru comunicarea internă și externă cu instituțiile statului și alte părți interesate. Conducerea unității stabilește metode și căi de comunicare care să asigure transmiterea eficace a datelor, informațiilor și deciziilor necesare desfășurării proceselor unității, inclusiv îndeplinirii obiectivelor de control. Sistemul de comunicare trebuie să fie flexibil și rapid, atât în interiorul unității de învățământ, cât și între aceasta și mediul extern și să servească scopurilor utilizatorilor.

Comunicarea eficientă presupune existența unor principii clare, utilizarea unor mijloace și asigurarea bunei funcționări a rețelelor de comunicare existente. La bază stau următoarele principii: un bun program de comunicare trebuie să aibă două sensuri (asigurarea feedback-ului); subiectele comunicărilor trebuie să aparțină sferei de interes; comunicările sunt eficiente când au ca obiect fapte și sunt ineficiente când constau în discursuri sau teorii; stilul comunicărilor trebuie să fie obiectiv (nici condescendent, nici paternalist, nici “cald”, emoțional sau dimpotrivă, vexatoriu); respectarea ierarhiilor, veridicitatea comunicării, operativitatea și respectarea termenelor, transparența.

Dintre mijloacele care pot atenua o comunicare inefficientă, se pot aminti: vizite neoficiale ale conducerii în cancelarie - au un efect de calm, satisfacție și stimulare, conducerea “invizibilă” are efecte proaste; discuții directe superior/subaltern; ședințe scurte, în grupuri mici; anihilarea zvonurilor prin discutarea deschisă în grup.

Comunicarea intrainstituțională presupune, la modul general, atât ședințe ordinare lunare (Consiliul de administrație, Consiliul profesoral, comisii, servicii funcționale) cât și ședințe extraordinare. Ca mijloace eficiente se folosesc: Telefon fix; Telefon mobil; Fax; E-mail; Aviziere.

Referitor la comunicarea interinstituțională, este indicat a se pune accentul pe comunicare prin telefon fix, mobil, e-mail, portale. De asemenea, un rol important au corespondența poștală și curieratul clasic, deplasarea pentru transmiterea documente oficiale prin persoane delegate din unitate, ședințele de instruire.

Comunicarea internă (comunicarea instituțională) cuprinde comunicarea interpersonală și în grup, rețelele formale și informale de comunicare, mijloacele interne de informare și de transmitere a deciziilor, interconectarea informațională și relațională dintre compartimentele unității. Comunicarea internă se referă la circuitul informației privind sistemul de control managerial din cadrul unității.

Mijloacele și canalele de informare interne sunt:

- scrise - materiale și tematici de instruire, materiale informative, adrese, decizii, note de control, rapoarte de audit, rapoarte de acțiuni corective și preventive, înregistrări, referate, buletine de analize etc.;
- verbale - informații transmise în cadrul ședințelor de lucru, a întâlnirilor periodice sau ocazionale, discuții, prezentări în fața grupului în cadrul programelor de instruire, la operativele lunare;
- vizuale - prin panouri de afișaj, aviziere, prezentări pe rețeaua intranet și internet.

Procesul de comunicare internă se realizează printr-un schimb bidirecțional și în ambele sensuri a informațiilor astfel: pe verticală între nivelurile ierarhice conform structurii organizatorice (comunicarea de sus în jos și de jos în sus); pe orizontală între compartimentele unității.

Comunicarea externă se face pe mai multe paliere:

*** Comunicarea cu organismele abilitate**

- Responsabilii desemnați pun la dispoziția instituțiilor care efectuează inspecții și controale datele solicitate, cu respectarea legislației în domeniu, și la cerere, asigură accesul reprezentanților acestora în cadrul unității cu respectarea normelor de securitate și sănătate;
- În urma inspecțiilor, se întocmesc procese-verbale, semnate de conducerea unității și reprezentanții instituțiilor care au efectuat inspecția/controlul, procesele-verbale fiind transmise la fiecare compartiment inspectat / controlat;
- În urma inspecțiilor/controalelor se stabilesc corecții, acțiuni corective și preventive cu termene și responsabilități.

*** Comunicarea cu presa locală, centrală, mijloacele audio-video, publicul se face prin:**

- Realizarea de articole, acordarea de interviuri, realizarea de campanii de informare;
- Organizarea sau participarea la întâlniri sau conferințe de presă;
- Organizarea sau participarea la simpozioane;
- Organizarea sau participarea la dezbateri, mese rotunde;
- Aceste activități se realizează numai cu aprobarea conducerii, de persoane desemnate de aceasta.

*** Sesizări primite de la părțile interesate**

- Sesizările și reclamațiile de la părțile interesate sunt tratate conform procedurilor operaționale aplicabile;
- Informațiile comunicate sunt complete, relevante, astfel încât publicul interesat să nu aibă suspiciuni privind bunele intenții ale unității în ceea ce privește rezolvarea principalelor probleme apărute.

*** Organizarea sau participarea la Conferințe, simpozioane, cursuri**

- Directorul stabilește oportunitatea participării sau organizării evenimentelor și persoanele implicate;
- Se analizează și se alocă necesarul de resurse;
- Cu aceasta ocazie, delegații preiau materialele de prezentare și documentare puse la dispoziție de organizatori (buletine de informare, cataloage, pliante, CD-uri etc). Informează conducerea unității cu privire la subiectele abordate și / sau noutățile în domeniu;
- În funcție de importanța problemelor și a informațiilor acumulate se fac instruiri cu persoanele interesate.

*** Consemnarea comunicărilor**

- Comunicările, cu excepția celor verbale, se consemnează în registre conform procedurilor aplicabile;

- Comunicările verbale importante (care constituie dovezi ale unor activități sau transmit decizii) se consemnează în registre:

- registru note telefonice;

- registru operativ.

Comunicarea internă aduce în prim-plan faptul că unitatea își propune să mențină în cadrul său un mediu deschis și cooperant care să stimuleze personalul să înțeleagă mai bine ce trebuie să facă, fiecare în parte, pentru a realiza împreună obiective comune.

Comunicarea reprezintă mai mult decât a vorbi și a asculta, înseamnă a înțelege. Comunicarea înseamnă a-i ajuta pe cei din jurul nostru să ne înțeleagă și a fi siguri că, la rândul nostru, îi înțelegem pe aceștia.

Ascultarea beneficiarilor/partenerilor este o parte importantă a procesului de comunicare, căreia i se acorda o importanță deosebită prin:

a) ascultare activă – „auzim cu urechile, dar ascultăm cu mintea”;

b) înțelegerea mesajului transmis de beneficiar – ce exprimă cuvintele, limbajul non-verbal (gesturi, expresia feței și a ochilor), tonul și intonația folosite;

c) verificarea înțelegerii corecte – fie prin întrebări, fie prin repetarea cuvintelor interlocutorului;

d) oferirea de feed-back – pentru asigurarea interlocutorului de înțelegerea mesajului.

Transmiterea informațiilor către parteneri este o parte importantă a procesului de comunicare, căreia i se acordă o importanță deosebită prin:

a) clarificarea ideii ce urmează a fi exprimată – prin alegerea mesajului ce se dorește transmis și structurarea logică a acestuia pentru a putea fi urmărit cu ușurință;

b) alegerea cuvintelor potrivite – adaptate tipului de discuție (oficială, amicală etc.);

c) alegerea canalului potrivit de comunicare – scris (dacă se dorește să se ofere posibilitatea interlocutorului de a reciti mesajul) sau vorbit (dacă se dorește rapiditate mai mare sau să se ofere posibilitatea interlocutorului de a cere detalii);

d) modul de exprimare a mesajului – este important cum spui ceea ce ai de spus, se acordă atenție limbajului non-verbal (gesturi, expresia feței), tonului și intonației folosite.

Periodic, conducerea unității analizează metodele, mijloacele și căile utilizate pentru promovarea contactelor cu furnizorii/partenerii/beneficiarii privind adecvarea, accesibilitatea și eficiența acestora. Atunci când se impun, se inițiază acțiuni corective și preventive, cu termene și responsabilități stabilite. Optimizarea sistemului de comunicare internă se face prin implicarea efectivă a **directorului unității de învățământ**, care are următoarele atribuții: coordonează procesul de comunicare internă privind activitatea unității; stabilește tehnicile și metodele utilizate pentru

comunicarea internă; comunică intern politica și prioritățile instituționale; semnează în registrul de intrări ieșiri de primire; adoptă decizii și hotărâri privind responsabilitatea și autoritatea, pe care le comunică persoanelor interesate; încurajează feedback-ul, comunicarea și consultarea cu personalul, ca mijloc de implicare totală a acestuia în desfășurarea activității; asigură resurse pentru comunicare; desemnează prin decizie internă persoana/persoanele responsabile de întocmirea proceselor-verbale de ședință, de constatare etc.; verifică și aprobă toate comunicările cu părțile interesate, indiferent de forma acestora; reprezintă unitatea în relația cu mass-media.

Un rol fundamental îl are **secretarul** instituției, acesta îndeplinind următoarele activități: preia, zilnic, corespondența unității; înregistrează documentele primite în registrul unic de intrări și ieșiri; înregistrează cererile, rapoartele și referatele depuse de personal și elevi; eliberează adeverințe pentru personal și elevi; înaintează directorului toate documentele intrate în unitate; înaintează spre aprobare directorului actele depuse de elevi sau personal; păstrează registrele de procese verbale de la CP și CA.

Conducătorii de compartimente se implică prin următoarele: primesc și transmit pe linie ierarhică toate informațiile care vin de la nivelul managementului; semnează în registrul de intrări ieșiri de primire; asigură informări la nivelul personalului din subordine din punct de vedere profesional; încurajează feedback-ul și comunicarea deschisă a sugestiilor și opiniilor din partea angajaților, pe care le colectează și le comunică directorului unității; comunică cerințele întregului personal din subordine în scopul unei mai bune implicări a acestuia în realizarea serviciilor la nivelul de exigență cerut și a cerințelor legislației aplicabile în vigoare.

Personalul contractual primește informațiile venite pe linie ierarhică; semnează în registrul de intrări ieșiri de primire; participă la toate formele comunicării interne: ședință, consfătuire, instruire, comunicare, dezbateri, informare; formulează sugestii și opinii referitoare la activitatea de comunicare pe care le comunică la o treaptă ierarhic superioară; execută hotărârile/deciziile transmise.

Elevii primesc informațiile transmise; participă la toate formele de comunicare: ședințe pe clase, ședințe ale Consiliului Elevilor, ședințe cu părinții, ședințe pe unitate, informări ale dirigintelui; execută dispozițiile/hotărârile/deciziile transmise; formulează sugestii și opinii referitoare la activitatea de comunicare pe care le comunică dirigintelui.

Comunicarea înseamnă transparență, atitudine proactivă, voință de implicare și rezolvare a situațiilor de corupție. Comunicarea, ca mijloc de informare, educare și responsabilizare, conduce la conștientizarea și asumarea normelor legale, etice și deontologice, la integritate și solidaritate instituțională, la eliminarea vulnerabilităților din sistem și la buna funcționare a acestuia.

Bibliografie:

- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 455/ 2001 privind semnătura electronică, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul nr. 4183/2022 pentru aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023;
- Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare;
- Contractul colectiv de muncă unic la nivel de sector de negociere colectivă învățământ preuniversitar, înregistrat la M.M.S.S.-D.D.S. sub nr. 1199 din data de 5.07.2023;
- Ordinul nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 387 din 07.05.2018;
- Instrucțiunea nr. 1/2018 din 16 mai 2018 privind aplicarea unitară la nivelul unităților de învățământ preuniversitar a Standardului 9 - Proceduri prevăzut în Codul controlului intern managerial al entităților publice, aprobat prin Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 600/2018.

Cadrul didactic creativ

Prof.înv.primar: Radu Maricica
Școala Gimnazială Homocea
Homocea / Vrancea

Învățătorii și profesorii creativi determină avântul creativității de la profesor la elev, fenomen urmat de automodelarea copilului în funcție de atitudinile și convingerile devenite ale lui”, afirmă Ana Stoica în lucrarea “Creativitatea elevilor”.

Este necesar ca învățătorul să-i pună pe elevi în situația de a învăța să dobândească cunoștințe în mod independent, să caute soluții noi, originale, să aplice creator cunoștințele.

Învățătorul creativ oferă învățarea într-o atmosferă neautoritară, încurajează procesul gândirii creative. El știe cum să folosească întrebările. Conduita creatoare este provocată de întrebarea operațională potrivită pentru că ea duce la explorare și dezvoltă curiozitatea. Un învățător creativ încurajează elevii să exprime teorii ce par ridicole, să combine materialele și noțiunile în modele noi, originale.

Cadrul didactic trebuie să fie un mediator între elev și lumea înconjurătoare, faptul acesta presupunând:

- Structurarea și restructurarea unui cadru pentru a face posibilă o experiență utilă celor care învață;
- Indicarea experiențelor pe care le pot avea; folosirea posibilității de a experimenta;
- Participarea alături de individ în scopul ameliorării liniilor orientative pentru selectarea unui prilej favorabil experienței;
- Ajutor în folosirea timpului, spațiului, echipamentului;
- Ajutor pentru a extrage din experiența: informații, deprinderi, valori;
- Ajutor pentru interpretarea și evaluarea experiențelor.

În activitatea școlară se face transferul setului de valori propice creativității de la profesor la elev. Colaborarea are tendința de a stimula efortul fiecăruia.

“Dintre modalitățile de manifestare a elevului creativ în activitatea școlară, sunt de remarcat:

- Nu e sociabil în raport cu egalii săi, uneori e sfidător față de profesori;
- Nu e prea conștiincios; învață în salturi;
- Este imprudent; se avântă în răspunsuri înainte de formularea lor în minte;
- E curios, activ; are un nivel superior de aspirații;
- Are încredere în forțele proprii;
- Își asumă riscurile legate de îndeplinirea unor proiecte dificile și curajoase;
- Este perseverent în căutarea de soluții și realizarea proiectului propus;
- Are simțul valorii și atitudine valorizatoare
- Este receptiv la tot ce este nou;
- Cultivă consecvent originalitatea, pentru care are un respect deosebit.

Copilul care are posibilitatea să fie spontan și independent, va putea, în viitor, să fie creativ. De aceea învățământul trebuie să capete un caracter participativ, de aceea învățătorul trebuie să dirijeze, ca un adevărat dispecer - dialogul euristic sau exploatarea ipotezelor.”

Identificarea elevilor creativi

Ana Stoica, în lucrarea “Creativitatea elevilor”, propune o listă ce poate fi utilizată în identificarea elevilor creativi:

- curios, investigator cu întrebări profunde;
- original, în gândire și acțiune, oferă soluții neobișnuite;
- independent în gândire și conduită, individualizată, plin de sine;
- imaginativ, fantezist, povestitor de istorii;
- nonconformist;
- vede corelațiile;
- plin de idei, cu fluență verbală și conversațională;
- experimentator care încearcă idei noi, produse noi;
- flexibil în idei și gândire;
- persistent, perseverent;
- construiește, reconstruiește;
- preferă complexitatea, se ocupă de mai multe idei în același timp;
- preocupat.

Pentru depistarea elevilor creativi din clasă, am aplicat chestionare elevilor, părinților și profesorilor. Ele și-au dovedit utilitatea. Este necesar să cunoaștem elevii creativi și domeniul în care pot excela în lucrarea “*Invenție,descoperire, creativitate*”, A.D. Moore consemnează:.,*Ne deosebim prin capacitățile și talentele individuale, mai puternice sau mai slabe. Strădania de a cultiva talente acolo unde ele nu există le-a stricat multora viață. O primă condiție pentru a fi fericiți în viață constă în a descoperi domeniul pentru care suntem mai bine înzestrați și a folosi talentul astfel identificat pentru scopuri creative*”.

BIBLIOGRAFIE

- Mihaela Roco. Creativitate și inteligență emoțională. Iasi: Polirom, 2004
- Educație pentru schimbare și creativitate, Venera – Mihaela Cojocariu, Ed. Didactică si Pedagogică, București,
- Psihopedagogie, Ed. Polirom
- A.D. Moore, “Invenție,descoperire, creativitate” Ed. Didactică si Pedagogică, București,

„Comunicarea și relaționarea eficientă, premisele unei școli românești de succes”

Profesor : Răileanu Gabriela

Școala : Școala Gimnazială „Mihai Viteazul ” Nr. 37 Constanța

Artizanii direcți ai educației sunt elevii și profesorii, puterea se găsește în mâinile ambelor părți, dar partea cea mai mare și mai dragă sunt elevii, comoara României, deoarece ei merită întregul nostru efort.

Comunicarea pedagogică reprezintă un principiu axiologic al activității de educație care presupune un mesaj educațional, elaborat de subiect(profesor), capabil să provoace reacția formativă a obiectului educației(elevul), evaluabilă în termeni de conexiune inversă externă și internă.

Procesul de învățământ este un act de comunicare didactică iar aceasta presupune întâlnirea celor doi actori, educatorul și educatul, în care fiecare și-a asumat un rol bine definit. Comunicarea reprezintă un sistem de transmitere a unor mesaje care pot fi procese mentale (confuzii, gânduri, decizii interioare) sau expresii fizice (sunete și gesturi). Ea constituie o necesitate și o activitate socială.

O posibilă definiție a comunicării didactice se poate structura pe ideea că „aceasta este o comunicare instrumentală direct implicată în susținerea unui proces sistematic de învățare.”

Sarcina dirijării traseului educațional al elevului revine școlii, implicit învățătorului, pe parcursul ciclului primar, care trebuie să-l informeze și familiarizeze cu diverse domenii ale cunoașterii, dar și să-l formeze în spiritul cerințelor societății.

Realizarea acestor aspirații este favorizată de schimbările care s-au produs în funcționalitatea școlii și care atrag atenția asupra rolului proceselor de comunicare și centrării activității de predare nu pe dascăl, ci pe cel care învață. De asemenea, folosirea metodelor active în procesul de predare-învățare, democratizarea relației profesor- elev și diversificarea surselor de informare pe care le poate folosi elevul, sunt aspecte care, reconsiderate, conduc la realizarea unui învățământ de calitate.

Eficiența procesului de comunicare constă în:

- Ascultarea activă;
- Transmiterea asertivă a mesajului;
- Identificarea surselor de conflict și utilizarea strategiilor specifice de rezolvare a conflictelor.

Ceea ce trebuie subliniat în cadrul procesului de comunicare în școală și devine esențial în structurarea unei comunicări, constă în faptul că scopul comunicării îl constituie transmiterea și recepția de semnificații, în vederea obținerii unor efecte pragmatice.

Comunicarea este un proces tranzacțional de predare-primire de informații, gânduri, sentimente. Prin intermediul comunicării se urmărește atingerea unor serii de obiective: să fim receptați, înțeleși, să provocăm o reacție(o schimbare de comportament sau atitudini). Pornind de la definiții diverse asupra comunicării didactice, consider actul comunicării ca o unitate a informației cu dimensiunea relațională, aceasta din urmă fiind purtătoare de semnificații, contextualizând informația; de pildă, folosesc o informație verbală imperativă (vino!, citește!, spune! e.t.c.), în funcție de situație: poruncă, provocare, îndemn, sugestie, ordin, sfat, rugămintă, renunțare etc.

Personal, observ că mesajele verbale pierd tot mai mult teren în fața cercetării diversității codurilor utilizate (cuvânt, sunet, gest, imagine, cetică, proximitate etc.) și a acceptării multicanalității comunicării (vizual, auditiv, tactil, olfactiv etc.). Comunicarea, ca formă de interacțiune, presupune câștigarea și activarea competenței comunicative, care este deopotrivă aptitudinală și dobândită. A fi profesor înseamnă nu numai a poseda cunoștințe de specialitate, dar și capacitatea de a le transpune și traduce didactic, adică posibilitatea de a ști ce, cât, cum, când, în ce fel, cu ce, cui oferi.

La ciclul primar deprinderile de comunicare se realizează cu ajutorul unor exerciții menite a destinde și a-l determina pe copil să fie dezinvolt și să se manifeste prin limbaj cât mai liber cu putință. De aceea, sunt necesare câteva deprinderi de comunicare, și anume: atitudinea (capacitatea de conștientizare), influențele și încrederea. Nu trebuie ignorat modelul rațiunii Win-Win (Câștigă/Câștigă) - acel model al persoanelor pentru care soluțiile adoptate sunt reciproc avantajoase, școala fiind o arenă de cooperare, și nu una de competiție.

E recomandabil ca școlarii mici să li se imprime un stil asertiv de comunicare, bazat pe o serie de elemente:

- convingerea că toți colegii sunt egali;
- acordarea importanței părerilor și intereselor celorlalți;
- existența unei concordanțe între mesajul verbal transmis, mimică și gestică;
- mesajele utilizate sunt de genul „eu cred că...”, „mă simt...”.

Specificul formal al actului educativ realizat în cadrul instituționalizat al școlii are o pondere considerabilă în modelarea personalității elevilor, iar calitatea educației școlare influențează ulterior, calitatea întregii vieți.

Calitatea actului educațional în cadrul școlii este realizată direct proporțional cu capacitatea dascălilor de a înțelege semnificația acestuia.

Rolul școlii este acela de a armoniza dezvoltarea copilului cu scopul de a crea cea mai bună versiune a acestuia. La finalul școlii, după absolvire (și nu numai!) abilitățile necesare sunt de factură modernă:

- lucru în echipă (de la clasele mici se dezvoltă această abilitate, elevii având nevoie de înțelepciune, înțelegere și practică);
- leadership (arta de a face pe ceilalți să-și dorească să facă ceva de care este convins că trebuie făcut);
- vorbitul în public - de la clasele primare se dezvoltă această abilitate prin dezvoltarea unor subiecte la nivelul clasei (Exemplu: despre planete, despre plante, prezentarea unui mini-proiect);
- managementul unui proiect. La clasele mici, elevii primesc ca sarcină de lucru realizarea unui proiect în grupe mici de 2-4-6 elevi, iar un lider (managerul) prezintă în fața colegilor;
- lucrul pe calculator în Word, Excel, Power Point.

Pentru a optimiza comunicarea la ciclul primar sunt necesare exerciții variate care să-i implice pe toți copiii în actul comunicării, și anume: scenete, dialoguri, povestiri, repovestiri pe baza unui suport vizual la început, relatarea unor întâmplări din viața cotidiană sau exerciții de tipul:

1. Comunicarea te duce cu gândul la...
2. Cuvintele „a comunica” și „a spune” pentru tine au același înțeles?
3. Un coleg îți comunică ceva. Cum poți să-i arăți că ești atent la ceea ce spune?
4. Când un prieten te jignește, cum reacționezi?
5. Descrie o neînțelegere pe care ai avut-o cu un coleg. Cum ai rezolvat-o ?

Atenția dată comunicării în clasele primare nu este întâmplătoare, elevii sunt pregătiți în școală pentru viață și în viață, în primul rând, ei au nevoie de competențe de comunicare, adică de abilitatea de a exprima și interpreta gânduri, sentimente și fapte, atât în scris cât și oral, în cadrul întregului spectru de contexte sociale: muncă, familie și timp liber.

Se constată din ce în ce mai des că procesul comunicării în mediul familial, școlar și social a început să se degradeze tot mai mult. Pornind de la aceste considerații și de la faptul că educația unui copil nu se limitează doar la a-l învăța să scrie, să citească și să calculeze, ci vizează și dezvoltarea unor competențe de comunicare, de comportare civilizată cu ceilalți, am hotărât introducerea opționalului „**Arta comunicării**” - opțional integrat la nivelul ariilor curriculare: Limbă și comunicare, Arte și Om și societate.

Disciplina opțională „Arta comunicării” a ajutat școlarul mic să-și formeze cele mai elementare norme ale comunicării verbale, nonverbale și scrise și să le aplice în viață, să se cunoască pe sine, să gândească pozitiv față de colegi, părinți, profesori, să-și sporească randamentul școlar, să

se integreze mult mai ușor în societate. Tema aceasta a fost un centru de interes și pentru părinți, care nu mai au timp suficient să comunice cu propriii copii, oferindu-le astfel părinților o soluție în rezolvarea unor probleme ridicate de copiii lor la școală și în familie.

Investigațiile practice ne-au condus la concluzia că introducerea acestui opțional a avut consecințe pozitive asupra comunicării. Competențele comunicative ale subiecților s-au exteriorizat în anumite comportamente observabile, cum sunt capacitățile:

- de a decodifica cu ușurință înțelesul mesajelor obișnuite care le sunt adresate;
- de a-și exprima gândurile în propoziții corecte și clare, în enunțuri orale și scrise ;
- de a asculta cu atenție un mesaj pentru a-l recepționa corespunzător;
- de a stabili relații cu alți copii și cu adulți fără teamă și ezitări;
- de a se informa din surse diferite: cărți, mijloace mass-media, internet etc.;
- de a comunica civilizată cu semenii.

Beneficiile subiecților au fost:

- dobândirea unor cunoștințe temeinice din sfera comunicării;
- dezvoltarea capacității de a opera și transfera cunoștințele dobândite (concursuri școlare);
- exersarea abilităților de comunicare în situații de viață variate;
- implicarea și activizarea tuturor elevilor în activitatea de învățare,
- stimularea capacităților intelectuale.

Un alt aspect pozitiv al introducerii acestui opțional a fost îmbunătățirea relațiilor interpersonale între subiecți, aceștia dovedind:

- un comportament asertiv ;
- empatie în relația cu ceilalți ;
- o mai bună comunicare, susținută de argumente proprii;
- mai multă toleranță față de cel care comunică;
- recunoașterea meritelor celorlalți cu care sunt în competiție, fără invidie și răutate.

Aceste activități au dezvoltat abilitățile de comunicare ale elevilor, au stimulat creativitatea lor, șansa de-a învăța unii de la alții despre prietenie și relaționare, de a-și exprima sentimentele într-o manieră constructivă, de-a iniția activități și de a se prezenta, de-a exprima opinii personale, de-a alege, de-a lua decizii, de-a comunica cu ceilalți.

Comunicarea rămâne una dintre problemele importante ale școlii, la care rar ne gândim, însă dacă ne-am reuni forțele toți factorii educaționali: familie, școală, societate, am înțelege că modul implicat de abordare al ei poate influența pozitiv integrarea socială și evoluția viitoare a elevilor noștri.

Bibliografie:

1. Pânișoara, Ion Ovidiu, 2003, "Comunicarea eficientă", Editura Polirom, Iași
2. Sălăvăstru, Dorina, 2004, "Psihologia educației", Editura Polirom, Iași
3. Șoitu, Laurențiu, 2001, "Pedagogia comunicării", Editura Didactică și Pedagogică, Iași

INOVAREA EDUCATIONALĂ

Prof. Roată Paul-Scoala Gimnazială „Ion Preotu,, Troianul

Inovarea educațională reprezintă un subiect de mare interes în contextul actual, având în vedere nevoia constantă de adaptare a sistemului de învățământ la cerințele unei lumi aflate în continuă schimbare. Aceasta se referă la introducerea de metode noi, tehnologii și abordări în educație, cu scopul de a îmbunătăți procesul de învățare și de a răspunde mai bine nevoilor elevilor și studenților. În acest articol, vom explora principalele tendințe și exemple de inovare în educație, precum și impactul acestora asupra actului didactic.

1. Tehnologia în Educație

Una dintre cele mai vizibile forme de inovare educațională este integrarea tehnologiei în procesul de învățare. Instrumentele digitale, platformele online și aplicațiile educaționale au devenit componente esențiale ale învățământului modern. Printre cele mai utilizate tehnologii se numără:

- **Tabletele și computerele:** Aceste dispozitive permit accesul rapid la informații și resurse educaționale, precum și utilizarea de software educațional interactiv.
- **Platformele de învățare online:** Site-uri precum Coursera, edX și Khan Academy oferă cursuri gratuite sau plătite, accesibile oriunde și oricând.
- **Realitatea virtuală (VR) și realitatea augmentată (AR):** Aceste tehnologii oferă experiențe educaționale imersive, cum ar fi excursii virtuale sau simulări științifice.

2. Metode Pedagogice Inovatoare

Inovarea educațională nu se limitează doar la tehnologie, ci include și noi metode pedagogice care îmbunătățesc modul de predare și învățare. Printre acestea se numără:

- **Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL):** Această metodă implică elevii în proiecte complexe care le permit să aplice cunoștințele teoretice în contexte reale.
- **Învățarea diferențiată:** Oferirea de materiale și activități adaptate nevoilor și stilurilor de învățare ale fiecărui elev.
- **Gamificarea:** Utilizarea elementelor de joc, cum ar fi punctele, nivelurile și recompensele, pentru a motiva elevii și a face învățarea mai atractivă.

3. Educația Personalizată

Educația personalizată este o altă tendință majoră în inovarea educațională. Aceasta se referă la ajustarea procesului educațional în funcție de nevoile, interesele și ritmul fiecărui elev. Folosind analiza datelor și algoritmi inteligenți, profesorii pot oferi feedback și recomandări personalizate, creând astfel o experiență de învățare mai eficientă și mai plăcută.

4. Învățarea Pe Tot Parcursul Vieții

Într-o lume în care schimbările tehnologice și economice sunt rapide, conceptul de învățare pe tot parcursul vieții (Lifelong Learning) a devenit din ce în ce mai relevant. Inovarea educațională include dezvoltarea de programe și resurse pentru adulți, care să le permită să își actualizeze constant cunoștințele și competențele.

5. Provocări și Perspective

Deși inovarea educațională aduce numeroase beneficii, aceasta vine și cu provocări. Unele dintre acestea includ:

- **Accesul inegal la resurse tehnologice:** Nu toți elevii și școlile au acces la tehnologii moderne, ceea ce poate duce la inechități educaționale.
- **Adaptarea cadrelor didactice:** Profesorii trebuie să se adapteze noilor metode și tehnologii, ceea ce necesită formare continuă și deschidere la schimbare.
- **Probleme legate de confidențialitatea datelor:** Utilizarea tehnologiilor educaționale ridică probleme de securitate și confidențialitate a datelor elevilor.

6. Curriculum Flexibil și Modular

Un alt element cheie al inovării educaționale este dezvoltarea unui curriculum flexibil și modular, care să permită adaptarea în funcție de interesele și nevoile elevilor. În loc să urmeze un traseu educațional rigid, elevii pot alege module specifice care le permit să exploreze diferite domenii sau să se specializeze într-un anumit subiect. Acest model este deja implementat în multe universități și programe de educație continuă, dar începe să fie integrat și în învățământul preuniversitar.

Exemple de Curriculum Modular

- **În universități:** Studenții pot alege cursuri dintr-o gamă variată de discipline, permițându-le să combine domenii precum ingineria cu artele liberale, sau științele exacte cu studiile umaniste.
- **În licee:** Unii elevi pot opta pentru module de tehnologie sau antreprenoriat, în timp ce alții pot alege cursuri avansate în științe sociale sau limbi străine.

7. Învățarea Colaborativă și Socială

Învățarea colaborativă este o metodă care pune accent pe munca în echipă și schimbul de cunoștințe între elevi. Acest tip de învățare este susținut de diverse tehnologii și platforme care facilitează comunicarea și colaborarea, cum ar fi Google Workspace, Microsoft Teams și Slack. Învățarea colaborativă ajută la dezvoltarea competențelor de lucru în echipă, abilități esențiale în piața muncii moderne.

Exemple de Învățare Colaborativă

- **Proiecte de grup:** Elevii lucrează împreună pentru a finaliza un proiect, fiecare având un rol specific și contribuind la succesul echipei.
- **Platforme de discuții online:** Elevii și profesorii pot folosi forumuri sau grupuri de discuții pentru a dezbate subiecte, a împărtăși resurse și a oferi feedback.

8. Inteligența Artificială și Învățarea Adaptivă

Inteligența artificială (IA) joacă un rol tot mai important în inovarea educațională. Algoritmii de învățare adaptivă pot personaliza experiența de învățare pentru fiecare elev, ajustând dificultatea materialelor și oferind feedback în timp real. De asemenea, IA poate automatiza sarcini administrative, eliberând timp pentru profesori să se concentreze pe aspectele pedagogice.

Exemple de Utilizare a Inteligenței Artificiale

- **Platforme de învățare adaptivă:** Sisteme precum Knewton sau DreamBox analizează performanța elevilor și ajustează conținutul în funcție de nevoile acestora.
- **Chatboturi și asistenți virtuali:** Acestea pot oferi suport elevilor în afara orelor de curs, răspunzând la întrebări și oferind explicații suplimentare.

9. Educația pentru Competențe Viitoare

Pe măsură ce tehnologiile avansează și piața muncii evoluează, educația trebuie să se concentreze pe dezvoltarea de competențe viitoare. Acestea includ:

- **Gândirea critică și rezolvarea problemelor:** Capacitatea de a analiza situații complexe și de a găsi soluții inovatoare.
- **Abilități digitale:** Familiarizarea cu instrumente și tehnologii digitale, de la programare la design grafic.
- **Abilități de comunicare și colaborare:** Capacitatea de a lucra eficient în echipe diverse și de a comunica clar și convingător.

10. Inovația în Evaluare

Evaluarea tradițională prin teste și examene standardizate este adesea criticată pentru că nu reflectă întotdeauna competențele reale ale elevilor. Inovația în acest domeniu include dezvoltarea de metode alternative de evaluare, cum ar fi:

- **Portofolii digitale:** Acestea permit elevilor să își prezinte lucrările și proiectele într-un format accesibil și interactiv, oferind o imagine mai completă a competențelor și progresului lor.

- **Evaluarea bazată pe competențe:** Elevii sunt evaluați în funcție de abilitățile pe care le demonstrează, mai degrabă decât pe baza cunoștințelor memorate.

11. Educația Incluzivă și Echitatea în Educație

Un aspect esențial al inovării educaționale este crearea unui mediu educațional incluziv, care să răspundă nevoilor tuturor elevilor, indiferent de background-ul lor social, economic sau cultural. Acest lucru include:

- **Accesibilitate:** Asigurarea că toate materialele și resursele educaționale sunt accesibile pentru elevii cu dizabilități.
- **Cultură și diversitate:** Promovarea unei educații care respectă și valorizează diversitatea culturală și lingvistică.

12. Parteneriate și Colaborări

Inovarea educațională nu se poate realiza în izolare. Parteneriatele între școli, universități, organizații non-guvernamentale, companii și guverne sunt esențiale pentru dezvoltarea și implementarea de noi metode și tehnologii educaționale. Aceste colaborări pot oferi resurse suplimentare, expertiză și oportunități pentru elevi.

Exemple de Parteneriate

- **Programe de internship și practică:** Colaborările cu companii permit elevilor și studenților să obțină experiență practică în domeniul lor de interes.
- **Proiecte de cercetare:** Universitățile și organizațiile de cercetare pot lucra împreună pentru a dezvolta noi tehnologii educaționale sau metodologii de predare.

Concluzie

Inovarea educațională este un proces continuu și dinamic, esențial pentru adaptarea la schimbările rapide din societate și economie. Integrarea tehnologiei, dezvoltarea de noi metode pedagogice și abordarea nevoilor diverse ale elevilor sunt doar câteva dintre modalitățile prin care educația poate evolua. Provocările legate de acces, echitate și adaptare necesită o atenție constantă, iar colaborarea dintre diferitele părți interesate este crucială pentru succesul acestui demers. Cu o abordare centrată pe elev și deschiderea către inovație, educația poate pregăti mai bine tinerii pentru viitorul complex și interconectat al secolului XXI.

Studiu de caz

Importanța utilizării platformelor de învățare în dezvoltarea formatului blended-learning, în procesul educational

Platforme online de învățare pentru elevi

Blended Learning sau educația mixtă online și offline este metoda care combină tehnologiile și oportunitățile de învățare online cu metodele clasice derulate față în față, în sălile de curs.

Avantajele acestui tip de învățare:

- Se pot folosi o mare parte dintre instrumentele și metodele clasice și în mediul online: tabla virtuală, flip chartul clasic, așezarea pe grupele de lucru, etc;
- Folosirea a numeroase instrumente moderne: chat, softuri interactive, animații, platforme colaborative, instrumente diverse de evaluare.

Ne propunem să prezentăm elevilor de clasa a VII-a, la disciplina limba și literatura română, filmul *Amintiri din copilărie* pentru a le capta atenția în lecția pentru dezvoltarea competenței specifice:

3.2. Redactarea, individual și/sau în echipă, a unor texte diverse, care urmează a fi prezentate în fața colegilor

1. Vizionarea unei secvențe din filmul *Amintiri din copilărie*, ecranizare după cartea cu același titlu, scrisă de Ion Creangă, cu precizarea scopului: recunoașterea, numirea personajelor, a faptelor sale și a emoțiilor asociate, caracterizarea personajului principal.

Activitate frontală <https://youtu.be/e0cZtXmoGVw>

Activitate pe grupe

2. Repartizarea de fișe în minigrupuri online. Se va lucra după metoda Pălăriile gânditoare și vor avea ca text-suport „Pupăza din tei”.

<https://www.voci.ro/pupaza-din-tei-de-ion-creanga/>

Grupa I – OBIECTIVII

1. Prezentați personajele principale, secundare și episodice din acest fragment.
2. Realizează o scurtă prezentare a fragmentului “Pupăza din tei” din „Amintiri din copilărie” de Ion Creanga, insistând asupra relației autor-narator-personaj.

GRUPA a II-a – POZITIVIȘTII

1. Identificați trăsăturile pozitive ale lui Nică, argumentându-le.
2. Realizează o scurtă prezentare a personajului principal.

GRUPA a III-a – NEGATIVIȘTII

1. Ce nu ți-a plăcut sau ce fapte dezaprobi din fragmentul citit?
2. Realizează o scurtă prezentare a **personajului principal**.

GRUPA a IV-a – SENTIMENTALIȘTII

1. Ce sentimente ai față de personajul principal, Nică?
2. Poți fi și tu actor!

Interpretează dialogul dintre Nică și moșneag!

GRUPA a V-a – CREATIVII

1. Imaginează-ți un dialog cu personajul Nică.
2. Realizează o compunere sau un desen, pornind de la narațiunea studiată.

GRUPA a VI-a – RAȚIONALII

1. Ce calități îi lipsesc lui Nică?
2. Precizează mijloacele de caracterizare ale personajului Nică.

Discuții în minigrupuri. Se alege o idee, de comun acord, se notează în caiet și pe desktop. Unii elevi pot folosi aplicații precum: Jamboard, Prezi, <https://padlet.com/>, <https://www.voki.com/>, <https://www.canva.com/>

Fiecare grupă își prezintă fișa rezolvată, în timp ce colegii notează și adresează întrebări. Se urmărește ca fiecare elev să își exprime punctul de vedere, activitatea să fie interactivă, iar elevii care răspund corect să fie apreciați printr-un emoticon/ aplauze.

Activitate individuală - Elevii au de realizat caracterizarea personajului principal Nică, iar apoi li se dă o fișă de evaluare.

Pentru cei care termină mai repede fișa, pot rezolva Puzzle online:

<https://learningapps.org/display?v=p3ove343c20>

Temă : <https://youtu.be/MFYIF5Ycr1M>

Educația Mixtă sau **Blended Learning** este mult mai eficientă astăzi în procesul educativ, decât orice altă formă de învățare individuală sau combinată de tip tradițional!

„ Educația este *platforma* care face posibilă înfrângerea tuturor barierelor”

Cu siguranță, viitorul în educație are nevoie de implementarea noilor tehnologii în toate mediile.

BENEFICII PENTRU PROFESORI

- instrumentele digitale facilitează realizarea unor materiale didactice creative și ușor de învățat

- pot fi generate resurse care lucrează conceptele într-un mod transversal sau multidisciplinar, facilitând gândirea critică și reținerea informațiilor.

- permite aplicarea strategiilor în clasă, cum ar fi gamificarea sau diferite metodologii cum ar fi flipped classroom.

- lecții motivante și memorabile prin crearea de sarcini profesionale și creative.

- procesarea și transmiterea conținutului se face într-un mod eficient și ușor; - feedbackul activităților permite o urmărire mai personalizată elevilor.

BENEFICII PENTRU ELEVI

- se oferă elevilor posibilitatea să poată folosi conținutul în funcție de stilul său personal de învățare;

- permit învățarea prin joacă și prin descoperire.

- învățarea este activă, elevii sunt protagoniștii procesului lor de învățare, profesorul fiind ghidul care dirijează acest proces.

- sporește entuziasmul elevilor de a învăța prin lecții motivante și semnificative.

- creează un climat plăcut care stimulează și susține motivația pentru învățare

- dezvoltă competențele digitale atât profesorilor cât și elevilor Aceste programe sunt adesea gratuite și sunt folosite de profesori, elevi și uneori de părinți, atât în sala de clasă, cât și în afara acesteia. Ele pot fi folosite pentru:

- a preda conținutul curriculumului

- pentru a stoca date

- pentru a crea/edita materiale didactice

- pentru a colabora, etc.

EXEMPLE DE PLATFORME E-LEARNING

- prezentări, lecții: GENIALLY, PREZI, NEARPOD, CANVA

- gamification și exerciții interactive: WORDWALL, LEARNINGAPPS, LIVEWORKSHEETS, STORYJUMPER
- Evaluare, quiz-uri, chestionare: QUIZZZ, QUIZLET, KAHOOT, ASQ, MENTIMETER

Platformele e-learning sunt create pentru interactivitate și colaborare - două caracteristici esențiale pentru educație. Accentul nu se pune pe instrumentele în sine pe care le folosim, ci de ce și când este nevoie de un anumit instrument. Modul în care folosim aceste resurse educaționale va face o diferență esențială în modul în care măsurăm succesul elevilor noștri.

INOVAȚII ÎN EDUCAȚIE 2024

prof. Ștefan Sabie

Liceul "Mihail Sadoveanu", Borca

Inovația poate fi definită ca aducerea unor modificări la ceva deja existent prin adăugarea noului. În mediul educațional, nu există o definiție fixă a inovației, aceasta având mai multe forme.

Cheia inovației în educație este ca liderii și profesorii să aibă deschiderea de a privi cu ochi actuali o potențială problemă și de a găsi soluții pentru a îmbunătăți experiența de învățare. A fi inovatori arată că nu avem toate răspunsurile și că învățarea nu se oprește niciodată, putând întotdeauna să îmbunătățim și să încercăm noi metode și noi moduri de a aborda predarea și evaluarea.

În lumea educației, ținerea pasului cu schimbările tehnologice este vitală pentru o experiență de învățare dinamică. Anul 2024 aduce la iveală un val de inovații pentru a transforma peisajul educațional. Este necesară valorificarea tehnologiei actuale pentru a revoluționa predarea și învățarea.

Se întâmplă destul de des să participi la sesiuni de formare online care sunt lipsite de inspirație și care sunt ușor de uitat. Aici intervine educația pentru inovare. Imaginați-vă programe de învățare care dotează elevii dvs. cu cele mai noi abilități, le aprind curiozitatea și impulsul și le transformă munca obișnuită într-o călătorie continuă de descoperire și dezvoltare. Este exact ceea ce caută profesioniștii ambițioși și vizionari.

Acum, să explorăm primele 6 inovații în educație, concentrându-se pe domeniul emergent al educației metaverse, care urmează să revoluționeze experiența de învățare în 2024.

Ce este inovația în educație?

Discutând ce este educația inovatoare în lumea corporativă, explorăm modul în care schimbările creative și noile abordări pot revoluționa formarea și dezvoltarea angajaților. Acest concept de inovare în educație se referă la adaptare și evoluție, mai degrabă decât la inventarea de la zero. Este vorba despre a privi vechile probleme printr-o lentilă nouă și de a găsi tehnologii inovatoare în educație care rezonază cu forța de muncă modernă. În domeniul inovației educaționale a angajaților, aceasta ia diferite forme interesante. Să aruncăm o privire mai atentă:

Căi de învățare personalizate:

Tehnologia educațională inovatoare permite acum experiențe de învățare personalizate, adaptate rolului, obiectivelor și stilului de învățare ale fiecărui angajat. Această abordare face educația mai relevantă, captivantă și eficientă pentru fiecare membru al echipei.

- **Progrese EdTech:**

Integrarea EdTech în formarea virtuală corporativă nu este doar o tendință; este o revoluție. Prin valorificarea tehnologiilor educaționale inovatoare, companiile pot oferi experiențe de învățare interactive, captivante, care au fost cândva de neimaginat.

- **Metaversul și educația:**

Pătrundeți în viitorul învățării digitale, în special cu combinația dintre metavers și AI. Acest spațiu virtual deschide o lume de posibilități pentru învățare la distanță, colaborare în echipă și simulări practice, toate într-un mediu 3D extrem de captivant.

- **Instrumente de învățare bazate pe inteligență artificială:**

Inteligența artificială în educație nu este SF. AI poate personaliza experiențele de învățare, poate oferi feedback în timp real și poate prezice nevoile de învățare, făcând educația mai inteligentă și mai eficientă.

- **Gamificarea învățării:**

Introducerea punctajului și competiția, gamification face ca învățarea să fie captivantă și ajută la reducerea eficientă a decalajului de competențe. Această abordare creează experiențe memorabile, interactive pentru dobândirea și consolidarea abilităților.

- **Perspective bazate pe date:**

Puterea datelor în educația inovatoare este imensă. Organizațiile își pot îmbunătăți continuu strategiile educaționale prin analizarea tiparelor de învățare și a rezultatelor pentru o eficacitate maximă.

Exemple de inovații în educație

- **Învățare bazată pe proiecte (PBL):** PBL implică elevii în identificarea problemelor din lumea reală și dezvoltarea soluțiilor. Introduce o unitate bazată pe proiecte în cadrul unei lecții mai mari, oferind o platformă pentru gândirea creativă, rezolvarea problemelor și colaborarea studenților.

- **Învățare combinată:** Învățarea combinată combină perfect învățarea online cu cea tradițională la clasă. Elevii, în această abordare, nu numai că devin adepți în utilizarea instrumentelor online, dar învață și să valorifice internetul pentru a contribui semnificativ la educația lor. Această metodă de învățare hibridă echipează studenții cu abilitățile esențiale pentru viața lor profesională.

- **EdTech (Tehnologie educațională):** EdTech cuprinde software, aplicații și servicii concepute pentru a îmbunătăți educația. Deși este esențial să nu se scufunde prea adânc în domeniul tehnologic, introducerea tehnologiei în sala de clasă rămâne esențială. Tehnologiile inovatoare din clasă virtuală reflectă adesea progresele din afara educației, pregătind studenții și angajații să se implice eficient cu tehnologia la locurile lor de muncă viitoare.

Top 6 inovații în educație pentru a transforma experiența de învățare din 2024

1. Platforme de învățare adaptive

Platformele de învățare adaptive (ALP) revoluționează formarea elevilor prin adaptarea experienței de învățare la nevoile și preferințele fiecărui individ. Aceste platforme folosesc AI și algoritmi pentru a analiza lacunele de cunoștințe ale unui angajat, stilul de învățare și performanța și apoi ajustează conținutul și ritmul de formare în consecință.

2. Medii online de învățare colaborativă(OCLE)

OCLE sunt platforme online care facilitează experiențe de învățare interactivă pentru grupuri de angajați. Ele depășesc e-learning-ul tradițional prin promovarea participării active, a partajării cunoștințelor și a colaborării de la egal la egal. Mediile virtuale de învățare oferă apeluri video, partajare de documente, proiecte de grup și table interactive. Ei creează spații de învățare interesante.

3. Tehnologia VR/AR în educație

Tehnologia VR/AR revoluționează domeniul formării angajaților, oferind experiențe de învățare captivante și interactive, care depășesc metodele tradiționale.

4. Gamificare și educație

Gamificarea în formarea angajaților este procesul de încorporare a unor elemente asemănătoare jocurilor, cum ar fi puncte, insigne, clasamente și provocări în experiențele de învățare. Acest lucru poate crește semnificativ angajamentul, motivația și păstrarea cunoștințelor în rândul angajaților.

5. Educația metaversului

Metaversul nu mai este doar pentru jucători! Devine rapid un instrument puternic pentru formarea angajaților, oferind experiențe captivante și interactive care depășesc metodele tradiționale.

Imaginați-vă că vă perfecționați abilitățile de vânzări navigând într-o întâlnire virtuală cu clienții, exersând gestionarea crizelor într-o sală de consiliu simulată sau stăpânind procedurile tehnice într-o replică 3D a mediului dvs. de lucru. Însoțitorii AI vă ghidează la fiecare pas, oferind feedback personalizat, adaptându-vă la ritmul de învățare și oferind asistență la cerere ori de câte ori aveți nevoie. Acesta este potențialul metaversului educațional.

6. Asistenți educaționali și chatbot alimentați de AI

Asistenții și chatbotii bazați pe inteligență artificială redefinesc formarea angajaților, devenind profesori virtuali care oferă experiențe de învățare personalizate și accesibile. Imaginați-vă îndrumări instantanee de integrare, dezvoltare personalizată a abilităților prin interacțiuni gamificate și asistență la cerere 24/7, toate cu conversații captivante. Această tendință modifică formarea, giganți precum SAP și Cornerstone oferind soluții de chatbot, iar accentul se îndreaptă către dezvoltarea competențelor soft și îmbunătățirea performanței bazată pe date. În timp ce există provocări precum securitatea datelor și

integrarea perfectă, potențialul de învățare eficientă, captivantă și personalizată din punct de vedere al costurilor este incontestabil.

Meetaverse se află în fruntea tehnologiei inovatoare în educație, oferind o platformă metaverse care scufundă utilizatorii într-un univers captivant, ridicând experiența de învățare. Această platformă transcende granițele tradiționale prin facilitarea conferințelor, cursurilor online și crearea de spații personalizate, introducând o nouă dimensiune educației.

Viitorul educației nu se referă doar la dobândirea de cunoștințe; este vorba despre cultivarea unei mentalități de curiozitate, adaptabilitate și învățare pe tot parcursul vieții. Este vorba de a îmbrățișa necunoscutul cu încredere, știind că deținem instrumentele și rezistența pentru a face față oricărei provocări care ne așteaptă. Educația 2024 ne invită să pășim dincolo de granițele sălii de clasă și într-un univers nemărginit de posibilități de învățare.

Tehnologia are atât avantaje, cât și dezavantaje. Pe de o parte, îmi place creionul și hârtia vechi, comunicarea față în față și interacțiunea mai puțin legată de ecran. Pe de altă parte, există o mulțime de forme de tehnologie pe care le plac, pe care mă bazez și le găsesc extrem de convenabile.

În loc să îmbrățișez fiecare nouă tendință de tehnologie în educație, ca profesor și părinte, abordez lucrurile cu mai multă precauție. Îi va priva pe profesori de orice timp personal cu studenții lor? Va îmbunătăți ceea ce fac deja profesorii? Și va oferi studenților o înțelegere mai completă a subiectului?

BIBLIOGRAFIE

- ❖ Aaron, S. (2007), “An insider’s look at online learning”, Teaching Community, disponibil la: <http://teaching.monster.com/education/articles/1599-an-insiders-look-at-online-learning>
- ❖ Boiron M. L'innovation en question. En ligne sur: www.leplaisirdapprendre.com/docs/innovation_en_questions.pdf.
- ❖ Hassenforder J. Inovația în învățământ. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1976.
- ❖ Ionescu, Miron: Inovația în educație și în învățământ, în revista „Învățământul primar” nr.2-3/2003, Editura Miniped, București
- ❖ Ionuț-Alexandru, C. (2021). Challenges and Ethical Solutions in Using the Chatbot. Database Systems Journal, 12.

METODE NON-TRADIȚIONALE ȘI METODE TRADIȚIONALE DE EVALUARE

Colegiul Național de Informatică SPIRU HARET, Suceava

Prof. Savin Oana

Diversitatea situațiilor didactice, precum și multitudinea de finalități ale evaluării presupun conceperea și aplicarea unor strategii diferite. Metodele și instrumentele utilizate în evaluarea performanțelor școlare sunt astfel de mai multe feluri, în continuă resemnificare și extensie, fiind posibil ca în viitor să se restructureze sau să se completeze.

În orice analiză a metodelor de evaluare, se impune mențiunea că fiecare categorie a acestora prezintă atât avantaje, cât și limite. Astfel, niciuna dintre ele nu trebuie utilizată exclusiv, deoarece aprecierea rezultatelor obținute de elevi ar putea fi afectată. Totdeauna trebuie să se țină seama de faptul că acestea sunt complementare și că nu se poate afirma că unele sunt „depășite” sau că altele ar putea reprezenta unicul reper metodologic. În același timp, ele trebuie utilizate în strânsă legătură cu finalitățile urmărite și în acord cu natura achizițiilor ce se dorește a fi surprinse (competențe și cunoștințe), astfel încât să ofere cadrului didactic și elevilor informații relevante cu privire la nivelul de pregătire și la calitatea procesului de învățământ.

Metode de evaluare tradiționale: chestionarea orală și probele scrise
Chestionarea orală este un instrument tradițional de evaluare, ce constă în realizarea unei conversații individuale, frontale sau combinate, care urmărește evidențierea volumului și a calității cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor dobândite de elevi într-o perioadă. Această metodă este cel mai frecvent utilizată în clasa de elevi și se concretizează în examinări ale elevilor din lecția de zi și, eventual, din lecțiile anterioare pe care elevii le-au parcurs și ale căror conținuturi pot avea corelații cu ale lecției curente.

Față de alte metode sau instrumente evaluative, verificarea orală are numeroase avantaje:

- Permite o verificare directă a cunoștințelor, pe fondul unei comunicări totale, o cuantificare și o notare imediată a răspunsurilor, eventual motivată elevilor.
- Evaluatorul poate să verifice volumul de cunoștințe asimilate de către elev și să depisteze unele lacune care trebuie completate prin diverse activități. În același timp, poate surprinde profunzimea cunoștințelor însușite de către elevi, capacitatea de argumentare, de a construi o serie de raționamente și de a le susține în mod convingător.
- Stimulează dezvoltarea exprimării orale fluente a elevilor și îi poate încuraja în depășirea eventualelor blocaje ce pot apărea, prin formularea unor întrebări suplimentare.

În opinia lui C. Cucuș, avantajul evident al acestei metode constă în aceea că evaluarea devine și o activitate de învățare, de corectare, de sistematizare, de aplicare a cunoașterii elevilor care nu rămân simple „obiecte” constatative, de la care se emit judecăți, ci devin ființe care se reconvertesc valoric în prezența profesorului. Din

această perspectivă, evaluarea orală recuperează naturalețea și normalitatea unei relații specific umane.

Dincolo de avantajele incontestabile pe care le dețin, probele orale au și o serie de limite care trebuie cunoscute pentru a putea fi diminuate consecințele negative care pot influența activitatea de evaluare. Dintre aceste dezavantaje, se pot menționa următoarele:

- Se examinează mai puțini elevi pe unitatea de timp și o cantitate mică din materia pe care elevii trebuie să o asimileze. Astfel, materia se verifică prin sondaj, existând posibilitatea ca unii elevi să aibă lacune în cunoștințe, care vor fi eliminate cu greutate în etapele următoare.
- Ceilalți elevi, neantrenați în evaluare, riscă să asiste pasiv la oră, să se plictisească.
- Unii elevi introvertiți sau cei cu un echilibru emoțional precar pot întâmpina dificultăți, se pot bloca în fața examinatorului și astfel nu pot demonstra ce achiziții au dobândit în cadrul procesului instructiv. În aceste cazuri, evaluatorul poate să-i încurajeze, să creeze un climat de destindere, să-i motiveze în elaborarea răspunsurilor, să-i ajute să depășească unele momente delicate.
- În cadrul evaluării orale e greu să se păstreze același nivel de exigență pe durata întregii examinări.

La aceasta, se adaugă subiectivitatea profesorului care nu poate să-și controleze prea bine reacțiile la răspunsurile nedorite, simpatia sau antipatia față de unii elevi.

Pentru diminuarea dezavantajelor examinării orale și pentru conferirea unei rigori mai mari, Ioan Jinga propune o fișă de evaluare orală care să conțină câteva repere care orientează demersul evaluativ: conținutul răspunsului; organizarea conținutului; prezentarea conținutului.

Emanuela Ilie identifică două forme de chestionare orală: curentă, utilizată în cadrul lecțiilor, la reactualizarea cunoștințelor anterioare, când se realizează învățarea propriu-zisă sau evaluarea formativă; finală, utilizată în ore speciale, destinate recapitulării, la sfârșit de unitate de învățare, de semestru sau de an școlar, la examenul de bacalaureat (proba orală)¹.

Metode de evaluare moderne (complementare/alternative): referatul, investigația, proiectul, portofoliul, observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor, autoevaluarea, Tehnica 3-2-1, R.A.I. jurnalul reflexiv, hărțile conceptuale.

Observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor- Această metodă ilustrează un punct de convergență între două categorii metodologice distincte (metodele de cercetare și metodele de evaluare), ce servesc și studiului fenomenelor educative și evaluării școlare. Constă în perceperea planificată și sistematică a manifestărilor comportamentale, individuale și colective ale elevilor în condiții specifice, în timpul desfășurării lecției sau în alte activități în care sunt implicați elevii. Profesorul nu produce și nu schimbă artificial comportamentele pe care le observă, culegând astfel informații relevante asupra performanțelor elevilor din perspectiva capacității lor de acțiune și relaționare, a competențelor și abilităților de care dispun aceștia. El trebuie să sistematizeze conduitele ce vor fi supuse observației, să stabilească indicatorii observabili, semnificativi și pertinenti, ce vor fi urmăriți.

În lucrarea **Teoria și metodologia evaluării**, C. Cucoș consideră observația o probă complexă, care se bazează pe următoarele instrumente de evaluare:

a.Fișa de evaluare – completată de către profesor, care înregistrează date despre elev, particularități ale proceselor intelectuale, aptitudini, interese, atitudini, evoluția acestora. În afară de simpla lor consemnare, aceste date sunt interpretate, configurându-se astfel profilul personal al elevului. Pe lângă dezavantajul că metoda necesită mai mult timp, există și riscul consemnării datelor în mod subiectiv.

b.Scara de clasificare – indică profesorului frecvența cu care apare un anumit comportament. Elevului îi sunt prezentate mai multe enunțuri în raport cu care acesta trebuie să-și manifeste acordul sau dezacordul, discriminând între cinci trepte (ex: puternic dezacord, dezacord, indecis (neutru), de acord, puternic de acord/niciodată, rar, ocazional, frecvent, întotdeauna). Important e ca enunțurile să fie clare, să cuprindă cuvinte familiare elevului, să fie în conformitate cu gradul de înțelegere specific vârstei și nivelului de cunoștințe, să urmărească obținerea unor informații clare de la subiecți.

Se pot adresa elevilor următoarele enunțuri:

☞Particip cu plăcere la activitățile ce presupun lucrul în echipă.

☞Îmi asum imediat responsabilitățile în cadrul grupului din care fac parte.

☞Îmi place să negociez în grup.

c.Lista de control/verificare – indică profesorului dacă un anumit comportament este prezent sau absent. Un posibil model în care se completează cu X în dreptul răspunsului adecvat ar putea fi cel de mai jos:

Atitudinea față de sarcina de lucru a elevului

A urmat instrucțiunile(DA/NU)

A cerut ajutor atunci când a avut nevoie(DA/NU)

A lucrat în cooperare(DA/NU)

A încercat activități noi(DA/NU)

A dus activitatea până la capăt(DA/NU)

Prin această metodă se pot observa la elevi abilități intelectuale (exprimarea orală, capacitatea de a gândi și de a scrie, capacitatea de deducție, operațiile gândirii), dar și abilități sociale (capacitatea de a colabora cu ceilalți, cultivarea unor relații pozitive în grup, participarea la negocierea și adoptarea soluțiilor, interesul pentru a menține un climat stimulat și plăcut, capacitatea de a lua decizii, toleranța și acceptarea punctelor de vedere diferite de cel personal, capacitatea de a asculta cu atenție, rezolvarea fără violență a conflictelor, asumarea responsabilităților)

Metoda permite profesorului să urmărească evoluția fiecărui elev, să adecveze rolurile pe care i le atribuie în grup, să aprecieze nivelul la care se află la un moment dat elevul și schimbările care s-au produs. Astfel se evaluează atât procesul, cât și produsul.

Cu toate că observația nu este transpusă direct în note, ea poate fi urmată de aprecieri verbale adresate elevilor, cu rol de încurajare, de recomandare sau de avertisment, constituind astfel o circumstanță luată în considerare și explicată elevilor, cu sens pozitiv sau negativ, la acordarea notelor.

BIBLIOGRAFIE:

1. E. Ilie, Didactica literaturii române, Editura Polirom, Iași, 2008, p. 213
2. L. J. Karmel, M. O. Karmel, Measurement and evaluation in the schools, 1978, apud CNCEIP, Programul național de dezvoltare a competențelor de evaluare ale cadrelor didactice (DeCeE) – Suport de curs, 2008, p. 63 – 64

3. C. Cucoș, Teoria și metodologia evaluării, Editura Polirom, Iași, 2008, p. 135
4. Cerghit, Ioan, Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, Editura Polirom, Iași, 2008, p. 315

ESEU- CURRICULUM MONODISCIPLINAR VERSUS CURRICULUM INTEGRAT

Prof. Corina Elena Schiteanu

Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Nicolae”, Rm. Vâlcea

Cel mai puternic argument pentru integrarea curriculum-ului este chiar faptul că viața nu este împărțită pe discipline.

(J. Moffett)

Trăim într-o societate dinamică în care schimbările se produc rapid, situație în care cei care s-au format se luptă să țină pasul cu ritmul schimbării, în timp ce persoanele în curs de formare cred că se află într-o mișcare incoerentă. Adevărul este că societatea are acum un alt ritm de dezvoltare care influențează toate domeniile sale, de aceea fiecare persoană simte schimbările și reacționează în funcție de capacitatea fiecăruia de a promova noul sau de a se adapta la lucruri noi.

Într-o astfel de societate, achizițiile de tip clasic sunt puse sub semnul întrebării și complică sarcina profesorilor, școala deși este considerată un segment al societății relativ stabil, se află într-un dezechilibru, iar dacă schimbările sunt haotice, fără substanță științifică, adaptarea la nou a profesorilor întâmpină greutăți și mai mari. De asemenea, conținuturile învățării, selectate și organizate într-un trecut mai mult sau mai puțin îndepărtat, acționează în prezent asupra elevilor ca să-i pregătească pentru viitor. În această situație, cu cât ritmul schimbării este mai rapid, cu atât echilibrul este mai instabil.

Una din temele adesea vehiculate în mediul academic contemporan, o problemă controversată, se referă la interdisciplinaritate. Este o temă la modă, e adevărat mai mult dezbătută decât aplicată și mai mult invocată decât practică, interdisciplinaritatea orientează eforturile coordonatorilor de programe universitare sau din diferite centre de cercetare, fiind un termen care nu lipsește din declarația de intenție a majorității inițiativelor și proiectelor inovatoare.

Raportul Directoratului General pentru Educație și Cultură, privind Implementarea planului de acțiune Educație și formare 2010- 2030, subliniază faptul că „un mediu educativ mai deschis necesită o nouă arhitectură școlară, inclusiv un curriculum transdisciplinar și noi competențe ale cadrelor didactice”, inclusiv adaptarea la ritmul tehnologiilor.

Elevii și profesorii se pot adapta la schimbări, cu condiția ca aceste schimbări să aibă coerența necesară și să vizeze creșterea performanțelor școlare prin mijloace confirmate științific. Astfel, *H. Gardner (2004)* spunea că „Trebuie să ne pregătim să trăim într-o societate ale cărei conținuturi nu pot fi anticipate. După mine, cea mai bună pregătire este să înțelegem în profunzime ideile legate de lume și de experiențele care s-au acumulat de-a lungul secolelor”.

Întrucât problemele concrete de viață pe care trebuie să le rezolvăm în fiecare zi au un caracter integrat, indiferent cât de complexe sunt soluțiile lor, clarificarea acestora implică apelul la cunoștințe, deprinderi, competențe care nu sunt strict limitate la un obiect de studiu sau altul.

Curriculum-ul integrat își propune să organizeze și să planifice învățarea într-un anumit mod, ceea ce duce la o interrelaționare a disciplinelor, a obiectelor de studiu, stabilind legături între ceea ce învață elevii și experiențele de viață. Predarea integrată nu vizează disciplinele de studiu, ci o temă unificată comună mai multe discipline. O disciplină poate ajuta o altă disciplină să fie mai bine însușită, ajută la transferul de cunoștințe dintr-un domeniu în altul. Prin activități desfășurate într-o manieră cuprinzătoare, profesorii oferă elevilor oportunități de a se exprima liber și creativ și de a crea un mediu interesant și divers pentru dezvoltarea personalității lor.

Prin urmare, integrarea este un proces diversificat și complex, care merge de la modelul disciplinar clasic până la eliminarea completă a barierelor disciplinare-interdisciplinare. Pe scurt, putem spune că odată cu explozia informațională și dezvoltarea tehnologică fără precedent, într-o lume dinamică și complexă, organizarea învățării bazată pe forme disciplinare clasice a devenit insuficientă. Pornind de la nevoile oamenilor contemporani, studiind dincolo de discipline și de la rigiditatea normelor academice tradiționale, poate aduce beneficii mai mari.

Sistemele educaționale actuale acordă o atenție deosebită treceri de la modelul monodisciplinar, în care instruirea este segmentată pe discipline distincte iar transferul este favorizat de operarea cu structuri foarte clar delimitate, la modele de tip transdisciplinar/integrat.

Abordarea de tip monodisciplinar subliniază rigurozitatea și caracterul academic al achizițiilor educaționale, iar abordarea integrată a curriculum-ului începe de la problemele majore ale lumii reale și de la nevoile de învățare ale elevilor în contextul lumii actuale.

Abordarea integrată a curriculum-ului este recomandată pentru a aduce școala mai aproape de viața reală, astfel încât copiii să-și poată aduce „lumea lor” la școală. Accentul se

pune pe formarea unor competențe, atitudini și valori transversale și transferabile, care sunt utile pentru dezvoltarea personală și socială a elevilor.

Deși integrarea reprezintă o opțiune viabilă de complementarizare a disciplinarității, nu înseamnă că demersul integrator este lipsit de diferențe și limite.

Limite ale abordării integrate

- pregătirea cadrelor didactice pentru a preda în această manieră: profesorii din România au o pregătire inițială predominant disciplinară, în funcție de specializarea de pe diploma de licență; un remediu în acest sens a adus noua Legea a Educației Naționale, care a introdus Masteratul Didactic;
- este imposibil ca elevii să-și aprofundeze cunoștințele științifice profesionale;
- lipsa de tradiție pedagogică a integrării;
- profesorii se opun latent sau activ tendinței de integrare;

Argumente pentru susținerea abordării integrate

- Participarea responsabilă a elevilor la procesul de învățare;
- Încurajează comunicarea și relațiile interumane prin valorificarea valențelor formative ale sarcinilor de învățare în grup;
- transformarea profesorului în factor de sprijin, mediator și facilitator, precum și reducerea funcției sale de „furnizor de informații, ;
- consolidarea relației dintre concepte, idei, practici și teme abordate în școală și în afara ei,
- profunzimea, durabilitatea și recuperarea rapidă a cunoștințelor generate printr-o viziune integrată a cunoștințelor;
- abilitatea metodologică a profesorilor pentru integrare curriculară : coordonare între temele clasice abordate și cele realizate integrat, stabilirea modalităților de evaluare formativă a performanțelor individuale și a celor obținute în învățarea prin colaborare, precum și organizarea proiectelor într-o schemă orară coerentă.

Prin urmare, integrarea este un proces diversificat și complex, care se dezvoltă treptat de la modelul disciplinar clasic până la eliminarea completă a obstacolelor disciplinare-interdisciplinare.

Literatura pedagogică de specialitate identifică mai multe niveluri ale integrării: cinci niveluri (intradisciplinaritate, multidisciplinaritate, pluridisciplinaritate, interdisciplinaritate, transdisciplinaritate) sau patru, după unii autori, care consideră că multidisciplinaritatea și pluridisciplinaritatea acoperă una și aceeași realitate.

Monodisciplinaritatea este centrată pe obiectele de studiu independente și pe specificitatea acestora. Aceasta presupune abordarea unui proiect sau de a rezolva o problemă din perspective unei singure discipline.

Abordarea intradisciplinară a conținuturilor au reprezentat și reprezintă încă axele curriculum-ului tradițional. Suportul pedagogic a acestui mod de abordare a conținuturilor constă în aceea că ea oferă în mod direct, atât profesorului cât și elevului, o structură care respectă ierarhia cunoștințelor anterioare dobândite. În plus, abordarea intradisciplinară este securizantă: pe măsură ce avansează în materie, elevul își dă seama de drumul pe care l-a parcurs.

Dezavantaje

1. transferul orizontal de la o disciplină la alta al celor ce învață se produce puțin și de regulă la elevii cei mai dotați;
2. perspectiva intradisciplinară a condus la paradoxul „enciclopedist specializat”, care închide elevul și profesorul într-un tunel pe care și-l sapă ei înșiși, care îi izolează din ce în ce mai mult, pe măsură ce îl adâncesc;
3. în devotamentul său pentru disciplină, cadrul didactic tinde să treacă în planul doi obiectul prioritar al educației: elevul.
4. această perspectivă pune în concurență profesorii de diferite discipline, în loc să-i reunească.

Pluridisciplinaritatea (multidisciplinaritatea) se referă la analiza subiectelor aparținând unui anumit domeniu din perspectiva mai multor discipline, acestea din urmă își păstrează structura neschimbată și rămânând independente unele în raport cu celelalte. Obiectele de studiu contribuie, fiecare în funcție de propriul specific, la clarificarea temei investigate. În acest sens, un bun exemplu este problema clonării, tratată de regulă în studiile de genetică dar e la fel de relevantă de studiat din perspectiva eticii, psihologiei, politologiei, chimiei etc.

Avantaje:

1. situează un fenomen sau un concept în globalitatea sa, în toate relațiile sale;
2. din perspectiva educației permanente, predarea pluridisciplinară fundamentează învățământul pe realitate și pe problemele ei, legătura dintre școală și viața socială este mai motivantă pentru elevi.
3. reduce compartimentarea cunoașterii și a conținuturilor în funcție de domeniul din care fac parte;
4. asigură un transfer mai bun al cunoștințelor în situații noi.

Dezavantaje:

1. riscul învățării superficiale este ridicat; nu se asigură progresia de la cunoscut la necunoscut, ca în cazul studiului disciplinelor în maniera tradițională;
2. se sacrifică rigoarea și profunzimea în favoarea unei simplificări excesive.

Interdisciplinaritatea înseamnă intersecția a diferitelor arii disciplinare, rezultând noi obiecte de studiu.

În abordarea interdisciplinară, limitele stricte ale disciplinelor încep să fie ignorate, căutându-se teme comune diferitelor obiecte de studiu, astfel încât să poată fi atinse obiective superioare de învățare, acestea includ abilități metacognitive, cum ar fi luarea deciziilor, rezolvarea problemelor și însușirea metodelor și tehnicilor de învățare eficientă, etc.

Pentru aplicarea interdisciplinarității în învățământ e necesară regândirea conținuturilor și elaborarea planurilor, a programelor și manualelor școlare în perspectiva conexiunilor posibile și necesare sub raport epistemologic și pedagogic. Totodată, pentru a fi eficientă, trebuie să se asocieze cu principii sau inovații specifice unui învățământ modern, adică regândirea învățării și evaluării în perspectiva educației permanente, introducerea învățării în clasă, extinderea învățării în grupe mici, introducerea progresivă a învățării asistate de calculator, etc.

Chiar dacă perspectivele interdisciplinare au numeroase avantaje, totuși acestea nu pot ignora disciplinele: realizarea interdisciplinară la nivelul grupurilor de discipline conexe sau concepută într-o formă mai radicală nu înseamnă abandonarea conceptului de discipline. Dimpotrivă, disciplinele, cu metodele și cu epistemologia lor proprie – datorită însăși particularităților lor, trebuie considerate necesare pentru formarea cunoștințelor sistematice și o bună înțelegere a lumii.

Perspectiva interdisciplinară, are *avantaje și dezavantaje*. Conceptele și organizarea conținutului din această perspectivă favorizează transferul și, prin urmare, rezolvarea de probleme noi, permit o vedere mai generală și o decompartmentare a cunoașterii umane. În același timp însă, tratarea interdisciplinară trebuie să evite tendința de generalizare abuzivă și de însușire a unor cunoștințe și deprinderi inutile.

Transdisciplinaritatea – reprezintă gradul cel mai înalt de integrare a curriculum-ului, mergând adesea până la fuziune. Abordarea de tip transdisciplinar tinde să „descompună” complet obiectele de studiu implicate. Având un ridicat grad de complexitate, abordarea transdisciplinară le înglobează pe cele anterioare și propune o abordare dinamică și interactivă bazată pe patru niveluri de intervenție educațională: disciplinar, pluridisciplinar, interdisciplinar și transdisciplinar.

Concluzie

John Dewey considera că învățarea ar trebui să fie experiențială, pornind de la interesele elevilor, iar învățarea ar trebui realizată prin rezolvarea problemelor, mai degrabă decât prin absorbția pasivă. Nu ar trebui să se desfășoare numai într-un cadru restrâns care este propus în mod arbitrar de o singură disciplină sau de un singur domeniu de cunoaștere. Principala metodă propusă și teoretizată de John Dewey este rezolvarea problemelor, care depășește limitele unei abordări unidisciplinare, adică granițele convenționale dintre diferite subiecte de studiu.

Integrarea conținuturilor școlare reprezintă o necesitate dar și un deziderat. Strategiile de predare / învățare integrată, precum și nivelurile la care aceasta se realizează depind de mai mulți factori de natură obiectivă și subiectivă. Au atât avantaje, cât și dezavantaje. Cu toate acestea, în dorința noastră de a moderniza și inova practicile școlare, trebuie să procedăm cu prudență, deoarece echilibrul dintre extreme (disciplinaritate sau integrare completă) pare a fi soluția cea mai eficientă. Cu toate acestea, este necesar să stăpânim aceste concepte în teorie, pentru a nu ne prefacă că predăm interdisciplinar, în timp ce de fapt realizăm altceva.

Abordarea integrată a conținuturilor trebuie însoțită de modernizarea altor aspecte ale procesului educațional: finalitățile, modurile de organizare a învățării, strategiile didactice, metodele și mijloacele utilizate, evaluarea etc.

Educația tradițională încă nu apreciază dobândirea unor competențe mai generale care să permită indivizilor să rezolve probleme și să aplice idei și cunoștințe în diferite situații întâlnite în viață.

Planul cadru, structurat pe cele șapte arii curriculare, exprimă clar intenția de a găsi soluții pentru integrarea conținuturilor. Ariile curriculare, reprezintă un grupaj de discipline care au în comun anumite obiective de formare, iar între cele șapte arii curriculare există un echilibru dinamic. Raportul dintre ariile curriculare variază în funcție de vârsta cursantului și de specificul ciclurilor curriculare.

În zilele noastre cunoașterea umană se află într-un proces de diferențiere continuă, apărând noi discipline care se adaugă celor deja existente. Fiecare disciplină constituită militează pentru propria consacrare nu numai în plan științific, dar și în planurile de învățământ. Și pentru că școala nu poate rămâne în urma dezvoltării cunoașterii, adaugă noi discipline în planurile de învățământ. Această activitate atinge la un moment dat un prag de saturare, dată fiind dimensiunea limitată a planului de instruire și a receptivității informaționale a elevilor. Ca atare apar unele consecințe negative: proliferarea activităților școlare, aglomerarea de cerințe, accentuarea predării în dauna învățării, apariția redundanței

informaționale. În asemenea condiții, în învățământ, tendinței de diferențiere încearcă să i se opună tendința de integrare. Explozia informațională conduce nu numai la creșterea cantitativă a cunoștințelor, ci și la esențializare, la integrare.

Problemele majore ale lumii contemporane, problemele economice, morale sau estetice se pretează în mod cu totul special la o tratare interdisciplinară; în același timp interdisciplinaritatea apare ca o consecință logică a integrării tuturor tipurilor de conținuturi în perspectiva educației permanente. Probabil, soluția care poate fi adoptată nu este nici interdisciplinaritatea totală, nici învățământul pe materii concepute în maniera tradițională; o combinație între aceste două formule, realizată în funcție atât de exigențele științelor contemporane și de diferite activități sociale cât și de exigențele psihologice ale diferitelor vârste pare mai realistă și mai eficace.

Predarea integrată se dovedește a fi o soluție pentru o mai bună corelare a științei cu societatea, cultura, tehnologia. Cu toate acestea, există multe dificultăți, care sunt legate în principal de schimbarea mentalității profesorilor și eliminarea confortului, a inerției.

Bibliografie:

Prof. Univ. Dr. Habil. Claudiu Marian Bunăiașu, *Teoria, Proiectarea și Managementul Curriculumului Educațional- Suport de curs*

Cucoș, Constantin, 2002, *Pedagogie*, Polirom, Iași;

Joița E. și colab., *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, 2003, Craiova, Editura Arves.

<https://www.edu.ro/sites/default/files/Plan%20actiune%20educatie.pdf>

<http://www.icos-edu.ro/download/raport-de-cercetare-ICOS.pdf>

https://www.academia.edu/35521004/PROIECTAREA_CURRICULUMULUI

L'unité du discours : la cohérence

Prof. Alina Scînteï, Colegiul Tehnic Rădăuți

1. Contexte. Cotexte. Cohérence.

Nous avons analysé, dans un autre article, l'unité du discours du point de la réalisation de la cohésion prenant en considération les marqueurs cohésifs (*«L'unité du discours: la cohésion»* dans Enseigner.FLE, Revue des professeurs de FLE no.17, mai 2018). Mais nous avons aussi remarqué que le texte- discours est un terme très compréhensif et les liens de cohésion ne suffisent pas quand nous analysons un texte, soit-il écrit ou parlé. Il y a beaucoup d'autres facteurs qui interviennent. Ces facteurs doivent être cherchés à l'extérieur du texte.

Ils ne sont pas explicites (comme les liens cohésifs), mais implicites. Ils sont en général unis sous le terme de « contexte ». Carmen Vlad, dans son livre « Textul aisberg » (« Le texte iceberg ») a une approche plus générique synthétisée dans le syntagme « le texte iceberg », qui inclut le texte et son contexte, ou dans des termes plus spécifiques, la part explicite et la part implicite. Si la part explicite est exprimée par les signes verbaux (dans une séquence ou dans un tout), le contexte, la part implicite, implique des différences importantes en ce qui concerne le contenu, nous renvoyant à plusieurs catégories de phénomènes extra verbaux, qui ne sont pas directement inclus dans le produit, mais dont l'incidence dans la production de sens est sûre.

Bien qu'il y ait un accord unanime concernant la nécessité de traiter le contexte comme une part constitutive du texte, quand on emploie le terme, d'importantes différences de contenu apparaissent. Le sens du mot « contexte » s'enrichit avec des phénomènes plus ou moins différents, conformément aux conceptions qui l'utilisent.

Carmen Vlad mentionne trois significations du terme et de cette perspective, de la relation du texte avec son contexte, il y a trois manières de se rapprocher d'un texte.

Le premier sens est donné par le linguiste Eugen Coseriu dans son étude « Determinacion y entorno » : il y fait référence à la «série concentrique de cadres extérieurs» (« serie concentrica de cadre exterioare ») impliquée dans la réalisation d'une certaine fonction textuelle.

Le deuxième sens identifie la notion de « contexte » avec la situation de communication de la situation du discours (conception présente dans les études socio et psycholinguistiques).

Le troisième sens représente une tentative de capturer et d'expliquer, par l'intermédiaire des processus inférentiels, du « jeu » de l'hypothèse, l'aspect cognitif et dynamique de la communication verbale.

Les adeptes de la théorie conversationnelle¹ (P.Grice) considèrent que la part variable, dépendante du contexte énonciatif ou « l'implicite » du contenu d'un acte verbal communicatif consiste en ce qu'on ajoute à la signification de la phrase, obtenue de la composition des éléments verbaux explicites. « Și fiindcă enunțurile pot comunica mai mult decât spun împreună cuvintele care le compun, implicaturile(cum au fost denumite aceste sensuri cu substrat pragmatic, comunicativ)sunt cele care dau seama de aceasta parte « ascunsă ».Implicaturile pot fi declanșate , în procesul comunicativ, fie de prezența în enunț/text a anumitor expresii verbale, fie de anumite principii generale de comunicare și de raționalitate (cum sunt : « principiul cooperării » și « maximele conversaționale »). »²

Une distinction destinée à séparer de point de vue théorique deux composantes majeures du texte est la distinction entre cotexte et contexte. Selon Carmen Vlad , les relations contextuelles sont des relations réalisées par la liaison directe entre deux éléments verbaux(appartenant au domaine de la langue), co- présents dans l'espace intra textuel donné, liaison

¹ Cf. H.P. Grice, Logique et conversation (la version en français) dans Communications, 30, 1979

² Vlad, Carmen, *Textul aisberg*, Cluj , 2000, Casa Cărții de Știință, p. 10

obtenue par la mise en pratique des règles grammaticales. Par sa fonction cohésive, ce type de relation a des effets « centripètes », assurant la continuité ou la progression du sens dans et par le produit verbal textuel.

Dans la même perspective du sens textuel, les relations contextuelles se produisent par la liaison indirecte entre un signe verbal (ou une séquence verbale) et un ou plusieurs « objets » (de toute nature) qui se trouvent hors de la chaîne linguistique manifeste ou le produit textuel. La liaison produite est de type d'inférence et a comme résultat une interprétation, déterminée de l'activation des informations extra verbales (extérieures au produit textuel explicite) après avoir épuisé les phases du processus d'actualisation du sens. Les relations contextuelles se trouvent à la base de la cohérence, propriété avec des fonctions textuelles majeures, ayant un coefficient unificateur et/ou globalisant supérieur.

Le trait commun de ces deux types de relations est qu'elles impliquent toujours deux termes, qui enrichissent ensemble le sens textuel. La différence consiste dans la nature du deuxième terme de cette relation minimale : dans le cas des relations cotextuelles, le deuxième terme a une nature verbale (linguistique) ; dans le cas des relations contextuelles, ce deuxième terme est extra verbal. Ainsi, pour comprendre le texte comme un tout unitaire ayant du sens, nous devons prendre en considération les relations cotextuelles et les relations contextuelles. Elles constituent l'essence de la cohérence, qui de ce point de vue doit être comprise comme un phénomène spécifique textuel. La cohérence se réalise par des relations de sens, déterminées par la nature communicative, intentionnelle (pragmatique) du langage, par son aspect cognitif, par la capacité d'invention, par la force créative du locuteur(producteur).

Selon Benveniste, l'homme est toujours présent dans la langue et il laisse ses empreintes à travers divers éléments linguistiques dans l'énoncé qu'il produit. Un énoncé peut être grammaticalement correct ou non, mais il serait non compréhensible hors de sa situation de production. Celui qui produit l'énoncé dans un moment et à un endroit précis est l'énonciateur, et celui qui le reçoit et le décode est le co-énonciateur. L'ensemble de ces éléments constitue la situation d'énonciation selon laquelle s'interprètent leurs fonctions et leurs référents, c'est-à-dire le contenu du message. La présence de tous ces éléments, appelés aussi des déictiques, dans la situation d'énonciation constitue la deixis.

Les déictiques sont des éléments linguistiques figurant dans l'énoncé mais n'ayant pas de référents précis hors du contexte. Leurs référents ne se déterminent que par rapport à la situation d'énonciation où l'énoncé est réalisé. Ce sont des pronoms personnels, des démonstratifs, des adverbes de lieux et de temps et les référents. Il faut noter que tous ces indicateurs n'ont pas toujours de valeur déictique; ils ne le sont que dans la situation d'énonciation. Outre ceux-ci, il existe aussi des référents comme "1999", "mai 2003" qui sont nommés des référents à repérage "absolu" (Kerbrat-Orecchioni 1980: 36; Maingueneau 1993: 15, 23) ou bien des référents extralinguistiques. Pour qu'ils puissent être repérés, ce type de référents n'ont pas besoin de contexte ni de cotexte; ils s'autodéterminent, les connaissances encyclopédiques et chronologiques de l'énonciateur sont suffisantes pour leur identification. En voici quelques exemples:

1. *Aujourd'hui, nous sommes en Suisse, à Lausanne1...*
2. *24 octobre 1929, le jeudi noir de Wall Street.*³

A présent, nous ne pouvons ignorer aucune de ces idées, si nous voulons envisager la catégorie de texte capable de renfermer la complexité des phénomènes, qui est la base de l'aspect communicatif de la langue dans sa manifestation concrète.

Mais comment est-ce que nous percevons la cohérence d'un texte ?

³ Exemples tirés du Cours de Mathilde Dargnat , enseignante à l'Université de Nancy: *Linguistique textuelle et discursive*, www.mathilde.dargnat.free.fr

Au départ, le terme cohérence désignait globalement tout ce qui touchait aux phénomènes textuels. C'est depuis la fin des années 1970, avec la parution de l'ouvrage *Cohesion in English* (Halliday & Hasan 1976), que la distinction cohérence/cohésion est assez systématique. Quand le terme est opposé au terme de *cohésion*, il désigne : les conditions (sémantiques et pragmatiques) d'interprétabilité d'un texte, indépendamment de la présence des marques spécifiques.

Un texte est dit *cohérent* quand il est interprétable, en fonction :

- du sens des éléments qui le composent (pas de contradiction interne)
- de la situation dans laquelle il est prononcé/reçu

« La cohérence renvoie aux propriétés du texte ou du discours qui assurent son interprétabilité. Il n'est pas nécessaire, pour qu'un texte soit cohérent, que ses propriétés formelles indiquent explicitement les relations entre énoncés. Celles-ci peuvent être récupérées par inférence, soit par une prémisses implicite, soit par une hypothèse contextuelle, soit encore par un schéma d'actions standardisé (script, plan ou scénario). » (Moeschler & Reboul 1994 : 463.)⁴

Ex. *Marie avait faim. Elle ouvrit le guide Michelin.*

Pour interpréter la relation entre ces deux énoncés, on ne peut pas compter seulement sur les formes linguistiques. Ceci pourrait conduire à penser que Marie a utilisé les pages du guide pour calmer sa faim. Il y a bien une anaphore (*elle*), mais son rôle est limité. On passe par toute une série d'hypothèses, une sorte de *récit elliptique* comportant plusieurs étapes. Récit elliptique pour l'interprétation de :

Marie avait faim. Elle ouvrit le guide Michelin.

1. Le guide Michelin contient des informations sur les restaurants.
2. Les restaurants sont des lieux publics où l'on peut manger moyennant paiement.
3. La sensation de faim provoque le désir de la supprimer.
4. Une des manières de supprimer la sensation de faim est de manger.

(Ex. repris à Moeschler & Reboul, 1995)

Autre exemple qui montre que la cohérence ne dépend pas toujours de marques linguistiques.

Ex. *L'eau est trop froide. Je reste sur ma serviette.*

On passe inévitablement par un **contexte particulier** (celui de la plage) et par l'**habitude** (humaine) qui consiste à ne pas se baigner quand l'eau est froide. Ces deux exemples sont des énoncés cohérents sans être vraiment cohésifs.

Pour percevoir un texte comme étant cohérent, nous devons chercher à l'extérieur du texte, voir comment le langage est utilisé, la manière dont il fonctionne. Bien sûr, les liens formels (cohésifs) jouent un rôle important, ils peuvent nous offrir des informations de valeur. Mais ils ne sont ni nécessaires, ni suffisants pour nous indiquer le sens et l'unité du discours. Leur présence représente un indice, mais ils ne nous donnent pas le sentiment qu'une séquence de langage est discours.

Ce qui compte ce n'est pas la conformité aux règles, mais le fait que le texte en question communique et il est perçu cohérent par ses récepteurs. De ce point de vue, la cohérence peut être définie comme la liaison des énoncés consécutifs conformément à leurs fonctions. Ainsi une invitation suivie d'une acceptation, serait cohérente, tandis qu'une invitation suivie d'une anecdote ne serait pas probablement perçue comme cohérente.

Dans une autre perspective un texte est cohérent si la perception de son unité textuelle correspond à un acte de communication réussi. Dans une étude de 1978 de M. Charolles énonce

⁴ Cités par Mathilde Dargnat, enseignante à l'Université de Nancy dans son cours: *Linguistique textuelle et discursive*, www.mathilde.dargnat.free.fr

et puis discute, dans une manière « générale, approximative et préthéorique »⁵, les quatre conditions d'adéquation d'un discours/texte :

- La condition de **répétition** **domaine de la cohésion**
- La condition de **progression**

- La condition de **non-contradiction**
- La condition de « **congruence** » **domaine de la cohérence**

Condition de non-contradiction : Le discours adéquat ne doit pas contenir de séquences dont le contenu serait contradictoire avec celui posé ou présupposé par d'autres séquences du même discours.

Condition de congruence : La relation entre les éléments d'information contenus dans un discours adéquat doit être transparente et pertinente pour l'interlocuteur.

Ces deux conditions font appel à des phénomènes qui relèvent généralement du **domaine de la cohérence**.

De point de vue théorique, la cohérence doit être traitée comme le principe général de la textualité ; dans la pratique de l'analyse textuelle ce principe appartient au processus de production/interprétation du sens sur la base de la relation entre les signes et le monde, entre les signes, entre les actes de parole et la situation d'énonciation, entre signes et les connaissances ou les attitudes des participants à l'acte de communication.

De point de vue textuel, la cohérence est plus forte que la congruence (la possibilité de référence au monde extralinguistique) et la cohésion (la modalité particulièrement linguistique et grammaticale). Nous pouvons dire que la cohérence inclut les deux autres caractéristiques textuelles/discursives. Dans l'absence de l'une ou de l'autre, la cohérence est capable d'articuler le sens (comme nous avons montré dans les exemples ci-dessus). Mais l'absence de la cohérence ou sa suspension bloque l'interprétation du sens dans sa réalisation ou dans son enrichissement.

Nous continuons notre discussion à l'égard de ces éléments que la cohérence et le contexte impliquent : les participants à l'acte de communication, les prémisses sociales, la connaissance et le profil psychologique des participants. Mais nous prendrons aussi en considération la manière dans laquelle ces facteurs rendent la langue fonctionnelle. Il est important, parce que, quand nous recevons un message linguistique, nous sommes attentifs à beaucoup d'autres facteurs que le langage même. Si nous sommes face à face avec les personnes qui envoient le message, alors nous observons quelle est l'expression de leurs visages, de leurs yeux, de leurs corps tandis qu'ils parlent : peut-être ils sourissent ou regardent de l'autre côté. Dans le langage parlé, on observe aussi la qualité de la voix : peut-être le locuteur a des tremblements dans la voix, ou il a un accent particulier, or il hésite. Tous ces éléments se perdent si nous écrivons le message. Il y a aussi des éléments particuliers pour l'écrit : nous pouvons être influencés par l'écriture de quelqu'un ou par la typographie, si le message est écrit dans un livre de luxe ou sur un brouillon. Nous sommes aussi influencés par la situation dans laquelle nous recevons le message, par notre relation sociale ou culturelle avec les participants, par ce que nous connaissons et ce qui nous force de regarder dans d'autres directions- l'esprit, la société, le monde physique- en fait tout.

⁵ Carmen Vlad explique dans *Le texte iceberg* que cette étude appartient à la période de début de la recherche moderne sur les textes. Cette étude relève quelques problèmes, sans la prétention de les résoudre. Ultérieurement, revus et approfondis dans la perspective des moyens analytiques plus élaborés, beaucoup d'aspects étudiés se retrouvent dans des équations nouvelles.

Pour parler de tout cela, nous devons faire des connexions avec d'autres domaines qui s'occupent de l'étude de la langue et du langage : les théories pragmatiques, qui nous donnent des informations essentielles sur la nature de la cohérence et sur les problèmes de la communication, les lois du discours dans la perspective de Dominique Maingueneau, les essais de R. Jakobson de classifier les fonctions principales du langage ou la théorie des actes de paroles.

2. La cohérence et les fonctions de la langue

Nous avons vu que pour interpréter un texte, nous avons besoin de plus que les liens formels. Pour l'interprétation nous devons regarder au-delà du sens formel, littéral de ce qu'on dit ou ce qu'on écrit et considérer ce que le locuteur a l'intention d'en faire, essayer de comprendre ses fonctions. Les gens interprètent le langage des autres et ils s'attendent à ce que les autres interprètent le leur- et cela se passe avec un degré surprenant de précision. Pour découvrir comment cette chose est possible, nous devons examiner les fonctions possibles du langage, puis essayer de comprendre comment les gens les interprètent correctement.

Les fonctions du langage, selon R. Jakobson, sont établies sur la base des éléments de la communication :

- 1) La fonction émotive : communiquer les états intérieurs du locuteur (les exclamations)
- 2) La fonction directive : le locuteur essaie d'influencer le comportement de son interlocuteur (« Aide- moi, s'il te plaît ! »)
- 3) La fonction phatique (ouvrir le canal ou vérifier s'il fonctionne à cause des raisons sociales ou pratiques)
- 4) La fonction poétique : la forme particulière choisie constitue l'essence du message (dans la publicité)
- 5) La fonction référentielle : transmettre l'information
- 6) La fonction métalinguistique : l'attention est centrée sur le code même pour le rendre plus clair ou pour le renégocier (« qu'est-ce que ce mot veut dire ? »)
- 7) La fonction contextuelle : créer un type particulier de communication (« Commençons la lecture ! »)

L'idée de fonction de la langue fait des pas importants en ce qui concerne l'explication de liaison entre les séquences pour être perçues comme discours dans l'absence des marques formelles. Ainsi, l'énoncé : « La fenêtre est ouverte. »⁶ peut avoir plusieurs fonctions qui dépendent de qui la prononce, à qui et dans quelle situation. Adressé par un mari à sa femme au milieu de la nuit, elle peut fonctionner comme une expression de soin. Adressé par un professeur à un élève, elle peut fonctionner comme un ordre.

La conclusion est que le sens varie selon le contexte et les fonctions de la langue nous aident à construire le contexte en considérant les participants à la communication, le medium de communication, le thème de l'acte de communication, la situation sociale et physique. Formellement, hors du contexte, un énoncé a une sorte de signification sémantique. Employé dans un contexte, il peut avoir plusieurs significations, qui, même si liées à la signification sémantique hors du contexte peuvent être extrêmement variées selon le sens que les mots prennent dans un contexte particulier. Mais il y a encore une question : si le sens d'un énoncé ne réside pas seulement dans la signification sémantique et que les gens disent des choses différentes avec les mêmes mots, comment est-ce que les gens interprètent correctement l'intention de ce qui est dit ? Nous chercherons la réponse autre part : dans la théorie des principes conversationnels, dans les actes de parole, des idées (comme leurs noms le suggèrent) ont été développés pour le langage parlé, mais qui peuvent être aussi appliquées pour le discours écrit.

⁶ Exemple de Guy Cook (traduit en français) en *Discourse*, 1989, Oxford University Press

3. La cohérence et les principes conversationnels

3.1. Le principe de la coopération

Le philosophe Paul Grice (1975) a été le premier à proposer l'idée que la conversation (la plus commune forme du discours parlé et la méthode la plus utilisée dans l'apprentissage d'une langue étrangère) est basée sur un principe, connu et appliqué par tous les gens. Il a formulé ce principe et il l'a nommé le principe de la coopération. Conformément à ce principe, nous interprétons le langage sur la base de quelques normes, « règles du jeu ». Le simple fait d'entrer dans un procès de communication implique le respect des règles du jeu par tous les participants à la communication. Cela ne se fait pas par un contrat explicite, mais par une entente tacite, co-substantielle à l'activité verbale. Il s'agit des connaissances réciproquement connues : chacun postule que son partenaire respecte les règles et attend à ce que l'autre les respecte à son tour. De telles règles ne sont pas obligatoires et inconscientes comme celles de la syntaxe ou de la morphologie, elles sont des conventions tacites. Ces règles sont appelées par Grice « les maximes conversationnelles »⁷, connues en France comme « les lois du discours ». Ces lois jouent un rôle important dans l'interprétation des énoncés et elles représentent un ensemble de normes dont on suppose que les interlocuteurs respectent au moment où ils participent à un acte de communication verbale. Dans la conception de Grice, elles dépendent de la loi supérieure : le principe de coopération.

En vertu de ce principe, on suppose que les partenaires partagent un certain cadre et collaborent pour la réussite de leur activité commune représentée par l'échange verbal, ou chacun connaît et reconnaît à l'autre certains droits et obligations. Le principe acquiert une importance particulière dans les conversations où les partenaires (deux ou plusieurs) sont en contact immédiat et agissent l'un sur l'autre. C'est ce qui se passe dans la classe de français (même si c'est un cadre assez artificiel pour les conversations, ou la conversation didactique, basée sur la répétition est dominante) où l'élève doit répondre aux demandes du professeur, mais en même temps, l'élève est provoqué d'avoir des conversations avec les autres élèves, en essayant de se rapprocher de la situation réelle de communication, ce qui pourrait l'aider à se débrouiller, par exemple, en qualité de touriste en France, dans une situation de vie similaire : demander des informations pratiques, demander l'aide etc. C'est pourquoi, en classe de français, le professeur doit mettre l'élève, par des méthodes appropriées, dans des situations de communication proches de la réalité, ce qui implique un partenaire de conversation qui peut être soit le professeur, soit les autres élèves. Donc, l'élève doit être conscient que par sa prise de parole (questions ou réponses) il agit sur l'autre, il a l'attente d'une coopération.

Les lois du discours sont valables pour toute sorte d'énonciation, même pour celle écrite, quand le moment de la réception est différent de celui de la production.

Les lois du discours selon les distinctions faites par Dominique Maingueneau sont:

1. La loi de la pertinence: chaque énonciation doit être la plus appropriée au contexte où elle intervient : elle doit présenter de l'intérêt pour le destinataire, lui apportant des informations qui changent la situation de communication). Toute énonciation implique le fait qu'elle est pertinente ; ce qui détermine le destinataire de chercher la confirmation de cette pertinence.

2. La loi de la sincérité : l'engagement de l'énonciateur dans l'acte de discours qu'il réalise. Chaque acte de discours implique un certain numéro de conditions, de règles du jeu. Par exemple, pour affirmer quelque chose, il faut pouvoir répondre de la vérité de ce que nous disons ; pour ordonner, il faut désirer l'accomplissement de ce que nous ordonnons, nous ne devons pas ordonner quelque chose impossible à réaliser.

⁷ Grice, P., *Logique et conversation*, traduction française en *Communications*, no.30, 1975

3. La loi de l'informativité qui se rapporte au contenu des énoncés et précise qu'il ne faut pas parler sans rien dire, que les énoncés doivent apporter des informations nouvelles au destinataire. Mais une telle règle ne peut pas être évaluée que dans une situation concrète.

4. La loi de l'exhaustivité précise que l'énonciateur doit offrir l'information « maximale » pour une situation donnée, ne pas cacher une information importante.

3.2. Le principe de la politesse

Le principe de la politesse, comme le principe de la coopération peut être exprimé par une série de règles, que les gens supposent d'être respectées dans les énoncés des autres. Les règles de la politesse ont été données par le linguiste Robin Lakoff(1973) :

- i. « Ne t'impose pas ! »
- ii. « Donne des options ! »
- iii. « Cree une atmosphère plaisante pour ton allocutaire ! »

Ces règles expliquent beaucoup d'énoncés qui ne communiquent aucune information. Pourtant, on en a besoin, parfois leur présence est obligatoire. En français, nous donnons des ordres ou nous demandons quelque chose en employant de telles expressions : « Excusez- moi de vous déranger, mais... », « Permettez-moi... », « Pourriez-vous... » ou on ajoute un louange pour que notre interlocuteur se sente bien : « Vous connaissez plus que moi sur ce sujet. ». Bien sûr, la politesse et la coopération se trouvent souvent en conflit (la politesse et la sincérité).

On peut conclure que la tension entre les deux principes montre la dualité du but dans les actions des gens : ils essaient d'interagir d'une manière efficace avec les autres et de créer et de maintenir les relations sociales où l'un de ces buts devient dominant et l'autre ne compte plus. Les deux principes sont importants pour la manière dans laquelle la cohérence est accomplie dans le discours, parce qu'ils offrent premièrement des informations sur la situation, sur les facteurs extralinguistiques. Ils permettent au discours de progresser et d'être perçu comme une interaction. Le principe de la coopération rend la communication possible, parce que le locuteur et l'interlocuteur interagissent ayant certaines attentes. Le principe de la politesse détermine le choix du registre, parce qu'il a affaire avec les conventions sociales et dans cette manière le discours devient adéquat dans des situations différentes.

4 .La cohérence et la théorie des actes de langage

Nous avons remarqué que pour avoir une communication réussie, nous avons besoin d'un discours cohérent, avec ses marques formelles (linguistiques) et avec son contexte.

Mais nous avons besoin des connaissances sur le monde physique et social et de faire des suppositions sur la connaissance des gens avec lesquels nous interagissons. Parfois, nous n'en sommes conscients. La question est : comment faire pour repérer cette connaissance ? Il y a une approche qui essaie d'y répondre : la théorie des actes de langage. Nous l'avons déjà mentionnée dans le premier chapitre : la théorie a été développée par John Austin dans une série de conférences, réunies sous le titre *How to do things with words* – traduit en français *Quand dire, c'est faire*, Paris Seuil, 1970 et nuancée plus tard par J.R. Searle à l'université de Berkeley. L'idée est que *dire c'est faire*, c'est-à-dire instaurer un état interpersonnel ou social par son pouvoir à l'aide du langage : avoir un comportement communicatif. En effet, nous « faisons » des choses à l'aide des mots. La théorie des actes de langage repose sur une théorie de l'action, ce qui résulte plus clairement de la définition que J.R.Searle donne de ces actes : il recourt à l'idée d'intentionnalité et aux conditions de satisfaction : pour qu'il y ait acte, il faut que l'énonciation de la phrase relève d'une intention et qu'elle soit soumise à des conditions de satisfaction. En énonçant une phrase dans une situation de communications, le locuteur accomplit un acte de locution, défini par la relation qui s'établit entre lui et l'auditeur, un acte illocutionnaire : ordonner, conseiller, accuser, critiquer, remercier, féliciter, promettre, jurer etc.

En accomplissant un acte illocutionnaire, le locuteur s'assigne un certain rôle complémentaire : en donnant un ordre, il veut que l'auditeur suive une conduite donnée et se pose comme ayant l'autorité nécessaire pour que l'auditeur soit obligé de suivre la conduite en question. En tant qu'acte, tout énoncé- selon Austin comporte trois dimensions :

- une dimension locutionnaire, indépendante de l'instance du discours (l'expression a une référence et un sens) et constituée d'un ensemble d'actes : phonétique, phatique (agencement d'unités en séquence) et rhétique (sens et référence)
- une dimension ou force illocutionnaire (l'énoncé a une forme qui montre comment il doit être reçu par le destinataire : comme un ordre, promesse, une menace etc.).
- une dimension perlocutionnaire (l'effet sur le destinataire, relevant plutôt du domaine psychologique)

On se pose de plus en plus le problème de l'acquisition de la compétence de communication, notion fondamentale de la pédagogie actuelle des langues, dont la théorie des actes de langage représente un volet important. Pourtant, bien que celle-ci ait marqué une évolution dans l'enseignement des langues étrangères, il y a eu des voix qui ont contesté sa modernité. La notion d'acte de parole est plutôt un alibi de modernité qu'un élément de changement réel dans l'approche linguistique, vu que l'analyse de la langue reste dans la tradition de la linguistique phrastique. En effet, la réalisation linguistique ne dépasse que rarement la dimension de l'énoncé ; d'autre part, on n'y prend pas en compte les données sociales et psycholinguistiques, ce qui n'est pas exclu de l'enseignement du langage en tant que moyen de communication sociale.

Malgré toutes ces objections, les actes de langage ont une place importante dans l'enseignement d'une langue étrangère. Si l'on veut effectivement rendre les apprenants maîtres de leur apprentissage, si l'on veut qu'ils soient capables d'évaluer les stratégies discursives auxquelles ils peuvent être confrontés en tant que locuteur/récepteur, il est nécessaire de recourir à une analyse explicite et minutieuse des conditions de chaque acte de discours et de ses réalisations linguistiques.

5. La cohérence dans la perspective didactique

Apprendre une langue, c'est essayer de se construire des comportements de parleur, d'auditeur, de lecteur et de scripteur. Ainsi, quand il veut parler une langue étrangère, l'apprenant doit trier, hiérarchiser, organiser ses énoncés. Il doit savoir placer son intervention, la formuler et s'assurer de la compréhension d'autrui. Tenter de se construire des comportements de parleur, de scripteur, de lecteur, c'est essayer de se mettre en position d'énonciation (orale/écrite), c'est essayer d'être capable de produire du discours cohérent. Et nous avons vu, à travers notre démarche que la cohérence implique les aspects d'ordre linguistique (la cohésion d'un texte), mais elle va au-delà du cadre formel pour prendre en considération les aspects extralinguistiques : le contexte de l'énonciation, les participants à l'acte de communication, leurs intentions de communication, leurs connaissances sur le monde, les conventions sociales.

Tous ces éléments sont décrits par diverses théories, comme nous l'avons déjà montré : l'analyse du discours, la pragmatique, la théorie des actes de langage. L'enseignement d'une langue étrangère doit profiter de tout ce que ces théories offrent pour pouvoir munir les élèves de points de repères stables, pour les déterminer de prendre la parole. Bien sûr que pour parvenir à prendre la parole, il faut parcourir quelques étapes d'apprentissage : la base de la connaissance d'une langue étrangère reste le lexique, la grammaire (la morphologie et la syntaxe), mais le professeur doit essayer de les mettre dans des contextes de communication pour que les élèves les perçoivent plus facilement, pour qu'ils puissent les intégrer après dans leur discours.

Nous devons envisager le processus d'enseignement non pas comme transmission d'un savoir, mais comme l'acquisition d'un comportement discursif. Ce comportement doit être

guidé vers une perspective actionnelle, pour pouvoir dépasser les discours formels (communication didactique et communication imitée) et acquérir la compétence discursive qui permettra à l'élève de créer des discours non formels (communication simulée et communication authentique). Pour réaliser cela, nous devons éviter de réduire l'apprentissage langagier à celui d'un simple savoir-faire pour permettre le transfert des pratiques langagières d'une langue à l'autre, d'une culture à l'autre, pour redonner de cette façon à la langue son épaisseur sociolinguistique. Une telle démarche didactique doit avoir un rôle comparable à celui de l'analyse des erreurs interférentielles (de lexique, de grammaire etc.) Plus précisément, par un travail d'analyse (exercices cognitifs), faire expliciter par les élèves les intentions de communication produites par le locuteur ou perçues par le récepteur. Cette démarche fait porter l'accent sur la réception de l'acte, ce qui met les bases d'une bonne compréhension de celui-ci. Cela veut dire enseigner les stratégies discursives qu'il va employer pour produire à son tour du discours cohérent.

Bibliographie :

1. ADAM, J.-M., *Eléments de linguistique textuelle*, Liège, Mardaga, 1990 .
2. ADAM, J.- Charolles, M., *Cohésion, cohérence et pertinence du discours*, in Travaux de Linguistique, 1995, 29,125-M., 1992, *Les textes : types et prototypes*, Paris, Nathan Université.
3. ARDELEANU, S.-M., *Analyse du discours- éléments de théorie et pratique sur la discursivité*, Editura Universității Suceava, 2002.
4. ARDELEANU, S.-M., *Repères et principes fondamentaux dans l'analyse du discours*, Editura Universității Suceava, 1997.
5. AUSTIN, J.-L. 1962. *How to do Things with Words*, London, Oxford University Press. Traduction en 1970, *Quand dire, c'est faire*, Paris, Seuil.
6. CHAROLLES, M., *Cohésion, cohérence et pertinence du discours*, in Travaux de Linguistique, 1995
7. HALLIDAY, M.A.K.; HASSAN, R., *Cohesion in English*, London, Longman, 1976
8. KRIPKE, S., *La logique des noms propres*, Ed. Minuit, Paris, 1982
9. MAINGUENEAU, Dominique, *Lingvistica pentru textul literar*, Editura Institutul European, Iasi, 2008
10. VLAD, Carmen, *Textul aisberg*, Cluj , Casa Cărții de Știință, 2000, p. 10

EFICIENTIZAREA RELAȚIEI MENTOR – STUDENT (PROFESOR DEBUTANT) ÎN REALIZAREA UNUI PARTENERIAT DE SUCCES ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof.înv.primar Simona Alina Secan

Școala Gimnazială “Constantin Brâncoveanu” Satu Mare

MOTTO:

“Profesorul exercită o profesie și nicidecum o meserie. Funcțiile sale sunt cu totul intelectuale, cu totul morale, iar relațiile – totdeauna sociale.” (Gh. Asachi)

Fiecare dintre noi am avut la un moment dat în viață un mentor, un model pe care l-am admirat și am încercat să îl imităm un proverb chiar spune că „imitația este cea mai sinceră formă de admirație”.

În opinia mea cred că există două sisteme: unul format dintr-un discipol și mai mulți mentori versus un sistem în care eu sunt propriul meu mentor. Cred că este important să ne asumăm responsabilitatea propriului nostru mentorat dar în același timp trebuie să căutăm modele care să ne inspire. Un mentor te poate ghida în cariera, sau poate avea aptitudini pe care tu le admiri și ai dori să te perfecționezi. Un mentor îți poate dezvălui secrete profesionale sau îți poate împărtăși valori și îți poate construi și menține o relație pozitivă, constructivă cu studentul;

- ajută debutantul să se acomodeze la atmosfera de lucru a școlii;
- comunică în permanență cu studentul/debutantul;
- încurajează activitatea studentului/debutantului
- oferă suport, îndrumare, modele;
- propune situații provocatoare și îi furnizează ocazii să-și exerseze abilitățile;
- acordă feedback direct, util, constructiv;

Oamenii au nevoie de ajutor în munca de zi cu zi și în dezvoltarea lor personală și profesională. Nici o școală, oricât de bună ar fi ea, nu poate oferi pregătirea pentru întreaga viață și pentru a fi bun sau cel mai bun la locul de muncă.

Mentoratul implică o relație între oameni de specialitate, unul fiind Profesor stagiar/student iar celălalt un profesor experimentat. Mentorul organizează lecții demonstrative și ore de predare pentru studenții practicanți, încadrând practica pedagogică a acestora în sistemul concret de desfășurare a procesului de învățământ și totodată le oferă acestora posibilitatea de a-și însuși tehnici, metode și procedee didactice cât mai variate. El are rolul de a-i proprii sau a altor persoane și trebuie să stabilească scopuri realiste ale activității didactice a studenților, care să conducă la îmbunătățirea calitativă a acestora. Mentorul oferă studenților practicanți un feedback rapid și eficient pentru dezvoltarea lor profesională. Mentorul are responsabilitatea întocmirii fișelor de evaluare și a acordării unei note pentru activitatea didactică a studenților practicanți. Mentorul

atrage studenții practicanți și în activitățile din afara clasei (serbări sau spectacole școlare, cercuri pedagogice, ședințe și consultații cu părinții). Mentorul are responsabilitatea de a colabora cu metodistul din facultate, acesta din urmă oferindu-i sprijin complementar. Totodată, mentorul ajută și colaborează cu ceilalți profesori mentori din catedră, în activitatea pe care aceștia o desfășoară cu studenții practicanți.

Profesorul-mentor prezintă studenților orarul său, indică clasele la care predă, orarul, activitățile complementare pe care le desfășoară: consultații, ședințe de cerc, ședințe de pregătire a elevilor pentru olimpiade și concursuri școlare, lecții în cadrul curriculum-ului la decizia școlii, ședințe la centrul de excelență.

Scopul practicii pedagogice constă în formarea capacității studenților de a opera cu informațiile de la disciplinele de specialitate și din domeniul științelor educației; orientarea studenților în utilizarea planurilor cadru, programelor și manualelor școlare; dezvoltarea la studenți a abilităților de utilizare a materialelor de specialitate; inițierea studenților în tehnica activității de laborator sau cabinet; dobândirea de către studenți a unor deprinderi ale profesiei de cadru didactic. Formarea competențelor psihopedagogice, stăpânirea tehnologiei și metodologiei didactice, în așa fel încât comportamentul didactic al profesorului să fie un factor de performanțe ridicate pentru elevi, face parte din pregătirea psihopedagogică inițială și se realizează prin intermediul practicii pedagogice, ca teren de aplicare a cunoașterii de specialitate, precum și a cunoașterii psihopedagogice. Bineînțeles că practica pedagogică a studenților nu poate fi redusă la pregătirea, susținerea și analiza unor lecții. Ea trebuie să fie prilej și cadru pentru aplicarea tuturor cunoștințelor teoretice însușite în cadrul disciplinelor psihopedagogice.

Fenomenul comunicării trebuie studiat ca relație interumană, ca o formă specifică de interacțiune. Orice activitate pe care o desfășurăm presupune schimbul de informații, adică procese și relații de comunicare. Ca fenomen social, procesul comunicării îi angajează pe oameni cu toată încărcătura lor psihică. Caracteristica definitorie a comunicării didactice o constituie identificarea reală, stăpânirea conștientă a comportamentelor procesului comunicării și descifrarea corectă a relațiilor semnificative dintre ele, de către interlocutori.

A fi un comunicator eficient e o calitate. Arta comunicării eficiente stă în capacitatea de a exprima ideile și opiniile proprii și înțelegerea lor de alți oameni.

O bună comunicare între mentor și studentul practicant se bazează pe stimularea comunicării implicative. Aceasta se referă la valorificarea la cote ridicate a uneia din cele mai importante calități ale formării, comunicarea cu privire la activitatea de practică pedagogică. Rolul mentorului este să stabilească această comunicare prin:

- adaptarea modalităților de comunicare la situații concrete și la individualitatea fiecărui student practicant;

- introducerea gradată a terminologiei și informațiilor de specialitate în funcție de etapa de dezvoltare a studenților;
- focalizarea discuției pe aspecte importante ale lecției;
- exprimarea clară și concisă a ideilor;
- verificarea receptării corecte de către studenții practicanți a mesajului transmis;
- capacitatea de a construi situații care să faciliteze comunicarea student - student;
- receptivitate la opiniile studenților practicanți.

Conceperea formării studenților pentru cariera didactică prin activități specifice, se face în lumina valorilor comunicaționale:

- Oferirea datelor despre obiectivele, conținutul și structura practicii pedagogice se face din perspectiva comunicațională.
- Conceperea proiectării, desfășurării și evaluării practicii pedagogice se gândește în bază comunicațională.

Formarea competențelor de comunicare la studenții practicanți se realizează prin:

- documentarea actualizată a activității de formare;
- stimularea prin modalități specifice a competențelor de comunicare;
- proiectarea și folosirea stimulativă a: tematicii practicii, lucrărilor metodice de specialitate, bibliografiilor tematice, mijloacelor de învățământ, programelor și manualelor școlare, proiectelor didactice.

Pentru ca studenții practicanți să dobândească competențe de comunicare și relaționare activitatea de practică pedagogică constă în:

- proiectarea, susținerea unor lecții, autoanaliza lor
- activități de cunoaștere și relaționarea cu elevii pentru completării fișei psihopedagogice
- munca în echipă (cu colegii, în vederea susținerii unor lecții în sistem team- teaching)
- activități de colaborare cu profesorul mentor, cu tutorele, cu corpul profesoral, etc.

Competențele specifice ce se cer dobândite de studenții practicanți sunt:

- stăpânirea conceptelor și teoriilor moderne de comunicare: orizontală/verticală, complexă, multiplă, diversificată și specifică.

- manifestarea comportamentului empatic

- accesarea diverselor surse de informare în vederea documentării

- proiectarea, conducerea, realizarea procesului instructiv-educativ, ca act de comunicare.

Nici un fel de activitate nu poate fi concepută în afara procesului de comunicare. Acest amplu demers care este comunicarea, este un element fundamental al existenței umane. Prin intermediul ei socializăm, obținem diferite servicii, ne facem prieteni, relaționăm în grupurile în care activăm, deci și la locul de muncă. S-a constatat că 75% dintr-o zi de muncă vorbim și ascultăm. Prin comunicare

ne analizăm pe noi înșine, îi analizăm pe cei cu care interacționăm, identificăm, stabilim și întreținem contacte sociale.

Comunicarea este cheia eficienței personale și profesionale. Ea este prezentă în toate domeniile vieții sociale, deci și în învățământ, unde se manifestă ca o formă particulară și personalizată a instruirii.

Relația de comunicare conferă procesului de învățământ valoarea unei intervenții educaționale complexe, bazate pe un limbaj didactic care determină în structura personalității celui educat modificări de natură cognitivă, afectivă, atitudinală, acțională.

Relațiile în grupurile de lucru sunt diferite de cele din familie sau grupul de prieteni. Ele se bazează pe cooperare în grupuri organizate și ierarhie. Ierarhia are un mare efect în relațiile dintre oameni și în felul în care ei comunică unii cu alții. Chiar dacă unele relații sunt inegale, ca și cea dintre profesorul mentor și studentul practicant, ele sunt totdeauna de cooperare și chiar foarte intensă.

O comunicare eficientă este comunicarea interactivă. Coordonatele acesteia sunt:

- comunicarea adecvată și permanentă a mentorului cu toți factorii implicați (metodician, studenți-practicanți, conducerea școlii);
- transmiterea corectă și la timp a informațiilor;
- utilizarea unui limbaj concis și politic;
- capacitatea de a argumenta logic opiniile proprii;
- capacitatea de reacție adecvată în situații neprevăzute;
- utilizarea corectă a terminologiei de specialitate;
- reglarea și autoreglarea permanentă a comunicării, prin feed-back.

Comunicarea trebuie adaptată situației, trăsăturilor de personalitate ale interlocutorilor și caracteristicilor psihosociale ale grupului. Cum orice situație are particularități specifice ce pot fi complementare, similare sau total diferite din punct de vedere obiectiv și subiectiv pentru subiecții comunicării, păstrarea unei relații de comunicare eficiente, presupune mai întâi identificarea similitudinilor, recunoscând, interpretând corect asemănările și deosebirile situației date pentru că numai așa învățăm să comunicăm, să gândim și să acționăm.

Arta de a comunica nu este un proces natural sau o abilitate cu care ne naștem. Noi învățăm să comunicăm. Stilul de comunicare ridică o seamă de probleme care impun prudență metodologică: necesitatea unei mai bune operaționalizări a conceptului, abordarea fenomenului în întreaga sa complexitate, raportarea stilului la contextul în care este aplicat, mai potrivit decât a căuta „stilul cel mai bun” este de a găsi „stilul optim” care să eficientizeze relațiile dintre interlocutori.

Este necesar să privim îndeaproape la noi și la ceilalți, să identificăm de ce avem nevoie în procesul comunicării cu ceilalți, să ne angajăm pe noi și pe ceilalți în activități variate de tip comunicativ care să ne ajute să ne îmbunătățim capacitatea de a comunica.

Ne putem îmbunătăți comunicarea exersând abilități precum:

- aptitudinea de a comunica (a asculta și a vorbi);
- cooperarea și dezvoltarea unui climat bazat pe încredere;
- respectul de sine și a altora, toleranța față de opinii diferite, luarea democratică a deciziilor;
- acceptarea responsabilităților altora și a propriei persoane;
- stăpânirea emoțiilor, soluționarea problemelor interpersonale.

Mentoratul reprezintă o metoda de dezvoltare a resurselor umane, având scopul comun de a îmbunătăți performanța unei persoane. Un mentor este de obicei o persoană cu mai multă experiență care împărtășește experiența și cunoștințele sale unei persoane cu experiență mică sau fără experiență. De-a lungul timpului, mentorul a fost acea persoană care ajută debutanții în dezvoltarea carierei și consiliere. Mentoratul implică sfaturi, sugestii și predare și se poate realiza formal sau informal. În mediul academic, mentor este adesea folosit ca un sinonim pentru consilier sau tutore.

Calitatea unui mentor constă dăruirea cu care împărtășește unui debutant experiența sa, oferind acestuia model de conduită, de profesionalism și sprijin în tot ceea ce înseamnă proiectare, predare și evaluare. Având în vedere că activitatea didactică este strâns legată de particularitățile de vârstă și individuale ale elevului este necesară o cunoaștere a personalității celui educat.

Realizând în echipă cu stagiarul o parte din activitățile desfășurate, mentorului îi revine sarcina de a-l iniția pe viitorul profesor să cunoască individualitatea elevului, să poată doza sarcinile de învățare, să organizeze activități diferențiate în funcție de particularitățile individuale ale acestuia. Pentru o bună cunoaștere mentorul pune la dispoziția stagiarului metodele și procedeele dar și modalitățile prin care poate cunoaște personalitatea elevului. Această cunoaștere presupune studierea profilului psihologic al vârstei școlare, a dezvoltării psiho -fizice a copilului.

Cadrul didactic are o mare responsabilitate în educarea și formarea școlarului, el este cel care îl direcționează făcându-l să pășască cu dreptul într-o societate în schimbare care cere competență, echilibru și adaptare permanentă la noile cerințe.

Mentorul având o experiență pedagogică, oferă debutantului instrumentele și metodele folosite în cunoașterea elevului, îl poate sprijini în toate acțiunile sale fiind deschis spre a încuraja gasirea unor noi tehnici eficiente pentru a surprinde cât mai natural personalitatea copilului. Fiind un produs de sinteză, concentrând un ansamblu de date esențiale despre evoluția în ani a copilului această fișă are un rol deosebit de important pentru elev atunci când el trece într-o altă treaptă de învățământ, dirigintele clasei va ști cum să acționeze în sensul continuării activităților în sprijinul și interesul elevului.

Un bun „sfătuitor” proiectează activitatea de cunoaștere a elevului găsiind modalitățile și instrumentele cele mai potrivite, venind în sprijinul debutantului cu probe psihologice prin care se pot surprinde manifestări ale conduitei psihofizice ale elevului.

Pentru cunoașterea individualității elevului mentorul îl poate iniția pe debutant în elaborarea studiului de caz ca metodă și etapele pe care trebuie să le parcurgă în vederea elaborării acestuia.

În orice profesie, practica este o provocare majoră pentru debutanții nou calificați. Aceștia trec printr-o perioadă de formare și punere în practică a cunoștințelor, aptitudinilor și atitudinilor dobândite în timpul unui program de educație. Este o perioadă de tranziție, debutantul găsindu-se în situația unei mari provocări, aceea de a-și găsi un mentor care să-i ghideze activitatea, să-i dea încrederea necesară în a-și consolida abilitățile dobândite în mod teoretic. Prin urmare, este perioada când practicantul are nevoie de îndrumare și sprijin pentru a-și dezvolta încrederea și competența.

În domeniul educațional mentoratul propune integrarea cerințelor academice și practice în noi moduri ce vor determina dezvoltarea sistemelor de educare a cadrelor didactice, dezvoltarea abilităților de a învăța în și din practică, dezvoltarea cercetărilor educaționale realizate de practicieni și valorificarea acestora în curricula universitară.

Eficientizarea activităților de pregătire practică a studenților ce aspiră să devină cadre didactice, printr-un program de mentorat, vizează atât rezultatele învățării cât și aspecte psihosociale de relaționare, de raportare la ceilalți, având beneficii pentru toate părțile implicate: coordonator practică (universitate), mentor (școala de aplicație) și debutant practicant. Mentoratul are două componente principale și anume: o componentă de socializare, menită să asigure integrarea studentului în viața și activitatea școlii și una de dezvoltare profesională și personală a viitoarelor cadre didactice. Învățarea profesiei are ca elemente esențiale activitatea de observare, reflecție, feedback și predare în parteneriat.

„Mentoratul” este o relație de sprijin stabilită între două persoane unde sunt împărtășite cunoștințe și experiențe edificatoare, sunt activizate aptitudini specifice profesiei”. Mentorul, pe baza unei relații de încredere și răspundere reciprocă, sfătuiește și supervizează un tânăr student sau debutant în profesia didactică. El se oferă ca suport profesional și personal, este un modelator și un bun sfătuitor în tot ceea ce reprezintă dezvoltarea competențelor didactice ale tânărului debutant.

Mentoratul presupune o relație bazată pe protejarea debutantului, găsirea unor oportunități de învățare, experimentare și practicare în vederea creșterii încrederii în sine, dezvoltării independenței, autonomiei și maturității. Relația de mentorat se sprijină pe încredere și respect reciproc, deschidere și onestitate, este o relație care permite debutantului să învețe să crească într-un mediu sigur și protejat. Pentru un rezultat de succes atât mentorul cât și debutantul trebuie să se simtă confortabil în cadrul acestei relații. La începutul unei relații de mentorat debutantul este oarecum dependent de mentor, cu timpul acesta învață să fie independent în acțiunile sale, încrezător în a-și pune în aplicare propriile sale idei și cunoștințe. Mentorul va avea sarcina de a-l

ghida pe debutant, de a-i da libertatea de acțiune dar și de a-l pune pe acesta să reflecteze, să se autoaprecieze.

Mentorul nu este o cârjă și nu trebuie să îl facă pe debutant dependent de el, ci mai degrabă să-i dezvolte acestuia independența și autonomia pentru ca în final să-l poată chiar depăși pe mentor.

Un adevărat mentor este cel care participă cu toată convingerea la acțiunile celui mentorat, este cel care incita la acțiune încurajând și găsind soluții dinainte pregătite și se simte mulțumit doar atunci când este depășit în performanțe de discipol.

Activitatea de mentorat este un proces interactiv complex de îndrumare, relaționare între două sau mai multe persoane care are ca scop dezvoltarea cunoștințelor și aptitudinilor într-un anumit domeniu. Mentorul furnizează constant suport, încredere și ajutor tânărului mentorat. Activitatea de mentorat este o activitate necesară tuturor oamenilor indiferent de domeniul de activitate pe care îl prestează. Mentorul pe care ni-l alegem este de regulă o persoană foarte bine pregătită în domeniu care se arată dornică să ne împărtășească din secretele carierei, știe să fie prietenoasă, și deschisă.

Activitatea de mentorat poate să fie spontană, neplanificată, nonformală atunci când o persoană cu experiență (de obicei mai în vârstă) se arată interesată să împărtășească necondiționat din experiența proprie unei persoane (de obicei mai tinere) cu mai puțină experiență și activitatea instrumentală planificată care apare într-un proces instructiv organizat, unde sunt stabilite obiective de atins.

Activitatea de mentorat îl face pe tânăr să devină conștient și responsabil de a dobândi calități, priceperi și deprinderi în domeniul în care dorește să se specializeze, are în fața sa un model de urmat, care îi arată drumul de parcurs spre o treaptă superioară de dezvoltare.

Mentoratul poate fi înțeles ca un fel de activitate de formare specifică pentru munca în școală, la clasă. În sens mai larg, termenul de mentorat este folosit pentru a descrie sprijinul oferit de o persoană (de obicei mai experimentată) în vederea dezvoltării și instruirii alteia. Mentorul este persoana care te încurajează, sfătuiește și sprijină în evoluția carierei. În același timp, el îți oferă asistență practică pentru a te asigura că ai posibilitatea să-ți atingi obiectivele de dezvoltare profesională și personală.

Din punct de vedere socio-uman, mentorul este acea persoană care încurajează, sfătuiește și acordă sprijin unei alte persoane în vederea evoluției carierei celei din urmă, oferind totodată asistență practică pentru a asigura posibilitatea de atingere a obiectivelor de dezvoltare profesională și personală. Astfel, mentorul deține cunoștințele profesionale și aptitudinile necesare pentru îndeplinirea cu succes a sarcinilor. Mentoratul este transmiterea multor lucruri: a înțelepciunii, a încurajării, a timpului și a ascultării, printre altele, presupunând deprinderi specifice.

Deși a fi un bun profesor e o condiție pentru a deveni un bun mentor, asta nu înseamnă că orice bun profesor va deveni, automat, un bun mentor. Din punct de vedere profesional, un mentor este extrem de important în a explica și îndruma atât moduri de comportament, cât și transferul rapid de cunoștințe. Aceste cunoștințe sunt procesul unor filtrări și acumulări de-a lungul mai multor ani de experiență. Mentoratul nu reprezintă doar împartășirea experienței profesionale, ci presupune găsirea împreună a punctelor comune care să ducă la un deznodământ de succes.

Mentoratul educațional are ca obiectiv principal promovarea și ridicarea calității pregătirii studenților de la facultățile cu profil pedagogic și a profesorilor debutanți pentru a face față cerințelor de integrare optimă la locul de muncă și pentru perfecționarea didactică.

În orice profesie, practica este o provocare majoră pentru debutanții nou calificați. Aceștia trec printr-o perioadă de formare și punere în practică a cunoștințelor, aptitudinilor și atitudinilor dobândite în timpul unui program de educație. Este o perioadă de tranziție, debutantul găsindu-se în situația unei mari provocări, aceea de a-și găsi un mentor care să-i ghideze activitatea, să-i dea încrederea necesară în a-și consolida abilitățile dobândite în mod teoretic. Prin urmare, este perioada când practicantul are nevoie de îndrumare și sprijin pentru a-și dezvolta încrederea și competența.

În domeniul educațional mentoratul propune integrarea cerințelor academice și practice în noi moduri ce vor determina dezvoltarea sistemelor de educare a cadrelor didactice, dezvoltarea abilităților de a învăța în și din practică, dezvoltarea cercetărilor educaționale realizate de practicieni și valorificarea acestora în curricula universitară.

Mentoringul înseamnă conștientizarea punctelor tari, dar și a celor slabe, precum și definirea profilului psihologic a celor două entități implicate în acest proces, fără a răni personalitatea niciuneia dintre părți. Mentoratul este un proces natural de cunoaștere și binefacere, ce generează valoare și energie pozitivă de ambele părți. Discipolul trebuie să-și asume rolul de a fi mentorat, importanța fiind atitudinea mentorului față de acesta, și anume: să nu-i ranească încrederea discipolului, să nu îl privească de sus, să-l respecte, să acționeze într-un mod cât mai moral, fără încălcarea principiilor de viață ale discipolului, altfel totul va pica în derizoriu și pe viitor cu greu un discipol va mai accepta o relație de mentorare.

Pentru debutant activitatea de mentorat are ca scop formarea competențelor de proiectare, desfășurare și evaluare a activităților didactice. Realizarea acestor activități presupune realizarea următoarelor obiective specifice:

- cunoașterea resurselor umane și materiale ale unității școlare, a organizării și funcționării unei unități de învățământ;

- formarea capacității de a studia și cunoaște personalitatea elevilor, capacitățile și stilurile de învățare ale acestora;

-formarea capacității de analiză a planului cadru și a programei școlare, a capacității de întocmire și completare a documentelor școlare, de planificare și proiectare a activității didactice;

-identificarea tipurilor de lecții și a momentelor lecțiilor în dinamica desfășurării activității didactice;

-formarea abilităților de identificare și aplicare a metodelor și procedeeleor didactice în situații de învățare diverse;

-formarea capacității de proiectare și coordonare a activităților didactice;

-formarea abilităților de comunicare și colaborare cu părinții;

-formarea capacității de observare și evaluare a comportamentului școlar și social al elevilor;

-formarea capacității de evaluare și autoevaluare a activităților didactice în evaluarea activității didactice;

-formarea capacității de identificare a situațiilor de criză educațională și de adoptare a celor mai bune strategii de negociere.

Un proverb chinezesc spune: „În spatele unui om capabil se află întotdeauna alți oameni capabili.” Într-adevăr, în procesul acesta de dezvoltare a talentelor și calităților noastre e necesar să avem pe cineva care să ne fie aproape la fiecare pas. Acest om, prin excelență, poartă denumirea de mentor. Mentorul este acel cineva care știe să te aprecieze atunci când faci lucrurile bine și totodată îți va spune adevărul atunci când lucrurile nu ies chiar atât de bine. Avem nevoie să cunoaștem adevărul și să învățăm să acceptăm critica constructivă ca fiind o treaptă spre excelență.

Mentorul este acea persoană care te motivează și vede în tine mai mult decât ceea ce ești la momentul de față. Îți va deschide oportunități de dezvoltare și îți va favoriza accesul la resurse și informații la care cu greu ai putea avea acces.

BIBLIOGRAFIE:

Chiș, V., (2002), Provocările pedagogiei contemporane, Ed. PUC, Cluj-Napoca

Cucoș, C., (2002), Pedagogie, Ed. Polirom, Iași

Ionescu, M., (2000), Demersuri creative în predare și învățare, Ed. PUC, Cluj Napoca

Orțan, F. (coord.), (2012), Pedagogie și elemente de psihologie, Editura Risoprint, Cluj Napoca

CUM COMBATEM STRESUL ÎN MEDIUL EDUCAȚIONAL: STRATEGII PENTRU PROFESORI ȘI ELEVII!

*Șeulean Augustin-Valentin, Școala Gimnazială „Emil Drăgan” Ungheni, jud. Mureș
profesor de istorie, geografie și socio-umane*

Stresul este o realitate constantă în mediul educațional, influențând semnificativ atât elevii, cât și profesorii. Deși, în anumite situații, stresul poate acționa ca un factor motivator, contribuind la creșterea performanțelor academice, atunci când se manifestă în mod persistent sau sever, acesta poate deveni un obstacol major în procesul de învățare. Prin urmare, este crucial să considerăm stresul ca pe o provocare care necesită o gestionare adecvată, mai ales într-un mediu educațional incluziv, unde elevii au nevoi și abilități variate.

Definirea stresului și impactul său în educație

Stresul poate fi înțeles ca o interacțiune complexă între individ și mediul său, în care persoana percepe provocările externe ca fiind dificil de gestionat și simte că acestea depășesc resursele sale disponibile, amenințându-i bunăstarea. Această stare nu se instalează brusc, ci evoluează gradual, parcurgând mai multe etape distincte.

Literatura de specialitate descrie trei etape ale răspunsului la stres, fiecare reflectând modul în care organismul și mintea umană răspund la presiuni externe:

□ **Reacția de alarmă:** În această etapă inițială, organismul detectează prezența unui factor stresor și își activează mecanismele de apărare pentru a face față. De exemplu, un elev care află că are un test neașteptat poate experimenta o creștere bruscă a nivelului de adrenalină, manifestând simptome precum puls accelerat sau respirație rapidă. Această reacție este o modalitate naturală de a pregăti corpul pentru a răspunde la provocarea iminentă.

□ **Rezistența:** Dacă stresorul persistă, organismul intră într-o fază de rezistență, în care resursele sunt mobilizate pentru a susține o performanță optimă în fața stresului. În context pedagogic, un elev poate începe să dezvolte strategii eficiente de învățare și gestionare a timpului pentru a face față cerințelor școlare crescute. Profesorii, de asemenea, pot adapta metodele de predare pentru a sprijini elevii care întâmpină dificultăți, menținând un mediu de învățare stabil și productiv.

□ **Epuizarea:** Dacă stresul se prelungește fără a fi gestionat corespunzător, organismul începe să-și consume treptat resursele, ajungând la epuizare. Aceasta se poate manifesta prin simptome fizice și psihice, precum oboseală cronică, scăderea performanței academice, anxietate sau depresie. Un exemplu relevant ar fi acela al unui elev expus la un număr considerabil de teme și examene, fără a beneficia de intervale corespunzătoare de odihnă și relaxare. Într-o asemenea situație, elevul poate ajunge să experimenteze o stare de epuizare emoțională și mentală (burnout), care să îi afecteze semnificativ capacitatea de concentrare și procesul de învățare.

Profesorii au un rol esențial în identificarea acestor semne și în implementarea unor strategii de sprijin, cum ar fi tehnici de relaxare, organizarea unui program de studiu echilibrat sau oferirea de feedback pozitiv pentru a ajuta elevii să-și recupereze resursele mentale și emoționale.

Semnele stresului în mediul educațional

Recunoașterea semnelor stresului în mediul educațional este crucială pentru a preveni efectele sale negative asupra elevilor și profesorilor. Conform cercetărilor realizate de Rattan (2001), semnele stresului pot fi clasificate în trei categorii:

- **Semne fizice:** transpirație excesivă, oboseală, dureri musculare.
- **Simptome emoționale:** schimbări rapide de dispoziție, reacții exagerate, iritabilitate, anxietate, dificultăți de concentrare.
- **Perturbări comportamentale:** creșterea nehotărârii, scăderea performanței, probleme cu somnul.

Dacă aceste semne nu sunt gestionate corespunzător, stresul se poate intensifica, ajungând la stadiul de epuizare, ceea ce poate pune în pericol sănătatea fizică și mentală a elevilor și profesorilor.

Strategii eficiente pentru gestionarea stresului în educație

Pentru a combate stresul în mediul școlar, este esențial ca profesorii să adopte strategii proactive care promovează bunăstarea și incluziunea. Iată câteva strategii eficiente:

- **Revizuirea valorilor și priorităților** – Profesorii ar trebui să îi ajute pe elevi să identifice activitățile care le aduc bucurie și să le integreze în rutina zilnică. Crearea unui mediu educațional care promovează descoperirea de sine și creșterea personală poate reduce nivelul de stres și poate îmbunătăți experiența educațională.
- **Gestionarea eficientă a timpului** – Elevii trebuie încurajați să își gestioneze eficient timpul, evitând graba și stresul asociat cu presiunile constante. Introducerea pauzelor regulate și abordarea treptată a sarcinilor sunt esențiale pentru a preveni epuizarea.
- **Menținerea echilibrului între activități** – Este important ca elevii să își mențină un echilibru între activitățile școlare și timpul liber. Suprasolicitarea poate duce la neglijarea stării de bine și la afectarea performanțelor academice.
- **Prezentismul și gestionarea așteptărilor** – Elevii trebuie încurajați să trăiască în prezent și să se bucure de realizările lor curente, în loc să se concentreze exclusiv pe viitor sau să fie împovărați de așteptările altora.
- **Dezvoltarea relațiilor de sprijin** – Profesorii ar trebui să creeze un mediu de încredere, unde elevii să se simtă confortabil să solicite ajutor atunci când au nevoie. Totodată, este important să se încurajeze independența, astfel încât elevii să dezvolte capacitatea de a-și rezolva singuri problemele.

Concluzie

Gestionarea stresului în mediul educațional este esențială pentru a asigura un proces de învățare sănătos și eficient pentru toți cei implicați. Deși stresul poate funcționa uneori ca un stimulent, dacă nu este gestionat corespunzător, poate duce la epuizare și poate avea consecințe grave asupra sănătății.

Prin recunoașterea semnelor timpurii ale stresului și implementarea unor strategii de gestionare eficiente, profesorii pot crea un mediu educațional care să sprijine atât bunăstarea emoțională, cât și performanțele academice. Astfel, școala nu va fi doar un loc de învățare academică, ci și de creștere personală, contribuind la dezvoltarea unor indivizi rezilienți și echilibrați.

Bibliografie

1. Cosnier, J., *Introducere în psihologia emoțiilor și a sentimentelor. Afectele, emoțiile, sentimentele, pasiunile*, Editura: Polirom, București, 2000;
2. Ekman, P., *Emoții date pe față - Cum să citim sentimentele de pe chipul uman*, Editura Trei, București, 2019;
3. Rattan, R., Waite, I., *Vocational Training in General Dental Practice: The Handbook for Trainers*, CRC Press., London, 2002;
4. Sălăvăstru, Dorina, *Psihologia educației*, Editura Polirom, Iași, 2004.

STRATEGII DE PREVENIRE A INSUCESULUI ȘCOLAR

Prof. consilier școlar Sihleanu Raluca Ștefania

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Vrancea

Fenomenul insuccesului școlar trebuie tratat cu multă responsabilitate de factorii educaționali, deoarece efectele sale se fac simțite pe mai multe planuri: individual, școlar, familial, social. Insuccesele școlare ale elevilor reprezintă nereușite ale instituției școlare, reflectate în procente scăzute de promovabilitate la examenele naționale. Unii autori consideră că insuccesul școlar e o formă a inadapării școlii la elev, luând în considerare reformularea finalităților învățământului (Sălăvăstru, 2004). În plus, cu cât mai devreme se acționează asupra combaterii acestui fenomen, cu atât este mai eficient, deoarece s-a constatat că nepromovarea clasei în primii ani de educație poate avea rezultate dăunătoare, cum ar fi creșterea abandonului școlar și scăderea stimei de sine (Ozmert, 2004).

Impactul psihologic al insuccesului asupra elevului îl poate face pe acesta vulnerabil, îi va determina o alterare a imaginii de sine, pierderea încrederii în propriile capacități de a rezolva sarcini școlare, trăirea unui sentiment de ineficiență personală, dezvoltarea unei atitudini fataliste, adoptate și în alte situații din afara școlii. Eșecul școlar generează sentimente de inferioritate, culpabilitate, excludere care pot conduce la apariția unor conduite deviante. Cu cât apare mai timpuriu, efectele insuccesului școlar în planul personalității elevului sunt mai puternice, în timpul școlarității mici și mijlocii elevul fiind mai puțin pregătit să facă față dificultăților și bazându-se pe sprijinul adulților pentru a le depăși.

Pe măsură ce cresc, solicitările externe necesită eforturi tot mai puternice de adaptare a resurselor individuale și un nivel tot mai performant al competențelor. În aceste circumstanțe, implicațiile eșecului școlar se pot resimți la un nivel extins, economic și sociocultural, pot sta la baza marginalizării sociale urmate de limitarea accesului la anumite servicii și la un nivel satisfăcător de bunăstare materială. Un eșec școlar se poate transforma într-un insucces profesional, corelat cu un statut social inferior. În societatea actuală de multe ori valoarea unui copil este apreciată prin raportare la rezultatele școlare, acestea fiind considerate drept criteriu esențial (Curelaru, 2014, p. 172).

Importanța pe care părinții o acordă școlii, interesul manifestat pentru pregătirea copiilor și formarea lor profesională, asigurarea unui cadru cultural adecvat constituie elemente care contribuie în mod esențial la diminuarea numărului cazurilor de insucces școlar.

Asigurarea, la nivelul instituțiilor de învățământ, a resurselor umane și materiale necesare desfășurării unor activități de învățare atractive și eficiente creează un climat școlar favorabil performanțelor școlare. Baza materială a școlii, resursele de care aceasta dispune (laboratoare și săli de clasă bine dotate cu echipamente digitale, cabinete, biblioteci, centre de documentare) contribuie la crearea unui mediu stimulant pentru învățare și facilitează obținerea unor rezultate bune. Când elevilor li se oferă instrumentele și echipamentele necesare, ei vor putea dobândi o mai bună înțelegere cu privire la conceptele academice și la modul de realizare a experimentelor.

Abilitățile profesorilor au un rol imperativ în influențarea performanței școlare a elevilor. Pregătirea de specialitate și psihopedagogică adecvată a cadrelor didactice reprezintă o piesă de bază în efortul de asigurare a reușitei școlare, conferindu-le acestora capacitatea de a selecta și aplica cele mai potrivite metode de ameliorare a dezadaptării și a eșecului. Este important ca toți profesorii să dea dovadă de profesionalism și conștiinciozitate în activitatea didactică. Ar trebui să posede cunoștințe și informații adecvate cu privire la materiile pe care le predau, să folosească tehnologii și metode moderne și inovatoare în procesele de predare și învățare, să gestioneze eficient disciplina și activitatea la clasă, funcționând într-o manieră bine organizată. Utilizarea de către cadrele didactice a unor practici educaționale optime precum: exprimarea încrederii în posibilitățile fiecărui elev de a reuși, evitarea discriminărilor, a etichetării sau favorizării, a reacțiilor impulsive, utilizarea unui limbaj adecvat, contribuie la prevenirea nereușitelor școlare.

Totodată, evaluarea trebuie să fie centrată pe progresele individuale ale elevilor și mai puțin pe comparații și ierarhii. Profesorii care au așteptări realiste de la elevii lor, raportate la posibilitățile fiecăruia dintre ei, care pun accent pe recompensarea și încurajarea comportamentelor pozitive ale acestora le conferă încrederea în sine și suportul afectiv necesare adaptării la cerințele școlare (Sălăvăstru, 2004). Un aspect important în încercarea de înlăturare a insuccesului școlar constă în crearea situațiilor speciale de succes pentru elevii cu dificultăți școlare, având în vedere faptul că reușitele și recompensele sporesc elevului încrederea în sine și dezvoltă inițiativele acestuia.

Diminuarea eșecului școlar este mai dificilă decât prevenirea acestui fenomen și presupune elaborarea unor strategii de tratare diferențiată și individualizată a elevilor, ceea ce implică o foarte bună cunoaștere a particularităților elevilor. E. Planchard susține că: „Randamentul optim al acțiunii educative din școală este în funcție de formula următoare: unei psihologii diferențiale să-i corespundă o pedagogie individualizată”(Cosmovici, 2005).

Bibliografie:

1. Cosmovici, A., Iacob L. (2005). *Psihologie școlară*. Iași: Editura Polirom;
2. Curelaru, V. (2014). *Conceptul de sine și performanța școlară*. Iași: Editura Universității „Al. I. Cuza”;
3. Ozmert, E. N. et al. (2005). Relationship Between Physical, Environmental and Sociodemographic Factors and School Performance in Primary Schoolchildren. *Journal of Tropical Pediatrics*, 51(1), 25-32. <https://doi.org/10.1093/tropej/fmh070>
4. Sălăvăstru, D. (2004). *Psihologia educației*. Iași: Editura Polirom.

PREGĂTIREA COPILULUI PENTRU ȘCOALĂ- MATURITATEA INTELECTUALĂ

**Prof. Înv. Primar PANSELUȚA SLABU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 10 BOTOȘANI**

„Începeți prin a vă cunoașteți elevii, căci cu siguranță nu-i cunoașteți deloc”

(J.J. Rousseau)

Cunoașterea copilului se integrează organic în ansamblul formelor de activitate organizate în vederea unei realizări depline a acestuia și servește educației, a cărei sarcini este de a forma noua generație. Această sarcină imprimă pedagogiei un caracter prospectiv, și se realizează prin preocuparea continuă de a stabili un echilibru între liniile de evoluție a societății și acțiunea de modelare a personalității copilului, ceea ce implică pentru educator sarcina de a ține seama că viitorul se descifrează analizând trecutul, iar prezentul se organizează întrevăzând viitorul. Întrucât copilul este „...o realitate complexă, care se dezvoltă într-un complex larg... ”, cunoașterea personalității este anevoioasă, necesitând, pe lângă contribuția educatorului, pe cea a medicului și a psihologului.

Maturitatea școlară constituie expresia unei faze de dezvoltare a copilului, ea marcând acel nivel al dezvoltării la care activitatea de tip școlar poate contribui din plin la dezvoltarea în continuare a personalității sale. În acest nivel se plasează de obicei copiii între 5-7 ani. Mediul socio-cultural, familial poate favoriza dezvoltarea intelectuală a copilului său întârzierii datorate unui mediu socio-cultural familial, în cadrul căruia au crescut și au trăit. Experiența prealabilă a copiilor în pragul școlarizării este extrem de diferită datorită varietății mediului socio-cultural familial, în cadrul căruia au crescut și au trăit. Modul lor de receptare, vocația în această perioadă fiind diferită, ei vor trebui să beneficieze diferențiat de mijloacele socio-culturale ale mediului inedit. Diferența între copiii de 5-7 ani, decalajul între viața cronologică, dezvoltarea morfofuncțională, psihomotorie în experiența socială cristalizată în inteligență verbală vor avea întotdeauna urmări pe plan școlar (sub forma inadaptării școlare, a rămânerii în urmă la învățatură, a eșecului școlar). și un decalaj de câteva luni poate determina prevenirea sau

eliminarea intereselor școlare. Utilizarea unor metodologii de psihodiagnoză diferențiată în cadrul școlarizării permite cunoașterea nivelului general de dezvoltare psihică reală a copiilor preșcolari și școlari mici. Dintre laturile esențiale ale maturității școlare amintim: maturitatea intelectuală și maturitatea socială a copiilor.

Maturitatea intelectuală poate fi apreciată pe bază unor probe de inteligență verbală, precum și pe baza reușitelor sau nereușitelor desenate în activități grafomotorii de joc, etc. Evaluarea aptitudinilor intelectuale ale copiilor în pragul școlarizării urmărește departajarea copiilor normali de anormali. Aceste stadii permit anticiparea gradului de maturitate a copilului pentru formarea deprinderilor de citire, scriere. Maturitatea socială prezintă o sferă mai largă, iar evaluarea ei presupune observarea copilului în cadrul colectivului, precum și a laturii psihologice mai complexe a copilului. Cunoașterea sistematică și longitudinală a copilului preșcolar presupune aprecieri finale, fișa psiho-pedagogică. Cauza copiilor nepregătiți pentru activitatea școlară rezultă din absența factorilor nonintelectuali (subdezvoltarea fizică, instabilitatea psihomotorie, capacitatea redusă de concentrare, dominantă laterală, morală neconsolidată, percepție și reprezentări spațiale imperfecte). Stabilirea maturității școlare vizează investigația nivelului de dezvoltare fizică și neurofizică, nivelul proceselor, cognitive, elementare și superioare, dezvoltarea afectivității și a gradului de sociabilizare a copilului. O premisă de bază a adaptării școlare rezidă în capacitatea funcțională a sistemului ostio-muscular, exprimată prin motricitate generală, adică totalitatea mișcărilor pe care organismul le poate efectua la nivelul mișcărilor mari, precum și la nivelul motricității fine. Constatarea făcută de V. Oseretzki (1931) potrivit căreia maturizarea școlară depinde și de comportamentele motricității generale este valabilă și astăzi. Strânsa interdependență dintre dezvoltarea motricității manuale fine, a nivelului inteligenței generale, al orientării spațiale se conturează pregnant la 5-7 ani, adică în primă fază a deprinderilor grafice școlare, scriere, observare, etc. Motricitatea fină a degetelor are o mare importanță în vederea cultivării grafismului. Dexteritatea manuală este mai importantă în activitățile de îndeletniciri practice, lucrări manuale și în activitățile organizate în atelierele școlare. Viteza mișcării mâinii rămâne în urmă față de nivelul atins de majoritatea copiilor la un anumit grad de școlaritate, grupa mare, clasa pregătitoare, clasa a IV-a; atunci copierea unui text, scrierea după dictare, calculul scris, copierea semnelor grafice de pe tablă, activități de îndeletniciri practice (care sunt limitate ca timp de execuție) vor constitui apriori pentru acești elevi. La 4 ani copilul dezvoltat normal realizează în 15 secunde cel puțin opt linii drepte,

corecte, iar la 6 ani, zece linii. Pentru a stabili randamentul motricității fine a mâinilor s-a dovedit util așa numitul "test liniar" care figurează în mai multe scări de motricitate Osetesky. Rămânere în urmă prezintă și copiii care manifestă inadaptare la cerințele instructiv- educative din grădiniță

Oportunitatea unei adaptări școlare inițiale constituie indicele de pregătire pentru activitatea de tip școlar a copilului aflat în iminenta înscrierii în clasa pregătitoare. Concepută ca unul din obiectivele majore ale taxonomiei educaționale, pregătirea pentru școală trebuie înțeleasă ca o adaptare reciprocă, pe de o parte a copilului la școală, pe de altă parte a școlii la copii. Aprecierea pregătirii unui copil pentru școlarizare presupune stabilirea nivelului de dezvoltare somato-psihică și a conduitei sociale. Acestea constituie premisele asimilării în condiții favorabile, mediocre sau insuficiente a rolului și statutului de elev. Din punct de vedere somato-psihic copilul trebuie să dispună de o perfectă stare de sănătate, integritate senzorială și o dezvoltare fizică armonioasă. În caz contrar, apare mai frecvent oboseală, agitația psihomotrică, atenția instabilă, capacitatea redusă de mobilizare voluntară a îndeplinirii sarcinilor școlare - simptome ce se resimt tot mai mult pe măsura avansării în clasele mai mari. Vorbirea copilului apt pentru școlarizare trebuie să fie corectă și expresivă. Limbajul trebuie astfel dezvoltat încât să-i permită să-și exprime corect gândurile, dorințele, intențiile și stările emoționale, să verbalizeze adecvat ceea ce vrea să comunice altora, prin folosirea lexicală și gramaticală corectă a cuvintelor. Deci, să stăpânească limbajul ca instrument de informare, comunicare și exprimare.

Copilul apt pentru școală are o memorie bună și cunoaște conexiunea dintre genul proxim și diferența specifică a noțiunilor cotidiene. El poate clasifica și ordonă obiecte concrete respectând criterii diferite. Cunoaște și folosește noțiunile de timp și spațiu. Poate opera în termeni care exprimă raporturi de cantitate (mult, puțin, mare, mai mic, mai mult, mai puțin, tot atâtea). Stabilitatea atenției elevului de clasa pregătitoare este limitată la aproximativ 20 de minute. Caracteristica importantă a capacității de învățare o reprezintă receptivitatea copilului față de asimilarea conținutului informațional, pricepera de a-l interpreta și modul cum aplică cunoștințele însușite în rezolvarea unor probleme similare. Adaptarea în prima clasă presupune o dezvoltare corespunzătoare a modalităților de operare a gândirii, analiză, sinteză, abstractizare, generalizare, concretizare, precum și promptitudine, flexibilitate și independență aflate în deplină evoluție pe parcursul școlarizării.

Copilul apt pentru școală prezintă deprinderea de a observa, de a asculta cerințele adultului, de a reacționa corect pe baza acestora, de a răspunde la întrebări, de a formula, de a corecta și completă răspunsurile colegilor, precum și prezența interesului de cunoaștere ca raport afectiv - motivațional și volitiv. Adaptarea școlară presupune alături de maturitatea intelectuală și prezența unui anumit grad de maturitate socială. Aceasta se referă la însușirea și respectarea unor deprinderi de conduită civilizată în colectiv, la existența unei interdependențe relative a copilului în acțiune și față de adult. Maturitatea copilului constă și în necesitatea de a se încadra în colectiv, de a se subordona regulilor impuse de acesta, de a-și asuma anumite sarcini bine delimitate și de a le îndeplini cu simț de răspundere. În domeniul comportamentului cognitiv denumeste: șase-șapte culori sau nuanțe, trei momente principale ale zilei, cele patru anotimpuri, toate zilele din săptămână, stabilește asemănări între noțiuni (câine, pisică, măr, pară). Reproduce poezii cu multă ușurință și interes, numără peste zece cuburi, recunoaște corect unele litere, efectuează o construcție cu zece- douăsprezece cuburi, folosește corect pluralul în vorbirea corectă, relatează povestiri după imagini date, folosește corect adverbele de timp: azi, mâine, ieri.

Copiii inapți pentru începerea școlarității prezintă inadaptabilități manuale traduse prin mișcări ale mâinilor intens neordonate sau o coordonare și precizie redusă. Prin proba de motricitate de largă circulație mondială, s-a stabilit că unii dintre ei prezintă o dezorganizare a funcției vizual- motorie denumită lateralități manuale, nestabilizată, oscilantă, uneori ezitată, schema corporală în special dreapta, stânga sunt mai fragil integrate, dificultăți în organizarea și percepția temporală a relațiilor spațiale, incapacitatea de a se încadra cerințelor de viteză și precizie în executarea sarcinilor școlare, ritmul de lucru încet, nesistematic, adesea anarhic.

Gradul de adaptare la activitatea școlară presupune: conștientizarea sarcinilor primite, prezența trebuinței de a învăța, capacitatea elevului de a cunoaște, de a asimila, de a reține, de a reactualiza cunoștințele predate, precum și manifestarea dorinței lui de a modela, de a exterioriza în consumul acestora prin abnegație, dăruire, perseverență și o anumită capacitate de rezistență la efort. De asemenea, gradul de dezvoltare a intereselor de cunoaștere, ca suport a unei motivații susținute de învățare, capacitatea copilului de a colabora, ceea ce îl face apt ca să-ți regleze activitatea în funcție de cerințele adultului, ale programului școlar, precum și de a desfășura o activitate de grup.

Un copil nu se consideră apt pentru școală dacă nu are dezvoltată o anumită capacitate

de muncă, adică să poată deosebi munca de joacă, să efectueze unele sarcini care nu intră în sfera activității sale, ceea ce este în strânsă legătură cu nivelul de dezvoltare a cerinței și a motivației.

BIBLIOGRAFIE

1. Bocos, M. (2007), *Didactica disciplinelor pedagogice*, Presa Universitara Clujeana
2. Cerghit, I. (2006), *Metode de învățământ*, Editura Polirom
3. Culegere metodică (1978), *Integrarea copilului în activitatea școlară*, Editura Didactică și Pedagogică, București
4. Nicola, I. (1993), *Cercetarea psihopedagogică*, Editura Didactică și Pedagogică, București
5. Schiopu, U. (1970), *Psihologia vârstelor*, Editura Didactică și Pedagogică, București.

COMPUNERI PE BAZA UNOR MATERIALE DE SPRIJIN

Prof.înv.primar: Solovan Carmen Ramona
C.N.I. "Carmen Sylva" Petroșani

A.COMPUNERI PE BAZA UNOR ILUSTRAȚII, TABLOURI SAU DIAPOZITIVE

Compunerile pe baza unor ilustrații și tablouri se realizează sistematic, începând de la clasa a II-a. Pe cale orală se desfășoară și pe bază de povestire chiar din clasa I.

Tablourile prezentate trebuie să fie realizate corespunzător din punct de vedere artistic, cu un conținut clar, accesibil elevilor. Ele vor fi de mărimea potrivită pentru a putea fi ușor urmărite de toți elevii clasei.

La primele activități de acest fel, acțiunea se urmărește pe un număr de tablouri, în care fiecare să prezinte un moment al acțiunii, iar punctele importante pe care să le observe elevul să se găsească în prim-plan. Astfel, fiecare tablou dezvoltă o idee din planul compunerii, iar șirul de tablouri reprezintă planul ilustrat al povestirii. S-a constatat că elevilor le este mai ușor să alcătuiască o compunere după un plan de imagini, decât după un plan scris.

De asemenea, o acțiune este mai bine urmărită de elevi după un șir de tablouri, decât pe un singur tablou mai amplu, cu multe personaje, cu acțiunea în mai multe planuri.

Ilustrațiile folosite ca material ajutător se găsesc în cărți pentru copii, în reviste, etc. Trebuie alese acele ilustrații care sunt la îndemâna oricărui elev sau care pot fi analizate pe grupe.

Întrebările care dirijează observarea tablourilor sunt mai amănunțite la clasele mici, iar spre sfârșitul clasei a III-a și în clasa a IV-a, ele vor fi cu un conținut mai general, pentru a stimula gândirea și creația elevilor. În clasa a III-a, planul scris al compunerii se întocmește de elevi, cu sprijinul învățătorului, iar în clasa a IV-a, în funcție de pregătirea elevilor, alcătuirea planului se poate face ca activitate independentă.

Trecerea de la un șir de tablouri, ilustrații sau diapoziitive la compuneri pe baza unui singur tablou, ilustrație sau imagine, se face treptat. După ce elevii reușesc să observe ce idee dezvoltă fiecare tablou și alcătuiască compuneri după acestea, în activitățile următoare nu se mai folosește întregul șir, ci doar o parte din materiale, elevul este pus astfel în situație să dezvolte acțiunea cu forțe proprii, care reprezintă primii pași în creația liberă. Dacă unii dintre elevi au reușit performanța, atunci, pentru a-i sprijini, în locul tabloului la care am renunțat folosim o întrebare de sprijin.

Lecțiile de compunere după un șir de tablouri sau ilustrații se desfășoară, de regulă, după următoarele etape:

- Conversație pregătitoare sau expunerea învățătorului pentru pregătirea percepției tablourilor;
- Examinarea tablourilor sau ilustrațiilor, independent, de către elevi;
- Intuirea dirijată a fiecărui tablou;
- Stabilirea titlului;
- Elaborarea, orală, a compunerii;
- Autocontrolul;
- Citirea și aprecierea câtorva lucrări.

În timpul elaborării, în scris, a compunerii de către elevi, învățătorul va observa ce scrie fiecare și, la citirea și aprecierea lucrărilor, el le va prezenta pe acelea alcătuite în stiluri diferite,

arătând că aceeași temă poate fi dezvoltată în mai multe feluri, stimulând în acest fel imprimarea personalității elevului în compunerea realizată.

Compunerile după un șir de diapozitive se desfășoară, de obicei, după compunerile care au ca elemente de sprijin tablouri sau ilustrații. Diapozitivele dau posibilitatea proiectării succesive a imaginilor, deci, elevii nu au permanent în față toate momentele acțiunii, ci pe rând. În această situație se impune alcătuirea unui plan de idei care să-i orienteze pe elevi în alcătuirea compunerii scrise. În cazul în care se întâmpină greutăți în dezvoltarea unei idei, se poate reveni asupra imaginii respective.

Compunerile după un singur tablou se realizează, în special, în clasele terminale ale ciclului primar. De regulă, momentele principale ale lecției sunt următoarele:

- Pregătirea pentru percepere tabloului;
- Prezentarea tabloului;
- Examinarea individuală a tabloului;
- Analiza tabloului;
- Alegerea titlului;
- Pregătirea pentru compunerea scrisă;
- Redactarea compunerii după tablou;
- Autocontrolul;
- Controlul și aprecierea lucrărilor elaborate.

Pregătirea pentru perceperea tabloului se face printr-o conversație pregătitoare sau printr-o scurtă povestire a învățătorului. Acum se introduc unele cunoștințe noi, date, cuvinte sau expresii care se notează pe tablă. Examinarea individuală a tabloului are ca scop satisfacerea curiozității fiecărui elev și se desfășoară înainte de a se trece la analiza tabloului. Ea constituie o privire de ansamblu asupra conținutului desenului. La analiza tabloului participă cât mai mulți elevi. Fiecare își poate prezenta părerea proprie, iar clasa alege pe cele mai potrivite. În interpretarea tabloului, elevii stabilesc nu numai cadrul acțiunii, timpul, personajele, ci, pentru a face o interpretare creatoare, ei trebuie să-și imagineze ce s-a petrecut înainte și după momentul înfățișat în tablou. În acest fel, compunerea nu e o reproducere a conținutului tabloului, ci o activitate la care este stimulată imaginația creatoare a fiecărui elev.

Alegerea titlului se face în colectiv. Poate fi stabilit un singur titlu sau câteva titluri tot atât de bune, care redau concis conținutul tabloului. Compunerea după un tablou cu conținut mai bogat, se realizează cu sprijinul unui plan de idei stabilit de elvi. Pregătirea redactării compunerii presupune relizarea câtorva cerințe referitoare la problemele de vocabular. Expresiile plastice reținute pe tablă sau recomandate de învățător vor fi incluse în compunerea elevilor.

Tot în momentul pregătirii compunerii, dacă este cazul, se poate încerca o primă povestire orală; De asemenea, învățătorul poate sugera câteva forme de introducere în compunere. Planul compunerii după tablou se întocmește, de obicei, numai în primele lecții ale unui astfel de tip de compuneri, iar povestirea orală prealabilă, făcută de către un elev, nu trebuie să devină o practică, deoarece unii elevi ar fi tentați să nu mai facă un efort de gândire, ci să se limiteze doar la imitarea modelului oferit. Totuși, la început e nevoie de asemenea modele care să impulsioneze și să orienteze activitatea celor cu mai puțin curaj în munca de creație. În clasa a IV-a la asemenea lecții se poate folosi un tablou care să prezinte un singur moment al acțiunii.

B. COMPUNERI PE BAZA UNUI TEXT LITERAR CUNOSCUT

Deosebirea dintre expuneri și acest fel de compunere, constă în faptul că, în prima categorie de activitate se face o simplă reproducere a textului, pe când, în compuneri, se pornește de la un text și se solicită imaginația copiilor pentru realizarea unor cerințe în plus, ca:

- Povestirea lecturii la o altă persoană sau la un alt timp;
- Găsirea unui alt curs povestirii, prin stabilirea unui nou conflict;
- Găsirea unui alt final povestirii;
- Înlocuirea unor cuvinte prin sinonimele lor etc;
- Realizarea unei noi povestiri, prin analogie, pornind de la un text literar cunoscut.

Asemenea mesaje prezintă avantaje deosebite în special pentru copiii cu un vocabular mai sărac. Textul literar luat ca sprijin trebuie bine ales, încât să ofere cu adevărat un moment de exprimare pe înțelesul elevului. Sarcinile suplimentare pun bazele activității de creație. Ele trebuie alese cu grijă, formulate în ordinea crescândă a dificultăților, pentru a conduce treptat elevul în formarea unei exprimări corecte și logice, în descifrarea tainelor compunerii.

Asemenea lecții încep, de obicei, cu reamintirea textului, deoarece se folosesc cu precădere textele însușite în alte ore pentru a acorda un spațiu mai mare activității de creație. Acest moment al lecției se realizează prin ascultarea textului înregistrat pe disc sau bandă magnetică, prin povestirea lui de către învățător sau de către un elev cu înclinații în acest sens. Este bine să se dea o atenție deosebită acestui moment, pentru a crea cadrul emotiv necesar însușirii textului. În faza următoare se alcătuiește planul de idei sau se prezintă ideile scoase cu ocazia analizei textului la alte ore, după care, câțiva elevi spun oral conținutul. Li se cere să cuprindă în mod obligatoriu în compunere unele cuvinte sau expresii frumoase pe care învățătorul le apreciază că ar trebui să intre în vocabularul activ al acestora. Apoi se formulează sarcina suplimentară. Clasa poate fi împărțită în grupe de elevi, în funcție de problemele cu care se confruntă la compunere, iar cerințele să se stabilească diferențiat. Apoi se trece la reproducerea în scris a textului, cu respectarea sarcinilor suplimentare. Folosirea cuvintelor și expresiilor noi, formulate anterior este, în continuare, obligatorie.

Pentru formarea unei exprimări logice, precum și pentru dezvoltarea gândirii elevilor, la unele ore de compunere se folosesc texte mai mici care să prezinte sub formă de propoziții sau grupuri de propoziții așezate într-o ordine întâmplătoare. Elevul este pus în situația să le așeze în ordine logică, deci să reconstituie textul. Desigur că și aici sarcinile pot fi diferențiate. Unora li se dau propozițiile ca ei să găsească locul celorlalte, iar alții pot primi numai începutul sau sfârșitul ca sprijin.

C. COMPUNERI PE BAZA UNOR PROVERBE, ZICĂTORI ȘI GHICITORI

Proverbele și zicătorile, cu precădere, reprezintă un fel de concluzii ale unor experiențe de viață. De exemplu, s-a văzut de mai multe ori în decursul timpului că cel care minte nu ajunge departe sau că minciuna nu rezistă mult timp. Toate acestea s-au sintetizat în câteva cuvinte: „Minciuna are picioare scurte”. Proverbele, zicătorile și ghicitorile sunt rod al înțelepciunii poporului.

În școala primară se pot elabora cu elevii compuneri care să pornească de la un proverb, zicătoare sau ghicitoare, sau să ajungă la una dintre ele. Trebuie să recunoaștem că acest gen de activitate de creație este destul de greu pentru elevii claselor I-IV, de aceea, nici nu-l considerăm

obligatoriu. Totuși, cu elevii care prezintă înclinații pentru compoziție, este bine să se încerce. În mare parte aceste compuneri sunt libere. Sprijinul pe care l-ar acorda proverbul, zicătoarea sau ghicitoarea este destul de mic. Acestea sugerează tema compunerii. Ele pot fi folosite ca tablouri sau ca final de compunere. În cazul abordării unor asemenea lecții, trebuie să se insiste ca elevii să înțeleagă bine sensul proverbului sau al zicătorii. De asemenea, ei au de găsit sau sunt conduși să găsească situații din viața de toate zilele care să corespundă sensului acestor creații. În cazul în care se întâmplă greutăți, se apelează la un text literar al cărui conținut are legătură cu proverbul ales, și, pe baza acestora, prin analogie, elevii să creeze o altă compoziție.

În primele lecții de acest fel, sprijinul învățătorului este, desigur, mai mare. El se referă nu numai la înțelegerea proverbului, a zicătorii sau a ghicitorii, ci la orientarea elevilor în găsirea situațiilor corespunzătoare, în alcătuirea unui plan de idei, în formularea, oral, a compoziției.

Etapele unei asemenea lecții, pe baza unui proverb, ar fi:

- Alegerea proverbului;
- Discuții pentru înțelegerea sensului proverbului;
- Stabilirea unei întâmplări din viață sau din textele literare care poate ilustra cel mai bine proverbul dat. Se cere elevului să prezinte, pe scurt câteva întâmplări;
- Alegerea celor care sunt mai aproape de conținutul proverbului;
- Stabilirea locului proverbului: ca titlu, la începutul sau la sfârșitul compunerii;
- Redactarea în scris a compunerii;
- Autocontrolul și aprecierea compunerilor de către învățător.

Desigur că, după formarea unor deprinderi, se poate trece peste unele etape sau se realizează în mod independent de elevi. Astfel, se stabilește proverbul, și elevii redactează individual compunerea sau fiecare își alege un proverb și trece la elaborarea lucrării.

Aceste lecții, ca și celelalte de altfel, contribuie atât la dezvoltarea exprimării orale și scrise, a puterii de creație, cât și la educarea elevilor prin conținutul proverbelor și zicătorilor, prin atitudinile pe care le au în compunerile ce le realizează, față de anumite manifestări negative.

D. COMPUNERI DUPĂ DESENE PROPRII

Noua programă pentru ciclul primar acordă elevilor o oarecare independență în exprimarea cu mijloace artistico-plastice. În această situație se poate realiza o legătură eficientă între orele de desen și cele de compunere. În fiecare caz elevul este pus în situația să se exprime cu mijloace diferite, dar este mai bine să fie îndrumat să redea în cuvinte ceea ce a dorit să transmită cu ajutorul culorii.

Este cunoscut faptul că, după realizarea planșei artistico-plastică dată, la analiza acesteia se solicită elevului să prezinte ce a intenționat să transmită și cum a reușit. În funcție de aceste intenții, ceilalți elevi ai clasei și învățătorul apreciază lucrarea executată. Acest moment al lecției de desen constituie punctul de plecare în abordarea compunerii după desene proprii. Desigur că, în elaborarea compunerii elevul nu este pus în situația de a prezenta ceea ce se vede într-o planșă, ci și de a crea o acțiune cu tema respectivă, care să corespundă desenului.

Primele lecții de acest fel se caracterizează printr-o îndrumare atentă a elevilor de către învățător. La începutul orei se analizează planșa unui elev cu ajutorul întrebărilor ajutătoare formulate de învățător, care să vină în sprijinul alcătuirii planului de idei al lucrării. Dacă tema desenului este, de exemplu, „În excursie”, se va stabili cine participă la această activitate, unde se desfășoară, cum este natura, etc.

La cerințele respective, elevii pot răspunde în urma analizei planșei, dar se atrage atenția că pentru alcătuirea compunerii este necesar să se precizeze și alte acțiuni care nu sunt prezentate în desen dar care, cu siguranță, s-au desfășurat.

Pentru îmbogățirea exprimării elevilor, în timpul analizei creației artistico-plastice se pot formula unele expresii care să fie folosite în mod obligatoriu în cadrul compunerii, unele sugerate chiar de planșă, cum ar fi: *cer senin ca sticla, cer albastru ca apele mării, lacul ca oglinda, oglinda lacului, etc*

După aceste momente se trece la ordonarea ideilor într-un plan și la elaborarea orală, a compunerii. Aici se cer mai multe formulări de la elevi și se acceptă cele mai bune, apreciind, pe scurt, și de ce sunt bune.

Este chiar necesar să se dezvolte ideile în mai multe feluri, pentru a determina elevii să abordeze tema cu forțe proprii, să nu se limiteze doar la reproducerea uneia.

Etapile unei lecții de compunere după desene proprii pot fi:

- Analiza desenului;
- Stabilirea unor acțiuni care au avut loc, dar care nu sunt prezentate în desen;
- Stabilirea planului de idei;
- Elaborarea, oral, a compunerii;
- Scrierea compunerii;
- Autocontrol;
- Analiza compunerii și aprecierea lor.

În urma unor exerciții repetate, compunerea devine cu adevărat liberă. Având în față un desen pe o anumită temă, efectuat în ora special destinată, elevii parcurg în mod independent etapele prezentate. Aceste activități au efecte pozitive și asupra pregătirii artistico-plastice, deoarece elevul dă o atenție mai mare realizării artistice a tabloului, culorilor, stabilirii dimensiunilor unor obiecte în planșă, în funcție de rolul lor în acțiune, etc. Toate acestea pentru că prin cele prezentate să emoționeze, să transmită stări sufletești, sentimente.

E.COMPUNERI PE BAZA OBSERVAȚIILOR ȘI IMPRESIILOR ELEVILOR, A IMAGINEȚIEI ACESTORA

Aceste compuneri se bazează pe experiența proprie a elevilor și solicită atenția, memoria, spiritul de observație, imaginația, etc. Se pot alege teme diverse, legate de anumite întâmplări trăite de elevi: din familie, din jocurile și activitățile lor, sărbătorirea unor evenimente importante.

În primele activități de acest fel se alege teme comune pentru întreaga clasă, referitoare la problemele cunoscute de toți elevii, deoarece îndrumarea dată de învățător este mai accentuată. Elevii trebuie deprinși ca din numărul de întâmplări și impresii să selecteze pe cele mai sugestive.

Cu timpul, în urma formării unor priceperi și deprinderi, temele se tratează de fiecare elev pe baza experienței proprii, chiar dacă titlul compunerii este același pentru întreaga clasă: *La săniuș, În timpul liber.*

În cazul în care observația, întâmplarea, au avut loc cu mult timp în urmă, ele vor fi reactualizate prin folosirea unor imagini, fotografii, texte literare, etc.

Tema aleasă trebuie să-i intereseze pe copii, să-i atragă, să fie formulată în așa fel încât să le trezească amintiri, să-i antreneze într-o activitate creatoare.

Întrebările din etapa pregătirii compunerilor trebuie bine formulate, încât să reducă în mintea elevilor toate aspectele în legătură cu întâmplările, evenimentele sau fenomenele la care au

participat sau le-au observat și, totodată, să constituie un îndreptar pentru alcătuirea planului de idei.

În organizarea plimbărilor, vizitelor și excursiilor cu elevii este bine să se stabilească obiective care să vizeze și orele de compunere. În timpul observațiilor, de exemplu, elevii să fie puși să construiască o serie de expresii, pe care, apoi, să le folosească în compuneri. Etapele realizării unor astfel de compuneri pot fi:

- Reactualizarea observațiilor prin convorbiri orientative, completate cu imagini din albume, ilustrate, texte literare;
- Elaborarea orală a compunerii;
- Scrierea compunerii;
- Autocontrolul și aprecierea lucrărilor.

Planul de idei al compunerii poate cuprinde:

Introducere:

-Locul de desfășurare al evenimentului;

-Timpul;

Cuprinsul:

-Începutul evenimentului;

-Desfășurarea evenimentului;

-Momentele deosebite;

Încheierea:

-Sfârșitul evenimentului: urmări, impresii, învățăminte, etc;

F. COMPUNERI PRIN ANALOGIE

La această categorie de activități de creație se folosește ca material de sprijin o compunere model alcătuită de învățător sau de elevii din seriile anterioare.

Se impune ca lucrarea aleasă să fie cu adevărat model pentru elevi, atât în ceea ce privește forma cât și conținutul. De asemenea, trebuie să dezvolte aceeași temă sau una asemănătoare cu cea pusă în discuția clasei.

După anunțarea subiectului lecției, se prezintă compunerea model. Se analizează apoi această lucrare din punct de vedere al formei și conținutului. Elevii pot reține modele de introducere, de încheiere, etc., recomandându-li-se să se îndepărteze mai mult sau mai puțin de modelul dat, în funcție de experiența lor, de imaginația creatoare, de capacitatea de orientare.

Având în vedere nivelul de pregătire al elevilor, după analiza compunerii model se poate trece la elaborarea în scris a compunerii cu titlul stabilit dinainte sau se întocmesc oral unele variante de compunere.

Dând ca model, de exemplu, „Prima călătorie cu avionul” învățătorul poate cere copiilor să redea impresii după o călătorie cu vaporul, trenul, barca.

În momentul alegerii temei și stabilirii titlului lucrării este neapărat necesar ca învățătorul să se asigure că fiecare elev a participat la asemenea activități sau că are cunoștințe din alte surse. Nu se poate stabili, de exemplu, ca temă obligatorie pentru toată clasa „Prima călătorie cu avionul”, deoarece nu toți elevii au reușit să zboare cu avionul sau nu au avut de unde să primească informații în legătură cu acest moment

G. COMPUNERILE CU ÎNCEPUT DAT

Activitățile de acest fel au un grad mai mare de independență, venind în sprijinul elevilor doar cu începutul compunerii pentru a-i orienta în ordonarea ideilor în legătură cu tema aleasă.

Începutul dat va trebui să fie conceput în așa fel încât să stimuleze imaginația copiilor și să le sugereze mai multe posibilități de continuare.

Organizarea lecțiilor cu o astfel de temă se diferențiază de la clasă la clasă și de la colectiv la colectiv. De obicei, la clasa a II-a compunerile cu început dat se realizează oral, iar la clasele a II-a și a IV-a se realizează în scris. În toate situațiile se prezintă la tablă sau pe o planșă un început de compunere. De aici, activitatea se diferențiază.

La un colectiv de elavi cu mai puține deprinderi în alcătuirea compunerilor, se formulează, după începutul dat, un șir de întrebări al căror răspuns reprezintă, de fapt, continuarea acțiunii. Prin acest procedeu se insistă mai mult asupra însușirii tehnicii de elaborare a compunerii, dar este mai puțin stimulată imaginația copiilor.

La un alt colectiv de elevi, cu un nivel de pregătire mai ridicat, în locul întrebărilor se alcătuește un plan de idei care să sintetizeze cuprinsul și încheierea compunerii și se formulează oral variante de continuare a lucrării. Etapa respectivă poate fi parcursă cu întreaga clasă, sub îndrumarea învățătorului, pe grupe de elevi sau individual. În clasa a IV-a, în special, fiecare elev își alege conținutul după propriul său plan.

H. COMPUNERILE CU SFÂRȘIT DAT

La fel ca celelalte activități de creație, compunerile cu sfârșit dat contribuie la dezvoltarea exprimării elevilor, a gândirii și imaginației creatoare. Pe lângă problemele de limbă pe care le urmărește, acesa gen de compuneri pune pe elevi în situația de a căuta acțiuni diferite care să conducă la același sfârșit.

Partea finală a compunerii trebuie aleasă cu grijă, în așa fel încât să sugereze acțiuni cunoscute de elevi, din experiența proprie, din textele literare.

Sfârșitul compunerii îmbracă diferite forme. De exemplu, el poate fi un proverb sau o ghicitoare. În funcție de nivelul clasei sau al grupului de elevi, acest enunț este de întindere mai mare sau mai mică.

În primele activități de acest fel se urmărește orientarea elevilor în alegerea acțiunii și înlănțuirea logică a faptelor. Pentru aceasta ei pot fi sprijiniți cu o serie de întrebări care pot fi scrise din timp pe tablă sau pe o planșă, sau se poate adresa elevilor în timpul discuțiilor pregătitoare. Răspunsul la întrebări constituie introducerea și cuprinsul compunerii.

După aceste exerciții se renunță la setul de întrebări și se trece la alcătuirea planului de idei pentru primele două părți ale lucrării și la elaborarea, oral a acesteia. Și aici, primele planuri se alcătuiesc cu întreaga clasă, sub îndrumarea învățătorului, după care, cu timpul, devin activități independente.

La clasa a IV-a, la un colectiv de elevi cu deprinderi formate în elaborarea compunerii, se prezintă doar sfârșitul dat și elevii parcurg individual celelalte etape.

Titlul lucrării se stabilește de la începutul lecției, după elaborarea, oral, a compunerii, sau în momentul în care se trece la scrierea acesteia.

Pentru ca elevii să-și însușească tehnica elaborării fiecărei părți a compunerii: introducere, cuprins și încheiere, se pot combina diferite activități prezentate până acum. Astfel, se dau cuprinsul și încheierea unei compuneri și se stabilește cu elevii ce introducere ar putea avea. Se dau introducerea și încheierea acțiunii iar elevii să elaboreze variante ale cuprinsului compunerii.

Și, desigur, dacă se prezintă introducerea și cuprinsul lucrării, elevii au de stabilit diferite modele de sfârșit.

De fiecare dată se insistă asupra conținutului fiecărei părți a compunerii, volumul ei în comparație cu celelalte, informația pe care să o cuprindă în mod obligatoriu.

I. COMPUNERI CU CUVINTE DE SPRIJIN

Așa cum arată și denumirea, elevii primesc un număr de cuvinte ca sprijin pentru elaborarea compunerii. Cuvintele date trebuie să sugereze o acțiune, o întâmplare cunoscută de elevi. Ele vor fi date în ordinea în care apar în lucrare. Este bine să fie stabilite în așa fel încât să poată fi folosite în toate părțile compunerii. Dacă învățătorul urmărește ca aceste cuvinte de sprijin să fie utilizate doar în cuprinsul lucrării, el avertizează elevii în momentul în care trece la citirea lor.

Lecția începe cu citirea cuvintelor scrise pe tablă. Învățătorul trebuie să se convingă de faptul că toți elevii cunosc aceste cuvinte. Apoi, fiecare elev, caută în mod independent legături logice între cuvinte. Momentul următor se poate desfășura în mai multe feluri. Astfel se formează propoziții cu cuvintele date sau cu grupurile de cuvinte, se scriu pe tablă, se citesc din nou și se completează cu alte structuri care întregesc desfășurarea acțiunii. În continuare, construcțiile se ordonează după ordinea de construcție a lucrării.

În alte situații, construcțiile se dau ordonate pe părți ale compunerii, pe care elevii le dezvoltă în ordinea cunoscută. Cu unele colective de elevi, după citirea cuvintelor, se poate trece la elaborarea orală a compunerii.

Înainte de scriere se va stabili titlul compunerii.

De exemplu, se dau cuvintele: *toamna, deschiderea școlilor, ne-am hotărât, ajutor, munceau, stup, strălucea, curățenie, bucuroși, frumoasă*. Ele pot fi ordonate și în acest fel:

- Introducere: *toamna, deschiderea școlilor*;
- Cuprins: *ne-am hotărât, ajutor, munceau, stup, strălucea, curățenie*;
- Încheiere: *bucuroși, frumoasă*.

După citirea acestor cuvinte se poate deduce că acțiunea se desfășoară toamna, înainte sau după deschiderea școlii; cineva s-a hotărât să ajute, să muncească astfel încât ceva să strălucească de curățenie. În final, cei care au muncit erau bucuroși.

Căutând firul logic al acțiunii, putem stabili, în continuare, că niște copii s-au hotărât să ajute la înfrumusețarea școlii, încât aceasta să strălucească de curățenie. După terminarea lucrului ei erau bucuroși că școala arată frumos.

Se trece apoi la elaborarea, oral, a compunerii, cu mențiunea că trebuie folosite toate cuvintele date. De asemenea, se precizează că pot fi mai multe variante de prezentare a acțiunii. După ce se ascultă 1-2 variante se stabilește titlul, de exemplu, la cuvintele date mai sus, „O faptă bună”.

În continuare, elevii elaborează în scris lucrarea.

J. COMPUNERI CU PROPOZIȚII DE SPRIJIN

Propozițiile de sprijin îi orientează pe elevi în ordonarea ideilor pentru prezentarea acțiunii, dar, în același timp, le stimulează imaginația creatoare, contribuie la îmbogățirea exprimării. De aceea este necesar ca ele să fie prezentate în ordinea în care sunt folosite în compunere. La primele compuneri de acest gen se impune ca propozițiile date să fie ordonate după părțile compunerii. În

cazul în care sunt cuvinte al căror sens este necunoscut elevilor, după citirea propozițiilor de sprijin, se trece la explicarea lor.

Metodologia unor astfel de lecții este, în mare parte, cea folosită la compuneri pe baza cuvintelor de sprijin.

De exemplu, se dau trei propoziții:

- Introducere: *Un bătrân trăia singur;*
- Cuprins: *Câțiva copii s-au hotărât să-l ajute;*
- Încheiere: *Recunoștința bătrânului e fără margini.*

Pentru elevii mai puțin abilitați în elaborarea compunerilor se dau mai multe propoziții de sprijin.

În cadrul discuțiilor pregătitoare se formulează alte propoziții, se ordonează, se conturează desfășurarea acțiunii.

Cu unii elevi se alcătuiește un plan de idei apoi se trece la dezvoltarea lui, folosind propozițiile de sprijin. Cu alții se poate trece direct la elaborarea, oral a compunerii. În clasa a IV-a, la un colectiv mai bine pregătit, după citirea propozițiilor de sprijin, elevii parcurg în mod independent celelalte etape ale redactării compunerii.

Principalele momente ale lecțiilor în care compunerile se alcătuiesc cu sprijinul unor propoziții date sunt:

- Citirea propozițiilor; explicitarea cuvintelor necunoscute;
- Discuții în legătură cu subiectul compunerii;
- Întocmirea planului de idei;
- Alcătuirea compunerii oral;
- Scriere compunerii;
- Autocontrolul;
- Controlul și aprecierea lucrărilor (se citesc 1-2 lucrări); Aprecierea detaliată se realizează în ora special destinată, după verificarea acasă a lucrărilor de către învățător.

ÎNVĂȚAREA CENTRATĂ PE ELEV

Prof. Lucia STAICU

Liceul Tehnologic „Ferdinand I”, Rm. Vâlcea

Trecerea la o metodologie mai activă, centrată pe elev, implică elevul în procesul de învățare și îl învață aptitudinile învățării, precum și aptitudinile fundamentale ale muncii alături alții și ale rezolvării de probleme. Metodele centrate pe elev implică individul în evaluarea eficacității procesului de învățare în stabilirea obiectivelor pentru dezvoltarea viitoare. Este adevărat că acela care învață trebuie să își construiască cunoașterea prin intermediul propriei înțelegeri și că nimeni nu poate face acest lucru în locul său. Dar, nu este mai puțin adevărat că această construcție personală este favorizată de interacțiunea cu alții care la rândul lor învață. Adevărata învățare este aceea care permite transferul achizițiilor în contexte noi. Ea este interactivă.

Gruparea și sarcinile în care membrii grupului depind unul de celălalt pentru realizarea rezultatului urmărit arată că elevii se implică mai mult în învățare decât în abordările frontale și individuale, că odată implicați ei își manifestă dorința de a împărtăși celorlalți ceea ce experimentează, că elevii acced la înțelegerea profundă atunci când au oportunitatea de a explica și chiar de a preda celorlalți colegi ceea ce au învățat.

Exemple de învățare centrată pe elev:

- Procesul de predare are trei faze, iar fiecare necesită metode adecvate:
 1. **Prezintă:** Metode de prezentare de noi cunoștințe elevilor sau de încurajare în a le găsi singuri, ceea ce poate implica fapte, teorii, concepte, povestiri etc.
 2. **Aplică:** Metode care sa-i oblige pe elevi să aplice noile cunoștințe care le-au fost doar prezentate. Aceasta este singura modalitate de a te asigura ca elevii formează concepte despre noul material pentru a-l înțelege, a si-l aminti și a-l folosi corect pe viitor.
 3. **Recapitulează:** Metode de încurajare a elevilor să își amintească vechile cunoștințe în vederea clarificării și concentrării asupra punctelor cheie, asigurării unei bune înțelegeri, punerii în practică și verificării cunoștințelor mai vechi.
- Lecția pleacă de la experiențele elevilor și cuprinde întrebări sau activități care să îi implice pe elevi;
- Elevii sunt lăsați să aleagă singuri modul cum se informează pe o anumită temă și cum prezintă rezultatele studiului lor;
- Elevii pot beneficia de meditații, în cadrul cărora pot discuta despre preocupările lor individuale cu privire la învățare și pot cere îndrumări;
- Aptitudinea elevilor de a găsi singuri informațiile căutate este dezvoltată – nu li se oferă informații standardizate;

- Pe lângă învățarea specifică disciplinei respective, li se oferă elevilor ocazia de a dobândi aptitudini fundamentale transferabile, cum ar fi aceea de a lucra în echipă.
- Se fac evaluări care permit elevilor să aplice teoria în anumite situații din viața reală, cum ar fi studiile de caz și simulările.
- Lecțiile cuprind o combinație de activități, astfel încât să fie abordate stilurile pe care elevii le preferă în învățare (vizual, auditiv, practic / kinetic);
- Lecțiile înlesnesc descoperirile făcute sub îndrumare și solicită participarea activă a elevilor la învățare;
- Lecțiile se încheie cu solicitarea adresată elevilor de a reflecta pe marginea celor învățate, a modului cum au învățat și de a evalua succesul pe care l-au avut metodele de învățare în cazul lor;

Strategii de predare în vederea învățării active

Cadrele didactice și elevii trebuie să fie conștienți de stilurile de învățare pe care le preferă și, în consecință, de modul cum învață cel mai bine. În materialele de instruire se prezintă un simplu chestionar care se poate folosi pentru elevi la identificarea *stilurilor lor de învățare*.

Învățarea trebuie să cuprindă activități de prelucrare a noii materii învățate, care trebuie legată de ceea ce elevul știe deja. Sarcinile trebuie să fie autentice, stabilite în context semnificativ și legate de viața reală. Ele nu trebuie să implice doar repetarea unor lucruri, deoarece acest lucru duce la învățarea “de suprafață” și nu la învățarea “de profunzime”.

Având în vedere faptul că învățarea elevilor va implica erori, sarcinile trebuie să le ofere ocazia de a se autoevalua, de a corecta, de a discuta cu colegii, de a primi reacția profesorului, precum și de a face alte verificări de “conformitate cu realitatea”.

În vederea învățării active sunt recomandate:

- Metode care necesită o pregătire sumară și puține resurse : Predare prin întrebări, Bulgare de zăpadă, Brainstorming, Experimentul Gândului (Empatia), Roata ;
- Metode care implică materiale (fotocopii sau cartonase) ce se distribuie elevilor : Învățare cooperantă, Puncte-cheie, Întrebări pe baza textului, Transformare, Explicațiile elevilor, Hărți/diagrame/desene, Rezumatul ;
- Activități care necesită puțin mai multă pregătire; se începe cu cele mai ușoare: Prezentările elevului, Predare de către elevi, Controversa academica, Întrebări ”Bulgare de zăpadă”, Învățarea individuală, Ochelarii, Competența de a judeca, Comparație și contrast;
- Explicarea sarcinilor care cer elevilor să își explice unii altora modul cum au înțeles un anumit lucru și să elaboreze acest mod de a înțelege înainte de a-l exprima;

- Punerea de întrebări și răspunsuri de “diagnoză” și utilizarea răspunsurilor greșite pentru a explora și a corecta neînțelegerile, “Întrebările socratice”;
- Utilizarea sarcinilor și întrebărilor care stimulează gândirea elevilor și se bazează pe Taxonomia lui Bloom și nu pe simpla reamintire. Aceste sarcini și întrebări necesită mai multă gândire și prelucrare;
- Analiză: întrebări de tip “de ce”;
- Sinteză: întrebări de tip “cum”, “ai putea să”;
- Evaluare: întrebări de judecată. Aceste întrebări de rang superior impun elevilor să își creeze propriile concepții cu privire la noua materie învățată. Nu se pot face raționamente pe marginea materiei învățate înainte ca aceasta să fie conceptualizată; de aceea, întrebările care solicită raționamentul vor determina conceptualizarea;
- Utilizarea studiilor de caz care leagă subiectul discutat de viața reală sau de experiențele anterioare și deci de învățarea anterioară;
- Utilizarea lucrului în grup, care solicită elevilor să discute materia învățată, astfel încât colegii să se verifice între ei și să învețe unii de la alții;
- Învățarea implică “construirea de modele”; de aceea, utilizați hărți ale minții și rezumate care relevă relația dintre părțile subiectului și întreg. De asemenea, arătați legătura dintre subiectul de astăzi și alte subiecte;
- Predarea aptitudinilor în contextul subiectului respectiv. Gândiți-vă la dumneavoastră ca la un profesor de aptitudini care utilizează conținutul materiei pentru a preda aptitudinile respective.

Strategii pentru o predare care să corespundă stilurilor individuale de învățare

Tipul vizual

Tipul auditiv

Tipul practic

Stilul de învățare vizual are următoarele puncte tari:

- Își amintesc ceea ce scriu și citesc;
- Le plac prezentările și proiectele vizuale;
- Își pot aminti foarte bine diagrame, titluri de capitole și hărți;
- Înțeleg cel mai bine informațiile atunci când le vad;
- Cei mai mulți cu acest stil de învățare învață cel mai bine singuri.

Stilul de învățare auditiv prezintă următoarele puncte tari:

- Își amintesc ceea ce aud și ceea ce se spune;
- Le plac discuțiile din clasă și cele în grupuri mici;

- Își pot aminti foarte bine instrucțiunile, sarcinile verbale/orale;
- Înțeleg cel mai bine informațiile când le aud.

Stilul de învățare tactil-kinestezic (practic) se remarcă prin următoarele punctele tari:

- Își amintesc ceea ce fac și experiențele personale la care au participat cu mâinile și întreg corpul (mișcări și atingeri);
- Le place folosirea instrumentelor sau preferă lecțiile în care sunt implicați activi/participarea la activități practice;
- Își pot aminti foarte bine lucrurile pe care le-au făcut o dată, le-au exersat și le-au aplicat în practică (memorie motrică) ;
- Au o bună coordonare motorie.

Managementul lucrului în echipă, al studiului individual, al practicii etc.

Fixarea sarcinii de lucru

- Sarcina de lucru trebuie să fie clară și exprimată în scris;
- Profesorul sau membrii grupului desemnează un Scrib;
- Limita de timp acordat este menționată înainte;
- Sarcinile de lucru se diferențiază prin aceea că sunt deschise, graduale și/sau dificile;
- Există cel puțin câteva sarcini de lucru cu grad de dificultate ridicat, notate în Clasificarea lui Bloom; mai exact cele ce necesită: analiza (întrebări de tipul „de ce”), sinteza (întrebări de tipul „în ce mod”) sau evaluare (întrebări de tipul „care” sau „cat de bine”);
- Pe lângă rolul de Scrib, luați în considerare roluri pentru elevi cum ar fi : Profesor, Controlor, Responsabil cu vocabularul, Reporter, Responsabil cu rezumatul, Conducător etc.

Elevii lucrează

- Grupul sau profesorul desemnează un Scrib care notează ideile;
- Profesorul verifică atenția elevilor plimbându-se printre bănci și citind notițele Scribului;
- Se fixează limite de timp scurte, acestea stimulându-i pe elevi;
- Fiecare elev din grup poate avea la un moment dat rolul de Scrib.

Verificare și corectare

- Verificați notițele Scribului pentru a observa rata progresului;
- Feedback-ul este „medalia și scopul misiunii” cel puțin uneori: o „medalie” pentru progresul realizat și un „scop al misiunii” care îi stimulează pe elevi să meargă mai departe.

Feedback și revizuire

- Se solicită răspunsuri de la fiecare grup (fiecare grup trebuie să furnizeze doar un punct de vedere, pentru a oferi șansa și celorlalți să răspundă);
- Ați putea numi un „Corector” și apoi alegeți la întâmplare pe cineva din grup care să explice descoperirile grupului;

- Punctele-cheie în procesul de învățare trebuie subliniate și scrise pe tablă;
- Luați în considerare o recapitulare într-un stil interogativ-assertiv în cadrul căreia profesorul nu oferă răspunsul corect ci folosește Întrebări și Răspunsuri pentru a conduce clasa spre o discuție generală. Spre exemplu: «*Bun, știm care este părerea grupului X, dar toată lumea este de acord?*»

Recapitulare

- Elevii sunt întrebați care sunt punctele-cheie descoperite;
- Se iau notițe și se împart fișe xeroxate;
- Spre sfârșitul orei se recapitulează punctele-cheie prin Întrebări și Răspunsuri

BIBLIOGRAFIE

1. Jinga , I., Istrate Elena, *Manual de pedagogie*, Editura All, București, 2006.
2. Joița Elena, Ilie, E., Vlad, M., *Pedagogie și elemente de psihologie școlară pentru examenele de definitivare și obținerea gradului didactic II*, Editura Arves, București, 2003.
3. Lisievici, P., *Evaluarea în procesul de învățământ – teorie, practică, instrumente*, Editura Aramis, București, 2002.
4. Radu, I.T., Ezechil Liliana, *Didactica. Teoria instruirii*, Editura Paralela 45, Pitești, 2006.
5. Radu, I.T., *Evaluarea în procesul didactic*, E.D.P., București, 2000.
6. Radu, I.T., Ezechil, L., *Pedagogie – Fundamente teoretice*, Editura V&I Integral, Bucuresti,

STRATEGII INOVATIVE UTILIZATE ÎN CLASA PREGĂTITOARE

Profesor învățământ primar Petrica Staicu,

Școala Gimnazială „Panait Cerna” Cerna, loc. Cerna, jud.Tulcea

Societatea actuală, confruntată cu provocări numeroase și complexe, încurajează cadrele didactice să părăsească algoritmul monoton al rutinei și să apeleze cu curaj la arsenalul strategiilor inovative astfel încât învățarea să aibă un caracter activ-participativ. Didactica modernă orientează către dezvoltarea unor metodologii centrate pe elev, pe demersuri interactive ce respectă profilul psihologic de vârstă și individual al elevului, trebuințele și ritmul propriu de învățare.

Metodele și mijloacele moderne produc schimbări în planul gândirii (idei, opinii), în plan verbal și acțional, activează elevii, îi motivează, reducând încorsetarea pe care ei și noi, învățătorii, o resimțim într-o activitate tradițională. Variate și etapizate, aceste metode trebuie să fie aplicate ca un joc cu reguli. Prezentate ca niște jocuri de învățare, cooperare, distractive, nu cu efort de concentrare, metodele moderne determină elevii să rezolve în grup problemele cu care se confruntă, să ia decizii, și să aplaneze conflictele ce pot apărea. Astfel, ei descoperă o nouă experiență interrelaționând în grupuri de învățare activă: aceea de a studia, de a investiga împreună și capătă încredere în forțele proprii, dar și în ale grupului.

Astfel, am organizat activități variate de învățare pentru toți copiii, îmbinând metode tradiționale (conversația, observarea sistematică a activității și a comportamentului elevului, lectura predictivă, exercițiul, demonstrația, explicația) cu **metode și procedee active și incluzive**, care să stimuleze participarea activă, fizică și psihică, individuală și colectivă a elevilor în procesul învățării, având un pronunțat caracter formativ – educativ: generează sentimente de acceptare și simpatie, cresc stima de sine, cresc încrederea în forțele proprii, diminuează anxietatea față de școală

Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativității în munca de explorare a unui subiect, care conduce investigația elevilor în cinci direcții precise, determinate de întrebări. Abordarea investigației se inițiază din central conceptului și se „împrăștie” în afară spre obținerea de idei conexe. Atmosfera în care se desfășoară lecția este una de relaxare, dar și de interes. Denumirea originală a metodei este „starbursting” (engl.star = stea; burst = a exploda).

➤ CE PRESUPUNE?

Formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de elevi, în grup, prin interacțiune și individual, pentru rezolvarea unor probleme.

➤ **MATERIAL**

O stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, tablouri, ilustrații, jetoane, siluete.

➤ **DESCRIERE**

1. Elevii sunt așezați în semicerc, pot propune tema. Pe steaua mare se scrie sau se desenează ideea centrală.
2. Pe cele cinci steluțe se scrie câte o întrebare: CE?, CINE?, UNDE?, CÂND?, DE CE?, toate acestea fiind notate separat și pe bilețele. Cinci copii extrag câte un bilețel cu întrebarea. Fiecare dintre cei cinci își alege 4 colegi, organizându-se 5 grupuri care lucrează separat.
3. Se stabilește timpul de lucru (aprox. 5'). Membrii grupurilor cooperează în elaborarea răspunsurilor.
4. Reprezentantul grupului prezintă răspunsurile elaborate, eventual ajutat de colegi. Ceilalți pot pune întrebări, în cazul în care există neclarități.
5. Răspunsurile sunt apreciate, precum și efortul, modul de interacțiune și de cooperare.

➤ **CERINȚE:**

Respectarea etapelor; familiarizarea cu întrebări deschise; întrebările se scriu cu diferite culori pentru a fi reținute mai ușor; întrebările elevilor se înregistrează în „portofoliul exploziei stelare”.

➤ **AVANTAJELE** utilizării metodei sunt multiple:

- exersează și dezvoltă gândirea cauzală, divergența, deductivă, limbajul, atenția distributivă și antrenează inteligențele multiple;
- costurile reduse necesare folosirii metodei;
- aplicabilitatea largă: lectura după imagini, convorbire, povestire, joc didactic, poezii, dar și la activități matematice și de evaluare;
- stimulează participarea activă;
- dezvoltă creativitatea în grup și individuală, spontaneitatea, abilitatea de a lucra în echipă;

➤ **LIMITE:**

- depinde de calitățile moderatorului de a anima și dirija discuția pe făgașul dorit;
- uneori poate fi prea obositor sau solicitant pentru unii participanți;

Am folosit aceasta metodă la clasa pregătitoare, la disciplina Comunicare în limba română, tema: Predarea literei și sunetului „D”, în etapa reactualizării cunoștințelor.

Pe covor am așezat steluța mare, unde am desenat o imagine sugestivă din povestea „Degețica”, iar în jurul ei 5 steluțe cu întrebările aferente, în culori diferite.

Pentru a povesti „Degețica” ne-am împărțit în 5 echipe, prin numărare, iar copiii au formulat întrebări pe baza textului. Fiecărei echipe i s-a atribuit câte o întrebare: ce?/cine?/unde?/când?/de ce?. La final am realizat un rezumat al poveștii.

Întrebările elevilor:

- Ce a primit bătrâna de la Zâna Florilor?/Ce a ieșit din bobul de orz?/Ce a făcut broasca? etc.
- Cine a furat-o pe Degețica?/Cine a salvat-o de broscui? etc.
- Unde a dus-o broasca?/Unde a găsit adăpost Degețica?/Unde a zburat rândunica? etc.
- Când a furat-o broasca?/Când a plecat Degețica împreună cu rândunica? etc.
- De ce își dorea bătrâna un copil?/De ce a fugit Degețica împreună cu rândunica?

Folosirea acestor metode de predare-învățare-evaluare pentru dezvoltarea gândirii critice a elevilor conduce la formarea unei motivații intrinseci, ce rămâne dezideratul tuturor dascălilor. Folosirea competiției, în acest sens, nu mai este metoda de elecție, în multe situații generând efectul invers și asigură un climat afectiv – pozitiv, care induce majorității elevilor rezultate mai bune. În momentul în care decidem să devenim cadre didactice, suntem direct responsabili de educarea și dezvoltarea elevilor, cărora le vom fi educatori.

În acest proces, avem un rol important deoarece de noi, de comportamentul nostru, dar mai ales de metodele pe care le aplicăm depinde dezvoltarea și implicarea elevilor în procesul instructiv – educativ.

BIBLIOGRAFIE

1. Barna, Andrei - Curs de pedagogie , Ed. Logos, Galați, 2001
2. Cerghit, Ioan - Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, Editura Polirom, Iași, 2008

FORMA INTEGRALĂ A UNOR INEGALITĂȚI ALGEBRICE

Stan Elena

COLEGIUL NAȚIONAL MILITAR "DIMITRIE CANTEMIR" BREAZA

3.1.1. Inegalitatea lui Cauchy-Buniakovski-Schwarz

Teoremă: Fie $f: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ 2 funcții integrabile Riemann. Atunci are loc:

$$\left(\int_a^b f^2(x) dx \right) \left(\int_a^b g^2(x) dx \right) \geq \left(\int_a^b f(x)g(x) dx \right)^2. \quad (C)$$

Demonstrație:

Fie $\lambda \in \mathbb{R}$. Atunci funcția $f + \lambda g$ este integrabilă Riemann și cum $(f(x) + \lambda g(x))^2 \geq 0$

Rezultă

$$\int_a^b (f(x) + \lambda g(x))^2 dx \geq 0 \Leftrightarrow \lambda^2 \int_a^b g^2(x) dx + 2\lambda \int_a^b f(x)g(x) dx + \int_a^b f^2(x) dx, \forall \lambda \in \mathbb{R} \quad (1)$$

Pot apărea 2 cazuri:

1. Dacă $\int_a^b g^2(x) dx = 0$ atunci $g = 0$ aproape peste tot și inegalitatea devine egalitate.
2. Dacă $\int_a^b g^2(x) dx \neq 0$ atunci în membrul stâng al inegalității (1) avem o funcție de gradul al

doilea în λ , pozitivă oricare ar fi $\lambda \in \mathbb{R}$, deci are loc $\Delta \leq 0$ de unde rezultă inegalitatea (C)

Observații:

I. În ceea ce privește cazul de egalitate analizăm cele 2 situații de mai sus:

1. Dacă $g = 0$ aproape peste tot iar f este o funcție arbitrară s-a văzut că are loc egalitatea;
2. În acest caz egalitatea revine la $\Delta = 0$, ceea ce înseamnă că există $\lambda \in \mathbb{R}$ astfel încât

$$\int_a^b (f(x) + \lambda g(x))^2 dx = 0 \Leftrightarrow f(x) + \lambda g(x) = 0 \text{ aproape peste tot, sau echivalent, exista}$$

o constanta $k \in \mathbb{R}$ astfel încât $f(x) = kg(x)$ aproape peste tot intervalul $[a, b]$. II. Dacă funcțiile f, g sunt chiar continue, atunci egalitățile de mai sus au loc pe tot intervalul $[a, b]$.

Aplicații:

1. Fie $f: [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$ o funcție continuă astfel încât $\int_0^1 f(x) dx = 0$. Arătați că are loc inegalitatea:

$$2\left(\int_0^1 xf(x)dx\right)^2 \leq \int_0^1 (1-x^2)f^2(x)dx.$$

Florin Stanescu, Recreatii Matematice

Soluție:

Folosind formula de integrare prin părți, avem:

$$\int_0^1 \left(\int_x^1 f(t)dt\right) dx = \int_0^1 x' \left(\int_0^1 f(t)dt\right) dx = \int_0^1 xf(x)dx.$$

Utilizând inegalitatea C-B-S putem scrie:

$$\begin{aligned} \left(\int_0^1 xf(x)dx\right)^2 &= \left(-\int_0^1 \left(\int_0^x f(t)dt\right)\right) 1^2 \leq \int_0^1 1^2 dx \cdot \int_0^1 \left(\int_0^x f(t)dt\right)^2 dx \leq \int_0^1 \left(\int_0^x 1^2 dt \cdot \int_0^1 f^2(t)dt\right) dx = \int_0^1 x \left(\int_0^x f^2(t)dt\right) dx = \\ &= \int_0^1 \left(\frac{x^2}{2}\right)' \cdot \left(\int_0^x f^2(t)dt\right) dx = \frac{1}{2} \left(\int_0^1 f^2(x)dx - \int_0^1 x^2 f(x)dx\right) \Rightarrow 2\left(\int_0^1 xf(x)dx\right)^2 \leq \int_0^1 (1-x^2)f^2(x)dx. \end{aligned}$$

2. Fie $f : [0,1] \rightarrow R$ o funcție derivabilă cu $f(1)=0$ și f' continuă. Arătați că:

$$\int_0^1 (f'(x))^2 dx \geq 3\left(\int_0^1 f(x)dx\right)^2.$$

Soluție:

Utilizând formula de integrare prin părți, avem:

$$\int_0^1 f(x)dx = \int_0^1 xf'(x)dx = f(1) - \int_0^1 xf'(x)dx = -\int_0^1 xf'(x)dx,$$

De unde, prin intermediul inegalității lui C-B-S, obținem:

$$\left(\int_0^1 f(x)dx\right)^2 = \left(\int_0^1 xf'(x)dx\right)^2 \leq \int_0^1 x^2 dx \cdot \int_0^1 (f'(x))^2 dx = \frac{1}{3} \int_0^1 (f'(x))^2 dx.$$

3.1.2. Inegalitatea lui Jensen

Teorema: Fie:

- $f : [a, b] \rightarrow [m, M]$ o funcție integrabilă Riemann, unde

$$m = \inf_{x \in [a, b]} f(x), M = \sup_{x \in [a, b]} f(x).$$

- $\varphi : [m, M] \rightarrow \mathbb{R}$ o funcție convexă astfel încât $\varphi \circ f$ este integrabilă Riemann.
- $\varphi : [a, b] \rightarrow (0, +\infty)$ o funcție integrabilă Riemann.

Atunci are loc inegalitatea
$$\varphi \left(\frac{\int_a^b p(x) f(x) dx}{\int_a^b p(x) dx} \right) \leq \frac{\int_a^b p(x) \varphi(f(x)) dx}{\int_a^b p(x) dx}.$$

Demonstrație:

$$\text{Fie } x_0 = \frac{\int_a^b p(x) f(x) dx}{\int_a^b p(x) dx}$$

Presupunem mai întâi că $x_0 \notin [m, M]$. Deoarece φ este convexă pe $[m, M]$ rezultă că este derivabilă la dreapta și la stânga în fiecare punct al intervalului $[m, M]$ și deci și în x_0 și avem:

$$\varphi(x) \geq \varphi(x_0) + \varphi'_d(x_0)(x - x_0), \forall x \in [m, M]$$

Atunci:

$$\varphi(f(x)) \geq \varphi(x_0) + \varphi'_d(x_0)(f(x) - x_0), \forall x \in [a, b]$$

de unde prin înmulțire cu $p(x) > 0$ rezultă

$$p(x)\varphi(f(x)) \geq p(x)\varphi(x_0) + \varphi'_d(x_0)(p(x)f(x) - x_0 p(x)), \forall x \in [a, b]$$

Integrând aceasta inegalitate pe $[a, b]$ obținem că:

$$\int_a^b p(x)\varphi(f(x)) dx \geq \varphi(x_0) \int_a^b p(x) dx,$$

Adică inegalitatea cerută, unde am ținut cont de faptul că:

$$\int_a^b [\varphi'_d(x_0)(p(x)f(x) - x_0 p(x))] dx = \varphi'_d(x_0) \left[\int_a^b p(x)f(x) dx - x_0 \int_a^b p(x) dx \right] = 0.$$

Dacă $x_0 = m$ atunci $\int_a^b p(x)f(x) dx = m \int_a^b p(x) dx$, de unde $\int_a^b p(x)[f(x) - m] dx = 0$.

Dar $p(x) > 0, \forall x \in [a, b]$ și $f(x) \geq m, \forall x \in [a, b]$, de unde rezultă

$$p(x)[f(x) - m] \geq 0, \forall x \in [a, b]$$

Deducem că $p(x)[f(x) - m] = 0$ aproape peste tot intervalul $[a, b]$, de unde $f(x) = m$

În această situație inegalitatea Jensen devine egalitate.

Analog se procedează pentru $x_0 = M$.

Observație:

1. Dacă φ este strict convexă pe $[m, M]$, singurul caz în care are loc egalitatea este atunci când f este constantă aproape peste tot.

În particular, luând $p(x) = \frac{1}{b-a}$ inegalitatea lui Jensen capătă forma:

$$\varphi\left(\frac{\int_a^b f(x)dx}{b-a}\right) \leq \frac{\int_a^b \varphi(f(x))dx}{b-a}, \text{ pentru } \varphi \text{ convexă}$$

Și

$$\varphi\left(\frac{\int_a^b f(x)dx}{b-a}\right) \geq \frac{\int_a^b \varphi(f(x))dx}{b-a}, \text{ pentru } \varphi \text{ concavă}$$

mai des utilizată în aplicații.

Aplicații:

1. Fie $f : [0, 1] \rightarrow [0, +\infty)$ o funcție continuă și $n \in \mathbb{N}, n \geq 2$. Să se arate că

$$\int_0^1 f(t)dt \leq \sqrt[n]{\int_0^1 f^n(t)dt}.$$

Soluție:

Utilizăm inegalitatea lui Jensen pentru funcția f și funcția $\varphi : [0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}, \varphi(x) = x^n$ și se obține:

$$\begin{aligned} \varphi\left(\frac{1}{1-0} \int_0^1 f(t)dt\right) &\leq \frac{1}{1-0} \int_0^1 \varphi(f(t))dt \Leftrightarrow \left(\int_0^1 f(t)dt\right)^n \leq \int_0^1 f^n(t)dt \Rightarrow \\ &\Rightarrow \int_0^1 f(t)dt \leq \sqrt[n]{\int_0^1 f^n(t)dt}. \end{aligned}$$

2. Dacă $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ este o funcție continuă și $\int_a^b f(x)dx = A$ atunci

$$\int_a^b \sqrt{1+f^2(x)} dx \geq \sqrt{A^2+(b-a)^2}.$$

Soluție:

Fie $\varphi : R \rightarrow R, \varphi(x) = \sqrt{1+x^2}$ convexă deoarece $\varphi''(x) = \frac{1}{\sqrt{1+x^2}^3} > 0$

Aplicând inegalitatea lui Jensen obținem:

$$\begin{aligned} \varphi\left(\frac{1}{b-a} \int_a^b f(x) dx\right) &\leq \frac{1}{b-a} \int_a^b \varphi(f(x)) dx \Leftrightarrow \\ \sqrt{1 + \frac{1}{(b-a)^2 \left(\int_a^b f(x) dx\right)^2}} &\leq \frac{1}{b-a} \int_a^b \sqrt{1+f^2(x)} dx \Leftrightarrow \\ \int_a^b \sqrt{1+f^2(x)} dx &\geq \sqrt{A^2+(b-a)^2}. \end{aligned}$$

3.1.3. Inegalitatea lui Cebâșev

Teorema: Fie $f, g : [a, b] \rightarrow R$ funcții cu aceeași monotonie, iar $p : [a, b] \rightarrow [0, p]$ o funcție integrabilă Riemann. Atunci are loc inegalitatea:

$$\left(\int_a^b p(x)f(x) dx\right)\left(\int_a^b p(x)g(x) dx\right) \leq \left(\int_a^b p(x) dx\right)\left(\int_a^b p(x)f(x)g(x) dx\right)$$

Demonstrație:

Deoarece f și g au aceeași monotonie iar $p(x) \geq 0, \forall x \in [a, b]$, deducem:

$$p(x)p(y)[f(x)-f(y)][g(x)-g(y)] \geq 0, \forall x, y \in [a, b]$$

Deci

$$p(x)p(y)f(x)g(x) - p(x)p(y)f(y)g(x) - p(x)p(y)f(x)g(y) + p(x)p(y)f(y)g(y) \geq 0.$$

Integrând această inegalitate în raport cu x pe intervalul $[a, b]$ obținem

$$\begin{aligned} p(y) \int_a^b p(x)f(x)g(x) dx - p(y)f(y) \int_a^b p(x)g(x) dx - p(y)g(y) \int_a^b p(x)f(x) dx + \\ + p(y)f(y)g(y) \int_a^b p(x) dx \geq 0. \end{aligned} \quad \text{Integrând}$$

în continuare după y pe $[a, b]$ și ținând cont de faptul că nu contează litera cu care se notează variabila de integrare, deducem că:

$$\left(\int_a^b p(x) dx \right) \left(\int_a^b p(x) f(x) g(x) dx \right) - \left(\int_a^b p(x) f(x) dx \right) \left(\int_a^b p(x) g(x) dx \right) - \left(\int_a^b p(x) g(x) dx \right) \left(\int_a^b p(x) f(x) dx \right) + \left(\int_a^b p(x) f(x) g(x) dx \right) \left(\int_a^b p(x) dx \right) \geq 0$$

Adică:

$$\left(\int_a^b p(x) f(x) dx \right) \left(\int_a^b p(x) g(x) dx \right) \leq \left(\int_a^b p(x) dx \right) \left(\int_a^b p(x) f(x) g(x) dx \right).$$

Observatii:

1. Dacă f, g au monotonii diferite, atunci inegalitatea are loc cu \geq .
2. Luând funcția $p(x) = 1, \forall x \in [a, b]$, obținem următoarea particularizare:

Dacă $f, g : [a, b] \rightarrow R$ sunt funcții având aceeași monotonie, atunci are loc:

$$\left(\int_a^b f(x) dx \right) \left(\int_a^b g(x) dx \right) \leq (b-a) \int_a^b f(x) g(x) dx,$$

Iar dacă au monotonii diferite are loc inegalitatea:

$$\left(\int_a^b f(x) dx \right) \left(\int_a^b g(x) dx \right) \geq (b-a) \int_a^b f(x) g(x) dx.$$

3. Egalitatea se obține atunci când una din funcțiile f, g este constantă aproape peste tot.

Aplicații:

1. Fie $f : [a, b] \rightarrow R$ o funcție crescătoare. Să se demonstreze că:

$$\int_a^b x f(x) dx \geq \frac{a+b}{2} \int_a^b f(x) dx.$$

Soluție:

Utilizând inegalitatea lui Cebâșev avem:

$$\int_a^b x f(x) dx \geq \frac{1}{b-a} \left(\int_a^b f(x) dx \right) \left(\int_a^b x dx \right) = \frac{a+b}{2} \int_a^b f(x) dx.$$

2. Fie $f : R \rightarrow R$ funcție monotonă. Să se arate că oricare ar fi $a > 0$, are loc inegalitatea:

$$\int_{-a}^a x f(f(x)) dx \geq 0.$$

Soluție:

Cum f este funcție monotonă rezultă că funcția $f \circ f$ este funcție crescătoare

Atunci utilizând inegalitatea lui Cebâșev obținem:

$$(a - (-a)) \int_{-a}^a x f(f(x)) dx \geq \int_{-a}^a f(f(x)) dx \cdot \int_{-a}^a x dx = 0 \Rightarrow \int_{-a}^a x f(f(x)) dx \geq 0.$$

3.1.4. Inegalitatea lui Holder

Teorema: Fie $f, g : [a, b] \rightarrow [0, +\infty)$ funcție integrabilă Riemann, iar $p, q > 0$ astfel încât

$\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = 1$. Atunci are loc inegalitatea:

$$(H) \left(\int_a^b f^p(x) dx \right)^{\frac{1}{p}} \left(\int_a^b g^q(x) dx \right)^{\frac{1}{q}} \geq \int_a^b f(x)g(x) dx.$$

Demonstrație:

Să observăm pentru început că dacă $\int_a^b f^p(x) dx = 0$ sau dacă $\int_a^b g^q(x) dx = 0$ atunci inegalitatea (H)

devine egalitate.

Într-adevăr, din faptul că $\int_a^b f^p(x) dx = 0$ rezultă $f=0$ aproape peste tot deci $fg=0$ aproape peste

tot, de unde obținem că $\int_a^b f(x)g(x) dx = 0$. Putem presupune deci că $\int_a^b f^p(x) dx > 0$ și

$\int_a^b g^q(x) dx > 0$. Avem nevoie de inegalitatea lui Young (algebrică)

$\frac{\alpha^p}{p} + \frac{\beta^q}{q} > \alpha\beta, \forall \alpha, \beta, p, q > 0$ cu $\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = 1$ (*) cu egalitate numai pentru $\alpha^p = \beta^q$.

Dacă în inegalitatea (*) alegem

$$\alpha = \frac{f(x)}{\left(\int_a^b f^p(x) dx \right)^{\frac{1}{p}}}, \beta = \frac{g(x)}{\left(\int_a^b g^q(x) dx \right)^{\frac{1}{q}}}, \text{ se obține}$$

$$\frac{1}{p} \cdot \frac{f^p(x)}{\int_a^b f^p(x) dx} + \frac{1}{q} \cdot \frac{g^q(x)}{\int_a^b g^q(x) dx} \geq \frac{f(x)g(x)}{\left(\int_a^b f^p(x) dx \right)^{\frac{1}{p}} \left(\int_a^b g^q(x) dx \right)^{\frac{1}{q}}}, \forall x \in [a, b]$$

Și integrând pe $[a, b]$ rezultă $\left(\int_a^b f^p(x) dx \right)^{\frac{1}{p}} \left(\int_a^b g^q(x) dx \right)^{\frac{1}{q}} \geq \int_a^b f(x)g(x) dx$.

Observații:

1. Integrând se poate formula și pentru funcțiile f, g care nu sunt neapărat pozitive înlocuind f și

$|f|$ respectiv $|g|$ prin g prin respectiv f .

2. Pentru $p=q=2$ se obține în particular inegalitatea C-B-S (pentru funcții pozitive);

3. Se arată ușor că are loc egalitatea dacă și numai dacă există 2 numere reale A, B astfel încât

$$Af^p(x) = Bg^q(x) \text{ aproape peste tot.}$$

Consecința 1: Dacă se ia $g(x)=1$ se obține inegalitatea

$$\int_a^b |f(x)| dx \leq (b-a)^{\frac{1}{q}} \left(\int_a^b |f|^p \right)^{\frac{1}{p}};$$

Consecința 2: Fie $f : [a, b] \rightarrow R$ o funcție integrabilă. Atunci oricare ar fi $1 \leq r < s$ avem inegalitatea:

$$\left(\int_a^b |f|^r \right)^{\frac{1}{r}} \leq (b-a)^{\frac{1}{r} - \frac{1}{s}} \cdot \left(\int_a^b |f|^s \right)^{\frac{1}{s}}$$

Punând $p = \frac{s}{r}$, rezultă $\frac{1}{qr} = \left(1 - \frac{1}{p}\right) \frac{1}{r} = \frac{1}{r} - \frac{1}{s}$, deci $\left(\int_a^b |f|^r \right)^{\frac{1}{r}} \leq (b-a)^{\frac{1}{r} - \frac{1}{s}} \cdot \left(\int_a^b |f|^s \right)^{\frac{1}{s}}$.

Aplicații:

1. Fie $f : [a, b] \rightarrow R$ o funcție integrabilă. Demonstrați că funcția $F : [1, +\infty) \rightarrow R$,

$F(p) = \left(\frac{1}{b-a} \int_a^b |f|^p \right)^{\frac{1}{p}}$ este monoton crescătoare.

Soluție:

Fie $1 \leq r \leq s$ fixate. Atunci, utilizând Consecința 2, obținem:

$$F(r) = \left(\frac{1}{b-a} \int_a^b |f|^r \right)^{\frac{1}{r}} = (b-a)^{-\frac{1}{r}} \left(\int_a^b |f|^r \right)^{\frac{1}{r}} \leq (b-a)^{-\frac{1}{r}} (b-a)^{\frac{1}{r} - \frac{1}{s}} \left(\int_a^b |f|^s \right)^{\frac{1}{s}} = \left(\frac{1}{b-a} \int_a^b |f|^s \right)^{\frac{1}{s}} = F(s).$$

2. Fie $f : [a, b] \rightarrow R$ o funcție integrabilă. Dacă $0 < b - a \leq 1$, atunci demonstrați că funcția

$F : [1, +\infty) \rightarrow R, F(p) = \left(\int_a^b |f|^p \right)^{\frac{1}{p}}$ este monoton crescătoare.

Soluție:

Fie $1 \leq r \leq s$ fixate. Deoarece $(b-a)^{\frac{1}{r}-\frac{1}{s}} \leq 1$, avem din problema anterioară, că:

$$F(r) = \left(\int_a^b |f|^r \right)^{\frac{1}{r}} \leq (b-a)^{\frac{1}{r}-\frac{1}{s}} \left(\int_a^b |f|^s \right)^{\frac{1}{s}} \leq 1 \cdot \left(\int_a^b |f|^s \right)^{\frac{1}{s}} = F(s).$$

3.1.5. Inegalitatea lui Minkowski

Teorema: Fie $f, g : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ două funcții integrabile și $p \geq 1$. Atunci avem inegalitatea:

$$\left(\int_a^b |f + g|^p dx \right)^{\frac{1}{p}} \leq \left(\int_a^b |f|^p dx \right)^{\frac{1}{p}} + \left(\int_a^b |g|^p dx \right)^{\frac{1}{p}}.$$

Demonstrație:

Dacă $p=1$ sau $\int_a^b |f + g|^p dx = 0$ inegalitatea este evidentă.

Presupunem deci $p > 1$ și $\int_a^b |f + g|^p > 0$. Evident avem:

$$|f + g|^p = |f + g| \cdot |f + g|^{p-1} \leq (|f| + |g|) |f + g|^{p-1} = |f| \cdot |f + g|^{p-1} + |g| \cdot |f + g|^{p-1}.$$

Folosind inegalitatea lui Holder, obținem:

$$\begin{aligned} |f + g|^p &\leq \int_a^b |f| \cdot |f + g|^{p-1} + \int_a^b |g| \cdot |f + g|^{p-1} \leq \\ &\int_a^b \left(\int_a^b |f|^p \right)^{\frac{1}{p}} \cdot \left(\int_a^b |f + g|^{(p-1)q} \right)^{\frac{1}{q}} + \left(\int_a^b |g|^p \right)^{\frac{1}{p}} \cdot \left(\int_a^b |f + g|^{(p-1)q} \right)^{\frac{1}{q}} = \\ &\left[\left(\int_a^b |f|^p \right)^{\frac{1}{p}} + \left(\int_a^b |g|^p \right)^{\frac{1}{p}} \right] \cdot \left(\int_a^b |f + g|^{(p-1)q} \right)^{\frac{1}{q}}. \end{aligned}$$

Am folosit faptul că $(p-1)q=p$

Prin împărțire cu $\left(\int_a^b |f + g|^p \right)^{\frac{1}{q}}$ obținem: $\left(\int_a^b |f + g|^p \right)^{1-\frac{1}{q}} \leq \left(\int_a^b |f|^p \right)^{\frac{1}{p}} + \left(\int_a^b |g|^p \right)^{\frac{1}{p}}$;

Din relația anterioară rezultă inegalitatea lui Minkowski, ținând seama că $1 - \frac{1}{q} = \frac{1}{p}$.

Observație: Pentru $p=2$ se obține $\left(\int_a^b |f + g|^2 \right)^{\frac{1}{2}} \leq \left(\int_a^b |f|^2 \right)^{\frac{1}{2}} + \left(\int_a^b |g|^2 \right)^{\frac{1}{2}}$;

Aplicații:

1. Dacă $a, b \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$, $a < b$ să se demonstreze că:

$$\sqrt{\int_a^b \sin^4 x dx} + \sqrt{\int_a^b \cos^4 x dx} \geq \sqrt{b-a}.$$

Soluție: Fie funcțiile $f, g : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \sin^2 x$, $g(x) = \cos^2 x$.

Aplicând inegalitatea lui Minkowski avem:

$$\sqrt{\int_a^b [f(x) + g(x)]^2 dx} \leq \sqrt{\int_a^b f^2(x) dx} + \sqrt{\int_a^b g^2(x) dx}.$$

2. Să se demonstreze inegalitatea: $\sqrt{\int_a^b \arctg^2(x+1) dx} + \sqrt{\int_a^b \arctg^2(1-x) dx} \geq \sqrt{\int_a^b \arctg^2 \frac{2}{x^2} dx}$.

Soluție:

Fie funcțiile $f, g : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \arctg(x+1)$, $g(x) = \arctg(1-x)$.

Se aplică inegalitatea lui Minkowski:

$$\sqrt{\int_a^b \arctg^2(x+1) dx} + \sqrt{\int_a^b \arctg^2(1-x) dx} \geq \sqrt{\int_a^b [\arctg(x+1) + \arctg(1-x)]^2 dx}.$$

Utilizând formula: $\arctg a + \arctg b = \arctg \frac{a+b}{1-ab}$, $\forall ab < 1$ avem:

$$\arctg(x+1) + \arctg(1-x) = \arctg \frac{x+1+1-x}{1-(x+1)(1-x)} = \arctg \frac{2}{x^2},$$

iar de aici inegalitatea cerută rezultă imediat.

3.1.6. Inegalitatea lui Young

Teorema: Fie $f : [a, \alpha] \rightarrow [0, \beta]$ funcție bijectivă, derivabilă și strict crescătoare și $0 < a < \alpha$, $0 < b < \beta$. Atunci are loc inegalitatea:

$$ab \leq \int_0^a f(x) dx + \int_0^b f^{-1}(x) dx;$$

Cu egalitate dacă și numai dacă $b = f(a)$.

Demonstrație:

Deoarece f este funcție bijectivă, strict crescătoare și continuă avem:

$$f(0) = 0 \text{ și } f(\alpha) = \beta.$$

Fie funcția $g(t) = bt - \int_0^t f(x)dx, t \in [0, \alpha]$.

Avem $g'(t) = b - f(t)$ și atunci g are punctul de maxim $f^{-1}(b)$.

Deci $g(a) \leq g(f^{-1}(b))$ de unde deducem:

$$\begin{aligned} ab - \int_0^a f(x)dx &\leq bf^{-1}(b) - \int_0^{f^{-1}(b)} f(x)dx = bf^{-1}(b) - \int_0^{f^{-1}(b)} x' f(x)dx = \\ &= bf^{-1}(b) - xf(x)|_0^{f^{-1}(b)} + \int_0^{f^{-1}(b)} xf'(x)dx = \\ &= bf^{-1}(b) - f^{-1}(b)f(f^{-1}(b)) + \int_0^{f^{-1}(b)} f^{-1}(f(x))f'(x)dx = \int_0^b f^{-1}(x)dx; \end{aligned}$$

De unde rezultă $ab \leq \int_0^a f(x)dx + \int_0^b f^{-1}(x)dx$;

În plus, avem egalitate în inegalitatea anterioară când $a = f^{-1}(b) \Leftrightarrow b = f(a)$.

Aplicații:

1. Să se demonstreze că: $\int_0^e \sqrt{e^x + 3}dx + \int_0^e \ln \frac{x^2 + 4x + 1}{e^2} \geq e^2$.

Soluție:

$$\int_0^e \sqrt{e^x + 3}dx + \int_0^e \frac{x^2 + 4x + 1}{e^2} = \int_0^e (\sqrt{e^x + 3} - 2)dx + \int_0^e \ln(x^2 + 4x + 1)dx \quad (1)$$

Funcția $f : [0, +\infty) \rightarrow [0, +\infty)$, $f(x) = \ln(x^2 + 4x + 1)$ este bijectivă, iar $f^{-1}(x) = \sqrt{e^x + 3} - 2$

Și atunci folosind inegalitatea lui Young obținem că:

$$\int_0^e f(x)dx + \int_0^e f^{-1}(x)dx \geq e^2 \text{ ceea ce împreună cu relația (1) încheie demonstrația.}$$

2. Fie $f: [0,2] \rightarrow [0,2]$ continuă și bijectivă, cu proprietatea că $f(0)=0$ și $f(f(x)) \geq x$, oricare

ar fi $x \in [0,2]$. Să se demonstreze că $\int_0^2 f(x)dx \geq 2$.

Soluție:

Funcția f este strict crescătoare (fiind continuă, injectivă și $f(0)=0$). Deci vom avea $f(2)=2$.

Din $f(f(x)) \geq x$ rezultă $f(x) \geq f^{-1}(x)$.

Utilizând inegalitatea lui Young, obținem:

$$2 \int_0^2 f(x) dx = \int_0^2 f(x) dx + \int_0^2 f(x) dx \geq \int_0^2 f(x) dx + \int_0^2 f^{-1}(x) dx \geq 4$$

De unde rezultă $\int_0^2 f(x) dx \geq 2$.

3.1.7. Inegalitatea lui Bernoulli

Teorema: Fie $f : [a, b] \rightarrow (0, +\infty)$ funcție integrabilă. Atunci au loc inegalitățile:

$$\left(\int_a^b f(x) dx \right)^\alpha \leq (b-a)^{\alpha-1} \int_a^b f^\alpha(x) dx, \alpha \in (-\infty, 0) \cup (1, +\infty)$$

$$\left(\int_a^b f(x) dx \right)^\alpha \geq (b-a)^{\alpha-1} \int_a^b f^\alpha(x) dx, \alpha \in (0, 1).$$

Egalitatea are loc dacă funcția f este constantă aproape peste tot (sau chiar constantă, dacă f este continuă)

Demonstrație:

Din inegalitatea lui Jensen, ținând cont de faptul că funcția $\varphi(x) = x^\alpha$ este strict convexă pentru $\alpha \in (-\infty, 0) \cup (1, +\infty)$ și strict concavă pentru $\alpha \in (0, 1)$ se obține inegalitatea lui Bernoulli.

Aplicații:

1. Demonstrați că $\frac{4}{3} < \int_0^1 e^{x^2} dx < \frac{e+2}{3}$.

Soluție:

Din $e^t > t+1, \forall t \neq 0$ rezultă $e^{x^2} > x^2 + 1$.

Iar din inegalitatea lui Bernoulli avem:

$$e^{x^2} = [1 + (e-1)]^{x^2} \leq 1 + (e-1)x^2, \forall x \in [0, 1].$$

Astfel obținem: $x^2 + 1 \leq e^{x^2} \leq 1 + (e-1)x^2, \forall x \in [0, 1]$ care integrată pe intervalul $[0, 1]$ ne conduce la inegalitatea cerută.

3.1.8. Inegalitatea lui Schur

Teorema: Fie funcțiile f continuă, monotonă și nenegativă pe un interval I , $u: [a, b] \rightarrow I$ funcție continuă și p continuă și nenegativă pe $[a, b]$. Atunci avem inegalitatea:

$$\left(\int_a^b p(x)dx\right)^2 \int_a^b p(x)u^2(x)f(u(x))dx + \left(\int_a^b p(x)u(x)dx\right)^2 \int_a^b p(x)f(u(x))dx \geq$$

$$\geq 2 \int_a^b p(x)dx \int_a^b p(x)u(x)dx \int_a^b p(x)u(x)f(u(x))dx.$$

Demonstrație:

Fie următoarea formă algebrică a inegalității lui Schur

$$f(x)(x-y)(x-z) + f(y)(y-z)(y-x) + f(z)(z-x)(z-y) \geq 0,$$

unde funcția f este monotonă și nenegativă pe un interval I , $x, y, z \in I$.

Dacă notăm $E(x, y, z) + E(y, z, x) + E(z, x, y) = \Sigma(x, y, z)$ atunci avem conform inegalității lui Schur:

$$p(x)p(y)p(z) \Sigma f(u(x))(u(x)-u(y))(u(x)-u(z)) \geq 0 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \Sigma p(x)p(y)p(z)u^2(x)f(u(x)) - \Sigma p(x)p(y)p(z)u(x)u(y)f(u(x)) -$$

$$- \Sigma p(x)p(y)p(z)u(x)u(z)f(u(x)) + \Sigma p(x)p(y)p(z)u(y)u(z)f(u(x)) \geq 0$$

Integrăm succesiv după x, y și z și obținem:

$$\Sigma \int_a^b p(x)u^2(x)f(u(x))dx \int_a^b p(y)dy \int_a^b p(z)dz - \Sigma \int_a^b p(x)u(x)f(u(x))dx \int_a^b p(y)u(y)dy \int_a^b p(z)dz -$$

$$- \Sigma \int_a^b p(x)u(x)f(u(x))dx \int_a^b p(y)dy \int_a^b p(z)u(z)dz + \Sigma \int_a^b p(x)f(u(x))dx \int_a^b p(y)u(y)dy \int_a^b p(z)u(z)dz \geq 0$$

Cum nu contează numele variabilei de sub integrală, această inegalitate devine

$$\left(\int_a^b p(x)dx\right)^2 \int_a^b p(x)u^2(x)f(u(x))dx + \left(\int_a^b p(x)u(x)dx\right)^2 \int_a^b p(x)f(u(x))dx \geq$$

$$\geq 2 \int_a^b p(x)dx \int_a^b p(x)u(x)dx \int_a^b p(x)u(x)f(u(x))dx.$$

3.1.9. Inegalitatea lui Huygens

Teoremă: Fie $p, u, v: [a, b] \rightarrow (0, +\infty)$ funcții continue, cu $\int_a^b p(x)dx = 1$. Atunci are loc

inegalitatea:

$$e^{\int_a^b p(x)\ln(u(x)+v(x))dx} \geq e^{\int_a^b p(x)\ln u(x)dx} + e^{\int_a^b p(x)\ln v(x)dx}.$$

Demonstrație:

Punând $e^{w(x)} = \frac{v(x)}{u(x)}$, inegalitatea devine

$$\begin{aligned} \int_a^b p(x)[\ln(u(x)+\ln(1+e^{w(x)}))]dx &\geq \int_a^b p(x)\ln u(x)dx + \int_a^b p(x)[\ln u(x)+w(x)]dx \\ \Leftrightarrow \int_a^b p(x)\ln(1+e^{w(x)})dx &\geq \int_a^b p(x)w(x)dx \\ \Leftrightarrow \int_a^b p(x)\ln(1+e^{w(x)})dx &\geq \ln\left(1+e^{\int_a^b p(x)w(x)dx}\right). \end{aligned}$$

Aceasta este inegalitatea lui Jensen aplicată funcției convexe $f(t) = \ln(1 + e^t), t \in \mathbb{R}$.

BIBLIOGRAFIE

- [5] Stănescu, F. (2015). Inegalități Integrale de la inițiere la performanță. Pitești: Paralela 45,.
- [6] Drimbe, M.O. (2003). Inegalități, idei și metode. Zalău: Editura Gil.
- [7] Căiniceanu, Ghe.(Coord.). (2015). Olimpiade și concursuri școlare. Pitești: Paralela 45.
- [8] Boroica, Ghe(Coord). (2014). Colecția de culegeri” Matematică de excelență” clasa a XII-a. Pitești: Paralela 45,
- [9] Colecția de culegeri” Gazeta matematică”
- [10] Cvetkovski, Z. (2012). Inequalities, Theoremes, Techniques and Selected Problems, Editura Springer, 2012
- [11] Bin, X., Boreico, I., Bulj, A., Vo Quoc Ba Can, Lascu, M.(2015). Olympiad Inequalities. Zalău: Editura Gil.

[12] librariasctiitorilor.ro/Sala_de_lectura/Inegalitati_integrale/index.html

[13] Heuberger, D., Bojor, F. (Coord). (2013). Colecția de culegeri” Matematică de excelență” clasa a IX-a. Pitești: Paralela 45.

STRATEGII DE VIITOR. INOVAREA EDUCAȚIONALĂ ÎN CICLUL PRIMAR.

Profesor învățământ primar, Stanciu Iulia Andreea

Școala Gimnazială „Ioan Moga”, Dițești

Educația joacă un rol fundamental în dezvoltarea societății și în pregătirea elevilor pentru a face față provocărilor viitorului. În acest context, inovarea educațională a devenit o necesitate, mai ales în ciclul primar, când copiii își formează abilitățile de bază pentru viață. Strategiile inovative în educație sunt esențiale pentru a face față cerințelor societății moderne și pentru a îmbunătăți rezultatele învățării.

Educația tradițională, bazată pe metode frontale și pe un curriculum rigid, este tot mai criticată pentru ineficiența ei în a răspunde nevoilor elevilor din secolul XXI. Elevii de astăzi sunt expuși unei cantități mari de informație și se așteaptă ca școala să le ofere nu doar cunoștințe, ci și abilități practice, gândire critică, creativitate și competențe sociale. În acest sens, inovarea educațională în ciclul primar este esențială.

Una dintre principalele strategii de inovare educațională este trecerea de la o pedagogie centrată pe profesor la una centrată pe elev. În această abordare, elevul devine actorul principal al învățării, iar profesorul își asumă rolul de facilitator. Această metodă permite personalizarea procesului educațional în funcție de nevoile și ritmul fiecărui elev.

Un exemplu de aplicare a acestei strategii este metoda învățării prin descoperire. Aceasta încurajează elevii să exploreze și să descopere informații pe cont propriu, sub îndrumarea profesorului. Astfel, elevii își dezvoltă gândirea critică și capacitatea de a rezolva probleme, abilități esențiale pentru viața modernă.

Tehnologia are un impact major asupra inovării educaționale. În ciclul primar, utilizarea tehnologiei în clasă poate transforma modul în care elevii învață. Tabletele, aplicațiile educaționale și platformele online permit o învățare mai interactivă și mai atractivă, adaptată nevoilor fiecărui elev.

Un exemplu concret este utilizarea platformelor digitale de învățare, care oferă elevilor posibilitatea de a-și îmbunătăți cunoștințele într-un mod ludic și atractiv. De exemplu, platformele de tip gamification stimulează elevii să învețe prin joc, sporindu-le motivația și angajamentul.

Învățarea colaborativă este o altă strategie inovatoare care promovează cooperarea între elevi. În această abordare, elevii lucrează în echipe pentru a rezolva probleme, a realiza proiecte sau a discuta teme de studiu. Învățarea colaborativă contribuie la dezvoltarea abilităților sociale, cum ar fi comunicarea, empatia și lucrul în echipă, abilități esențiale în societatea de astăzi.

Metoda proiectelor, de exemplu, este una dintre tehnicile care pot fi aplicate cu succes în ciclul primar. Prin această metodă, elevii învață prin realizarea unor proiecte practice, în cadrul cărora aplică cunoștințele teoretice într-un context real.

Deși strategiile inovative aduc numeroase beneficii, implementarea lor în ciclul primar vine și cu o serie de provocări. Una dintre cele mai mari dificultăți este pregătirea cadrelor didactice. Profesorii trebuie să fie bine pregătiți pentru a utiliza noile tehnologii și pentru a aplica metode inovative în clasă. Formarea continuă a cadrelor didactice este, prin urmare, esențială.

O altă provocare este lipsa de resurse. Multe școli, mai ales în mediul rural, nu dispun de infrastructura necesară pentru a implementa noile tehnologii sau metode inovative. În acest sens, este necesară o mai bună finanțare și o strategie națională de susținere a inovării în educație.

Inovarea educațională în ciclul primar este o necesitate pentru pregătirea elevilor în vederea integrării lor într-o societate în continuă schimbare. Prin implementarea unor strategii educaționale moderne, cum ar fi pedagogia centrată pe elev, utilizarea tehnologiei și învățarea colaborativă, școala poate deveni un mediu care stimulează dezvoltarea completă a copiilor.

Pentru ca aceste strategii să fie eficiente, este nevoie de sprijin constant pentru profesori și de investiții în infrastructura școlară. Doar printr-o abordare sistematică și susținută, inovarea educațională poate avea un impact real asupra viitorului educației.

Bibliografie

1. Dragu, I. *Tehnologia și învățarea în secolul XXI*. Editura Universitară, București, 2021.
2. Ionescu, C. *Formarea continuă a cadrelor didactice: provocări și perspective*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2020
3. Neacșu, I. *Pedagogie modernă: Teorii și aplicații*. Editura Universitară, București, 2019
4. Popescu, M. *Educația în mediul rural: oportunități și provocări*. Editura Academiei Române, București, 2019.
5. Ștefănescu, L. *Învățarea prin proiecte în ciclul primar*. Editura Sigma, București, 2018.

II.2. ROLUL JOCULUI DIDACTIC ÎN DEZVOLTAREA LIMBAJULUI LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ

„Copilul – spunea marele pedagog elvețian Ed. Claparede – este o ființă a cărei principală trebuință este jocul ... această trebuință spre joc este ceva esențial naturii sale. Trebuința de a se juca este tocmai ceea ce ne va permite să împăcăm școala cu viața, să procurăm copilului acele mobiluri de acțiune care se consideră de negăsit în sala de grupă”.

Jocurile didactice, organizate conform cerințelor psihologice învățării, devin o metodă activă și eficientă de instruire și educare. „Jocul este o asimilare a realului la activitatea proprie, oferindu-i acestei activități alimentația necesară și transformând realul în funcție de multiple trebuințe ale eului. Iată de ce, toate metodele active de educare a copiilor mici cer să li se furnizeze acestora un material ajutător pentru ca, jucându-se, ei să reușească să asimileze realitățile intelectuale care, fără aceasta, rămân exterioare inteligenței copilului” – J. Piaget.

O contribuție importantă la pregătirea copilului pentru școală și-o aduc jocurile didactice pentru dezvoltarea limbajului. Se știe că mediul familial exercită o influență cultural-educativă binefăcătoare asupra dezvoltării limbajului copilului și în mod deosebit, asupra dezvoltării limbajului acestuia. Cu toate acestea, realitatea confirmă că influențele exercitate de mediul familial sub acest aspect sunt încă deosebit de variate. În consecință, fie datorită acestor influențe, fie datorită unor întârzieri sau defecțiuni în vorbirea copiilor la intrarea lor în grădiniță, diferențele semnificate în dezvoltarea limbajului sau a vocabularului acestora sunt încă deosebit de sesizabile. Aceste diferențieri accentuate se mențin până la intrarea copilului în școală, mai ales pentru cei ce nu frecventează zilnic grădinița. Ori, între limbaj și gândire există o interdependență binecunoscută. Aceste diferențieri în domeniul dezvoltării limbajului situează copiii în poziții diferite, sub aspectele deosebit de complexe ale activităților instructiv-educative. Una dintre sarcinile majore ale grădiniței instructiv-educative o constituie omogenizarea relativă a dezvoltării limbajului copiilor, în așa fel încât la intrarea în școala primară, să posede noțiunile strict necesare însușirii cunoștințelor de bază prevăzute de programa școlară.

Dezvoltarea limbajului se realizează atât în activitățile specifice dezvoltării vorbirii, cât și în cadrul întregului program din grădiniță.

Procesul de influențare asupra dezvoltării limbajului copiilor începe la grupa mică ținându-se seama de caracterul concret al limbajului, dificultățile de pronunție, vocabularul redus și alte particularități psihice cum sunt: gândirea concretă, atenția instabilă, memoria individuală.

Dezvoltarea vorbirii copiilor se realizează în mod treptat, prin lărgirea relațiilor verbale cu cei din jur, în condițiile manifestării de către copii a curiozității de cunoaștere a obiectelor, a însușirilor acestora, pe de o parte și a

atitudinii interogative referitoare la originea și cauza unor fenomene, pe de altă parte. În întregul proces de cultivare a limbajului, atât în activitățile specifice, cât și în toate celelalte împrejurări se urmărește:

- formarea deprinderilor de vorbire corectă (sub aspect fonetic, lexical, gramatical, coerentă și expresivă);
- îmbogățirea și activizarea limbajului și a gândirii, dezvoltarea limbajului monologat și dialogat, însușirea simbolurilor verbale cu caracter generalizator, în funcție de particularitățile de vârstă;
- formarea deprinderii de exprimare adecvată a gândurilor, ceea ce contribuie la pregătirea lor pentru activitatea instructiv-educativă din școală;
- trecerea treptată de la limbajul concret - situativ la limbajul contextual, pe măsură ce copilul depășește limitele experienței senzoriale, însușirea treptată a structurii gramaticale a limbii materne în practica vorbirii, îmbogățirea vocabularului în condițiile comunicării continue cu persoanele din jur;
- prevenirea și corectarea defectelor de pronunție, în cadrul muncii individuale, cu grupuri mici de copii, precum și în cadrul activității de dezvoltare a limbajului cu întreaga grupă de copii.

Cel mai eficient mijloc de realizare a acestor sarcini îl constituie jocul didactic. Jocurile didactice pot fi folosite atât pentru consolidarea și precizarea cunoștințelor, cât și pentru verificarea și sistematizarea lor, pentru deprinderea unei pronunții corecte, pentru îmbogățirea sau consolidarea vocabularului, pentru formarea vorbirii corecte și coerente.

Jocurile didactice destinate dezvoltării limbajului contribuie, în mare măsură, la dezvoltarea acuității auditive a auzului fonematic. Ele solicită perceperea corectă a sunetelor, descifrarea compoziției sonore sau semnalarea prezenței sau absenței unui anumit sunet într-un cuvânt. Asemenea sarcini pot fi îndeplinite prin jocurile: „*Cine face?*”, „*Ce se aude?*”, „*De-a trenul*”, „*Repetă ce spune*”, „*Cu ce sunet începe?*” etc. În astfel de jocuri s-a introdus mai întâi sunetele a căror pronunție poate fi prelungită, cum este cazul vocalelor sau unele consoane ca: s, r, j, z, ș. Aceste sunete au fost introduse în exclamații ca: „*Aaaa*”, „*Uuuu*”, „*Oooo*” etc., fie prin onomatopee ca: *sss, vâjjjj, bâzzzz, fâșșșș* etc.

Dezvoltarea auzului fonematic este strâns legată, și de sarcina deosebit de importantă privind corectarea defectelor de vorbire, întrucât cauza principală a acestor defecte o constituie tocmai slaba dezvoltare a auzului fonematic. În acest sens, jocurile enumerate pot aduce o contribuție de seamă nu numai la perceperea clară și corectă a sunetelor corespunzătoare, ci și pentru corectarea pronunției defectuoasă acestora, solicitând copiilor audierea lor cu atenție și reproducerea lor corectă.

O altă sarcină pe care o îndeplinesc jocurile didactice destinate dezvoltării limbajului se referă la clarificarea și precizarea unor noțiuni, sarcină ce se

realizează concomitent cu cele care se referă la îmbogățirea vocabularului și activizarea lui.¹⁶

Cum am mai spus, jocul antrenează intens copilul în stimularea și exercitarea vorbirii în direcția propusă, fără ca el să conștientizeze acest efort. Astfel prin intermediul jocului didactic se fixează și se activează vocabularul copiilor, se îmbogățește pronunția, se formează noțiuni, se însușesc construcții gramaticale.

În scopul îmbogățirii vocabularului copiilor cu substantive proprii, care să denumească numele lor, al fraților, al părinților, al educatoarelor (la grupele mici și mijlocii), apoi la grupa mare, nume de localități importante din județ, din țară, ale unor forme de relief sau obiective socio-economice cunoscute de copii, numele țării, ale unor personalități istorice, se pot organiza și desfășura diverse jocuri didactice cum ar fi: „*La cine s-a oprit jucăria?*” (recunoașterea și denumirea membrilor grupei din care fac parte), „*Familia mea*” (numirea părinților, fraților, surorilor), „*Unde s-a ascuns scrisoarea?*” (denumirea corectă a adresei de acasă, de la grădiniță, a unor muzee, magazine, orașe etc).

Cele mai multe jocuri didactice sunt destinate îmbogățirii lexicului copiilor cu substantive comune ce denumesc: obiecte și fenomene percepute direct în natura înconjurătoare și în viața socială, nume de obiecte necesare în viață și activitatea lor, principalele încăperi cu obiectele necesare, părțile componente ale corpului, obiecte de igienă personală, îmbrăcăminte, încălțăminte, alimente, mijloace de locomoție, anotimpurile și fenomenele specifice lor, animale domestice și sălbatice, plante cunoscute și unele părți componente ale acestora, unele aspecte ale muncii, ale vieții sociale desfășurate de părinții lor.

La grupa mare se acordă prioritate cuvintelor care exprimă aspecte comportamentale, sări afective, relații sociale și noțiuni cu un grad mai mare de generalizare, trăsături de caracter, norme de comportare, sentimente etc.

De asemenea, la grupa mică se pot organiza jocuri didactice diverse prin care se urmărește:

- identificarea și denumirea obiectului de îmbrăcăminte, corespunzător acțiunii efectuate de educatoare (jocul „*Cu ce se îmbracă păpușa?*”),
- recunoașterea și denumirea corectă a părților corpului omenesc, executarea unor acțiuni specifice (jocul „*Spune ce face păpușa?*”),
- recunoașterea și denumirea unor obiecte de veselă, alegerea lor în raport de utilitate (jocul „*Să servim musafirii?*”),
- recunoașterea și denumirea jucăriilor (jocul „*Sacul lui Moș Crăciun?*”),
- denumirea unor profesii, materiale, unelte, produse ale muncii (jocul „*Stop?*”),

¹⁶ Grigoriu, Dumitru, „Copilul și jocul”, 1975, pag. 61

- denumirea unor mijloace de transport și a mediului de deplasare (jocul „*Cu ce plecăm în vacanță?*”),
- denumirea unor fructe, legume, alimente (jocul „*Ghicește ce a cumpărat vecina?*”),
- denumirea diferitelor animale, a hranei lor (jocul „*Caută-ți hrana.*”).

Toata cunoștințele de limbă sunt date într-o organizare concentric – cantitativă, adăugându-se pe niveluri de vârstă, componente ale aceleiași probleme abordate la grupele următoare, se reiau și se aprofundează într-o prezentare concentric superioară, prin sporirea gradului de generalizare și abstractizare a cunoștințelor, fiecare parte de vorbire este reluată și însoțită de precizări și recomandări clare cu privire la cunoștințele și jocurile care se recomandă, pe grupe de vârstă.

Dar jocul didactic contribuie la îmbogățirea lexicului copiilor preșcolari și cu diferite adjective; la grupa mică accentul cade pe însușiri privind culoarea (roșu, galben, albastru, alb, negru), pe raporturi dimensionale (mare, mică); însușiri gustative (dulce, acru), olfactive, termice sau anumite calități morale (leneș, harnic, mincinos).

La grupa mijlocie se are în vedere îmbogățirea vocabularului cu adjective și adverbe care se referă la însușiri privind culoarea, raporturi dimensionale, raporturi cantitative, trăsături de caracter, însușiri gustative, olfactive, termice.

La jocurile didactice, se are în vedere formarea deprinderii de a folosi corect gradele de comparație pozitiv și comparativ ale adjectivelor, formulând propoziții scurte în urma sesizării relațiilor ce se pot stabili între două obiecte „*Cum este?*”.

Jocurile didactice ce se organizează la grupele mari și pregătitoare au sarcini didactice mai complicate:

- recunoașterea și denumirea diferitelor culori și nuanțe, raportarea acestora la obiecte cunoscute („*Ce culoare se potrivește?*”),
- descoperirea numelui colegului după descrierea unor însușiri fizice și morale („*Recunoaște colegul de grupă?*”),
- recunoașterea unor personaje din poveștile cunoscute, precizând trăsăturile fizice și morale ale acestora („*Recunoaște personajul?*”).

Jocurile didactice contribuie din plin la îmbogățirea lexicului sub aspectul achiziționării de noi cuvinte, al consolidării și activizării lor, sarcină deosebit de importantă la această vârstă a marilor acumulări. Se pot organiza diferite focuri care pot să opereze cu diferite antonime, știut faptul că preșcolarul își precizează mai ușor sensurile cuvintelor pe care le diferențiază prin contrast „*Răspunde repede și bine?*” (precizarea și activizarea vocabularului cu unele cuvinte – adjective – substantive – cu sens contrar, găsirea antonimelor unor cuvinte, formularea unor propoziții cu acestea).

Pentru precizarea sensului unor cuvinte – omonime, se pot desfășura diferite jocuri cum ar fi: „*La televizor?*”, (se denumesc obiectele expuse și se alcătuiesc propoziții cu ele: *toc – broască; cocoș; cățel; ochi* etc.).

Îmbogățirea vocabularului cu cuvinte sinonime se poate realiza cu mare eficiență tot prin intermediul jocului didactic: „*Cum este?*” (expunerea unor scurte povești despre anumite animale cunoscute prin observarea directă, și din povești, fabule, în care să se folosească în fraze succesive diferite sinonime: *vulpe hoață, șireată, vicleană*, precizând sensul lipsit de sinceritate).

Știind că numărul sinonimelor ca și al cuvintelor polisemantice în limba română este foarte mare și sunt mai greu sesizabile la vârsta preșcolară, este necesar un bogat material concret, intuitiv în desfășurarea unor astfel de jocuri didactice.

În ceea ce privește folosirea corectă a pronumelui, la grupa mică sunt recomandate jocuri – exerciții destinate pronumelui personal și a celui de politețe: „*Cine a primit mingea?*” (înlocuirea numelui colegului din grupă și al educatoarei cu pronumele personale și de politețe).

La grupa mijlocie se adaugă însușirea pronumelor posesive și a celor demonstrative. Jocul didactic „*Cine ți-a dat jucăria?*” contribuie la formarea deprinderii copiilor de a folosi corect diferitele pronume personale și demonstrative în funcție de relațiile ce se stabilesc între membrii jocului, aceștia nu au voie să folosească numele copilului care oferă jucării, ci să-l desemneze folosind pronumele personal sau demonstrativ corespunzător.

La grupa mare se completează pronumele demonstrativ „*celălalt, cealaltă*” și se recomandă folosirea unor pronume relativ-interogative: *care, cine ce* și nehotărâte: *cineva, ceva, unul altul, fiecare, oricine*. Acestea se pot însuși numai prin exerciții în cadrul jocurilor didactice („*Cine este?*”, „*Cine sunt?*”).

Prin anumite jocuri didactice se urmărește îmbogățirea vocabularului cu numerale cardinale și ordinale; la grupa mică se însușesc numeralele cardinale: *unu, doi, trei* și ordinale corespunzătoare: *primul, al doilea, al treilea*.

La grupele mare și pregătitoare copii se familiarizează și cu numeralele distributive: *câte doi, câte zece*, în cadrul jocurilor didactice utilizându-se și versuri care au un accentuat caracter ludic, fiind atractive prin umorul lor, prin ritmicitate și muzicalitate.

Jocul didactic contribuie și la îmbogățirea vocabularului cu cuvinte ce denumesc acțiuni (verbe): la grupa mică accentul cade pe acțiunile copilului în familie, pe stradă, pe acțiunile adultului și ale animalelor cunoscute. Astfel jocul didactic „*Cine este și ce face?*” pune accent pe activizarea vocabularului cu cuvinte ce denumesc ființe cunoscute și acțiunile acestora („*câinele latră, câinele roade un os, câinele mușcă, câinele fuge, stă la pândă*”).

La grupa mijlocie se continuă procesul de îmbogățire și activizare a vocabularului copiilor cu verbe care denumesc atribuții ale membrilor familiei, ale altor adulți, iar al grupa mare elementul de noutate este legat de denumirea efectelor unor fenomene ale naturii („*Găsește cuvântul potrivit*”).

Se pot folosi exerciții-joc pentru precizarea înțelesului unor antonime, sinonime și folosirea lor corectă în propoziții și fraze.

Anumite jocuri didactice contribuie la îmbogățirea vocabularului copiilor cu cuvinte – adverbe referitoare la locul unde se petrece acțiunea, la timpul când se desfășoară și la modul cum aceasta se realizează.

Exercițiile de vorbire rațional dozate judicios îmbinate cu elemente de joc, contribuie din plin la îmbogățirea vocabularului, dar și la realizarea corectă a acordului între diferite părți de vorbire, exprimarea corectă a gradelor de comparație, folosirea corectă a timpului verbelor.

Jocul didactic contribuie atât la îmbogățirea vocabularului, activizarea și exersarea lui; cât și la însușirea unei exprimări clare, coerente, corecte din punct de vedere gramatical, la cultivarea independenței în vorbire și stimularea creativității în exprimarea orală.

Deci, prin jocul didactic se asigură înțelegerea, fixarea sau repetarea anumitor cunoștințe în mod plăcut, fără ca interesul celor care comunică să scadă. Jocul se constituie ca activitate fundamentală la vârsta preșcolară. J. Piaget denumeste jocul ca fiind un anumit tip de activitate, înțeleasă ca un exercițiu funcțional.

INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE

Prof. Starparu Cornelia, Grădinița P.P.Nr. 14 Tecuci

Inovarea pedagogică este o mișcare de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan. Inovațiile în domeniul învățământului pot fi realizate sub forma unor schimbări de concepție privind sistemul de organizare, programele, manualele și metodele de învățământ, schimbări referitoare la relațiile interpersonale, ca spre exemplu relația profesor- elev, sau schimbări de natură materială, dacă ne referim la mijloacele de învățământ și la laboratoarele de tehnologie didactică. Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și nonverbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Societatea contemporană generează inovații numeroase și variate, pe diverse planuri (sociologic, pedagogic, economic, tehnic). Inovațiile din învățământ reprezintă un proces deosebit de complex ce presupune dezvoltare, schimbare, reformă, modernizare, perfecționare. Inovația în educație și învățământ poate fi definită ca o îmbunătățire măsurabilă, deliberată și durabilă, produsă ca urmare a instalării, acceptării și propagării unei schimbări. Ea reprezintă o înnoire intenționată și bine fundamentată, sugerată grație desfășurării de cercetări pedagogice științifice.

O înnoire dobândește statut de inovație dacă îndeplinește următoarele cerințe: • presupune schimbări de fond privind strategiile educaționale, modificări de atitudini și mentalități; • presupune transformări importante și eficiente pe scară largă și de durată; • presupune modificări substanțiale în proiectarea politicii educaționale.

Creativitatea pedagogică definește modelul calităților necesare cadrului didactic pentru proiectarea și realizarea unor activități eficiente prin valorificarea capacităților sale de înnoire permanentă a acțiunilor specifice angajate la nivelul sistemului și al procesului de învățământ. Componenta principală a creativității o constituie imaginația, dar creația de valoare reală mai presupune și o motivație, dorința de a realiza ceva nou, ceva deosebit. Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă. Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă.

Stimularea creativității este un demers socio-educational complex ce cuprinde simultan fenomene de activizare (incitare și susținere), antrenare, cultivare și dezvoltare a potențialului creator. În acest sens, ca scop practic este necesar să avem în vedere întregul sistem al condițiilor sau factorilor favorizanți afirmării și dezvoltării creativității.

Inovația în educație ține de noi toți, trebuie să aducem în sala de clasă idei noi, care să spargă barierele tradiției, ale rutinei care se poate instala cu ușurință. Astfel trebuie să creăm lecții unice, care să-i surprindă și atragă pe elevi, ancorându-i chiar în predare prin propria implicare, dar și susținerea creativității fiecăruia.

Un profesor bun trebuie să dea dovadă de flexibilitate și de adaptare când își alege materialele și metodele de predare-învățare-evaluare pentru a veni în întâmpinarea nevoilor elevilor săi. De asemenea, profesorul are sarcina de a încuraja și stimula creativitatea elevilor, de a-i ghida și îndruma în așa fel încât aceștia să învețe prin descoperire.

Profesorul nu mai este cel care ține o prelegere în fața elevilor ci e mediator și îndrumător în activitatea de învățare pe care aceștia o parcurg. Predarea se realizează prin utilizarea

unor metode activ – participative care să solicite interesul, creativitatea, imaginația, implicarea și participarea elevului, în scopul însușirii unor cunoștințe care să-i folosească.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. Cucuș Constantin - Pedagogie, Editura Polirom Iasi, 2008

Profesorul între predarea tradițională și cea modernă

Prof. Ana State, Școala Gimnazială *Alexandru Ioan Cuza*, Câmpina

Consider că, în urma perioadei de pandemie și totodată perspectivelor tot mai deschise către digitalizare, profesorului îi este mai ușor ca în demersurile didactice să opteze pentru metodele moderne care favorizează învățarea autonomă. În această situație, elevul intervine permanent în deciziile privind ceea ce dorește să învețe, cum va folosi ceea ce a dobândit și care vor fi modalitățile de evaluare. Lecția modernă este un proces dinamic care se pliază după specificul nevoilor, preferințelor și rezistențelor elevilor. Se încurajează participarea elevilor la construirea ei, în vreme ce metodele tradiționale accentuează și valorizează excesiv funcția informativă, de instruire în raport cu funcția formativ-educativă, iar focalizarea pe dimensiunea instrumentală a procesului de învățământ, duce la existența riscului rigidității și al rutinei. În cazul acesta, profesorul este cel care domină, controlează și ierarhizează elevii, iar evaluarea este standardizată. Profesorul este cel care deține controlul asupra modului cum, când și din ce se realizează evaluarea. În cazul optării pentru metodele moderne este evidentă relația deschisă dintre educator și educat, o relaționare bazată pe dialog constructiv și pe cooperare. Profesorul ar trebui să adopte metodele moderne pentru că ele favorizează crearea legăturilor și abordărilor transdisciplinare și pluridisciplinare. Important este cum folosește elevul ceea ce a învățat, accentul punându-se pe formativ, pe dezvoltarea proceselor cognitive. Educatorii postmoderniști își ajută elevii mai degrabă să-și construiască identitățile decât să le descopere. Activitățile au locații variate; învățarea se realizează nu numai în clasă ci și în curtea școlii, muzee, etc. Predarea presupune asigurarea sinergiei între informațiile provenite pe căi formale cu cele din surse nonformale și informale, interconectarea experiențelor de învățare prin excursii, prezența unor invitați în clasă, vizite la centre de cultură, viziunea de filme, presupune o reîntoarcere a elevilor către lumea reală, promovând investigațiile, interogațiile, discuțiile libere. Se renunță astfel la controlul specific metodelor tradiționale punându-se accent pe proces. Profesorul este astfel animator, moderator. În evaluare sunt favorizate procesele de negociere care implică conlucrarea decizională dintre elevi și profesorul evaluator. Se evaluează în comun munca realizată împreună și efectele reale ale formării. Literatura de specialitate oferă o imagine fidelă asupra antitezei care se creează între metodele tradiționale și cele moderne utilizate în predare. Metodele tradiționale folosite în

predarea literaturii române sunt: lectura, expunerea, exercițiul, comentariul literar, analiza literară, explicația, lucrul cu manualul, prelegerea. Acestea prezintă următoarele caracteristici:

- ❖ pun accentul pe însușirea conținutului, vizând, în principal, latura informativă a educației;
- ❖ sunt centrate pe activitatea de predare a profesorului, elevul fiind văzut ca un obiect al instruirii, așadar comunicarea este unidirecțională;
- ❖ sunt orientate, în principal, spre produsul final, evaluarea fiind de fapt o reproducere a cunoștințelor;
- ❖ au un caracter formal și stimulează competiția;
- ❖ stimulează motivația extrinsecă pentru învățare;
- ❖ relația profesor-elev este autocratică, disciplina școlară fiind impusă. Aceste metode generează pasivitatea în rândul elevilor.

La polul opus, metodele moderne sunt: problematizarea, modelarea figurativă, instruirea programată, lectura anticipativă, tehnica argumentării și contraargumentării, jocul de rol, cvintetul, ciorchinele, triada VAS, cubul, dezbateră literară, organizatorul grafic, jurnalul de lectură.

Acestea se caracterizează prin următoarele trăsături:

- ❖ acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor, vizând latura formativă a educației;
- ❖ sunt centrate pe activitatea de învățare a elevului, acesta devenind subiect al procesului educațional;
- ❖ sunt centrate pe acțiune, pe învățarea prin descoperire;
- ❖ sunt orientate spre proces;
- ❖ sunt flexibile, încurajează învățarea prin cooperare și capacitatea de autoevaluare la elevi, evaluarea fiind una formativă;
- ❖ stimulează motivația intrinsecă;
- ❖ relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare, iar disciplina derivă din modul de organizare a lecției.

Prin metodele moderne se încurajează participarea elevilor, inițiativa și creativitatea. Metodele interactive, cu toate aspectele pe care le presupun, reprezintă un factor cu rol major în lărgirea orizontului elevilor, determinând o motivare sporită a dorinței de a învăța și, prin urmare, o dezvoltare a societății. În egală măsură, folosirea unor tehnologii moderne precum internetul, PowerPointul, flip-chartul, tabla interactivă va da frâu liber imaginației și acumulării de informații

noi și inedite. Consumul excesiv de spațiu și timp, folosirea unor materiale diverse sau incapacitatea de a te adapta întotdeauna nivelului clasei pot constitui adesea minusuri ale metodelor interactive, acestea trebuind să fie totuși folosite în funcție de posibilitățile intelectuale ale clasei. În egală măsură profesorul trebuie să aibă rolul de manager al clasei, să stimuleze relațiile constructive între elevi, să încurajeze comunicarea și colaborarea la nivel de clasă, având astfel ca rezultat integrarea tuturor copiilor în colectiv, cât și dezvoltarea capacității de decizie și de inițiativă. Credem că această problemă, a copiilor timizi sau marginalizați, trebuie să constituie un real interes pentru noi toți, deoarece odată cu trecerea timpului numărul acestor copii crește, atingând o cotă îngrijorătoare. Una dintre prioritățile școlii moderne ar fi *să găsească metode care să ducă la reducerea acestor cazuri, care să stimuleze integrarea copiilor în colectivul clasei și mai târziu în societate.* (<http://www.tribunainvatamantului.ro/metode-de-predare-clasice-sau-interactive-modul-ideal-de-stimulare-a-unei-invatare-eficiente/>)

Din toate cele menționate rezultă faptul că profesorul trebuie să-și schimbe concepția și metodologia instruirii și educării, să coopereze cu elevii, să devină un model real de educație permanentă, să se implice în deciziile educaționale, să asigure un învățământ de calitate. Pregătirea managerială a profesorului, însușirea culturii manageriale, nu numai cea tradițională psihopedagogică și metodică, pot asigura înțelegerea și aplicarea relației autoritate-libertate, ca nou sens al educației, prin predare-învățare și rezolvarea altor situații din procesul educațional școlar.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ

Metode de predare centrate pe elev

*Suciu Florina Otilia
Școala Gimnazială Sânger, județul Mureș*

Metodele de predare centrate pe elev sunt acele metode activ participative în care elevii sunt puși în situația de a fi subiecți activi coparticipanți la propria formare.

A activa înseamnă a angaja intens toate forțele psihice de cunoaștere ale elevului, pentru a obține în procesul didactic performanțe maxime, însoțite de efecte instructiv educative, optime în toate componentele personalității.

Metodele pentru o învățare eficientă centrată pe elev, se pot clasifica în:

- Metode care favorizează înțelegerea conceptelor și ideilor, valorifică experiența proprie a elevilor, dezvoltă competența de comunicare și relaționare, de deliberare pe plan mintal și vizează formarea unei atitudini active: discuția, dezvoltarea, jocul de rol etc.

- Metode care stimulează gândirea și creativitatea, îi îndeamnă pe alții să caute și să dezvolte soluții pentru diferite probleme, să facă reflecții critice și judecăți de valoare, să compare, să analizeze situațiile date: studiul de caz, rezolvarea de probleme, jocul didactic, exercițiile etc.

Metode prin care elevii sunt învățați să lucreze productiv cu alții și să-și dezvolte abilitățile de colaborare și ajutor reciproc. Mozaicul, proiectul în grupuri mici.

Toate aceste metode active de învățare centrată pe elev au la bază câteva principii:

- învățătorii și elevii își împart responsabilitatea învățării,
- climatul activității de învățare trebuie să fie unul care să faciliteze formarea ființei umane;

- elementul cel mai important este cum să –i învățăm să învețe;

- disciplina necesară trebuie să devină autodisciplină;

- evaluarea semnificației învățării trebuie să devină autoevaluare;

- învățătorul trebuie receptat ca un furnizor de resurse ale învățării.

Metodele active centrate pe elev au la bază implicarea acestora în procesul de învățare, metodele și tehnicile gândirii critice având un rol esențial în această direcție.

Pentru utilizarea metodelor și tehnicilor gândirii critice este necesară parcurgerea unor etape: evocarea, realizarea sensului și reflecția.

1. Evocarea este momentul în care elevii sunt îndrumați să-și amintească ceea ce știu dinainte despre un anumit obiect, să anticipeze scopuri pentru investigarea lor
2. Realizarea sensului: (înțelegerea) elevii integrează ideile din textul dat în propriile scheme de gândire pentru a le da sens, pentru a le înțelege.
3. Reflecția: elevii reconsideră ceea ce știu și asimilează noi cunoștințe, exersând gândirea.

În cele ce urmează voi prezenta câteva din metodele gândirii critice utilizate cu succes la clasă.

Cubul este o metodă utilizată cu succes în lecțiile de limba română, pentru o bună receptare a mesajului scris. Activitatea se poate realiza frontal, individual sau pe grupe. Elevii citesc textul „Pâinea” – din manualul de cl. A III-a. se formulează următoarele cerințe (acestea fiind metode pe fețele unui cub):

1. Descrie seceta!
2. Compară purtarea copiilor cu ce a Irinei!
3. Asociază purtarea Irinei cu a altor personaje cunoscute de tine din lecturile citite!
4. Analizează fapta Irinei!
5. Argumentează de ce este corect comportamentul Irinei și incorect cel al copiilor!

6. Transformă comportamentul negativ al copiilor, în aceeași situație, într-un comportament pozitiv.

În acest fel se realizează o învățare eficientă și durabilă, prin asimilarea unor cunoștințe noi și restructurarea activă a unor scheme mentale; se dezvoltă capacitatea de exprimare orală, elevii fiind puși în situația de a reformula cu propriile lor cuvinte cele învățate, și nu în ultimul rând, se realizează o eficientă receptare a mesajului scris.

Știu, vreau să știu, am învățat – este de asemenea o metodă de realizare a sensului, care ghidează lectura sau ascultarea unui text. De obicei este precedată de alte metode care urmăresc reactualizarea unor cunoștințe sau a unor experiențe anterioare (brainstorming). După obținerea listei neorganizate de informații, se desenează la tablă un tabel pe trei coloane.

ȘTIU	VREU SĂ ȘTIU	AM ÎNVĂȚAT

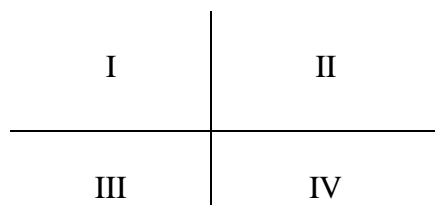
Se negociază ideile din lista de cunoștințe, iar cele care în urma discuției cu clasa au un temei cert se trec în rubrica ȘTIU. Cele controversate sau alte întrebări ce apar pe parcursul discuției se trec în rubrica VREU SĂ ȘTIU. Apoi se realizează lectura textului (de obicei un text cu conținut științific⁹. În timpul lecturii elevii completează rubrica AM ÎNVĂȚAT.

Se poate lucra atât individual cât și pe grupe: rezultatul însemnărilor se compară în grup pentru a crea o interdependență pozitivă. În final rezultatele grupurilor se comunică și se completează în rubrica AM ÎNVĂȚAT.

Metoda cadranelor – este o modalitate de rezumare și sintetizare a unui conținut informațional solicitând participarea și implicarea elevilor în înțelegerea acestuia.

Cum procedăm?

Se trasează pe tablă două axe perpendiculare, în așa fel încât să pară patru cadrane:

Elevii citesc sau ascultă un text. Sunt apoi solicitați să noteze în cadranul I personajele, sunetele auzite, în cadranul II – sentimentele pe care le-au simțit, în cadranul III – să stabilească legătura dintr-o parte a conținutului textului și experiența lor de viață, iar în cadranul IV – învățătura ce se desprinde din text.

Activitatea se poate desfășura atât frontal, pe grupe cât și individual. Conținutul cadranelor poate suferi modificări în funcție de obiectivele lecției.

Astfel, în urma lecturării textului „VIZITA” de I. L. Caragiale, elevii au avut de completat în cadranul I personajele povestirii, în cadranul II expresii reținute și sentimentele față de copil, în cadranul III, faptele din care reiese lipsa de educație a lui Ionel, iar în cadranul IV, învățătura pe care au desprins-o din tot.

Elevii au lucrat pe grupe, fiecare grupă având de completat unul dintre cadrane, iar în final s-au completat pe tablă cele patru cadrane.

Această metodă urmărește o cât mai bună receptare a mesajului scris, precum și exprimarea unor puncte de vedere personale referitoare la subiectul pus în discuție.

Sinelg- este o altă tehnică a gândirii critice, prin care se urmărește creșterea eficienței lecturii. Utilizând această metodă, elevul se învață să înțeleagă un anumit conținut, realizând sensul celor citite. În timpul lecturii elevul marchează în text anumite simboluri:

- cunoștințe confirmate de text (.)
- cunoștințe infirmate de text (-)
- cunoștințe noi (+)
- cunoștințe incerte care necesită să fie confirmate (?)

Informațiile obținute individual se discută în perechi, apoi se comunică învățătorului care le centralizează într-un tabel la tablă.

La lecția „Ce au fost dinozaurii” la clasa a III-a, am utilizat cu succes această metodă. Elevii au fost foarte interesați de tema lecției, știau foarte multe lucruri despre dinozauri și această contabilizare a cunoștințelor li s-a părut un exercițiu interesant și au lucrat cu plăcere la completarea tabelelor.

Gruparea elevilor în funcție de atitudinea față de o problemă – este o altă metodă centrată pe elev bazată pe discuții, dezbateri referitoare la un subiect controversat.

Am utilizat această metodă în cadrul lecțiilor de educație civică, dar și în lecțiile de limba română cu tematică morală. Ca formă de organizare a activității se utilizează grupele de lucru. Textul „Bulgărele de zăpadă” mi-a oferit un suport prețios pentru utilizarea acestei tehnici. După lecturarea textului s-au avansat două noțiuni:

1. Garoffi trebuie pedepsit pentru fapta sa.
2. Garoffi nu trebuie pedepsit pentru fapta sa.

Fiecare grup a formulat în timp limitat (5 min) cât mai multe argumente pentru a-și susține opțiunea. Aceste argumente au fost prezente în fața clasei și susținute de către un purtător de cuvânt desemnat de fiecare grup. După o scurtă pauză de reflecție, fiecare echipă a încercat să desființeze argumentele adversarilor venind cu contraargumente.

Scaunul interviuatului este o metodă centrată pe elev care se potrivește foarte bine la lecțiile de limba română, mai ales după lecturarea unui text, explicarea cuvintelor și a expresiilor. În locul acelor întrebări adresate de învățător, pentru a se asigura înțelegerea de către elevi a conținuturilor folosim această metodă.

În mod practic, se numește un elev, care luând loc pe un scaun în fața clasei, va juca rolul unuia dintre personaje. Colegii îi adresează întrebări jucând rolul unor mici reporteri. Această metodă este un bun prilej pentru dezvoltarea capacităților elevilor de a pune întrebări, capacitate căreia îi acordăm, din păcate, mai puțină atenție.

Am redat doar câteva din metodele de predare centrată pe elev. Putem aminti și altele cum ar fi atelier literar pe roluri, cvintetul, ciorchinele, grupuri tematice, ș.a.

Important este că activitățile de acest gen îi dinamizează în mod deosebit pe elevi, aceștia având posibilitatea de a-și exprima responsabil unele idei sau convingeri. Prin utilizarea unor asemenea metode se realizează o implicare efectivă, activă a elevilor în procesul de învățare. Aceștia devin conștienți de propria lor gândire, își activează vocabularul, iar interesul și motivația vor fi asigurate pe tot parcursul activității.

Bibliografie:

1. Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă
- Dumitru I.A. 2000 – Ed. de Vest – Timișoara
2. Didactica modernă
- Radu I. 2001 – Ed. Dacia Cluj-Napoca
3. Educația cognitivă
- Joița E. 2002 – Ed. Polirom – Iași

IMPLICAREA PĂRINȚILOR ÎN PREVENIREA COMPORTAMENTELOR VIOLENTE LA COPII

Prof. înv. primar Adriana-Otilia Șut, Școala Gimnazială "Simion Bărnuțiu" Zalău

Într-o lume tot mai grăbită și cu timp liber drămuț, găsim din ce în ce mai puține momente pentru copiii noștri. Familia trebuie să fie alături de reprezentanții școlii, aceasta având un rol esențial în formarea personalității copiilor. Din nefericire, mulți părinți lasă doar în sarcina școlii problema educației, îmbrățișând așa-zisul „liberalism educațional” fără discernământ.

Mass-media, cercetările și statisticile oficiale raportează o creștere spectaculoasă a fenomenului în ultimele trei decenii în mai multe țări ale lumii. Violența fizică și verbală sunt două dintre cele mai des întâlnite tipuri de violență în școlile din Europa. În Suedia, 22% dintre elevii de sex masculin cu vârsta cuprinsă între 13-17 ani sunt implicați în trei sau mai multe violențe fizice anual. În Germania, 53% dintre băieții au admis că au fost implicați în violențe fizice în școală, în decursul unui an. Un studiu britanic a ajuns la concluzia că, în fiecare an, 10 elevi au tentative de suicid, determinate de actele de violență de la școală. Violența verbală este considerată mai stresantă decât atacurile fizice de către 80% din victimele violențelor, iar 30% dintre aceste victime afirmă că agresiunile le afectează capacitate de a se concentra asupra sarcinilor școlare. Rezultatele sondajului realizat de UNICEF asupra opiniilor, temerilor, speranțelor și viselor copiilor, la care a participat un eșantion de 400 de copii și adolescenți (8-17 ani) cuprinși în sistemul de educație publică din țara noastră, a pus în evidență faptul că 39% dintre subiecți se confruntă cu violența și comportamentul agresiv/ violent în școală. Nivelul de violență în unitățile de învățământ preuniversitar din România a devenit îngrijorător în ultimii ani.

Autoritatea părinților este o problemă de actualitate, mai ales în condițiile apariției atâtor tentații nefaste pentru tineri. În condițiile în care exemplul negativ a devenit mai puternic decât exemplul pozitiv, părinții trebuie să vegheze asupra tuturor aspectelor legate de educația propriilor copii. Cei care cred că toate sarcinile pot fi lăsate în grija școlii trebuie atenționați de învățătorul sau dirigintele copilului. "Școala de acasă" are rol hotărâtor în atitudinea pe care tinerii o adoptă față de învățătură și față de manifestările în cadrul societății.

Orice părinte, indiferent de pregătirea pe care o are trebuie să observe și să se străduiască să înțeleagă schimbările care se produc în timpul creșterii, în sensibilitatea și manifestările copilului, pentru a-i putea asigura o autoritate întemeiată pe realitate și nu pe iluzii. Chiar dacă nu este primul copil din familie, observarea lui atentă e absolut necesară pentru că individualitatea lui face să nu se potrivească tiparul folosit la fratele mai mare. Părinții trebuie să înțeleagă că autoritatea nu înseamnă ascultare oarbă din partea copiilor și dictatură impusă de părinte. Autoritatea părintească înseamnă

interes crescut pentru personalitatea fiecărui copil, respect pentru valorile de care dispune și o abilitate îndrumare spre ceea ce este pozitiv și necesar pentru reușita lui școlară și socială.

Chiar în cadrul aceleiași familii, pentru fiecare copil, trebuie adoptate metodele potrivite cu personalitatea acestuia. Altfel spus, în funcție de situațiile familiale, se impun diferite tipuri de autoritate părintească. Autoritatea părintească nu se exercită doar prin prezența părintelui, ci prin sfaturile date în timp și la timp care, fiind înțelese (prin discutarea lor deschisă, nu prin impunerea forțată), își au locul bine stabilit în conștiința copilului. În niciun caz nu trebuie stabilite măsuri de felul ”ascuți de mine chiar de nu îți convine” sau „te spun lui tata când vine”. Indiferent dacă este vorba despre un școlar mic sau de unul care are vârsta adolescenței, el trebuie tratat cu respect, iar măsurile luate trebuie discutate, fiecare având posibilitatea să-și expună punctul de vedere. În acest mod, părintele își va da seama de felul cum gândește copilul, de nevoile lui afective, de modul în care ar urma să acționeze .

Atitudinile și cerințele mamei și ale tatălui trebuie să fie unitare pentru copil. Când este vorba de autoritate, corect este să nu apară un părinte mai „înțelegător” pentru că această îngăduință va fi speculată în detrimentul propriei realizări. Este absolut indispensabil ca părinții să reprezinte, în ochii copilului, o autoritate. Este bine știut faptul că pentru tineri (și pentru copii) oamenii fermi și puternici au constituit întotdeauna un punct de atracție, un model de urmat.

Autoritatea părintească nu se realizează pe bază de „rețete”, ci se câștigă în timp, prin punerea de acord a pretențiilor manifestate față de copil, în funcție de vârsta lui, de dorințele acestuia. O condiție obligatorie în existența unei autorități sănătoase și reale o constituie afecțiunea. Testele de cunoaștere, aplicate la diferite vârste, evidențiază faptul că, din multitudinea tipurilor de autoritate părintească identificate, cel preferat de copii este acela în care se simt „prieteni ai părinților”. Atunci când e înarmat cu o disciplină interioară — rezultată din rigorile impuse de părinți (cu subordonările inerente) — copilul se va simți sigur de el, va fi liber în mișcări, devine pregătit pentru viață.

Părinții trebuie să știe că orice produs al activității umane este apreciat după calitatea sa, iar realizarea calității — în ceea ce privește educația copiilor — presupune exigență. Mulți dintre părinți confundă exigența cu severitatea și abdică în fața ei. O cauză ar putea fi necunoașterea sau indiferența, dar vina cea mai mare poate fi atribuită atitudinii părinților față de îndatoririle lor de educatori.

A fi exigent, ca părinte, față de copii, înseamnă să contribui la formarea personalității lor, a le crea sentimentul de responsabilitate față de propriile acțiuni. Avantajele și responsabilitățile oferite fără discernământ canalizează personalitatea copilului pe piste periculoase.

Există părinți pentru care educația înseamnă maniere alese sau care investesc în copiii lor propriile idealuri nerealizate, silindu-i spre orientări străine de chemarea lor. Nu lipsește nici categoria

părinților veșnic nemulțumiți, care își descurajează mereu copiii, determinându-i să devină încăpățânați.

„Meseria de părinte” cere dragoste, dar și judecată limpede; calitățile copilului trebuie recunoscute și apreciate, dar, la fel de bine, trebuie observate și greșelile sau neîmplinirile spre a putea fi ajutat să le depășească. Ca părinți, trebuie să pretindem copiilor noștri atât cât pot ei da — nici mai mult, nici mai puțin — dacă s-ar putea. Respectând drepturile lor, respectându-le posibilitățile, putem să le cerem să ia parte la activitatea din familie, să învețe, să respecte oamenii, dând dovadă de educație sănătoasă, bun simț și morală creștină în toate împrejurările.

Părinți sau dascăli, cei care se respectă vor impune, din dragoste, restricții, învățându-i pe copii că în viață, la fel ca în jocurile lor, trebuie respectate niște reguli. Astfel, exigența poate duce la nemulțumiri trecătoare, dar poate garanta beneficii durabile.

Așa cum dascălul adevărat știe să găsească o cale potrivită pentru a îmbina exigența cu libertatea necesară unui act educativ de calitate și părinții trebuie să descopere calea de mijloc între exigență și libertate. Dacă nu sunt siguri că este corectă atitudinea lor față de educația propriilor copii, pot apela la cei care în școală instruiesc și educă, zidesc și formează personalități.

Autoritatea părinților se bazează pe respectul rezultat din întreaga comportare față de propriul copil. Așa cum lipsa de exigență reprezintă o greșeală, la fel se întâmplă și cu exigența exagerată. Autoritatea se construiește cu tact și afecțiune, cu răbdare în timp, nu prin daruri sau promisiuni, prin bunătate fără limite sau pedepse aspre. Copiii trebuie să se simtă parteneri în activitatea de educație. „A preveni e mai ușor decât a corecta” ni se pare a fi deviza potrivită în etapa actuală, atât în privința educației din familie, cât și a celei din școală.

Când se vorbește despre violența școlară aceasta este asociată, în general, cu zonele urbane dificile, cu periferiile, acolo unde sărăcia este la ea acasă, fiind considerate drept surse favorizante, atât factorii exteriori școlii — factorul familial, factorul social, factorul individual — cât și un factor intern școlii - școala, ca sursă de violență.

Climatul socio-afectiv și moral al familiei este mult perturbat atunci când în familie sunt cazuri de alcoolism, de imoralitate și de antecedente penale. ”Copiii proveniți din familii cu perturbări ale climatului moral, socio-afectiv și cu o atmosferă conflictuală se pot asocia mai ușor grupurilor delictogene” (H. G. Edler, J. Ranschburg)

Eșecul școlar este un factor des întâlnit la cei care manifestă comportamente violente. Dintre indicatorii care sunt utilizați pentru aprecierea unei situații de eșec școlar sunt de menționat: abandonarea precoce a școlii, decalaj între potențialul personal și rezultate, incapacitatea de a atinge

obiectivele pedagogice, inadaptarea școlară. ”Alcoolul, drogurile se constituie în factori de risc în comiterea unor acte antisociale bazate pe violență.”

În mediul social sunt numeroase surse care să inducă, să stimuleze și să întrețină violența școlară: situația economică, slăbiciunea mecanismelor de control social, inegalitățile sociale, criza valorilor morale, mass-media, disfuncționalități la nivelul factorilor responsabili cu educația tinerilor, lipsa de cooperare a instituțiilor implicate în educație.

Bibliografie:

1. Mărginean, Ioan - *Proiectarea cercetării sociologice*, Editura „Polirom”, Iași, 2000;
2. Radu, I. - *Psihologie școlară*, Editura „Științifică”, București, 1974;
3. Radu, I. - *Procesul de învățământ*, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 2001.
4. <https://www.scribd.com/doc/311807563/Proiect-de-Cercetare>
5. <https://insp.gov.ro>

Sistemul de personalitate în adolescență. Aspecte care pot influența dizarmonia

Narcisa Șuțan, Colegiul Național "Zinca Golescu", Pitești, Argeș

Abstract

Această lucrare explorează sistemul de personalitate în adolescență și influențele care pot conduce la dizarmonie în această perioadă crucială a dezvoltării individului. Prin prezentarea particularităților și schimbărilor specifice din cadrul sistemului de personalitate adolescentin, se investighează factorii care pot influența dizarmonia. Etapa adolescenței este examinată în contextul dezvoltării personalității, evidențiindu-se conflictele interpersonale din familie și relațiile tensionate dintre părinți și adolescenți. De asemenea, se analizează impactul relațiilor dificile cu colegii și presiunea academică asupra stării emoționale a tinerilor. Lucrarea evidențiază influențele negative ale mediului online și a presiunii sociale, precum și impactul imaginii corporale și al standardelor de frumusețe impuse de media asupra dizarmoniei emoționale. De asemenea, se explorează aspectele psihologice și emoționale în dizarmonia adolescentină, inclusiv implicările anxietății, depresiei și tulburărilor de alimentație în sistemul de personalitate al adolescenților. În final, lucrarea propune strategii și abordări pentru gestionarea dizarmoniei în adolescență, punând accentul pe identificarea și promovarea metodelor de abordare a acestor probleme, inclusiv rolul intervențiilor psihologice și a sprijinului social în gestionarea și reducerea disfuncționalităților în sistemul de personalitate. Această lucrare oferă o perspectivă comprehensivă asupra factorilor care influențează sistemul de personalitate în adolescență și aduce în discuție abordări practice pentru gestionarea și reducerea dizarmoniei în această perioadă delicată a dezvoltării individului.

Introducere

Adolescența reprezintă o perioadă crucială în viața fiecărui individ, fiind caracterizată de transformări majore la nivel fizic, psihologic și social. Această etapă de tranziție între copilărie și maturitate aduce cu sine provocări semnificative pentru dezvoltarea personalității și a identității individuale. Cercetările în domeniul psihologiei adolescenței au relevat că această perioadă este marcată de o serie de schimbări profunde, iar înțelegerea acestor transformări devine crucială pentru susținerea și îndrumarea adecvată a tinerilor.

Teoria lui Erik Erikson despre stadiul de identitate versus confuzie a subliniat faptul că adolescența este caracterizată de o căutare intensă a identității personale și de explorarea diverselor roluri și statuturi sociale. În timp ce unele individuale navighează această perioadă fără dificultăți majore, alții se confruntă cu obstacole semnificative, cum ar fi conflictul familial, presiunea socială și tulburările emoționale, care pot duce la dizarmonie în dezvoltarea personalității lor.

Această lucrare se concentrează pe analiza sistemului de personalitate în adolescență și asupra influențelor care pot conduce la dizarmonie, explorând atât factorii interni, cum ar fi schimbările psihologice și emoționale, cât și factorii externi, cum ar fi interacțiunile sociale și mediul familial și școlar. Înțelegerea acestor aspecte nu numai că ne permite să aruncăm lumină asupra complexității procesului de formare a personalității în adolescență, dar ne oferă și instrumentele necesare pentru a interveni și a oferi sprijin în mod adecvat pentru a ajuta adolescenții să navigheze această etapă critică a vieții lor.

Prin analiza detaliată a teoriilor psihologice, a studiilor de caz și a rezultatelor cercetărilor actuale, această lucrare își propune să ofere o perspectivă cuprinzătoare asupra influențelor care modelează sistemul de personalitate în adolescență și a factorilor care pot contribui la apariția dizarmoniei în această etapă crucială de dezvoltare.

Concepte cheie

Personalitatea în adolescență se referă la ansamblul trăsăturilor și caracteristicilor psihologice care definesc comportamentul, emoțiile și gândirea unui individ în această perioadă de tranziție și formare a identității. Este o etapă a vieții caracterizată de explorarea și consolidarea identității personale, de relaționarea cu grupurile sociale și de adaptarea la provocările specifice vârstei.

În adolescență, personalitatea este adesea supusă unor transformări semnificative. Tinerii se confruntă cu provocări emoționale și identitare, iar experiențele lor din această perioadă pot influența modul în care se raportează la ei înșiși și la ceilalți în viitor. Este un moment crucial în care individul își construiește baza identității sale, definindu-și valorile, credințele și aspirațiile.

Dizarmonia sau disfuncționalitățile în adolescență reprezintă perturbări sau dificultăți în procesul de dezvoltare a personalității sau în echilibrul emoțional al tânărului. Acestea pot fi exprimate prin tulburări emoționale precum anxietatea, depresia, comportamentele de risc sau relații conflictuale cu mediul familial sau social. Dizarmonia poate fi rezultatul presiunii sociale, a conflictelor interpersonale sau a dificultăților de adaptare la schimbările specifice adolescenței. Aceste disfuncționalități pot influența negativ capacitatea individului de a se dezvolta armonios și de a-și exprima potențialul în cadrul mediului său social și școlar. Pentru a înțelege mai bine dizarmonia în adolescență, este crucial să se exploreze factorii care contribuie la aceasta și să se identifice modalități de intervenție și sprijin pentru a ajuta tinerii să facă față și să depășească aceste dificultăți în procesul lor de dezvoltare.

Personalitatea în adolescență - aspecte generale

1. Particularitățile psihologice ale adolescentului

Caracteristică pentru prima parte a vieții individuale este o evoluție accelerată de ordin fizic și psihic. Aceasta evoluție care duce până la urma la conturarea personalității adulte, depinde de o pluralitate de factori biologici și sociali.

Perioada cea mai însemnată pentru definitivarea trăsăturilor de personalitate este adolescența (14-18 ani), care este urmată de o post-adolescență mai mult sau mai puțin prelungită (18-22 ani).

Un fenomen pregnant al adolescenței este vertiginoasă dezvoltare somato-fiziologică. Sunt bine cunoscute fenomene de creștere longitudinală și ponderală, de împlinire a evoluției sistemului nervos. Au loc o mulțime de modificări, astfel la adolescenți se observă când insomniile când somn prelungit, când lipsa de poftă de mâncare, când consum alimentar excesiv. Apar deci unele dificultăți în ce privește reglementarea regimului de viață.

O problemă care nu poate fi evitată în prezentarea adolescenței este aceea a maturizării sexuale și a consecințelor ei. Acest fenomen implică și acte de adaptare socială și este necesar ca acest fenomen să fie luat în considerare în ansamblul problemelor de personalitate. Ignorarea de către educatori a vieții intime a adolescentului nu reprezintă un sprijin pentru acesta. Este cert că în legătură cu necesitățile sexuale se nasc deformări de atitudini datorate suprasolicitării lor sau unor inhibări traumatizante. Fără a interveni brutal în viața personală a adolescenților este necesar ca aceștia să fie îndrumați.

Întreaga evoluție somato-fiziologică a adolescentului se răsfrânge asupra dispozițiilor afective și are ecou în conștiința de sine. Adolescentul simte mai mult că dispune de forța fizică și excedente de energie. Aceasta integrare coincide în bună măsură cu integrarea socială. La vârsta adolescenței se înfăptuiește o pregătire intensivă pentru viața socială și pentru asumarea de sarcini majore. Gândirea devine reflexivă și teoretică, toți adolescenții sunt înclinați către meditația filosofică căutând să-și definitiveze o concepție despre lume și viață. Ei sunt preocupați de stabilirea unor valori autentice în ordinea socială, culturală, morală și estetică.

În genere adolescentul caută activ să stabilească un raport optim între sine și contextul social. Dezvoltarea acestui raport implică și contradicții, astfel există cazuri de exagerată încredere în forțele proprii sau de lipsa de încredere în sine. Pentru a nu-i descuraja pe adolescenți este contraindicată atitudinea negativistă față de toate încercările tinerilor de a-și exprima personalitatea. De aceea trebuie să se țină seama de faptul că ei nu pot fi educați atâta timp cât nu li se recunosc anumite drepturi și nu li se asigură un statut de demnitate personală. Adolescenții sunt animați de planuri îndrăznețe și sunt grăbiți în realizarea lor. Visele lor prezintă o inepuizabilă sursă de energie spirituală și de aceea ele trebuie susținute cu mult tact.

2. Dezvoltarea personalității

În aceasta perioadă se inițiază *stabilitatea relativă* a trăsăturilor de personalitate. *Conștiința de sine evoluează* luând forme nuanțate. La 12 ani are un sentiment de încredere în sine, la 13 ani își confruntă eul cu diferite modele, aspiră spre diverse profesii, la 14 ani este capabil de autocritică, la

15 ani se observă pe sine și se interesează de imaginea altora despre el. Se concentrează tot mai mult asupra propriei persoane. Se constată *tendințe centrifuge față de familie*. Este atras de ideal, de modele înalte de personalitate. Admiră cu înflăcărare persoanele luate ca model (idoli ai muzicii, filmului) fiind în căutarea propriei identități. Crește capacitatea de discernământ, alegerea, dar cu greu poate duce o acțiune până la capăt. Tendința de afirmare a eului care începe cu pubertatea, condiționează elanul spre bine. ”A acționa bine înseamnă pentru ei ocazia de a se afirma, de a crește în propriii ochi. Această morală a eului este întotdeauna o morală ce se bazează pe dragostea față de bine.” (Maurice Debesse, *Etapale educației*, 1981 p.94).

Valorile morale sunt personificate în modele umane cu care tinerii se străduiesc să semene. Aceste valori nu se reduc la principii. Fundamentul vieții lor morale nu mai este regula sau datoria, ci exigența. Tinerii privesc cu oroare mediocritatea și compromisul. Momentul când devine posibilă o morală personală este atunci când devine posibilă și o anumită imoralitate sub impulsul instinctelor și al condițiilor favorabile de mediu. Există anumite riscuri ale moralei personale în sensul că fie planează în starea de himeră fără a fi probată în acțiune, fie devine pur subiectivă ajungând la contemplarea propriei imagini. În acest sens, trebuie promovată cu orice preț o viață socială care să contrabalanseze tendința orgolioasă a afirmării eu-lui. Pot să apară conduite negative cum ar fi vagabondajul. Defectele obișnuite cum sunt insolența, cinismul, grosolănia ca mod de afirmare a eului sunt dificil de contracarat făcând apel la sentimentul onoarei.

Caracteristicile cele mai importante ale adolescenței sunt:

1. dezvoltarea conștiinței de sine;
2. afirmarea propriei personalități;

Adolescența se manifestă prin autorefectare, prin conștiință ca existență proprie și se deosebește substanțial de a celorlalți oameni, reprezentând o valoare care trebuie prețuită și respectată. Adolescentul încearcă, cu înfrigurare, să se cunoască și să se autoevalueze în raport cu realizările sale și ale altora. El se întreabă adeseori, *cine sunt eu?*, iar răspunsurile ce și le dă se bazează pe maturizarea intelectual afectivă foarte evidentă pentru unii adolescenți, chiar de la 16 ani, iar pentru alții la 18 ani.

Conștiința de sine este un proces complex care include, pe de-o parte, raportarea subiectului la sine însuși, la propriile trăiri, iar pe de altă parte, confruntarea acestora, compararea lor cu lumea în mijlocul căreia trăiește. Cel mai înalt nivel al conștiinței de sine este atins de elev atunci când el se poate privi ca subiect al activității sociale, ca membru al colectivului. Un factor de seamă al conștiinței de sine îl constituie activitatea școlară și natura relațiilor cu adulții, aprecierile acestora față de calitățile și munca adolescentului.

O caracteristică a adolescenței este și proiectarea idealului în viitor; un aspect al acestei preocupări este interesul pentru profesia pe care o va îmbrățișa, determinându-l la reflecție asupra vieții sale interioare. Capacitatea de a se preocupa de propria persoană nu înseamnă însă fuga de societate. Trăsătura principală a adolescentului este un puternic impuls către acțiune.

Începe acum nevoia de singularizare, de manifestare ca personalitate de sine stătătoare, de a ieși din umbră, de a produce ceva nou, original și excentric. Nevoia de a se rupe de tipare face din adolescent un luptător. El va căuta cu orice prilej să-și întreacă prietenii în orice fac, ceea ce duce nu de puține ori la comportamente antisociale, deviante, la afișări depravate sexual, chiar dacă nu le găsește întotdeauna plăcute. Se întâmplă ca adolescentul să rămână robul unor astfel de comportamente.

Dorința de originalitate reprezintă din punct de vedere psihologic o caracteristică esențială a adolescenței numită tendința afirmării de sine, tendința de afirmare a propriei personalități. Dorind să atragă atenția asupra sa, adolescentul se consideră punctul central în jurul căruia trebuie să se petreacă toate evenimentele. Forțele proprii sunt considerate superioare față de ale celorlalți oameni, opinie care decurge dintr-o insuficientă cunoaștere de sine. Acesta dorește ca toate acțiunile sale să fie cunoscute și apreciate de adult.

Un mijloc curent de afirmare îl constituie aspectul exterior, adolescenții căutând să se evidențieze prin fizicul bine format, îmbrăcămintea care diferențiază, care scoate în relief propria persoană. Vizibilă este și o altă expresie a tentației originalității în adolescență - limbajul "colorat", presărat cu expresii "căutate", cu neologisme și arhaisme. Adolescentul își alege cu grijă cuvintele,

utilizează din abundență citate și expresii celebre, maxime și cugetări savante despre care insinuează că i-ar aparține. În privința limbajului, adolescenței îi este proprie și tendința de ermetizare a acestuia, de folosire a unei vorbiri "cifrate", și anume a unei vorbiri populate de expresii argotice. De obicei, circulația acestui fel de limbaj are loc în cadre restrânse, în grupuri spontan constituite și combaterea acestui fenomen necesită eforturi educative prelungite.

În strânsă legătură cu limbajul, tentația originalității se exprimă și în corespondența adolescenților, caracterizată prin aceeași "ploaie" de citate din în limbajul lor. Dominantă pentru tentația originalității la aceasta vârstă este prezența spiritului de contradicție. În special discuțiile dintre adulți, la care iau parte și adolescenții, ajung repede să fie monopolizate de întrebările iscoditoare ale acestora din urmă, de afirmarea spiritului lor de contradicție. Nu de puține ori adolescentul se contrapune în discuție chiar când e conștient de faptul că nu are dreptate. El e mobilizat atunci de aceeași statornică tentație de a atrage atenția asupra sa, de a se afirma, de a fi luat în seamă. Adolescenții manifestă tendința de a se afirma nu numai individual, ci și în grup: vor să activeze, să se distreze împreună. Ei sunt atrași și de viața politică; în politică adolescentul vede o înaltă activitate socială.

Referințe bibliografice

1. Adams, G.R., Berzonsky, M.D. (coord.), (2009), *Psihologia adolescenței, Manualul Blackwell*, Iași, Ed. Polirom.
2. Adler, A. (1995), *Sensul vieții*, București: Ed. Iri, accesat pe wbsite-ul http://all-about-life.ucoz.ro/CARTI/Sensul_vietii-Alfred_Adler.pdf
3. Crețu, T. (2009), *Psihologia vârstelor*, ediția a III-a revăzută și adăugită. Iași: Ed. Polirom
4. Cristea, Dumitru, (2015), *Tratat de psihologie socială*, Ed. Trei
5. Goleman, Daniel, (2021) *Inteligența emoțională*, Ed. Trei
6. Mih, Viorel, (2010), *Psihologie educațională*, Ed. Trei
7. Watkins, Clifton Edward JR., Vișcu, Loredana-Ileana, (2021), *Psihoterapia copilului si adolescentului*. Studii, Ed. Universul Academic
8. Golu, Florinda, (2015), *Manual de psihologia dezvoltării, O abordare psihodinamică*, Ed. Polirom
9. Golu, Florinda, (2015), *Psihologia dezvoltării umane*, Ed. Polirom
10. Gavreliuc, Alin, (2019) *Psihologia sociala si dinamica personalității*, Ed. Polirom
11. Sterian, Mihaela, (2018), *Psihologie generală. Fundamentele psihologiei si psihologia personalității*, Editura Pro Universitaria

Managementul diversității - prejudecăți în comunitate

Narcisa Șuțan, Colegiul Național "Zinca Golescu", Pitești, Argeș

Unul dintre cele mai frapante elemente ale stereotipurilor și prejudecăților este că acestea sunt, de obicei, create de cei puternici și aplicate celor slabi, care nu pot controla modul în care sunt percepuți de ceilalți și nu pot schimba aceste percepții. Stereotipurile și prejudecățile sunt metode de a cataloga lumea din jurul nostru. Conform Cambridge Dictionary, stereotipurile reprezintă „o idee fixă pe care oamenii o au despre cum este cineva sau ceva, în special o idee care este greșită”. Conform aceluiași dicționar, prejudecățile sunt „o opinie sau un sentiment nedrept și nerezonabil, mai ales atunci când se formează fără cunoaștere sau gândire suficientă”. Cu alte cuvinte, stereotipurile sunt idei preconceptuate și clișee, în timp ce prejudecățile sunt sentimente iraționale de frică și neplăcere. Acestea pot fi înțelese ca filtre care ne protejează cumva de informații în exces și ne permit să judecăm oamenii fără ai cunoaște personal sau doar superficial: acestea ne limitează opinia asupra realității.

Atunci când ne naștem, nu ne naștem nici cu stereotipii și nici cu prejudecăți. Formarea lor, în viața fiecăruia dintre noi, începe să prindă contur încă de timpuriu, în primul rând prin interacțiunea cu ceilalți oameni, prin experiențele pe care le avem alături de aceștia. Evident, stereotipurile și prejudecățile sunt aspecte negative ale personalității fiecăruia dintre noi, așa încât este important să le recunoaștem și să le eliminăm. Specialiștii din domeniu susțin că prejudecățile își au originea în:

- excesul de autoritate;
- tendința spre catalogare irațională, concretizată în formularea de stereotipuri;
- devalorizarea persoanelor minoritare.

Combinat, aceste „ingrediente” pot genera o multitudine de motive legate de apariția prejudecăților:

- nevoia de a te simți superior prin neglijarea altora;
- teama de competiție (pentru a obține ceva, un loc de muncă, spre exemplu);
- frustrarea generată de deținerea unui statut social modest, care, pe termen lung, conduce la ostilitate;
- nivelul de educație care nu permite decât o înțelegere simplistă și stereotipă a realității;
- incapacitatea indivizilor de a se confrunta cu oameni necunoscuți și situații marcate de incertitudine;
- tendința spre conformare în raport cu credințele și atitudinile dominante.

În lumea contemporană, prejudecățile sunt mai puțin explicite, având forme subtile și ascunse, care, însă, nu le reduc potențialul nociv. Acestea se mențin atâta timp cât indivizii nu au acces la informații complete și autentice despre alte persoane sau grupuri, iar contactele stabilite sunt superficiale.

Rasa la fel este un obiect al prejudecăților. Rasismul, creație exclusivă a epocii moderne, afirmă superioritatea unei rase în raport cu alta pe baza diferențelor de natură genetică, având consecințe în domeniul social și în cel economic. S-a susținut pe rând superioritatea albilor, a europenilor, a arienilor etc., fapt ce a condus la comportamente deviante și criminale. De asemenea, rasismul alimentează prejudecățile etnice, ale căror victime sunt persoanele unui anumit grup etnic.

Dezumanizarea și anihilarea sentimentului romilor față de **apartenența lor la etnia romă** lor sunt elemente de bază ale anti-Gypsism-ului. Romii sunt considerați ca fiind mai puțin umani și, prin urmare, nu au dreptul moral la drepturile omului. Această dezumanizare nu este bazată pe concepții greșite sau ignoranță, ci pare a fi un mit legitimat care justifică comportamentul abuziv al majorității romilor, care nu sunt percepuți ca persoane, ci pur și simplu ca „țigani”. Foarte des, în loc să se discute despre problemele cu care se confruntă romii, se discută despre „problema țiganilor” din cauza sentimentului de apartenență la etnia romă. Romii nu sunt definiți niciodată așa cum sunt, ci așa cum ar trebui să fie pentru a justifica politicile și comportamentele față de ei. Modul în care sunt identificați romii corespunde așteptărilor colective, în principal negative despre ei, în timp ce orice abatere, de obicei pozitivă, este văzută ca o excepție de la regulă. Declarații precum: „nu sunt rasist, însă acești țigani...” sau „Am un prieten de etnie romă, o persoană extraordinară, dacă toți romii ar fi la fel!”, evocând un aspect pozitiv în timp ce se generalizează atributele negative la nivel de grup, reprezintă semnele rasismului clasic. În lipsa reprezentării și influenței sociale a romilor, ca parte a unei politici de identitate dorită, toată lumea pare confortabilă să definească persoanele de etnie romă, cine sunt și ce fac ei, și să-i acuze de problemele, eșecurile și temerile într-o societate. Cu atât mai mult, „soluțiile finale” sunt uneori propuse de grupuri și mișcări organizate. Romii sunt definiți fie prin stereotipuri negative, derivate din judecata selectivă de-a lungul secolelor a excluziunii sociale și rasismului instituționalizat, sau printr-un stereotip pozitiv derivat din vederea romantică din literatură și din cultura populară. Stereotipurile și prejudecățile despre romi sunt foarte adesea în contradicție cu gândirea rațională. De multe ori acestea dezvăluie mai multe despre fondul cultural al persoanei care vorbește despre romi și nu despre „țigani”. Atunci când se face o listă cu prezumțiile pe care oamenii le au despre romi, multe lucruri par absurde, dar cu toate acestea oamenii aderă la ele ca și când ar fi adevăruri incontestabile.

Stereotipurile și prejudecățile împotriva romilor, și deci anti-Gypsism-ul, sunt atât de adânc înrădăcinate în cultura europeană încât cel mai adesea sunt considerate realități. Cei care suferă din cauza lor trebuie să-și asume o sarcină istovitoare de a-i convinge pe alții că sunt discriminați fără vreun motiv.

Un semn evident de antiGypsism este faptul că mulți oameni, care nu au avut contact direct sau personal cu romii, pot oferi totuși o imagine detaliată despre ei. Cum arată, cum trăiesc și cum se comportă. Foarte adesea, comportamentul unui individ se aplică automat tuturor „țigănilor”. Comportamentul (negativ) este atribuit tuturor celor de cultură romă, nu persoanei în cauză.¹

Alături de femei și grupuri etnice, alte victime frecvente ale prejudecăților sunt minoritățile religioase, persoanele cu dizabilități, homosexualii, vârstnicii, în unele țări – obezii etc.

Prejudecățile și stereotipurile ne marchează existența, deoarece ele „ne ajută”:

- să dăm sens și să înțelegem lumea din jurul nostru (într-o situație neclară sau în lipsa informațiilor gândirea stereotipă „umple golul”, oferă sentimentul de certitudine și claritate);
- să valorizăm grupul din care facem parte (anumite grupuri sunt „rele”, deci grupul nostru este „bun”);
- să punem în valoare alte grupuri, trăsăturile acestora și modul lor de funcționare (bun/rău, periculos/prietenos, rațional/imprevizibil etc.);
- să înțelegem momentele de discriminare orientate împotriva membrilor altui grup (dacă îi atribuim trăsături negative, dacă îl considerăm a fi „rău” din anumite motive, dacă credem că este corect ca acest grup să nu se bucure de aceleași drepturi ca și unul „bun”, „competent”, „pozitiv”).

Prejudecățile și stereotipurile conduc adeseori la generalizări eronate (atât pozitive, cât și negative). Atunci când realitatea nu corespunde stereotipurilor noastre, este mai ușor să schimbăm modul de interpretare a realității decât să modificăm felul de a gândi. Gândirea stereotipă este un fenomen social, de care nu suntem întotdeauna conștienți (credința că există profesii „bărbătești” și „femeiești”, că anumite jucării sunt doar pentru fetițe, că anumite grupuri merită ceea ce li se întâmplă pentru că nu sunt la fel de străduitoare ca altele sau pentru că sunt mai puțin capabile etc.).

Stereotipurile și prejudecățile apar în familie.

Comportamente parentale care generează și consolidează prejudecăți etnice:

- părinții evită să discute pe teme etnice;
- părinții nu își exprimă dezacordul cu prejudecățile altora;
- părinții nu menționează în fața copiilor calitățile și valențele pozitive ale altor culturi;
- prietenii cu care relaționează/comunică familia aparțin aceluiași grup etnic și susțin prejudecățile;
- copiii frecventează școli și grupuri segregate etnic.

Mijloacele de informare în masă consolidează prejudecățile prin:

¹ *Dosta! Dincolo de prejudecăți, cunoaște-i pe romi!* Consiliul Europei

- prezentarea minorităților în roluri stereotipe;
- absența minoritarilor din pozițiile profesionale vizibile și din rolurile principale

sau pozitive în filme, romane etc;

- concentrarea atenției cu precădere asupra delictelor comise de minoritari și rareori asupra realizărilor pozitive ale acestora.

Școala promovează prejudecățile prin:

- instituirea unui mediu educațional centrat pe un singur sistem de valori – cel al majorității, încurajarea competiției în detrimentul cooperării, a performanțelor individuale în defavoarea orientării de grup, a preocupărilor pentru viitor și mai puțin a celor pentru prezent sau trecut;

- elaborarea curriculumului școlar (în Europa) într-o viziune eurocentristă cu neglijarea celorlalte culturi ale planetei; în mod similar, în Statele Unite ale Americii, atenția este focalizată pe istoria Europei și civilizația euro-americană, cu ignorarea variatelor culturi ale celorlalți americani, în special a indigenilor;

- neglijarea necesității promovării unei educații care să aibă ca obiectiv reducerea prejudecăților etnice, sexuale, precum și a discriminării.

Prejudecata reprezintă atitudinea unei persoane, deseori negativă, cu privire la tipurile de persoane sau de grupuri, în funcție de propria apartenență socială. Îmbrăcând forma unei opinii sau a unui sentiment nedrept, format fără îndeajuns de multă gândire sau cunoaștere, prejudecățile au ca fundament teama și ignoranța, determinând apariția unor comportamente discriminatorii față de alte persoane.

Principalele forme ale prejudecăților:

- Rasismul: disprețul, ura față de altă rasă;
- Naționalismul șovin (etnocentrismul): ostilitatea față de alte naționalități;
- Xenofobia: teama sau ura față de străini;
- Antisemitismul: ostilitatea față de evrei;
- Sexismul: ideea, sentimentul că un sex este superior celuilalt;
- Gerontofobia: ostilitatea față de bătrâni;
- Juventofobia: ostilitatea față de tineri.

De exemplu:

Stereotip: Convingerea că romii au un coeficient de inteligență mai redus decât noi.

Prejudecată: Romii reprezintă o rasă inferioară și nu ar trebui să aibă copii.

Cum eliminăm stereotipurile și prejudecățile?

Răspunsul este foarte simplu: prin educație. A te informa, a admite că ți-ai format păreri eronate despre alții, a-ți îmbogăți experiența, a privi critic atitudinile negative față de alții etc. sunt pași în această direcție.

BIBLIOGRAFIE

Călin Rus, Oana Neșțian-Sandu, Oana Bajka, *GHID DE EDUCAȚIE INTERCULTURALĂ*, Institutul Intercultural Timișoara, 2018;

Cucoș, C., *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*, Ed. Polirom, Iași, 2000;

Mara, D., *Dimensiunile interculturale ale educației*, Casa Editorială Tribuna, Sibiu, 2008;

Dosta! Dincolo de prejudecăți, cunoaște-i pe romi! Consiliul Europei.

"To Kill a Mocking Bird" From Page to Screen

Considered a timeless classic by many critics, Lee Harper's "To Kill a Mockingbird" made a remarkable journey from book to film. Scout Finch gives us a unique perspective on racial injustice and moral growth. Scout's conversations and interactions with her father are insightful and cast a light on important issues of the day: race, morality, and the power of empathy.

The goal of this essay is to highlight which of the two forms reveals and involves us more - the book or the film?

The question of which work, the novel or film adaptation of "To Kill a Mockingbird", sparks more discussions about race, morality, and the power of empathy is a multifaceted issue that demands careful evaluation of the various factors that contribute to these discussions. Although both the novel and film have generated significant discussions on these topics, the film adaptation may have a greater impact due to its broader reach and its ability to convey the emotional impact of the story more effectively as a visual medium.

The book and film versions of "To Kill A Mockingbird" have received widespread acclaim, with the book being hailed as a masterpiece for its portrayal of the complexities of human nature and the film being recognized as the best courtroom drama.

The novel's exploration of human emotions has solidified its status as a timeless classic, making it an essential reading for anyone seeking a deeper understanding of the human experience. This could help explain why 500,000 copies were sold in 1960 alone.

In addition, the book was honored with The Pulitzer Prize, The Brotherhood Award of the National Conference of Christians and Jews, and the Alabama Library Association Award in 1961. It was also named one of the finalists for The National Book Award for Fiction that same year. The following year, in 1962, it received The Paperback of the Year award from "Bestsellers" magazine.

The "warmly embraced book" (Gregory Peck, 0:42-0:45) became a motion picture in 1962, being released on December 25th. The film was directed by Robert Mulligan, starring Gregory Peck as *Atticus Finch*, Mary Badham as *Scout Finch*, Phillip Alford played her older brother *Jem*, John Megna as their friend *Dill*, while Robert Duvall had the role of *Boo Radley*.

The 35th Academy Awards (1963) recognized the film as a winner in several categories. Gregory Peck won the award for Best Leading Actor. At the same time, the film also triumphed in the categories of Best Art Direction, Black & White, Best Adapted Screenplay, and Best Original Score. In addition, the film was honored with the Golden Globe Award for Best Leading Actor in a Drama, the WGA Award for Best Drama Screenplay, and the Golden Globe for Best Film Promoting International Understanding.

In 1995, the United States National Film Registry selected "To Kill a Mockingbird" for preservation in the Library of Congress as a "culturally, historically, or aesthetically significant film." (Britannica)

The book is narrated by an older, wiser Scout, as she shares stories from her childhood. It is a collection of stories presented in a beautiful, leisurely writing style reminiscent of an old woman telling stories to her grandchildren. The atmosphere of the book is straightforward and simple, focusing on the rich and real experiences of Scout over a span of three years.

The movie primarily focuses on two major plots: the story of Bo Radley and the court case of Tom Robinson. These plots are the central focus of the film, and the viewer is not taken away from them. However, there are other events happening that the viewer is not aware of, as they do not involve Scout. She later learns about these events from someone else. The pacing of the film is faster compared to the book. The film covers only one summer, which is shorter than the time frame of the book. The actors in the film are highly skilled and they portray their characters with great believability.

The movie presents a compelling portrayal of the Tom Robinson story, making it more impactful than in the book where it is not the central narrative.

While the film includes several memorable scenes from the book, such as Jem reading to Miss Dubois and the children attending Calpurnia's church, in the novel there are also additional scenes that further develop the story and provide a more comprehensive view of the characters.

Furthermore, the film's release during the Civil Rights Movement may have amplified its influence. Nevertheless, it is crucial to acknowledge that the novel's impact on these discussions should not be underestimated, considering its enduring presence in high school curricula for decades and its potential to shape critical thinking about issues of race and morality for countless readers.

The film stays faithful to the book; the significant difference between them is the perspective and how characters grow and develop throughout the storyline. The book is centered around understanding people who are different, delving into issues of race, class, gender, and humanity. On the other hand, the black-and-white film portrays the notion that people view things from a racial perspective, whether positive or negative.

Resources

Britannica. *To-Kill-a-Mockingbird*.

<https://www.britannica.com/topic/To-Kill-a-Mockingbird>. Accessed 10 May 2024.

Filmaffinity. <https://www.filmaffinity.com/en/movie-awards.php?movie-id=513636>. Accessed on 10 May 2024.

Harper, Lee. *To Kill a Mocking Bird*. Modern Classics, 2002.

Notes From the Cutting Room.

<https://filmcritic101.wordpress.com/2014/03/17/the-use-of-black-and-white-in-to-kill-a-mockingbird/>. Accessed on 10 May 2024.

Peck, Gregory. *To Kill a Mockingbird Official Trailer #1*. Youtube, uploaded by Rotten Tomatoes Classic, 13 December 2011, https://www.youtube.com/watch?v=KR7loA_oziY.

To Kill a Mockingbird | 2022. Youtube, uploade by Broadway in Chicago, 20 May 2022, https://www.youtube.com/watch?v=OhcB8Q1_puo.

INTEGRAREA TEHNOLOGIEI ÎN PREDAREA LITERATURII ENGLEZE ELEVILOR DE LICEU

Ca profesori de limba engleză din secolul 21, avem posibilitatea de a-i implica pe elevii noștri ca niciodată înainte. Numărul celor care învață limba engleză ca limbă străină a crescut constant de la an la an. Pentru a reuși în studiile lor academice viitoare, aceștia trebuie să dezvolte nu numai din punct de vedere lingvistic, ci și abilități academice care implică utilizarea limbii engleze pentru a dobândi și articula cunoștințe prin citirea textelor, scrierea prozei acceptabile, efectuarea și raportarea cercetării. Pentru a satisface nevoile elevilor și pentru a-i ajuta să dezvolte abilități puternice de limba engleză, există o serie de modalități care trebuie aplicate. Una dintre tehnicile de îmbunătățire a fluenței elevilor într-o limbă străină este utilizarea multimedia în procesul de predare și învățare a literaturii în sălile de clasă. Resurse multimedia, cum ar fi text tipărit, film, video, radio, calculator, internetul, jocurile online interactive, clipurile video și seturile de date, ne permit să abordăm o serie de stiluri de învățare și să satisfacem nevoile fiecărui elev (Fleming & Stevens: 179-180). Indiferent dacă rulăm un video întregii clase sau supraveghem interacțiunea online individuală, resursele multimedia pot oferi o poartă de acces la un nou nivel de învățare pentru noi și elevii noștri. Materialul audio-vizual poate oferi ajutoare utile pentru învățare atunci când este integrat în sistemele de predare bazate pe calculator. Cu toate acestea, un sistem de predare este util numai dacă elevul rămâne activ și motivat. Este bine cunoscut faptul că întoarcerea sau navigarea pe pagină nu asigură o învățare eficientă. Pentru a învăța, elevii trebuie să dorească să învețe și trebuie să fie implicați și activi. Ei trebuie să fie provocați să raționeze cu privire la materialul prezentat. Grafica și simulările flashy nu sunt suficiente; Experiența trebuie să fie autentică și relevantă pentru viața elevului (Schank, 1995).

În zilele noastre, mulți profesori preferă să utilizeze tehnologia în predare și învățare, datorită avantajelor pe care le oferă, în special în crearea unui mediu de învățare antrenant pentru elevi.

Într-adevăr, tehnologia este un fenomen comun în societatea modernă. „Generația net” devine din ce în ce mai conștientă de importanța TIC în viața contemporană, în măsura în care

TIC nu numai că ne oferă informații actuale, ci ne ajută și în procesul de învățare. Calculatorul oferă o tehnologie audio și vizuală interactivă care ajută utilizatorul să facă procesul de predare și învățare distractiv, interactiv și cooperant, precum și eficient în transmiterea instrucțiunilor lingvistice. Deși este dificil să faci un adolescent să citească cărți prăfuite, profesorii pot folosi toate oportunitățile oferite de multimedia pentru a explora texte literare cu elevii din clasă și pentru a-i face să iubească lectura.

Cadrul european comun de referință pentru limbi: Învățarea, predarea și evaluarea și politicile comunitare pentru e-learning sunt recunoscute de obiectivele Comunității Europene, prevăzute în reglementările stabilite de Comisia Europeană, orientate spre creșterea calității educației și a competitivității resurselor umane. Pentru a atinge aceste obiective, este necesară o transformare la nivelul sistemului educațional european prin includerea noilor tehnologii, astfel încât acestea să poată fi utilizate în mod eficient, pentru a spori accesul la resursele educaționale digitale și pentru a crea noi medii virtuale de învățare (93-94).

Integrarea tehnologiilor IT și de comunicare în procesul de învățare-predare-evaluare a devenit o necesitate în zilele noastre. Ultimii ani au adus o adevărată revoluție conceptuală în educație, tehnologiile IT și de comunicare devenind un mediu de învățare în general, pentru toate disciplinele curriculare (Fleming & Stevens: 179-180).

Atunci când este bine orientată, tehnologia poate contribui la un student de învățare activ orientat, la creativitate și dezvoltarea gândirii critice. Adaptarea la nevoile societății bazate pe cunoaștere presupune ca profesorii să gândească din nou modul educațional pe care tinerii trebuie să-l urmeze astăzi, permițându-le să exploreze noutatea, să rezolve probleme folosind propriile cercetări/investigații, să socializeze cu ceilalți din diferite medii culturale și sociale, să exprime opinii argumentate. Clasa de literatură permite studenților să exploreze un roman folosind internetul și informațiile pe care le oferă. Prin urmare, studenții pot naviga pe site-uri pentru a căuta informații despre un anumit scriitor și munca sa, efectuând lucrări de investigație pe o anumită tendință în literatură ca pregătire pentru o atribuire de scriere sau chiar scrie pe forumuri pe teme de literatură, cum ar fi <http://www.online-literature.com/forums/showthread.php?189-lord-of-the-flies-by-william-golding>.

Tehnologiile IT și de comunicare sunt acum parte a procesului de socializare. Tehnologia aparține vieții de zi cu zi a oamenilor, iar tehnologiile IT și de comunicare pot fi întâlnite în procesul de socializare (Fleming & Stevens: 179-188). În clasa de literatură, pentru a rezolva

sarcina, elevii pot lucra în grupuri sau în perechi în jurul unui calculator, această activitate oferindu-le posibilitatea de a practica vorbirea și de a îmbunătăți abilitățile de comunicare.

Tehnologia evoluează de la an la an, oferind o utilitate sporită, în timp ce programele software devin din ce în ce mai inteligente și mai receptive pentru cei care le folosesc. Toate aceste activități vor oferi elevilor mai multe oportunități de a-și personaliza accesul la resursele digitale de învățare în școală și în afara școlii. Odată ce devenim conștienți de avantajul pe care tehnologiile IT și de comunicare îl aduc în sprijinul predării literaturii engleze, suntem obligați să redefinim un nou mediu, pe care majoritatea studenților îl cunosc deja și îl cunosc, într-un spațiu de studiu, care este o problemă complexă care necesită un răspuns interdisciplinar (Fleming & Stevens: 179-180). În acest sens, profesorul poate folosi exerciții de gramatică bazate pe textul literar, poate proiecta o lecție de istorie pornind de la evenimentele de istorie incluse în text sau chiar o activitate de geografie.

Introducerea TIC în clasa de literatură înseamnă o măsură mare de îmbunătățire a rezultatelor elevilor. În primul rând, acest lucru se datorează faptului că TIC se adaptează atât la nevoile de învățare ale elevilor, cât și la nevoile de predare ale profesorilor. În al doilea rând, utilizarea TIC în școli oferă o abordare nouă, inovatoare a activităților de învățare-predare-evaluare. Această nouă abordare a procesului de învățare-predare-evaluare presupune noi metode și strategii prin utilizarea TIC în clasă. Procesul de învățare poate fi personalizat, adaptat la toate nevoile elevilor, iar predarea nu s-ar limita la cele 50 de minute din clasă, ci ar fi practică oricând și oriunde în afara spațiului școlar (Fleming & Stevens: 179-180). Elevii pot scrie pe blogul clasei de literatură și își pot posta temele acolo, își pot posta lucrările pe site-uri concepute pentru diferiți scriitori studiați în clasă sau chiar pot trimite prin e-mail temele profesorului, astfel încât profesorul să poată folosi timpul petrecut în clasă cu verificarea temelor în mod diferit.

Una dintre cele mai importante utilizări ale tehnologiei este că ne face ușor nouă, profesorilor, să încorporăm multimedia în predarea noastră. În timp ce ne folosim toate simțurile pentru a prelua informații, fiecare dintre noi pare să aibă preferințe în ceea ce privește modul în care învățăm cel mai bine. Pentru a-i ajuta pe toți elevii să învețe, trebuie să predăm cât mai multe dintre aceste preferințe. Există o serie de modele diferite de stiluri de învățare. Una dintre cele mai populare identifică vizual, auditiv și kinestezic ca cele trei moduri în care oamenii iau informații. Știm din experiență că elevii răspund bine la utilizarea imaginilor pentru a-și stimula interesul față de un subiect. Pentru aproximativ 65% din populație, acesta

este stilul lor preferat. Fotografiiile, hărțile, picturile, graficele/diagramele, desenele sunt doar câteva dintre tipurile de imagini care pot fi folosite pentru a angaja elevii care învață mai mult vizual. Aproximativ 30% din populație preferă să primească informații într-un mod auditiv. Unele moduri în care puteți încorpora sunete în clasa dvs. Includ lecturi (poetii citind propriile lor lucrări, dvs. Citind pasaje importante dintr-o carte etc.), muzică, sunete specifice (apeluri de păsări, valuri oceanice etc.) și casete lingvistice în clasele de limbi străine. În cele din urmă, 5% din populația care preferă o abordare kinestezică s-ar bucura de „a face” lucruri ca o modalitate de a învăța informații. Aceasta ar putea include participarea la laboratoare, demonstrații și diferite tipuri de simulări (Fleming & Stevens: 179-188).

Elevii răspund diferit la informație. Astfel, este adesea în avantajul nostru ca profesori să folosim multe formate și moduri diferite pentru a preda subiectul unei lecții. Acesta este motivul pentru care profesorii dintr-o clasă de literatură folosesc în mod normal o combinație de prelegere, text și hands-on pentru transmiterea informațiilor. Odată cu apariția internetului și a multiplelor formate care pot fi comunicate prin intermediul World Wide Web, avem acum câteva modalități noi și interesante de a prezenta informații. Web permite încorporarea de animație, imagini în mișcare și sunet în lecții, ceea ce extinde abilitățile noastre de a prezenta materiale care încurajează interacțiunea elevilor cu un roman. Imaginile și animațiile ajută la aducerea la viață a personajelor din cărți, iar multimedia permite studenților să-și asume un rol mai activ în învățare: Pot viziona filme adaptate din cărți plictisitoare pe care nu le-ar putea citi niciodată, pot lucra diferite exerciții online pentru a-și îmbunătăți vocabularul, chiar și să discute cu alți studenți din părți îndepărtate ale lumii pe teme literare și să folosească un mouse sau o tastatură pentru a naviga imagini, simulări și materiale interactive. (Fleming & Stevens: 179-188) atunci când discută personaje dintr-o carte, poate fi mai motivant pentru studenți să urmărească secvențe definitorii din film și să citească pasaje care descriu personaje și să facă comparații.

Când ne gândim la o clasă tipică de literatură, este rar să găsim toate cele trei abordări ale învățării încorporate într-o clasă. Deși poate părea imposibil să faci acest lucru, se poate face prin planificare și pregătire atentă. Ne forțază să conceptualizăm clasa în mod diferit - cu accent pe varietatea de moduri în care elevii învață.

Multimedia are o mulțime de conotații diferite, iar definițiile variază în funcție de context. În contextul învățământului secundar superior, multimedia interactiv este definit de trei criterii (Unsworth, Thomas, Simpson & Asha: 1-4):

- Multimedia este orice pachet de materiale care include o combinație de texte, grafică, imagini statice, animație, video, etc. și audio;
- Aceste materiale sunt ambalate, integrate și legate împreună într-un fel care oferă utilizatorilor posibilitatea de a naviga, naviga și analiza aceste materiale prin diferite caracteristici de căutare și indexare, precum și capacitatea de a adnota sau personaliza aceste materiale;
- Multimedia este întotdeauna "centrat pe elev". În multimedia, studentul controlează experiența de citire a materialului, fiind capabil să selecteze dintre mai multe opțiuni, alegând căi și secvențe unice prin materiale. Una dintre caracteristicile cheie ale multimedia este capacitatea de a naviga prin materiale în orice moduri sunt cele mai semnificative pentru utilizatorii individuali.

În primul rând, programele multimedia aduc clasei de literatură capacitățile extraordinare de stocare și livrare a materialelor informatizate. Acest lucru este deosebit de important pentru școlile în care cărțile sunt dificil de obținut și de actualizat. Multimedia este o sursă puternică și eficientă pentru achiziționarea de resurse de învățare. Multimedia poate oferi, de asemenea, profesorilor de limba engleză acces la alte tipuri de materiale inaccesibile, cum ar fi filme greu de găsit, înregistrări sonore rare ale discursurilor celebre, ilustrații din periodice greu de obținut și așa mai departe. Multimedia poate pune materiale de sursă primară și secundară la îndemâna utilizatorilor chiar și în cele mai îndepărtate locații de la principalele facilități de cercetare. Ca un exemplu, profesorii pot folosi înainte de a ajunge la romanul *Lord of the Flies*, interviul pe care William Golding l-a dat descriind realizarea cărții, disponibilă pe You.Tube.

În plus, programele multimedia integrează, de obicei, o combinație de instrumente de orientare, cum ar fi liniile temporale, graficele, glosarele și alte ghiduri pedagogice. Aceste tipuri de instrumente indică în continuare următorul beneficiu major al multimedia: Personalizarea sau individualizarea experienței de învățare. În acest fel, atunci când studiază o operă literară, profesorii pot folosi în clasele de literatură glosare gata făcute sau cronologia scriitorului.

Permițând utilizatorilor să controleze secvența și ritmul materialelor, pachetele multimedia facilitează o mai mare individualizare în învățare, permițând elevilor să procedeze

în propriul ritm într-un mediu de învățare adaptat. În plus, multimedia poate fi un instrument puternic de învățare și predare, deoarece se angajează mai multe simțuri. Elevii care folosesc multimedia citesc, văd, aud și manipulează în mod activ materiale (Fleming & Stevens: 179-188). În timp ce vizionează filmul în loc să citească cartea, elevii sunt capabili să vadă personajele, gesturile lor, modul în care sunt îmbrăcați, astfel încât să le poată plasa în timp, să vadă de fapt setarea etc

Ca resursă a profesorilor, o colecție multimedia solidă poate fi utilizată într-o varietate de moduri valoroase. Cel mai direct, acesta poate fi o resursă pentru profesorii care colectează fundal și materiale contextuale pentru cursurile lor. Cu resurse multimedia, profesorii pot cerceta și proiecta eficient prelegeri și sarcini, precum și genera idei și texte pentru grupuri de materiale. Datorită naturii bogate și integrative a celor mai bune programe interactive, multimedia poate oferi profesorilor resurse provocatoare pentru designul curricular, modelând moduri dinamice în care cunoștințele pot fi construite și portretizate. Acesta poate fi un instrument valoros atât pentru profesorii care își pregătesc cursurile, cât și pentru profesorii care se antrenează (Joshi: 33-36).

Resursa multimedia bazată pe bibliotecă pe care o construți pentru studenți poate fi, desigur, aceeași resursă care este utilizată de profesori în scopurile descrise anterior. Dar cu utilizări oarecum diferite. O resursă multimedia interactivă bazată pe bibliotecă completează celelalte colecții dintr-o bibliotecă. În plus față de instrumentele de referință interactive, programele multimedia, cum ar fi textele electronice, precum și pachetele educaționale generale și concentrate, pot oferi îmbunătățiri valoroase colecției bibliotecii (Joshi: 33-36). Chiar înainte ca profesorii să înceapă să încorporeze utilizarea multimedia în contexte de clasă, elevii lor pot începe să utilizeze multimedia bazate pe bibliotecă pentru lucrări de cercetare și sarcini de scriere sau ca instrumente în pregătirea pentru examene sau chiar pentru plăcere și curiozitate.

Odată ce o colecție de resurse multimedia fundamentale există într-o instituție – fie într-o bibliotecă, fie într-un fel de centru de resurse – profesorii pot începe să ia în considerare modalități de a încorpora resurse multimedia în predare. Nivelul de impact care necesită cea mai mică revizuire în stilul de predare și materialele de clasă este implementarea multimedia ca un curriculum suplimentar la cel acoperit în clasă. Prin urmare, elevii folosesc programe multimedia pentru a extinde discuțiile și misiunile în clasă pe o bază informală.

Concentrându-se pe activitățile de a învăța limba engleză folosind tehnologia, elevii pot fi instruiți să producă postere, reviste, bloguri, forumuri, teste, etc. diferite software educațional, jocuri, flyere, dicționare online. Toate aceste produse pot fi valorificate în activități interactive în care pot interacționa cu studenți din alte țări, formând astfel competențe de socializare și comunicare. Din practica mea, acum câțiva ani, într-un proiect pe care l-am implicat în școala mea, elevii de liceu din școala mea au trebuit să comunice pe anumite teme literare cu elevii de la Turkey . A fost o bună practică lingvistică pentru studenții mei. Există o mare varietate de moduri în care internetul poate fi folosit în sala de clasă. Există multe materiale de învățare pe World Wide Web, iar elevii le pot folosi pentru a învăța literatură. Ei pot citi romane în limba engleză folosind World Wide Web. Elevii și profesorii își pot posta opiniile pe World Wide Web. Ei se pot abona la liste de studenți pentru a face schimb de idei cu alți studenți din întreaga lume. Free and inexpensive Internet resources can now allow teachers to more easily use young adult literature.

Through the interaction with multimedia, the students become increasingly familiar with academic vocabulary and language structure. Connecting with the internet will make the benefit of increased student motivation. Students are eager to begin class and often arrive early at the computer lab, logging on the Internet and beginning research on their own. They also stay after class to continue work on the Internet. Using technology combined with the sense of teaching will create a successful teaching method (Fleming&Stevens: 179-188).

We, teachers, are charged with not only facilitating and inspiring creativity, but also designing digital-age learning experiences. As educators of the 21st century learners, it is our duty to prepare our students for the future. The integration of multimedia and technology guarantees our learners a leg up on today's emerging global market.

Bibliografie:

1. Fleming, M &Stevens, D. *English Teaching in the Secondary School. Linking theory to practice.* New York, David Fulton Publishers, 2004;
2. Joshi, A. Multimedia: A Technique in Teaching Process in the Classroom 2012, in *Current World Environment*, vol.7;

3. Schank, Roger and Chip Cleary, *Engines for Education*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum, 1995;
4. Unsworth, L; Thomas A.; Simpson, A; Asha, J. *Children's literature and computer based teaching*. Berkshire, McGraw-Hill Education, 2005.

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;

- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit

oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor

elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educatională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

-dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;

-dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;

-dimensiunea sociala – se referă la clasă ca și grup social ;

-dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;

- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;

-dimensiunea normativă – se referă la norme,. ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare

(prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodologilor moderne, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I.Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti,

Prof. Înv. Primar, Tanko Maria Magdolna

CALITATE ȘI EXCELENȚĂ EDUCAȚIONALĂ CREAREA UNEI MENTALITĂȚI ÎN ȘCOALA MODERNĂ

Profesor pentru învățământul primar ADINA-MARIA TEODORESCU

Colegiul Național "Traian Lalescu" - Reșița

Profesor pentru învățământul primar MARINELA ADUMITROIE

Colegiul Național "Traian Lalescu" - Reșița

„Scopul educației este să transforme oglinzile în ferestre” - Sydney J. Harris

Această afirmație puternică reflectă adevărul profund potrivit căruia educația este fundația pentru construirea unui progres social semnificativ. Un copil, un profesor dedicat, o carte, un mod de a deprinde cunoaștere, o mentalitate mereu orientată spre nou: acestea sunt cele mai puternice arme care pot face diferența între mediocritate și excelență. Prin educație, devenim capabili să înțelegem, să luăm decizii autonome și să construim o mentalitate sănătoasă în școala modernă și în societatea în care trăim.

Lumea se schimbă rapid și imprevizibil, aducând noi provocări și oportunități pentru indivizi și societăți. Pentru a prospera în secolul XXI, trebuie nu numai să dobândești cunoștințe și abilități, ci și să dezvolți o mentalitate modernă și versatilă care să îți permită să te adaptezi, să inovezi și să creezi valoare în diverse contexte. Prin urmare, calitatea și excelența educației nu se referă doar la atingerea unor standarde și rezultate înalte, ci și la promovarea unei culturi a învățării care hrănește creativitatea, curiozitatea și colaborarea. În acest articol vom explora modul în care calitatea și excelența educației pot fi îmbunătățite prin crearea unei mentalități cu implicații pentru toți factorii angrenați.

Unul dintre obiectivele cheie ale educației este pregătirea elevilor pentru provocările și oportunitățile secolului XXI. Într-o lume complexă și care evoluează rapid, aceștia, trebuie să dezvolte nu numai cunoștințe și abilități, ci și atitudini și comportamente care să le permită să se adapteze, să inoveze și să creeze valoare. Aici intervine mentalitatea modernă care înseamnă un set de atribute cognitive și afective care permit indivizilor să identifice și să urmărească oportunități, să depășească obstacolele și să atingă obiectivele. O mentalitate antreprenorială nu se limitează la afaceri sau comerț, ci poate fi aplicată în orice domeniu sau context. O mentalitate modernă, oferită prin calitate și excelență educațională, poate îmbunătăți rezultatele învățării în mai multe moduri.

- Este important să motivăm elevii să se implice în învățarea auto-dirijată și pe tot parcursul vieții. O mentalitate sănătoasă, mereu orientată spre nou, stimulează curiozitatea, creativitatea și pasiunea pentru învățare. Elevii cu gândire sintetică sunt conduși de interesele și obiectivele lor și caută oportunități de învățare relevante și semnificative. Ei sunt, de asemenea, conștienți de punctele lor tari și punctele slabe și caută în mod constant feedback și îmbunătățiri. De exemplu, un elev cu minte antreprenorială ar putea alege să urmeze un proiect personal sau un curs care se aliniază aspirațiilor sale și să caute mentorat și îndrumare de la experți sau colegi.

- Trebuie să le dezvoltăm gândirea critică și abilitățile de rezolvare a problemelor. O mentalitate modernă, flexibilă, permite elevilor să analizeze situații, să identifice probleme și să genereze soluții, fără teamă de a contesta presupunerile, de a pune la îndoială normele și de a experimenta cu idei noi, înțelegând că doar această atitudine este calea spre progres. De asemenea, sunt capabili să facă față incertitudinii, ambiguității și eșecului și să învețe din greșelile lor. De exemplu, un elev cu minte antrenată ar putea folosi gândirea de proiectare sau metode de pornire proprii pentru a-și prototipa și a testa ideile și a repeta pe baza feedback-ului și a datelor.

- Să lucrăm pentru a le îmbunătăți abilitățile de colaborare și comunicare între ei. O mentalitate modernă încurajează elevii să lucreze între ei și cu alții, să folosească perspective diferite și să construiască rețele. Elevii cu mentalitate adaptabilă și modernă, sunt capabili să-și comunice ideile în mod eficient, să asculte activ și să negocieze în mod constructiv. De asemenea, sunt capabili să colaboreze între discipline, culturi și sectoare și să creeze valoare pentru ei înșiși și pentru alții. De exemplu, un elev cu o mentalitate orientată spre excelență și îmbunătățirea performanțelor sale, ar putea să se alăture sau să formeze o echipă cu abilități și experiențe complementare și să își prezinte proiectul sau produsul potențialilor interesați.

Unul dintre obiectivele principale ale educației este pregătirea elevilor pentru provocările și oportunitățile viitorului. Într-o lume în schimbare rapidă și incertă, ei trebuie să dezvolte nu numai cunoștințe și abilități, ci și atitudini și mentalități care le permit să se adapteze, să inoveze și să creeze valoare. Educația modernă cu accent pe practicitate și achiziție eficientă de competențe, este o modalitate de a promova o astfel de mentalitate în rândul elevilor, deoarece îi încurajează să identifice problemele, să găsească soluții, să își asume riscuri și să învețe din eșecuri. Cu toate acestea, educația de acest gen nu este doar despre a-i învăța pe elevi ci este, de asemenea, și despre cultivarea unei mentalități mai ample, care poate fi aplicată în orice domeniu sau context.

Pentru a putea stimula o mentalitate eficientă, flexibilă și modernă la elevi prin proiectarea curriculumului și pedagogie, cadrele didactice acordă atenție următoarelor aspecte:

1. Conținut: Curriculumul ar trebui să includă conținut relevant și captivant care să expună elevii

la concepte și practici adaptabile, cum ar fi recunoașterea oportunităților, propunerea de valoare, modelul de rezolvare a unor situații practice, validarea rezultatelor, prototiparea, prezentarea și scalabilitatea.

Conținutul ar trebui să fie aliniat cu rezultatele învățării și abilitățile pe care curriculumul își propune să le dezvolte la elevi, cum ar fi creativitatea, gândirea critică, rezolvarea problemelor, colaborarea, comunicarea și autoeficacitatea.

2. Metodă: Pedagogia ar trebui să adopte o abordare de învățare activă și experiențială care să implice elevii în sarcini autentice și semnificative care simulează sau reflectă situații practice din lumea reală. Pedagogia ar trebui, de asemenea, să promoveze autonomia elevilor, alegerea și proprietatea asupra învățării lor și să ofere oportunități de feedback, reflecție și iterare. Pedagogia ar trebui, de asemenea, să valorifice utilizarea tehnologiei, cum ar fi platformele, instrumentele și resursele online, pentru a îmbunătăți și sprijini învățarea și colaborarea între elevi și între elevi și cadrele didactice.

3. Context: Curriculumul și pedagogia ar trebui să fie contextualizate și adaptate la nevoile, interesele și mediul elevilor, precum și la mediul local și global. Curriculum-ul și pedagogia ar trebui, de asemenea, să se conecteze și să se integreze cu alte discipline și domenii, cum ar fi știința, tehnologia, inginerie, arte și matematică (STEAM), pentru a prezenta natura interdisciplinară, intradisciplinară și transversală a formării competențelor. Curriculumul și pedagogia ar trebui, de asemenea, să implice și să implice diverse părți interesate, cum ar fi cadre didactice, mentori, experți, colegi, pentru a oferi elevilor perspective și rețele diverse.

Modelele educative proiectate până în prezent pentru eficientizarea educației în secolul XXI, evidențiază lipsa la nivelul sistemului de învățământ a unei politici explicite și coerente privind dezvoltarea curriculumului școlar, prezintă transdisciplinaritatea drept o cale logică de evoluție a cunoașterii educaționale și a calității învățării, argumentând necesitatea dezvoltării curriculumului din perspectiva învățării transdisciplinare în vederea formării competențelor-cheie stabilite ca finalități ale procesului educațional.

Sistemul educațional pe care ni-l dorim să-l avem pentru a putea îndeplini sarcinile și obiectivele despre care am vorbit anterior, pe baza criteriilor de performanță și excelență educațională, trebuie să fie în același timp *liber, autonom, modern și guvernat*:

Liberal pentru ca să permită diverse inițiative publice și private și să acorde libertatea de alegere educațională din partea familiilor autonome, de a putea răspunde în mod flexibil la cererea de formare a celor ce aderă la el, deopotrivă a elevilor a cadrelor didactice și a tuturor celor implicați, cât și a teritoriului în care se află;

Autonom pentru că trebuie să aibă capacitatea de a analiza procesele de autonomie, atât financiară cât și evaluativă, trebuie să permită luarea deciziilor ce privesc direct procesul educațional și organizatoric în cadrul unității școlare respective de către factorii decizionali aleși;

Modern pentru că va fi inevitabil să parcurgem calea inovației educaționale și organizaționale din punct de vedere tehnologic, creativitate, mentalitate și implicare. De asemenea pentru o conexiune concretă și reală cu lumea muncii și pentru o inovație educațional-tehnologică eficientă.

Guvernat, deoarece pentru atingerea obiectivelor indicate în proiectul educațional pentru obținerea unui nivel de calitate și excelență educațională este esențială îndrumarea cu autoritate. Pentru școala secolului XXI, se vorbește despre un model de guvernare cibernetică: kubernetes înseamnă conducătorul sau, cârmaciul care schimbă ruta navei în funcție de circumstanțe, dar cu o înțelegere clară a portului de sosire. Nu în ultimul rând cu o atenție deosebită recrutării și statutului juridic al managerilor și profesorilor.

Într-o operă de convingere reciprocă, între o societate care trebuie să-și schimbe modul de a interpreta școala și o școală care trebuie să găzduiască nevoile de inovare culturală, socială, antreprenorială și evolutivă care apar din lumea înconjurătoare, un rol semnificativ este atribuit tehnologiilor, nu trebuie înțelese doar ca resurse prin care să se actualizeze bogăția de echipamente didactice, dar ca un stimulent pentru lărgirea și diferențierea perspectivelor asupra cunoașterii și ca o oportunitate de regândire a mecanismelor de organizare a muncii din cadrul școlii.

Sarcina oricui este interesat de școală, în contextele în care poate fi auzit, este să sublinieze neobosit și cu succes, că o societate care nu se ocupă de creșterea pe deplin umană a tinerilor săi încă din ciclul primar pentru a contura o mentalitate orientată spre rezultate pozitive, calitate și excelență educațională, nu numai că poate nu fi niciodată mulțumită de rezultatele obținute de către discipolii săi, dar tocmai din acest motiv nu își va fi atins scopul principal de a oferi absolvenți pregătiți pentru a înfrunța cu succes provocările epocii moderne.

BIBLIOGRAFIE

Collins, Jim; Hansen, T. Morten, 2017 – *Drumul spre excelență* – Ed. Curtea Veche

Cucoș, Constantin; 2022 - *Filosofia educației* – Ed. Polirom

Cucoș, Constantin; 2024 - *Educația. Preocupări, viziuni, previziuni* – Ed. Polirom

Dulcan, Constantin Dumitru 2014 – *Cuvinte alese* – Ed. Școala Ardeleană, Cluj;

Saba, Roberta 2009 – *Erelația între calitate și excelență* – Editura Feltrinelli

IMPORTANȚA MEDIULUI AFECTOGEN PENTRU COPILUL CU DEFICIENȚE MINTALE

Profesor: Teodorovici Cristina CSEI Suceava

Trăirile afective exprimă raporturile de satisfacție ori de insatisfacție ale persoanei față de stimulările și situațiile date, atitudinile sale de aprobare ori respingere, de căutare sau evitare a stimulilor afectogeni. Procesele afective angrenează în desfășurarea lor o seamă de subsisteme neurofuncționale nespecifice, cu ecou în cele mai profunde mecaisme vegetative, în formațiunile reticulate, ca și în structurile complexe ale emisferelor cerebrale.

La fel ca și în celelalte fenomene psihice, procesele afective nu pot fi înțelese decât din relațiile reciproce dintre organism și mediu, din atitudinile omului față de muncă, societate și față de sine însuși. Teoriile care consideră procesele afective ca manifestări ale unor forțe interioare sau ca reacțimecanice la stimulenți ai lumii obiective, sunt deopotrivă neștiințifice și sterile.

Fenomenele afective, ca și fenomenele psihice, sunt condiționate de influențele externe, numai că aceste influențe se exercită nemijlocit, reflectându-se prin întreaga structură psihică a personalității.

Copilul, vine pe lume ca orice pui de animal firav, neajutorat, inconștient și nu caută decât să-și asigure cerințele instinctuale care îi asigură viața. Legea lui este satisfacerea foamei, culcuș comod, liniște și senzație de bine pe care i le asigură îngrijirile și afecțiunea celor din jur.

În timp ce copilul crește, învață și își dezvoltă, pe rând, capacitatea intelectuală, afectivitatea și particularitățile viitoarei sale personalități – care se formează datorită interacțiunii continue între factorii interni și cei externi.

Privită în perspectivă și retrospectivă, câteva din etapele vieții, joacă un rol hotărâtor în formarea unui om:

- copilăria, în care educației i se cere să pună baza viitorului echilibru psihic al adultului, evitând greșelile educative care pot fi cauza unor iremediabile deviații mintale și sufletești;
- pubertatea și adolescența, care prin dezechilibrul organic și neurohormonal merit să transforme copilul în adult, produc o schimbare profundă în sfera afectivă.

Copilăria este într-adevăr „vârsta de aur”, vârsta când cea comoară vie pe care o reprezintă copilul se poate transforma într-o cunună prețioasă sau se poate risipi „în cele șapte vânturi”. Meșterii făurari vor fi în prima etapă părinții, ajutați ulterior de dascăli, sprijiniți de marea comunitate a oamenilor, a societății și a colectivului.

Cea mai bună educație este cea pe care o aplică părinții uniți într-o căsnicie fericită, echilibrată din punct de vedere psihico-fizic. Familia, privită ca nucleu social, influențează întreaga evoluție de viață a omului și își pune amprenta cu evidență pe întreaga personalitate.

Un cuvânt potrivit spus la timpul său, o măsură educativă dreaptă, un remediu medical dacă este cazul, evitarea stărilor prelungite de anxietate îl pot face pe copil să se dezvolte bine și armonios.

Familia se impune ca un factor cu cea mai puternică influență asupra copilului prin continuitate, afectivitate și autoritate. Nimic nu poate înlocui căldura sufletească ce se răsfrânge în sufletul copilului mic, ființă neajutorată.

Căldura afectivă, pe care copilul o găsește în familie este condiția fundamentală a plămădirii unui fond sănătos al sufletului uman, iar autoritatea, pe care în mod normal părinții și-o capătă prin demnitate și exigență, este condiția cultivării respectului față de om și societate, sentiment pe care îl găsim la temelie celui mai autentic umanism.

Copiii au nevoie de dragoste, de dragoste deschisă manifestată, dar și de severitate. Unele trebuințe bio-psihice ale copilului se înscriu în domeniul afectiv. Satisfacerea sau nesatisfacerea nevoii afective lasă urme adânci în cursul vieții omului. Afectivitatea este un stimulent constant și necesar al oricărei dezvoltări psihice, dezvoltare care este un proces cu rădăcini adânci în mediul social, familial și cultural.

Mulți psihologi consideră afectivitatea drept starea psihică cea mai profundă, cristalizată în jurul Eului, ca un răspuns dominator și unificator al întregului psihism la modificările unei tendințe psihice. Ea avertizează conștiința de starea bună sau rea a organismului biopsihic, ne indică utilitatea obiectelor și situațiilor pentru noi și în ce măsură ele convin sau nu trebuințelor noastre. Relația organism – mediu, ca și orice modificare a metabolismului și echilibrului endocrin, este înregistrat afectiv.

Deficiența mintală nu este ca fenomen reversibilă, dar are totuși, în planul personalității o evoluție pozitivă, dacă mediul cultural, educativ și sistemul de relații afective interindividuale și de grup se constituie ca factori și mijloace compensatorii. Recuperarea, în special în direcția principală a structurării personalității, asigură și mijloacele deficientului mintal posibilitatea integrării sociale.

Stă în puterea educației, mai ales în primii ani ai copilăriei, de a contribui la dezvoltarea ulterioară a personalității, dependența în mare măsură de regimul de viață din familie, unitatea de ocrotire, școala, mediul social, cultural în care elevul își desfășoară activitatea. Copilul nu trebuie să simtă lipsa afecțiunii materno-paterne care-i oferă posibilitatea de dezvoltare ca personalitate și îi va permite integrarea într-un sistem de relații sociale.

Din varietatea extremă a formelor de tulburare a comportamentului afectiv evidențiez pe cele mai des întâlnite în practica educațională:

- Crizele de afect sunt descărcări puternice ale afectelor primare care se manifestă prin agitație motorie, țipete, răgete, tendința de violență, automutilare;
- Mânie, furie, pe fondul unei afectivități crescute, crize de râs, de plâns fără motivare;
- Teamă, frică, comportament de apărare;
- Inhibiție afectivă, defensivitate, retragere, izolare, negativism;
- Somnolență, dezinteres, apatie, trecerea rapidă de la apatie la explozii afective: râs-plâns, respingere-adeziune, tristețe-bucurie etc;
- Enurezis nocturn, onicofagie, anorexie, vise terifiante, agitație motorie;
- Instabilitate psihoafectivă relațională, hipermotivitate, impulsivitate;
- Tulburări ale ritmului vorbirii, ale fonației și articulației.

În urma aplicării la clasă a unui grupaj de teste, am observat trei tipuri de relații afective care pot apărea între membrii grupului: atracție, repulsie, indiferență.

Testul familiei, al lui Louis Corman, oferă posibilitatea de a surprinde și releva aspecte ale afectivității, inteligenței, simbolismului, nivelului grafic și al structurilor formale – elemente structurale ale personalității. Testul oferă atât posibilitatea relevării relațiilor afective ale grupului familial, cât și explorarea conflictului sufletului copilului. Elementul esențial pe care acest test caută să-l scoată în evidență este relația interpersonală în cadrul familiei. Instrucțiunea prevede ca fiecare copil să deseneze familia sa.

Testul mesei festive, al lui C. Păunescu, relevă relațiile afective valorizate ale subiectului cu sine și cu societatea. Instrucțiunea prevede: sărbătorești ziua ta de naștere. Cu ocazia acestui eveniment important și plăcut din viața ta se organizează o masă festivă. Trebuie să inviți la această masă 13 persoane pe care tu le vrei. Persoanele se vor așeza la masă pe locul indicat de tine, după voia ta. Tu fixezi locul fiecărei persoane, prin scrierea numelui pe scaun.

Testul de aspirație, tip compunere „Ce-mi doresc plăcut ă viață”, urmărește a releva trebuințe ce corespund motivației superioare, bazându-se pe ipoteza că mecanismul, pentru care sistemul afectiv este un amplificator, depinde atât de fondul genetic cât și de rolul factorului social.

Modul de prelucrare a testelor ne oferă o serie de date care duc la concluzia că familia rămâne mediul natural al copilului și de la care acesta așteaptă înțelegere, îngrijire și îndrumare,

dar mai ales afecțiune – hrana sufletească; factorul afectiv fiind adevăratul *drive* care se impune în dezvoltarea personalității copilului.

Activitatea de instruire și educare a deficientului mintal trebuie desfășurată într-un climat generator de stări afectiv-emoționale (plăcere, bucurie, succes) care duc la acțiunea înțeleasă ca trebuință, necesitate, utilitate. Starea afectivă generalizată pe care și-o elaborează individul și care definește gradul lui de îndepărtare sau de apropiere și coeziunea psihologică în sistemul relațional dat, are o mare importanță pentru comportamentul afectogen.

Educația, în cadrul normal al vieții sociale școlare, dezvoltă cunoștințe, dar acționează și asupra formării trăsăturilor de caracter a intereselor, a laturii morale și proiective ale personalității. Procesul educației deficientului mintal trebuie să fie bazat pe relația afectivă cadru didactic-elev, elev-elev, elev-familie. În cadrul acestui sistem de relații, copilul nu trebuie privit ca un simplu obiect al educației, ci un om în formare și dezvoltare, cu nevoile și interesele lui personale. O relație apropiată între educator și elev impune cunoașterea și înțelegerea copilului, atitudine caldă și plină de sollicitudine față de copil.

Afectivitatea este un stimulent constant și necesar oricărei dezvoltări psihice, dezvoltare care este un proces cu rădăcini adânci în mediul social, familial și cultural.

Bibliografie:

1. Păunescu, Constantin, *Deficiența mintală și organizarea personalității*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977;
2. <https://ro.m.wikipedia.org/wiki/Afectivitatea>.

Gândirea critică și învățarea activă în receptarea textului dramatic (aplicație asupra comediei „O scrisoare pierdută” de I.L. Caragiale)

Prof. Tincu Camelia Daniela, Școala Gimnazială Nr. 142, București

În învățământul actual se pune tot mai des problema orientării procesului de predare – învățare – evaluare înspre elev. Astfel se tinde spre transformarea acestuia din elev care învață în elev apt să gândească, să-și pună probleme, a căror rezolvare s-o caute singur, statutul său ajungând a fi de „ucenic al gândirii” (B. Rugoff).

Gândirea critică este un proces activ, care se produce uneori intenționat, alteori spontan și care îl face pe cel care învață să dețină controlul asupra informației, punând-o sub semnul întrebării, integrând-o, reconfigurând-o, adaptând-o sau respingând-o. Acest proces complex presupune să te gândești în mod autentic la ceva, neputându-se folosi decât într-un context.

Învățarea eficientă, de durată, care poate fi aplicată la situații noi constă în găsirea sensului informațiilor, ideilor pe care le află. Acest lucru se întâmplă cel mai bine când cei care învață participă activ la procesul de învățare, interiorizând, sintetizând și însușindu-și astfel informațiile. Învățarea se îmbunătățește când elevii folosesc un repertoriu de strategii de gândire pe care le utilizează în cadrul experiențelor de învățare.

Gândirea și învățarea critică au loc atunci când profesorii apreciază diversitatea de idei și experiențe. Gândirea critică apare când nu există mentalitatea „unicului răspuns corect”.

Există anumite condiții care trebuie îndeplinite pentru promovarea gândirii critice: în primul rând trebuie găsit timp, elevilor să li se lase libertatea de a specula, acceptându-se diversitatea de idei și păreri, se promovează implicarea activă a elevilor în procesul de învățare, iar elevii nu trebuie să aibă sentimentul că riscă să fie ridiculizați, ci e benefic să fie exprimată încrederea în capacitatea fiecărui elev de a gândi critic, apreciindu-li-se opiniile.

Pentru a ajunge să gândească critic, elevii trebuie să-și dezvolte încrederea în forțele proprii și să înțeleagă valoarea propriilor idei și opinii, să se implice activ în procesul de învățare, să asculte cu respect părerile diferite, să fie pregătiți pentru a formula și demonta judecăți.

Gândirea critică necesită timp pentru că descoperirea propriilor gânduri presupune explorarea ideilor, convingerilor și experiențelor anterioare, precum și deoarece exprimarea gândurilor este anevoioasă, verbalizarea acestora fiind bine să se facă într-o atmosferă care încurajează comunicarea, astfel ideile se formulează și se clarifică mai ușor.

Elevii care gândesc critic dezvoltă în mod activ ipoteze, aranjând ideile și conceptele în diverse feluri, altele dintre acestea sunt mai productive, unele pot părea rezonabile la început, dar mai puțin valoroase ulterior. Dimpotrivă unele pot părea aberante la prima vedere, dar pot deveni interesante prin perfecționare sau prin schimbarea perspectivei. Pentru ca acest tip de gândire să se desfășoare spontan, elevilor trebuie să li se permită să speculeze, să creeze, să afirme diverse lucruri, fie că sunt evidente, fie că par aberante. Elevii, înțelegând că acest comportament este acceptabil se angajează mai activ în analiza critică. Dar, în același timp, profesorii trebuie să dea dovadă de discernământ, făcând distincția între a acorda permisiunea și a fi prea indulgenți, pentru că, a acorda elevilor permisiunea de a specula, nu înseamnă acceptarea superficialității în gândire. Elevii trebuie să fie responsabili pentru autenticitatea reflecțiilor proprii, primind un feedback onest.

Diversitatea de opinii și idei apare când elevii se simt liberi să facă speculații. Pentru dezvoltarea gândirii critice în clasă trebuie creată o atmosferă care să le dea elevilor siguranța că se așteaptă de la ei o gamă largă de opinii și idei.

Însă a gândi liber poate fi riscant, fiindcă ideile pot să pară uneori ciudate, umoristice, chiar contradictorii. Rolul profesorului atunci este să explice că aceste lucruri fac parte, în mod firesc, din procesul de învățare. Ridiculizarea ideilor nu va fi tolerată pentru că aceasta sufocă gândirea, din contra, opiniile trebuie respectate, motivându-i pe elevi să se implice activ în procesul de gândire.

Când elevii înțeleg că părerile lor sunt apreciate, reacția acestora este să demonstreze responsabilitate și grijă sporită, iau procesul de învățare mult mai în serios. Este esențial ca profesorul să comunice elevilor că propria lor analiză critică are valoare, ceea ce-i va determina să se implice permanent, cu entuziasm, în gândirea critică.

Pentru reușita lecției, învățarea trebuie obținută în urma unei experiențe trăite personal de către elev, a implicării autentice a acestuia. Lecția modernă, activ – participativă, se distinge prin caracterul ei solicitant, constituind un real exercițiu mental, operațional.

Se constată necesitatea folosirii în asemenea lecții a unor metode ce oferă ca avantaje: dezvoltarea spontană a deprinderilor, dinamizarea activității didactice, un cadru stimulat de învățare, practicarea unui management flexibil al clasei. Astfel demersul didactic devine un proces colaborativ, iar clasa un spațiu intersubiectiv dinamic și deschis, o comunitate a celor care învață împreună.

Textul dramatic, prin trăsăturile sale definitorii presupune un efort de cunoaștere și înțelegere, care se poate cel mai bine realiza printr-o gândire critică, ce se bazează pe folosirea învățării active. Astfel, elevii trebuie să se familiarizeze cu unele caracteristici ale acestui gen literar referitoare la scopul scrierii pieselor de teatru, acela de a fi reprezentate pe scenă, limitarea spațiului și timpului, împărțirea textului în acte și scene, utilizarea ca principal mod de expunere a dialogului, precum și a monologului dramatic. Prin particularizare, comedia, ce se studiază în clasa a VIII-a, are ca obiectiv sensul moralizator ce reiese din înfățișarea moravurilor, aspectelor sociale cu ajutorul personajelor ridicole între care se ivesc conflicte puternice ce se estompează în final.

Metodele prezentate în continuare se utilizează în scopul deprinderii elevilor cu anumite noțiuni, conținuturi, pornind de la cunoștințele lor anterioare, apelând la experiențe personale de viață, la propriile așteptări pentru a le capta atenția, a le stârni interesul, într-o atmosferă de lucru destinsă.

Pentru captarea atenției elevilor de o deosebită utilitate este jocul didactic „**interview în direct**”. Acesta constă în alegerea personajului care va fi intervievat de către colegii de clasă, ce vor adresa întrebări adecvate statutului personajului cu scopul evidențierii caracteristicilor sale morale, specificului comportamentului său în diverse situații. Astfel este stimulată în mod concret fantezia atât a celor ce întreabă, din dorința de a afla lucruri inedite, cât și a celui pus în situația de a formula răspunsuri interesante pentru a satisface curiozitatea celorlalți.

Elevii au fost puși în situația de a intervieva diferitele personaje ale comediei „O scrisoare pierdută” de I.L. Caragiale, ceea ce a constituit punctul de plecare în caracterizarea personajelor, aceștia dovedind o bună cunoaștere a textului, spirit speculativ în adresarea întrebărilor, precum și empatie cu personajul întrucât pentru formularea răspunsurilor adecvate.

Metoda „**Ce părere ai ?**” este folosită în scopul dezvoltării gândirii critice și descoperirii textului într-o manieră creatoare, contribuind în mod novator la îmbogățirea universului imaginar al copiilor. Constă într-o discuție între doi elevi, având ca punct de pornire întrebarea ce dă și numele metodei, completată de tema propusă de către profesor. Ceilalți elevi, observatorii, vor analiza cum se formulează întrebările, capacitatea de argumentare a răspunsurilor, precum și comportamentul nonverbal.

Valorificându-și experiența personală, elevii pot ajunge la semnificațiile textului, la caracterizarea personajelor. Metoda este benefică pentru stimularea exprimării libere. S-au pus în discuție probleme cum ar fi imoralitatea în viața de familie, corupția, șantajul în desfășurarea alegerilor, elevii evidențiindu-și diversele opinii cu caracter moralizator.

Jocul didactic „**Jurnalulistulameleon**” este recomandabil în scopul prezentării aceluiași eveniment din perspective diferite, de către același elev sau de alții (vesel, trist, revoltat, mulțumit etc.) În această manieră se evidențiază potențialul creator al elevilor, dar și capacitatea de a se adapta cu ușurință, adoptând posturi diverse, contradictorii chiar, conform cerinței.

În acest sens li s-a propus elevilor să înfățișeze din perspectiva diferitelor personaje aceeași întâmplare, cum ar fi pierderea scrisorii resimțită de către Zoe Trahanache ca o mare nenorocire, văzută de Tipătescu ca un gest de neglijență, de totală inconștiență și găsirea acesteia de către Cetățeanul turmentat ca o curiozitate a meseriei practicate, în timp ce pentru Cațavencu reprezintă o neașteptată oportunitate de a câștiga alegerile.

Metoda „**Deschiderea pe câmpuri lexicale**” solicită elevii să găsească, într-un timp limitat, cât mai multe cuvinte aparținând câmpului lexical al cuvântului cheie, selectat de către profesor. În acest fel elevii reușesc să descopere chiar acei termeni ce vor contura universul textului, facilitând înțelegerea logică a conținutului de semnificații.

Procedeele prin care se realizează această metodă sunt diverse: constelația, ciorchinele, câmpurile lexicale în serie, în scară gradată sau în matrice semantică.

Bineînțeles în cazul comediei vizate cuvântul cheie este **scrisoare**, căruia elevii i-au asociat: expeditor, destinatar, mesaj, secret, oficiu poștal, lectură, scriere, sentimente, idei, gânduri, explicații, răspuns, dintre aceștia, unii termeni au fost dezvăluiți de conținutul textului.

Se poate apela la metoda „**Pălăriile gânditoare**” pentru a ilustra diferite tipuri de interpretare a întâmplărilor, a comportamentului personajelor în anumite circumstanțe. Este o tehnică interactivă, de stimulare a creativității și gândirii critice a participanților care se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Sunt 6 *pălării gânditoare*, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru. Culoarea pălăriei este cea care definește rolul, astfel:

❖ *Pălăria albă* oferă o privire obiectivă asupra informațiilor, este neutră, se concentrează asupra faptelor clare, stă sub semnul gândirii juste.

❖ *Pălăria roșie* dă frâu liber imaginației și sentimentelor, oferă o perspectivă emoțională asupra evenimentelor, descătușează stările afective.

❖ *Pălăria neagră* exprimă prudența, grija, avertismentul, oferă o perspectivă întunecoasă, tristă, sumbră asupra situației în discuție, este perspectiva gândirii negativiste, pesimiste.

❖ *Pălăria galbenă* oferă o perspectivă pozitivă și constructivă asupra situației, culoarea galbenă simbolizează lumina soarelui, strălucirea, este gândirea optimistă pe un fundament logic.

❖ *Pălăria verde* exprimă ideile noi, stimulând gândirea creativă, fiind culoarea verdelui proaspăt al ierbii, al vegetației, al abundenței, este simbolul fertilității, al producției de idei inovatoare.

❖ *Pălăria albastră* exprimă controlul procesului de gândire, fiind culoarea cerului, care este deasupra tuturor, atotvăzător și atotcunoscător supraveghează și dirijează bunul mers al activității.

Participanții trebuie să cunoască foarte bine semnificația fiecărei culori și să gândească din perspectiva ei. Astfel, se analizează aceeași situație din puncte de vedere diferite, căutându-se fructificarea conținutului textului și dezvăluirea de noi sensuri, conform diferitelor tipuri de gândire puse în joc. Metoda antrenează elevii în discuții sugestive asupra semnificațiilor faptelor și a modurilor de acțiune ale personajelor.

S-a folosit metoda în special în analiza comportamentului personajelor în diverse situații oferite de text. De exemplu a fost pus în discuție modul de manifestare a personajului Ghiță Pristanda, evidențiindu-se de către participanți următoarele:

- pălăria albă faptele concrete: furtul banilor pentru steaguri, spionarea adversarilor politici, arestarea și percheziționarea lui Cațavencu, atitudinea slugarnică față de cei aflați la putere;

- pălăria roșie motivarea acțiunilor sale din prisma considerentelor familiale – grija pentru cel nouă suflete cărora trebuie să le asigure traiul;

- pălăria neagră condamnarea acțiunilor ilegale, contravenționale;

- pălăria galbenă reliefașul aspectelor benefice ale faptelor sale atât asupra propriei familii cât și asupra celor pe care-i slujește;

- pălăria verde recunoașterea ideilor spontane, a soluțiilor salvatoare în unele cazuri: numărarea steagurilor, spionarea casei lui Cațavencu, dar și lingușirea acestuia;

- pălăria albastră concluzionarea asupra caracterului personajului: profitor și persoană de care se profită în același timp.

O altă metodă interactivă care se bucură de succes în rândul elevilor având ca scop investigarea aprofundată a unor teme, concepții, situații prin canalizarea reflecțiilor și confruntărilor către exprimări metaforice, prin suporturi vizuale create în vederea fixării ideilor și a punctelor de vedere proprii este „**Metoda posterului**” care se desfășoară în cadrul unei ore, în grupuri organizate.

Pentru buna desfășurare a activității profesorul va trebui să propună tema, să procure unele materiale sau să indice elevilor în prealabil ce trebuie să aducă, să modereze discuția și să îndrume

activitatea practică încurajându-i pe participanți, apoi să evalueze produsul procesual și final. Elevii, în cadrul echipei, meditează la tema lansată, stabilesc disponerea și conținutul, procură unele materiale, își distribuie sarcinile, participă creativ la activitate și în final prezintă în fața clasei și a profesorului modul în care au lucrat și produsul muncii. În sensul reușitei realizării posterului este bine să se parcurgă următoarele etape: stabilirea temei și analiza acesteia, urmate de studiul materialului de lucru primit pentru a-l selecta și organiza, după care se trece la realizarea montajului și la sfârșit posterul va fi prezentat spre evaluarea clasei și a profesorului.

În cazul comediei studiate, elevii au avut ca temă realizarea unui afiș pentru spectacolul pe care îl vor organiza chiar ei. Acest afiș urma să conțină informațiile esențiale cu privire la distribuție, regie, realizare tehnică, precum și precizarea datei, orei de începere a spectacolului, spațiului de desfășurare, dar în același timp era vizată originalitatea dispunerii textului, imaginilor, astfel încât să fie cât mai bine puse în valoare și să atragă atenția potențialilor spectatori.

Pentru valorificarea produselor obținute se poate apela la metoda „**Turul galeriei**” ce trezește în elevi spiritul de responsabilitate, autoaprecierea prin raportare la ceilalți și justa evaluare a celorlalte lucrări. În aplicarea acestei metode sunt necesare: afișarea în locuri vizibile, accesibile, posibilitatea vizitării de către elevi, consemnarea într-un carnet de impresii, comentarea exponatelor, realizarea unei selecții, a ierarhizării.

Astfel s-a ales afișul cel mai reprezentativ ce urma să fie multiplicat.

Un alt tip de activitate o constituie dramatizările, punerile în scenă a unor fragmente sau a textului integral. În acest mod elevii se află în situația de a citi cu foarte mare atenție opera sau pentru a-și alege rolurile, pentru a conștientiza mesajul textului. Studiul scenariului reprezintă un moment important, elevii având astfel de ales scenele semnificative ce pun în valoare caracterul personajelor, conturează cât mai bine evoluția subiectului, urmărind momentele acestuia în desfășurarea lor cronologică sau logică. Pentru alegerea distribuției li se solicită elevilor interpretarea unui scurt fragment prin intermediul căruia să dovedească faptul că sunt potriviți pentru un anumit rol. Apoi intrarea în rol presupune o analiză atentă a caracterului personajului, ce trebuie evidențiat nu doar prin limbajul verbal, ci în mare măsură prin cel gestual, prin vestimentație, prin relaționarea cu celelalte personaje. În vederea realizării decorurilor imaginația copiilor este uimitoare, dar trebuie găsite și metodele cele mai potrivite pentru a le concretiza într-un mod cât mai puțin costisitor, din propriile resurse. De asemenea este importantă viziunea regizorală, elevul respectiv având datoria de a coordona întreaga echipă în punerea în scenă a spectacolului.

Astfel dramatizările pun în mișcare energiile creatoare ale elevilor și într-un mod subtil ei cunosc, prin aprofundare opere reprezentative ale literaturii române și universale, având totodată satisfacția de a fi întruchipat personajele ce i-au fascinat. La rândul lor, spectatorii, sunt atrași în mirajul universului literar stimulându-li-se dorința de a citi textele literare respective.

Textul lui Caragiale reprezintă o benefică provocare pentru elevi, care iau contact cu realitățile social-politice prezentate, dar concomitent percep măiestria autorului de a-și dirija personajele conturându-le caracterele pentru a scoate în evidență tarele universului social în care trăim, într-un limbaj inconfundabil prin comicul savuros.

Am înfățișat metodele care au captat cel mai bine interesul elevilor, atingându-și obiectivele principale, în special obținerea de noi cunoștințe într-un mod creativ, stimulând gândirea critică într-un climat de învățare activă.

Bibliografie:

Sofia Dobra – **suport de curs Metode moderne în predarea orelor limba și literatura română**, CCD București, 2001;

Alina Pamfil – **Didactica limbii și literaturii române pentru scolile cu predare în limbile minoritatilor naționale : gimnaziu**, Ed. Dacia, 2000;

Jeannie L. Steele, Kurtis S. Meredith, Charles Temple - **Lectura și scrierea pentru dezvoltarea gândirii critice**, Centrul Educația 2000+, București 2003

Educația misiunea nobilă a oricărui profesor

Motto : „Un profesor bun este ca o lumânare. Se consumă pentru a lumina calea pentru alții.”

Mustafa Kemal Atatürk

În contextul actual educația este o misiune a oricărui profesor . Paradigma actuală a sistemului școlar a făcut ca educația să devină o misiune „grea „ / „, dificilă „. Elevul de gimnaziu este foarte greu de „educat / modelat „ . Printre cauzele care nu îi permit participarea am identificat :

- programul încărcat al elevului –
- implicarea elevului în alte activități specifice adolescenților și în special în activități sportive
- atitudinea familiei – care nu dorește ca elevul să piardă timpul cu o pregătire suplimentară care nu îi aduce nici un folos
- atitudinea colegilor care etichetează un elev ca fiind tocilar
- renumele de elev conformist ,care se supune regulilor numai are nicio relevanță
- calitățile psiho-afective ale elevilor s-au modificat .

Pornind de la aceste premise care împiedică elevul să se implice, să –și desăvârșească , am încercat să identific modalități prin care să-i conving despre importanța de a participa la activitățile care permit educația personală prin :

- posibilitatea de a avea o experiență de participare la un concurs
- de a avea oportunitatea de a concura cu alți colegi
- de a avea în palmares un premiu
- de a învăța să înveți
- de a te dezvolta personal .
- de a îți face noi prieteni .
- de a afla mai multe informații științifice într-un cadru nonformal .

Utilizând toate metodele de persuasiune(bomboane , suc) am reușit să conving un segment foarte mic de elevi să participe la activitățile instructiv –educative .

Aparent părea o mică victorie – dar în realitate abia acum începe misiunea ce mai dificilă . Căci am de răspuns la o mulțime de întrebări :

- Ce îmi doresc **Cantitate** sau **Calitate** ? este cert ca vreau calitate . Dar elevii din actuala generație nu știu să învețe , nu vor să accepte că pentru un concurs este necesara o muncă de echipă : El și eu- profesorul . Ambii trebuie să găsim modalitatea de a colabora , de a corecta erorile de învățare , de a sta zilnic la masa de studiu (ceea ce este foarte greu pentru un adolescent , căci se plictisește repede).Pregătirea pentru un concurs presupune : program de studiu zilnic , program de pregătire cu profesorul .
- Cum selectez și motiv elevul ?să participe .Sunt elevi care doresc să participe la activități. .Dar mulți dintre aceștia nu au un vocabular de specialitate , nu fac conexiuni între evenimente ,nu știu să descrie toate amănuntele , precizează pe scurt din comoditate. Trebuie să cunosc foarte bine modalitatea de exprimare a elevului în scris , capabilitatea lui de motivare , stimulare , autocontrol .
- Cum gestionez ezitățile elevului ? momentele în care vrea să renunțe .De- a lungul anilor am avut elevi care au renunțat să participe de teamă de a fi judecați de colegi că au făcut

o anumită afirmație , de frica de a concura cu alți colegi mai bine pregătiți sau teama ca unii pot să râdă ce răspunsurile lor .

- Cum comunic cu elevul să-i păstrez starea psihico-afectivă bună pentru a se educa și autoeduca .Este necesar să-l încurajez , să-i ridic mereu moralul , să glumesc cu el .
- Cum conving părinții să-l lase să participe la activitățile educative . Este cea mai mare provocare să-i convingi că merită să participe la un concurs pentru a câștiga experiență .

Implicare elev –profesor presupune a realiza o echipă de lucru în care se creează o atmosferă de studiu /de prietenie . În această simbioză se realizează călătorii în timp și spațiu , se pătrunde în laboratorul științific al cunoașterii.. Se creează o lume de poveste , în care profesorul devine un antrenor care conduce elevul spre performanță . Profesorul este atât savantul cât și preparatorul fizic cât și terapeutul , știind să dozeze efortul științific cu cel intelectual , formează deprinderi de lucru , de muncă intelectuală .Elevul la rândul său trebuie să se lase modelat , condus de profesor , să –și dezvolte abilități și capacități de lucru , să învețe cum să învețe , să-și dezvolte competențele de comunicare .Pe acest drum de pregătire / de asimilare de cunoștințe sunt momente dificile în care elevul , obosit de povara drumului , de dificultatea cunoștințelor , de mulțimea erorilor de învățare ar vrea să se oprească , să facă o pauză, uneori să vrea să stea pe marginea drumului , să asiste ,să nu mai facă achiziții. În această situație profesorul trebuie să știe cum să –și motiveze elevul să continue drumul cunoașterii , cum să se pregătească pentru concurs sau activitățile educative .Să-l motiveze , să-l încurajeze , să-i explice că este nevoie de mult studiu , că pot apărea erorii de învățare , că memoria uneori mai are mici sincope ,dar trebuie să continue.

Pregătirea pentru activitățile educative și concursurile școlare trebuie să fie o prioritate a profesorului deși este de multe ori copleșit de mulțimea de documente școlare pe care trebuie să le realizeze , de programul supraîncărcat și de greutățile vieții cotidiene .Să nu uităm să mulțumim colegilor care se implică în pregătirea elevilor pentru concursurile școlare pentru a forma și dezvolta competențe educative pe termen lung. Să nu uităm că elevul de astăzi este cetățeanul de mâine , că tot ceea ce el achiziționează acum va utiliza în viitor .

Considerăm că educația, dincolo de dificultățile pe care le întâmpină orice profesor în realizarea ei atât din partea elevii și a părinților ar trebui să fie o prioritate .

Câți dintre noi ne punem întrebarea dacă va fi nevoie de încă o generație de sacrificiu care să nu promoveze examenele naționale ca să reformăm învățământul românesc . Oare câți dintre noi conștientizăm că primează cantitatea în defavoarea calității învățământului . Câți absolvenți ar trebui să numai promoveze examenul de bacalaureat . Ne întrebăm oare de ce tot mai mulți absolvenți vor trebui să nu promoveze examenele ca să înțelegem că este necesară o reorganizare a sistemului educațional .

În următorii 10 sau 20 de ani vom avea din ce în ce mai mulți elevi care scriu și citesc dar sunt analfabeți funcționali . Dacă vrem să avem o educație de calitate trebuie să acționăm acum împreună să numai avem absolvenți care nu înțeleg sensul cuvintelor .

Este în puterea noastră să transformăm școala în furnizor de calitate educațională și nu în cantitate de absolvenți . Acum este momentul să acționăm dacă dorim un sistem educațional de calitate .

Împreună – elevi , părinți ,profesori putem să **reacționăm, reorganizăm ,refacem , reformulăm , regândim , realizăm reformarea** în educație ca aceasta să furnizeze calitate .

Dacă dorim să avem absolvenți educați , interesați să acționeze , să se insereze pe piața muncii trebuie să facem un pas sigur și important în educație în sensul transformării școlii în furnizor de calitate . Misiunea școlii este de a forma cetățeni activi care să aibă competențe și abilități cât mai variate .

În concluzie educație este o misiune nobilă a oricărui profesor căci noi avem această posibilitate de a modela și forma abilități pentru întreaga viață a unei persoane ,de a deschide o ușă către cunoaștere și dezvoltare .

Poveștile-lumea copilăriei

Tipa Casandra, Liceul Tehn. ”Ștefan cel Mare”, Cajvana, Suceava

Mi-ar plăcea să ne reamintim vremurile copilăriei noastre, cu basme și povești nemuritoare, spuse cu drag de cei mari, care, intrând în pielea fiecărui personaj, ne făceau pe noi, cei de atunci, să putem înțelege mesajul transmis. Atenți la replici și succesiunea firului narativ, poveștile de altădată ne sunt familiare și acum, după trecerea timpului, și le recunoaștem aportul în educația noastră.

Este foarte important ca primii „povestitori”, să fie părinții, deoarece mesajul transmis copilului ajunge prin cel în care el are încredere. Poveștile joacă și un rol foarte important, în consolidarea relației părinte-copil. Momentul povestirii este practic un joc în care atât copilul, cât și părintele, experimentează aceleași stări, aceleași trăiri, este un timp petrecut împreună în care copilul se simte în siguranță, se simte iubit, protejat.

Poveștile sunt lecții morale ajutându-i pe copii să facă diferența între minciună și adevăr, între lașitate și curaj, îi învață care sunt calitățile și care sunt defectele cele mai întâlnite ale oamenilor. Copilul își poate însuși propriile principii morale, necesare în ghidarea acțiunilor (bine-rău, adevăr-minciună, dreptate-nedreptate). Poveștile citite, fie de ceilalți, sunt un important stimul pentru creativitate, copilul se vede forțat să își stimuleze lumea fantasmatică, pentru a avea imagini vizuale ale celor povestite. Tot astfel este stimulată atenția prin nevoia de a urmări firul narațiunii, memoria necesară în reproducerea ulterioară a poveștii și, nu în ultimul rând, empatia.

Unele povești le oferă copiilor anumite repere despre cum să acționeze în viață, în diferite situații. Copiii sunt încântați să se asemene cu Harap Alb, cu Greuceanu dar și cu Făt-Frumos. Se identifică cu personajele și înțeleg că trebuie să învețe anumite comportamente de la aceste personaje fantastice pentru că și ei vor să se asemene lor.

Rolul și importanța povestirilor adultului în instruirea și educarea copiilor sunt bine cunoscute; poveștile asigură dezvoltarea intelectuală, precizând și întregind cunoștințele. Ele contribuie la formarea vorbirii copiilor, fiind model de vorbire încheagată, expresivă și corectă, stimulându-i totodată și pe ei să povestească; influențează dezvoltarea morală prin sentimentele ce le trăiesc alături de eroii basmelor și prin frumusețile naturii descrise; formează deprinderi intelectuale de a asculta și înțelege când li se vorbește; dezvoltă voința, stimulându-i spre acțiuni și jocuri noi prin imitarea personajelor, contribuind și la încheagarea colectivului de copii.

Personajele din basme ne însoțesc în anii copilăriei și le oferă modele pe care să le urmeze în viața adultă.

Poveștile joacă un rol foarte important din punct de vedere educativ. Iată un exemplu practic în care am pus accent pe dezvoltarea competențelor cheie ale elevului și pe fixarea unor valori și modele de viață.

SUBIECTUL: Ajutoarele Scufiței Roșii

Activitatea „Ajutoarele Scufiței Roșii” a pornit de la faptul că actul lecturii nu poate să vină decât în sprijinul elevilor, cultivându-le gustul pentru frumos, pentru carte, pentru a citi în general și a pus accent pe dezvoltarea competențelor cheie vizate.

1. Competența Comunicare în limba maternă

- am început cu prezentarea unei părți din materialul audiovizual ”Scufița Roșie“, de F. Grimm. -
- după urmărirea acestuia, elevii au povestit conținutul poveștii prin predarea ștafetei.
- am verificat înțelegerea textului literar printr-un set de întrebări pe marginea acestuia. Elevii au fost încurajați să vorbească liber.

2.Competența Comunicare în limbi străine

- cu ajutorul unei prezentări PPT elevii vor afla despre alte variante ale poveștii care circulă în lume scrise de autori diferiți

3.Competența matematică și competența de bază în științe și tehnologii

- realizarea unui joc „Descoperă ghicitoarea!”

Prezintă sarcinile de lucru:

- ordonarea crescătoare a rezultatelor obținute
- dezlegarea ghicitorii
- realizarea unor elemente din povești utilizând forme geometrice(căsuța bunicii, pădurea, personaje)

4.Competența digitală

- realizarea unui puzzle pe calculator obținând personaje din povești

5.Competența a învăța să înveți

- aceasta a consta într-un joc didactic: li s-a oferit elevilor o trăistuță fermecată care conținea diferite obiecte (frunză, lemn, floare, piatră), iar elevii le-au implicat ca obiecte magice în povestea lor. Am sistematizat oral, cu ajutorul elevilor, informațiile, apoi s-au stabilit regulile jocului: pe rând, fiecare elev a construit unul sau cel mult două-trei enunțuri, legate logic între ele, astfel încât, împreună, au întocmit o nouă poveste.

6. Competența socială și civică

- s-a folosit “Cubul emoțiilor” și metoda brainstorming pentru a-i pune în diferite situații (de exemplu, ca avocați ai personajelor negative sau pozitive din textele citite de ei).

7. Competența spirit de inițiativă și antreprenoriat

- s-a organizat un concurs între echipa Scufiței Roșii și echipa Lupului.
- la prima probă, a pregătit foi colorate cu mici fragmente din poveștile cunoscute de ei.. Elevii s-au ”deghizat“ în mici detectivi și au oferit titlurile acestora.
- proba a doua a constat în recunoașterea unor titluri de basme după copertă sau alte imagini reprezentative. Astfel fiecare membru din echipă a avut câte o copertă de carte în mâini, iar echipa adversară a trebuit să recunoască și să comunice titlul poveștii.

8. Competența de sensibilizare și exprimare culturală

- pentru a ieși din concurs, s-a făcut cercul prieteniei (mesaje pe care ei și le-au transmis atingându-și colegul pe umăr).Ca temă li s-a propus realizarea unei cărți cu scene desenate din povești.

Bibliografie:

- 1.Constantin, Cucuș- Pedagogie. Ediția a II-a revăzută și adăugită- Editura Polirom, Iași, 2006;
- 2.Anton, Vasilescu- Învățământul primar. Revistă metodică destinată cadrelor didactice- București, 1992.

TEHNOLOGIA INFORMAȚIONALĂ-PARTE INTEGRANTĂ A EDUCAȚIEI MODERNE

Prof.înv.primar TIRON LACRIMIOARA ELENA

Liceul Tehnologic "Vasile Gherasim", Marginea, jud. Suceava

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Pentru a atinge un nivel optim în proiectarea și realizarea unei activități educaționale, se pune accent pe felul cum se desfășoară aceasta și implică probleme organizatorice, procedurale și materiale. Astfel apare termenul de „tehnologie didactică”, care acceptă două puncte de vedere; primul se referă la ansamblul mijloacelor audio-vizuale ce se utilizează în practica educativă, iar al doilea se referă la ansamblul structural al metodelor, mijloacelor de învățământ, al strategiilor de organizare a predării-învățare, puse în aplicație, în strânsă corelare cu obiectivele pedagogice, conținuturile transmise, formele de realizare a instruirii și modalitățile de evaluare.

Învățământul primar reprezintă fundamentul sistemului de învățământ, prin care se formează elevilor de vârstă școlară mică abilitățile de bază, cum ar fi cititul, scrisul și aritmetica. În această etapă elevul nu numai că asimilează cunoștințe, dar începe să fie independent, să învețe și își consolideze sănătatea și caracteristicile emoționale. Astăzi, asistăm la dezvoltarea acestor calități ale elevilor prin introducerea tehnologiilor informaționale în mediul educațional, care au devenit o parte integrantă și acceptată a vieții de zi cu zi. Utilizarea acestora au rolul de a îmbunătăți procesul de predare - învățare - evaluare la diferite discipline școlare din sistemul de învățământ. Cercetările din domeniu subliniază faptul că tehnologiile informaționale au un impact asupra dezvoltării personalității elevilor prin procesul de cunoaștere în mod individual și creează condiții benefice pentru menținerea interesului pentru cercetare și descoperire. Anume aplicarea tehnologiilor informaționale reprezintă oportunități nelimitate de individualizare și diferențiere a procesului de învățare.

Tehnologiile informaționale oferă elevilor oportunități de:

- navigare în Internet;
- accesare a paginilor Web;
- căutare a datelor în baza cuvintelor-cheie distincte;

- descărcare și stocare a datelor din mediile virtuale;
- acces la resurse de informații;
- muncă independentă,
- achiziționare și consolidare a creativității, aptitudinilor și abilităților;
- permit implementarea de noi forme și metode de predare-învățare-evaluare

În procesul de învățare, au loc mari schimbări în dezvoltarea gândirii și a imaginației ca bază a proceselor cognitive pentru succesul învățării. Pe parcursul lecțiilor au fost create prezentări și proiecte, folosind produse de pe calculator, precum și Internet. Manualele digitale sunt o resursă educațională modernă ca rezultat al imaginației, inițiativelor, experimentelor și promovărilor, cercetării și dezvoltării noilor tehnologii în educație în procesele sistemului de învățământ. Manualul digital reprezintă o abordare nouă în implementarea componentei tehnologiilor informaționale și comunicaționale în procesul de predare-învățare-evaluare și de aceea nu este formatul pdf. Pot fi utilizate chiar din clasa I și oferă o varietate de materiale vizuale și audio interesante. Imaginile luminoase, temele captivante îi ajută pe elevi să devină mai interesați în limba lor maternă, oferă învățare sub formă de jocuri și oferă oportunități ample pentru autocontrol și reflecție de învățare.

Padlet este o aplicație online care permite elevilor să-și exprime cu ușurință opiniile pe un subiect comun pe un „avizier” virtual. Peretele este, de fapt, o pagină web unde elevii publică scurte mesaje, conținând text, imagini, clipuri video etc.. Cu ajutorul platformei Padlet elevii sunt motivați să lucreze împreună ca o echipă. În clasa a IV-a l-am folosit la subiectul „Genul substantivului” și elevii au scris exemple, au plasat imagini, clipuri video (fenomene ale naturii). Acest exercițiu s-a transformat într-o sesiune de dezbateri, în care elevii au fost puși în situația de a pune în valoare argumente pentru subiectul dat.

Canva este o platformă de design grafic, utilizată pentru a crea grafică, prezentări, postere, documente și alt conținut vizual. Această aplicație de editare are mai multe funcții: editor de fotografii, producător de videoclipuri și creator de logo-uri și permite crearea de produse: cărți de 37 vizită, pliante, postere, etc., folosind șabloane concepute profesional. Elevii au creat un poster pentru tema „În lumea poveștilor moderne”. Kahoot este un instrument de învățare care permite

profesorilor și elevilor să creeze jocuri distractive și dinamice pentru testarea cunoștințelor predate/învățate. Acest tip de instrument este foarte cunoscut datorită dinamicii pe care reușește să o declanșeze într-o sală de clasă. (<https://kahoot.com>). Am creat acest instrument la lecția de limba română la tema „Ortografia cuvintelor sa/s-a, la/l-a”.

Mentimeter este o aplicație care permite interacționarea cu clasa de elevi. Este un instrument pentru sondaje prin care se solicită răspunsul la întrebare, elevii răspund folosind un telefon mobil sau orice alt dispozitiv conectat la internet. După prezentarea întrebării în partea de sus a ecranului va fi vizibil un cod. Elevii vor accesa pagina aplicației și vor introduce codul afișat în spațiul destinat acestuia, această acțiune fiind precedată de răspunderea întrebării pe dispozitivul propriu și afișarea rezultatului pe ecranul cu întrebarea. Am utilizat acest instrument la tema „Agenda de lectură a cărților citite”, exprimându-se plăcerea lecturii în baza textului lecturat.

Google Classroom este una dintre platformele pentru lucrul online cu elevii. Aceasta oferă posibilitatea atât profesorilor, cât și elevilor, să încarce materiale, să posteze diverse anunțuri și, special, pentru profesori, să aprecieze lucrările elaborate de elevi și încărcate aici. Pentru utilizarea Google Classroom a fost nevoie de conturi Google pentru toți utilizatorii. Platforma digitală Google Classroom oferă elevilor acces instantaneu la toate materialele încărcate de către profesor este ușor de utilizat, profesorul creând o clasă digitală virtuală, după care își invită elevii prin intermediul unei invitații digitale trimise prin serviciului de e-mail Gmail. Are o interfață disponibilă și în limba română, poate fi utilizată atât de pe computer, cât și de pe un dispozitiv mobil cu sistem Android. Se comunică cu elevii în timp real. Învățătorul încarcă documente, manual, foto, fișe, test de evaluare și elevii accesează în orice moment.

Într-un timp destul de scurt, inovații uimitoare precum iPad-urile, laptopurile și smartphoneurile au deschis o nouă lume a informațiilor pentru elevii de toate vârstele. Adaptarea la această nouă realitate interesantă a fost o provocare atât pentru profesori, cât și pentru elevi. Dar pentru cei care o îmbrățișează, avantajele sunt practic nelimitate. Utilizarea platformelor educaționale în clasă este foarte eficientă. Activitățile independente îi ajută pe elevi să efectueze o varietate de sarcini practice pe computer, a unui set de materiale didactice diferite pe unități de conținuturi. Formarea competențelor digitale trebuie să înceapă din clasele primare. Cea mai mare provocare a învățământului online a fost pentru elevii de vârstă școlară mică care au rezistat tuturor obstacolelor.

Gestalt in Iris Murdoch's novels

Alina-Marilena Titirisca, lector univ dr., Universitatea Valahia, Târgoviște
Prof, gradul I, Colegiul National Al. I.Cuza, Alexandria

Key Words: Gestalt psychology, Iris Murdoch, perception, narrative structure

Abstract

This paper explores the application of Gestalt psychology in Iris Murdoch's novel *The Black Prince*. Gestalt psychology, which emphasizes holistic perception, is used to analyze the shifts in perception experienced by the novel's protagonist, Bradley Pearson. The concept of Gestalt is essential in understanding the complex narrative structure and the intricate relationships between characters. Murdoch's use of Gestalt principles not only reflects on visual and mental shifts but also provides a deeper moral and philosophical commentary on human perception and interaction. The analysis highlights how Murdoch's work aligns with Gestalt theory's emphasis on the importance of viewing the whole rather than merely its parts.

In Iris Murdoch's *The Black Prince*, the concept of Gestalt plays a crucial role in shaping the narrative and the experiences of its characters. Rooted in Gestalt psychology, which posits that the human mind perceives objects as whole forms rather than just the sum of their parts, this theory is applied to both the visual and mental shifts experienced by the protagonist, Bradley Pearson. Throughout the novel, Murdoch explores the idea that perception is not static but rather dynamic, influenced by changes in Gestalt that affect how characters interact with and understand their world. By examining these shifts, particularly through the lens of Wittgenstein's influence and Gestalt psychology, Murdoch provides a profound commentary on the human condition and the limitations of perception.

In *The Black Prince*, after repeating on two pages about Pearson's disorientation, he falls in love so a switch in Gestalt – another Wittgensteinian influence- proceeds the character's

moment towards the sun. Or in the text “Strewing flowers upon the roadway like a Hindu priest”, is another Gestalt that intervenes for sensory information, until Pearson realizes he was pondering a woman. Then the narrator’s voice would continue one page further: “only now I realized with yet another shift of gestalt that the whirling white blobs were not petals at all, but fragments of paper”. One can remember Joyce also had used the duck-rabbit figure from Wittgenstein’s *Philosophical Investigations* to call up the visualization of parallax or the stereoscope that is the same outline can be perceived as different alternate figures, with very different shapes:

Furthermore, if the human mind perceives the energies of the physical world, not as atomistic sensations, but as configurations, in the way that Gestalt psychology proposes, then each work of art is a configuration of ideas, themes and details organized in potentially meaningful wholes that viewers will perceive differently, depending on their proclivity to look at the figure or at the ground.(Stevens, 1995:249)

For Iris Murdoch, it is of great significance pointing to a switch in Gestalt at different level, be them visual, mental and moral. She is a master at creating a world which does not fail to shock the readers but also her characters. She intends to make the characters not only perceive visual phenomena, but also personally respond whenever a unexpected great reality strikes the characters. By unselfing she means observing and reaction to the real world which lays ahead of them in the light of a “virtuous consciousness without any solipsism of the ego.” (Raducanu, 2004:18) Or desiring to experience love having no inner or egostic thoughts.

But what does this Gestalt stand for? According to the definition of the concept given by Wikipedia :

Gestalt psychology or gestaltism (German: *Gestalt* – “essence or shape of an entity's complete form”) is a theory of mind and brain of the Berlin School; the operational principle of gestalt psychology is that the brain is holistic, parallel, and analog, with self-organizing tendencies. The principle maintains that the human eye sees objects in their entirety before perceiving their individual parts. Gestalt psychologists stipulate that perception is the product of complex interactions among various stimuli. Contrary to the

behaviorist approach to understanding the elements of cognitive processes, gestalt psychologists sought to understand their organization (Carlson and Heth, 2010). The gestalt effect is the form-generating capability of our senses, particularly with respect to the visual recognition of figures and whole forms instead of just a collection of simple lines and curves. In psychology, gestaltism is often opposed to structuralism. The phrase “The whole is greater than the sum of the parts” is often used when explaining gestalt theory”(Hothersall, 2004) though this is a mistranslation of Kurt Koffka's original phrase, “The whole is other than the sum of the parts.”(Tuck, 2010) Gestalt theory allows for the breakup of elements from the whole situation into what it really is.

(http://en.wikipedia.org/wiki/Gestalt_psychology, Retrieved 09/03/2012)

Before the First World War, Max Wertheimer designed a new set of principles meant to serve as a philosophy of nature - a “Gestalt” theory. In 1974, Wolfgang Iser used this gestalt theory when he took a look at the narrative concepts judging pattern repetition, foregrounding and backgrounding, and textual “gaps” (*The Reading Process: A Phenomenological Approach*). Not at long distance in time, but still a little bit earlier, Iris Murdoch hints at the term “gestalt” using it her novel *The Black Prince*(1973), pointing at a narrative structure and depiction of relationships supporting Murdoch’s contention that “the novel is a picture of, and a comment upon, the human condition” (*Sartre: Romantic Rationalist*)

One of Gestalt theory’s emphases is living in the present. For Murdoch’s Bradley Pearson, living in the present and “foreswear[ing] the fruitless anxious pain which binds to past and to future our miserable local arc of the great wheel of desire” also becomes important. Ironically, this revelation does not come to Pearson until the entire novel has been constructed. By that time we have recognized Pearson’s inability to live in and for the present; we have constantly anticipated his shift in gestalt toward resolution of his problems, and we have been disappointed in those expectations as he continues along a self-destructive path. Through shifting gestalt patterns of figure and ground, Murdoch shows us how limited our perceptions of our most intimate relationships can really be: how little the couples in the text truly know each other. We are struck by the lifelikeness of these couples; we see evidence of Gestalt theory’s claim that “couples and families are dissipative structures” that need constant restructuring to move toward higher, more effective levels of functioning (Joseph Zinker in *In Search of Good Form: Gestalt Therapy with Couples and Families*, 1994). Murdoch’s *The Black Prince* offers a very “gestalt”

comment upon the human failure to see the *whole* of humanity in context. As readers we of the novel's postscripts to help us achieve *gestalten* – to help us make sense of the flickering figures/grounds we have seen throughout the text. As Murdoch writes in "Against Dryness: A Polemical Sketch" (1961): "We no longer see man against a background of value, of realities, which transcend him." Through narrative structure and depiction of relationships that very much ring of a gestalt philosophical approach, *The Black Prince* shows us just how much our values can be attenuated by contemporary society.

The Black Prince exemplifies Iris Murdoch's adept use of Gestalt psychology to illuminate the complexities of human perception and relationships. Through Bradley Pearson's shifting perceptions and the novel's intricate narrative structure, Murdoch underscores the limitations inherent in understanding the world solely through fragmented or isolated observations. Her emphasis on Gestalt highlights the necessity of perceiving the whole context, both in art and in life, to gain a more profound and accurate understanding of reality. In doing so, Murdoch not only enriches the narrative but also invites readers to reconsider their own perceptual processes and the way they interpret the world around them.

Bibliography

1. Carlson, N.R., & Heth, C.D. (2010). *Psychology: The Science of Behavior*. 7th edition. Pearson Education.
2. Hothersall, D. (2004). *History of Psychology*. 4th edition. McGraw-Hill.
3. Isher, W. (1974). "The Reading Process: A Phenomenological Approach." In *New Literary History*, 3(2), 279-299.
4. Murdoch, I. (1973). *The Black Prince*. Viking Press.
5. Murdoch, I. (1961). "Against Dryness: A Polemical Sketch." *Encounter*, Vol. XVII, No. 2.
6. Raducanu, L. (2004). *Iris Murdoch and the Ethical Imagination: Text and Context*. Tartu University Press.
7. Stevens, A. (1995). *On Jung*. Routledge.
8. Tuck, R. (2010). *The Whole is Other than the Sum of its Parts: A Gestalt View*. Philosophical Investigations.
9. Wikipedia. (2012). *Gestalt psychology*. Retrieved from http://en.wikipedia.org/wiki/Gestalt_psychology
10. Zinker, J. (1994). *In Search of Good Form: Gestalt Therapy with Couples and Families*. Jossey-Bass.

DEZVOLTAREA DE STRATEGII INOVATOARE SI PROPUNERI DE ACTIVITATI EXTRACURRICULARE PENTRU NEVAZATORI

*Carmen-Gabriela Toma ,
Liceul Special Pentru Deficienti de Vedere ,Buzau*

Când vorbim de strategii și propuneri de activități extrașcolare pentru elevii nevăzători, este important să avem în vedere nevoile și interesele specifice ale acestui grup de elevi, precum și abordarea creativității și accesibilitatea în planificarea acestor activități. O primă măsură ar fi:

*Consultarea și implicarea elevilor: organizarea de sesiuni de consultare și brainstorming cu elevii nevăzători pentru a afla direct de la ei interesele, pasiunile și preferințele în ceea ce privește activitățile extracurriculare.

*Adaptarea și diversificarea activităților existente: adaptarea activităților extracurriculare existente pentru a le face mai accesibile și incluzive pentru nevăzători, inclusiv sporturi adaptate, arte vizuale și activități recreative.

*Utilizarea tehnologiilor asistive: integrarea tehnologiilor asistive, cum ar fi dispozitivele de citire a ecranului sau aplicațiile mobile pentru nevăzători, pentru a facilita informarea și participarea acestora la activități.

*Promovarea creativității și artei: organizarea de ateliere și programe artistice și creative adaptate pentru elevii nevăzători, cum ar fi pictura în relief, sculptura tactilă sau teatrul de umbre.

*Explorarea mediului natural: organizarea de excursii și activități în natură pentru a oferi nevăzătorilor experiențe tactile, olfactive și auditive unice, cum ar fi explorarea grădinilor botanice sau a rezervațiilor naturale.

*Jocuri și competiții adaptate: organizarea de jocuri de masă tactile, șahul sonor, table, rummy sau concursuri de cultură generală, înființarea de echipe de juniori pentru participarea la sporturile pentru nevăzători: goalball, fotbal etc.

*Cluburi și grupuri de discuție: înființarea de cluburi și grupuri de discuție pentru nevăzători, care să abordeze diverse teme și interese, cum ar fi literatura, muzica, tehnologia sau activismul social.

*Programe de voluntariat și mentorat: dezvoltarea de programe de voluntariat și mentorat în cadrul cărora elevii nevăzători să fie implicați în servicii comunitare și să beneficieze de suport și îndrumare din partea adulților.

*Promovarea unui stil de viață activ și sănătos: organizarea de activități și programe care să promoveze un stil de viață activ și sănătos pentru elevii nevăzători, cum ar fi yoga, fitness sau programe de nutriție și chiar cursuri de prim ajutor.

În ceea ce privește acțiunile de conștientizare și informare a comunității, o propunere de proiect curajos și inedit, ar fi angrenarea persoanelor fără deficiență vizuală, într-o activitate uzuală de zi cu zi, și anume servirea cinei. Activitatea se poate desfășura la cantina liceului sau într-un mediu special conceput, fără lumină, pentru a simula pierderea totală a vederii. Participanții sunt ghidați de o persoană nevăzătoare, pe un traseu scurt, de la intrare până la locul propriu-zis de servire a cinei. Participanții sunt puși în situația de a servi masa fără să poată observa vizual mâncarea, așezarea tacâmurilor pe masă și colegii de la masă. În timpul cinei, participanții sunt serviți de persoane cu deficiența de vedere.

Acțiuni de sensibilizare se pot face în cluburi, biblioteci, în cadrul activităților metodice din școli, urmărindu-se informarea și sensibilizarea persoanelor care nu prezintă o deficiență de vedere, asupra modului de viață cotidiană a unei persoane nevăzătoare. Astfel se prezintă tehnologiile asistive utilizate în procesul de acces la informație, modalități de utilizare a telefoanelor mobile inteligente, povestea și folosirea alfabetului Braille, diferite jocuri de societate (ex. șah, table, cărți de joc, remy, etc). Pe lângă aceste prezentări se poate realiza, cu elevii și persoanele care nu prezintă dizabilitate de vedere, un experiment de orientare și mobilitate cu bastonul alb. În timpul experimentului participanții sunt legați la ochi și sunt transpuși în situația dizabilității de vedere, deplasându-se într-un anumit spațiu cu ajutorul bastonului alb. Pe parcursul experimentului sunt însoțiți de o altă persoană (profesor, prieten, coleg) văzătoare, care are rolul de a ghida vocal participanții.

De un real folos ar fi includerea cât mai multor activități independente de viață cotidiană în programul pedagogilor sau în cel al Clubului de Dezvoltare Personală existent, urmărindu-se dezvoltarea abilităților de relaționare socială, de reducere a nivelului de anxietate socială, acolo unde este cazul, și creșterea gradului de independență în activitățile zilnice gospodărești și sociale: activități de aranjare a hainelor în dulapul propriu, de îmbrăcare-dezbrăcare corectă, de legare a șireturilor, de aranjare a diferitelor obiecte și de folosire corectă a celor personale, curățarea, tăierea

fructelor și legumelor și gătitul unor rețete simple, familiarizarea cu instrumente monetare etc, până se ajunge la dezvoltarea unei autonomii personale de autogospodărire.

Pentru că și elevii nevăzători iubesc fotbalul, o surpriză de proiect ar fi organizarea unui campionat intern de fotbal cu echipe independente și selectarea în echipa națională a nevăzătorilor-menționez că s-a făcut solicitarea către Federația Română De Fotbal, din partea ANR, pentru acest lucru.

Idei de activități extracurriculare pe care le putem face cu elevii nevăzători sunt multe și diverse: realizarea unei biblioteci „vii” cu compartiment pentru fonotecă în care să adunăm casete cu teatru radiofonic, introducerea storytelling-ului în programul trupei de teatru, înființarea unei trupe de teatru cu păpuși, realizarea unei mici grădini a școlii, cursuri de echitație etc.

Suntem în căutarea unor modalități de a crește succesul în liceul nostru și de a îmbunătăți calitatea activităților educaționale și nonformale, prin scrierea unui proiect. În acest sens, investigăm oportunități locale, naționale și internaționale în numele școlii noastre pentru a organiza diferite evenimente care vor contribui la internaționalizarea instituției și pentru a-i permite școlii noastre să beneficieze de oportunități internaționale. Unul dintre scopurile proiectului ar fi creșterea gradului de implicare a persoanelor cu dizabilități vizuale în fenomenul decizional local și european și încurajarea instituțiilor publice locale și europene de a da dovadă de mai multă deschidere vizavi de integrarea socială a copiilor și tinerilor cu dizabilități. Al doilea obiectiv major al proiectului ar fi atragerea într-un program de voluntariat european și angrenarea studenților și absolvenților din diferite domenii, care împreună cu beneficiarii direcți, elevii nevăzători din liceul nostru, să realizeze stagii de voluntariat, schimburi de experiențe, tabere, excursii, activități culturale, conferințe s. a. Astfel, copiii nevăzători vor fi încurajați să realizeze și ei la rândul lor acțiuni de voluntariat în folosul comunității.

Ne dorim, ca prin activitățile viitoare cu elevii nevăzători, să oferim posibilitatea de a contribui pozitiv la formarea și dezvoltarea constructivă a stimei de sine a elevilor, la sporirea calității vieții elevilor și tinerilor cu deficiență vizuală, la dezvoltarea personalității.

Bibliografie: Carmen-Gabriela Toma , Lucrare de dizertatie „Promovarea imaginii școlii prin activitățile extracurriculare”, Buzau,2024

Modele și strategii de intervenție și implicare ale comunității și familiei în educația școlară

prof. dr. Nicoleta Trandafir, Colegiul Național Pedagogic "Carmen Sylva" Timișoara
ec. Gal Olimpia, Colegiul Național Pedagogic "Carmen Sylva" Timișoara

Numeroase cercetări, analizează aspectele generate de relația dintre școală, familie și comunitate, în diverse contexte educaționale. Percepția părinților asupra deschiderii școlii față de familie variază considerabil: unii părinți o văd ca pe o sursă de noi constrângeri, în timp ce alții o consideră o oportunitate pentru a-și îmbunătăți cunoștințele și integrarea în comunitate.

Presiunile și influențele exercitate de familie și comunitate asupra școlii diferă în funcție de variabile precum nivelul educațional (primar, gimnazial, liceal), structura populației școlare, tipul de organizație școlară, precum și vârsta și originea socială a cadrelor didactice.

Raporturile dintre școală și comunitate, în special prin relația directă cu familia, sunt profund influențate de schimbările aduse de piața liberă. Școala, ca producător de capital uman, trebuie să găsească cele mai eficiente modalități de a asigura calitatea educației. În acest context, „consumatorii” educaționali devin din ce în ce mai activi și își revendică drepturile privind opțiunile și controlul serviciilor educaționale. Tendințele de redefinire a conceptelor de „serviciu public”, „cetățean” și „cetățeanie” se reflectă și în relația școală-comunitate, transformând-o într-un raport între cetățeni și furnizorii de servicii publice, unde educatorii sunt supuși evaluării publice. Conceptul de „accountability”, care impune transparența în activitatea funcționarilor publici, se traduce printr-o mai mare deschidere a școlii.

Din perspectiva actorilor politici, deschiderea școlii se aliniază cu tendința de a reduce controlul și decizia statului în domeniul serviciilor publice și de a stimula negocierea între părțile implicate direct.

Din perspectiva organizațională au fost identificate patru moduri de percepție a familiei de către administrația școlară:

1. Familia client: comunicare unidirecțională dinspre școală către familie, limitată la probleme marginale ale organizației.
2. Familia garant: consultată pentru obținerea de feedback.
3. Familia grup de presiune: reacționează la revendicările formulate de părinți.
4. Familia partener: implicată în luarea deciziilor în cadrul organizațiilor școlare.

În aceeași linie, au fost identificate patru tipuri de școli:

1. Școala ierarhică: autoritară, cu posibilități minime de cooperare; colaborarea este acceptată doar în măsura în care familia contribuie la realizarea obiectivelor educaționale.
2. Școala participativă: consideră părintele și elevul ca resurse importante în procesul educativ.
3. Școala comunitară: implică și resursele comunității.
4. Școala autonomă: exclude intervențiile externe dar valorifică potențialul participativ al elevilor.

Opiniile cadrelor didactice privind distribuția rolurilor educaționale între școală și familie sunt variate. Unii critici ai programelor de implicare a părinților consideră că eforturile de a-i implica pe părinți nu sunt decât o „implicare de dragul implicării”. Acești critici susțin că, de multe ori, implicarea părinților apare mai degrabă ca o tendință la modă decât o implicare reală și sinceră, și că părinții sunt adesea văzuți ca un alt grup de adulți care ajută școala sau societatea. Astfel, eforturile de implicare totală sunt considerate inutile, deoarece părinții contribuie la educație în multe moduri, adesea fără a fi conștienți de impactul lor. Pentru multe cadre didactice, adevărata învățare este considerată doar cea validată de școală, iar activitatea educațională, fiind una specializată, trebuie desfășurată exclusiv de specialiști.

Un alt factor care interferează cu interacțiunea dintre părinți și profesori este tendința cadrelor didactice de a da vina pe părinți și pe mediul familial pentru lipsa de succes a copiilor. Se afirmă adesea că educația deficitară a părinților poate crea un risc semnificativ pentru succesul copiilor, și dacă părintele eșuează, copiii vor reacționa într-un mod similar.

Cercetările sugerează că, în ciuda diversității de opinii și manifestări, majoritatea cadrelor didactice prezintă un etnocentrism care limitează acceptarea și negocierea valorilor și practicilor educaționale. Astfel, dialogul dintre școală și familie poate fi adesea simbolic, având rolul de a legitima procedurile existente, iar reprezentanții școlii sunt puțin dispuși să accepte un parteneriat real, păstrând mituri precum cel al părinților care se retrag complet din atribuțiile educative, transferându-le integral școlii.

În contrast cu unele cadre didactice, majoritatea părinților sunt interesați de funcționarea și inițiativele de dialog ale școlii, deși așteptările lor sunt adesea diferite și chiar contradictorii. De asemenea, dificultatea de a înțelege și de a se adapta la schimbările din sistemul educațional este adesea resimțită de părinți care se simt datori sistemului tradițional.

Atitudinile elevilor sunt, de asemenea, importante, deoarece aceștia sunt intermediari între școală și comunitate, transmitând mesaje explicite sau implicite în ambele direcții. Mulți adulți cred că elevii preferă să minimalizeze implicarea familiei în educația lor, percepând întâlnirile între părinți și cadre didactice ca limitative pentru autonomia lor.

Modelul „sferelor de influență suprapuse” dezvoltat de Joice Epstein reprezintă un cadru teoretic important pentru înțelegerea și implementarea parteneriatelor între școală, familie și comunitate. Acest model subliniază importanța colaborării și interacțiunilor eficiente între acești actori pentru a îmbunătăți educația elevilor.

Modelul „sferelor de influență suprapuse” își propune să integreze perspectivele psihosociale și organizaționale asupra educației. Conform acestui model, cele mai bune rezultate educaționale se obțin atunci când școala și familia își coordonează scopurile și misiunile pentru educația copiilor și colaborează activ. Modelul include două structuri principale:

1. Structura Externă:

- Cadru și Practici Familiale: Acest aspect se referă la contextul și modul în care familiile sprijină educația acasă, inclusiv prin crearea unui mediu propice pentru învățare.

- Cadru și Practici Școlare: Se referă la modul în care școlile organizează și implementează activitățile educaționale și interacționează cu familiile.

- Timpul: Aceasta include programul și disponibilitatea timpului pentru activități de colaborare și implicare între familie și școală.

2. Structura Internă:

- Linii de Comunicare Instituțională și Interpersonală: Identifică modul în care interacțiunile au loc între membrii și grupurile din cadrul școlii, familiilor și comunității.

- Interacțiuni Instituționale: Implică toți membrii sau grupuri din școală, familie și comunitate.

- Interacțiuni Individuale: Implică indivizi precum elevi, părinți, profesori sau membri ai comunității și pot apărea în zonele de suprapunere ale sferelor.

Tipurile fundamentale de implicare:

1. Calitatea de Părinte (Parenting): Se referă la asigurarea că familiile au abilități și cunoștințe necesare pentru a susține dezvoltarea și învățarea copiilor. Personalul școlii poate oferi sfaturi și resurse pentru a ajuta părinții să își îndeplinească rolul, de la asigurarea unui mediu de învățare acasă până la stabilirea unor standarde ridicate pentru reușita copiilor.

- Practică: Promovarea unei alimentații adecvate, somnului suficient și pregătirii pentru învățare.

2. Comunicarea între Casă și Școală: Considerată fundamentul parteneriatului, aceasta presupune schimbul constant de informații între părinți și profesori pentru a rezolva probleme și a facilita progresul elevilor.

- Practică: Stabilirea unor canale de comunicare clare și eficiente, cum ar fi întâlnirile regulate și feedback-ul constructiv.

3. Voluntariatul: Implicarea părinților în activități de voluntariat care ajută la rezolvarea problemelor școlii și comunității. Aceasta include participarea la evenimente școlare sau contribuția la dezvoltarea programelor educaționale.

- Practică: Valorificarea abilităților și intereselor părinților pentru a maximiza impactul voluntariatului.

4. Învățarea Acasă: Implicarea părinților în activitățile de studiu acasă, inclusiv teme și decizii legate de curriculum. Îmbunătățește cunoștințele elevilor prin sprijinul părinților în activitățile educaționale.

- Practică: Oferirea de resurse și ghidare părinților pentru a ajuta copiii cu teme și activități educaționale.

5. Luarea Deciziilor: Implicarea părinților în procesul decizional al școlii, inclusiv în comitete, consilii și alte organisme care influențează activitățile și politicile școlii. Participarea părinților la luarea deciziilor contribuie la o mai bună performanță a elevilor și sprijină comunitatea.

- Practică: Încurajarea părinților să participe activ la comitete și la discuțiile privind curriculumul și disciplinei.

6. Colaborarea Comunității: Extinderea colaborării dincolo de școală și familie pentru a include comunitatea în general. Acest lucru poate include parteneriate cu organizații locale, afaceri și alte instituții pentru a sprijini educația și a oferi oportunități suplimentare elevilor.

- Practică: Stabilirea de parteneriate cu organizații comunitare pentru a aduce resurse și suport suplimentar în școli.

Modelul sferelor de influență suprapuse subliniază importanța unui parteneriat activ și coordonat între școală, familie și comunitate pentru a asigura succesul educațional al elevilor. Prin implementarea celor șase tipuri fundamentale de implicare, școlile pot crea un mediu educațional mai coerent și eficient, care sprijină dezvoltarea și învățarea elevilor la toate nivelurile.

În ceea ce privește colaborarea dintre școli și comunitate, modelul sferelor de influență supra-puse, dezvoltat de J. Epstein, evidențiază importanța integrării diverselor resurse și actori sociali pentru îmbunătățirea educației elevilor. Colaborarea eficientă între școli, familii și comunitate nu doar că sprijină performanța academică a elevilor, dar contribuie și la dezvoltarea lor socio-emoțională.

În concluzie, colaborarea eficientă între școli, părinți și comunități este esențială pentru succesul educațional al elevilor. Cu toate acestea, succesul acestei colaborări depinde de depășirea diverselor bariere și provocări, prin planificare atentă, comunicare eficientă și implicare activă din partea tuturor actorilor sociali.

BIBLIOGRAFIE:

1. BĂAN-PESCARU A. Parteneriat în educație – familie–școală–comunitate. București: Aramis Print, 2004.
2. BRYAN J., HOLCOMB MCCOY C. School Counselors Perceptions of their Involvement in School-Family Partnerships. In: Professional School Counseling, 2004, No. 7(3), pp. 162-171.
3. Stănciulescu, E., 1997, Sociologia educației familiale / Strategii educative ale familiilor contemporane (vol.I), Polirom, Iași
4. Poulou M., Matsagouas E. School–family relations – Greek parents perceptions of parental involvement. In: International Journal about Parents in Education, 2007, No. 1 (0), pp. 83-89.

ESTE SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ROMÂNESC PREGĂTIT PENTRU O ADEVĂRATĂ INOVAȚIE?

Tudor Adriana, Liceul tehnologic de Industrie Alimentară

La începutul anilor '60, la nivelul OCDE ia naștere un Centru pentru cercetare și inovare în învățământ (CERI) al cărui obiectiv este acela de a promova inovarea în acest domeniu.

După o perioadă de dezvoltare explozivă, după sfârșitul celui de-al Doilea Razboi Mondial și până la mijlocul anilor 60, sistemele de învățământ din majoritatea țărilor sunt confruntate cu două probleme: inegalitățile de șanse de acces la educație și diminuarea semnificativă de la bugetele de stat. Inovația în învățământ s-a manifestat, încă de la început, ca un răspuns la problemele cu care se confruntă învățământul, cât și ca răspuns la aspirațiile, idealurile populației. Cu toate neajunsurile sale educația rămâne mijlocul privilegiat prin care indivizii pot accede din punct de vedere socio-profesional. Din acest moment, Centrului pentru cercetare și inovare în învățământ (CERI) i se vor adăuga noi instituții, organisme, acțiuni de promovare a inovației în învățământ.

Principalele caracteristici ale inovației în învățământ:

- Inovația propune o ameliorare care poate fi măsurată: creșterea nivelului de educație al populației, a ratei de participare școlară, etc
- Inovația trebuie să fie durabilă (descentralizarea învățământului)
- Inovația trebuie să fie o acțiune deliberată care să contribuie la reușită școlară a unui număr cât mai mare de indivizi (prelungirea duratei obligatorii de școlarizare care reușeste să mențină în sistem populația școlară expusă riscului abandonului școlar)

După Béchard (2001), **factorii declanșatori și factori inhibitori** ai inovației în învățământ sunt:

1. Factori care acționează la nivelul mediului:

- schimbare în general – reeditarea conținuturilor învățământului universitar într-o societate aflată în proces de transformare tehnologică și pedagogică emergentă;
- actorii schimbării – organizații profesionale, private, publice, civile etc., care urmăresc schimbarea

conținutului învățământului;

- strategiile schimbării – strategii legislative, de cooperare, colaborare, competiție.

2. Factori care acționează la nivelul instituției:

- percepția actorilor schimbării are o dominantă negativă asupra resurselor financiare alocate învățământului superior și a necesității schimbării programelor de învățământ;
- formularea strategiilor – analiza puterii și slăbiciunii instituțiilor de învățământ în ceea ce privește identificarea soluțiilor, ocaziilor, pistelor de atingere a obiectivelor pe care și le-au propus;
- implementarea – transpunerea practică a soluțiilor, strategiilor identificate.

3. Factorii care acționează la nivel de departament:

- climatul de muncă – climat de colaborare între cadrele didactice sau de necolaborare;
- rolul șefului de departament – șeful de departament poate iniția, incita la colaborare, cooperare sau poate avea o atitudine indiferentă;
- activitățile profesorilor – asumarea riscului, tehnici inovative de predare/ învățare/ evaluare etc.

4. Factori care acționează la nivel de clasă (profesori și elevi/ studenți):

- atitudine favorabilă schimbării sau rezistență la schimbare, la nivelul colectivului didactic;
- motivație și satisfacție în muncă sau dezinteres;
- cultură organizațională școlară.

Raportându-se la situația internațională, se poate afirma că inovația la nivelul sistemului de învățământ din România este extrem de limitată ca intensitate, arie de acoperire, rezultate obținute, etc.

Unul dintre principalele obstacole îl constituie regimul politic totalitar, care a controlat inclusiv sistemul de învățământ. Într-un sistem de învățământ controlat politic, lipsit de resurse financiare, comunicarea între cadrele didactice era limitată, familia sau alte organisme externe școlii erau excluse din procesul de învățământ, astfel mediul educațional nu era unul favorabil educației.

Anumite măsuri luate la nivelul sistemului de învățământ din Romani, în perioada comunistă, au avut, inițial caracter inovator: prelungirea duratei de școlarizare până la 12 ani, stabilirea unei legături strânse între școală și producție. Aceste măsuri și-au pierdut însă caracterul inovator pentru că : au fost impuse și condiționate politic și pentru că nu au avut ca principal obiectiv unul de natura educațională.

Începând cu anii '90, sistemul de învățământ din Romania devine unul dintre sistemele în care s-au operat cele mai multe schimbări, la nivelul tuturor componentelor sale.

Inovația urmărește indentificarea de soluții, oportunități, strategii prin care idealul educațional să fie atins. Reforma învățământului românesc vizează asigurarea unui tratament egal în fața educației indivizilor, indiferent de particularitățile psihofizice, intelectuale, sociofamiliale, economice, etnice, religioase sau de altă temă. O altă diferență între reformă și inovație este dată de faptul că, în timp ce prima este impusă de la nivel central- de sus în jos- și de la început un grad mare de generalitate, cea de-a doua, inovarea, poate pleca de la nivelul unei instituții de învățământ, de la nivelul unui cadru didactic- de jos în sus- și abia după ce își dovedește eficiența este preluată la un nivel mai larg.

Învățământul românesc se poate schimba în momentul în care societatea românească îl va pune pe loc fruntaș. Nu poți crea un învățământ de calitate dacă societatea nu îi acordă respectul și încrederea . Bineînțeles, cele două se câștigă, dar ele trebuie acordate initial, trebuie să se plece de la un punct zero.

Reforma învățământului ar trebui să înceapă cu:

- Îndepărtarea îndatoririlor cadrelor didactice care nu are legătură cu actul didactic
- Departamentul administrativ să fie mai bine pus la punct astfel încât să preia din sarcinile care nu au legătură cu actul didactic
- Investiții în infrastructură și ateliere pentru învățământul profesional
- Programele școlare și planurile de învățământ care conțin competențele trebuie revizuite și readuse la cererea de pe piața muncii

Inovațiile sunt binevenite și necesare cu trecerea timpului, dar acestea servesc mai bine învățământului românesc dacă au o bază solidă.

BIBLIOGRAFIE

Bibliografie:

BĂLOIU, L.M., Managementul inovației, Ed. Eficient, 1995.

DRUKER, PETER, Inovația și sistemul antreprenorial, Ed. Enciclopedică București, 1993.

NEAGU GABRIELA, Inovație în învățământ, Revista Calitatea vieții, 2009.

POPESCU MARIA, Managementul inovării, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2016.

HASSENFORDER J., Inovația în învățământ. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1976.

Introducere în conceptul de marketing educațional

*Profesor Tudorache Virgil Andrei
Școala Gimnazială „B.P.Hasdeu”, Municipiul Câmpina*

Motto : Educația de calitate este cel mai bun marketing

Capitolul 1

Managementul - creuzet al marketingul educațional

În prezentarea conceptului de marketing educațional sunt necesare, preliminar, câteva trimiteri succinte la teoria generală a managementului educațional, întrucât marketingul, ca substanță și acțiune, este indisolubil legat de managementul școlar. În acest sens, marketingul educațional poate fi privit ca un proces de management responsabil pentru identificarea, anticiparea și satisfacerea cerințelor consumatorului (elevului), într-un mod profitabil pentru întreg ansamblul social. Managementul școlar presupune astăzi o schimbare de paradigmă privind comunicarea, relațiile publice și crearea de imagine, integrând diverse elemente de cultură organizațională.

Managementul este procesul în care managerul operează cu trei elemente fundamentale – idei, lucruri și oameni – realizând prin alții obiectivele propuse (*A.Mackensie, 1969*).

Managementul educațional este știința și arta de a pregăti resursele umane, de a forma personalități, potrivit unor finalități acceptate de individ și de societate sau o anumită colectivitate (*Ioan Jinga, 2003*).

Managementul educațional se referă la teoria și practica managementului general aplicate sistemului și procesului de învățământ, organizațiilor școlare și claselor de elevi. Prin urmare, nivelurile la care se manifestă managementul într-o unitate de învățământ sunt aceleași cu cele specifice oricărei organizații funcționale și anume:

- managementul de vârf (nivelul conducerii școlii);
- managementul de mijloc (nivelul comisiilor, catedrelor, departamentelor);
- managementul de bază (nivelul lecțiilor desfășurate de cadrele didactice cu colectivele de elevi).

Managementul are în prezent caracteristici și orientări specifice lumii moderne, cum ar fi:

- viziunea globală și integratoare de rezolvare a problemelor – raportare la mediul extern național și internațional;
- interdisciplinaritatea – introducerea unor elemente din alte științe;
- dinamismul – determinat de frecvența și amploarea schimbărilor din societate;
- universalitatea – transferul de concepte, principii, tehnici și instrumente manageriale din domeniul activității industriale în toate celelalte domenii ale vieții și activității umane, astfel că se vorbește curent de management agrar, management bancar, financiar, educațional etc.;
- profesionalizarea – funcției de manager-elita managerială a viitorului va proveni din școli, centre sau instituții recunoscute de business, iar formarea continuă în domeniu va deveni o necesitate absolută (*Anca Târcă, Management educațional, București, 2011*).

Activitatea unui manager este variată și complexă și pentru a o desfășura acesta are nevoie de abilități tehnice care să îi permită să conducă eficient organizația/ structura pe care o

coordonează. Dintre numeroasele categorii de abilități prezentate în literatura de specialitate, cele propuse de cercetătorul Robert L. Katz sunt de referință.

În urma unor cercetări de amploare, Katz a constatat că un manager are nevoie de trei categorii de abilități (engl. skills):

- Abilități tehnice: de a lucra cu instrumente și tehnică specifică.
- Abilități interpersonale : de a lucra cu alți oameni, lucrul în echipă, comunicare, relaționare, motivare.
- Abilități cognitive: analiză critică, diagnoză, rezolvare de probleme, gândire creativă, identificare de soluții, elaborare de strategii, relaționarea cu mediul extern.

Importanța celor trei categorii diferă în funcție de nivelul ierarhic la care se află managerul. Astfel, managerii de pe nivele ierarhice superioare au nevoie de un mix al abilităților manageriale, care este marcat de trecerea de la activitățile cu caracter tehnic către cele care implică planificare, organizare și stabilirea de contacte cu mediul extern al organizației (de ex., în cazul organizației școlare – autorități locale, instituții comunitare, părinți, etc.)

Capitolul 2

2.1. Marketing – delimitări conceptuale

Comunicarea în învățământul actual nu mai este de multă vreme opțională, iar competitivitatea dintre unitățile de învățământ generează oferte educaționale diverse, formulate după toate legile marketingului. Crearea de evenimente de relații publice sau de promovare, asigurarea vizibilității externe, sunt imperative pe care școala contemporană românească nu-și mai permite să le neglijeze, în contextul dinamicii demografice actuale, determinate de scăderea natalității, pe fondul precarității induse de o tranziție economică prelungită și de o emigrație îngrijorătoare.

Marketing – concept al economiei de piață. Concepte adiacente: piață, oferte, concurență, competiție, clienți, resurse.

Marketingul este ansamblul activităților (procedurilor) prin care producția este orientată și adaptată cererilor prezente și viitoare ale consumatorului, pentru satisfacerea integrală, la timpul și locul dorit, cu mărfurile cerute de acesta, în condițiile rentabilității întreprinderii producătoare sau comerciale (DEX).

Marketing este termenul folosit pentru acele activități care apar la interferența dintre organizație și clienții săi. Provine din conceptul inițial de piață (*market*), unde cumpărătorii și vânzătorii se întâlnesc pentru a face tranzacții (sau schimburi) reciproc avantajoase (*Blythe, J., 2005, pp. 1-4*).

Marketingul este arta creării condițiilor în care cumpărătorul se convinge singur să cumpere. Pentru aceasta trebuie folosite metode și tehnici științifice de investigare a pieței și adaptarea eficientă la nevoile consumatorilor.

American Marketing Association (1985) definește marketingul ca fiind: „Totalitatea proceselor de planificare și executare a concepției, stabilirii prețului, promovării și distribuției ideilor, bunurilor și serviciilor pentru a crea schimburile care satisfac scopurile indivizilor și organizațiilor”.

A.M.A. (2007) :”Marketingul reprezintă totalitatea activităților și proceselor pentru crearea, comunicarea, livrarea și schimbul de oferte care au valoare pentru clienți, parteneri și societate în general”.

Prin marketing organizațiile se racordează la piață în mod creativ, productiv și profitabil. Marketingul modern este un concept complex (știință interdisciplinară cu caracter integrator), multidimensional, specific economiei de piață, cu implicații majore în activitatea oricărei organizații, indispensabil în atingerea performanțelor.

De aceea, marketingul trebuie privit ca teorie, activitate practică, instrument esențial al managerului în procesul de conducere, dar și ca artă de aplicare a principiilor, metodelor și tehnicilor de marketing la condițiile specifice ale pieței și organizației în vederea obținerii celor mai bune rezultate și a evitării, pe cât posibil, a riscurilor (Mitran, P, 2016, apud Grigoruț, C., Ploae, V., Zăgan, R., Micu, A., Zaharia, R, 2011, p. 6).

2.2 Marketingul social

Alan Andreasen consideră că „marketingul social reprezintă aplicarea tehnologiilor din marketingul comercial în analiza, planificarea, execuția și evaluarea programelor destinate să influențeze comportamentul voluntar al audiențelor-țintă, în măsură să sporească bunăstarea personală a acestora și a societății”.

În 1989 specialiștii germani Manfred Bruhn și Jörg Tilmes conchid : „Marketingul social reprezintă planificarea, organizarea, implementarea și controlul strategiilor și activităților de marketing ale organizațiilor necomerciale, care sunt îndreptate, în mod direct sau indirect, către rezolvarea unor probleme sociale”

Principalele trăsături ale marketingului social sunt :

- Se aplică organizațiilor, persoanelor, locurilor, ideilor, bunurilor și serviciilor.
- Schimburile nu sunt, de regulă, de natură financiară.
- Finalitatea activității este mai complexă, iar succesul sau eșecul nu pot fi măsurate strict în termeni financiari.
- Beneficiile grupurilor-țintă nu sunt corelate, cel mai adesea, cu plățile efectuate de aceștia.
- Organizațiile sociale se adresează, în cele mai multe cazuri, unor grupuri-țintă cu o putere de cumpărare redusă, ineficient din punct de vedere economic.
- În general, piața organizațiilor sociale are două componente: relațiile cu grupurile- țintă și relațiile cu subscriptorii (persoane fizice).

Marketingul social utilizează principiile și tehnicile marketingului având drept scop îmbunătățirea calității vieții prin provocarea publicului țintă să fie de acord cu un comportament care este în folosul unor indivizi, grupuri sau al comunității din care face parte.

Sectorul public poate utiliza metode de marketing social pentru a îmbunătăți promovarea serviciilor competente și a obiectivelor publice prioritare.

Manole V. și colaboratorii (2011) consideră cele mai importante specializări ale marketingului social ca fiind marketingul educațional, marketingul cultural, marketingul rutier, marketingul în domeniul sănătății, marketingul ecologic, marketingul electoral, marketingul sportiv și marketingul ecleziastic (Mitran,P,2016,apud Manole, V., Stoian, M., 2011, p. 30).

2.3 Marketingul educațional

Marketingul educațional implică proiectarea și managementul instituției educaționale astfel încât să întâmpine nevoile și așteptările grupului țintă precum și utilizarea unor modalități

eficiente de valorizare, comunicare și distribuție de produse și servicii educaționale, pentru a deservi, motiva și informa comunitatea.

Kotler și Fox (1985), *Strategic Marketing for Educational Institution* :

“Analiza, planificarea, implementarea și controlul unor programe menite să asigure schimbul voluntar de valori cu piața țintă pentru atingerea obiectivelor instituționale.”

Conform lui Stanciu, S., „marketingul educațional reprezintă o nouă concepție cu privire la desfășurarea activităților educaționale, ca expresie a prospectării și perfecționării mijloacelor prin care învățământul poate utiliza posibilitățile sale de integrare și influențare a societății. În acest domeniu, piața este reprezentată de nevoia manifestă sau latentă a elevilor și studenților, familiei și societății, de educare a tineretului concomitent cu înzestrarea lui cu deprinderi și cunoștințe utile societății modern”.(Stanciu, S., 2014).

Marketingul educațional poate fi definit drept o concepție de gestiune a activității instituției de învățământ, orientată spre identificarea și satisfacerea nevoilor și dorințelor grupurilor țintă, prin proiectarea, stabilirea prețului, promovarea și furnizarea de programe și servicii educaționale competitive și realizarea, pe această cale, a obiectivelor individuale și organizaționale (Șișcan, E., 2016, p. 9). Marketingul educațional are ca scop realizarea și aplicarea strategiilor și programelor de formare prin evaluarea corectă și reproiectarea acestora corelându-le cu schimbările apărute pe piața muncii, având drept obiectiv formarea beneficiarilor educației în concordanță cu interesele generale ale societății contemporane.

Odată cu sporirea varietății instituțiilor, diversificarea ofertei și promovarea noului model managerial orientat spre antreprenoriat și autonomie, accentele în activitatea de marketing se deplasează de pe ofertă pe cerere, adică de la centrarea pe produs la centrarea pe consumator.

Ca urmare, școlarul/elevul/studentul este tratat drept consumator, educația – serviciu, iar instituția de învățământ – furnizor de servicii pe o piață competitivă.

Analizând această evoluție, Ph.Kotler și K. Fox evidențiază trei etape în dezvoltarea marketingului învățământului superior: „marketingul nu este necesar”, „marketingul ca promovare”, „marketingul ca poziționare”(Mitrana Paula, 2016, apud Kotler, P.R. Fox, K., 1995, p.11).

Punctul de plecare în realizarea tuturor activităților îl constituie clientul.

M. J. Etzel ș.a. au identificat trei condiții care fac posibilă aplicarea acestei filosofii de marketing în sectorul educațional (Șișcan, E., 2016, p. 9):

- concentrarea completă asupra necesităților beneficiarilor în procesul de dezvoltare al calificărilor și programelor care satisfac aceste nevoi;
- necesitatea unui efort integrat de coordonare pentru asigurarea concentrării diverselor aspecte ale activității instituției de învățământ asupra unei misiuni comune: cea de satisfacere a nevoilor consumatorilor;
- orientarea spre rezultat.

În termeni de marketing, succesul, calitatea și întregul rezultat al experienței educaționale trebuie să fie determinate de măsura în care instituțiile de învățământ îi satisfac pe consumatorii săi.

În procesul de implementare a filosofiei de marketing, instituțiile de învățământ sunt, deseori, puse în fața a trei dileme:

- Prima este dacă elevii/studenții trebuie să fie priviți în calitate de consumatori în permanență.

- A doua dilemă este dacă instituția de învățământ trebuie să asigure satisfacerea tuturor nevoilor și dorințelor consumatorului.
- A treia dilemă se referă la îngrijorarea că, prin adoptarea unei orientări spre consumator, puterea trece de la profesori la elevi/studenți.

Privite comparativ, trăsăturile marketingului educațional clasic, respectiv ale marketingului modern, reflectă o evoluție și o schimbare de paradigmă, ancorată în noile realități socio - economice :

- În marketingul tradițional la baza schimbului se află bunul, în timp ce în marketingul modern serviciul este baza schimbului.
- În marketingul tradițional consumatorul este destinatarul bunurilor și accentul se pune pe furnizarea unui program de calitate înaltă, în timp ce în marketingul modern consumatorul este co-producător al serviciului iar accentul se pune pe colaborarea cu elevii la coproducerea serviciului educațional.
- În marketingul tradițional crearea și livrarea valorii consumatorilor de servicii educaționale se face sub forma unor cursuri relevante și calitative, în timp ce în marketingul modern se urmărește co-producerea valorii în baza unor relații eficiente cu elevul/studentul.
- În marketingul tradițional valoarea este determinată de furnizor (școală), în timp ce în marketingul modern valoarea este determinată de elev /student, în baza „valorii în utilizare”.
- În marketingul tradițional se urmărește satisfacția elevilor, studenților, părinților și angajatorilor, în timp ce în marketingul modern se mizează pe dezvoltarea personală a elevilor/studenților prin instruire continuă, în vederea sporirii capitalului social.
- În marketingul tradițional strategia este elaborată pe termen scurt, în timp ce în marketingul modern strategia este pe termen mediu/ lung.

În consecință, observăm o trecere de la marketingul centrat pe produse (școala autosuficientă propune ceea ce crede că este bun pentru virtualii clienți și practică așa numitul “management al impresiei”; clientul este obiectul acțiunii educaționale iar centrarea este pe predare), la un marketingul centrat pe client (clientul este subiectul acțiunii educaționale, răspunde nevoilor și solicitărilor pieței prin acțiuni de comunicare, informare, sondare a pieței).

Abordarea modernă a marketingului educațional schimbă accentele de pe „logica dominantă a bunului”, spre „logica dominantă a serviciului”.

Potrivit logicii dominante a serviciului, serviciul educațional este văzut ca proces, în timp ce logica dominantă a bunurilor abordează serviciul ca ieșiri ale instituției de învățământ.

Modelul tradițional se bazează pe resursele tangibile, valoare livrată și tranzacții. În opoziție, modelul contemporan se concentrează pe crearea de valoare în cooperare, dezvoltare a relației și fidelizare a consumatorului.

Evoluțiile în filosofia de marketing cu referire la crearea valorii generează schimbări de comportament la nivel de instituții de învățământ, elevi, studenți și societate, în ansamblu, în sensul accentuării rolului coparticipării tuturor actorilor implicați în procesul de prestare a serviciilor de învățământ. Astfel, se poate afirma că marketingul educațional, tot mai mult, devine un marketing holistic, demonstrând necesitatea unei abordări mai cuprinzătoare și mai coerente.

Potrivit concepției de marketing holistic, serviciul educațional este văzut drept un sistem, al cărui fiecare element afectează eficiența întregului proces. Comunicarea cu consumatorii se bazează pe principiul cooperării, realizându-se o evaluare a nivelului și calității acestei comunicări cu toate părțile interesate: angajații instituției de învățământ, elevii/studentii, părinții, angajatorii, statul. Experiența aplicării marketingului holistic demonstrează rolul cooperării și integrării eforturilor tuturor participanților la procesul educațional în crearea celei mai mari valori pentru consumatori (Șișcan, E., 2016, p. 15-16).

2.3.1. Analiza mediului de marketing al instituțiilor educaționale

Scanarea mediului de marketing le permite instituțiilor de învățământ să identifice oportunitățile și amenințările de pe piață. Conform lui Kotler, există patru niveluri de mediu :

- mediul de sarcini, constă în actorii-cheie -pe piața educațională (stakeholderii) care au impact direct asupra activității instituției de învățământ;
- mediul competitiv, constând în firmele rivale pe piață cu care se confruntă pentru clienți și resurse deficitare ;
- mediul public e alcătuit din instituții care reglementează activitățile educaționale la nivel central și local ;
- macromediul, care constă în factorii majori ai societății cu care se confruntă firma: demografici, economici, resurse naturale, tehnologii, politici, cultură (Mitran, P., 2016).

În analiza situațională (SWOT), se va urmări definirea strategiei de marketing ca rezultat al răspunsurilor la următoarele întrebări :

- Factorii interni pozitivi (puncte tari) : La ce suntem buni? Ce drepturi de proprietate intelectuală (invenții) deținem? Ce aptitudini specifice are forța de muncă? De ce resurse financiare dispunem? Ce legături și alianțe avem? Care este puterea noastră de negociere cu furnizorii și cu intermediarii ?
- Factorii externi pozitivi (oportunități) : Ce schimbări ale mediului extern putem exploata? Ce puncte slabe putem ataca la concurență ? La ce tehnologie nouă am putea avea succes? Ce piețe noi ni s-ar putea deschide?
- Factorii interni negativi (puncte slabe): La ce suntem cei mai slabi? Patentele noastre sunt învechite ? Ce fel de instruire le lipsește angajaților noștri? Care este poziția noastră financiară?Ce legături și alianțe ne-ar trebui , dar nu le avem ?
- Factorii externi negativi(riscuri/amenințări) :Ce ar putea face concurența în detrimentul nostru? Ce legislație nouă ne-ar putea lovi interesele? Ce schimbări sociale ar putea fi o amenințare pentru noi? Cum ne va afecta ciclul economic (avânt/declin)?

2.3.2. Strategii de marketing

Prin intermediul analizei SWOT se evidențiază cauzal **punctele forte și slabe** ale activității instituției de învățământ și/sau ale mediului în care acționează și se elaborează recomandări strategicotactice, valorificabile în fundamentarea strategiilor și politicilor educaționale ale instituțiilor școlare.

Apare astfel o axă a mediului intern (S;W) și o axă a mediului extern (O; T), care generează patru variante strategice :

- Strategiile de tip S.O. - sunt strategii agresive (extindere-investiții) care utilizează punctele forte ale instituției de învățământ în scopul fructificării oportunităților oferite de piață.
- Strategii de tip S.T. - sunt strategii de di- versificare (prevenire–asigurare – minimizarea riscului) care utilizează punctele forte ale instituției de învățământ în scopul depășirii amenințărilor pe care mediul extern le generează.
- Strategii de tip W.O. - sunt strategii de reorientare(echilibrarea deficitelor-investiții) care utilizează oportunitățile oferite de mediul extern pentru depășirea propriilor puncte slabe .
- Strategii de tip W.T – sunt strategii defensive(luarea de măsuri-sarcini cu risc crescut) care au ca principal scop evitarea amenințărilor mediului extern în condițiile în care instituția de învățământ deține numeroase puncte slabe .

Analizele efectuate în acest sens sunt atât **interne**, analiza având ca obiect viabilitatea educațională, științifică, economico-financiară și managerială a instituției de învățământ (analiza planurilor de învățământ, programelor analitice, proiectelor de cercetare, calității și performanțelor absolute, veniturilor și cheltuielilor, a eficienței utilizării bazei materiale și componentelor manageriale– metodologică, decizională, informațională, organizatorică – realizată cu ajutorul unor metodologii specifice), cât și **externe** – referindu-se la cererea și oferta educațională, științifică, precum și la evoluția anumitor factori ai mediului ambiant, național și internațional (economici, tehnici și tehnologici, manageriali, demografici, socioculturali, politici, juridici etc.) (Mitran, P., 2016).

2.3.3. Marketingul eficient

Marketingul de succes nu reprezintă o chestiune de intuiție sau de instinct, ci e un proces conștient proiectat ca parte a politicii educaționale și a managementului educațional al organizației respective. Acest management educațional trebuie să includă strategii de marketing.

Strategia de marketing este un proces ciclic de culegere și difuzare de informații și de modificare a programelor educaționale și a politicii educaționale ca răspuns la informațiile astfel obținute (feedback de piață).

Schimbarea/inovarea educațională (în termeni de marketing) înseamnă creare de produse și servicii în acord cu cerințele consumatorilor de educație, cerințe aflate într-o continuă schimbare.

Astfel, oferta educațională a școlii (instituției educaționale) va îmbina, în mod necesar, produsele educaționale (programe de studii, specializări, curricule, programe de formare...), cu serviciile educaționale (consiliere și consultanță educațională, orientare școlară și profesională, proiecte în parteneriat, educație remedială, educație de performanță...).

2.3.4. Produse de marketing educațional

În marketing, deci și în marketingul educațional, un produs este orice lucru care poate fi oferit unei piețe și care poate satisface o dorință sau o nevoie :

- Spoturi publicitare;
- Pliante;
- Fluturași;
- Afișe publicitare;
- Campanii de prezentare (în instituțiile din care ar putea proveni potențialii clienți);
- Broșuri de prezentare;
- Pagini Web;
- Mesaje în presă;
- Zilele porților deschise;

2.4. În loc de concluzii

De ce este necesar marketingul educațional?

- Pentru că autonomia școlilor crește !
- Pentru că numărul copiilor scade !
- Pentru că există o concurență reală nu doar între privat public, ci și între școlile publice !
- Pentru că se diversifică așteptările virtualilor beneficiari chiar și în comunitățile mici!
- Pentru că oferă un schimb de relații dintre școală și grupurile țintă, elevi, studenți, profesori și oferă posibilitatea de a ieși în întâmpinarea nevoilor educaționale ale acestora !

Bibliografie selectivă:

- [1].*Blythe, Jim* - Essentials of Marketing Communications, ediția a III-a , Paperback, 2005 .
- [2]. *Jinga, Ioan* – Managementul Învățământului, Editura ASE, București, 2003.
- [3].*Iosifescu, Șerban* - Management Educațional , Volumul I și II Iași, Institutul Român de Management Educațional , Ed. CDRMO, 2003/2004.
- [4]. *Mitran, Paula* - Politici de marketing în sistemul de educație și învățământ - Note de curs, București, 2017.
- [5].*Stanciu, Sica*– Bazele generale ale marketingului, <http://ebooks.unibuc.ro/StiinteADM/sica/2.htm> , București, 2014
- [6].*Șișcan, Ecaterina* - Evoluții și tendințe în dezvoltarea marketingului educațional: aspecte teoretice și metodologice, în Revista “Economica”, nr.1(95), pp. 6-17, online, 2016.
- [7].*Târcă, Anca* - Module pentru dezvoltarea profesională a cadrelor didactice elaborată în cadrul proiectului Inovație și performanță în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din mediul urban-Management educational- https://issuu.com/ancatirca/docs/management_educational, Bucuresti, 2011.

Educația contemporană - între teorie și necesitate

*Profesor Tudorache Virgil Andrei
Școala Gimnazială „B.P.Hasdeu”, Municipiul Câmpina*

*„Elevul viitorului va fi un explorator”
Marshall McLuhan*

Transformarea societății industrializate într-una informatizată, asociată cu dezvoltarea muncii de înaltă calificare tehnologică, generează noi cerințe pentru învățarea pe durata întregii vieți - atât pentru indivizi, grupuri sociale, cât și pentru instituții.

Viziunea asupra educației ca proces discontinuu, este înlocuită în societatea actuală cu o viziune nouă, în care procesul de învățare este abordat ca un proces ce se desfășoară pe durata întregii vieți (*life long learning*). În acest context, învățarea a devenit din ce în ce mai mult un proces permanent de descoperire bazat pe o motivație intrinsecă, fapt ce a generat apariția unei nevoi crescânde pentru utilizarea unor noi modalități de învățare.

Mediile de instruire interactive joacă un rol din ce în ce mai important în predare și învățare și, în special, acele medii care încurajează descoperirea, creativitatea, gândirea critică și exprimarea de sine. În mod implicit, dezvoltarea unor noi medii de instruire adaptate pentru diverse tipuri de personalitate, îi forțează pe creatorii lor să găsească noi soluții inovatoare și să contribuie la dezvoltarea științifică și la modernizarea metodelor de educație.

Organizarea procesului de cunoaștere și formare în sfera educației formale trebuie să pornească de la elev, de la necesitățile și aspirațiile lui, țintele demersului educațional fiind permanenta lărgire a orizontului cultural, prin asimilarea continuă de valori științifice, etice, estetice, politice, filozofice sau religioase, și participarea activă și creatoare a elevilor la procesele și fenomenele culturale, prin dezvoltarea capacităților inovatoare și a competențelor.

Elevul prezentului trebuie să se manifeste în concordanță cu cerințele interioare, să poată alege, să afle singur ce este interesant și util pentru el, aplicând activitățile de cunoaștere în mod independent ori în colaborare cu partenerii săi. Această abordare, care a devenit paradigma învățământului modern, scoate în evidență studierea profundă a procesului intern centrat pe obiective și nu pe conținuturi (așa cum ne propunea învățământul tradiționalist), pe elevul dinamic, mereu dornic să exploreze și să aplice, nu pe elevul care reproduce, asimilând mecanic cele transmise de profesor.

Centrarea procesului educațional pe interesele și nevoile elevului, reprezintă în fapt o reacție firească, izvorâtă din evoluția sistemului educațional în cadrul dezvoltării continue a societății și schimbarea idealului educației, care se raportează acum la un nou model social, acela în care profilul personalității omului modern este caracterizat de *autonomie și creativitate*.

Modelat de această evoluție, sistemul educațional a trebuit să se transforme continuu, propunând soluții pentru acoperirea noilor cerințe și dezvoltând direcții de acțiune pentru redimensionarea realității educaționale, precum :

- introducerea unor noi tipuri de educație ¹
- asigurarea în cadrul procesului instructiv-educativ a unui echilibru între dimensiunea informativă și formativă
- extinderea actului educativ la nivelul întregii vieți a individului
- stabilirea unui raport optim la nivelul educației formale, nonformale și informale
- impunerea progresivă a principiilor noii paradigme educaționale

Introducerea unor noi tipuri de educație, reprezintă atât sursele de înnoire și reconstrucție a unor conținuturi care derivă din dimensiunile tradiționale ale educației, cât și modalitățile practice de acțiune în atingerea finalităților noului demers educațional.

Dinamica „noilor educații” impune o schimbare accelerată a mecanismelor demersului educațional, atât în plan conceptual – prin natura *traietoriei axiologice* pe care o dezvoltă societatea modernă, cât și la nivel acțional - prin stabilirea unor parcursuri bazate pe metode și mijloace inovatoare.

Trebuie accentuat faptul că „noile educații” au o puternică vocație inter și transdisciplinară ; ele constituie realități complexe, nefiind domeniul de preocupare al unei singure discipline, motiv pentru care pentru aplicarea lor este nevoie de un spectru multivalent și interconectat al dimensiunilor cunoașterii.

Astfel, perspectiva interdisciplinară presupune *abordarea fenomenelor și proceselor complexe, contribuind la formarea unei imagini unitare a realității, la însușirea unor metodologii unitare de abordare a realității.*²

Printr-un efort interdisciplinar sistemul de învățământ trebuie să valorizeze din punct de vedere educativ întreaga realitate înconjurătoare a copilului, oferindu-i acestuia o varietate de situații educative favorizante, dar și permițând realizarea sintezelor, sesizarea dinamicilor lumii văzută ca un tot, ca un întreg, formată din sisteme și subsisteme interdependente.

Perspectiva transdisciplinară *se referă la exercitarea proceselor de explorare a realității, îndeosebi a fenomenelor și proceselor de mare complexitate astfel încât prin coordonarea cercetărilor să se acceadă într-un final la deținerea unor noi domenii ale cunoașterii.*³

Prin confruntarea dintre discipline, a fenomenelor și proceselor complexe, transdisciplinaritatea creează posibilitatea interrelaționării disciplinelor, apărând și perspectiva unor noi rezultate, totodată ea oferind o nouă viziune și interpretare epistemologică a realității înconjurătoare. În fapt transdisciplinaritatea propune realizarea punților de legătură între discipline, pentru o abordare complexă a ceea ce acestea au în comun.

1 – Menționăm pentru a exemplifica noi tipuri de educație : educația pentru democrație și drepturile omului, educația pentru timpul liber, **educația relativă pentru mediu (educația ecologică)**, educația economică, etc

2- Antonesi Liviu – O introducere în pedagogie – dimensiunile axiologice și transdisciplinare ale educației, Ed. Polirom Iași 2002, p. 48

3 Ibidem, p. 56

„O inovație modernă, care caracterizează proiectele de racordare ale educației la necesitățile contemporane, o reprezintă modularitatea sau modularizarea disciplinelor.

Învățarea modulară deschide noi perspective deopotrivă celui care educă și celui educat, elevul având posibilitatea de a urma un *itinerar propriu*, în timp ce profesorul își asigură noi roluri care îi plasează într-o poziție superioară a activităților intelectuale. Educatorul trebuie să fie preocupat nu de materia în sine, ci de interacțiunea dintre ea și nevoile și capacitățile actuale ale elevului”⁴.

Modularitatea este centrată pe elev, pe posibilitățile și nevoile sale, și de aici se remarcă efortul pentru găsirea unor strategii puternic individualizate prin autoinstruire, acordând o mai mare libertate de acțiune celui care învață. Dintr-o altă perspectivă modulul permite apariția unui *pilon paideic* în jurul căruia gravitează cunoștințele relevante din întreg evantaiul disciplinelor clasice, așadar învățământul modular constituie o strategie integrală în abordarea interdisciplinară a învățământului⁵.

Procesul de învățământ trebuie să pună accent pe valorizarea mediului înconjurător al copilului, să urmărească centrarea efortului educativ pe elev, să plece de la experiența, de la nevoile și interesele acestuia, astfel încât demersul educațional să transpună în mod ordonat în viața tinerilor actualele cerințe de dezvoltare ale societății umane.

Educația ecologică – educația viitorului

Este necesară dezvoltarea unei etici holistice, care să cuprindă întreaga creație, nu doar etica antropocentrică. De aceea trebuie să punem sub semnul întrebării bazele gândirii economice actuale.”

José Lutzenberg

Aflată la confluența dintre științele realiste (biologie, fizică, geografie, chimie, etc.) și cele umaniste (legate de sistemele sociale: sociologie, psihologie, istorie, etc), educația ecologică reprezintă demersul complex și de lungă durată de a transmite și a implementa un set de valori cu caracter universal, care caracterizează noua abordare de cunoaștere și înțelegere a *lumii ca întreg*.

Cunoscută inițial sub denumirea de „*educație relativă la mediu*“, eco-educația s-a afirmat conceptual sub egida UNESCO, după anul 1975, în contextul în care societatea umană era zguduită de criza energetică mondială de la începutul anilor '70 ai ultimului secol ai mileniului trecut.

Putem spune că traiectoria sistemului de valori al omenirii a fost modificată, șocul creat de acest eveniment reprezentând unul dintre punctele de inflexiune în reconfigurarea societății viitorului.

4 Dewey G.-Democrație și educație . O introducere în filosofia educației, Ed Didactică și Pedagogică , Buc. 1972, pag. 159

5 Educația pentru mediu este prin excelență recomandată pentru o abordare interdisciplinară, mai cu seamă că ea promovează valori universale necesare *înțelegerii lumii prezentului*, problemele abordate situând-o la granița dintre mai multe discipline.

Se revine acum asupra tezelor teoriei holistice ale cărei începuturi le regăsim în Grecia antică ⁶, preluate și dezvoltate în epoca modernă de filosofi precum Spinoza și Hegel.

Născută dintr-o experiență-revelație religioasă de tip pantheist ⁷, filosofia holistică accentuează **unitatea** care stă la baza universului, situându-se în antiteză cu teoria atomistă conform căreia întregul nu reprezintă mai mult decât suma părților sale, aceasta din urmă teorie fiind cea care a guvernat principiile de viață ale societății în ultimele trei secole. ⁸

O interpretare este că holismul reprezintă o teză metodologică afirmând că cea mai bună modalitate de a studia comportamentul unui sistem complex este să-l tratezi ca un întreg și după aceea să analizezi structura și comportamentul părților componente. ⁹

În planul relațiilor sociale holismul a apărut ca reacție la individualismul excesiv caracterizat de alienare și fragmentare și demonstrează, celor cu „*bun simț*” ¹⁰, interdependența dintre ființele umane, precum și dintre oameni și mediul înconjurător.

Plecând de la principiile ideologiei holistice, este necesară o schimbare fundamentală a principiilor și valorilor mondiale. În domeniul științelor, ea a fost declanșată de descoperirile din fizica de la începutul secolului XX, care privește societatea, mișcărilor ecologiste de pe tot cuprinsul lumii vor juca un rol principal în această privință.

Problema esențială în calea spre o dezvoltare ecologică, durabilă, este legată de procesul prin care societatea umană trebuie să se delimiteze de viziunea individualistă și reduționistă asupra vieții.

Fritjof Capra descrie această „*stare*” astfel: *„Imaginea sau paradigma care pare acum să pălească încetul cu încetul, a predominat în cultura noastră vreme de mai multe secole, influențând în tot acest timp întreaga lume. Ea cuprinde o serie de idei și valori, printre care și concepția conform căreia universul ar fi un sistem mecanic, bazat pe o fundație pur materială; imaginea corpului omenesc ca o mașinărie; înțelegerea vieții în societate ca o luptă permanentă pentru supraviețuire; încrederea într-un progres material nelimitat prin creșterea economică și tehnică. Toate aceste idei s-au dovedit a fi, în ultimele decenii, extrem de limitate, fiind astfel nevoie să fie reformulate într-un mod cu totul radical.”* ¹¹.

În accepțiunea *vieții biologice*, prin *teoria sistemelor vii* dezvoltată în ultimele decenii, este creat cadrul științific general pentru aplicarea concepțiilor ecologiste.

6 Parmenide, filosof grec presocratic din sec. V î. Hr., este considerat precursorul filosofiei holistice

7 Pantheismul este o concepție filosofică bazată pe ideea că Dumnezeu și Creația Sa formează un tot inseparabil.

8 Isac Newton este cel care prin teoriile sale cosfințește abordarea mecanică a vieții, dominantă abordării științifice în secolul al XVII-lea fiind atomismul și reduționismul. Aceste teze științifice au stat la baza întregului ansamblu de „reacții sociale” în perioada post-newtoniană.

9 Noțiunea holism- interconexiune de bază a naturii apare în teoria cuantică, care a fost dezvoltată de Bohr și Heisenberg prin aplicarea *modelului atomic* - teoria cuantică implică o interconectare esențială a naturii pe multiple planuri demonstrând astfel că „natura unui întreg nu este determinată doar de natura părților întregului”.

10- Chiar și Albert Einstein care prin natura sa intelectuală era un sceptic a spus, confirmând indirect teoria holistică: „mai ușor să dezintegrezi un atom decât o prejudecată umană prostească”

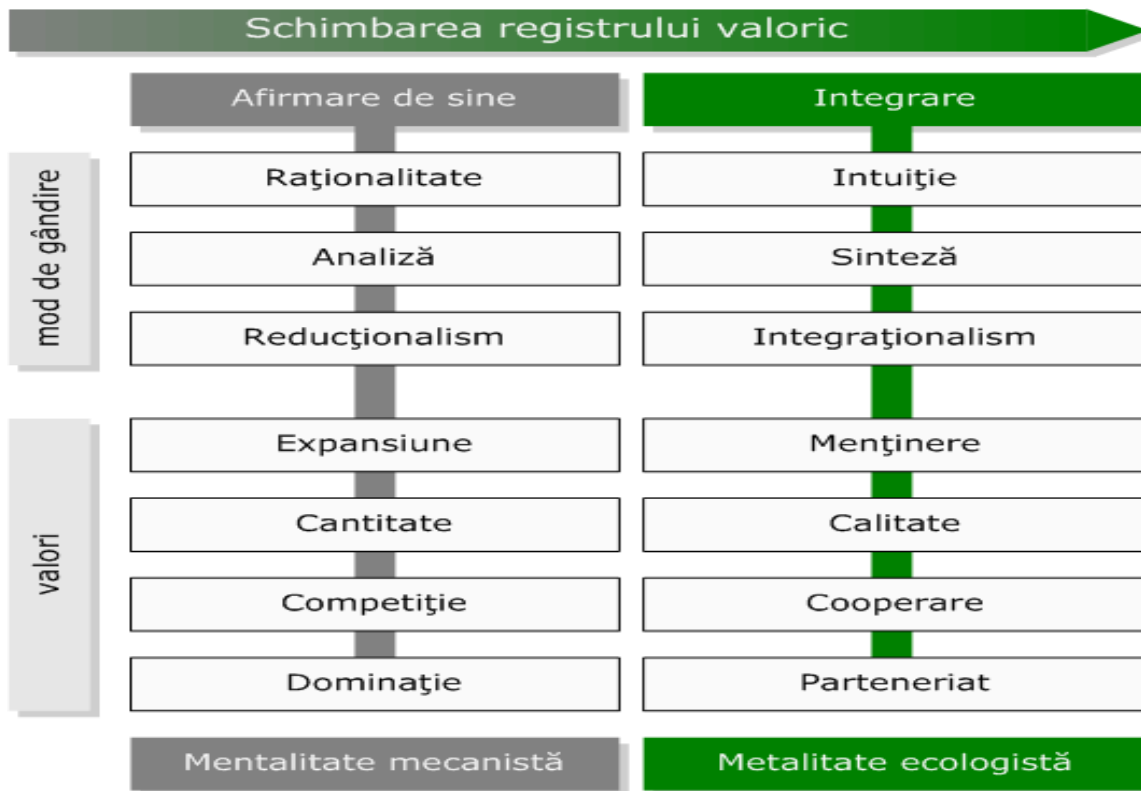
11 - Capra Fritjof- *Turning point: science, society and the rising culture*, New York: Bantam Books, 1983.

„ Sistemele vii sunt întreguri integrate, ale căror trăsături nu pot fi reduse la unități mai mici. În loc de elemente fundamentale, teoria sistemică se concentrează pe principiile fundamentale de organizare. Exemple în acest sens se regăsesc peste tot în natură. Fiecare organism - de la cea mai mică bacterie, la plante și animale și până la om - este un întreg integrat și, astfel, un sistem viu. Aceleași aspecte se regăsesc și la nivelul sistemelor sociale, de exemplu în familii sau comunități, la fel și în sistemele ecologice, compuse dintr-un număr mare de organisme aflate într-o permanentă relație de reciprocitate cu materia ne-vie.”¹²

Astfel, redimensionarea vieții individului ca ființă socială va trebui să se plieze pe un nou model epistemologic guvernat de o *gândire sistemică*, în care problema socială a individului să devină o problemă a întregului sistem, iar problema sistemului să devină o problemă a individului .

Această gândire integrantă care acționează prin multiple pârghii pentru implementarea unei noi mentalități și unui nou sistem de valori este definită cel mai bine de conceptul de „**dezvoltare durabilă**”, concept care poate fi asimilat prin educația ecologică.

Însă **educația pentru dezvoltarea durabilă a societății** nu trebuie să reprezintă doar o extindere a educației de mediu, care include, în plus, aspecte sociale sau economice, ea trebuie să devină și un element puternic de legătură, o interfață între educația politică, economică, civică și învățământul global.

(după: Fritjof Capra, *Wendezeit*, München 1991, p. XI-XII)

ELEMENTE DE DIDACTICĂ MODERNĂ ÎN STUDIAREA LIMBILOR STRĂINE

Prof. Tulugea Georgiana
Sc. Gim. Antonie Mogoș, Bălești

Didactica este o știință în deplină transformare, în prezent observându-se mai multe tendințe:

- a. Tendința de a păstra datele din didactica clasică, reconsiderând însă întregul ei sistem de idei cu privire la natura, conținutul, procesul, formele, metodele de învățământ
- b. Tendința de a adăuga, prin prelucrare, la didactica clasică rezultatele științifice care permit modernizarea învățământului
- c. Tendința de a acorda atenție egală celor două aspecte ale procesului didactic: informativ și formativ;

În prezent, didactica încearcă să-i arate profesorului ce poate spera să obțină binomul educațional prin învățământ, având în vedere circumstanțele date, forțele existente și instrumentarul de care dispune.

Reevaluarea și selectarea conținutului învățământului, introducerea în programele școlare numai a cunoștințelor esențiale, pentru a putea face față ritmului accelerat de achiziție al științei și tehnicii și a-l pregăti pe tânăr pentru viitor, reprezintă o altă direcție de studiu și acțiune pentru didactica modernă. Lucrul acesta se întâmplă deoarece s-a observat că asimilarea excesivă a unor cunoștințe la care am putea avea acces și fără a le memora duce la obosirea celulei nervoase lucru care nu este de dorit.

Alegerea cunoștințelor după criteriul importanței lor, al esențialității sau al programării judicioase, sunt probleme de viitor ale didacticii.

Descoperirea unor modalități, a unor strategii de lucru și forme de organizare și de angajare a elevului operante și productive, este o altă direcție de studiu. O școală sau clasă fără calculatoare și instrumente este o contradicție flagrantă a lumii tehnice pentru care sunt pregătiți tinerii.

Ne vom referi în continuare la didactica limbii franceze ca și limbă străină de studiu.

A studia o limbă străină presupune învățarea unui nou cod. Prin funcția sa referențială, limba modernă utilizează concepte din toate domeniile, în mare parte cunoscute elevilor de la studiul limbii materne. Așadar, de la început, profesorul apelează, pe parcursul studierii textelor cuprinse în manualele școlare, la un bagaj de concepte aparținând mai multor discipline și operează așa numitele "corelații obligatorii". Interdisciplinaritatea reprezintă o abordare intrinsecă a studiului oricărei limbi moderne.

Opunându-se metodelor structurale care defineau fiecare cod drept un sistem aparte, noile metode consideră limbile drept "sisteme cu un ansamblu de proprietăți comune". Trebuie realizată o conștientizare a elevilor privind elementele de legătură sau contrast cu limba maternă incluzând toate nivelurile de limbă (fonologie, lexical, morfo-sintactic), și are drept obiectiv final dezvoltarea competenței de comunicare în limba modernă.

Studiul limbilor străine are ca ultim scop comunicarea. A preda o limbă străină înseamnă să-i înveți pe elevi să comunice în limba respectivă oral sau în scris. Predarea limbii străine dintr-o perspectivă comunicativă determină schimbarea relațiilor profesor-elev, dar și elev-elev, în relații egalitare, de parteneriat, cu numeroase și variate interacțiuni. Astfel, propunând pentru ora de franceză, de exemplu, tot felul de metode, profesorul trebuie să fie

conștient de faptul că el pune în practică diferite resurse cognitive specifice în vederea realizării unor obiective specifice. După „Didactica limbii franceze” de Dorina Roman, există patru grupe de metode stabilite ținându-se cont de conținutul orelor, de limbă, de obiectivele lor.

Ele permit de asemenea să se organizeze lecțiile cu toată clasa, antrenând toți elevii la o participare activă, permițându-le să dovedească capacitatea lor și competențele lor.

Dintre toate aceste metode aș dori să mă opresc la sublinierea importanței metodelor formativ participative. Aceste metode sunt astfel construite astfel încât să ofere copilului posibilitatea de a și dezvolta inteligența laterală sa creatoare, imaginația și nu în ultimul rând îi dă posibilitatea să descopere singur un mod de lucru propriu.

În acest sens am folosit la clasa diferite jocuri care să-i antreneze, să le stârnească curiozitatea și plăcerea de a lucra: utilizarea zarurilor pentru a învăța să numere și să calculeze într-un mod atractiv; construirea de rebusuri pe diverse arii tematice, animale, plante, grădinărit etc; jocul cu cărți confecționate pentru fixarea cuvintelor dintr-un anumit domeniu, meserii.

Pe lângă aceste metode, de o deosebită importanță este folosirea instrumentarului tehnic: calculatorul, video-proiectorul, de asemenea realizarea unor colaje power-point, a unor animații etc. De exemplu pentru predarea animalelor întâlnite la fermă am utilizat un cântecel care prezenta animăluțele, le denumea, le arăta mediul în care trăiesc și sunetele produse de fiecare în parte. Astfel elevul a putut asocia imaginea cu sunetul și a putut înțelege mult mai bine explicațiile profesorului, care fără aceste imagini ar fi fost mult mai greu înțelese.

Ceea ce trebuie remarcată este disponibilitatea imediată a elevului pentru a acționa, pentru a învăța atunci când i se propun moduri interesante și atractive de-a o face. De aceea trebuie utilizate cât mai mult și trebuie mereu încercate lucruri noi, inovative care să ajute în predare și să realizeze o învățare eficientă.

Bibliografie:

- 1) Roman Dorina, *La didactique du français langue étrangère*, Ed. Umbria, Baia Mare, 1994
- 2) MATHE Maurice (coordonateur), *Manuel de formation pour les professeurs de français*, pag. 23-26, 29-31

TEHNOLOGIA DE CULTIVARE A SPECIILOR FLORICOLE

FOLOSITE CA IMORTELE (flori de paie)

LUCRĂRI DE ÎNTREȚINERE APLICATE CULTURILOR DE IMORTELE

Prof. ing. Turcu Iulia

Liceul Tehnologic Vladia, jud. Vaslui

Principalele lucrări de întreținere aplicate culturilor de imortele sunt:

a) Verificarea și completarea golurilor. La câteva zile de la plantare se face verificarea pentru a înlocui exemplarele care nu s-au înrădăcinat sau eventual au fost distruse. Înlocuirea se face cu răsad de aceeași vârstă, păstrat în mod special pentru aceasta, pentru a obține plantele cât mai viguroase și pentru a obține plantele cât mai viguroase și pentru o înflorire concomitentă.

b) Udatul. Se execută prin sisteme obișnuite (furtun, stropitoare), irigarea se face dimineața, iar în zilele foarte călduroase și însorite, către seară sau chiar noaptea. Lucrarea se repetă ori de câte ori este necesară. Vara se udă zilnic sau la intervale de 2-3 zile. Este de preferat să se ude mai rar dar bine.

c) Combaterea buruienilor. Poate fi efectuată prin măsuri de prevenire cum ar fi lucrarea rațională a solului, distrugerea buruienilor, rotația culturilor sau măsuri curative, prin distrugerea buruienilor după apariția lor prin plivit, săpălugit, mulcit, combaterea chimică care poate fi făcută și preventiv.

d) Plivitul. Se aplică ori de câte ori este nevoie în timpul perioadei de vegetație. Se execută manual cu sau fără săpăligă și numai după un udat sau o plantare pentru a evita scoaterea din pământ odată cu buruienile.

e) Fertilizarea. Fertilizarea de întreținere este absolut necesară. Îngrășămintele se dau sub formă de soluții în concentrație de 0,1- 0,2 %. Raportul N:P:K poate fi de 1:0,5:1,5. Potasiul contribuie la ameliorarea calității florilor.

Tot din categoria lucrărilor de îngrijire fac parte și lucrările referitoare la prevenirea și combaterea bolilor și dăunătorilor.

Descrierea și combaterea principalelor boli

- Mucegaiul cenușiu. (*Botritis cinerea*) Se manifestă mai întâi sub formă de pete galbene albicioase și apoi brune acoperite de un mucegai cenușiu, prăfos, care este miceliul ciupercii. Țesutul din zona atacată se înmoaie și putrezește. Condițiile care favorizează boala sunt temperatura scăzută însoțită de umiditatea ridicată.

Combatere: tăierea și distrugerea părților atacate, reducerea udării și pulverizării, aerisirea spațiului, îndepărtarea pământului mucegăit, sau chiar schimbarea lui, stropirea cu fungicide sistemice (Dithane M 45 – 0,2%, Benomil 50 – 0,06%, Captan 50- 0,2 % etc).

- Făinarea (*Oidium* sp., *Spherotheca* sp., *Microsphaera* sp.). Ciuperca ataca mai întâi vârfulurile lăstarilor, frunzele tinere și bobocii florali, după care se poate extinde la toată planta. Se recunoaște după petele neregulate, albicioase, acoperite cu o pulbere albă, făinoasă. Organele atacate rămân mici (nu mai cresc), se răsucesc, se usucă și cad.

Combatere: ruperea și distrugerea părților atacate, aerisirea bună în jurul plantei, stropirea cu fungicide sistemice (Afugan 30 – 0,05%, Karathane – 0,05%, Rubigan 40 – 0,3%, Fundazol – 0,08%, etc., prăfuire cu sulf).

- Rugina (*Uromyces* sp., *Puccinia* sp., *Phragmidium* sp.). Simptomele bolii se manifestă pe frunze, lăstari și caliciile florilor. Pe suprafața acestora apar mai întâi pete mici, galbene, în dreptul cărora pe fața interioară se dezvoltă pustule prăfoase brune – negricioase. Plantele puternic atacate se vestejesc și se usucă.

Combatere: ruperea și arderea organelor infectate, intensificarea aerisirii, stropirea cu Mancozeb, Maneb, Zineb, Poliram combi în concentrație de 0,3%

- Pătarea brună poate fi provocată de numeroase ciuperci și bacterii. Dacă în dreptul petelor se distinge un mucegai negru este vorba de o ciupercă ce poate fi distrusă cu un fungicid. Dacă nu se vede nici un fel de spori, boala este mai curând de origine bacteriană și planta trebuie distrusă.

- Putrezirea rădăcinilor (*Phytophthora* sp.). Rădăcinile și coletul plantei putrezesc, iar planta se ofilește brusc și ireversibil.

Combatere: dezinfecția pământului înainte de folosire, evitarea excesului de apă, aplicarea de soluții direct pe pământ, de la substanțele Mycodifol, Merpafol combi și alte fungicide.

- Pătarea și putrezirea plantelor (*Erwinia carotovora*). Se manifestă pe plantele mature sub forma de pete uleioase la locurile de prindere a frunzelor. Căldura și umiditatea ridicată favorizează boala. Frunza devine flască iar pe tulpină se instalează un putregai moale brun-roșcat.

Combatere: evitarea excesului de apă și luarea de măsuri preventive ca dezinfecția pământului și a uneltelor cu care se lucrează.

Descrierea și combaterea principalilor dăunători

-Afidele (*Aphis sp.*, *Myzus sp.*) sau păduchii verzi (pot fi și negri, galbeni, roșii) atacă frunzele și lăstarii clor mai multa flori. Insectele înțeapă și sug sucular. Plantele atacate au frunzele încrețite, deformate și lăstarii încovoiați care cu timpul se usucă. Păduchii se înmulțesc rapid în camere călduroase și uscate. Ei sunt periculoși și prin faptul că transmit bolile virotice.

Combatere: rupere și arderea lăstarilor și frunzelor puternic atacate, stropiri cu insecticide (Sinoratox – 0,1 %).

- Paianjenii (*Tetranychus*, *Rhizoglyphus*, *tarsonemus*) sau acarienii sunt polifagi și prosperă într-o atmosferă cu aer uscat. Fața superioară a frunzelor începe să se păteze cu puncte mici galbene care devin albicioase, transparente și frunzele cad prematur. Un păienjeniș (plasa) alb se formează între frunze și lăstari. Insecta depune ouăle pe partea inferioară a frunzelor de-a lungul nervurilor într-un păienjeniș șesut de insectă.

Combaterea: stropiri repetate cu substanțe acaricide (Acaricidol, Malathidn etc.) sau insecticide sistemice (Talstar 10 – 0,05 %).

- Viermele rădăcinilor (*Heterodera marioni*). Este periculos și atacă majoritatea plantelor ornamentale. Are dimensiuni foarte mici (1,2-1,5 mm) și atacă rădăcinile plantei pe care se formează numeroase nodozități în interiorul cărora se dezvoltă larvele. Ca urmare, planta stagnează din creștere, frunzele se îngălbenesc și se vestejesc iar apoi se usucă și moare.

Combatere: distrugerea prin ardere cu pământ cu tot a plantelor atacate, utilizarea de pământuri dezinfectate termic sau chimic.

Bibliografie:

- 1.Draghia Lucia, Chelariu Elena Liliana**, - *Floricultura*. Editura „Ion Ionescu de la Brad” Iași, **2001**
- 2.Iacob Viorica**, -*Protecția plantelor ornamentale*. Centrul de multiplicare Universitatea Agronomică, Iași, **1993**
- 3.Manoliu A. , Mititiuc M. , Petcu, I. , Georgescu T. ,** -*Bolile și dăunătorii plantelor ornamentale*. Editura Ceres, București, **1993**

MODALITĂȚI DE UTILIZARE A IMORTELELOR

*TURCU IULIA – prof. ing. Liceul Tehnologic, sat Vladia,
comuna Dragomirești, județul Vaslui*

Imortelele (nemuritoarele, florile de „pai“) se constituie într-o grupă aparte de specii floricole, caracterizate prin capacitatea de păstrare a valorii decorative după ce au fost recoltate și uscate în anumite condiții. Partea lor de decor nu este asigurată de flori, ci de bractee membranoase, persistente, divers colorate, dispuse la baza florilor sau inflorescențelor.

Sub denumirea de imortele sunt întâlnite și alte specii, lipsite de bractee, dar cu efect decorativ după uscare, prin intermediul altor părți din plantă (fructe, flori, inflorescențe, frunze etc.). Acestea sunt denumite imortele prin adopțiune.

Utilizarea de bază a imortelelor tipice este ca flori tăiate, în aranjamente și construcții florale de diferite tipuri. Se pot folosi însă și în diferite amenajări peisagistice.

UTILIZAREA CA FLORI TĂIATE

Recoltarea și păstrarea imortelelor

Atât pentru imortelele tipice, cât și pentru imortelele prin adopțiune, este deosebit de important momentul recoltării. Recoltarea prea timpurie sau prea tardivă are influențe negative asupra calității materialului și poate duce la pierderea totală a valorii decorative. De asemenea, se recomandă recoltarea pe timp uscat, la amiază și niciodată după ploaie sau dimineața (înainte de a se ridica roua).

Uscarea imortelelor recoltate se face în încăperi întunecoase, bine aerisite, uscate și răcoroase. Este foarte important ca imortelele să nu fie expuse la lumină pe durata uscării. În caz contrar, bracteele sau celelalte părți decorative se decolorează, pierzând din calitate.

Imortelele recoltate se leagă în buchete mici (pentru a nu se deforma prin presare) și se suspendă cu vârful în jos, așa încât tijele florifere să-și păstreze poziția verticală. În cazul speciilor la care nu se produce deformarea tulpinii prin pierderea turgescenței (gramineele, *Gypsophila*), uscarea se poate face și cu vârful în sus.

În cazul speciilor de imortele luate în studiu, recoltarea se face în faza de boboc florifer la cele din familia *Asteraceae* sau în faza de deschidere completă la celelalte specii.

Ammobium alatum – se recoltează în faza de boboc florifer, când primele bractee marginale s-au detașat din inflorescență (foto 1).

Helichrysum bracteatum se recoltează atunci când inflorescențele sunt în faza de boboc florifer (foto 2).

Limonium sinuata și *Limonium tataricum* se recoltează atunci când florile sunt complet deschise, iar bracteele colorate tipic soiului (foto 4., 5.).

Foto 1. *Ammobium alatum*

Foto 2. - *Gomphrena globosa*

Foto 3. – *Helichrysum bracteatum*

Foto 4. – *Limonium sinuatum*

Foto 5. – *Limonium tataricum*

Valorificarea și pregătirea pentru păstrare a imortelelor nu se face decât după uscarea lor completă (aproximativ 20-30 zile de la recoltare). Condițiile de păstrare sunt aproximativ similare celor de uscare, de aceea se pot folosi aceleași spații.

Ambalarea florilor în cutii de carton sau în hârtie poroasă contribuie la prelungirea duratei de menținere a calității imortelelor, protejate astfel de lumină și praf.

Imortelele sunt deosebit de apreciate în timpul iernii, când sortimentul de flori tăiate este redus. Se folosesc cu succes în aranjamente și buchete, în realizarea construcțiilor florale tipice sărbătorilor de iarnă (coroane, ghirlande) sau cu alte destinații (jerbe, coroane mortuare etc.)

De asemenea, unele dintre ele se pot folosi în buchete, proaspete sau uscate și ca accesorii în buchete, alături de flori proaspete (trandafiri).

5.4.2. Utilizarea în amenajări peisagistice

Ca plante de decor în parcuri și grădini imortele tipice se găsesc mai rar, iar utilizarea lor în amenajări peisagistice reprezintă o variantă secundară. De regulă, se folosesc în decorarea spațiilor verzi în asociație cu alte plante floricole

Limonium sinuatum și *Helichrysum bracteatum* foto. 3,4, pot fi întrebuințate pentru ronduri și rabate, iar *Limonium tataricum* foto. 5 pentru borduri, grupuri pe gazon, stâncării.

Gomphrena globosa foto.2 se poate folosi la realizarea bordurilor, în locuri însorite.

În combinație cu alte specii floricole, pot intra în sortimentul plantelor pentru vase ornamentale.

O ABORDARE A GESTIONĂRII CONFLICTELOR ȘI A DEZVOLTĂRII ABILITĂȚILOR DE COMUNICARE ASERTIVĂ PORNIND DE LA UN TEXT LITERAR

Luana-Codruța Turcu, Liceul Teoretic „Avram Iancu”, Cluj-Napoca

În romanul *Vineri sau viața sălbatică*, al lui Michel Tournier, conviețuirea lui Robinson și a lui Vineri în spațiul insular este îngreunată de diferențele de limbă, apoi de civilizație și de apartenență culturală a celor doi. E problema deja veche a neînțelegerii și a neasumării diferenței ca atare.

Robinson l-a salvat pe Vineri, acesta îi este dator și, ca atare, supus. Dar supunerea lui Vineri față de Robinson încetează odată cu explozia care distruge tot eșafodajul prin care Robinson încearcă să reproducă în lumea insulară imaginea civilizației din care provine. Această explozie anulează toate încercările lui Robinson de a instaura pe insulă modelul civilizației europene și de a-l iniția pe Vineri în acest mod de a trăi, de a transpune, altfel spus, o paradigmă culturală și un model identitar asupra unei lumi și a unei interiorități care nu se pot conforma acestora. Ulterior acestei explozii, relațiile dintre cei doi nu se mai încadrează în modelul dominare/supunere, ci devin egalitare și adesea conflictuale. Totodată, viața insulară ia treptat un aspect ludic și poetic, prin intermediul căruia fiecare dintre cei doi se instalează într-o relație de armonie cu natura, cu sine însuși și cu celălalt.

Dintre modurile prin care ia naștere și se consolidează relația armonioasă dintre Robinson și Vineri, două rețin în mod particular atenția. În situație de divergență, fiecare dintre cei doi își îndreaptă manifestările de violență, care survin ca reacție la comportamentul celuilalt, asupra unui manechin care îl reprezintă pe acesta din urmă, astfel că viața insulară pare să aibă de acum mai mulți protagoniști: „Din acel moment trăiră în patru pe insulă. Exista adevăratul Robinson și păpușa Robinson, adevăratul Vineri și statuia lui Vineri și orice rău pe care cei doi prieteni ar fi vrut să și-l facă – injurii, bătăi, furii – îl făceau copiei celuilalt, între ei nu exista decât amabilitate.¹” Un alt joc menit să reinstaureze armonia dintre cei doi constă în deghizarea fiecăruia în celălalt și reluarea, sub forma dialogului și a acțiunii, a unor scene semnificative și dureroase din trecutul lor comun. Prin natura lor, cele două jocuri inventate de Vineri sunt menite să instaleze relațiile acestuia cu Robinson într-o formulă armonioasă.

Aceste episoade dintr-o carte destinată copiilor și adolescenților pot, fără îndoială, să constituie un punct de plecare pentru o abordare pluridisciplinară a problematicii violenței. Abilitatea de gestionare a conflictelor, inteligența emoțională și asertivitatea trebuie privite drept competențe care nu se circumscriu unui domeniu precis, dând astfel posibilitatea abordării dintr-o perspectivă plurală. Valorile în care asemenea competențe se traduc sunt integrarea și interacțiunea socială

¹ Michel Tournier, *Vineri sau viața sălbatică*, Editura Humanitas, București, 2008, traducere din franceză de Radu Sergiu Ruba.

armonioasă și constructivă, abilități sporite de adaptare la interlocutor în cadrul comunicării, înțelegere și toleranță.

Acest fragment din romanul lui Michel Tournier poate fi abordat dintr-o perspectivă pluridisciplinară, cum ar fi interpretarea acestuia la ora de limba și literatura română sau furnizarea textului în limba de origine și dezvoltarea competențelor prevăzute în programa de la disciplina limba franceză. Totodată, abordarea textului poate fi orientată către dobândirea unor cunoștințe, formarea unor atitudini și asumarea unor valori specificate în programa disciplinei consiliere și orientare.

În cele ce urmează, voi aborda textul din perspectiva disciplinei consiliere și orientare, fără a propune un demers didactic încheiat, ci mai degrabă o serie de sugestii privind o posibilă construcție a acestuia, cu referire la competențele care ar putea fi formate/dezvoltate pornind de la acest text, la valorile care ar putea fi formate/consolidate/asumate, și cu precizarea unor activități care ar putea fi incluse în scenariul didactic.

După familiarizarea elevilor cu subiectul romanului (prin prezentarea succintă a acestuia, prin corelarea cu romanul lui Daniel Defoe), pot fi imaginate, prin activități de tip brainstorming, provocările personajelor scoase din zona de confort și confruntate cu un mediu ostil sau cu elemente ale unei mentalități/ale unei civilizații radical diferite. Ulterior, se va putea realiza, prin lectură, familiarizarea cu fragmentele de text privitoare la cele două jocuri. Scenariul didactic ar putea continua prin identificarea, în cadrul unor activități frontale sau pe echipe, a cauzelor conflictului, a reacțiilor emoționale și a reacțiilor comportamentale imediate ale personajelor. Pe baza acestora, li se va putea solicita elevilor să își imagineze reacțiile dezirabile, menite să păstreze armonia relațiilor, în contextele prezentate.

Propunem, în cele ce urmează câteva activități concrete, pe baza cărora s-ar putea construi, în marginea textului declanșator, un scenariu didactic menit să formeze competențele de gestionare a conflictelor și de comunicare asertivă.

A. Activități legate de jocul cu manechine

Proiectarea reacțiilor de furie ale unui personaj asupra unui manechin care-l întrușipează pe celălalt are drept cauză în roman comportamente alimentare care nu sunt comune protagoniștilor. Manechinul care îl reprezintă pe Robinson este „agresat” de Vineri ca urmare a reacției lui Robinson la propunerea unui fel de mâncare care nu este specific civilizației europene; manechinul care îl întrușipează pe Vineri este supus aceluiași gen de tratament de către Robinson, ca reacție la hrana pe care Vineri o consumă.

O primă activitate ar putea viza identificarea reacțiilor emoționale ale personajelor, elaborarea unei liste a emoțiilor negative trăite de personaje în contextele date, precum și discutarea sensului acestora și a diferențelor dintre ele. Pentru clarificarea semantică se poate face apel la sinonimie și la

ilustrarea respectivelor emoții prin situații din viața concretă (Mă simt nervos/frustrat/supărat/agresat etc. atunci când.....).

Prin întrebări deschise (*Care este cauza comportamentelor violente ale celor doi?*, *Pot obiceiurile sau preferințele alimentare să constituie un motiv de conflict?*, *Care sunt avantajele direcționării reacțiilor violente asupra unor manechine?*), elevii vor trebui conduși către ideea necesității de respectare a diferențelor, de eliminare a stereotipiilor/prejudecăților și de direcționare a reacției către comportamente, și nu către persoana celuilalt, sub forma unor judecăți de valoare.

Scenariul didactic ar putea continua prin solicitarea adresată elevilor privind identificarea unor moduri de soluționare a fiecărei situații conflictuale (explicarea obiceiurilor alimentare, identificarea resurselor de hrană specifice fiecărei civilizații, inițierea în obiceiurile culinare diferite, bazată pe negociere prealabilă, respectarea diferențelor alimentare etc.)

Pentru dezvoltarea competențelor de comunicare asertivă, elevii vor fi invitați să transpună reacțiile de violență fizică (agresiunile îndreptate către manechine) sub formă dialogată, inițial prin construirea unui dialog bazat pe comunicarea agresivă și pe comunicarea pasivă, ulterior prin construirea unui dialog asertiv. Evident, se presupune că noțiuni elementare legate de comunicarea asertivă sunt deja cunoscute de către elevi.

Ulterior, li se poate solicita elevilor să își imagineze alte câteva situații conflictuale care pot să apară între cele două personaje și să reia același scenariu în marginea lor (identificarea cauzelor, a modurilor de rezolvare a conflictelor și transpunerea conflictului în formă dialogată, inițial într-o variantă agresiv-pasivă, ulterior într-o formă de comunicare asertivă).

B. Activități care pot fi construite în marginea reluării scenelor din trecut, cu roluri inversate

Punerea în scenă, în cadrul celui de-al doilea joc, a trecutului comun celor doi, cu roluri inversate, echivalează cu proiectarea fiecăruia în universul de percepții și de reacții ale celuilalt. Teatralizarea trecutului activează, în cazul acestor activități ludice, o funcție empatică și una cathartică. Acest aspect nu trebuie izolat de universul ideatic al operei lui Michel Tournier, în care se conturează o viziune de ansamblu, menită să dea cheia de interpretare a fragmentelor. În *Jurnal extim*, ideea lui Michel Tournier despre paradis îmbracă același aspect al teatralizării: imaginea paradisului (a armoniei absolute) conturată aici este cea a vieții proprii, „etalate” în totalitatea episoadelor sale, unele dintre acestea făcând obiectul alegerii pentru a fi reluate și re trăite, ego-ul fiind angrenat în această experiență deopotrivă ca actor și spectator. Este vorba, mărturisește autorul, despre acele scene cărora consideră că nu le-a acordat atenția cuvenită. Teatralizarea ar constitui un remediu la această lipsă de atenție. Teatrul îți permite să „reiei» mai bine”, să re trăiești la un nivel superior anumite scene².

² Michel Tournier, *Jurnal extim*, Editura Humanitas, București, 2009, traducere din franceză de Radu Sergiu Ruba.

Prin întrebări deschise și sugestii de interpretare, elevii vor fi direcționați către conștientizarea necesității de a cunoaște perspectiva celuilalt, emoțiile și reacțiile acestuia, pentru gestionarea situațiilor conflictuale. În acest sens, elevii pot fi invitați să reflecteze asupra motivului pentru care cei doi își inversează rolurile asumate în trecut, Vineri devenind guvernatorul insulei, iar Robinson sclavul acestuia. De asemenea, li se poate solicita elevilor să explice motivul pentru care scena care îi face cea mai mare plăcere lui Vineri este cea a salvării sale de către Robinson (conștientizarea sentimentului de recunoștință a celuilalt, a amplitudinii acestui sentiment, a relației construite de celălalt prin prisma acestui sentiment etc.)

C. Activități de continuare a celor propuse în marginea textului lui Michel Tournier

Scenariul didactic construit în marginea acestui text poate continua prin abordarea unor conflicte concrete trăite de elevi, în vederea conștientizării cauzelor și a identificării de soluții. Elevii pot fi invitați să rememoreze unele situații conflictuale în care au fost implicați în trecutul apropiat și să le aplice demersul realizat în marginea celor două fragmente din textul lui Michel Tournier: identificarea emoțiilor negative, a cauzelor conflictelor, asumarea diferențelor de percepere a situației, negocierea în vederea restaurării unor relații armonioase, transpunerea conflictelor în dialoguri bazate pe diferitele tipuri de comunicare, teatralizarea scenariului conflictual cu inversarea rolurilor deținute inițial de cei implicați în conflict. Anumite conflicte pot fi reluate sub forma unor mici scenete, ca prilej de analiză, conștientizare și evaluare a reacțiilor personale și ca ocazie de identificare a unor modalități de gestionare a conflictelor. Bineînțeles, alegerea și rememorarea conflictelor va fi lăsată la latitudinea elevilor, evitându-se victimizarea/revictimizarea acestora, demersul concentrându-se pe conflicte care nu sunt majore, astfel încât elevii să conștientizeze și să circumscrie corect emoțiile negative cu care se confruntă, să înțeleagă necesitatea de a cunoaște perspectiva celuilalt și să își dezvolte abilitățile de gestionare a situațiilor conflictuale.

Consider că textul lui Michel Tournier, prin natura sa adaptată unui public format din copii și adolescenți, prin tematica sa centrată pe supraviețuirea pe o insulă pustie, abordată și de alți autori și cunoscută elevilor, prin caracterul ludic al fragmentelor propuse, este de natură să trezească interesul elevilor și să constituie un bun punct de plecare pentru abordarea eficientă a tehnicilor de gestionare a conflictelor.

Bibliografie

1. TOURNIER, Michel, *Jurnal extim*, Editura Humanitas, București, 2009, traducere din franceză de Radu Sergiu Ruba.
2. TOURNIER, Michel, *Vineri sau viața sălbatică*, Editura Humanitas, București, 2008, traducere din franceză de Radu Sergiu Ruba.

Folosirea AI în evaluarea elevilor

URS MARCELA ANDREA
COLEGIUL TEHNIC "TRAIAN VUIA", ORADEA

Tehnologia a revoluționat educația în numeroase moduri, iar inteligența artificială (AI) este în fruntea acestor transformări. AI nu doar că ajută la personalizarea învățării, dar joacă un rol crucial și în evaluarea elevilor. Evaluarea educațională este un aspect esențial pentru măsurarea progresului și pentru identificarea nevoilor individuale de învățare. Există trei categorii principale de evaluare: evaluarea inițială, cea formativă și sumativă. Tradițional, aceste evaluări sunt realizate de cadre didactice, dar AI aduce acum noi metode și practici care îmbunătățesc acest proces.

Evaluarea inițială este realizată la începutul unui ciclu de învățare pentru a determina nivelul de cunoștințe și abilități ale elevilor. Aceasta ajută profesorii să înțeleagă punctul de plecare al fiecărui elev și să planifice activitățile de învățare în mod corespunzător.

Evaluarea formativă are loc în timpul procesului de învățare și are scopul de a oferi feedback continuu atât elevilor cât și profesorilor. Aceasta ajută la identificarea punctelor forte și a zonelor care necesită îmbunătățiri, permițând ajustarea imediată a metodei de predare și învățare.

Evaluarea sumativă, pe de altă parte, este realizată la finalul unui ciclu de învățare și are scopul de a evalua performanța globală a elevilor. Aceasta include examenele finale, proiectele mari și testele standardizate care cuantifică ceea ce a fost învățat.

În evaluarea tradițională, profesorii sunt cei care creează și administrează teste, evaluează răspunsurile și oferă feedback. Acest proces este adesea consumator de timp și poate fi supus subiectivității. Deși metodele tradiționale au fost eficiente în multe cazuri, ele pot fi ineficiente în gestionarea unui număr mare de elevi și în oferirea unui feedback rapid și personalizat. Iată de ce impactul AI în evaluarea elevilor poate avea un rol de îmbunătățire și eficientizare a procesului de evaluare. Câteva din avantajele folosirii AI în evaluare sunt:

- **Personalizarea și scalabilitatea:** Unul dintre cele mai mari avantaje ale utilizării AI în evaluare este capacitatea de a personaliza învățarea pentru fiecare elev. AI poate analiza datele de învățare ale fiecărui elev pentru a identifica punctele forte și slabe, și poate oferi resurse și exerciții adaptate nevoilor individuale. De asemenea, AI permite scalabilitatea evaluării, fiind capabilă să gestioneze eficient un număr mare de elevi fără a compromite calitatea feedback-ului.
- **Feedback imediat:** AI poate oferi feedback imediat elevilor, ceea ce este esențial pentru procesul de învățare. Spre deosebire de metodele tradiționale, unde elevii ar putea aștepta zile sau chiar săptămâni pentru a primi rezultatele evaluărilor, AI poate analiza și evalua răspunsurile în timp real.
- **Reducerea subiectivității:** Evaluarea realizată de AI poate reduce subiectivitatea și erorile umane. Algoritmii de AI pot fi programați să evalueze răspunsurile în mod consistent, asigurând astfel o evaluare echitabilă pentru toți elevii.

Evaluare Sumativă și Formativă folosind AI

Evaluare Formativă: AI poate monitoriza progresul elevilor în timp real, oferind rapoarte detaliate profesorilor despre zonele în care fiecare elev are nevoie de îmbunătățiri. De exemplu, platforme precum *DreamBox Learning* utilizează AI pentru a oferi feedback imediat elevilor în timpul sesiunilor de învățare, permițându-le să își corecteze greșelile pe loc.

Evaluare Sumativă: AI poate administra teste standardizate și examene finale, analizând rapid răspunsurile și oferind rezultate precise. De asemenea, AI poate detecta tipare de răspuns și comportamente care pot indica încercări de fraudă, asigurând astfel integritatea evaluărilor.

Câteva exemple de instrumente – platforme care folosesc inteligența artificială pentru evaluarea formativă și sumativă sunt:

- OpenAI ChatGPT
- Google Bard
- Microsoft Bing Chat
- Magic School AI
- Peergrade
- Kansei
- myEssai
- Twee
- Blooket
- Naturalreaders

Integrarea AI în evaluarea educațională reprezintă un pas semnificativ spre îmbunătățirea calității și eficienței procesului educațional. AI nu doar că face evaluarea mai rapidă și mai precisă, dar și mai personalizată, contribuind astfel la dezvoltarea individuală a fiecărui elev. Deși există încă provocări și limite în utilizarea AI, potențialul său de a transforma educația este incontestabil. Profesorii, elevii și sistemele educaționale în general pot beneficia enorm de pe urma unei implementări strategice și bine gândite a tehnologiilor AI.

Sitografie:

1. DreamBox Learning - <https://www.dreambox.com/>
2. <https://www.aiforeducation.io/prompts/ai-assisted-assessments>
3. <https://openai.com/index/teaching-with-ai/>
4. Carnegie Learning - <https://www.carnegielearning.com/>

STIMULAREA GĂNDIRII CREATIVE

VARTOLOMEI LĂCRĂMIOARA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 8 SUCEAVA

lvartolomei@yahoo.com

„Progresul omenirii nu este posibil fără activitate creatoare, teoretică sau practică, a oamenilor. Din acest motiv este firesc ca activitatea creatoare să fie considerată forma cea mai înaltă a activității omenești”A. Roșca (1972).

În școala modernă, creativitatea ar trebui să însemne un proces de formare și cultivare a trăsăturilor care permit manifestări creative: inițiativa, perseverență în învățare și căutare de soluții, curiozitate, curaj în prezentarea opiniilor, îndrăzneală în exprimarea emoțiilor.

Am aplicat la clasa pregătitoare un test de creativitate -Torrance, atât în mediul urban -30 elevi (Școala Gimnazială nr. 8 Suceava), cât și rural -30 elevi (Școala Gimnazială Ipotești și Școala Udești) . Testul se referă la gândirea creativă cu ajutorul imaginilor.

OBIECTUL CERCETĂRII: îl constituie procesul de dezvoltare a personalității creatoare a școlarului mic, de clasă pregătitoare.

SCOPUL: - cercetarea vine în întâmpinarea nevoilor de a descoperi particularitățile specifice de dezvoltare a capacităților creative și elaborarea unui sistem eficient de activități care va facilita acest proces. Am cercetat ipoteza conform căreia există căi eficiente pentru evaluarea gradului dezvoltării creativității la o nouă etapă superioară.

Ipoteza:

- A) Potențialul creator al elevilor din mediul urban este mai mare decât cel al elevilor din mediul rural.
- B) Creativitatea elevilor din clasele din oraș se va deosebi prin: expresivitate, coerență, originalitate, variabilitate, flexibilitate, fluentă.

OBIECTIVE:

- a) studierea lucrărilor științifico-metodice de specialitate;
- b) determinarea reperelor psiho-pedagogice al investigației vizând dezvoltarea capacităților creative la școlarul mic;
- c) constatarea nivelului de dezvoltare a capacităților creative a elevilor;
- d) diagnosticarea nivelului de dezvoltare a capacităților creative după training;
- e) elaborarea, pe baza concluziilor rezultate, a unei strategii în vederea pregătirii elevilor pentru viață și pentru o bună adaptare a acestora la condițiile actuale ale societății.

MODALITĂȚI DE VALORIFICARE:

- prezentarea sintezei cercetării în cadrul comisiilor metodice;
- orientarea activității elevilor și a învățătorilor spre dezvoltare creativă;
- elaborarea unui program de acțiune, concret, pe durata a 4 ani, la sfârșitul celor 4 ani efectuându-se evaluarea acestuia.

CALENDARUL CERCETĂRII: 1 an

DESCRIEREA EȘANTIONULUI:

- 30 elevi ai claselor Pregătitoare A +B , Școala Gimnazială nr.8 Suceava, unde s-au folosit metode de dezvoltare a creativității și foarte multe exerciții de creativitate (17 fete și 13 băieți);
- 30 elevi de la Școala Gimnazială Ipotești și Școala Udești-Reuseni ai claselor pregătitoare, clase la care nu s-au aplicat metode și tehnici de lucru creative. (14 fete și 16 băieți);

BENEFICIARI:

- elevi;
- învățători care consideră bune ideile desprinse din această cercetare.

METODE DE CERCETARE:

În conformitate cu obiectivele investigației au fost utilizate metode psiho-pedagogice.

Metode teoretice – analiza, compararea și generalizarea datelor din literatura științifică la problema în speță;

Metode empirice – observarea, probe psiho-diagnostice, training, experimentul de constatare și formare;

Metode statistice – analiza calitativă, cantitativă și comparativă a datelor obținute.

INSTRUMENTE DE CERCETARE:

Ca instrumente de cercetare am folosit:

a) studiul de caz;

b) teste ce măsoară factorii creativității: testul Torrance de gândire creativ – forma figurală și testul „Titluri pentru o imagine”.

Utilizarea TTCT permite măsurarea variabilelor denumite de Guilford(1967) “factori intelectuali”. Acest test se poate utiliza la toate nivelurile de vârstă. Cea mai indicată este perioada de vârstă cuprinsă între 6 și 18 ani.

Pregătirea testării: Este indicat să nu se folosească cuvântul “test” în cadrul instructajului. Se apelează la sintagma “joc amuzant”. S-a creat o atmosferă relaxantă. Testul a fost aplicat pe un grupul din mediul urban de 20 elevi ai clasei pregătitoare A și 10 elevi ai clasei pregătitoare B , de la Școala Gimnazială nr. 8 Suceava. Al doilea grup, din mediul rural, era format din 20 elevi de la Școala Udești- și 10 elevi de la Școala Ipotești. Timpul total al testării pentru activitatea – completare de desene - din cadrul testului a fost de 20 de minute, din care 10 minute de lucru propriu-zis. În 10 minute s-a realizat instructajul specific: “Adăugând linii la figurile incomplete pe care vi le-am dat, puteți schița câteva obiecte sau desene. Încercați să vă gândiți la lucruri la care nimeni altcineva nu s-ar gândi. Faceți povestea voastră cât mai completă și cât mai interesantă cu putință, adăugând noi construcții în jurul primei idei care vă vine în minte. Elaborați un titlu original pentru fiecare dintre desenele voastre și scrieți-l.”

ANALIZA DATELOR SI INTERPRETAREA LOR

În aplicarea acestor teste s-a urmărit atât creativitatea prin desen cât și cea verbală , dând titluri desenelor , apoi prezentând în fața clasei, explicând prin cuvinte ce simbolizează desenul.

Cel mai frecvent produs imaginativ ilustrat în eșantionul din mediul rural a fost muntele(16/30), (conform Tabel 1), fie că a fost însoțit de elemente ale concretului familiar (casa, copii, mare, arbori), fie că a fost marcat de elemente animiste. Atribuirea obiectelor inanimate de caracteristici ale lumii vii (de exemplu, emoții) este o prelungire a perioadei preconceptual-simbolice, când copilul nu face o distincție clară între ceea ce este viu și ceea ce este inanimat.

Cunoscându-se corelația semnificativă dintre dezvoltarea emoțională și potențialul creativ, emoțiile ilustrate pot fi un indiciu al proiecției creative, însă aflată doar la un nivel expresiv de dezvoltare. Animismul apare și ca aspect al funcționării imaginarului, mai ales la această categorie de vârstă, în același timp fiind o sursă pentru producțiile imaginative, ca puncte de plecare în activitățile creative.

Elementul “casa” apare în ordinea descrescătoare a frecvenței elementelor reprezentate prin desen(6/30), regăsindu-se într-un cadru ornamentat cu linii de diverse tipuri și combinații de culori. Urmează, ca frecvență, obiecte din uzul scolarului(creioane), de asemenea însoțite de elemente emoționale(“Culorile vesele”). Lucrările trec astfel gradual, de la elemente familiare și cu o frecvență mai mare, către forme cu un grad mai mare de abstractizare:

Tabel 1

FORME ILUSTRATE IN MEDIUL RURAL	FRECVENTA FORMELOR
MUNTE	16
CASA	6
URECHI DE CĂȚEL	1
COIF	1
OBIECTE DIN UZUL SCOLAR	2
MAȘINA	2
FORME ABSTRACTE	2

În cazul lucrărilor realizate în eșantionul din mediul urban(Tabel 2), 3 elevi au realizat combinații neobișnuite prin reconstrucție imaginativă, celelalte 27, ilustrând elemente din mediul înconjurător.

Tabel 2

FORME ILUSTRATE IN MEDIUL URBAN	FRECVENTA FORMELOR
MUNTE	23
CASA	4
FORME ABSTRACTE	3

Deși diferența între formele detașat nonconformiste este foarte mică în tabloul comparativ dintre mediul rural(2) și cel urban(3), în eșantionul rural s-a realizat o mai mare diversitate a elementelor expresiv-creative(5) clase de obiecte în rural față de două clase în cel urban), ceea ce sugerează un punct de plecare mai productiv pentru actul creativ în mediul rural. Acest aspect trimite la factorii creativității și calitatea manifestării lor în cele două medii investigate. În colectivele unde există un climat destins, bazat pe încurajarea, dezvoltarea schimbului de idei se favorizează stimularea creativității, a creației.

Creativ este elevul care modifică variabilele, parametrii caracteristici: depune eforturi de reflecție personală, de gândire, efectuează acțiuni mintale și practice de căutare, cercetare. Această perspectivă asupra elevului se opune celei tradiționale conform căreia el va recepta în mod pasiv informațiile oferite de către profesor, urmând ca ulterior să le reproducă.

Elevul activ și creativ dă dovadă de multă îndrăzneală în aprecierea critică a unui produs, de independență în abordarea și analiza problemelor, de libertate în manifestarea comportamentală generală. De multe ori, comportamentul lui la ore devine deranjant pentru cadrele didactice mai conservatoare. În clasă, elevul creativ poate fi considerat adesea ca o amenințare pentru ordinea din jur, pentru activitatea care se derulează, și pentru disciplină. El iese din tiparele prestabilite ale activității atunci când acestea devin plictisitoare. Cadrul didactic trebuie să profite de nevoia lui de cunoaștere și de avântul său în activitate, îndreptându-i eforturile în direcții constructive prin oferirea de ocazii variate menite să-i alimenteze dorința de nou și de descoperire.

Comportamentul nonconformist în activitatea creatoare, nu trebuie interpretat de către cadrele didactice drept o dovadă de impolitețe sau o lipsă de respect. El nu trebuie frânat printr-o atitudine negativă, de respingere, de disciplinare ci, dimpotrivă, trebuie creat un climat favorabil de manifestare liberă a spiritului creator.

Un alt proiect prin care am urmărit descoperirea și dezvoltarea capacităților creatoare ale elevilor a fost proiectul intitulat: Balul Primăverii. Copiii au avut de realizat în săptămâna „Școala altfel: Să știi mai multe, să fii mai bun”, prima cârtică a lor, de la copertă, desene, până la eventuale mesaje sau simboluri.

Li s-a prezentat elevilor proiectul, după care s-a trecut la realizarea cărții, în format A5

Prin derularea acestor activități de creație am observat cu uimire că micul școlar de 6 ani, deține un potențial creativ ce se manifestă în expresii și conduite emoționale, în joc, prin desen, dar și în activități de comunicare chiar și de scriere. Chiar dacă micuții cunosc doar literele de tipar, ei au fost dirijați cu ajutorul unor imagini, ce urmau a fi colorate, spre crearea, compunerea unor propoziții. Pe baza imaginilor, unii dintre copii, foarte creativi, au compus chiar texte de mică întindere, dar de o mare valoare creativă pentru vârsta lor fragedă

Unii dintre ei, chiar dacă au doar 6 ani, au creat pe baza unor imagini câteva minicompuneri - texte gândite de ei în legătură cu acea imagine.

Un băiat a scris textul cu titlul „ PUI NĂSCUT ÎN FLORI”

„A fost odată un pui care s-a născut în flori. Dar mama lui nu era lângă el și a început să plângă. Mama a venit chiar la timp și puiul a terminat de plâns și a fost fericit până la adânci bătrâneți”.

„ A fost odată o buburuză Fifi . Ea trăia într-o căpșună. Fifi a plecat la plimbare și s-a rătăcit. S-a întâlnit cu fluturașul. El a ajutat-o să ajungă acasă.”

„ Erau odată niște flori care dansau . Dar, dintr-o dată a venit un nor și a început să plouă. Dar florile aveau umbrele și dansau în continuare”

Prin desen, copilul simbolizează, reflectă selectiv și subiectiv realitatea pe care o vede cu ochii vârstei sale. Produsele elevilor exprimă dorințele lor, nevoile, trăirile, sentimentele și emoțiile care stau la baza combinărilor creative. Analiza individuală a desenelor din demersul investigativ, dar și din crearea de cărticele, mi-au prezentat fiecare copil într-o altă lumină , cu potențialul lui creativ, imaginativ, dar și cu caracteristicile aptitudinal-volitiv . S-au evidențiat în mod deosebit 3 copii ai clasei mele cu un potential creativ deosebit de cel al majorității. Aceștia, dar și nivelul general al clasei, îmi dau curaj pentru a aborda în continuare în procesul instructiv-educativ perspectiva stimulării creativității elevilor la toate disciplinele școlare. “Copiii sunt creativi în mod natural și doar așteaptă atmosfera propice pentru a-și manifesta creativitatea.” Ursula Șchiopu.

Cu puțin entuziasm , strategiile didactice moderne, tehnicile activizante se pot utiliza în forme variate , eficiente la fiecare obiect de studiu. Elevii apreciază metodele noi și participă mult mai activ la lecție. De multe ori introducerea unui joc în cadrul unei activități aparent monotone, devine „o scânteie” care le trezește școlarilor interesul și capacitățile creatoare. Zâmbetul le inundă fața și într-o clipită își iau rolul în serios și se transformă parcă în mici actori. Elevii sunt încurajați și ajutați să experimenteze, să aibă încredere în propriile idei. Astfel, ei învață ce este cooperarea, răbdarea, lucrul în echipă și înțelegerea.

Într-un cadru modern de predare, învățare și evaluare, învățătorul reușește:

- să activeze gândirea elevilor;
- să-i motiveze pe elevi pentru învățare;
- să-i expună unei mari diversități de opinii;
- să faciliteze gândirea critică.

În afară de importanța metodelor, principalul factor în stimularea actului creator este relația învățător-elevi, atitudinea acestuia la clasă. S-a constatat experimental că dascălii creativi cultivă aceleași calități și în rândul elevilor. Teresa Amabile în lucrarea „Creativitatea ca mod de viață” afirmă : profesorii pot încuraja apariția spiritului creativ, îl pot hrăni și îi pot stimula creșterea.

Referințe bibliografice:

➤ carte

- Amabile, T. M. (1997) - Creativitatea ca mod de viață, Editura Știință și Tehnică.
- Guilford, J.P. (1967)- Structure of Intellect
- Roșca, A. (1972), Creativitate, București, Editura Enciclopedică Română, pag.38.
- Torrance, (1980), Tests of Creative Thinking, Norms Technical Manual

➤ articole din reviste

- Roco, M. (1992), Testarea disponibilității pentru antrenamentul creativ, Revista de psihologie nr.2
- Șchiopu, U. (1979) : Creativitate potențială și virtuală – Revista de psihologie nr. 3

FOLOSIREA TEHNOLOGIEI ÎN ACTIVITATEA DIN GRĂDINIȚĂ

Prof.înv. preșcolar VasIU Virginia

Școala Gimnazială Mihai Eminescu Ighiu-Gpn Țelna

În învățământul preșcolar, jocul este principala formă de organizare a procesului instructiv-educativ, iar în prezent internetul și aplicațiile, sunt pentru copil, un alt mod de a învăța jucându-se, este parte din spațiul socio-cultural al lui, care îl pun în situația de a găsi rapid soluții, de a se adapta la o lume în care informația circulă, îi influențează limbajul și comunicarea non-verbală și totul cu pași repezi.

Prin utilizarea calculatorului/ tablei inteligente , procesul de predare-învățare-evaluare capătă noi dimensiuni și caracteristici, permite transmiterea de noi cunoștințe și sugerează semnificațiile acestora. Strategiile de predare-învățare folosite pot sprijini și stimula procesele învățării active. Cunoașterea este un drum ce se deschide pe măsură ce înaintăm. Procesul de învățare devine mai interesant și mai plăcut prin intermediul internetului. Imaginile viu colorate, însoțite de texte sugestive, permit dezvoltarea limbajului și a vocabularului celor mici. Bagajul de cunoștințe generale crește, pornind de la noțiuni simple, cum ar fi culorile și ajungând până la cunoașterea de poezii, cântece, precum și a unor proverbe și zicători. Noțiunile elementare, cum ar fi animale domestice și sălbatice, anotimpuri, etc., încep să aibă înțeles de la vârste fragede, dându-le astfel posibilitatea să le învețe mult mai ușor.

Soft-ul educațional realizat pentru copii poate fi educativ, distractiv și interactiv. De exemplu, folosind dorința copilului de a citi, este invitat într-o „Călătorie misterioasă la bibliotecă”, unde are mai multe variante de joc. Preșcolarii își pot consolida cunoștințele, rezolvând sarcinile primite. Personajul îi cere copilului să analizeze imaginea de pe ecran, să compare forma și mărimea cărților prin alăturare vizuală și apoi să le așeze pe rând în rafturile bibliotecii. Imaginile individuale se prezintă pe rând și copilul trebuie să facă apel, fie la imaginea de ansamblu care i se prezintă când greșește, fie la cunoștințele dobândite anterior. Jocul se desfășoară interactiv, calculatorul îl sfătuiește pe cel ce se joacă, să se gândească bine și îl încurajează să încerce din nou, dacă a greșit. Răspunsurile corecte sunt răsplătite cu strigăte de bucurie, aplauze și laude, pentru că a așezat corect cărțile în rafturi. Programul are mai multe variante de joc: repară jucăria (trebuie asamblate piesele lipsă și apoi colorate după dorința copilului), matematică cu personaje din povești cunoscute, ghicitori, labirint, construcții (căsuța greierașului), ghicește indicii (Personajul este ascuns și trebuie găsit dând clic pe fiecare cifră. După ce rezolvă toate sarcinile, copilul este laudat, aplaudat și primește recompensă o

medalie). În alte jocuri interactive, este recompensat cu o diplomă pe care își scrie numele sau cu lucrarea pe care a avut de asamblat o jucărie, un mijloc de transport, o colorează și are opțiunea de a le imprima.

Metoda instruirii asistate de calculator oferă accesul comod și eficient la informațiile și cunoștințele cele mai noi, este o metodă nouă și eficientă de predare-învățare-evaluare a cunoștințelor și de formare permanentă.

Unele reprezentări pot fi reproduse doar prin intermediul calculatorului, care oferă metode și tehnici privind grafica, animația, sunetul. De exemplu, evoluția unor fenomene fizice, chimice, biologice, etc., care se desfășoară dinamic, nu pot fi reprezentate sau studiate, decât folosind calculatorul.

Jocurile de orientare de tip labirint îl ajută pe copil să folosească tastele de deplasare stânga-dreapta, sus-jos, să-și dezvolte viteza de reacție, coordonarea oculo-motorie, dar și spiritul de competiție, capacitatea de acțiune individuală. Am observat o îmbunătățire a capacității de concentrare a atenției, creșterea stabilității în acțiune, chiar și la unii copii, care, în alte activități, au o slabă concentrare a atenției.

PUNCTE TARI:

Preșcolarii sunt în pas cu noua tehnologie, așa că pentru ei accesarea diferitelor platforme nu a fost un impas;

Școala, prin intermediu conducerii, oferă dotările necesare (crearea unei platforme a școlii, crearea de conturi pentru fiecare copil , achiziția de soft-uri, aplicații);

Există o bună colaborare preșcolar- educatoare-părinți, cu toții implicându-se într-o cât mai bună realizare a procesului instructiv-educativ;

Participarea la cursuri de formare în ce privește folosirea platformelor.

PUNCTE SLABE:

Nu toți elevii au avut acces la internet sau la cel puțin un smartphone, aceștia nereușind să aibă acces la informații;

Existența în multe familii a unui singur dispozitiv, iar membri și-au sincronizat programul;

Volumul de muncă depus este mult mai mare ;

Luând pulsul părinților, în calitate de diriginte, am observat că aceștia sunt nemulțumiți de faptul că preșcolarii stau prea mult cu ochii în ecrane;

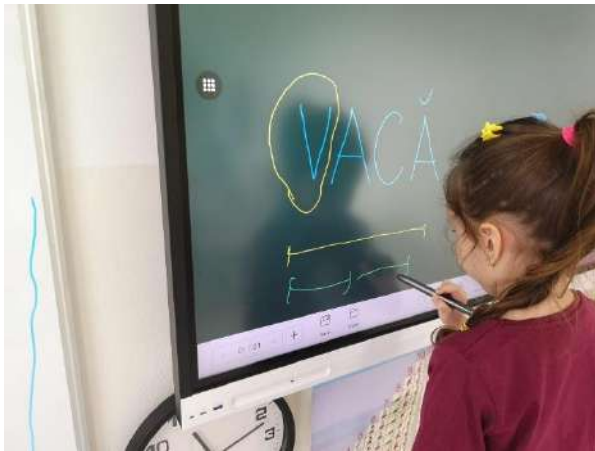
AMENINȚĂRI:

Creșterea analfabetismului în rândul elevilor ;

Pierderea unor elevi buni datorită folosirii în exces a internetului ;

Scăderea nivelului performanței la nivelul întregii școli;

Pierderea interesului pentru învățare și pentru școală, tratarea cu neseriozitate a actului instructiv-educativ.

Bibliografie:

<https://www.elearning.ro/noile-tehnologii-pentru-educatia-prescolarilor/>

Horațiu Catalano, Ion Albulescu-Educație timpurie digitală, Ed. DPH
Curriculum pentru învățământul preșcolar 2019

DESPRE UNIVERSUL UNEI CĂRȚI

Vlad Cristina Simona

Școala Gimnazială Nr.11 „Ștefan Octavian Iosif” Brașov

Cartea este o continuă sursă de informare, învățare, delectare, o sursă de inspirație, un întreg univers plin de magie, un ghid de călătorie pe drumul vieții în care marii gânditori ai umanității au transmis generațiilor următoare zestrea lor de experiențe și de sentimente. Cartea este o lume aflată într-o continuă evoluție, transformare, mișcare. Când o deschidem pășim în universul ei magic. De aceea o bibliotecă nu e pur și simplu un loc de depozitare a unor volume, ci un loc plin de viață, cald și familiar, deoarece nu te simți niciodată singur printre cărți. Ele, cărțile, sunt prietenii de nădejde, care ne ssunt alături la bine și la greu.

Cartea trebuie să devină prietena copilului încă de la cea mai fragedă vârstă. Ea îl ajută să parcurgă căile cunoașterii, de la concret la abstract, de la intuitiv la reprezentare și fantezie. Cu ajutorul ei, copilul intră în posesia numeroaselor instrumente care îi pot satisface dorința de a descoperi realitatea înconjurătoare, cartea însăși fiind o lume.

Nu degeaba există atâtea proverbe și zicători despre CARTE. Spunem: “Ai carte, ai parte.” Și așa este: devenim mai înțelepți citind din învățăturile altora, aflând din experiențele lor, devenind mai buni, mai sensibili, mai receptivi. Cu ajutorul lecturii poți călători oriunde pe mapamond, poți vedea locuri și oameni, poți afla obiceiuri și tradiții. Cartea este un portal către lumi mai mult sau mai puțin apropiate de realitatea noastră, este un instrument educațional capabil să ne extindă cunoștințele despre lume, despre tot ce ne înconjoară.

Când citești, ai șansa de a observa diferite personaje care trec prin tot felul de situații și care au calități și defecte. Când te lași prins de o carte, începi să dezvolți simpatii și antipatii, să apreciezi inteligența, curajul unui personaj și să urăști imoralitatea altuia. Ai curiozitatea să vezi cum se termină povestea, să ai istețimea să iei din poveste doar partea bună și dorința ca în viața de zi cu zi să poți aplica ceea ce ai aflat, cu înțelepciunea eroilor pozitivi.

Literatura începe să fie importantă pentru fiecare dintre noi încă din copilărie, când curiozitatea și setea de cunoaștere te face să-ți dorești să citești tot felul de cărți. Pentru cei mai

mulți, contactul cu cartea apare în timpul școlii. Atunci încep să înțelegă importanța lecturilor în exploatarea ideilor stimulatoare și provocatoare despre natura umană.

Este datoria fiecărui cadru didactic să-l determine pe elev să înțeleagă faptul că în spatele poveștii se ascund provocări importante, iar eroii trebuie să-și dovedească tăria de caracter, onestitatea, dragostea și curajul. În fiecare basm se regăsește acest gen de mesaje, al căror impact asupra copiilor poate fi cât se poate de benefic, dacă vei ști să extragi esența și să evidențiezi ceea ce trebuie să rețină. Basmele pot reprezenta un excelent punct de pornire pentru discuții constructive, în care copilul se va antrena bucuros. Trebuie discutat cu elevii și despre personajele negative, care sunt învinse. E un prilej de a face diferența între calități și defecte, între minciună și adevăr, între bunăvoință și răutate.

În cadrul activității intitulată „Cartea – universul cunoașterii”, elevii claselor I-IV au fost solicitați să-și spună părerea despre ce înseamnă cartea pentru fiecare dintre ei. Împărtășesc câteva dintre gândurile lor:

„Cartea este o comoară fermecată cu întâmplări minunate, personaje îndrăgite, peisaje de vis.”
(Nicolae D.)

„Cartea este un izvor nesecat de informații prețioase pentru lume și viață”(.Chioreanu P.)

„Fiecare carte este cel mai frumos cadou pe care poți să îl primești sau să îl oferi, este cadoul perfect.” (Voaideş A.)

„Citind vei deveni acel om care visezi să fii, eroul vieții tale.” (Dumitrscu A.)

„Cartea este o fereastră către lume și viață.” (Vieru A.)

„Cartea este o prietenă adevărată care îți este alături mereu, necondiționat.” (Pătrașcu M.)

„Cartea este zâna cea bună care te ajută să fii mai înțelept, să fii mai bun, te învață să ai încredere în tine. ” (Pitiș G.)

„Carte este cheia care deschide toate ușile vieții .”(Boșca P.)

„Cartea te poartă spre cele mai înalte culmi ale succesului.”(Damian T.)

Proiectul i- a ajutat pe copii să descopere universul magic al cărților, bogăția și varietatea de informații pe care le-o poate oferi cartea. Citind, elevii au făcut legături cu viața reală , au aplicat prin activități practice ceea ce au învățat din lecturi, au descoperit cartea ca pe un ghid de idei, sfaturi,experiențe și mentalități.

Activitățile desfășurate au reușit să stimuleze imaginația creatoare a elevilor, le-a nuanțat exprimarea literară și estetică, le-a descoperit sensibilitatea, i-a determinat pe copii să aprecieze învățăturile cărții.

Fără doar și poate, importanța cititului la copil nu poate contestată, mai ales că acest lucru contribuie la dezvoltarea armonioasă a acestora, susținându-i în drumul lor spre a deveni adulți inteligenți, sensibili și frumoși.

Beneficiile cărții sunt multe. Câteva dintre acestea ar fi:

- 1. Cartea ne îmbogățește cultura generală.**
- 2. Cu ajutorul cărții vom avea o exprimare corectă, fluentă și coerentă.**
- 3. Cărțile ne îmbunătățesc memoria.**
- 4. Cărțile ne îmbogățesc imaginația.**
- 6. Cărțile ne relaxează.**
- 7. În prezent, cărțile sunt privite ca fiind o terapie pentru minte și suflet, ne ajută să devenim mai optimiști și mai încrezători în forțele proprii.**
- 8. Cărțile îmbunătățesc relațiile interpersonale.**
- 9. Cărțile alungă plictiseala și reîmprospătează mintea.**

Citește cărțile care îți plac, cele care îți trezesc curiozitatea ori pe cele din care știi că vei avea ceva de învățat.

Citește mult și constructiv ! Cărțile și poveștile ne deschid o lume cu totul nouă, ne oferă lecții de viață.

Citește și vei avea parte de un viitor frumos!

Cartea este atât de reală!

Bibliografie:

1. Alexandru Gheorghe, *Lecturi literare pentru ciclul primar – îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 1995

2. *Învățământ primar, volumul I/1991, Culegere metodică destinată cadrelor didactice care predau la clasele I-IV*, București, 1991

DOAR COLABORÂND VOM CÂȘTIGA!
O RELAȚIE CE NU TREBUIE NEGLIJATĂ: ȘCOALĂ – FAMILIE – COMUNITATE!

Prof. înv. primar: Vlad Cristina Simona
Școala Gimnazială Nr.11,,Ștefan Octavian Iosif” Brașov

Accelerarea transformărilor sociale, democratice, modificarea statutului copilului, dispersia familiei, încercarea de a restitui prestigiul educației familiale, progresele sociologiei și psihologiei, precum și alte cauze au dus la înțelegerea faptului că orice sistem de educație rămâne neputincios dacă se lovește de indiferența sau opoziția părinților.

În sistemul actual al educației tinerei generații o importanță covârșitoare o are colaborarea școală - familie - comunitate, aceasta fiind în egală măsură **cerință, condiție și modalitate** de realizare a formării și dezvoltării personalității copilului.

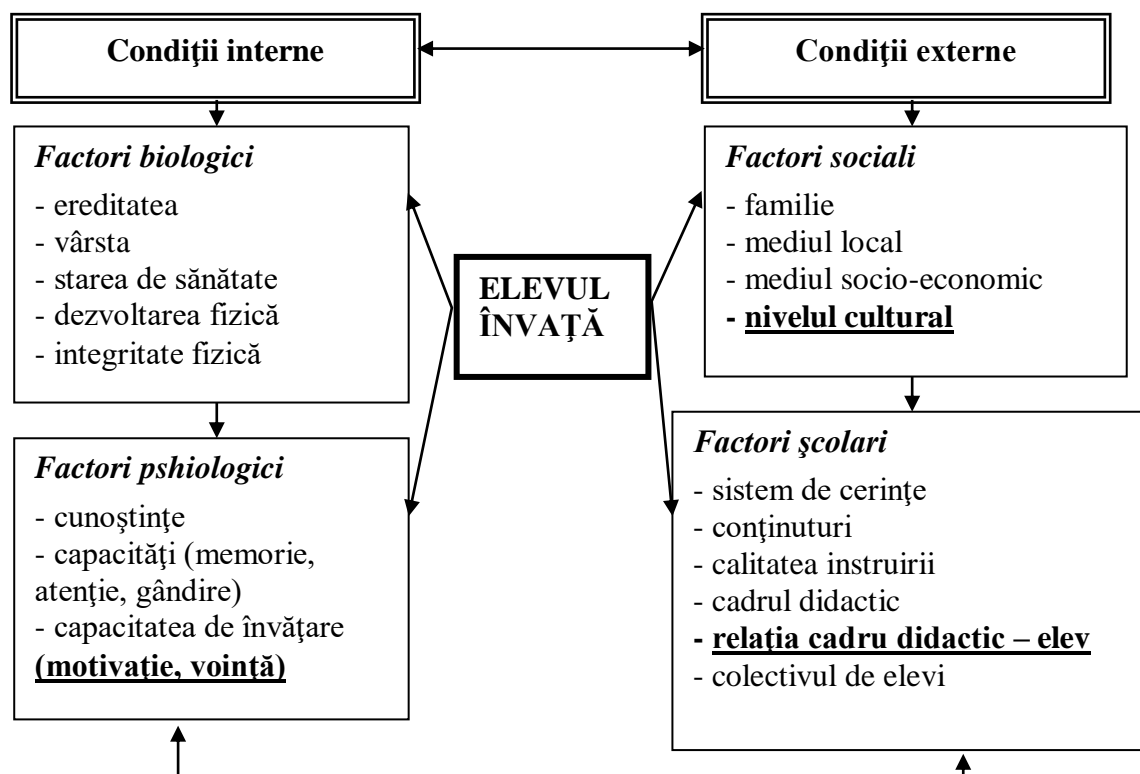
Școala este instituția care organizează trăirea unor experiențe de învățare. Școala informează și formează elevii ținând cont de anumite principii, având grijă să evalueze modul în care obiectivele au fost atinse. Școala are nevoie de sprijinul familiei și a comunității pentru a oferi un mediu favorabil de educare a copilului pentru dezvoltarea sa armonioasă. Școala contribuie la dezvoltarea spiritului comunitar, la formarea unor oameni responsabili, empatici ai comunității și care să contribuie la creșterea calității vieții în comunitatea respectivă.

Una din condițiile fundamentale, care determină desfășurarea procesului instructiv-educativ, este asigurarea unui parteneriat optim între cei doi factori educativi, respectiv: școală-familie. O dată cu intrarea copilului în școală, acțiunea educativă a familiei se diversifică, iar rezultatele educației școlare depind de modul în care colaborează acești doi factori, atât unul cât și celălalt urmărind același scop, având un interes comun centrat în jurul elevului.

Atât **dascălul** cât și **părintele** sunt bine intenționați, dar dacă ei, nu formează o **echipă**, rezultatul nu va fi cel așteptat. Așadar acest parteneriat se concretizează prin **asocierea** acestor doi parteneri, având un **interes comun** centrat pe subiectul principal: elevul (părinte – elev – dascăl).

Relația școală-familie trebuie să fie ca o călătorie comună, drumurile celor doi factori fiind necesar să se armonizeze, să se completeze reciproc și să nu meargă paralel, pentru că împreună au același obiectiv. Pornind de la *primul pas* spre parteneriat, care este *dialogul*, putem avea o comunicare eficientă dacă factorii educației formează *un sistem*; acțiunea fiecăruia fiind dependentă și în același timp determinantă pentru celălalt.

În schema condițiilor și factorilor educației sunt marcate planurile în care pot interveni părinții prin acțiunile lor, contribuind astfel la reglarea optimă a procesului de educare și formare:

- Calitatea instruirii în școală depinde în mare măsură de baza materială, aceasta putând fi îmbunătățită prin acțiuni comune școală–părinți sau părinți-elevi;
- **Relația dascăl - elev** poate fi reglată, la un moment, dat prin acțiuni întreprinse de părinți;
- **Îmbunătățirea nivelului cultural** precum și impunerea unor norme și valori comune școlii și familiei se realizează în acest parteneriat printr-o strânsă colaborare;
- Motivația și voința elevului pot fi stimulate și canalizate în anumite direcții, prin acțiuni comune întreprinse de școală și familie.

Pornind de la afirmația că **“părintele este partenerul școlii în educația propriului copil”**, precum și analizând acțiunile educative în familie, putem identifica mai multe tipuri de părinți :

- **unii** înțeleg să-și armonizeze sistemul lor de acțiuni educative cu cele ale școlii, în acest sens ei devin **factori favorizanți în colaborare**:
 - prin stabilirea calendare de lucru, planuri concrete de activitati;
 - prin respectarea riguroasă și reciprocă a angajamentelor între parteneri;
 - prin atitudine loială și comunicare permanentă între parteneri;
 - prin valorizarea și popularizarea rezultatelor comune.
- **alții** nu conștientizează efectele negative ale strategiilor educative utilizate sau, mai grav, refuză să recunoască că relațiile lor educaționale cu copiii sunt deficitare.

Pe lângă atitudinea pasivă sau activă a unor părinți față de școală, în condițiile social-economice actuale se manifestă tendințe contradictorii: părinți îngrijorați de viitorul copiilor lor, dar în același timp părinți care „nu mai au timp și răbdare să acorde atenție problemelor acestora“ și astfel relația lor cu școala este ignorată sau chiar evitată, acțiunile educative a celor doi parteneri (dascăl-părinte) exercitându-se oarecum paralel.

Colaborarea dintre școală și familie devine o prioritate și pentru că informațiile utile factorilor educaționali se obțin prin colaborare permanentă, schimb de idei și depind de gradul de influențare pe care îl are școala asupra personalității elevului, de reacția familiei la solicitările școlii etc. Pentru a stabili o armonie în cadrul grupurilor sunt necesare anumite repere care să-i ghideze în a se înțelege pe ei înșiși, pe cei din jur și lumea în care trăiesc cu regulile care o guvernează. De asemenea este necesară prezența unei demnități speciale (în cadrul școlii, familiei) care se impune a fi demonstrată copiilor, la ei fiind foarte dezvoltată capacitatea de imitație.

Pentru a stabili măsuri educative în sensul realizării unității de acțiune a școlii cu familia și comunitatea se impune dezbaterăa unor probleme cu caracter pedagogic în concordanță cu interesele și doleanțele părinților, respectiv comunității, prezentându-le lucrări din literatura de specialitate privind educația elevilor și îndrumându-i spre lectoratele cu părinții organizate pentru ei la nivelul școlii sau claselor. Adeseori la aceste lectorate participă specialiști din diferite domenii de activitate în vederea alegerii celor mai bune metode în educația și formarea copiilor. Aceste întâlniri trebuie să se desfășoare pe o bază tematică solidă. Ea poate să facă parte dintr-un ansamblu de probleme educative a căror conștientizare, dezbateră și rezolvare operațională reclamă continuitate, reluare și dezvoltare în perioade de mai lungă durată.

Munca școlii cu familia impune un sistem, o unitate de obiective, metode și măsuri care să conducă această colaborare specifică la un mod planificat de a lucra, astfel încât să nu se desfășoare pur și simplu incidental.

Bibliografie: „Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi”, Gh. Alexandru, E. Șinc Ed. Didactică și Pedagogică, 2009
„Meseria de părinte”, I. Dolean și D. Dolean, Ed. Aramis, 2014
Revista „Team”, nr. 5 și 6, CCD Brașov, 2016

TERMINOLOGIA METALURGIEI-UTILIZAREA METALELOR DIN BLOCUL P

Prof. VLAD EUGENIA-IOANA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ “GEORGE POBORAN’ SLATINA

Metalele din blocul p au multe întrebuințări în practică, atât în stare metalică, cât și sub forma de compuși. În figurile următoare sunt redată câteva dintre domeniile în care își găsesc aplicare aceste metale și compușii lor.

ALUMINIU

Sârmă → Industria electrotehnică
Foiță(0,005mm) → Ambalare → Produse (alimentare, farmaceutice)
Amalgam → Reducător în chimia organică
Bare, plăci → Confecționare de piese, aparate, vase de uz casnic
Pulbere → Obținere de metale din oxizi
Sinteza unor compuși organici
 Al_2O_3 → Catalizator
Aliaje → Industria aeronautică, industria navală, industria automobilelor

GALIU

Lichid pentru termometre
Semiconductor → Industria semiconductorilor
Aliaje cu puncte de topire scăzute
Aliaje dentare → Tehnica dentară
Lămpi → Lămpi cu vapori de galiu, lămpi fluorescente, tuburi electronice
Compuși → Catalizatori, baterii solare, amplificatori și redresori, diode, sticle optice speciale

INDIU

Oglinzi pentru reflectoare puternice
Semiconductor → Industria semiconductorilor
Aliaj dentar → Tehnica dentară

TALIU

Aliaje → Anodi insolubili în procesele electrolitice
Compuși (Tl_2CO_3) → Sticle optice, fotografie

Fig.12 Utilizările metalelor din grupa III A

STANIU

Acoperirea vaselor pentru alimente și pentru conserve cu strat protector (cositorire)
Foiță (staniol) → pentru ambalare alimente
Vase → pentru alimente
Confecționare de accesorii pentru instalații industriale
Aliaje → Sn-Pb (cositor) pentru lipirea metalelor → Sn-Cu (bronz)

GERMANIU

Semiconductor → Tranzistori ,redresori de putere
Sisteme cu fibră optică
Celule solare
Aliaje Ge- Au → Plombe dentare
Compuși → catalizatori

PLUMB

Camere de Pb si instalații în industria H_2SO_4
Conducte pentru apă
Căptușeli antiacide pentru aparate și rezervoare în care se pastrează lichide acide și gaze agresive
Cămăși pentru îmbrăcarea cablurilor electrice
Plăci de protecție pentru cei ce lucrează cu radiații γ și raze X
Electrozi pentru acumulatori electrice

Fig.13 Utilizările metalelor din grupa IV A

BISMUT

Aliaje
Compuși → Medicamente

STIBIU

Aliaje → Poligrafie, industria cauciucului, izolarea cablurilor
Medicină

Fig.14 Utilizările metalelor din grupa V A

POLONIU

Sursă de neutroni
Medicină

Bibliografie

Brezeanu M., Cristurean E., Antoniu A., Marinescu D., Andrieh M., Chimia metalelor, Editura Academiei Romane, București, 1990

Ripan R., Ceteanu I., Chimia metalelor, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1969

TERMINOLOGIA METALURGIEI- RĂSPÂNDIRE ÎN NATURĂ ȘI METODE DE OBȚINERE

Prof. VLAD EUGENIA-IOANA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ “GEORGE POBORAN’ SLATINA

Stare naturală

Metalele de tip p nu se găsesc în natură în stare liberă ci numai sub formă de compuși. Aluminiul este metalul cel mai răspândit din scoarța Pământului și ocupă locul al treilea între elemente după oxigen și siliciu (Fig. 3).

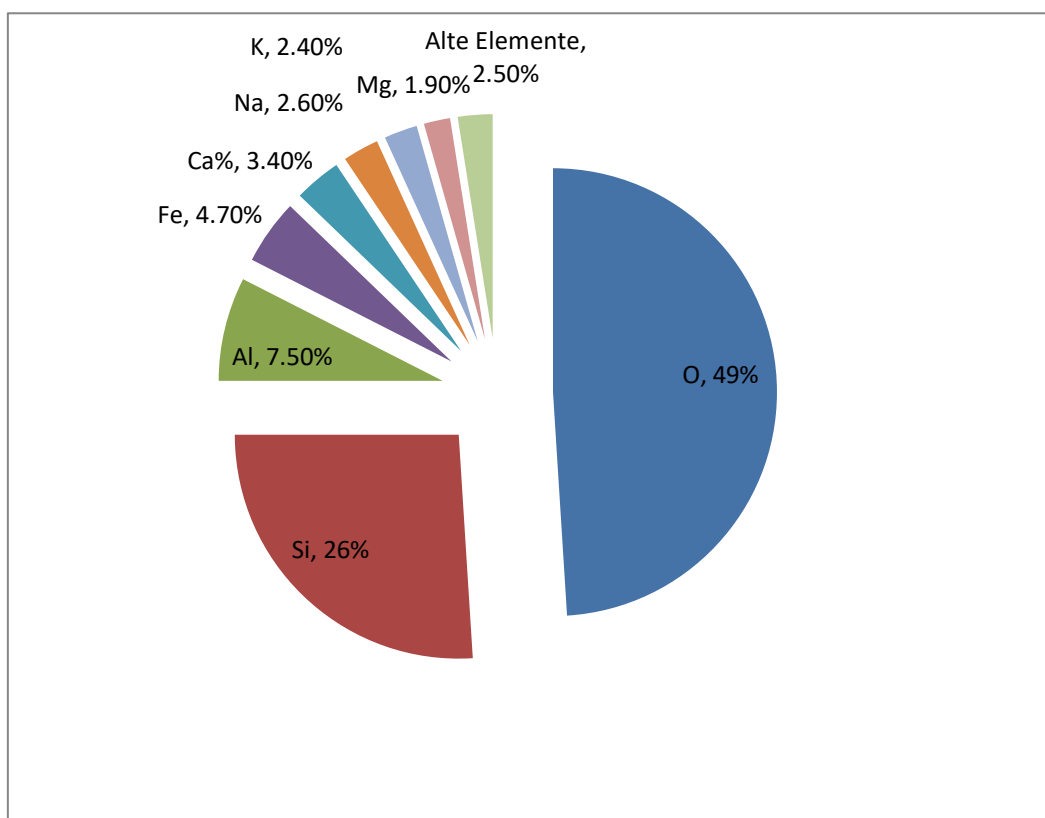

Fig 3. Răspândirea elementelor în natură

Principalele surse de obținere a metalelor din blocul p o reprezintă minereurile în care se găsesc aceste elemente și sunt prezentate în Fig.4-Fig.7.

Feldspati (aluminosilicați de K și Na) $K[AlSi_3O_8]$ $Na[AlSi_3O_8]$	ALUMINIU	Argila și caolinul $Al_2O_3 \cdot 2SiO_2 \cdot 2H_2O$
Oxidul de aluminiu anhidru Al_2O_3 [corindon, rubin, safir] hidratat: bauxita $Al_2O_3 \cdot nH_2O$		Criolit $Na_3[AlF_6]$

Bauxită	GALIU	Galenă
Blendă	Pirită	Calcopirită

Sulfură	INDIU	Blende
---------	--------------	--------

Aluminosilicați	TALIU	Sulfuri metalice
-----------------	--------------	------------------

Fig 4. Surse de metale din grupa a III-a A

Argirodit $GeS_2 \cdot 4Ag_2S$	• GERMANIU	Germanit $GeS_2 \cdot Cu_2S \cdot FeS$
	Canfieldit $Ag_8(GeSn)S_6$	

Casiterit SnO_2	• STANIU	Stanin $SnS_2 \cdot Cu_2S \cdot FeS$
	Tealit $SnS \cdot PbS$	

	Galenă PbS	
Anglezit Pb SO ₄	• PLUMB	Ceruzit PbCO ₃
	Crocoit Pb CrO ₄	

Fig 5. Surse de metale din grupa a IV-a A

Stibină Sb ₂ S ₃	• STIBIU
---	----------

Bismutină Bi ₂ S ₃	• BISMUT
---	----------

Fig 6. Surse de metale din grupa aV-a A

Pechblendă 80% U ₃ O ₈	• POLONIU	Minereuri radioactive
---	-----------	--------------------------

Fig 7. Surse de metale din grupa aVI- a A

BISMUT -Element chimic, metal alb cu reflexe roșietice, lucios, sfărâmbicios; are întrebuințări în aliaje ușor fuzibile în industrie și (sub formă de săruri) în medicină;

POLONIU -Element chimic radioactiv, obținut prin dezintegrarea radioactivă a uraniului.
diferențiere Element radioactiv, din familia uraniului, asemănător cu telurul, care se găsește alături de radiu, în peblendă.

diferențiere Metal alb-argintiu radioactiv, întrebuințat, mai ales, ca sursă de neutroni.

ALUMINIU -Element chimic, metal ușor, ductil și maleabil, de culoare argintie, bun conducător de electricitate, folosit pe scară întinsă în industrie și în tehnică.

STIBIU- Metaloid alb-argintiu, întrebuințat pentru realizarea unor aliaje în poligrafie, în industria cauciucului și în tehnică.

GALIU -Element chimic, metal moale, ușor fuzibil, ductil, de culoare cenușie, folosit la fabricarea unor termometre care măsoară temperaturi înalte sau (ca aliaj) la fabricarea tranzistoarelor, la construirea oglinzilor optice, în dentistică etc.

GERMANIU -Element chimic, foarte puțin răspândit în natură, semimetal, de culoare cenușiu-deschis, folosit la fabricarea pieselor semiconductoare, a redresoarelor etc.

TALIU -Element chimic, metal rar, alb-albăstrui, foarte puțin răspândit în natură, asemănător cu plumbul, folosit la elaborarea unor aliaje, la confecționarea sticlei optice, a semiconductoarelor.

INDIU -Element chimic, metal maleabil, ductil, alb-argintiu, asemănător cu aluminiul, care se găsește în cantități mici în blendă și care este folosit la acoperirea suprafețelor metalice, în unele aliaje etc.

Bibliografie

Ripan R., Ceteanu I., Chimia metalelor, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1969
Brezeanu M., Cristurean E., Antoniu A., Marinescu D., Andrieh M., Chimia metalelor, Editura Academiei Romane, București, 1990

TERMINOLOGIA METALURGIEI- IMPACTUL EI ASUPRA PROGRESULUI CIVILIZAȚIEI

Prof. VLAD EUGENIA-IOANA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ “GEORGE POBORAN’ SLATINA

Chimia, ca știință a avut o importanță deosebită asupra progresului civilizației de-a lungul timpului.

În evoluția chimiei, descoperirea metalelor a marcat o etapă care a deschis un nou câmp de cercetări, atât prin studierea proprietăților elementelor, cât și din punctul de vedere al aplicațiilor practice ale metalelor și compușilor lor.

Antichitatea a cunoscut trei elemente din blocul p și anume: staniul, stibiul și plumbul de puritate mare. Staniul a fost utilizat pentru prima oară, sub formă de topitură în combinație cu cuprul în jurul anilor 3500 îHr, pentru a se produce bronzul și alama, iar topirea minereurilor de plumb a început cel puțin cu 9000 de ani în urmă. Stibiul a fost cunoscut în antichitate sub formă de combinații, dar a fost descoperit ca metal în 1470 în Italia. Denumirea de stibiu provine de la romani, iar cea de antimoniu de la alchimiști.

Secolele XVIII și XIX au marcat un punct de reper în istoria chimiei, prin descoperirea unor noi elemente prin cercetări experimentale. Astfel, au fost descoperite metale din blocul p ca:

- Alumiul, cel mai răspândit metal din scoarța uscată a pământului și al treilea dintre toate elementele chimice, a fost descoperit de către chimistul german, Friedrich Wöhler în 1827. Compușii alumiului erau cunoscuți încă din cele mai vechi timpuri ale omenirii. Olăria nu făcea decât să prelucreze argilele, care sunt combinații ale alumiului cu siliciul și oxigenul.

-Bismutul a fost descoperit în 1753 în Franța.

-William Crookes în 1861, analizează praful ce rămâne din nămolurile de la fabricarea acidului sulfuric prin metoda camerelor de plumb. Constată că spectrul prezintă o linie verde și își dă seama că este vorba de un element chimic pe care-l denumește taliiu.

-F.Reich împreună cu asistentul său, H. Th. Richter în 1863, analizând niște minereuri de

zinc, descopereau o linie strălucitoare albastru-indigo, caracteristică elementului indiu.

-In 1875, Paul Emile Lecoq de Boisbaudran a descoperit galiul într-un eșantion de blendă

-Germaniul a fost descoperit în 1886 de către Clemens Winkler în aragonit.

- Sfârșitul secolului al XIX-lea intra în istoria chimiei prin descoperirea radioactivității și ulterior a substanțelor radioactive, dintre care amintim: poloniul, descoperit de chimiștii francezi Pierre și Marie Curie în 1898.

Lucrarea de față se ocupă de metalele din blocul p care au fost considerate importante și acum nouă mii de ani, când oamenii de atunci au început să le folosească, punând bazele multor domenii ale științei și tehnologiei de astăzi. Aceste metale și compușii lor se întâlnesc în component semiconductorilor, a tranzistorilor, a izolatorilor fonici, termici și electrici, necesari în construcția aparatelor radio-T.V., avioanelor, rachetelor.

Metalele reprezentative din blocul p includ elementele din grupa a III-a principală: aluminiul Al, galiu Ga, indiu In, taliu Tl, cu configurația electronică exterioară ns^2np^1 , germaniu Ge, staniu Sn și plumbul Pb din grupa a IV-a principală cu configurația electronică exterioară ns^2np^2 , stibiu Sb și bismut Bi din grupa a V-a principală cu configurația electronică exterioară ns^2np^3 și polonium Po din grupa a VI-a principală cu configurația electronică exterioară ns^2np^4 (Tabelul 1).

Tabelul 1. Elemente din blocul p

Nr. grupă	13(IIIA)	14(IVA)	15(VA)	16(VIA)	17(VIIA)	18(VIIIA)
Denumire	Pământoase	Carbonului	Azotului	Calcogeni	Halogeni	Gaze nobile
Elemente & Configurația electronică						He
	B	C	N	O	F	Ne
	Al	Si	P	S	Cl	Ar
	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr
	In	Sn	Sb	Te	I	Xe
	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn
	ns^2np^1	ns^2np^2	ns^2np^3	ns^2np^4	ns^2np^5	ns^2np^6

Structura învelișurilor electronice exterioare ale elementelor metalice din blocul p de tipul ns^2np^{1-4} (tabelul 1) este caracterizată de prezența de electroni s inerți. Acești electroni fiind mai puternic atrași de nucleu manifestă o rezistență mare față de participarea la diferite interacții

chimice(cu formare de legături covalente sau prin eliminarea lor și formarea unor specii ionice).

Efectul perechii de electroni inerți este mult mai pronunțat la elementele din grupele IV A și V A decât la cele din grupa III A. În interiorul unei grupe acest efect se manifestă cu atât mai puternic cu cât numărul atomic Z al elementului respectiv este mai mare(tabelul 2). Interfața exercitată de perechea de electroni inerți se resimte într-o serie de proprietăți ale elementelor respective și anume:

- ionizarea parțială a atomilor în rețelele cristaline ale elementelor
- tendința elementelor din perioadă a 6-a taliu, plumb, bismut, de a forma compuși stabili într-o stare de oxidare cu două unități mai mică decât starea de oxidare maximă
- asemănarea unora din acești compuși cu aceia ai elementului situat cu două locuri înaintea lui în sistemul periodic: (compușii Tl (I) se aseamănă cu aceia ai metalelor alcaline, respectiv ai argintului, iar compușii Pb (II) cu aceia ai metalelor alcalino-pământoase). Poloniul are comportări asemănătoare cu telurul, dar mai ales cu bismutul, pe care îl însoțește frecvent, caracterului lui metalic fiind mai puțin pronunțat decât al telurului.

Caracterul electropozitiv crește de sus în jos în grupe și de la dreapta spre stânga în perioade, așa încât grupele principale III A - V A conțin tot mai puține metale. Poloniul, singurul metal din grupa a VI-a A este radioactiv.

Metalele de tip p deși cristalizează în rețele compacte sau aproape compacte cu caracter metalic, structurile lor, în comparație cu ale metalelor de tip s, sunt mai puțin obișnuite pentru elemente cu caracter metalic.

Dintre elementele de tip p, numai aluminiu, plumbul și taliu cristalizează în rețele compacte tipic metalice, cubice cu fețe centrate, iar taliul are și o modificare cu structura hexagonală compactă. Galiul cristalizează în sistemul rombic, rețeaua cristalină fiind formată din molecule diatomice Ga_2 . Indiul și β -staniul au rețele tetragonale cu fețe centrate aproape compacte, asemănătoare, dar nu identice cu rețelele tipic metalice. Germaniul și α - staniul prezintă rețele cubice covalente (de tip diamant), iar stibiul și bismutul se caracterizează prin rețele romboedric-hexagonale asemănătoare cu rețeaua fosforului negru, iar poloniul are o rețea monoclinică. Caracteristicile rețelelor cristaline corelate cu poziția pe care elementele de tip p o ocupă în sistemul periodic și cu proprietățile lor generale, evidențiază un caracter metalic mai puțin pronunțat decât al metalelor din blocul s.

Energia de ionizare este o caracteristică a fiecărui element și valoarea ei depinde de structura electronică a atomului respectiv. Dintre metalele de tip p, energia de ionizare o au metalele din grupa a III-a A, iar cea mai mare o are germaniu și stibiu care au patru electroni de valență respectiv cinci electroni pe care îi pot ceda și forma ioni pozitivi.

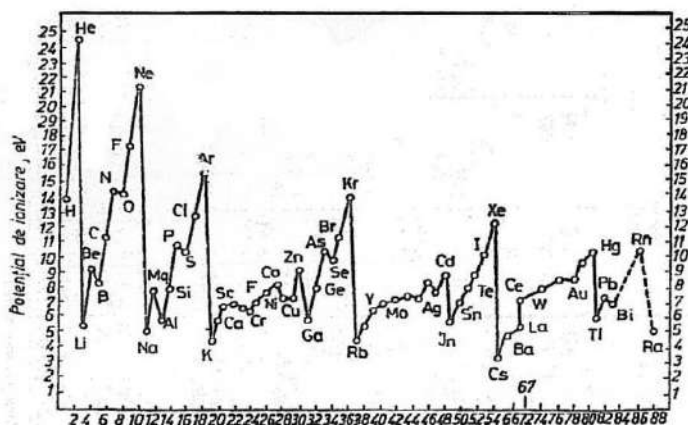

Fig 1. Potențialul (energia) de ionizare al elementelor în funcție de Z

Razele atomice respectiv volumele atomice cresc în grupa de sus în jos, o dată cu creșterea numărului de straturi (tabelul 2), iar în perioadă scad de la grupa a III-a A la grupa a VI-a A, elementul taliu având cea mai mare raza atomică (Fig 2).

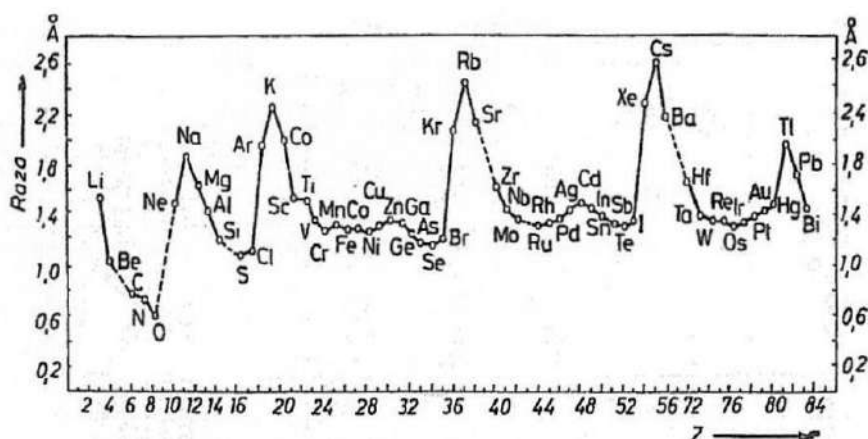

Fig 2. Variația razelor atomice ale elementelor în funcție de Z

Metalele de tip p, pot ceda atât electronii din orbitalii p, cât și pe cei din orbitalul s, ai ultimului strat electronic, deoarece diferența dintre energiile lor este foarte mică. În general, metalele de tip p pot prezenta în compuși două stări de oxidare sau numere de oxidare (N.O.) (tabelul 2). Pentru metalele din grupa a III-a A este caracteristică starea de oxidare +3, dar taliul prezintă numărul de oxidare +1, asemănându-se în unele privințe cu metalele alcaline, iar în altele cu argintul, comportare justificată de faptul că raza ionului Tl^+ este cuprinsă între cea a ionilor Rb^+ , K^+ respectiv Ag^+ (Fig.1). Metalele din grupa a IV-a A reprezintă stări de oxidare +2 și +4. Ionul Pb^{2+} se aseamănă în unele comportări cu ionii metalelor alcalino-pamantoase. Din grupa a V-a A, stibiul prezintă stări de oxidare +5 și +3, iar bismutul îi este caracteristică stare de oxidare +3. Metalele de tip p au caracter electropozitiv mai stabil decât cele de tip s, deoarece

energia necesară pentru cedarea electronilor lor de valență este mai mare decât în cazul metalelor de tip s.

Bibliografie

Ripan R., Ceteanu I., Chimia metalelor, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1969
Brezeanu M., Cristurean E., Antoniu A., Marinescu D., Andrieș M., Chimia metalelor, Editura Academiei Române, București, 1990

INOVAȚII ÎN PREDAREA LIMBII ENGLEZE

Prof. Alexandra Vladovici

Școala Gimnazială Nr.4 'Elena Donici Cantacuzino', Pucioasa

Predarea limbii engleze a evoluat semnificativ în ultimele decenii, beneficiind de avansuri tehnologice și de schimbări în metodologii pedagogice. Această evoluție nu numai că a îmbunătățit eficiența predării, dar a făcut procesul de învățare mai accesibil și mai atractiv pentru elevi. În acest articol, vom explora patru inovații majore care au transformat predarea limbii engleze: utilizarea tehnologiei digitale, învățarea personalizată, integrarea culturii și accentul pe competențele de comunicare.

Tehnologia digitală a schimbat radical modul în care se predă și se învață limba engleză. Platformele online, aplicațiile mobile și software-urile educaționale au deschis noi posibilități pentru predare și învățare. Printre aceste tehnologii se numără:

➤ **Platforme de învățare online**

Platforme precum Duolingo, Babbel și Rosetta Stone oferă lecții structurate care acoperă vocabularul, gramatică și pronunția. Aceste platforme utilizează tehnici de gamificare pentru a face învățarea mai atractivă, iar feedback-ul instantaneu ajută la consolidarea cunoștințelor.

➤ **Instrumente de conferințe video**

Cu ajutorul aplicațiilor precum Zoom sau Microsoft Teams, profesorii pot ține lecții de limba engleză la distanță. Aceasta a devenit o resursă vitală în timpul pandemiei de COVID-19, când școlile s-au închis și învățarea a trecut în mediul online.

➤ **Realitate augmentată și realitate virtuală**

Aceste tehnologii emergente oferă oportunități pentru imersiunea elevilor în medii lingvistice autentice. De exemplu, prin intermediul realității virtuale, elevii pot „călători” în țări vorbitoare de limbă engleză pentru a practica conversația în contexte reale.

Un rol extrem de important îl joacă învățarea personalizată, care se referă la adaptarea metodologiilor de predare la nevoile și ritmul de învățare ale fiecărui elev. Această abordare este facilitată de tehnologii care permit colectarea și analiza datelor despre progresul elevilor. Metodele de învățare personalizată includ:

➤ Evaluări diagnostic

Aceste evaluări permit identificarea punctelor forte și a celor slabe ale elevilor, ajutând profesorii să creeze planuri de lecție adaptate nevoilor individuale. De exemplu, un elev care are dificultăți cu gramatica poate primi exerciții suplimentare pe această temă.

➤ Adaptarea materialelor

Profesorii pot selecta materiale didactice care se potrivesc intereselor și stilurilor de învățare ale elevilor. De exemplu, pentru elevii pasionați de muzică, se pot folosi cântece și videoclipuri muzicale pentru a îmbunătăți înțelegerea limbii engleze.

➤ Feedback personalizat

Tehnologiile moderne permit oferirea de feedback instant și detaliat, ceea ce este esențial pentru învățarea eficientă. Acest feedback poate fi oferit sub formă de comentarii, corecturi sau sugestii de îmbunătățire.

Învățarea unei limbi străine nu se limitează doar la gramatică și vocabular; include și înțelegerea culturii asociate cu acea limbă. Integrarea elementelor culturale în predarea limbii engleze ajută elevii să înțeleagă mai bine contextul social și cultural în care se folosește limba. Acest lucru se poate realiza prin:

➤ Studii de cultură

Profesori pot introduce elemente de cultură, cum ar fi obiceiuri, tradiții, și sărbători din țările vorbitoare de engleză. De exemplu, elevii pot învăța despre Ziua Recunoștinței în Statele Unite sau despre diferite dialecte și accente din Regatul Unit.

➤ Literatură și media

Lectura de cărți, articole și vizionarea de filme în limba engleză oferă o fereastră spre diverse aspecte ale culturii anglofone. Aceste resurse nu numai că îmbogățesc vocabularul și abilitățile de citire și ascultare, dar oferă și perspective asupra stilurilor de viață și valorilor culturale.

➤ Interacțiuni culturale

Programele de schimb cultural sau colaborările cu școli din țări vorbitoare de engleză oferă oportunități pentru practică lingvistică autentică și înțelegere culturală. Aceste experiențe sunt de neprețuit pentru dezvoltarea competențelor interculturale ale elevilor.

Predarea modernă a limbii engleze pune un accent deosebit pe dezvoltarea competențelor de comunicare, mai degrabă decât pe memorarea mecanică a regulilor gramaticale. Acest lucru se realizează prin:

➤ Activități de conversație

Sesiunile de conversație, fie în perechi, fie în grupuri mici, sunt esențiale pentru a încuraja elevii să utilizeze limba în mod activ. Aceste activități pot include discuții pe diverse teme, dezbateri sau jocuri de rol, toate având scopul de a dezvolta fluența și încrederea în utilizarea limbii.

➤ Abordarea Task-Based Language Learning (TBLT)

Această metodă se concentrează pe realizarea de sarcini autentice, cum ar fi scrierea unui email, pregătirea unei prezentări sau rezolvarea de probleme într-un context specific. TBLT ajută elevii să aplice ceea ce au învățat într-un mod practic și relevant.

➤ Utilizarea tehnologiei pentru practica orală

Aplicații precum Voicethread sau platforme de podcasting permit elevilor să practice vorbirea și să primească feedback. Înregistrarea vocii și ascultarea propriilor performanțe pot fi extrem de utile pentru îmbunătățirea abilităților de pronunție și intonație.

Inovațiile în predarea limbii engleze au transformat radical procesul de învățare, făcându-l mai accesibil, interactiv și adaptat nevoilor individuale ale elevilor. Utilizarea tehnologiei digitale, accentul pe învățarea personalizată, integrarea culturii și dezvoltarea competențelor de comunicare sunt doar câteva dintre direcțiile moderne care au revoluționat acest domeniu. Pe măsură ce tehnologia continuă să avanseze și înțelegerea noastră pedagogică evoluează, este de așteptat ca predarea limbii engleze să devină și mai eficientă și captivantă în viitor.

Webography

<https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/ten-innovations-have-changed-english-language-teaching>

<https://www.theteflacademy.com/blog/5-innovations-that-have-changed-english-language-teaching/>

<https://www.cambridge.org/elt/blog/2023/05/24/teachers-talk-tech-5-innovation-in-language-teaching/>

<https://ellii.com/blog/19-award-winning-english-language-teaching-innovations>

<https://www.medlifemovement.org/medlife-stories/how-to-improve-teaching-skills-with-a-language-immersion-program/>

Modele ale învățării și implicațiile lor în actul educațional

prof.înv.primar, Vlăsceanu Lorena Erika, Școală Gimnazială " Șerban Vodă Cantacuzino"

În psihologie există diferite moduri de a clasifica învățarea, unul dintre acestea îi aparține lui J. Linhart care distinge între învățarea directă, intențională, în care sarcina de învățare joacă un rol important, și învățarea directă, spontană, neintențională, în care individul nu caută în mod direct să învețe. Prin aplicarea unor criterii de conținut, Mihail Golu a identificat următoarele tipuri de învățare:

- habituarea sau învățarea prin obișnuire, care se manifestă, fie în cadrul adaptării senzoriale, fie în plan psihoafectiv, ca atenuare sau estompere a efectului inițial al unui stimul, ca urmare a prelungirii în timp a acțiunii acestuia, sau a creșterii frecvenței lui în câmpul nostru perceptiv.

- învățarea prin condiționare de tip clasic (pavlovian), care se realizează fie în planul primului sistem de semnalizare (legătură temporară între stimuli fizici), fie în planul celui de-al doilea sistem de semnalizare (legătura între stimuli fizici concreți, și denumirile lor verbale, așa cum se întâmplă în formarea conceptelor sau în învățarea discriminatorie a formelor, sau legătura între doi stimuli verbali în baza cărora se stabilesc raporturi semantice între cuvinte);

- învățarea prin condiționare instrumentală (de tip skinnerian), care constă în stabilirea unei legături adaptative între secvențele comportamentale și elementele situației externe potrivit distribuției întăririlor (recompensă sau pedeapsă);

- învățarea perceptivă, importantă atât sub aspect cognitiv, ea fiind implicată în însușirea sistemelor de semne, simboluri și forme care se utilizează în diferite științe, cât și comportamental, prin identificarea și interpretarea stimulilor și codurilor figurale prin prisma stărilor de necesitate, și a sarcinilor de reglare aflate în fața subiectului;

- învățarea motorie, care se concretizează în articularea mișcărilor simple, singulare, în sisteme funcționale unitare integrate, fie cu valoare instrumentală, subordonate rezolvării unor sarcini de muncă, fie cu valoare finală în sine, cum este cazul sistemelor motorii din activitatea sportivă și din balet;

- învățarea verbală, care, pe de o parte înlesnește formarea și îmbogățirea în timp a vocabularului intern, iar pe de altă parte, asigură dezvoltarea și fixarea legăturilor semantice și sintactice între cuvinte.

Robert Gagne luând ca punct de plecare variabilitatea condițiilor învățării, distinge tot atâtea forme sau tipuri de învățare. Aceste tipuri de învățare sunt plasate într-o ordine ierarhica, unde un tip de învățare situat la un nivel superior, este prin natura sa mai complex și se bazează pe cele inferioare. Ierarhia tipurilor de învățare implică faptul că achiziția unei capacități de nivel superior este condiționată de achiziția unei capacități de nivel inferior. De aceea Gagne afirmă că: “un elev este pregătit să învețe ceva nou în momentul în care stăpânește condițiile prelabile, cu alte cuvinte, în momentul în care și-a însușit prin învățare anterioară, capacitățile necesare pasului următor”(R.Gagne, Condițiile învățării, 1975).

Cele opt tipuri de învățare identificate de Gagne sunt:

1. învățarea de semnale, prin care se are în vedere clasicul reflex condiționat al lui Pavlov. O caracteristică importantă este aceea că individul învață să dea un răspuns general, difuz, la un semnal. Aceasta este o învățare involuntară, direct legată de emoțiile și nevoile vitale primare. Învățarea de semnale se întâmplă tot timpul în viața de zi cu zi, învățăm să răspundem la culoarea roșie a semaforului, la soneria ceasului deșteptător, la clopoțelul de la școală etc. Învățarea de semnale este folosită uneori de profesor pentru a crea o stare de atenție elevilor, cum ar fi bătaia din palme.

2. învățarea stimul-răspuns, ce corespunde condiționării operante a lui Skinner. Ea se diferențiază de forma precedentă prin faptul că subiectul este capabil de a discerne și de a da un răspuns specific la un stimul determinant, în loc de a avea o reacție generală emoțională, individul poate realiza o acțiune delimitată cu precizie, cum este învățarea stimul-răspuns implicată în învățarea actelor motrice voluntare. Ținerea corectă a unui creion de către un copil mic este un exemplu de aplicație relevantă de învățare stimul-răspuns. Inițial, creionul poate fi așezat într-o poziție corectă în mâna copilului de către învățător sau părinte. Acest procedeu se va repeta de două, trei ori, iar după un număr de repetiții răspunsul corect devine din ce în ce mai probabil.

3. înlănțuirea, este de asemenea o formă simplă de învățare, ea numindu-se și “învățarea de secvențe” și presupune învățarea unei serii de legături stimul-răspuns într-o ordine determinată. Gagne dă următorul exemplu: când unui șofer începător îi spunem “Pornește acum motorul!”, îi cerem să execute un lanț de conexiuni stimul-răspuns pe care le-a învățat deja. De asemenea, copiii învață după modelul înlănțuirilor un număr de deprinderi cum ar fi: încheierea nasturilor, închiderea cataramelor, utilizarea foarfecelor, efectuarea nodurilor. Învățarea automatismelor cum

ar fi: înotul, mersul pe bicicletă, dactiografierea, se face în acest mod. Înlanțuirile descrise sunt neverbale, dar învățarea lor poate fi facilitată prin indicații verbale.

4. învățarea de asociații verbale, presupune tot serii de legături stimul-răspuns, dar acestea sunt de natură verbală. Formarea lanțurilor verbale poate fi considerată un caz particular de înlanțuire. Lanțurile verbale se formează cu prilejul învățării unei limbi și a îmbinării lor în propoziții. În această formă de învățare memoria joacă un rol important. Sunt bine cunoscute experimentele psihologului german Hermann Ebbinghaus privind memorarea unor silabe lipsite de sens; Acesta a descoperit că se învață foarte mult prin asociații verbale. Chiar și în condițiile în care silabele erau lipsite de sens, ele sunt totuși susceptibile de a forma asociații.

5. învățarea prin discriminare, presupune ca subiectul învață să răspundă diferențiat acelor caracteristici ale obiectelor care servesc la distingerea acestora: forme, mărimi, culori. Însușirea discriminărilor este o activitate de mare importanță în procesul de instruire școlară. Elevul învață să diferențieze literele de tipar, cifrele, culorile, fonemele, pentru ca apoi să învețe trăsăturile distinctive ale unor clase de obiecte din mediul în care trăiește (păsări, flori, mașini).

6. învățarea noțiunilor, se referă la faptul că subiectul poate să clasifice obiectele pe baza unor proprietăți comune. Formarea conceptelor este foarte importantă în actul instruirii, începând cu clasele mici, apoi de-a lungul întregii perioade școlare, elevului i se cere să clasifice multe obiecte și evenimente. Un rol de bază în acest proces revine limbajului, odată ce noțiunile sunt însușite individual este pregătit pentru însușirea unui volum de cunoștințe foarte mare.

7. învățarea regulilor, care se bazează pe învățarea noțiunilor. În termeni simpli, o regulă este un lanț de două sau mai multe concepte. Gagne definește regula drept “o capacitate internă care-i oferă individului posibilitatea de a răspunde la o clasă de situații stimul cu o clasă de performanțe, ultima fiind în mod predictibil legată de prima printr-o clasă de relații”. De exemplu, pentru a învăța o regulă de genul : obiectele rotunde se rostogolesc”,(R.Gagne, Condițiile învățării, 1975) elevul trebuie să cunoască deja noțiunile de “obiect rotund” și “rostogolire” și chiar să poată stabili o relație între ele. Dacă această legătură nu este înțeleasă, atunci nu avem decât a face decât cu învățarea unui simplu lanț verbal. O mare parte din procesul învățării școlare o reprezintă învățarea de reguli.

8. rezolvarea de probleme,este un tip de învățare ce necesită eforturi interioare numite în mod obișnuit gândire. Ea poate fi privită ca un proces prin care regulile învățate anterior sunt combinate cu scopul gasirii unei soluții într-o situație problematică. Rezolvarea de probleme nu

înseamnă doar o aplicare a regulilor învățate anterior, ea este un proces care generează o nouă învățare, însușirea unor idei noi care multiplică aplicabilitatea regulilor învățate anterior.

Conceperea învățării ca un proces ierarhic, cumulativ, în care o formă superioară de învățare se bazează pe formele inferioare poate oferi sugestii interesante pentru instruirea școlară. Gagne însuși consideră că ierarhia învățării oferă o bază pentru găsirea unui drum de învățare potrivit pentru fiecare elev. Pentru aceasta, lucrul cel mai important este să aflăm ce cunoaște elevul în acel moment și să începem instruirea din acel punct.

Bibliografie

- Cătănoiu, L. C. (2020), Motivația școlară și învățarea, Revista Educația și noi orizonturi, ed. 3;
Cosmovici, A. & Iacob, L. (1999). Psihologie școlară. Iași: Polirom;
Verza, E. (1993). Psihologia vârștelor. București: Hyperion.

Tehnica „Cuvintelor cheie” în învățarea limbii engleze

Voicu Roxana Florica

Școala Gimnazială „Avram Iancu”, Oradea

Predarea vocabularului în limba engleză este esențială pentru dezvoltarea competențelor lingvistice ale elevilor. Există numeroase strategii, metode și resurse care pot fi utilizate pentru a face procesul de învățare a vocabularului mai eficient și atractiv. Acestea joacă un rol important în predarea și învățarea vocabularului.

În primul rând, pentru elevi, este de un real folos înțelegerea contextului și de aceea cuvintele noi trebuie introduse într-un context semnificativ, folosind texte, povești, sau exemple care ilustrează utilizarea cuvintelor în contexte reale. Se pot utiliza pasaje de lectură, videoclipuri sau dialoguri care conțin vocabularul nou și care conduc spre discuții despre cum sunt utilizate cuvintele în context.

Tehnica „*Cuvinte cheie*” este o metodă eficientă pentru predarea vocabularului în limba engleză, care se concentrează pe identificarea și înțelegerea termenilor esențiali dintr-un text sau un domeniu specific. Această tehnică ajută elevii să rețină și să aplice vocabularul într-un mod semnificativ. Înainte de lecție, profesorul parcurge câțiva pași ce asigură reușita activității. Astfel, el selectează cuvintele cheie care sunt esențiale pentru înțelegerea unui text sau a unui subiect, pot fi termeni tehnici, cuvinte de bază într-o temă sau expresii importante, apoi se asigură că aceste cuvinte cheie sunt relevante pentru obiectivele lecției și sunt folosite în contexte care ajută elevii să le înțeleagă mai bine și pregătește definiții simple și clare ale cuvintelor cheie, utilizând explicații care sunt accesibile și relevante pentru nivelul de învățare al elevilor. De asemenea, explică sinonimele și antonimele pentru cuvintele cheie pentru a oferi o înțelegere mai profundă a sensului și utilizării lor.

În vederea înlesnirii învățării „cuvintelor cheie”, profesorul poate crea asocieri folosind imagini, grafice sau simboluri pentru a crea asocieri vizuale care ajută elevii să rețină cuvintele cheie. De exemplu, pentru cuvântul „ocean”, se poate folosi o imagine a oceanului. O altă posibilitate este de a-i încuraja pe elevi să creeze hărți conceptuale sau diagrame care leagă cuvintele cheie de concepte și termeni relevanți. În cadrul lecției, cadrul didactic va organiza exerciții interactive care implică utilizarea cuvintelor cheie în diferite contexte. De exemplu, se pot crea activități de completare a propozițiilor sau jocuri de rol care utilizează cuvintele cheie. Profesorul trebuie să ofere exemple și chiar să adreseze întrebări care solicită elevilor să folosească cuvintele cheie în contexte de scriere și vorbire, acest lucru ajutând la consolidarea înțelegerii și aplicării vocabularului.

Recapitularea vine să completeze tehnica „cuvintelor cheie” deoarece sunt necesare lecții pentru a întări vocabularul cheie, putând fi folosite teste scurte, activități de grup sau jocuri. În

continuare, profesorul evaluează înțelegerea elevilor prin activități de evaluare continuă, cum ar fi discuții de grup sau proiecte care implică utilizarea cuvintelor cheie.

Pentru a face învățarea mai eficientă și pentru a varia resursele utilizate, se pot folosi aplicații și platforme online care permit crearea de carduri de vocabular și exerciții interactive pentru cuvintele cheie. Acestea presupun asocierea unor cuvinte sau fraze noi cu imagini, sunete sau concepte familiare pentru a facilita reținerea lor. De exemplu, Quizlet, Aki și Memrise sunt utile pentru acest scop.

Memrise se bazează pe asocierea cuvintelor noi cu imagini și asocieri mnezice. Fiecare cuvânt este prezentat alături de un „meme” sau o imagine care creează o legătură mentală ușor de reținut. Pe lângă utilizarea memelor propuse de aplicație, se pot crea propriile asocieri sau imagini mentale care să ajute elevii în reținerea cuvintelor. Anki este o aplicație de flashcard-uri care permite utilizatorilor să adauge imagini, sunete și exemple propria. Aceasra poate fi utilizată pentru a crea carduri cu asocieri mnezice și cuvinte cheie. De asemenea, se pot crea flashcard-uri pentru fiecare cuvânt nou, adăugând o imagine sau o propoziție care să facă legătura între cuvânt și sensul acestuia. De exemplu, pentru cuvântul „apple”, se poate adăuga o imagine cu un măr roșu și o propoziție de genul „An apple a day keeps the doctor away” pentru a face legătura cu contextul.

Integrarea resurselor multimedia în procesul de învățare a vocabularului limbii engleze poate fi extrem de eficientă, deoarece oferă expunere la cuvinte cheie în contexte variate și autentice. Acest lucru poate ajuta la consolidarea înțelegerii prin interacțiune repetată și diversificată. Există o multitudine de canale educaționale care oferă videoclipuri de învățare a limbii engleze prin care se pot introduce cuvinte cheie în contexte reale sau simulate

În concluzie, tehnica „Cuvintelor cheie” poate fi abordată din diverse perspective în funcție de specificul clasei, de nivelul elevilor și de obiectivele lecției deoarece aceasta facilitează învățarea și reținerea vocabularului prin concentrarea pe termeni esențiali, oferind un cadru clar și structurat pentru înțelegerea și aplicarea acestora.

Bibliografie:

How Vocabulary is Learned, Webb, S., & Nation, I. S. P., 2017, Oxford University Press.

A Course in English Language Teaching (2nd Edition), Ur, Penny, 2012, Cambridge University Press

ÎNVĂȚAREA ACTIVĂ - UTILIZAREA SURSELOR ÎN PREDAREA ISTORIEI

Prof. Ana-Maria Zaharia

Școala Gimnazială „Ion Ghica” Iași

Atitudinea activă și creatoarea a elevilor este o consecință a obișnuinței acestora de a se raporta la sarcină și a stilului de predare al profesorului. Profesorul influențează comportamentul activ și creativ al elevului „prin felul în care solicită răspunsuri la o problemă, prin felul în care organizează activitățile de informare și de formare a elevilor, prin accentul pe care îl pune pe dezvoltarea proceselor cognitiv-aplicative”¹. O privire de ansamblu asupra schimbărilor la nivel curricular indică, prin opțiunea către competențe, „orientarea predării istoriei dinspre (p)redarea evenimentului spre dezbateră contextului acestuia, dinspre memorare și redare spre analiza percepțiilor contemporanilor și dinspre crearea de identități - definite prin adversitate - la acceptarea diversității și a pluralității interpretărilor”².

Mijloacele, sursele utilizate în procesul de învățământ au, prin urmare, un rol important în formarea competențelor, ele înlesnind intrarea în contact a elevilor cu obiecte sau fenomene mai puțin accesibile percepției directe; dețin sensuri formative, obișnuindu-i pe elevi cu selectarea unor instrumente indispensabile pentru descrierea și înțelegerea unor aspecte ale realității; solicită și sprijină operațiile gândirii, stimulează cercetarea, solicită imaginația, creativitatea și gândirea critică a elevilor.

Conform studiilor, mijloacele de învățământ au o serie de funcții³:

- funcția de comunicare a informațiilor istorice - de exemplu: documente istorice, beletristică inspirată din realitatea istorică, fotografii, ilustrații, atlase, manualul, filme istorice, emisiuni și documentare TV, etc. în aceste cazuri comunicarea realizându-se pe cale scrisă, respectiv audio-vizuală;
- funcția de substituie a realității istorice - prin imagini, modele, filme istorice, mulaje, machete, documentare sau imagini de arhivă, etc., acestea asigurând elevului observarea, investigarea, descrierea și reconstituirea adevărului istoric, pe baza unei scheme logice⁴;

¹ Crenguța-Lăcrămioara Oprea, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 2009, p.163.

² Carol Căpiță, Laura Căpiță, *Utilizarea surselor istorice primare în predarea istoriei*, Editura Universității București, București, 2011, p.20.

³ Ștefan Păun, *Didactica istoriei*, Editura Corint, București, 2007, p. 99; Vezi și Gheorge Tănăsă, *Metodica învățării-predării istoriei*, Editura Spiru Haret, Iași, 1998, p.104 și urm.

⁴ Constanțiu Dinulescu, *Didactica istoriei*, Editura Universitaria, Craiova, 2007, p.122.

- funcția de motivare a învățării - constă în capacitatea mijloacelor de învățământ, utilizate de către profesor, de a incita și stimula curiozitatea elevului și dorința acestuia de a învăța și a descoperi. Prezentarea informațiilor într-o manieră atrăgătoare, cu ajutorul unor filme, imagini, ilustrații sau a unor texte bine alese, poate îndemna elevul la continuarea studiului sau la obținerea unor informații suplimentare;
- funcția formativă - se valorifică prin capacitatea mijloacelor didactice de a dezvolta capacitatea de analiză, comparația, sinteza, activează atenția, gândirea critică, contribuie la formarea unor convingeri despre anumite evenimente istorice sau evoluții politico-statale;
- funcția estetică - constă în formarea și dezvoltarea gustului pentru frumos, în dezvoltarea capacității de observare, apreciere și înțelegere a esteticului prezent în istorie și în realitatea înconjurătoare;
- funcția ergonomică - se explică prin transmiterea unui volum mare de informații într-un timp scurt, contribuind astfel la o mai mare eficientizare a predării-învățării-evaluării istoriei;
- funcția de evaluare a randamentului școlar oferă profesorului posibilitatea de a obține informații asupra modului în care elevii au dobândit competențele propuse în cadrul demersului didactic, mijloacele didactice fiind utilizate fie în cadrul evaluării scrise sub formă de teste grilă, chestionare standardizate, fie în solicitarea elevilor de a rezolva diverse situații-problemă, de a modela, de a compara sau extrage informații pe o anumită temă⁵.

O altă analiză a funcțiilor mijloacelor de învățământ⁶ identifică:

- funcția cognitiv-formativă - documentară și didactică – întrucât mijloacele de învățământ asigură date, informații asupra evenimentelor istorice, ajungând să ușureze actul de cunoaștere prin îmbinarea realității și imaginii cu vorbele scrise;
- funcția de legare a procesului de învățământ cu realitatea socio-profesională: cu ajutorul mijloacelor didactice se face legătura între procesul de predare-învățare cu viața, cu realitatea fenomenelor de profil, dar și cu cea socio-profesională și socio-economică, ducând la formarea unor concepții realiste în mintea tinerilor;
- funcția de educație estetică și moral-civică : mijloacele didactice, în special cele audio-vizuale și practic-aplicative creează elevilor trăiri de natură cognitivă, estetică, profesională, comportamentală, care contribuie la dezvoltarea interesului pentru istorie;

⁵ Vezi Ștefan Păun, *op.cit.*, p.99 și urm. și Constanțiu Dinulescu, *op.cit.*, p.121 și urm.

⁶ Alice Ionela Roaită, *Didactica istoriei. Un manual pentru profesorul de istorie*, Editura Paralela 45, Pitești, 2011, p.47.

→ funcția de dezvoltare multidimensională și integrală a personalității: un rol important în dezvoltarea personalității elevului îl are mass-media, în special cele adresate culturii, educației, științei⁷.

Formarea competențelor propuse și dovedirea eficienței mijloacelor și a surselor istorice utilizate depind de calitatea lor, de modul în care sunt utilizate și integrate în momentele lecției de istorie sau în activitatea didactică. Eficiența presupune, printre altele: selectarea rațională a mijloacelor, în funcție de particularitățile intelectuale ale elevilor; adaptarea riguroasă a surselor istorice la sarcinile de lucru propuse elevilor; stabilirea, prin proiectarea adecvată, a competențelor dorite a fi formate prin utilizarea mijloacelor de învățare și adaptarea acestora; folosirea echilibrată și diversificată a mijloacelor didactice și a surselor istorice în diferite momente ale lecției. Mijloacele didactice trebuie adecvate vârstei elevilor. La clasele mici, ceea ce transmit acestea trebuie să aibă un pronunțat caracter intuitiv, concret, audio-vizual, în schimb, la clasele mari pot fi utilizate cu succes și mijloace abstracte, scheme, modele. La disciplina istorie, adeseori, mijloacele didactice trebuie particularizate pentru ca elevii să poată susține un demers didactic ancorat în specificul clasei, în realitățile zonei și comunității⁸.

Sursele sunt principalul instrument de lucru într-o predare a istoriei centrată pe elev. Accesul direct al elevului la surse este considerată a fi „principala cale de stimulare și dezvoltare a abilităților și deprinderilor necesare abordării conținuturilor din sfera științelor sociale”⁹.

Orientarea demersului didactic spre folosirea diverselor surse istorice la clasă, are o serie de avantaje, dar și dezavantaje: în primul rând timp pentru pregătire - profesorul trebuie să selecteze sursele, să decidă forma de prezentare și modalitățile de evaluare, presupune și un echilibru între cunoștințe și competențe, profesorul fiind nevoit să țină cont de modul în care sunt structurate sistemele de evaluare națională¹⁰.

Beneficiile utilizării surselor în activitatea didactică sunt pe măsură – formarea și dezvoltarea competențelor, vizând scopul final al demersului educativ. Utilizarea surselor este mult mai apropiată de situațiile de viață extrașcolară, decât simplul transfer de informații, iar apelul la sursele istorice nu dezvoltă doar competențe legate de studiul istoriei, ci oferă o dimensiune interdisciplinară. Există, apoi, dimensiunea aplicativă - activitățile bazate pe sursele istorice fiind în măsură să ofere modele de activitate intelectuală, civică, etc. Un alt beneficiu constă în dimensiunea empatică, deoarece istoria descoperită prin intermediul surselor poate fi mult mai apropiată de universul personal și de experiența elevilor, permițând trecerea de la

⁷ *Ibidem.*

⁸ Octavian Tătar, *Didactica istoriei. Vamadecum*, Editura Aeternitas, Alba Iulia, 2006, p.82.

⁹ Laura Căpiță, Carol Căpiță, *Tendințe în didactica istoriei*, Editura Paralela 45, Pitești, 2005, p.126.

¹⁰ Carol Căpiță, Laura Căpiță, *Utilizarea surselor istorice primare în predarea istoriei*, Editura Universității București, București, 2011, p.5.

abstract la concret. Accesul direct la sursele istorice are și alte avantaje: „dinamizează procesul de predare-învățare; asigură transferul mai multor cunoștințe (care sunt și mai diversificate) decât discursul profesorului, permit abordarea istoriei din perspectivă multiculturală, facilitează tratarea perspectivelor multiple asupra evenimentelor și proceselor; contribuie decisiv la formarea abilităților și deprinderilor intelectuale superioare și, poate cel mai semnificativ, elimină - măcar parțial- posibilitatea de manipulare ideologică sau culturală a elevilor”¹¹.

Baza cunoașterii trecutului umanității și a oricărui demers eficient în cunoașterea istoriei prin învățarea activă este sursa istorică. Principalele surse istorice pot fi grupate¹² după cum urmează mai jos, iar pentru fiecare categorie de surse se pot formula întrebări și sarcini de lucru pentru elevi:

- Obiectele - în utilizarea acestora se pot formula întrebări precum: În ce scop au fost realizate ? Cum s-au păstrat ? Ce anume putem cunoaște cu privire la o personalitate sau la o perioadă istorică, pornind de la obiectul respectiv ?
- Jurnale, scrisori, biografii, istorii de familie: În ce scop au fost redactate? Cum reflectă evenimentele ? În ce măsură oferă informații despre autori, operele lor, despre epoca în care au trăit ?
- Beletristică, romanul istoric - întrebări ce pot fi formulate: Autorul este contemporan evenimentelor ? Cum descrie evenimentul, epoca istorică, personajele sau personalitățile ? Pot fi comparate cu alte surse istorice ?
- Documente oficiale - Sunt documente publice sau secrete ? Aparțin unui partid politic, unei ideologii ? Au fost supuse cenzurii ? Cum s-au păstrat ? Sunt originale sau copii?
- Ziare, reviste - posibile întrebări : În ce măsură acestea reflectă opiniile politice ale perioadei ? Au autorii lor opțiuni politice clare ? Sunt ziarele unui partid politic sau independente ?
- Caricaturi, postere, afișe - Ce orientare pot exprima acestea ? Ce atitudini civile și politice implică ? Pot aceste surse să-i influențeze pe oameni ? În ce scop au fost realizate ?
- Fotografii, imagini, tablouri: Constituie surse de propagandă ? Ce concluzie putem desprinde din fotografia respectivă ? Sunt surse ușor de falsificat ? Ce știm despre data sursei ? Ce știm despre mediul social, politic, economic sau cultural în care a trăit autorul ? Cunoaștem autorul ? De ce a fost creată sursa și cui i se adresează ? Ce fapte, opinii reflectă sursa ? Ce îmi spune sau nu îmi spune imaginea ? Ce alte surse am la dispoziție

¹¹ Laura Căpiță, Carol Căpiță, *Tendențe în didactica istoriei*, p.126.

¹² Vezi Mihai Manea, Eugen Palade, Nicoleta Sasu, *Istorie. Predarea istoriei și educația pentru cetățenie democratică: demersuri didactice inovative*, Editura Educația 2000+, București, 2006, p.35 ; Felicia Adăscăliței, Marilena Bercea, Doru Dumitrescu, Liviu Lazăr, Mihai Manea, Mirela Popescu, *Elemente de didactică a Istoriei*, București, Editura Nomina, 2010, p.39.

pentru o comparație sau confruntare ? Descrierea pe scurt a imaginii (ce înfățișează, cadrul general, costumele, oamenii, ce se află în fundal, în prim-plan, locul, mărimea și atitudinea personajelor).

- Filme istorice, documentare TV - Când au fost create ? Cine sunt autorii? Care a fost scopul realizării sursei? Reprezintă o sursă contemporană perioadei/evenimentului sau a fost realizată ulterior? Participanții sunt martori direcți, își prezintă propria experiență sau descriu un eveniment ulterior petrecerii acestuia ? Sursa urmărește partea istorică sau partea artistică a evenimentului ?

Alți autori¹³ consideră că sursele istorice se împart în „surse scrise și nescrise”. Dacă prima categorie este mai simplă, în a doua se încadrează „o serie foarte largă de izvoare istorice, de la artefacte arheologice, la tablouri înfățișând viața cotidiană a secolului al XIX-lea, de la detalii de urbanism și hărți medievale, la filmografia contemporană (...)”. „Sursele fundamentale rămân cele scrise, iar cele vizuale - deși pot și ar trebui analizate separat - sunt adesea surse care să confirme sau să nuanțeze informațiile conținute în surse istorice¹⁴”.

În utilizarea surselor istorice trebuie să se țină seama de o serie de principii, precum: existența unor tipuri diferite de surse, care să se bazeze pe experiențe de viață ale oamenilor obișnuiți, dar și surse oficiale sau care provin din cercuri politice, pentru a fi comparate; sursele istorice trebuie plasate în contextul istoric în care a fost generată, pentru a fi utilizată pe deplin și nu doar pornind de la înțelegerea semnificației sale literare; selectarea și adaptarea surselor în funcție de particularitățile de vârstă și intelectuale ale elevilor; să fie formulate întrebări și sarcini de lucru bine ținute și specifice sursei, pornind de la datare, context, pentru a se evita răspunsurile generale sau stereotipurile; sursele trebuie să fie grupate în jurul unui subiect comun, pentru a contribui la formarea competențelor și abilităților de comparare, de extragere a informațiilor esențiale, de descriere, ș.a.¹⁵.

Un posibil demers în lucrul cu sursele istorice poate să cuprindă etapele următoare¹⁶:

- identificarea sursei (autor, datare, tip – sursă primară sau secundară);
- analiza internă (ceea ce afirmă, ceea ce sugerează, ceea ce nu spune sau informații/opinii/ termeni);
- analiza contextuală (în ce mediu a fost produsă, distribuția);

¹³ Carol Căpiță, Laura Căpiță, *op.cit.*, p.15.

¹⁴ *Ibidem*.

¹⁵ Mihai Manea, Eugen Palade, Nicoleta Sasu, *op.cit.* p.35.

¹⁶ Laura Căpiță, Carol Căpiță, *Tendințe în didactica istoriei*, p.128 și Sorina Paula Bolovan, *Didactica istoriei. Noi orizonturi în predarea, învățarea și evaluarea istoriei prin metode active*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2007, p.83.

→ analiza externă (comparația cu alte surse, identificarea gradului de veridicitate și obiectivitate);

→ concluziile – ce informații noi am aflat, cum valorificăm rezultatele ?

Sursele istorice pot fi utilizate pentru toate nivelele de vârstă, urmărindu-se, în același timp, lucrul diferențiat. Pot fi utilizate în timpul predării, pentru ilustrare, demonstrare, exemplificare, dar pot fi utilizate, mai ales, în cadrul momentelor din lecție ce solicită elevilor să rezolve diverse sarcini de lucru, transformând demersul didactic într-un proces de învățare activă.

Bibliografie

- Adăscăliței Felicia, Marilena Bercea, Doru Dumitrescu, Liviu Lazăr, Mihai Manea, Mirela Popescu, *Elemente de didactică a Istoriei*, București, Editura Nomina, 2010.
- Bolovan Sorina Paula, *Didactica istoriei. Noi orizonturi în predarea, învățarea și evaluarea istoriei prin metode active*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2007.
- Căpiță Carol, Laura Căpiță, *Utilizarea surselor istorice primare în predarea istoriei*, Editura Universității București, București, 2011.
- Căpiță Laura, Carol Căpiță, *Tendențe în didactica istoriei*, Editura Paralela 45, Pitești, 2005.
- Dinulescu Constantin, *Didactica istoriei*, Editura Universitaria, Craiova, 2007.
- Manea Mihai, Eugen Palade, Nicoleta Sasu, *Istorie. Predarea istoriei și educația pentru cetățenie democratică: demersuri didactice inovative*, Editura Educația 2000+, București, 2006.
- Oprea Crenguța-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 2009
- Roaită Alice Ionela, *Didactica istoriei. Un manual pentru profesorul de istorie*, Editura Paralela 45, Pitești, 2011.
- Rotundu, Elvira, coordonator, *Repere teoretice și praxiologice pentru aria curriculară Om și societate. Ghid metodologic*, Iași, 2013.
- Sarivan Ligia, Roxana Maria Gavrila, Daniela Stoicescu, *Predrea-învățarea interactivă centrată pe elev*, Ed.a 2-a, revizuită, Editura Educația 2000+, București, 2009.
- Tănăsă Gheorghe, *Metodica învățării-predări istoriei*, Editura Spiru Haret, Iași, 1998.
- Tătar Octavian, *Didactica istoriei. Vamadecum*, Editura Aeternitas, Alba Iulia, 2006.
- Păun Ștefan, *Didactica istoriei*, Editura Corint, București, 2007.

Dilema în matematică

Prof . Zobrinski Veronica Angela

Școala Gimnazială Suseni

O lecție de tip Dilema antrenează elevii să rezolve probleme din viața de zii cu zii. Aceasta stabilește o întrebare (dilema) la care elevii trebuie să răspundă, utilizând cunoștințe învățate anterior. Dilema este situația în care trebuie făcută o alegere dificilă între două sau mai multe alternative și se adresează responsabilității și integrității cercetătorilor.

Lecția de tip dilemă contribuie semnificativ la formarea competențelor cheie. Ea se poate aplica la toate clasele și la toate disciplinele, inclusiv și la matematică. Printre competențele urmărite în astfel de lecție ar fi: participarea activă la dezbateri simple, formulând puncte de vedere ale celorlalți, exprimând un punct de vedere față de opiniile expuse; argumentarea punctelor de vedere pe marginea a două sau mai multe texte de diverse tipuri, având în vedere posibilitatea unor interpretări multiple; redactarea unui text complex, în care să își exprime puncte de vedere argumentate, pe diverse teme sau cu referire la diverse texte citite.

Punctul de plecare într-o astfel de lecție trebuie să fie o dilemă. Tema trebuie să îndeplinească unele condiții : să fie autentică, să fie controversată, să prezinte interes pentru toți participanții la lecție, să permită utilizarea conceptelor prevăzute în curriculum național, să se prezinte ca o investigație.

Etape : I. etapa de angajare :

- a. Captarea atenției elevilor în contextul dat.
- b. Activarea cunoștințelor relevante ale elevilor. Elevii aplică cunoștințe din diverse discipline pentru a argumenta: obezitate (din biologie), lumină (din fizică) și textul argumentativ (argumente, ipoteze), exprimarea unui punct de vedere (limba română).
- c. Atribuirea de semnificații obiectivelor învățării. Prin lecția dilemă este provocată curiozitatea

elevilor. Aceștia devin interesați să vadă ce le poate susține argumentarea sau ce le poate amenința sănătatea și atunci vor căuta informații.

Etapa II. Extindere (Extend)

Profesorul facilitează discuțiile de grup, pune întrebări pentru a verifica gradul de înțelegere al termenilor, îi sprijină pe elevi în interpretarea surselor/a dovezilor găsite, în formularea unui răspuns justificat la întrebare/dilema.. Elevii găsesc cunoștințele relevante și le utilizează pentru rezolvarea problemei. Sortează informațiile oferite de profesor pe bilețele, caută alte informații și apoi exprimă o decizie general, o evaluare sau o soluție justificată.

Etapa III.Evaluare (Evaluation)

Profesorul folosește tehnici de evaluare formativă, cu accent pe evaluarea procesului, pe auto și interevaluare.

Oamenii sunt supuși frecvent unor încercări de convingere/de influențare prin apelul la emoții, la dorințe, intuiții, prejudecăți, valori. Aceasta este argumentarea prin patos, care, în funcție de intenționalitate, poate îmbrăca forma persuasiunii sau a manipulării.

Strategiile puse în act prin intermediul lecției dilemă generează comportamente cognitive și axiologice cu mare relevanță pentru viața personală și socială a individului: dezvoltă spiritul critic, responsabilizează asupra deciziilor, cresc gradul de flexibilitate și adaptabilitate, de ascultare și observare și nu în ultimul rând... formează rezistența la manipulare.

Lecțiile de tip Dilemă implică utilizarea unor discuții în grup ca strategii didactice, pentru a crește nivelul de înțelegere și învățare bazate pe rezolvarea de probleme și conversație argumentativă, ajutându-i pe elevi să parcurgă etapa de alfabetizare științifică.

Dilema în educația științifică se referă la aspecte socio-științifice controversate legate de aplicațiile și implicațiile științei. Aceasta include, de asemenea, un context de învățare productiv pentru:

- facilitarea construirii de către elevi/preșcolari a înțelegerii, abilităților și atitudinilor științifice.
- consolidarea abilităților de luare a deciziilor și de rezolvare a problemelor.

Rolul profesorilor în lecțiile de tip dilemă este :

- să atragă atenția asupra contextului;
- să activeze cunoștințele anterioare sau informale;
- să dezvolte curiozitatea;
- să determine elevii să utilizeze informațiile relevante achiziționate anterior pentru a rezolva problema;
- să obțină feedback pentru a îmbunătăți performanța acestora;
- să reflecteze împreună cu elevii asupra a ceea ce au învățat din lecție și cum.

Exemplu în matematică :

Predarea geometriei folosind tangrame .

Începeți geometria folosind formele cu puzzle-ul tradițional chinezesc tangram. Tangramele sunt seturi de pătrate, triunghiuri și paralelograme care pot fi rearanjate pentru a forma contururi ale unor lucruri precum animale, bărci, case, oameni și forme geometrice complexe.

Tangramele – care pot fi achiziționate de la un magazin de jucării sau pur și simplu tăiate din bucăți de hârtie sau carton – sunt o modalitate excelentă de a-ți învăța clasa să identifice anumite forme, să înțeleagă congruența și să înțeleagă modul în care formele interacționează între ele pentru a forma altele noi. .

Referințe bibliografice:

Fensham, P. J. (Ed.) (1988). *Developments and dilemmas in science education*. New York: Falmer Press;

Gorghiu, L.M. (2009). “Educația 21 / Education 21” “Virtual Instruments and Tools in Sciences Education - Experiences and Perspectives”, Casa Cărții de Știință Publishing House, Collection Science Education, vol. 54, Cluj Napoca;

Proiectul ENGAGE (2014-2016) <http://www.engagingscience.eu/ro>